

Totaal Financieel Overzicht
Ontwerp Begroting 2026
 Opgemaakt: 22 september 2025
 Goedgekeurd door DNA:

ministeries/directoraten	UITGAVEN			MIDDELEN				
	Totaal 610 en 611 (Wages)	Non-Wage expenses	Total	Donorfin	Trekkingen (Disbursements)	NBM (non-tax)	Bel. Midd. (tax)	Totaal Midd. begr.
ministerie van Justitie en Politie	4.003.887	433.890	4.437.777			65.059		65.059
Binnenlandse Zaken								-
Binnenlandse Zaken	897.000	310.385	1.207.385			4.009		4.009
Human Resource Management	159.100	15.801	174.901			504		504
ministerie van Regionale Ontwikkeling								-
Regionale Ontwikkeling	1.265.800	73.175	1.338.975			20		20
Agrarische Ontwikkeling Binnenland	68.000	7.065	75.065					-
Duurzame Ontwikkeling Afro Surinamers	298.000	20.020	318.020					-
Duurzame Ontwikkeling Inheemsen	56.000	5.873	61.873					-
ministerie van Defensie	1.254.000	335.500	1.589.500			8		8
ministerie van Buitenlandse Zaken International Business en Internationale Samenwerking	332.341	274.103	606.444		20.000	254.550		274.550
ministerie van Financiën en Planning								-
Financiën	122.295	21.622.016	21.744.311		123.485	31.681		155.166
Belastingen	308.468	503.204	811.672		269.875	2.349.248	37.414.312	40.033.435
Ontwikkelingsfinanciering	12.535	348.894	361.429	33.897	189.545	302		223.744
ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie	128.936	145.612	274.548			2.010		2.010
ministerie van Landbouw Veeteelt en Visserij	335.550	1.174.612	1.510.162		218.430	66.125		284.555
ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen								-
NH Algemeen Beheer	57.562	17.427	74.989	-	-	-	-	-
Mijnbouw	15.438	110.023	125.461	28.700	45.000	3.838.200	-	3.911.900
Water	36.678	164.676	201.354	-	-	5	-	5
Energie	67.650	700.949	768.599	-	487.421	5.919.484	-	6.406.905
ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting	545.000	5.775.641	6.320.641	200	892.147	-	-	892.347
ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur								-
Administratief en Technisch Beheer	301.204	1.973.600	2.274.804			1.457		1.457
Algemeen Vormend Onderwijs	2.908.000	420.061	3.328.061	72.000	269.934			341.934
Beroeps Onderwijs	373.580	17.153	390.733					-
Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs	43.831	390.144	433.975					-
Cultuur	48.637	263.001	311.638		252.145			252.145
ministerie van Volksgezondheid								-
Volksgezondheid	170.738	3.492.089	3.662.827	92.000	144.403	5.441		241.844
Arbeid	84.608	100.650	185.258			7.793		7.793
ministerie van Openbare Werken								-
BSW	50.653	283.266	333.919			22.169		22.169
Civiel Technische Werken	166.000	2.363.093	2.529.093	81.000	931.627	1.750		1.014.377
Openbaar Groen	317.000	534.575	851.575			2.703		2.703
Onderzoek en dienstverlening	148.350	185.560	333.910			13.205		13.205
Ruimtelijke ordening	3.957	28.338	32.295	18.725	-	-		18.725
ministerie van Transport Communicatie en Toerisme								-
Algemeen Administratieve Zaken	53.000	48.551	101.551	-	-	-	-	-
Transport	282.500	539.098	821.598	-	-	347.405		347.405
Communicatie	6.989	30.600	37.589	-	-	-	-	-
Toerisme	13.700	22.907	36.607	-	-	-	-	-
ministerie van Gronbeleid en Bosbeheer								-
Algemeen Beheer	95.200	28.238	123.438					-
Gronbeleid en Bosbeheer	84.649	110.698	195.347	36.042		236.375		272.417
ministerie van Jeugdontwikkeling en Sport								-
Jeugdontwikkeling	27.291	22.912	50.203					-
Sportzaken	182.636	18.801	201.437					-
ministerie van Olie, Gas en Milieu								-
Algemeen Beheer en Financiële Zaken	10.911	11.380	22.291	-	-	-	-	-
Milieu	5.529	39.380	44.909	-	-	-	-	-
Olie en Gas	7.700	19.450	27.150	-	-	-	-	-
Kabinet President	735.725	439.560	1.175.285					-
Kabinet VP	294.192	203.958	498.150					-
DNA	173.744	117.160	290.904			125		125
Hof van Justitie	406.766	99.565	506.331			1.281		1.281
Openbaar Ministerie	224.166	22.753	246.919	500		28.790		29.290
Rekenkamer	43.018	37.119	80.137					-
TOTAAL	17.228.514	43.902.526	61.131.040	363.064	3.844.012	13.199.699	37.414.312	54.821.087

X 1 mln				
BBP nom	179.971,00			
	Ontvangsten	Uitgaven	tekort	In % BBP
Tekort	54.821	61.131	(6.310)	(3,5)

INHOUDSOPGAVE:

Afdeling	<u>MINISTERIES</u>	Pag. Wet	M.v.T.
Afdeling 1.	Het Ministerie van Justitie en Politie	1	93
Afdeling 2.	Het Ministerie van Binnenlandse Zaken	4	148
Afdeling 3.	Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling	8	185
Afdeling 4.	Het Ministerie van Defensie	14	231
Afdeling 5.	Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking	16	248
Afdeling 6.	Het Ministerie van Olie, Gas en Milieu	18	292
Afdeling 7.	Het Ministerie van Financien & Planning	21	317
Afdeling 8.	Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie	29	385
Afdeling 9.	Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij	31	442
Afdeling 10.	Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen	34	477
Afdeling 11.	Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting	41	537
Afdeling 12.	Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur	44	571
Afdeling 13.	Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid	53	621
Afdeling 14.	Het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening	58	685
Afdeling 15.	Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme	69	761
Afdeling 16.	Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer	77	805
Afdeling 17.	Het Ministerie van Jeugdontwikkeling en Sport	80	844
	<u>STAATSORGANEN</u>		
Afdeling 18.	Het Kabinet van de President	83	870
Afdeling 19.	Het Kabinet van de Vice President	84	885
Afdeling 20.	De Nationale Assemblee	85	894
Afdeling 21.	Het Hof van Justitie	87	908
Afdeling 22.	Het Openbaar Ministerie	89	920
Afdeling 23.	De Rekenkamer	91	929

Afdeling 1 Het Ministerie van Justitie en Politie

De begroting voor het Ministerie van Justitie en Politie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie en Politie voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	2.104.305	3.603.498
611	Sociale premies	244.964	400.389
612	Gebruik van goederen en diensten	374.654	312.640
615	Schenken en bijdragen	21.000	3.000
616	Sociale uitkeringen	16.500	4.500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		2.761.423	4.324.027

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
621	Transportmiddelen	18.000	1.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		18.000	1.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		2.779.423	4.325.027

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20101	Onderhoud gebouwen	0	6.000
20104	Nieuwbouw	195.000	15.000
20105	Verbetering infrastructuur	0	21.750
40303	Kinder-, jeugd- en gender beleid	1.000	250
40402	Telecom Netwerk KPS	0	3.000
40404	Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit	0	25.000
40405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	0	7.500
41801	Aanpak corruptie	3.500	500
60202	Institutionele versterking	0	2.500
60206	Capaciteitsversterking	1.000	4.750
60220	Verbetering Human Capacity KPS	0	5.000
60512	Automatiseringsprocessen Justitie	22.000	1.500
80741	Versterking Brandweerzorg	0	20.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		222.500	112.750
TOTAAL GEHELE DIENST		3.001.923	4.437.777

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	2.000
53112	Opbrengst van vuurwapen vergunningen en jachtakten	4.625
53117	Leges Rijbewijzen	4.500
53118	Lotterij vergunningen	10
53144	Opbrengst keuring voertuigen	4.500
53145	Bestekkosten	1
53153	Diverse vergoedingen	26.023
53203	Diverse boetes en transacties	13.500
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	4.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	5.900
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		65.059
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		65.059

Afdeling 2 Het Ministerie van Binnenlandse Zaken

De begroting voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Binnenlandse Zaken

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	822.121	822.121
611	Sociale premies	74.879	74.879
612	Gebruik van goederen en diensten	35.000	35.000
616	Sociale uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		932.050	932.050

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	350	350
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		350	350
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		932.400	932.400

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10902	Bijdrage aan huishoudens (Onderstanden)	125.000	125.000
20127	Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's	4.500	4.500
40802	Opzet Kustwacht Suriname (Operationalisatie	7.500	7.500
60214	Plan Unit Biza	300	300
60504	IT BiZa	450	450
60610	Voorlichting & Communicatie	350	350
61201	Nationaal Archief Suriname (NAS)	3.500	3.500
61202	Verkiezingen (Pre- en postelektorale activiteiten)	75.000	75.000
61203	Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)	55.000	55.000
61204	Religieuze aangelegenheden	500	500
61206	Centraal Hoofdstembureau (CHS)	350	350
61207	Bevolkingsbeleid, integratie en migratie	350	350
61208	Gender aangelegenheden	435	435
61210	Public Sector Reform (PSR)	1.000	1.000
61301	Management regelgeving	750	750
TOTAAL PROGRAMMA'S		274.985	274.985
TOTAAL GEHELE DIENST		1.207.385	1.207.385

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53110	Leges	4.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	9
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		4.009
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		4.009

Directoraat - Human Resource Management

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	143.600	143.600
611	Sociale premies	15.500	15.500
612	Gebruik van goederen en diensten	11.171	11.171
616	Sociale uitkeringen	30	30
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		170.301	170.301

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		1.000	1.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		171.301	171.301

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
60207	Centraal Staforgaan Formatiezaken en efficiency	900	900
61211	Vorming en Opleiding	900	900
61212	Personeelsbeheer	900	900
61213	Personeelsbeleid	900	900
TOTAAL PROGRAMMA'S		3.600	3.600
TOTAAL GEHELE DIENST		174.901	174.901

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53134	Examen en inschrijfgelden MBO	424
53178	Examen en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde en Overheidsmanagement	80
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		504
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		504

Afdeling 3 Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling

De begroting voor het Ministerie van Regionale Ontwikkeling wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Regionale Ontwikkeling

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	1.055.251	1.055.251
611	Sociale premies	210.549	210.549
612	Gebruik van goederen en diensten	10.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	200	200
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		1.276.000	1.276.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.500	2.500
621	Transportmiddelen	5.000	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		7.500	7.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		1.283.500	1.283.500

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10903	Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland	4.000	4.000
10904	Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)	950	950
10906	Waterschappen	10.000	10.000
10907	Stichting Nyun Kombe	1.000	1.000
10908	Districtsbestuur Para	1.000	1.000
10909	Districtsbestuur Commewijne	1.000	1.000
10911	Districtsbestuur Nickerie	1.000	1.000
10912	Districtsbestuur Paramaribo N-O	500	500
10913	Districtsbestuur Paramaribo Z-W	1.000	1.000
10915	Districtsbestuur Coronie	1.000	1.000
10916	Districtsbestuur Saramacca	1.000	1.000
10917	Districtsbestuur Brokopondo	1.000	1.000
10924	Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	1.000	1.000
10925	Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini	1.500	1.500
10934	Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	1.500	1.500
10939	Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	1.500	1.500
10940	Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	1.250	1.250
10941	Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	1.500	1.500
10942	Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini	1.500	1.500
10943	Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	1.000	1.000
10944	Districtsbestuur Noord-West Wanica	1.000	1.000
10945	Decentralisatie en Districtsbestuur	3.000	3.000
14106	Districtsbestuur Marowijne Noord- Oost	1.000	1.000
14107	Districtsbestuur Marowijne Zuid - West	1.000	1.000
14113	Districtsbestuur Paramaribo Midden	1.000	1.000
14114	Districtsbestuur Wanica Centrum	1.000	1.000
20101	Onderhoud gebouwen	4.500	4.500
20111	Onderhoud wegen, irr. en kunstwerken	3.875	3.875
20112	Bouwkundige werken	4.000	4.000
60609	Radio Boskopu	900	900
TOTAAL PROGRAMMA'S		55.475	55.475
TOTAAL GEHELE DIENST		1.338.975	1.338.975

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53145	Bestekkosten	20
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		20
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		20

Directoraat - Agrarische Ontwikkeling Binnenland

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	61.000	61.000
611	Sociale premies	7.000	7.000
612	Gebruik van goederen en diensten	2.500	2.500
616	Sociale uitkeringen	20	20
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		70.520	70.520

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	1.000	1.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.000	2.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		72.520	72.520

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
83901	Capaciteitsopbouw	400	400
84001	Zaai, poot en plantmateriaal	500	500
84002	Gemberteelt en verwerking	345	345
84003	Duurzame pluimveeteelt	350	350
84004	Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten	350	350
84005	Hooglandrijst	300	300
84008	Opzetten en beheren van schooltuinen in het binnenland	300	300
TOTAAL PROGRAMMA'S		2.545	2.545
TOTAAL GEHELE DIENST		75.065	75.065

Directoraat - Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	295.000	295.000
611	Sociale premies	3.000	3.000
612	Gebruik van goederen en diensten	6.000	6.000
616	Sociale uitkeringen	20	20
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		304.020	304.020

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.000	2.000
621	Transportmiddelen	3.000	3.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		5.000	5.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		309.020	309.020

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10910	Grondenrechten Afro-Surinamers Binnenland	2.000	2.000
10914	Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	2.000	2.000
10918	Gemeenschapsontwikkeling Afro-Surinamers	2.000	2.000
10923	Traditioneel Gezag Afro-Surinamers Binnenland	3.000	3.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		9.000	9.000
TOTAAL GEHELE DIENST		318.020	318.020

Directoraat - Duurzame Ontwikkeling Inheemsen

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	54.392	54.392
611	Sociale premies	1.608	1.608
612	Gebruik van goederen en diensten	1.600	1.600
616	Sociale uitkeringen	40	40
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		57.640	57.640

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	508	508
621	Transportmiddelen	1.600	1.600
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.108	2.108
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		59.748	59.748

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
40306	Grondrechten Inheemsen	200	200
40307	Traditionel Gezag Inheemsen	325	325
40308	Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen	1.500	1.500
40309	Onderzoek, Documentatie en project ontwikkeling Inheemsen	100	100
TOTAAL PROGRAMMA'S		2.125	2.125
TOTAAL GEHELE DIENST		61.873	61.873

Afdeling 4 Het Ministerie van Defensie

De begroting voor het Ministerie van Defensie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	1.142.000	1.142.000
611	Sociale premies	112.000	112.000
612	Gebruik van goederen en diensten	132.000	132.000
616	Sociale uitkeringen	40.000	40.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		1.426.000	1.426.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.000	4.000
621	Transportmiddelen	115.000	115.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		119.000	119.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		1.545.000	1.545.000

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10919	Bijdrage Stg. Nazorg Dienstplichtigen	11.000	11.000
14112	Opstart Suriname Non-proliferatie Autoriteit	3.000	3.000
40407	Opstart Defensievormings en ambachtprogramma	3.000	3.000
40801	Waarborgen veiligheid	5.700	5.700
40803	Bijzondere Voorzieningen Defensie	20.000	20.000
61616	Aflossingen detachementen en grensposten NL	500	500
80745	Doorstart Agrarisch Bedrijf vonFreyburg	1.300	1.300
TOTAAL PROGRAMMA'S		44.500	44.500
TOTAAL GEHELE DIENST		1.589.500	1.589.500

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53145	Bestekkosten	8
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		8
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		8

Afdeling 5 Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking

De begroting voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	282.553	282.553
611	Sociale premies	49.788	49.788
612	Gebruik van goederen en diensten	201.733	201.733
616	Sociale uitkeringen	870	870
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		534.944	534.944
Kapitaal Uitgaven (investerings)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	3.500	3.500
621	Transportmiddelen	7.500	7.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		11.000	11.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		545.944	545.944

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
61209	Migratie en personenverkeer	2.500	2.500
80704	Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking	3.500	3.500
80705	Residentiele diplomatie	6.000	6.000
91402	Internationale Onderhandelingen	28.500	28.500
91404	Bilaterale betrekkingen	6.000	6.000
91405	Multilaterale betrekkingen	6.000	6.000
91406	Regionale integratie	6.000	6.000
91407	Opzetten van ambassades en consulaten	2.000	2.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		60.500	60.500
TOTAAL GEHELE DIENST		606.444	606.444

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53110	Leges	2.000
53141	Opbrengst Consulaire Diensten	250.000
53142	Kanselarij	1.000
53143	Legalisatie	350
53153	Diverse vergoedingen	400
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	800
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		254.550
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	20.000
TOTAAL Leningsopbrengsten		20.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		274.550

Afdeling 6 Het Ministerie van Olie, Gas en Milieu

De begroting voor het Ministerie van Olie, Gas en Milieu wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Olie, Gas en Milieu voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Algemeen beheer en financiële zaken

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele) Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	9.940	9.940
611	Sociale premies	971	971
612	Gebruik van goederen en diensten	6.455	6.455
616	Sociale uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		17.416	17.416

Kapitaal Uitgaven (investerings) Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	1.875	1.875
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.875	2.875
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		20.291	20.291

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20116	Voorbereiding Nieuwbouw	1.000	1.000
60206	Capaciteitsversterking	1.000	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		2.000	2.000
TOTAAL GEHELE DIENST		22.291	22.291

Directoraat - Milieu

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	4.904	4.904
611	Sociale premies	625	625
612	Gebruik van goederen en diensten	1.800	1.800
616	Sociale uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		7.379	7.379

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	500	500
621	Transportmiddelen	1.200	1.200
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		1.700	1.700
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		9.079	9.079

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10949	Nationale Milieu Autoriteit (NMA)	21.705	21.705
31103	Duurzaam Chemicalien Beheer	1.875	1.875
31104	Adaptatie en mitigatie effecten klimaatsverandering	1.875	1.875
31105	Duurzaam Waterbeheer	1.700	1.700
31106	Beheer en Behoud Biodiversiteit	2.000	2.000
33203	Duurzaam Afvalbeheer	3.050	3.050
33504	Duurzaam Landbeheer	1.875	1.875
60612	Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	1.250	1.250
92003	Contributie Internationale Milieu Organisaties	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		35.830	35.830
TOTAAL GEHELE DIENST		44.909	44.909

Directoraat - Olie en gas

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	7.014	7.014
611	Sociale premies	686	686
612	Gebruik van goederen en diensten	7.790	7.790
616	Sociale uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		15.540	15.540

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.500	2.500
621	Transportmiddelen	1.800	1.800
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		4.300	4.300
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		19.840	19.840

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
31108	Rampenparaatheid en Risicobeheer bij Olie-incidenten	1.350	1.350
32204	Locale Participatie en Capaciteitsopbouw (Local Content)	1.510	1.510
32205	Versnelling Energietransitie en Hernieuwbare Energie	800	800
60226	Investerings en Internationale Partnerschappen	700	700
61315	Nationaal Olie en Gasbeheer	1.050	1.050
61316	Veiligheid, Milieu en Kwaliteitsstandaarden (HSEQ)	800	800
61617	Transparantie en Sector Monitoring	750	750
92001	Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	350	350
TOTAAL PROGRAMMA'S		7.310	7.310
TOTAAL GEHELE DIENST		27.150	27.150

Afdeling 7 Het Ministerie van Financiën en Planning

De begroting voor het Ministerie van Financiën en Planning wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën en Planning voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Financiën en Planning

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	110.066	110.066
611	Sociale premies	12.229	12.229
612	Gebruik van goederen en diensten	40.500	40.500
616	Sociale uitkeringen	34	34
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		162.829	162.829

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.000	4.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		4.000	4.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		166.829	166.829

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10921	Bureau voor de Staatsschuld	19.224	19.224
10922	CLAD	90.978	90.978
11501	Suppletie overheidsbijdrage Pensioenfonds	3.027.058	3.027.058
12410	Gemeenschapsproject armoede bestrijding	25.344	25.344
12604	Nationaal Woningbouwfonds	20.000	20.000
14101	Surpost	10.000	10.000
14102	Nationale Lotterij Suriname	6.000	6.000
14108	Subject Subsidie Electriciteit	2.400.000	2.400.000
20101	Onderhoud gebouwen	1.150	1.150
20102	Renovatie	5.575	5.575
20104	Nieuwbouw	4.350	4.350
20110	Onderhoud terreinen	835	835
41701	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding	500	500
60210	Capaciteitsopbouw	8.000	8.000
60225	Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG)	123.485	123.485
60505	Nieuw IFMIS	26.899	26.899
61603	Anti Money Laundering	2.084	2.084
61609	Rentes	7.592.000	7.592.000
61610	Aflossingen	7.979.025	7.979.025
61611	Leningskosten	209.975	209.975
61614	Productie Kredietfonds (verdragsmiddelen)	25.000	25.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		21.577.482	21.577.482
TOTAAL GEHELE DIENST		21.744.311	21.744.311

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53014	Dividend	31.681
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		31.681
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	123.485
TOTAAL Leningsopbrengsten		123.485
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		155.166

Directoraat - Belastingen

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	272.615	272.615
611	Sociale premies	35.853	35.853
612	Gebruik van goederen en diensten	56.621	56.621
616	Sociale uitkeringen	271	271
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		365.360	365.360

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.550	1.550
621	Transportmiddelen	500	500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.050	2.050
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		367.410	367.410

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20102	Renovatie	113.473	113.473
41802	Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen	4.100	4.100
60210	Capaciteitsopbouw	9.635	9.635
60211	Mordernisering/ verzelfstandiging van de belastingorganisatie	134.538	134.538
60506	Nieuw automatisering belastingstelsel, alsmede onderhoud van het Douane stelsel en Scans	177.016	177.016
61602	Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	5.000	5.000
61605	Introductie nw.fiscale wet- en regelgeving	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		444.262	444.262
TOTAAL GEHELE DIENST		811.672	811.672

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
510	Directe Belastingen	
51010	Inkomsten Belasting (Inclusief Loonbelasting) Natuurlijke personen	15.000.000
51020	Vermogens Belasting	20.000
51021	Huurwaarde Belasting	20.000
51030	Loterijbelasting	12.365
51031	Dividend belasting	1.973.160
51032	Casino Belasting	91.087
51034	Bronbelasting	40.633
TOTAAL Directe Belastingen		17.157.245
511	Indirecte Belastingen	
51130	Omzetbelasting	20.000
51140	Accijns op Alcohol vrije dranken	254.422
51141	Accijns op Gedistilleerd	218.434
51142	Accijns op Bier	253.059
51143	Accijns op Rooktabak en Sigaretten	265.158
51161	Verbruiksbelasting op Motorbrandstoffen	3.740.000
51162	Belasting op Publieke gemakkelijkheden	14.084
51170	Invoerrechten	5.643.000
51171	Uitvoerrechten op Hout	768.885
51173	Statistiekrechten	324.954
51175	Belasting op Toegevoegde Waarde (BTW)	8.755.071
TOTAAL Indirecte Belastingen		20.257.067
530	Niet-Belastingmiddelen	
53111	Consent en deviezenrecht	903.445
53129	Ontvangsten inzake In-, Uit- en Doorvoer van goederen	7.934
53131	Entrepotgelden	525
53176	Aanvraag restitutie	7
53177	Opbrengst Nummerplaten	9.243
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	6.895
53204	Diverse meeropbrengsten uhv veilingen	105.099
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	10.000

TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		1.043.148
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	269.875
TOTAAL Leningsopbrengsten		269.875
550	Inhoudingen t.b.v. derden (niet-belasting middelen)	
55003	Ontvangen AOV premie	1.306.100
TOTAAL Inhoudingen t.b.v. derden (niet-belasting middelen)		1.306.100
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		40.033.435

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN**Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	11.432	11.432
611	Sociale premies	1.103	1.103
612	Gebruik van goederen en diensten	3.601	3.601
616	Sociale uitkeringen	20	20
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		16.156	16.156

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	100	100
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		100	100
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		16.256	16.256

Titel II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10901	Stichting Planbureau Suriname	34.000	34.000
10926	Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)	217.503	217.503
60225	Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG)	52.042	52.042
61606	Sociaal Economische Ontwikkeling	40.128	40.128
61608	Sociaal Economische Raad	1.500	1.500
TOTAAL PROGRAMMA'S		345.173	345.173
TOTAAL GEHELE DIENST		361.429	361.429

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52212	Caribbean Development Bank donatie	33.897
TOTAAL Donormiddelen		33.897
530	Niet-Belastingmiddelen	
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	302
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		302
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	189.545
TOTAAL Leningsopbrengsten		189.545
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		223.744

Afdeling 8 Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

De begroting voor het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	118.016	118.016
611	Sociale premies	10.920	10.920
612	Gebruik van goederen en diensten	31.525	31.525
616	Sociale uitkeringen	100	100
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		160.561	160.561

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	5.625	5.625
621	Transportmiddelen	5.625	5.625
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		11.250	11.250
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		171.811	171.811

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10927	Suriname Standaarden Bureau (SSB)	6.387	6.387
10928	Suriname Business Forum (SBF)	2.200	2.200
20102	Renovatie	11.500	11.500
60508	Digitale informatiestromen	450	450
61307	Beleid economische Wet & regelgeving	400	400
80707	Beleid handelsdiversificatie	1.000	1.000
80732	Beleid Interne Markt	3.870	3.870
80733	Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur	1.107	1.107
80735	Economische planning en ontwikkeling	300	300
80736	Ontwikkelen Intellectual Property	2.500	2.500
80740	Ontwikkeling innovatie ecosystemen	300	300
80746	Ontwikkeling Industriële Sectoren	3.600	3.600
80747	Ontwikkeling Ondernemersklimaat	7.023	7.023
80748	Ontwikkeling innovatie	2.850	2.850
91401	Handelsfacilitering	49.250	49.250
92001	Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	10.000	10.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		102.737	102.737
TOTAAL GEHELE DIENST		274.548	274.548

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53110	Leges	726
53116	Vergunningsrecht voor het vestigen van bedrijven e.d.	630
53132	Justeerloon (ijkgeden)	650
53145	Bestekkosten	2
53153	Diverse vergoedingen	2
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		2.010
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		2.010

Afdeling 9 Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij

De begroting voor het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	305.050	305.050
611	Sociale premies	30.500	30.500
612	Gebruik van goederen en diensten	29.000	29.000
616	Sociale uitkeringen	500	500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		365.050	365.050

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	7.000	7.000
621	Transportmiddelen	6.500	6.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		13.500	13.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		378.550	378.550

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10929	Alliance	1.700	1.700
10930	Stg. Landbouw Ontwikkeling Commewijne	1.600	1.600
10931	Stg. Nationale Parken	50	50
10932	Stg. Proeftuinen in Suriname	50	50
10933	Stg. Nationaal Rijst onderzoeksinstituut	35.350	35.350
10967	Stg. Experimentele Landbouw	100	100
14103	Melkcentrale	25.000	25.000
14105	Subsidie aan Food & Agriculture Industries NV	35.235	35.235
20112	Bouwkundige werken	30.000	30.000
20114	Cultuur technisch Onderhoud	284.472	284.472
20115	Reactivering waterschappen	33.100	33.100
20120	BuyerCredit Agreement	219.950	219.950
60202	Institutionele versterking	150.450	150.450
80710	Stimulering private sector	86.250	86.250
80711	Landbouwtelling	2.980	2.980
80712	Stimulering landbouw sector	100.188	100.188
80713	Veehouderij	87.000	87.000
80714	Visserij	20.000	20.000
80715	Landbouw infrastructuur en export promotion	15.137	15.137
80725	STAATSBOERDERIJ	2.500	2.500
80727	Patamacca	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		1.131.612	1.131.612
TOTAAL GEHELE DIENST		1.510.162	1.510.162

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	12
53126	Zeevergunningsrechten e.a. visvergunningen	35.000
53145	Bestekkosten	6
53150	Opbrengsten veeteelt (o.a. slacht- en keuringsgelden)	15.607
53167	Opbrengst planten onderzoek en-resultaten	15.500
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		66.125
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	218.430
TOTAAL Leningsopbrengsten		218.430
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		284.555

Titel IV: PARASTATALEN

1. Staatsbedrijf Alliance
2. Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne (SLOC)
3. Stichting Nationale Parken (STINAPA)
4. Stichting Proeftuinen Suriname (STIPRIS)
5. Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut (SNRI/ ADRON)
6. Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL)
7. Food and Agriculture Industries (FAI)
8. Melkcentrale N.V.
9. N.V. Suriname Zwaar materieel (Surzwam)
10. Centrale voor Vissershavens in Suriname (CEVIHAS)
11. Surinaamse Amerikaanse Industrie Maatschappij (SAIL N.V.)
12. Stichting Machinale Landbouw (SML)
13. Stichting voor Visserij Bevordering (STIVI)
14. Landbouwbank N.V.
15. Stichting Viskeurings Instituut
16. Stichting Agrarische Ontwikkeling in Coronie (SAOC)

Afdeling 10 Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

De begroting voor het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Algemeen Beheer

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	53.123	53.123
611	Sociale premies	4.439	4.439
612	Gebruik van goederen en diensten	8.873	8.873
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		66.435	66.435

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.900	1.900
621	Transportmiddelen	3.600	3.600
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		5.500	5.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		71.935	71.935

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
80724	Community Engagement & Development	2.182	2.182
80730	Duurzame Organisatie Ontwikkeling	200	200
84302	Ministeriele plan unit	672	672
TOTAAL PROGRAMMA'S		3.054	3.054
TOTAAL GEHELE DIENST		74.989	74.989

Directoraat - Mijnbouw

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	14.093	14.093
611	Sociale premies	1.345	1.345
612	Gebruik van goederen en diensten	3.301	3.301
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		18.739	18.739

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.200	1.200
621	Transportmiddelen	1.710	1.710
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		2.910	2.910
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		21.649	21.649

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10935	Bauxiet Instituut Suriname	7.001	7.001
32301	Ordering Goudsector	16.000	16.000
32302	GEF GOLD+ : Advancing Formalization and Mercury-Fee Gold in Suriname	32.800	32.800
61303	Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)	1.769	1.769
80716	Projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst	1.242	1.242
80717	Voorbereidingen Mineralen Instituut	45.000	45.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		103.812	103.812
TOTAAL GEHELE DIENST		125.461	125.461

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52214	Global Environmental Fund (GEF 7)	28.700
TOTAAL Donormiddelen		28.700
530	Niet-Belastingmiddelen	
53109	Royalties	3.836.000
53301	Retributie op bauxiet en aluinaarde	200
53302	Vergunnings-en concessie rechten overige delfstoffen	2.000
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		3.838.200
540	Leningsopbrengsten	
54112	Wereldbank	45.000
TOTAAL Leningsopbrengsten		45.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		3.911.900

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN**Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	33.983	33.983
611	Sociale premies	2.695	2.695
612	Gebruik van goederen en diensten	89.428	89.428
616	Sociale uitkeringen	100	100
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		126.206	126.206

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	943	943
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		943	943
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		127.149	127.149

Titel II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
32101	Watervoorziening	85.100	70.029
32103	Drinkwater productie centrum Commewijne	2.826	2.826
32104	Integraal Waterbeheer	1.200	1.200
61305	Institutionele voorziening en wetgeving watersector	150	150
TOTAAL PROGRAMMA'S		89.276	74.205
TOTAAL GEHELE DIENST		216.425	201.354

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53103	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	5
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		5
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		5

Directoraat - Energie

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	61.650	61.650
611	Sociale premies	6.000	6.000
612	Gebruik van goederen en diensten	35.985	35.985
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		103.635	103.635

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	998	998
621	Transportmiddelen	3.690	3.690
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		4.688	4.688
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		108.323	108.323

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
14111	Bijdrage aan Dienst Energievoorziening	3.000	3.000
32201	Energievoorziening	56.731	56.731
32202	Openbare straatverlichting	79.024	79.024
32203	Renewable Energy (Zonne-, Hydro- en Wind energie)	512.600	512.600
61306	Energie Autoriteit Suriname	8.921	8.921
TOTAAL PROGRAMMA'S		660.276	660.276
TOTAAL GEHELE DIENST		768.599	768.599

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53014	Dividend	5.919.480
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	1
53104	Overheidselecticiteitsbedrijven in de districten	3
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		5.919.484
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	407.421
54113	Caricom Development Fund (CDF)	80.000
TOTAAL Leningsopbrengsten		487.421
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		6.406.905

Afdeling 11 Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

De begroting voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele) **Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	485.000	485.000
611	Sociale premies	60.000	60.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	30.000
616	Sociale uitkeringen	1.000	1.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		546.000	576.000

Kapitaal Uitgaven (investeringsen) **Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.500	2.500
621	Transportmiddelen	10.000	10.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		12.500	12.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		558.500	588.500

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10937	Subsidie aan Overheidsstichtingen	10.400	10.400
10938	Subsidie aan particuliere sociale instellingen	0	37.917
12402	Schoolkledingactie	30.000	30.000
12403	Algemene Oudedags Voorziening Fonds	1.994.525	1.994.525
12404	Algemene Kinderbijslag	225.000	225.000
12405	Sociaal Programma	1.000.000	1.000.000
12407	Gemeenschapontwikkeling	3.000	3.000
12408	Zorgvervoer	8.000	8.000
12409	Armoede bestrijding	175.000	175.000
12411	Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid (MUIK)	2.000	2.000
12414	Bijdrage in acute noodsituaties	4.000	4.000
12415	Financiele bijstand mensen met een beperking	724.500	724.500
12416	Financiele bijstand sociaal zwakke huishoudens	516.080	516.080
12501	Meerkosten medische zorg	80.000	80.000
12502	Medische hulpmiddelen	2.000	2.000
12503	Thuiszorg	500	500
12504	Premiebetalingen Basiszorgverzekering	150.000	150.000
12601	Low Income Shelter Program (LISP)	463.719	463.719
12602	Woningbouwprogramma	250.000	250.000
60212	Instituut en Scholing	3.500	3.500
61607	Financiële inclusie (sociale begunstigde)	15.000	15.000
80742	Versterken Child Indicators Monitorings System (CIMS)	37.000	37.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		5.694.224	5.732.141
TOTAAL GEHELE DIENST		6.252.724	6.320.641

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52211	UNICEF donatie	200
TOTAAL Donormiddelen		200
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	434.279
54107	IsDB ontvangen leningen	457.868
TOTAAL Leningsopbrengsten		892.147
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		892.347

Afdeling 12 Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

De begroting voor het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Cultuur

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	45.430	45.430
611	Sociale premies	3.207	3.207
612	Gebruik van goederen en diensten	3.500	3.500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		52.137	52.137

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	500	500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		500	500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		52.637	52.637

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10948	Subsidies aan culturele- en overige niet commerciële instanties	2.000	2.000
73001	Reguliere specifieke culturele activiteiten	2.000	2.000
73003	Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid	1.106	1.106
73004	Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	750	750
73005	Revitalisering van de historische binnenstad	252.145	252.145
73006	Cultuur erfgoedzorg	1.000	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		259.001	259.001
TOTAAL GEHELE DIENST		311.638	311.638

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	252.145
TOTAAL Leningsopbrengsten		252.145
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		252.145

Titel IV: PARASTATALEN

- Commissie Monumentenzorg
- Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname
- De Nola Hatterman Art Academy
- Het Cultureel Centrum Suriname (CCS) en de Volksmuziekschool
- Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw-Amsterdam (SOFNA)
- De Stichting Surinaams Museum
- Stichting Nationale Volksmuziekschool (NVMS)
- Naks Gemeenschapscentrum
- Stichting Jodensavanne
- Stichting Poerwo Laras

Directoraat - Administratief en Technisch Beheer

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	277.684	277.684
611	Sociale premies	23.520	23.520
612	Gebruik van goederen en diensten	715.000	715.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		1.016.204	1.016.204

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	41.138	41.138
621	Transportmiddelen	3.000	3.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		44.138	44.138
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		1.060.342	1.060.342

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
12702	Bijzonder Lager Onderwijs	1.152.637	1.152.637
20102	Renovatie	12.000	12.000
20104	Nieuwbouw	30.000	30.000
60202	Institutionele versterking	700	700
82801	Bijzonder Nijverheidsonderwijs	2.910	2.910
82802	Christelijke Pedagogisch Instituut	16.215	16.215
TOTAAL PROGRAMMA'S		1.214.462	1.214.462
TOTAAL GEHELE DIENST		2.274.804	2.274.804

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53133	Opbrengst schoolvervoer	1.103
53134	Examen en inschrijfgelden MBO	354
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		1.457
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.457

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	2.649.900	2.649.900
611	Sociale premies	258.100	258.100
612	Gebruik van goederen en diensten	20.000	20.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		2.928.000	2.928.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.500	1.500
621	Transportmiddelen	2.100	2.100
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		3.600	3.600
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		2.931.600	2.931.600

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
12603	Huisvesting in Internaten	1.133	1.133
12704	Onderwijs Binnenland	10.677	10.677
12705	Volwasseneneducatie	2.625	2.625
61613	Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname	72.000	72.000
80719	Schoolvoeding	4.500	4.500
80720	Uitvoering activiteiten Basic Life Skills	1.200	1.200
80722	Opzetten Sciencepark	2.000	2.000
80723	Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs	10.000	10.000
80726	Cenasu, Centrum nascholing Suriname (Onderwijs Bureau Professionalisering (OBP))	5.000	5.000
80743	Bureau Speciaal Onderwijs	900	900
82803	Onderzoek voor verbetering secundair onderwijs	269.934	269.934
82903	Studielening voor Hogeronderwijs	15.000	15.000
82904	Studietoelagen voor beursalen in Hoger Onderwijs	1.492	1.492
TOTAAL PROGRAMMA'S		396.461	396.461
TOTAAL GEHELE DIENST		3.328.061	3.328.061

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52105	Nederland donatie	72.000
TOTAAL Donormiddelen		72.000
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	269.934
TOTAAL Leningsopbrengsten		269.934
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		341.934

Directoraat - Beroepsonderwijs

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	346.208	346.208
611	Sociale premies	27.372	27.372
612	Gebruik van goederen en diensten	3.403	3.403
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		376.983	376.983

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		2.500	2.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		379.483	379.483

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
12703	Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs	3.750	3.750
80744	Suriname National Training Authority (SNTA)	3.750	3.750
84304	Professionalisering docenten	3.750	3.750
TOTAAL PROGRAMMA'S		11.250	11.250
TOTAAL GEHELE DIENST		390.733	390.733

Directoraat - Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	40.450	40.450
611	Sociale premies	3.381	3.381
612	Gebruik van goederen en diensten	2.625	2.625
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		46.456	46.456

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	902	902
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		2.402	2.402
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		48.858	48.858

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
60202	Institutionele versterking	500	500
60206	Capaciteitsversterking	8.250	8.250
82901	Anton de Kom Universiteit van Suriname	357.617	357.617
82902	Stichting Polytechnic College Suriname	18.750	18.750
TOTAAL PROGRAMMA'S		385.117	385.117
TOTAAL GEHELE DIENST		433.975	433.975

Titel IV: PARASTATALEN

1. De Anton de Kom Universiteit van Suriname
2. De Stichting Polytechnisch College
3. Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs
4. Stichting Nationaal Instituut voor Geschiedenis en Cultuur
5. Stichting Conservatorium Suriname

Afdeling 13 Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid

De begroting voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Volksgezondheid

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	156.000	156.000
611	Sociale premies	14.738	14.738
612	Gebruik van goederen en diensten	57.000	57.000
616	Sociale uitkeringen	2.300	2.300
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		230.038	230.038

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	5.000	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		6.000	6.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		236.038	236.038

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10946	Medicamentenvoorziening t.b.v. de totale gemeenschap	40.000	40.000
10950	Additionele Overheidsbijdrage Staatsziekenfonds	1.850.000	1.850.000
10951	Subsidie Centrale Opleiding Verpleegkundige en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen	50.000	50.000
10952	Subsidie Stg. Medische Zending	94.000	94.000
10953	Subsidie Stg. Jeugd tand verzorging	68.000	68.000
10954	Lig-, verpleeg- en medische kosten chronische patienten PCS	110.400	110.400
10955	Subsidie Stg. Regionale Gezondheidsdienst	286.000	286.000
10956	Subsidie Stg. Bureau Dak- en Thuislozen	10.000	10.000
10957	Subsidie Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	9.000	9.000
10968	Subsidie Streekziekenhuis Atjoni (S.Z.A)	10.000	10.000
10969	Subsidie Regionaal Ziekenhuis Wanica (R.Z.W)	66.000	66.000
10970	Subsidie aan Stichting Marwina Ziekenhuis (SMZ)	13.000	13.000
14115	Bijdragen aan ziekenhuizen en gezondheidsgerelateerde Instellingen	265.986	265.986
20117	Optopping Health Project	60.000	60.000
20118	Health Facilities Improvement	100.000	100.000
20124	Health services Improvement	84.403	84.403
41701	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding	25.000	25.000
63101	Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorziening	75.000	75.000
63102	Aankoop vaccins, lab benodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en lab kosten t.b.v. de Publieke Gezondheid	25.000	25.000
63103	Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen	10.000	10.000
63104	Aanpak HIV/ AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/ Global Fund)	140.000	140.000
63105	Terugdringen moeder- en kindersterfte	20.000	20.000
80731	Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader	15.000	15.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		3.426.789	3.426.789
TOTAAL GEHELE DIENST		3.662.827	3.662.827

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52203	PAHO donatie	20.000
52209	Global Fund donatie	72.000
TOTAAL Donormiddelen		92.000
530	Niet-Belastingmiddelen	
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	5.336
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	105
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		5.441
540	Leningsopbrengsten	
54005	Frankrijk ontvangen leningen	60.000
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	84.403
TOTAAL Leningsopbrengsten		144.403
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		241.844

Directoraat - Welzijn en arbeid

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	77.000	77.000
611	Sociale premies	7.608	7.608
612	Gebruik van goederen en diensten	31.750	31.750
616	Sociale uitkeringen	35	35
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		116.393	116.393

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	5.000	5.000
621	Transportmiddelen	7.000	7.000
624	Gebouwen en constructies	15.000	15.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		27.000	27.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		143.393	143.393

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10936	Stg. Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)	16.000	16.000
10960	Bijdragen aan overheidsinstellingen/ niet commerciële instellingen	2.850	2.850
10962	Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	250	250
12401	Armoede bestrijding, Onderwijs en verbetering Sociale bescherming	18.000	18.000
40305	Implementatie van de wet arbeidsbescherming gezin	2.679	2.679
61302	Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid	2.086	2.086
TOTAAL PROGRAMMA'S		41.865	41.865
TOTAAL GEHELE DIENST		185.258	185.258

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53140	Ketelkeuring, overwerkvergunning, goedkeuring werktijdregeling	65
53148	Werkvergunning vreemdelingen	7.503
53201	Justitiële boeten, gerechts- en proceskosten	225
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		7.793
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		7.793

Afdeling 14 Het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening

De begroting voor het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Bouw- en Stedebouwkundige Werken

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	45.553	45.553
611	Sociale premies	5.100	5.100
612	Gebruik van goederen en diensten	10.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	325	325
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		60.978	60.978

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.200	1.200
621	Transportmiddelen	3.000	3.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		4.200	4.200
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		65.178	65.178

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20102	Renovatie	368.291	220.141
20104	Nieuwbouw	20.200	20.200
20105	Verbetering infrastructuur	14.900	14.900
61309	Standaardisering Verkavelings- en Saneringsbeleid	1.500	1.500
61314	Vergunningsaanvragen en -handhaving	5.000	5.000
80709	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	7.000	7.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		416.891	268.741
TOTAAL GEHELE DIENST		482.069	333.919

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53115	Bouwvergunningsrecht	19.114
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	3.055
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		22.169
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		22.169

Directoraat - Civieltechnische Werken

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	150.000	150.000
611	Sociale premies	16.000	16.000
612	Gebruik van goederen en diensten	15.000	15.000
616	Sociale uitkeringen	100	100
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		181.100	181.100

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		2.500	2.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		183.600	183.600

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20107	Werken en diensten t.b.v kust, rivier en natuurbeheer	100.000	100.000
20108	Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	50.000	50.000
20109	Werken en diensten tbv wegen	325.000	325.000
20119	Rehabiliteren	302.480	302.480
20121	Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen	231.000	231.000
20122	Werken en diensten t.b.v. open en gesloten riolering	365.000	365.000
20123	Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten-fase 2 (NIP)	365.000	365.000
20125	Beheer en Onderhoud Verkeerstechnische Voorzieningen	60.000	60.000
20128	Suriname Preparedness and Enhancing Resilient Communities Project	40.000	40.000
40401	Mobiliteit en Veiligheid	10.000	10.000
40405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	60.000	60.000
53404	Improving transport logistics and competitiveness in Suriname	437.013	437.013
TOTAAL PROGRAMMA'S		2.345.493	2.345.493
TOTAAL GEHELE DIENST		2.529.093	2.529.093

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52107	Japan donatie	81.000
TOTAAL Donormiddelen		81.000
530	Niet-Belastingmiddelen	
53110	Leges	750
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	1.000
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		1.750
540	Leningsopbrengsten	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	344.147
54112	Wereldbank	342.480
54201	Tjonga Langa N.V.	98.000
54202	Aannemingsbedrijf Baitali N.V.	63.000
54203	Kuldipsingh Infra N.V.	84.000
TOTAAL Leningsopbrengsten		931.627
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.014.377

Directoraat - Openbaar Groen en Afvalbeheer

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	290.000	290.000
611	Sociale premies	27.000	27.000
612	Gebruik van goederen en diensten	27.536	27.536
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		344.536	344.536

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.000	4.000
621	Transportmiddelen	13.500	13.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		17.500	17.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		362.036	362.036

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
33201	Vuilophaal en -verwerking	392.539	392.539
33202	Het opruimen van illegale vuilstortplaatsen en het ophalen van grof vuil	7.000	7.000
33301	Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en tertiaire trezen	66.750	66.750
33302	Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening	7.250	7.250
33303	Boomzorg	6.000	6.000
33304	Nationale schoonmaakacties en overige milieuprojecten	10.000	10.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		489.539	489.539
TOTAAL GEHELE DIENST		851.575	851.575

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	30
53153	Diverse vergoedingen	1.123
53166	Opbrengst containerverhuur	1.500
53203	Diverse boetes en transacties	50
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		2.703
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		2.703

Directoraat - Ruimtelijke ordening

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	3.550	3.550
611	Sociale premies	407	407
612	Gebruik van goederen en diensten	1.800	1.800
616	Sociale uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		5.807	5.807

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.500	1.500
621	Transportmiddelen	1.400	1.400
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.900	2.900
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		8.707	8.707

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
60202	Institutionele versterking	250	250
60513	Digitaliseren van bodem en andere informatie	500	500
61310	Identificatie en registratie van publieke terreinen	600	600
61311	Wet Ruimtelijke Ordening	500	500
61312	Zonering- en Structuurplannen	20.738	20.738
80728	Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	1.000	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		23.588	23.588
TOTAAL GEHELE DIENST		32.295	32.295

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52209	Global Fund donatie	18.725
TOTAAL Donormiddelen		18.725
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		18.725

Directoraat - Onderzoek en Dienstverlening

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	138.350	138.350
611	Sociale premies	10.000	10.000
612	Gebruik van goederen en diensten	69.210	69.210
616	Sociale uitkeringen	100	100
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		217.660	217.660

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.250	4.250
621	Transportmiddelen	3.000	3.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		7.250	7.250
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		224.910	224.910

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20101	Onderhoud gebouwen	10.000	10.000
53402	Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel	80.000	80.000
60204	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	1.000	1.000
60603	Upgrading Nutsvoorzieningen	2.000	2.000
80702	Verbetering dienstverlening Coördinatie Districten	1.000	1.000
80703	Upgrading ESAI & QHSE	5.000	5.000
80737	Upgrading Grond mechanisch Lab	4.000	4.000
80738	Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	3.000	3.000
80739	Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	3.000	3.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		109.000	109.000
TOTAAL GEHELE DIENST		333.910	333.910

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53170	Opbrengst verkoop diverse roerende goederen	4.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	9.205
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		13.205
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		13.205

Afdeling 15 Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

De begroting voor het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Toerisme

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	12.569	12.569
611	Sociale premies	1.131	1.131
612	Gebruik van goederen en diensten	1.000	1.000
616	Sociale uitkeringen	7	7
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		14.707	14.707

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.000	2.000
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		3.500	3.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		18.207	18.207

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10962	Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	7.426	1.600
23801	Toeristinformation en visitor centrum (ala Wakapasi)	25.526	5.500
23802	Marketing en branding	21.845	4.707
23803	Stimulering lokaal toerisme	6.962	1.500
23804	Toerisme Diensten	14.355	3.093
60611	Toerisme Awareness	4.641	1.000
61308	Suriname Toerisme Autoriteit	4.641	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		85.394	18.400
TOTAAL GEHELE DIENST		103.601	36.607

Titel IV: PARASTATALEN

1. Suriname Toerisme Autoriteit (STA)
2. Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)
3. Stichting Beheersraad Waterkant

Directoraat - Algemene en Administratieve Zaken

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	48.624	48.624
611	Sociale premies	4.376	4.376
612	Gebruik van goederen en diensten	10.431	10.431
616	Sociale uitkeringen	20	20
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		63.451	63.451

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	3.750	3.750
621	Transportmiddelen	6.000	6.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		9.750	9.750
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		73.201	73.201

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20103	Aanschaf gebouwen	0	22.725
60206	Capaciteitsversterking	10.290	1.875
60601	Capaciteitsuitbreiding van TCT	20.580	3.750
TOTAAL PROGRAMMA'S		30.870	28.350
TOTAAL GEHELE DIENST		104.071	101.551

Directoraat - Transport

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	259.174	259.174
611	Sociale premies	23.326	23.326
612	Gebruik van goederen en diensten	16.000	8.000
616	Sociale uitkeringen	22	11
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		298.522	290.511

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.155	4.155
621	Transportmiddelen	6.000	6.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		10.155	10.155
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		308.677	300.666

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10947	Subsidie bus- en bootvergunninghouders	1.007.096	217.000
10958	Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	827.258	178.250
10959	Subsidie Scheepvaart Mij Suriname (SMS)	89.780	19.345
10961	Gesubsidieerde vliegdiens ten binnenland	69.615	15.000
20102	Renovatie	92.820	20.000
40403	Aankoop Instrument Landing System (ILS)	18.564	4.000
53401	Ordering transport sector	27.846	6.000
53403	Verbetering vliegveiligheid	104.422	19.500
53405	Verharding strategisch vliegveld	23.205	5.000
53407	Veerverbinding Par'bo-Meerzorg + Wakapasi Cornoni	83.538	13.089
53408	Infrastructuur Suriname fase 2	23.205	5.000
60202	Institutionele versterking	59.163	12.748
92002	ICAO Contributie	27.846	6.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		2.454.359	520.932
TOTAAL GEHELE DIENST		2.763.036	821.598

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53016	Opbrengsten Parastatalen	346.885
53114	Opbrengst van autobusvergunningen	306
53119	Diverse vergunningen	214
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		347.405
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		347.405

Titel IV: PARASTATALEN

1. N.V. Havenbeheer Suriname (HBS)
2. Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)
3. N.V. Scheepvaart Maatschappij Suriname (S.M.S.).
4. Nationaal Vervoer Bedrijf N.V. (N.V.B.)
5. N.V. Luchthaven Beheer Suriname
6. Surinaamse Luchtvaart Maatschappij N.V. (S.L.M.)

Directoraat - Communicatie

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	6.412	6.412
611	Sociale premies	577	577
612	Gebruik van goederen en diensten	1.500	1.500
616	Sociale uitkeringen	5	5
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		8.494	8.494

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	595	595
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.095	2.095
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		10.589	10.589

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
60501	Stichting Suriname Communicatie en ICT Training Center (SCITC)	4.641	1.000
60502	ICT Internationale projecten	4.641	1.000
60511	ICT minibeurs en seminar	4.641	1.000
60514	Digitale ontsluiting binnenland	92.820	20.000
60606	Opzetten van hotspot plekken in buurten	4.641	1.000
60607	Training voor personeel mbt cybersecurity	2.320	500
60608	Girls in ICT day	4.641	1.000
60610	Voorlichting & Communicatie	13.923	1.000
61304	Wet en regelgeving	2.320	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		134.588	27.000
TOTAAL GEHELE DIENST		145.177	37.589

Titel IV: PARASTATALEN

1. Telecommunicatiebedrijf Suriname (Telesur)
2. Telecommunicatie Autoriteit Suriname (TAS)

Afdeling 16 Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer

De begroting voor het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Algemeen Beheer

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	86.600	86.600
611	Sociale premies	8.600	8.600
612	Gebruik van goederen en diensten	18.300	13.113
616	Sociale uitkeringen	25	25
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		113.525	108.338

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.450	1.450
621	Transportmiddelen	3.500	3.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		4.950	4.950
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		118.475	113.288

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20102	Renovatie	17.293	10.000
60202	Institutionele versterking	450	150
TOTAAL PROGRAMMA'S		17.743	10.150
TOTAAL GEHELE DIENST		136.218	123.438

Directoraat - Grondbeleid en Bosbeheer

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	77.149	77.149
611	Sociale premies	6.810	7.500
612	Gebruik van goederen en diensten	4.600	4.600
616	Sociale uitkeringen	25	25
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		88.584	89.274

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	500	500
621	Transportmiddelen	3.500	3.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		4.000	4.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		92.584	93.274

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10966	Stg. Natuurbehoud Suriname (STINASU)	1.345	1.345
31101	Transformatie LBB/ NB naar Natuur autoriteit	500	500
31102	Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrijven	100	100
31106	Beheer en Behoud Biodiversiteit	36.042	36.042
33501	Grondaankoop	9.000	9.000
33502	Verkaveling	30.000	30.000
60201	Transformatie SBB naar autoriteit	980	480
60202	Institutionele versterking	0	300
61214	Rechterlijke Vonnissen	128.268	23.000
92004	Contributies GBB	2.161	1.306
TOTAAL PROGRAMMA'S		208.396	102.073
TOTAAL GEHELE DIENST		300.980	195.347

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52213	WWF Guianas	587
52214	Global Environmental Fund (GEF 7)	35.455
TOTAAL Donormiddelen		36.042
530	Niet-Belastingmiddelen	
53017	Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur	63.000
53303	Retributie op hout	375
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	3.000
53509	Grondconversie	170.000
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		236.375
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		272.417

Titel IV: PARASTATALEN

- Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)
- Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)
- Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Afdeling 17 Het Ministerie van Jeugdontwikkeling en Sport

De begroting voor het Ministerie van Jeugdontwikkeling en Sport wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Jeugdontwikkeling en Sport voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Jeugdontwikkeling

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	24.891	24.891
611	Sociale premies	2.400	2.400
612	Gebruik van goederen en diensten	2.270	2.270
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		29.561	29.561
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		29.561	29.561

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10963	Subsidie aan Jeugdorganisaties	1.000	1.000
13701	Ontwikkeling van de jeugd, ter ondersteuning van het algemeen jeugdbeleid	3.000	3.000
13702	Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's	1.000	1.000
13703	Instandhouding en verdere uitbouw Nationaal Jeugd Instituut	4.916	4.916
13704	Versterking en begeleiding risico jongeren	5.363	5.363
13705	Versterking jeugd en gemeenschapsontwikkeling	5.363	5.363
TOTAAL PROGRAMMA'S		20.642	20.642
TOTAAL GEHELE DIENST		50.203	50.203

Directoraat - Sport

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	172.628	172.628
611	Sociale premies	10.008	10.008
612	Gebruik van goederen en diensten	4.500	4.500
616	Sociale uitkeringen	500	500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		187.636	187.636

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.500	1.500
621	Transportmiddelen	1.500	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		3.000	3.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		190.636	190.636

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
10960	Bijdragen aan overheidsinstellingen/ niet commerciële instellingen	500	500
10964	Subsidie aan Sportorganisatie en andere instellingen	1.688	1.688
20127	Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's	3.100	3.100
73601	Aanpak recreatiesport, jeugdsport en bewegingsrecreatie	500	500
73602	Internationale Jeugdsportevenementen	2.000	2.000
73603	Instituut Nationale Sportselecties	300	300
73604	Topsport projecten	1.688	1.688
73605	Jeugd -en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen	525	525
80704	Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		10.801	10.801
TOTAAL GEHELE DIENST		201.437	201.437

Titel IV: PARASTATALEN

- Stichting Suriname Anti Doping Autoriteit (SADA):
- Regional Sports Academy (RSA)
- School Sport Federatie Suriname (SSFS)
- Nationaal Indoor Stadion (NIS)
- Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS)

Afdeling 18 Het Staatsorgaan Kabinet President

De begroting voor het Staatsorgaan Kabinet President wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Kabinet President voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	701.658	701.658
611	Sociale premies	34.067	34.067
612	Gebruik van goederen en diensten	229.060	229.060
615	Schenkingen en bijdragen	10.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	5.000	5.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		979.785	979.785

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	12.000	12.000
621	Transportmiddelen	11.500	11.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		23.500	23.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		1.003.285	1.003.285

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20102	Renovatie	67.000	67.000
60202	Institutionele versterking	20.000	15.000
60503	E-Governance	80.000	80.000
61205	Onafhankelijk Kiesbureau (OKB)	10.000	10.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		172.000	172.000
TOTAAL GEHELE DIENST		1.175.285	1.175.285

Afdeling 19 Het Staatsorgaan Kabinet Vice-President

De begroting voor het Staatsorgaan Kabinet Vice-President wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Kabinet Vice-President voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	262.149	262.149
611	Sociale premies	32.043	32.043
612	Gebruik van goederen en diensten	55.958	55.958
615	Schenken en bijdragen	10.000	10.000
616	Sociale uitkeringen	4.000	4.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		364.150	364.150

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	10.000	10.000
621	Transportmiddelen	10.000	10.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		20.000	20.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		384.150	384.150

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20102	Renovatie	75.000	75.000
60202	Institutionele versterking	7.000	7.000
60604	Vergroting bereikbaarheid Staatsmedia	2.000	2.000
60605	De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)	30.000	30.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		114.000	114.000
TOTAAL GEHELE DIENST		498.150	498.150

Afdeling 20 Het Staatsorgaan De Nationale Assemblee

De begroting voor het Staatsorgaan De Nationale Assemblee wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan De Nationale Assemblee voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	163.532	163.532
611	Sociale premies	10.212	10.212
612	Gebruik van goederen en diensten	59.660	59.660
615	Schenken en bijdragen	100	100
616	Sociale uitkeringen	18.500	18.500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		252.004	252.004

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	18.900	18.900
621	Transportmiddelen	5.000	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		23.900	23.900
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		275.904	275.904

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20104	Nieuwbouw	0	15.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		0	15.000
TOTAAL GEHELE DIENST		275.904	290.904

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53145	Bestekkosten	5
53153	Diverse vergoedingen	120
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		125
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		125

Afdeling 21 Het Staatsorgaan Hof van Justitie

De begroting voor het Staatsorgaan Hof van Justitie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Hof van Justitie voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	1.717.899	370.157
611	Sociale premies	163.560	36.609
612	Gebruik van goederen en diensten	154.926	33.382
616	Sociale uitkeringen	2.320	500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		2.038.705	440.648

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	69.615	15.000
621	Transportmiddelen	13.923	3.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		83.538	18.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		2.122.243	458.648

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
20102	Renovatie	46.410	10.000
20103	Aanschaf gebouwen	20.383	0
20106	Inrichting gebouwen	46.410	10.000
20110	Onderhoud terreinen	46.410	10.000
60219	Verbetering rechterlijke organisatie en verzelfstandiging rechterlijke organisaties	82.067	17.683
TOTAAL PROGRAMMA'S		241.680	47.683
TOTAAL GEHELE DIENST		2.363.923	506.331

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
530	Niet-Belastingmiddelen	
53143	Legalisatie	756
53168	Opbrengst diensten kantongerecht	525
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		1.281
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.281

Afdeling 22 Het Staatsorgaan Openbaar Ministerie

De begroting voor het Staatsorgaan Openbaar Ministerie wordt vastgesteld, als volgt;

**De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Openbaar Ministerie voor het dienstjaar 2026
(bedragen x SRD 1.000)**

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele) **Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	201.749	201.749
611	Sociale premies	22.417	22.417
612	Gebruik van goederen en diensten	18.178	18.178
616	Sociale uitkeringen	500	500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		242.844	242.844

Kapitaal Uitgaven (investerings) **Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.500	1.500
621	Transportmiddelen	1.000	1.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.500	2.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		245.344	245.344

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
60203	Professionalisering van de Parketorganisatie	0	1.500
80706	Forensisch onderzoek	0	75
TOTAAL PROGRAMMA'S		0	1.575
TOTAAL GEHELE DIENST		245.344	246.919

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Code	Ontvangsten	Raming
520	Donormiddelen	
52211	UNICEF donatie	500
TOTAAL Donormiddelen		500
530	Niet-Belastingmiddelen	
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	240
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	14.300
53203	Diverse boetes en transacties	14.250
TOTAAL Niet-Belastingmiddelen		28.790
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		29.290

Afdeling 23 Het Staatsorgaan Rekenkamer

De begroting voor het Staatsorgaan Rekenkamer wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Rekenkamer voor het dienstjaar 2026 (bedragen x SRD 1.000)

Titel I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele) **Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	0	39.118
611	Sociale premies	0	3.900
612	Gebruik van goederen en diensten	0	8.819
616	Sociale uitkeringen	0	150
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		0	51.987

Kapitaal Uitgaven (investerings) **Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	0	3.000
621	Transportmiddelen	0	2.000
624	Gebouwen en constructies	0	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		0	10.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		0	61.987

Titel II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2026	
		Verplichtingen	Uitgaven
60210	Capaciteitsopbouw	0	1.500
60509	Audit en Verantwoording	5.350	11.350
60510	Beheer en onderhoud Informatie Systemen	0	3.500
80718	Verbetering Quality Assurance en Quality Control	0	800
80721	Stakeholders Engagement Strategy	0	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		5.350	18.150
TOTAAL GEHELE DIENST		5.350	80.137

Artikel 2

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Staatsbegroting 2026.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd en treedt in werking op 1 januari 2026.
3. Met de uitvoering van deze wet zijn belast de Minister van Financiën en Planning alsmede:
 - a. voor afdeling 1 de Minister van Justitie en Politie
 - b. voor afdeling 2 de Minister van Binnenlandse Zaken
 - c. voor afdeling 3 de Minister van Regionale Ontwikkeling
 - d. voor afdeling 4 de Minister van Defensie
 - e. voor afdeling 5 de Minister van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking
 - f. voor afdeling 6 de Minister van Olie gas en Milieu
 - g. voor afdeling 7 de Minister van Financiën en Planning
 - h. voor afdeling 8 de Minister van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie
 - i. voor afdeling 9 de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij
 - j. voor afdeling 10 de Minister van Natuurlijke Hulpbronnen
 - k. voor afdeling 11 de Minister van Sociale Zaken en Volkshuisvesting
 - l. voor afdeling 12 de Minister van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur
 - m. voor afdeling 13 de Minister van Volksgezondheid Welzijn en Arbeid
 - n. voor afdeling 14 de Minister van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening
 - o. voor afdeling 15 de Minister van Transport, Communicatie en Toerisme
 - p. voor afdeling 16 de Minister van Grondbeleid en Bosbeheer
 - q. voor afdeling 17 de Minister van Jeugdontwikkeling en Sport
 - r. voor afdeling 18 het Kabinet van de President
 - s. voor afdeling 19 het Kabinet van de Vice President
 - t. voor afdeling 20 de Nationale Assemblée
 - u. voor afdeling 21 het Hof van Justitie
 - v. voor afdeling 22 het Openbaar Ministerie
 - w. voor afdeling 23 de Rekenkamer

Gegeven te Paramaribo,

2025

JENNIFER GEERLINGS-SIMONS

MEMORIE VAN TOELICHTING

Afdeling 1. Het Ministerie van Justitie en Politie

Algemeen deel

De hoofddoelstelling van het Ministerie van Justitie en Politie is het garanderen van een effectieve Rechtshandhaving, het bieden van voldoende Rechtsbescherming en Veiligheid voor de gehele samenleving en op het totale grondgebied van de Republiek Suriname.

Uitgaande van haar hoofddoelstelling zijn de doelen die het ministerie nastreeft de volgende:

- Het op een adequate en efficiënte wijze waarborgen van de naleving en bescherming van de rechten van de mens door de daartoe ingestelde en aangewezen organen;
- Een adequate en efficiënte handhaving van de integrale veiligheid (openbare veiligheid, verkeers- en brandveiligheid, preventie en repressie, criminaliteitsbestrijding) door het stellen van en het doen naleven van veiligheidsnormen.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het bereiken van de gestelde doelen is een wettelijk kader, dat voldoet aan kwalitatieve eisen van goede wetgeving. Dit wettelijk kader moet beantwoorden aan de aspiraties van de samenleving, de tijdgeest inademen en een goede weerspiegeling zijn van internationale ontwikkelingen.

Voorgenomen beleid voor het jaar 2026

Ter vergroting van het draagvlak van het beleid en voor een tijdige en effectieve uitvoering ervan, is het beleid binnen het ministerie ontwikkeld op basis van een constructieve dialoog met alle betrokken actoren.

De hervorming en herstructurering van het totale Ministerie is cruciaal om de geïdentificeerde beleidsdoelen te realiseren. Er moet een mindshift van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid, meer ownership, zelfwerkzaamheid, inkomsten generering en het minimaliseren van de uitgaven worden gemaakt bij de medewerkers. Leidinggevendenden zullen meer dan ooit moeten werken aan de ontwikkeling, motivatie en inspiratie van de medewerkers om deze nieuwe beleidsvisie te kunnen uitvoeren.

Door het gebrek aan financiële middelen is het ministerie genoodzaakt om een zeer effectief en efficiënt beleid uit te voeren en op zoek te gaan naar inkomsten om het beleid mede te helpen financieren. Dit is ook deel van de uitdaging waar het Ministerie van Justitie en Politie voor staat.

Het Ministerie van Justitie en Politie heeft de volgende beleidsvoornemens geformuleerd:

- Evaluatie en versterking van de instituten voor rechtshandhaving, rechtsbescherming en rechtspraak;
- Effectieve aanpak van alle vormen van criminaliteit;
- Het treffen van rechtstaat versterkende maatregelen;
- Voeren van een integraal en structureel veiligheidsbeleid op het totale grondgebied van de Republiek Suriname;
- Preventie naast repressie bij criminaliteitsbestrijding;
- Verbeteren van de kinderbescherming middels het landelijk opzetten van meldpunten en het formuleren van beleid inzake misdaadpreventie bij jeugdigen;
- Preventie gericht op reductie recidive;
- Handhaven mensenrechten;
- Rechtvaardigheid, eerlijke, toegankelijke en onafhankelijke rechtspraak; integraal en preventief gericht door verzelfstandiging van de Rechterlijke Macht;
- Eerlijke en rechtvaardige rechtsbedeling voor een ieder in Suriname en vergroting van de toegankelijkheid en aanspreekbaarheid van de rechtshandhaving, rechtsprekende- en rechtsbescherming instituten naar de samenleving toe;
- Intensiveren van de internationale samenwerking ter versterking van de internationale rechtshandhaving.
- Verbeteren van de vreemdelingen zorg en formuleren van een nationaal migratie beleid.

De beoogde resultaten zijn:

- Het veiligheids- en rechtsgevoel van de burgerij is verhoogd terwijl het rechtsbewustzijn in de samenleving toeneemt;
- De veiligheid in Suriname verder verbeteren, zodanig dat er orde en rust heerst in de samenleving;
- De rechtshandhaving, rechtsbescherming en rechtsprekende instituten zullen in alle opzichten beter functioneren;
- Verbeteren van de mensenrechtensituatie in de Republiek Suriname;
- Het beleid van het ministerie zodanig vergroten, dat er sprake zal zijn van een optimale aansturing van het beleid.

Om de aansturing en het monitoren van de gestelde beleidsdoelen zo effectief mogelijk te doen verlopen en zorg te dragen voor een integraal beleid, zijn een aantal beleidsgebieden vastgesteld, waarbinnen de verschillende ontwikkelingen zullen plaatsvinden. De beleidsgebieden zijn hieronder opgesomd, te weten:

1. Bestuur en Justitie;

- Bestuur
- Justitie
 - Rechtshandhaving en Rechtsbescherming
 - Mensenrechten
 - Resocialisatie en nazorg
 - Huiselijk geweld

2. Veiligheid en internationaal beleid

- Interne en externe veiligheid
- Immigratiebeleid

3. Kernthema's:

- Infrastructurele voorzieningen Justitie en Politie
- Kinder-, jeugd- en genderbeleid

I. Bestuur en Justitie**Versterking rechtsstaat**

Conform de comptabiliteitswet van 2019 wordt in het kader van de versterking van de rechtstaat het Hof van Justitie en het Openbaar Ministerie als aparte staatsorganen opgenomen en zullen derhalve een eigen begroting ontvangen.

II. Justitie**1. Rechtshandhaving en Rechtsbescherming**

Rechtshandhaving en Rechtsbescherming staan centraal in het overheidsbeleid.

Voor de bestrijding van de financiële criminaliteit moet de Financial Intelligence Unit verder worden geïstitutionaliseerd. Voor het efficiënt oplossen van gepleegde misdrijven moet de samenwerking tussen CUFO en overige instituten binnen het Ministerie van Justitie en Politie worden geformaliseerd. Inzake het voorbereiden en uitvoeren van projecten voor de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel is de commissie TIP wederom ingesteld en wordt de samenwerking met de TIP Unit van het KPS voortgezet. Ook de huisvesting van de TIP Unit van het KPS is verbeterd.

In het kader van de integrale veiligheid moeten het Korps Penitentiaire Ambtenaren en de ondersteuningsgroepen adequaat getraind en toegerust worden. Er moeten speciale voorzieningen worden getroffen voor de gevangeneninrichtingen zoals speciale beveiligingsapparatuur. Het Korps Penitentiaire Ambtenaren moet geëvalueerd worden ten aanzien van haar huidige structuur en functioneren. Wetgeving moet gewijzigd worden om tot invoering van alternatieve straffen over te gaan. Voorlichting, gezinscoaching en het begeleiden van pupillen zullen steunpilaren moeten zijn waarmee wordt beoogd een sterke vermindering van recidive.

2. Mensenrechten

Het Bureau Mensenrechten wordt getransformeerd naar een Instituut Mensenrechten met een breder mandaat, meer autoriteit en een betere structuur. Dit, volgens de Paris Principles, wat betekent dat het bureau als een onafhankelijke watch dog zal functioneren. Hiervoor wordt een formatie- en inrichtingsplan opgemaakt en de taken en bevoegdheden worden herzien. Er is een noodzaak voor personele uitbreiding en training op basis van het nieuwe formatieplan.

Om de fundamentele rechten van de mens te garanderen, te bevorderen en te beschermen worden diverse projecten voorbereid en uitgevoerd. Vooral een bewustwordingscampagne is geïmplementeerd. De bestaande instituten voor rechtsbescherming, kosteloze rechtsbijstand en slachtofferzorg worden aan een evaluatie onderworpen en gedecentraliseerd. Bestaande wetgeving moet geëvalueerd en waar nodig worden aangepast. Aanvullende wetgeving moet indien nodig worden voorbereid.

3. Veiligheid en internationaal Beleid

3.1 Interne veiligheid en externe veiligheid

Het Korps Politie Suriname, het Nationaal Leger en het Bureau Nationale Veiligheid van het Kabinet van de President zullen de krachten bundelen bij de handhaving van de openbare orde en inwendige veiligheid van en op het gehele Surinaamse grondgebied. Ter verhoging van de integrale veiligheid zullen concrete projecten met tastbare fysieke resultaten en beleidsproducten uitgevoerd worden. De samenwerking zal geïntensiveerd worden met de militaire politie, met de douane met haar rechercheafdeling, met de centrale inlichtingen- en veiligheidsdienst en met overige beveiligings-, buurt- en bewakingsorganisaties.

In het kader van het herstel van het politiegezag en toezicht in het binnenland en de kustvlakte wordt de bewaking van en het toezicht op het territoire en de grenzen van de Republiek Suriname in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries en met alle ten dienste staande middelen gehandhaafd.

Er moet worden geïnvesteerd in de renovatie en nieuwbouw van politieposten. Met het oog op de criminaliteitsbeheersing zal het KPS de beschikking moeten hebben over een modern geavanceerd Telecom netwerksysteem.

Teneinde een voortdurend kwalitatief hoogwaardige politiezorg aan de gemeenschap te kunnen bieden, zijn de volgende projecten voorbereid, uitgevoerd dan wel afgerond:

- De bestrijding van de criminaliteit te water;
- Het afbouwen van het Hoofdbureau van Politie en overige posten;
- Het opzetten van een geautomatiseerd (basis) informatievoorziening systeem waarop alle in Paramaribo gevestigde posten aangesloten zullen worden;
- Het voorbereiden en uitvoeren van diverse criminaliteitsbestrijding projecten, betreffende onder andere inbraakbestrijding, verkeersveiligheid, drugsbestrijding, aanpak van overvallen en berovingen, aanpak van huiselijk geweld en aanpak van illegale mijnbouw.
- Het voorbereiden en uitvoeren van projecten ter bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel
- Het versterken en verder professionaliseren van de technische recherche door o.a. de opzet van een forensisch opsporingsgebouw.

3.2. Verkeersveiligheid

Achtergrond informatie

Volgens de Verenigde Naties sterven jaarlijks ongeveer 1,25 miljoen personen als gevolg van een verkeersongeval – meer dan 3.000 getroffen slachtoffers per dag. Nog zo'n twintig tot vijftig miljoen personen lopen ernstig letsel op als gevolg van een verkeersongeval; deze letsels zijn vaak een belangrijke oorzaak van blijvende invaliditeit. Verkeersongevallen vormen één van de drie voornaamste doodsoorzaken voor personen in de leeftijdscategorie 5 tot 44 jaar. Volgens de Pan-American Health Organization (PAHO) is een verkeersongeval bovendien de voornaamste doodsoorzaak voor jonge mensen in de leeftijd 15 tot 29 jaar.

Met resolutie 64/2551 (maart 2010) heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) 2011-2020 uitgeroepen tot het Decennium voor Verkeersveiligheid, met het doel om het geschat aantal verkeersdoden wereld wijd te stabiliseren en te verminderen. In 2011 heeft de PAHO met haar document Road Safety in the Americas voor lidstaten - waaronder Suriname - het actieplan voor verkeersveiligheid aangenomen met richtlijnen om het aantal verkeersdoden in de regio te verminderen. In september 2015 werden de duurzame ontwikkelings-doelen (SDG's) voor 2030 door de Verenigde Naties gepresenteerd: SDG 3 geeft aan een vermindering van het aantal verkeersongevallen; SDG 11 noemt toegang tot duurzame vervoerssystemen voor een ieder, uitbreiding van het openbaar vervoer en verbetering van de verkeersveiligheid.

Ook Suriname heeft zich gecommitteerd aan het bereiken van de doelen van het Decennium voor Verkeersveiligheid en de SDG's. De Surinaamse overheid heeft reeds verschillende acties ondernomen in het kader van preventiemaatregelen en de beheersing van het aantal verkeersdoden. In 2009 is het document Richtingskader Verkeersveiligheid in Suriname ontwikkeld door de toenmalige Sturingscommissie Verkeersveiligheid 2008, die bestond uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie en Politie; Openbare Werken en Verkeer; Natuurlijke Hulpbronnen; Regionale Ontwikkeling; het Openbaar Ministerie; het Korps Politie Suriname; en de Wegenautoriteit. Met dat document werd een aanzet gegeven om een integraal beleid voor verkeersveiligheid te formuleren om het aantal verkeersslachtoffers te verminderen. Ook werd een aanbeveling gedaan tot het instellen van een mechanisme om verkeersbeleid te maken en te coördineren.

In 2016 heeft de Minister van Justitie en Politie een Commissie voor Verkeersveiligheid geïnstalleerd ter bevordering van beleidsontwikkeling en de coördinatie van verkeersveiligheid in Suriname. De commissie bestaat uit tien leden: de voorzitter en de secretaris zijn van het dienst onderdeel Justitie van het Ministerie van Justitie en Politie; verder zijn er vertegenwoordigers van het Korps Politie Suriname, het Ministerie van Openbare Werken, Transport en Communicatie, het Ministerie van Volksgezondheid en het Openbaar Ministerie. De hoofdtaak van deze commissie is het samenstellen van een strategisch beleidsplan voor de verkeersveiligheid en het uitvoeren van een actieplan dat daarvan is afgeleid.

Het algemene doel van dit Strategisch Plan voor Verkeersveiligheid is:

Om in 2021 de verkeersongevallen met dodelijke afloop en de letselschade met 30% te verminderen ten opzichte van 2016 .

Hiermee wordt getracht om tevens het doel van het Decennium voor Verkeersveiligheid namelijk 'het stabiliseren en (daarna) reduceren van het wereldwijde voorspellingsniveau van verkeersslachtoffers en SDG 3.6, namelijk 'tegen 2020, wereldwijd het aantal overlijdensgevallen en letsels ten gevolge van verkeersongevallen halveren'. Het verminderen van de letselschade zal voorts leiden tot vermindering van de druk op het gezondheids-systeem en uiteindelijk ook op de vermindering van de druk op de nationale economie van het land.

Er zijn tussen 2010 en 2017 verschillende workshops en een verkeersveiligheidsbeurs gehouden om het publiek bewust te maken van de verkeersveiligheid en om de relevante instellingen en personen en andere belangstellenden de gelegenheid te geven om met elkaar van gedachten te wisselen over de problematiek en met aanbevelingen te komen voor het verminderen van het aantal slachtoffers. De laatste activiteit, een nationaleworkshop op 28 februari en 1 maart 2017, georganiseerd door de Commissie voor Verkeersveiligheid in samenwerking met een onmisbare technische assistentie en ondersteuning van de PAHO, had tot doel draagvlak te creëren voor een concept strategisch plan voor verkeersveiligheid en voor het stellen van prioriteiten voor effectieve verkeersveiligheidsmaatregelen en interventies die nodig zijn voor het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers.

Bij het voorbereiden en formuleren van het huidige beleidsplan is rekening gehouden met activiteiten en initiatieven die in de loop der jaren reeds zijn ondernomen; met eerdere documenten, rapporten, presentaties en aanbevelingen; met het concept-actieplan en het concept strategisch plan van de Commissie voor Verkeersveiligheid; en met de aanbevelingen van verkeersworkshops en -seminars die in de afgelopen jaren zijn

gehouden met verschillende groepen van belanghebbenden. Verder is gekozen om de structuur ingegeven door het door de Verenigde Naties en de Wereldgezondheidsorganisatie voorbereide Global Plan for the Decade of Action for Road Safety 2011-2020 aan te wenden, namelijk gebruikmaken van de richtlijnen voor veilige systemen voor de verkeersveiligheid op grond van de volgende vijf pilaren en het beleidsplan en actieplan voor Suriname daarvan af te leiden:

Pilaar 1: Beheer/ management van de verkeersveiligheid

Pilaar 2: Veiligere wegen en mobiliteit

Pilaar 3: Veiligere voertuigen

Pilaar 4: Veiligere weggebruiker

Pilaar 5: Nazorg verkeersslachtoffers

3.3 Drugsbestrijding en grensoverschrijdende criminaliteit

Drugsgebruik, drugshandel en alle vormen van grensoverschrijdende criminaliteit vormen een grote bedreiging voor de ontwikkeling van de samenleving. De aanpak van de drugsproblematiek in Suriname vereist, daarom een gecoördineerde en multidisciplinaire inspanning van alle betrokkenen vanuit de optiek van opsporing en rechtshandhaving alsook vanuit de gezondheidszorg en de sociaaleconomische ontwikkeling.

Verdragen met internationale organisaties en bilaterale drugsbestrijdingovereenkomsten, vormen de grondslag voor internationale samenwerking in de strijd tegen drugsgebruik en drugshandel en tegen andere vormen van grensoverschrijdende criminaliteit. Bij de preventie en bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit zal de samenwerking op regionaal niveau geoptimaliseerd worden. De samenwerking wordt geïntensiveerd door middel van het aangaan van veiligheidsovereenkomsten met onze grens- en buurlanden.

4. Kernthema's

4.1 Infrastructurele voorzieningen Justitie en Politie

Het Ministerie van Justitie en Politie zal in samenwerking met het Ministerie van Openbare Werken de lopende infrastructurele projecten verder uitvoeren

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	2.779.423	4.325.027	4.389.570	4.454.488	4.492.738
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	2.761.423	4.324.027	4.384.570	4.448.488	4.486.738
610	Lonen en salarissen	0	0	2.104.305	3.603.498	3.625.646	3.654.814	3.662.814
611	Sociale premies	0	0	244.964	400.389	408.791	428.291	448.291
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	374.654	312.640	338.133	352.883	362.633
615	Schenken en bijdragen	0	0	21.000	3.000	6.000	6.000	6.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	16.500	4.500	6.000	6.500	7.000
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	18.000	1.000	5.000	6.000	6.000
621	Transportmiddelen	0	0	18.000	1.000	5.000	6.000	6.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	222.500	112.750	182.500	214.500	246.500
201	Infrastructurele Werken	0	0	195.000	42.750	93.500	111.000	128.500
20101	Onderhoud gebouwen	0	0	0	6.000	11.000	11.500	12.000
20104	Nieuwbouw	0	0	195.000	15.000	50.000	60.000	70.000
20105	Verbetering infrastructuur	0	0	0	21.750	32.500	39.500	46.500
403	Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	0	0	1.000	250	250	250	250
40303	Kinder-, jeugd- en gender beleid	0	0	1.000	250	250	250	250
404	Interne en Externe Veiligheid	0	0	0	35.500	42.000	48.500	55.000
40402	Telecom Netwerk KPS	0	0	0	3.000	4.000	5.000	6.000
40404	Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit	0	0	0	25.000	30.000	35.000	40.000
40405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	0	0	0	7.500	8.000	8.500	9.000
418	Veiligheid en Beveiliging	0	0	3.500	500	1.000	1.000	1.000
41801	Aanpak corruptie	0	0	3.500	500	1.000	1.000	1.000
602	Institutionele Versterking	0	0	1.000	12.250	13.750	15.250	16.750
60202	Institutionele versterking	0	0	0	2.500	3.000	3.500	4.000
60206	Capaciteitsversterking	0	0	1.000	4.750	5.750	6.750	7.750
60220	Verbetering Human Capacity KPS	0	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000
605	I.C.T. (Automatisering)	0	0	22.000	1.500	7.000	8.500	10.000
60512	Automatiseringsproces en Justitie	0	0	22.000	1.500	7.000	8.500	10.000
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	0	20.000	25.000	30.000	35.000
80741	Versterking Brandweezorg	0	0	0	20.000	25.000	30.000	35.000

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	65.059	68.464	71.434	67.434
53	<i>Niet-Belastingmiddelen</i>	0	0	65.059	68.464	71.434	67.434
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	0	0	2.000	2.100	2.000	2.000
53112	Opbrengst van vuurwapen vergunningen en jachtakten	0	0	4.625	4.930	5.000	5.000
53117	Leges Rijbewijzen	0	0	4.500	5.000	5.500	5.500
53118	Lotterij vergunningen	0	0	10	10	10	10
53144	Opbrengst keuring voertuigen	0	0	4.500	5.000	5.500	5.500
53145	Bestekkosten	0	0	1	1	1	1
53153	Diverse vergoedingen	0	0	26.023	27.023	28.023	24.023
53203	Diverse boetes en transacties	0	0	13.500	14.000	14.500	14.500
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	0	0	4.000	4.500	5.000	5.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	5.900	5.900	5.900	5.900

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	2.779.423	1.055.445	1.087.453	1.108.981	1.121.231
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	2.761.423	1.054.445	1.082.453	1.102.981	1.115.231
610	Lonen en salarissen	0	0	2.104.305	808.300	819.529	835.307	842.307
611	Sociale premies	0	0	244.964	107.607	111.791	113.291	115.291
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	374.654	132.038	140.133	142.883	145.633
615	Schenkingen en bijdragen	0	0	21.000	3.000	6.000	6.000	6.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	16.500	3.500	5.000	5.500	6.000
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	18.000	1.000	5.000	6.000	6.000
621	Transportmiddelen	0	0	18.000	1.000	5.000	6.000	6.000

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Bij de lonen en salarissen worden de bezoldigingsbedragen inclusief de koopkrachtversterking, de vakantiegelden, de diverse toelagen, vergoedingen en de salarissen van de Agent van de Staat (Agent, Deputy Agent Staat en de overige Ondersteuningsmedewerkers) opgenomen.

Categorie	Aantal	Gemidd.loon p/m SRD
Administratief en technisch personeel	518	9,922,627.25
C-Hof	10	310,907.22
Totaal Personeel	528	

Categorie	Aantal	Gemidd.loon p/m SRD
Directeur	6	201,001.53
Onderdirecteur	12	335,588.98
Afdelingshoofd	8	100,706.08
Afdelingsonderhoofd	5	57,910.33
Totaal	31	

Funcieschaal/-groep	Aantal
Voorzitter	1
Ondervoorzitter	1
Leden	3
Plaats vervangend Leden	3
Secretaris	1
Plaats Vervangend secretaris	1
Totaal	10

Aantal medewerkers

Funcieschaal/-groep	Aantal	Funcieschaal/-groep	Aantal
3b	78	8a	42
3c	3	8b	1
4a	17	8c	10
4b	25	9a	43
4c	0	9b	4
5a	73	9c	22
5b	18	10a	3
5c	10	10b	13
6a	7	10c	4
6b	4	11a	18
6c	10	11b	8
7a	39	11c	16
7b	7	12a	2
7c	20	13a	3
		Onderdirecteur	12
		Directeur	6
		Totaal	518

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	597.231.000
61002	Vakantietoelage	181.971.000
61003	Overwerk	20.698.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.200.000
61006	Vacatiegelden	1.100.000
61013	Functionele toelagen	1.100.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.200.000
61017	Waarnemingstoelage	1.300.000
61020	Telefoonvergoeding	1.300.000
61023	Vervoersvergoeding	200.000
Totaal		808.300.000

611 - Sociale premies

De sociale premies behelzen de SZF- en pensioenlasten van de werkgever.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	68.660.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	38.947.000
Totaal		107.607.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor het dienstjaar 2026 worden in kostensoort 612 “Gebruik van goederen en diensten” de volgende uitgaven meegenomen:

Kantoorkosten;

- Kosten i.v.m. onderhoud en aanpassingen, renovaties en verbetering van voorzieningen van gebouwen en terreinen;
- Buitenlandse dienstreizen: vanwege participatie aan o.a. buitenlandse conferenties, uitwisselingsprogramma's, trainingen en opleidingen inclusief verzekeringskosten en reiskosten;
- Binnenlandse dienstreizen: hier worden uitsluitend de reiskosten van binnenlandse reizen geboekt. De luchttransportkosten en verzekeringskosten verbonden aan binnenlandse reizen worden ook hier geboekt en andere binnenlandse vervoerskosten;
- Communicatie- en voorlichtingskosten: Hierbij gaat het om de bekendmakingen en voorlichtingsprogramma's via de diverse dagbladen, radio en tv. alsmede bewustwordingscampagnes;
- Aanschaf communicatie- en voorlichtingsapparaten
- Schoonmaakkosten; De kosten van schoonmaak van gebouwen;
- Diverse kosten in verband met onderzoek of research bij wetswijzigingen en wettelijke regelingen;
- Rechterlijke vonnissen (vonnissen tegen de Staat);
- Onderscheidingen voor personeel binnen het departement Justitie; Kosten voor het organiseren van ambtsjubilea, onderscheidingsbijeenkomsten, en andere feestelijke bijeenkomsten worden hier geboekt;
- Inhuur externe juridische bijstand;
- Onderwijskosten voor geïnterneerde c.q. veroordeelde jeugdigen die in het kader van het integratieproces onderwijs moeten genieten, dan wel vakgericht worden opgeleid;
- Vertaal- en tolkkosten. Kosten in verband met de inzet van tolken ten behoeve van vreemdelingen en analfabeten;
- Voedingskosten (overwerkvoeding en arrestantenvoeding). Daarnaast moeten de gedetineerden

voorzien worden van voeding;

- Onderhouden van het wagenpark, de exploitatiekosten waaronder ook brandstofkosten en regulier onderhoud van de dienstvoertuigen, zijn substantieel toegenomen;
- Contributiekosten aan verschillende internationale organisaties.
- Huurpanden;
- Verschillende capaciteitsversterkende en kwaliteit verbeterende trainingen;
- Kosten in verband met de re-integratie van gedetineerden;
- Voortzetting project illegalen, waarbij de opbrengsten verkregen uit dit project aangewend zullen worden om diverse activiteiten ten behoeve van het ministerie uit te voeren.
- Uitvoering activiteit in het kader van het beleidsplan Huiselijk Geweld.
- Onderhoud ICT, onderhoud van het netwerk en het geheel ICT apparatuur alsmede de licenties hieraan gekoppeld.
- Voor de transitie van PZ naar HRM zullen trainingen verzorgd worden.
- Operationele uitgaven inzake de uitvoering van Immigratiebeleid:
- Kantoormiddelen en overige verbruiksgoederen ten behoeve van het Constitutioneel Hof, Verkeersveiligheidsinstituut, FIU en Gamingboard etc.
- Rechtsspraak Hof van Justitie bij de districten Marowijne, Brokopondo en Saramacca
- Verbetering randvoorwaarden z.a. logistieke middelen en huisvesting
- Aankoop van testmateriaal voor de afdeling Forensische Zorg
- Kosten decentralisatie Rechtszorg en Decentralisatie Rechtsspraak
- Reclassering
- Vergaderkosten; het regelmatig organiseren van seminars, meetings, consultatiebijeenkomsten, workshops, etc.
- Aankoop van vakliteratuur voor het ministerie en het betalen van abonnementen zoals Human Rights tijdschriften etc.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.250.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	6.250.000
61208	Binnenlandse reiskosten	2.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.500.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	5.400.000
61221	Vergaderkosten	1.250.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.500.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.000.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	11.000.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	5.250.000
61247	Schoonmaak	3.250.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	47.750.000
61251	Voeding	5.500.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	5.654.000
61254	Onderzoekskosten	1.500.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.000.000
61260	Onderscheidingen	8.000.000
61264	Wapens en minutie	4.000.000
61279	Medicijnen	5.000.000

61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	9.984.000
Totaal		132.038.000

615 - Schenkingen en bijdragen

- Vanwege internationale vereisten dient FIU, NRA en Gaming Board een eigen begroting te hebben. Ook wordt aan deze instellingen gevraagd om de bijdrage vanuit de Staat Suriname zichtbaar te maken, om zodoende de onafhankelijke positie van deze instituten te waarborgen.
- Vanwege onafhankelijke positie dient de afdeling Verkeersveiligheid Instituut (VVI) en Constitutioneel Hof ook een eigen begroting hebben. Hiervoor is een bedrag begroot van SRD 3.000.000,-.

615 - Schenkingen en bijdragen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61501	Bijdragen aan Overheidsinstellingen	3.000.000
Totaal		3.000.000

616 - Sociale uitkeringen

Onder deze uitgaven vallen de navolgende betalingen zoals:

- De medische kosten die gemaakt worden ten behoeve van de penitentiaire ambtenaren. Deze worden geboekt bij de kostensoorten “lig- en verpleegkosten” en “poliklinische kosten”.
- Overige medische kosten van de gedetineerden van de 4 strafinrichtingen.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61603	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	2.750.000
61605	Lig- en Verpleegkosten	250.000
61606	Poliklinische Kosten	500.000
Totaal		3.500.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

621 - Transportmiddelen

- Transportmiddelen moeten deels vervangen worden vanwege afschrijvingen. Het wagenpark zal verder uitgebreid moeten worden met voertuigen.
- Aanschaf van 5 pick – ups en 1 bus van 15 personen voor lange afstanden tbv de afdeling FZ.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	500.000
62104	Pickup's	500.000
Totaal		1.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	222.500	31.000	78.500	92.000	105.500
201	<i>Infrastructurele Werken</i>	0	0	195.000	23.500	64.000	75.000	86.000
20101	Onderhoud gebouwen	0	0	0	6.000	11.000	11.500	12.000
20104	Nieuwbouw	0	0	195.000	15.000	50.000	60.000	70.000
20105	Verbetering infrastructuur	0	0	0	2.500	3.000	3.500	4.000
403	<i>Rechtshandhaving en Rechtsbescherming</i>	0	0	1.000	250	250	250	250
40303	Kinder-, jeugd- en gender beleid	0	0	1.000	250	250	250	250
418	<i>Veiligheid en Beveiliging</i>	0	0	3.500	500	1.000	1.000	1.000
41801	Aanpak corruptie	0	0	3.500	500	1.000	1.000	1.000
602	<i>Institutionele Versterking</i>	0	0	1.000	5.250	6.250	7.250	8.250
60202	Institutionele versterking	0	0	0	2.500	3.000	3.500	4.000
60206	Capaciteitsversterking	0	0	1.000	2.750	3.250	3.750	4.250
605	<i>I.C.T. (Automatisering)</i>	0	0	22.000	1.500	7.000	8.500	10.000
60512	Automatiseringsproce- sen Justitie	0	0	22.000	1.500	7.000	8.500	10.000

Toelichting: Programma's

20101 - Onderhoud gebouwen

Het Ministerie van Justitie en Politie zal in samenwerking met het Ministerie van Openbare Werken de volgende lopende infrastructurele projecten verder uitvoeren:

- Renovatie Bab-gebouw.
- Verbouwwerkzaamheden te K.P.A. – Centrum: het korps ontbeert met name leslokalen en andere trainingsfaciliteiten die bijna een miljoen kosten aan huur. Met deze bouw zal het besparen enkele honderd duizenden Surinaamse dollars zijn. Voorts zal ook tijdelijk het gebouw als kantoorruimte fungeren voor het Korpshoofd.
- Plaatsen van duikers aan de voorzijde van het Huis van Bewaring en zorgen voor een gesloten riolering. Gezien de bedrijvigheid binnen de inrichting, in het bijzonder op de bezoeken, is parkeergelegenheid een vereiste.
- Opzetten omrastering inclusief toegangsluis Penitentiaire Inrichting Hazard:

- Penitenciaire Inrichting Hazard de omrastering rondom de inrichting aan te pakken om ontvluchtingen en het binnendringen van derden effectief tegen te gaan.
- Bestraten van de weg en binnenterrein van de Penitenciaire Inrichting Hazard: de bedrijvigheid binnen de inrichting effectief en veilig te laten geschieden ook op de bezoeken.
- Herinstallatie van water en electra in de Penitenciaire Inrichting Hazard: het is van groot belang voor de veiligheid binnen de inrichting en qua gezondheid van de gedetineerden en het personeel.
- Opzetten van een Multi functioneel gebouw
- Opzetten van een bromfietsenstalling binnen de Penitenciaire Inrichting Hazard
- Herinrichten van de parkeerplaats (t.b.v. voertuigen van personeel en bezoekers)
- Afbouw JCC-gebouwencomplex
- Bouw van een Unit t.b.v. Psychisch gestoorde gedetineerden (FOBA-afdeling)
- Bouw van een vrouwen gevangenis
- Aanschaf van degelijke kookeilanden /voor de verschillende inrichtingen (CPI, PID, PIH)
- Nieuwbouw keuken/bakkerij Hazard Nickerie

20104 - Nieuwbouw

- Afbouw Politiepost Moengo, indien code 0105 “Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politieposten en cellenhuizen” niet toereikend is.
- Renovatie van een pand te Moengo ten behoeve van het Bureau Rechtszorg. Het ministerie streeft ernaar om in Marowijne en Commewijne een dependance van het Bureau Rechtszorg op te zetten. Het voornemen is om ook in de overige districten een dependance op te zetten.(decentralisatie Rechtszorg)
- Afbouw Kantoor Justitie Nickerie
- Renovatie Hoofdkantoor Justitie Henck Aaronstraat
- Renovatie oud KKF gebouw
- Renovatie pand aan de grote Combé weg (conform glisuittreksel: nieuwe Wijk La. A no. 1 b2a)
- Aanpak renovatie/ nieuwbouw van een FO te Nickerie
- Renovatie van het gebouw van de Ministeriele Plan Unit
- Afbouw KJN
- Afbouw Forensische Zorg (FZ) gebouw
- Bouw extra toiletgroep FZ: Niet genoeg toiletten voor het totaal personeel FZ, inclusief de onder haar ressorterende afdelingen.
- Huisvesting voor bureau slachtofferzorg met uitbreidings mogelijkheden voor personeel. Toegankelijk voor cliënten, centraal gelegen en voldoende privacy voor cliënten.
- Gebouw BBS Nickerie
- Renovatie Tweeling gebouw
- Gaming Board gebouw
- Hoofdgebouw Vreemdelingen Zaken
- Decentralisatie rechtszorg

20105 - Verbetering infrastructuur

Resocialisatie KPA

Voor de preventie aanpak zal de overheid in samenwerking met de inrichtingen moeten zorgdragen voor een goede terugkeer van de gevangenen (ex-gedetineerden) in de samenleving. Het is de bedoeling om gedetineerden geresocialiseerd de maatschappij in te sturen, door het instellen van een goed resocialisatie programma binnen de inrichtingen. In dit kader zal er mogelijkheden gecreëerd moeten worden, zodat gedetineerden na detentie goed worden begeleid met betrekking tot de terugkeer in de samenleving. Binnen KPA zijn de navolgende projecten gepland als resocialisatie-activiteiten zoals:

- Uitbreiding Pluimvee Penitenciaire Inrichting Duisburglaan, Centrale Penitenciaire Inrichting,

Penitentiaire Inrichting Hazard, Huis van Bewaring: dit is belangrijk voor de resocialisatie en zelfvoorzienendbeleid.

- Renovatie en vervanging apparaten keuken Penitentiaire Inrichting Duisburglaan en Centrale Penitentiaire Inrichting: Voor het verder garanderen van gezonde voeding voor de gedetineerden is het noodzakelijk de apparaten te vervangen en de keuken te restaureren.
- Vervanging en uitbreiding apparaten Technische Dienst Penitentiaire Inrichting Duisburglaan: dit is belangrijk voor de resocialisatie en zelfvoorzienendbeleid.
- Renovatie en vervanging apparaten en gasinstallatie van de keuken van de Penitentiaire Inrichting hazard: Voor het verder garanderen van gezonde voeding voor de gedetineerden is het noodzakelijk de apparaten te vervangen en de keuken te restaureren. De huidige gasinstallatie zorgt voor een onveilige situatie binnen en rondom de inrichting gezien mogelijke calamiteiten hierdoor niet voorkomen kunnen worden.
- Vervanging en uitbreiding apparaten Technische Dienst Penitentiaire Inrichting Hazard: dit is belangrijk voor de resocialisatie van de gedetineerden op de eerste plaats en het zelf voorzienend beleid op de tweede plaats.
- Bouw bakkerij in de Penitentiaire Inrichting Hazard: dit is belangrijk voor de resocialisatie- en zelf voorzienend beleid. Alsook garanderen van gezonde voeding voor de gedetineerden. Verder kan deze bouw ervoor zorgdragen dat er verlichting is op de begroting van Justitie gezien er hiermee de broodvoorziening binnen de cellenhuizen in Nickerie gegarandeerd kan worden.
- Bouwen van een nieuwe runderstal, varkenstal in de Penitentiaire Inrichting Hazard en het Centraal Penitentiaire Inrichting

40303 - Kinder-, jeugd- en gender beleid

- Professionalisering FZ/FMZ/JKB/FP/BSZ: In het kader van voortdurende ontwikkeling van de competenties van het totaal personeel van FZ zijn de volgende trainingen gewenst, nl.:
- Time management, effectief leiderschap, projectmanagement, effectief communiceren, performance management training, toegepaste arbeidspsychologie.
- Opzetten Unit Misdaad Preventie: De Unit Misdaad Preventie is in het nieuwe organogram opgenomen, maar nog niet operationeel.
- Aanpak hangjongeren: Met het oog op een veilige samenleving is het van belang dat het fenomeen "Hangjongeren" integraal wordt aangepakt, ter voorkoming dat de jongeren overlast bezorgen, ontsporen en alsgevolg daarvan het criminele pad opgaan. Er is destijds op aanvraag van de toenmalige onderdirecteur Forensische, dhr. mr. S. Ramlall, door dhr. mr. B. Somai toen werkzaam op eerdergenoemd onderdirectoraat, een projectvoorstel "Hangjongeren" geschreven. Bedoeld project zal, waar nodig, verder met het Bureau Vrouw- en Kinderbeleid worden uitgewerkt.
- Pilot strategisch plan Nazorg

41801 - Aanpak corruptie

Het Ministerie van Justitie en Politie zal voor een effectieve aanpak van het corruptie fenomeen overgaan tot het operationeel maken van een Anti-corruptie Desk. Het Ministerie zal met de instelling van de Anti-corruptie Desk in staat zijn om op een effectievere wijze invulling te geven aan haar verplichtingen dit beleidsgebied rakende.

De Anti-corruptie Desk zal rechtstreeks onder de Minister van Justitie en Politie ressorteren teneinde meer slagkracht en armslag te bewerkstelligen.

Hiertoe zal het Ministerie haar organogram moeten aanpassen waarbij er formeel goedkeuring verleend zal moeten worden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

60202 - Institutionele versterking

Er wordt getracht voor de:

- Aanschaf van PSU
- Aanschaf van Wapen en munitie
- Aanschaf van kantoorinventaris
- Aanschaf van kantoormeubilair

60206 - Capaciteitsversterking

- Ter verbetering van de dienstverleningen en in het kader van voortdurende ontwikkeling zullen er programma's en projecten worden uitgevoerd. Deze zijn:
- Het aantrekken van gekwalificeerd personeel met juiste taakomschrijving en opleidings vereisten voor bureau slachtofferzorg Paramaribo, Slachtofferhulp Nickerie en de meldpunten.
- Beschikbaarheid permanent dienstvoertuig met chauffeur voor het Bureau Slachtofferzorg: vanwege de uitberiding zal het noodzakelijk zijn dat wij beschikken over een permanent dienstvoertuig en een vaste chauffeur.
- Partnership: Evaluatie van de bestaande overeenkomsten/uitwisselingsprogrammas met het Caraïbisch gebied en Europa
- In het kader van 24 uren bereikbaarheid en landelijk bereikbaarheid zullen er piketdiensten ingevoerd moeten worden (momenteel beperkt tot Paramaribo en Nickerie).
- Meldpunt: Evaluatie van bestaande meldpunten en uitbreiding van meldpunten in alle distrikten om landelijke dekking te bereiken.
- Voorlichting en communicatie. Op regelmatige basis voorlichting geven (radio,televisie,schrijvende pers,eigen website en social media) (communicatieplan zowel intern
- Deskundigheids bevordering en educatie: Trainingsplan (train de trainers) en stageplan (methoden en technieken van digitale/online hulpverlening/trauma sensitief hulpverlening. Casemanagement/trainingen in kinderrechten/vrouwenrechten. Wet en regelgeving m.b.t. slachtoffers/ educatie -momenten m.b.t. verdragen die betrekking hebben op slachtoffers/ het belang van ouderschap/vaderschap/ omgaan met agressie. systeemtherapie/ relatietherapie/ signs of safety cursussen (veiligheidsplannen voor slachtoffers van huiselijk geweld/opvang/ geweldloos opvoeden)/training herstelrecht/intervisie en supervisie
- Automatiseringsprocessen BSZ: zie punt 5 Dienstverlening: Digitale/online hulpverlening mogelijk maken via whatsapp en andere sociale media/ webapplicaties
- Teambuildingsactiviteiten georganiseerd door PZ
- Communicatietrainingen
- Dag voor de gepensioneerden
- Deelname medewerkers aan buitenlandse trainingen en conferenties
- Uitvoering interdepartementale activiteiten
- Rechtspositie personeel
- Elementaire –, voortgezette en Hoger opleiding voor penitentiaire ambtenaren
- Professionalisering FZ/FMZ/JKB/FP/BSZ: In het kader van voortdurende ontwikkeling van de competenties van het totaal personeel van FZ zijn de volgende trainingen gewenst, nl.:
 - Time management, effectief leiderschap, projectmanagement, effectief communiceren, performance management training, toegepaste arbeidpsychologie.
- Opzetten Unit Misdaad Preventie: De Unit Misdaad Preventie is in het nieuwe organogram opgenomen, maar nog niet operationeel.

- 5 daagse training: Hoe kan ik beter communiceren (afdeling Forensische Zorg)
- In het kader van de transformatie van de bibliotheek naar een uitgebreid informatie centrum is een nieuwe Huisvesting voor de afdeling Bibliotheek nodig.
- Aantrekken van nieuw personeel
- Geplande training door de afdeling Vorming en Opleiding: Inleidende cursus, communicatieve vaardigheden, basiscursus, leiderschapvaardigheden, protocol, procurement training en training housekeeping.

60512 - Automatiseringsprocessen Justitie

- De ICT van het Ministerie van Justitie en Politie zal geüpgrade moeten worden. Hiervoor zullen er diverse aanschaffingen gepleegd moeten worden.
- Digitalisering van werkprocessen en de modernisering van de administratieve processen om zodoende de processen effectiever en efficiënter te laten verlopen is van groot belang.
- Aanschaf documentscanner voor de afdeling Bibliotheek

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren Justitie 2026

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Infrastructurele Werken				
0104/ Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie	Aanschaf, bouw, renovatie, inrichtingen en voortzetting bouwwerkzaamheden diverse bouwprojecten.	- Afronding bouw Justitie Centrum Nickerie - Aanvang maken met de renovatie werkzaamheden - Aanvang maken met de bouwwerkzaamheden	- Voortzetting van de renovatie werkzaamheden - Voortzetting van de bouwwerkzaamheden	- Afbouw Politiepost Moengo, indien code 0105 "Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politieposten en cellenhuizen" niet toereikend is. - Renovatie van een pand te Moengo ten behoeve van het Bureau Rechtszorg. Het ministerie streeft ernaar om in Marowijne en Commewijne een dependance van het Bureau Rechtszorg op te zetten. Het voornemen is om ook in de overige districten een dependance op te zetten.(decentralisatie Rechtszorg) - Afbouw Kantoor Justitie Nickerie - Renovatie Hoofdkantoor Justitie Henck Aaronstraat - Renovatie oud KKF gebouw - Renovatie pand aan de grote Combé weg (conform glisuittreksel: nieuwe Wijk La. A no. 1 b2a) - Aanpak renovatie/ nieuwbouw van een FO en FZ gebouw te Nickerie - Decentralisatie rechtszorg - Naast de bovengenoemde urgente bouwprojecten streeft het ministerie om ernaar de volgende bouwprojecten op te pakken. - afbouw KJN en Jeugd Correctie Centrum (JCC) gebouwen complex - afbouw trainingscentrum KPA - renovatie diverse inrichtingen (CPI, HVB, PID, PIH) - Renovatie/herstel van het

				jeugdovergangscentrum Opa Doeli - Herinrichting van clients kamers opvanghuizen afdeling Slachtofferzorg - Renovatie van het gebouw van de Ministeriele Plan Unit - Het opzetten van een Kleermakerij en stomerij binnen de inrichtingen - Camera beveiliging binnen de Inrichtingen - Renovatie Babb gebouw - Renovatie diverse werkzaamheden van de inrichtingen - Opzetten omrastering incl. toegangssluis en poorten - Bestraten/verharderen van de weg en het binnenterrein - Herinstallatie water en electra - Opzetten van een Multi functioneel gebouw - Opzetten van een bromfietsenstalling - Herinrichten van de parkeerplaats (tbv voertuigen van personeel en bezoekers) - Verbouwwerkzaamheden /renovatie wachttorens 1,2 en 3 en bebouwing Visitatie ruimte te remise - Onderhoud gebouwen en terreinen - Uitbreiding technische afdeling t.b.v. Penitentiaire Inrichting Duisburglaan - Verfbouwen gebouwen - Vervanging hoofd- en rol poorten - Omrastering HVB - Bouw werkplaats voor de technische dienst - Renovatie afdeling H - Opzet spreek- en behandelkamer voor gestichtsarts - Verbouwen hoofd wacht met toren

				- Uitbreiding en vernieuwen van waterinstallatie - Muur verlichting ten behoeve van HVB - Vervanging van hangsloten cellenblok - Afbouw JCC-gebouwencomplex - Bouw van een Unit t.b.v. Psychisch gestoorde gedetineerden (FOBA-afdeling) - Bouw van een vrouwen gevangenis - Nieuwbouw keuken/bakkerij Hazard Nickerie
Institutionele versterking				
capaciteits versterking KPA	Aanschaf PSU, kantoorinrichting voor het KPA	Aanschaf PSU en kantoorinrichting	- Aanschaf PSU - Aanschaf Wapen en munitie - Onderhoud/renovatie gebouwen - Aanschaf kantoorinrichting - Aanschaf voertuigen - Aanschaf kantoorinrichting	- Aanschaf PSU - Aanschaf Wapen en munitie - Onderhoud/renovatie gebouwen - Aanschaf kantoorinrichting - Aanschaf voertuigen - Aanschaf kantoorinrichting
Institutionele versterking KPA	Institutionele versterking KPA	geen	- Management Trainingen staf Korps Penitentiaire Ambtenaren;	- Management Trainingen staf Korps Penitentiaire Ambtenaren;
Resocialisatie KPA	Resocialisatie KPA	geen	- geen	- Renovatie , vervanging apparaten en gasinstallatie Keuken - Vervanging en uitbreiding apparaten van de Technische Dienst - Bouw van een bakkerij - Bouwen van een nieuwe runderstal t.b.v. PIH en CPI - Bouwen van een nieuwe varkenstal t.b.v. PIH en CPI - Uitbreiding Pluimvee Penitentiaire Inrichting Duisburglaan - Renovatie en vervanging apparaten keuken Penitentiaire Inrichting Duisburglaan - Vervanging en uitbreiding apparaten Technische Dienst Penitentiaire Inrichting

				Duisburglaan
Automatisering				
0512 ICT Justitie	Upgraden en vervangen van ICT middelen binnen Justitie	Aanschaf ICT middelen	- Diverse aanschaffingen m.b.t. ICT unit/afdeling. - Document Management systeem - Verbetering software - Implementatie van het systeem ter vervanging van Decos en indiening.	- Diverse aanschaffingen m.b.t. ICT unit/afdeling. - Document Management systeem - Verbetering software - Implementatie van het systeem ter vervanging van Decos en indiening.
0236 Capaciteits versterking Justitie	Capaciteits versterking Justitie	Geen	- Het aantrekken van gekwalificeerd personeel met juiste taakomschrijving en opleidings vereisten voor bureau slachtofferzorg Paramaribo, Slachtofferhulp Nickerie en de meldpunten. - Beschikbaarheid permanent dienstvoertuig met chauffeur voor het Bureau Slachtofferzorg: vanwege de uitberiding zal het noodzakelijk zijn dat wij beschikken over een permenant dienstvoertuig en een vaste chauffeur. - Partnership: Evaluatie van de bestaande overeenkomsten/uitwisselingsp programmas met het Caraibisch gebied en Europa - In het kader van 24 uren bereikbaarheid en landelijk bereikbaarheid zullen er piketdiensten ingevoerd moeten worden (momenteel beperkt tot Paramaribo en Nickerie). - Meldpunt: Evaluatie van bestaande meldpunten en uitbreiding van meldpunten in alle distrikten om landelijke dekking te bereiken. - Voorlichting en	- Het aantrekken van gekwalificeerd personeel met juiste taakomschrijving en opleidings vereisten voor bureau slachtofferzorg Paramaribo, Slachtofferhulp Nickerie en de meldpunten. - Beschikbaarheid permanent dienstvoertuig met chauffeur voor het Bureau Slachtofferzorg: vanwege de uitberiding zal het noodzakelijk zijn dat wij beschikken over een permenant dienstvoertuig en een vaste chauffeur. - Partnership: Evaluatie van de bestaande overeenkomsten/uitwisselingsp programmas met het Caraibisch gebied en Europa - In het kader van 24 uren bereikbaarheid en landelijk bereikbaarheid zullen er piketdiensten ingevoerd moeten worden (momenteel beperkt tot Paramaribo en Nickerie). - Meldpunt: Evaluatie van bestaande meldpunten en uitbreiding van meldpunten in alle distrikten om landelijke dekking te bereiken. - Voorlichting en communicatie. Op regelmatige basis voorlichting geven (radio,televisie,schrijven de pers,eigen website en social media)

			communicatie. Op regelmatige basis voorlichting geven (radio,televisie,schrijv ende pers,eigen website en social media) (communicatieplan zowel intern als extern) - Deskundigheids bevordering en educatie: Trainingsplan (train de trainers) en stageplan (methoden en technieken van digitale/online hulpverlening/trauma sensitief hulpverlen. Casemanagement/train ingen in kinderrechten/vrouwe nrechten. Wet en regelgeving m.b.t. slachtoffers/ educatie - momenten m.b.t. verdragen die betrekking hebben op slachtoffers/ het belang van ouderschap/vaderscha p/ omgaan met agressie. systeemtherapie/ relatietherapie/ signs of safety cursussen (veiligheidplannen voor slachtoffers van huiselijk geweld/opvang/ geweldloos opvoeden)/training herstelrecht/intervisie en supervisie - Automatiseringsproces sen BSZ: zie punt 5 Dienstverlening: Digitale/online hulpverlening mogelijk maken via whatsapp en andere sociale media/ webapplicaties - Teambuildingsactivitei ten georganiseert door PZ - Communicatietraining en - Dag voor de gepesnioneerden - Deelname	(communicatieplan zowel intern als extern) - Deskundigheids bevordering en educatie: Trainingsplan (train de trainers) en stageplan (methoden en technieken van digitale/online hulpverlening/trauma sensitief hulpverlen. Casemanagement/trainin gen in kinderrechten/vrouwenre chten. Wet en regelgeving m.b.t. slachtoffers/ educatie - momenten m.b.t. verdragen die betrekking hebben op slachtoffers/ het belang van ouderschap/vaderschap/ omgaan met agressie. systeemtherapie/ relatietherapie/ signs of safety cursussen (veiligheidplannen voor slachtoffers van huiselijk geweld/opvang/ geweldloos opvoeden)/training herstelrecht/intervisie en supervisie - Automatiseringsprocesse n BSZ: zie punt 5 Dienstverlening: Digitale/online hulpverlening mogelijk maken via whatsapp en andere sociale media/ webapplicaties - Teambuildingsactiviteite n georganiseert door PZ - Communicatietrainingen - Dag voor de gepesnioneerden - Deelname medewerkers aan buitenlandse trainingen en conferenties - Uitvoering interdepartementale activiteiten - Rechtspositie personeel - Elementaire -, voortgezette en Hoger opleiding voor penitentiaire ambtenaren - Professionalisering FZ/FMZ/JKB/FP/BSZ: In het kader van voortdurende

			medewerkers aan buitenlandse trainingen en conferenties - Uitvoering interdepartementale activiteiten - Rechtspositie personeel - Elementaire – , voortgezette en Hoger opleiding voor penitentiaire ambtenaren - Professionalisering FZ/FMZ/JKB/FP/BSZ : In het kader van voortdurende ontwikkeling van de competenties van het totaal personeel van FZ zijn de volgende trainingen gewenst, nl.: - Time management, effectief leiderschap, projectmanagement, effectief communiceren, performance management training, toegepaste arbeidspsychologie. - Opzetten Unit Misdaad Preventie: De Unit Misdaad Preventie is in het nieuwe organogram opgenomen, maar nog niet operationeel. - 5 daagse training: Hoe kan ik beter communiceren (afdeling Forensische Zorg) - In het kader van de transformatie van de bibliotheek naar een uitgebreid informatie centrum is een nieuwe Huisvesting voor de afdeling Bibliotheek nodig. - Aantrekken van nieuw personeel - Geplande training door de afdeling Vorming en Opleiding:	ontwikkeling van de competenties van het totaal personeel van FZ zijn de volgende trainingen gewenst, nl.: - Time management, effectief leiderschap, projectmanagement, effectief communiceren, performance management training, toegepaste arbeidspsychologie. - Opzetten Unit Misdaad Preventie: De Unit Misdaad Preventie is in het nieuwe organogram opgenomen, maar nog niet operationeel. - 5 daagse training: Hoe kan ik beter communiceren (afdeling Forensische Zorg) - In het kader van de transformatie van de bibliotheek naar een uitgebreid informatie centrum is een nieuwe Huisvesting voor de afdeling Bibliotheek nodig. - Aantrekken van nieuw personeel - Geplande training door de afdeling Vorming en Opleiding: Intrductie cursus, communicatieve vaardigheden, basiscursus, leiderschapvaardigheeden, protocol, procurement training en training housekeeping.

			Intruductie cursus, communicatieve vaardigheden, basiscursus, leiderschapvaardigheden, protocol, procurement training en training housekeeping.	
Aanpak Corruptie		Aanpak van corruptie	- Het Ministerie van Justitie en Politie zal voor een effectieve aanpak van het corruptie fenomeen overgaan tot het operationeel maken van een Anti-corruptie Desk. - Hiertoe zal het Ministerie haar organogram moeten aanpassen waarbij er formeel goedkeuring verleend zal moeten worden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.	- Het Ministerie van Justitie en Politie zal voor een effectieve aanpak van het corruptie fenomeen overgaan tot het operationeel maken van een Anti-corruptie Desk. - Hiertoe zal het Ministerie haar organogram moeten aanpassen waarbij er formeel goedkeuring verleend zal moeten worden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	29.911	31.011	31.911	27.911
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	29.911	31.011	31.911	27.911
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	0	0	2.000	2.100	2.000	2.000
53118	Lotterij vergunningen	0	0	10	10	10	10
53145	Bestekskosten	0	0	1	1	1	1
53153	Diverse vergoedingen	0	0	22.000	23.000	24.000	20.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	5.900	5.900	5.900	5.900

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53108 - Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten

53108 Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en –diensten (SRD 2.000.000)

Het gaat in deze om de volgende inkomsten:

- Toelating, verlenging, vestiging, verklaringen en duplicaten
- Overige ontvangsten Justitie

53118 - Lotterij vergunningen

53118 Loterijvergunningen (SRD 10.000).

53145 - Bestekskosten

53145 Bestekskosten (SRD 1.000)

53153 - Diverse vergoedingen

53153 Diverse vergoedingen (SRD 22.000.000).

Deze inkomsten in verband met het project illegalen, waarbij een verblijfsvergunning wordt verleend aan illegalen die aan de voorwaarden voldoen

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

53423 Diverse niet belastingontvangsten (SRD 5.900.000)

Korps Politie Suriname (KPS)**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	2.740.423	2.152.090	2.171.719	2.197.719	2.209.719
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	2.740.423	2.152.090	2.171.719	2.197.719	2.209.719
610	Lonen en salarissen	0	0	2.104.305	1.838.817	1.842.219	1.852.219	1.853.219
611	Sociale premies	0	0	244.964	176.689	179.000	185.000	191.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	374.654	136.084	150.000	160.000	165.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	16.500	500	500	500	500

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De politieambtenaren hebben recht op een premium SZF kaart, waarin verschillende behandelingen en klasse ligging zijn opgenomen. Dit bedrag wordt apart betaald aan SZF, waardoor een hoge raming voor deze post noodzakelijk is.

Personeelsbestand KPS (anno maart 2025)**Tabel: Leeftijdsopbouw (anno maart 2025)**

Leeftijdsklasse	Politie	Burger	Totaal
19 – 24	102	8	110
25 – 29	561	32	593
30 – 34	501	27	528
35 – 39	441	45	486
40 – 44	416	47	463
45 – 49	339	39	378
50 – 54	311	53	364
55 – 59	94	20	114
60 – 64	7	1	8
Totaal	2772	272	3044

Tabel: Personeelverloop

Jaar	Instroom	Uitstroom					
		Pensioen	Ontslag	Afgekeurd	Overleden	Overplaatsing	Totaal
2024	18	68	61		7	0	154
t/m maart 2025	238	8	21		2	1	270

Personeelsverloop**Tabel: Ziektebeeld KPS**

Jaar/Periode	Gemiddeld aantal verlof dagen		Gemiddeld aantal ziekteverlofdagen	
	Politiepersoneel	Burgerpersoneel	Politiepersoneel	Burgerpersoneel
2024 januari t/m december	44.160	7.791,5	20.434,5	5.537
2025 januari t/m maart	4.903	609	3.038	406

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	1.000.207.000
61002	Vakantietoeslag	222.219.000
61003	Overwerk	546.110.000
61004	Bonussen en Gratificaties	8.000.000
61006	Vacatiegelden	5.000.000
61010	Wachtgelden	3.000.000
61012	Detachering toelagen	2.000.000
61013	Functionele toelagen	18.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	18.000.000
61015	Lesuren vergoeding	2.700.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.500.000
61017	Waarnemingstoelage	250.421
61018	Inconvenienten	520.000
61020	Telefoonvergoeding	410.579
61021	Representatievergoeding	5.000.000
61022	Huishuurvergoeding	4.000.000
61023	Vervoersvergoeding	300.000
61024	Overige vergoedingen	300.000
61025	Tijdelijk Personeel	300.000
Totaal		1.838.817.000

611 - Sociale premies

De politieambtenaren hebben recht op een premium SZF kaart, waarin verschillende behandelingen en klasse ligging zijn opgenomen. Dit bedrag wordt apart betaald aan SZF, waardoor een hoge raming voor deze post noodzakelijk is.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	78.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	98.689.000
Totaal		176.689.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Hierin zijn opgenomen de vaste lasten, zoals huur van gebouwen, onderhoud wagenpark, voeding, vervoer van arrestanten, de aankopen van brandstof en auto-onderdelen en de nutsvoorzieningen.

Gelet op de fluctuerende koersen binnen de economie en het feit dat KPS door de devaluatie, door haar strategische voorraad heen is, is de organisatie genoodzaakt om een hoge raming te doen voor de kostensoort goederen en diensten. Deze kosten zijn nodig om de organisatie draaiende te houden. Onder deze kosten vallen de volgende activiteiten:

- Uitbreiding van het wagenpark, waardoor de onderhoudskosten zijn toegenomen;
- Door het operationeel stellen van een aantal nieuwe stations zijn de kosten van de kantormiddelen en –meubilair ook toegenomen (aanschaf van papier, inkt, bureaus, filekasten etc.);
- Opstarten van de inspecteursopleiding;
- Opstarten van de kaderopleiding;
- Het rekruteren van manschappen;
- Vertaal- en tolkkosten, de dienstverlener Atics is thans belast met vertaal en tolkwerkzaamheden
- De betalingen van voeding voor arrestanten in diverse cellenhuizen. Vanwege de fluctuerende koers en de gestegen bedragen van arrestantenvoeding is een hoge raming voor arrestantenvoeding noodzakelijk;
- De diverse interventie – en specialistische opleidingen;
- Huur van auto's voor speciale operaties;
- Kosten voor jaarrede en onafhankelijkheid viering;
- De kosten voor aanschaf van kleding, schoeisel en andere attributen voor politiepersoneel;
- De betaling van contributies aan internationale organisaties, waardoor het ministerie als totaliteit en KPS in het bijzonder kan profiteren van bedoelde internationale organisaties, zoals Interpol en Caricom Veiligheidsinstituten.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	400.000
61208	Binnenlandse reiskosten	400.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	100.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	100.000
61215	Kantoormiddelen (papier, penner etc.)	1.050.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	80.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	30.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	30.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.000.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	500.000
61224	Licenties en programmakosten	1.000.000
61225	Datalijnen	2.000.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.000.000
61227	Radio en Tv programma's	50.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	50.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	2.550.000
61235	Verbouwingen	1.000.000
61238	Telefoon uitgaven	3.084.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	100.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61246	Verzekering	170.000
61247	Schoonmaak	2.350.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	500.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	32.500.000
61251	Voeding	20.500.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	19.000.000
61253	Vrachtkosten en Porti	20.000
61254	Onderzoekskosten	7.000.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.500.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	1.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	1.000.000
61260	Onderscheidingen	50.000
61264	Wapens en minutie	13.000.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	1.600.000
61277	Laboratoriumkosten	500.000
61279	Medicijnen	200.000
61280	Hulpmiddelen	500.000
61283	Huur van voertuigen	1.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	15.000.000
Totaal		136.084.000

616 - Sociale uitkeringen

Onder deze uitgaven vallen de navolgende betalingen:

- Medische kosten: door de implementatie van de SZF-KPS premiumziektekosten regeling zijn de medische kosten van de ambtenaren ook toegenomen;
- De kosten met betrekking tot de medische zorg van arrestanten.
- En de achterstallige rekeningen van de diverse specialisten en de politiedoktoren zijn meegerekend

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	250.000
61606	Poliklinische Kosten	250.000
Totaal		500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	0	51.750	67.000	78.500	90.000
201	Infrastructurele Werken	0	0	0	11.250	20.000	25.000	30.000
20105	Verbetering infrastructuur	0	0	0	11.250	20.000	25.000	30.000
404	Interne en Externe Veiligheid	0	0	0	35.500	42.000	48.500	55.000
40402	Telecom Netwerk KPS	0	0	0	3.000	4.000	5.000	6.000
40404	Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit	0	0	0	25.000	30.000	35.000	40.000
40405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	0	0	0	7.500	8.000	8.500	9.000
602	Institutionele Versterking	0	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000
60220	Verbetering Human Capacity KPS	0	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000

Toelichting: Programma's

20105 - Verbetering infrastructuur

Vanwege het feit dat de begroting 2025 van het KPS drastisch ingekort is, zijn de ramingen voor het jaar 2026 hoog. De meeste projecten die gepland waren voor 2025 zijn door de inkorting van de begroting niet gerealiseerd.

- Bouw van opleidingsfaciliteiten, beschutten en inrichting van terrein Politieacademie en renovatie;
- Renovatie KPS Calcutta
- Bouw van dok en vestiging van de afdeling Maritiem zowel Paramaribo en west;
- Bouwen van politieposten, controleposten en dienstwoningen o.a. snesikondre, Coronie, Stoelmanseiland, Tijgerkreek,
- Ook zal getracht worden een aanvang te maken met de bouw van:
 1. Het Gebouw Forensische Opsporing;
 2. Meldkamer Duisburglaan
 3. Het opzetten van een datacentrum;

Heel wat bouwprojecten zijn in het afgelopen 3 jaren niet doorgegaan. In het dienstjaar 2026 wordt gestreefd om de na volgende projecten af te bouwen, rooveren, restaureren en/ of in te richten. Het gaat om diverse politieposten zoals: Hoofdbureau KPS, Controlepost te Witagron, Stoelmanseiland, Benzdorp, FO gebouw, Politie post en andere renovaties van politiebureau.

De afbouw van het Hoofdbureau van het Korps Politie Suriname in het district Paramaribo op de hoek van de J.A. Pengelstraat en de Gemenelandsweg wordt overgenomen door het Ministerie van Openbare Werken, Transport en Communicatie. De kosten komen ten laste van de begroting van het Ministerie van

40402 - Telecom Netwerk KPS

- Aanschaf van technologisch hulpmiddelen en apparatuur t.b.v. aanpak cybercrime
- Aanleggen van VIOP systeem voor heel KPS
- Aanschaf van Portofoons en GPS
- Implementatie van masterplan van ICT
- Uitbreiding mogelijkheden command center

40404 - Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit

Voor het opsporen en terugdringen van criminaliteit op trans- en grensoverschrijdend niveau is het noodzakelijk dat er gewerkt wordt op de volgende gebieden:

- Verminderen van zee piraterij;
- Indammen van illegalevreemdelingen;
- Aanpakken van jeugdcriminaliteit;
- Het ontmantelen van criminele organisaties;
- Aanpakmensenhandelenmensensmokkel;
- Aanpakdrugscriminaliteit;

Verder zal het Ministerie van Justitie en Politie een aanzet maken om:

- Huiselijk Geweld met dodelijk afloop aan te pakken.
- Traffic management: Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Verkeerscriminaliteit zal aangepakt worden, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.
- Transnational crimes: Aanpak drugs- and humantrafficking.
- Aanpak Finacial crimes met daaronder specifieke aandacht voor money laundering en terrorisme financiering, bestrijding van de illegale wapenhandel, maar ook corruptie bestrijding. Getracht zal worden om een Anti Corruptie Unit op te zetten.
- Verder zal aandacht besteed worden aan de aanpak van cybercrime en de bemensing van het Humanrightsinstituut.

40405 - Verkeersmonitoring en digitale techniek

Traffic management: Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Aanpak verkeerscriminaliteit, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.

- Bijscholing/ training politieambtenaren in het domein van verkeer
- Uitbreiding nummerplaten herkenning
- Aanschaf van meubilair, computers en randapparatuur
- Aanschaf blaastesten en overige apparatuur in het kader van beheersing of aanpak verkeerscriminaliteit.

Voor de aanpak van de verkeersveiligheid zal met het verkeersveiligheidsunit en KPS een samenwerking plaatsvinden met als doel het volgende.

60220 - Verbetering Human Capacity KPS

Gelet op de verschillende technologische ontwikkelingen in de wereld is het noodzakelijk dat KPS investeert in diverse specialistische opleidingen en de reguliere opleidingen z.a:

- Kaderopleidng
- Inspecteurs Opleiding
- BPol opleiding
- FO trainingen;
- Bikers;

- Mobiele eenheid;
- Digitale recherche;
- Recherche opleiding;

Traffic management: Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Aanpak verkeerscriminaliteit, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.

Bijscholing/ training politieambtenaren in het domein van verkeer

- Uitbreiding nummerplaten herkenning
- Aanschaf van meubilair, computers en randapparatuur
- Aanschaf blaas – en ademanalyse apparatuur en randequipment
- Aanschaf snelheidsmeters
- Aanschaf equipment verkeer technische dienst
- Aanschaf pionnen, lichtbakens, reflecterende vesten en flashlights
- Aanschaf van voertuigen, ATV's, kogelwerende vesten, handboeien
- Camera beveiliging voor alle politiebureau's

Project 'Neighbourhood Policing: Safety and Security, Enjoyed, respected and Valued by Everyone' 17 december 2017 → Schenkingsovereenkomst getekend tussen staat Suriname en de Caribbean Development Bank (CDB).

Doel van het project □ Het garanderen van de continuïteit in het trainen en aanstellen van buurtmanagers door het ontwikkelen van leerprogramma's ten behoeve van trainers en buurtmanagers en dat in te bedden in het politieonderwijs.

Activiteiten:

- Het ontwikkelen van curricula en trainingsmateriaal voor het opleiden van buurtmanagers; o het ontwikkelen van trainingsmateriaal voor de supervisors van het KPS en de buurtwachtvereniging;
- Het wijzigen van de profielschets van de buurtmanagers;
- het ontwikkelen van een gender-ontvankelijke operationele- en procedurele handleiding om het programma te begeleiden;
- Het ontwikkelen van een stakeholders analyse en een handleiding om de betrokkenheid van de gemeenschappen te vergroten.

Resultaten project

KPS krijgt de beschikking over:

- Een trainershandleiding
- Een gestandaardiseerde opleidingsprogramma's (voor opleiden van buurtmanagers en trainers in buurtmanagers);
- Een uitgewerkte reader voor buurtmanagement.

Verwachte beleidsresultaten ten behoeve van KPS 2026:

Hoofd Beleidsgebied: Bestuur en Justitie				
Programma	Doelprogramma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Infrastructurale Werken				
Bouw, renovatie, inrichting dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen	Verbetering huisvestingen politiebureaus.	Voortzetting bouw diverse dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen;	Voortzetting bouw diverse dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen; Renovatie Financiële afdeling van FCB en bureau nieuwe haven.	De diverse politiestations in de diverse gebieden operationaliseren voor een betere dienstverlening naar de gemeenschap toe Oplevering CMK plus Oplevering FO gebouw
Programma: Rechtshandhaving en Rechtsbescherming				
Openbare orde en verkeersveiligheid	Het structureel verbeteren van de basispolitie zorg, veiligheid en leefbaarheid in de woongebieden, politiezorg in het binnenland en de verkeersveiligheid	Snelle doorstroming van verkeer, waardoor er minder aanrijdingen zijn met materiële en persoonlijke schade.	Snelle doorstroming van verkeer, waardoor er minder aanrijdingen zijn met materiële en persoonlijke schade.	Afname aanrijdingen met materiële en persoonlijke schade.
Programma: Interne en externe veiligheid				
Aanpak zware criminaliteit	Het indammen van internationale en nationale criminaliteit.	Grotere pakkansen hogere oplossingspercentage veiligheidsgevoelvergroten	- groterepakkansen - hogere oplossingspercentage - veiligheidsgevoelvergroten.	Daling van drugsmokkel en productie met 35 % Veiligheidsgevoel binnen de samenleving vergroot, de pakkansen zijn reeds verhoogd.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	35.148	37.453	39.523	39.523
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	35.148	37.453	39.523	39.523
53112	Opbrengst van vuurwapen vergunningen en jachtakten	0	0	4.625	4.930	5.000	5.000
53117	Leges Rijbewijzen	0	0	4.500	5.000	5.500	5.500
53144	Opbrengst keuring voertuigen	0	0	4.500	5.000	5.500	5.500
53153	Diverse vergoedingen	0	0	4.023	4.023	4.023	4.023
53203	Diverse boetes en transacties	0	0	13.500	14.000	14.500	14.500
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	0	0	4.000	4.500	5.000	5.000

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53112 - Opbrengst van vuurwapen vergunningen en jachtakten

53112 Opbrengst van vuurwapenvergunningen en jachtakten (SRD 4.625.000)

53117 - Leges Rijbewijzen

53117 Leges en rijbewijzen (SRD 4.5000.000)

53144 - Opbrengst keuring voertuigen

53144 Keuring voertuigen (SRD 4.500.000)

53153 - Diverse vergoedingen

53153 Diverse vergoedingen (SRD 4.023.000)

53203 - Diverse boetes en transacties

53203 Diverse boetes en transacties (SRD 13.500.000)

Hierin zijn de volgende middelen verwerkt:

- Transactieboeten
- Verkeersovertredingen (rij wet).

53409 - Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen

53409 Vernieuwing rijbewijzen (SRD 4.000.000)

Het Korps Brandweer Suriname (KBS)

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	2.740.423	782.475	791.207	805.207	816.207
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	2.740.423	782.475	791.207	805.207	816.207
610	Lonen en salarissen	0	0	2.104.305	660.133	666.707	669.707	669.707
611	Sociale premies	0	0	244.964	89.465	90.000	100.000	110.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	374.654	32.377	34.000	35.000	36.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	16.500	500	500	500	500

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De docentenvergoeding m.b.t. de uitvoering van de Onderofficiersopleiding 2026, de elementaire brandweeropleiding 2025 en de Opleiding Officiersvorming Brandweer worden hieruit gefinancierd.

Het brandweerkorps bestaat namelijk uit 1079 personeelsleden, waarvan 1007 brandweeramptenaren en 72 burgerpersoneel.

Tot het burgerpersoneel worden gerekend:

- Administratieve krachten op de diverse afdelingen;
- Ambtenaren bij de Technische Dienst;
- Onderhoudskrachten van brandweergebouwen en terreinen.

Personeelsbestand

BRANDWEER	BURGER			
RANG	Fgr	AANTAL	Functiegroep	AANTAL
Hoofdcommandeur	(BR 17)	1	Functie groep 11	2
Adjunct-Hoofdcommandeur	(BR 16)	5	Functie groep 10	1
Commandeur	(BR 15)	17	Functie groep 9	2
Hoofdbrandmeester 1e klasse	(BR 14)	35	Functie groep 8	8
Hoofdbrandmeester	(BR 13)	11	Functie groep 7	5
Adjunct-Hoofdbrandmeester	(BR 12)	67	Functie groep 6	1
Brandmeester 1e klasse	(BR 11)	55	Functie groep 5	4
Brandmeester	(BR 10)	67	Functie groep 4	2
Onderbrandmeester	(BR 09)	4	Functie groep 3	34
Hoofdbrandwacht	(BR 08)	397	Functie groep 2	0
Brandwacht 1e klasse	(BR 07)	1	Functie groep 1	0
Brandwacht 2e klasse	(BR 06)	144	BR 01	13
Brandwacht	(BR 05)	203		
Adspirant-Brandwacht	(BR 02)	0		
Hulpbrandwacht 1e klasse	(BR 04)	0		
Totaal aantal personeelsleden		1007		72

Leeftijdsopbouw

Uit gegevens van de afdeling Personeelszaken blijkt het volgende met betrekking tot de leeftijd van het K.B.S. personeel (2025).

Leeftijdsklasse	Brandweer	Burger
18 – 24	5	2
25 – 29	84	4
30 – 34	172	10
35 – 39	190	11
40 – 44	158	8
45 – 49	78	13
50 – 54	69	17
55 – 59	57	10
60 – 64	20	6
Totaal	833	81

Gemiddelde Loonsommen (excl. Toelagen)

Categorie	AANTAL	Gemidd. loon p/m
Hoofdcommandeur	1	30.083,00
Adjunct-Hoofdcommandeur	5	28.187,67
Commandeur	17	26.346,00
Hoofdbrandmeester 1e klasse	35	24.695,91
Hoofdbrandmeester	11	23.349,09
Adjunct-Hoofdbrandmeester	67	21.635,95
Brandmeester 1e klasse	55	19.635,95
Brandmeester	67	19.049,22
Onderbrandmeester	4	18.221,00
Hoofdbrandwacht	397	16.935,60
Brandwacht 1e klasse	1	15.934,00
Brandwacht 2e klasse	144	14.570,26
Brandwacht	203	13.880,00
Adspirant-Brandwacht	0	0
Hulpbrandwacht 1e klasse	0	0
Totaal aantal personeelsleden	1007	

Categorie	AANTAL	Gemidd. loon p/m
Functie groep 11	2	20.013,50
Functie groep 10	1	17.602,00
Functie groep 9	2	16.741,00
Functie groep 8	8	14.510,38
Functie groep 7	5	13.307,80
Functie groep 6	1	12.712,00
Functie groep 5	4	11.613,25
Functie groep 4	2	11.262,50
Functie groep 3	34	10.513,83
BR 01	13	12.619,00
Totaal burgerpersoneel	72	

Personeelsverloop bij het K.B.S. (2023- 2025 (t/m 25 maart 2025.))

Jaar	Instroom	Uitstroom			
			Pensioen	Ontslag	Overige
2023	2	17	2	2	21
2024	2	20	5	2	27
2025	0	4	0	2	6

De uitstroom bestaat uit brandweerpersoneel, dat op eigen verzoek wegens overplaatsing, het plegen van een strafrechtelijk feit, onwettige afwezigheid, overlijden, het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Ziektebeeld

In onderstaande tabel wordt het ziektebeeld met betrekking tot het aantal ziekteverlofdagen van 2022 tot en met 2024 weergegeven. Er zal getracht worden dit aantal te laten verminderen door:

- het bevorderen van een gezonde leefwijze middels verplicht gestelde sportbeoefening, functie en gezondheid gerelateerde oefeningen;
- gezondheidsvoorlichting;
- het creëren van een goed werkklimaat.

Ziektebeeld K.B.S.:

Jaar	Gemiddelde ziekteverlofdag in %
2022	1,9
2023	2,8
2024	2,6

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	353.000.000
61002	Vakantietoeslag	139.107.000
61003	Overwerk	100.586.000
61004	Bonussen en Gratificaties	35.865.000
61006	Vacatiegelden	200.000
61012	Detachering toelagen	550.000
61013	Functionele toelagen	13.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	3.000.000
61015	Lesuren vergoeding	4.500.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	375.000
61017	Waarnemingstoelage	100.000
61018	Inconvenienten	150.000
61020	Telefoonvergoeding	100.000
61021	Representatievergoeding	700.000
61022	Huishuurvergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	150.000
61024	Overige vergoedingen	8.250.000
Totaal		660.133.000

611 - Sociale premies

Deze zijn premies waarbij de overheid gedeeltelijk of geheel inkomt voor het personeel.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	38.500.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	50.965.000
Totaal		89.465.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De exploitatiekosten zijn een gevolg van:

- Het operationeel stellen van een aantal nieuwe brandweerposten waardoor de kosten van de kantoormiddelen ook zijn toegenomen (aanschaf van papier, inkt, pennen, korpsvlag, het Vaandel etc.);
- De groei van het personeelsbestand. Hierdoor zijn de medische kosten van de ambtenaren ook toegenomen;
- De trainingen voor brandweer- en burgerpersoneel ter versterking van de huidige capaciteit;
- De diverse specialistische opleidingen;
- Het bevorderen van de zelfredzaamheid bij de samenleving middels voorlichtingsactiviteiten.

In het kader van verduurzaming zullen de materialen/materieel t.b.v. incidentbestrijding structureel onderhouden, gekeurd en vervangen worden. Aanschaf van werkkleding incl. schoeisel e.a. zal uitgevoerd worden.

De verrichtingen m.b.t. onderhoud, renovaties, aanpassingen, inrichting en verbetering van voorzieningen ten behoeve van gebouwen en terreinen zullen voortgezet worden.

Het brandstofverbruik zal vanwege aanschaf van meer uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen, de uitvoering van Community Safety programma's (Meer rood op straat) in de diverse districten, inzet van een brandweervaartuig toenemen. Tevens zijn opgenomen de vaste lasten m.b.t. onderhoud van het wagenpark logistieke en uitruk- voertuigen, voeding, de aankopen van brandstof en auto-onderdelen en de nutsvoorzieningen.

De organisatie beschikt over fietsen t.b.v. de K.B.S.-bikersunit, welke ook onderhouden moeten worden. Het voornemen is om in het kader van Internationale dag van de Brandweer eventueel in dit jaar een Brandweer Award evenement te organiseren ter waardering van collega's (actieve en gepensioneerde medewerkers), die zich extra verdienstelijk hebben gemaakt zowel voor de organisatie als de samenleving.

Verder heeft deze kostensoort betrekking op reis- verblijfkosten binnen, buitenland i.v.m. inhuren van deskundigen, implementatie van jaarprogramma betrekking hebbende op samenwerkingsverbanden met Brandweerorganisaties buiten Suriname o.a. Brandweer Haaglanden en Brandweer Frans-Guyana.

Buitenlandse dienstreizen in verband met deelname aan o.a. stages, buitenlandse conferenties, uitwisselingsprogramma's, trainingen en opleidingen inclusief verzekeringskosten en reiskosten etc.

Onderscheidingen (ambtsjubilea etc.) zullen uitgevoerd worden en eventuele achterstanden hierin zullen in 2025 ingelopen worden.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	100.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	100.000
61205	Deskundigen Binnenland	40.000
61208	Binnenlandse reiskosten	40.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	600.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	4.200.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	170.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	200.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	2.000.000

61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	900.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	360.000
61224	Licenties en programmakosten	200.000
61225	Datalijnen	60.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	30.000
61227	Radio en Tv programma's	45.000
61228	Brochure en andere Periodieken	30.000
61229	Tentoonstellingen	20.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	295.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	1.400.000
61235	Verbouwingen	1.000.000
61238	Telefoon uitgaven	1.000.000
61239	Gas	250.000
61240	Water	400.000
61241	Electriciteit	500.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	15.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61246	Verzekering	60.000
61247	Schoonmaak	1.000.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	200.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	4.877.000
61251	Voeding	4.500.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	2.500.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	500.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	150.000
61260	Onderscheidingen	1.000.000
61279	Medicijnen	1.200.000
61283	Huur van voertuigen	15.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.700.000
Totaal		32.377.000

616 - Sociale uitkeringen

Hierin zijn meegenomen de medische kosten van personeelsleden en gepensioneerden.
Tevens kan deze aangewend worden t.b.v. sociale noden, voor het uitbetalen van stagiaires als een tegemoetkoming en een sociaal pakket aan gepensioneerden aan het eind van het jaar.
Verder zal t.b.v. de gepensioneerden een bijeenkomstdag worden georganiseerd.
In verband met de inauguratie van het Korpsvaandel is het een conditio sine qua non om over muziekinstrumenten met toebehoren te beschikken.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61603	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	50.000
61605	Lig- en Verpleegkosten	200.000
61606	Poliklinische Kosten	250.000
Totaal		500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	0	26.000	32.000	38.000	44.000
201	Infrastructurele Werken	0	0	0	6.000	7.000	8.000	9.000
20105	Verbetering infrastructuur	0	0	0	6.000	7.000	8.000	9.000
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	0	20.000	25.000	30.000	35.000
80741	Versterking Brandweezorg	0	0	0	20.000	25.000	30.000	35.000

Toelichting: Programma's

20105 - Verbetering infrastructuur

- In proces uitvoering bouw doorgangshuizen Albina, Friendship en Lelydorp.
- Dienstwoningen te Moengo afgerond en in gebruik genomen.
- Voortzetting renovatie gebouwen te Waterloo.
- Afgebouwd leslokalen en kleedgebouw en voortzetting van de bouwwerkzaamheden voor het zwembad.
- Voortzetting renovatiewerkzaamheden bestaande huisvesting in uitvoering.
- Bestektekening nieuw hoofdkantoorgebouw annex Alarmcentrale Verl. Gemenelandsweg is voorbereid en bouw is aangevangen.
- Garage Wageningen en Tamanredjo en Albina uitgebreid.
- Terrein Flora is omrasterd, bestektekening nieuw kazerne te Flora is voorbereid en bouw eventueel is aangevangen.
- Bouw kazerne te Tijgerkreek hervat

80741 - Versterking Brandweezorg

De huidige K.B.S.-bikersunit zal kwantitatief uitgebreid worden. Het ligt in de bedoeling deze ook in de districten Nickerie en Marowijne in te stellen. Fietsen, uniformkleding met bijbehorende attributen zullen in het kader hiervan aangeschaft worden.

De aanschaf van Persoonlijke Standard Uitrusting (P.S.U.) (uniformkleding, uitrustingsattributen met bijbehorende attributen) zal voortgezet worden.

Met betrekking tot effectief en efficiënt repressief optreden zullen materialen t.b.v. brandbestrijding en hulpverlening aangeschaft worden. Verder zal de vul-unit van de afdeling persoonlijke beschermingsmiddelen vervangen worden.

Het community safety programma ter bevordering van de burgerparticipatie en zelfredzaamheid met betrekking tot brandveiligheid, zal landelijke voortgezet worden.

De activiteiten die hieruit zullen voortvloeien zijn:

- Meer Rood op Straat met als sub-activiteiten huisbezoekjes, rookmeldersproject en scholenbezoek etc.;

- Droge tijd awareness periode;
- Vuurwerk awareness periode;
- Videoproducties.

Het reguliere onderhoud van de bluswaterwinplaatsen zal landelijk worden voortgezet. Voorwaarden m.b.t. diverse bluswaterwinplaatsen conform de classificatie van de risicogebieden zullen worden. De voortzetting van de uitvoering van risico-inventarisatie en -analyse van diverse verzorgingsgebieden zullen uitgevoerd worden. Zo ook het ontwikkelen van aanvalsplannen, bevelvoerderskaarten/ bereikbaarheidskaarten.

De infrastructurele voorzieningen met betrekking tot de radioverbinding landelijk zal verder aangepakt worden. Radioverbindingsapparatuur en communicatiemiddelen zullen aangeschaft worden. Het project camerabeveiliging t.b.v. de diverse kazernes is van essentieel belang en zal dit jaar geïmplementeerd worden. In het kader van automatisering zal het serversbestand uitgebreid worden met nog servers, switch en routers. De telefooncentrale is verouderd en zal vervangen worden. Verder zal de vulunit t.b.v. het vullen van de ademluchtflessen en unit met toebehoren m.b.t. reinigen en drogen van maskers vervangen worden.

Vanwege technische afschrijvingen van voertuigen dient het wagenpark in 2026 verder worden aangevuld en versterkt te worden met de aanschaf van o.a. uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen. Gefaseerd aanschaffen van goed gebruikte/nieuwe uitrukvoertuigen met inventaris zal worden voortgezet betreffende blusvoertuigen, watertankwagens, trekkers etc.

Het is wenselijk voor calamiteiten van kleine omvang minder personeel in te zetten. In dit kader zal aangeschaft worden motorfietsen (Brandweer Motor Ondersteuning) en/of snelle interventie voertuigen uitgerust met de nodige middelen.

Verder zullen vanwege de diverse specialismen zoals het duikersteam, Grimp etc. de noodzakelijke materialen met bijbehoren aangeschaft worden.

Het brandweertechische onderhoud van brandweervoertuigen zal door het K.B.S. plaatsvinden, terwijl het voertuigtechnische onderhoud door externe deskundigen moeten geschieden.

Hiertoe zullen onderhoudsovereenkomsten aangegaan worden met externe gekwalificeerde bedrijven. Aanschaf van onderdelen en middelen (apparatuur) ten behoeve van onderhoud materieel, materiaal en persoonlijke uitrustingsmiddelen zal plaatsvinden. De reinigings- en testapparatuur voor adembescherming met toebehoren moet vervangen worden.

In het kader van de internationale samenwerking met bevriende naties en nationale samenwerkingen zullen samenwerkingsovereenkomsten worden voortgezet/aangegaan.

In 2026 zullen opleidingen/trainingen in verband met verdere deskundigheids- en loopbaanontwikkeling voortgezet worden zoals:

- Managementtrainingen op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau;
- De Elementaire Brandweer Opleiding is voorbereid en eventueel aangevangen.
- De aanvang van brandweer technische opleidingen/training op officiersniveau.
- De opleiding Officiersvorming Brandweer is aangevangen/voortgezet.

Er zullen ook brandweertechische specialistische trainingen/opleidingen georganiseerd worden o.a.: Search & Rescue, duiker, ICT, preventiefunctionaris, Officier gevaarlijke stoffen etc.

Ook zullen in het kader van de Oil en Gas sector kwalitatieve voorbereidingen worden getroffen op de domeinen petrochemische en scheepsbrandbestrijding.

Deze zullen lokaal en/of in het buitenland gevolgd worden. Bij de uitvoering hiervan zullen indien nodig docenten lokaal en /of vanuit het buitenland aangetrokken worden.

Het docentenkorps zal versterkt worden met meer docenten. In dit kader zal er een opleiding ter verkrijging van een Pedagogische Getuigschrift/ Instructeur Algemeen georganiseerd worden.

Er zal ook een aanvang gemaakt worden met refreshmenttraining Levensreddende handelingen voor het

brandweerpersoneel.

In verband met het voorkomen / herkennen zal er meer aandacht geschonken worden aan het personeel, dat betrokken raakt bij gruwelijke gebeurtenissen. Er zullen hiertoe trainingen worden verzorgd.

Voorzieningen zullen worden getroffen m.b.t. het aanwerven van rekruten t.b.v. Elementaire Brandweer Opleiding 2025. Het periodiek medische onderzoek van het personeel zal voorbereid worden

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren:

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Infrastructurele Werken				
Verbetering Infrastructuur K.B.S. 0106/ Bouw renovatie en inrichting KBS	Verbetering huisvesting brandweer-kazerne en voortzetting bouwwerkzaamheden diverse bouwprojecten	- Start bouw brandweerkazerne en dienstwoningen te Moeno. - Start bouw doorgangshuizen Albina, Friendship en Lelydorp	-In proces uitvoering bouw doorgangshuizen Albina, Friendship en Lelydorp. -Dienstwoningen te Moengo afgerond en in gebruik genomen. -Voortzetting renovatie gebouwen te Waterloo. -Afgebouwd leslokalen en kleedgebouw en voortzetting van de bouwwerkzaamheden voor het zwembad. - Voortzetting renovatiewerkzaamheden bestaande huisvesting in uitvoering. -Bestektekening nieuw hoofdkantoorgebouw annex Alarmcentrale Verl. Gemeenlandsweg is voorbereid en bouw is aangevangen. -Garage Wageningen en Tamanredjo en Albina uitgebreid. -Terrein Flora is omrasterd, bestektekening nieuw kazerne te Flora is voorbereid en bouw eventueel is aangevangen. -Bouw kazerne te Tijgerkreek hervat.	-In proces uitvoering bouw doorgangshuizen Albina, Friendship en Lelydorp. -Dienstwoningen te Moengo afgerond en in gebruik genomen. -Voortzetting renovatie gebouwen te Waterloo. -Afgebouwd leslokalen en kleedgebouw en voortzetting van de bouwwerkzaamheden voor het zwembad. - Voortzetting renovatiewerkzaamheden bestaande huisvesting in uitvoering. -Bestektekening nieuw hoofdkantoorgebouw annex Alarmcentrale Verl. Gemeenlandsweg is voorbereid en bouw is aangevangen. -Garage Wageningen en Tamanredjo en Albina uitgebreid. -Terrein Flora is omrasterd, bestektekening nieuw kazerne te Flora is voorbereid en bouw eventueel is aangevangen. -Bouw kazerne te Tijgerkreek hervat.
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0744 Versterking brandweer zorg	Formuleren en uitvoeren van beleid ter versterking van de verschillende diensten.	-Final draft Technische Brandveiligheidsvoorschriften Suriname ontwikkeld. -Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerkperiode etc.). -Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebieden o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de dorpswoongemeenschappen. -Regulier onderhoud bluswaterwinplaatsen landelijk uitgevoerd. -Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats. -Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet. -Voortzetting samenwerking met andere overheidsinstanties/ stakeholders. -Voortzetting risico-inventarisatie	-Implementatie goedgekeurd organogram KBS. -Aanvang / voortzetting Elementaire Brandweer Opleiding. -Specialistische trainingen zijn georganiseerd. -Officierenkorps versterkt met management skills op diverse leidinggevend niveaus. -Start Officiers Vorming opleiding. -Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerkperiode etc.). -Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebieden o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de dorpswoongemeenschappen. -Regulier onderhoud bluswaterwinplaatsen landelijk uitgevoerd.	-Implementatie goedgekeurd organogram KBS. -Aanvang / voortzetting Elementaire Brandweer Opleiding. -aamnvang onderofficiers opleiding -aanvang officiersopleiding -Specialistische trainingen zijn georganiseerd. -Officierenkorps versterkt met management skills op diverse leidinggevend niveaus. -Start Officiers Vorming opleiding. -Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerkperiode etc.). -Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebieden o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de

		van de diverse verzorgingsgebieden en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt. -Bevelvoerderskaarten en aanvalsplannen ontwikkeld. -Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen. -Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening. -Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens). -In uitvoering onderhoudsovereenkomst deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen. -Aangeschaft auto-onderdelen i.v.m. brandweertechnisch onderhoud door KBS. -Voortzetting aanschaf ICT-middelen: - Radiocommunicatie-apparatuur. - communicatie middelen o.a. laptops, desktoppen, beamers etc. - servers, switch en routers - Start aanschaf van 3 blusvoertuigen	-Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats. -Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet. -Voortzetting samenwerking met andere overheidsinstanties/ stakeholders. - Voortzetting risico-inventarisatie van de diverse verzorgingsgebieden en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt. -Bevelvoerderskaarten en aanvalsplannen ontwikkeld. -Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen. -Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening. -Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens). -In uitvoering onderhoudsovereenkomst deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen. -Aangeschaft auto-onderdelen i.v.m. brandweertechnisch onderhoud door K.B.S. -Voortzetting aanschaf I.C.T-middelen zoals: radiocommunicatie-apparatuur (portofoons en mobilofoons) en Communicatiemiddelen (laptops, desktoppen, beamers, servers, switch en routers). -Telefooncentrale is vervangen	dorpswoongemeenschappen. -Regulier onderhoud bluswaterwinplaatsen landelijk uitgevoerd. -Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats. -Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet. -Voortzetting samenwerking met andere overheidsinstanties/ stakeholders. - Voortzetting risico-inventarisatie van de diverse verzorgingsgebieden en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt. -Bevelvoerderskaarten en aanvalsplannen ontwikkeld. -Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen. -Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening. -Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens). -In uitvoering onderhoudsovereenkomst deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen. -Aangeschaft auto-onderdelen i.v.m. brandweertechnisch onderhoud door K.B.S. -Voortzetting aanschaf I.C.T-middelen zoals: radiocommunicatie-apparatuur (portofoons en mobilofoons) en Communicatiemiddelen (laptops, desktoppen, beamers, servers, switch en routers). -Telefooncentrale is vervangen.

Beveiligings- en Bijstandsdienst Suriname (BBS)

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	2.723.923	335.017	339.191	342.581	345.581
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	2.723.923	335.017	339.191	342.581	345.581
610	Lonen en salarissen	0	0	2.104.305	296.248	297.191	297.581	297.581
611	Sociale premies	0	0	244.964	26.628	28.000	30.000	32.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	374.654	12.141	14.000	15.000	16.000

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De beveiligings- en Bijstandsdienst Suriname bestaat heden uit 597 personeelsleden, waarvan 588 beveiligingsambtenaren en 9 burger personeelsleden. Het burgerpersoneel omvat administratieve krachten, beleidsmedewerkers, stafmedewerkers, een bode/schauffeur en interieurverzorgers. Twee interieurverzorgers staan echter niet op de loonlijst van de BBS.

Personeel en capaciteit

Dankzij de lichte van 2023 is de onderbezetting binnen de dienst geminimaliseerd. Desondanks blijft de uitbreiding van het administratief (burger) personeel en geuniformeerden noodzakelijk. Momenteel worden beveiligingsambtenaren ingezet bij afdelingen zoals Personeelszaken, wat niet tot hun taken behoort. Het is daarom wenselijk om deze functies te herstructureren en te laten voor gekwalificeerde burgerpersoneel.

Personeelsbestand

Rangen/beveiligingsambtenaren	Aantal	Burgerpersoneel	Aantal
Beveiliging inspecteur 1e kl.	19	Beleidsadviseur	1
Beveiliging inspecteur 2e kl.	0	Beleidsmedewerker	1
Beveiliging inspecteur 3e kl.	1	Med pz	2
Hfd. beveiliging ambt. 1e kl.	43	Interieur verzorger	3
Hfd. Beveiliging ambt. 2e kl.	68	Bode / chauffeur	1
Hfd. Beveiliging ambt. 3e kl.	0	Adm med	1
Beveiliging ambt. 1e kl.	74		
Beveiliging ambt. 2e kl.	63		
Beveiliging ambt. 3e kl.	90		
Beveiliging ambt. 4e kl.	230		
Totaal	588		9

Personeelsverloop

Jaar	Instroom	Uitstroom				
	Instroom BBS	Instroom burgerpersoneel	Pensioen	Ontslag	Overplaatsing naar de BBS	Overplaatsing van de BBS
2020	95 rekruten		2			
2021			4	3	1	
2022		1	7		1	2
2023	230 rekruten		2	1	3	1
2024			3		1	

Leeftijdsopbouw

Leeftijd	Beveiligingsambtenaar	Burgerpersoneel
21 t/m 25	81	
26 t/m 30	183	
31 t/m 35	98	1
36 t/m 40	94	1
41 t/m 45	58	3
46 t/m 50	19	2
51 t/m 55	19	1
56 t/m 60	19	1
totaal	571	9

Het gemiddelde aantal ziekteverlofdagen over de periode januari 2015 t/m april 2019

Jaar	Gemiddelde ziekte verlofdagen
2018	3
2019	3
2020	2
2021	2
2022	4

Gemiddelde loonsommen

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	182.000.000
61002	Vakantietoeslag	110.986.000
61003	Overwerk	1.455.000
61004	Bonussen en Gratificaties	550.000
61006	Vacatiegelden	40.000
61012	Detachering toelagen	40.000
61013	Functionele toelagen	40.000
61014	Persoonlijke toelagen	20.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.000.000
61017	Waarnemingstoelage	12.000
61018	Inconvenienten	105.000
Totaal		296.248.000

611 - Sociale premies

Tot de Sociale Premies behoren de kosten met betrekking tot de pensioenvergoedingen en ziekenfonds.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	15.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	11.628.000
Totaal		26.628.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Verder hebben de lopende kosten hoofdzakelijk betrekking op de noodzakelijke voorzieningen en vaste lasten ten behoeve van de dienst en de dienstverlening naar de diverse instanties, alsmede het in stand houden van het geheel apparaat. Hierin zijn onder andere opgenomen: kantoorkosten, water, elektriciteit, onderhoud gebouwen en terreinen, bewaking wapenmagazijn, service en reparatie van dienstvoertuigen, brandstof, voeding, kleding en bewassing.

Conform wettelijke bepalingen dient het beveiligingspersoneel voorzien te worden van voorgeschreven uniformkleding met bijbehorende uitrusting.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland,excl. Reis & Verblijf	300.000
61205	Deskundigen Binnenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	5.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	25.000
61210	Buitenlandse reiskosten	25.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	220.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	20.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	51.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	50.000
61221	Vergaderkosten	45.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	100.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61224	Licenties en programmakosten	50.000
61225	Datalijnen	50.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	20.000
61228	Brochure en andere Periodieken	5.000
61229	Tentoonstellingen	20.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	420.000
61235	Verbouwingen	100.000
61238	Telefoon uitgaven	50.000
61240	Water	50.000
61241	Electriciteit	50.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	5.000
61246	Verzekering	100.000
61247	Schoonmaak	600.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	25.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	4.429.000
61250	Bewaking	35.000
61251	Voeding	325.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	40.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	35.000
61260	Onderscheidingen	200.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	1.533.000
61279	Medicijnen	3.000
61283	Huur van voertuigen	5.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	2.950.000
Totaal		12.141.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	1.000	4.000	5.000	6.000	7.000
201	Infrastructurele Werken	0	0	0	2.000	2.500	3.000	3.500
20105	Verbetering infrastructuur	0	0	0	2.000	2.500	3.000	3.500
602	Institutionele Versterking	0	0	1.000	2.000	2.500	3.000	3.500
60206	Capaciteitsversterking	0	0	1.000	2.000	2.500	3.000	3.500

Toelichting: Programma's

20105 - Verbetering infrastructuur

De BBS is sinds 2013 ondergebracht in haar eigen pand aan de Van Idsingastraat 52-54.

Ter uitvoering van de taken van de BBS is van belang dat de gebouwen in zeer redelijke staat moeten verkeren. In dat kader zijn de belangrijke aspecten in planning:

1. Onderhoud en renovatie
 - Regulier onderhoud om gebouwen functioneel en veilig te houden
 - Renovatie van (verouderde) panden om te voldoen aan moderne eisen.
2. Duurzaamheid en energie- efficiënte
 - Investerings in energiebesparende maatregelen zoals LED- verlichting
 - Aanpassen van kantoorconcepten, zoals flexibele werkplekken
 - Digitalisering van gebouwbeheer voor efficiënter gebruik.
3. Veiligheid en toegankelijkheid
 - Beveiligingsmaatregelen voor het Hoofdkwartier van de BBS en Dependance Nickerie.
 - Verbetering van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

Zo zijn er verzoeken gedaan om de lekkages van de afdelingen Intendance en Opleidingen op te heffen aan het Ministerie van Openbare werken. Slechts afdeling Intendance is geholpen geworden. Voorts heeft Dependance Nickerie een behoefte aan een ander gebouw, omdat het gebouw waarin ze nu gehuisvest zijn een dringende behoefte aan renovaties nodig heeft. Zo heeft het Ministerie van Financien 2 gebouwen ter beschikking te stellen aan de dienst, maar de gebouwen zijn in deplorabele staat. 1 van de gebouwen zou helemaal afgebroken worden en een nieuwe in de plaats komen. De ander zou wel gerestaureerd worden, maar zou veel kosten. Er zijn projectvoorstellen geschreven, voor renovatie, uitbreiding en aanschaf gebouwen, maar is niet goedgekeurd. de behoefte is wel groot, vooral bij uitbreiding. Na het reorganisatieproces van de BBS, zullen er meer afdelingen komen., waarbij deze afdelingen gefaciliteerd moeten. De huidige situatie laat dat niet toe.

Herstructurering organisatie BBS

Het ontwerp voor een nieuwe organogram, aanpassing van de taakomschrijving en de werkprocessen zijn intussen in concept ingediend.

De BBS is momenteel in een reorganisatie fase. Er wordt gewerkt aan de aanpassingen van de regelgeving

om deze reorganisatie te kunnen implementeren. Er zal een aanvang gemaakt worden voor het opzetten van vier hoofdstructuren t.w. Diensthoofd: bedrijfsvoering; operationele diensten en personeelszaken. De bedrijfsvoering zorgt voor een effectieve en efficiënte inzet c.q. beheer van beschikbare middelen teneinde de optimale dienstverlening te kunnen garanderen.

Onder hoofdafdeling bedrijfsvoering ressorterende de volgende afdelingen: comptabele financiële zaken, inkoop beleid, ICT, Intendance en technisch beheer.

Bij de operationele diensten wordt er op effectieve wijze invulling gegeven aan alle facetten van de operationele taken die behoren tot de taakstelling van de BBS'er.

De afdelingen die vallen onder operationele diensten zijn: subject beveiliging, object beveiliging en waarde transport.

De hoofdafdeling personeelszaken geeft inhoud aan een eenduidig personeelsbeleid en het opleiden van medewerkers. Onder Hoofdafdeling personeelszaken ressorteren de volgende afdelingen: werving, selectie & opleiding, personeelszorg, personeelsadministratie, loopbaanbegeleiding en salaris administratie.

60206 - Capaciteitsversterking

Eind 2024 zijn ongeveer 230 rekruten aangesteld als beveiligingsambtenaar 4e klasse. Zij zijn ingezet voor zowel de object als subject beveiliging.

Voorts is in oktober 2024 gestart met de kaderopleiding voor onderofficieren. De kaderopleiding is erop gericht de hoofdbeveiligingsambtenaar een ruimere vak kennis te verschaffen en hem zowel in vaktechnisch als in praktisch opzicht voor te bereiden op het vervullen van een leidinggevende taak als onderofficier.

Aan het einde van de kaderopleiding is de cursist in staat om de functie van onderofficier bij het BBE naar behoren te vervullen. Daarnaast is in de planning dat na afloop van de Kaderopleiding er gestart zal worden met een Officieropleiding. Ten behoeve van de speciale eenheden zoals de subjectbeveiliging en de waarde transport zullen er op regelmatige basis trainingen worden verzorgd.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren BBS 2026

Programma	Doel programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Infrastructurale Werken				
0107 Verbetering Infrastructuur BBS	Verbetering infrastructuur voor het BBS	Geen	– Installatie elektronische beveiliging in het gebouw en omgeving. – Inrichting kantoren i.h.k. van de reorganisatie	Geen
Programma: Institutionele versterking				
0209 Reorganisatie en capaciteitsversterking BBS	Verbeterin	Geen	– Herstructurering BBS organisatie – Ontwerpen van een nieuw organogram, aanpassing van taakomschrijvingen, werkprocessen en formatieplan. – Implementatie reorganisatie – Evaluatie/aanpassing Reglement BBS (aug. 2000). – Capaciteit versterking menskracht – Werving en opleiding nieuwe lichte rekruten. – Rekrutering / bemensing van de nieuwe afdelingen – Jaarlijkse management trainingen voor officieren en onderofficieren. – Gespecialiseerde vaktrainingen en refreshment trainingen. – Opzetten van een reguliere interne opleidingsstructuur en –programma's.	– Herstructurering BBS organisatie – Ontwerpen van een nieuw organogram, aanpassing van taakomschrijvingen, werkprocessen en formatieplan. – Implementatie reorganisatie – Evaluatie/aanpassing Reglement BBS (aug. 2000). – Capaciteit versterking menskracht – Werving en opleiding nieuwe lichte rekruten. – Rekrutering / bemensing van de nieuwe afdelingen – Jaarlijkse management trainingen voor officieren en onderofficieren. – Gespecialiseerde vaktrainingen en refreshment trainingen. – Opzetten van een reguliere interne opleidingsstructuur en –programma's.

Afdeling 2. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken

DIRECTORAAT BINNENLANDSE ZAKEN

Het directoraat Binnenlandse Zaken stelt zich ten doel diens toebedeelde taken uit te voeren met als voornaamste uitgangspunten efficiëntie en effectiviteit, alsook het onverminderde streven naar een hoogwaardige kwaliteit van de dienstverlening.

Formeel is dit directoraat belast met de volgende taken:

1. Het administratiefrechtelijke verkeer binnen de overheid;
2. Aangelegenheden betreffende de volksraadplegingen en de verkiezingen van leden voor de volks vertegenwoordigende lichamen;
3. Het overheidspersoneelsbeleid en de functionering van het overheidsapparaat;
4. De burgeradministratie en de bevolkingsboekhouding in geheel Suriname;
5. De afgifte van paspoorten – , nationaliteits- en legitimatiebewijzen en;
6. De uitgifte van staatsbladen en het advertentieblad van de Republiek van Suriname;
7. De archivalia, het één en ander in overleg met het Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling;
8. Religieuze aangelegenheden;
9. Het ontwikkelen, coördineren, (doen) implementeren en uitdragen van een nationaal genderbeleid, met als resultaat een evenwichtige ontwikkeling c.q. gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

DIRECTORAAT HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Bij het uit te voeren beleid voor het dienstjaar 2025 worden alle geplande beleidsprogramma's van dit jaar meegenomen naar het dienstjaar 2026.

De huidige economische situatie, zowel nationaal als internationaal, zorgt ervoor dat organisaties, in het bijzonder de overheid, steeds meer nadruk leggen op het efficiënter en effectiever werken. De beoogde doelen van de organisaties moeten sneller en beter worden behaald. Door intern te kijken naar de manier waarop de organisatie is ingericht, kunnen verbeterpunten worden opgesteld om de huidige processen efficiënter en effectiever in te richten. Een der manieren is via Human Resource Management (HRM).

HRM zal moeten leiden tot een omslag in het overheidsfunctioneren. Het directoraat HRM is in het leven geroepen om onder andere te werken aan de institutionele- en capaciteitsversterking van de overheid. HRM zal als instrument moeten dienen naar een efficiënt en effectief functionerende overheid.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken dient een sleutelrol te vervullen bij institutionele- en capaciteitsversterking van de overheidsorganisatie om de ontwikkelingsrichting op het gebied van HR-beleid van de gehele overheid aan te geven. Ontwikkelen, implementeren, monitoren en verbeteren van een integraal HR-beleid, waarbij alle personeelsgebieden van het Ministerie van Binnenlandse zaken en de overheid, te weten personeelsplanning en -beleid, personeelsontwikkeling, organisatie en efficiëntiebeleid en personeelsbeheer en –zorg, zullen worden aangestuurd om zodoende onder meer prestaties van landsdienaren te verbeteren en het prestatieniveau van de overheid in zijn geheel te verhogen, is noodzakelijk.

Een gegeven is dat het HRM-beleid enerzijds volledig gericht is op het realiseren van de strategische doelen van de overheid en aansluit op het regeringsbeleid van de Republiek Suriname, en anderzijds moet de overheid in toenemende mate beschikken over gekwalificeerd en competent kader, waardoor realisering van de strategische doelen vlotter verloopt.

Refererend aan het voorgaande, zal in het dienstjaar 2026 het directoraat HRM een leidende rol moeten vervullen in de transformatie van traditionele overheidspersoneelszaken naar een eigentijds strategische HRM systeem, middels het ontwikkelen, implementeren en monitoren van beleid en werkwijzen, gebaseerd op actuele

internationale HRM-standaarden met een professionele uitstraling in regionale samenwerkingsverbanden en het voortdurend uitdiepen daarvan.

Het uiteindelijk doel van het directoraat HRM is de overheidsorganisatie doelmatig en doeltreffend te laten functioneren door strategisch personeelsbeleid Overheidsbreed te ontwikkelen waaraan concrete wettelijke richtlijnen gekoppeld zijn. Primair in deze, zal prioriteit worden gegeven aan het actualiseren van de huidige personeelswet. De exclusieve HRM mede beoordelingsbevoegdheid zullen worden geïncorporeerd in het overheidsbeleid en de wetgeving. Dit ter waarborging van de kwaliteit van toezicht m.b.t. functie- en rangcriteria tussen de verschillende beroepsgroepen.

De maatschappij verandert voortdurend, waardoor HRM zal moeten zorgdragen voor een continue wendbare overheidsorganisatie, waaraan wendbare medewerkers gekoppeld zijn, die niet alleen snel haar werkprocessen kan aanpassen, maar ook sneller reageert door organisatiestructuur en strategie aan te passen aan die veranderingen.

Goed bestuur is een essentiële aanvulling op een gezond economisch beleid. Onduidelijkheid over de vraag wie waarvoor verantwoordelijk is op de werkvloer, zal consequent tot het verleden moeten gaan behoren. Efficiënt en verantwoordelijk beheer door de publieke sector en een voorspelbare en transparant beleidskader zijn cruciaal voor de efficiëntie van de regering en dus de economische ontwikkeling. Een significant onderdeel daarvan is HRM, waarbij er geen onnodige verspilling optreedt van de met veel moeite vergaarde schaarse overheidsmiddelen.

Er zal erop toegezien worden dat HRM daadwerkelijk de toegevoegde waarde oplevert voor zowel de overheidsfunctionaris als de overheidsorganisatie. Hoe beter de afstemming tussen organisatie en ambtenaren doelstelling, hoe beter het organisatieresultaat. De toegevoegde waarde van HRM is dus ook het faciliteren van deze afstemming.

Ordering en modernisering van de overheidspersoneelsadministratie zal gecontinueerd worden door het verder digitaliseren en actualiseren van de overheidspersoneelsbestanden. Het ontwikkelen van een betrouwbare en actuele Human Resources Management Information Systeem dat informatie levert aan het directoraat HRM (centrale data in- en uitvoer van personele aangelegenheden en data distributie naar alle HRM afdelingen, overheidsbreed) behoort tot de beleidsactiviteiten.

Sinds de komst van New Public Management in de jaren 1990 trachten publieke organisaties wereldwijd hun organisatie meer flexibel, verantwoordelijk en 'business-like' te maken. De **Public Sector Reform** is een uitvloeisel van New Public Management. De essentie hier, is hoe overheden proberen die transitie te maken van het traditioneel model van publieke personeelsadministratie naar een bredere, meer inclusief en strategisch model van HRM. Het realiseren van organisatorische doelen door te voldoen aan de behoeften van het menselijk kapitaal

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	932.400	932.400	1.169.899	1.313.411	1.451.031
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	932.050	932.050	1.168.749	1.312.011	1.449.231
610	Lonen en salarissen	0	0	822.121	822.121	906.829	1.003.661	1.102.601
611	Sociale premies	0	0	74.879	74.879	99.870	118.790	129.560
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	35.000	35.000	92.000	109.500	127.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	50	50	70.050	80.060	90.070
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	350	350	1.150	1.400	1.800
620	Inventaris	0	0	350	350	1.150	1.400	1.800

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2026 zijn vastgesteld op **SRD 822.121.000,-**

De samenstelling van de personeelskosten is gebaseerd op:

1. de reguliere periodieke verhoging aan landsdienaren,
2. de schaalbevorderingen en benoemingen welke worden toegekend aan landsdienaren,
3. het aantrekken van potentieel kader en diverse consultants.
4. Langere werkuren van diverse afdelingen in verband met de pre-en post electorale activiteiten.

Het toekennen van gratificaties aan landsdienaren met respectievelijk 25, 30, 35 en 40 dienstjaren;

De toekenning van toeslagen aan landsdienaren vanwege de aard van de functie, zoals functionele toelagen, persoonlijke toelagen, representatievergoeding, telefoonvergoeding, alsmede de verhoogde vergoedingen aan commissies;

De toekenning van stabiliserende en koopkrachtversterkende toelagen.

De onderstaande tabel geeft een nadere specificatie van de lonen en salarissen voor het dienstjaar 2026. In het jaar 2026 zullen 56 landsdienaren van het directoraat Binnenlandse Zaken gehuldigd worden in verband met een 25-, 30-, 35- of 40-jarig dienstverband.

De onderstaande tabel geeft een overzicht weer.

Aantal dienstjaren	Aantal landsdienaren
25	12
30	19
35	20
40	5

Het huldigen van jubilarissen zal in het dienstjaar 2026 plaatsvinden voor ambtenaren die in de periode van 2019 tot en met 2024 een ambtsjubileum hebben bereikt. Deze erkenning geldt voor personeelsleden die gedurende deze jaren een dienstverband van 25, 30, 35 jaar of meer hebben volbracht.

Aan de hand van de huidige FISO-functiegroepen kan het personeel als volgt worden ingedeeld:

- Functiegroep 3 – 5 : Lager kader
- Functiegroep 6 – 8 : Midden kader
- Functiegroep 9 en hoger : Hoger kader

Onderstaande tabel geeft de samenstelling van het BiZa-personeel per juli 2025 weer naar gender en kader.

Personeelbestand	personeel per juli 2025					
	man		vrouw		Totaal	
	Abs	Rel	Abs	Rel	Abs	Rel
Categorie landsdienaren	1619	100%	1570	100%	3189	100%
Lager Kader (FG 3-5)	247	42%	337	58%	584	100%
Midden Kader (FG 6-8)	992	56%	790	44%	1782	100%
Hoger Kader (FG 9 en >)	376	46%	441	54%	817	100%
Onbekend	4	67%	2	33%	6	100%

De volgende tabel geeft een overzicht van het personeelsverloop naar dienstjaar, instroom en uitstroom.

Dienstjaar	Instroom	Uitstroom			
		Pensioen	Ontslag	Overplaatsing	Totaal
2024		31	26	26	83
2025		13	15	8	36
2026		13			13

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	483.040.000
61002	Vakantietoeslag	63.181.103

61003	Overwerk	131.645.000
61004	Bonussen en Gratificaties	666.000
61006	Vacatiegelden	109.496.397
61012	Detachering toelagen	8.000
61013	Functionele toelagen	19.520.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.842.500
61015	Lesuren vergoeding	10.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	976.500
61017	Waarnemingstoelage	75.500
61020	Telefoonvergoeding	15.000
61021	Representatievergoeding	950.000
61023	Vervoersvergoeding	425.000
61024	Overige vergoedingen	280.000
Totaal		822.121.000

611 - Sociale premies

Het voorgestelde bedrag van **SRD 74.879.000,-** voor het dienstjaar 2026.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	35.450.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	39.429.000
Totaal		74.879.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is voor het dienstjaar 2026 begroot op **SRD 35.000.000,-** om de achterstallige huur van de gebouwen te betalen. De aangepaste Centrale Bank koers van de SRD t.o.v de USD dollars en de EURO is het afgelopen jaar significant geweest, waardoor de prijzen van goederen en diensten zijn verdubbeld.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61210	Buitenlandse reiskosten	750.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	750.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	2.500.000
61221	Vergaderkosten	1.500.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.500.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	4.500.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	3.500.000
61238	Telefoon uitgaven	4.000.000
61240	Water	1.500.000
61241	Electriciteit	4.000.000
61247	Schoonmaak	1.000.000
61250	Bewaking	2.000.000

61283	Huur van voertuigen	3.500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	4.000.000
Totaal		35.000.000

616 - Sociale uitkeringen

Deze kosten worden betaald voor gewezen directieleden en gezinsleden.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	35.000
61606	Poliklinische Kosten	15.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Voor Inventaris is een bedrag van **SRD 350.000,-** geraamd. Het budget zal onder meer worden aangewend voor de aanschaf en het onderhoud van duurzame goederen zoals kantoorinrichting, kantoormiddelen, kopieermachines, computers en printers.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	100.000
62004	Computers	100.000
62005	Printers	75.000
62006	Netwerken	75.000
Totaal		350.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisati e 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	274.985	274.985	789.500	860.400	932.000
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	125.000	125.000	200.000	250.000	300.000
10902	Bijdrage aan huishoudens (Onderstanden)	0	0	125.000	125.000	200.000	250.000	300.000
201	Infrastructurele Werken	0	0	4.500	4.500	11.000	12.000	18.000
20127	Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's	0	0	4.500	4.500	11.000	12.000	18.000
408	Binnenlandse Veiligheid	0	0	7.500	7.500	8.000	9.000	10.000
40802	Opzet Kustwacht Suriname (Operationalisatie kustwacht)	0	0	7.500	7.500	8.000	9.000	10.000
602	Institutionele Versterking	0	0	300	300	400	12.000	13.000
60214	Plan Unit Biza	0	0	300	300	400	12.000	13.000
605	I.C.T. (Automatisering)	0	0	450	450	800	900	1.000
60504	IT BiZa	0	0	450	450	800	900	1.000
606	Informatie en Communicatie	0	0	350	350	800	900	1.000
60610	Voorlichting & Communicatie	0	0	350	350	800	900	1.000
612	Algemene Openbare Diensten	0	0	136.135	136.135	564.500	570.600	583.000
61201	Nationaal Archief Suriname (NAS)	0	0	3.500	3.500	16.000	17.000	18.000
61202	Verkiezingen (Pre- en postelectorale activiteiten)	0	0	75.000	75.000	400.000	400.000	400.000
61203	Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)	0	0	55.000	55.000	126.000	127.000	128.000
61204	Religieuze aangelegenheden	0	0	500	500	3.000	4.000	5.000
61206	Centraal Hoofdstembureau (CHS)	0	0	350	350	3.000	4.000	5.000

61207	Bevolkingsbeleid, integratie en migratie	0	0	350	350	500	600	7.000
61208	Gender aangelegenheden	0	0	435	435	3.000	4.000	5.000
61210	Public Sector Reform (PSR)	0	0	1.000	1.000	13.000	14.000	15.000
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	750	750	4.000	5.000	6.000
61301	Management regelgeving	0	0	750	750	4.000	5.000	6.000

Toelichting : Programma's

10902 - Bijdrage aan huishoudens (Onderstanden)

De onderstanden zijn voor het dienstjaar 2026 begroot op een bedrag van **SRD 125.000.000,-**. Thans zijn er 2.336 personen in het onderstandbestand, waarvan 152 gewezen Ministers en/of Presidenten, 173 gewezen Statenleden, 25 Ex Staatsraadsleden, 18 Ex- OKB leden en 1968 onderstanden (inclusief de weduwe/weduwnaar van de gewezen landsdienaar en de wezen).

De onderstanden bedragen gemiddeld per maand **SRD 9.750.000,-** wat neerkomt op een totaal van **SRD 117.000.000,-** voor het betreffende dienstjaar. Hier bovenop komen de SZF- premieafdrachten, die op jaarbasis **SRD 9.260.960,-** bedragen.

20127 - Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's

Het Onderdirectoraat Administratieve Diensten heeft slechts ondersteunende diensten naar het Directoraat Binnenlandse Zaken c.q. het Ministerie van Binnenlandse Zaken toe en is belast met het bewaken van de objecten van het Ministerie; het scheppen van een arbeid- en milieuvriendelijk klimaat ten behoeve van de medewerkers van het Ministerie, hetgeen onder andere tot uitdrukking komt in het doen onderhouden van de werkruimten ten behoeve van de medewerkers. Hiernaast is het Onderdirectoraat belast met het coördineren en het begeleiden van het transportgebeuren van het Ministerie alsook het verwerken c.q. invoeren van data van het Overheidsapparaat en het doorgeleiden van deze naar alle belanghebbenden. De afdelingen die uit de voornoemde taken afgeleid kunnen worden en deel uitmaken van het Onderdirectoraat zijn:

- De Onderhoudsdienst en Technische Dienst;
- De Bewakingsdienst;
- De Typeafdeling;
- De Transport- en Huishouddienst.
- Personeelszaken.

De bovengenoemde afdelingen hebben op jaarbasis behoefte aan kantoormaterialen, zoals meubilair en bijbehorende apparatuur (bijvoorbeeld pc's en printers)

Voor deze beleidsprogramma is begroot een totaal bedrag van **SRD 4.500.000,-** en de middelen zullen aangewend worden voor de volgende beleidsactiviteiten:

1. - Renovatie / Onderhoud Oud Volksmobilisatie gebouw- zgn. Oud- ODAB gebouw
Reguliere onderhoud en renovatie zal maken dat het gebouw langer bruikbaar zal zijn om de afdelingen te huisvesten. Eveneens zal hiermee een werkvriendelijke omgeving gehandhaafd worden.
- Renovatie gebouwen afdelingen: Uitgeverij, Technische Dienst, Beleidskamer Directeur e.a.
Door de volledige benutting van de diverse kantoormaterialen moeten na enige tijd wat reparatie en onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd worden zoals vervangen van het dak en schilderbeurt.

- Renovatie gebouw ASV
Het gebouw dient een schilderbeurt te krijgen en enkele renovatiewerkzaamheden dienen uitgevoerd te worden, teneinde de levensduur van dit gebouw te garanderen.
- 2. Onderhoud airco installaties van alle hoofdgebouwen van het Directoraat Binnenlandse Zaken
Vanwege de hoge investeringskosten is het noodzakelijk dat op regelmatige basis onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd op de airco-installaties van gebouwen ressorterende onder het directoraat binnenlandse Zaken. Ook zullen in bepaalde gevallen enkele airco-installaties worden vervangen of opnieuw geïnstalleerd. Het gaat hier om : Hoofdkantoor CBB, hoofdgebouw Ministerie van Binnenlandse Zaken , Oud ODAB gebouw, Algemeen Secretariaat Verkiezingen, Uitgeverij e.a., gebouw Bureau Gender Aangelegenheden, alle Bureau voor Burgerzaken.
- 3. Opzet, renovatie en onderhoud BvB's
In het kader van het decentralisatie gedachte van de overheid, zullen diensten dichterbij het publiek gebracht worden. Het is cruciaal dat de bureaus voor burgerzaken goed onderhouden worden om continue dienst verlening te garanderen. Regelmatige renovaties zijn noodzakelijk om de levensduur van de bureaus te verlengen en een klantvriendelijke werkomgeving te creëren.
- 4. Aanschaffen van kantoorbenodigheden,-apparatuur,-meubilair ten behoeve van de afdelingen van ODAB (Secretariaat ODAB, Personeelszaken, Bewakingsdienst, Typeafdeling, Transport- en Huishoudendienst, inclusief benzine en service benodigheden met betrekking tot de dienstvoertuigen.

40802 - Opzet Kustwacht Suriname (Operationalisatie kustwacht)

Voor deze beleidsprogramma is begroot een totaal bedrag van **SRD 7.500.000,-** en de middelen zullen aangewend worden voor de volgende beleidsactiviteiten.

- Kustwacht hoofdkwartier huren inclusief inrichting en operationele kosten.
- Operationele activiteiten basis Paramaribo.
- Werven van lichting aan personeel ten behoeve van de kustwacht (lichting 30 man).
- Preventief en correctief onderhoud kustwachtvaartuigen.
- Uitvoeren van diverse vaar-en luchtoperaties.
- Afronding van de uitbreiding kantoor ruimten op het MAS terrein. Inrichting van de nieuwe kantoor ruimten met meubilair en apparatuur.
- Start met de bouw van het steunpunt Nickerie en aanmeer faciliteit incl. walspanning.
- Identificeren locatie bouwen en/ of uitbreiding aanmeersteiger ten behoeve van nieuwe vaartuigen.
- Afronden van terms of reference voor de aanschaf van een Kustwacht vaartuig (OPV).
- Aanschaf van één Fast Patrol Vessel, geschikt voor nearshore patrouilles.
- Samenwerking met nationale en internationale veiligheidsdiensten en stakeholders in het maritiem zeegebied.

60214 - Plan Unit Biza

De taken van de Plan Unit:

- Assisteren en faciliteren van beleidsafdelingen bij projectidentificatie en -ontwikkeling.
- Produceren van adviezen betreffende (de haalbaarheid van) (actie) programma's/projecten van het Ministerie na toetsing aan het Ontwikkelingsplan.
- Assisteren en/ of faciliteren van beleidsafdelingen bij het opstellen van (actie) programma's en/of projectdocumenten van het Ministerie.
- Vaststellen van indicatoren voor de Monitoring en Evaluatie, in nauwe samenwerking met de betreffende beleidsafdelingen.
- Monitoren van programma's en projecten van het Ministerie.
- Assisteren bij het uitvoeren van programma- of projectevaluatie op basis van vooraf vastgestelde nationale criteria, procedures en/of methoden

- Assisteren van de Minister en Departementsdirecteur bij het opstellen van de begroting en jaarplannen van het Ministerie.
- Adviseren betreffende de allocatie of het committeren van gelden afkomstig uit internationale financieringsbronnen.
- Verschaffen van informatie aan de Directeur(en) en financiële afdeling van het Ministerie over: de vereiste bestedingen van programma- en projectuitvoering zoals opgenomen in het goedgekeurde beleid;

Tijdstip van levering en de kwaliteit van de geleverde goederen en diensten (deliverables) zoals beschreven in programma- en projectdocumenten.

- Onderzoek en analyse.
- Onderhouden van contact met:
 - Sectorraden over de planuitvoering op sectorniveau;
 - Het Surinaams Planinstituut over de uitvoering van jaarplannen en ontwikkelingsplannen en het Algemeen Bureau voor de Statistiek voor het monitoren van indicatoren;
 - de financiële afdeling van het Ministerie in het kader van de rapportage, monitoring en evaluatie van de planning;
 - regionale planorganen ten behoeve van de afstemming van de jaarplannen van de districten op het ministerieel jaarplan

Voor de uitvoering van de verschillende activiteiten in het dienstjaar 2026 door de afdeling Plan Unit zijn daarvoor de nodige randvoorwaarden nodig zoals het aanschaffen van kantoormeubilair, laptops, een goed functionerend netwerk systeem. Hiervoor wordt een bedrag van **SRD 300.000,-** begroot.

60504 - IT BiZa

Voor deze beleidsprogramma is begroot een totaal bedrag van **SRD 450.000,-** en de middelen zullen aangewend worden voor de volgende beleidsactiviteiten:

- Het opzetten van ict-netwerken tussen de beleidsgebieden
- De aanschaf van nodige apparatuur ten behoeve van de IT afdeling en andere afdelingen
- Het verschaffen van ict-adviezen over ict gerelateerde activiteiten
- Monitoring van de in- en uitstroom van informatie
- Coördinatie van onderlinge data-units tussen de verschillende beleidsgebieden en afdelingen.
- Institutionele versterking van de ict-afdeling

60610 - Voorlichting & Communicatie

Voor het beleidsprogramma Voorlichting is een bedrag van **SRD 350.000,-** begroot. De Communicatie Unit (CU) van het ministerie van Binnenlandse Zaken is in het leven geroepen om de voorlichting naar de samenleving toe op een professionele wijze te doen geschieden. Hiervoor zal de Communicatie Unit een centraal coördinerende rol vervullen binnen het ministerie, waarbij alle voorlichtingsactiviteiten met betrekking tot mediaproducties (tv- en radio-uitzendingen, LED Billboard panel) via deze unit zullen plaatsvinden.

Het begroot bedrag zal aangewend worden voor de volgende activiteiten:

1. Mediaproducties en drukwerk (tv- en radio-uitzendingen en dagbladen, het maken van flyers, posters en banners, magazines) ten behoeve van de verschillende dienstonderdelen van het ministerie
 - a. Centraal Bureau voor Burgerzaken;
 - b. Gender aangelegenheden;
 - c. Personeelsbeleid;
 - d. Religieuze aangelegenheden;
 - e. Archiefwezen;
 - f. Juridische aangelegenheden;

Met deze mediaproducties en de drukwerken tracht het ministerie de gemeenschap consequent en ook kwalitatief te informeren over de positie en rol van het ministerie in het algemeen en de dienstverlenende beleidsgebieden van het ministerie in het bijzonder.

De werkzaamheden van de Communicatie Unit zullen gefocust zijn op:

- o Het maken van radio- en tv-programma's;
- o Het uitgeven van magazines en voorlichtingsmateriaal z.a. posters, flyers;
- o Het plaatsen van advertenties/bekendmakingen in de dagbladen en via radio en televisie;
- o Het maken van programma's zoveel mogelijk in alle talen die in Suriname gesproken worden om zoveel mogelijk de samenleving in haar geheel te betrekken bij en te informeren over de activiteiten van de regering;
- o Het maken van mediaproducties op locatie;

1. Facilitaire voorzieningen:

Hieronder vallen onderhoudsvoorzieningen, transport en het treffen van de nodige logistieke voorzieningen.

2. Aanschaffingen:

De belangrijkste taakstelling van de afdeling communicatie unit is voorlichting vanuit verschillende beleidsgebieden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken te belichten overheidscommunicatie behelst o.a. Visuele, Audio en schrijvende communicatie. Gelet op het feit dat CU een centrale rol vervult in de informatiestroom naar de samenleving toe, is het noodzakelijk de financiële middelen beschikbaar te stellen voor de terzake werkzaamheden. Hieronder worden de benodigde voorzieningen opgesomd die noodzakelijk zijn voor een effectieve uitvoering van de werkzaamheden.

- 2x PC compleet
- 2x Editing machines
- 2x Editing laptop
- 2x Sony 4k professional camcorder pxw-z150
- 2x Cannon camera eos t8i with 18-55mm lens
- 2x Manfrotto 290 Xtra 3-section Alu. Tripod
- 2x Sennheiser ew 122P G4 Wireless microfoons
- 10x USB sticks
- 2x Proaim videocamera tassen
- 2x Shure PGAS8 mic. Handheld
- 2x XLR Mic cable/25ft
- 2x Sony ZX serie Wired headphones
- 2x energizer rechargeable AA Batterys
- 4x SD Card 126 GB
- 1x auto (Toyota Hiace)

3. Trainingen:

Voor een betere performance is het noodzakelijk dat het personeel zich laat scholen in de laatste (interview) studio technieken, schrijfvaardigheid en software- en hardware gebruik..

61201 - Nationaal Archief Suriname (NAS)

Voor deze beleidsprogramma is begroot een totaal bedrag van **SRD 3.500.000,-** en de middelen zullen aangewend worden voor de volgende beleidsactiviteiten;

1. ONDERHOUD EN BEHEER VAN HET NAS GEBOUW, ALSOOK DE INSTALLATIE EN APPARATUUR:

A. Het sluiten van onderhoudscontracten met diverse bedrijven:

Gelet op het feit dat het een modern archiefgebouw betreft met complexe installaties, die met elkaar in samenhang functioneren en zijn aangelegd, wordt jaarlijks ervoor gekozen om onderhoudscontracten af te sluiten met de bedrijven die reeds in een vroeg stadium betrokken zijn geweest bij de aanleg van installaties van het nieuw gebouw om zodoende duurzaam onderhoud te garanderen. Verder acht men het raadzaam om gelet op de kennis en ervaring van de bedrijven die reeds betrokken waren bij de installatie van de apparatuur, het onderhoud in dezelfde handen te laten. Dit werd trouwens ook geadviseerd door de directievoerder van het Nationaal Archief gebouw. De post “Onderhoud en beheer van het gebouw, de installaties en apparatuur” is dan ook een jaarlijks terugkerend project op de begroting van het NAS.

Ten behoeve van de klimaatinstallatie met de firma New Tech N.V.: de klimaatinstallatie is cruciaal voor het beheer en de bewaring van de archieven die voor de eeuwigheid in goede materiele staat moeten worden behouden. De relatieve luchtvochtigheid in een archiefruimte waarin alleen papieren archiefbescheiden worden bewaard, moet variëren tussen 30 en 55% en de temperatuur tussen 16 en 20°C. De temperatuur in de archiefruimten moet ook constant blijven. Onderhoud van de installatie is daarom jaarlijks noodzakelijk.

Ten behoeve van de inbraak- en brandalarminstallatie met de firma Professional Private Security N. V. en X-Site Security N.V. Vanwege de waardevolle stukken en apparatuur die het NAS beheert in het archiefgebouw heeft het NAS inbraak- en brandalarminstallatie laten installeren. Deze installatie is thans defect; diverse onderdelen moeten worden vervangen en opnieuw worden geprogrammeerd. In 2025 heeft het NAS reeds deze activiteit op de begroting opgenomen, maar toen is flink in de begroting van de organisatie gesnoeid waardoor dit project niet is meer uitgevoerd. Op dit moment functioneert de inbraak- en brandalarminstallatie van het NAS niet en wordt de organisatie blootgesteld aan eventuele risicofactoren.

B. Het verrichten van renovatiewerkzaamheden aan het gebouw:

Sedert de ingebruikname van het Nationaal archief gebouw in april 2010, zijn er geen reparaties en of onderhoud verricht aan het gebouw z.a verven, aanpakken van verzakkingen & scheuren, reparaties aan de dakconstructie e.a.. In september 2018 heeft het Ministerie van Openbare werken, Directoraat Bouwkundige werken, een rapport opgemaakt aangaande de huidige staat van het gebouw c.q objecten. In dit rapport werd geadviseerd om de verzakkingen en scheuren aan het gebouw aan het gebouw zo spoedig mogelijk te laten plaatsvinden om verdere gebreken te voorkomen. Tevens hebben zij aangegeven dat de veiligheid zal afnemen naar gelang de scheuren zich verder ontwikkelen. In 2020 is opnieuw een rapport uitgebracht door het ingenieursbureau Koole, die min of meer dezelfde aanbevelingen heeft gedaan. Thans zijn de verzakkingen en scheuren aan het gebouw van dien aard dat urgent onderzoek moet worden verricht naar de mate waarop het gebouw verder verzakt waarna de nodige reparaties gepleegd kunnen worden. Voor de veiligheid van personeel, materieel en duurzaamheid onderhoud gebouw moeten de verzakkingen en scheuren in het begrotingsjaar 2026 worden aangepakt.

C. Het plaatsen van een camerainstallatie in het NAS-gebouw:

Bij de ingebruikname van het NAS gebouw zijn camera's geplaatst in de openbare ruimten van het gebouw. Vanwege de verouderde apparatuur functioneren de camera's reeds enige tijd niet. Gelet op het feit dat het NAS zowel overdag als in de avond activiteiten bezocht wordt door het publiek is het van belang om nieuw apparatuur te installeren rondom het gebouw, in de publieksruimten en in de depots. Aanschaf en installaties camera's

D. Vervanging brandblusapparaten:

De brandblusapparaten in het NAS gebouw zijn dringend aan vervanging toe. De laatste keer dat de brandblusapparaten zijn vervangen was voor de uitbraak van de pandemie (2020).

Vervanging brandblusapparaten

E. Ongediertenbestrijding (insecten- en rattenplaag)

F. Aanschaf schoonmaakapparatuur ten behoeve van het NAS: hogedruk reiniger, stofzuigers, ladders e.a.

2. PROFESSIONALISERING BEDRIJFSVOERING:

Het NAS is een organisatie die continu werkt aan het professionaliseren van de bedrijfsprocessen en verlenen van optimale dienstverlening aan het publiek. Gelet hierop moet de aanwezige apparatuur dus ook afgestemd zijn op de visie om de bedrijfsprocessen te professionaliseren.

Voor het behoud van de archieven en professionalisering van de dienstverlening worden de archieven die het NAS beheerd reeds geruime tijd gedigitaliseerd. Vanwege het feit dat het NAS niet beschikt over een back up server, wordt de data van het NAS thans opgeslagen bij Datasur.

3. INTERNATIONALE SAMENWERKING:

Het NAS heeft de afgelopen jaren diverse samenwerkingsovereenkomsten gesloten met collega erfgoedinstellingen in het buitenland (o.a. Nederland, India, Indonesia). Daarnaast participeert het NAS actief aan regionale –en internationale archieforganisaties teneinde op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen op het gebied van archiefwezen en de werkprocessen van de organisatie daarop af te stemmen. Voor het begrotingsjaar 2026 heeft het NAS de volgende activiteiten geïdentificeerd:

- Invulling samenwerking met buitenlandse archiefinstellingen zoals Nationaal Archief Indonesie e.a.
- Het betalen van de contributiegelden aan de International
- Council on Archives (ICA) en de Caribbean Branch Of the ICA (CARBICA).

4. PROFESSIONALISERING ARCHIEFKADER OP HET GEBIED VAN:

- Electronic archiving,
- Archiefbeheer
- DIV- 11 opleiding ten behoeve van het DIV- kader op de ministeries.

Behoudsmederders cursus ten behoeve van archieven, musea en bibliotheken

61202 - Verkiezingen (Pre- en postelectorale activiteiten)

Overeenkomstig haar wettelijke taakstelling, zoals opgenomen in artikel 7 van het Staatsblad van 1991 no. 58, is het Ministerie van Binnenlandse Zaken belast met aangelegenheden betreffende volksraadplegingen en verkiezingen van leden voor volksvertegenwoordigende organen. Als hoofdorganisator ziet het ministerie toe op transparante processen en procedures bij verkiezingen. Tevens stimuleert het de actieve participatie van de samenleving bij het verkiezingsproces, om zo bij te dragen aan het democratisch bestel. Het houden van verkiezingen heeft tot doel enerzijds het verkrijgen van een volksuitspraak voor de aanwijzing van volksvertegenwoordigers, ter waarborging van de politieke democratie, en anderzijds het consolideren van de democratische orde en de politieke stabiliteit. Dit is volledig in overeenstemming met de Grondwet van de Republiek Suriname en de relevante wettelijke bepalingen, zoals de Kiesregeling, het Kiesbesluit, het Decreet Politieke Organisatie en andere organieke wetten. Ook sluiten deze doelen aan bij het regeringsbeleid, waarin de randvoorwaarden voor politieke democratie, participatieve democratie en decentralisatie van bestuur en regelgeving zijn vastgelegd.

De basisprincipes van verkiezingsorganisatie omvatten de volgende aspecten:

- respect voor geldende verkiezingswetgeving;
- onafhankelijkheid;
- deskundigheid;
- neutraliteit;
- transparantie van structuren en procedures;

- nauwkeurigheid van informatie en objectieve analyses;
- het centraal stellen van kiezersbelangen en het toegankelijk maken van het stemproces (“service to voters”);
- goede communicatie met alle verkiezingsactoren;
- informatievoorziening aan de samenleving (“civic education”);
- verantwoordingsplicht (“accountability”) van activiteiten en cruciale besluiten.

Actoren

De verschillende actoren die een cruciale rol spelen bij volksraadplegingen en verkiezingen zijn: de President van de Republiek Suriname, de kiesgerechtigden, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, het Centraal Bureau voor Burgerzaken, de Nationale Assemblée, de Regering, het Onafhankelijk Kiesbureau, de Politieke Organisaties, het Centraal Hoofdstembureau, Internationale Organisaties, Districtsraden, Ressortsraden, Hoofdstembureaus, Stembureaus, Districtscommissariaten, de Beleidscommissie Verkiezingen, de Technische/Financiële Commissie Verkiezingen en de Onderraad voor de Verkiezingen. Naast deze direct en formeel betrokkenen zijn ook andere actoren en doelgroepen van belang, zoals de media, het maatschappelijk middenveld (NGO’s) en bij uitbreiding de gehele samenleving. Voor het dienstjaar 2026 is voor dit beleidsprogramma **SRD 75.000.000,-** begroot.

ACTIVITEITEN 2026

Gelet op het bovenstaande en de tentatieve verkiezingskalender zullen de diverse Werkgroepen en Districtcommissariaten voor 2025 verschillende verkiezingswerkzaamheden/-activiteiten uitvoeren. Het betreft in deze om de volgende activiteiten die gebonden zijn aan een bepaalde tijdsplanning:

1. Voortzetting van jaarlijkse verkiezingsprojecten

In 2026 wordt wederom gestart met de voorbereiding van verkiezingsprojecten. In deze post-electorale fase zullen de lopende projecten worden voortgezet. Het Algemeen Secretariaat Verkiezingen blijft hierbij fungeren als coördinerend centrum voor alle verkiezingsgerelateerde activiteiten.

2. Verdieping van communicatiestructuren en informatievoorziening

De nadruk ligt op “Civic and Voter Education”, met als doel het bevorderen van een bewuste, objectieve houding van de kiezer. Hierbij worden ook specifieke programma’s ontwikkeld voor doelgroepen zoals jongeren, personen met een beperking en laaggeletterden.

3. Automatisering van het organisatieproces

Het ministerie zal de ingezette digitaliseringsslag voortzetten, gericht op duurzaamheid en kostenreductie. In 2026 wordt ingezet op verdere uitbreiding van IT-toepassingen binnen het verkiezingsproces.

4. Documentatie van verkiezingsinformatie en –data

Er zal worden gewerkt aan het systematisch opslaan en beheren van relevante verkiezingsinformatie en -data onder verantwoordelijkheid van een daartoe aangewezen instantie, om tijdige voorbereiding op volgende verkiezingen mogelijk te maken.

5. Technische aanpassing van Kiesregeling en Kiesbesluit

Alle verkiezingsgerelateerde wet- en regelgeving, met name de Kiesregeling en het Kiesbesluit, zullen worden herzien. Eventuele wetswijzigingen moeten leiden tot een gemoderniseerd wettelijk kader dat aansluit bij de huidige realiteit en de kwaliteit van het democratisch proces versterkt.

6. Training van verkiezingsactoren

Om de uitvoeringscapaciteit te versterken, is het noodzakelijk dat medewerkers van alle betrokken instanties aanvullende training ontvangen, zodat zij adequaat voorbereid zijn op hun taken binnen het verkiezingsproces.

61203 - Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)

Voor deze beleidsprogramma is begroot een totaal bedrag van **SRD 55.000.000,-** en de middelen zullen aangewend worden voor de volgende beleidsactiviteiten:

In 2026 zullen de ontwikkelingen op voornamelijk het ICT- gebied zich verder voortzetten en een belangrijke bijdrage betekenen voor het effectief en efficiënt realiseren van de kerntaken van het CBB, met name op het gebied van identiteitmanagement en persoonsinformatie, burgerregistratie, paspoortproductie, straatnaamgeving en huizennummering. De dienstverlening is in grote mate afhankelijk van daarvoor benodigde vakkennis en hiervoor moeten investeringen gepleegd worden in de vorm van bijscholing/training van het personeel. Deze ontwikkelingen spelen eveneens een cruciale rol bij het optimaliseren van de dienstverlening, het dichterbij brengen van de informatie bij zowel het personeel als alle burgers in het algemeen, ook die van de woongemeenschappen in het Binnenland. In dit kader wordt specifiek benadrukt dat alle ontwikkelingen op ICT gebied gepaard gaat met het digitaliseren en automatiseren van alle manuele bestanden van het CBB om uiteindelijk te komen tot de e-registary status waarbij de dienstverlening voornamelijk on-line en digitaal zal verlopen. Alsook het verder moderniseren van de hele lijn van afname tot productie van e_paspoorten en e-ID kaarten. In dat kader is het CBB in afwachting van de kredietverlening voor het project: "Validatie persoonsgegevens" dat reeds goedgekeurd is in juni 2021 alvast gestart in September 2022. Uitvoering van dit project wordt onverkort voortgezet met de minimal beschikbare middelen. Om de gestelde doelen te behalen moet het CBB en haar kantoren dringend voorzien worden van 210 stuks dekstop computers met bijbehorende accessoires alsook 65stuks netwerk printers. De grootste stagnerende factor de afgelopen periode was het gebrek aan financiële middelen. Projecten zijn goedgekeurd maar de autorisatie van middelen bleef uit.

Verkiezingen

Na de verkiezingen van 25 mei 2025 zal er verder gewerkt aan de opschoning van de Bevolkingsadministratie om wederom betrouwbare kiezerslijsten te kunnen produceren. Vastgehouden dient te worden dat het CBB constant bezig is haar bestanden op te schonen d.m.v. bijhouding, controle en beheer.

Om de dienstverlening te kunnen garanderen moet het CBB en haar kantoren tijdig en ruimschoots voorzien worden van de meest elementaire benodigdheden z.a. printcartridges, schrijfgerei, communicatie mogelijkheden en met name brandstof voor de nodige postwisseling, verificatie- en controlewerkzaamheden alsook voor de afhaal en afstorten van de opbrengsten aan leges.

In 2025 is er een aanvang gemaakt met de uiteindelijke oplevering van de 7 in aanbouw zijnde nieuwe gebouwen t.b.v. de BvB's Brokopondo Centrum, Brownsweg, Klaaskeek, Atjoni, Santodorp, Tijgerkreek en Coronie waarvan de bouw in het jaar 2012 was aangevangen. Deze gebouwen in 2026 volledig ingericht en operationeel worden. Tevens moet over gegaan worden tot renovatie van de reeds bestaande gebouwen van de BvB's landelijk.

Operationele kosten:

Om de dienstverlening te kunnen garanderen zal er tenminste gezorgd moeten worden voor de basis benodigdheden. Hieronder vallen: -Kantoorkosten z.a. schrijfgerei, schoonmaakmiddelen en drukwerken. - stempels -Exploitatie vervoersmiddelen - brandstofkosten en kleinonderhoud dienstvoertuigen. -restitutie reis- en logistieke kosten voor ambtenaren van het CBB. Voor deelname medewerkers BvB kantoren aan de informatie bijeenkomsten etc.tw vergoedingen voor de gemaakte transport, voeding en logiekosten de mogelijkheid creëren voor directe restitutie., aangezien de declaraties van deze kosten te lang op zich laten wachten. -middelen voor kleine spoedaanschaffingen t.b.v. de dienst.

1. Actualisering (bijhouden/beheer)

Bevolkingsadministratie

Het actualiseren van de Bevolkingsadministratie voor geheel Suriname vormt de spil voor een goede dienstverlening. Voortzetting van de registratie van de bewoners van het binnenland op projectbasis.

In dat kader is het nodig om tenminste 1 x per jaar missies vanuit het CBB uit te voeren om ook de burgers aldaar te registreren en te voorzien van de nodige documenten. Voor veel van de werkzaamheden zullen er voor extra voorzieningen gezorgd worden zoals : werken buiten de reguliere werktijden, extra personeel alsook logistieke voorzieningen z.a. aanschaf van apparatuur, kantoormateriaal en - meubilair. Validatie van persoonsgegevens Digitaliseren en automatiseren van alle analoge brondocumenten van het Centraal Bureau voor Burgerzaken.

Maken van missies naar het verre binnenland voor beschrijving/registratie en dienstverlening. Het opschonen van het CBA actief bestand mbv het Inspektiebestand. Het vastleggen van nationaliteiten. Veldonderzoek m.b.t.vaststellen van: De status van burgers die als inactief voorkomen in de diverse bestanden van het CBB. Meerdere inschrijvingen op één (1) adres; het gaat in deze om geïdentificeerde gevallen in stad en district.(geen dorpsgemeenschappen) waarbij er meer dan 10 kiesgerechtigden op een adres geregistreerd zijn. Actualiseren van de akten van BS. Het inlopen van de achterstand m.b.t.het stellen van kantmeldingen; Het inlopen van de achterstand m.b.t. Art.67A(kennelijke spel-en schrijffouten) en Art.66 (rekesten). Voortzetting van het Validatieproject.

2. Vorming / Opleiding / Capaciteitsversterking

Om de dienstverlening op hoger nivo te brengen, zal er flink geïnvesteerd worden in het gericht opleiden en trainen van het personeel op alle nivo's. De huur van een adequate lokatie is een vereiste voor het verzorgen van trainingen, evenals de mogelijkheid tot stages in binnen- en/of buitenland. Selecteren van cursussen en trainingen. Huren van zaal en inhuren van trainers. Thema Info-bijeenkomsten met hoofden van BvB's, Afdelingen en beleidsmedewerkers. Reguliere overleggen met de BvB hoofden vinden op maandbasis plaats. Herhalingsbijeenkomst problemen paspoort aanvragen en problemen inzake de akten van de Burgerlijke Stand Vervolg training de klantgerichte ambtenaar. Bijeenkomst over de nieuwe/gewijzigde wetgeving.

3. Herziening / introduceren van (nieuwe) wetgeving alsook formulering van instructies gebaseerd op wetgeving.

Verdere doorlichting en voorbereiding van concept-wetgevingsproducten zal voortgang vinden. Het houden van seminars en evaluatiemeetings met alle betrokkenen is een vereiste

4. Ordening Straatnaamborden en Huizennummering

Het regulier plaatsen van straatnaamborden en huizennummering wordt onverkort voortgezet in het jaar 2026.

5. Renovatie/beveiliging en onderhoud Bureaus voor Burgerzaken voor geheel Suriname en het CBB.

Voor een goede werkprestatie is belangrijk dat het personeel voorzien is van een goede werkaccomodatie. In het jaar 2026 zal voornamelijk gewerkt worden aan de reguliere onderhouds – en vervangingswerkzaamheden aan de gebouwen waarin de 46 Bureaus voor Burgerzaken zijn gehuisvest en het CBB-hoofdgebouw. Voorbereiding opzet BvB's in het Binnenland en ook in het kustgebied waarnodig en voornamelijk voor de ontlasting van huidige BvB's met een te grote Bevolkingsbestand.

Voorbereiding opzet nieuw kantoorgebouw voor het CBB.

Evaluatie van het reeds in de jaren 2008 – 2010 goedgekeurde project voor de nieuwbouw van het CBB-hoofdkantoor is een van de opties.

6. Versterking / Modernisering / Optimalisering van de dienstverlening.

Het project landelijke netwerkverbinding en dienstverlening is reeds in 2014 operationeel.

Er zal verder gewerkt worden aan de digitalisering uitbreiding van de dienstverlening d.m.v. nieuwe gedigitaliseerde producten.

Eveneens is het gewenst verder te gaan met de “One Window Service”.

Aanschaf van apparatuur, kantoormaterieel en -meubilair Het digitaliseren en automatiseren van alle

manuele bestanden van het CBB om uiteindelijk te komen tot de eregistry status.

7. Reparatie en vernieuwing wagenpark van het CBB.

Het wagenpark van het CBB bestaat uit voertuigen die reeds lang over hun afschrijvingsperiode heen zijn. De laatste aanschaffingen dateren van de jaren 2014. Gelet op de landelijke spreiding van de Bureau's voor Burgerzaken is het nodig te beschikken over degelijke en betrouwbare transportmiddelen.

8. Paspoorten

Er is een sinificante toename van de paspoortproductie vanaf het jaar 2022:.

2019 -----	35.049
2020 -----	21.769
2021 -----	31.785
2022 -----	60.915
2023 -----	53.755
2024 -----	66.174

Om de afgifte van paspoorten te waarborgen is het nodig het paspoortsysteem op regelmatige basis te onderhouden en te zorgen voor voldoende blanco paspoorten alsook voor voldoende productiemiddelen. Daarnaast moet zeker gewerkt worden aan de uitbreiding van zowel de werkruimten, productie middelen alsook het personeel. Met de inwerkingtreding van de Wet Reisdocumenten op 25 april 2025 is er een aanvang gemaakt met de productie van e-paspoorten ofwel biometrische reisdocumenten.

9. Identiteitskaarten

Verdere implementatie van de beschikbare mogelijkheden (features) van de huidige Machine Leesbare Identiteitskaarten en het garanderen van de voorziening van Identiteitskaarten aan alle daarvoor in aanmerking komende ingezetenen van Suriname.

In totaal zijn er vanf 2019 t/m mei 2024 356.060 stuks e – ID kaarten geproduceerd.:

2019 -----	115.154
2020 -----	76.923
2021 -----	89.152
2022 -----	73.417
2023 -----	66.710
2024 -----	76.802

In het 2026 zal er onverkort door worden gegaan met de productie en distributie van ID-kaarten. Er zal gezorgd moeten worden voor dekking van de logistieke kosten in verband met de distributie van de afgemaakte ID-kaarten in de verre distrikten en het Binnenland.

10. Ceremonieën genaturaliseerden.

Twee keren per jaar zullen ceremonieën voor tot Surinamers genaturaliseerden worden gehouden.

61204 - Religieuze aangelegenheden

Voor deze beleidsprogramma is begroot een totaal bedrag van **SRD 500.000,-**. en de middelen zullen aangewend worden voor de volgende beleidsactiviteiten.

1. Institutionele versterking:

- o Aanschaf en vervanging kantoorbenodigheden:
- o Aanschaf 2 desktop computers met bijbehorende accessoires
- o Aanschaf/ vervanging 2 ergonomische bureaustoelen
- o Aanschaf 1 document scanner
- o Aanschaf van een voertuig

2. Deskundigheidsbevordering van geestelijken en huwelijksambtenaren:

- o Herregistratie huwelijksambtenaren.
- o Conversie huwelijksambtenaren naar buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand
- o Oplossing probleemgevallen geestelijken in samenwerking met Personeelszaken, de Mobiliteitsunit, religieuze organisaties

3. Efficiënt en effectief overlegstructuur:

- o Ondersteuning projecten religieuze organisaties (waar onder landelijke bezoeken van de Minister van Binnenlandse Zaken aan gebedshuizen).
- o Voortzetting van de ondersteuning aan religieuze organisaties bij het registreren voor sociale voorzieningen, zoals koopkrachtversterking en stroomsubsidie.
- o Coördinatie van videoboodschappen door geestelijken in het kader van de World Interfaith Harmony Week.

4. Verbetering netwerk religieuze partners;

- o Continuerend actualisering gegevens religieuze databank
- o Verbetering registratie van (nieuwe) organisaties in de databank
- o Uitgifte versie 2 religieuze wegwijzer
- o Concept toespraken Minister van Binnenlandse Zaken in verband met Kerst, Pasen, Holi, Divali, Ied- ul Fitre en Ied-ul Adha; eventueel andere religieuze hoogtijdagen

5. Voorlichting: Dit komt gedeeltelijk tbv beleidsgebied Voorlichting

- o Televisieboodschappen van de minister van Binnenlandse Zaken en de religieuze organisatie in verband met de religieuze hoogtijdagen.
- o Uitzending van toespraak door geestelijken in verband met World Interfaith Harmony week via de verschillende televisie kanalen en social media
- o Video voorlichtingsprogramma's omtrent waarden en normen in het kader van de religieuze hoogtijdagen.

6. Integrale evaluatie bezoldigingsregeling geestelijken

- o Aanvullende inventarisatie van het bestand van bezoldigde geestelijken
- o Vaststelling aangepaste bezoldigingsregeling
- o Informatiesessies voor de religieuze organisaties over het vaststellen van de pensioengerechtigde leeftijd op 60 jaar, met de mogelijkheid tot voortzetting van het dienstverband op arbeidsovereenkomst tot een maximum van 5 jaren.

61206 - Centraal Hoofdstembureau (CHS)

Het Centraal Hoofdstembureau (CHS) speelt een sleutelrol in de organisatie en uitvoering van verkiezingen in Suriname. In het kader van de Grondwet, de Kiesregeling en het Kiesbesluit ondersteunt het CHS het Ministerie van Binnenlandse Zaken bij de voorbereiding en uitvoering van verkiezingen. Na de invoering van het nieuwe kiesstelsel in 2025 is het noodzakelijk om de uitvoering verder te professionaliseren en het vertrouwen van de burger in het democratisch proces te versterken. Voor dit beleidsgebied is er voor het dienstjaar 2026 een totaal bedrag van **SRD 350.000,-** begroot.

Capaciteitsopbouw & digitalisering:

- Kiezers Educatie
- Digitale tools doorontwikkelen
- Training verkiezingsactoren (CHS, HSB)
- Technische voorstellen nieuwe Kiesregeling

61207 - Bevolkingsbeleid, integratie en migratie

Voor dit beleidsgebied is er voor het dienstjaar 2026 een totaal bedrag van **SRD 350.000,-** begroot.

Implementatie Nationaal Bevolkingsbeleid 2021-2040: De integrale implementatie van de doelstellingen van het Nationaal Bevolkingsbeleid 2021- 2040 in het nationaal planningssysteem. Dit project heeft een duur tot het jaar 2040. Onderdeel van de implementatie van het bevolkingsbeleid is onder andere:

- a. Capacity building
- b. Het instellen van een nationaal Commissie bevolkingsbeleid
- c. Monitoring en evaluatie

Voorbereiding rapportage Montevideo Consensus 2023- 2026 : In voorbereiding op de derde vierjaarlijkse rapportage m.b.t. de implementatie van de prioritaire maatregelen van het Montevideo Consensus over Bevolkingsontwikkeling, zal aan het eind van ieder dienstjaar, data en informatie worden ingezameld.

Migration day beurs : Het organiseren van een beurs om migranten bewust te maken van de diverse mogelijkheden binnen onze samenleving, zodat ze de juiste wegen kunnen bewandelen en zich uiteindelijk kunnen naturaliseren.

Voortzetting Inburgerings traject : Het ontwikkelen van een traject welke vooraf zal gaan aan het inburgeren/ naturaliseren in Suriname.

Diverse Aanschaffingen : Laptops, harddrive, kantoormiddelen en logistieke kosten.

Voor de uitvoering van de diverse activiteiten in het dienstjaar 2025 is hiervoor een bedrag van **SRD 100.000,-** begroot. Deze zal worden aangewend voor diverse aanschaffingen zoals laptops, harddrive en logistieke kosten.

61208 - Gender aangelegenheden

Deze beleidsmaatregel is voor een totaal bedrag van **SRD 435.000,-** begroot, en de middelen zullen aangewend worden voor de volgende beleidsactiviteiten:

1. Vaststellen, coördinatie, monitoring en evaluatie van gender actieplannen van opeenvolgende jaren.
2. Implementatie van activiteiten in het kader van het Gender Actieplan 2026 en opeenvolgende plannen.
3. Coördinatie Gender platform Nickerie en implementatie Gender Actieplan Nickerie.
4. Versterking BGA en personeel:
 - Aantrekken personeel indien nodig
 - Opleiding en traing
 - Teambuilding/retraite
 - Finaliseren en implementeren organisatiestructuur
5. Herdenkingen:

Algemene doelstelling; bekendheid geven aan het doel van internationale gedenkdagen en hiermede tegelijk de internationale en nationale verplichtingen inzake gender implementeren.

 - a. Internationale dag van de Vrouw
 - b. Sixteen Days of Activism against Gender Violence en Orange Day
 - c. Wereldmeisjesdag
6. Het versterken/verbeteren van partnerschappen: de samenwerking tussen het BGA en mogelijke partners op nationaal, regionaal en internationaal niveau.

7. Beleidsondersteunende projecten (projecten met/van derden en andere beleidsgebieden).
8. Rapportageverplichtingen inzake internationale comittingen (verdragen, verklaringen, etc.) die Suriname inzake vrouwen / gender is aangegaan.
9. Het voorbereiden/ uitvoeren van onderzoek naar gendergerelateerde onderwerpen en het opzetten en onderhouden van een Gender database.
10. Opzetten en onderhouden van een duurzaam gender netwerk (inclusief nodige capacity building stakeholders).
11. Contributie Internationale Organisaties.

61210 - Public Sector Reform (PSR)

In de periode 2021 tot en met mei 2025 is binnen het kader van het Public Sector Reform (PSR)-traject getracht het overheidsapparaat kwantitatief te verbeteren. De nadruk lag hierbij op het rationaliseren van het personeelsbestand, het reduceren van de loonkosten en het op gang brengen van structurele herzieningen binnen overheidsdiensten. Hoewel deze inspanningen waardevolle stappen vormden in het beheersen van de overheidsuitgaven en het terugdringen van inefficiënties, is het nodig om het overheidsapparaat, verder kwalitatief te verbeteren. Om de structurele tekortkomingen binnen het overheidsapparaat doeltreffend aan te pakken, is het noodzakelijk een vervolgfase van het hervormingstraject te initiëren: Public Sector Reform 2.0 (PSR 2.0). Dit traject bouwt voort op de reeds gerealiseerde resultaten uit de periode 2021–2025, maar legt de nadruk op een fundamentele, kwalitatieve verbetering van het functioneren van de publieke sector. Het PSR 2.0-traject zal bestaan uit voornamelijk drie strategische interventies:

1. **Overheidsbrede implementatie van het Personeelsdata Informatie Systeem (PDIS)**
 - a. Digitalisering van personeelsinformatie om beleid, sturing en monitoring te verbeteren.
 - b. Verplichte Landsdienarenregistratie (VLDR)
2. **Formatievaststelling overheidsbreed.**
 - het ministerieel bezitten van formatierapporten (hierdoor is het duidelijk welke en hoeveel functies een ministerie bezit conform haar taakstelling);
 - het vaststellen van regelgeving m.b.t. de wijziging en vaststelling van organisatiestructuren (In dit kader moet ook de regelgeving m.b.t. wijzigingen van het Besluit Taakomschrijvingen Departementen 1991 worden bekeken, dit besluit wordt bij elke regeringswisseling gewijzigd zonder dat er enige ratio ten grondslag ligt dan politieke motieven);
 - procesbeschrijving overheidsbreed.
3. **Aanpakken van scheefgroei in de bezoldiging**

Het aantrekken van een consultant die ervoor zal zorgdragen dat de functies van de totale overheid worden beschreven en de waardering van deze functies gekoppeld is aan een integrale bezoldigingsmatrix. Het gevolg hiervan is dat de huidige discrepantie tussen de verschillende beroepsgroepen komt te vervallen.

Voor de uitvoering van de diverse activiteiten in verband met Public Sector Reform in het dienstjaar 2026 is hiervoor een bedrag **SRD 1.000.000,-** begroot. Deze zal worden aangewend voor logistieke kosten en diverse aanschaffingen van apparatuur.

61301 - Management regelgeving

Het beleidsgebied “Management Regelgeving” ressorteert onder het onderdirectoraat Juridische Aangelegenheden en Regelgeving (JAR) en is gericht op het tot stand brengen van het juridisch instrumentarium, dat nodig is voor de diverse beleidsgebieden ter uitvoering van de taken die behoren tot de zorggebieden van het ministerie. Het ministerie zal met behulp van o.a. zijn juridisch instrumentarium het concept van good governance bevorderen, waarmee ook de rechtsstaatgedachte is gediend. Bij good governance is er sprake van begrippen als transparantie, verantwoording, legaliteitsbeginsel, de beleving

van fundamentele rechten, gelijke toegang tot politiek en bestuur, verbod van diverse vormen van discriminatie, duurzame ontwikkeling, bescherming van het milieu enz. De ODJAR is ook vanwege de adviserende functie betrokken bij totstandkoming van regelgeving via de regering. Good governance is op zich niet het doel. Het is het mechanisme om de doelstellingen ter verheffing van de samenleving, het bereiken van welvaart en welzijn te realiseren op een efficiënte en effectieve wijze, waarbij er kortweg gezegd steeds. verantwoording is van een uitgegeven SRD of andere munteenheid en wat er daarmee is gerealiseerd.

- Kantoorbenodigheden
- Projectiescherm
- UPS
- Cordless telefoon
- Televisie

Voor de dienstonderdeel JAR zal er moeten worden voorzien in middelen ten behoeve van het aanbrengen van ramen voor de ventilatie (ook ingegeven door covid protocollen). Er zal ook moeten worden voorzien in een opslagruimte met inventaris ten behoeve van de ondersteuning van JAR aan het aan het onderhandelingsorgaan van de overheid en de Commissie voor Georganiseerd overleg.

Hiervoor is een bedrag van **SRD 750.000,-** begroot.

VERWACHTE BELEIDSRESULTATEN

OP Beleidsprogramma en Beleidsmaatregel		Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
61202 Pre en Post electorale Activiteiten (Verkiezingen)	Het jaar 2025 werd gekenmerkt door de Algemene, Vrije en Geheime Verkiezingen die op 25 mei zijn gehouden. Deze verkiezingen waren de eerste onder het nieuwe kiesstelsel van Suriname. Hoewel het proces over het algemeen goed is verlopen, bracht de invoering van het nieuwe systeem organisatorische, technische en logistieke uitdagingen met zich mee. In dit kader zal het ministerie de verkiezingsorganisatie van 25 mei 2025 evalueren, met als doel de knelpunten in kaart te brengen en aanbevelingen te formuleren. Zo kan bij de verkiezingen van 2030 gestreefd worden naar een efficiëntere organisatie.	1. Voortzetting van jaarlijkse verkiezingsprojecten 2. Verdieping van communicatiestructuren en informatievoorziening. 3. Automatisering van het organisatieproces 4. Documentatie van verkiezingsinformatie en –data 5. Technische aanpassing van Kiesregelingen 6. Training van verkiezingsactoren
61203 Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)	De meeste activiteiten van het CBB hebben een continuerende (ongoing) karakter en het is verwachtbaar dat deze de komende periode zullen voortduren. Aangezien de activiteiten / projecten zoals opgenomen in de beleidsbegroting 2025 nog niet hebben kunnen aanvangen is het verwachtbaar dat deze in 2026 zullen voortduren. Uitgaande van het voorgestelde en rekeninghoudend met de huidige financieel economische situatie worden de activiteiten c.q. projecten, zoals opgenomen in de 2025, wederom vervat in de beleidsbegroting van 2026	1. Actualisering (bijhouden/beheer) Bevolkingsadministratie . 2. Vorming / Opleiding/ Capaciteitsversterking. 3. Herziening / introduceren van (nieuwe) wetgeving alsook formulering van instructies gebaseerd op wetgeving. 4. Ordening Straatnaamborden en Huizennummering. 5. Renovatie/beveiliging en onderhoud Bureaus voor Burgerzaken voor geheel Suriname en het CBB. 6. Versterking / Modernisering / Optimalisering van de dienstverlening. 7. Ceremonieën genaturaliseerden.
61204 Religieuze aangelegenheden	Het besef en de waardering voor religieus-cultureel erfgoed zijn versterkt, met als doel het bevorderen van onderlinge verbondenheid, nationale eenheid en maatschappelijke samenhang.	1. Institutionele versterking 2. Verbetering netwerk religieuze partners 3. Efficiënt en effectief overlegstructuur. 4. Integrale evaluatie bezoldigingsregeling geestelijken. 5. Deskundigheidsbevordering van huwelijksambtenaren en geestelijken
61208 Bureau Genderaangelegenheden		
	Vanwege de doelstellingen / taakstelling van het BGA worden deze maatregelen / projecten als noodzakelijk beschouwd en moeten dus gecontinueerd worden. Het zijn maatregelen die terugkerend zijn. Kosten van zowel BGA Paramaribo als BGA Nickerie zijn hierin opgebracht.	1. Vaststellen, coördinatie, monitoring en evaluatie van gender actieplannen van opeenvolgende jaren. 2. Implementatie van activiteiten i.h.k.v. het Gender Actieplan 2026 en opeenvolgende plannen. 3. Coördinatie Gender Platform Nickerie en implementatie Gender Actieplan Nickerie. 4. Versterking BGA en personeel Finaliseren en implementeren organisatiestructuur Aantrekken personeel indien nodig Opleiding en training. Team building / retraite.

		5. Het versterken/verbeteren van partnerschappen: de samenwerking tussen het BGA en mogelijke partners op nationaal, regionaal en internationaal niveau. 6. Beleidsondersteunende projecten (projecten met/van derden en andere beleidsgebieden). 7. Het voorbereiden /uitvoeren van onderzoek naar gender -gerelateerde onderwerpen en het opzetten en onderhouden van een Gender database

Detaillering administratiefrechtelijk verkeer verband houdende met Hoofdstuk 1 Bestuur en Justitie		
Beschrijven van de werkprocessen	Is een on-going proces	Is een on-going proces
Vergroting toegankelijkheid Staats-en Advertentiebladen en vonissen verband houdende met hoofdstuk 1		
Digitalisering Staats-en Advertentiebladen en op Biza betrekking hebbende vonissen	Sterk afhankelijk van beleids prioriteiten van andere beleidsgebieden die faciliterend moeten optreden om de gewenste beleidsdoelen te bereiken.	Beleidsdoelen zijn bereikt.

2. OP Beleidsgebeid/Doel: Sociaal Maatschappelijk Welzijn		
Leefbaarheid		
0902 Bijdragen aan huishoudens		
3. OP Beleidsgebied/Doel: Informatie en Communicatie Technologie Overheid		
60610 Voorlichting		
Facilitaire voorzieningen	De verwachting is dat nog 1 transportmiddel wordt aangeschaft. Op deze manier worden de voorlichtingsactiviteiten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en vooral het onderdeel van verkiezingsvoorlichting beter naar de samenleving toe gebracht.	Transportmiddel aangeschaft om voorlichtingsactiviteiten voort te zetten.
Aanschaffingen	Alle programma's met betrekking tot de beleidsgebieden van het ministerie zijn professioneler gemaakt. De voorlichting is daarmee naar een hoger niveau getild.	
Training Personeel	Steeds betere en voor de samenleving verstaanbare mediaproducties. De activiteiten van het Ministerie zijn effectief vastgelegd en gepresenteerd.	Activiteiten van het ministerie zijn vastgelegd en gepresenteerd.
60504 Informatie Technologie		• Verbeterde digitale dienstverlening • Efficiënt databeheer en beveiliging • Modernisering van infrastructuur

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	4.009	5.010	6.011	7.012
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	4.009	5.010	6.011	7.012
53110	Leges	0	0	4.000	5.000	6.000	7.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	0	0	9	10	11	12

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53110 - Leges

De tarieven voor leges met betrekking tot familieboekjes, uittreksels, verklaringen en dergelijke zijn betaalbaar voor de bevolking. Met de inwerkingtreding van de Wet Reisdocumenten op 25 april 2025 is gestart met de productie van e-paspoorten, oftewel biometrische reisdocumenten. Op basis hiervan wordt verwacht dat in 2026 aan legesontvangsten een bedrag van SRD 40.000.000,- kan worden gegenereerd.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

Het tarief van staatsbesluiten is vastgesteld op SRD 0,10 per bedrukte pagina. Dit bedrag is niet kostendekkend voor de aanschaf van inkt en papier vanwege de grote vraag naar staatsbesluiten door vooral Universiteitsstudenten, ministeries en juristen. Hiervoor is begroot SRD 9.000,-

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	171.301	171.301	211.742	253.704	306.935
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	170.301	170.301	210.542	252.840	305.898
610	Lonen en salarissen	0	0	143.600	143.600	177.454	212.945	255.355
611	Sociale premies	0	0	15.500	15.500	19.591	23.835	31.102
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	11.171	11.171	13.461	16.017	19.390
616	Sociale uitkeringen	0	0	30	30	36	43	52
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	0	1.000	1.000	1.200	864	1.037
620	Inventaris	0	0	1.000	1.000	1.200	864	1.037

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Het directoraat Human Resource Management telt anno 2026 in totaal 674 landsdienaren.

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2026 zijn vastgesteld op **SRD 143.600.000,-**

Het voorgestelde bedrag van SRD 143.600.000 voor het dienstjaar 2026 vindt o.a., zijn grondslag in de realisatiecijfers van het dienstjaar 2025, de verbonden cijfers van het dienstjaar 2025 en de extrapolatie daa mede gelet op het uit te voeren beleid in 2026. In dit verband is mede in ogeschouw genomen:

1. de salarissen van de docenten van alle opleidingen die worden verzorgd door het ministerie van Binnen Zaken, dan wel het directoraat HRM;
2. de benoemingen/bevorderingen van o.a. afgestudeerde landsdienaren;
3. het toekennen van gratificaties aan ambtenaren;
4. het toekennen van bijzondere beloningen vanwege dienstverband houdende werkzaamheden;
5. de toekenning van toeslagen aan ambtenaren vanwege de aard van de functie, zoals de bij de functies behorende toelagen en emolumenten;
6. de periodieke verhogingen;
7. de (verhoogde) vergoedingen aan commissies;
8. de toekenning van stabiliserende en koopkrachtversterkende toelagen;
9. betalingen van de herwaarderingen.

De onderstaande tabel geeft een nadere specificatie van de lonen en salarissen voor het dienstjaar 2026.

In het dienstjaar 2026 zullen geen landsdienaren van het directoraat HRM gehuldigd worden in verband met 25, 30, 35 of 40 dienstjaren.

De onderstaande tabel geeft een overzicht weer:

Aantal dienstjaren	Aantal landsdienaren
25	0
30	0
35	0
40	0

Aan de hand van de huidige FISO-functiegroepen kan het personeel als volgt worden ingedeeld:

Functiegroep 3-5 : lager kader
 Functiegroep 6-8 : middenkader
 Functiegroep 9 en hoger : hoger kader

Onderstaande tabel geeft de samenstelling van het HRM-personeel per 1 januari 2026
 Weer naar gender en kader

Personeelsbestand	Man		Vrouw		Totaal	
	absolute	relatief	absolute	relatief	absolute	relatief
Categorie landsdienaren	251	38%	414	62%	665	100%
Functiegroep 3-5 :lager kader	35	41%	50	59%	85	100%
Functiegroep 6-8 : midden kader	130	34%	254	66%	384	100%
Functiegroep 9 en hoger : hoger kader	86	44%	110	56%	196	100%

De volgende tabel geeft een overzicht van het personeelsverloop naar dienstjaar, instroom en uitstroom

Dienstjaar	Instroom	Pensioen	Ontslag	Overplaatsing	Totaal
2024	681	4	0	0	677
2025	674	0	2	7	665
2026	660	2	3	4	651

De samenstelling van de 660 landsdienaren is als volgt:

1. Het personeel van de afdelingen van Binnenlandse Zaken die overgeheveld zijn naar het directoraat HRM;
2. Personeelsleden die zijn aangetrokken voor het dienstjaar 2026 bij het directoraat HRM;
3. Personeelsleden die afkomstig zijn van andere ministeries die HRM onderricht zijn.

In het dienstjaar 2026 zullen er 2 personeelsleden zijn die het dienstverband beëindigen wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	93.729.000
61002	Vakantietoeslag	22.222.000
61003	Overwerk	17.277.000
61004	Bonussen en Gratificaties	200.000
61006	Vacatiegelden	1.120.000
61013	Functionele toelagen	1.500.000
61014	Persoonlijke toelagen	217.500
61015	Lesuren vergoeding	4.500.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	79.900
61017	Waarnemingstoelage	105.000
61021	Representatievergoeding	195.600

61023	Vervoersvergoeding	2.235.000
61024	Overige vergoedingen	219.000
Totaal		143.600.000

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	8.376.500
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	7.123.500
Totaal		15.500.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is begroot voor een totaalbedrag van **SRD11.171.000,-**

Voor het dienstjaar 2026 is er een stijging te constateren ten opzichte van het dienstjaar 2025 en wel vanwege de volgende redenen:

1. de afdelingen van het directoraat HRM bevinden zich in huurpanden (Centraal Personeelsadministratie en Vorming en Opleiding. Het is noodzakelijk de diensten in gehuurde panden onder te brengen, daar het directoraat HRM nog niet beschikt over eigen huisvesting.
2. door de koersontwikkeling zijn de prijzen van goederen en diensten verdubbeld. Naar verwachting zullen de prijzen verder stijgen en indien deze trend zich voortzet, kan niet worden uitgesloten dat er financiële correcties nodig zullen zijn.

Het begrootte bedrag zal verder aangewend worden voor de vaste exploitatiekosten. Deze kosten zijn in de onderstaande tabel weergegeven.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	600.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	200.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	250.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	1.000.000
61221	Vergaderkosten	1.312.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	950.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	400.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	4.100.000
61238	Telefoon uitgaven	9.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	600.000
61251	Voeding	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.500.000
Totaal		11.171.000

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61606	Poliklinische Kosten	10.000
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	10.000
Totaal		30.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

De afgelopen jaren zijn er geen middelen beschikbaar gesteld om inventaris aan te schaffen voor de afdelingen belast met personele aangelegenheden. Voorts is het van belang om nieuwe inventaris aan te schaffen voor de overige afdelingen ten einde een werkvriendelijke omgeving te creëren. Aanwending van het budget is ondermeer bestemd voor de aanschaf van duurzame goederen.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	500.000
62004	Computers	500.000
Totaal		1.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	3.600	3.600	4.500	5.400	6.480
602	Institutionele Versterking	0	0	900	900	1.140	1.368	1.642
60207	Centraal Staforgaan Formatiezaken en efficiency	0	0	900	900	1.140	1.368	1.642
612	Algemene Openbare Diensten	0	0	2.700	2.700	3.360	4.032	4.838
61211	Vorming en Opleiding	0	0	900	900	1.140	1.368	1.642
61212	Personeelsbeheer	0	0	900	900	1.140	1.368	1.642
61213	Personeelsbeleid	0	0	900	900	1.080	1.296	1.555

Toelichting : Programma's

60207 - Centraal Staforgaan Formatiezaken en efficiency

De voorgenen aanschaf van kantoorapparatuur en kantoormeubilair betreft voorzieningen ten behoeve van het Onderdirectoraat Personeelsontwikkeling, Organisatie- en Efficiencybeleid, met name de afdeling Formatie, Organisatie en Efficiencybeleid. Deze investering is noodzakelijk om de werkomstandigheden en de interne infrastructuur van de afdeling te optimaliseren. Een goed uitgeruste werkomgeving is essentieel om de beleidsontwikkeling en uitvoering op efficiënte wijze te kunnen ondersteunen, en draagt direct bij aan het verhogen van de doeltreffendheid van de werkzaamheden binnen het HRM-beleid. Het begroot bedrag bedraagt **SRD 900.000,-**

Aankoop kantoor meubilair t.b.v. het Onderdirectoraat Personeelsontw., Org en Efficiencybeleid
Het begrootte bedrag is SRD 230.000,-

Aanschaf van kantoormeubilair voor het Onderdirectoraat Personeelsontwikkeling, Organisatie en Efficiencybeleid/Centraal Staforgaan Formatiezaken en Efficiency (CSFE) van het Directoraat Human Resource management (HRM)/Binnenlandse Zaken. De aanschaf van kantoorbenodigdheden en – meubilair is noodzakelijk voor een optimale beleidsvoering om de doeltreffendheid te verbeteren.
Ergonomische bureaustoelen 100.000,-
Ingebouwde wastafels 60.000,-

Aankoop kantoor apparatuur t.b.v. het Onderdirectoraat Personeelsontw., Org en Efficiencybeleid
Het begrootte bedrag is SRD 670.000,-
Computers SRD 120.000,-
Printer en printer inkt SRD 95.000,-
Multifun printers SRD 340.000,-
Laptop en laptop tas SRD 50.000,-

Magnetron SRD 10.000,-
Water dispenser SRD 15.000,-
Koelkast 15.000,-

61211 - Vorming en Opleiding

Reguliere opleidingen/ Hogere Beroeps Opleiding Bestuurskunde en Overheidsmanagement (HBO-B&O)

Deze activiteit is begroot voor SRD 900.000,-

Reguliere opleidingen/ Hogere Beroeps Opleiding Bestuurskunde en Overheidsmanagement (HBO-B&O)
De continu veranderende samenleving, de roep van diverse ministeries, vakbonden, onder andere, is het voortzetten van de reguliere opleidingen en de HBO- B&O voor landsdienaren een noodzaak. Een van de kerntaken van het Ministerie is het bijscholen van ambtenaren zodat het overheidsapparaat efficiënter en effectiever kan functioneren. Met het oog hierop worden er een 10-tal opleidingen verzorgd en gecoördineerd door de Afdeling Personeelsontwikkeling (PO).

Eén van de doelstellingen van de HBO-B&O en de reguliere opleidingen is het structureel wegwerken van het tekort aan hoger/ midden kader binnen het overheidsapparaat. Deze opleidingen moeten ertoe bijdragen dat de capaciteit van de landsdienaren wordt vergroot, waardoor de capaciteit van de overheidsorganisatie versterkt wordt. Het uitgangspunt is dat deze opleidingen moeten leiden tot het beter functioneren van de landsdienaar in de werksituatie.

Door deze opleidingen wordt het opleidingsniveau van de landsdienaar op hbo en mbo+ niveau gebracht, waardoor er kader beschikbaar komt dat op diverse plekken binnen de overheid ingezet kan worden. Deze opleidingen moet verder bijdragen tot de realisatie van de prestatiegerichte overheid met een kwalitatief hoge dienstverlening.

Op dit moment ondergaat de HBO-B&O het accreditatieproces, welk mede ook gepaard gaat met institutionalisering van alle betrokkenen. Er worden een aantal opleidingen in vier districten verzorgd door de afdeling PO t.w. Paramaribo, Nickerie, Marowijne, en Brokopondo, waarbij vervoer een noodzaak is, deze opleidingen worden afgerond middels een diploma-uitreiking. Het is een vereiste om na de uitbreiding van het opleidingsgebeuren aankopen te doen voor kantoorbenodigdheden.

1. Institutionele versterking van personeel V&O en docenten

Tenminste een 4-tal trainingen en workshops inclusief certificaten in het kader van institutionele versterking en accreditatie HBO –B&O.

Dit is begroot voor srd 250.000,-

2. Diploma/ Bul- en certificaat uitreikingen 2026:

Steeds na elke afronding van een opleiding wordt er een diploma of een certificaat afgegeven aan cursisten en studenten van de diverse opleidingen. Suggestief wordt gedacht aan 800 diploma's en/of certificaten in 2026. Hiervoor wordt SRD 80.000,- uitgetrokken namelijk voor inkt, linnenpapier en hard karton. Aan een hapje en een drankje zal ongeveer SRD 60.000,- uitgegeven worden. Aan huur locatie plus minus SRD 80.000,- en benzine SRD 40.000,-

Dit is begroot voor srd 200.000,-

3. Aanschaf van kantoormiddelen:

Aanschaf van kantoormiddelen zoals file kasten, copieer machines, scanners en bureau stoelen in het kader van uitbreiding opleidingen

Dit is begroot voor SRD 200.000,-

4. Aanschaf van Laptops/PC's:

Gelet op het aantal cohorten bij de HBO-B&O en reguliere opleidingen anno 2025 beschikt de opleiding niet over genoeg laptops/ PC's om het werk adequaat uit te voeren. Hiervoor zijn er nog tenminste 4 laptops/ PC's compleet nodig.

Dit is begroot voor SRD 250.000,-

61212 - Personeelsbeheer

- **Vervangingsinvestering kantoormachines en meubilair**

Het begroote bedrag is SRD 300.000,-

Om verdere invulling te kunnen geven aan de toegekende taken- en verantwoordelijkheden van het onderdirectoraat en teneinde haar werkzaamheden feilloos en adequaat te kunnen continueren is het noodzakelijk dat de bestaande kantoormachines en -meubilair, waarvan de afschrijvingstermijn allang zijn verstreken, deels vervangen worden. Voorts, gezien de taakstelling van het onderdirectoraat, waarbij er behoorlijk veel documenten uitgeprint dienen te worden, is er een behoefte aan een voorraad voor inkt en papier.

- Capaciteitsversterking van het onderdirectoraat

Het begroote bedrag is SRD 100.000,-

Bij deze activiteit ligt de nadruk op het persoonlijke- en collectieve ontwikkeling van het personeel. Dit om de rol van het onderdirectoraat zo adequaat en effectief mogelijk te kunnen vervullen. Middels deelname aan (geïdentificeerde alsook aangeboden relevante) trainingen en bijwonen van seminars zowel lokaal als internationaal, zal getracht worden om het denk- en werkniveau (inzichten, kennis en kunde, visie's) van het aanwezige personeel op te vijzelen. Met deze activiteiten worden het volgende beoogd:

1. Het verbeteren van office management skills en sociale vaardigheden;
2. Versterken van HRM-gerelateerde kennis en vaardigheden;
3. Inzichten verkrijgen over HRM instrumenten en hoe deze effectief te implementeren;
4. Oriënteren op bestaande en nieuwe HRM software en systemen voor de overheid;
5. Inzichten verkrijgen over (nieuwe) HRM beleid, "best practices" en aanpak.

- **Aanschaf van dienstvoertuig t.b.v. het onderdirectoraat**

Het begroote bedrag is SRD 500.000,-

Het Onderdirectoraat Personeelsbeheer en Personeelszorg ontbeert momenteel aan transportproblemen. Vanzelfsprekend werkt dit heel stremmend bij de uitvoering van haar taken en werkzaamheden. Het is heel vaak voorgekomen dat expedities werden uitgesteld of niet konden worden uitgevoerd. Zelfs afspraken werden gedwongen afgelast of konden niet worden nagekomen. Het is dus van eminent belang dat het onderdirectoraat wordt voorzien van een goed functionerend dienstvoertuig. Het onderdirectoraat Personeelsbeheer en Personeelszorg, kortweg ODPZ, is verantwoordelijk voor de administratieve uitvoering en het (digitale) informatie beheer van alles wat met het overheidsperoneel te maken heeft. Tevens is ODPZ gericht op activiteiten die tot doel hebben de veiligheid, de gezondheid en het algemeen welzijn van ambtenaren te waarborgen en waar nodig te verbeteren, eventueel door middel van immateriële en in bijzondere gevallen, materiële hulpverlening.

Algemene doel: De afdeling Personeelsbeheer (voorheen Centraal Personeelsadministratie, beschikking van 5 maart 1998 no. 1691/98 S.B. 1998 no. 22), is belast met personele aangelegenheden van ambtenaren. Dit houdt in dat het Personeelsbeheer alle bescheiden krijgt of ontvangt van alle ambtenaren, verspreid over de departementen, alsook de hogere colleges van staat. Deze personeelsgegevens worden geregistreerd, geactualiseerd en beheert.

Operationele doel: Om het gewenste doel te bereiken zijn o.a. de volgende randvoorwaarden nodig:

- Functionerings- en beoordelings Systeem wordt opgezet en worden relevante instrumenten "in place" gebracht;
- Gedigitaliseerd en geautomatiseerd centrale HRM platform.
- Voorts, bestaande kantoormachines en -meubilair zijn aan vervanging toe.

Algemene doel: De afdeling Personeelszorg ontwikkelt en bevordert een gezond arbeidsklimaat binnen het ministerie van Binnenlandse Zaken middels psycho-sociale begeleiding en hulpverlening aan ambtenaren.

Operationele doel: Om het gewenste doel te bereiken zijn o.a. de volgende randvoorwaarden nodig:

- Inrichting van diverse werkruimtes (Bouw-en renovatie werkzaamheden);
- Bemensing van de afdeling;
- Opzet van ICT-voorzieningen (database, servers, netwerken, PC's);
- Opzet interne en externe communicatie, netwerken en aangaan van werkrelaties en –partners;
- Het stimuleren van interdepartementale samenwerking;
- Sociale vaardigheidstraining voor de medewerkers personeelszorg.

Het totaal begrootbedrag is SRD 900.000,-

61213 - Personeelsbeleid

De activiteiten van het Onderdirectoraat Personeelsplanning en Personeelsbeleid zijn begroot voor SRD 900.000,-

1. Professionalisering (institutionele versterking) van het Onderdirectoraat Personeelsplanning en Personeelsbeleid

- Finaliseren van organisatiestructuur met bijbehorende functies of formaliseren van de functies.
- Inventarisatie van de randvoorwaarden die nodig zijn om de werkzaamheden uit te voeren. De behoefte bestaat uit minimaal 10 desktop compleet en 10 bureaustoelen voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De organisatiebehoefte op peil brengen met de minimale voorwaarden voor het goed functioneren van het Onderdirectoraat Personeelsplanning en Personeelsbeleid.
- Capaciteitsversterking van het Personeelsplanning en Personeelsbeleid personeel: Op basis hiervan trainingen identificeren o.a. Teambuildingsessies, Time management training, effectief communiceren, management trainingen, Results Based Management training, HR trainingen, DIV opleiding

Dit bedrag is begroot voor SRD 400.000,-

2. Continuering Pilotproject Gedragscode Directoraat HRM

Voor de implementatie van de gedragscode is een effectievere Personeelsbeleid (HRM) nodig. Hiervoor is de gedragscode erop gericht om ervoor te zorgen dat de landsdienaren hun werk kunnen uitvoeren op een integere en transparante wijze. Uitvoering van het Pilotproject Implementatie Gedragscode op het Directoraat HRM

2a. Eedaflegging

Uitvoering van de eedaflegging conform art. 37 Personeelswet voor het bevorderen van imago verbetering en het integriteitsbeleid. Ingevolge dit artikel landsdienaar verplicht een eed of belofte af te leggen.

3. Evaluatie van het Strategisch HRM beleidsplan 2021 – 2026

Het Strategisch HRM beleidsplan 2021 – 2026 is samengesteld door leden van de Commissie Implementatie HRM Overheidsbreed van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, functionarissen van het directoraat HRM en de 25 Personeelsplanning en Personeelsbeleid consultant Dennis de Keyzer. Dit beleidsplan vormt het kader voor het ontwikkelen en uitvoeren van het Human Resource Management Systeem om de doelen van het Ministerie/Directoraat HRM te helpen behalen. In het dienstjaar 2026 dient het Strategische HRM beleidsplan 2021 – 2026 geëvalueerd en eventueel herzien of bijgesteld te worden.

Dit bedrag is begroot voor SRD 500.000,-

Code/programma	Beleidsprogramma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
60207 Centraal Staforgaan Formatiezaken en Efficiency	Functiebeschrijving/Formatie vastlegging	Huidige functies zullen herschreven worden
61211 Vormin en Opleiding	Reguliere opleidingen/HBO opleiding	De opleidingen moeten bijdragen tot de realisatie van de prestatiegerichte overheid
61213 Personeelsbeheer	Functionerings- en beoordelings Systemen	In het kader van functionerings en beoordelingsgesprekken, is het van belang dat er een systeem wordt opgezet en relevante instrumenten” in place” worden gebracht
61212 Personeelszorg	Opeationisering HRM Personeelszorg	Operationaliseren van HRM beleid

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	504	604	725	870
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	504	604	725	870
53134	Examen en inschrijfgelden MBO	0	0	424	508	610	732
53178	Examen en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde en Overheidsmanagement	0	0	80	96	115	138

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53134 - Examen en inschrijfgelden MBO

De inschrijfgelden voor respectievelijk Surnumerair en VAAO bedragen SRD 125,- per student en voor Bestuurskunde en Overheidsmanagement SRD 1500,-. Het beleid is derhalve erop gericht de opleidingen bereikbaar en betaalbaar te houden voor elkeen. Deze opleidingen zijn specifiek bedoeld voor landsdienaren en hebben als doel het functioneren van het overheidsapparaat kwantitatief en kwalitatief te verbeteren.

53178 - Examen en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde en Overheidsmanagement

De inschrijfgelden voor respectievelijk Surnumerair en VAAO bedragen SRD 125,- per student en voor Bestuurskunde en Overheidsmanagement SRD 1500,-. Het beleid is derhalve erop gericht de opleidingen bereikbaar en betaalbaar te houden voor elkeen. Deze opleidingen zijn specifiek bedoeld voor landsdienaren en hebben als doel het functioneren van het overheidsapparaat kwantitatief en kwalitatief te verbeteren.

Afdeling 3. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling

ALGEMEEN DEEL

Taakstelling

De taken van het ministerie zijn vastgelegd in artikel 8 van het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1998” (S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 111).

I. Voor het ministerie worden de bijzondere taken als volgt omschreven:

De zorg voor:

- a) het regionaal bestuur;
- b) de betrekkingen tussen de regionale en de centrale overheid;
- c) een geïntegreerd overheidshandelen, gericht op regionale ontwikkeling en verbetering van het woon- en leefklimaat van de bewoners in de districten en de wederopbouw van het binnenland;
- d) een samenhangend beleid, gericht op de samenwerking tussen de districten, ter behartiging van gemeenschappelijke belangen;
- e) het ontwikkelen van administratieve procedures voor de verdere beleidsontwikkeling ten aanzien van inspraakbevordering in de besluitvorming op het niveau van ressorten en districten;
- f) het onderhouden van de relaties van de centrale overheid met de dignitarissen en de bewoners van het binnenland;
- g) het toezicht op het beheer van de Staatslogeergebouwen;
- h) de vuilophaal- en reinigingsdiensten in geheel Suriname, met uitzondering van het district Paramaribo;
- i) alle secundaire en tertiaire voorzieningen in geheel Suriname met uitzondering van het district Paramaribo;
- j) de markten in geheel Suriname;
- k) Het ondersteunen van de agrarische ontwikkeling in het binnenland.

II. Dit ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

De beleidsrichting van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling is afgeleid van het algemeen regeringsbeleid geformuleerd in het Regeerakkoord, Regeringsverklaring 2020-2025, Ontwikkelingsplan 2017-2021 en Crisis- en herstelplan 2020-2022.

Het beleid is erop gericht om middels het uitvoeren van duurzame ontwikkelingsprojecten en capaciteitsversterking de noden en behoeften van de gemeenschappen aan te pakken zodat hun leef- en woonsituatie verbeterd wordt. Om gericht invulling te geven aan dit beleid zijn er per beschikking d.d. 19 oktober 2016 (S.B. 2016 no. 127) twee nieuwe directoraten ingesteld bij het ministerie te weten: Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland (DDOASB) en het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen (DDOI). Ook is het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland (DAOB) per Staatsbesluit d.d. 11 augustus 2016 (S.B. 1991 no. 58 geldende tekst S.B 2010 no. 74, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 26) overgeheveld naar het Ministerie van Regionale Ontwikkeling.

DIRECTORAAT REGIONALE ONTWIKKELING

Taakstelling

Het directoraat ontleent haar taak uit het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1998”(S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 111).

Doelstellingen

Voor het Directoraat Regionale Ontwikkeling zijn de volgende doelstellingen vastgesteld:

1. Het voortzetten van het decentralisatieproces en beleid op het gebied van o.a. waterschappen, markten, staatslogeergebouwen, vuilophaal en vuilverwerking en burgerparticipatie;
2. Bijdragen aan verbetering van het woon- en leefklimaat van rurale gemeenschappen;
3. Het zorgdragen voor het aanleggen en onderhouden van de onder het directoraat vallende infrastructurele werken;
4. Het bevorderen van een adequaat Human Resource Management beleid.

Beleidsgebieden

Het beleid van het Directoraat Regionale Ontwikkeling voor het dienstjaar 2026 is gestoeld op de volgende beleidsgebieden: decentralisatie, rurale ontwikkeling, rurale infrastructuur en human resources.

Decentralisatie en Verzelfstandiging van de Districten

Verbetering van afvalbeheer

In alle dostricten met uitzondering van Paramaribo

Decentralisatie en Verzelfstandiging van de Districten

Verbetering van afvalbeheer

In alle districten, met uitzondering van Paramaribo, zal het ministerie zich inzetten op structurele verbetering van het afvalophaal systeem. Daarbij worden beleidsmatige kaders uitgewerkt voor afvalverwerking, in nauwe samenwerking met districtsbesturen en lokale actoren.

Inrichting en exploitatie van staatslogeergebouwen

Met als doel de vergroting van inkomsten op districtsniveau, zullen de staatslogeergebouwen worden opgewaardeerd en ingericht voor commerciële en gemeenschapsgerichte exploitatie. Dit draagt bij aan de financiële zelfredzaamheid van de districten.

Bewustwordingen participatie

Een nationale bewustwordingscampagne zal worden opgezet gericht op:

- het belang van gestructureerd afvalbeheer;
- de waarde van decentralisatie voor lokale ontwikkeling.

De campagne richt zich ook op het activeren van participatie vanuit de Districtsbesturen, Districtsraden (DR) en Ressortraden (RR) in het beleidsvormingsproces

Institutionele versterking

De capaciteit en effectiviteit van de volgende afdelingen worden versterkt, zowel qua menskracht als middelen:

- Dienstverlening Faciliteiten en Projecten (DFP);
- Milieu- en Gezondheidsdienst (MGD);
- Bureau voor Informatie en Communicatie (BIC).

Rurale Ontwikkeling en Dienstverlening

Herstel van ministeriële infrastructuur

Ten behoeve van verbeterde toegang en dienstverlening zal het ministerie zich richten op de rehabilitatie van gebouwen onder haar beheer in de districten. Dit vergroot de zichtbaarheid en betrouwbaarheid van de overheid op lokaal niveau en stimuleert doelgerichte dienstverlening aan burgers.

Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling onderstreept met deze prioriteiten haar inzet voor een gedecentraliseerde, participatieve en resultaatgerichte bestuurscultuur. Deze nota vormt een leidraad voor de inzet van middelen, samenwerking en beleidsverantwoording in 2026.

Rurale infrastructuur

Het efficiënt aanpakken van rurale infrastructuur is een noodzakelijke voorwaarde voor lokale gemeenschapsontwikkeling alsmede bij het bestrijden van armoede. De afwezigheid van goede wegen, bruggen en andere faciliteiten verhogen de kosten van het levensonderhoud substantieel. In het ‘Integraal ruraal ontwikkelingsprogramma’ zijn de gemeenschapscentra Apoera, Atjoni, Snesikondre en Stoelmanseiland als pilotprojecten opgenomen, die bij voltooiing daarvan een grote spin-off effect zullen hebben op de verdere economische ontwikkeling van ons land. Evenzo zal het verzelfstandigen van diverse faciliteiten en werkarmen van het ministerie de effectiviteit en efficiëntie van het regionaal bestuur bevorderen.

Human Resource Management

De uitvoering van het Human Resource Management (HRM) beleid zal dit begrotingsjaar worden voortgezet. Met behulp van een uitgewerkt plan van aanpak zullen verschillende HRM instrumenten worden geïntroduceerd. De huidige juridische status van de FISO en de nationale financieel-economische situatie zullen in acht worden genomen bij de uitvoering van dit beleid. Institutionele versterking van het Directoraat Regionale Ontwikkeling krijgt hierbij ook ruime aandacht.

DIRECTORAAT AGRARISCHE ONTWIKKELING BINNENLAND

Taakstelling:

Het directoraat ontleent haar taak aan het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1998” (S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B, 2016, no. 111), namelijk het ondersteunen van de agrarische ontwikkeling in het binnenland. Hieruit vloeien de volgende taken voort:

- Het stimuleren en faciliteren van agrariërs in het binnenland met het telen en verwerken van agrarische producten voor eigen gebruik en afzet;
- Het maken en/of introduceren, van geschikte en/of betere variëteiten, rassen en species, voor betreffende gebieden;
- Het introduceren van nieuwe technologie in de agrarische sector in het binnenland;
- Het aanboren/creëren van afzetmarkten, zowel nationaal als internationaal.

Doelstellingen

De doelstellingen van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland zijn:

1. Het creëren van bestaanszekerheid door middel van werkgelegenheid, productie en groei;
2. Het scheppen van randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de particuliere sector;
3. Het zorgdragen voor een goede infrastructuur;
4. Het garanderen van voedselzekerheid en voedselveiligheid.

Beleidsgebieden

In het jaar 2026 zal het directoraat zich concentreren op gewassen die op korte termijn duurzame werkgelegenheid scheppen en die inkomensverhogend kunnen werken. De vraag naar producten, w.o. biologisch c.q. organisch geteelde hooglandrijst, gember, peper, citrus en kokos neemt nationaal en internationaal sterk toe. Er zullen samenwerkingsverbanden worden ontwikkeld tussen afnemers en outgrowers die de producten willen telen voor de lokale markt en export. Voor de voorziening van outgrowers van kwalitatieve plantmateriaal zullen er kwekerijen worden opgezet.

Ten einde over te gaan tot permanente landbouw, zullen de nodige kennis en begeleiding over moderne teelttechnieken, ziekten- en plagenbestrijding beschikbaar worden gesteld. In samenwerking met het Ministerie van LVV en andere instituten zullen, reeds ondernomen initiatieven worden gecontinueerd.

Het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland zal, teneinde de afzetmogelijkheden van de lokaal geproduceerde gewassen vergroten, en zal zich tesamen met lokale coöperaties concentreren op het opzetten van op- en verkooporganisaties. In dit kader zullen de telers gestimuleerd worden om hun productie verder te verhogen.

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING AFRO-SURINAMERS BINNENLAND

Taakstelling

Dit directoraat is, conform de beschikking van de Minister van Regionale Ontwikkeling van 19 oktober 2016 no. 6595 (S.B. 2016 no.127), belast met het ontwikkelen van programma's, projecten en activiteiten, die noodzakelijk worden geacht voor het systematisch verbeteren van de woon- en leefomstandigheden en de capaciteitsversterking van de Afro-Surinamers, die in stamverband leven.

Doelstellingen:

1. Het verbeteren van de economische- en sociaal-maatschappelijke positie van Afro-Surinamers die in stam verband leven in ons land.
2. Het mede helpen bevorderen van het proces ter erkenning van de rechten van de Afro- Surinamers die in stam verband leven in Suriname.
3. Het bevorderen van de actieve participatie, van het Tradioneel Gezag der Afro- Surinamers die in stam verband leven, de plaatselijke bevolking, Ngo's, Cbo's en andere vertegenwoordigde organen op lokaal niveau in het ontwikkelingsproces.
4. Participatie aan nationale-, regionale- en internationale activiteiten voor het uitdragen van de visie van de Regering van de Republiek Suriname, inzake Afro-Surinamers die in stam verband leven.
5. Het aangaan van strategische partnerschappen nationaal-, regionaal- en internationaal ter realisering van de hier bovenstaande doelen.

Beleidsgebieden

Voor het dienstjaar 2026 zal het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro- Surinamers Binnenland zich richten op de volgende beleidsgebieden: Grondenrechten; Traditioneel Gezag; Gemeenschapsontwikkeling en Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling.

Grondenrechten

Voor wat betreft dit beleidsgebied zullen de nog uit te voeren activiteiten na de goedkeuring van de conceptwet: "Wet Collectieve Rechten Inheemse- en Tribale Volken", die ingediend is bij De Nationale Assemblée, , hieruit bekostigd worden.

Traditioneel Gezag

Het beleid is gericht op de continuering van werkafspraken en capaciteitsversterking van het Traditioneel Gezag.

Gemeenschapsontwikkeling

Het beleid behelst het ontwikkelen/implementeren van duurzame ontwikkelingsprogramma's die betrekking hebben op ondernemerschap en dorpsontwikkeling.

Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling

Het beleid behelst het verzamelen, vastleggen en verwerken van informatie van de Afro- Surinamers dorpsgemeenschappen in het Binnenland.

DIRECTORAAT DUURZAME ONTWIKKELING INHEEMSEN

Taakstelling

Dit directoraat is, conform de beschikking van de Minister van Regionale Ontwikkeling van 19 oktober 2016 no. 6595 (S.B. 2016 no.127), belast met het ontwikkelen van programma's, projecten en activiteiten, die noodzakelijk worden geacht voor het systematisch verbeteren van de woon- en leefomstandigheden en de capaciteitsversterking van de Inheemse gemeenschappen in Suriname.

Doelstellingen:

1. Het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname.
2. Het mede helpen bevorderen van het proces ter erkenning van de rechten van de Inheemse gemeenschappen in Suriname.
3. Het bevorderen van de actieve participatie, van het Traditioneel Gezag der Inheemsen, de plaatselijke bevolking en andere vertegenwoordigende organen op lokaal niveau alsmede relevante Ngo's, Cbo's etc., in het ontwikkelingsproces van de Inheemse gebieden.
4. Participatie aan nationale-, regionale- en internationale activiteiten voor het uitdragen van de visie van de Regering van de Republiek Suriname, inzake inheemse gemeenschappen.
5. Het aangaan van strategische partnerschappen nationaal-, regionaal- en internationaal ter realisering van de hier bovenstaande doelen.

Beleidsgebieden

De beleidsgebieden van het directoraat zijn:

1. Traditioneel Gezag
2. Gemeenschapsontwikkeling
3. Onderzoek, Documentatie en projectontwikkeling Inheemsen
4. Grondenrechten Inheemsen

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	1.283.500	1.283.500	1.307.700	1.329.900	1.351.200
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	1.276.000	1.276.000	1.299.100	1.320.200	1.341.300
610	Lonen en salarissen	0	0	1.055.251	1.055.251	1.065.251	1.075.251	1.085.251
611	Sociale premies	0	0	210.549	210.549	220.549	230.549	240.549
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	10.000	10.000	13.000	14.000	15.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	200	200	300	400	500
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	7.500	7.500	8.600	9.700	9.900
620	Inventaris	0	0	2.500	2.500	3.500	4.500	4.600
621	Transportmiddelen	0	0	5.000	5.000	5.100	5.200	5.300

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

Met inachtneming van het bovenstaande zijn de lonen en salarissen van het departement voor het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 1.055.251.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Het gemiddeld ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsformatie, is ongeveer 8%.

De gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis **SRD 15.214,11**. Voorts is de geschatte leeftijd van voornoemde instroom 25 jaar.

De totale uitstroom zal naar schatting 100 bedragen, waarvan 20 wegens overplaatsingen en 70 wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De doorstroom zal naar schatting 60 arbeidskrachten bedragen.

In verband met de implementatie van FISO functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- functiegroep 3 tot en met 6: lager kader;
- functiegroep 7 en 8: midden kader;
- functiegroep 9 en daarboven: hoger kader.

In onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar niveau:

Laag kader	functiegroep 3-6	70%
Midden Kader	functiegroep 7-8	25%
Hoog Kader	functiegroep 9>	5%
Totaal Personeelsbestand		100%

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	996.954.000
61002	Vakantietoeslag	19.500.000
61003	Overwerk	2.305.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.005.000
61006	Vacatiegelden	600.000
61008	Vergoeding controlerende organen	14.940.000
61013	Functionele toelagen	3.405.000
61014	Persoonlijke toelagen	3.110.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	3.395.000
61017	Waarnemingstoelage	495.000
61018	Inconvenienten	32.000
61020	Telefoonvergoeding	50.000
61021	Representatievergoeding	6.415.000
61022	Huishuurvergoeding	575.000
61023	Vervoersvergoeding	2.470.000
Totaal		1.055.251.000

611 - Sociale premies

De sociale premies van het departement zijn geraamd op ongeveer **SRD 210.549.000,-** . Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	103.812.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	106.737.000
Totaal		210.549.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het “gebruik van goederen en diensten” is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 10.000.000 ,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	50.000

61210	Buitenlandse reiskosten	50.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	40.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	100.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	50.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	10.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	10.000
61238	Telefoon uitgaven	150.000
61240	Water	1.000.000
61241	Electriciteit	1.000.000
61247	Schoonmaak	100.000
61250	Bewaking	900.000
61251	Voeding	2.000.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	3.930.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	500.000
Totaal		10.000.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen voor het jaar 2026 zijn geraamd op **SRD 200.000,-** en bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	100.000
61606	Poliklinische Kosten	100.000
Totaal		200.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Inventaris is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 2.500.000,-** vanwege de ramp in november 2024 is de inventaris van het Directoraat Regionale Ontwikkeling grotendeels schade opgelopen en is als volgt opgebouwd:

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	500.000
62004	Computers	700.000
62005	Printers	800.000
62006	Netwerken	500.000
Totaal		2.500.000

621 - Transportmiddelen

Transportmiddelen is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 5.000.000** ,- en is bestemd voor de aanschaf van nieuwe dienstvoertuigen van het ministerie ter vervanging van het verouderde wagenpark ten behoeve van de nieuwe minister en het ministerieel team.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	2.000.000
62103	Terreinwagens	1.000.000
62104	Pickup's	2.000.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	55.475	55.475	83.830	109.560	135.190
109	<i>Subsidie en Bijdraagen</i>	0	0	38.200	38.200	59.800	81.400	102.000
10903	Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland	0	0	4.000	4.000	6.000	7.000	8.000
10904	Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)	0	0	950	950	1.050	1.150	1.250
10906	Waterschappen	0	0	10.000	10.000	11.000	12.000	13.000
10907	Stichting Nyun Kombe	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10908	Districtsbestuur Para	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10909	Districtsbestuur Commewijne	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10911	Districtsbestuur Nickerie	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10912	Districtsbestuur Paramaribo N-O	0	0	500	500	1.000	1.500	2.000
10913	Districtsbestuur Paramaribo Z-W	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10915	Districtsbestuur Coronie	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10916	Districtsbestuur Saramacca	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10917	Districtsbestuur Brokopondo	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10924	Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10925	Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini	0	0	1.500	1.500	2.500	3.500	4.500
10934	Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	0	0	1.500	1.500	2.500	3.500	4.500
10939	Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	0	0	1.500	1.500	2.500	3.500	4.500
10940	Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	0	0	1.250	1.250	2.250	3.250	4.250
10941	Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	0	0	1.500	1.500	2.500	3.500	4.500

10942	Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini	0	0	1.500	1.500	2.500	3.500	4.500
10943	Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10944	Districtsbestuur Noord-West Wanica	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
10945	Decentralisatie en Districtsbestuur	0	0	3.000	3.000	4.000	6.000	7.000
141	Subsidie en Bijdragen	0	0	4.000	4.000	8.000	12.000	16.000
14106	Districtsbestuur Marowijne Noord- Oost	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
14107	Districtsbestuur Marowijne Zuid - West	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
14113	Districtsbestuur Paramaribo Midden	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
14114	Districtsbestuur Wanica Centrum	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
201	Infrastructurele Werken	0	0	12.375	12.375	15.120	15.240	16.260
20101	Onderhoud gebouwen	0	0	4.500	4.500	4.600	4.700	4.800
20111	Onderhoud wegen, irr. en kunstwerken	0	0	3.875	3.875	4.885	4.895	5.805
20112	Bouwkundige werken	0	0	4.000	4.000	5.635	5.645	5.655
606	Informatie en Communicatie	0	0	900	900	910	920	930
60609	Radio Boskopu	0	0	900	900	910	920	930

Toelichting : Programma's

10903 - Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland

Voor dit programma is er een bedrag van **SRD 4.000.000,-** voor het dienstjaar 2026 aan totale overheidsbijdrage opgenomen. Deze zal onder andere gebruikt worden voor lonen, administratieve kosten, huur van gebouwen, en bijkomende overige exploitatie kosten.

10904 - Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)

Het ligt in de bedoeling dat wij in het dienstjaar 2026 verder zullen gaan met de middelbare en hogere beroepsopleiding ten behoeve van de bestuursdienst. Deze opleidingen worden door het Instituut voor de Opleiding van Bestuursambtenaren Suriname (IBAS) verzorgd.

Het bedrag dat voor het Instituut Opleiding Bestuursambtenaren is begroot is **SRD 950.000.**

10906 - Waterschappen

De waterschappen vormen een essentieel onderdeel van het gedecentraliseerde waterbeheer in Suriname en dragen bij aan de ontwikkeling van met name de agrarische sector, waaronder de rijstbouw. In 2026 zal het Ministerie van Regionale Ontwikkeling het waterschapsbeleid verder intensiveren, met de volgende kernactiviteiten:

Voorgenomen activiteiten en budgetverdeling:

- Verbetering van waterbeheer en infrastructuur: Het ministerie zal investeren in de verbetering van

waterbeheer en infrastructuur zoals: irrigatiekanalen, sluizen en pompen om de efficiëntie van watergebruik te verhogen en de waterveiligheid te waarborgen.

- Versterken van institutionele capaciteit: Het ministerie zal de institutionele capaciteit van waterschappen versterken door trainingen aan te bieden aan het personeel en door de ontwikkeling van beleid en regelgeving te ondersteunen.

Samenwerking: Het ministerie zal de samenwerking met de stakeholders zoals boeren, gemeenschappen en andere overheidsinstanties zoals bijvoorbeeld LVV moeten versterken om de effectiviteit van waterschapsbeleid te verhogen en de belangen van alle partijen te vertegenwoordigen.

- **Organisatie van bestuursverkiezingen OWMCP**

Democratische vernieuwing en verankering van goed bestuur worden geborgd via periodieke verkiezingen voor het overliggend waterschap MCP.

- **Aanschaf van een dienstvoertuig voor de Afdeling Waterschappen**

Voor de uitvoering van veldactiviteiten, inspecties en interregionaal overleg is mobiliteitsondersteuning noodzakelijk.

- **Reparatie en/of aanschaf van waterpompen, gezien de toegenomen slijtage, waardoor onderhoud en reparatie van het bestaand materiaal noodzakelijk is om de levensduur te verlengen.**

Voor de geplande activiteiten is voor het dienstjaar 2026 een bedrag van **SRD 10.000.000,-** begroot ten behoeve van de afdeling Waterschappen en het overliggend waterschap MCP.

10907 - Stichting Nyun Kombe

Stichting Nyun Kombe is een stichting die als doel heeft:

- a. Het beheren van de cultuurcentra ten behoeve van de Afro-Surinamers Binnenland en de Inheemsen;
- b. Het verrichten van handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Het bestuur en het directieteam van de stichting richten zich op het realiseren van de stichtingsdoelen door middel van het initiëren en uitvoeren van projecten.

In het dienstjaar 2026 zal de voortgang van de werkzaamheden en exploitatie van de gebouwen plaatsvinden. De planning is om de accommodatie in Paramaribo volledig te renoveren tot een cultureel centrum. De geplande werkzaamheden voor 2026 zijn de renovatie van 2 kamers en terreinverbetering. De kosten geraamd ten behoeve van de stichting Nyun Combé die vallen onder dit programma zijn:

- Personeelskosten SRD 550.000,-
- Exploitatiekosten SRD 450.000,-

Totale raming is **SRD 1.000.000.-**.

10908 - Districtsbestuur Para

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Para.

10909 - Districtsbestuur Commewijne

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Commewijne.

10911 - Districtsbestuur Nickerie

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Nickerie.

10912 - Districtsbestuur Paramaribo N-O

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 500.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Parbo N-O.

10913 - Districtsbestuur Paramaribo Z-W

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Parbo Z-W.

10915 - Districtsbestuur Coronie

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Coronie.

10916 - Districtsbestuur Saramacca

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Saramacca.

10917 - Districtsbestuur Brokopondo

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Brokopondo.

10924 - Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini.

10925 - Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.500.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini.

10934 - Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.500.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini.

10939 - Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.500.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini.

10940 - Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.250.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini.

10941 - Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.500.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini.

10942 - Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.500.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini.

10943 - Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Wanica Zuid-Oost.

10944 - Districtsbestuur Noord-West Wanica

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Wanica Noord-West.

10945 - Decentralisatie en Districtsbestuur

Totaal begroot: **SRD 3.000.000,-**

In het kader van de uitvoering van het nationaal decentralisatiebeleid zal het Onderdirectoraat Districtsbestuur en Decentralisatie zich in 2026 richten op het versterken van bestuurscapaciteit, het verbeteren van publieke voorzieningen en het stimuleren van lokale economische ontwikkeling. De volgende activiteiten en projecten worden uitgevoerd:

Project / Activiteit Indicatieve Toewijzing

1. Installatie van de nieuwe districtsbesturen (inclusief participatie sessies en publiekscommunicatie) **SRD 750.000,-.**
2. Inrichting staatslogeergebouwen met duurzame voorzieningen (eco-toerisme & gemeenschapsgebruik) **SRD 750.000,-.**
3. Bewustwordingscampagne afvalbeheer (schooltrajecten, buurtambassadeurs, media) **SRD 300.000,-.**
4. Digitalisering bestuursressorten (hardware, training, ondersteuning, onderhoud) **SRD 300.000,-.**
5. Ambtskleding Bestuursdienst (ontwikkeling resolutie, aanschaf, presentatie) **SRD 300.000,-.**
6. Training gekozen DR- en RR-leden (2025–2030) – gericht op wetgeving, participatie en beleidsevaluatie **SRD 300.000,-.**

7. Evaluatie, kennisdeling en innovatielabs in districten SRD 300.000,-.

In 2026 richt het Onderdirectoraat Districtsbestuur en Decentralisatie zich op de structurele versterking van het lokaal bestuur met een accent op duurzame beleidsuitvoering, participatief leiderschap en digitalisering.

De training van de gekozen DR- en RR-leden vormt een centraal onderdeel van deze aanpak. Er zullen modulaire leertrajecten worden opgezet over thema's als bestuurswetgeving, beleidsmonitoring, burgerbetrokkenheid en participatieve besluitvorming.

Ook de bewustwordingscampagne afvalbeheer krijgt een krachtige doorvertaling in de wijken en dorpen door inzet van scholen, lokale leiders en mediaplatforms. De inrichting van staatslogeergebouwen als multifunctionele ruimtes koppelt toerisme aan gemeenschapsontwikkeling.

Digitalisering van de afdeling Districtsfinanciën en Planning (DFP):

In de dienstjaren 2020–2025 heeft de Afdeling Districtsfinanciën en Planning (DFP) een nieuw softwareprogramma geïntroduceerd ter versterking van de administratieve en financiële verslaglegging binnen de bestuursressorten. Om deze digitale transitie effectief en uniform te implementeren, is het noodzakelijk dat de DFP-afdelingen in de verschillende ressorten beschikken over adequate hardware. Op dit moment werken meerdere DFP's met verouderde machines, wat de betrouwbaarheid en verwerking van gegevens vertraagt. In 2026 wordt daarom geïnvesteerd in de aanschaf van nieuwe computers en printers ter ondersteuning van dit digitaliseringsproces, met als doel een efficiënte, transparante en tijdige dienstverrichting op decentraal niveau.

14106 - Districtsbestuur Marowijne Noord- Oost

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Marowijne Noord-Oost.

14107 - Districtsbestuur Marowijne Zuid - West

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Marowijne Zuid-West.

14113 - Districtsbestuur Paramaribo Midden

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000** ,- opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Paramaribo Midden. Er zal een dienstvoertuig aangeschaft moeten worden voor de Districtscommissaris om zijn taken en verantwoordelijkheden uit te kunnen voeren. De transportmiddelen zijn essentieel voor de mobiliteit en efficiëntie van de districtscommissaris.

14114 - Districtsbestuur Wanica Centrum

Voor 2026 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Wanica Centrum. Er zal een dienstvoertuig aangeschaft moeten worden voor de Districtscommissaris om zijn taken en verantwoordelijkheden uit te kunnen voeren. De transportmiddelen zijn essentieel voor de mobiliteit en efficiëntie van de districtscommissaris.

20101 - Onderhoud gebouwen

Voor het renovatie- en onderhoudsprogramma van overheidsgebouwen is in 2026 een bedrag van **SRD 4.500.000,-** gereserveerd. Deze investering maakt onderdeel uit van de bredere beleidsprioriteit om de fysieke infrastructuur van ministeriële kantoren in de districten te versterken, waarmee onder meer de zichtbaarheid en toegankelijkheid van diensten worden verbeterd.

20111 - Onderhoud wegen, irr. en kunstwerken

Door de infrastructuur in het binnenland te verbeteren, kan de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van de afgelegen gebieden vergroot worden, waardoor de economische ontwikkeling en de sociale welvaart wordt gestimuleerd. Voor het begrotingsjaar 2026 is er een bedrag van **SRD 3.875.000,-** begroot.

20112 - Bouwkundige werken

Voor deze beleidsmaatregel is een verhoogd bedrag van **SRD 4.000.000,-** opgenomen. Hiermee zal het Ministerie overgaan tot:

- de renovatie van het Onderdirectoraat Districtsbestuur en Decentralisatie, en
- de herinrichting van één Commissariaat, met het oog op efficiënter bestuur en klantvriendelijke overheidsdienstverlening.

60609 - Radio Boskopu

Het beleid is erop gericht om een luisterrijke en informatieve radio ervaring te bieden aan onze lokale gemeenschap, met het streven om luisteraars te informeren, te entertainen en te verbinden met de lokale cultuur en actualiteit. Bij deze uitzendingen zal er nauw samengewerkt worden met de Burger Informatie Centra (BIC) van de verschillende districten, welk een zeer cruciale rol speelt bij het aspect van burgerparticipatie. Om dit alles tot stand te brengen is er professionele apparatuur nodig voor het opnemen en uitzenden van programma's. Er zijn microfoons, mengpanelen, computers en software nodig voor het produceren en uitzenden van inhoud en reportage werkzaamheden.

Voor het aanschaffen van apparatuur om deze activiteiten mogelijk te maken is voor 2026 het bedrag **SRD 900.000** - geraamd.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma: 01 Infrastructurele werken				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
20101 Onderh. Gebouw. en terr.	In goede staat brengen en houden van gebouwen en terreinen	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	2 logeergebouwen en 1 krutu oso zijn gerenoveerd
20111 Onderh. Wegen, irr. en	Aanleg en onderh. van wegen en bruggen	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	1 brug is opgezet in Sipaliwini
20112 Bouwkundige werken	Uitvoering van alle bouwkundige, inclusief werktuigbw.kundige werkzaamheden zoals elektra, water en laswerkzaamheden m.u.v. district Par'bo	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	1 nieuw logeergebouw is opgezet
Programma: 06 Informatie en Communicatie				
60609 Radio Boskopu	Bevorderen van het ontwikkelings bewustzijn bij de doelgroep	Reguliere diensten zijn uitgevoerd	Aankoop apparatuur en betaling training voor medewerkers	Aanschaf apparatuur en training medewerkers
10903 Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland (SFOB)	Het wegwerken vd soc. - econom. Achterstand vd gemeensch. ih binnenl.	Reguliere diensten zijn uitgevoerd	Veld-werkzaamheden zijn uitgevoerd	Rehabilitatie werkzaamheden, bewustwordings trainingen en capaciteitsversterking zijn uitgevoerd
10907 Stichting Nyun Combe	Het beheren van de cultuurcentra ten behoeve van de Afro Surinamers binnenland en de Inheemsen en het verrichten van handelingen die met vorenstaande in de ruimste zin.	Het bestuur is benoemd	Plan van aanpak is opgesteld	Het achterstallig onderhoud wordt aangepakt
10904 Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)	Het opleiden en trainen van bestuursambtenaren om de nodige kennis en vaardigheden bij te brengen om hun taken effectief uit te voeren.	Aan achterstallige betalingen voldoen	Aan achterstallige betalingen voldoen	Het collegejaar is succesvol
10906 Waterschappen	Ze zijn onder andere nodig voor het ontwikkelen en faciliteren van de agrarische sector, waaronder de rijstbouw	Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd	Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd	Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd

10908 Districtsbestuur Para	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10909 Districtsbestuur Commewijne	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10911 Districtsbestuur Nickerie	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10912 Districtsbestuur Paramaribo N-O	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10913 Districtsbestuur Paramaribo Z-W	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10915 Districtsbestuur Coronie	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10916 Districtsbestuur Saramacca	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10917 Districtsbestuur Brokopondo	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10945 Decentralisatie en Districtsbestuur	Verhogen zelf redzaamheid districten			De districten zullen instaat zijn om zelfstandig middelen te genereren. De commisarrissen zijn getraind
10944 Districtsbestuur Noord-West Wanica	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10943 Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10942 Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10941 Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10940 Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting

10939 Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10934 Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10925 Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
10924 Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
14106 Districtsbestuur Marowijne Noord- Oost	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting
14107 Districtsbestuur Marowijne Zuid- West	Overheidsbijdrage (MRO) a/d/ soc.-econom. ontwikk. v/e/ distr.			Dekking tekort Districtsbegroting

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	20	30	40	50
53	<i>Niet-Belastingmiddelen</i>	0	0	20	30	40	50
53145	Bestekkosten	0	0	20	30	40	50

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53145 - Bestekkosten

In 2026 zijn de ontvangsten geraamd op een bedrag van **SRD 20.000,-** voor de verkoop van bestekken.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	72.520	72.520	91.100	98.150	105.200
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	70.520	70.520	86.100	92.150	98.200
610	Lonen en salarissen	0	0	61.000	61.000	75.000	80.000	85.000
611	Sociale premies	0	0	7.000	7.000	7.500	8.000	8.500
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	2.500	2.500	3.500	4.000	4.500
616	Sociale uitkeringen	0	0	20	20	100	150	200
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.000	2.000	5.000	6.000	7.000
620	Inventaris	0	0	1.000	1.000	1.500	2.000	2.500
621	Transportmiddelen	0	0	1.000	1.000	3.500	4.000	4.500

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 72.520.000,-** en is als volgt opgebouwd:

610 - Lonen en salarissen

De uitgaven van lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 61.000.000,-** Dit bedrag is als volgt

Het personeelsbestand per juni 2025 van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland bedraagt 259, waarvan 95 mannen en 164 vrouwen. De totale verwachting aan brutolonen is **SRD 51.000.000,-** en de gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis ongeveer **SRD 16.409,27**.

De verwachte instroom in het begrotingsjaar 2026 zal nog ongeveer 35 arbeidskrachten zijn, bestaande uit overgeplaatste krachten met een gemiddelde leeftijd van 25 jaar. Dit brengt het verwachte personeelsbestand voor het dienstjaar 2026 op 294. In dit jaar is er sprake van 2 uitstromen. Het gemiddeld ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsinformatie is ongeveer 5.6%.

Het Personeelsbeleid

Ten aanzien van het personeelsbeleid heeft het directoraat capaciteitsversterking opgenomen in de begroting zodat het personeel getraind kan worden. Er zijn reeds gesprekken gevoerd met Polytechnic College Suriname en het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij om zowel het personeel als de boeren te trainen.

Het beleid van DAOB is gericht op Duurzame Agrarische Ontwikkeling Binnenland, om dit doel te

bereiken heeft het directoraat specifieke deskundigheid nodig.

Om het gestelde doel te bereiken heeft het directoraat:

- Een kort- en lang termijn agrarisch beleid opgesteld i.s.m. Planunit van het ministerie.
- Het ter beschikking stellen van kennis en technologie voor de agrarische sector in het binnenland.

De huidige verdeling van het personeel in lager, midden en hoger niveau op basis van de functiegroep ziet er als volgt uit:

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Lager	3-6	129	50%
Midden	7-8	70	27%
Hoger	> 9	60	23%
Totaal personeelsbestand		259	100%

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	51.000.000
61002	Vakantietoeslag	5.000.000
61003	Overwerk	450.000
61013	Functionele toelagen	750.000
61014	Persoonlijke toelagen	750.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	800.000
61017	Waarnemingstoelage	50.000
61020	Telefoonvergoeding	100.000
61021	Representatievergoeding	750.000
61022	Huishuurvergoeding	100.000
61023	Vervoersvergoeding	750.000
61024	Overige vergoedingen	500.000
Totaal		61.000.000

611 - Sociale premies

De sociale premies voor het dienstjaar 2026 van het Directoraat Agrarisch Ontwikkeling Binnenland zijn geraamd op **SRD 7.000.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	4.000.000
Totaal		7.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het “Gebruik van goederen en diensten” houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat. Deze is voor het dienstjaar 2026 geraamd **SRD 2.500.000,-**. De geraamde kosten voor onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen bedragen SRD 510.000,-.

De nutsvoorzieningen (water) bedragen SRD 70.000,- , electriciteit bedragen SRD 500.000,- en telefoon uitgaven bedragen SRD 650.000,-.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	50.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	50.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	50.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	50.000
61238	Telefoon uitgaven	650.000
61240	Water	70.000
61241	Electriciteit	500.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	30.000
61247	Schoonmaak	30.000
61251	Voeding	30.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	80.000
61260	Onderscheidingen	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	510.000
Totaal		2.500.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten van de directieleden van het directoraat. De kosten voor 616 voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 20.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61606	Poliklinische Kosten	10.000
Totaal		20.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Vanwege dringende vervangingsbehoeften binnen het directoraat. Een hevige rukwind heeft in 2024 aanzienlijke schade aangericht aan meubilair, kantoormaterialen en technische apparatuur op meerdere locaties. Hierdoor is de bedrijfsvoering ernstig verstoord en kunnen basiswerkzaamheden slechts beperkt worden uitgevoerd. Het beschikbaar stellen van dit bedrag is noodzakelijk om de werkplekken volledig te

herstellen, te moderniseren en de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Investeren in degelijke en duurzame inventaris is essentieel voor een efficiënte uitvoering van het agrarisch beleid in het binnenland.

De raming voor het dienstjaar 2026 is **SRD 1.000.000, -** en is als volgt opgebouwd:

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	350.000
62004	Computers	400.000
62005	Printers	250.000
Totaal		1.000.000

621 - Transportmiddelen

Het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland (DAOB) opereert in moeilijk bereikbare gebieden, waarvoor betrouwbaar transport essentieel is. Sinds de aanschaf van één voertuig in 2023 is er geen verdere uitbreiding van het wagenpark geweest. Voor dienstjaar 2024 is er wel recu voor het aanschaffen van een pickup maar de middelen zijn nog niet vrijgegeven. Door het gebrek aan transport worden veldbezoeken, begeleiding van boeren en projectmonitoring ernstig belemmerd. Met het beschikbaar stellen van SRD 1.000.000 kunnen terreinwagens worden aangeschaft om alle regio's effectief te bedienen. Dit verhoogt de slagkracht en effectiviteit van het beleid in het binnenland aanzienlijk.

De raming voor transportmiddelen voor het dienstjaar 2026 is geraamd op **SRD 1.000.000,-** .

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62103	Terreinwagens	1.000.000
Totaal		1.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	2.545	2.545	3.550	4.250	4.950
839	<i>Agrarische Kennis</i>	0	0	400	400	500	600	700
83901	Capaciteitsopbouw	0	0	400	400	500	600	700
840	<i>Agrarische Teelttechnische Kennis</i>	0	0	2.145	2.145	3.050	3.650	4.250
84001	Zaai, poot en plantmateriaal	0	0	500	500	600	700	800
84002	Gemberteelt en verwerking	0	0	345	345	600	700	800
84003	Duurzame pluimveeteelt	0	0	350	350	600	700	800
84004	Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten	0	0	350	350	450	550	650
84005	Hooglandrijst	0	0	300	300	400	500	600
84008	Opzetten en beheren van schooltuinen in het binnenland	0	0	300	300	400	500	600

Toelichting : Programma's

83901 - Capaciteitsopbouw

Capaciteitsversterking omvat trainingen voor zowel ambtenaren als landbouwers in o.a. moderne teelttechnieken, bodemverbetering, ziektebestrijding en projectmanagement. Partnerschappen met het Polytechnic College Suriname en het Ministerie van LVV worden benut om praktische en toegankelijke opleidingstrajecten aan te bieden. Dit beleid draagt bij aan duurzame kennisoverdracht en het vergroten van de effectiviteit van beleid en uitvoering. De kosten voor dit beleidsprogramma zijn geraamd op **SRD 400.000,-**.

84001 - Zaaï, poot en plantmateriaal

Een tekort aan kwalitatief plantmateriaal is een structureel knelpunt. Dit beleidsgebied voorziet in het opzetten van kwekerijen voor de vermeerdering van zaaizaad en stekjes voor diverse gewassen zoals citrus, cassave, knolgewassen en groenten. Zowel aangesloten als niet-aangesloten landbouwers ontvangen ondersteuning. Er wordt gestreefd naar standaardisatie en lokale beschikbaarheid van plantmateriaal. De kosten voor dit beleidsprogramma zijn geraamd op **SRD 500.000,-**.

84002 - Gemberteelt en verwerking

Door de stijgende vraag naar gember wordt er gewerkt aan uitbreiding van gemberteelt en -verwerking in Marowijne, Para en Sipaliwini. DAOB ondersteunt bij het leveren van plantmateriaal, kennis, begeleiding en de opzet van kwekerijen en verwerkingsunits. Ook worden outgrowers ondersteund in het naleven van agrarische standaarden (GAP). De kosten voor dit beleidsprogramma zijn geraamd op **SRD 345.000,-**.

84003 - Duurzame pluimveeteelt

Het binnenland is momenteel sterk afhankelijk van geïmporteerd vlees en eieren. Door te investeren in kleinschalige pluimveehouderij kan het directoraat voedselzekerheid versterken, lokale inkomens vergroten, werkgelegenheid creëren, met bijzondere kansen voor jongeren en vrouwen, de economische veerkracht van dorpen vergroten. Het directoraat begeleidt de dorpsboeren bij het opstarten van pluimveehouderij, aankoop van fokdieren, voerproductie en veterinaire ondersteuning. Verder biedt het directoraat ook ondersteuning om eventueel kleine schoolboerderijen op te zetten als educatief project. De kosten die hiermee gepaard gaan zijn geraamd op **SRD 350.000,-**.

84004 - Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten

Het beleidsgebied richt zich op onderzoek, stimulering en verwerking van cassave en andere aardvruchten. In samenwerking met onderzoeksinstituten en het Ministerie van LVV worden verbeterde variëteiten geselecteerd. Landbouwers worden begeleid in moderne teeltmethoden en verwerkingstechnieken om opbrengst en kwaliteit te verhogen. Door cassaveproductie te koppelen aan afzetmarkten en verwerkingsmogelijkheden wordt de waardeketen versterkt. De kosten voor dit beleidsprogramma zijn geraamd op **SRD 350.000,-**.

84005 - Hooglandrijst

Met het oog op voedselzekerheid en culturele herwaardering van traditionele rijstsoorten, zet DAOB in op het stimuleren van hooglandrijstproductie. Activiteiten omvatten het identificeren van geschikte telers, het beschikbaar stellen van goed zaaizaad, het bestrijden van ziekten (bij voorkeur biologisch) en het introduceren van mechanisatie.

Daarnaast worden telers gestimuleert pelmolens en opslagruimten op te zetten. De kosten voor dit beleidsprogramma zijn geraamd op **SRD 300.000,-**.

84008 - Opzetten en beheren van schooltuinen in het binnenland

Het opzetten en beheren van schooltuinen in de districten Marowijne, Brokopondo en Sipaliwini heeft als doel de jeugd actief te betrekken bij landbouw. Door de aanleg van groente-, fruit- en knolgewasstuinen op schoolterreinen leren leerlingen basisvaardigheden in voedselproductie. Deze tuinen fungeren tevens als leer- en voedingsbron, stimuleren zelfvoorziening en verhogen het bewustzijn over gezonde

voeding. Het directoraat zal in samenwerking met de schoolleiding en lokale gemeenschappen zorg dragen voor de aanleg, begeleiding en onderhoud van de tuinen. De kosten voor dit beleidsprogramma zijn geraamd op **SRD 300.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP-Beleidsgebied: Onderwijs, Wetenschap en Cultuur				
Programma: Agrarische teelttechnieken werken				
Kernthema: Agrarische sector				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per Eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per Eind 2026
83901 Capaciteitsopbouw	Het in kaart brengen van de huidige situatie op agrarisch gebied. Toerusting zodat de ambtenaren kunnen beantwoorden aan de behoeften van de stakeholders. Dat de stakeholders betere resultaten kunnen behalen.	N.V.T.	N.V.T.	• Minimaal 200 stakeholders zijn getraind en hun productie praktijken zijn verbeterd. • 80% van de getrainde ambtenaren is inzetbaar voor veldondersteuning en functioneert efficiënter.
OP-Beleidsgebied: Welzijn				
Programma: Agrarische teelttechnieken werken				
Kernthema: Agrarische sector				
84001 Zaai, poot en plantmateriaal	Voor het genoegzaam voorzien in plantmateriaal.	De landbouwers zijn bewust om af te stappen van traditionele landbouw naar structurele duurzame landbouw.	De landbouwers zijn grotendeels afgestapt van traditionele landbouw naar duurzame landbouw, en worden begeleid en ondersteund in het proces.	• Kwekerijen zijn operationeel in ten minste 5 strategische locaties. • Minimaal 100 landbouwers ontvangen plantmateriaal. • De afhankelijkheid van geïmporteerd plantmateriaal neemt met 60% af. • Stimulering van monocultuur op 10 geselecteerde percelen.

OP-Beleidsgebied : Welzijn
Programma : Agrarische teelttechnieken werken
Kernthema: Agrarische sector

84002 Gemberteelt en verwerking	Ter beschikking stellen van kennis, kunde, moderne teelttechnieken en productie-en verwerkingsmachines voor de verdere ontwikkeling van de sector.	N.V.T.	Ter beschikking stellen van gemberplantmateriaal en moderne teelttechnieken voor de productie in de districten Marowijne, Para en Sipaliwini. Per regio is er minimaal kwekerij die plantjes zal leveren aan 'outgrowers' en een verwerkingsunit opgezet en is in productie.	• Per district is minimaal één kwekerij en één verwerkingsunit actief. • De productie van verse en gedroogde gember stijgt met 20%. • Aansluiting op exportkanalen wordt gerealiseerd. • Minimaal 100 boeren produceren gember volgens GAP.
84003 Duurzame pluimveeteelt	Het stimuleren en bevorderen van pluimveeteelt in het binnenland voor eiwit voorziening, organische mest voorziening en het scheppen van werkgelegenheid.	Wel recu maar niet gerealiseerd.	Pluimveehouders zijn voorzien van adviezen en begeleid volgens de voorgeschreven regels van Bureau voor Openbare Gezondheid. De productie van de Pluimveehouders is verbeterd.	• In drie districten zijn demonstratieboerderijen opgezet waarbij de scholen ook betrokken zullen worden. • Productie van eieren en vlees stijgt met 35% met als gevolg inkomstenverhoging en werkgelegenheid. • Pluimveehouders hanteren verbeterde hygiëne- en verzorgingsnormen. • Minimaal 150 huishoudens zijn actief in kleinschalige pluimveeteelt. • 3 scholen zijn begeleid bij het opzetten van de boerderij.

84004 Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten	Onderzoek naar kwalitatieve en kwantitatieve betere variëteiten i.s.m. onderzoek instituten, LVV en ander stakeholders.	Wel recu maar niet gerealiseerd.	N.V.T.	• De opbrengst van cassave per ha stijgt met minimaal 30%. • Ten minste 5 verwerkingspunten zijn ondersteund. • Exportmogelijkheid van cassaveproducten voorbereid. • Landbouwers hebben toegang tot kwalitatief plantmateriaal.

84005 Hooglandrijst	Telers identificeren voor minimaal een halve ha in elk regio. Onderzoek naar kwalitatief en kwantitatief betere hooglandrijst variëteiten. Data vastleggen. Motivatatie mobilisatie d.m.v. introductie van aangepaste grondbewerkingsmachines, verstrekken van goede zaaizaad, doelstreffend bestrijden van ziekte en plagen (liever organisch) en het installeren van rijstpelmolens en bouwen van opslagruimten op strategische plaatsen in alle regio's. Introductie van goede verpakkingsmethode.	De rijstverbouwers kunnen grotendeels van de binnenlandse markt voorzien. Meer mensen gaan hooglandrijst verbouwen vanwege verlichting van de werklast. De hooglandrijstcultuur gaat weer bloeien	De nationale markt wordt voorzien van hooglandrijst welke professioneel verpakt is. De rijstverbouwers kunnen grotendeels van de binnenlandse markt voorzien. Meer mensen gaan hooglandrijst verbouwen vanwege verlichting van de werklast. De hooglandrijstcultuur gaat weer bloeien.	• Verhoging van de productie met minimaal 50%. • 30% van de binnenlandse rijstmarkt wordt bediend door binnenlandse telers.
84008 Opzetten en beheren van schooltuinen in het binnenland	Voor de verduurzaming en ontwikkeling van de agrarische sector in het binnenland is het van belang de schooljeugd te betrekken en de nodige kennis en kunde aan te reiken.	Wel reçu maar niet gerealiseerd.	Exportmogelijkheid van cassaveproducten voorbereiden. Een groenten - en vruchten tuin is opgezet te OS Drietabbetje.	• Minimaal 9 schooltuinen zijn volledig operationeel (3 per district). • Leerlingen beschikken over basiskennis van landbouw. • Schoolmaaltijden worden gedeeltelijk uit de tuinen voorzien. • Gemeenschappen raken meer betrokken bij schoolontwikkeling.
84009 Kokos en andere fruitsoorten	De duurzame ontwikkeling van de fruitteelt in het binnenland van Suriname te bevorderen.	N.V.T	Tenminste 5 verwerkingspunten zijn ondersteund.	N.V.T

Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	309.020	309.020	307.293	314.784	324.344
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	304.020	304.020	299.443	304.334	312.294
610	Lonen en salarissen	0	0	295.000	295.000	290.558	294.278	300.549
611	Sociale premies	0	0	3.000	3.000	1.580	1.660	1.740
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	6.000	6.000	7.275	8.355	9.955
616	Sociale uitkeringen	0	0	20	20	30	40	50
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	5.000	5.000	7.850	10.450	12.050
620	Inventaris	0	0	2.000	2.000	3.350	5.450	6.550
621	Transportmiddelen	0	0	3.000	3.000	4.500	5.000	5.500

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 309.020.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen van het directoraat zijn geraamd op **SRD 295.000.000,-**.

Het personeelsbestand van het directoraat bedraagt 100 met een totaal aan brutolonen

ad.**SRD 30.000.000,-**. Het gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis ongeveer **SRD 25.000,-**. Het gemiddelde ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsformatie is ongeveer 5,7%. Het aantal mannen bedraagt 35 en het aantal vrouwen bedraagt 65. De instroom in het begrotingsjaar 2026 zal ongeveer 15 arbeidskrachten zijn, bestaande uit nieuwe- en overgeplaatste krachten met een gemiddelde leeftijd van 23 jaar. De doorstroom zal ongeveer 20 arbeidskrachten zijn, bestaande uit bevorderingen.

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger niveau (o.b.v. functiegroep) geeft het volgende beeld weer:

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Laag	1 - 4	4	4
Midden	5 - 8	61	61
Hoog	>9	35	35
Totaal personeelsbestand		100	100

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	30.000.000
61002	Vakantietoelage	28.800.000
61003	Overwerk	900.000
61004	Bonussen en Gratificaties	50.000
61006	Vacatiegelden	50.000
61009	Vergoeding Binnenlands Bestuur	233.600.000
61013	Functionele toelagen	50.000
61014	Persoonlijke toelagen	300.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	150.000
61017	Waarnemingstoelage	250.000
61020	Telefoonvergoeding	250.000
61021	Representatievergoeding	300.000
61023	Vervoersvergoeding	300.000
Totaal		295.000.000

611 - Sociale premies

De sociale premies van het directoraat zijn geraamd op **SRD 3.000.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.500.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.500.000
Totaal		3.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het 'gebruik van goederen en diensten' houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat. Deze is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 6.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	200.000
61208	Binnenlandse reiskosten	600.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	555.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000

61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	500.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	300.000
61221	Vergaderkosten	20.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	300.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.000.000
61238	Telefoon uitgaven	450.000
61240	Water	25.000
61241	Electriciteit	250.000
61247	Schoonmaak	200.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	600.000
Totaal		6.000.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 20.000,-** bestaande uit lig- en verpleegkosten en poliklinische kosten.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61606	Poliklinische Kosten	10.000
Totaal		20.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Inventaris is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 2.000.000,-** en is als volgt opgebouwd:

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	500.000
62003	Communicatie	500.000
62004	Computers	500.000
62005	Printers	500.000
Totaal		2.000.000

621 - Transportmiddelen

Het directoraat beschikt niet over dienstvoertuigen. Voor dit dienstjaar zal er 1 (één) nieuwe dienstvoertuig (Pick up) worden aangeschaft. Voor het dienstjaar 2026 is voor transportmiddelen **SRD 3.000.000,-** begroot.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.000.000
Totaal		3.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	9.000	9.000	11.000	13.000	15.000
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	9.000	9.000	11.000	13.000	15.000
10910	Grondenrechten Afro-Surinamers Binnenland	0	0	2.000	2.000	2.500	3.000	3.500
10914	Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	0	0	2.000	2.000	2.500	3.000	3.500
10918	Gemeenschapsontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	0	0	2.000	2.000	2.500	3.000	3.500
10923	Traditioneel Gezag Afro-Surinamers Binnenland	0	0	3.000	3.000	3.500	4.000	4.500

Toelichting : Programma's

10910 - Grondenrechten Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma is bedoeld voor het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk en alle andere activiteiten die hieruit voortvloeien zullen bekostigd worden. Voor dit dienstjaar zullen diverse consultaties ronde plaatsvinden in de regio oost. Dit programma is geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

10914 - Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland

Als een van de actoren van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling, ziet de afdeling ODI van het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland het als een van haar kerntaken het ministerie te conformeren tot een informatiebron/bestand en een steunpilaar voor de Afro-Surinamers in het binnenland, alsook de samenwerking en begrip van de samenstelling van het Traditioneel Gezag te vergroten.

Het hoofddoel van dit project is erkenning van de cultuur en de geschiedenis van de Afro-Surinamers in het binnenland door de totale Surinaamse bevolking, alsook toelichting en conservering van het eerdergenoemde. Om invulling te geven aan het bovengenoemde is het van eminent belang dat de leden van de afdeling in samenwerking met ODGO, TG en ICT enkele trainingen volgen.

Het documenteren van de cultuur zal continue plaatsvinden. Zodra de afdelingen ODGO en TG een project uitvoeren, zal dit in combinatie met ODI moeten plaatsvinden, opdat alles vastgelegd wordt. Om het bovengenoemde goed vast te leggen zullen de leden van ICT ons moeten ondersteunen met de juiste technologische tools. Als gevolg daarvan zullen die later ook meegenomen moeten worden in het programma om de nodige tools die zij ontbreken alsnog te volgen, om zodoende het geheel professioneel vast te leggen.

Ook zal er in het kader van projectontwikkeling, kleine ondernemers afkomstig van de Afro- Surinamers binnenland gestimuleerd worden. Door ze enkele beroepstrainingen te laten volgen. Het geheel zal van duurzame aard moeten zijn. De kosten zijn geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

10918 - Gemeenschapsontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma dient voor het ontwikkelen van projecten en activiteiten die gericht zijn op duurzame ontwikkeling van de in stam levende bewoners in het binnenland. In dit kader zullen enkele dienstreizen worden uitgevoerd naar diverse gebieden door het directoraat. Met als doel oriëntatie en in kaart brengen van de problemen of noden.

Het bovenstaande moet resulteren in het voorbereiden/ uitvoeren van kleinschalige en voor de dorpen beheersbare projecten of activiteiten i.s.m. de plaatselijke actoren (vrouwenorganisatie of dorpsorganisatie). Hierbij wordt gedacht aan een kostprijsberekening training van lokale ondernemers in het binnenland, aanschaf van durotanks voor drie dorpen in het binnenland waar de rivier of kreek vervuild is bijv. de dorpen in het boven – Commewijne en Sarakreek gebied. Aanschaf van cassave verwerkingsmachine's voor een dorp in regio Midden en Zuid.

Ten aanzien van gemeenschapsbossen wilt het directoraat in de verschillende regio's vergaderingen houden met vertegenwoordigers van dorpen die beschikken over een gemeenschapsbos. De verschillende dorpen zullen geclusterd worden. De krutu's moeten leiden tot de bewustwording en het beter beheer van de gemeenschapsbossen. In dit alles zal er een samenwerking worden aangegaan met SBB, omdat zij de technische kennis beschikken over gemeenschapsbos. De kosten zijn geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

10923 - Traditioneel Gezag Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma beoogt het onderhouden van de relaties tussen het Traditioneel Gezag van de Afro-Surinamers Binnenland. Om beleid te verbeteren of te ontwikkelen regarderende het Traditioneel Gezag zal er in het laatste kwartaal van het jaar 2026 een "Gran Krutu" worden gehouden in Paramaribo met de vertegenwoordigers van de 6 (zes) Afro-Surinaamse stammen en Ngo's. De Grankrutu heeft als doel om de knelpunten en voorstellen aan te horen vanuit de doelgroep regarderende hun functioneren als Traditioneel Gezag. Om het werk efficiënter uit te voeren moeten alle documentatie (beschikking en andere info) van het Traditioneel Gezag worden gedigitaliseerd, waarbij een database wordt opgezet. De opperhoofden hebben als taak om het contact te onderhouden met de gemeenschappen. Om de logistieke kosten te dekken komt het directoraat de granmans tegemoet met brandstof, zodat zij zich kunnen verplaatsen over land of te water.

Het Traditioneel Gezag is te herkennen aan zijn of haar uniform en badge. Het badge project zal uitgevoerd worden in regio West en Paramaribo. Delen van de Traditioneel Gezagdragers die vanwege omstandigheden in Paramaribo woonachtig zijn, zullen in de gelegenheid worden gesteld om ter kantore hun badge te komen maken. Het bovengenoemde project zal in het jaar 2026 worden voortgezet. De kosten zijn geraamd op **SRD 3.000.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

		OP-Beleidsgebied: Welzijn		
		Programma:		
Code/Programma	Doel Programma	Realisatie 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
10923 Traditioneel Gezag Afro Surinamers Binnenland.	Het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag en de Overheid.	Beschikbaar stellen van de middelen in verband met de formele beëdiging van het stamhoofd van de Aluku's dhr. Simeon ASOENENGE door de president van de Replubiek Suriname. Bijdrage aan de begrafenis ivm heengaan van dhr. Agena Benz	Continuering van de werkafspraken tussen het directoraat en het Traditioneel Gezag Capaciteitsversterking Traditioneel Gezag Aanschaf krutu pakket Terugkeer van het stamhoofd der Aluku's Dhr. Glunder Simeon naar zijn residentie. Aankoop van buitenboord motor 85 PK lange voet ten behoeve van het Traditioneel Gezag (Granmans) in het binnenland.	Continuering van de Werkafspraken tussen het directoraat en het Traditioneel Gezag. Badges project; Aankopen van brandstof voor traditioneel gezagdragers. Uniform traditioneel gezag maken. Capaciteitsversterking Traditioneel Gezag
10918 Gemeenschapsontwikkeling Afro Surinamers Binnenland.	Het ontwikkelen van projecten en activiteiten die gericht zijn op duurzame ontwikkeling van de gemeenschap.	Het aanschaffen van 300 plastic stoelen voor het Ministerie van Regionale Ontwikkeling tbv het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland (DDOASB) Badge project in het district Sipaliwini Dienstreis minister RO naar Tapanahony	Aanschaffen stoelen, Bruscutters en durotanks voor diverse dorpen Binnenland. Badge project in de districten Marowijne en Sipaliwini. Werkbezoek van de minister van Regionale Ontwikkeling en delegatie naar het Tapanahony gebied (Godoholo en Poeketi).	Projecten betrekking hebbende op duurzame ondernemerschap en dorpsontwikkeling. Dienstreizen naar diverse gebieden in het binnenland. Inrichting van diverse krutuso; logeergebouwen en residentie door het aanschaffen van tafels en stoelen. Naamborden project.
10914 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro Surinamers Binnenland.	Het verzamelen, vastleggen en verwerken van informatie van de gemeenschap.	beschikbaar stellen van middelen ten behoeve van het werkbezoek van de minister van Regionale Ontwikkeling en delegatie naar het Boven-Saramacca (Pusugrunu) gebied. Het beschikbaar stellen van middelen ten behoeve van het trainen van personen in het Boven -	Het beschikbaar stellen van middelen ten behoeve van het trainen van 40 personen binnen het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland in basis pakket Excel, Powerpoint en Word.	De behoefte van de Dorpen zijn geïdentificeerd en de behoeftes van de dorpen zijn vastgelegd. Onderzoeken en documenteren van de geschiedenis/ cultuur en traditie (Erfgoed) van de stammen.

		Suriname gebied in het schrijven van projecten. Dienstreis naar het Boven-Suriname gebied in verband met het documenteren van de geschiedenis en cultuur van de in stamverband levende Afro- Surinamers in het binnenland. Dienstreis naar het district Brokopondo in verband met het documenteren van de geschiedenis en cultuur van de in stamverband levende Afro- Surinamers in het binnenland. het aanschaffen van krutu pakketten ten behoeve van het Traditioneel Gezag in het Binnenland. Training communicatietechnieken binnen het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro- Surinamers Binnenland. beschikbaar stellen van middelen i.v.m. de Mato Neti tbv het DDOASB	. Het trainen van maximaal vijf personeelsleden van diverse afdelingen. Deze training is geïnitieerd binnen het directoraat, vanwege de personeelsstop. De laag kaders zullen getraind worden, zodat die adequaat ingezet kunnen worden binnen het directoraat. Onderzoeken en documenteren van de geschiedenis/ cultuur en traditie (Erfgoed) van de stammen zijn vastgelegd. Werkbezoek van de minister van Regionale Ontwikkeling en delegatie naar het Boven – Saramacca (Pusugrunu) gebied. Het trainen van personen in het Boven – Suriname gebied in het schrijven van projecten.	Project Cultuuroverdracht en voorlichting Project ter bijscholing van het personeel Project ter ondersteuning kleine ondernemers
Kernthema: Grondenrechten en boedelvraagstuk				
10910 Grondenrechten Afro Surinamers Binnenland	Het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk.	Geen	Informatievoorziening, inzake de conceptwet ‘Collectieve Rechten van Inheemse Volken en Tribale Volken’, aan de Afro- Surinamers dorpen van de regio's Oost-, West-, Zuid- en Midden-Suriname.	Continueren van het grondenrechten vraagstuk en alle andere activiteiten die hieruit voortvloeien.

Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	59.748	59.748	46.337	48.976	51.423
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	57.640	57.640	44.386	46.605	48.934
610	Lonen en salarissen	0	0	54.392	54.392	41.596	43.676	45.859
611	Sociale premies	0	0	1.608	1.608	1.063	1.116	1.172
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	1.600	1.600	1.680	1.764	1.852
616	Sociale uitkeringen	0	0	40	40	47	49	51
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.108	2.108	1.951	2.371	2.489
620	Inventaris	0	0	508	508	533	882	926
621	Transportmiddelen	0	0	1.600	1.600	1.418	1.489	1.563

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 59.748.000,-**.

De lonen en salarissen (610) van het directoraat zijn geraamd op **SRD 54.392.000,-**.

Het personeelsbestand per 1 juni 2025 van het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen bedraagt 33, waarvan 10 mannen en 23 vrouwen. De verwachte instroom in het begrotingsjaar 2026 zal ongeveer 11 arbeidskrachten zijn, te weten 8 overplaatsingen en 3 tewerkstellingen. Dit brengt het verwachte personeelsbestand voor het dienstjaar 2026 op 44.

De gemiddelde leeftijd van het personeel per 1 juni 2025 is 33 jaar.

De totale verwachting aan brutolonen is SRD 16.000.000,- en de gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar op maandbasis is SRD 30.303,03

De verdeling van het personeel per 1 juni 2025 in lager, midden en hoger niveau, o.b.v.

Niveau	Funcatiegroep	Aantal	Procent
Laag	1 -4	0	0 %
Midden	5 -8	12	36,33 %
Hoog	9	21	63,66 %
Totaal Personeelsbestan		33	100 %

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	16.000.000
61002	Vakantietoeslag	7.741.000
61003	Overwerk	60.000
61004	Bonussen en Gratificaties	15.000
61006	Vacatiegelden	30.000
61009	Vergoeding Binnenlands Bestuur	29.777.000
61013	Functionele toelagen	30.000
61014	Persoonlijke toelagen	60.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	59.000
61017	Waarnemingstoelage	160.000
61020	Telefoonvergoeding	20.000
61021	Representatievergoeding	240.000
61023	Vervoersvergoeding	200.000
Totaal		54.392.000

611 - Sociale premies

De sociale premies van het directoraat zijn geraamd op **SRD 1.608.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	942.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	666.000
Totaal		1.608.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten houdt verband met de reguliere operationeel kosten van het directoraat. Deze is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 1.600.000,-**. De geraamde kosten voor onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen bedragen SRD 325.000,-. De herdenking van de nationale dag der Inheemsens is geraamd op SRD 100.000,-. Nutsvoorzieningen (water SRD 4.000,- electriciteit SRD 39.000,- en telefoon SRD 8.000,-). Brandverzekering bedraagt SRD 10.000,-.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	300.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	40.000
61210	Buitenlandse reiskosten	50.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	100.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	6.000

61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	35.000
61221	Vergaderkosten	170.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	100.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	10.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	160.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	20.000
61238	Telefoon uitgaven	8.000
61240	Water	4.000
61241	Electriciteit	39.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	10.000
61246	Verzekering	10.000
61247	Schoonmaak	50.000
61251	Voeding	30.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	100.000
61260	Onderscheidingen	31.000
61279	Medicijnen	2.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	325.000
Totaal		1.600.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen bestaan uit lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten van de Directie en het Traditioneel Gezag. De raming voor het dienstjaar 2026 is **SRD 40.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	15.000
61606	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		40.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Het is van eminent belang dat het directoraat adequaat voorzien is van benodigd meubilair en apparatuur. Voor dit dienstjaar is de aanschaf van bureaus, bureaustoelen, computers en laptops noodzakelijk. De raming voor inventaris voor het dienstjaar 2026 is **SRD 508.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	250.000
62004	Computers	258.000
Totaal		508.000

621 - Transportmiddelen

Het wagenpark van het Directoraat bestaat per 1 juni 2025 uit 3 voertuigen (bouwjaar 2013): twee Mazda CX-5 die redelijk goed zijn en een Toyota Hilux diens status heel slecht is, met als gevolg grote uitgaven voor reparatie en onderhoud.. Dit dienstvoertuig (pick up) is niet meer te gebruiken voor afstanden om onze doelgroep te bereiken. Het is dus noodzakelijk en urgent om een nieuwe pick up aan te schaffen.. Hiervoor is er **SRD 1.600.000,-** geraamd.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.600.000
Totaal		1.600.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	2.125	2.125	2.339	2.567	2.696
403	Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	0	0	2.125	2.125	2.339	2.567	2.696
40306	Grondrechten Inheemsens	0	0	200	200	210	331	348
40307	Traditioneel Gezag Inheemsens	0	0	325	325	893	938	985
40308	Gemeenschapsontwikkeling Inheemsens	0	0	1.500	1.500	1.131	1.188	1.247
40309	Onderzoek, Documentatie en project ontwikkeling Inheemsens	0	0	100	100	105	110	116

Toelichting : Programma's

40306 - Grondrechten Inheemsens

Dit programma is bedoeld voor het oplossen van het Grondenrechten vraagstuk.

Ook dit jaar zal vanuit het directoraat de ondersteuning en begeleiding gegeven worden aan het proces voor de tot standkoming van de wettelijke erkenning van de grondenrechten. Voor de uitgaven die hiermee gepaard gaan is er **SRD 200.000,-** geraamd.

Met betrekking tot de verdere uitvoering van het Kaliña en Lokono vonnis, zal het directoraat de monitoring voor betaling van de restmiddelen door het Ministerie van Financiën en Planning voortzetten. Het gaat om een bedrag van USD 1.000.000,- dat gestort moet worden in het Gemeenschapsontwikkelingsfonds (GOF) ten behoeve van de Kaliña en Lokono volken van Beneden-Marowijne. Hiervan is in het dienstjaar 2023 slechts SRD 1.000.000,- overgemaakt op de rekening van de organisatie. Doordat de toegewezen middelen aan het directoraat heel erg weinig zijn en hieruit niet voldaan kan worden aan de bovengenoemde verplichting vanuit overheidswege, heeft het Ministerie van Regionale Ontwikkeling in het dienstjaar 2023 het Ministerie van Financiën geschreven met de stand van zaken over de betalingen voortvloeiende uit het Kaliña en Lokono vonnis, met het dringend verzoek de betalingen conform te verrichten.

40307 - Traditioneel Gezag Inheemsens

Dit programma is bedoeld voor het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Inheemsens en de overheid. In dit onderhoud zijn er diverse kosten, al dan niet op verzoek van het Traditioneel Gezag. De reis- en verblijfkosten van overheidsfunctionarissen en het Traditioneel Gezag zijn ook onderdeel daarvan, alsook ondersteuning aan het Traditioneel Gezag, in welke vorm dan ook. De raming is **SRD 325.000,-**.

40308 - Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen

Dit programma dient voor het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname. Door regelmatige communicatie worden de behoeftes van de diverse gemeenschappen bekend bij het directoraat en kan zij hierdoor haar beleid aanscherpen. In het dienstjaar 2026 is de planning om dorpsinitiatieven financieel te ondersteunen. Er zal hierbij gelet worden op de noodzaak voor de gemeenschap. De raming is **SRD 1.500.000,-**.

40309 - Onderzoek, Documentatie en project ontwikkeling Inheemsen

Met dit programma wordt beoogd het verzamelen, analyseren en verwerken van informatie en het dossier klaarmaken van projecten die gericht zijn op de ontwikkeling van de Inheemse gemeenschappen. Data is een goed vertrekpunt voor de planning, dan wel uitvoering van projecten. In het dienstjaar 2026 zal vanuit het directoraat gekeken worden naar mogelijkheden e/o systemen die moeten bijdragen tot de verzameling van data en/of het initiëren van projecten voortvloeiend uit dorpsinitiatieven. De raming is **SRD 100.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren				
Code/Programma	Doel Programma	Gerealiseerd 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
40307 Traditioneel Gezag Inheemsen	Het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Inheemsen en de overheid.	Financiële middelen voor diverse trainingen ihkv cap versterking van het TG in de Wayana Inheemsen dorpen Apetina en Palemeu heeft plaatsgevonden.	Het werkbezoek van de minister van RO en delegatie aan de Inheemse dorp Donderkamp heeft plaats gevonden.	Reis- en verblijfskosten t.b.v. het Traditioneel Gezag zijn bekostigd.
40308 Gemeenschaps-ontwikkeling Inheemsen	Het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname.	De aanschaf en transport van landbouwmaterialen ter stimulering van dorpsinitiatieven om de landbouwmethodes te verbeteren ter garandering van de voedselzekerheid zijn aangeschaft en afgegeven aan de diverse dorpen. Capaciteitsversterking in enkele dorpen van het Oosten, Midden en Zuiden van Suriname heeft plaatsgevonden.	De landbouw-gereedschappen tbv van de diverse Inheemse dorpen zijn aangeschaft en verstrekt	De aanschaf en transport van landbouwmaterialen ter stimulering van dorpsinitiatieven om de landbouwmethodes te verbeteren ter garandering van de voedselzekerheid zijn aangeschaft en afgegeven aan de diverse dorpen.
40309 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Inheemsen	Het verzamelen, analyseren en verwerken van informatie en het dossier klaarmaken van projecten, die gericht zijn op de ontwikkeling van de Inheemse gemeenschappen.	Training textielwerkvormen t.b.v. dropouts in de Inheemse dorpen in Marowijne is niet uitgevoerd. De goedkeuring van RvM is laat ontvangen (jan. 2025, middelen teruggevloeid)	De vroege schoolverlaters in diverse Inheemse dorpen zijn getraind.	Training mapping is het verzamelen, analyseren en verwerken van informatie v/d inheemse dorpen en gebieden op een digitale of fysieke kaart. Hierbij is het van belang dat de dorpen zelf in staat worden gesteld dit vast te leggen en deze kennis kunnen overdragen naar derden.
40306 Grondenrechten Inheemsen	Het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk van de Inheemsen en alle andere dat hieruit voortvloeit.	Het directoraat DOI heeft de ondersteuning en begeleiding gegeven aan het proces voor de totstandkoming van de wettelijke erkenning van de grondenrechten. De monitoring vanuit het directoraat DOI, mbt de storting van de restmiddelen in het GOF, als 1 van de maatregelen van het Kaliña en Lokono vonnis, door het Ministerie van Financiën en Plannin,g heeft plaats gevonden.	De uitgaven van diverse activiteiten i.v.m. de behandeling van de kaderwet en de daarbij behorende wetten zijn bekostigd. Het directoraat DOI heeft de ondersteuning en begeleiding gegeven aan het proces voor de totstandkoming van de wettelijke erkenning van de grondenrechten. De monitoring vanuit het directoraat DOI, mbt de storting van de restmiddelen in het GOF, als 1 van de maatregelen van het Kaliña en Lokono vonnis, door het	De uitgaven van diverse activiteiten i.v.m. de behandeling van de kaderwet en de daarbij behorende wetten zijn bekostigd. De conceptwet ter realisering van de wettelijke erkenning van de grondenrechten der Inheemse en Tribale Volken in Suriname is aangenomen in de Nationale Assemblee. Het directoraat DOI heeft de ondersteuning en begeleiding gegeven aan het proces voor de totstandkoming van de wettelijke erkenning van de

			Ministerie van Financiën en Planning heeft plaats gevonden. De middelen zijn betaald.	grondenrechten. De monitoring vanuit het directoraat DOI, mbt de storting van de restmiddelen in het GOF, als 1 van de maatregelen van het Kaliña en Lokono vonnis, door het Ministerie van Financiën en Planning heeft plaats gevonden. De middelen zijn (volledig) betaald.

Afdeling 4. Het Ministerie van Defensie

De begroting voor het Ministerie van Defensie wordt vastgesteld, als volgt:

Doelstelling Ministerie van Defensie:

Het Ministerie van Defensie heeft tot doel het medewaarborgen van de veiligheid op het gehele grondgebied van Suriname als fundamentele voorwaarde voor stabiliteit en ontwikkeling.

Conform artikel 177 van de Grondwet van de Republiek Suriname is het Nationaal Leger belast met het verdedigen van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van Suriname tegen buitenlandse gewapende militaire agressie. Vanwege de steeds veranderende eisen van de tijd moet echter in toenemende mate een intensieve bijdrage geleverd worden aan de interne veiligheid. De met overige ministeries en overheidsinstellingen, waaronder het Ministerie van Justitie & Politie en het Directoraat Nationale Veiligheid van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname, gemaakte beleidsafspraken over samenwerking en assistentie, vormen het beleidskader hiertoe.

In internationaal opzicht nopen hedendaagse opvattingen over onder meer het karakter en bereik van veiligheidsdreigingen en veiligheidsrisico's tot aanpassing van defensiebeleidconcepten en beleidsvaststellingsprocessen. Een gevolg hiervan is een toename van (sub) regionale en internationale veiligheids- en defensie instellingen, instrumenten en mechanismen. Strategieën zoals nauwere defensie samenwerking en coöperatief optreden in het tegengaan van gemeenschappelijke dreigingen vergen verregaande inspanningen van het ministerie en het Nationaal Leger en beïnvloeden in steeds grotere mate de defensie- en veiligheidsbeleidsoriëntatie en daarmee het nationaal defensieambitieniveau.

Taakstelling:

Benevens de algemene taakomschrijving voor Departementen van Algemeen Bestuur zoals vervat in art. 5 van het Besluit Taakomschrijving Departementen van Algemeen Bestuur (S.B. 1991 no. 58), zijn voor het Ministerie van Defensie de volgende taken omschreven:

De zorg voor:

- a) De verdediging van de soevereiniteit en de zelfstandigheid van de Staat Suriname;
- b) De uitwendige veiligheid van het grondgebied van de Staat Suriname;
- c) De Krijgsmacht;
- d) Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van bijstand aan de Politie, in geval zulks ter handhaving van de inwendige veiligheid of openbare orde noodzakelijk is;
- e) Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van hulp ter voorkoming van rampen en ongevallen en de bestrijding van de gevolgen daarvan;
- f) Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen verlenen van hulp en bijstand bij productieve en dienstverlenende activiteiten van de overheid;
- g) Het toezicht op de bescherming van alle activiteiten in de territoriale wateren, de economische zone en het continentaal plateau, met inachtneming van het internationaal recht.

Hoofdpijnen van het beleid van het Ministerie van Defensie.

De nationale veiligheid van de Republiek Suriname, wordt gegarandeerd binnen de grenzen van het land door de eenheden die daarvoor verantwoordelijk zijn. De Surinaamse burgers en bedrijven dienen zich immers onder elke omstandigheid constant veilig te voelen. Het Nationaal Leger draagt conform de haar toebedeelde grondwettelijke taak, zorg voor de verdediging van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van de staat Suriname tegen onder andere buitenlandse gewapende militaire agressie. Ook wordt ondersteuning verleend teneinde de veiligheid van land en volk te garanderen. Om dit te verwezenlijken:

- ✓ Wordt nauwgezet aandacht besteed aan de institutionele versterking van de defensieorganisatie.

- ✓ Vindt op reguliere basis een gedegen evaluatie van de veiligheidsvoorzieningen plaats en worden waar nodig maatregelen getroffen om de veiligheid van de burgers te garanderen en op een hoger niveau te ontwikkelen.
- ✓ Vindt eveneens een evaluatie plaats van de effectiviteit en efficiëntie van onze grensbewaking en de beheersing daarvan. Waar nodig worden extra manschappen ter beschikking gesteld.
- ✓ Wordt eveneens waar nodig ondersteuning geboden aan de repatriatie van gestrande Surinaamse onderdanen.
- ✓ Wordt bij de bestrijding van onder meer illegale immigratiestromen en de grensoverschrijdende criminaliteit samengewerkt met andere nationale en internationale partners.

Binnen wet en recht en met het oog op efficiëntie en effectiviteit wordt de zelfvoorzienend waarde van het Nationaal Leger verder opgevoerd.

Binnen het Ministerie van Defensie worden er op regelmatige basis evaluaties gehouden op beleidsgebied, vooral ten aanzien van het financiële en worden er maatregelen getroffen om conflicten en aandachtspunten, die om een directe oplossing vragen, aan te pakken.

De volgende 10 (Tien) beleidsgebieden voor Defensie blijven de focus van onze acties.

1. Bedreigingen
2. Grenscontrole
3. Binnenland
4. Productiebedrijven
5. Maritieme zone en territoriale wateren
6. Bewaking van Strategische objecten en personen
7. Immigratie
8. Civiel – Militaire relaties
9. Rampen en calamiteiten
10. Digitale Ruimte

Vanuit het Ministerie van Defensie zal er in het dienstjaar 2026 bijzondere aandacht besteed worden aan het opstarten van een opleidingsproject met als doelgroep jonge vroege schoolverlaters en jongeren die een nieuwe kans verdienen binnen de Surinaamse Maatschappij. Dit project zal uitgevoerd worden om onze jongeren de mogelijkheid te geven om discipline, vakkennis en levensvaardigheden op te doen, en de keuze te maken om in te stromen in het Nationaal Leger of door te groeien naar de civiele arbeidsmarkt.

Missie:

Defensie beschermt Suriname en ondersteunt waar noodzakelijk

Visie:

De visie van het Ministerie van Defensie is om een professionele organisatie te zijn waar:

- ✓ Kordaat, snel en kundig op onveiligheid en ondersteuning wordt ingespeeld;
- ✓ Leiders, een bron van inspiratie, inzet en voorbeeld zijn;
- ✓ Medewerkers, gemotiveerd en gedisciplineerd ons land dienstbaar zijn;
- ✓ Efficiënt en effectief omgegaan wordt met beschikbare middelen;
- ✓ Er gecommuniceerd wordt over beleid, gemaakte keuzes en resultaten;

Zoals in de doelstelling is aangehaald heeft het Ministerie van Defensie het Nationaal Leger als werkarm om de operationele taken uit te voeren. Het Nationaal Leger heeft voor deze dienstuitoefening de volgende krijgsmachtdelen en zelfstandige onderdelen ter beschikking: de Landmacht, de Marine, de Luchtmacht en het Korps Militaire Politie.

De Landmacht:

De landmacht is het grootste krijgsmachtdeel. Vanuit de landmacht worden de diverse detachementen over het hele grondgebied van Suriname bemand voor het uitvoeren van de taken van het Nationaal Leger. Het overheidsgezag zal bij met name de grenzen en in het binnenland versterkt worden. Dit zal plaatsvinden middels een gefaseerde uitvoering van het opvoeren van de aanwezigheid van troepen van het Nationaal Leger op het grondgebied van Suriname, met gepaste aandacht voor die delen van het binnenland die op grond van de resultaten van dreigings- en risicoanalyses hiervoor in aanmerking komen. Met name door het innemen van nieuwe posten, het versterken van bestaande posten en verhoogde patrouilles zal het gewenste resultaat worden bereikt.

Op deze manier zal er invulling gegeven worden aan de primaire taakstelling van het Nationaal Leger, hetgeen noodzaakt dat bestaande dreigingsanalyses en –risico's periodiek worden geactualiseerd. De bestaande dreigingen hebben voornamelijk betrekking op illegale overschrijdingen van de landsgrenzen, illegale activiteiten en verblijf van illegalen op het grondgebied van Suriname, alsmede die dreigingen die het gevolg zijn van het gebrek aan overheidsaanwezigheid en overheidscontrole.

Aan de daadwerkelijke inname van deze posten en het uitvoeren van reguliere patrouilles gaan voorzieningen vooraf die voornamelijk te maken hebben met strategische verkenningen, aanleg van noodzakelijke infrastructuur, het voor handen hebben van diverse logistieke voorzieningen waaronder geschikte en betrouwbare transport- en communicatiemiddelen, uitrustingsstukken en gekwalificeerd personeel.

De Marine:

De marine heeft als taak het waarborgen van veiligheid in de territoriale wateren, de exclusieve economische zone, alsmede op de grens- en binnen rivieren.

Dit krijgsmachtsdeel is vanuit zijn strategische posten langs de kust te allen tijde present op zee en dus beschikbaar voor de samenleving en de overige stakeholders binnen het maritiem domein. Verder zal de Marine samen optrekken met actoren binnen het maritieme wezen zoals het KPS, de Kustwacht, MAS, bedrijfsleven en overige overheidsinstanties. Dit in belang van veiligheid op zee. Veiligheid is een absolute voorwaarde voor een gunstig investeringsklimaat.

Het is van essentieel belang dat dit legeronderdeel voor zijn taakuitoefening over geschikt en betrouwbaar materieel beschikt. Ook de beschikking over voldoende middelen om materiaal en materieel duurzaam te managen en te onderhouden zal de Marine in staat stellen om over een operationeel betrouwbare vloot en troepen te beschikken en hierdoor continue voor veiligheid te zorgen.

De Luchtmacht:

De luchtmacht van het Nationaal Leger is ingesteld bij Staatsbesluit van 23 maart 1982 ("Besluit Instelling Afdeling Luchtmacht van het Nationaal Leger", S.B. 1982 N0. 70).

De algemene doelstelling van de luchtmacht is het beschermen van het luchtruim boven het Surinaams grondgebied, het in hiervoor in aanmerking komende gevallen uitvoeren van luchtverkenningen, het verlenen van lucht(vuur)steun aan andere onderdelen van het Nationaal Leger en het assisteren van overheidsinstanties, waar nodig. Deze assistentie kan bijvoorbeeld bestaan uit het verrichten van gezamenlijke operaties in verband met bescherming van de economische zone en het verlenen van specifieke luchttransportsteun.

Om de luchtmacht in staat te stellen conform haar taakstelling duurzaam operationeel actief te zijn, is naast beschikbaarheid van betrouwbare middelen, uitbreiding van de bestaande infrastructurele, maar vooral materiële voorzieningen noodzakelijk.

Het Korps Militaire Politie:

Het Korps Militaire Politie is een zelfstandig onderdeel van het Nationaal Leger en is onder meer belast met:

- Het verrichten van politiewerkzaamheden t.b.v. het Nationaal Leger zowel in Paramaribo als op de detachementen in de districten;
- Het op aanvraag verlenen van assistentie aan het Korps Politie Suriname;
- Zorgdragen voor orde, rust en veiligheid bij krijgsraadzittingen;
- Motorescortes voor hoogwaardigheidsbekleders, alsook bij prioriteit transporten;
- Toezicht op grensoverschrijding d.m.v. het uitvoeren van immigratiewerkzaamheden op de internationale luchthaven van Suriname, de J.A. Pengel Luchthaven en de aangewezen grensdoorlaatposten in Suriname (de districten Nickerie - South Drain en binnenkort ook te Zeedijk), Marowijne (Albina) en Paramaribo (vliegveld Zorg & Hoop);
- Specialistische opsporingswerkzaamheden (controle op echtheid van reisdocumenten bij grensoverschrijding en andere technische recherche werkzaamheden);
- Opsporen en onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door militairen en ook indien burgers in vereniging met militairen strafbare feiten hebben gepleegd.

Het Militair Hospitaal:

Het Dr. F.A.C. Dumontier Militair Hospitaal (MH) is in 1965 officieel in gebruik genomen. Bij de staatkundige onafhankelijkheid van Suriname in november 1975 is dit hospitaal aan de toenmalige Surinaamse Krijgsmacht overgedragen. Het MH levert preventieve en curatieve eerstelijns medische zorg voor de militairen, hun gezinsleden en andere rechthebbenden. Het MH biedt onder andere gezinszorg, prenatale controle, zuigelingen controle, fysiotherapie, geestelijke gezondheidszorg, tandheelkundige zorg, keuringen, vaccinaties en ambulance- en laboratoriumdiensten. Jaarlijks heeft het MH gemiddeld 24.000 consulten.

Daarnaast vervult het MH ook een belangrijke rol in de operationele geneeskundige keten en zorgt ervoor dat militairen (in teamverband of individueel) medische zorg hebben tijdens diverse operaties en/of in missiegebieden. Bij rampen of ongevallen stelt het Ministerie van Defensie het Militair Hospitaal beschikbaar voor het verlenen van medische assistentie voor zowel de militair als de niet militaire burger in nood. Ook bij formele en recreatieve evenementen georganiseerd door de regering en/of NGO's, is het Militair Hospitaal in staat hen te voorzien van medische assistentie door middel van het opzetten van goed uitgeruste mobile medische posten.

Stichting Reintegratie Ex- Militairen:

De Stichting Re-integratie Ex- Militairen (R.E.M) coördineert in overeenstemming met haar doelstellingen en statuten het beleid inzake het toekennen van resocialisatie- en invaliditeitstoelagen die vanwege fysieke of psychische problemen arbeidsongeschikt zijn geworden.

Voorts zal de Stichting in dit dienstjaar wederom in samenwerking met andere actoren, haar inspanningen voortzetten om deze doelgroep opleidingen en trainingen aan te bieden. Dit voor een betere aansluiting op de arbeidsmarkt. Vanuit het Ministerie van Defensie zal er voor dit dienstjaar aanpassing of verbetering van de uitkering en toelagen plaatsvinden welke noodzakelijk zijn als minimale tegemoetkoming, gezien de huidige economische situatie.

Personeelsdeel

Visie op HRM

Het personeelsbeleid dat continu in ontwikkeling is, heeft o.a. als primaire uitgangspunten dat elk personeelslid op de juiste plaats zit, zijn/haar taken gemotiveerd uitvoert en hiervoor correct wordt beloond in overeenstemming met de geldende voorschriften. Dit binnen een goed gestructureerd defensieapparaat, waarin er een duidelijke, goed gebalanceerde relatie bestaat tussen enerzijds de organisatiedoelstellingen en anderzijds

de kwaliteit van het personeel. Het besef dat verwezenlijking van deze visie enkele flankerende maatregelen vereist, is aanwezig. Hierbij wordt o.a. gedacht aan het wetgevingskader, werkprotocollen, relevante kantoor inventaris, kantoor hulpmiddelen en adequate kantoorruimten. Het beleid is er ook op gericht om noodzakelijke aanpassingen te treffen inzake het tegengaan van gestructureerd verzuim en langdurige ziekteverzuim. Voorts worden gelijke kansen aan zowel het mannelijk als het vrouwelijk personeel geschapen, teneinde een eerlijke en gezonde organisatie te creëren.

Operationaliseren Human Resource Management Informatie Systeem Defensie

De steeds veranderende defensieorganisatie zal niet buiten een modern Human Resource Management (HRM) kunnen. De omvang van de defensieorganisatie dient te worden aangevuld en aangepast waarbij digitalisering en automatisering van de personeelszuil een belangrijke voorwaarde is voor de uitvoering van een goed HRM-beleid. Het Ministerie van Defensie is reeds van start gegaan met het proces voor het opzetten van een Human Resource Management Informatie Systeem (HRMIS) voor de defensieorganisatie en het ligt in de bedoeling dit proces voort te zetten. De voordelen van dit systeem zijn als volgt, een efficiënte verhoging door betere infra- en werkstructuur waarbij minder menskracht verloren gaat aan de administratieve rompslomp; de kans op fouten is veel kleiner, de HRMIS bespaart tijd en kosten, directe signalen vanuit de werkvloer, meer gemak wordt geboden voor de administratie (PZ) en de motivatie tot participatie in het arbeidsproces wordt verhoogt, en de beschikbaarheid over de nodige statistieken (cijfers) om beleid uit te stippelen is verbeterd.

Personeelsbestand van Defensie

Per juni 2025 zijn er volgens de betaalrol circa 3.624 landsdienaren werkzaam bij het Ministerie van Defensie. Dit aantal is inclusief het personeel ingedeeld bij het Directoraat Nationale Veiligheid (DNV). Van het totaal aantal personeelsleden zijn 150 burgers en 3.474 militairen. In onderstaande tabel wordt het overzicht van het personeel (per juni 2025) weergegeven.

Personeelsbestand	Percentage	Aantal	Functiegroep	Gemiddelde loonsommen
Burgerpersoneel				
Lager Kader	66%	99	3a - 6c	5.132 – 7.448
Midden Kader	16%	24	7a - 8c	6.937 – 9.435
Hoger Kader	18%	27	9a →	8.642 →
Totaal	100%	150		
Militair personeel				
Lager Kader	72%	2485	M01 – M04	6.560 – 8.466
Midden Kader	20%	702	M05 – M08	9.475 – 12.538
Hoger Kader	8%	287	M09 – M14	12.901 – 19.816
Totaal	100%	3.474		

Personeelsverloop:

Instroom

In de tweede helft van 2024 zijn er middels lichtingsploeg 24-01 57 militairen en 5 burgerpersoneelsleden in dienst getreden. Verder wordt voor het eerste kwartaal van het dienstjaar 2026 voorgenomen om 02 militaire lichtingsploegen van ongeveer 100 personen elk in dienst te nemen. Vanwege de constante uitstroom van personeel in de periode 2021 t/m 2025 en de groeiende vergrijzing zijn er vacatures ontstaan waardoor het Ministerie van Defensie genooddaakt is om minimaal 200 personen (militairen) in dienst te nemen, om invulling te gaan geven aan de openstaande vacatures.

Doorstroom

Gemotiveerde mensen leveren betere prestaties en de motivatie van de medewerkers is één van de succesfactoren voor de organisatie. Als onderdeel van de motivatie van het personeel hebben bevorderingen, vaste dienst aanstellingen, huldigen, decoraties en gratificaties plaatsgevonden.

Bevorderingen en aanstelling vaste dienst

Voor bevorderingen en vaste dienst aanstellingen zijn vanaf juli 2024 t/m juni 2025 een totaal van 644 militairen bevorderd naar de naast hogere rang en hebben 233 militairen en 03 burgerpersoneel een vaste dienst aanstelling gekregen. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat voor de rest van het dienstjaar 2025 en het dienstjaar 2026 de bevorderingen en vaste dienst aanstellingen voort te zetten. Voor de rest van het dienstjaar 2025 wordt nog een aantal bevorderingen verwacht uit te komen en voor het dienstjaar 2026 kan bij benadering nog circa 400 bevorderingen naar de naast hogere rang erbij verwacht worden.

Huldiging, decoraties en gratificaties

Voor militaire decoratie zijn in de periode juli 2024 t/m juni 2025 een totaal van 448 militairen gedecoreerd i.v.m. 10 jaar, 15 jaar en 25 jaar militaire trouwe dienst. Hiermee is een klein deel van de achterstand ingelopen. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat in de rest van het dienstjaar 2025 en het dienstjaar 2026, de achterstand zoveel mogelijk in te lopen en de militaire decoraties als ook de huldigen voort te zetten.

Voor gratificatie zijn in de periode juli 2024 t/m juni 2025 zijn er een totaal van 144 gratificaties afgehandeld. Deze activiteit wordt in de rest van dit dienstjaar gecontinueerd worden. Ook zal in 2026 in verband met het feit dat personeelsleden i.v.m. gratificatie voor 25, 30, 35 en 40 jaren in dienst zijn van de overheid erbij komen.

Uitstroom

In de periode juli 2024 t/m juni 2025 zijn 75 personeelsleden op eigen verzoek met ontslag gegaan, zijn 55 militairen met oneervol ontslag gestuurd en hebben 40 personeelsleden de dienst verlaten wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat voor de rest van het dienstjaar 2025 en voor het dienstjaar 2026 een voortzetting van de uitstroom zal plaatsvinden. Voor het dienstjaar 2026 wordt verwacht dat 117 personeelsleden de pensioengerechtigde leeftijd zullen bereiken en met pensioen zullen gaan. Hiervan zijn 12 burgerpersoneelsleden en 104 militairen.

Verbeterde rechtspositie van onze militairen en medewerkers:

Geen enkel organisatie kan duurzaam functioneren zonder rechtvaardigheid jegens de mensen die haar dragen. Daarom leggen wij in 2026 nadrukkelijk de nadruk op verbetering van de rechtspositie conform beschikbaar budget. Dit is geen gunst, maar een plicht en een morele én institutionele verantwoordelijkheid tegenover de mannen en vrouwen die zich met hart en ziel inzetten voor ons land. Door de kracht van een solide organisatie te verbinden met de rechtvaardigheid van een sterke rechtspositie, bouwen wij aan een defensie die niet alleen paraat en professioneel is, maar ook gedragen wordt door haar mensen en vertrouwd wordt door de samenleving. Dát is de koers die wij samen zullen varen, met trots, discipline en toewijding.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	1.545.000	1.545.000	1.639.807	1.718.085	1.778.943
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	1.426.000	1.426.000	1.505.307	1.575.085	1.615.443
610	Lonen en salarissen	0	0	1.142.000	1.142.000	1.225.307	1.230.085	1.240.443
611	Sociale premies	0	0	112.000	112.000	140.000	150.000	165.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	132.000	132.000	120.000	170.000	180.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	40.000	40.000	20.000	25.000	30.000
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	119.000	119.000	134.500	143.000	163.500
620	Inventaris	0	0	4.000	4.000	2.500	3.000	3.500
621	Transportmiddelen	0	0	115.000	115.000	132.000	140.000	160.000

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Deze kosten hebben betrekking op de lonen, salarissen en emolumenten van personeelsleden werkzaam bij het Ministerie van Defensie. De onderstaande tabel is een specificatie van de diverse componenten onder deze rubriek.

De totale personeelskosten voor het dienstjaar 2026 bedragen **SRD 1.142.000.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	806.697.318
61002	Vakantietoeslag	218.691.917
61003	Overwerk	60.000
61004	Bonussen en Gratificaties	4.257.999
61006	Vacatiegelden	615.000
61012	Detachering toelagen	4.402.000
61013	Functionele toelagen	21.679.500

61014	Persoonlijke toelagen	1.788.700
61015	Lesuren vergoeding	1.765.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.902.107
61017	Waarnemingstoelage	4.393.759
61018	Inconvenienten	43.254.600
61020	Telefoonvergoeding	4.909.300
61021	Representatievergoeding	10.032.650
61023	Vervoersvergoeding	2.599.750
61024	Overige vergoedingen	13.950.400
Totaal		1.142.000.000

611 - Sociale premies

Deze premies betreffen de verplichte bijdrage van de werkgever aan respectievelijk het Pensioenfonds en het Staats Ziekenfonds Suriname. De Pensioenbijdrage is geraamd op SRD 61.503.617,- en voor het Staatsziekenfonds SRD 50.496.383,-

De totale raming van Sociale Premies voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 112.000.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	61.503.617
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	50.496.383
Totaal		112.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Hieronder vallen de kosten voor onderhoud van gebouwen en terreinen, het garanderen van de bedrijfsvoering en het operationeel houden van alle transportmiddelen (voer-, vlieg- en vaartuigen) van de gehele defensieorganisatie, ter garantie van de verplaatsingen van het militair personeel. Verder zijn de kosten voor het investeren in binnenlandse alsook buitenlandse opleidingen, de aanschaf van militaire uitrusting, nationale en internationale manifestaties, nutsvoorzieningen en de aanschaf van voedingsmiddelen voor rechthebbenden in deze rubriek inbegrepen.

Voor het dienstjaar 2026 worden de kosten voor het onderhoud van de 3 Chetak helicopters ook meegenomen gezien er een achterstand is in de onderhoudsbetaling van de tweede helft van 2025 Dit is van essentieel belang gezien de leverancier Hindustan Aeronautics Limited (HAL) zich op het standpunt stelt dat de betalingen eerst moeten plaatsvinden. Alvorens de onderhoudswerkzaamheden kunnen aanvangen.

Het ministerie zal in 2026 ook overgaan tot de gefaseerde aanschaf van persoonlijke standaarduitrusting (PSU'S). Deze maatregel beoogd de operationele paraatheid van het Nationaal Leger te vergroten en tegelijkertijd te voorzien in de basisbehoeften van onze manschappen. De beschikbaarheid van kwalitatieve en uniforme uitrusting draagt bij aan een hogere mate van veiligheid, discipline en motivatie binnen Defensie, wat van eminent belang is.

Voor het dienstjaar 2026 zijn de totale kosten voor geraamd op **SRD 132.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	815.700
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	800.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	470.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	86.490
61221	Vergaderkosten	9.220.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	440.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	590.000
61238	Telefoon uitgaven	387.940
61239	Gas	2.015.000
61240	Water	7.350.000
61241	Electriciteit	3.118.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	150.000
61246	Verzekering	157.920
61247	Schoonmaak	320.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	21.000.000
61251	Voeding	26.000.000
61253	Vrachtkosten en Porti	13.100.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.544.950
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	13.200.000
61260	Onderscheidingen	504.000
61277	Laboratoriumkosten	145.000
61279	Medicijnen	1.000.000
61280	Hulpmiddelen	750.000
61281	Vaccins	75.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	28.660.000
Totaal		132.000.000

616 - Sociale uitkeringen

Dit vanwege de betalingsachterstand van het dienstjaar 2025 bij Stichting Staatsziekenfonds. Vanwege een budgetneutrale verschuiving in het dienstjaar 2025 is besloten de achterstanden mee te nemen in 2026, dit na afstemming met het Ministerie van Financiën en Planning. Het is van zeer hoge importantie dat de achterstallige betalingen worden nageleefd ten einde ervoor zorg te dragen, dat de rechten van onze militairen en hun gezinsleden op meerkosten medische zorg te allen tijden gegarandeerd blijft.

Voor het dienstjaar 2026 is de totale raming voor de medische kosten (meerkosten) geraamd op **SRD 40.000.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	20.000.000
61606	Poliklinische Kosten	20.000.000
Totaal		40.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Het Ministerie van Defensie heeft besloten over het dienstjaar 2026 verder te investeren in inventaris om ervoor te zorgen dat er sprake is van efficiëntie, professionaliteit en het verder welzijn binnen de organisatie te verhogen. Goede werkplekken stellen ons personeel in staat optimaal te presteren en dragen bij aan een sterke, beter geordend en toekomstbestendige Defensie.

De kosten voor aanschaf van kantoormeubilair en kantoor hulpmiddelen zijn geraamd op **SRD 4.000.000,-**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	375.000
62003	Communicatie	375.000
62004	Computers	3.250.000
Totaal		4.000.000

621 - Transportmiddelen

In 2024 is het marinevaartuig RSS Barracuda geleased. De Barracuda is een militaire-marineschip dat noodzakelijk is voor de uitvoering van reguliere patrouilles, grenscontroles, militaire- operaties en zichtbaarheid. Dit vaartuig is in het bijzonder geleased om de Blacklisting van Suriname te voorkomen in de Europese vis-importmarkt. Dit in het kader van het IUU-agreement (Illegal Unreported and Unregulated fishing) welke verstreckende gevolgen kan hebben voor onze visserijsector en economie. Er is een lease-to-buy overeenkomst gesloten voor vijf jaren waarbij Suriname jaarlijks Euro 2.300.000,- verschuldigd is aan DAMEN Financial Services Holding B.V. deze overeenkomst loopt tot 2029 voor het marinevaartuig RSS Barracuda, waarna een besluit van de regering genomen zal moeten worden voor de aanschaf.

Om de paraatheid, mobiliteit en operationele slagkracht van onze krijgsmachten te waarborgen, zal het Ministerie van Defensie over het dienstjaar 2026 prioriteit geven aan het starten van een minimale uitbreiding van haar mobiliteit. Dit zal bijdragen dat onze eenheden effectief hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Deze investering is een directe versterking in onze nationale veiligheid en de bescherming van de Souvereiniteit van de Republiek Suriname.

Voor het dienstjaar 2026 is een totaalbedrag van **SRD 115.000.000,-** uitgetrokken.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	3.000.000
62108	Vaartuigen	112.000.000
Totaal		115.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	44.500	44.500	52.600	60.700	67.800
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	11.000	11.000	12.000	14.000	15.000
10919	Bijdrage Stg. Nazorg Dienstplichtigen	0	0	11.000	11.000	12.000	14.000	15.000
141	Subsidie en Bijdragen	0	0	3.000	3.000	7.000	8.000	9.000
14112	Opstart Suriname Non-proliferatie Autoriteit	0	0	3.000	3.000	7.000	8.000	9.000
404	Interne en Externe Veiligheid	0	0	3.000	3.000	4.000	5.000	6.000
40407	Opstart Defensievormings en ambachtprogramma	0	0	3.000	3.000	4.000	5.000	6.000
408	Binnenlandse Veiligheid	0	0	25.700	25.700	27.000	30.000	33.000
40801	Waarborgen veiligheid	0	0	5.700	5.700	6.000	7.000	8.000
40803	Bijzondere Voorzieningen Defensie	0	0	20.000	20.000	21.000	23.000	25.000
616	Financieel Economisch	0	0	500	500	600	700	800
61616	Aflossingen detachementen en grensposten NL	0	0	500	500	600	700	800
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	1.300	1.300	2.000	3.000	4.000
80745	Doorstart Agrarisch Bedrijf vonFreyburg	0	0	1.300	1.300	2.000	3.000	4.000

Toelichting : Programma's

10919 - Bijdrage Stg. Nazorg Dienstplichtigen

Deze stichting is onder meer belast met de opvang en begeleiding van hulpbehoevende ex-militairen. Gezien de huidige economische situatie is aanpassing of verbetering van de uitkering en toelagen noodzakelijk als minimale tegemoetkoming vanuit Defensie. Voor deze beleidsmaatregel is een bedrag geraamd ter dekking van de exploitatiekosten van de stichting, de kosten inclusief de aangepaste/verbeterde resocialisatie toelage, de aangepaste/verbeterde invaliditeitsuitkering aan de leden van deze doelgroep en de kosten voor (medische/psychiatrische) behandeling. Verder zal er geïnvesteerd

worden in trainingen en structurering van de medische zorg.
Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 11.000.000,-**.

14112 - Opstart Suriname Non-proliferatie Autoriteit

De Suriname Non-proliferatie Autoriteit (SNA) heeft als doel het houden van toezicht op de naleving van de door de Republiek Suriname geratificeerde ontwapeningsverdragen, het houden van chemische, biologische, nucleaire en ontplofbare stoffen. Alsook het houden van toezicht op actoren die betrokken zijn bij het proces van import, export, handel en ontruiming van ontplofbare stoffen. Voor de logistieke werkzaamheden van de SNA zijn er 1 pick up en 1 bromfiets begroot. Als ook de kosten voor onder andere onderhoud van transportmiddelen, contractanten, huur gebouwen en kantoorbenodigdheden en de aanschaf van kantoormeubilair, computers, printers en overig inventaris.
Om hieraan invulling te geven is het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 **SRD 3.000.000,-**.

40407 - Opstart Defensievormings en ambachtprogramma

Een bijzondere prioriteit voor het Ministerie van Defensie in 2026 is het bieden van perspectief aan onze jongeren via het Ministerie van Defensie middels ons Nationaal Defensievormings en Ambachtsprogramma. Vanuit het Ministerie van Defensie gaan wij daarom een opleidingsprogramma starten met als doelgroep jongeren die een nieuwe kans verdienen binnen de Surinaamse Maatschappij. Dit project zullen wij uitvoeren om onze jongeren de mogelijkheid te geven om vanuit Defensie discipline, vakkennis en levensvaardigheden op te doen. Met dit programma beogen wij een nieuwe generatie te vormen die sterk, loyaal, gedisciplineerd en plichtsgetrouw zijn. Ook zullen zij verder in aanraking komen met militaire waarden zoals discipline, kameraadschap, leiderschap en respect voor orde, gezag en vaderlandsliefde. Zij hebben daarna de keuze te maken om in te stromen in het Nationaal Leger of door te groeien naar de civiele arbeidsmarkt. Zo bouwen wij niet alleen aan de versterking van ons militair apparaat, maar dragen wij ook bij aan de ontwikkeling van onze samenleving. Want een leger dat investeert in zijn jongeren, investeert in de toekomst en veiligheid van het gehele land.

Verwachte resultaten:

- Nieuwe lichting jonge militairen die discipline en perspectief hebben
- Versterking van het imago van Defensie als maatschappelijke partner
- Positieve bijdrage aan nationale veiligheid en sociale rust
- Voorkomen dat ze niet in de verkeerde invloedsfeer gaan

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 3.000.000,-**.

40801 - Waarborgen veiligheid

Voor dit programma is er een bedrag geraamd voor operaties op leger en krijgsmachtsniveau alsook voor trainingen en oefeningen en bilaterale en multilaterale samenwerkingen, de aanschaf van specifiek militair operationele middelen zoals drones, communicatiemiddelen, logistieke middelen en andere tactische middelen voor navigatie te land, water en lucht alsook het versterken van de inlichtingendienst. Allen met het doel de presentie van het Nationaal Leger c.q. overheidsgezag op te voeren in stad, district, op zee, in de lucht en in het bijzonder om op de grenzen gezamenlijk met andere veiligheidsinstituten zoals het KPS en de Kustwacht, de grenscontrole effectief te doen versterken.
Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 5.700.000,-**.

40803 - Bijzondere Voorzieningen Defensie

1 *Project: Renovatie barakken, multifunctionele zaal en Onder-officiers verblijf van diverse Kazernes*

Deze faciliteiten zijn van essentieel belang om niet alleen de operationele capaciteit te verbeteren, maar ook het welzijn en de efficiëntie van onze troepen te optimaliseren.

1. Verbeterde Leefomstandigheden:

Gerenoveerde/verbeterde barakken en Onder-officiers verblijf zijn cruciaal voor het bieden van leefbare en functionele verblijfsruimtes voor onze militairen. Door te investeren in goed ontworpen barakken met de nodige voorzieningen zoals individuele slaapvertrekken, sanitaire faciliteiten en recreatieve ruimtes, zorgen we voor een gezonde en werkbare omgeving waarin onze troepen kunnen rusten en opladen na hun dienst. Dit zal resulteren in betere mentale en fysieke gesteldheid van onze troepen.

2. Multifunctionele Zaalfaciliteit:

De integratie van een multifunctionele zaal biedt veelzijdigheid en flexibiliteit aan de kazerne. Deze zaal kan worden gebruikt voor diverse activiteiten zoals briefings, trainingen, sociale evenementen en zelfs als tijdelijke opvang bij noodsituaties. Hierdoor wordt de kazerne niet alleen een operationele basis, maar ook een centrum van gemeenschapsactiviteiten en samenwerking.

Door te investeren in betere faciliteiten zoals barakken, multifunctionele zalen en Onder-officiers verblijf, investeren we niet alleen in het heden maar ook in de toekomst van onze krijgsmacht, wat essentieel is voor het behoud van een sterke en veerkrachtige verdedigingsinfrastructuur.

2 *Project: Renovatie Legerposten/ detachementposten*

Om het overheidsgezag op te voeren en de orde, rust en leefbaarheid ter plaatse te waarborgen alsook de veiligheid in het binnenland te garanderen, dient het Nationaal Leger de operaties vanuit verschillende strategische locaties/ detachementen te verbeteren respectievelijk in- en op te voeren. Dit betekent dat militairen zich op deze locaties voor langere en dikwijls onbepaalde periode adequaat gelegeerd moeten worden. De detachementposten in ons binnenland worden gebruikt als legeringscentra, verzamelpunten en surveillance posten van waar afgelegen gebieden bereikt kunnen worden. Daarom is het van eminent belang dat er adequate detachementen zijn op strategische plaatsen, met goede verblijf- en arbeidsomstandigheden, opdat volledige operaties naar behoren uitgevoerd kunnen worden. De legerposten van het Ministerie van Defensie ontberen echter al enkele jaren adequate werkaccommodatie en huisvesting met sanitaire voorzieningen, kookegelegenheid of zijn de legerposten dringend aan renovatie toe.

De aanwezigheid van goed uitgeruste detachementen in het binnenland vormt een belangrijke schakel in het veiligheidsweefsel van Suriname. Zij ondersteunen grensbewaking, rampenrespons, en surveillance tegen illegale economische activiteiten (goudwinning, smokkel, houtkap). Dit project ondersteunt directe en meetbare veiligheidswinst én versterkt het bestuur in moeilijk bereikbare regio's.

3 *Project: Renovatie MP-Gebouw*

Het gebouw Hoofdkwartier Militaire Politie, gelegen op de hoek van de Henck Aaronstraat en de Tourtonnelaan, werd voor het laatst volledig gerenoveerd in 2010. Dit gebouw behoeft dringende renovatie. De Militaire Politie is essentieel voor interne rechtsorde binnen Defensie, en fungeert tevens als brug naar civiele veiligheidsorganisaties. Een degelijke huisvesting is noodzakelijk om de rechtsstatelijke werking van het ministerie te waarborgen. De voortzetting van de renovatie is dus van eminent belang. Het totaal geraamd bedrag voor bijzondere voorzieningen is voor het dienstjaar 2026 vastgesteld op **SRD 20.000.000,-**.

61616 - Aflossingen detachementen en grensposten NL

Dit programma is specifiek bedoeld voor de reguliere aflossingen van detachementen en grensposten over het geheel land. De reguliere aflossingen zijn essentieel voor het zorgdragen van de presentie van het Nationaal Leger c.q. overheidsgezag in het binnenland, te zee, te lucht en in het bijzonder op de grenzen waar gezamenlijk met de andere veiligheidsinstituten zoals het KPS en de Kustwacht, voor orde en veiligheid wordt gezorgd. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 **SRD 500.000,-**.

80745 - Doorstart Agrarisch Bedrijf vonFreyburg

In het kader van de gestelde voornemens van de Defensieorganisatie aangaande het vergroten van de zelfvoorzieningen, zullen ten aanzien van de bestaande behoeften aan agrarische producten (groenten en fruit) verdere voorzieningen getroffen worden voor het bereiken van dit doel. Voor de constante productie is het belangrijk dat de benodigde zaden, meststoffen en andere essentiële middelen aanwezig zijn.

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 1.300.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Binnenlandse veiligheid				
Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
80745. Exploitatie Agrarisch Bedrijf von Freyburg	Het Nationaal Leger voorzien van verse groenten en fruit en om de lokale economie te stimuleren.	Productie constant gehouden. Het NL voorzien van verse groente en fruit	Productie constant gehouden. Het NL voorzien van verse groente en fruit.	-Verbetering Landbouw Arealen
40801. Kosten i.v.m. waarborgen veiligheid	Aanschaf specifiek militair operationele middelen voor het opvoeren van de slagkracht van het Nationaal Leger	aanschaf communicatie middelen en andere tactische middelen en uitvoering geheime operaties	- Verbeterde veiligheidsgevoel - Sterke en verbeterde slagkracht van het Nationaal Leger.	- Verbetering mobiliteit, monitoring, communicatie en andere randvoorwaarden - Zorgdragen voor fysieke aanwezigheid/presentie van het Nationaal Leger om het veiligheidsgevoel van de samenleving te waarborgen
40803. Bijzondere Voorzieningen Defensie	Bestemd voor uitbreiding en renovatiewerken	Verbetering van de Legeringsplaatsen op diverse detachementen	Oplevering van enkele gerenoveerde legeringsplaatsen en detachementen.	Verdere aanpak met betrekking tot renovatie van legeringsplaatsen en detachementen.
10919. Bijdrage Stichting Nazorg Dienstplichtigen	her-, om- en bijscholing als ook specifieke medische en psychiatrische zorg t.b.v. de doelgroep	Exploitatie kosten en toelagen van de doelgroep volgens planning afgehandeld.	Personeels- en exploitatiekosten en toelagen t.b.v. de doelgroep afgehandeld	Exploitatiekosten, verhoogde uitkeringen en verhoogde toelagen volgens respectievelijk behoefte en opgave af te handelen.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

4123 Opstart Suriname Non-proliferatie Autoriteit	Dit programma heeft als doel het indentificeren van alle betrokken actoren welke bij het proces van import, export, handel, ontruiming van en toezicht op ontplofbare en/of gevaarlijke stoffen betrokken zijn.	-	Het initiëren van de inventarisatie van diverse bedrijven in deze branche.	Het identificeren van diverse actoren die actief zijn in Suriname met chemicaliën. Ook doelt dit programma op formaliseren van afspraken met de P.G en EZ t.a.v het vergunningen beleid.
40407 Opstart Defensievorming en Ambachtsprogramma	Dit programma is bedoeld voor jongeren die een nieuwe kans verdienen binnen de Surinaamse Maatschappij. Het project zal uitgevoerd worden om onze jongeren de mogelijkheid te geven om vanuit Defensie discipline, vakkennis en levensvaardigheden op te doen.	-		Opstarten van fase 1 van het programma waarbij : -Infocampagne voor werving voor het DAP -In fase 1 ± 100 personen meedoen aan het programma Geïnteresseerden zullen dan door een selectie heengaan. Met dit programma wordt beoogd een nieuwe generatie te vormen die sterk, loyaal, gedisciplineerd en plichtsgetrouw zijn.
61616. Aflossingen detachementen en grensposten NL	Dit programma is specifiek bedoeld voor de reguliere aflossingen van detachementen en grensposten over het geheel land.	bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district	bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district	Verplaatsingen naar en van de detachementen en grensposten bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	8	10	12	14
53	<i>Niet-Belastingmiddelen</i>	0	0	8	10	12	14
53145	Bestekkosten	0	0	8	10	12	14

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53145 - Bestekkosten

Bestekkosten:

Deze gelden bestaan uit de bijdrage van leveranciers die inschrijven voor de openbare aanbesteding voor de levering van houdbare en niet - houdbare levensmiddelen één of tweemaal per jaar en overige inschrijvingen. Voor de bestekkosten wordt een tarief van SRD 500,- gehanteerd, hetgeen kostendekkend is. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 8.000,-**.

Afdeling 5. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking

De begroting voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking wordt als volgt vastgesteld:

De President van de Republiek Suriname geeft conform de Grondwet, artikel 101, leiding aan de buitenlandse politiek en bevordert de ontwikkeling van Suriname in de internationale rechtsorde. De richting en inrichting van het buitenlands beleid is derhalve het prerogatief van de President. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking (hierna te noemen, MBIS) is in deze context de directe werkarm van de President en als zodanig belast met de uitvoering van het buitenlands beleid. Voor een effectieve en efficiënte uitvoering van het buitenlands beleid, vindt optimale afstemming plaats tussen het Kabinet van de President en het Ministerie van BIS respectievelijk met belangrijke stakeholders.

Conform de geldende tekst van het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58), zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2010 no 124, geldende tekst S.B. 2020 no. 191, zijn de bijzondere taken van het Ministerie van BIS (naamswijziging; PB no. 26/2025, Presidentieel besluit van 16 juli 2025, houdende aanpassing instelling Departementen van Algemeen Bestuur) omschreven en herschreven.

Aan het Ministerie worden de volgende drie kerntaken toegekend:

- Domein overschrijdende belangenbehartiging, het voeren van een samenhangend buitenlands beleid en het waken over de coherentie van interne beleidskeuzes met de internationale agenda. Het buitenlands beleid moet zijn: consistent, dynamisch, ontwikkelings- en doelgericht en vertrouwenwekkend.
- Internationale Handel – het bevorderen van de bilaterale handel en investeringen, het stimuleren van internationaal ondernemen, de acquisitie van investeringen uit het buitenland, de opdrachtverlening op het gebied van economische diplomatie, het sluiten en uitvoeren van handels- en investeringsverdragen via bi- en multilaterale netwerken, en het bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheids- en ontwikkelingsdoelstellingen d.m.v. economische- en publieke diplomatie.
- Internationale Samenwerking – het bevorderen van duurzame economische groei en zelfredzaamheid als motor voor armoedebestrijding in Suriname. Centraal staan het versterken van het lokaal ondernemingsklimaat en ondernemerschap in Suriname.

Het beleidskader en prioriteiten buitenlands beleid

Gestoeld op de Beleidsnota 2020-2025 van het Ministerie van BIS en het regeerakkoord 2025-2030, zal "het buitenlands beleid dienstbaar zijn aan de sociaal-economische en culturele ontwikkeling van ons land, gericht op de mobilisatie van buitenlandse investeringen, een verantwoord en effectief gebruik van de natuurlijke hulpbronnen en economische mogelijkheden, capaciteits- en institutionele versterking, ontwikkeling van moderne technologie en het verwerven van afzetmarkten". Ter verwezenlijking van dit beleid, acht het Ministerie de zes onderstaande strategische doelstellingen van belang:

1. Een versterkt en positief imago van ons land en verhoogde effectieve toegang op het internationaal podium;
2. Een verbeterd en versterkt investeringsklimaat voor het aantrekken van internationale investeerders.
3. (Post-) COVID-19 diplomatie;
4. Aantrekking van kapitaal voor duurzame ontwikkeling, onder andere het Diaspora fonds;
5. Aantrekken en versterken van het menselijk kapitaal internationaal;
6. Organisatieontwikkeling van het Ministerie en onze Ambassades en Consulaten;
7. Bevorderen van het personenverkeer van en naar Suriname.

Deze strategische doelstellingen voorzien in een basis voor de (reguliere) beleidsactiviteiten van het Ministerie en geschieden in samenhang met de richting die is aangegeven voor de nationale ontwikkeling in het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026.

In het MOP 2022-2026 zijn er zes strategische actiepunten geïdentificeerd voor het Ministerie, die al dan niet in samenwerking met andere (overheids)instanties worden gerealiseerd. Deze strategische actiepunten, die eveneens in acht genomen dienen te worden bij het uitstippelen van de beleidsactiviteiten, zijn als volgt:

1. Opstellen, indienen, aannemen en afkondigen Wet op Local Content;
2. Instellen Local Content Development Office;

3. Afstemmen buitenposten met vakministeries voor gerichte internationale samenwerking [*via het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Handel en Samenwerking*];
4. Intensieve regionale en internationale samenwerking m.b.t. grensoverschrijdende visbestanden en visserijcontrole;
5. Verkorten van procedures voor hooggeschoolde migranten die in diverse productiesectoren en in het hoger onderwijs inzetbaar zijn;
6. Invoeren mechanisme “*citizen by investment*”.

Implementatie buitenlands beleid

De activiteiten per beleidsprogramma's zoals opgenomen voor het begrotingsjaar 2026, reflecteren het uitgestippeld buitenlands beleid. De uitvoering van de beleidsprogramma's van het Ministerie van BIS vinden plaats via de volgende directoraten en instituten:

- Directoraat Buitenlandse Zaken;
- Directoraat Internationale Handel;
- Directoraat Internationale Samenwerking;
- Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken;
- Suriname Investment and Trade Agency (SITA);
- Diaspora Instituut (DI);
- Suriname Diplomaten Instituut (SDI).

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	545.944	545.944	635.706	681.151	730.284
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	534.944	534.944	608.597	652.686	700.396
610	Lonen en salarissen	0	0	282.553	282.553	283.200	311.520	342.672
611	Sociale premies	0	0	49.788	49.788	48.588	50.517	52.543
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	201.733	201.733	275.625	289.406	303.876
616	Sociale uitkeringen	0	0	870	870	1.184	1.243	1.305
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	11.000	11.000	27.109	28.465	29.888
620	Inventaris	0	0	3.500	3.500	10.571	11.100	11.655
621	Transportmiddelen	0	0	7.500	7.500	16.538	17.365	18.233

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Het totale personeelsbestand voor de Thuisdienst is 245. Er zijn 23 vertegenwoordigingen van Suriname in het buitenland met een totaal personeelsbestand van 169, waarvan 80 uitgezonden personeelsleden en 73 lokaal aangetrokken met een contract en 16 tijdelijke krachten; de salarissen van het lokaal aangetrokken personeel wordt begroot op code 61203, contractanten en van de tijdelijke krachten op code 61204.

De kosten van huur van woningen van het uitgezonden personeel op de diverse buitenlandse vertegenwoordigingen evenals de detacheringstoelagen worden ook hier geboekt. De overige kosten zijn deels toelagen die toekomen aan zowel de ambtenaren van de Thuis- als Buitendienst en een ander deel zijn toelagen die uitsluitend kunnen toekomen aan gedetacheerde ambtenaren. De uiteenzetting per directoraat wordt hieronder in de tabel aangegeven. De kosten van het directoraat Buitenlandse zaken zijn verder verdeeld in de thuis en buitendienst.

Opgemerkt dient te worden dat het ministerie in 2026, de bemensing van de diverse buitenlandse posten zal continueren. Onze voortdurende aanwezigheid en communicatiekanalen moeten ervoor zorgen dat onze belangen worden behartigd. Onze aanwezigheid zal verder bevorderen; de economische samenwerking, culturele uitwisseling en politieke samenwerking. Het zal ons beter instaat stellen om actuele informatie te verzamelen over ontwikkelingen in het gastland en de regio, wat essentieel is voor het vormgeven van het buitenlands beleid en zal voorts zorgen voor het bevorderen van Internationale handel. Eveneens is het van belang onze posten te bemensen vanwege crisismanagement en consulaire diensten. Door de bemensing

van de buitenposten voort te zetten, kan het ministerie deze en andere voordelen realiseren en het maximale rendement uit de relaties halen.

Specificatie Lonen en Salarissen:

Personeelsbestand naar directoraat en kaderniveau

Code	Lonen en Salarissen	Directoraat Buitenlandse Zaken		Directoraat International Business	Directoraat Internationale Samenwerking	Directoraat Algemeen Beheer en Conza
		Buitenposten	Thuisdienst			
610	Ambtelijk Salaris	176.399.376,-	38.062.156,-	20.833.156,-	22.675.156,-	24.583.156,-
	Totaal	176.399.376,-	38.062.156,-	20.833.156,-	22.675.156,-	24.583.156,-
	Totaal 610	282.553.000,-				

Personeelsbestand naar directoraat en kaderniveau

Directoraat/Afdeling	Hoger	Midden	Lager	Totaal
Bureau Minister/Sec Min	8	3	1	12
Departementsleiding	10	0	0	10
Afdelingen onder Minister	23	29	3	55
Directoraat DIB + SITA	13	5	0	18
Directoraat DIS	11	3	0	14
Directoraat Buitenlandse Zaken				
DBZ	3	2	1	6
Bilaterale Aangelegenheden	15	2	0	17
Multilaterale Aangelegenheden	11	3	0	14
Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Aangelegenheden				
Onderdirectoraat Consulaire Zaken	9	18	9	36
Onderdirectoraat Administratieve Diensten	7	21	26	54

Personeelsbestand Ministerie naar Kader

	Hoger	Midden	Lager	Totaal
Directoraten	110	86	40	236
Buitenposten	50	15	2	67
Totaal	160	101	42	303

Reële opbouw personeel buitenposten:

Naam	Hoger	Midden	Lager	Contractanten	Tijdelijk	Totaal
Ambassade Brasilia	4	0	0	6	0	10
Consulaat-Generaal Belem	1	1	0	2	1	5
Ambassade Caracas	1	2	0	5	1	9
Ambassade Georgetown	2	3	0	5	2	12
Consulaat-Generaal Willemstad	2	0	0	2	0	4
Consulaat-Generaal Cayenne	2	1	1	7	0	11
PV New York	3	1	0	4	0	8
Ambassade Washington	2	1	0	3	1	7
Consulaat-Generaal Miami	2	2	1	2	0	7
Ambassade Den Haag	4	0	0	3	2	9
Consulaat-Generaal Amsterdam	1	1	0	11	0	13
Ambassade Brussel	4	0	0	2	1	7
Ambassade Beijing	3	1	0	4	1	9
Ambassade New Delhi	3	0	0	3	1	7
Ambassade Jakarta	4	0	0	4	2	10
Ambassade Havana	2	0	0	1	4	7
Ambassade Parijs	2	1	0	3	1	7
Ambassade Accra	2	1	0	4	3	10
Ambassade Rabat	2	0	0	3	1	6
Consulaat-Generaal Dakhla	1	0	0	2	0	3
PV Geneve	3	0	0	0	0	3
Totaal	50	15		76	21	164

Kader	ABB Schaal	Fiso Functie Groep
Hoger	18 t/m 24	9 t/m 13
Midden	12 t/m 17	7 t/m 8
Lager	1 t/m 11	1 t/m 6

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	150.742.402
61002	Vakantietoelage	25.632.581
61003	Overwerk	8.241.460
61004	Bonussen en Gratificaties	4.097.400
61006	Vacatiegelden	1.000.000
61008	Vergoeding controlerende organen	500.000
61012	Detachering toelagen	79.463.042
61013	Functionele toelagen	1.732.936
61014	Persoonlijke toelagen	1.804.240
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.309.420
61017	Waarnemingstoelage	3.708.665
61020	Telefoonvergoeding	734.784
61021	Representatievergoeding	900.000
61022	Huishuurvergoeding	1.105.128
61023	Vervoersvergoeding	520.942
61024	Overige vergoedingen	60.000
Totaal		282.553.000

611 - Sociale premies

Als gevolg van de periodieke verhogingen en bevorderingen alsook de toename van bezoldigingen voor het dienstjaar 2026, zijn ook de bijdragen van het ministerie aan SZF- en Pensioenpremies toegenomen. Ook de premies voor de buitenlandse vertegenwoordigingen zijn hierin begroot.

code	Sociale Premies	Directoraat Buitenl. Zkn		Directoraat Intern. Busin.	Directoraat Intern. Samenw.	Directoraat Algemeen Beheer en Conza
611		Buitendienst	Thuisdienst			
		32.757.600,-	4.807.600,-	4.007.600,-	3.907.600,-	4.307.600,-
	Totaal 611	49.788.000,-				

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	9.922.682
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	39.865.318
Totaal		49.788.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Onder de post Contractanten is opgenomen het personeel dat is aangetrokken op basis van hun specifieke bekwaamheden. De salarissen van het lokaal aangetrokken personeel bij de diverse buitenlandse vertegenwoordigingen zijn ook opgenomen onder de post Contractanten. De toe te kennen salarisverhogingen aan deze groep lokaal aangetrokken personeel, mede op basis van het minimumloon in de verschillende landen, heeft ook geleid tot een toename van deze kostenpost. Contractanten en tijdelijk personeel vallen niet meer onder de post personeelskosten maar onder die van goederen en diensten, waardoor deze post verhoogd is. Verder zijn er voor het gebruik van Goederen en Diensten de kosten opgenomen die betrekking hebben op de uitgaven voor kantoor, media, nutsvoorzieningen, representatiekosten, abonnementen, schoonmaak, huur- en onderhoudskosten en betalingen van contributies. De kosten verbonden aan mutaties en detacheringen worden gerekend tot vrachtkosten.

code	Sociale Premies	Directoraat Buitenl. Zkn		Directoraat Intern. Busin.	Directoraat Intern. Samenw.	Directoraat Algemeen Beheer en Conza
612		Buitendienst	Thuisdienst			
		140.574.650,-	27.174.650,-	7.624.650,-	8.624.650,-	17.734.400,-
	Totaal 612	201.733.000,-				

Overzicht contributie 2026

No.	Internationale Organisatie	Financiele bijdrage Suriname
	UN	Contributie p/jr Obv beschikbare informatie MBIS
1.	Regular Budget	US\$ 94.526,00
2.	UN Peacekeeping Missions	US\$ 40.042,00
3.	International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY)	US\$ 1.595,00
4.	International Residual Mechanism for Criminal Tribunals (IRMCT)	US\$ 907,00
5.	International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR)	US\$ 1.074,00
6.	GLOC - Government Local Office Costs (UN House)	US\$ 158.552,00
	OAS	
7.	Organization of American States (OAS) Regular Budget	US\$ 41.300,00
	REGIONALE ORGANISATIES	
8.	Latin American and Caribbean Economic System (SELA)	US\$ 22.068,07
9.	Organisation of African, Caribbean and Pacific Group	Euro 53.099,27
10.	Association of Caribbean States (ACS)	US\$ 28.064,00
11.	Amazon Cooperation Treaty Organization (ACTO) Contributie 2025 Surinamebtv ACTO Contributie 2026 Suriname tbv ACTO	US\$ 54.700,80 US\$ 54.700,80
12.	Group of Latin America and Caribbean Countries (GRULAC)	Euro 910,00
13.	UNASUR	UNASUR is bevroren, er wordt voorlopig geen contributie betaald.
14.	Group of 77 and China (G-77 and China)	US\$ 5.000,00
15.	G-77 and China Paris Chapter	EURO 77,00
16.	CARICOM Electoral Observer Missions	US\$ 9.610,00
17.	Caribbean Forum (CARIFORUM)	US\$ 57.713,35 (Contributie to the operations of CARIFORUM (subgroup of OACPS))
	VERDRAGSVERPLICHTINGEN	
18.	International Tribunal for the Law of the Sea (ITLOS)	Euro 2.322,00
19.	International Seabed Authority Budget (ISA)	US\$ 829,00
20.	Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization (CTBTO)	US\$ 2.310,00 Euro 1.734,00
21.	Agency for the Prohibition of Nuclear Arms in Latin America (OPANAL)	US\$ 1.604,72
22.	Organization for the Prohibition of Chemical weapons (OPCW)	Euro 2.264,00
23.	International Committee of the Red Cross (ICRC)	CHF 13.146,00
	OIC	
24.	Organization of the Islamic Cooperation (OIC) (including IPHRC)	US\$ 185.550,00
25.	OIC Saudi Fund for Development (SDF)	US\$ 50.400,00 (over de periode 2018-2020)
26.	Islamic Solidarity Fund (ISF) / (OIC)	US\$ 6.300,00
	VRIJWILLIGE CONTRIBUTIE	
27.	UN Population Fund (UNFPA)	Vrijwillige bijdrage US\$ 1.100,00 (voor het Core Fund)
28.	International Organization for Migration (IOM)	CHF 2.787,00
29.	Het Latijns-Amerikaans en Caribisch Economisch Systeem SELA (2017-2025)	USD 198.612,63

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61203	Contractanten	63.300.950
61205	Deskundigen Binnenland	500.000
61206	Deskundigen Buitenland	500.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	4.700.000
61210	Buitenlandse reiskosten	2.520.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	2.755.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	2.614.250
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	250.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	800.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	125.000
61221	Vergaderkosten	1.245.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	2.183.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	2.500.000
61224	Licenties en programmakosten	732.250
61225	Datalijnen	800.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	5.000
61227	Radio en Tv programma's	185.500
61228	Brochure en andere Periodieken	5.000
61229	Tentoonstellingen	5.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	56.214.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	14.230.000

61235	Verbouwingen	328.250
61238	Telefoon uitgaven	4.255.000
61239	Gas	15.000
61240	Water	1.240.000
61241	Electriciteit	4.915.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	1.628.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	50.000
61246	Verzekering	2.292.000
61247	Schoonmaak	615.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	50.000
61250	Bewaking	3.617.550
61251	Voeding	1.130.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	106.250
61253	Vrachtkosten en Porti	7.584.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	2.300.000
61258	Kunst en Cultuur Aankopen en Onderhoud	505.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	800.000
61260	Onderscheidingen	300.000
61279	Medicijnen	50.000
61280	Hulpmiddelen	550.000
61283	Huur van voertuigen	600.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	12.582.000
Totaal		201.733.000

616 - Sociale uitkeringen

Specificatie Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Uitkeringen	Directoraat Buitenl. Zkn.	Directoraat Intern. Bisin.	Directoraat Intern. Samenw.	Directoraat Algemeen Beheer
616		252.000	156.000	156.000	306.000
	Totaal	870.000			

Sociale Uitkeringen behelzen kosten voor de medische zorg van de verschillende Directeuren en Onder Directeuren.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	870.000
Totaal		870.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Ten behoeve van het upgraden van het internetsysteem en verdere digitalisering binnen het ministerie incl. inrichting Helpdesk:

- Voor het installeren van een softwareprogramma ten behoeve van helpdesk medewerkers, zodat informatieverschaffing naar de clienten toe op een efficiëntere wijze kan plaatsvinden, is een bedrag van SRD 9.059.200 opgebracht en SRD 2.940.800 t.b.v. de buitenposten.

Code	Lonen en Salarissen	Directoraat Buitenl. Zkn.		Directoraat Intern. Business	Directoraat Intern. Samenw.	Directoraat Algemeen Beheer en Conza
		Buitenposten	Thuisdienst			
620	Inventaris	2.000.000	250.000	250.000	500.000	500.000
	Totaal 620	3.500.000				

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	3.500.000
Totaal		3.500.000

621 - Transportmiddelen

De buitenlandse vertegenwoordigingen zijn dringend aan toe, voor vervanging van het wagenpark. Ten behoeve van transportmiddelen is begroot totaal SRD 5.000.000,- en thuisdienst SRD 2.500.000,-.

Code	Transportmiddelen	Directoraat Buitenl. Zkn.		Directoraat Intern. Busin.	Directoraat Intern. Samenw.	Directoraat Algemeen Beheer en Conza
		Buitenposten	Thuisdienst			
621		5.000.000	2.500.000	0	0	0
	Totaal 621	7.500.000				

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	7.500.000
Totaal		7.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	60.500	60.500	115.400	123.100	131.400
612	Algemene Openbare Diensten	0	0	2.500	2.500	8.500	9.500	10.500
61209	Migratie en personenverkeer	0	0	2.500	2.500	8.500	9.500	10.500
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	9.500	9.500	28.400	29.600	30.900
80704	Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking	0	0	3.500	3.500	5.700	5.900	6.100
80705	Residentiele diplomatie	0	0	6.000	6.000	22.700	23.700	24.800
914	Internationale Samenwerking	0	0	48.500	48.500	78.500	84.000	90.000
91402	Internationale Onderhandelingen	0	0	28.500	28.500	34.000	36.000	38.000
91404	Bilaterale betrekkingen	0	0	6.000	6.000	13.500	14.500	15.500
91405	Multilaterale betrekkingen	0	0	6.000	6.000	13.500	14.500	15.500
91406	Regionale integratie	0	0	6.000	6.000	13.500	14.500	15.500
91407	Opzetten van ambassades en consulaten	0	0	2.000	2.000	4.000	4.500	5.500

Toelichting : Programma's

61209 - Migratie en personenverkeer

De activiteiten van de beleidsmaatregel Migratie en Personenverkeer

- Voorbereidingen Opzet Migratie Informatie Centrum;
- Voorbereidingen en organisatie Migratie Congres;
- Voorbereiding en implementatie Nationaal Migratie Beleidsplan;
- Voorbereiding Circulaire Migratie Project Suriname – Nederland;
- Uitvoering Circulaire Migratie Project Suriname – België, Suriname Skills Mobility Partnership;
- Ratificatie en uitvoering overeenkomst Suriname-Benelux inzake Visumafschaffing diplomatieke- en dienstpaspapieren en de overeenkomst terug- en overname onderdanen die onrechtmatig op het grondgebied vertoeven;
- Vervolg Joint Consular – Migration working group Suriname- Brazilië / Suriname –Belgie en Joint Consular – Migration working group / Suriname – China / Suriname – Cuba / Suriname- Guyana / Suriname – Haiti;
- Uitvoering Protocol inzake versnelde aanvraagprocedure Machtiging van Kort Verblijf Visum voor

buitenlandskader;

- Implementatie MIDAS systeem;
 - Stakeholders sensitization sessions;
 - Booklet voor Migranten;
 - Voorbereiding en participatie aan het Internationale Migratie Forum (IMRF) 2026;
 - Institutionele- en capaciteitsversterking van de afdeling Migratie;
 - Bijwoning van de jaarlijkse meeting van de Internationale Organisatie voor Migratie inzake het presenteren van de vorderingen van Suriname met betrekking tot Migratie (4 personen);
 - Consulaire assistentie aan Surinamers in het buitenland;
 - Jaarlijkse Contributie aan IOM (contributie bedraagt CHF 2.800 (koers 36,90);
 - Ontwikkeling van software en gebruikersinterface;
 - Integratie van bestaande;
 - Ondersteuning en klantenservice (team, trainingen);
 - Campagne voor bekendmakingen gebruikerswerving;
 - Aanschaf van apparatuur (laptops en randapparatuur);
 - Project One Stop Office + Diaspora Homecoming Summit
- Totaal Programma 61209: Migratie en Personenverkeer is begroot **SRD 2.500.000,-**

80704 - Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking

In 2026 zal het trainen van staf en personeel van het Ministerie gecontinueerd worden met als doel verdere professionalisering van het Departement te bewerkstelligen. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van expertise van zowel binnen- als buitenland en zullen mogelijkheden bij partner instituten worden benut. Formalisering van de functies met bijhorende functiewaarderingen van het SDI als kennisinstituut van Min BIS is van belang om op een adequate manier invulling te kunnen geven aan de interne bedrijfsvoering. Coördinatie van het aanbod van buitenlandse trainingen en beurzen via bilaterale partners en multilaterale partnerorganisaties. De lezingencyclus is inmiddels gegroeid tot een kernbegrip van de SDI-activiteiten. Betreft trainingen en opleidingen ten behoeve van het personeel MBIS. De activiteiten van het programma Beleidsonderzoek, Planning en Capaciteitsversterking zijn hieronder aangegeven.

- Jaarlijkse bijdrage aan trainingen en opleidingen i.h.k.v. MOFCOM, JICA, TICA, ITEC e.d.;
- Implementatie Technical Cooperation Program Rio Branco (IRBr) - Suriname Diplomatic Institute (SDI);
- Inrichting Suriname Diplomaten Instituut (SDI);
- Capaciteitsversterking functionarissen SDI;
- Organiseren van lezingen in samenwerking met de Ambassades hier te lande;
- Basic Diplomatic Course 2026;
- Mid-Career Diplomaten Opleiding;
- Senior Diplomatic Course;
- Advance Consulaire Training;
- Advance Financieel Administratief Attache Training;
- Cursus schrijfstijlen: Persberichten, Speeches, Rapporteren, Briefing- en Speaking notes;
- Talen cursus: Spaans, Engels, Frans, Portugees en Mandarijn;
- Promotie en Publicatie kosten;
- Capaciteitsversterking personeel DIB, Buitenlandse en Interne Trainingen;
- Protocol en capacity building training t.b.v. personeel DI;
- Bezoek randdistricten i.v.m. project renovatie scholen;
- Training screening van immigranten en de due diligence;
- Training DI personeel inzake Due Dilligence en screening Diaspora instituut;

- Team Building t.b.v. DI personeel;
 - Middels buitenlandse trainingen en beurzen(o.a. de trainingen aangeboden door de IOM) en het bijwonen van seminars op het gebied van de migratie vraagstukken;
 - Motivatie masterclass, timemanagement, teambuildingsessie, klantgerichte opleidingen, leiderschapstrainingen en training herkenning authenticiteit documenten en falsificatie;
 - Secretariële Opleiding;
 - Aanvullende trainingen/ Secretariaat/ Bali personeel/Administratieve krachten;
 - Talencursus Engels Basis/Medium/Advance;
 - Talencursus Spaans Basis/Medium/Advance;
 - Talencursus Mandarijns Basis/Medium/Advance;
 - Webinars/Online trainingen;
 - IT Training, Windows en MSOffice
 - Spreekvaardigheid/ Presentatie/ Communicatie/ Public Speaking;
 - Schrijfvaardigheid/ Schrijven Nota's/ Persberichten/Speeches;
 - Lezingen Cyclus Ambassadeurs;
 - Defensief rijden training;
 - Team building activiteiten;
 - Indicatie training t.b.v. huishoudelijke dienst;
 - Voorraadbeheer trainingen;
 - BAVP opleiding;
 - E.H.B.O. Trainingen;
 - Institutionele- en capaciteitsversterking van de afdeling Migratie waaronder het uitvoeren van uitwisselingsprogramma tussen Suriname-Belgie en Suriname-Nederland;
 - Training screening van immigranten en de due DILLIGENCE;
 - Training i.s.m. afdeling MIGRATIE (Ministerie BIS) communicatie, efficiëntie, effectiviteit, skills m.b.t. vreemdelingen;
 - Motivatie master.
 - Aantrekken van personeel academisch geschoold, bekwaam en geschikt (tenminste 03 personen);
 - Doelgericht periodiek bijscholen en trainen van beschikbaar personeel op onder andere het gebied van diplomatiek verbaliseren in woord en geschrift; analyseren van landen; onderhandelen; effectief gebruik van Artificial Intelligence e.a;
 - Benoemen van niet-residerende ambassadeur op HQ en/of mede-accreditaties op basis van reciprociteit en prioriteiten van Suriname;
 - Continue onderzoek naar het identificeren van het belang van Suriname in de bestaande en toekomstige bilaterale relaties teneinde de planning, uitvoering, monitoring en evaluatie;
 - Capaciteitsversterking middels de aanbidding van trainingen, beurzen middels het mechanisme van ITEC/ KIP/ PCFD etc.;
 - Capaciteitsversterking middels de aanbidding van trainingen, beurzen, internships etc via de Japan International Cooperation Center (JICE)/JUNTOS!! Japan-CARICOM Exchange Program. Valt binnen het werkgebied van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI)
 - Capaciteitsversterking middels de aanbidding van de Global Korea Scholarship (GKS) en taalprogramma's, waaronder de Korean Language Course en andere relevante trainingen etc. * Valt binnen het werkgebied van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI)
 - Capaciteitsversterking middels de aanbidding van trainingen, beurzen, internships etc via de Malaysian Technical Cooperation Program (MTCP).
- * Valt binnen het werkgebied van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI)
- Middels buitenlandse trainingen en beurzen(o.a. de trainingen aangeboden door de (IOM) en het bijwonen van seminars op het gebied van de migratie vraagstukken;

- Motivatie masterclass, timemanagement, teambuildingsessie, klantgerichte opleidingen, leiderschapstrainingen en training herkenning authenticiteit documenten en falsificatie
 - Aantrekken van gekwalificeerd personeel.
- Totaal Programma 80704: Beleidsonderzoek, Planning en capaciteitsversterking is begroot **SRD 3.500.000,-**

80705 - Residentiele diplomatie

Hierop worden de kosten ten behoeve van reparatie en inrichting van de diverse buitenposten en thuisdienst opgebracht.

Financiering geschiedt middels begroting MBIS.

De activiteiten van het Programma Residentiële kosten van lokale en Buitenlandse Vertegenwoordigingen zijn hieronder aangegeven.

- Kosten renovatie Hoofd gebouw BIS en gebouw Lim A Po straat;
- Kosten voor renovatie TOB en barakken;
- Kosten voor de renovatie van het pand van het Consulaat van de Republiek Suriname in Cayenne, Amsterdam, Ambassade Brussel, Den Haag en residentie te Brasilia;

Totaal Programma 80705: Residentiele diplomatie is begroot **SRD 6.000.000,-**

91402 - Internationale Onderhandelingen

Beleidsgebied: Technische en Economische Samenwerking

Tot de technische en economische samenwerking kan gerekend worden de programmatische en projectmatige samenwerking met onder andere Japan (GGP, Economic and Social Development Programme, JICA), Canada (CFLI, CCEDM), Turkije (Turkish Cooperation and Coordination Agency - TICA en Standing Committee for Economic and Commercial Cooperation - COMCEC), Zuid-Korea (ODA), Mexico (AMEXCID), de Verenigde Staten van Amerika (USAID), Saoedie-Arabië, Frankrijk/Frans-Guyana en de Verenigde Naties.

Japan

Middels de Grant Assistance for grassroots Human Security projects (GGP) wordt jaarlijks uit hoofde van de samenwerking met Japan de mogelijkheid geboden voor projectfinanciering op de gebieden technische assistentie, capaciteitsversterking, klimaatverandering, gezondheidszorg, onderwijs, landbouw, water en sanitatie, ook ten behoeve van gemeenschapsontwikkeling. Dit zal ook in 2026 worden gecontinueerd. Binnen het Economic and Social Development Programme van Japan zijn in de afgelopen periode diverse schenkingen gedaan aan Suriname t.b.v. natuurrampenbeheersing, versterking van de visserijsector en het mitigeren van de effecten van overstromingen. De continuering van dit programma in 2026 zal Suriname in staat stellen om de economische infrastructuur in diverse sectoren verder ter hand te nemen ten einde de impact op het sociaal leven te vergroten.

Canada

1. De samenwerking met Canada uit hoofde van de Canadian Fund for Local Initiatives (CFLI) zal in 2026 worden voortgezet. Vele instanties maken jaarlijks gebruik van deze financieringsmogelijkheid om projecten met een grote impact te financieren. Het gaat in deze om technische assistentie, capaciteitsversterking en gemeenschapsprojecten.

2. Het Canada-CARICOM Expert Deployment Mechanism (CCEDM) programma is gericht op capaciteitsversterking aan negen (9) geïdentificeerde landen (Belize, Jamaica, Guyana, Suriname, Dominica, Grenada, Antigua and Barbuda, St. Lucia, St. Vincent and the Grenadines. De ondersteuning bestaat uit trainingen en technische assistentie aan overheidsinstanties en loopt in 2026 af. Diverse ministeries hebben reeds ondersteuning gehad en zullen worden aangespoord om ook het komend jaar gebruik te blijven maken van de geboden mogelijkheden, aangezien er geen limiet gekoppeld is aan het aantal projecten dat mag worden ingediend. Ook het Ministerie van BIS (Afdeling IC T) is doende een

projectvoorstel te formuleren voor indiening.

Verenigde Staten van Amerika

Met de VSA zal de hernieuwde samenwerking, met name technische assistentie vanuit USAID (United States Agency for International Development), ook in 2026 worden voortgezet en uitgebreid. De samenwerking zal zich in de komende periode en eventueel met een voortzetting naar 2026 concentreren op:

- Duurzame energieontwikkeling in het Caribisch Gebied m.n. renewable energy investments, energy efficiency, climate adaptation systems met name de mogelijkheid om kennis te maken met innovatieve oplossingen voor klimaatverandering die bedrijven kunnen integreren in hun bedrijfsvoering.
- De mining impact calculator die kan worden ingezet bij het vaststellen van de kosten als gevolg van de impact van mijnbouw en mijnbouw gerelateerde activiteiten op het milieu, evenals de rehabilitatie van voornoemde sector. Het is een online tool welke deel uitmaakt van de transnational border approach.
- Fase 6 van het IMF - CARTAC programma. In deze gaat het om info sessies aan bedrijven v.w.b. de Bruto Toegevoegde Waarde (BTW).
- Verlenging met een jaar van het (USAID)/Caribbean Business Enabling Environment Reform (CBEER) programma, welke i.s.m. de Vereniging Surinaams Bedrijfsleven (VSB) wordt georganiseerd. Het registreren en opzetten van een onderneming welke normaal 3 maanden duurt in Suriname zal middels een online registratie systeem worden teruggebracht naar 3 weken.
- Het Food securityprogramma in samenwerking met de CARICOM. Er zijn 3 value chains m.n. markoesa, bacoven, bananen, hout en gember. In dit kader wordt gebruik gemaakt van een "model farm" die kan dienen als voorbeeld voor de kleine landbouwers m.b.t. de productieactiviteiten. Guyana, Suriname, St. Vincent and the Grenadines en Dominica zullen van dit programma gebruik kunnen maken.
- In de zomer wordt een nieuw programma geïntroduceerd m.n. de Grantfund for Investments in climate smart agriculture. Agricultural crop insurance zal hierbij worden belicht aan o.a. beleidsmakers. Het uitwisselen van informatie wordt hierbij aanbevolen vooral op het stuk van ziekten en plagen.
- De Global Health Security Initiative, een post Covid pandemie activiteit. Landen dienen beter voorbereid en toegerust te zijn bij het eventueel uitbreken van een volgende pandemie. De focus zal hier liggen op Suriname en St. Vincent and the Grenadines.
- De One health approach, een multi-sectorale en trans-disciplinaire aanpak op nationaal, regionaal en mondiaal niveau met als doel optimale gezondheidsresultaten te bereiken onder erkenning van de onderlinge verbondenheid tussen mensen, dieren, planten en hun gedeelde omgeving. Voor wat betreft Suriname zal nog bepaald worden als de samenwerking zich zal focussen op technische assistentie op het gebied van Zoönotische ziekten; infectie ziekten die worden verspreid tussen mensen en dieren.

Brazilië

De samenwerking richt zich o.a. op technische- en humanitaire assistentie in de gezondheidszorg met name donaties van verschillende medicijnen, medische verbruiksartikelen en vaccins, waaraan Suriname dringend behoefte heeft. Ook in 2026 zal deze samenwerking waar nodig worden voortgezet.

Korea

Via schenkingen zijn diverse ministeries in aanmerking gekomen voor financiering van projecten op de gebieden agrarische ontwikkeling en verbetering van de dienstverlening in de gezondheidszorg. Ook voor 2026 heeft Zuid-Korea opnieuw een aanbod voor Official Development Assistance (ODA) ten bedrage van USD 500.000 gedaan voor 2026. Het Ministerie van BIS heeft in dat kader drie concept project ideeën ter goedkeuring ingediend m.n. verbetering van de ICT-infrastructuur van het Ministerie, inclusief de buitenposten en versterking van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI), aanschaf van benodigde equipment t.b.v. huize Ashiana en de Esther Stichting ter verbetering van de leefomstandigheden van senioren burgers en mensen met een beperking. De materialisatie van deze schenking zal, indien goedgekeurd, in 2026 plaatsvinden.

China

In de afgelopen periode heeft China ons land ondersteund met donaties van uiteenlopende aard zoals o.a. voor de gezondheidszorg, capaciteitsversterking, klimaatsverandering, en het upgraden van de fysieke infrastructuur van de overheid. In dit kader zal de samenwerking met voornoemd land in 2026 waar nodig worden voortgezet.

Mexico

In 2026 zal verdere gestalte worden gegeven aan de samenwerking met Mexico met name in het kader van de CARICOM-Mexico Technica/ Scientific Cooperation Programme (2023-2026), waarbij negen projecten door Mexico zijn aangeboden te weten:

- i. Development of a protected Agricultural solution resistant to the adverse effects of Climate Variability and the Ecological Impacts of pests;
- ii. Adaptation of Agriculture to the effects of Climate Change;
- iii. Design of a drought monitor;
- iv. Second phase of resilient cultivation of coconut crops;
- v. Mexico-CARICOM-FA Initiative — Cooperation for Adaptation and Resilience to Climate Change in the Caribbean;
- vi. Addressing the water-energy nexus in agriculture;
- vii. Resilient schoolfeeding programmes;
- viii. Resilient Agriculture for Food Security and well-being in the Caribbean;
- ix. Support to the Levy Germplasm Centre, South Department, Haiti.

Marokko

Met Marokko is er een samenwerking die gericht is op ondersteuning van de agrarische sector d.m.v. het schenken van diverse meststoffen. Het Directoraat Landbouw van het ministerie LVV heeft in haar planning om ook op reguliere basis zelf deze stoffen van Marokko te betrekken voor de sector.

Frans-Guyana

Voor wat betreft Frans-Guyana wordt de samenwerking ondergebracht in het Interregionale Amazone Samenwerkings Programma 2021-2027 (IASI)) i.s.m. Frans-Guyana, Frankrijk, Brazilië (staten Amapa, Oyapock en Para) en Guyana. De activiteiten omvatten ingediende projecten, die getoetst en gevalideerd worden in respectievelijk het Toezichthoudende en het Selectie Committee, of door geschreven consultaties.

De financieringsmodulen zijn gebaseerd op de Europese Ontwikkelingssamenwerkingsfondsen (ERDF/EU). De IASP-coördinator voor Suriname is het Ministerie van BIS. Aan de samenwerking in het kader van de River Council (Suriname en Frans-Guyana) zal in 2026 ook verder gestalte worden gegeven. Het IASP 2014-2020 is nog in afrondende fase omdat er nog projecten, zoals bovengenoemd project, nog in afronding zijn. Het IASP 2021-2027 is nog in de voorbereidende fase. De nodige documenten voor de Monitoring Committee en de draft van het document IASP 2021-2027 zijn reeds opgestuurd naar de verschillende stakeholders voor feedback en reeds teruggestuurd naar de organisatie te Frans-Guyana.

Beleidsgebied: Sociale en Culturele Samenwerking

Op de Afdeling Sociale en Culturele Samenwerking worden exercities uitgevoerd m.b.t. culturele overeenkomsten gesloten tussen Suriname en Nederland, België, Indonesië, India, China en Guyana (CARICOM) om na te gaan hoe de samenwerking met deze landen voor het dienstjaar 2026 uitgezet kan worden op het gebied van Wetenschap, Onderwijs en Cultuur. In het kader van de internationale samenwerking is het streven naar het versterken van de diplomatieke banden, culturele uitwisseling en economische samenwerking binnen deze landen. Ook zal in 2026 de nadruk gelegd worden op het bevorderen van culturele uitwisseling, cultureel bewustzijn en sportontwikkeling i.s.m. het Directoraat Sport. Het beleid plaatst een sterke nadruk op sportontwikkeling, met activiteiten zoals trainingen voor lokale sporters, het verstrekken van attributen en het bieden van ondersteuning voor deelname aan internationale competities. Dit beleid streeft o.a. naar het stimuleren van sportparticipatie en het bevorderen van talentontwikkeling op nationaal en internationaal niveau.

Naar aanleiding van de oriëntatie gesprekken gevoerd tussen het DIS en het Directoraat Cultuur zal de sociale en culturele samenwerking zich in 2026 focussen op culturele ontwikkeling en bewustwording, door het ondersteunen en bevorderen van diverse culturele activiteiten zoals theater, het culinaire, kunst & cultuur en dans. Hiermee wordt beoogd om het culturele bewustzijn te vergroten, culturele diversiteit te vieren en lokale talenten te ondersteunen en te promoten. Ook zal er invulling worden gegeven aan de Internationale vergaderingen op het gebied van cultuur.

Ghana, Cuba, Haiti

In 2026 zal meer gestalte worden gegeven aan de mogelijkheden voor internationale samenwerking met Ghana, Cuba en Haiti op het gebied van kunst en cultuur.

Beleidsgebied: Duurzame Ontwikkeling

TECHNISCHE EN ECONOMISCHE SAMENWERKING

1. Coördinatie en monitoring van projecten i.h.k.v. de technische en economische samenwerking met o.a. Canada (CFLI en CCEDM), de Verenigde Staten van Amerika (USAID), Japan (GGP, Economic and Social Development Programme, JICA), Korea (ODA), Frans Guyana (River Council), Marokko (AMCI), de Volksrepubliek China, Brazilië (ABC), Saoedie-Arabië, Mexico (AMEXCID) en andere bilaterale samenwerkingspartners.
2. Bijwonen in Cayenne van de Toezicht en Selectie Committee Vergaderingen, 2 dagen, in mei 2026 door BIS vertegenwoordigers (Interreg).
3. Bijwonen in Cayenne van de Toezicht en Selectie Committee Vergaderingen, 2 dagen, in december 2026 door BIS vertegenwoordigers (Interreg).
4. Vergaderingen van de River Council - afwisselend in Suriname en Frans-Guyana.
5. Initiëren van nieuwe stedenbanden met o.a. Vlaanderen en de provincie Zuid Kalimantan (Indonesië).
6. Samenwerking met nieuwe partners zoals Ierland en Koeweit.
7. Interne meetings in UNESCO verband.

SOCIAAL CULTURELE SAMENWERKING

8. Technisch werkbezoek brengen en ontvangen vanuit Nederland, Indonesië, India, China en Gu ana CARICOM.
9. Participatie in Internationale vergaderingen op het gebied van Cultuur.
10. Ondersteunen van diverse culturele (bewustwordings)activiteiten zoals theater, culinaire, kunst & cultuur, dans i.s.m. het Directoraat Cultuur.
11. Ondersteunen van lokale sporters d.m.v. trainingen, aanschaf attributen, etc. i.s.m. het Directoraat Sport.
12. Participatie van Surinaamse sporters in Internationale competities.
13. Teambuildin DIS en Directoraat Cultuur.

DUURZAME ONTWIKKELING

14. Vergadering Overheid/United Nations Country Team i.h.k.v. de evaluatie van het Country Implementation Plan (CIP) 2023-2024 en voorbereiding CIP 2025 — 2026 ter voortzetting en uitdieping van de samenwerking met de VN.
15. Participatie in regionale en internationale meetings in VN-verband.
16. Participatie in regionale en internationale meetings in COOPERANET — CIDI verband.
17. Voorbereiding vrijwillige rapportage Sustainable Development Goals (SDGs) voor Suriname (indiening en presentatie bij de High Level Politica/ Forum (HLPF) van de VN in juli 2026).
18. Joint Donor Coordination Meeting 2026.

Nationale Grens Commissie

- Renumeratie Grens Commissie;
- Bezoek aan Tigri;
- Dienstreis Frankrijk;
- Dienstreis Guyana;

- Dienstreis Brazilië;
- Awareness activiteiten over de grenzen op scholen en in het Marowijne gebied.

SURINAME INVESTMENT AND TRADE AGENCY (SITA)

Toelichting: Het beleidskader

Het beleid zal gericht zijn op de verbetering van het investeringsklimaat, het instellen van Local Content Policy (Beleid van OGM), mobilisatie van buitenlandse investeringen, het vergaren van kennis en het verwerven van afzetmarkten.

De Suriname Investment and Trade Agency (SITA) zal zich richten op de regionale en internationale promotie van Suriname en SITA, middels het organiseren van en participatie in expo's, beurzen en conferenties, teneinde de bekendheid en aantrekkelijkheid van Suriname internationaal te bestendigen. Voorts worden in dit kader ook potentiële investeerders gefaciliteerd bij het leggen van contacten met relevante stakeholders hier te lande. Verder zullen Surinaamse producten, diensten en kennis op de internationale markt worden gezet door ze te koppelen aan een overkoepelende branding promotiecampagne ten behoeve van Surinaamse ondernemingen.

Met ondersteuning van de IDB zal gewerkt worden aan de verdere institutionalisering en operationalisering van SITA. SITA zal naast het aantrekken van investeringen zich tevens richten op het internationaliseren en verbeteren van het concurrentievermogen van de nationale bedrijven, hetgeen de economische groei zal ondersteunen.

De inspanningen inzake de promotie van Suriname als investeringsland en de export van Surinaamse producten en diensten zullen worden voortgezet. Er zal onderzoek en ondersteuning verleend worden aan het bedrijfsleven met de noodzakelijke beleidsmaatregelen. De Buitenposten zullen effectief worden ingezet bij het realiseren van deze doeleinden en de relaties met de ambassades en consulaten hier te lande zullen tevens worden geïntensiveerd.

Ter invulling van de functies en uitvoering van de operationele activiteiten zijn de operationele kosten opgebracht.

Op nationaal niveau zal SITA haar bijdrage leveren inzake het aantrekkelijk maken van het investeringsklimaat van Suriname en een optimale Local Content Policy Development (Beleid van OGM) en de opzet van een One Stop Shop Investors Window.

Toelichting Ontvangen Leningen

Code:54101 IDB Lening: SRD 20.000.000,- begroot voor het dienstjaar 2026.

Deze lening is aangegaan voor een periode van 5 jaren (2022-2026 t.b.v. het project Foreign Investment and Export Promotion Program. Het totaalbedrag van de lening over de looptijd van 5 jaren bedraagt SRD 374.100.000,-

Doel van het project: de instroom en export van directe buitenlandse investeringen te bevorderen door de operationalisering van de Suriname Investment Trade Agency (SITA)

Totaal begroot t.b.v. Programma 91402: Internationale Onderhandelingen SRD 28.500.000,- (Overheidsbijdrage 8.500.000,-)

Aangetekend zijn, dat bij het opmaken van de begroting 2026 er gewerkt is met een koers van US\$1 = SRD 37,47 en Euro1 = SRD 42.53

91404 - Bilaterale betrekkingen

1. Betrekkingen met de grens- en buurlanden:

Met het oog op de bilaterale samenwerking binnen het kader van de grenslandenpolitiek, zullen de overeengekomen afspraken, middels de diverse bilaterale instrumenten, in het dienstjaar 2026 worden nageleefd, met als doel het behalen van de nationale doelstellingen.

Brazilië

Brazilië blijft ook in deze periode een van de belangrijke strategische partners van Suriname. De tweede meeting van het Politiek Consultatie Mechanisme in november 2024 en de trilaterale werkgroepen vergaderingen, voortvloeiende uit de Presidentiële bespreking tussen de presidenten van Brazilië, Guyana en Suriname in de marge van de CARICOM HoG in februari 2024, hebben zorggedragen voor verdieping van de samenwerking op de gebieden: infrastructuur, energie, olie, gas en milieu. Er zal verder invulling worden gegeven aan gemaakte afspraken/besluiten die genomen zijn in genoemde werkgroepen vergaderingen.

Frans – Guyana (Frankrijk)

In de relatie met Frans – Guyana zal in 2026 het accent worden gelegd op de follow-up activiteiten in de samengestelde werkgroepen van de vijf prioriteitsgebieden binnen het raamwerk van de geherstructureerde River Council tussen Suriname en Frans Guyana, t.w: “management of the river”, milieu, veiligheid, onderwijs en cultuur (sociale activiteiten) en volksgezondheid.

Guyana

In de relatie met Guyana zal in deze beleidsperiode verder invulling worden gegeven aan afspraken binnen het “Strategic Dialogue and Cooperation Platform (SDCP)”. In het planjaar 2026 zal continuering c.q. implementatie plaatsvinden van de werkprogramma’s, welke is overeengekomen in de samengestelde werkgroepen tussen Suriname en Guyana.

Bolivariaanse Republiek Venezuela

In het planjaar 2026 zal evaluatie en/of afhandeling van de lopende afspraken plaatsvinden. Tevens zal Suriname internationaal blijven pleiten dat de situatie in Venezuela moet worden opgelost middels constructieve dialoog.

Bilaterale Betrekkingen met landen in Europa:

Bij het ontwikkelen en uitdiepen van het buitenlands beleid is het onderhouden van effectieve bilaterale contacten essentieel. De bilaterale betrekkingen van Suriname met de Europese landen hebben, afhankelijk van de intensiteit daarvan, een breed spectrum van thema’s als onderwerp, onder meer veiligheid, ontwikkelingssamenwerking, handel en investeringen, onderwijs, cultuur en wetenschap, milieu en consulaire aangelegenheden. De bilaterale betrekkingen zijn niet slechts gericht op het onderhouden van relaties met desbetreffende landen in de Europese regio, maar in het bijzonder op het behalen van de gestelde nationale ontwikkelingsdoelen op verschillende terreinen. Aan deze betrekkingen wordt inhoud gegeven middels diverse activiteiten, waaronder wederzijdse bezoeken en dialoog, uitwisselingen en samenwerkingsprogramma’s.

In het jaar 2026 zullen de bestaande diplomatieke relaties met de landen in Europa en het aangaan van nieuwe samenwerkingen met wederzijds voordeel, verder geïntensiveerd worden.

Activiteiten zijn per land hieronder aangegeven:

Frankrijk:

- Houden van reguliere politieke consultaties.
- Ontwikkelen van het grensgebied binnen het raamwerk van het overleg orgaan, de geherstructureerde River Council.
- Implementeren van de extensieve samenwerking op het gebied van veiligheid, criminaliteitsbestrijding, illegale goudwinning, gezondheidszorg, personen- en goederen verkeer, handel en economie, cultuur uitwisseling, capaciteitsversterking, milieu, transport en infrastructuur.
- Implementatie van de getekende overeenkomsten, alsook finaliseren van de uitstaande overeenkomsten.
- Werkbezoeken MBIS.

Nederland:

- Voortzetting van het invulling geven aan de bilaterale samenwerking door het verstevigen van de diplomatieke, economische, sociale en culturele banden.
- Intensivering van de samenwerking tussen de publieke en private sector.

- Participatie in aangeboden trainingen.
- Verdere intensivering van de samenwerking op Hoogambtelijk niveau.

Türkiye:

- Verdere versteviging van de bilaterale relatie, middels reguliere politieke consultaties.
- Installeren Gemengde Commissie Suriname –Türkiye.
- Participatie in het jaarlijks Antalya Diplomacy Forum.
- Implementatie van de getekende Overeenkomsten en Mou's.

Vaticaanstad:

- Verstevigen van de relatie middels het accrediteren van een Diplomatieke Vertegenwoordiger en het identificeren van prioriteitsgebieden van samenwerking.

Zwitserland:

- Verdiepen en verbreden van de bilaterale relatie.

Italië:

- Implementatie van de Overeenkomst inzake Economische, Wetenschappelijke, Technische en Culturele Samenwerking;
- Participatie in de jaarlijkse Italy-Latin America and Caribbean Conference.

België:

- De bestaande samenwerking op het gebied van onder meer watervoorziening, onderwijs en cultuur, zal worden voortgezet en verbreed;
- Implementatie m.b.t. het Memorandum van Overeenstemming tussen Suriname en België over Migratie (getekend in 2022);
- Implementatie terug –en overname overeenkomst van irreguliere migranten met Benelux- landen (getekend 14.02.25);
- Implementatie overeenkomst inzake afschaffing van de visumplicht voor diplomatieke- en dienstpaspoorten tussen Suriname en de Benelux- landen (getekend 14.02.25).

Curaçao:

- Intensivering van de samenwerking met name op het gebied van handel, economie, toerisme, technische uitwisseling en onderwijs.

Servië :

- Voeren van politieke consultaties;
- Samenwerking op technisch gebied en capaciteitsversterking;
- Intensiveren van de samenwerking op onder meer het gebied van infrastructuur, landbouw, IT (Informatie Technologie), cultuur en investeringen.

Roemenië:

- Uitdiepen van de vriendschappelijke relatie, middels het identificeren van samenwerkinggebieden, waaronder cultuur en onderwijs;
- Finaliseren en implementatie van (uitstaande) overeenkomsten.

Azerbeidzjan

- Verbreden en uitdiepen van de samenwerking op het gebied van landbouw, olie- en gas, cultuur, educatie en milieu;
- Voortzetting en formalisering van de draft Agreement on Friendship and Cooperation between the Republic of Suriname and the Republic of Azerbaijan;
- Finaliseren van de Draft Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Republic of Azerbaijan on exemption from visa requirements for holders of diplomatic and service passports;
- Voeren van politieke consultaties tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Suriname en het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Azerbeidzjan;
- Werkbezoek(en) MBIS.

Verenigd Koninkrijk van Groot- Brittannië en Noord- Ierland (VK):

- Verstevigen van de bestaande bilaterale relatie tussen beide landen;
- Werkbezoeken MBIS.

Spanje:

- Verbreden van de bilaterale samenwerking;
- Voeren van politieke consultaties;
- Voortzetting van de samenwerking op het gebied van capaciteitsversterking en gezondheidszorg.

Oekraïne:

- Verdiepen en verbreden van de bilaterale en multilaterale relatie.

Rusland:

- De bilaterale samenwerking met Rusland zal indachtig de huidige globale politieke ontwikkelingen worden geëvalueerd en zullen mogelijke samenwerkingsgebieden worden verkend.

Overige landen op het Europees continent:

- Verstevinging, samenwerking en-/of evaluatie van de bilaterale relatie met de overige landen op het Europees continent, o.a. Estland, Noorwegen, Oostenrijk, Slowakije, Polen en Georgië d.m.v.:
- Implementatie van de getekende Overeenkomsten en Mou's;
- Formalisering van de onderhandelingen inzake diverse concept Overeenkomsten en concept Mou's;
- Identificeren van prioriteitsgebieden van samenwerking;
- Het houden van politieke consultaties.

De Bilaterale samenwerking met een aantal strategische landen van het Midden-Oosten, waaronder de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), de Staat Israël, het Koninkrijk van Saoedi-Arabië, het Koeweit en de Staat Qatar zal verder worden geïntensiveerd. Het opzetten van een diplomatieke vertegenwoordiging van Suriname in het Midden-Oosten, zal zeker zorgdragen voor het aantrekken van Foreign Direct Investment, door o.a. effectieve handelspartnerschappen aan te gaan en het bevorderen van de Zuid-Zuid samenwerking.

In het jaar 2026 zullen de bestaande diplomatieke relaties met de landen in het Midden - Oosten en het aangaan van nieuwe samenwerkingen met wederzijds voordeel, verder geïntensiveerd worden.

Activiteiten van de strategische landen zijn hieronder aangegeven:

Israel

Samenwerking op het gebied van en capaciteitsversterking

- Verbreden en uitdiepen van de bestaande samenwerking op diverse gebieden zoals landbouw, investeringen, volksgezondheid;
- Identificeren van andere mogelijke nieuwe samenwerkingsgebieden zoals oil & gas, water management, klimaatsverandering;
- Participatie in aangeboden trainingen;
- Voorbereiden en ontwikkelen van een roadmap voor de bilaterale samenwerking;
- Formalisatie van diverse overeenkomsten

Verenigde Arabische Emiraten

- Verbreden en uitdiepen van de bestaande samenwerking op diverse gebieden, waaronder landbouw, handel en investeringen.
- Werkbezoek minbis;
- Implementatie van de luchtvaartovereenkomst;
- Faciliteren en bevorderen samenwerking tussen de oliemaatschappijen van beide staten;
- Opzetten van een Suriname – UAE Business Council;
- Ratificeren van getekende overeenkomsten

Saoedi-Arabië

- Verbreden en uitdiepen van de bestaande samenwerking op diverse gebieden zoals oil& gas, projectfinanciering, handel en investeringen, personen- en goederenverkeer.

- Het faciliteren van de samenwerking tussen de oliemaatschappijen van beide staten;
- Het benutten van de eerste schenking van 1 miljoen US\$ aan Suriname en overige schenkingen;
- Het vestigen van een Surinaamse ambassade in Riyadh in 2026;
- Het versoepelen van het visumbeleid;
- Het continueren van de facilitering van de procedures voor deelname aan de Hadj;
- Het participeren in evenementen waarvan Saoedi-Arabië gastland is
- Werkbezoek MinBIS
- Het formaliseren en implementeren van diverse overeenkomsten:

Qatar

- Uitvoering geven aan de geïdentificeerde samenwerkingsgebieden zoals voedsel veiligheid, Oil & Gas,
- Werkbezoek MinBIS
- Bezoek van functionarissen van Qatar aan SITA
- Onderhandelingen starten over overeenkomsten inzake luchtvaart en visumafschaffing

Koeweit

- Uitvoering geven aan de geïdentificeerde samenwerkingsgebieden zoals: samenwerking op het gebied van Oil & Gas tussen de olie ondernemingen van beide staten, samenwerking tussen de investeringsinstituten van beide staten, het aftasten van financierings - en investeringsmogelijkheden.
- Onderhandelingen starten voor het aangaan van een visumafschaffingsovereenkomst voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten.

Bilaterale Betrekkingen met landen in Amerika:

Forth United States-Suriname Strategic Dialogue tussen USA en Suriname;

Bilateraal onderhoud MBIS Suriname met Latijns-Amerikaanse landen m.u.v. Brazilië en Venezuela;

Bilateraal onderhoud MBIS Suriname met Caraïbische landen m.u.v. Guyana.

Bilaterale Betrekkingen met landen in Afrika, Australië en Oceanie:

Ghana

- Werkbezoek minister van BIS Suriname aan Ghana
- Werkbezoek minister van BIS Ghana aan Suriname

Marokko

- Werkbezoek minister van BIS Suriname aan Marokko
- Werkbezoek minister van BIS Marokko aan Suriname

Bilaterale Betrekkingen met landen in Azië:

Volksrepubliek China

1. Deelname Vice-Ministerial Conferentie China - Caribbean countries (having bilateral relations with China);

Monitoring: ODMA- ODBA (begroting ODMA);

* Jaarlijks terugkerend evenement op niveau Dep. Leiding;

2. Commemoratie Chinese New Year;

Commemoratie Nationale Dag van China;

* Jaarlijks terugkerend evenement (organisatie Chinese zijde);

3. CELAC - China Forum;

Monitoring: ODMA- ODBA (begroting ODMA);

* Jaarlijks terugkerend evenement op Ministerieel niveau;

4. Voortzetting van de projecten en programma's tussen Suriname en China, waaronder, maar niet limitatief genoemd;

- Het safe city project, fase 2;
- Het affordable housing project, etc;
- De project of Agricultural Processing and Juncao Planting;
- * Afhankelijk van het project of programma zal die vallen binnen de competentie van

relevante Ministries;

Opm: Na intern overleg zal de monitoring hiervan moeten vallen binnen de competentie van DIS.
India

1. Follow-up van de 9e Joint Commission Meeting (JCM) tussen Suriname – India.

Vanwege het alternerend karakter zal zulks in Suriname moeten plaatsvinden, onder leiding van de Minister van Buitenlandse Zaken, International Business and Internationale Samenwerking in de hoedanigheid van co – chair

2. Follow-up van de diverse projecten/ afspraken (CARICOM- India).

* De vergaderingen zullen op Presidentieel en - of Ministerieel niveau plaatsvinden.

* De follow-up valt binnen het werkgebied van Ambassadeur Ilahi/ werkgroep van het Kabinet van de President Suriname.

3. Commemoratie Mahatma Gandhi Day (2 oktober).

Eventuele toespraken door hoogwaardigheidsbekleders.

* Jaarlijks terugkerend evenement.

4. - Commemoratie Republic Day.

- Nationale Dag van India.

Deelname van hoogwaardigheidsbekleders, met de mogelijkheid tot het houden van toespraken.

* Jaarlijks terugkerende evenementen (organisatie Indiase zijde).

5. Viering Pravasi Bharatiya Divas (PBD).

Deelname van hoogwaardigheidsbekleders, met de mogelijkheid tot het houden van toespraken.

* Jaarlijks terugkerend evenement (organisatie Indiase zijde).

Aanwezigheid van de President en Minister in diverse hoedanigheden.

6. Commemoratie ITEC Day/ ITEC Alumni (organisatie Ambassade India).

Mogelijke deelname van MBIS of andere voorgedragen Minister.

7. Follow-up monitoring en uitvoering projecten en programma's tussen Suriname en India.

8. * Valt binnen het werkgebied van de diverse Ministeries afhandelbaar van het project/ programma.

Monitoring MinBIS: Ambassadeur J. Ilahi

Conveniering Day of Yoga.

* Mogelijkheid voor het houden van een activiteit tijdens de Indiase zijde/ mogelijke deelname van hoogwaardigheidsbekleders

9. Follow-up Joint Working Group on Agriculture.

* Valt binnen het werkgebied van het Min. LVV.

Mogelijke High- Level Visits (v.v), ter bevordering van de gezamenlijke belangen en het verdiepen van de economische, politieke en culturele banden tussen Suriname en India.

* Mogelijke bezoeken op Presidentieel of Ministerieel niveau (v.v.)

Indonesië:

1. Bali Democracy Forum (BDF)

*(jaarlijks terugkerend evenement op ministrieel niveau);

2. Archipelagic and Island States Forum (AIS)

*(jaarlijks terugkerend evenement op ministrieel niveau);

3. Indonesia-Latin America and the Caribbean (INA-LAC) Business Forum

*Valt binnen het werkgebied van het Directoraat International Business;

4. 7th Joint Commission Meeting Suriname – Indonesia, Paramaribo, Suriname

*Indien het in 2026 (tentatief mogelijk laatste kwartaal) geen voortgang vindt.

Vanwege het alternerend karakter zal zulks in Suriname moeten plaatsvinden, onder leiding van de Directeur Buitenlandse Zaken in de hoedanigheid van co – chair.

geen voortgang vindt;

5. Activiteiten commemoratie 50 jaar vestiging Diplomatieke betrekkingen tussen de

Republiek Suriname en de Republiek Indonesië (januari 2026)

* Voorstel: mogelijk High Level Bezoek President van Suriname aan Indonesië (v.v).

Launch: Voorstel voor het organiseren van een cultureel festival, waarbij de traditionele keuken, gerechten, muziek, arts and crafts, etc van beide landen centraal staat.

De kick-off van de activiteiten is thans gepland voor 17 augustus 2026 tijdens de viering van de Nationale Dag van Indonesië.

6. Uitvoering geïdentificeerde projecten en activiteiten/programma's

* De monitoring van de projecten zal plaatsvinden door MBIS i.s.m relevante Ministeries.

Japan:

1. Follow - up "CARICOM - Japan Consultation Mechanism"

* Valt binnen het werkgebied van het ODRI/CARICOM i.s.m de respectieve afdelingen

2. Commemoratie 50 jaar vestiging Diplomatieke betrekkingen tussen Suriname en Japan (2 november 1976).

Noot: Nochtans een discrepantie merkbaar terzake de exacte c.q formele datum van vestiging formele banden tussen beide landen. Wederzijds onderzoek gaande.

3. Uitvoering geïdentificeerde en lopende projecten en activiteiten (bijv. infrastructuur, constructie etc)

* De monitoring van de projecten zal plaatsvinden door de relevante ministeries in Samenwerking met MBIS.

Zuid Korea:

1. Her-activering Joint Commission Meeting Suriname – Zuid Korea

* Vanwege het alternerend karakter zal zulks in Suriname moeten plaatsvinden, onder leiding van de Directeur Buitenlandse Zaken in de hoedanigheid van co – chair.

* Indien het in 2026 geen voortgang vindt.

Initieel voorstel Sur. zijde : 1ste kwartaal 2026. Vanwege andere committeringen tijdens de Koreaanse zijde is zulks niet haalbaar. Gewijzigd voorstel Surinaamse zijde: laatste kwartaal 2026, rekening houdend met de ophanden zijnde Algemene, Vrije en Geheime verkiezingen in Suriname/ transitie periode (eventuele Kabinet wijziging).

2. Deelname van Suriname aan de High-Level Forum on the Korea – Caribbean Partnership. * Afhankelijk van het thema zal een relevant Ministerie hieraan deelnemen.

3. Vestiging Ambassade van Zuid – Korea in Suriname.

De benoeming van een Honorair Consul (HC) voor Suriname in Zuid Korea ter versterking van de bilaterale samenwerking.

4. Follow-up van de mogelijke projecten en programma's (voortvloeiend uit bilateraal overleg), met de focus op:

Rechtstreekse vluchten tussen Korea en de Caribische regio,

Versterking private sector samenwerking,

Samenwerking op het gebied van cultuur, politiek, educatie, landbouw en bosbouw.

* Afhankelijk van het project of programma zal die vallen binnen de werkgebieden van de relevante Ministeries, waaronder MBIS (ConZa, SITA, DIB), MinOWC, LVV, GBB, etc.

Maleisië

1. High Level Bezoek Premier Maleisië aan Suriname (info verkregen d.t.k.v de Ambassade van Suriname in Jakarta).

* Indien het bezoek in 2026 geen voortgang vindt.

Voorgestelde periode door de Maleisische zijde is in de periode 6 - 7 juli 2025. Vanwege de Algemene, Vrije en Geheime verkiezingen in Suriname, op 25 mei 2025, en de inherente transitie periode, kan het voorgenomen bezoek tijdens de Maleisische zijde geen voortgang vinden.

2. Verdere uitvoering geven aan de mogelijke geïdentificeerde samenwerkingsgebieden op het gebied

van de handel en investeringen. * Valt binnen het werkgebieden van SITA en IB.

Code 1404: Beleidsmaatregel Bilaterale betrekkingen

Activiteiten Afd. Grens- en Buurlanden 2026:

1. 2 x Guyana-Suriname Strategic Dialogue and Cooperation Platform (SDCP) Presidential Meeting;
2. 2 x Regulier MBIS overleg Suriname – Guyana SDCP;
3. 1 x Technische Bijeenkomst Suriname – Brazilië (ABC);
4. 1 x Politieke Consultatie Mechanisme Suriname – Brazilië;
5. 1 x Trilaterale Werkgroepen vergadering, Energie, Milieu en Infrastructuur Suriname, Guyana en Brazilië;
6. 1 x River Council Suriname – Frans-Guyana;
7. 1 x Gemengde Werkgroepen vergadering Suriname – Venezuela;
8. 1x Political Consultation Mechanism Suriname – Venezuela;
9. 1x Gemengde Commissie Vergadering Suriname – Venezuela.

Activiteiten Europa:

Frankrijk:

- Houden van reguliere politieke consultaties.
- Identificeren van samenwerkingsmogelijkheden ter ontwikkeling van het grensgebied binnen het raamwerk van het overlegorgaan, de geherstructureerde River Council.
- Uitdiepen van de extensieve bilaterale samenwerking op diverse gebieden, waaronder veiligheid, criminaliteitsbestrijding, illegale goudwinning, gezondheidszorg, personen- en goederenverkeer, handel en economie, cultuur uitwisseling, capaciteitsversterking, milieu, transport en infrastructuur.
- Implementatie van de getekende overeenkomsten.
- Voortzetting en finaliseren van de onderhandelingen m.b.t. de bepaling van de grens
- Werkbezoek(en) MBIS.

Nederland:

- Verder invulling geven aan de bilaterale samenwerking door het verstevigen van de diplomatieke-, economische-, sociale- en culturele banden.
- Verdere intensivering van de samenwerking tussen de publieke en private sector.
- Participatie in aangeboden trainingen.

Verdere intensivering van de samenwerking op Hoogambtelijk niveau.

Roemenië:

- Intensiveren van de bilaterale betrekkingen en identificeren van mogelijke samenwerkingsgebieden.
- Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. uitstaande overeenkomsten:
- Draft Framework Agreement on Friendship and Cooperation between the Republic of Suriname and the Republic of Romania;
- Draft MOU regarding the cooperation in the tourism field between the Ministry of Tourism of Romania and the Ministry of Trade, Industry and Tourism of Suriname;
- Draft MOU between the Suriname Diplomatic Institute of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Romanian Diplomatic Institute;
- Draft Agreement between the Government of Romania and the Government of the Republic of Suriname on Exemption from Visa Requirements for Holders of Diplomatic and Service passports;
- Samenwerking op het gebied van cultuur en capaciteitsversterking.

Vaticaanstad:

Vestiging/Accreditering van een Diplomatieke Vertegenwoordiging van de Republiek Suriname bij de Heilige Stoel, VATICAANSTAD.

België

- Verbreden en uitdiepen van de bestaande samenwerking op diverse gebieden, waaronder onderwijs, watervoorziening, milieu, groene energie, handel en investeringen, personen- en goederenverkeer.

- Follow up van de identificatiemissie Vlaanderen
- Uitvoering van het Memorandum van Overeenstemming tussen Suriname en België over Migratie (getekend in 2022)
- Implementatie terug –en overname overeenkomst van irreguliere migranten met Benelux- landen (getekend Brussel, 14.02.25)
- Implementatie overeenkomst inzake afschaffing van de visumplicht voor diplomatieke- en dienstpaspooten tussen Suriname en de Benelux- landen (getekend Brussel, 14.02.25)

Werkbezoek(en) MBIS

Curaçao

- Intensiveren van de bilaterale betrekkingen, alsook de bestaande samenwerking verder uit te diepen op het gebied van toerisme, gezondheidszorg, capaciteitsversterking, handel en investeringen.
- Uitdiepen en verbreden van de handelsrelatie.
- Ratificatie en implementatie van getekende overeenkomsten.
- Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. uitstaande overeenkomsten.

Werkbezoek(en) MBIS.

Aruba

- Verder verstevigen van de diplomatieke banden
- Intensiveren van de bilaterale samenwerking, met name op het gebied van gezondheidszorg, toerisme, capaciteitsversterking, het bevorderen van de handel en aantrekken van investeringen. Werkbezoek(en)

MBIS

Servië

- Uitdiepen van de relatie met Servië op gebieden zoals: Infrastructuur, Landbouw, IT (Information Technology), Cultuur, Investerings.
- Technische samenwerking en politieke consultaties. Werkbezoek(en) MBIS

Zwitserland

- Identificeren van mogelijke samenwerkingsgebieden ter versteviging van de bilaterale relatie.

Werkbezoek(en) MBIS

Türkiye

Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen met betrekking tot de overeenkomsten inzake bevordering en bescherming van investeringen en luchttransport.

Technische samenwerking en politieke consultaties.

Installeren Gemengde Commissie Suriname –Türkiye

Deelname aan de jaarlijkse Antalya Diplomacy Forum in Türkiye

Verenigd Koninkrijk van Groot- Brittannië en Noord- Ierland (VK)

- Intensiveren van de bilaterale relatie
- Samenwerking op het gebied van klimaatverandering .Werkbezoek MBIS

Estland

- Implementatie Memorandum of Understanding on the establishment of the Political Consultation Mechanism tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Suriname en het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Estland

Implementatie Memorandum of Understanding between the Republic of Suriname and the Republic of Estonia for Cooperation in e-Governance for Public Officials.

Noorwegen

- Uitdiepen van de bestaande bilaterale betrekkingen.
- Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de Visa Waiver overeenkomst voor diplomatieke, dienst en zakenpaspooten.
- Raamwerkovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking

Slowakije

- Versterken van de samenwerking, m.n. op het gebied van handel en investeringen, alsook capaciteitsversterking.
- Voortzetting en formalisering van onderhandelingen m.b.t.:
 - Framework Agreement on Friendship and Cooperation between the Republic of Suriname and Slovak Republic;

Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Slovak Republic on Exemption from Visa Requirement for Holders of Diplomatic and Service Passports.

Polen

Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t. de Raamwerkovereenkomst inzake vriendschap en samenwerking

Azerbeidzjan

- Verbreden en uitdiepen van de samenwerking op het gebied van landbouw, olie- en gas, cultuur, educatie en milieu;
- Voortzetting en formalisering van de draft Agreement on Friendship and Cooperation between the Republic of Suriname and the Republic of Azerbaijan;
- Finaliseren van de Draft Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Republic of Azerbaijan on exemption from visa requirements for holders of diplomatic and service passports;
- Voeren van politieke consultaties tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Suriname en het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Azerbeidzjan;

Werkbezoek(en) MBIS.

Spanje

- Verbreden en verdiepen van de bilaterale en multilaterale samenwerking, m.n. het bevorderen van de Spaanse taal, gezondheidszorg, toerisme, klimaatverandering en voedselzekerheid.
- Voortzetting en formalisering van onderhandelingen m.b.t. :
 - draft Memorandum of Understanding on the Establishment of the Political Consultations Mechanism between the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Ministry of Foreign Affairs, European Union and Cooperation of the Kingdom of Spain.

Georgië

- Formalisering van de samenwerkingsrelatie middels het ondertekenen en ratificeren van verschillende overeenkomsten tussen Suriname en Georgië.
- Politieke Consultatie Suriname – Georgië

Italië

- Implementatie van de Overeenkomst inzake Economische, Wetenschappelijke, Technische en Culturele Samenwerking tussen Suriname en Italië.
- Participatie in de jaarlijkse Italy- Latin America and Caribbean conference

Rusland

- Voortzetting en formalisering van de onderhandelingen m.b.t.:
 - Draft Agreement between the Ministry of Defense of the Russian Federation and the Ministry of Defense of the Republic of Suriname on Military Cooperation;
 - Draft Treaty on Extradition;
 - Draft Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters
 - Draft Treaty on transfer of convicts;
 - Draft Memorandum on Cooperation between the Ministries of Foreign Affairs of the Russian Federation and the Republic of Suriname;
 - Draft Memorandum on Cooperation in the Field of Culture between the Ministry of Culture of the Russian Federation and the Ministry of Education, Science and Culture of the Republic of Suriname
 - Draft Memorandum of Understanding between Peoples' Friendship University of Russia (RUDN

University).

Oekraïne

- Intensiveren van de diplomatieke betrekkingen.
- Bevorderen van de handelsrelatie.
- Het houden van politieke consultaties.

Bahrein:

- Identificeren van mogelijke samenwerkingsgebieden ter versteviging van de bilaterale relatie.
 - Wederom opstarten onderhandelingen t.a.v. de volgende overeenkomsten:
 - Framework Agreement for Cooperation between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Kingdom of Bahrain;
 - Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Kingdom of Bahrain for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments;
- Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Kingdom of Bahrain for the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Fiscal Evasion with Respect to Taxes on Income and Capital.

Iran:

- Verstevigen diplomatieke relaties
- Identificeren van mogelijke samenwerkingsgebieden ter versteviging van de bilaterale relatie.

Israel

- Samenwerking op het gebied van en capaciteitsversterking
- Verbreden en uitdiepen van de bestaande samenwerking op diverse gebieden zoals landbouw, investeringen, volksgezondheid.
- identificeren van andere mogelijke nieuwe samenwerkingsgebieden zoals oil & gas, water management, klimaatsverandering.
- Participatie in aangeboden trainingen.
- Voorbereiden en ontwikkelen van een roadmap voor de bilaterale samenwerking.
- Formalisering volgende overeenkomsten:
- Framework Agreement for Cooperation between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the State of Israel
- Memorandum of Understanding on the Establishment of Diplomatic Consultations Mechanisms between the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Ministry of Foreign Affairs of the State of Israel.

Memorandum of Understanding between the Suriname Diplomatic Institute of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname and the Diplomatic Institute of the Ministry of Foreign Affairs of the State of Israel

Koeweit

- Uitvoering geven aan de geïdentificeerde samenwerkingsgebieden zoals: samenwerking op het gebied van oil & gas tussen de olie ondernemingen van beide staten, samenwerking tussen de investeringsinstituten van beide staten, het aftasten van financierings - en investeringsmogelijkheden
- Onderhandelingen starten voor het aangaan van een visumafschaffingsovereenkomst voor houders van diplomatieke en dienstpaspporten.

Libanon

- Verder verstevigen van de bilaterale banden
- Bevorderen samenwerking oil & gas en business tot business contacts
- Onderhandelingen starten over de volgende overeenkomsten

Framework Agreement for Cooperation between the Government of the Republic of Suriname and the Republic of Lebanon.

Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Republic of

Lebanon on exemption from visa requirement for holders of diplomatic and service passports.

Oman

- Uitvoering geven aan de geïdentificeerde samenwerkingsgebieden zoals Oil & Gas, landbouw, export agrarische producten, visserij, hernieuwbare energie, investeringsmogelijkheden, Oil & Gas
 - Identificeren van andere mogelijke samenwerkingsgebieden ter versteviging van de bilaterale relatie.
- Onderhandelingen starten over visumafschaffingsovereenkomst voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten.

Palestina

- Verder verstevigen van de bilaterale banden
- Voortzetting onderhandelingen over de volgende overeenkomsten:
- Protocol on Political Consultations between the Ministry of Foreign Affairs and the Expatriates of the State of Palestine and the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Suriname”
- Draft Joint Communiqué on the Establishment of Diplomatic Relations between the Republic of Suriname and the State of Palestine

Qatar

- Uitvoering geven aan de geïdentificeerde samenwerkingsgebieden zoals voedsel veiligheid, Oil & Gas,
- Werkbezoek MinBIS
- Bezoek van functionarissen van Qatar aan SITA
- Onderhandelingen starten over de volgende overeenkomsten
- Luchtvaartovereenkomst

Visumafschaffingsovereenkomst voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten.

Saoedi-Arabië

- Verbreden en uitdiepen van de bestaande samenwerking op diverse gebieden zoals Oil& Gas, projectfinanciering, handel en investeringen, personen- en goederenverkeer.
- Het faciliteren van de samenwerking tussen de oliemaatschappijen van beide staten;
- Het benutten van de eerste schenking van 1 miljoen US\$ aan Suriname en overige schenkingen;
- Het vestigen van een Surinaamse ambassade in Riyadh in 2026;
- Het versoepelen van het visumbeleid;
- Het continueren van de facilitering van de procedures voor deelname aan de Hady;
- Het participeren in evenementen waarvan Saoedi-Arabië gastland is
- Werkbezoek MinBIS
- Het formaliseren en implementeren van de volgende overeenkomsten:

Draft agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Kingdom of Saudi Arabia on exemption from visa requirement for holders of diplomatic and service passports.

Draft Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Kingdom of Saudi Arabia for the Promotion and Draft Agreement between the Government of the Republic of Suriname and the Government of the Kingdom of Saudi Arabia on the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Fiscal Evasion with respect to Taxes on Income and Capital.

Draft Memorandum of Understanding for Cooperation between the Ministry of Foreign Affairs, International Business and International Cooperation of the Republic of Suriname and the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Saudi Arabia

Draft Memorandum of Understanding for Cooperation between the Diplomatic Institute of the Ministry of Foreign Affairs, International Business and International Cooperation of the Republic of Suriname and the Prince Saud Al Faisal Institute for Diplomatic studies of the Kingdom of Saudi Arabia

Luchtvaart overeenkomst en MOU luchtvaart

Verenigde Arabische Emiraten

- Verbreden en uitdiepen van de bestaande samenwerking op diverse gebieden, waaronder landbouw,

handel en investeringen.

- Werbezoek MinBIS;
- Implementatie van de luchtvaartovereenkomst;
- Faciliteren en bevorderen samenwerking tussen de oliemaatschappijen van beide staten;
- Opzetten van een Suriname – UAE Business Council;
- Ratificeren van de volgende getekende overeenkomsten

Agreement on the Protection of Investment

Agreement on Avoidance of Double Taxation

Agreement on Cooperation and Mutual Assistance in Customs Matters.

Luchtvaart overeenkomst

Activiteiten Azië:

China

1. Deelname Vice-Ministerial Conferentie China-Caribbean countries (having bilateral relations with China).

Monitoring: ODMA- ODBA (begroting ODMA)

* Jaarlijks terugkerend evenement op niveau Dep. Leiding

2. Commemoratie Chinese New Year

Commemoratie Nationale Dag van China.

* Jaarlijks terugkerend evenement (organisatie Chinese zijde

3. CELAC - China Forum

Monitoring: ODMA- ODBA (begroting ODMA)

* Jaarlijks terugkerend evenement op Ministerieel niveau.

4. Voortzetting van de projecten en programma's tussen Suriname en China, waaronder, maar niet limitatief genoemd.

- Het safe city project, fase 2.
- Het affordable housing project, etc.
- The project of Agricultural Processing and Juncao Planting

* Afhankelijk van het project of programma zal die vallen binnen de competentie van relevante Ministeries.

Opm: Na intern overleg zal de monitoring hiervan moeten vallen binnen de competentie van DIS.

5. Capaciteitsversterking middels de aanbidding van trainingen, beurzen etc.

* Valt binnen het werkgebied van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI).

India

1. Follow-up van de 9e Joint Commission Meeting (JCM) tussen Suriname – India.

Vanwege het alternerend karakter zal zulks in Suriname moeten plaatsvinden, onder leiding van de Minister van Buitenlandse Zaken, International Business and Internationale Samenwerking in de hoedanigheid van co – chair.

2. Follow-up van de diverse projecten/ afspraken (CARICOM- India).

* De vergaderingen zullen op Presidentieel en/of Ministerieel niveau plaatsvinden.

* De follow-up valt binnen het werkgebied van Ambassadeur Ilahi/ werkgroep van het Kabinet van de President Suriname.

3. Commemoratie Mahatma Gandhi Day (2 oktober)

Eventuele toespraken door hoogwaardigheidsbekleders.* Jaarlijks terugkerend evenement.

4. Commemoratie Republic Day

- Nationale Dag van India

Deelname van hoogwaardigheidsbekleders, met de mogelijkheid tot het houden van toespraken.* Jaarlijks terugkerende evenementen (organisatie Indiase zijde).

Viering Pravasi Bharatiya Divas (PBD)

Deelname van hoogwaardigheidsbekleders, met de mogelijkheid tot het houden van toespraken.* Jaarlijks terugkerend evenement (organisatie Indiase zijde)

Aanwezigheid van de President en Minister in diverse hoedanigheden.

5. Viering Pravasi Bharatiya Divas (PBD)

Deelname van hoogwaardigheidsbekleders, met de mogelijkheid tot het houden van toespraken.* Jaarlijks terugkerend evenement (organisatie Indiase zijde)

Aanwezigheid van de President en Minister in diverse hoedanigheden.

6. Commemoratie ITEC Day/ ITEC Alumni (organisatie Ambassade India)

Mogelijke deelname van MBIS of andere voorgedragen Minister

7. Follow-up monitoring en uitvoering projecten en programma's tussen Suriname en India

* Valt binnen het werkgebied van de diverse Ministeries afhandelbaar van het project/ programma.

Monitoring MinBIS: Ambassadeur J. Ilahi

8. Follow- up Joint Working Group on Agriculture.

* Valt binnen het werkgebied van het Min. LVV.

9. Conveniëring Day of Yoga. * Mogelijkheid voor het houden van een activiteit tijdens de Indiase zijde/ mogelijke deelname van hoogwaardigheidsbekleders.

10. Mogelijke High- Level Visits (v.v), ter bevordering van de gezamenlijke belangen en het verdiepen van de economische, politieke en culturele banden tussen Suriname en India.

* Mogelijke bezoeken op Presidentieel of Ministerieel niveau (v.v.)

Indonesië

1. Bali Democracy Forum (BDF) * (jaarlijks terugkerend evenement op ministerieel niveau).

2. Archipelagic and Island States Forum (AIS) * (jaarlijks terugkerend evenement op ministerieel niveau)

3. Indonesia-Latin America and the Caribbean (INA-LAC) Business Forum

*Valt binnen het werkgebied van het Directoraat International Business

4. 7th Joint Commission Meeting Suriname – Indonesia, Paramaribo, Suriname

*Indien het in 2026 (tentatief mogelijk laatste kwartaal) geen voortgang vindt.

Vanwege het alternerend karakter zal zulks in Suriname moeten plaatsvinden, onder leiding van de Directeur Buitenlandse Zaken in de hoedanigheid van co – chair.

5. Activiteiten commemoratie 50 jaar vestiging Diplomatieke betrekkingen tussen de Republiek Suriname en de Republiek Indonesië (januari 2026)

* Voorstel: mogelijk High Level Bezoek President van Suriname aan Indonesië (v.v).

Launch: Voorstel voor het organiseren van een cultureel festival, waarbij de traditionele keuken, gerechten, muziek, arts and crafts, etc van beide landen centraal staat.

De kick-off van de activiteiten is thans gepland voor 17 augustus 2026 tijdens de viering van de Nationale Dag van Indonesië.

6. Capaciteitsversterking, waaronder trainingen, studiebeurzen etc.

* Valt binnen het werkgebied van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI)

7. Uitvoering geïdentificeerde projecten en activiteiten/ programma's

* De monitoring van de projecten zal plaatsvinden door MBIBIS i.s.m relevante Ministeries.

Japan

- Follow - up “CARICOM - Japan Consultation Mechanism”

*Valt binnen het werkgebied van het ODRI/CARICOM i.s.m de respectieve afdelingen.

- Commemoratie 50 jaar vestiging Diplomatieke betrekkingen tussen Suriname en Japan (2 november 1976).

Noot: Nochtans een discrepantie merkbaar terzake de exacte c.q formele datum van vestiging formele banden tussen beide landen. Wederzijds onderzoek gaande.

- Uitvoering geïdentificeerde en lopende projecten en activiteiten (bijv. infrastructuur, constructie etc)

* De monitoring van de projecten zal plaatsvinden door de relevante ministeries in Samenwerking met MBIS.

Zuid Korea

- Her-activering Joint Commission Meeting (JCM) Suriname – Zuid Korea

* Vanwege het alternerend karakter zal zulks in Suriname moeten plaatsvinden, onder leiding van de Directeur Buitenlandse Zaken in de hoedanigheid van co – chair.

* Indien het in 2026 geen voortgang vindt

Initieel voorstel Sur. zijde : 1ste kwartaal 2026. Vanwege andere committeringen zijdens de Koreaanse zijde is zulks niet haalbaar.

Gewijzigd voorstel Surinaamse zijde: laatste kwartaal 2026, rekening houdend met de ophanden zijnde Algemene, Vrije en Geheime verkiezingen in Suriname/ transitie periode (eventuele Kabinet wijziging).

- Capaciteitsversterking middels de aanbidding van de Global Korea Scholarship (GKS) en taalprogramma's, waaronder de Korean Language Course en andere relevante trainingen etc.

* Valt binnen het werkgebied van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI).

- Deelname van Suriname aan de High-Level Forum on the Korea – Caribbean Partnership.

* Afhankelijk van het thema zal een relevant Ministerie hieraan deelnemen.

- Vestiging Ambassade van Zuid – Korea in Suriname

- De benoeming van een Honorair Consul (HC) voor Suriname in Zuid Korea ter versterking van de bilaterale samenwerking.

- Follow-up van de mogelijke projecten en programma's (voortvloeiend uit bilateral overleg), met de focus op:

Rechtstreekse vluchten tussen Korea en de Caribische regio,

Versterking private sector samenwerking,

Samenwerking op het gebied van cultuur, politiek, educatie, landbouw en bosbouw.

* Afhankelijk van het project of programma zal die vallen binnen de werkgebieden van de relevante Ministeries, waaronder MBIS (ConZa, SITA, DIB), MinOWC, LVV, GBB, etc.

Maleisië

- High Level Bezoek Premier Maleisië aan Suriname (info verkregen d.t.k.v de Ambassade van Suriname in Jakarta).

* Indien het bezoek in 2026 geen voortgang vindt.

Voorgestelde periode door de Maleisische zijde is in de periode 6 - 7 juli 2025. Vanwege de Algemene, Vrije en Geheime verkiezingen in Suriname, op 25 mei 2025, en de inherente transitie periode, kan het voorgenomen bezoek zijdens de Maleisische zijde geen voortgang vinden.

- Capaciteitsversterking middels de aanbidding van trainingen, beurzen, internships etc via de Malaysian Technical Cooperation Program (MTCP).

* Valt binnen het werkgebied van het Suriname Diplomaten Instituut (SDI)

- Verdere uitvoering geven aan de mogelijke geïdentificeerde samenwerkingsgebieden op het gebied van de handel en investeringen.* Valt binnen het werkgebieden van SITA en IB.

Totaal Programma 91404: Bilaterale betrekkingen is begroot op **SRD 6.000.000,-**

91405 - Multilaterale betrekkingen

Multilaterale betrekkingen refereren naar de participatie van Suriname in regionale en internationale organisaties om effectief nationale en gemeenschappelijke doelen te bereiken. Regionale en internationale allianties worden steeds belangrijker in het oplossen van complexe en grensoverschrijdende vraagstukken en het bevorderen van de internationale rechtsorde, wereldvrede, welvaart en welzijn op mondiaal niveau. Derhalve is de actieve en effectieve participatie van Suriname in deze organisaties cruciaal om het nationaal belang en de nationale aangelegenheden op de internationale agenda te plaatsen. Suriname heeft in de afgelopen jaren bewezen in staat te zijn om naar tevredenheid invulling te geven aan belangrijke

functies in deze organisaties en heeft ook regelmatig als gastheer opgetreden bij vergaderingen met vertegenwoordigingen op het hoogste niveau. Voorts heeft Suriname met de verkiezing bij acclamatie op 10 maart 2025 van Minister Albert Ramdin als Secretaris-Generaal van de OAS tijdens de 56ste Speciale sessie van de Algemene Vergadering van de OAS, geschiedenis geschreven. Met de verkiezing van betrokkene, is voor het eerst sinds de oprichting, een CARICOM burger en CARICOM lidstaat gekozen om de organisatie de komende vijf jaren te leiden (termijn 2025 – 2030).

VN, OAS en OIC

De interactie van de Republiek Suriname met de internationale gemeenschap geschiedt op basis van de principes van gelijkwaardigheid, respect voor de soevereiniteit, solidariteit, bescherming en versterking van de rechtsstaat, mensenrechten en democratische waarden en normen. Voornoemde principes staan hoog in het vaandel bij de participatie van Suriname in de reguliere vergaderingen van de OAS (56ste AVOAS), de VN (81ste AVVN en de UNFCCC COP31), en de OIC (52ste CFM). Het buitenlandsbeleid is in dit kader tevens gericht op het behalen van de gestelde nationale ontwikkelingsdoelen in het belang van het Surinaamse volk en de nationale economie. Gegeven de kwetsbaarheid van Suriname voor stijging van de zeespiegel a.g.v. de laaggelegen kustlijn, in relatie tot de bijdrage van ons land aan de mondiale emissie reductie a.g.v. onze carbon negatieve status, zal er ook in het jaar 2026 consequent op mondiaal niveau de aandacht gevraagd worden voor voornoemde vraagstukken. In het verlengde daarvan, zal ook blijvend de aandacht gevraagd worden voor het hanteren van de multidimensionale kwetsbaarheidsindex (MVI) voor kleine staten. Vermeld zij dat de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 13 augustus 2024, resolutie A/78/L.98 zonder stemming heeft aangenomen, waarin de nieuwe MVI wordt geschetst, die "erop gericht is om exogene kwetsbaarheden en gebrek aan veerkracht tegen exogene schokken van... ontwikkelingslanden vast te leggen, om zo geloofwaardigheid en vergelijkbaarheid te garanderen."

In voornoemde resolutie worden o.a. de internationale financiële instellingen uitgenodigd om, gegeven de structurele kwetsbaarheid van de SIDS, te overwegen om de MVI, indien van toepassing, te hanteren als aanvulling op hun bestaande praktijken en beleid, in overeenstemming met hun respectieve mandaten. In nauw overleg met de overige ministeries, wordt de heroriëntatie m.b.t. Suriname's lidmaatschap bij verschillende regionale en internationale organisaties voortgezet.

In het kader van de Verdragsverplichtingen van Suriname in VN verband, zullen de volgende activiteiten plaatsvinden:

- interactieve dialoog met het Comité voor de Rechten van het Kind (CRC) i.h.k.v. het ingediend CRC landenrapport van Suriname;
- interactieve dialoog i.h.k.v. de Universal Periodic Review (UPR)
- follow-up i.v.m. de rapportageverplichting i.h.k.v. CESCER (Comité voor Economische, Sociale en Culturele Rechten)
- follow-up i.v.m. de rapportageverplichting i.h.k.v. CAT (Comité tegen Foltering)
- follow-up i.v.m. de rapportageverplichting i.h.k.v. CERD (Comité voor de Uitbanning van Rassendiscriminatie)

Rassendiscriminatie

De interacties met de Multilaterale Organisaties (zoals de VN, OAS, NAM en OIC) zijn gericht om de nationale ontwikkeling te ondersteunen op diverse geïdentificeerde beleidsgebieden en tevens een bijdrage te leveren aan het oplossen van diverse wereldvraagstukken, de bevordering van de internationale rechtsorde, wereldvrede en welvaart op mondiaal niveau, met inachtneming van de nationale belangen middels actieve participatie.

De activiteiten van de beleidsmaatregel Multilaterale betrekkingen zijn aangegeven in onderstaand tabel.

1. 16th Session Islamic Summit Conference, 2026, Azerbaijan
2. 52nd session of the OIC Council of Foreign Ministers 2026, Iraq
3. 56th session of the General Assembly of the Organization of American States (OAS), 2026
4. 81st session of the United Nations General Assembly, September 2026, New York

5. 2026 UN Climate Change Conference (UNFCCC COP 31), November 2026, Australia
6. Special session of the General Assembly of the Organization of American States (OAS)
7. 61ste Sessie van de Mensenrechtenraad, februari – maart 2026, Genève
8. 62ste Sessie van de Mensenrechtenraad, juni – juli 2026, Genève
9. 63ste Sessie van de Mensenrechtenraad, September – oktober 2026, Genève
10. Interactieve dialoog met het Comité voor de Rechten van het Kind (CRC) i.h.k.v. het gecombineerd 4de en 5de Nationaal Rapport van Suriname, 2026, Genève
11. Interactieve dialoog i.h.k.v. ht vierde cyclus van de Universal Periodic Review, oktober – November 2026, Genève.

Totaal Programma 91405: Multilaterale betrekkingen is begroot op **SRD 6.000.000,-**

91406 - Regionale integratie

CARICOM/ACS

De samenwerking binnen de Gemeenschap van Caraïbische Staten (CARICOM) en de Associatie van Amerikaanse Staten (ACS) moet worden gezien tegen de achtergrond van het mede helpen bevorderen van de verdere integratie tussen de landen van Zuid-Amerika en het Caraïbisch gebied en het structureren van een bruikbare consultatie- en coördinatiemechanisme voor het kunnen innemen van gemeenschappelijke standpunten c.q. het initiëren van concrete acties over o.a. sociale, politieke- en economische vraagstukken.

In dit kader zal de samenwerkingsrelatie met de ACS worden voortgezet op het gebied van o.a. natuurrampen bestrijding, hernieuwbare energie, intra-regionale connectiviteit, voedselveiligheid en voedselzekerheid en bevordering van toerisme.

Binnen CARICOM wordt bijzondere aandacht geschonken aan de functionele samenwerking op diverse beleidsgebieden, het principe van goed nabuurschap, het garanderen van veiligheid in de ruimste zin des woord, het scheppen van markttoegang van in Suriname geproduceerde goederen en diensten en het hebben van goede betrekkingen in het algemeen met de lidstaten alsook in de relaties met derde landen gericht op een versnelde verwezenlijking van de nationale ontwikkelingsdoelen.

Code 91406: Beleidsmaatregel Regionale Integratie

1. Algemene doelstelling

De versterking van regionale samenwerking en bevordering van de regionale integratie.

2. Operationele doelstelling

Het onderhouden van de betrekkingen met regionale organisaties en hun lidlanden ter versteviging, uitbreiding en verdieping van de regionale samenwerkingsrelaties, alsmede de coördinatie en aansturing van de contacten van de overige ministeries.

Afdeling CELAC

De Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten (CELAC) is een regionale organisatie bestaande uit 33 lidlanden, die zich richt op het bevorderen en versterken van de continentale integratie van Zuid-Amerika en het Caraïbisch gebied. Door middel van politieke dialoog biedt CELAC een platform om gezamenlijk op te treden in het aanpakken van de diverse uitdagingen en het benutten van de kansen en sterke punten die de regio kenmerken. De Republiek Suriname is een actieve deelnemer binnen dit regionaal mechanisme en blijft zich inzetten voor verdere betrokkenheid. Door middel van een proactieve benadering in ons buitenlands beleid, beoogt ons land in 2026 optimaal te profiteren van de bestaande en nieuwe markten die door dit samenwerkingsverband wordt gecreëerd. Deze inspanningen zullen bijdragen aan de verdere economische ontwikkeling van ons land.

De SELA Desk

Het Latijns-Amerikaans en Caribisch Economisch Systeem (SELA) is in de eerste plaats gericht op het bevorderen van een systeem van overleg en coördinatie voor de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio om gemeenschappelijke standpunten en strategieën over economische kwesties in te nemen ten overstaan

van landen, groepen van landen, fora en internationale organisaties, en op het stimuleren van samenwerking en integratie tussen Latijns-Amerikaanse en Caribische naties. De Republiek Suriname is ook voor het jaar 2026 gecommitteerd aan de activiteiten die door dit mechanisme ondernomen zullen worden.

ACTO (Organisatie van het Verdrag voor Amazonische Samenwerking)

In het dienstjaar 2026 zullen de besluiten genomen bij de Presidenten en Ministers van Buitenlandse Zaken vergaderingen wordt geïmplementeerd en zal de Nationale ACTO-agenda continueren. De politieke en technische coördinatie alsmede validatie van de bijdrage aan de implementatie van de lopende projecten/programma's binnen de focusgebieden van ACTO zullen worden gecontinueerd. De focus gebieden zijn:

1. Behoud en Duurzaam gebruik van hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen
2. Klimaatsverandering en Milieu
3. Inheemse Volken en Tribale gemeenschappen
4. Kennisbeheer en uitwisseling van informatie
5. Volksgezondheid
6. Onderwijs, Wetenschap en Technologie
7. Infrastructuur, Transport en Toerisme
8. Opkomende thema's

Vanwege de technische aard van deze organisatie, zijn de diverse vakministeries belast met de uitvoering van de activiteiten. Het Ministerie van Buitenlands Zaken, Internationale Handel en Samenwerking (BIS) heeft dan een coördinerende rol.

MERCOSUR (Southern Common Market)

Het ministerie zal zich in het dienstjaar 2026 inzetten om economisch verder te integreren en de relaties verstevigen met andere lid landen binnen MERCOSUR. Dit ter verbetering en versterking van het investeringsklimaat en facilitering van de Publieke-Private Partnerschappen (PPP). Suriname zal haar betrokkenheid in de organisatie vergroten daar actief te participeren aan de activiteiten als ook deelname aan het economisch potentieel van MERCOSUR. Suriname zal zich inzetten om volwaardig lid te worden van ALADI, als voorwaarde om toe te kunnen treden tot MERCOSUR.

ALADI (Latin American Integration Association)

Suriname zal zich verder inzetten om als lid van ALADI de Economische vooruitzichten van ons Republiek Suriname te versterken door deel te nemen aan de activiteiten en mogelijkheden die deze Regionale Economische organisatie biedt.

BRASILIA CONSENSUS (Contact Group of Chancellors of South America)

Binnen de Brasilia Consensus is besloten een Contactgroep op te richten, onder leiding van de Ministers van Buitenlandse Zaken, om de ervaringen met Zuid-Amerikaanse integratiemechanismen te evalueren middels een Roadmap voor de integratie van Zuid-Amerika. Suriname zal als lid van de Contactgroep de aandacht richten op urgente kwesties in de regio, zoals transnationale georganiseerde misdaad, migratie en rampenrisicobeheer. Dit in het belang van internationale samenwerking en dialoog in het bevorderen van vrede, stabiliteit en duurzame ontwikkeling binnen de lidlanden van de Contactgroep.

De activiteiten van het Programma Regionale Integratie

Regionale Activiteiten:

- Inter-Sessional Meeting of the Conference of Heads of Government of the Caribbean Community. (4 keer per jaar virtueel), Minister inclusief 2-3 delegatieleden BIS ter ondersteuning van de President.
- Regular Meeting of the Conference of the Heads of the Governments of the Caribbean Community. (2 keer per jaar) Minister inclusief 2-3 delegatieleden BIS ter ondersteuning van de President.
- Speciale Staatshoofden Vergaderingen.

Minister inclusief 2-3 delegatieleden BIS ter ondersteuning van de President.

Ministeriële Vergaderingen BIS:

- The Council for Foreign and Community Relations (COFCOR).
- The Community Council of Ministers (2 keer per jaar) Minister inclusief 2 delegatieleden.
- Vergaderingen op (Senior) Officials niveau:
- Meeting Preparatory to the Council for Foreign and Community Relations (COFCOR) (2 keer per jaar) minimaal 2 delegatieleden op senior officials niveau.
 - Meeting Preparatory to the Community Council of Ministers (2 keer per jaar) Minimaal 2 delegatieleden op senior official niveau.
 - CARICOM Ambassadeurs meetings (1 persoon).
- Ministeriele vergaderingen:
- Meeting of the Executive Board of the Ministerial Council of the ACS (2 delegatieleden).
 - Ordinary Meeting of the Ministerial Council (2 delegatieleden).
- Werkgroepvergaderingen:
- Working Group of the Executive Board of the Ministerial Council (2 delegatieleden).
- Special Committees:
- Meeting of the Council of National Representatives of the Special Fund of the ACS.
 - Meeting of the Special Committee on Disaster Risk Reduction.
 - Extraordinary Meeting of the Caribbean Sea Commission (CSC).
 - Meeting of the Special Committee on Trade Development and External Economic Relations.
 - Meeting of the Special Committee on Sustainable Tourism.
 - Meeting of the Special Committee on Transport
- Reguliere CELAC Activiteiten 2026
- Presidentiele Summit CELAC
 - 4 Ministeriele Vergaderingen CELAC
 - 1 Ministeriele Vergadering CELAC- EU
 - 1 Ministeriele Vergadering CELAC- China
 - 4 Nationaal coördinatoren vergadering CELAC
 - 2 Technische vergaderingen CELAC
 - 2 Nationale Coördinatoren Vergadering CELAC- EU
 - 2 Nationale Coördinatoren Vergadering CELAC – China
- Reguliere SELA Activiteiten 2026
- XXXII Meeting of International Cooperation Directors for Latin America and the Caribbean
 - Training in integration for the development of Latin America and the Caribbean
 - Regional Forum on best practices and challenges of the Global Compact for safe, Orderly and Regular Migration
 - Regional forum on best practices in consular cooperation on migration issues
- ACTO
1. Presidentiële Vergadering van de ACTO
 2. 1 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken van de ACTO lidlanden
 3. Reguliere Vergaderingen van de Raad inzake Amazonische Samenwerking (CCA)
 4. Reguliere Vergaderingen van de ACTO PNC vertegenwoordigers
 5. Reguliere Vergaderingen van de ACTO Focal Points
 6. Vacatiegelden PNC vertegenwoordigers
- MERCOSUR, ALADI en BRASILIA CONSENSUS
- 1 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken MERCOSUR
 - 1 Presidentiële vergadering inzake MERCOSUR
 - 1 Nationale coördinatoren MERCOSUR Vergadering
 - 2 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken Brasilia Consensus
 - 1 Reguliere Presidentiële vergadering inzake Brasilia Consensus

2 nationale Coördinatoren Brasilia Consensus Vergaderingen

Totaal Programma 91406: Regionale integratie is begroot **SRD 6.000.000,-**

91407 - Opzetten van ambassades en consulaten

De activiteiten van het Programma Opzetten Ambassades en Consulaten zijn hieronder aangegeven.

Opzetten van een Ambassade van Suriname.

Totaal Programma 91407: Opzetten van ambassades en consulaten is begroot **SRD 2.000.000,-**

OP. Beleidsgebied: Onderzoek en Ontwikkeling		
Programma: 80704 Beleidsonderzoek, Planning en Capaciteitsversterking	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Opleidingen	Bijgeschoolde Senior-, Midcareer-, en Junior Diplomaten; Consulaire-, Financieel-, Protocol-, en Secretarieel personeel.	Bijgeschoolde Senior-, Midcareer-, en Junior Diplomaten; Consulaire-, Financieel-, Protocol-, en Secretarieel personeel.
Cursussen	Additionele vaardigheden in: Talen (Engels; Spaans; Manadarijn); IT en MSOffice programma's; Defensief rijden; Voorraadbeheer; Communicatie (spreken; presentatie) en Schrijven (Brieven; Nota's; Toespraken, Persberichten)	Additionele vaardigheden in Klantgerichtheid; Talen (Engels; Spaans; Manadarijn); IT en MSOffice programma's; Defensief rijden; Voorraadbeheer; Communicatie (spreken; presentatie) en Schrijven (Brieven; Nota's; Toespraken, Persberichten)
Workshops	Teambuilding	Teambuilding

OP. Beleidsgebied: Onderzoek en Ontwikkeling		
Programma: 80705 Residentiele kosten voor lokale en Buitenlandse vertegenwoordigingen	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Lokaal	Gerenoveerde Hoofdgebouw BIS; gebouw Lim A Po straat; TOB; en barakken	Gerenoveerd Hoofdgebouw BIS; gebouw Lim A Po straat; TOB; en barakken
Buitenposten	Gerenoveerde panden van: Consulaat-Generaal (CG) Cayenne; CG Amsterdam; Ambassade Brussel, Ambassade Den Haag; Ambassade Caracas en Residentie Brasilia	Gerenoveerde panden van: Consulaat-Generaal (CG) Cayenne; CG Amsterdam; Ambassade Brussel, Ambassade Den Haag; en Residentie Brasilia

OP. Beleidsgebied: Algemene en Openbare Diensten		
Programma: 61209 Migratie en Personenverkeer	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
PSA / Diaspora	Geactualiseerde PSA website en gebruikersvriendelijke formulier	Diaspora Loket (one stop window)
Migratie	Vorbereidingen getroffen voor een Nationaal Migratie Beleidsplan	Een ontwikkelde c.q. geformuleerde Nationale Migratie Beleidsplan
Consulair	Consulaire samenwerkingen (MOU's /Werkgroepen / projecten) tussen Suriname en respectievelijk België; Nederland; Brazilië; Haiti; UK; Frankrijk; Mexico; en Cuba.	Consulaire samenwerkingen (MOU's /Werkgroepen / projecten) tussen Suriname en respectievelijk België; Nederland; Brazilië; Haiti; UK; Frankrijk; Mexico; en Cuba.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: 91406 Regionale Integratie		
CELAC (Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten)	Ondertekening van de 'Constitutive Agreement of the Latin-American and Caribbean Space Agency (ALCE), door de Republiek Suriname. De Afdeling CELAC heeft een coördinerende rol vwb de overige activiteiten betreft.	Ratificatie proces is reeds opgestart. Actieve participatie in de vergaderingen. De vakministeries zijn belast met de implementatie -en of uitvoering van de overige activiteiten.
SELA	Actieve participatie in de vergaderingen/ trainingen en workshops. De desk heeft een coördinerende rol vwb de activiteiten van SELA.	De vakministeries zijn voornamelijk belast met de implementatie van activiteiten.
ACTO (Organisatie van de Overeenkomst voor Amazonische samenwerking)	Participatie van de President aan de Vijfde Presidentiële Summit in augustus 2025	Implementatie van de besluiten van de V Presidentiële Summit van de ACTO lidlanden.
	Implementatie van de resoluties van de Belem Declaratie.	
	De vakministeries zijn belast met de uitvoering van de regionale projecten en programma's. De ACTO Desk heeft een coördinerende rol.	De vakministeries zijn belast met de uitvoering van de regionale projecten en programma's. De ACTO Desk heeft een coördinerende rol.
MERCOSUR (Southern Common Market)	Participatie van de President aan de halfjaarlijkse Presidentiële Summit in juli 2025.	Verwacht wordt dat de president de halfjaarlijkse bijeenkomst zal bijwonen.
	Participatie van de Minister aan Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken van MERCOSUR.	Verwacht wordt dat de minister de halfjaarlijkse bijeenkomst zal bijwonen.
BRASILIA CONSENSUS (Contact Group of Chancellors of South America)	Participatie Vergadering Presidenten van de lidlanden van de Brasilia Consensus, 2 ^{de} helft van het jaar.	Verwachtbaar is dat de President zal participeren aan de Presidentiële bijeenkomst van het Brasilia Consensus.
	Participatie vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken van de Brasilia Consensus.	Verwachtbaar is dat de minister zal participeren aan de Ministeriële bijeenkomst voor het eerste helft van het jaar.
	Participatie vergadering van Ministers van Buitenlandse zaken van de Brasilia Consensus.	Verwachtbaar is dat de minister zal participeren aan de Ministeriële bijeenkomst voor het tweede helft van het jaar.

OP. Beleidsgebied: Internationale Samenwerkingen		
Programma: 91407 Opzetten van Ambassades en Consultaten	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
OP. Beleidsgebied: Internationale Samenwerkingen		
Programma: 91402 Internationale Onderhandelingen	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Technische en Economische Samenwerking	Facilitering van projectmatige samenwerkingen in het kader van CFLI, CCEDM, USAID, River Council, COMCEC, UNESCO, TIKA	Facilitering van projectmatige samenwerkingen in het kader van GGP, JICA, CFLI, CCEDM, TIKA, COMCEC, ODA, AMEXCID, USAID, River Council
Sociaal Culturele Samenwerking	Afspraken in het kader van de sociaal culturele Samenwerking met Nederland en Turkiye	Identificatie van de samenwerking op het gebied van onderwijs, wetenschap en cultuur, in het kader van de culturele overeenkomsten met Nederland, België, Indonesie, India, China, en Guyana.
Duurzame Ontwikkeling	Bijdrage aan de regionale samenwerking met de UN in het kader van: “Country Implementation Plan (CIP)”; MSDCF; CDCC; HLPF; en SDG programma’s	Bijdrage aan de regionale samenwerking met de UN in het kader van: “Country Implementation Plan (CIP)”; MSDCF; CDCC; HLPF; en SDG programma’s
Internationale Handel	Imago verbetering van Suriname, middels marketing campagne en country branding	Imago verbetering van Suriname, middels marketing campagne en country branding
	Targets 2025 IDB project “Foreign Investment and Export Promotion Program”	Targets 2026 IDB project “Foreign Investment and Export Promotion Program”

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	274.550	422.228	442.296	444.659
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	254.550	402.228	422.296	424.659
53110	Leges	0	0	2.000	731	768	770
53141	Opbrengst Consulaire Diensten	0	0	250.000	377.345	396.168	398.000
53142	Kanselarij	0	0	1.000	18.650	19.583	20.000
53143	Legalisatie	0	0	350	242	254	258
53153	Diverse vergoedingen	0	0	400	4.280	4.494	4.600
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	0	0	800	980	1.029	1.031
54	Leningsopbrengsten	0	0	20.000	20.000	20.000	20.000
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	20.000	20.000	20.000	20.000

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53110 - Leges

Specificatie van het bovenstaande per buitenlandse vertegenwoordigingen en de thuisdienst voor het begrotingsjaar 2026:

De wijzigingen van de geldelijke vergoedingen van de Wet Heffing Kanselarijrechten conform S.B. 2024 no 13 zijn reeds doorgevoerd.

Toelichting:

1. De middelen begroting voor het dienstjaar 2025 van het Onderdirectoraat Consulaire zaken betreffen ontvangsten van diverse Niet Belastbare Middelen (NBM) zoals:

- a) Entry Fee opbrengsten op de afdeling Consulaire zaken
- b) Visum opbrengsten op de afdeling Consulaire zaken
- c) PSA ontvangsten (De lokale betaling geschiedt middels storting bij de Centrale Bank van Suriname)
- d) E-Visa en Entry Fee ontvangsten van het bedrijf VFS Global NV
- e) Entry Fee ontvangsten afkomstig van Canawaima Management Company, het Consulaat Generaal te Cayenne en de Dependance te Saint Laurent du Maroni, de afdeling Consulaire Zaken en het bedrijf VFS Global
- f) Toeristenkaart opbrengsten van de vliegmaatschappij Fly Allways N.V. die heeft verkregen voor de verkoop van toeristenkaarten aan Cubanen en Venezolanen die vanuit het moederland afreizen naar Suriname.

Prognose inkomsten voor het dienstjaar 2026:

Voor het dienstjaar 2026 is de verwachting dat de visa- en entry fee inkomsten zullen stijgen. Het Ministerie heeft op 1 november 2024 in samenwerking met de Ministeries van Justitie en Politie en Volksgezondheid, Welzijn & Arbeid en/of Jeugdontwikkeling & Sport en van Binnenlandse Zaken de

versnelde procedure ter verkrijging van het Kort Verblijf Visum, Werk- en verblijfsvergunning geëffectueerd middels het onder tekenen van een MOU met de genoemde ministeries. Voorts is de One Stop Unit opgezet en operationeel ten behoeve van de bedrijven die volgens de versnelde procedure het proces voor Machtiging tot Kort Verblijf (MKV) moeten opstarten. De leges voor de versnelde procedure zijn gesteld op USD 1500.- In het kader van de uitbreiding van de oil en gas activiteiten zullen diversen bedrijven in deze sector steeds veer grote groepen buitenlandkader naar Suriname halen.

Daarnaast is de Multiple Entry Fee geïntroduceerd per 15 april voor alle Entry Fee gerechtigde nationaliteiten. De kosten voor de Multiple Entry Fee voucher bedragen USD 75 of EURO 75,-. Reizigers die veelvuldig in korte tijd afreizen naar Suriname zullen gretig van dit product gebruik maken.

53141 - Opbrengst Consulaire Diensten

Consulaire diensten

De tarieven zoals aangehaald in de Kanselarijwet, S.B. 2022 no. 68, S.B. 2024 no.13 en S.B. 2024 no. 114 no zijn reeds doorgevoerd.

De tarieven, conform de Wet Heffing Kanselarijrechten, zijn als volgt:

	Tarief in Euro	Tarief in USD
Vakantievisum multiple (3 mnd.)	50	60
Multiple entry toeristenvisum (12 mnd.)	175	210
Vakantievisum voor meerdere reizen met een geldigheidsduur van ten hoogste drie (3) jaren, op een paspoort, van een persoon van Surinaamse afkomst	165	200
Zakenvisum (3 mnd.)	85	100
Zakenvisum (5 jaren.)	305	360
Doorreisvisum (transit) met een geldigheidsduur van 3 dagen	10	15
Doorreisvisum (transit visum) voor Cruise toerisme met een geldigheidsduur van ten hoogste 3 dagen	5	5
Voor het aanbrengen van een visum tot kort verblijf (KV) voor een enkele reis met een geldigheidsduur van drie maanden	40	45
Vakantievisum met geldigheidsduur van 2 maanden op een paspoort: - voor kinderen van 0-21 jaar - voor grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen ouder dan 21 jaar, broers en zusters	10 20	15 28
Toeristenvisum van 5 jaar voor meerdere reizen voor burgers van de Verenigde Staten van Amerika		160
Zakenvisum van 5 jaar voor meerdere reizen voor burgers van de Verenigde Staten van Amerika		160
Toeristenkaart (single entry) met een geldigheidsduur van ten hoogste 90 dagen	35	40
Diplomatiekvisum aan houders van diplomatieke paspoorten	0	0
Dienst- respectievelijk Service visum op een Dienst- respectievelijk Service paspoort	0	0
Bijzonder visum voor onbepaalde tijd voor meerdere reizen voor leeftijdscategorie van 65 jaar wordt betaald de administratie kosten	20	25
Het betalen van Entry Fee Single bij elke binnenkomst	50	50
Het betalen van Entry Fee Single multiple	75	75
Verkort of uitgebreid uittreksel van geboorte, overlijden of huwelijk	40	45
Verklaring van burgerlijke staat van een persoon	35	40
Medewerking tot standkoming huwelijk	45	55
Verkrijging van inlichtingen omtrent woonplaats of ingeschreven was in de registers van de burgerlijke stand van Suriname	35	40
Aangifte nationaliteitsbewijs t.b.v. een Surinamer	35	40
Verkrijging van inlichtingen uit het testamentenregister van Suriname/nalatenschap	65	75
Verkrijgen van een bewijs van goed gedrag of stuk inhoudende voor zover bekend niet wegens strafbare daad veroordeeld	65	75
Legaliseren (plaatsen van apostille stempel) van een handtekening, inhoud van overheidsdocumenten, diploma's en certificaten en het waarmaken van een vingerafdruk	20	25
Medewerking tot verlenging rijbewijs	70	75
Medewerking tot verkrijgen van een duplicaat bij verlies Rijbewijs	85	100
Verlengen/aanvraag van een paspoort (ten hoogste 5 jaar) t.b.v. een Surinamer	130	150
Voor medewerking bij verlies van het paspoort	170	200
Verlenging/vervangning van een zakenpaspoort	300	350
Bij verlies van een zakenpaspoort	350	380
Verkrijgen van een noodpaspoort	85	100
Spoedafhandeling van akten/paspoorten/rijbewijzen e.a. consulaire diensten	20	25
Administratieve inclusief verzendkosten bij akten	20	25
Administratieve inclusief verzendkosten bij aanvraag paspoorten	20	25
Verzendkosten indien de PSA aanvrager zij/haar pas elders in Nederland wil ontvangen	20	25
Afgifte, verlenging alsmede het vervangen van PSA documenten (ouder dan 18 jaar)	120	100
Afgifte, verlenging alsmede het vervangen van PSA documenten (jonger dan 18 jaar)	60	50

53142 - Kanselarij

Toelichting Kanselarijrechten

Zijnde kosten die geïnd worden op de diverse Vertegenwoordigingen met betrekking tot diverse burgerzaken (vernieuwing paspoorten, noodpaspoorten, akten etc.)

53143 - Legalisatie

Toelichting Legalisatie.

Kosten die geïnd worden voor echt (authentiek) verklaren van de handtekening van de tekenaar of het zegel of het stempel op een document door de diverse Surinaamse Vertegenwoordigingen.

53153 - Diverse vergoedingen

Toelichting Diverse Vergoedingen.

De middelen begroting voor het dienstjaar 2026 van het Onderdirectoraat Consulaire Zaken en Personenverkeer betreffende ontvangsten van diverse Niet Belasting Middelen zoals alle niet genoemde ontvangsten, porto ontvangsten, attestaties etc.

53409 - Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen

Toelichting Vernieuwing, verstrekken en dupliceren rijbewijzen:

Betreft de kosten voor verlenging en/of verlies van het Surinaams Rijbewijs die geïnd worden op de diverse Surinaamse Vertegenwoordigingen.

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

IDB Lening: SRD 20.000.000,- begroot voor het dienstjaar 2026.

Deze lening is aangegaan voor een periode van 5 jaren (2022-2026) t.b.v. het project Foreign Investment and Export Promotion program. Het totaal bedrag van de lening over de looptijd van 5 jaren bedraagt SRD 374.100.000,-

Doel van het project: de instroom en export van directe buitenlandse investeringen te bevorderen door de operationalisering van de Suriname Investment and Trade Agency (SITA).

Lijst van gebruikte afkortingen van samenwerkingsverbanden

OACPS	Organization of African, Caribbean, Pacific countries and States
ACS	Association of Caribbean States
ACTO	Amazon Cooperation Treaty Organization
ALADI	Asociación Latinoamericana de Integración Latin American Integration Association
ALBA	Alternativa Bolivariana para las Américas of Bolivarian Alternative for the Americas ALBA-Alimentos Food program of ALBA and PETROCARIBE member countries
ASA	Africa-South America
ASPA	South America-Arab countries
CARICOM:	Caribbean Community
CBI:	Caribbean Basin Initiative
CBSI:	Caribbean Basin Security Initiative
CBTPA:	Caribbean Basin Trade Partnership Act
CBERA:	Caribbean Basin Economic Recovery Act
CELAC:	Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños of Community of Latin American and Caribbean States
CMP:	United Nations Capital Master Plan
CTBTO:	Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization
EU:	European Union
EU-LAC:	European Union-Latin American Countries
FEALAC:	Forum for East Asia -Latin America Cooperation
GRULAC:	Group of Latin American and Caribbean countries
G-77 and China:	Group of 77 and China
IOM:	International Organization for Migration
IRMCT:	International Residual Mechanism for Criminal Tribunals
IIRSA:	Iniciativa para la Integración de la Infraestructura Regional Suramericana Initiative for the Integration of the Regional Infrastructure of South America
ITLOS:	International Tribunal for the Law of the Sea
NAM:	Non-Aligned Movement
OAS:	Organization of American States
OAS FEMCIDI:	Fondo Especial Multilateral del Consejo Interamericano para el Desarrollo Integral; Special Multilateral Fund of the Inter-American Council for
Integral:	Development of the Organization of American States
OIC:	Organization of Islamic Cooperation
OIC/ IIFA:	International Islamic Fiqh Academy
OIC/ ISF:	Islamic Solidarity Fund
OIC/ IUT:	Islamic University of Technology
OIC/ SESRIC:	Statistical, Economic and Social Research and Training Center for Islamic Countries
OPANAL:	Agency for the Prohibition of Nuclear Arms in Latin America

OPCW: Organization for the Prohibition of Chemical Weapons
 PDV-CARIBE: Petróleos de Venezuela-Caribe
 PDVSA: Petróleos de Venezuela Sociedad Anónima
 PO Amazonia: Programme Opérationnel Amazonie Operational Program Amazonia
 RSA: Regional Sports Academy
 SELA: Sistema Económico Latinoamericano y del Caribe Latin American and Caribbean
 Economic System
 SURFUEL: Suriname Fuel Import & Distribution N.V.
 UN: United Nations
 UNAMID: United Nations African Union Mission in Darfur
 UNASUR: Unión de Naciones Sudamericana's Union of South American Nations
 UNDAF: United Nations Development Assistance Framework
 USAID: United States Agency for International Development
 VN: Verenigde Natie

Afdeling 6. Het Ministerie van Olie, Gas en Milieu

Algemeen deel

Het Ministerie van Olie, Gas en Milieu vervult een strategische rol in de verdere ontwikkeling van de Republiek Suriname. Als nieuw ingesteld ministerie positioneert het zich nadrukkelijk als drager van duurzame ontwikkeling, waarbij optimaal beheer van de nationale olie- en gasreserves wordt gecombineerd met bescherming van milieu en natuurlijke hulpbronnen. De verwachte expansie van de olie- en gassector zal aanzienlijke druk leggen op land, water en lucht. Dit maakt het noodzakelijk een duidelijke koers te bepalen en een strategie uit te zetten die de overgang naar een groene economie ondersteunt en versnelt. Deze uitdaging vergt niet alleen een substantiële inspanning van de regering, maar ook actieve betrokkenheid van de samenleving. Tegelijkertijd opent zij nieuwe mogelijkheden om de nationale welvaart te vergroten en de internationale positie van Suriname te versterken.

In dit kader is de Green Development Strategie (GDS) ontwikkeld, waarin de beleidsgebieden olie, gas en milieu met elkaar zijn verweven. De GDS fungeert als beleidsmatige basis voor de uitvoering in 2026 en schept de voorwaarden voor een duurzame, leefbare en gezonde omgeving, waarbij de natuurlijke rijkdommen van Suriname maximaal bijdragen aan brede welvaart en economische vooruitgang.

Het beleid in 2026 richt zich op de verdere integratie van de beleidsgebieden olie, gas en milieu. Daarbij zal bijzondere aandacht uitgaan naar herstel van biodiversiteit, duurzaam landgebruik en de aanpak van de afvalproblematiek. Deze thema's krijgen vorm via strategische beleidsinterventies en concrete projecten die zichtbare resultaten in de samenleving moeten opleveren. Belangrijke aandacht gaat ook uit naar bewustwording en participatie, aangezien betrokkenheid van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties essentieel is om duurzaamheidsdoelen te realiseren.

De uitvoering van de taken van het ministerie vindt plaats in het licht van duurzame ontwikkeling, waarbij een evenwicht wordt nagestreefd tussen economische groei door benutting van olie- en gasvoorraden en het behoud van een gezonde leefomgeving. Het beleid is gestoeld op vier pijlers:

- het versterken van public-private partnerships en samenwerking met maatschappelijke organisaties;
- het vergroten van publieke bewustwording en participatie;
- de modernisering van wet- en regelgeving, waaronder de petroleumwetgeving, transparant beheer van Production Sharing Contracts (PSC's) en aanpassing van milieuwetgeving;
- de mobilisatie van duurzame financiering via onder meer het Green Climate Fund, de Global Environment Facility, het Adaptation Fund en de Europese Unie.

De beleidsprioriteiten voor 2026 vloeien hieruit voort en zijn uitgewerkt in de acht beleidsprogramma's van het directoraat Olie en Gas. Deze richten zich op:

- het versterken van nationaal beheer van olie- en gasreserves;
- transparantie en monitoring van sectorgegevens;
- het verhogen van veiligheids- en milieunormen (HSEQ);
- bevordering van lokale participatie en capaciteitsopbouw (Local Content);
- paraatheid en risicobeheer bij olie-incidenten;
- het aantrekken van investeringen en versterken van internationale partnerschappen;
- het nakomen van internationale verplichtingen en contributies;

en de voorbereiding van de energietransitie via een Hernieuwbare Energie Roadmap 2050. De grondslag voor de beleidsuitvoering in 2026 wordt gevormd door:

- het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 191);
- het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022–2026;
- de Beleidsnota Olie, Gas en Milieu 2025–2030;
- de Green Development Strategie (GDS).

Daarnaast is het directoraat Algemeen en Financieel Beheer opgenomen in de begroting. Dit directoraat faciliteert de beleidsuitvoering en schept de noodzakelijke randvoorwaarden, zodat het beleid efficiënt en effectief kan worden uitgevoerd.

Directoraat Algemeen beheer en financiële zaken**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	20.291	20.291	24.117	27.274	29.546
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	17.416	17.416	19.617	22.774	25.046
610	Lonen en salarissen	0	0	9.940	9.940	10.934	12.027	13.230
611	Sociale premies	0	0	971	971	633	696	766
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	6.455	6.455	8.000	10.000	11.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	50	50	50	50	50
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.875	2.875	4.500	4.500	4.500
620	Inventaris	0	0	1.000	1.000	1.500	1.500	1.500
621	Transportmiddelen	0	0	1.875	1.875	3.000	3.000	3.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het Directoraat Algemeen en Financieel Beheer zal in 2026 verder worden aangevuld. Voor het dienstjaar 2026 zijn de lonen en salarissen geraamd op **SRD 9.940.000,-**. Het gaat in deze om personele aantrekking voor de administratieve diensten.

De huidige bezetting van het directoraat Algemeen en Financieel Beheer is onderverdeeld naar hoog-, midden- en laagkader zoals schematisch weergegeven in onderstaand tabel. Evenals de gewenste aantrekking c.q. overplaatsingen voor het directoraat:

Gender / Kader	H	M	L	Totaal	
O	4	7	5	16	Gewenst/Vacant
M	6	3	5	14	Huidig
V	11	1	13	25	Huidig
			Totaal	55	

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	6.939.732
61002	Vakantietoelage	426.084
61003	Overwerk	30.000
61005	Overig Salaris	2.100.000
61006	Vacatiegelden	40.000
61013	Functionele toelagen	152.979
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	3.000
61020	Telefoonvergoeding	62.631
61021	Representatievergoeding	183.574
61025	Tijdelijk Personeel	2.000
Totaal		9.940.000

611 - Sociale premies

Voor de sociale premies is er **SRD 971.000,-** geraamd.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	572.530
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	398.470
Totaal		971.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: kantoormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels etc) en onderhoud automatisering (drum, service, reparatie,) etc; licentiekosten antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; kosten voor het houden van seminars & workshops; telefoon- en internetkosten, en overige nutsvoorzieningen; Huur Gebouwen: kantoor gehuisvest in een huurpand, beveiliging van het kantoorpand; de exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen; De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's; voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd voor 2026 op **SRD 6.455.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	15.000
61205	Deskundigen Binnenland	10.000
61208	Binnenlandse reiskosten	10.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	10.000
61210	Buitenlandse reiskosten	10.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	10.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	80.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	25.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	30.000
61221	Vergaderkosten	60.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	50.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	80.000

61224	Licenties en programmakosten	80.000
61225	Datalijnen	10.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61227	Radio en Tv programma's	20.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	2.010.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	360.000
61235	Verbouwingen	5.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61238	Telefoon uitgaven	60.000
61240	Water	38.000
61241	Electriciteit	60.000
61247	Schoonmaak	20.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	30.000
61250	Bewaking	2.772.000
61251	Voeding	25.000
61253	Vrachtkosten en Porti	5.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	10.000
61279	Medicijnen	5.000
61283	Huur van voertuigen	25.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	515.000
Totaal		6.455.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn geraamd voor 2026 op **SRD 50.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61606	Poliklinische Kosten	40.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

De aanschaffingen in 2026 betreffen de aanschaffingen van inventaris w.o. kantoormeubilair, computers, printers en overige inventaris. De aanschaffingen zijn voor 2026 geraamd op **SRD 1.000.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	400.000
62004	Computers	300.000
62005	Printers	300.000
Totaal		1.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor aanschaf van transportmiddelen is er **SRD 1.875.000,-** geraamd. Hierbij gaat het om de verdere inrichting van het wagenpark van het ministerie waarbij de aanschaf t.b.v. het directoraat Algemeen en Financieel Beheer in 2026 zal geschieden.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62103	Terreinwagens	1.875.000
Totaal		1.875.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	2.000	2.000	2.000	1.000	1.000
201	Infrastructurele Werken	0	0	1.000	1.000	1.000	0	0
20116	Voorbereiding Nieuwbouw	0	0	1.000	1.000	1.000	0	0
602	Institutionele Versterking	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
60206	Capaciteitsversterking	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Toelichting : Programma's

20116 - Voorbereiding Nieuwbouw

Het ministerie zal in het dienstjaar 2026, continueren met de voorbereiding in het kader van de opzet van een nieuw kantoorgebouw op het terrein van Dienst Bodemkarting (DBK). Het programma is geraamd op **SRD 1.000.000,-** overheidsbijdrage.

60206 - Capaciteitsversterking

Dit programma is geraamd op **SRD 1.000.000,-** overheidsbijdrage. In het dienstjaar 2026 zal de nodige aandacht worden gegeven aan capaciteitsontwikkeling met als doel de verbetering van de productiviteit en kwaliteit bij projectvoorbereiding en uitvoering alsook de kwaliteitsverbetering van werkprocessen en het vergroten van de flexibiliteit van het ministerie teneinde een bijdrage te leveren aan de beleidsontwikkeling op nationaal, regionaal en internationaal niveau.

Tabel 1 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Algemeen en Financieel Beheer				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
20116 - Voorbereidng Nieuwbouw	Het creëren van een gunstig werkomgeving ter verhoging van de arbeidsproductiviteit	De aanbesteding is gehouden o.b.v. programma van Eisen (PeV) en de kantoorcontainers zijn gedeeltelijk opgeleverd	Voorbereiding voor start bouw nieuw kantoorpand en de Nationale Milieu Autoriteit (NMA)	Het slopen van de bestaande panden van DBK zijn gerealiseerd alsmede het bouwrijp maken van het terrein.
60206 - Capaciteitsversterking	Kwaliteitsverbetering van werkprocessen en het vergroten van de flexibiliteit van het ministerie teneinde een bijdrage te leveren aan beleidsontwikkeling op nationaal, regionaal en internationaal niveau	Een capaciteit gap assessment is uitgevoerd	Een aantal personeelsleden is gestart met hbo-opleidingen op initiatief van het Ministerie, gericht op versterking van hun inhoudelijke en professionele capaciteiten.	Verbetering van de productiviteit en kwaliteit bij de voorbereiding en uitvoering van projecten

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	9.079	9.079	10.167	10.983	11.931
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	7.379	7.379	8.117	8.878	9.766
610	Lonen en salarissen	0	0	4.904	4.904	5.394	5.883	6.471
611	Sociale premies	0	0	625	625	688	756	832
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	1.800	1.800	1.980	2.178	2.396
616	Sociale uitkeringen	0	0	50	50	55	60	67
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	1.700	1.700	2.050	2.105	2.166
620	Inventaris	0	0	500	500	550	605	666
621	Transportmiddelen	0	0	1.200	1.200	1.500	1.500	1.500

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Het Directoraat Milieu zal in 2026 verder worden aangevuld met personeel. Er zullen voor de verschillende afdelingen van het directoraat Milieudeskundigen (nationaal zowel internationaal) worden aangetrokken. Voor het dienstjaar 2026 zijn de lonen en salarissen geraamd op **SRD 4.904.000,-**.

De huidige bezetting van het directoraat Milieu is onderverdeeld naar hoog-, midden- en laagkader zoals schematisch weergegeven in onderstaand tabel. Evenals de gewenste aantrekking c.q. overplaatsingen voor het directoraat milieu:

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	3.304.036
61002	Vakantietoelage	232.039
61005	Overig Salaris	950.000
61013	Functionele toelagen	154.979
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	18.000
61020	Telefoonvergoeding	62.631
61021	Representatievergoeding	182.315
Totaal		4.904.000

611 - Sociale premies

Voor de sociale premies is er **SRD 625.000,-** geraamd.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	453.588
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	171.412
Totaal		625.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: kantoormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels etc) en onderhoud automatisering (drum, service, reparatie,) etc; licentiekosten antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; kosten voor het houden van seminars & workshops; telefoon- en internetkosten, en overige nutsvoorzieningen; de exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen; virtuele dan wel onsite seminars c.q. workshop organiseren i.v.m. regionale en internationale meetings in het kader van de Milieu conventies; De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's; voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd voor 2026 op **SRD 1.800.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61205	Deskundigen Binnenland	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	70.000
61210	Buitenlandse reiskosten	25.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	25.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	160.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	30.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	50.000
61221	Vergaderkosten	60.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	50.000
61224	Licenties en programmakosten	30.000
61225	Datalijnen	30.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	25.000
61227	Radio en Tv programma's	70.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	50.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61247	Schoonmaak	100.000

61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	30.000
61251	Voeding	50.000
61253	Vrachtkosten en Porti	10.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	105.000
61279	Medicijnen	5.000
61283	Huur van voertuigen	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	550.000
Totaal		1.800.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn geraamd voor 2026 op **SRD 50.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61606	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De aanschaffingen in 2026 betreffen de aanschaffingen van inventaris w.o. kantoormeubilair, computers, printers en overige inventaris. De aanschaffingen zijn voor 2026 geraamd op **SRD 500.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	300.000
62004	Computers	150.000
62005	Printers	50.000
Totaal		500.000

621 - Transportmiddelen

Voor aanschaf van transportmiddelen is er **SRD 1.200.000,-** geraamd. Hierbij gaat het om de aanschaf van pick up's t.b.v. het directoraat Milieu in 2026 voor veldwerkzaamheden.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.200.000
Totaal		1.200.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	35.830	35.830	44.510	44.510	44.510
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	21.705	21.705	23.660	23.660	23.660
10949	Nationale Milieu Autoriteit (NMA)	0	0	21.705	21.705	23.660	23.660	23.660
311	Milieubescherming	0	0	7.450	7.450	10.200	10.200	10.200
31103	Duurzaam Chemicalien Beheer	0	0	1.875	1.875	2.500	2.500	2.500
31104	Adaptatie en mitigatie effecten klimaatverandering	0	0	1.875	1.875	2.500	2.500	2.500
31105	Duurzaam Waterbeheer	0	0	1.700	1.700	2.400	2.400	2.400
31106	Beheer en Behoud Biodiversiteit	0	0	2.000	2.000	2.800	2.800	2.800
332	Afval Beheer en Verwerking	0	0	3.050	3.050	4.650	4.650	4.650
33203	Duurzaam Afvalbeheer	0	0	3.050	3.050	4.650	4.650	4.650
335	Grondbeheer	0	0	1.875	1.875	2.500	2.500	2.500
33504	Duurzaam Landbeheer	0	0	1.875	1.875	2.500	2.500	2.500
606	Informatie en Communicatie	0	0	1.250	1.250	3.000	3.000	3.000
60612	Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	0	0	1.250	1.250	3.000	3.000	3.000
920	Contributie	0	0	500	500	500	500	500
92003	Contributie Internationale Milieu Organisaties	0	0	500	500	500	500	500

Toelichting : Programma's

10949 - Nationale Milieu Autoriteit (NMA)

Voor het Nationale Milieu Autoriteit (NMA) is in het dienstjaar 2026 een totaalbedrag van **SRD 21.705.000,-** aan subsidie geraamd. De subsidie is bestemd voor de verdere operationaliseren van de Nationaal Milieu Autoriteit (NMA).

In dat kader worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Capaciteitsontwikkeling: het ontwikkelen van het menselijk vermogen om de maximale output te behalen teneinde de doelstellingen van de NMA te realiseren;
- Organisatiestructuur: het raamwerk dat de NMA in staat stelt haar werking en branding te

mainstreaming voor een effectieve en efficiënte uitvoering van haar mandaat gezien met de opkomende olie-en gas industrie;

- Fysieke Infrastructuur: de fysieke infrastructuur van de NMA b.v. monitoring apparatuur, hard- en software, transportmiddelen etc

De subsidie heeft de volgende breakdown t.w.:

Lonen en Salarissen

Er zal een toename zijn aan screening en monitoringswerkzaamheden en is het noodzakelijk de technische offices uit te breiden met gekwalificeerd ervaren kader, zodat er de werkdruk (veldbezoeken, rapportage, screening, trainingen, opstellen van richtlijnen, etc) kan worden omgegaan.

Gebruik van goederen en diensten

Het institutionaliseren van de NMA brengt zich mee een toename van werkzaamheden zowel administratief, logistiek en op technisch gebied;

Kapitaal Investerings

Het betreft aanschaffingen die gedaan zullen worden i.h.k.v. het inrichten van de NMA.

Recapitulatie budget NMA

31103 - Duurzaam Chemicalien Beheer

Voor het dienstjaar 2026 zal de verdere uitvoering van het Nationaal Implementatie Plan (NIP) voor Stockholm en de implementatie van Minamata roadmap geschieden, alsook uitvoering geven aan de Rotterdam -en Basel conventie. Het NIP neemt ter hand de bescherming van mens en milieu tegen chemische verontreinigingen. Met de implementatie van de minamata roadmap wordt de continuering gegeven aan de invulling van het minamata verdrag, waarbij de import van kwikhoudende producten in Suriname gefaseerd zullen worden stopgezet. Maar ook verder uitvoering aan het kwikdamp project in Suriname. De Rotterdam conventie gaat over pesticiden en de Base conventie gaat over hazardous waste. Dit programma is geraamd op **SRD 1.875.000,-** overheidsbijdrage.

31104 - Adaptatie en mitigatie effecten klimaatsverandering

Ter voorbereiding op de deelname van Suriname aan COP31 in 2026, zullen consultatieve bijeenkomsten en beleid-sessies worden georganiseerd om de nationale betrokkenheid bij de klimaatveranderingsagenda te versterken. In dit kader zal verder worden gewerkt aan de nationale strategie voor klimaatactie en internationale onderhandeling, met bijzondere aandacht voor het naleven van de verplichtingen onder het Klimaatakkoord van Parijs.

Een belangrijk onderdeel vormt de versterking van het nationale systeem voor Monitoring, Rapportage en Verificatie (MRV), met het oog op betrouwbare klimaatdata voor rapportages aan het UNFCCC-secretariaat. Er zal gewerkt worden aan de verdere ontwikkeling van het MRV-systeem, het verzamelen en verwerken van klimaatdata, en het voorbereiden van de tweede Biennial Transparency Report (BTR2).

Voorts zal in 2026 de implementatie van de derde Nationally Determined Contribution (NDC3.0) worden geëvalueerd, alsmede voorbereidende werkzaamheden worden getroffen ter voorbereiding van de indiening van een mogelijke geactualiseerde NDC.

Daarnaast worden landelijke bewustwordingscampagnes opgezet ter bevordering van klimaatkennis en -participatie bij de samenleving. Activiteiten omvatten onder meer stakeholdersessies, validatiebijeenkomsten, en het inschakelen van consultants voor technische ondersteuning en documentatie.

Dit programma is geraamd op **SRD 1.875.000,-** overheidsbijdrage.

31105 - Duurzaam Waterbeheer

Voor het dienstjaar 2026 zal er verdere zal er uitvoering worden gegeven aan het Mangrove Bewustwording en Bescherming Project Weg Naar Zee. Het doel is om de lokale gemeenschap te betrekken bij de bescherming en het herstel van mangrovebossen, ter bevordering van kustbescherming, biodiversiteit en duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen. De volgende activiteiten zullen worden uitgevoerd:

- Consultatie meetings met lokale gemeenschappen en stakeholders;
- Ontwikkeling van educatief materiaal over mangroven;
- Organisatie van schoolexcursies naar mangrovebossen;
- Uitvoering van mangrove aanplantactiviteiten met vrijwilligers;
- Opzetten van een mangrove informatiecentrum;
- Training van lokale gidsen voor eco-toerisme;
- Regelmatige monitoring van mangrovegezondheid en kustlijnveranderingen.

Dit programma is geraamd op **SRD 1.700.000, -**.

31106 - Beheer en Behoud Biodiversiteit

Binnen dit programma zal in het dienstjaar 2026 het project het evalueren van de impact van bodemrehabilitatie op de biodiversiteit in gerestaureerde gebieden van Asigrón en Ricanaumoffo (Brokopondo) worden uitgevoerd. Het omvat de voorbereiding en planning, waarbij belanghebbenden worden betrokken en specifieke locaties worden geselecteerd. Uitgevoerd wordt een basislijnmeting uitgevoerd om de huidige biodiversiteit en bodemgezondheid te documenteren. Ook zal er uitvoering gegeven worden aan een voorlichtingscampagne in het kader van Living Modified Organisms (LMOs). Het doel van deze campagne is om een breed scala aan stakeholders, waaronder wetenschappers, beleidsmakers, landbouwers, milieuorganisaties, en het algemene publiek, te informeren over wat LMO's zijn, hoe ze worden gebruikt, de voordelen die ze bieden, de risico's die ze met zich meebrengen, en de regelgeving die hun gebruik beheerst. Dit programma is geraamd op **SRD 2.000.000, -**.

33203 - Duurzaam Afvalbeheer

In het kader van een schoon milieu zal het Koni Doti project verder worden uitgevoerd. Er zal intensief worden gewerkt aan het bewustzijn van de bevolking over het belang van recycling en duurzaam afvalbeheer. Met de uitvoering van deze projecten wordt er gestreeft om de infrastructuur voor afvalscheiding aanzienlijk te verbeteren, wat zal leiden tot een efficiënter recyclingsysteem en een schonere leefomgeving. De nadruk zal gelegd worden op: het zo min mogelijk creëren van afval; scheiden van afval; hergebruik van (plastiek) afval.

Dit programma is geraamd op **SRD 3.050.000, -** overheidsbijdrage.

33504 - Duurzaam Landbeheer

In het dienstjaar 2026 zal er een aanvang worden gemaakt met het project het Ontwikkelen van een Droogte Nationale Actie Plan en Early Warning Drought System Protocols. Het doel is om de impact van droogte op landbouw, watervoorziening en gemeenschappen te minimaliseren door middel van geavanceerde planning en tijdige waarschuwingen. Ook zal het project Agroforestry as a tool against Land degradation worden uitgevoerd. Dit project richt zich op het implementeren van agroforestry-systemen als alternatief voor het 'shifting cultivation' teeltsysteem in Suriname, specifiek in de dorpen Asigrón en Ricanaumoffo in het district Brokopondo. In het kader van duurzaam landbeheer zal er een awareness sessies in het district Brokopondo worden gehouden om de lokale bevolking te informeren over de oorzaken en gevolgen van landdegradatie en mogelijke oplossingen die er zijn. Daarnaast zal het Staatsbesluit voor duurzaam landbeheer in Suriname worden voorbereid. Dit project heeft als doel het opstellen, afkondigen en implementeren van een staatsbesluit om duurzaam landbeheer in Suriname te

bevorderen. In lijn met het Nationaal Actieprogramma (NAP) van Suriname om Landdegradatie te Bestrijden (2023–2030), zal het besluit een juridisch kader creëren om duurzame praktijken af te dwingen, landbronnen te beschermen en gecoördineerde inspanningen tussen belanghebbenden te waarborgen. Het project zal overheidsinstanties, lokale gemeenschappen en internationale partners betrekken om de effectieve uitvoering van het besluit te waarborgen, hierbij zal ook een awareness sessie op gang worden gebracht. Hier zullen o.a. de volgende activiteiten worden gedaan t.w. aantrekken van juridische experts; herzien van bestaande wetten en regelgeving met betrekking tot landbeheer; publieke consultaties, workshops organiseren en conceptbesluit valideren.

Dit programma is geraamd op **SRD 1.875.000**, - overheidsbijdrage.

60612 - Ontwikkelen Milieu Educatie Programma

In het dienstjaar 2026, zal de continuering van de bewustwordingsprogramma's voor het verhogen van het milieubewustzijn van de burgers, beleidmakers en het bedrijfsleven worden voortgezet. Hierbij zal de informatieverspreiding; het verstrekken van toegankelijke en begrijpelijke informatie cruciaal zijn, zodat de bijdrage van de samenleving voor een duurzaam milieubescherming en behoud te stimuleren. Dit programma is geraamd op **SRD 1.250.000**, -. overheidsbijdrage.

92003 - Contributie Internationale Milieu Organisaties

De Staat Suriname is als partij bij diverse regionale en internationale milieuconventies verplicht om jaarlijks een financiële bijdrage te leveren aan de desbetreffende verdragsorganisaties. Deze contributies zijn essentieel om het lidmaatschap te behouden en om actief te kunnen deelnemen aan besluitvormingsprocessen binnen de conventies.

In de afgelopen jaren heeft de Staat Suriname aanzienlijke inspanningen geleverd om achterstanden in contributiebetalingen aan te zuiveren. Voor het dienstjaar 2026 wordt voortzetting van deze inspanning beoogd, waarbij de betaling van de jaarlijkse contributieverplichtingen aan de milieuconventies wordt gewaarborgd.

Voor dit programmaonderdeel is een overheidsbijdrage geraamd van **SRD 500.000**, -.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren:

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
60612 - Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	Verhogen van de milieubewustwording van de totale Surinaamse gemeenschap	Milieuproducties zijn gemaakt en uitgezonden	Verhoging van de awareness activiteiten ihkv duurzaam milieubescherming	Milieubewustwordingsprogramma's zijn uitgebreid en uitgevoerd
Programma: 31103 - Duurzaam Chemicaliën Beheer	<u>Het Nationaal Implementatie Plan (NIP) voor stockholm</u> Dit project beoogt het reduceren van persistente organische verontreinigende stoffen (POPs) binnen de samenleving door bewustwordings activiteiten uit te voeren.	Het gebruik van POPs artikelen zijn afgenomen. De analyse van gecontamineerde gebieden zijn uitgevoerd	De samenleving is bewust gemaakt over gebruik van POPs vrije artikelen en gecontamineerde gebieden zijn in kaart gebracht	De samenleving is bewust gemaakt over gebruik van POPs vrije artikelen en gecontamineerde gebieden zijn in kaart gebracht
	<u>Implementatie van het Minamata verdrag</u> Bescherming van de bevolking tegen het gebruik van kwikstoffen die de volksgezondheid in gevaar kunnen brengen	Start gefaseerd afbouw van het gebruik van kwik	Verbod op de import van bepaalde kwikhoudende producten	Strategie is ontwikkeld voor monitoring verboden kwikhoudende producten
Programma: 31105 - Duurzaam Waterbeheer	<u>Het Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure project</u> Het bouwen van de sediment trapping units ter bevordering sedimentafzetting die de groei en het herstel van mangrove ecosystemen zal stimuleren en de biodiversiteit en kuststabiliteit in het gebied zal bevorderen.	Voorbereiding voor de opzet van de Sediment Trapping Unit (STU)	Comprehensive Mangrove Management Plan	Implementatie Comprehensive Mangrove Management Plan
	<u>Het Mangrove Bewustwording en Bescherming Project Weg Naar Zee</u> Het doel is om de lokale gemeenschap te betrekken bij de bescherming en het herstel van mangrovebossen, ter bevordering van kustbescherming, biodiversiteit en duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen.	Geomorfologisch onderzoek is uitgevoerd	Een significant verhoogd bewustzijn zijn onder de lokale bevolking over het belang van mangroven.	De kustlijn zal beter beschermd zijn tegen erosie, en er zullen nieuwe duurzame economische kansen zijn gecreëerd rond mangrovebehoud en ecotoerisme.

Programma: 31104 – Adaptatie en mitigatie effecten klimaatverandering	<u>Participatie in COP-missies</u> Ter voorbereiding van COP 31 zullen consultaties meeting worden georganiseerd om actief te participeren teneinde ook bij te dragen aan de klimaatverandering agenda	Consultaties zijn gehouden en awareness activiteiten uitgevoerd ter participatie in COP 29	Een nationale strategie is geformuleerd voor klimaatonderhandelingen	Uitbreiding van de nationale strategie
	<u>De eerste Biennial Transparency Rapport (BTR2) en de derde Nationally Determined Contribution (NDC3.0) samengesteld</u> Teneinde te voldoen aan de rapportageplicht in het kader van het Klimaatverdrag (UNFCCC). UNFCCC	Consultaties en trainingen zijn gehouden	BTR2 en NDC3.0 zijn samengesteld en ingediend	Data beschikbaarheid in de rapporten BTR2 en NDC3.0
Programma: 31106 - Beheer en Behoud Biodiversiteit	<u>De impact van gerehabiliteerde gebieden op de biodiversiteit in Brokopondo</u> Het doel van dit project is het evalueren van de impact van bodemrehabilitatie op de biodiversiteit in de gerestaureerde gebieden.		De huidige biodiversiteit en bodemgezondheid zijn gedocumenteerd voor beleidsontwikkeling ter bevordering van biodiversiteit en ecologisch herstel	Implementatie van het beleid ter bevordering van biodiversiteit en ecologisch herstel
	<u>Voorlichtingscampagne in het kader van Living Modified Organisms (LMOs).</u> Bewustwording en kennis van het publiek en belanghebbenden te vergroten over de voordelen, risico's en regelgeving met betrekking tot het gebruik van LMO's.		De bewustwording is verhoogd bij de samenleving	De bewustwording is verhoogd bij de samenleving
Programma: 92003 – Contributies Internationale Milieu Organisaties	<u>Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties</u> Versterken van de samenwerkingsrelaties, die voortvloeien uit het lidmaatschap van Suriname van diverse milieuvverdragen en organisaties	Er is voldaan aan achterstallige contributie verplichtingen gedateerd vanaf 2008 van verschillende organisaties	De achterstallige contributies zijn betaald en de technische assistentie wordt verhoogd	Een optimale participatie in diverse internationale milieuorganisatie, vanwege voldaan aan de contributie verplichtingen
Programma: 33203 - Duurzaam Afvalbeheer	<u>Project koni doti</u> Duurzaam aanpak van het afvalprobleem teneinde op een verantwoorde manier om te gaan met afval	Afvalscheiding bij de bron en afvalverwerking in ressort blauwgrond is uitgevoerd	Reguliere schoonmaakactie en awareness campagne zijn uitgevoerd ter bevordering van afvalscheiding bij de bron en afvalverwerking en bewustwording van een schoon milieu in Suriname.	Reguliere schoonmaakactie en awareness campagne zijn uitgevoerd ter bevordering van afvalscheiding bij de bron en afvalverwerking en bewustwording van een schoon milieu in Suriname

Programma: 33504 - Duurzaam Landbeheer	<u>Ontwikkelen van een Droogte Nationale Actie Plan en Early Warning Drought System Protocols</u> Het monitoren en mitigeren van landegradatie, waarbij duurzame landbeheer praktijken geïmplementeerd kunnen worden.	Analyse van gedegradeerde gebieden zijn kaart gebracht	Implementatie actie voortvloeien uit de analyse studie van landdegradatie is een pilot gebied gerehabiliteerd.	Duurzame landbeheer praktijken worden geïmplementeerd
	<u>Agroforestry as a tool against Land degradation</u> Het doel van dit project is om de lokale binnenlandse gemeenschappen te voorzien van plantmateriaal, het adopteren van agroforestry- en Climate Smart gembersystemen te stimuleren, en hen te ondersteunen in hun veerkracht tegen overstromingen		Verhoogde landbouwproductiviteit en verminderde landdegradatie in de doelgebieden.	Versterkte capaciteit en kennis van de lokale gemeenschappen betreffende duurzame landbouwpraktijken
	<u>Awareness sessies in het kader van duurzaam landbeheer in het district Brokopondo</u> Het project richt zich op het verhogen van de bewustwording over duurzaam landbeheer binnen de gemeenschap van Brokopondo		De gemeenschap heeft meer kennis over duurzaam landbeheer en de impact van landdegradatie	Verbeterde betrokkenheid van lokale stakeholders bij milieubeheer
	<u>Staatsbesluit voor duurzaam landbeheer</u> Het ontwikkelen en goedkeuren van een wet-en beleidskader voor duurzaam landbeheer		Afkondiging van een staatsbesluit dat duurzame landbeheerpraktijken in Suriname verplicht gesteld	Verbeterde monitoring en evaluatie van landbeheerpraktijken, wat leidt tot betere landbeheerresultaten
Programma: 10949 - Nationale Milieu Autoriteit	De Nationale Milieu Autoriteit (NMA) heeft als doel om toezicht te houden op de naleving van milieuwetten en -voorschriften en om te zorgen voor de bescherming van het milieu	De transitie van NIMOS naar de NMA is geformaliseerd	De NMA is geïnstitutionaliseerd en voert haar taken uit conform de Milieu Raamwet	Het totale milieumanagement is ter hand genomen

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	19.840	19.840	23.844	23.778	25.955
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	15.540	15.540	17.094	18.753	20.628
610	Lonen en salarissen	0	0	7.014	7.014	7.715	8.436	9.280
611	Sociale premies	0	0	686	686	755	830	913
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	7.790	7.790	8.569	9.426	10.368
616	Sociale uitkeringen	0	0	50	50	55	60	67
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	4.300	4.300	6.750	5.025	5.328
620	Inventaris	0	0	2.500	2.500	2.750	3.025	3.328
621	Transportmiddelen	0	0	1.800	1.800	4.000	2.000	2.000

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Het Ministerie van Olie, Gas en Milieu zal in 2026 invulling geven aan het operationeel maken van de organisatiestructuur, door desbetreffende afdelingen te bemensen. Voor wat betreft de kostensoort lonen en salarissen gaat het in deze om de raming van het directoraat Olie en Gas op basis van de gewenste aantrekkingen in 2026. Voor het dienstjaar 2026 zijn lonen en salarissen geraamd op **SRD 7.014.000,-**. De onderverdeling van de huidige medewerkers naar hoog-, midden- en laagkader evenals de gewenste aantrekkingen c.q. overplaatsingen t.b.v. directoraat Olie en Gas is als volgt:

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	3.304.036
61002	Vakantietoelage	232.039
61005	Overig Salaris	3.060.000
61013	Functionele toelagen	154.979
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	18.000
61020	Telefoonvergoeding	62.631
61021	Representatievergoeding	182.315
Totaal		7.014.000

611 - Sociale premies

Voor de sociale premies is er SRD 686.000,- geraamd.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	386.017
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	299.983
Totaal		686.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is in het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 7.790.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat Olie en Gas. Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: kantoormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten, verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels ect.) en onderhoud van automatisering (drum, service, reparatie,) etc; licentiekosten, antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; kosten voor het houden van seminars & workshops; de exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen, huur van een kantoorpand alsook de bewakingskosten; De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's; voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd. Navolgende tabel geeft een specificatie van de kostensoort "gebruik van goederen en diensten" weer.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61205	Deskundigen Binnenland	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	70.000
61210	Buitenlandse reiskosten	800.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	800.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	160.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	30.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	50.000
61221	Vergaderkosten	60.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	50.000
61224	Licenties en programmakosten	30.000
61225	Datalijnen	30.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	25.000
61227	Radio en Tv programma's	70.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	3.600.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	50.000

61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61247	Schoonmaak	100.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	30.000
61250	Bewaking	840.000
61251	Voeding	50.000
61253	Vrachtkosten en Porti	10.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	105.000
61279	Medicijnen	5.000
61283	Huur van voertuigen	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	550.000
Totaal		7.790.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn voor 2026 geraamd op **SRD 50.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61606	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Deze begrotingscode omvat de uitgaven van kantoorinrichting z.a. bureaus, bureaustoelen, filekasten, computers (PC's) etc. Voor 2026 is de inventaris geraamd op **SRD 2.500.000,-**. Het betreft de verdere inrichting van het directoraat Olie en Gas.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.000.000
62004	Computers	750.000
62005	Printers	750.000
Totaal		2.500.000

621 - Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is er **SRD. 1.800.000,-** geraamd. Hierbij gaat het om aanvullen van het wagenpark van het ministerie waarbij de aanschaf t.b.v. voor de veldwerkzaamheden van het directoraat Olie en Gas.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.800.000
Totaal		1.800.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	7.310	7.310	12.000	12.000	12.000
311	Milieubescherming	0	0	1.350	1.350	1.750	1.750	1.750
31108	Rampenparaatheid en Risicobeheer bij Olie-incidenten	0	0	1.350	1.350	1.750	1.750	1.750
322	Energie	0	0	2.310	2.310	3.700	3.700	3.700
32204	Locale Participatie en Capaciteitsopbouw (Local Content)	0	0	1.510	1.510	2.350	2.350	2.350
32205	Versnelling Energietransitie en Hernieuwbare Energie	0	0	800	800	1.350	1.350	1.350
602	Institutionele Versterking	0	0	700	700	1.300	1.300	1.300
60226	Investerings en Internationale Partnerschappen	0	0	700	700	1.300	1.300	1.300
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	1.850	1.850	3.700	3.700	3.700
61315	Nationaal Olie en Gasbeheer	0	0	1.050	1.050	1.500	1.500	1.500
61316	Veiligheid, Milieu en Kwaliteitsstandaarden (HSEQ)	0	0	800	800	2.200	2.200	2.200
616	Financieel Economisch	0	0	750	750	1.050	1.050	1.050
61617	Transparantie en Sector Monitoring	0	0	750	750	1.050	1.050	1.050
920	Contributie	0	0	350	350	500	500	500
92001	Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	0	0	350	350	500	500	500

Toelichting : Programma's

31108 - Rampenparaatheid en Risicobeheer bij Olie-incidenten

De opkomst van offshore olieactiviteiten brengt een verhoogd risico met zich mee op olielekken of blow-outs, die ernstige ecologische en economische schade kunnen veroorzaken. Dit beleidsprogramma richt zich daarom op het versterken van de nationale paraatheid, zodat Suriname in staat is snel en effectief te reageren bij incidenten en de mogelijke gevolgen voor kustgemeenschappen en het mariene milieu zoveel mogelijk te beperken.

Binnen de beschikbare middelen ligt de nadruk op de actualisering van het Nationaal Oil Spill Response Plan (NOSRP) en de organisatie van een grote noodscenario-oefening in samenwerking met operators, toezichthouders en regionale partners. Daarnaast wordt gewerkt aan een eerste systematische risicoanalyse van offshore activiteiten om preventieve maatregelen beter te kunnen onderbouwen.

Dit programma is geraamd op **SRD 1.350.000,-** overheidsbijdrage.

32204 - Locale Participatie en Capaciteitsopbouw (Local Content)

Dit programma richt zich op het vergroten van de economische en maatschappelijke meerwaarde van de olie- en gassector door Surinaamse bedrijven, kennisinstellingen en arbeidskrachten actief te betrekken bij de activiteiten in de sector. Op die manier wordt beoogd dat de inkomsten uit olie en gas niet uitsluitend ten goede komen aan buitenlandse partijen, maar bijdragen aan werkgelegenheid, kennisontwikkeling en ondernemerschap in Suriname.

Binnen de beschikbare middelen zal in 2026 vooral aandacht worden besteed aan de inrichting van een National Local Content Register, waarmee in kaart wordt gebracht welke Surinaamse bedrijven en professionals inzetbaar zijn voor de sector. Daarnaast worden de eerste opleidings- en certificeringstrajecten voorbereid in samenwerking met onderwijsinstellingen en partners uit de industrie. Dit programma is geraamd op **SRD 1.510.000,-** overheidsbijdrage.

32205 - Versnelling Energietransitie en Hernieuwbare Energie

De olie- en gassector vormt op korte termijn een belangrijke bron van inkomsten, maar voor de lange termijn is het noodzakelijk om de overgang naar een koolstofarme economie zorgvuldig voor te bereiden. Dit beleidsprogramma richt zich daarom op het ontwikkelen van een toekomstbestendig beleidskader voor de energietransitie, met een tijdshorizon van circa 25 jaar.

De beschikbare middelen zullen worden ingezet voor de uitwerking van een Hernieuwbare Energie Roadmap 2050, waarin de strategische doelen, prioriteiten en mijlpalen voor de komende decennia worden vastgelegd. Deze roadmap zal niet alleen de meest kansrijke energieopties identificeren, zoals zonne-energie, wind, biomassa en mogelijk groene waterstof, maar ook de benodigde beleidsinstrumenten, investeringsstromen en internationale partnerschappen om de overgang daadwerkelijk te realiseren. Dit programma is geraamd op **SRD 800.000,-** overheidsbijdrage.

60226 - Investerings- en Internationale Partnerschappen

De ontwikkeling van de olie- en gassector vraagt aanzienlijke kapitaalstromen, technologische expertise en internationale samenwerking. Suriname wil zich profileren als een aantrekkelijke investeringsbestemming, maar de beschikbare middelen laten slechts ruimte voor een beperkt aantal gerichte activiteiten.

In dit kader wordt ingezet op de organisatie van een investeringsmissie of promotie-evenement waarmee Suriname zich internationaal kan presenteren, en op de voorbereiding van bilaterale partnerschappen om toegang te krijgen tot kennis, technologie en financiering. Deze activiteiten zijn erop gericht om met beperkte inspanningen toch strategische investeerders en partners aan te trekken en de eerste stappen te zetten naar publiek-private samenwerkingen in de sector.

Dit programma is geraamd op **SRD 700.000,-** overheidsbijdrage.

61315 - Nationaal Olie en Gasbeheer

Dit programma vormt de ruggengraat voor het beheer van de nationale olie- en gasreserves en heeft als doel een transparant, efficiënt en duurzaam kader te scheppen, zodat deze natuurlijke rijkdommen maximaal bijdragen aan de brede welvaart en economische ontwikkeling van Suriname.

De nadruk ligt op het ontwikkelen van beleid dat de hele keten van de olie- en gassector beslaat: van exploratie en productie tot verwerking en inkomstenbeheer. Daarbij wordt specifiek ingezet op het opstellen van een Nationaal Olie- en Gasbeleidsplan waarin duidelijke spelregels worden vastgelegd voor productie, export en fiscaliteit. Daarnaast wordt gewerkt aan de eerste stappen richting modernisering van de petroleumwetgeving, zodat de bestaande regels beter aansluiten bij de huidige ontwikkelingen in de sector en toekomstige uitdagingen.

Dit programma is geraamd op **SRD 1.050.000,-** overheidsbijdrage.

61316 - Veiligheid, Milieu en Kwaliteitsstandaarden (HSEQ)

Met de ontwikkeling van de offshore olie-industrie nemen de risico's op incidenten met mogelijke gevolgen voor veiligheid, gezondheid en milieu aanzienlijk toe. Dit programma beoogt daarom de basis te leggen voor een nationaal HSEQ-beleidskader dat in overeenstemming is met internationale normen en standaarden, zodat Suriname zich ontwikkelt tot een betrouwbare producent die veiligheid en milieubescherming vooropstelt.

Binnen de beschikbare middelen ligt de nadruk op de uitwerking van nationale richtlijnen voor veiligheid en kwaliteit, de organisatie van gerichte trainingen en het versterken van samenwerking met toezichthouders zoals de Nationale Milieu Autoriteit (NMA). Hiermee wordt geborgd dat zowel de overheid als de sector voorbereid zijn op de uitdagingen die grootschalige olieproductie met zich meebrengt.

Het programma is geraamd op **SRD 800.000,-** overheidsbijdrage.

61617 - Transparantie en Sector Monitoring

Met de opkomst van commerciële olieproductie zal de sector uitgroeien tot één van de belangrijkste pijlers van de nationale economie, wat vraagt om betrouwbare en toegankelijke informatie. Het programma heeft tot doel de publieke verantwoording te versterken en het vertrouwen van investeerders en samenleving te vergroten door middel van transparantie en objectieve monitoring. Daarbij wordt aangesloten bij internationale standaarden zoals het Extractive Industries Transparency Initiative (EITI), zodat Suriname zich internationaal kan profileren als een betrouwbare en verantwoordelijke producent.

Dit programma is geraamd op **SRD 750.000,-** overheidsbijdrage.

92001 - Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties

Suriname heeft als opkomend olieproducerend land de plicht om deel te nemen aan regionale en internationale organisaties die zich richten op olie, gas, energie en scheepvaartveiligheid. Door contributies tijdig te betalen blijft ons land niet alleen in staat om zijn lidmaatschap te behouden, maar ook om actief deel te nemen aan besluitvorming en technische samenwerking.

Met de beperkte middelen in 2026 ligt de nadruk op het voldoen aan de jaarlijkse contributieverplichtingen aan onder meer OPEC-Observer, de International Maritime Organization (IMO), ACTO en CARICOM Energy. Daarnaast wordt minimale deelname aan enkele vergaderingen en

conferenties geborgd, zodat Suriname zijn positie kan handhaven en gebruik kan maken van de bijbehorende technische assistentie en kennisuitwisseling.

Dit programma is geraamd op **SRD 350.000,-** overheidsbijdrage.

Afdeling 7. Het Ministerie van Financiën en Planning

Algemeen deel

De begroting voor het Ministerie van Financiën en Planning wordt als volgt vastgesteld:

In de ontwerpbegroting 2026 worden de financiële kaders weergegeven waarbinnen het beleid gekwantificeerd wordt. De doorwerking van de maatregelen die in het dienstjaar 2025 zijn genomen en verder ter hand zullen worden genomen, zal ruimte bieden om verder te werken aan economische stabilisatie.

In het dienstjaar 2026 zal gewerkt worden aan een beheersbaar begrotingstekort, met in achtneming van de beschikbare liquide middelen middels het opzetten van een cash planning om dit maandelijks te monitoren. Indien nodig zal er een beroep worden gedaan aan externe financiering onder de condities van het leningenplafond binnen de wet van de Staatsschuld.

Het treffen van belasting verhogende inkomsten zijn uiteraard een middel voor het genereren van extra inkomsten om de nodige uitgaven te kunnen doen. Evenwel zal het samenhangend pakket dat uitgevoerd wordt en impact heeft op de inkomsten en uitgaven van de overheid, moeten bijdragen aan het in standhouden van de macro-economische verhoudingen.

De rol van het ministerie van Financiën als beheerder van de staatskas moet op een verantwoorde wijze worden vervuld en het behoorlijk bestuur (Good Governance) moet ingebed worden in alle handelingen conform de ten dienste staande wet- en regelgeving. Door transparant te zijn, zal het ministerie van Financiën alle inkomsten en uitgaven ten alle tijde kunnen verantwoorden.

Het Ministerie van Financiën en Planning speelt een centrale rol in de totstandkoming van de Staatsbegroting en budgettaire nota's in het kader van het begrotingsproces. Zij werkt voortdurend aan verbetering van de toegankelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken. Het Ministerie ziet toe op de doelmatigheid en beheersbaarheid van overheidsuitgaven en op de uitvoering van de begroting door de departementen.

De nodige hervormingen die binnen het EFF (Extended Fund Facility) programma met het IMF tot stand komen, zullen moeten leiden tot versterking van het institutioneel en juridisch kader van de twee monetaire autoriteiten, het Ministerie van Financiën en Planning en de Centrale Bank van Suriname. Het EFF omvat een programma van 3 (drie) jaren waarin afspraken zijn gemaakt om de fiscale en monetaire targets te halen binnen

een vastgestelde periode. In het programma zijn de doelstellingen concreet beschreven met de mijlpalen/tijdslijn.

Het directoraat Belastingen, dat volgens haar taakstelling zorg moet dragen voor de inning van belastingen zal institutioneel versterkt worden om de gelden die nog niet afgedragen worden, binnen te halen. Daartoe zullen middelen vrijgemaakt worden om de medewerkers de nodige trainingen te geven en de samenleving middels voorlichting bewust te maken van de verplichtingen als burger van het land.

Macro economisch en fiscaal beleidskader

Het ministerie van Financiën en Planning zal samenwerken met vakministeries en de bestaande instituten om de macro-economische verhoudingen in evenwicht te houden. Consistentie tussen de macro-economische grootheden zal de basis leggen voor onder andere een positieve economische groei, het terugbrengen van de inflatie naar enkelvoudige cijfers, een stabiele wisselkoers en het versterken van de externe positie (lopende rekening van de betalingsbalans).

Tegelijkertijd zal het ministerie erop toezien dat de positie van de overheidsfinanciën niet verder verslechterd door een beheersbaar uitgavenbeleid te voeren. Subsidies worden doorgelicht, kapitaalsuitgaven zullen gefaseerd worden uitgevoerd en de verhoogde personeelsuitgaven als gevolg van de stijging van het aantal ambtenaren zijn factoren waarmee in dit dienstjaar rekening moet worden gehouden. Aan de inkomstenzijde zal naar verwachting een lichte stijging zijn wanneer de economische activiteiten langzaam genormaliseerd worden en de belastingplichtigen hun plichten juist nakomen.

Fiscaal beleid

In 2026 zal de hervorming van de Belastingdienst verder gestalte krijgen, waarbij de hervorming van het belastingstelsel en de belastingorganisatie een onderdeel van is.

De invoering van BTW, de introductie van het nieuw IT systeem van de Directe Belastingen en de upgrading van het Asycuda systeem bij de douane zullen verder worden verbeterd.

De hervorming van de belastingwetten zal worden gecontinueerd. Diverse belastingwetten zullen worden gewijzigd, deze zullen de administratie vergemakkelijken.

Er zal extra aandacht worden besteed aan het waarborgen van fiscale transparantie, naleving en rechtvaardige belastingheffing in Suriname. Dit is van cruciaal belang voor de duurzame ontwikkeling van Suriname. Hierbij

wordt ook een bijdrage geleverd om te komen tot een fiscaal prudent beleid.

Met het oog op effectieve heffing, inning en controle van de Belastingdienst zal verder geïnvesteerd worden in de medewerkers door middel van opleidingen en trainingen intern en extern.

Ook verbetering van de communicatie zal een belangrijk speerpunt zijn voor de verhoging van de efficiëntie en effectiviteit van de belastingheffing en inning. Het verder operationaliseren en verbeteren van de Afdeling Klantenservice zal daarom een hoge prioriteit genieten.

De belastingdienst speelt een cruciale rol bij het waarborgen van de inkomsten uit de olie- en gassector voor de overheid en kan niet slechts, geïnformeerd worden maar dient ook strategisch gepositioneerd te zijn.

Het is daarom van eminent belang dat belastingwetten en -regelgeving ook daarop gericht zijn en eerlijk en effectief worden gehandhaafd. De belastingdienst zal de komende jaren in samenwerking met belangrijke stakeholders in de sector en andere overheidsinstanties en belanghebbenden, het belastingbeleid en -regelgeving specifiek voor de olie- en gassector helpen ontwikkelen.

Bij de Dienst der Invoerrechten en Accijnzen, zal het verder upgraden van het Asycuda systeem leiden tot vereenvoudigde procedures bij het verwerken van aangiften en verbetering van deze procedures.

Het aantrekken van 36 aspirant commiezen bij de douane zal verder bijdragen tot het proces van de modernisering van de Douane organisatie met het oog op capaciteitsversterking.

Verder zal het fiscaal verdragsbeleid verder worden vastgesteld en uitgevoerd. Met daartoe in aanmerking komende staten zullen belastingverdragen worden gesloten.

Planning en Ontwikkelingsfinanciering

Het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering vervult een belangrijke coördinerende rol bij de beleidsformulering en de fondsenwerving via ontwikkelingspartners en internationale financieringsinstellingen. Het nationaal ontwikkelingsprogramma zal de leidraad zijn bij de samenwerking met de verschillende internationale en regionale financieringsinstellingen voor financiële en technische ondersteuning. Mede in dit kader zijn diverse samenwerkingsovereenkomsten aangegaan met onder andere de Inter Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB), de Wereldbank (WB), de Caribbean Development Bank (CDB), de Agence Française de Developpement (AFD), de Islamic Development Bank (IsDB), de Europese Commissie (EC), het

OPEC Fund for International Development (OFID). De samenwerking met de verschillende ontwikkelingspartners die de ontwikkelingsfinanciering ondersteunen, blijft gebaseerd op de principes van equal en economische diplomatie.

In het jaar 2026 zal de focus naast het identificeren van financieringsbronnen en de mobilisatie van fondsen voor projecten, ook liggen op de effectieve besteding van de leningen en schenkingen die reeds zijn aangegaan ter uitvoering van projecten. De achterstanden in de implementatiefase van een aantal projecten zijn groot. De coördinatie bij de programma- en projectmonitoring alsook de evaluatie zal worden opgevoerd, zodat erop kan worden toegezien dat de beschikbare middelen effectief worden benut en de projectdoelen worden behaald ten behoeve van een duurzame sociaaleconomische ontwikkeling.

Onder het ministerie van Financiën en Planning ressorteren de twee zelfstandige stichtingen namelijk de Stichting Planbureau Suriname en de Stichting Algemeen Bureau voor de Statistiek. Uit de begroting draagt het directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering bij aan de financiering van deze twee parastatalen op basis van vooraf vast te stellen en goed te keuren werkplannen. Met het beschikbaar stellen van de middelen wordt beoogd dat de deeltaken van het Ministerie van Financiën en Planning aangaande de zorg over het statistiekwezen alsook de nationale ontwikkelingsplanning in samenwerking met het directoraat van Planning en Ontwikkelingsfinanciering worden uitgevoerd.

Daarnaast wordt uit de begroting van het directoraat ook bijgedragen aan de financiering van de Sociaal Economische Raad die, als adviesorgaan van de Regering op het gebied van sociaaleconomisch beleid, een belangrijke rol vervult bij het vergroten van de draagvlak en styrkracht van de Overheid.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	166.829	166.829	171.833	176.988	182.298
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	162.829	162.829	167.713	172.744	177.927
610	Lonen en salarissen	0	0	110.066	110.066	113.367	116.768	120.271
611	Sociale premies	0	0	12.229	12.229	12.596	12.974	13.363
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	40.500	40.500	41.715	42.966	44.255
616	Sociale uitkeringen	0	0	34	34	35	36	37
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	4.000	4.000	4.120	4.244	4.371
620	Inventaris	0	0	4.000	4.000	4.120	4.244	4.371

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Voor 2026 is er **SRD 110.066.000,-** uitgetrokken voor de lonen en salarissen. Het personeelsbestand van het directoraat Financiën van het Ministerie van Financiën en Planning bestaat thans uit 387 personen. Het personeelsbestand bestaat uit 350 ambtenaren van het directoraat Financiën en daarnaast uit 37 personen werkzaam te CLAD. Deze 387 medewerkers zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- De functiegroep 3 t/m 6 = lager kader
- De functiegroep 7 en 8 = middenkader
- De functiegroep 9 en hoger = hoger kader

In de onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar geslacht en niveau:

Personeelsbestand	Percentage 2026	Aantallen 2026	Man	Vrouw	Functiegroep
Hoger kader	28%	106	32	74	>9
Midden kader	41%	160	43	117	7 en 8
Lager kader	31%	121	49	72	3 t/m 6
Totaal	100%	387	124	263	

De personeelsleden die in 2026 met pensioen zullen gaan zijn in totaal 16. Daarnaast zullen 32 personeelsleden gehuldigd worden in verband met een 25-, 30-, 35-, of 40-jarig dienstverband.

De onderstaande tabel geeft een overzicht weer.

Aantal dienstjaren	Aantal personeelsleden
25	9
30	5
35	18
40	
Totaal	32

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	98.037.680
61002	Vakantietoeslag	5.035.870
61003	Overwerk	1.185.707
61004	Bonussen en Gratificaties	154.784
61006	Vacatiegelden	534.232
61013	Functionele toelagen	1.081.000
61014	Persoonlijke toelagen	545.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	289.000
61017	Waarnemingstoelage	110.000
61020	Telefoonvergoeding	514.032
61021	Representatievergoeding	1.944.273
61023	Vervoersvergoeding	363.945
61024	Overige vergoedingen	20.000
61025	Tijdelijk Personeel	250.476
Totaal		110.066.000

611 - Sociale premies

Voor de sociale premies is er voor 2026 een bedrag ad **SRD 12.229.000,-** uitgetrokken. De bijdragen van de overheid aan de ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds komen ten laste van deze codering.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	6.105.962
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	6.123.038
Totaal		12.229.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten is voor 2026 geraamd op **SRD 40.500.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat Financiën. Dit bedrag is inclusief de contributie betalingen ad. SRD 24.200.000,-. De contributie betreft de betalingsverplichtingen als gevolg van het lidmaatschap van Suriname en de bijdrage aan aandelenvermogen bij Internationale Financiële Organisaties/ Instituten zoals Inter-American Development Bank (IDB), Caribbean Development Bank

(CDB), Islamic Development Bank (IsDB) en World Bank (WB) regarderende het ministerie e.a.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland,excl. Reis & Verblijf	15.500
61203	Contractanten	126.500
61205	Deskundigen Binnenland	20.000
61206	Deskundigen Buitenland	15.000
61208	Binnenlandse reiskosten	15.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	21.000
61210	Buitenlandse reiskosten	165.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	250.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	672.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	1.137.500
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	374.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	14.500
61221	Vergaderkosten	159.500
61222	Verbruiksgoederen automatisering	2.423.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	290.500
61224	Licenties en programmakosten	2.018.700
61225	Datalijnen	3.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	15.000
61227	Radio en Tv programma's	50.000
61228	Brochure en andere Periodieken	20.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	300.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	478.000
61238	Telefoon uitgaven	1.012.500
61240	Water	142.500
61241	Electriciteit	1.093.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	30.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	27.000
61246	Verzekering	1.000
61247	Schoonmaak	350.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	132.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	150.000
61250	Bewaking	3.000.000
61251	Voeding	142.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	24.200.000
61253	Vrachtkosten en Porti	1.800
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	11.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	50.000
61260	Onderscheidingen	50.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	1.000
61279	Medicijnen	9.000

61283	Huur van voertuigen	20.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	445.000
61287	Seminars en workshops	22.500
61288	Koersverschillen	5.000
61289	Brandstof tbv Electrificatie	20.000
Totaal		40.500.000

616 - Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkering is er voor 2026 een bedrag geraamd op **SRD 34.000,-**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. poliklinische kosten en lig-en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	2.000
61606	Poliklinische Kosten	31.000
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	1.000
Totaal		34.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De kosten voor de aanschaf van kantoormeubilair en kantoormiddelen z.a. computers, printers, bureaus, bureaustoelen etc. zijn voor 2026 geraamd op **SRD 4.000.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.475.000
62003	Communicatie	45.000
62004	Computers	1.600.000
62005	Printers	480.000
62006	Netwerken	350.000
62009	Technisch gereedschap	50.000
Totaal		4.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	21.577.482	21.577.482	22.224.808	22.890.663	23.575.953
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	110.202	110.202	113.508	116.914	120.422
10921	Bureau voor de Staatsschuld	0	0	19.224	19.224	19.800	20.395	21.007
10922	CLAD	0	0	90.978	90.978	93.707	96.519	99.415
115	Sociale Zekerheid	0	0	3.027.058	3.027.058	3.117.870	3.211.406	3.307.750
11501	Suppletie overheidsbijdrage Pensioenfonds	0	0	3.027.058	3.027.058	3.117.870	3.211.406	3.307.750
124	Sociale Bescherming	0	0	25.344	25.344	26.105	26.900	28.000
12410	Gemeenschapsproject armoede bestrijding	0	0	25.344	25.344	26.105	26.900	28.000
126	Huisvesting	0	0	20.000	20.000	20.600	21.218	21.855
12604	Nationaal Woningbouwfonds	0	0	20.000	20.000	20.600	21.218	21.855
141	Subsidie en Bijdragen	0	0	2.416.000	2.416.000	2.488.480	2.562.235	2.637.374
14101	Surpost	0	0	10.000	10.000	10.300	10.610	11.000
14102	Nationale Lotterij Suriname	0	0	6.000	6.000	6.180	6.365	6.556
14108	Subject Subsidie Electriciteit	0	0	2.400.000	2.400.000	2.472.000	2.545.260	2.619.818
201	Infrastructurele Werken	0	0	11.910	11.910	12.267	12.635	13.016
20101	Onderhoud gebouwen	0	0	1.150	1.150	1.184	1.220	1.257
20102	Renovatie	0	0	5.575	5.575	5.742	5.915	6.093
20104	Nieuwbouw	0	0	4.350	4.350	4.480	4.615	4.754
20110	Onderhoud terreinen	0	0	835	835	860	885	912
417	Noodreserve	0	0	500	500	515	531	547
41701	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding	0	0	500	500	515	531	547
602	Institutionele Versterking	0	0	131.485	131.485	135.430	139.487	143.671
60210	Capaciteitsopbouw	0	0	8.000	8.000	8.240	8.487	8.741

60225	Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG)	0	0	123.485	123.485	127.190	131.000	134.930
605	I.C.T. (Automatisering)	0	0	26.899	26.899	27.706	28.539	29.394
60505	Nieuw IFMIS	0	0	26.899	26.899	27.706	28.539	29.394
616	Financieel Economisch	0	0	15.808.084	15.808.084	16.282.327	16.770.798	17.273.924
61603	Anti Money Laundering	0	0	2.084	2.084	2.147	2.212	2.279
61609	Rentes	0	0	7.592.000	7.592.000	7.819.760	8.054.353	8.295.984
61610	Aflossingen	0	0	7.979.025	7.979.025	8.218.396	8.464.948	8.718.897
61611	Leningskosten	0	0	209.975	209.975	216.274	222.762	229.445
61614	Productie Kredietfonds (verdragsmiddelen)	0	0	25.000	25.000	25.750	26.523	27.319

Toelichting : Programma's

10921 - Bureau voor de Staatsschuld

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 110.202.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het verlenen van subsidie en bijdragen.

Het continueren v/h beleid m.b.t de schuldenpolitiek geheel binnen het wettelijk kader.

Wijze van Financiering:

Het bedrag ad **SRD 19.224.000,-** dat is uitgetrokken voor het Bureau voor de Staatsschuld is bestemd voor de exploitatiekosten van het Bureau.

10922 - CLAD

Doelstelling:

Het verlenen van subsidie en bijdragen ten behoeve van de controle van de overheid en de parastatalen.

Wijze van Financiering:

De totale raming over 2026 bedraagt **SRD 90.978.000,-**.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De personeelskosten hebben betrekking op: lonen en salarissen, toelagen en overige personeelskosten. In 2026 zal er personeel moeten worden aangetrokken, zodat de auditafdeling en de ondersteunende diensten verder worden versterkt.

De consultantskosten betreffen: het honorarium van twee accountants, waaronder de directeur en nog één aan te trekken accountant. Voor het verrichten van accountantswerkzaamheden zullen drie accountants worden ingezet. De overeenkomsten van de consultants zijn in Euro opgemaakt en de kosten (in SRD) zijn derhalve afhankelijk van de ontwikkeling van de Eurokoers.

Materiële kosten: enkele posten die hieronder vallen zijn: onderhoud gebouwen en terreinen, brandverzekering en bewakingskosten, overige huisvestingskosten en onderhoud overige inventarissen, licentie- en overige automatiseringskosten, kantoorbenodigdheden en telefoonkosten, abonnementen en contributies accountants, lease en onderhoud dienstvoertuigen, representatie en overige algemene kosten.

De begroting van de aanschaffingen: de begroting voor investeringen in ICT bestaat uit de aanschaf van een nieuwe Document Management System, het opzetten van een offsite backup and replication van de Data Center en het vervangen van de geluidsinstallatie en herinrichten in de grote vergaderzaal. De investeringen in de huisvesting zijn onder andere het schilderwerk van het gebouw, overige verbouwingen

en vervanging van meubilair, voorziening brandbeveiligingssystemen en EHBO-voorziening en training.

11501 - Suppletie overheidsbijdrage Pensioenfonds

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 3.027.058.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het garanderen van sociale zekerheid. Zorgdragen voor het voldoen aan de pensioenverplichting en de overige uitkeringen die zijn vastgesteld in de Ambtenarenpensioenwet uit 1972.

Wijze van Financiering:

De financiering van het Pensioenfonds vindt plaats door het innen van de pensioenpremie van de ambtenaren en parastatalen. Echter liggen de maandelijks uit te keren pensioenen hoger dan wat er aan pensioenpremies zijn geïnd. De suppletie op pensioenpremie welke inhoudt, het verschil tussen de ontvangen pensioenpremie en uit te betalen pensioenen, wordt door het ministerie van Financiën maandelijks overgemaakt. Hierdoor blijft de sociale zekerheid gegarandeerd. De uitgaven hiervoor zijn begroot voor een totaal bedrag van **SRD 3.027.057.998,31**. In dit begroot bedrag zijn er geen toekomstige pensioenverhogingen meegenomen.

De suppletie op pensioenpremie wordt maandelijks door het Pensioenfonds Suriname aangevraagd. In deze brief worden de aan te vragen middelen gespecificeerd.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

- Er ontstaan bij bepaalde aangesloten parastatale instellingen behoorlijke achterstanden in pensioenpremie afdrachten vanwege interne management issues. Vanuit het Pensioenfonds Suriname is meerdere malen rekening gehouden met de interne situatie van deze instellingen en is er een afwachtende houding aangenomen. Echter wilt het Pensioenfonds afstappen van deze houding en wilt overgaan tot een strakker beleid voor wat betreft het innen van de premie gelden. Er is reeds een eerste stap gedaan door de instellingen aan te schrijven en hen te wijzen op hun stortingsplicht. Verder zullen verschillende sessies/gesprekken ingepland worden met de instellingen waarin gewezen zal worden op het belang van de pensioenpremie stortingen en de mogelijke risico's welke het niet storten van de premie met zich zullen meebrengen. Er kunnen verschillende betalingsregelingen overeengekomen worden met de parastatalen om zodoende de opgebouwde achterstanden vooralsnog in te lopen. De vordering op parastatale instellingen is SRD 215.876.051,52.
- Er zal tevens verder worden onderzocht welke beleggingsvormen gunstig zijn voor het PFS om te overwegen. Wij zetten onze strategie voort met financiële beleggingen, waaronder termijndeposito's en de beschikbare OMO's. Het PFS is bovendien voornemens te investeren in vastgoed, met als doel hieruit rendement te genereren.

12410 - Gemeenschapsproject armoede bestrijding

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 2.125.344.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het bevorderen van sociale bescherming en armoedebestrijding.

Het GPP voert gemeenschap projecten uit met als doel armoedebestrijding en inkomensvorming ten behoeve van de gemeenschap in alle districten van Suriname. In het kader van de uitvoering van het GPP is het Bureau Gemeenschap Projecten (BGP) ingesteld voor een algeheel management, coördinatie over de uitvoering, monitoring en evaluerende rol.

Wijze van Financiering:

De raming over het dienstjaar 2026 is gesteld op **SRD. 25.344.000,00.**

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De Regering heeft in de vergadering van woensdag 30 maart 2022 goedkeuring verleend aan de uitvoering van het Gemeenschap Projecten Programma (GPP). De goedkeuring is geschied naar aanleiding van het voorstel MFR 066-22 (Geh).

Het GPP biedt gemeenschappen de gelegenheid om de ontwikkeling van hun omgeving zelf ter hand te nemen en de effecten van de mondiale economische recessie te overbruggen. Hierbij wordt gedacht aan microprojecten, Basic Need Trust Fund (BNTF) programma die de mogelijkheid bieden tot stimulering en ontwikkeling van de zelfwerkzaamheid, eigen voorziening en capaciteit versterking in diverse gemeenschappen over geheel Suriname. Ook zullen bestaande fondsen ter stimulering van de productie en het creëren van duurzame werkgelegenheid in SME's in de agrarische sector en overige productiesectoren zoals genoemd in het MOP 2022- 2026 ondersteund worden. In dit verband wordt ook aandacht besteed aan de Sustainable Development Goals (SDG) en het aangaan van partnerschappen (PPP) met de private sector.

Gemeenschap projecten

Gemeenschap projecten worden ingediend door gemeenschappen en /of NGO's. De projecten worden ingediend naar aanleiding van een behoefte welke kenbaar is gemaakt binnen de gemeenschap, waarbij een NGO wel of niet betrokken is. Het doel van zo een project kan zijn de gemeenschap skills aan te leren, trainingen te verzorgen, sociale infrastructuur, gezondheid (mentaal en fysiek) en klein productie voor eigen voorziening te verbeteren. In dit verband wordt ook rekening gehouden met de BNTF- projecten, waarbij de overheid ook een belangrijk e bijdrage dient te geven. De ingediende projecten worden gescreend en geselecteerd en na goedkeuring gefinancierd. Hierbij wordt gedacht aan renovatie en herstel van loopbruggen, renovatie van krutu oso, renovatie van aula's, bouwen van toilet groepen, renovatie van mediatheken/ culturele educatie centrum en leslokalen, sportaccommodaties en ander infrastructuur of diensten welke de gemeenschap ten behoeve komen. Elk project heeft een 10 % eigen inbreng het zij in de vorm van arbeidskracht of financiële middelen.

Het projecten bureau is bemenst met terzake deskundigen om de uitvoering van ingediende projecten tot een succes te brengen. Het BGP is een "special purpose vehicle" welke zijn route uitstippelt door heel Suriname om duurzame projecten uit te voeren welke als idee worden ingediend. In het afgelopen jaar zijn vanaf september 2022 tot en met augustus 2025, 101 projecten in behandeling genomen en gefinaliseerd. In het jaar 2025 is een pipeline aan projecten opgebouwd van 50 projecten.

De ideeën dienen in een vastgesteld format ingediend te worden bij het BGP; dit maakt de beoordeling eenvoudig en vergelijkbaar. De beoordeling geschiedt door het BGP met, indien van toepassing resource persons uit diverse gerelateerde sectoren. Na goedkeuring wordt een gedegen projectvoorstel opgemaakt door deskundigen. Het projectvoorstel zal voldoen aan hedendaagse normen.

Operationele kosten Gemeenschap projecten

De drie belangrijkste activiteiten welke de BGP tot zich neemt zijn:

- Management en coördinatie van het programma,
- Toezicht houden op de uitvoering en besteding,
- Begeleiding en evaluatie van de projecten.

De genoemde activiteiten zijn niet beperkt tot:

- Het organiseren van workshops en begeleiding voor de gemeenschap.
- Beoordeling van project ideeën en goedkeuring verlenen hieraan.
- Het afleggen van veldbezoeken om zich beter te laten informeren. BGP voert projecten uit over heel Suriname.
- Zich laten bijstaan door 1 of meer deskundigen voor het geven van adviezen.
- Het aantrekken van externe onafhankelijke deskundigen om een gedegen projectvoorstel uit te werken

conform format, maar ook aanvullende informatie.

- Het bieden van nodige ondersteuning tijdens de voorbereiding en uitvoering van de projecten.
- Het opstellen van een tussen tijds monitorings en een eindrapportage.
- Zes maandelijks financiële rapportage aan de Directeur van Financiën.
- 3-maandelijks progress report aan de Minister van Financiën en Planning en de Directie.

12604 - Nationaal Woningbouwfonds

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 20.000.000,-** begroot.

Doelstelling:

Het woningbouwprogramma is een onderdeel van de nationale huisvestingsstrategie welke een van de hoofdprioriteiten is van de regering. Dit programma heeft als doel de woningnood van de Surinaamse bevolking met een lagere - en midden inkomen zoveel als mogelijk te minimaliseren. Via dit programma kan deze groep mensen in aanmerking komen voor een woning door middel van een hypotheek.

Wijze van financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 20.000.000,-**.

14101 - Surpost

Doelstelling:

Verlenen van subsidie en bijdragen.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is **SRD 10.000.000,-**.

14102 - Nationale Lotterij Suriname

Doelstelling:

Verlenen van subsidie en bijdragen.

Het Landsbedrijf Nationale Loterij heeft in eerste instantie als doelstelling gehad;

- loten verkoop
- toezicht op de wijze van trekking
- advies uitbrengen conform de loterijwet.

In tweede instantie zijn de doelen van de NLS veranderd en is een liquidatieproces opgestart in samenwerking met het Ministerie van Financiën en planning. De bedoeling is om voornoemd proces zorgvuldig te begeleiden, waarbij alle administratieve en financiële zaken van de NLS worden afgerond en afgehandeld en personeel wordt overgenomen door het Ministerie van Financiën. De staf medewerkers zijn momenteel bezig met administratieve werkzaamheden, waaronder het opstellen en controleren van jaarrekeningen. En deze zullen gecontroleerd worden door de CLAD. Het Landsbedrijf waarborgt hiermee een transparante overgang en afwikkeling van haar taken en verplichtingen. Tot op heden brengt NLS financiële verantwoording uit inzake de verleende subsidie, terwijl het Ministerie van Financiën en Planning aandacht schenkt aan de gemaakte afspraken met de NLS, mbt de rechtspositie van het personeel van het Landsbedrijf Nationale Loterij, dat ondergebracht is bij de Gaming Board.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is **SRD 6.000.000.**

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Toelichting Operationele kosten

1. Personeelsformatie: 8 personeelsleden
2. Lonen en salarissen : Subsidie door het ministerie van Financien en Planning
3. Sociale premies: SZF (WN+ WG), Pensioen (WN +WG). Subsidie door het Ministerie van Financien en Planning
4. Gebruik van goederen en diensten: Dit betreft renovatie gebouwen, waarbij architect bureau KDV een project dossier heeft opgestuurd naar Min. V Financiën en de overige algemene- en huisvesting kosten.
5. Sociale uitkeringen : Dit betreft de achterstanden van de pensioen afdrachten en Loonbelasting en AOV.

14108 - Subject Subsidie Electriciteit

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 2.416.000.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Verlenen van subsidies en bijdragen.

In het kader van het herstructureren van de EBS-tarieven zullen burgers gedurende een overgangsperiode een merkbare daling in koopkracht ervaren. De uitdaging is om deze gevolgen in de tussentijd zo draaglijk mogelijk te maken. Bij het geleidelijk afbouwen van de algemene subsidie aan EBS, zal er een verschuiving plaatsvinden van een objectsubsidie (gericht op het bedrijf) naar een subjectsubsidie (gericht op de eindgebruiker) voor elektriciteit.

Wijze van Financiering:

Er is een bedrag van **SRD 2.400.000.000,-** geraamd voor 2026.

20101 - Onderhoud gebouwen

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 11.910.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 1.150.000,-**. De raming is t.b.v. onderhoud van gebouwen t.b.v. het directoraat Financiën.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Hoofdkantoor/S.M.Jamaludinstraat 26:

- Het schilderen van de buitenkant incl. dak en wachthuisjes.

Kantoorgebouw Gompertsstraat no. 3 :

- Het reinigen en schilderen van de buitenkant.
- Het gedeeltelijk opfrissen en schilderen van de binnenkant (kantoren).

20102 - Renovatie

Doelstelling:

Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 5.575.000,-**. De raming is t.b.v. renovatie van gebouwen t.b.v. het directoraat Financiën.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Hoofdkantoor/S.M.Jamaludinstraat 26:

- Het (mogelijk) volledig of gefaseerd vervangen van de bestaande Samsung airco installaties door een alternatief met lagere onderhouds- en reparatiekosten of het vervangen door split airco-units.

- Het renoveren van bestaande brandmeld-, inbraak- en camerabewakingsinstallaties.

Kantoorgebouw Gompertsstraat no. 3 :

- Het (mogelijk) verplaatsen van de bestaande liftinstallatie (wegens tekort aan kantoorruimtes).
- Het transformeren/renoveren van de voorgevel voor een moderne uitstraling.
- Het inhuren van een architect m.b.t. modernisering van de voorgevel en het uitbreiden van een bouwlaag (wegens tekort aan kantoorruimtes).
- Het gefaseerd vervangen van de (defecte) zware glasdeuren.
- Het herindelen van de afdeling E.A. (glas- of gipswand) en schilderen.
- Liftonderhoud en reparatie.
- Het repareren van (dak) lekkages en het plaatsen van dakgoten en (ver)plaatsen van hemelwaterafvoeren.
- Het uitbreiden of verzwaren van de elektrische installatie of aansluiten van het gehele gebouw op de bestaande noodaggregaat.
- Het renoveren van bestaande brandmeld-, inbraak- en camerabewakingsinstallaties.
- Het herindelen van de afdeling PZ (glas- of gipswand).
- Het plaatsen van (schuif) ramen in diverse ruimtes voor natuurlijke ventilatie (doorstromen van lucht, bij eventueel uitval airconditioning).

Algemene Zaken en Huishoudelijke Dienst/ Hofstede Crull'laan 44:

- Het renoveren en schilderen van het gebouw incl. werkloods.
- Het aanleggen van een brandmeld, inbraak en het uitbreiden van de bestaande camerabewakingsinstallaties.

Oude kantoorpand Cebuma/ Letitia Vriesdelaan 5:

- Het geheel vervangen van de dakplaten hoogbouwgedeelte.
- Het geheel slopen en renoveren van de toiletgroepen op de begane grond incl. het realiseren van een nieuw toiletgroep op de verdieping.

Diverse afdelingen:

- Het (gefaseerd) vervangen van de oude airco's (R12) door energiezuinige airconditioners (R410a).

20104 - Nieuwbouw

Doelstelling:

Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 4.350.000,-**. De raming is t.b.v. restauratie van gebouwen t.b.v. het directoraat Financiën.

Beleidsintensivering voor 2026:

Kantoorgebouw Gompertsstraat no. 3 :

- Het (mogelijk) uitbreiden/bouwen van een extra bouwlaag met alle bijbehorende installaties (wegens tekort aan kantoorruimtes).
- Het uitbreiden/bouwen van een archiefruimte t.b.v. DIV.
- Het bouwen van een brom- en fietsenstalling voor het personeel van het ministerie van Financien en Planning.

20110 - Onderhoud terreinen

Doelstelling:

Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 835.000,-**. De raming is t.b.v. onderhoud van terreinen t.b.v. het directoraat Financiën.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Hoofdkantoor/S.M.Jamaludinstraat 26:

- Het reinigen van het parkeerterrein en schilderen van de omrastering.
- Het aanleggen van een schutting als bescherming tegen vandalisme.
- Het reinigen van de rioleringen en herstellen van de bestrating van het parkeerterrein.

Kantoorgebouw Gompertsstraat no. 3 :

- Het reinigen van de rioleringen en herstellen van de bestrating van het parkeerterrein.

Oude kantoorpand Cebuma/ Letitia Vriesdelaan 5:

- Het volledig verhogen van de bestrating op het trottoir en gedeeltelijk aan de voorkant, vanwege wateroverlast tijdens regenbuien.

41701 - Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 500.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het vrijgeven van noodreserve.

Wijze van Financiering:

Voor eventuele rampen is een bedrag van **SRD 500.000,-** geraamd voor 2026.

60210 - Capaciteitsopbouw

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 131.485.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het institutioneel versterken van de organisatie.

Het investeren in Human Capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het Financieel proces alsmede een verbeterde samenwerking te bewerkstelligen zowel intern als extern.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 8.000.000,-**.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Met de komst van het Nieuw Burgerlijk Wetboek en de Comptabiliteitswet 2024 is het noodzakelijk dat het personeel van het ministerie van Financiën en Planning optimaal op de hoogte is van de nieuwe ontwikkelingen. Voorts moet de opleiding Uitgebreide Overheidsfinanciën wederom worden opgestart. Met de verschillende afdelingen zal er nagegaan worden wat de behoefte is aan trainingen om zodoende de juiste opleiders te kunnen aantrekken.

60225 - Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG)

Project doel:

Verhogen van overheidsinkomsten door middel van fiscale hervormingen, het verbeteren van begrotingsplanning en - uitvoering en het verbeteren van het beheer van overheidsinvesteringen die

uiteindelijk leiden tot financiële duurzaamheid op middellange termijn.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 123.485.000,-**.

Financiering uit de leningsovereenkomst (Loan No. 5727/OC-SU) met de Inter-American Development Bank (IDB). Beschikbaar budget voor 2026 is **US\$ 3.235.460,75**.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De investering/capaciteits versterking is op het gebied van:

OUTPUTS FINANCIAL PROGRESS (US\$)

2. Enhancing public financial management

Subc.	Product	Planning	2026
2.1	New MFP's organizational structure updated	P(a)	50.000,00
2.2	Training program for MFP staff based on job description and institutional strengthening	P(a)	125.000,00
2.3	Plan for the modernization of budget planning and execution processes and systems, implemented	P(a)	1.735.457,50
2.4	Plan to update PFM technological infrastructure and budget digitalization, implemented	P(a)	1.295.003,25
2.5	IT training program for MFP staff, designed and implemented	P(a)	30.000,00
		Total	\$3.235.460,75

60505 - Nieuw IFMIS

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 26.899.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het verbeteren van I.C.T. (Automatisering).

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 26.899.000,-**.

De raming USD 685.004,- is t.b.v. de jaarlijkse onderhoudskosten 'annual product support & maintenance'.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het voortzetten van de uitvoering van het IFMIS (Integrated Financial Management Information system).

61603 - Anti Money Laundering

Doelstelling:

Het verbeteren van financieel economische omstandigheden.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2026 is gesteld op **SRD 2.084.000,-**.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

- Kantoorbenodigheden: A4 papier, jurismappen, enveloppen etc.
- Vertaalkosten
- Meeting stakeholders: water tray, koffie, snacks etc.
- Voorlichting: video- en fotoreportage, support en onderhoud website AML-PIU, Awareness NRA 2.0 en voorlichtingsmateriaal.
- Schadeloosstelling leden PIU: 12 leden.

61609 - Rentes

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 15.808.084.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Het verbeteren van financieel economische omstandigheden.

Wijze van Financiering:

Het bedrag ad **SRD 7.592.000.000,-** is begroot voor de rentes van zowel buitenlandse-als de binnenlandse leningen (Debt Service Begroting). De provisie en overmakingskosten zijn ook inbegrepen.

61610 - Aflossingen**Doelstelling:**

Het verbeteren van financieel economische omstandigheden.

Wijze van Financiering:

Het bedrag ad **SRD 7.979.025.000,-** is begroot voor de aflossingen van zowel de buitenlandse - als de binnenlandse leningen (Debt Service Begroting). De provisie en overmakingskosten zijn ook inbegrepen.

61611 - Leningskosten**Doelstelling:**

Het verbeteren van financieel economische omstandigheden.

Wijze van Financiering:

Het bedrag ad **SRD 209.975.000,-** is begroot voor de te betalen fees etc. van zowel de buitenlandse- als de binnenlandse leningen (Debt Service Begroting). De provisie en overmakingskosten zijn ook inbegrepen.

61614 - Productie Kredietfonds (verdragsmiddelen)**Doelstelling:**

Het verbeteren van financieel economische omstandigheden.

Doelen die niet gehaald zijn in 2025, worden overgebracht naar 2026.

Wijze van Financiering:

Voor het jaar 2026 zal de regering minimaal **SRD 25.000.000,-** reserveren voor dit fonds.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Op basis van het overheidsbeleid ter ondersteuning van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) en de stimulering van productie die waarde toevoegt, gericht is op export of importvervanging, wordt het Productie Krediet Fonds (PKF) ingesteld. Het PKF heeft een ruimte doelstelling en is bedoeld voor (i) kleine en (ii) middelgrote ondernemingen, maar ook voor (iii) producenten van goederen en diensten, die waarde toevoegend, importvervangend of voor de export bestemd zijn. De sectoren handel, landbouw, veeteelt en visserij vallen buiten het PKF, omdat hiervoor andere kredietvoorzieningen bestaan, zoals het Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agribusiness (NOFA).

Het beheer van het fonds wordt toevertrouwd aan de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V. (NOB), vanwege haar expertise in ontwikkelingsfinanciering en dient als een werkarm van de overheid om de nationale ontwikkelingsdoelen te realiseren.

Het PKF heeft organisatorische twee belangrijke organen, te weten het Bestuur en de Beheerder, respectievelijk het beleidsorgaan en het uitvoerend orgaan. Gekozen is voor het zogenoemde vier-ogen principe, waarbij tussen deze twee organen een hiërarchische verhouding, maar een nevenschikking bestaat. Hiermee wordt bevorderd dat aan de besluitvorming in gelijke mate zowel het beleidsmatige als bancaire overwegingen ten grondslag liggen en dat er sprake is van checks en balances. De samenstelling van het Bestuur is erop gericht dit beleidsorgaan te doen functioneren op basis van deskundigheid en kennis van de bedrijfsvoering van de doelgroepen.

Tabel 2 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Economisch				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
Programma: 01 Infrastructurele Werken				
20101. Onderhoud gebouwen	Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie. Het onderhouden van gebouwen t.b.v. het directoraat Financiën.	De technische dienst van de afdeling AZHD heeft diverse activiteiten uitgevoerd voor de verschillende afdelingen van het directoraat t.w.: - schilder-, timmer-, elektra-, waterleiding- en koeltechnische werkzaamheden t.b.v. diverse afdelingen.	Nog geen toelichting ontvangen.	Voortzetting beleid van 2025.
20102. Renovatie	Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie. Het renoveren/ restaureren van gebouwen t.b.v. het directoraat Financiën.	De technische dienst van de afdeling AZHD heeft diverse renovaties uitgevoerd voor de verschillende afdelingen van het directoraat t.w.: - daklekkages t.b.v. het hoofdkantoor van het Ministerie van Financien & Planning aan de S.M.Jamaludinstraat # 26. - zon/regenwering t.b.v. het kantoorgebouw Gompertsstraat # 3.	Nog geen toelichting ontvangen.	Voortzetting beleid van 2025.
20104. Nieuwbouw	Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie. Het nieuwbouw t.b.v. het directoraat Financiën.	De volgende activiteiten zijn via het Ministerie van Openbare Werken gerealiseerd of zijn in voorbereiding: de bouw van het nieuw kantoorgebouw t.b.v. Cebuma (de bouw is nog niet gestart).	Nog geen toelichting ontvangen	Voor het dienstjaar 2026 zijn er geen beleidsresultaten.
20110. Onderhoud terreinen	Het verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie.	Nog geen toelichting ontvangen.	Nog geen toelichting ontvangen.	Voortzetting beleid van 2025.

Programma: 02 Institutionele Versterking				
60210. Capaciteitsopbouw Financiën	Het investeren in Human Capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het Financieel proces.	Verzorgen van sessies, cursussen en trainingen zoals: nieuwe CW, Begrotingsstrategie, taalcursussen, en juridische onderwerpen in samenwerking met interne en externe counterparts.	Nog geen toelichting ontvangen.	Er zal verder geïnvesteerd worden in Human Capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het Financieel proces alsmede een verbeterde samenwerking te bewerkstelligen zowel intern als extern.
60225. Fiscal Support Program To Regain Growth	Transparant en betere verantwoording van het overheidsfinancieel beleid alsook de financiële administratie hiervan. Gedecentraliseerde en transparantie van technische diensten van MoFP.	- SARA wetgeving goedgekeurd. - Financiering en oplevering van Asycuda modules bij de Douane; aanschaf van netwerk apparatuur wo, licenties, network switches, ICT hardware; concept taxpayer service afgerond. - Deelfinanciering van renovatie van de Belastingdienst aan de van Sommelsdijckstraat. - Technische plan en consultatie inclusief structuur, staf profiel en strategieën zijn ingediend voor de opzet van SARA. - Er is een pilot Tax Payer unit opgezet. - Installeren van elektriciteit en HVAC in gang gebracht. Inrichting van de server room van het Ministerie van Financien en Planning met software en hardware.	- Adequate huisvesting voor de Belasting-dienst - Transparency Portal voor Ministerie van Financiën en Planning - Semi-autonome verzelfstandiging van de Belastingdienst Digitalisatie van de diensten en producten van de Belastingdienst.	Voortzetting beleid van 2025.

60215. Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan	Voor de monitoring van het Herstelplan is een Implementatie Unit Herstelplan ingesteld. Conform het Herstelplan is daarnaast een Bureau opgezet en ingericht om de uitvoering van de werkzaamheden te ondersteunen en te coördineren. Waar nodig wordt externe expertise ingeschakeld om de uitvoering te optimaliseren en te versnellen, zodat de gestelde doelen binnen de geplande termijnen worden gerealiseerd.	Aansturing beleid middels de begroting. Uitvoering projecten waarvoor er al internationale financiering is.	De uitvoering richt zich op projecten die reeds verzekerd zijn van internationale financiering, waarbij efficiëntie en effectiviteit centraal staan om de beoogde resultaten binnen de gestelde termijnen te bereiken.	Voor het dienstjaar 2026 zijn er geen beleidsresultaten, omdat het programma in 2025 wordt beëindigd.
60209. IMF Programma Monitoring Unit	Het doel van de IMU is de voortgang van het programma te bewaken en risico's te identificeren en deze bij de autoriteiten te escaleren om de belemmeringen weg te nemen die de voortgang belemmeren. Het concrete te behalen resultaat van de IMU is dat alle IMF-evaluaties succesvol verlopen en het IMF-programma voortgezet kan worden. De IMU komt wekelijks bij elkaar (virtueel) om de stand van zaken te bespreken en aanbevelingen te doen. Aanspreekpunt voor IMF is de voorzitter van de IMF IMU en de rapportage geschiedt op weekbasis.	Er zijn een aantal Structural Benchmarks (SBM) die Suriname niet heeft gehaald in de 8 ^e review. Deze SBM moeten bij de 9 ^e review gehaald worden.	Nog geen toelichting ontvangen	Voor het dienstjaar 2026 zijn er geen beleidsresultaten.
Programma: 05 ICT (Automatisering)				
60505. Nieuw IFMIS	Het verbeteren van I.C.T. (Automatisering). Hogere mate van efficiënte, transparante financiële huishoudingmiddels een geïntegreerd financieel systeem.	Nog geen toelichting ontvangen.	Uitvoering v/h Freebalance geïntegreerd financieel systeem.	Voortzetting v/d uitvoering v/h Freebalance geïntegreerd financieel systeem.
Programma: 06 Informatie en Communicatie				
60602. Aansluiting Telesur	Aanschaffen van telefooncentrales en vervanging van oude netwerken en het inlopen van achterstanden.	Nog geen toelichting ontvangen.	Nog geen toelichting ontvangen.	Dit programma wordt afgevoerd aangezien de doelstelling waarvoor het was aangemaakt wegens comptabele regels niet optimaal kon worden uitgevoerd. Gekozen wordt dat de vak ministeries de investeringen zelf aanvragen vanuit hun eigen discipline.

Programma: 09 Subsidie en Bijdragen				
10921. Bureau voor de Staatsschuld	Het verlenen van subsidie en bijdragen. Beheersbaar houden v/d schuldenpolitiek binnen het wettelijk kader.	Het Bureau voor de Staatsschuld heeft bijgedragen aan het verbeteren van het schuldbeheer en de algehele financiële positie van Suriname in 2024. Het bureau had een belangrijke rol bij het stabiliseren van de schuldsituatie en het ondersteunen van de bredere economische hervormingen. De overheidsschuld van Suriname wordt geschat op ongeveer 113% van het BBP in 2024. Dit is een aanzienlijke daling ten opzichte van de piek van 148% van het BBP in 2020. Uit de maandelijks subsidieoverzichten blijkt dat er in 2024 in totaal SRD 11.096.827 is gerealiseerd voor het Bureau voor de Staatsschuld.	Handhaving van een goed debt management.	Continuering v/h beleid m.b.t. de schuldenpolitiek geheel binnen het wettelijk kader.
10922. CLAD	Uitbrengen van controle technische adviezen. Het verlenen van subsidie en bijdragen ten behoeve van de controle van de overheid en de parastatalen. De CLAD heeft als doelstelling het beschermen van gemeenschapsgeld van de burgers van de Staat Suriname.	De CLAD acht de doelstelling voor het beschermen van gemeenschapsgeld te hebben gehaald. Met de in 2022 begonnen IT Audit aanpak is de CLAD beter in staat de controles efficiënter en effectiever uit te voeren. Tevens zijn er verschillende controles uitgevoerd op de ministeries en de semi-overheidsinstellingen. Er zijn controle opdrachten en andere onderzoeken uitgevoerd in de publieke sector maar niet allemaal zijn afgerond. CLAD heeft verder geïnvesteerd ICT om betere controle werkzaamheden uit te voeren. In 2024 zijn de controles van de begrotingsrekeningen 2020 en 2021 van alle ministeries en directoraten uitgevoerd en zijn nog aan het afronden. De controle van 2021 is voor een groot deel afgerond en de rapportages zijn voor commentaar verzonden: in	In 2025 zijn de controles van de jaarverslagen 2023 van alle ministeries en directoraten opgestart. De controles van de begrotingsrekeningen 2021 van alle ministeries en directoraten zijn voor een groot deel uitgevoerd en worden afgerond. De controles van de jaarverslagen 2022 is in 2023 opgestart, maar is in het proces van afronding. Verder is het uitvoeren van bijzondere onderzoeken een continu proces geworden binnen de CLAD. Er is een speciale eenheid gevormd voor het uitvoeren van overige onderzoeken. Deze eenheid is continu bezig met het snel uitvoeren van dergelijke onderzoeken in de actualiteit.	In 2025 vindt continuering van het beleid m.b.t. de controle plaats.

		2024 (65%), terwijl voor de definitieve rapportages voor 18% van de ministeries zijn uitgebracht. In de eerste helft van januari 2024 is nog eens 18% definitief verzonden. De overige rapportages zijn 2024 afgerond; In 2024 zijn er 16 accountantsrapporten 1 managementletter, 8 controleverklaringen en 4 adviezen van de ministeries uitgebracht. De controle van de jaarverslagen 2022 van de ministeries is eveneens in 2023 opgestart, maar is nog in uitvoering. De afronding is gepland voor ultimo december 2024. Verder zijn de jaarrekeningen van de grote parastatale instellingen gecontroleerd en zijn regelingen getroffen om de achterstanden in de jaarrekeningen en controles in te lopen. Verder is het uitvoeren van bijzondere onderzoeken een continu proces geworden binnen de CLAD. In 2024 is aangevangen met het vormen van het vaktechnisch kader voor het uitvoeren van subsidiecontroles (inkomensoverdrachten) bij een aantal instellingen. De controle-opzet is afgerond; de controles vinden in 2024 plaats. Binnen de CLAD is een speciale eenheid gevormd voor het uitvoeren van Overige onderzoeken. Deze eenheid is continue bezig met het snel uitvoeren van dergelijke onderzoeken in de actualiteit. In 2024 zijn er ook vaktechnische trainingen verzorgd; IFRS in de maand februari 2024, Training inzake witwassen en corruptie is verzorgd in Juni 2024. Verder zijn trainingen Data-analyse en Excel Advanced verzorgd. De CISA-opleidingen		

		worden verzorgd in november 2024.		
Programma: 15 Sociale Zekerheid				
11501. Suppletie overheidsbijdrage Pensioenfonds	Het suppletiebedrag zal door de overheid ter beschikking gesteld worden aan het Pensioenfonds. O.g.v. de aanpassingen van de pensioenuitkeringen zijn de ingehouden pensioenen niet voldoende ter dekking van de uitkeringen aan de pensioengerechtigden.	Over 2024 zijn de maandelijkse suppletie bedragen ontvangen. Echter is iedere maand een te min ontvangen. Hierdoor is het doel gedeeltelijk gerealiseerd.	De pensioenen over de periode jan-juni 2025 zijn uitgekeerd. Over jan-juni 2025 zijn de maandelijkse suppletie bedragen ontvangen. Echter is iedere maand een te min ontvangen. Hierdoor is het doel gedeeltelijk gerealiseerd.	Voortzetting beleid van 2025.
Programma:16 Financieel Economisch				
61609. Rentelasten	Het nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	Rente betalingen hebben plaatsgevonden gedurende het jaar. Niet alle rente betalingen en wel op binnenlandse schulden waaronder achterstanden, zijn in het jaar betaald. Voldoen aan de verplichtingen conform renteschema voor 2024.	Toelichting Operationele kosten 1. Personeelsformatie: 8 personeelsleden 2. Lonen en salarissen : Subsidie door het ministerie van Financien en Planning 3. Sociale premies: SZF (WN+ WG), Pensioen (WN +WG). Subsidie door het Ministerie van Financien en Planning 4. Gebruik van goederen en diensten: Dit betreft renovatie gebouwen, waarbij architect bureau KDV een project dossier heeft opgestuurd naar Min. v Financiën en de overige algemene- en huisvesting kosten. 5. Sociale uitkeringen : Dit betreft de achterstanden van de pensioen afdrachten en Loonbelasting e AOV.	De rentebetalingen zullen wederom o.b.v. een schema worden voldaan.
61610. Aflossingen	Het nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	Aflossingen hebben plaatsgevonden gedurende het jaar. Niet alle aflossingen en wel op binnenlandse schulden waaronder achterstanden, zijn in het jaar betaald. Voldoen aan de verplichtingen conform aflossingsschema voor 2024.	Nog geen toelichting ontvangen.	De aflossingen zullen wederom o.b.v. een schema worden voldaan.

61611. Leningskosten (Fees etc.)	Het nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	Fees etc. hebben plaatsgevonden gedurende het jaar. Voldoen aan de verplichtingen conform feeschema etc. voor 2024	Nog geen toelichting ontvangen.	De te betalen fees etc. zullen wederom o.b.v. een schema worden voldaan.
61614. Produktie Krediet Fonds	Het verbeteren van financiële economische omstandigheden. De operationele doelstelling van het PKF is het verstrekken van financiering tegen concessionele voorwaarden aan kleine en middelgrote ondernemingen in de productiesector (goederen en diensten), met uitzondering van de subsectoren handel, landbouw, veeteelt en visserij. Het fonds heeft totaal Doelen die niet gehaald zijn in 2025, worden overgebracht naar 2026.	Deze doelstelling is gerealiseerd door: SRD 170 mln. aan fondsen ontvangen van de overheid om uit te zetten. Het opzetten van een leningstructuur met gunstige voorwaarden: een leensom van SRD 5.000.000,-, een rente van 5%, een looptijd van 15 jaar, 12 maanden grace periode op rente en 24 maanden grace periode op aflossing. Het richten op micro-, kleine en middelgrote ondernemingen. Het totaal goedgekeurde bedrag aan leningen bedraagt SRD 56.145.098,00 Het cumulatief uitbetaalde bedrag tot 31 december 2024 is SRD 39.644.525,38 Er staat nog een bedrag van SRD 13.800.139,87 uit om uitbetaald te worden. Een bedrag van SRD 2.700.432,75 is afgeboekt of moet nog afgeboekt worden.	Nog geen toelichting ontvangen.	Voortzetting beleid van 2025.
61603. Anti Money Laundering	Het opstellen van een Implementatie Unit voor de uitvoering en naleving van de Anti Money Laundering wet. Het uitvoeren van acties voortspuitende uit het Nationaal Anti Money Laundering (AML) Strategisch Plan 2022 – 2025. Het uitvoeren van de besluiten van de AML Steering Council ter verbetering van het AML/CFT/CPF raamwerk van Suriname.	Middels de uitvoering van het High Level Actie Plan 2022-2023 (HLAP) is met name gewerkt aan verbetering van het AML/CFT/CPF-raamwerk van Suriname. Het HLAP is een uitvloeisel van het NASP en omvat de prioriteiten voor het 1e jaar. Onder meer is gewerkt aan de wetgeving te weten: -Amendement op het wetboek Strafrecht t.a.v. ML en TF -Samenvoeging van de WID en de MOT in de nieuwe WMTF	Middels de uitvoering van het High Level Actie Plan 2022-2023 (HLAP) is met name gewerkt aan verbetering van het AML/CFT/CPF-raamwerk van Suriname. Specifieke verantwoordelijkheidsgebieden zijn ter hand genomen te weten: 1. Het uitvoeren van NRA 2.0 en het publiceren van de publieke versie van het rapport. 2. Het aanpassen van het Nationaal AML/CFT/CPF Strategisch Plan (NASP) op basis van NRA 2.0 en de	Voortzetting beleid van 2025.

		Hiermee heeft Suriname enkele ratings in de MER 2022 kunnen verbeteren. Suriname is nog in de zogenoemde Enhanced Follow Up van de CFATF en moet met voortvarendheid de overige punten uit het NASP aanpakken en de ± 20 openstaande aanbevelingen in de MER sluiten, ten einde te voorkomen dat het land alsnog gelist wordt als een jurisdictie die de aanbevelingen van de FATF onvoldoende opvolgt (zg Grey List). Een listing heeft vooral implicaties voor het financieel systeem vooral met het oog op het internationaal transactieverkeer; met name de correspondentbank relaties van banken in Suriname met buitenlandse banken. Specifieke verantwoordelijkheidsgebieden zijn ter hand genomen te weten: 1. Meetings met verschillende nationale stakeholders die een gebied uit de NASP in hun portefeuille hebben. De meetings zijn bedoeld om rapportage te verkrijgen over de voortgang van de acties genoemd in de NASP. 2. Virtuele meetings met Kroll AML Divisie inzake de voortgang alsook de issues die worden ervaren bij de uitvoering van de NRA 2.0. 3. Het voorbereiden van de on site visit van Kroll (vulnerabilities informatie opvragen) inzake NRA 2.0 (periode 22 april – 26 april 2024). 4. meetings (waaronder virtuele deelname) met	distributie van NASP aan de relevante autoriteiten. 3. Het opstellen en aanbieden van jaarrapportage van de AML-PIU over het jaar 2024 aan de voorzitter van de ASC. 4. Het formeren van een structuur om relevante data te verzamelen over het AML/CFT/CPF beleid van Suriname. 5. Bijdrage leveren aan de voorbereiding op de re-rating aanvraag van Suriname bij de CFATF met name voor recommendatie 1 6. Publiciteit is gegeven van de resultaten van de NRA 2.0 aan zowel de stakeholders in de private en publieke sector. 7. Actieve participatie op het forum van de Vereniging Surinaams Bedrijfsleven (VSB) en de Surinaamse Bankiersvereniging (SBV).	

		stakeholders groepen inzake NRA 2.0 zoals FIU, KPS, Belastingdienst, KKF, EZOITI, CBvS, Deviezencommissie, MinJusPol, RIS 5. Reguliere wekelijkse meetings van de AML-PIU 6. Meetings met externe stakeholders zoals SEOB en VSB inzake de status van NASP 2022- 2025 7. Virtuele meetings met internationale vertegenwoordigers waaronder IDB, de ambassades van Nederland en Amerika, waarbij wordt aangegeven wat de status is van NASP 2022-2025 en het bespreken van mogelijke technische assistentie. 8. Het onderhouden van de website AML-PIU. 9. Communicatie met het publiek over het AML/CFT/CPF gebeuren van Suriname via de interviews met de pers, presentaties en lezingen. 10. Bespreking van support t.b.v. website AML-PIU. 11. Het samenstellen van werkplan AML-PIU. 12. Opstellen van de begroting Jaar 2024 AML-PIU. 13. Meeting met de directeur van FIU inzake status toetreding Egmont Group. 14. Mondelinge en schriftelijke rapportage	

		aan de ASC inzake uitvoering acties NASP. 15. Deelname aan TABTO congres in juni 2024. 16. Deelname aan verschillende interviews en andere fora voor het vergroten van awareness bij de publieke en private sector. 17. Het actief aansturen van stakeholders teneinde tijdig en volledig te responderen op voortgangrapportages/ documenten verband houdende met de sectorale assessments als onderdeel voor het tot stand brengen van de tweede NRA. 18. Het samenstellen van kerngroep en klankbordgroep met specifieke taken voor respectievelijk datacollectie en data review en feedback te geven op verkregen conceptrapporten. 19. Het actualiseren van de website AML-PIU door productie aan te maken en toe te voegen op de website. 20. Het informeren van cruciale partijen zoals DNA en RRV met betrekking tot de voortgangsactiviteiten 21. Feedback geven op draft versie NRA 2.0 22. Meetings met de klankbordgroep i.v.m. draft versie NRA 2.0. 23. De feedback van de stakeholders verwerken in het draft NRA 2.0 rapport. 24. Virtuele meeting met Kroll inzake het		

		bespreken van de commentaren in draft NRA 2.0 rapport. 25. Het voorbereiden van de on site visit van Kroll inzake finaliseren van NRA 2.0 26. Persconferentie inzake Final Versie NRA 2.0 27.Meeting met Voorzitter ASC ivm aanbieden Finale versie NRA 2.0 28. Communicatie met het publiek over het AML/CFT/CPF gebeuren van Suriname via de interviews met de pers, presentaties en lezingen. 29. Het samenstellen van de publieke versie van NRA 2.0 30. Het distribueren van de publieke versie NRA 2.0 aan belanghebbenden. 31. In samenwerking met de Amerikaanse Ambassade het organiseren van de workshop Cryptocurrency. 32. Meeting tussen CBvS en Kroll AML Divisie inzake Virtual Assets Service providers (VASP).		
Programma: 17 Noodreserve				
41701. Bijzondere voorzieningen t.b.v. rampenbeheersing en -bestrijding	Het vrijgeven van noodreserve. Financiering van activiteiten in geval van calamiteiten o.b.v. een rampenplan ontwikkeld door het NCCR.	Nog geen toelichting ontvangen.	Eveneens bijdrage geleverd aan huishoudens in geval van calamiteiten alsook aan het buitenland.	Voortzetting beleid van 2025. Indien nodig Financiering van eventuele activiteiten in geval van calamiteiten.

41702. Algemeen Onvoorzien	Het vrijgeven van noodreserve. Voortzetting van het beleid, waarbij eventuele algemene uitgaven van de totale overheid die bij de begrotingopstelling niet voorzien zijn en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden., gedekt moet worden.	Nog geen toelichting ontvangen.	Eventuele algemene uitgaven van de overheid zijn gedekt, die niet bij de begrotingopstelling zijn opgebracht en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden.	Voor het dienstjaar 2026 zijn er geen beleidsresultaten
Programma: 41 Subsidie en Bijdragen				
14108. Subject Subsidie Elektriciteit	Het verlenen van subsidie en bijdragen. In het kader van het herstructureren van de EBS-tarieven zullen burgers gedurende een overgangperiode een merkbare daling in koopkracht ervaren. De uitdaging is om deze gevolgen in de tussentijd zo draaglijk mogelijk te maken. Bij het geleidelijk afbouwen van de algemene subsidie aan EBS, zal er een verschuiving plaatsvinden van een objectsubsidie (gericht op het bedrijf) naar een subjectsubsidie (gericht op de eindgebruiker) voor elektriciteit.	De operationele doelstelling voor Subject subsidie electriciteit was SRD 800.000.000,- voor het jaar 2024. Het doel van deze subsidie is niet bereikt, daar het bedrag als object subsidie i.p.v. subject subsidie is aangewend. Het bedrag is volledig besteed.	Nog geen toelichting ontvangen.	Voortzetting beleid van 2025.
14102. Nationale Loterij Suriname	Het uitbetalen van lonen en salarissen van het personeel in dienst en overige kosten van de Rechtspersoon "Het Landsbedrijf Nationale Loterij". Het Landsbedrijf Nationale Loterij heeft in eerste instantie als doelstelling gehad; - loten verkoop - toezicht op de wijze van trekking - advies uitbrengen conform de loterijwet. In tweede instantie zijn de doelen van de NLS veranderd en is een liquidatieproces opgestart in samenwerking met het Ministerie van Financiën en planning. De bedoeling is om voornoemd proces zorgvuldig te begeleiden, waarbij alle administratieve en financiële zaken van de NLS worden afgerond en afgehandeld en personeel wordt overgenomen door het Ministerie van Financiën. De staf medewerkers zijn momenteel bezig met administratieve werkzaamheden, waaronder het opstellen en controleren van jaarrekeningen. En deze zullen gecontroleerd	Aanvraag 2^e kwartaal subsidie ten behoeve van <u>exploitatie kosten</u> een totaalbedrag van SRD 120.007,00 is goedgekeurd en verleend en in tranches gestort op de rekening van de Nationale Loterij in november en december 2024 Besch.#La. F. no. 1935. Voor het 3^e kwartaal werd aan subsidie ten behoeve van <u>netto lonen en salarissen</u> een totaal bedrag van SRD 650.833,70 verleend en in november 2024 gestort op de rekening van de Nationale Loterij. Voor het 4^e kwartaal werd aan subsidie ten behoeve van <u>netto lonen en salarissen</u> een totaal bedrag van SRD 592.395,26 verleend en in december 2024 gestort op de rekening van de Nationale Loterij. De Nationale loterij heeft de doelstelling niet behaald daar het bedrijf in een liquidatie proces zit.	Het Landsbedrijf Nationale Loterij Suriname is NOG STEEDS in haar liquidatie proces. De uitgaven met betrekking tot de lonen en salarissen en exploitatiekosten zijn voor het jaar 2025 per kwartaal begroot. In het kader hiervan is er voor het jaar 2025 een Kredietopening per kwartaal verleend op basis van de subsidie aanvragen. De subsidie-aanvragen voor wat betreft de nettolonen en exploitatiekosten zijn tot en met het 2 ^e kwartaal 2025 aangevraagd. Het liquidatie proces is medio januari 2024 aangevangen, waarbij een deel van het personeel tijdelijk te werk is gesteld bij de Gaming Board Control Suriname. De jaarrekeningen vanaf 2020 tot en met 2024 moeten nog worden opgestuurd naar de CLAD voor controle. Per 1 juni 2025 is een deel van het personeel reeds opgenomen op de betaalrol van het	Voortzetting beleid van 2025.

	worden door de CLAD. Het Landsbedrijf waarborgt hiermee een transparante overgang en afwikkeling van haar taken en verplichtingen. Tot op heden brengt NLS financiële verantwoording uit inzake de verleende subsidie, terwijl het Ministerie van Financiën en Planning aandacht schenkt aan de gemaakte afspraken met de NLS, m.b.t. de rechtspositie van het personeel van het Landsbedrijf Nationale Loterij, dat ondergebracht is bij de Gaming Board.		ministerie van Financiën en Planning. De belastingen worden door het ministerie onmiddellijk ingehouden en afgedragen aan de ontvanger der belastingen. De achterstallige pensioenpremie (WN+WG) periode (2014 tot en met 2020) ad SRD 287.791,20 moet nog worden betaald. De pensioenpremie werd van het personeel ingehouden, maar niet afgedragen. Voor wat betreft EBS-rekeningen heeft het Landsbedrijf Nationale Loterij drie aansluitnummer waaronder: De achterstallige EBS voor aansluitnummer 000007322 een totaalbedrag vanaf juni 2024 tot en met mei 2025 ad SRD 13.726.95. De achterstallige EBS voor aansluitnummer 000007324 een totaalbedrag vanaf oktober 2024 tot en met juni 2024 ad SRD 3.770,60 Aansluitnummer 000007326 GEEN achterstand. De betalingen worden automatisch van de SPSB rekeningen van het Landsbedrijf Nationale Loterij afgetrokken, echter zijn de eerste twee (1+2) aansluitnummers volgens de bankafschriften niet afgetrokken en bij nader onderzoek bij EBS, blijkt de rekeningen nog openstaan en dat EBS de kosten niet naar de bank heeft gestuurd. Toelichting Operationele kosten: 1.) Personeelsformatie: 8 personeelsleden 2.) lonen en salarissen : Subsidie door het ministerie van Financien en Planning 3.) Sociale premies: SZF (WN+ WG), Pensioen (WN +WG). Subsidie door het Ministerie van Financien en Planning 4.) Gebruik van goederen en diensten: Dit betreft renovatie gebouwen, waarbij architect bureau KDV een	

			project dossier heeft opgestuurd naar Min. v Financiën en de overige algemene- en huisvesting kosten. 5.) Sociale uitkeringen : Dit betreft de achterstanden van de pensioen afdrachten en Loonbelasting e AOV.	
14101. Surpost	Het uitbetalen van subsidie m.b.t. de exploitatiekosten van de stichting.	Surpost was voor SRD 10.000.000,- begroot voor het jaar 2024. Uit de maandelijkse subsidieoverzichten blijkt dat er in 2024 in totaal SRD 11.330.112,- is gerealiseerd voor Surpost.	De ontvangen subsidie over het eerste kwartaal 2025 ad SRD 2.344.790,70 verkregen voor exploitatiekosten zijn gebruikt voor het uitbetalen van lonen/ salarissen. De verleende subsidie is ontvangen, maar is gebruikt voor het uitbetalen van lonen/ salarissen van alle medewerkers over het eerste kwartaal 2025. Hiervoor is er totaal gebruikgemaakt van ad SRD 4.165.851,61 waarvan SURPOST moest inkomen met SRD 1.821.060,91. Het gevolg hiervan is dat de bedrijfsvoering en de personele verplichtingen totaal vastlopen en de achterstanden hierin blijven toenemen. Het is meer passen en meten om de bedrijfsvoering zoveel mogelijk draaiende te houden. De bedrijfsverplichtingen vinden helemaal niet op tijd plaats, wat leidt tot grote betalingsachterstanden.	Voortzetting beleid van 2025.
Programma: 24 Sociale Bescherming en Armoede				
12410. Gemeenschapsproject armoedebestrijding	Het doel van het Gemeenschapsprojecten Programma is het verbeteren van de leefomstandigheden en het verminderen van de armoede van gemeenschappen in Suriname.	Door de specifieke uitdagingen aan te pakken en wel op het volgende microniveau: het verbeteren van de sociale en economische infrastructuur; versterking van het inkomen; verbetering van de capaciteit voor voedselproductie en zelfvoorziening; aanpak van educatieve uitdagingen; sportieve en recreatieve uitdagingen; gemeenschap betrokkenheid versterken; stimuleren van micro-	Nog geen toelichting ontvangen.	Voortzetting beleid van 2025.

		ondernemerschap; stimuleren van zelfredzaamheid. Het Bureau Gemeenschap Projecten heeft over het jaar 2024 projecten geselecteerd en ten uitvoer gebracht. • Projecten opgeleverd: 28 • In uitvoering: 7 • In voorbereiding: 12		
12405. Sociaal Programma 2023-2025	Het bieden van extra financiële hulp aan huishoudens en sociaal zwakkere vanuit de overheid. Het screenen en goedkeuren van huishoudens wordt door het Ministerie van SOZAVO uitgevoerd.	Uit hoofde van het opgenomen bedrag op de Begroting 2024 en de toename van het aantal geregistreerde personen, is er een begrenzing vastgesteld. Tussen het Ministerie van SOZAVO en F&P is afgesproken dat er maandelijks niet meer dan een bedrag van SRD 240 miljoen overgemaakt zal worden. Bij het toevoegen van personen in het bestand zal er rekening gehouden moeten worden met de begrenzing.	Nog geen toelichting ontvangen.	Voor het dienstjaar 2026 zijn er geen beleidsresultaten, omdat het programma in 2025 wordt beëindigd.
Programma: 26 Huisvesting				
12604 Nationaal Woningbouwfonds	Het woningbouwprogramma is een onderdeel van de nationale huisvestingsstrategie welke een van de hoofdprioriteiten is van de regering. Dit programma heeft als doel de woningnood van de Surinaamse bevolking met een lagere - en midden inkomen zoveel als mogelijk te minimaliseren. Via dit programma kan deze groep mensen in aanmerking komen voor een woning door middel van een hypotheek.	NVT	NVT	Nog geen toelichting ontvangen.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	155.166	159.821	164.620	169.558
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	31.681	32.631	33.610	34.618
53014	Dividend	0	0	31.681	32.631	33.610	34.618
54	Leningsopbrengsten	0	0	123.485	127.190	131.010	134.940
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	123.485	127.190	131.010	134.940

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53014 - Dividend

Ontvangsten i.v.m. dividend is voor 2026 geraamd op **SRD 31.681.000,-**.

	Aandeel van de Staat	2026
Hakrinbank NV	34,51%	10.280.228,62
Self Reliance NV	39%	15.889.604,58
De Surinaamsche Bank NV	2,40%	5.511.297,19
Totaal prognose		31.681.130,39

Hakrinbank N.V.

De aandeelhoudersvergadering boekjaar 2023 is eind juni 2025. Met de AvA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) vorig jaar is er nog een achterstand van een jaar in het opstellen en publiceren van jaarrekeningen. Vanaf boekjaar 2018 was geen dividend uitgekeerd aan de Staat Suriname. De voornaamste reden is dat de hoogte van het Eigen Vermogen van de bank het niveau vastgesteld door de CBvS nog niet heeft bereikt, nl. een BIS-ratio van 10%. Thans is de BIS-ratio van de Hakrinbank boven 10%.

Op grond van de WTBK moet de Staat hun aandelen minimaliseren naar 20%. Hierdoor is de bank thans bezig met de verkoop van overheidsaandelen.

Met de komst van Oil en Gas is de verwachting dat de winst zal toenemen in 2026 en volgende jaren.

DSB Bank

De Wet op de Jaarrekening heeft een verplichting dat banken volgens IFRS-standaarden moeten rapporteren. DSB heeft accountant Ernst & Young aangetrokken hiervoor. Vanwege de verliezen die zijn geleden alsook de transitie naar IFRS heeft de bank vanaf 2016 geen dividend uitgekeerd. Voor boekjaar 2022 is een nettowinst behaald van SRD 504,07 miljoen.

De Staat Suriname heeft ongeveer 913.795 gewone aandelen van nominaal à SRD 0,10. Dit is ongeveer $(913795/37733609) \times 100\% = 2,42\%$.

Self Reliance NV

Het proces voor het betaalbaar stellen van de gereserveerde dividenden van de overheid over de periode 2014 - 2018 is ingezet. Het behelst een bedrag groot **SRD 7.185.305,48**. Zo ook voor het dividend over boekjaar 2019 ad. **SRD 976,715,44** en boekjaar 2020 ad. **SRD 2,959,743,75**. Met de voorgenoemen

economische groei in boekjaar 2026 is de verwachting dat het resultaat van Self Reliance gestaag zal stijgen.

Opgemerkt moet worden dat de prognose van de CBvS is berekend op grond van de vooruitzichten dat het resultaat met ca. 25% stijgen op jaarbasis naar 2026. Voor de Hakrinbank en Self Reliance is van een matige groei van 7% - 8,5% van de resultaten na belastingen uitgegaan. De voorspelling is ook gebaseerd op de voorgenomen investeringen die genomen zullen worden met de olie en gasvondsten (Offshore).

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Ontvangsten i.v.m. Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG) is voor 2026 geraamd op **SRD 123.485.000,-**.

Directoraat Belastingen

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	367.410	367.410	402.715	442.986	487.285
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	365.360	365.360	400.460	440.506	484.556
610	Lonen en salarissen	0	0	272.615	272.615	298.441	328.285	361.113
611	Sociale premies	0	0	35.853	35.853	39.438	43.382	47.720
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	56.621	56.621	62.283	68.511	75.361
616	Sociale uitkeringen	0	0	271	271	298	328	361
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	0	2.050	2.050	2.255	2.480	2.729
620	Inventaris	0	0	1.550	1.550	1.705	1.876	2.063
621	Transportmiddelen	0	0	500	500	550	605	666

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Voor het dienstjaar 2026 is er voor de lonen en salarissen geraamd **SRD 272.615.000,-**.

De belastingdienst heeft een personeelsbestand van 569 mensen verdeeld over de verschillende diensten.

In het kader van capaciteitsuitbreiding zal de Belastingdienst voor het dienstjaar 2026, 30 nieuwe medewerkers aantrekken.

De formatiestaat van de belastingdienst ziet er als volgt uit:

Dienst	Heren	Dames	Totaal personen	Bezoldiging
Inspectie Omzetbelasting	14	17	31	11.308.057,95
Inspectie Directe Belastingen	66	75	141	54.835.991,17
Inspectie Invoerrechten en Accijnzen	139	90	229	95.351.903,54
Ontvangkantoor Directe Belastingen	35	43	78	27.732.617,85
Ontvangkantoor Invoerrechten en Accijnzen	5	18	23	8.125.643,40
Directoraat Belastingen	25	42	67	42.976.584,00
Generaal Totaal	284	285	569	240.330.797,91

De verdeling naar hoger-, midden- en lager kader is als volgt:

	Hoger kader	Midden kader	Lager kader	Totaal
Totaal	89	316	164	569

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	219.579.096
61002	Vakantietoeslag	11.119.558
61003	Overwerk	15.163.831
61004	Bonussen en Gratificaties	767.225
61006	Vacatiegelden	44.593
61012	Detachering toelagen	4.000
61013	Functionele toelagen	378.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.800.000
61017	Waarnemingstoelage	10.000
61018	Inconvenienten	8.553.600
61020	Telefoonvergoeding	126.000
61021	Representatievergoeding	115.200
61023	Vervoersvergoeding	13.413.804
61024	Overige vergoedingen	272.641
61025	Tijdelijk Personeel	1.267.452
Totaal		272.615.000

611 - Sociale premies

Voor het dienstjaar 2026 is er voor de sociale premies aan SZF en Pensioen totaal geraamd **SRD 35.853.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	24.274.036
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	11.578.964
Totaal		35.853.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor het gebruik van goederen en diensten is totaal geraamd **SRD 56.621.000,-**. Dit bedrag zal besteed worden aan o.a. de reguliere kaantoorkosten, onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen en vaste lasten inclusief contributie aan organisaties waar de belastingdienst lid van is, alsook uitgaven in het kader van de jaarlijks terugkerende SAS/HUBAperiode, PSU voor de douane, uitgaven m.b.t de douane week en premium verzekering bij het SZF voor de douane welke is ingegaan in 2025.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	100.000
61203	Contractanten	120.000
61205	Deskundigen Binnenland	178.524
61208	Binnenlandse reiskosten	235.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	238.000
61210	Buitenlandse reiskosten	305.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	405.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.085.500
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	2.706.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	283.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	290.300
61221	Vergaderkosten	263.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.915.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	2.530.000
61224	Licenties en programmakosten	2.463.105
61225	Datalijnen	116.964
61226	Advertenties en Bekendmakingen	350.000
61227	Radio en Tv programma's	250.000
61228	Brochure en andere Periodieken	75.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	2.891
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	290.000
61235	Verbouwingen	100.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	30.000
61238	Telefoon uitgaven	1.540.000
61240	Water	218.500
61241	Electriciteit	885.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	115.000
61246	Verzekering	18.047.000
61247	Schoonmaak	4.565.500
61248	Gereedschappen en Apparatuur	255.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	6.830.000
61251	Voeding	415.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	4.000.000
61253	Vrachtkosten en Porti	100.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	18.468
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	695.000
61258	Kunst en Cultuur Aankopen en Onderhoud	18.468
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	2.500.000
61260	Onderscheidingen	30.780
61264	Wapens en minutie	60.000
61283	Huur van voertuigen	75.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.920.000
Totaal		56.621.000

616 - Sociale uitkeringen

Hieronder vallen voornamelijk de voorzieningen voor medische keuringen. Het totaal begroot bedrag is **SRD 271.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61606	Poliklinische Kosten	256.000
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	15.000
Totaal		271.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Voor de aanschaf van de nodige kantoorinventaris, computers, printers en netwerken is een bedrag van **SRD 1.550.000,-** begroot.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	260.000
62003	Communicatie	50.000
62004	Computers	550.000
62005	Printers	484.000
62006	Netwerken	132.000
62009	Technisch gereedschap	74.000
Totaal		1.550.000

621 - Transportmiddelen

Ter vervanging van een deel van het verouderde wagenpark is een bedrag van **SRD 500.000,-** begroot.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	500.000
Totaal		500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	444.262	444.262	617.688	719.458	625.886
201	Infrastructurale Werken	0	0	113.473	113.473	224.820	287.302	301.032
20102	Renovatie	0	0	113.473	113.473	124.820	137.302	151.032
20104	Nieuwbouw	0	0	0	0	100.000	150.000	150.000
418	Veiligheid en Beveiliging	0	0	4.100	4.100	4.510	4.961	5.457
41802	Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen	0	0	4.100	4.100	4.510	4.961	5.457
602	Institutionele Versterking	0	0	144.173	144.173	176.316	193.947	62.825
60210	Capaciteitsopbouw	0	0	9.635	9.635	10.598	11.658	12.824
60211	Mordernisering/ verzelfstandiging van de belastingorganisatie	0	0	134.538	134.538	165.717	182.289	50.000
605	I.C.T. (Automatisering)	0	0	177.016	177.016	194.718	214.189	235.608
60506	Nieuw automatisering belastingstelsel, alsmede onderhoud van het Douane stelsel en Scans	0	0	177.016	177.016	194.718	214.189	235.608
616	Financieel Economisch	0	0	5.500	5.500	17.325	19.058	20.964
61602	Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	0	0	5.000	5.000	16.500	18.150	19.965
61605	Introductie nw.fiscale wet- en regelgeving	0	0	500	500	825	908	999

Toelichting : Programma's

20102 - Renovatie

Dit programma is voor een totaalbedrag van **SRD 113.473.000,-** begroot en zal volledig besteed worden aan renovatie.

Doelstelling:

Verbeteren van de werkomstandigheden en het imago van de belastingorganisatie zowel intern als extern.

De Belastingdienst zal in 2026 verhuizen naar het voormalig Amerikaanse Ambassade pand aan de dr. Sophie Redmondstraat. De renovatie is officieel op 10 juni 2024 gestart en is gefinancierd door de IaDB enwel het Fisreg programma. In 2026 zal een totaalbedrag van USD 2.9 miljoen met als tegenwaarde **SRD 109.222.700,-** worden getrokken. Ook zal er een aanvang worden gemaakt met het renoveren van enkele douane dienstwoningen te zanderij voor een totaalbedrag van **SRD 4.250.000,-** uit overheidsmiddelen. De raming bedraagt **SRD 113.472.700,-**.

Wijze van financiering:

De financiering ziet er als volgt uit: IaDB **SRD 109.222.700,-** en Overheidsbijdrage **SRD 4.250.000,-**.

41802 - Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen**Doelstelling:**

Waarborgen van de veiligheid van het personeel en de klanten.

Er zullen in dit kader waar nodig camera beveiliging en elektronische apparaten worden aangebracht. De totale raming hiervoor is

SRD 4.100.000,00.

Wijze van financiering: Overheidsbijdrage voor **SRD 4.100.000,-**.

60210 - Capaciteitsopbouw

Het totaal begroot bedrag voor het programma ‘Institutionele versterking’ is **SRD 144.173.000,-**. Voor het dienstjaar 2026 zullen onder dit programma de volgende projecten worden uitgevoerd:

Doelstelling:

Het trainen/ versterken van de medewerkers om zodoende op efficiënte en effectieve wijze zorg te dragen voor de inkomsten van het land.

De belastingdienst zal in 2026 de bestaande technische opleidingen continueren alsook nieuwe opleidingen opstarten om nieuw aangetrokken personeel te voorzien van de nodige kennis en vaardigheden. Ook zullen er functie gerichte opleidingen worden verzorgd. Te denken valt aan o.a communicatieve vaardigheden, opleiding tot Controle Ambtenaar, diverse Commiezen opleiding, BTW controle training,

Wijze van financiering:

Het totaal begroot bedrag is **SRD 9.635.000,-** en wordt gefinancierd uit de overheidsbijdrage.

60211 - Modernisering/ verzelfstandiging van de belastingorganisatie**Doelstelling:**

Het verhogen van de overheidsinkomsten middels fiscale hervormingen en modernisering van de Belasting- en Douane administratie.

Door de aanname van de ‘Wet Belastingdienst Suriname’ in december 2024 door De Nationale Assemblée inhoudende de semi-autonome status van de Belastingdienst (SARA), kon verdere invulling worden gegeven aan de verzelfstandiging. Hetgeen ingrijpende hervormingen en transformatie van de belastingorganisatie inhoudt. De implementatie zal gefaseerd plaatsvinden. Voor het dienstjaar 2026 zijn er onder de vier beleidslijnen van het programma diverse ongoing alsook nieuwe projecten en activiteiten

gepland w.o.:

1. Organisatiestructuur en Taxpayer services:
 - Implementatie van de Semi- Autonomous Revenue Administration (SARA)
 - Versterking van de Taxpayer service (aanmoediging vrijwillige belastingaangifte)
2. Moderniseren Belastingadministratie (processen en technologische infrastructuur)
 - Herzien, verbeteren en integreren van processen die zorgdragen voor niet alleen de belastingadministratie (heffing en inning), maar ook de belastinginkomsten.
3. Moderniseren Douane Operaties (processen en IT infrastructuur)
 - Het herzien, verbeteren en integreren van douane operaties en IT systemen.
4. Moderniseren juridisch kader Belasting en Douane administratie.
 - Herzien en updaten van wet- en regelgeving

Wijze van financiering:

De financiering van dit project zal voor USD 3.3 miljoen oftewel **SRD 124.288.000,-** gefinancierd worden vanuit de leningsovereenkomst met de IaDB enwel het Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG) en **SRD 10.250.000,-** uit overheidsbijdrageen. Het totaal begroot bedrag is **SRD 134.538.000,-**

60506 - Nieuw automatisering belastingstelsel, alsmede onderhoud van het Douane stelsel en Scans

Dit programma is begroot voor totaal **SRD 177.016.000,-** en zal volledig besteed worden aan onderstaand project.

Doelstelling:

Zorgdragen voor o.a het onderhoud van de reeds aanwezige IT infrastructuur inclusief de systemen bij de douane en de belastingdienst, alsmede het verbeteren van de efficiëntie, nauwkeurigheid en snelheid van de bedrijfsprocessen.

Het compleet vervangen van het oud belasting automatiseringssysteem ITIS naar 'MCS voor de inning en aangifte en MTS voor de registratie' van het bedrijf Bryce (voormalig Bearingpoint), vindt gefaseerd plaats en zal in 2026 worden voortgezet met de overige applicaties voor de directe belastingen. In 2025 zijn de applicaties voor btw, loonbelasting en inkomstenbelasting opgeleverd.

Ook het onderhoud van het Asycuda systeem bij de douane en de scans op de Jules Sedney Haven en de Johan Adolf Pengel Luchthaven vinden vanuit dit programma plaats.

Wijze van financiering:

Vanuit IaDB – FISREGprogramma **USD 700.000,-** oftewel **SRD 26.364.100,-** voor betaling aan UNCTAD voor Asycuda systeem en betaling aan Bryce **SRD 150.652.000,-** vanuit de overheidsbijdrage. In totaal **SRD 177.016.000,-**.

61602 - Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)

Het totaal begroot bedrag voor het programma 'Financieel economisch' is **SRD 5.500.000,-** en is als volgt opgebouwd:

Doelstelling:

Genereren van meer inkomsten voor de Overheid.

Onder dit programma zullen de reguliere uitgaven met betrekking tot de uitvoering van de BTW worden gebracht. De overige uitgaven zoals zijn opgenomen onder het programma 60211 Modernisering/verzelfstandiging van de belastingorganisatie.

Wijze van financiering:

De financiering voor de implementatie en uitvoering van de BTW zal zijn uit overheidsbijdrage enwel **SRD 5.000.000,-**.

61605 - Introductie nw.fiscale wet- en regelgeving

De belastinghervorming brengt met zich mee dat enkele bestaande wetten zullen worden gemoderniseerd. Voor de uitvoering van dit programma is er een bedrag van **SRD 500.000,-** begroot.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Beleidsgebied: Economisch				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
Programma: 01 Infrastructurele werken				
20102. Renovatie	De kantoorgebouw-en moeten in goede staat verkeren, ten-einde de werksfeer te verhogen en de dienstverlening naar de klant toe te vergroten.	-Voorbereidingswerkzaamheden m.b.t. nw Belastingkantoor is opgestart en renovatie oud Am. Ambassadegebouw in juni 2024 aangevangen. -Verlichting v/h terrein van het Centraal Belastingkantoor is aangepakt. - Gedeeltelijke renovatie van het dak van het Centraal Belastingkantoor heeft plaatsgevonden. -Status dienstwoningen is geïnventariseerd.	- Fase 1 van de renovatie van dienstwoningen is uitgewerkt en gestart met de daadwerkelijke renovaties. -Richtlijnen op papier gezet m.b.t. het beheer van dienstwoningen.	-Oplevering en verhuizing naar het oud Amerikaanse Ambassadegebouw aan de Dr. Sopic Redmonstraat. -Huisvesting van de diverse afdelingen van de -Enkele douane dienstwoningen te zanderij zijn gerenoveerd en in gebruik.
20104 Nieuwbouw	Verhogen van de werksfeer en vergroten van de dienstverlening naar de klant toe.		- Oplevering nieuw kantoorgebouw Dienst Invoerrechten en Accijnzen. -Inrichting, verhuizing Inspectie en het Ontvangkantoor Invoerrechten en Accijnzen naar het nieuw gebouw.	-Geen nieuwbouw

Programma: 02 Institutionele versterking

60210. Capaciteitsopbouw	Aanbieden/ verzorgen van specifieke en functionele opleidingen en trainingen a/ h personeel om haar werkzaamheden efficiënter uit te kunnen voeren.	-Opleiding tot Junior Controle ambtenaar en Junior Aanslagregelaar zijn afgerond. -Bestaande opleidingen zijn geëvalueerd. -BTW-training is afgerond -Pre-Masteropleiding Caribisch Fiscaalrecht afgerond. -Aspirant deurwaarders zijn aangetrokken	-Continuering van de gespecialiseerde trainingen binnen het directoraat. -Diverse taalvaardigheids- en communicatieve trainingen zijn afgerond. -Instroomcursus nieuwe ambtenaren afgerond. -Vorbereiding en opstart o.a Commiezen-opleiding, BTWcontrole training, Senior Controle ambt., junior deurwaarder.	-Ongoing/ afronding opgestarte opleidingen in 2024 en 2025.
60211. Modernisering/ verzelfstandiging van de belasting-organisatie	Het verhogen v/d overheidsinkomen middels fiscale hervormingen en modernisering van de Belasting- en Douane administratie	-Nieuwe organisatiestructuur is vastgesteld. -Werkprocessen zijn beschreven conform nieuwe organisatiestructuur. -De activiteiten i.h.k.v. de overgang naar een Belastingautoriteit zijn door de consultant afgerond. -Modernisering van het belastingsysteem is in volle gang. Hierbij is de BTW als eerste gerealiseerd.	-Werving en selectie voor de nieuwe organisatie conform een semi-autonome belastingorganisatie is opgestart. -Modernisering van de B.T.W, LB en IB is een feit.	Voortgang van de activiteiten i.h.k.v. de overgang van de Belastingdienst naar een Belastingautoriteit moet een feit zijn.

Programma: 05 ICT (Automatisering)

60506. Nieuw automatisering belastingsysteem, alsmede onderhoud v/h douane systeem en scans	Verhoogde real time monitoring van transacties en aangiften alsook handhaving van invoer/ uitvoer regels.	-Installatie v/e datanetwerk in het Belastingkantoor te Nickerie -Contract containerscans voor de service en onderhoud voor een jaar verlengd. - Implementatie van de belastingmiddelen B.T.W en LB i/h nieuwe geautomatiseerde belastingsysteem.	-Implementatie van het belastingmiddel IB begin 2025 i/h nieuwe geautomatiseerde belastingsysteem. -Voortzetting onderhoud van de datanetwerken alsmede contract containerscans verlengd voor een jaar. Dit ongoing. - Opzetten van een externe controle unit voor controle op gebruik van scan-apparatuur op de diverse posten.	-Verdere implementatie v/d overige directe belastingen i/h nieuwe belastingsysteem. -Ongoing onderhoud datanetwerken, scans en systemen.

Programma: 16 Financieel Economisch

61602. Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	De BTW is ter verhoging van de inkomsten van de overheid alsook een betere spreiding van de belastingdruk.	-Controle op registratie en aangifte opgepakt. Zie verder programma 60506.	-Uitbreiding van het controle team BTW en verder optimaliseren controle processen. -Verdere maatregelen treffen voor een juiste inning van de BTW. -Inzetten techn. assistentie via externe consultants, waardoor controle technische vaardigheden v/d controle ambtenaren naar een hoger niveau worden getild. -Non- filers in kaart brengen en actie ondernemen.	-Effectievere uitvoering BTW. -Versnelde uitbetaling van BTWrestituties aan bedrijven is een feit. -Realisatie toegang tot derdeninfor-matie.
61604. Fiscale Controle Binnenland	Fiscale controle van de sectoren die in het Binnenland operationeel zijn.	Een multidisciplinaire operatie uitwerken.	-Belastingaangiftes Binnenland controleren en acties uitvoeren.	-Voortzetting fiscale controles en bevordering van de compliance. -Controle op kleinschalige mijnbouw, houtsector en toerisme sector verhogen in samenwerking met de ministeries.
61605. Introductie nieuwe belastingwet- en regelgeving	Fiscale wet- en regelgeving aanpassen ten einde aan te sluiten aan moderne wet – en regelgeving.	-Stakeholders meetings worden gehouden. -Communicatie over nieuwe conceptwetten vindt plaats.	-Modernisering van fiscale wet- en regelgeving e.e.a. in het kader van de hervorming	-Toezien op naleving wet en regelgeving.

Programma: 18 Veiligheid en Beveiliging

41802. Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen	Waarborgen van de veiligheid v/h personeel en de klanten.	-Security bedrijven zijn ingehuurd voor de bewaking van de verschillende gebouwen in stad en district.	-Veiligheid is pgevoerd.	-Moderne veiligheidsvoorzieningen geplaatst bij oud gebouw Am. Ambassade.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	40.033.435	41.949.118	45.226.719	48.955.152
51	Directe Belastingen	0	0	17.157.245	16.984.596	18.787.755	20.661.329
51010	Inkomsten Belasting (Inclusief Loonbelasting) Natuurlijke personen	0	0	15.000.000	15.786.304	17.364.934	19.101.427
51020	Vermogens Belasting	0	0	20.000	20.134	20.248	20.472
51021	Huurwaarde Belasting	0	0	20.000	20.629	21.291	22.020
51030	Loterijbelasting	0	0	12.365	13.602	14.962	16.458
51031	Dividend belasting	0	0	1.973.160	1.000.000	1.210.000	1.331.000
51032	Casino Belasting	0	0	91.087	100.196	110.215	121.237
51034	Bronbelasting	0	0	40.633	43.731	46.105	48.715
51	Indirecte Belastingen	0	0	20.257.067	21.974.903	23.353.396	25.374.933
51130	Omzetbelasting	0	0	20.000	15.000	8.000	5.000
51140	Accijns op Alcohol vrije dranken	0	0	254.422	279.864	307.851	338.636
51141	Accijns op Gedistilleerd	0	0	218.434	240.277	264.305	290.736
51142	Accijns op Bier	0	0	253.059	295.020	324.522	356.974
51143	Accijns op Rooktabak en Sigaretten	0	0	265.158	275.110	291.621	320.783
51161	Verbruiksbelasting op Motorbrandstoffen	0	0	3.740.000	4.185.176	4.403.694	4.644.063
51162	Belasting op Publieke gemakkelijkheden	0	0	14.084	18.066	19.873	21.860
51170	Invoerrechten	0	0	5.643.000	6.625.181	6.857.700	7.443.469
51171	Uitvoerrechten op Hout	0	0	768.885	800.574	831.131	914.244
51173	Statistiekrechten	0	0	324.954	414.520	445.972	480.569
51175	Belasting op Toegevoegde Waarde (BTW)	0	0	8.755.071	8.826.115	9.598.727	10.558.599
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	1.043.148	1.235.701	1.359.125	1.494.837
53111	Consent en deviezenrecht	0	0	903.445	993.790	1.093.168	1.202.485
53129	Ontvangsten inzake In-, Uit- en Doorvoer van goederen	0	0	7.934	8.561	9.417	10.359
53131	Entrepotgelden	0	0	525	535	545	599
53176	Aanvraag restitutie	0	0	7	8	8	9

53177	Opbrengst Nummerplaten	0	0	9.243	9.974	10.971	12.068
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	0	0	6.895	8.333	9.166	10.082
53204	Diverse meeropbrengsten u/v veilingen	0	0	105.099	203.500	223.850	246.235
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	10.000	11.000	12.000	13.000
54	Leningsopbrengsten	0	0	269.875	377.015	331.849	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	269.875	377.015	331.849	0
55	Inhoudingen t.b.v. derden (niet-belasting middelen)	0	0	1.306.100	1.376.903	1.394.594	1.424.053
55003	Ontvangen AOV premie	0	0	1.306.100	1.376.903	1.394.594	1.424.053

Toelichting:

Directe Belastingen

51010 - Inkomsten Belasting (Inclusief Loonbelasting) Natuurlijke personen

Het totaal begroot bedrag voor de directe belastingen is **SRD 17.157.245.000,-**. Voor 2026 ligt de focus bij de directe belastingen op efficiëntere heffing en inning, alsook opschoning van bestanden en het wegwerken van invorderingsachterstanden. Ook de verdere automatisering van het belastingstelsel en verbeterde communicatie zowel intern als extern zullen resulteren in verhoogde inkomsten voor wat betreft de directe belastingen. In 2026 zal naast de loonbelasting ook de inkomstenbelasting volledig gedigitaliseerd dwz dat door goede monitoring van de aangifte en betaling meer binnengehaald moet worden. De samenwerking tussen Inspectie en Ontvanger is van eminent belang. De directe belastingontvangsten zijn als volgt opgebouwd:

De ontvangsten worden begroot voor **SRD 15.000.000.000,-**. De ontvangsten hier betreffen belastingen op het inkomen van personen en lichamen. In 2026 zal met een effectieve heffings- en inningsbeleid getracht worden de compliance op te voeren en te verbeteren. Het inningsbeleid zal worden aangescherpt en er zullen meer controles worden uitgevoerd. Dit beleid moet ervoor zorgen dat de raming wordt gerealiseerd. Ook de inkomsten uit olie, gas, hout en goud zullen middels opgevoerde controle en een sectorale benadering ervoor moeten zorgen dat de inkomsten worden verbeterd.

51020 - Vermogens Belasting

Vermogensbelasting is begroot voor **SRD 20.000.000,-**. Dit betreft een belasting die wordt geheven op het zuiver vermogen van een belastingplichtige.

51021 - Huurwaarde Belasting

De huurwaardebelasting is begroot voor **SRD 20.000.000,-**. Als grondslag van deze belasting geldt de huurwaarde van gebouwen. In 2026 zal eveneens als in 2025 de hertaxatie in de districten worden voortgezet.

51030 - Loterijbelasting

Dit is een belasting die wordt geheven op alle in Suriname aangelegde of gehouden loterijen, waarvan op grond van de "Loterijenwet 1939" vergunning is verleend. Voor 2026 is de verwachting een bedrag van **SRD 12.365.000,-** te zullen ontvangen

51031 - Dividend belasting

De dividendbelasting is een directe belasting welke geheven wordt van degenen, die rechtstreeks of door middel van certificaten gerechtigd zijn aandelen in, en winstbewijzen en winstdelende obligaties van binnen Suriname gevestigde naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen en andere vennootschappen te verhandelen, welk kapitaal geheel of ten dele in aandelen is verdeeld. Voor 2026 wordt aan dividendbelasting verwacht te zullen ontvangen **SRD 1.973.160.000,-**.

51032 - Casino Belasting

Casinobelasting is voor het begrotingsjaar 2026 gesteld op **SRD 91.087.000,-**. Het betreft hier een belasting geheven op het bieden van de gelegenheid tot deelneming aan hazardspelen in Suriname. De belasting wordt geheven op het aantal van de geplaatste speelautomaten en of speeltafels, die zich bevinden in een voor het publiek toegankelijke ruimte of inrichting, waarbij de gelegenheid bestaat tot deelneming aan een spel.

51034 - Bronbelasting

De te verwachte ontvangsten voor bronbelasting in 2026 zijn begroot voor **SRD 40.633.000,-**.

Indirecte Belastingen

51130 - Omzetbelasting

Dit middel is voor het begrotingsjaar 2026 geraamd voor **SRD 20.000.000,-**. Met de introductie van de BTW per 1 januari 2023 is de aangifte plicht voor omzetbelasting komen te vervallen en kunnen na december 2027 alleen nog verminderingsaanslagen worden opgelegd.

51140 - Accijns op Alcohol vrije dranken

Accijns op alcoholvrije dranken is een belasting geheven op alcoholvrije dranken zoals limonade, frisdrank, spuitwater, vruchten- en groentesappen. De inkomsten zullen in 2026 naar verwachting **SRD 254.422.000,-** bedragen.

51141 - Accijns op Gedistilleerd

Dit is een belasting geheven op gedistilleerd en op andere alcoholhoudende dranken. Toename in 2026 op naleving van regelgeving en met betrekking tot de accijnszegels moet resulteren in een toename van de ontvangsten. De totale raming voor 2026 is gesteld op **SRD 218.434.000,-**.

51142 - Accijns op Bier

Accijns op bier is een belasting geheven ter zake:

- de levering van hier te lande bereid bier;
- de invoer van bier.

De geraamde inkomsten voor 2026 bedragen **SRD 253.059.000,-**.

51143 - Accijns op Rooktabak en Sigaretten

Accijns op tabaksproducten en sigaretten is een belasting geheven terzake van:

- de levering van hier te lande vervaardigde rooktabak en/of sigaretten;
- de invoer van rooktabak/ sigaretten.

De geraamde inkomsten voor 2026 bedragen **SRD 265.158.000,-**.

51161 - Verbruiksbelasting op Motorbrandstoffen

Dit middel is voor 2026 begroot voor **SRD 3.740.000.000,-**. Deze belasting wordt geheven op ingevoerde motorgasoline en andere daarmee gelijkgestelde motorbrandstoffen.

51162 - Belasting op Publieke gemakkelijkheden

Belasting op publieke gemakkelijkheden is een belasting geheven op voordrachten, vertoningen, voorstellingen of uitvoeringen en alle bijeenkomsten, onverschillig van welke aard of benaming, zo wel afzonderlijk als verenigd waartoe aan het publiek, tegen betaling toegang wordt verleend. De belasting bedraagt 25% van de verkoopwaarde der uitgegeven toegangsbewijzen. De geraamde inkomsten voor 2026 bedragen **SRD 14.084.000,-**.

51170 - Invoerrechten

Dit middel wordt geïnd bij de invoer van goederen. Voor 2026 is **SRD 5.643.000.000,-** begroot.

51171 - Uitvoerrechten op Hout

Dit is een belasting die wordt geheven op hout dat in stammen, balken, palen, blokken, planken, vellen of in welke vorm dan ook wordt uitgevoerd. De verwachte opbrengsten voor 2026 bedragen **SRD 768.885.000,-**.

51173 - Statistiekrechten

Eveneens als de invoerrechten, wordt ook dit middel geïnd bij de invoer van goederen. Het tarief is 0,5% van de CIF-waarde. Voor 2026 is een bedrag van **SRD 324.954.000,-** begroot.

51175 - Belasting op Toegevoegde Waarde (BTW)

Gebaseerd op de ontvangsten, is het bruto bedrag van de Belasting Toegevoegde Waarde SRD 9.255.071.086,- afgerond SRD 9.255.071.000. In het bruto bedrag zijn opgenomen de restituties voor een bedrag SRD 500.000.000,-. Voor 2026 is de BTW begroot voor **SRD 8.755.071.000,-**. Het voeren van o.a. communicatie met belastingplichtigen en het geven van voorlichting, alsook het optimaliseren van de controle processen moeten resulteren in verbetering van de heffing en inning. Verwachtbaar is dat hierdoor de BTW inkomsten ook zullen toenemen. Aan de andere kant moet ook rekening worden gehouden met de BTW restituties aan rechthebbende bedrijven.

Niet-Belastingmiddelen

53111 - Consent en deviezenrecht

Het totaal begroot bedrag voor de niet belastingmiddelen is **SRD 1.043.148.000,-**. Deze ontvangsten zijn als volgt opgebouwd:

Dit middel betreft vergoedingen welke worden geheven met betrekking tot transacties ter zake van de in- en uitvoer van goederen. De raming voor 2026 **SRD 903.445.000,-**.

53129 - Ontvangsten inzake In-, Uit- en Doorvoer van goederen

Bij dit middel betreft het vergoedingen die moeten worden betaald als de douane bepaalde wettelijke voorgeschreven handelingen moet verrichten bij de in, uit- en doorvoer van goederen. De raming voor 2026 is **SRD 7.934.000,-**.

53131 - Entrepotgelden

Voor opslag in publieke entrepot wordt entrépotrecht geheven. Het geraamde bedrag voor 2026 is **SRD 525.000,-**.

53176 - Aanvraag restitutie

Dit middel is voor 2026 begroot voor **SRD 7.000,-**. De aanvraag voor restitutie hier betreft de kosten voor restitutie van betaalde indirecte belastingen.

53177 - Opbrengst Nummerplaten

Nummerplaten betreft de vergoeding voor de aanschaf van nummerplaten, in voorraad bij de Ontvanger. De verwachting voor 2026 is gesteld op **SRD 9.243.000,-**.

53202 - Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.

Het betreft hier boetes die worden opgelegd als er misstanden worden ontdekt vóór betaling. Hiervoor is een bedrag van **SRD 6.895.300,-** geraamd voor 2026.

53204 - Diverse meeropbrengsten uhv veilingen

Dit middel is voor 2026 begroot voor **SRD 105.099.000,-**.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

Dit middel is voor 2026 begroot voor **SRD 10.000.000,-**.

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Het totaal begroot bedrag voor de leningsopbrengsten is **SRD 269.875.000,-**.

De belastingdienst zal in 2026 slechts uit de lening gesloten door de overheid met de Inter American Development Bank (IaDB) gelden trekken ter financiering van haar projecten uit het FISEG en FISREG programma tot een totaal bedrag van **SRD 269.875.000,-**.

Inhoudingen t.b.v. derden (niet-belasting middelen)

55003 - Ontvangen AOV premie

Dit middel is voor 2026 begroot voor **SRD 1.306.100.000,-**. De AOV-premie betreft de ontvangen premies van de loontrekkers, ondernemers en zelfstandige beroepen.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	16.256	16.256	17.003	17.805	18.654
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	11.432	16.156	16.893	17.684	18.521
610	Lonen en salarissen	0	0	11.432	11.432	11.775	12.128	12.492
611	Sociale premies	0	0	1.103	1.103	1.136	1.170	1.205
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	3.601	3.601	3.961	4.357	4.792
616	Sociale uitkeringen	0	0	20	20	24	29	32
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	100	100	110	121	133
620	Inventaris	0	0	100	100	110	121	133

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Voor het dienstjaar 2026 is er **SRD 11.432.000,-** uitgetrokken voor de lonen en salarissen. De totale bezetting van het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering medio 2025 is 38 medewerkers, waarvan 5 mannelijke- en 33 vrouwelijke medewerkers met een gemiddelde leeftijd van 44 jaar en een gemiddelde loonsom van SRD 17.532-.

Het ziekteverzuim over de periode januari 2025 t/m mei 2025 is 12.53 %. Per eind mei 2025 was er een instroom van 2 personeelsleden en een uitstroom van 2 personeelsleden.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	8.817.072
61002	Vakantietoelage	705.366
61013	Functionele toelagen	369.978
61014	Persoonlijke toelagen	6.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	34.500
61020	Telefoonvergoeding	149.815
61021	Representatievergoeding	507.245
61023	Vervoersvergoeding	442.246
61024	Overige vergoedingen	399.779
Totaal		11.432.000

611 - Sociale premies

De bijdragen van de overheid aan de ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds komen ten laste van deze codering. De sociale premies voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 1.103.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	441.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	662.000
Totaal		1.103.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het Gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2026 is geraamd op **SRD 3.601.000,-**.
Onder deze code worden de operationele kosten van het directoraat geboekt, belangrijke onderdelen zijn onderhoud gebouwen, automatisering, bewaking, kantoorbenodigdheden etc.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	1.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	1.000
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	500.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	100.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	20.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	50.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	7.500
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	200.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	10.000
61224	Licenties en programmakosten	10.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.600
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	200.000
61235	Verbouwingen	100.000
61238	Telefoon uitgaven	20.000
61240	Water	6.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	25.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	1.000
61246	Verzekering	7.500
61247	Schoonmaak	50.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	10.000

61250	Bewaking	1.670.400
61251	Voeding	20.000
61253	Vrachtkosten en Porti	10.000
61283	Huur van voertuigen	30.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	200.000
Totaal		3.601.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Er is een bedrag van **SRD 20.000,-** geraamd.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61606	Poliklinische Kosten	10.000
Totaal		20.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De aanschaffingen in 2026 betreffen de aanschaf van inventaris waaronder printers en meubilair. Er is een bedrag van **SRD 100.000,-** geraamd.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	100.000
Totaal		100.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	345.174	345.174	345.174	166.810	179.812
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	251.503	251.503	251.503	166.810	179.812
10901	Stichting Planbureau Suriname	0	0	34.000	34.000	34.000	41.794	42.294
10926	Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)	0	0	217.503	217.503	217.503	125.016	137.518
602	Institutionele Versterking	0	0	52.042	52.042	52.042	0	0
60225	Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG)	0	0	52.042	52.042	52.042	0	0
616	Financieel Economisch	0	0	41.628	41.628	41.628	0	0
61606	Sociaal Economische Ontwikkeling	0	0	40.128	40.128	40.128	0	0
61608	Sociaal Economische Raad	0	0	1.500	1.500	1.500	0	0

Toelichting : Programma's

10901 - Stichting Planbureau Suriname

Doelstelling:

Het identificeren, ontwikkelen, coördineren en ondersteunen van nationale plannen ter ontwikkeling en bevordering van de immateriële en materiele welvaart in Suriname.

Wijze van financiering:

De Stichting Planbureau ontvangt subsidie van de Staat.

Beleidsintensivering 2026

Het werkprogramma van de Stichting Planbureau Suriname voor het dienstjaar 2026 vloeit voort uit het OP 2022-2026 en de jaarlijkse planning van de te halen doelstellingen, de geplande resultaten en de activiteiten. De voortgang van de uitvoering is direct afhankelijk van enerzijds de ter beschikking gestelde middelen uit de overheidsbegroting en anderzijds de vorderingen van de hervormingen die het Planbureau in staat zouden moeten stellen andere bronnen van financiering aan te trekken.

Dit laatste is dus direct gerelateerd aan de fondsen die beschikbaar zijn voor het SPS beleidsprogramma 'Hervorming en versterking van het Nationaal Planapparaat'.

Op het stuk van de ter beschikkingstelling van de fondsen voor de uitvoering van het werkprogramma is er niet veel vooruitgang geboekt aangezien structureel slechts de personele kosten in de begroting

beschikbaar gesteld worden. Met de beschikbare menskracht zijn een aantal kernresultaten wel gehaald. Voor wat betreft de hervorming van het nationaal planapparaat moet de draad weer worden opgepakt. Er liggen twee ontwerp staatsbesluiten op het kabinet van de president ter afkondiging te weten: het ontwerp Staatsbesluit Planraad, en het Ontwerp Staatsbesluit Effectievere en efficiëntere Ontwikkelingsplanning en de interne hervorming van het Planbureau. Na herbevestiging door de nieuwe Regering van deze geleverde resultaten kan de uitvoering voor eind 2026 zijn beslag krijgen. Daarnaast zijn in het goedgekeurd OP 2022-2026 de volgende projecten die rechtstreeks door het Planbureau uitgevoerd moeten worden, aangezien deze voorwaardenscheppend zijn voor de verdere uitwerking van langere termijn ontwikkelingsstrategieën en doelstellingen. Opgemerkt moet worden dat werkprogramma's waarmee in 2022 een aanvang gemaakt, maar waarvan de uitvoering door geen of onvoldoende financiële middelen praktisch ernstig gestagneerd zijn, opnieuw geprogrammeerd worden voor uitvoering in de periode 2025-2026.

Het gaat om de volgende beleidsprogramma's.

1. Een integrale sociale ontwikkeling, verhogen van de productie, ondernemersschap, werkgelegenheid en export;
2. Regionale en Milieuplanning;
3. Institutionalisering en versterking van het Nationaal Planapparaat en
4. Monitoring en Evaluatie

Er is een bedrag van **SRD 34.000.000**, - geraamd.

10926 - Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)

Doelstelling:

Het ABS heeft ten doel:

- a. de Surinaamse en de internationale gemeenschap te voorzien van deugdelijke statistieken, die inzicht geven in de sociale, culturele, demografische en economische situatie en ontwikkeling in Suriname.
- b. Het coördineren van alle statistische activiteiten die in Suriname plaatshebben, inzonderheid van de betrekkingen tussen de diverse overheidsinstanties die activiteiten ontplooiën op statistiekgebied.
- c. Het ondersteunen van de opleiding van statistici en het verzorgen van voorlichting op statistisch gebied ter handhaving, uitbreiding en verbetering van het statistiekwezen in Suriname.

Wijze van financiering:

Het ABS ontvangt subsidie van de Staat.

Beleidsintensiveringen voor 2026

Evenals vorig jaar gaat het ABS van start met de geplande interventies, trainingen, workshops en meetings. Enkele hiervan zijn: geselecteerde computertrainingen, diverse statistiektrainingen (regionaal / internationaal), met name trainingen gericht op de Sustainable Development Goals (SDG's) en Climate Change en diverse trainingen op de gebieden van communicatieve vaardigheden, Public Relations en data verspreiding, secretariaat en archivering (continue). Voor vele activiteiten wordt erop gerekend dat de CARICOM, de UN (in feite diverse UN-organisaties), CARTAC en zelfs de meer welvarende statistiekbureaus (bijv. INEGI van Mexico), PRASC (Canada) en de Wereldbank voor financiering zullen zorgdragen.

Er is een bedrag van **SRD 80.000.000**, - geraamd.

Ter ondersteuning van het Algemeen Bureau voor de Statistiek is door de Inter-American Development Bank i.s.m. de regering van de Republiek Suriname het project "**Programme of Support for the Population Census and the National Statistics System of Suriname**" oftewel het CENSUS project

ontwikkelt.

De raming van bovengenoemd programma lastens de lening van de IDB voor het jaar 2026 is **SRD 137.502.806,-**, de tegenwaarde van het bedrag ad USD 3.765.034,- .

60225 - Fiscal Support Program to Regain Growth (FISREG)

Doelstelling:

Het institutioneel versterken van de organisatie.

Wijze van financiering:

Om het probleem van een gefragmenteerd en ongereguleerd kader voor overheidsinvesteringen aan te pakken, is het doel van dit onderdeel het vergroten van de transparantie en het versterken van de strategie voor overheidsinvesteringen om investeringsprojecten te prioriteren en te rationaliseren. Dit omvat het prioriteren van investeringen die aansluiten bij veerkrachtbouw en duurzaamheid.

Er is een bedrag van **SRD 52.042.425**, - geraamd.

61606 - Sociaal Economische Ontwikkeling

Doelstelling:

De overheidsbijdrage aan ontwikkelingsprojecten.

Wijze van financiering:

Hierbij kan het gaan om verplichtingen opgenomen in overeenkomsten met ontwikkelingspartners w.o. kosten van accountantscontrole of eigen bijdrage aan de uitvoering van de projecten.

Beleidsintensivering voor 2026

1. De leningsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Agence Française de Développement (AFD) van 15 mei 2015 ter ondersteuning van de watersector in Suriname, waarbij de kosten t.b.v. de accountantscontrole door Suriname zullen worden betaald. Met de Paris Club is overeenstemming bereikt over de herschikking van de schuldenlast. Met Frankrijk (AFD), een van de lidlanden van de Paris Club heeft er ook een schuldheroschikking plaatsgevonden en is tussen Frankrijk en Suriname de schuldheroschikkingsovereenkomst getekend. In samenwerking met de Agence Française de Développement (AFD), is de terms of reference ten behoeve van de audit afgewikkeld en thans wordt de "request for proposal" voorbereid voor het opvragen van een offerte aan drie accountantskantoren. Na ontvangst van de offertes zal een evaluatie plaatsvinden en zal er vervolgens met het geselecteerde accountantskantoor een contract worden getekend, ter uitvoering van de audit werkzaamheden. Het Voor het jaar 2026 is de eigen bijdrage aan de AFD geraamd op **SRD 1.460.840,-**. (USD 40.000)

2. De schenkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Caribbean Development Bank ter waarde van USD3.000.000,- voor de uitvoering van het Basic Needs Trust Fund (BNTF11). Het doel van deze schenking is het terugdringen van armoede en het beschermen van kwetsbare groepen middels het financieren van ontwikkelingsprojecten gericht op de verbetering van toegang tot basis sociale en economische diensten, ontwikkelingsmogelijkheden, verbetering van de waterhuishouding en leefomstandigheden van gemeenschappen met lage inkomens.

De overheidsbijdrage zal voornamelijk aangewend worden voor de uitvoering van de sub-projecten en de management ondersteuning om de projecten succesvol uit te voeren. Voor het BNTF 11 programma zijn vijf (5) projecten geselecteerd die verspreid zijn over heel Suriname.

Conform deze schenkingsovereenkomst bedraagt de eigen bijdrage voor dit programma gedurende de vier jaren de tegenwaarde van het bedrag ad USD 422.245,-.

Voor het jaar 2026 is de eigen bijdrage aan het BNTF geraamd op **SRD 4.770.904,-**.

De bijdrage lastens de schenking van de CDB voor het jaar 2026 is begroot op **SRD 33.896.700,-**.

Er is een bedrag van **SRD 40.128.444,-** voor beide projecten geraamd.

61608 - Sociaal Economische Raad

Doelstelling:

De SER heeft tot taak (a) het bevorderen van een goede afstemming van bij het sociaaleconomisch beleid betrokken belangen van overheid en maatschappelijke groepen, gericht op sociale rust en economische stabiliteit;

(b) het bevorderen van een goede maatschappelijke werkzaamheid en een duurzame ontwikkeling van het sociaaleconomisch leven van daarbij betrokken maatschappelijke groepen gericht op sociale rechtvaardigheid en economische groei.

De SER voert haar taken uit middels overleg en het verstrekken van adviezen.

Wijze van financiering:

De SER ontvangt subsidie van de Staat en ressorteert onder de begroting van het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering.

Ingevolge de Wet SER worden de middelen tot dekking van de bij begroting toegestane uitgaven voor de helft gefinancierd middels het heffen van opcenten via de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Suriname en de andere helft ten laste van de begroting van Financiën.

Voordat het heffen van opcenten krachtens de Handelsregisterwet kan plaatsvinden, dient deze wet eerst gewijzigd te worden.

Tot op heden is de wet niet aangepast. Het proces voor wijziging van de Handelsregisterwet zal door het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie worden ingezet. Er is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** geraamd.

Beleidsintensiveringen voor 2026

De SER zal op verzoek van de regering en of op eigen initiatief adviezen verstrekken aangaande complexe sociale - en economische vraagstukken die zich voordoen in de samenleving.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Economisch

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
Programma: 02 Institutionele versterking				
60225: Fiscale Support Program to Regain Growth (FISREG)	Institutionele versterking	In het kader van de versterking van het publieke investeringsproces zijn in 2024 de volgende beleidsresultaten gerealiseerd: • Er is een bedrijfsmodel ontwikkeld voor het Public Investment Managementsysteem (PIM), inclusief de uitwerking van richtlijnen, handleidingen en methodologieën ter ondersteuning van een gestructureerde aanpak. • Het juridisch kader voor een ontwerpwet inzake het Publieke Investeringsstelsel is opgesteld, waarin tevens bepalingen zijn opgenomen met betrekking tot Public Private Partnerships (PPP). • Er is een studie uitgevoerd en een rapport uitgebracht over de inrichting van een Public Investment Unit, waarin de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende functies binnen deze unit zijn gedefinieerd; • Draagvlak is vergroot middels een workshop waarbij verschillende betrokken	• Het vergroten van het draagvlak voor het PIM Systeem. • Vervolgen van het bewustwordingstraject met key stakeholders. • Sessies houden met andere landen voor het delen van hun ervaringen. • Vaststellen concept standaarden document met de rollen en verantwoordelijkheden van de Public Investment Unit, evenals de voorgestelde organisatiestructuur en functieprofielen.	• Formulering van een ontwerpwet voor het Publieke Investeringsmanagementsysteem, ter versterking van het wettelijk kader voor publieke investeringen. • Verdieping en verbreding van de bewustwording omtrent de invoering en het belang van een gestructureerd Publiek Investeringsmanagementsysteem binnen relevante overheidsinstanties en stakeholders.

		stakeholders (ministeries, planbureau en vertegenwoordigers van de Inter American Development Bank (IDB) hun visie hebben gedeeld met betrekking tot het publieke investeringsproces.		

Programma: 09 Subsidies en Bijdragen

10901: Stichting Planbureau Suriname (SPS)	Het identificeren, ontwikkelen, coördineren en ondersteunen van nationale plannen ter ontwikkeling en bevordering van de immateriële en materiele welvaart in Suriname.	OD MSP: - Finalisering van de publikatie Sociale verkenningen 2015-2021. - BBP projecties zijn in april en oktober geüpdatet en op de website geplaatst met toelichting; Bijdrage geleverd aan het financieel jaarplan 2025, hoofdstukken 1,2, 4.1-4.3, 5 en 6; - Snuffelstage voor studenten van ADEK in het kader van de Master opleiding Applied Statistics; - Modeling workshop in het eerste kwartaal van 2024 georganiseerd; - Launch publikatie “Deepdive in Suriname’s Social Protection System for children,adolescents and adults 2015-2023” in samenwerking met Unicef; - Er is gewerkt aan diverse korte papers over subsectoren tbv van meer inzicht in de sectoren voor de BBP projecties. OD ROM: - Plan van Aanpak opgesteld, gevolgd door voorbereidingen (brieven, dataverzameling) voor de vijfde editie van de Structuur Analyse	OD MSP: Verder versterken van de capaciteit van het onderdirectoraat Macro-sectorale Planning. Afronden deel evaluatie van het MOP 2022-2026. OD ROM: Voortgezette Hervorming van het Nationaal Planapparaat	OD MSP: Institutionalisering en verdere versterking v/h Nationaal Planapparaat door het instellen van de Planraad, ministeriële statistiek units en heractivering van de Plan coördinatie commissie. OD ROM: Integratie van Ontwikkelings- en actie-programma’s, Regionale, Ruimtelijke en Milieu planning, institutionalisering en versterking v/h Nationaal Planapparaat

		Districten (2014 – 2023) - Plan van Aanpak voor opstelling van een Regionaal Ontwikkelings Programma voor Coroniegebied opgesteld - Het Nationaal Jaarplan 2025 (NJP 2025), Hoofdstuk “Milieu Ontwikkelingen” door de afdeling Milieu Planning van het onder directoraat ROM - Participatie aan evaluatieproces van UNCIP 2023-2024 en Midterm Review van UNCIP 2024-2025 OD M&E: <u>Organisatieontwikkeling & Capaciteitsversterking/ Training:</u> Er zijn 64 functionarissen van de MPU's en het SPS getraind in Result Based Management (RBM) en Value for Money (VfM), en er is een 'Train the Trainers'-manual opgesteld om kennis duurzaam over te dragen. Daarnaast hebben vijf medewerkers van het onderdirectoraat Monitoring & Evaluatie (ODM&E) deelgenomen aan onlinetrainingen via het UNICEF Agora-platform, en het hoofd Districtsplanung van ODM&E heeft met ondersteuning van UNICEF de prestigieuze ExCEL-leergang in Barbados succesvol afgerond. <u>Monitoring, Evaluatie & Rapportage:</u> Er zijn drie gedetailleerde voortgangsrapporten opgeleverd die de uitvoering van ontwikkelings-projecten van de ministeries over verschillende perioden vergelijken.	OD M&E: <u>Organisatieontwikkeling & Capaciteitsversterking/ Training:</u> Het ODM&E is beter gestructureerd, met duidelijk gedefinieerde functies en verantwoordelijkheden, en een versterkte personeelscapaciteit op zowel nationaal als regionaal niveau. Deze organisatorische versterking heeft geleid tot een verhoogde effectiviteit in de beleidsuitvoering. Ter verbetering van de beleidskwaliteit is een gerichte Policy Analysis training verzorgd voor beleidsafdelingen, met als concrete uitkomst dat elk ministerie een actuele beleidsnota heeft opgesteld. Daarnaast is, ter versterking van de plancapaciteit op regionaal niveau, een training verzorgd aan planningsfunctionarissen bij de districtscommissariaten en het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport, waardoor ook op regionaal niveau de beleidsformulering en -uitvoering zijn verbeterd. <u>Monitoring, Evaluatie & Rapportage:</u> Verbeterde beleidsontwikkeling en -sturing op nationaal niveau, gebaseerd op systematische monitoring en evaluatie van beleidsplannen zoals het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) en de Jaarplannen. Door middel van actuele en inhoudelijk sterke voortgangs- en evaluatierapportages wordt niet alleen de verantwoording versterkt, maar sluiten beleidsplannen ook beter aan bij de daadwerkelijke voortgang en behoeften in het veld. <u>Projectregistratie & Databasebeheer (NDOP):</u> De Nationale Database voor Ontwikkelingsprojecten (NDOP) is	OD M&E: <u>Organisatieontwikkeling & Capaciteitsversterking/ Training:</u> Het ODM&E is aangevuld met 5 medewerkers, waaronder 1 database-beheer medewerker. Hierdoor is de organisatorische stabiliteit en uitvoeringskracht versterkt. Beleidsafdelingen van de ministeries beschikken, dankzij gerichte training in Policy Analysis, over verbeterde capaciteit om effectief beleid te formuleren en uit te voeren. De structurele begeleiding van de Ministeriële Planunits (MPU's) heeft daarnaast bijgedragen aan de kwaliteitsverbetering van projectformulering en beleidsinformatievoorziening, wat leidt tot een meer coherente en doelgerichte beleidsuitvoering. <u>Monitoring, Evaluatie & Rapportage:</u> De uitvoering van het Country Implementation Plan (CIP) is versterkt door centrale coördinatie via de National Joint Steering Committee. Het ODM&E heeft het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022–2026 gereviewd en op basis daarvan input geleverd voor de ontwikkeling van een nieuw plan. Deze bijdrage vormt een belangrijke stap in de richting van meer strategische, datagestuurde en toekomstgerichte beleidsvorming. Daarnaast heeft de evaluatie van de Ministeriële Planunits (MPU's) waardevolle inzichten opgeleverd in best practices en knelpunten, wat bijdraagt aan het verhogen van de effectiviteit en consistentie van plannings- en uitvoeringsprocessen binnen de overheid. <u>Projectregistratie & Databasebeheer (NDOP):</u> Door de verbeterde inzet van de NDOP, inclusief de uitbreiding met districtsdata, is de monitoring en evaluatie van ontwikkelingsprojecten aanzienlijk

		<u>Samenwerking met Nationale en Internationale Organisaties:</u> Er is een structurele samenwerking opgezet met UNICEF, gericht op capaciteitsversterking en ondersteuning van projectactiviteiten. In het kader van deze samenwerking is circa 1 miljoen SRD beschikbaar gesteld ter financiering van diverse initiatieven van het Planbureau, waaronder activiteiten van het ODM&E. Deze partnerschap draagt bij aan een versterking van zowel de inhoudelijke als de financiële basis van het nationale ontwikkelingsbeleid.	accurater, completer en beter toegankelijk geworden, wat heeft geleid tot efficiëntere beleidsanalyse, verbeterde besluitvorming en meer transparantie in de uitvoering van ontwikkelingsprojecten. In aanvulling daarop heeft de training van districtsplanning functionarissen, in combinatie met de samenwerking met de consultant van Catalyste+, waardevolle inzichten opgeleverd in hoe de NDOP verder ingericht kan worden om een effectieve uitbreiding naar districtsniveau te faciliteren. <u>Samenwerking met Nationale en Internationale Organisaties:</u> Versterkte beleidskwaliteit en -implementatie door kennisuitwisseling, gezamenlijke programma-uitvoering en integratie van internationale standaarden in beleidsvorming via partnerschappen met o.a. de studierichting Sociologie van Adek Universiteit van Suriname en UNDP (Policy Analysis training), en UNICEF en Catalyste+ (uitbreiding van de M&E structuur naar districtsniveau).	verbeterd. De toevoeging van evaluatierapporten aan de reguliere rapportagecyclus heeft geleid tot diepere beleidsinzichten en effectievere bijsturing. Daarnaast is met de opzet van een M&E-structuur op districtsniveau en de training van districtsfunctionarissen in beleidsformulering, monitoring en evaluatie, de uitvoeringscapaciteit en beleidsverantwoording op regionaal niveau wezenlijk versterkt.
10926: Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)	Het ABS heeft ten doel de Surinaamse en de internationale gemeenschap te voorzien van deugdelijke statistieken, die inzicht geven in de sociale, culturele, demografische en economische situatie en ontwikkeling in Suriname.	- Maandelijkse uitgifte CPI en Inflatiecijfers - Kwartaal uitgifte Bowprijs Indices - Kwartaal Handels statistieken - Basis Indicatoren 2024-1 (feb) - Geselecteerde Statistieken over Vrouwen en Mannen in Suriname 2023 (maart) - Basis Indicatoren 2024-2 (aug) - Milieustatistieken 2019-2023 (dec) - Voorbereiding en uitvoering Censns 2024 - Uitvoering ICP 2024 - Deelname Regionale en	- Maandelijkse uitgifte CPI en Inflatiecijfers - Kwartaal uitgifte Bowprijs Indices en Handels statistieken - Verkeers- en Vervoerstatistieken 2021-2024 (juli) - EKS/EJS (Publicatie) (Aug 2025) - Nationale Rekeningen (sheets) BBP 2024, in Aug/Sep'25 - Handelsstat pub 2022- 2^e kw. 2025 (Pub)* Sept 2025 - Voorlopige Census resultaten (okt) - Labour Force Survey estimates (geselecteerde indicatoren) 2020- 2023 (nov) - Statistisch Jaarboek 2021 -2024 (dec)	- Maandelijkse uitgifte CPI en Inflatiecijfers - Kwartaal uitgifte Bowprijs Indices en Handels statistieken - Genderstatistieken 2025 (feb) - Huishoudens in Suriname Publicatie 2020-2023 - Bevolkingsstatistieken (Mid Year Population 2025, (jul) - EKS/EJS sheet Aug/Sep 2025 - Nationale Rekeningen (sheets) BBP 2025, in (Aug/Sep'26) - Landelijke Resultaten Census - Bevolkingsstatistieken pub 2021-2025/2024 (nov) - Statistisch Jaarboek 2025 (dec)

		Internationale Worskhops, Meetings en Trainingen (virtueel als fysiek) • Programme of Support for the Population Census and the National Statistics System of Suriname” (Census Project) Planning Start Census is 12 augustus 2024 middels lening IADB Activiteiten verschoven, Censusedatum geprikt voor 14 oktober 2024 Aanwezig op ABS in de periode: 12-26 juli en training verzorgd aan geselecteerde ABSers, 15-19 juli Pilot training: 24 juli-02 augustus Training Veldwerkers: 16 – 25 september (gestart) Census Telling: 14 oktober - 10 november (delen van Sipaliwini m.n. goudvelden zijn vanwege lage rivier waterstanden uitgesteld naar januari 2025) Natelling (opentelblokken): 09 - 22 december 2024 Door zeer slechte respons telling verlengd 21-25 oktober Uitvoering Pilot: 07-14 augustus (Paramaribo, Wanica,	- Basic Indicators-2025 II (dec) - Uitvoering ICP - Deelname Regionale en Internationale Worskhops, Meetings en Trainingen (virtueel als fysiek) 2^e ronde dataverzameling: 08 februari – 30 april Huishoudlisting (HHL) training 28-30 mei Huishoudlisting: uitgevoerd Interactieve tool d.m.v GIS juni-juli Consolidatie HHL en Census: 1^e week juli verschoven naar oktober Regional Workshop on Population Estimates and Projections for Caribbean Countries – Belize 18-21 augustus Training on Leveraging ArcGIS Online (from Data to Insights with Dynamic Web Maps) for selected GBS Staff September Training PES TOT: 24 -25 september door Consultants Training PES TOF: oktober Uitvoering PES: Q1-2025 verschoven naar Q4 2025 Publicatie Voorlopige resultaten: Q4-2025	- Basic Indicators 2026 (juli en dec) - 12^e Mli Pub Publicatie Landelijke resultaten Research Master Study (2 persons)

		Nickerie, Para, Brokopondo en Sipaliwini)		
		Training van Trainers: 26 augustus – 06 september		
Programma: 16 Financieel Economisch				
61606: Sociaal Economische Ontwikkeling	De overheidsbijdrage aan ontwikkelingsprojecten.	BNTF 10 projecten in uitvoering waaronder: 1. Heikununu Water & Sanitation system upgrade. Uitvoering voor 20%. Aanbesteding aannemer afgerond. Wash training voorbereidt. 2. Improving quality care of residential children's and young women's homes. Uitvoering voor 50%. Trainingen deels afgerond 80%. Aanbesteding keuken apparatuur opgestart. Bouwwerkzaamheden 60% afgerond. 3. Improving lives through education. Uitvoering voor 40%. Trainingen in process. 60 % uitgevoerd. Bouwwerkzaamheden in process. Uitvoering 50% 4. Modernization of the services of the SPWE; renovation of the coaching and training premises. Uitvoering voor 50%. Bouwwerkzaamheden uitvoering 50% 5. Enhancing resilience of the local community of Saramacca polder in District Wanica. Uitvoering voor 50%. Training ondernemerschap afgerond. De bouw van de nieuwe gebouw wordt voortgezet. Uitvoering 50%. Voorbereiding aankoop interieur.	BNTF 10 projecten in uitvoering waaronder: 1. Heikununu Water & Sanitation system upgrade. Uitvoering afgerond en opgeleverd. 2. Improving quality care of residential children's and young women's homes. Uitvoering afgerond en opgeleverd. 3. Improving lives through education. Uitvoering afgerond en opgeleverd. 4. Modernization of the services of the SPWE; renovation of the coaching and training premises. Uitvoering afgerond en opgeleverd. 5. Enhancing resilience of the local community of Saramacca polder in District Wanica. Uitvoering afgerond en opgeleverd. 6. Enhancing resilience of Saamaka communities in a world of increased risks and digital opportunities. Uitvoering afgerond en opgeleverd. Vorbereiding en Start BNTF 11 programma. 1. Ondertekening Grant agreement. 2. Afronden Country Profile Framework. 3. Afronden Sector Portfolio. 4. Goedkeuren van BNTF 11 programma beschrijving. 5. Veiligstellen overheidsbijdrage BNTF 11.	Bntf 11 programma in uitvoering. Strengthening ICT knowledge for vocational education. ICT-equipment aangekocht, geleverd en geïnstalleerd voor 50%. Renovation of five primary municipal schools. Contract met aannemer getekend en renovatie werkzaamheden op 5 scholen aangevangen en afgerond voor 50% Expanding the breeding of stingless bee's in the Indigenous communities in the South of Suriname. Studies aangevangen. Trainingen t.b.v. inheemse dorpen aangevangen en afgerond voor 30%. Foot path brokopondo between the schools. Contract met aannemer getekend en werkzaamheden aangevangen. Uitvoering werkzaamheden 30%. Water project for the Wayana community at Lensidede. Contract met aannemer getekend en werkzaamheden m.b.t. het waterproject afgerond.

		6. Enhancing resilience of Saamaka communities in a world of increased risks and digital opportunities. Uitvoering voor 80% Trainingen in process. 80% Aankopen hulpmiddelen en agrarische artikelen compleet.	6. Projectactiviteiten voorbereiden. 7. Opstellen annual work plan en procurement plan. 8. Aanbestedingen bij diverse projecten starten. 9. Consultants aantrekken voor design fase.	
61608: Sociaal Economische Raad	De SER heeft tot taak o.a. het bevorderen van een goede afstemming van bij het sociaaleconomisch beleid betrokken belangen van overheid en maatschappelijke groepen, gericht op sociale rust en economische stabiliteit;binnen- en buitenland.	De zittingstermijn van de SER is in september 2022 verlopen.	Vorbereiding instelling en benoeming van de leden SER.	Adviezen aangaande economische/sociale probleemvraagstukken.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	223.744	223.835	629	943
52	Donormiddelen	0	0	33.897	33.897	0	0
52212	Caribbean Development Bank donatie	0	0	33.897	33.897	0	0
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	302	393	629	943
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	0	0	302	393	629	943
54	Leningsopbrengsten	0	0	189.545	189.545	0	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	189.545	189.545	0	0

Toelichting:

Donormiddelen

52212 – Caribbean Development Bank donatie

De Republiek Suriname is wederom geselecteerd voor de uitvoering van het volgend BNTF cyclus, namelijk BNTF 11. De Caribbean Development Bank heeft ten behoeve van het Basic Needs Trust Fund (BNTF11), een bedrag van USD 3.000.000,- goedgekeurd, waarbij de eigen bijdrage is vastgesteld op USD 422.245,-. De totale kosten voor dit programma bedragen USD 3.422.245,-. Het doel van deze schenking is het terugdringen van armoede en het beschermen van kwetsbare groepen middels het financieren van ontwikkelingsprojecten gericht op de verbetering van toegang tot basis sociale en economische diensten, ontwikkelingsmogelijkheden, verbetering van de waterhuishouding en leefomstandigheden van gemeenschappen met lage inkomens.

De vijf (5) projecten die geselecteerd zijn voor BNTF 11 zijn:

1. Strengthening ICT knowledge for vocational education
2. Renovation of 5 primary municipal schools
3. Expanding the breeding of stingless bees in the Indigenous communities in the South of Suriname
4. Foot path brokopondo between the schools
5. Water project for the Wayana community at Lensidede

Voor het jaar 2026 zal een bedrag van SRD 33.896.700,- uit de schenkingsovereenkomst worden getrokken ten behoeve van ontwikkelingsprojecten.

De ontvangsten bedragen **SRD 33.896.700,-**.

Niet-Belastingmiddelen

53108 - Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten

De inkomsten betreffen de ontvangen bedragen van de Stichtingen ABS en SPS.

Deze ontvangsten vloeien voort uit verleende diensten aan het publiek door de verkoop van publicaties, boekwerken, kopieer werk, diensten aan derden enz. De inkomsten die hieruit zullen voortvloeien bedragen **SRD 302.400,-**.

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Het totaal begroot bedrag voor “IDB ontvangen leningen” is **SRD 189.545.231,-**.

1. Verbetering van het beheer van overheidsinvesteringen, middels een Public Investment Management (PIM) systeem , die wordt gefinancierd door de IDB.

Een Public Investment Management (PIM) systeem is een geheel van processen, regels, instellingen en instrumenten waarmee een overheid haar publieke investeringen plant, beoordeelt, selecteert, uitvoert en monitort. Het doel is ervoor te zorgen dat publieke middelen (belastinggeld, leningen, donorgeld) zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet om duurzame economische en sociale ontwikkeling te ondersteunen.

De raming hiervoor is gesteld op **SRD 52.042.425,-**.

2. Het project “Programme of Support for the Population Census and the National Statistics System of Suriname” ontwikkeld door de Inter-American Development Bank en de regering van de Republiek Suriname ter ondersteuning van het Algemeen Bureau voor de Statistiek.

Het ABS dat geautoriseerd is onder de Statistische Wet van 2002, is de overheidsinstelling die verantwoordelijk is voor het coördineren en bevorderen van alle statistische activiteiten in Suriname. Hoewel het ABS bestaat en functioneert binnen zijn oprichtingsparameters, is het belangrijkste probleem dat onmiddellijk moet worden aangepakt het tekort aan kwaliteitsstatistieken die beschikbaar zijn voor eindgebruikers om ontwikkelingsinitiatieven ten behoeve van de samenleving, de economie en het milieu te ondersteunen. Om het geschetste probleem op te lossen en de daarmee samenhangende mogelijkheden te benutten, is dit project ontwikkeld.

Het project is gerechtvaardigd als een alomvattende onderneming om de statistische informatie van het land op sociaal-economisch en milieugebied te actualiseren.

Daarnaast zal de uitvoering van het product resulteren in een sterker bestuursmodel voor de nationale statistiek, wat tot uiting komt in een statistisch bureau dat competentier is en over meer middelen beschikt en de invoering van een mechanisme voor het beheer van gegevens in de publieke sector.

De raming hiervoor is gesteld op **SRD 137.502.806,-** (USD 3.765.034,-).

Afdeling 8. Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

Algemeen deel

De Missie

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft een visionaire en leidende rol in de duurzame en innovatieve economische ontwikkeling, gericht op de verhoging van het nationaal en internationaal concurrentievermogen van Suriname voor welvaart en welzijn van de totale bevolking.

De Visie

Binnen vijf (5) jaar zal het Ministerie een transformatie ondergaan:

1. Naar een innovatief, professioneel en transparant ministerie;
2. Middels gericht beleid ter stimulering van innovatieve en concurrerende ondernemingen;
3. Door voorwaarden te scheppen voor het diversifiëren van de economie en verhogen van de productiviteit;
4. Door het faciliteren van export en het professionaliseren van economische diplomatie;
5. Middels toezicht en handhaven van eerlijke marktwerking;
6. Middels Inclusie: spreiding inclusieve private sector ontwikkeling.

Uitgaande van de Staatsbesluiten “Taakstelling Departementen” S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017 en S.B. 2017 No. 22 d.d. 20 februari 2017 en laatstelijk gewijzigd bij Presidentieel Besluit 2020 No. 141/2020 d.d. 16 juli 2020 zijn de volgende taken vastgesteld voor het Ministerie:

1. De bevordering van de binnen- en buitenlandse handel, waaronder het import- en exportbeleid, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
2. De aangelegenheden van handelspolitieke aard en het verlenen van invoer-, uitvoer- en deviezenvergunningen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
3. Het beleid inzake beheersing van de kosten van levensonderhoud en het toezicht op handels-, industriële- en dienstverlenende activiteiten;
4. De vaststelling en beheersing van en de controle op prijzen, alsmede op de kwaliteitsnormen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
5. Het industriebeleid en de bevordering van de industriële sector, met nadruk op de exportgerichtheid van deze sector;
6. Het ijkwezen en de waarborg van het gehalte van al dan niet bewerkt goud en zilver;
7. Het beleid ten aanzien van en de bevordering van ambachtelijke industrieën;
8. Het beleid ten aanzien van de industriële en intellectuele eigendommen ter bevordering van economische groei en ondernemerschap.
9. Het ondernemerschapsbeleid en het innovatiebeleid in de ruimste zin des woords, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.
10. Het monitoren en bevorderen van het concurrentievermogen, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.
11. Het stimuleren van de technologische innovatie.

De grondslag voor het uit te voeren beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal in 2026 gebaseerd zijn op:

1. De taken die het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie moet vervullen overeenkomstig de taakomschrijving vastgelegd bij het Besluit Taakomschrijving Departementen

1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017) en laatstelijk gewijzigd bij Presidentieel Besluit 2020 No. 141/2020 d.d. 16 juli 2020;

2. De beleidsinzichten van de Regering Geerlings-Simons en Rusland uitgesproken in de jaarrede van het dienstjaar 2025 - 2026 en de dienovereenkomstig door het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie geformuleerde missie, visie en doelstelling;
3. Het adviesrapport Integrale toetsing Bedrijfsmodel: Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie middels de Performance Excellence Level 1 Scan For the Public Sector;
 - Verbeteren van het gemak van het doen van zaken (ease-of-doing-business).
 - Diversifiëren van de economie.
4. Het **Meerjaren Ontwikkeling Plan (MOP) 2022 - 2026** met hierin de strategische ontwikkelingsdoelen en uitkomsten die betrekking hebben op de beleidsgebieden van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie en de strategische actiepunten voor het jaar 2026.

De beleidsgebieden van Min EZ met strategische doelen en uitkomsten gekoppeld aan het OP 2022-2026

BELEIDSPROGRAMMA'S	ONTWIKKELINGSDOELEN	UITKOMSTEN
Ontwikkeling Industriële sectoren (Code 80735)	1. Door de Surinaamse investeringsstrategie is de productie- en exportgroei in de periode 2022- 2026 toegenomen, gedreven door de groei van de investeringen in bestaande en nieuwe ondernemingen, vooral in de prioriteitsregio's en -productieclusters, door lokale, internationale particuliere en publieke investeerders waardoor de economie meer gediversifieerd is.	1.1. Investeringsstrategie wordt ondersteund middels het voeren een effectief investeringspromotie programma met inachtneming van de investeringswetten en beleid dat de investeringen verhoogd naar geprojecteerde niveaus en waardoor de productie en export versneld groeien.
Ontwikkeling Ondernemersklimaat en Concurrentievermogen (Code 80735)	2. Stimuleren van lokale investeringen, lokale productie en imports substitutie middels een verbeterd gunstig klimaat voor particuliere investeringen en versterking van het concurrentievermogen van MKMO in het bijzonder 66. De financiële infrastructuur is van dien aard dat ze MKMOs, industrialisatie en de services sector stimuleert	2.1. Er zijn bijzondere financieringsmodaliteiten uitgewerkt voor speciale investeringsprojecten die voorwaardenscheppend zijn, zoals een industriepark en een Export-Import Bank. 2.2. Het begrip MKMB is gedefinieerd volgens Surinaamse standaarden en gevalideerd door het Surinaams bedrijfsleven en overige stakeholders. 2.3. Nieuw ondernemerschap wordt gestimuleerd en training en mentoring versterken de capaciteit van nieuwe ondernemers X.9 Financiering voor MKMO is aantrekkelijk 2.5. Nieuw ondernemerschap wordt gestimuleerd om met betere producten te komen 2.6. Stijging van de inkomsten van KMO's die profiteren van projectondersteuning. 2.7. MKMO's leveren een bijdrage aan de economische bedrijvigheid

		Economische wet- en regelgeving zijn gemoderniseerd en faciliteren het ondernemers-, investerings- en handelsklimaat.
Handelsfacilitering (Code 91401)	3. De facilitering en regulering van de invoer, uitvoer en doorvoerhandel zal leiden tot efficiëntere afhandeling en verhoogde staatsinkomsten	3.1. Met de implementatie van de SESW is de administratieve afhandeling van de invoer, uitvoer en doorvoer van goederen efficiënter en transparanter (de afhandeling zal transparanter worden gezien deze digitaal plaatsvindt waarbij geen enkele stap van het proces wordt overschreden).
		3.2. Met de implementatie van de CSME is er èèn regionale markt en economie ontstaan.
		3.3. De geïdentificeerde bedrijven zijn zodanig klaargestoomd dat zij de nodige capaciteit hebben om te exporteren naar de Europese Unie.
		3.4. Ondernemers kunnen via een online digitale platform regionale vrijstellingen aanvragen en afgehandeld krijgen en zijn tevens in staat om via dit platform hun lokaal geproduceerde goederen aan te bieden. Exporten naar regionale en internationale markten zijn toegenomen.
Handelsdiversificatie (Code 80707)	4. Suriname vergroot haar kansen op ontwikkeling van haar productie-, verdien capaciteit en welvaart van huidige en toekomstige generaties door participatie in het systeem van internationale handel en de regionale integratieprocessen (handelsdiversificatie)	4.1. Ondernemers hebben voldoende toegang tot specifieke technische informatie en de nodige begeleiding welke noodzakelijk is om in het globaliserende werelddeel te kunnen nemen aan de handel in goederen en diensten hetgeen leidt tot inkomstenverhoging alsook een verbetering van het zaken doen in Suriname - Ease of doing Business.
		4.2. De ratificatie en implementatie van het CARIFORUM - EU Economic Partnership en Agreement (EPA) en WTO TFA hebben geleid tot de beoogde handelsdiversificatie die van eminent belang is dat de handel met een van onze belangrijkste handelspartners nl. de EU, wordt gewaarborgd.
		4.3. Exporteurs zijn voorzien van de informatie over handelsverdragen en overeenkomsten met de nog op te zetten fysieke export desk (window)

Ontwikkeling innovatie Eco systemen (Code 80740)	5. Toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat een ieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creert om de levensonderhoud wereldwijd te verbeteren	5.1. Geïnteresseerden hebben toegang geboden gekregen tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage
		5.2. Het innovatieklimaat is verbeterd.
		5.3. De efficiëntie en de toegankelijkheid van het zakelijke licentieproces is verbeterd door het bestaand systeem te herzien en een moderne 'web-based' en internationaal concurrerende versie te ontwerpen
Ontwikkeling alternatieve innovatie systemen (Code 80740)	6. Het promoten van alternatieve en betere energiemogelijkheden o.a. Solar adoption bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy.	6.1. Alternatieve en betere energie-mogelijkheden zijn gecreëerd en in gebruik.
Beleid Intellectuele eigendommen(Code 80736)	7. Surinamers zijn beter in staat hun kennis en cultuur commercieel aan te wenden door een modern Surinaams systeem van intellectuele eigendomsrechten dat in fasen operationeel wordt en waarmee enerzijds voldaan wordt aan de internationale verdragsverplichtingen maar ook Surinaamse belangen in de aangepaste wetgeving geïntegreerd zijn en een transitiefase is ingebouwd waarin, indien nodig, personen en bedrijven begeleid en ondersteund worden om aan de nieuwe regulering en normen te voldoen	7.1. Suriname heeft een modern systeem van intellectuele eigendomsrechten dat in fasen operationeel wordt en waarmee enerzijds voldaan wordt aan de internationale verdragsverplichtingen maar anderzijds a) personen en bedrijven begeleid en ondersteund worden in een transitie fase en b) Surinaamse belangen in de wetgeving geïntegreerd worden
		7.2. Promotie, training en begeleiding verband houdende met de inwerkingtreding van de wetgeving op Intellectuele Eigendommen stelt belanghebbenden beter in staat om naleving te doen
	6.Lokale producenten produceren en leveren een significant deel van de inputs, gebruikt bij de productie van primaire en gerelateerde industriële producten voor de internationale (export)markt.	Inbreng van belanghebbenden over de inhoud en nodige promotie begeleiding vergroten de kans op succesvolle aanname en invoering van nieuwe wetten voor regeling en vastlegging van intellectueel eigendom en afkondiging en invoering vindt plaats op basis van een gepland schema (wet industrieel eigendom, auteursrecht, naburige rechten en rechten op traditionele kennis)
		De instituties noodzakelijk voor de uitvoering van de wetten op intellectueel eigendom, waaronder instituten belast met de registratie en bescherming hiervan, zijn

		operationeel en promoten respect voor intellectuele eigendommen
Beleid nationaal Kwaliteitsinfrastructuur (Code 80733)	8. Een significant deel van de lokale producenten zijn klaargestoomd om primaire en industriële producten te produceren en te leveren voor de internationale (export) markt	8.1. Incentieven en certificeringsprogramma om de verbinding van de voorwaarde scheppende sectoren met de primaire sectoren te stimuleren/faciliteren zijn operationeel en effectief
		8.2. Hervorming en versterking van instituten, organisaties en ondernemingen die belast zijn met regulerende, controlerende of voorwaarde scheppende functies in lokale markten zijn efficiënter en beter afgestemd op nationale sociale en economische doelen.
Beleid Interne Markt (Code 80732)	9. Lokale markten functioneren efficiënter en resulteren in i) rechtvaardige, stabiele prijzen en ii) duurzame consumptie en productiepatronen	9.1. Bevordering van verantwoorde en duurzame consumptie en productie door bedrijven, consumenten alsook de overheid in het geheel keten.
		9.2. De regel- en normgeving, de instituties en de informatiesystemen die de toegang tot en de incentieven voor gedrag van consumenten bepalen op de lokale consumptie (deel)markt(en) zijn efficiënter en beter afgestemd op nationale sociale en economische doelen van onze bevolking
		9.3. Hervorming en versterking van instituten, organisaties en ondernemingen die belast zijn met regulerende, controlerende of voorwaarde scheppende functies in lokale markten zijn efficiënter en beter afgestemd op nationale sociale en economische doelen.
		9.4. Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud. Dit zal getracht worden door monitoring van de prijzen van basis- en strategische goederen en evenals de controle van prijzen van deze goederen in de winkels c.q. supermarkten.
	5. Het mededingingsbeleid en de mededingingswetgeving optimaliseren; concurrentie op Surinaamse markten en toegenomen competitiviteit en productiviteit van bedrijven leiden tot macro-economische evenwichtsprijzen, wat positieve effecten heeft op de levensstandaard en loonniveaus.	Het gecombineerd effect van 'mainstreaming' van mededingingsbeleid in de strategie en maatregelen van verschillende ministeries gericht op het versterken van concurrentie, bevordert positieve marktuitskomsten en verbetert de beloning voor innovatie, productiviteitsverhoging en marktefficiëntie. De daartoe aangewezen instituten nemen een gezamenlijke strategie aan voor het promoten

		van standaarden voor de industrie, exportbevordering en consumentenbescherming. Concurrentie in op Surinaamse markten, zoals ervaren door consumenten en ondernemingen, is merkbaar toegenomen mede als gevolg van het beleids- en actieprogramma, uitgevoerd door de instituten belast met de uitvoering van de mededingingswetgeving. De uitwerking, vastlegging en promotie van het mededingingsbeleid draagt bij tot aanneming van de mededingingswetgeving door DNA en afkondiging door de President in de geplande periode.
Beleid Economische Wetgeving (61307)	10. Economische wet en regelgeving is gemoderniseerd en faciliteert het ondernemers, investerings- en handelsklimaat	10.1. Wettelijke regelingen zijn aangepast of ontwikkeld en werkt ondersteunend naar het bedrijfsleven toe.
Digitale informatiestromen (60508)	11. Het verbeteren van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders middels het bouwen Website MINEZ voor gecoördineerde informatieverschaffing naar de stakeholders toe.	11.1. De informatiestroom naar interne en externe stakeholders is verbeterd en de dienstverlening is verbeterd en efficiënter.

5. De geïdentificeerde VN **Sustainable Development Goals (SDG's)**, waaronder de primaire SDG's die van toepassing zijn op het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zijnde:
- ❖ Doelstelling 1: Beëindig armoede overal en in al haar vormen
 - ❖ SDG-doel 8: Goede werkgelegenheid en economische groei: Het bevorderen van duurzame, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen.
 - ❖ SDG-doel 9: Innovatie en goede infrastructuur: Het bouwen van een veerkrachtige infrastructuur, het bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisatie en innovatie.
 - ❖ SDG-doel 12: Verantwoord gebruik van hulpbronnen: Zorgen voor duurzame consumptie- en productiepatronen.

Hoewel alle 17 SDG's relevant zijn voor het te voeren beleid van het ministerie houden de 4 (vier) bovengenoemde direct verband met de taakstelling van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie. Om de gewenste beleidsvisie uit te voeren heeft het ministerie de organisatiestructuur geherstructureerd naar 3 (drie) directoraten. Daarnaast zijn de noodzakelijke voorwaarden voor een succesvolle uitvoering van het economisch beleid als volgt:

- 🔗 De modernisering van het institutioneel- en wettelijk kader ter verbetering van het ondernemings- en investeringsklimaat al dan niet in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries en instanties;

✚ Het ontwikkelen van een centraal HRM-beleid voor het totale ministerie d.m.v. het Baldrige Excellence methode ter versterking van de uitvoeringscapaciteit.

6. De prioriteiten van het ministerie, zoals die zijn opgenomen in appendix 3 van het document ‘de Pre nationale dialogen’ door de Regering.

Het uitgangspunt voor de Ontwerp Begroting 2026 zal gebaseerd zijn op enkele beleidsinitiatieven van het jaar 2025, gegeven het feit dat de uitvoering van het beleid niet volledig is gerealiseerd en de nieuwe beleidsvoornemens vervat in het Regeerprogramma van de nieuwe regering.

Bijzondere beleidsaandacht zal geschonken worden aan productieontwikkeling en exportbevordering. De productie moet worden verhoogd om een betere basis te scheppen voor de economische ontwikkeling. De structuur van de importen moet veranderen. Er moet minder geïmporteerd worden voor consumptie en relatief meer voor de stimulering van eigen productie en export. Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal de komende jaren een leidende rol in dit transformatieproces hebben, waarbij samen met relevante stakeholders substitutiegoederen zullen worden geïdentificeerd. Daarbij zal het ministerie een faciliterende rol innemen m.b.t financieringsmodaliteiten voor bedrijven die de potentie hebben om consumptiegoederen lokaal te produceren. Voor de export van goederen (producten) dienen de voorwaarden aanwezig te zijn voor het produceren van goederen, in deze agrarische producten (primaire levensbehoeften), alsook grondstoffen, dit is de taak van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij. Voor de export van mineralen (goud, hout en olie) zal de verwerking van de mineralen de inkomsten doen verhogen, dit is een verantwoordelijkheid van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Voor de verhoging van de export is nodig een goede samenwerking om de overlappings in beleid te structureren om zodoende de inkomsten uit de export te verhogen. Dit betekent een herstructurering van de economie en een herverdeling van rol en taken van de overheid, huishoudens en de bedrijven.

Diversificatie van onze economie is een essentieel element van het nationale regeringsbeleid, gekoppeld aan een betere geografische spreiding met zonering van de economische activiteiten, gericht op duurzame structurele stabiliteit. Op economisch gebied staan wij aan de vooravond van het transformeren van het economisch denken, waarbij de private sector daadwerkelijk wordt gezien als de motor van economische groei en werkgelegenheid. Wat zou dit streven naar ontwikkeling concreet moeten inhouden? En wat is haalbaar en vooral hoe? Het is noodzakelijk duidelijke en strategische ontwikkelingskeuzen te maken en in te zetten op onze ‘sterke kanten’, terwijl de interne ‘zwakten’ worden aangepakt en obstakels voor de groei worden weggewerkt. De instituten nodig voor het plannen, uitvoeren en monitoren van de economische transformatie, modernisering van bestuur en sociale vooruitgang moeten worden versterkt. Dit ‘nieuw en inclusief beleid’ heeft diverse elementen en vereist betrokkenheid en samenwerking van zowel de publieke-, de private- en de wetenschapssector en het maatschappelijk middenveld.

Het beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal zich in het jaar 2026 concentreren op deze vier (4) prioriteitsgebieden met het doel de economische verdien capaciteit i.c. verhoging van productie, handel en export t.b.v. economische groei te bevorderen, alsmede op de strategische ontwikkelingsdoelen.

De 4 prioriteitsgebieden zijn gericht op:

1. Initiëren van Economische Transformatie;
2. Verbeteren van het Ondernemingsklimaat;
3. Verbeteren van het Nationaal Concurrentievermogen;
4. Ordening en Regulering van de Binnenlandse markt

Schematische weergave van prioriteitsgebieden met nieuw beleidsgebieden

		KERNGEBIEDEN			
		<i>Initiëren van Economische Transformatie</i>	<i>Verbeteren van het Ondernemingsklimaat</i>	<i>Verbeteren van het nationaal Concurrentievermogen</i>	<i>Ordering en Regulering van de Binnenlandse markt</i>
	Ondersteunend beleid				
1	Ontwikkeling industriële sectoren	X	X	X	
2	Beleid Handelsdiversificatie	X	X		
3	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentie vermogen		X	X	X
4	Ontwikkeling Innovatie ecosystemen	X	X	X	X
5	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie Systemen	X	X	X	
6	Ontwikkelen beleid intellectueel Eigendom	X	X	X	X
7	Handelsfacilitering	X		X	
8	Onderzoek en Analyse	X			
9	Beleid Nationaal Kwaliteit Infrastructuur		X		X
10	Beleid Interne Markt		X	X	X
11	Beleid Economische wet en regelgeving	X	X		X
12	Digitale Informatiestromen	X	X	X	X

Het Economisch Ontwikkelingsbeleid van het ministerie zal binnen dit kader van de vier prioriteitsgebieden in 2026 verder worden voortgezet:

I. Initiëren van Economische Transformatie

De productiestructuur van Suriname is sterk afhankelijk van de input van buiten en waar vreemde valuta voor nodig zijn. In het beleidsprogramma “**ontwikkeling industriële sectoren**” wordt de focus gelegd op het scheppen van de basis facilitering voor het vergroten en diversificeren van de productiecapaciteit middels een ketenbenadering (value chain) waarbij nieuwe sectoren voor diversificatie van de productie geïdentificeerd wordt. In dit kader wordt het Suriname Competiveness and Sector Diversification Project (SCSD) gefinancierd door de Wereldbank en het Agriculture Value chain project met een grant van de Caribbean Development Bank (CDB) uitgevoerd. Dit SCSD-project wordt samen met het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen uitgevoerd. Het ministerie van EZOTI voert component 2 uit.

Dit component richt zich op het verbeteren van managementcapaciteit bij Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs), investeringen in productiviteit, upgraden en support van MSME's alsook grants en hervormingen van het investeringsklimaat.

Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten.

Dit component zal uitgevoerd worden middels:

Component 2a: Het project Suriname's Growth Enterprises ten behoeve van ondernemerschap om via business development support en matching grants export readiness te stimuleren. Het contract met de Suriname's Growth Enterprises technical services provider zal getekend worden in het laatste kwartaal van dit jaar. Binnen dit project zullen 160 Micro, Small, and Medium Enterprises geselecteerd worden voor business development support. Hiervan zullen 80 ook een matching grant (eigen bijdrage plus schenking) ontvangen. Dit project zal nog eens 70 bedrijven ondersteunen die in een waardeketen van 3-7 firms opereren. Het totaal directe begunstigde komt op 230 Micro, Small, and Medium Enterprises. Dit project zal resulteren in een 15% toename van inkomsten van Micro, Small, and Medium Enterprises die projectondersteuning zullen krijgen. Hiervan is 40% gereserveerd voor vrouwelijke ondernemers;

Component 2b: Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Hierbij zijn een 14-tal wettelijke en beleidshervormingen ter versterking van governance en concurrentievermogen van de geïdentificeerde industrieën (mining, agribusiness en toerisme) opgenomen. Het ministerie is voor dit jaar reeds gestart met aanpassingen van de secured transactions wet, de uitvoeringsbesluiten van de wet Bedrijven en Beroepen, mededingingswet en consumentenbeschermingswet.

In dit project zijn er ook middelen gealloceerd voor het Suriname Electronic Single Window (implementatie support) en Secured Transactions (wetgeving, training en awareness).

De lokale markt moet beter gericht zijn op de export, specifiek moet onze diaspora gezien worden als een exportmogelijkheid. Het transformeren van diaspora naar een afzetmarkt, waarbij de vraag naar Surinaamse producten voorzien moet worden, bedoeld op de verhoging van de lokale productie onder andere de niche producten. Voor het bewerkstelligen en garanderen van de markttoegang tot Nederland, die behoort tot de Europese Unie, is van eminent belang dat de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA) wordt geratificeerd. Hoge prioriteit moet worden gegeven aan het ontwikkelen van een marktgerichte industrie. Het voornaamste doel waarop het industrieel ontwikkelingsbeleid zich dient te richten is op het diversifiëren van de Surinaamse economie gebaseerd op onze nationale potentie, waarbij wij ook weerbaar zullen zijn bij ingrijpende negatieve veranderingen op de wereldmarkt voor grondstoffen. De ontwikkeling van geïntegreerde economische zones zal o.a. resulteren in het faciliteren van ondernemers, Economische zonering, kostenbeheersing op het gebied van logistiek en infrastructuur, scheiding van woon en productiegebied. Het realiseren van het Industriepark te Paramaribo wordt een feit, een inspanning van de private en publieke sector. Andere activiteiten voor verbetering ondernemersklimaat en versterking concurrentievermogen zijn het opzetten van een **Export desk** die informatie over handelsverdragen en overeenkomsten beschikbaar stelt aan de gemeenschap middels digitale kanalen alsook in hard copy. Deze export desk biedt de nodige assistentie aan lokale ondernemers in het proces om te geraken tot de export.

Vergroting van de exportcapaciteit heeft in deze beleidsperiode opnieuw hoge prioriteit. In dit kader wordt genoemd de samenwerkingen met de Caribbean Development Bank voor het 'export ready' maken van ondernemingen en met de Caribbean Export Development Agency (CEDA) voor bevordering van export van Surinaamse producten alsook bilaterale memorandum of understanding te tekenen en implementeren met de geïdentificeerde landen. Hiernaast zal er een jaarlijkse agenda 'gericht op potentiële exportmarkten' geformuleerd worden voor de participatie in regionale en internationale markten. Ook zullen mogelijkheden worden bekeken om in Suriname trade fairs te organiseren, een internationaal/ regionaal platform voor lokale ondernemers om zaken te kunnen doen met regionale partners.

II. Verbeteren van het Ondernemingsklimaat.

In het beleidsprogramma “**verbetering ondernemingsklimaat en versterking concurrentievermogen**” wordt de aandacht gevestigd op het creëren van een gunstige faciliterende omgeving voor de particuliere sector waarbij ondersteunende wetgeving waaronder de uitvoeringsbesluiten van de Wet Bedrijven en Beroepen, de Wet op de Jaarrekening, Wet op Zekerheidsrechten op roerende goederen, een platform voor Electronic Single Window, digitalisering van de aanvraag van bedrijfsvergunningen enzovoorts worden opgepakt. Immers, volgens de Wereldbank zijn Kleine en middelgrote ondernemingen (KMOs) de belangrijkste instrumenten om werkgelegenheid, ontwikkeling van de waardeketen, groei en economische en sociale inclusie en veerkracht te bevorderen.

Voortzetting van de handelsfacilitering blijft nog van kracht. De uitvoering van het project voor de instelling van een Electronic Single Window for Trade is in een vergevorderd stadium en wordt thans na evaluatie met de goedkeuring van de Regering verder uitgevoerd. Importeurs, exporteurs en scheepvaartmaatschappijen kunnen via een centraal punt op een digitale manier vergunningen aanvragen. Dit is een belangrijk onderdeel van handelsfacilitering. De looptijd van deze aanvragen is thans teruggebracht naar één (1) dag en kan zelfs veel korter mits aan alle document vereisten voldaan is.

Eén van de verplichtingen die voortvloeien uit de World Trade Organization WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation Comité welke nu in uitvoerende fase is. Suriname moet dit verdrag nog ratificeren.

Tevens is het CARICOM Interactive Marketplace en Suspension procedure (CimSuPro) welke een virtuele marktplaats betreft waarop grondstoffen cq. Eindproducten kunnen worden aangeboden door de CARICOM lidlanden reeds geïmplementeerd. Deze database zal gelinkt worden met het platform voor kleine ondernemers, welke geheel past in het beleid van het Ministerie van EZ om productie bevordering te stimuleren. Tevens is CimSuPro het virtueel loket waar vrijstellingen (suspension) van invoerrechten kunnen worden aangevraagd. Dit heeft ertoe geleid dat de afhandelingsstijden zijn ingekort en hierdoor kunnen de ondernemers kosten besparen. De handelsfacilitering doelt op het uiteindelijk transparant en voorspelbaar maken van onze grensoverschrijdende handel. Vergroting van de exportcapaciteit heeft in deze beleidsperiode opnieuw hoge prioriteit. In dit kader wordt genoemd de samenwerkingen met Caribbean Export en de Caribbean Development Bank voor het ‘export ready’ maken van ondernemingen en bevordering van export van Surinaamse producten alsook bilaterale MOU’s te tekenen en implementeren met de volgende geïdentificeerde landen (Guyana, Cuba, Rusland en Colombia). Hiernaast zal er een jaarlijkse agenda ‘gericht op potentiële exportmarkten’ geformuleerd worden waardoor de participatie in Regionale en Internationale markten uitgewerkt wordt op basis van afspraken.

Ondernemingen zijn de dragers van de economie en degenen die concurreren op de lokale en internationale markt. Hoe hoger hun revenues (return on investment), hoe hoger het nationaal welvaartsniveau kan zijn door gecreëerde banen, belastingen en de spil-over van hun economische activiteiten. Daarom voeren veel landen een beleid gericht op ondersteuning van kleine en startende ondernemers. Hoewel de overheid de taak heeft om een gunstige faciliterende omgeving te creëren zal zij ook moeten stimuleren dat er meer ondernemingen ontstaan. De ondernemingen moeten op hun beurt gebruik maken van moderne technologie, innovatie en onderlinge samenwerking met de wetenschapsector helpen bevorderen.

Het beleid dat het ondernemerschap moet bevorderen zal dan ook per doelgroep geconceptualiseerd en uitgewerkt worden. Dit leidend principe karakteriseert de nieuwe oriëntatie van het beleid rond het “bevorderen van het ondernemerschap”.

Een van de concrete hervormingen, in dit kader betreft de afkondiging van de Wet Bedrijven en Beroepen (S.B. 2017, no.40) ter vervanging van het verouderde Decreet Vergunningen Bedrijven en Beroepen (S.B. 1981 no. 145), op grond waarvan sedert 1 juni 1982 vergunningen voor de uitoefening van bedrijven en beroepen op het gebied van handel, industrie en ambacht werden verleend. Deze hervorming is doorgevoerd ter stimulering van ondernemerschap, in het bijzonder stimulering van kleine en middelgrote ondernemingen, door opheffing van factoren die belemmerend werken op het functioneren van economische ontwikkeling. Daarbij is getracht zo veel mogelijk procedurele en andere barrières op te heffen. Vermeldenswaard is dat de onderhavige hervorming een positieve bijdrage zal kunnen leveren aan verbetering van de positie van Suriname op de jaarlijkse internationale Doing Business Ranking List van de Wereldbank. Het uitgangspunt van de nieuwe Wet is, vrije

vestiging van beroep of bedrijf, behoudens daar waar noodzakelijkerwijs beperkingen opgelegd dienen te worden uit het oogpunt van bijvoorbeeld volksgezondheid, veiligheid en milieu. Beperkingen omvatten of een verbod of een vergunningplicht of koppeling aan standaarden/technische voorschriften/ certificaten/ certificering, dan wel diploma's, of beperking tot een bepaald economische zone.

Om de efficiëntie en decentralisatie in het nieuw systeem te bevorderen, wordt gekeken naar een managementstructuur, waarbij zoveel als mogelijk overheidsafdelingen die betrokken zijn bij de regulering van economische activiteiten, participeren. Waar mogelijk worden bevoegdheden gedelegeerd naar private bedrijven, bijvoorbeeld voor het verstrekken van certificaten, etc. Met betrekking tot het scheppen van een gunstig ondernemersklimaat, verhoging van productie, productiviteit, technologische kennis en innovatie is het Suriname Business Climate and Innovation Program (SUBCIP) reeds afgerond per 31 december 2020. In navolging hiervan wordt het Suriname Competitiveness and Sector Diversification Project (SCSD) reeds gestart via SURGE-Suriname Growth Entreprises t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren. Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Het programma is middels een financiering door WORLDBANK USD 15.9 miljoen voor de periode 2021 t/m juni 2025 is reeds voor een groot deel in uitgevoerd en is vervolgens verlengd tot december 2026. Voor het dienstjaar 2026 is er nog een bedrag van US\$ 1.563.810 beschikbaar voor activiteiten waarvan de procurement nog opgestart moet worden.

Bijzonder aandacht zal ook geschonken worden aan het Genderbeleid en met name de stimulering van vrouwen in ondernemerschap in de hoofdstad, de districten langs het kustgebied en die uit het binnenland.

Hiertoe zal binnen de diverse beleidsprogramma's aandacht besteed worden aan het faciliteren van vrouwelijke ondernemers en het verbeteren van de samenwerking met organisaties die reeds actief zijn op dit gebied.

III. Verbeteren van het Internationale Concurrentievermogen

Het concurrentievermogen is sterk afhankelijk van de capaciteit van een land om de investeringen te converteren naar activiteiten die een hogere toegevoegde waarde genereren (Added Value). Voor een sterke concurrentiepositie is een grote en sterk gevarieerde export basket nodig, waarmee op de internationale markt succesvol geconcentreerd kan worden.

Door globalisatie van de internationale markt en handelsliberalisatie moeten echter alle bedrijven op dezelfde markt concurreren. In handels gerelateerde zaken - regionaal en multilateraal - zal het Ministerie van EZ nauw betrokken moeten worden zodat de nationale handelspositie van Suriname gewaarborgd wordt (voorkomen van decentralisatie van handels gerelateerde onderwerpen). Verder voor handelsliberalisatie is het van eminent belang dat op de diverse buitenlandse posten (Ambassades en Consulaten) handels gespecialiseerde deskundigen aanwezig zijn (trade officials) vooral in Brussel (ACP), Parijs (WTO geaccrediteerde Ambassade) en Georgetown (CARICOM). Met het plaatsen van handels deskundigen op de diverse ambassades wil het Ministerie de technische kennis welke noodzakelijk is bij het voeren van onderhandelingen, bij het begeleiden bij het voeren van handelstransacties, alsook bij het overgaan van market presence naar market access direct beschikbaar maken. Dit alles benadrukt de noodzaak van snellere en efficiëntere productieprocessen en van diensten welke zich steeds aanpassingen aan de hedendaagse ontwikkelingen.

Voor Suriname komt daar nog bij kijken de noodzakelijke uitbreiding van de economische productiebasis. Door de ontwikkeling van een Nationaal Innovatie systeem zullen het relatief lage peil van de productiviteit en de innovatie moeten worden verhoogd. Voorts zal er nog gewerkt worden aan de verdere ontwikkeling van innovatie.

De strijd voor een sterke concurrentiepositie in de internationale economie vereist op nationaal niveau het volgende:

1. verhoogde productie en productiviteit;
2. verbeterd ondernemingsklimaat;
3. technologische ontwikkeling, innovatie van producten en processen;
4. collaboratie van stakeholders beleidsformulering en uitvoering.

Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden. Voorts wordt gewerkt aan de **modernisering van het registratiesysteem** middels upgrading van het systeem inzake merken, ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland en

het **initieëren van de registratie** van modellen en tekeningen ter nakoming van de verdragsrechtelijke plichten en verruiming van de dienstverlening.

Een verbeterde en verruimde dienstverlening leidt ertoe dat de overheid een stijging van inkomsten tegemoet mag zien. Innovatie draagt zorg voor de basis om condities te scheppen voor ontwikkeling.

IV. Ordening en Regulering van de Binnenlandse markt

Bevorderen van de sociale vooruitgang moet gezien worden in het kader van verduurzaming van de markt met daarbij als centrale spil de mens (zijnde consument, ondernemer) en het milieu. De belangrijke diensten in het kader van de bevordering van sociale vooruitgang zijn: de Economische Controle Dienst, de afdeling Consumentenzaken, de Dienst voor de Waarborg en van het IJkwezen en het Surinaams Standaarden Bureau. Deze dienen ter bescherming van consumenten op het gebied van economische delicten en regulering van de interne markt en .de uitoefening van de coördinatie op het gebied van wettelijke metrologie, standaardisatie, keuring en certificatie. Er zal een beleid ontwikkeld worden voor een Nationaal Kwaliteit Infrastructuur. Een regering is succesvol als zij in haar streven erop gericht is invulling te geven aan de basisbehoeften van de burgers, hen in staat stelt hun levensstandaard te verhogen, het milieu voldoende te beschermen en voldoende kansen biedt aan eenieder. Economische groei zonder sociale vooruitgang zal leiden tot het buiten sluiten van delen van de bevolking, ontevredenheid en uiteindelijk sociale onrust. In tijden van crisis, vooral van “(ernstige) schaarste”, kan marktgedrag primitief, minder voorspelbaar en daardoor minder “beheersbaar” zijn. Primitief gedrag kan het gevolg zijn van de “survivalmode”. De impact van het marktinrichtingsbeleid is daarom ook sterk afhankelijk van een gebalanceerde aanpak, die gebruik maakt van aan de ene kant “regulatie, controle en sancties” en het promoten van sociale verantwoordelijkheid en aan de andere kant het bevorderen van “vrije concurrentie”. Consumentenbescherming speelt in een moderne economie ook een belangrijke rol. De rechten en plichten van de consument vastgelegd in wetgeving en de handhaving van deze wetgeving geeft waarborging aan de consument. Een aantrekkelijke leefomgeving, voldoende bescherming voor consumenten, een duurzame economische ontwikkeling en een brede verantwoordelijkheid voor de wereld om ons heen zijn voor ons allen van belang.

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zet zich in voor de versterking van het systeem voor de voedselveiligheid en -integriteit – in een latere fase. Er is reeds een Nationaal Instituut voor Voedselveiligheid ingesteld, waarbij in de Raad van dit instituut zitting neemt de Directeur van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie. Van eminent belang is daarbij ook het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) dat vrijwillige en verplichte standaarden ontwikkelt ter bevordering van voedselveiligheid. Zij gaat na hoe de overheid en de betrokken bedrijven zijn omgegaan met de risico's voor de voedselveiligheid. Verdere verduurzaming van de voedselproductie is noodzakelijk om te beantwoorden aan maatschappelijke, milieu- en economische verwachtingen. Ook de consumentenorganisaties, nationaal als internationaal, helpen de ministeriële consumenten waarborgingsdoelstellingen te bereiken. Consumentenzaken assisteert de overheid bij de controle en het garanderen van de veiligheid van voedsel, productveiligheid en overige consumentenproducten. In lijn met deze missie is op het ministerie de consumentenwetgeving, beleid en strategie geformuleerd. Met haar strategie wil deze dienst de naleving van wet- en regelgeving, alsook de bewustwording naar de samenleving toe bevorderen. Uitgangspunten voor de werkwijze van consumentenzaken zijn: risicogericht, kennis gedreven, samenwerkend en beïnvloedend. De oriëntatie is: extern, gericht op politiek, opdrachtgevers en beleid, burgers en bedrijven. De positie van de primaire producent in de toeleveringsketen blijft ook in dit begrotingsjaar onverminderd de aandacht eisen. Het gaat dan onder andere om de gedragscode eerlijke handelspraktijken, de beleidsregels over mededinging en duurzame ontwikkeling en het tegengaan van speculatie met landbouw- en andere consumptieproducten. Naast de prioriteitsgebieden zijn er zaken die onder gebracht kunnen worden onder cross cutting issues z.a.: internationaal economische betrekkingen en financiering, intellectuele eigendoms beleid, wetgeving Internationaal Economisch betrekkingen en Financiering De internationaal economisch betrekkingen en het financieringsbeleid dient met het oog op de voordelen voor Suriname, naast de reeds bestaande samenwerkingen, aandacht te besteden aan samenwerkingsmechanismen, die tot op heden min of meer onbenut zijn gebleven. Deze voordelen hebben onder andere betrekking op capaciteitsversterking, fondsen voor het stimuleren van midden- en kleinbedrijven (ondernemerschap en export) en het aantrekken van investeerders t.b.v. de ontwikkeling van industrieën. Binnen de internationale handelsbetrekkingen worden een aantal

additionele acties ondernomen voor marketing en het aantrekken van investeerders. Het Ministerie zal participeren aan Internationale Expo's om zodoende meer bekendheid te geven aan de Surinaamse producten. Door deze manier van marktaanwezigheid te bevorderen willen wij ten eerste de producten dichterbij brengen aan de mensen om zodoende eventueel investeerders aan te trekken. Hiertoe moeten worden gerekend:

- Het opzetten van een Investeringsfacilitering Fonds;
- Marketing van Surinaamse producten op websites, publicaties en tv-netwerken;
- Het uitvoeren van handelsmissies: vooral naar opkomende markten landen waar ondernemers uit de topsectoren de grootste kansen zien. Met deze missies wil het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie de kansen van het Surinaams bedrijfsleven op interessante markten bevorderen.
- Het deelnemen aan Internationale beurzen en trade shows.
- Training/ capaciteit voor handelsdeskundigen
- Het bijhouden en adviseren met betrekking tot Internationale handelsverdragen
- Het actief onderhouden van en invulling geven aan relaties met International Financial Institutions (IFI's);

Modernisering van Wetgeving:

Binnen het ministerie zal de transformatie gemaakt worden naar Economische Wet en Regelgeving, waarbij de focus gelegd zal worden op het creëren van een optimaal juridisch kader voor het ondernemen, investeren en produceren. Daarnaast zal er ook rekening gehouden moeten worden met richtlijnen inzake de 3 P's (Planet, People en Profit). Een inventarisatie wijst uit dat meer dan 100 wetten t.b.v. het ondernemen en regulering ontwikkeling van economische activiteiten gemoderniseerd moeten worden. Het gaat niet alleen om wetgeving die conform taakstelling Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie, maar ook relevante aanleunende wetgeving andere ministeries en of instituten regaderen. Dit noodzaakt dus tot een acute ingrijpende hervorming van wetgeving om de ontwikkelingsdoelen te bereiken.

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

Technologische Innovatie is het zorgdragen voor een basis om zodoende de condities te scheppen voor de ontwikkeling van nieuwe ideeën of het verbeteren van producten en diensten. Innovatie wordt onder andere gedreven door bescherming van de intellectuele eigendommen van de uitvinder. Het brengen van een nieuwe idee, verbeterd product of dienst tot een economische activiteit behoeft een bescherming o.b.v wetgeving zodat de uitvinder de financiële beloning eruit kan halen. Wetgeving m.b.t. intellectuele eigendommen is ook nodig om technologische innovatie te pushen.

In het kader van het reorganisatieproces waarin het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie thans begeeft, is een nieuw Directoraat Technologische Innovatie (DTI) opgezet. Dit Directoraat zal bestaan over één (1) onder directoraat nl. het Onder directoraat Processen.

Het DTI bereikt haar doelstelling door enerzijds de barrières weg te werken en anderzijds de facilitering te bieden in het aanmoedigen van innovatieve activiteiten en vernieuwingen in het algemeen. Om invulling te geven aan deze verplichtingen, voorziet het input voor beleid gerelateerd aan innovatie zoals educatie, taxatie en tarifiering, infrastructuur enz.

Het Departement Technologische Innovatie van het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie vormt de kern van de nexus waar actoren, in het bijzonder micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, die innoveren om verbeterde bedrijfs- en industriële processen en producten te creëren, die uiteindelijk leidt tot een beter concurrentievermogen, exportpotentieel, hoogwaardige werkgelegenheid, productiviteit, meer transnationale samenwerking en een algemeen duurzaam groeiend sociaaleconomisch klimaat voor Suriname. Gedestilleerd uit het doel, zijn de **verwachte resultaten** van het Departement Technologische Innovatie:

- ✓ Verhoogd aantal innovaties in verschillende sectoren, in de vorm van processen (bijv. efficiëntie) en producten (bijv. nieuwe productvarianten en ontwikkeling van kern- naar verbeterde producten).
- ✓ Het departement wordt erkend als een belangrijke stakeholder op het gebied van innovatie en levert input op het gebied van innovatiegericht beleid en investeringen.
- ✓ Suriname wordt erkend op de Global Innovation Index en verbeteringen in de relevante parameters, die respectievelijk de Doing Business, Global Competitiveness en Global Entrepreneurship Monitor indices vormen, worden bereikt.
- ✓ Er is een vastgesteld doorlopend schema voor evenementen die innovatie genereren en actoren laten netwerken.
- ✓ Er is een sterk nationaal en internationaal netwerk van innovators, financiers, leveranciers van apparatuur en technologie, productinkopers en instituten.

Gedestilleerd uit de doelstelling, zijn de **verwachte hoofdactiviteiten** van het Departement Technologische Innovatie (in rangorde, te beginnen met de hoogste prioriteit):

- Informeren: verantwoordelijk voor de one-stop shop (met weinig administratieve rompslomp) voor Surinaamse bedrijven die op zoek zijn naar innovatieprogramma's, diensten, financiering en netwerken die hen kunnen helpen doorgroeien van startup tot een global brand, met andere woorden, met een focus op demonstratie en implementatie
- Assisteren: verantwoordelijk voor hulp bij:
 - Overheids- en financieringsprocedures en -processen;
 - Het evalueren van (business) plannen;
 - Het opschalen van de innovatie.
- Netwerken: verantwoordelijk voor partnerschappen, outreach, governance, datastrategie en analyse, evaluatie en strategische planning.
- Probleem oplossen: ondersteunt Surinaamse KMO's bij het ontwerpen en ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor de uitdagingen waarmee de regering van Suriname wordt geconfronteerd, wat leidt tot de ontwikkeling van prototypes die ingrijpende problemen kunnen oplossen.

- Organiseren: het opzetten van terugkerende evenementen waar actoren potentiële innovaties voor de markt genereren en demonstreren.
- Beleid informeren:
 - Levert input in beleid op het gebied van belastingen en tarieven;
 - Levert input in beleid inzake geïntegreerde planning voor onderwijs en wetenschap, met
 - Betrekking tot innovatie, wetenschap, creativiteit en vaardigheden;
 - Levert input in het beleid rond integrale planning voor digitale/ ICT-infrastructuur.
- Congrueren: samenwerken binnen de overheid en met de particuliere sector om coherente beleidsbeslissingen en een effectieve en efficiënte uitvoering van programma's en initiatieven mogelijk te maken.
- Vooruitkijken: het identificeren van technologieën en processen die in de toekomst nodig zijn, en
- De bijbehorende kennis en vaardigheden die nodig zijn om hun bruikbaarheid te maximaliseren.

Het zorgdragen voor een basis om zodoende de condities te scheppen voor de ontwikkeling van nieuwe ideeën of het verbeteren van producten en diensten. Samenwerking met internationale organisaties voor de transfer of technologie is daarvoor van groot belang. Dit zal in samenwerking met het Onder directoraat Handel en Diensten geschieden,

Samenwerking met internationale organisaties voor de transfer of technologie is daarvoor van groot belang. Innovatie wordt onder andere gedreven door bescherming van de intellectuele eigendommen van de uitvinder. Het brengen van een nieuwe idee, verbeterd product of dienst tot een economische activiteit behoeft wetgeving zodat de uitvinder de financiële beloning eruit kan halen. Wetgeving m.b.t. intellectuele eigendommen is ook nodig om technologische innovatie te pushen. Binnen het beleid Intellectueel Eigendom zal er aandacht besteed worden aan de bewustwording van de ondernemers over de sociaaleconomische voordelen welke zij middels Intellectuele Eigendom kunnen hebben. Goedkeuring van De Wet Industriële Eigendom heeft hoge prioriteit mede in het kader van de voornemens om de Surinaamse economie te transformeren.

Uit het beleid Intellectuele Eigendom vloeien de volgende acties voort:

- Capaciteit en materiële versterking van het Bureau;
 - Zorgdragen voor een functioneel en geautomatiseerd systeem welke de mogelijkheid biedt om de industriële eigendomsrechten te registreren;
 - Constante verbetering van de dienstverlening;
 - Het stimuleren van het gebruik van Intellectuele Eigendomsrechten middels het organiseren van bewustwordingscampagnes;
 - Ondernemers bewust maken over het commercialiseren van hun Intellectuele Eigendomsrechten
- Vanuit het bedrijfsleven en de overheid is er een dringende behoefte naar statistieken en een databank voor handel en productontwikkeling. Er is derhalve een grote rol weggelegd voor de ICT-sector om nieuwe ICT-producten te ontwikkelen. Het ministerie kan daarbij een belangrijke rol spelen als katalysator die deze innovatieve industrie tot ontwikkeling kan brengen.

Het departement levert **input op het gebied van infrastructuur, onderwijs, industrie, investeringen** (waarbij in dit geval met name wordt gekeken naar de aard van “foreign direct investment” (FDI) en er wordt bepleit voor een deel van de FDI bestemd is voor lokale “research, design and development and demonstration” (RDD&D) en handelsbeleid. Deze input moet via het respectieve beleid worden overgebracht naar de formulering van het meerjarenontwikkelingsplan.

Een speciale vermelding betreft hier bedrijfsclusters. Bedrijfsclusters zijn geografisch geconcentreerde groepen van bedrijven, instituten, overheidsinstanties enz. die een aanzienlijk deel van de waardeketen bestrijken met betrekking tot een bepaald product.

Het wordt bestuurd door een clusterorganisatie die tot taak heeft de mate van Samenwerking te bevorderen; in feite concurreren verschillende bedrijven met elkaar, maar werken ze ook samen. Een van de samenwerkingsgebieden is RDD&D. DTI moet worden betrokken bij de planning, het ontwerp en de werking van bedrijfsclusters.

Suriname heeft ruimschoots de gelegenheid om clusters op te zetten en het Ministerie van EZ heeft zich al verdiept in de details van dit onderwerp.

- DTI moet gegevens verzamelen over markten, technologieontwikkeling, innovatie (zie bijlage C) enz. Daarnaast helpt het startende bedrijven met de ontwikkeling van businessplannen, risicoanalyses, training en begeleid het opschalen van de innovatie.
- **Jaarlijks Opstellen van een State of Innovation Suriname-rapport op**, waarin de afgelopen en komende activiteiten van het departement worden besproken, de showcaseprojecten en evenementen van het afgelopen jaar worden belicht en internationale innovatievooruitzichten worden geboden.
- **Training en development:** Het departement volgt een pad van voortdurende ontwikkeling van haar personeel door middel van nationale en internationale training, bekendheid en publicaties.

Kritieke succesfactoren en prestatie-indicatoren

- De volgende **kritische succesfactoren** zijn van toepassing op het departement:
- Volledig bemand met gekwalificeerde mensen
- Regelmatige organisatie van evenementen
- Consistente netwerkgroei
- Regelmatige publicatie van State of Innovation in Suriname
- Ondersteund door de top van het ministerie
- Samenwerking met andere ministeries
- Het aangevraagde budget toegewezen krijgen

In het verlengde daarvan moeten de volgende **Key Performance Indicators (KPI's)** worden gebruikt om de effectiviteit en efficiëntie van de activiteiten van het departement te meten:

- Tijdige publicatie van rapporten
- Uren training ontvangen door afdelingspersoneel
- Aantal beoordelingen van bedrijfsplannen
- Bedrag van ontvangen subsidies
- Aantal ontvangen projecten (bijv. van multilaterale instellingen)
- Aantal georganiseerde evenementen
- Mate van budgetgebruik (prognose versus werkelijke uitgaven)
- Scores op innovatie gerelateerde indices

In het beleidsjaar 2026 zal het ministerie **een aantal programma's uitvoeren** die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie, te verbeteren.

- Het opzetten van een **Centraal Fab Lab** en het opzetten van **kleinere fabrication labs** om het hiermee toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat eenieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creert om het levensonderhoud wereldwijd te verbeteren
- **Aligning Education:** het afstemmen van het onderwijssysteem op de noodzaak van de verschillende sectoren;
- **Solar adoption:** het promoten bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy;
- **Private sector initiatieven die "hands on innovatie" stimuleren** en kunnen getypeerd worden als business supportorganisaties. In samenwerking met deze organisaties die vaak genoeg sector organisaties zijn en o.a. in de landbouw verwerking, ICT, meubelsector naar gelang behoeften of geïdentificeerde kansen netwerken. Voorts trainingen, internationale participatie en programma's in ontwikkeling stimuleren, die het innovatie vermogen voor private sector ontwikkeling vergroten.

- **Innovatiefonds:** er is een financieringsbehoefte voor innovatie die niet altijd erkend wordt door de financiële sector. Variërend van productontwikkeling, IP-financiering en aankoop van nieuwe technologie voor de bedrijfsvoering. Aanvullend op het KMO-fonds wordt hierbij gekeken naar een innovatiefonds alsook het stimuleren van financieringsvormen zoals crowdfunding, angel investment en private equity. Het startup environment moet gunstig zijn en ontwikkeld worden.
- **Samenwerking met 3 hogere opleidingsinstituten** gericht op technologische opleidingen, waarbij mechanismen voor innovatie, productontwikkeling en commercialisatie van IP wordt uitgewerkt zoals Incubator faciliteiten, Tech transfer offices (adviseren hoe onderzoek om te zetten in IP en hoe dit vervolgens te commercialiseren), University Spin offs (opzet van kennisintensieve bedrijven)
- **Commercialisering van ons tropisch regenwoud** met name NTFP en Medicinale toepassingen alsook dienstverlening in samenwerking met een netwerk van stakeholders nagestreefd, waarbij zeker ook de gemeenschappen, onderzoekers en Industriële verwerkers worden betrokken.

Ook een programma waarbij verwerkingsfaciliteiten in deze gemeenschappen voor de toepassing van eenvoudige technologieën in incubators wordt nagestreefd.

- Opzet van **een Industrie Service Centre** aan de Saramaccadoorsteek, als centrum voor innovatie en Industrie. Een sterke connectie zal gemaakt worden met de private sector en met de hogere opleidingsinstituten bij de opzet hiervan.

Start demonstratie- en implementatieprojecten in samenwerking met partners. Deze projecten moeten zich richten op ten minste één of meer van de volgende zaken:

- Kapitaalaccumulatie (in plaats van kennis), door bijvoorbeeld de import van nieuwe technologieën (zie bovenstaande lijst voor de voorgestelde technologieën);
- Het oplossen van zogenaamde hardnekkige/ wicked problemen (problemen waarvoor een oplossing de belangen van sommige groepen schaadt).
- Voorbeelden zijn afvalverwijdering van rijstkaf, gebruik van kwik in kleinschalige goudwinning, zeespiegelstijging, congestie van de infrastructuur, enz.;
- Ondersteuning en verbetering van overheidsactiviteiten (bijv. toezicht, automatisering, digitalisering, enz.) aanzienlijk (bij voorkeur export) marktpotentieel

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	171.811	171.811	179.7500	190.450	203.600
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	160.561	160.561	164.750	171.450	180.600
610	Lonen en salarissen	0	0	118.016	118.016	121.000	125.000	130.000
611	Sociale premies	0	0	10.920	10.920	11.500	13.000	15.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	31.525	31.525	32.000	33.000	35.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	100	100	250	450	600
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	11.250	11.250	15.000	19.000	23.000
620	Inventaris	0	0	5.625	5.625	8.000	9.000	10.000
621	Transportmiddelen	0	0	5.625	5.625	7.000	1.000	13.000

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

De “Operationele Uitgaven” zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn voor het jaar 2026 geraamd op een totaalbedrag groot **SRD.171.811.000** en zijn als volgt toegelicht en onderverdeelt in:

610 - Lonen en salarissen

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD.118.016.000** Als uitgangspunt is er gewerkt met het afgesproken bedrag dat overeen is gekomen tijdens het bilateraal gesprek van 4 september 2025 j.l. door financiën

Volgens het salarisrecap per eind juni 2026 bestaat het personeelsbestand van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie uit 481 ambtenaren. Zowel de verwachte instroom middels overplaatsingen en werving van nieuw personeel als de uitstroom van personeelsleden als gevolg van pensioen, overplaatsingen naar andere ministeries, ontslag op eigen verzoek, eventuele sterfgevallen zullen leiden tot een gewijzigd personeelsbestand van het ministerie in de toekomst.

Overzicht over betreffende actuele persoonsbestand per eind juni 2026	
Aantal personeelsleden	481 personen
Aantal Jubilarissen	19 personen
Aantal gepensioneerden	14 personen
Aantal aantrekkingen (instroom)	4 personen
Aantal ontslagen personeelsleden (uitsroom)	5 personen
Overplaatsing naar een ander Ministerie (definitief uit de loonrol)	40 personen
(Nog op de loonrol)	10 personen

Het is wenselijk dat de grote achterstand in benoemingen/bevorderingen, gratificaties, overwerkvergoedingen evenals uitbetaling van de achterstallige TWK aan vakantiegelden over de jaren 2017 en 2018 en toekomstige koopkracht versterking worden afgehandeld indien deze in het lopend dienstjaar 2025 niet is geschied. Ook de uitbetaling van een eenmalige uitkering van minimaal SRD. 15.000, = per ambtenaar/per ambtsjubileum als gratificatie ter compensatie van de huldiging van ambtenaren is meegenomen.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	97.888.000
61002	Vakantietoelage	9.003.000
61003	Overwerk	815.000
61004	Bonussen en Gratificaties	290.000
61006	Vacatiegelden	6.000.000
61007	Onderstanden	242.000
61013	Functionele toelagen	962.000
61014	Persoonlijke toelagen	625.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	636.500
61017	Waarnemingstoelage	174.500
61018	Inconvenienten	25.000
61020	Telefoonvergoeding	85.000
61021	Representatievergoeding	595.000
61023	Vervoersvergoeding	500.000
61025	Tijdelijk Personeel	175.000
Totaal		118.016.000

611 - Sociale premies

De Sociale Premies hebben betrekking op de overheidsbijdrage van premie voor het Pensioen en de overheidsbijdrage van premie aan het Staatsziekenfonds (SZF) t.b.v. de ambtenaren.

Deze is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 10.920.000**. Voor de vaststelling van de ‘sociale Premies’ is als uitgangspunt gebruikt gemaakt van de begrotingskader welke door financiën is uit gegeven.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	6.140.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	4.780.000
Totaal		10.920.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor het “**Gebruik van goederen en diensten**” hebben te maken met de overige operationele kosten die bedoeld zijn voor de dagelijkse bedrijfsvoering binnen het Ministerie van EZOTI. Deze zijn voor het jaar 2026 geraamd op **SRD. 31.525.000**.

De raming voor het “Gebruik van goederen en diensten” heeft onder meer betrekking op:

- Kantoormiddelen,
- Consumptie i.v.m. vergaderkosten,
- Verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, dvd's, usb-sticks), onderhoud automatisering (drum, service, reparatie, harde schijven voor de Server) etc.,
- Licentiekosten van antivirusprogramma's e.a.,
- Kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland,
- Kosten voor het houden van seminars & workshops alsook het aantrekken van externe deskundigen,
- Telefoon- en internetkosten, en overige kosten van nutsvoorzieningen zijn voor het dienst jaar 2026 ook opgenomen. Het inlopen van de betalingsachterstand t.r.v. het jaar 2017 zal nog bekeken worden.
- Huur Gebouwen; slechts de kosten voor het jaar 2026 groot SRD. 365.088, - zijn opgenomen voor Hoofdkantoor Ministerie EZ (SRD. 30.424, - p/maand). Het inlopen van de betalingsachterstand betreffende de huur zal nog bekeken worden.
- Onderhoud van gebouwen en terreinen (achterstallig onderhoud) en renovatie gebouwen.
- De exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen.
- De aan huur van voer- en werktuigen
- De binnenlandse reis- en verblijfskosten (zoals brandstof, daggelden, logees en voeding) i.v.m. (controle)werkzaamheden e.a. werkbezoeken in de districten.
- De kosten van buitenlandse dienstreizen groot ca. SRD. 2.250.000 (reis- en verblijfskosten alsook uitrustingskosten) i.v.m. het bijwonen van regionale en internationale meetings het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie regarderend.
- De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's
- Voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk, etc.
- De kosten i.v.m. Huldiging jubilarissen en gepensioneerden, die sedert het dienstjaar 2015 tot heden niet hebben plaatsgevonden zijn ook meegenomen. De bedoeling is dat ze in het dienstjaar 2026 worden gehuldigd indien niet, is er toch een bedrag opgenomen van circa SRD 1.000.000 willen wij deel van de jubilarissen en gepensioneerden huldigen.

Overzicht Openstaande rekeningen (verplichtingen) zonder reçu code 612:

Overzicht betalingsachterstanden per eind juni 2026			
Leveranciers	Omschrijving	Bedrag	Opmerking
EBS	Rekening over 2017 t/m 2020	SRD. 983.292,17	Excl. facturen o/d maand jan. 2017 en nov. 2020
	Rekening over 2021	SRD. 471.625,93	Excl. facturen o/d maand nov. 2021
	Rekening 2022	SRD. 1.043.943,16	Excl. facturen o/d maand mei t/m dec. 2022
	Rekening 2023	-	Geen facturen ontvangen o/h dj. 2023
	Rekening over 2024	-	Geen facturen ontvangen o/h dj. 2024
	Rekening over jan. 2025 t/m juni 2025	-	Geen facturen ontvangen o/h dj. 2025
SWM	Rekening over 2017 t/m 2020	SRD. 52.690,01	
	Rekening over 2021	SRD. 5.169,50	
	Rekening over 2022	SRD. 6.677,37	Excl. facturen o/d maand mei t/m nov. 2022
	Rekening over 2023	SRD. 25.203,37	
	Rekening over 2024	SRD. 31.359,39	Excl. facturen o/d maand juli t/m dec. 2024
	Rekening over jan. 2025 t/m juni 2025	-	
TELESUR	Rekening over 2017 t/m 2020	SRD. 2.545.755,32	Excl. facturen o/d maand dec. 2020
	Rekening over 2021	SRD. 319.392,56	Excl. facturen april, juni, juli en sept. t/m dec. 2021
	Rekening over 2022	SRD. 834.442,70	Excl. facturen mei, aug en nov. 2022
	Rekening over 2023	SRD. 368.954,65	Excl. facturen o/d maand april t/m dec. 2023
	Rekening over 2024	-	Geen facturen ontvangen o/h dj. 2024
	Rekening over jan. 2025 t/m juni 2025	-	Geen facturen ontvangen o/h dj. 2025
N.V. HAVENBEHEER			
	Huur Hoofdkantoor EZ over 2018 t/m 2025.	SRD. 2.920.704	SRD. 30.424 p/ maand.
B. CHOTELAL			
	Huur CCC-gebouw over het jaar 2019 t/m 2024 plus jan. t/m juni 2025.	US\$. 198.000	US\$ 3000,- p/maand

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	57.500
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	65.000
61203	Contractanten	25.000
61208	Binnenlandse reiskosten	117.500
61210	Buitenlandse reiskosten	950.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.300.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	421.500
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	45.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	200.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	15.000
61221	Vergaderkosten	200.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	550.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	250.000
61224	Licenties en programmakosten	150.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	60.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	8.565.088
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	760.000
61235	Verbouwingen	625.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	15.000
61238	Telefoon uitgaven	1.105.912
61240	Water	85.000
61241	Electriciteit	1.586.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	35.000

61246	Verzekering	30.000
61247	Schoonmaak	350.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	100.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	100.000
61250	Bewaking	120.000
61251	Voeding	80.000
61253	Vrachtkosten en Porti	25.000
61254	Onderzoekskosten	15.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	10.050.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	30.000
61260	Onderscheidingen	2.800.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	30.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	36.500
61279	Medicijnen	10.000
61280	Hulpmiddelen	2.500
61283	Huur van voertuigen	57.500
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	505.000
Totaal		31.525.000

616 - Sociale uitkeringen

De Sociale Zekerheidsuitkeringen zijn voor het jaar 2026 geraamd op een minimaal bedrag groot **SRD. 100.000.**

Deze post heeft betrekking op de medische kosten van directieleden en de aan hen gelijkgestelde ambtenaren en gewezen directieleden met hun gezinsleden op basis van vastgestelde voorzieningen vastgelegd in staatsbesluiten.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61601	Algemene Kinderbijslag	25.000
61605	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61606	Poliklinische Kosten	25.000
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	25.000
Totaal		100.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

De "**Kapitaal Uitgaven**" hebben betrekking op de aanschaf van duurzame goederen zoals kantoorinventaris en transportmiddelen. Voor het jaar 2026 zijn deze uitgaven geraamd op totaal **SRD. 11.250.000.**

620 - Inventaris

Voor het jaar 2026 is "Inventaris" geraamd op **SRD. 5.625.000**

De uitgaven van Inventaris hebben betrekking op de eventuele inrichten van een nieuw kantoorpand.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.625.000
62003	Communicatie	500.000
62004	Computers	1.500.000
62005	Printers	1.500.000
62009	Technisch gereedschap	500.000
Totaal		5.625.000

621 - Transportmiddelen

Voor het jaar 2026 zijn de “Transportmiddelen” geraamd op **SRD. 5.625.000**.

I.v.m. de landelijke controle zullen m.n. de controlediensten belast met de veldwerkzaamheden in Paramaribo en de districten, moeten worden voorzien van adequate verrijdbare vervoermiddelen. Thans moeten de andere Onder directoraten zoals BIE voorzien worden van eigen transportmiddelen om zodoende makkelijk landelijke trainingen te verzorgen aangaande Intellectuele Eigendommen aangelegenheden. Door de leiding van het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) wordt overwogen om in het jaar 2026 enkele voertuigen aan te kopen. E.e.a. is natuurlijk afhankelijk van de ontwikkelingen op het prijzenfront afhankelijk van de valutakoersen.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	2.625.000
62104	Pickup's	1.000.000
62105	Bussen	1.000.000
62106	Bromfietsen	1.000.000
Totaal		5.625.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	102.737	102.737	121.487	149.100	180.740
10	Subsidie en Bijdragen	0	0	8.587	8.587	12.500	15.500	18.500
10927	Suriname Standaarden Bureau (SSB)	0	0	6.387	6.387	8.000	9.500	11.000
10928	Suriname Business Forum (SBF)	0	0	2.200	2.200	4.500	6.000	7.500
201	Infrastructurele Werken	0	0	11.500	11.500	15.000	20.000	40.000
20102	Renovatie	0	0	11.500	11.500	15.000	20.000	25.000
605	I.C.T. (Automatisering)	0	0	450	450	550	600	650
60508	Digitale informatiestromen	0	0	450	450	550	600	650
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	400	400	537	550	590
61307	Beleid economische Wet & regelgeving	0	0	400	400	537	550	590
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	22.550	22.550	32.900	42.450	56.000
80707	Beleid handelsdiversificatie	0	0	1.000	1.000	2.500	3.000	3.500
80732	Beleid Interne Markt	0	0	3.870	3.870	4.500	7.000	8.500
80733	Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur	0	0	1.107	1.107	2.000	3.000	4.000
80735	Economische planning en ontwikkeling	0	0	300	300	400	450	500
80736	Ontwikkelen Intellectual Property	0	0	2.500	2.500	3.500	4.000	5.000
80740	Ontwikkeling innovatie ecosystemen	0	0	300	300	3.500	5.000	6.500
80746	Ontwikkeling Industriële Sectoren	0	0	3.600	3.600	4.500	5.000	5.500
80747	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	0	0	7.023	7.023	8.500	10.000	15.000

80748	Ontwikkeling innovatie ecosystemen	0	0	2.850	2.850	3.500	5.000	7.500
914	Internationale Samenwerking	0	0	49.250	49.250	55.000	60.000	65.000
91401	Handelsfacilitering	0	0	49.250	49.250	55.000	60.000	65.000
920	Contributie	0	0	10.000	10.000	20.000	30.000	40.000
92001	Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	0	0	10.000	10.000	20.000	30.000	40.000

Toelichting : Programma's

10927 - Suriname Standaarden Bureau (SSB)

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het scheppen van een adequate, gezonde standaarden infrastructuur ter stimulering van economische activiteiten ter bescherming van het milieu, de veiligheid en gezondheid van de mens alsmede de bescherming van het leven en gezondheid van plant en dier door middel van het vaststellen, ontwikkelen en onderhouden en het bevorderen van de toepassing van gebruik van standaarden en technische voorschriften.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De subsidiegelden van het “Surinaams Standaarden Bureau (SSB)” zullen worden aangewend voor betaling van de personeelskosten alsook de overige operationele kosten en de contributiebetalingen aan de diverse organisaties. En de aanzet tot toepassing van wetten m.b.t. standaarden buiten beschouwing gelaten.

Het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) ontwikkelt, beheert en onderhoudt de nationale meetstandaarden, terwijl haar technische werkarm, de Dienst Waarborg & Ijkwezen toezicht houdt op de Metrologiewet en de Waarborgwet. Vanwege financiële omstandigheden van deze instantie lukt het meestal niet om al de gestelde beleidsdoelen te realiseren, en ook dit jaar is het de vraag wat en hoeveel haalbaar zal zijn.

Zo heeft het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) behoorlijke betalingsachterstanden m.b.t. de exploitatiekosten en de contributies. Dit vanwege het feit dat zij in de afgelopen jaren slechts de subsidie voor personele uitgaven heeft ontvangen. Daar het ernaar uitziet dat het SSB zichzelf in de komende 3 jaren niet zal kunnen bedruipen, is het van eminent belang dat m.n. de contributieachterstand vlot worden ingelopen en ook overige exploitatiekosten worden aangepakt.

Voor het jaar 2026 zijn de subsidies bij programma **Code 10927** “Surinaams Standaarden Bureau” geraamd op **SRD. 6.387.493,00**

Verantwoordelijke: DEZ/ ODIM / SSB		
	Begroting	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)
		Subsidies t.b.v. de operationele uitgaven
SRD.	5.797.615,41	Personeelskosten (61402)
		Bij het SSB speelt menselijk kapitaal een belangrijke rol in het behalen van de strategische doelen. In het kader van de ontwikkeling van het Bureau is het belangrijk dat zij in de toekomst over voldoende professionele medewerkers beschikt. In dit bedrag zijn opgenomen; salarissen, representatietoelage, vervoerstoelage, vakantietoelage, kinderbijslag, overige personeelskosten en Remuneratie.
SRD.	589.877,65	Werkgeverslasten (611)
		Dit zijn de SZF premie, Pensioen premie, FVO en overige premies op jaarbasis.
SRD	-	Overheadkosten voor dj. 2026 zijn afwijkend van de aanvankelijke raming als volgt opgebouwd: (61406)
	159.074	Kosten voor gebruik van goederen en diensten: hierin zijn opgenomen brandstofkosten, onderhoud dienstvervoer, WAM verzekeringe, keuringen dienstvoertuig, onderhoud en schoonmaak gebouw en technische diensten e.a.
	175.162	Kantoorkosten, telefoon, drukwerk en reparatie kantoor machines
	497.119	Algemene kosten: Hierin zijn opgenomen SOR premies, diensten aan derden, en aan diversen, juridische kosten, accountantkosten, bankkosten, reis- en verblijfkosten, advertentie- en reclamekosten, reparatiekosten, kantine en schoonmaakkosten, kosten voor activiteiten SSB, en overige algemene kosten.
	334.125	Aanschaffingen van kantoormeubilair voor de nieuwe medewerkers met inbegrip van afgeschreven kantoormeubilair.
SRD.	6.387.493,00	TOTAAL RAMING CODE 10927

10928 - Suriname Business Forum (SBF)

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: de ontwikkeling van de lokale private sector, dit middels dialoog tussen de private sector met de publieke sector in een Public- Private Partnership (PPP) voor het samenstellen voor het formuleren, samen uitvoeren en monitoren van een Nationale Strategie voor de ontwikkeling van de private sector in Suriname.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2026: Uitvoering van een Nationale Strategie voor de ontwikkeling van de private sector in Suriname.

Programma **10928** is voor de volgende intensivering dienstjaar 2026 begroot op **SRD. 2.200.000**

Verantwoordelijke: DO/SBF		
SRD.	1.200.000	Remuneratie
		De mogelijkheid zal worden bekeken om de remuneratie t.b.v. bestuur SBF (leden en plaatsvervangende leden) over het dienstjaar 2023 te betalen. De mogelijkheid tot het eventueel betalen van de achterstallige remuneratie zal zeker worden bekeken.
SRD.	1000.000	Exploitatiekosten
		Hier zijn onder andere opgenomen de maandelijkse kosten zoals telefoon & ADSL, drukwerken, business cards, etc.
SRD.	2.200.000	TOTAAL RAMING CODE 10928

20102 - Renovatie

Zie OP-Beleidsgebied:

Doelstelling: De bouw, renovatie en of inrichting van het huidige kantoorpand voor het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ).

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2026: Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) is onder de verschillende naamswijzigingen sinds de brand in 1990, gehuisvest op het Nieuwe Havencomplex. Los van het feit dat de toenmalige leiding van N.V. Havenbeheer het ministerie sedert 2005 had aangezegd te moeten verhuizen, hetgeen tot heden niet is gelukt, voldoet het kantoorgebouw alwaar het Hoofdkantoor van het ministerie van EZ is gehuisvest niet meer aan de eisen van een leefbare, werkbare en veilige werklocatie. Dit alles door onder andere slecht onderhoud, mogelijk ook ontstaan door betalingsachterstanden in de huur. Teneinde de minister, directie, staf en personeel onder te brengen in een goed onderkomen, ligt het in de bedoeling een aanzet te doen voor het huidige kantoorpand in het jaar 2026 door renovaties en herinrichtingen te verrichten.

Dit programma is voor het jaar 2026 begroot op **SRD. 11.500.000** voor de volgende intensivering:

Verantwoordelijke: ODAD/ DEZ		
SRD.	11.500.000	Aanschaf Nieuw Kantoorpand.
		De aanschaf, bouw en of renovatie van een nieuw kantoorpand voor het Ministerie van Economische zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ).
SRD.	11.500.000	TOTAAL RAMING CODE 20102

60508 - Digitale informatiestromen

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Het verbeteren van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders via websites en andere digitale methodes voor gecoördineerde informatieverschaffing naar de stakeholders toe.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2026: de optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving met betrekking tot de dienstverlening van het Ministerie zal via verschillende bronnen geïntensifieerd worden. Dit programma is voor het jaar 2026 begroot op **SRD. 450.000** voor de volgende intensivering:

Verantwoordelijke: DTI		
SRD	250.000	Optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving mbt de dienstverlening van het min EZOTI
		Het creëren van Awareness van diensten van het ministerie van Economische Zaken, gebruikmakende van de meest effectieve kanalen.
SRD.	200.000	Verbetering informatiestroom
		1. Gebruikmakende van digitale kanalen de gemeenschap informeren over toegang tot kapitaal in samenwerking met nationale en internationale organisaties ter verbetering van het ondernemersklimaat in zijn algemeenheid en meer specifiek het vergroten van innovatievermogen voor diversiveren van de Surinaamse Economie. In dit kader kunnen er commissies worden ingesteld voor het uitvoeren van dit beleid. 2. Het verbeteren van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders middels het implementeren van een Document Management Systeem voor MINEZ voor gecoördineerde informatieverschaffing naar stakeholders toe. De aanschaf van apparatuur voor dit project.
SRD.	450.000	TOTAAL RAMING CODE 60508

61307 - Beleid economische Wet & regelgeving

Doelstelling: Ter verbetering van het ondernemingsklimaat en investeringen wordt er gewerkt aan het concipiëren van diverse wetten en staatsbesluiten.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Tot de activiteiten behoren:

1. het wijzigen Handelsregisterwet van 1936 no. 149 zoals laatstelijk gewijzigd bij SB. 1997 no 52;
2. het finaliseren wet Zekerheidsrechten op roerende goederen;
3. het wijzigen van de Wet Bedrijven en Beroepen op enkele artikelen en redigeren van uitvoeringsbesluiten.

Voorts zullen er bewustwordingsactiviteiten worden georganiseerd om de samenleving meer informatie hierover te geven en de belanghebbenden meer bekendheid te geven aan deze wetten.

Programma **61307** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2026 begroot op **SRD. 400.000**

Verantwoordelijke: JZ		
SRD. 220.000	Capaciteitsversterking i.h.k.v. Redigering wetgeving die van belang zijn voor het stimuleren van ondernemingsklimaat	
	Specifieke deskundigen uit het buitenland die tijdelijk worden aangetrokken voor het assisteren bij de redigering van wetten en verzorgen van trainingen ter versterking van de ambtelijke kwaliteit van het ministerie. Tot de activiteiten behoren: 1. het finaliseren wet Zekerheidsrechten op roerende goederen; 2. het wijzigen van de Wet Bedrijven en Beroepen op enkele artikelen en redigeren van uitvoeringsbesluiten. 3. Nieuwe Handelsregisterwet	
SRD. 180.000	Awareness activiteiten met betrekking tot de geconcipieerde wetten	
	Het is noodzakelijk dat er een traject wordt uitgezet om de samenleving te informeren m.b.t. de wetgeving die het ministerie regardeert. Tot de activiteiten behoren het houden van Seminar/workshop voor stakeholders teneinde hen bekend te maken met de wet.	
SRD. 400.000	TOTAAL RAMING CODE 61307	

80707 - Beleid handelsdiversificatie

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het doel om de internationale economische rechtsorde te versterken is om de markttoegang van Surinaamse goederen en diensten tot de wereldmarkt te waarborgen en te vergroten. Om dit te bereiken zal EZ haar invloed aanwenden bij de onderhandelingen dan wel heronderhandelingen in o.a. CARICOM, CARIFORUM en WTO verband. Voortvloeiende uit de internationale organisaties m.b.t. handel komen ook voort programma's gericht op het ontwikkelen van het ondernemersklimaat om zodoende de onevenwichtige handelsbalans van ontwikkelingslanden weg te werken.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026: Het vergroten van de markttoegang van Surinaamse goederen en diensten Om dit te bereiken zal EZ haar invloed aanwenden bij de onderhandelingen dan wel heronderhandelingen in o.a. CARICOM, CARIFORUM en WTO verband. Voortvloeiende uit de internationale organisaties m.b.t. handel komen ook voort programma's gericht op het ontwikkelen van het ondernemersklimaat om zodoende de onevenwichtige handelsbalans van ontwikkelingslanden weg te werken.

Programma **80707** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2026 begroot op **SRD. 1.000.000,-**

Verantwoordelijke: DEZ/ ODH		
SRD.	445.000	Implementatie CARICOM Single Market and Economy (CSME)
		Gezien het uiteenlopend karakter en de diverse maatregelen, die dienen worden getroffen betreffende de te implementeren issues inzake CSME, wordt wederom de Interdepartementale CSME Commissie ingesteld en uitgebreid met enkele actoren gezien de omvangrijke beleidsgebieden en overlappings met andere vakministeries. De implementatieproces van de diverse issues is gerelateerd aan verschillende activiteiten, stakeholders en heeft een voortdurend karakter waarbij enigszins een richtige aanpak is vereist. Hierbij zal alles verder procesmatig en/of planmatig worden uitgevoerd waarbij het directe doel is dat de vernieuwing of verandering, die vereist is om de economische vooruitgang teweeg te brengen, wordt opgenomen in de dagelijkse werkzaamheden en hiermee de CSME implementatieproces efficiënt verloopt. Hier wordt er jaarlijks een stand van zaken gegeven aan de CARICOM Staatshoofden vergadering over de implementatie van de omvangrijke beleidsgebieden om te geraken tot een gemeenschappelijke markt en economie. Doel van de activiteit: het implementeren van de issues in nationaal, regionaal en internationaal verband. Deze zal bijdragen tot capaciteitsversterking, ontwikkeling van nationale, regionale en internationale strategieën, beschikbare data verschaffing, zorgdragen voor verbeterde relaties en verantwoordelijkheden van stakeholders, etc.
SRD.	555.000,-	Opzetting databank van Non-Confirming Measures Project (NCM project)
		In 2016 keurden de Ministers van de CARICOM tijdens de 43ste COTED, goed dat er een project voor het opzetten van een databank "Non-Confirming Measures (NCM's)" wordt uitgevoerd. Dit project is onderdeel van de liberalisering verbintenissen in regionale handelsovereenkomsten. De databank zal ook sectoren, subsectoren of activiteiten omvatten voor de lidstaten die zich de flexibiliteit willen voorbehouden om niet-conforme maatregelen aan te passen of te handhaven. Belangrijk voor het project was dat er een samengesteld team bestaande uit diverse functionarissen, die kennis hebben over wet- en regelgeving, handel- en investeringsdiscipline werd gevormd. Dit team moest daarna sensibiliserings sessies volgen zodat ze zeer vertrouwd zijn met de doelstellingen van het project, de structuur en de overeengekomen methodologie voor het identificeren en documenteren van deze beperkende maatregelen. Gedurende het hele project zal het team de maatregelen van Suriname herzien die van invloed zijn op de handel in diensten en investeringen in elk gebied van economische activiteit. Het team zal dus wetten, voorschriften, regels, procedures, beslissingen, administratieve acties en andere maatregelen beoordelen om een ontwerprijst van de bestaande NCM's van Suriname te identificeren en samen te stellen. Ook zal er nationaal overleg worden gehouden om de ontwerprijst van NCM's te verifiëren.
SRD.	1.000.000,-	TOTALE RAMING CODE 80707

80732 - Beleid Interne Markt

Zie OP-Beleidsgebied(en): Productie, Ondernemerschap, werkgelegenheid en export & Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Prijscontrole, maar ook het opsporen en onderzoeken van feiten die strafbaar gesteld zijn bij of krachtens de Wet Economische Delicten. Hiermede wordt beoogd het terugdringen van criminaliteit op economisch gebied door de Economische Controle Dienst. Dit ter bescherming van consumenten. De afdeling Consumentenzaken (Coza) brengt consumenten bewustzijn bij omtrent consumenten gerelateerde onderwerpen zoals Wereld Consumentenrechten Dag welke jaarlijks wordt gevierd. Hieraan wordt jaarlijks een thema gekoppeld, uitgekozen door Consumers International. Met de Dienst voor de Waarborg en van het IJkwezen en het Surinaams Standaarden Bureau wordt de interne markt gecoördineerd op het gebied van wettelijke metrologie, standaardisatie, keuring en certificatie. Regulering van de interne markt maakt zich continue sterk om welvaart en welzijn te bevorderen voor de samenleving, door garantie te bieden aan de beschikbaarheid van basisbehoeften van de burgers, wat hen in staat stelt hun levensstandaard te verhogen, het milieu voldoende te beschermen en voldoende kansen te bieden aan eenieder.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2026: Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud zal gecontinueerd worden door de landelijke controlewerkzaamheden uitgevoerd volgens de Wet Economische Delicten door de ECD. De afdeling Consumentenzaken zal haar taken ter bescherming en informeren van consumenten voortzetten. Jaarlijks wordt onder andere WCRD belicht en dat zal eveneens het geval zijn in 2026. Het beleid voor het uitbannen van single use producten, waaronder styrofoam en single use plastic wordt voortgezet in 2025. Het gaat om wet- en regelgeving voor import- en gebruiksverboden, instrumenten voor uitfasering, en het bieden van alternatieve producten. Met SSB zullen activiteiten geïntensiveerd worden uitgevoerd op het gebied van consumenten welzijn. Het SSB zorgt ervoor dat nationale standaarden en meetstandaarden worden ontwikkeld. De Dienst Waarborg & IJkwezen houdt toezicht op de Metrologiewet en de Waarborgwet.

Programma **80732** is voor de volgende intensivering dienstjaar 2026 begroot op **SRD. 3.870.484**

Verantwoordelijk: DEZ/ODIM		
SRD.	332.764	Bewustwordingsactiviteiten i.h.k.v. Wereld Consumentenrechten Dag 2023
		Doel van de activiteit: het creëren van awareness bij consumenten en ondernemers m.b.t. hun rechten en plichten, alsook onderwerpen die gerelateerd zijn aan het thema. Jaarlijks wordt er op 15 maart Wereld Consumentenrechtendag (WCRD) herdacht, waaraan tevens een thema gekoppeld is. De afdeling Consumentenzaken (Coza) houdt awarenessactiviteiten op die dag en gedurende de rest van het jaar.
SRD.	600.000	Trainingen en stage i.h.k.v. consumentenbescherming en mededingingswetgeving en beleid.
		Doel van de activiteit: capaciteitsversterking i.h.k.v. Consumentenbescherming en mededinging. De functionarissen van het onderdirectoraat zullen getraind worden inzake consumentenbescherming en mededingings wetgeving en beleid door lokale als buitenlandse trainers. Verder zullen zij stage lopen bij consumenten en mededingingsautoriteiten in het buitenland.
SRD.	177.720	Awarenessactiviteiten m.b.t. voedselveiligheid. (Consumenten Welzijn)
		Doel van de activiteit: Creëren van Capaciteitsversterking en awareness bij zowel consumenten als ondernemers m.b.t. voedselveiligheidDe afdeling Consumentenzaken (CoZa) zal awarenessactiviteiten houden voor zowel consumenten als ondernemers m.b.t. onderwerpen gerelateerd aan voedselveiligheid (o.a. recall van voedselwaren, gebruik van landbouwchemicaliën en antibiotica in de agrarische sector). Vooralsnog zullen deze activiteiten in de volgende districten worden uitgevoerd, t.w.: in de districten Wanica, Commewijne, Saramacca en Nickerie.
SRD.	2.760.000	Landelijke controle werkzaamheden
		Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud. Dit zal getracht worden door monitoring van de prijzen van basis- en strategische goederen en evenals de controle van prijzen van deze goederen in de winkels c.q. supermarkten.
SRD.	3.870.484	TOTAAL RAMING CODE 80732

80733 - Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het ontwikkelen van beleid m.b.t. het Nationaal Kwaliteits Infrastructuur, waarbij diverse protocollen worden ontwikkeld voor sectoren ter waarborging van de kwaliteit en veiligheid van goederen en diensten.

Wijze van financiering: Begroting 2026 EZ (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Om Suriname's activiteiten, investeringen en exportgeleide handel in traditionele en niet-traditionele productensector uit te breiden voor het bereiken van duurzame economische groei en ontwikkeling, moet een professionele Nationaal Kwaliteits Infrastructuur (NQI) worden opgezet.

De Nationaal Kwaliteits Infrastructuur omvat het geheel aan processen voor kwaliteit en veiligheid van producten en diensten. Standaardisatie (certificering), metrologie, accreditatie en conformiteits beoordeling (conformity assessment) zijn de aspecten die allemaal de Nationaal Kwaliteits Infrastructuur vormen. Om deze aspecten te stimuleren en te realiseren zullen activiteiten gerelateerd aan NQI worden uitgevoerd en vervolgd worden in het dienstjaar 2025. Dit doet zij door het ontwikkelen van diverse protocollen voor sectoren, het uitvoeren van een Nationaal Certificerings Programma en het creëren van een nationaal exportkeurmerk voor Surinaamse producten. De Nationaal Kwaliteits Infrastructuur zal verder bijdragen aan de vergroting van de markttoezichtcapaciteit van regelgevende instanties, aangezien deze instanties vaak vertrouwen op het testen van productnormen/ kwaliteit. Bovendien zal het eveneens de consument ten goede komen, aangezien de ontwikkeling van de NQI de consument zal beschermen tegen gevaarlijke en niet-conforme verbruiksartikelen die nadelige effecten kunnen hebben op de gezondheid en veiligheid

Programma **80733** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2026 begroot op **SRD. 1. 107.048**

Verantwoordelijke: DEZ/ODIM		
SRD.	439.500	Nationaal Certificerings Programma
		Selectie- en begeleidingstraject voor de certificering van bedrijven in de industriële sector en trainen van gekwalificeerde gecertificeerde auditors en het opstellen van nationale certificerings protocollen.
SRD.	500.000	Het opzetten van National Quality Infrastructure t.b.v. economische ontwikkeling
		Doel van de activiteit: Het bevorderen van het ondernemersklimaat en de waarborging van de kwaliteit van goederen en diensten die worden aangeboden aan de consument. Het voorbereiden van het beleid m.b.t. het Nationaal Quality Infrastructure, waarbij diverse protocollen zullen worden ontwikkeld voor sectoren.
SRD.	167.548	Het creëren van een nationaal exportkeurmerk voor Surinaamse producten.
		Het creëren van een nationaal exportkeurmerk of uitbreiding van het Made in Suriname (MiS) keurmerk naar een exportgarantie keurmerk uitgegeven door het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie in samenwerking met het bedrijfsleven.
SRD.	1.107.048	TOTAAL RAMING CODE 80733

80735 - Economische planning en ontwikkeling

Doelstelling: het creëren van een efficiënt en effectief economisch beleid die van belang zal zijn voor zowel de overheid, de ondernemers als de consument.

Wijze van financiering: Begroting 2026 EZ (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026: het verzamelen, verwerken en analyseren van data, alsook het uitdraaien van statistieken ter ontwikkeling en ondersteuning van het beleid. Een deel van de data zal ook verkregen worden vanuit de dependances van het Ministerie van EZ. In 2026 zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd namelijk het opzetten en onderhouden van een databasesysteem en het data infrastructuur voor de dependances

Het programma **80735** is voor het jaar **2026** begroot op **SRD. 300.000**

Verantwoordelijke: DEZ/ ODIM		
SRD.	300.000	Het verzamelen, verwerken en analyseren van data (o.a. goederen, importeurs) voor het efficient en effectief uitvoeren van het beleid
		De afdeling Algemeen Economisch Beleid zal data verzamelen, verwerken en analyseren, alsook het uitdraaien van statistieken, waarbij deze informatie gebruikt zal worden ter ontwikkeling en ondersteuning van het beleid. Een deel van de data zal ook verkregen worden vanuit de dependances. - Opzetten en onderhouden van een database systeem - Infrastructuur voor de dependances
SRD.	300.000	TOTAAL RAMING CODE 80735

80736 - Ontwikkelen Intellectual Property

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: ontwikkelen van intellectuele eigendommen (een nieuw idee, verbeterd product/ dienst) welke leidt tot een economische activiteit, behoeft bescherming.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Een beleidskader voor intellectuele eigendom zal worden opgesteld als tool voor de economische ontwikkeling, stimuleren van innovatie en productie.

Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden. Voorts wordt gewerkt aan de modernisering van het registratiesysteem middels upgrading van het systeem inzake merken, ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland en het initiëren van de registratie van modellen en tekeningen ter nakoming van de verdragsrechtelijke plichten en verruiming van de dienstverlening. Een verbeterde en verruimde dienstverlening leidt ertoe dat de overheid een stijging van inkomsten tegemoet mag zien. Innovatie draagt zorg voor de basis om condities te scheppen voor ontwikkeling.

De external audit van BIE wordt voortgezet in 2026. In februari 2019 is Bureau Intellectuele Eigendom gecertificeerd volgens Quality Management System (QMS) ISO 9001:2015 standaarden. Voornoemd systeem is ontworpen om consequent te voldoen aan de verwachtingen van de cliënten van BIE door de factoren die de kwaliteit van dienstverlening zou kunnen beïnvloeden, te identificeren en te reguleren. Daarnaast heeft de QMS een ingebouwd mechanisme die het mogelijk maakt continu te werken aan het verbeteren van de doeltreffendheid van de dienstverlening van BIE.

De certificering vergt dat BIE elk jaar een “external audit” ondergaat, hetgeen inhoudt dat jaarlijks nagegaan dient te worden indien de werkprocessen en werkprocedures volgens voornoemde standaarden geschieden. De audit van BIE is noodzakelijk teneinde te verzekeren dat het niveau en de te verlenen diensten gegarandeerd van kwaliteit zijn. De external auditing zal door het bedrijf DQS Management System Solution worden uitgevoerd.

Het programma **80736** is voor het jaar 2026 begroot op **SRD. 2.500.000,-**

Verantwoordelijke: DO/ODBIE		
SRD. 1000.000		Institutionele versterking Bureau Intellectuele Eigendom (Fysieke verhuizing)
		Het faciliteren van het Bureau Intellectuele Eigendom w.o: fysieke verhuizing, ondersteuning ICT, aankoop kantoorinventaris
SRD. -		Het formuleren van beleid inzake Intellectueel Eigendom (instellen commissies per onderdeel)
		Het opstellen van een beleidskader voor intellectuele eigendom als tool voor de economische ontwikkeling, stimuleren van innovatie en productie. Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden (SRD 1.405.000)
SRD. 1.054.000,-		Moderniseren van een Registratie system
		Het upgraden van het registratie systeem inzake merken, modellen en tekeningen en octrooien ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland. Een verbeterd systeem zal ertoe leiden dat de overheid een stijging van aanvragen c.q. inkomsten tegemoet mag zien.
SRD. 141.000		Capaciteits versterking
		Capaciteitsversterking t.b.v. het personeel, overheidsmedewerkers en de private sector inzake intellectuele eigendom
SRD. 215.000		Behouden van het Quality Management Systeem BIE
		Het behouden van het Quality Management System van BIE voor het opleveren van kwaliteit in de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland.
SRD. 90.000		Bemannen van het Onderdirectoraat Bureau Intellectuele Eigendom
		In het concept organogram van het Ministerie heeft BIE nieuwe afdelingen die resorteren onder het onderdirectoraat dat bemand moeten waaraan invulling aan gegeven moet worden.
SRD. 2.500.000,-		TOTAAL RAMING CODE 80736

80740 - Ontwikkeling innovatie ecosystemen

Zie OP-Beleidsgebied(en): Productie, Ondernemerschap, werkgelegenheid en export & Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Het promoten van alternatieve en betere energiemogelijkheden o.a. Solar adoption bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026: Uitvoering van de aanbevelingen uit het project Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) zal verder geïmplementeerd worden in 2026 met overheid middelen.

De implementatie van het zonnepaneel plan welke met behulp van de Inter-American Development Bank (IDB) is samengesteld is reeds uitgevoerd. Het algemeen doel van het project is het bevorderen van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie maatregelen in Suriname, middels:

- ☐ Het uitwerken van een energie en efficiëntie diagnose;
- ☐ Het verrichten van een marktonderzoek betreffende de haalbaarheid voor de opwekking van energie uit alternatieve (duurzame) bronnen;
- ☐ Het bevorderen van de lokale productie.

Het programma **80740** is voor het jaar 2026 begroot op **SRD. 300.000 =**

		Verantwoordelijke: DTI
SRD	300.000,-	Promotie van zonnepanelen en energie efficiëntie projecten in Suriname
		Uitvoering van de aanbevelingen gedaan in het eindrapport Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) ter verbetering van de Ease of Doing Business. Dit project bestaat de volgende 3 componenten : 1. Stimuleren v.h. gebruik v. zonnepanelen (in de uitvoering) 2. Stimulering v. energie efficiëntie in gebouwen v. Suriname 3. Capaciteitsversterking vr. bovengenoemde zaken (reeds courtesy meeting met Indiase Ambassadeur).
SRD	300.000,-	TOTAAL RAMING

80746 - Ontwikkeling Industriële Sectoren

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het scheppen van de basis facilitering voor het vergroten en diversifiëren van de productiecapaciteit middels een ketenbenadering (value chain) waarbij nieuwe sectoren voor diversificatie van de productie geïdentificeerd worden.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage) & Caribbean Development Bank (schenkingen).

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De mogelijkheden zullen worden bekeken voor de opzet van Speciale Economische Zones (SEZ) op verschillende lokaties. De Wet Speciale Economische Zones zal in public private werkgroep worden besproken en samengesteld.

Het project Marketing en Branding van SMEs in Caricom zal met een grant van de Caribbean Development Bank worden uitgevoerd.

Programma **80746** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2026 begroot op **SRD. 3.600.000, =** voor de volgende intensiveringen:

		Verantwoordelijke: OD/ODI
SRD	750.000,-	Wet Speciale Economische Zones
		Hierbij zullen de stakeholders worden geïdentificeerd. Public- private werkgroep worden samengesteld en de wet speciale economische zones wordt opgezet.
SRD	1.000.000,-	Waardeketen Ontwikkeling
		Identificatie en ontwikkeling van de waardeketen
SRD	950.000,-	Landelijke werkgroepen
		Opstellen van werkgroepen Industriële zonering en waardeketen Ontwikkeling
SRD	900.000,-	Marketing en Branding van SME in Caricom
		Ontwikkeling van een gezamenlijke export gerichte marketing strategie voor SME's
SRD	3.600.000,-	TOTAAL RAMING

80747 - Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het creëren van een gunstige faciliterende omgeving voor de particuliere sector waarbij ondersteunende wetgeving waaronder de uitvoeringsbesluiten van de Wet Bedrijven en Beroepen, de Wet op de Jaarrekening, Wet op Zekerheidsrechten op roerende goederen, een platform voor Electronic Single Window, digitalisering van bedrijfsvergunningen enzovoorts worden opgepakt. Immers, volgens de Wereldbank zijn Kleine en middelgrote ondernemingen (KMOs) de belangrijkste instrumenten om werkgelegenheid, ontwikkeling van de waardeketen, groei en economische en sociale inclusie en veerkracht te bevorderen.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage) en Lening WBG

Beleidsintensiveringen voor 2026:

In samenspraak met de private sector wordt een duidelijk en efficiënt KMO-beleid gevoerd en verder ontwikkeld worden. Een van de hoofdbeleidsactiviteiten hierbij is de verdere ontwikkeling van het KMO Fonds. Het KMO Fonds heeft als doel facilitering vanuit de overheid op het gebied van toegang tot kredieten voor de (startende) micro en kleine ondernemingen en in het bijzonder de productieondernemingen en tevens productie ondersteunende ondernemingen.

Bij de ondersteuning en facilitering van KMO's wordt extra aandacht geschonken aan begeleiding en ondernemerschapstrainingen (waaronder het schrijven van een Business Plan), marktinformatie en toegang tot financieringsmogelijkheden, toegang tot buitenlandse markten voor afzet van Surinaamse produkten enzovoorts.

Er worden ondernemerschapstrainingen verzorgd via de dependances van het ministerie.

Het KMO Fonds maakt een nieuwe start. Het nieuw KMO- bestuur welke op 29 juni 2021 is geïnstalleerd. Dit zal resulteren in een versneld tempo werken aan de volledige operationalisering van het KMO – Fonds/ KMO Unit waarbij duidelijke richtlijnen en procedures die vooraf zijn vastgesteld betreffende het begeleidend traject van ondernemers door de KMO-unit en de afhandeling van ingediende financieringsaanvragen.

De uitvoering van het Wereldbank project: Suriname Competiveness and Sector Diversification Project

wordt voortgezet. Dit project loopt tot juni 2025. Dit project wordt samen uitgevoerd met het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Het Ministerie van EZOTI voert component 2 uit.

Dit component richt zich op het verbeteren van managementcapaciteit bij Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs), investeringen in productiviteit, upgraden en support van MSME's alsook grants en hervormingen van het investeringsklimaat.

Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten.

Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten.

Dit component zal uitgevoerd worden middels:

Component 2a: Het project Suriname's Growth Enterprises ten behoeve van ondernemerschap om via business development support en matching grants export readiness te stimuleren. Het contract met de Suriname's Growth Enterprises technical services provider zal getekend worden in het laatste kwartaal van dit jaar. Binnen dit project zullen 160 Micro, Small, and Medium Enterprises geselecteerd worden voor business development support. Hiervan zullen 80 ook een matching grant (eigen bijdrage plus schenking) ontvangen. Dit project zal nog eens 70 bedrijven ondersteunen die in een waardeketen van 3-7 firms opereren. Het totaal directe begunstigde komt op 230 Micro, Small, and Medium Enterprises. Dit project zal resulteren in een 15% toename van inkomsten van Micro, Small, and Medium Enterprises die projectondersteuning zullen krijgen. Hiervan is 40% gereserveerd voor vrouwelijke ondernemers; en

Component 2b: Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Hierbij zijn een 14-tal wettelijke en beleidshervormingen ter versterking van governance en concurrentievermogen van de geïdentificeerde industrieën (mining, agribusiness en toerisme) opgenomen. Het Ministerie is voor dit jaar reeds gestart met aanpassingen van de secured transactions wet, de uitvoeringsbesluiten van de wet Bedrijven en Beroepen, mededingingswet en consumentenbeschermingswet.

Het programma **80747** is voor het jaar 2026 begroot op **SRD 7.023.000,-** =

		Verantwoordelijke : DO/ODO/ODI
SRD	350.000,-	Onderzoek lijst 20 primaire basis goederen
		Onderzoeken en kijken naae de lijst van de 20 primaire basisgoederen om aan te geven welke produkten/ basisgoederen vervangen kunnen worden met locale produkten waar zij begeleid zullen worden voor product ontwikkeling
SRD	695.000,-	Het versterken en faciliteren van bestaande (doorstartende) ondernemingen
		Ondernemers zullen versterkt, gefaciliteerd en begeleid worden om hun productie op te voeren en ook werkgelegenheid te creëren
SRD	261.000,-	Het doen definieren van het begrip MKMB voor het beleid
		De begrippen Micro, Kleine en Middelgrote Bedrijven (MKMB) zullen gedefinieerd worden i.s.m andere stakeholders.
SRD	1.210.000,-	Het trainen van ondernemers landelijk
		Kleine ondernemers zullen getrained en begeleid worden
SRD	172.000,-	Voortgang KMO fonds
		De private sector zal versterkt worden om te kunnen produceren en de productie te kunnen opvoeren middels startkapitaal. Het minimale bedrag is opgenomen vanwege het beperkt budgetkader.
SRD	900.000,-	Het Stimuleren van duurzaamheid binnen ondernemerschap
		Ondernemers zullen gestimuleers worden middels trainingen en begeleiding in duurzaam ondernemen .
SRD	3.000.000,-	Business en Trade Beurzen
		Het organiseren en faciliteren van afzet en informatie beurzen ter stimulering van ondernemers
SRD	435.000,-	Capaciteits versterking van het personeel
		De medewerkers zullen ook getrained
		Entrepreneurs Pitch
		Middels een competitie moeten ondernemers hun producten en bedrijf presenteren waarbij er een winnaar wordt uigekozen
SRD	7.023.000,-	TOTAAL RAMING

80748 - Ontwikkeling innovatie ecosystemen

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat eenieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creëert om het levensonderhoud wereldwijd te verbeteren.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Er zal gewerkt worden aan het ontwikkelen van een innovatiebeleid. De mogelijkheid zal worden bekeken voor het opzetten van een Centraal Fab Lab. Fablabs leveren een bijdrage aan importvervanging en facilitering van ondernemerschap en onderwijs. Voorts zal voor een efficiëntere afhandeling van vergunningsaanvragen voor bedrijven en beroepen een modern web based versie voor Suriname ontwikkeld worden.

Het programma **80748** is voor het jaar 2026 begroot op **SRD. 2.850.000** voor de volgende intensiveringen:

Verantwoordelijke: DTI		
SRD.	700.000	Ontwikkelen innovatie beleid
		Het verder formuleren en uitbreiding /inrichting van het directoraat Technologische Innovatie. Het aanschaffen van apparatuur en meubels ter facilitering van het aangetrokken personeel. Het aangaan van nationale en internationale partnerschappen ter facilitering van het innovatie klimaat van Suriname.
SRD.	\$50.000	Business Licencing
		Het verbeteren van de efficiëntie en toegankelijkheid van het zakelijke licentieproces door het bestaand systeem te herzien en een moderne 'web-based' en internationaal compatible versie voor Suriname te implementeren. Het systeem is reeds geïmplementeerd. Onderhoud van apparatuur voor dit project. Eventueel vervanging, uitbreiding en nieuw aanschaf van apparatuur voor een vlot en duurzaam verloop van dit project.
SRD.	400.000	Ondersteuning "hands on innovatie" geïnitieerd door de private sector
		Het ministerie zal een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren. De private sector initiatieven die "hands on innovatie stimuleren.
SRD.	900.000	Stichting Innovatie Netwerk Suriname (voorloper: Industrial Innovation Service Center)
		Wat is gestart als te zijn het Industrial Innovation Service Center Saramacca Kanaal op de eigendomslocatie aan de Saramacca doorsteek, en getransformeerd moest worden naar een Industriële Incubator en Innovatie centrum is na voorgesprekken met eerst de IDB en nu vernieuwde afspraken met de Wereldbank verder omgezet tot de opzet van de Stichting Innovatie Netwerk Suriname. Gezien het feit dat de renovatie c.q. de sloop van het oude pand van HIT nooit geschied is vanwege ten eerste de COVID Pandemie en daarna het verlopen van de periode van de toen gemaakte afspraken. De keuze voor de opzet van het Innovatie Netwerk Suriname is ontstaan uit gesprekken en vernieuwde inzichten met zowel partners in hoger onderwijs alsook ondernemers die afgestudeerden zijn van de FabLab Academy. De partners zijn onder andere de Faculteit der Technologische Wetenschappen (Anton de Kom Universiteit), het Polytechnisch College (PTC), het Natuurtechnisch Instituut (NATIN), maar daarnaast ook de kleinere private labs zoals IoTLab, Codettes, Stg. Proibitas en ook nog het ZapLab als onderdeel van Villa Zapakara. Het ultieme doel is om in dit laboratorium c.q. incubator aan zowel ondernemingen in de opstartfase maar ook studenten ondersteuning te bieden in het ontwikkelen van hun creative en innovatieve ideeën middels advies, begeleiding om hierdoor de professionele en administratieve zelfstandigheid te stimuleren. Door middel van het Innovatie Centrum zal innovatie vooral gestimuleerd worden ter verbetering van de productie, de productiviteit en dienstverlening. De nieuwe afspraken zijn nu gesteld op een MoU die aangegaan wordt met de Anton de Kom Universiteit waarbij het Laboratorium op hun terrein dichterbij het hoger onderwijs zal worden opgezet. De aangegeven raming zal gebruikt worden voor de renovatie en logistieke inrichting van een bestaande laboratorium op FT&W. De aanschaf van de machines en onderdelen zal middels een grant van de Wereldbank geschieden.
SRD.	2.850.000	TOTAAL RAMING CODE 80748

91401 - Handelsfacilitering

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: voortzetting van de facilitering van de handel middels transparante in- en uitvoerprocedures en best practices. Eén van de verplichtingen die voortvloeien uit de World Trade Organization WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation Comite welke nu in uitvoerende fase is.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Er zal gewerkt worden aan het actualiseren van het ‘Harmonized System’ (HS) coderingen.

Ter verbetering van het ondernemersklimaat alsook in het kader van verdere implementatie van handelsfacilitering en elementen zal het uitgeven van een CARICOM certificate of origin worden toegelicht.

Het ministerie zal via de verdere implementatie van Suriname Electronic Single Window (SESW) bijdragen aan het digitaliseren van de administratieve procedures bij de import en export.

Door de verdere uitvoering van CARICOM Interactive Marketplace Suspension Procedure (CIMSuPro) zullen vrijstellingen buiten de CARICOM transparant en vergemakkelijkt worden. Ondernemers zullen middels trainingen en bewustwordingssessies vertrouwd gemaakt met dit systeem.

Het ministerie zal in overleg met DNA, de komende periode zich inzetten teneinde de ratificatie van de CARIFORUM – EU- EPA te bewerkstelligen aangezien dat ondermeer onze markttoegang kan waarborgen en bevorderen met de EU.

Programma **91401** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2026 begroot op **SRD 49.250.000,-**

Verantwoordelijke: DEZ/ ODH	
SRD. 722.400	National Trade Facilitation Hoewel globalisering en handel nieuwe kansen bieden, zijn er uitdagingen. Ontwikkelingslanden kunnen om vele redenen moeite hebben om op wereldschaal te concurreren: Inefficiënte of ontoereikende systemen van transport, logistiek of douane; Slechte connectiviteit in telecommunicatie, financiële markten of informatietechnologie; Gecomplieerde regelgevende omgevingen die nieuwe investeringen ontmoedigen; Concurrentieverstorend gedrag van grote marktspelers of kartels die innovatie, productiviteit of marktgroei belemmeren. Dit zijn allemaal handelsaspecten binnen handelsfacilitering gericht op het simplificeren en transparanter maken van de handelsprocessen/procedures. Een van de verplichtingen die voortvloeien uit de WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation Committee. De taken van betreffende Committee zullen o.a. zijn het coördineren van de activiteiten van Trade Facilitation, waarbij de volgende werkzaamheden moeten worden uitgevoerd: • Adviseren terzake internationale notificatie's van trade facilitation maatregelen. • Adviseren van de minister van EZ inzake handelsgerelateerde activiteiten; • Het voorbereiden van concept wetswijzigingen of nieuwe wetsontwerpen rekening houdende met de hedendaagse ontwikkelingen binnen de regionale en multilaterale handel; • Bevorderen van de onderlinge communicatie tussen de stakeholders. In dit kader zullen er bewustwording programma's zoals presentaties, workshops, seminars en programma's voor de media worden ontwikkeld en • het ontplooiën van alle andere activiteiten die van belang zijn.
SRD. 47.573.600,-	Suriname Electronic Single Window Voortzetting van de handelsfacilitering blijft nog van kracht. De uitvoering van het project voor de instelling van een Electronic Single Window for Trade is in een vergevorderd stadium voor implementatie. Importeurs, exporteurs en scheepvaartmaatschappijen zullen via een centraal punt op een digitale manier vergunningen kunnen aanvragen. Dit is een belangrijk onderdeel/ speerpunt van handelsfacilitering. Voor het beter faciliteren van de handel, alsook het transparanter maken van de invoer en uitvoer. Dit zal zorgdragen aan de internationale verplichtingen voor het traceerbaar/zichtbaar maken van de documenten voor de administratieve afhandeling van de invoer en uitvoer. Door de volume van alle importen en exporten te laten geschieden door de SESW zal de overheid een duidelijk beeld hebben van de producten die Suriname binnenkomen en uitgaan. SESW zal een real time data kunnen verstrekken waardoor beleid effectief kan worden aangestuurd en de economische weerbaarheid van Suriname verbeteren. Doel van de activiteit: Het verbeteren als ook transparantie bieden bij het drijven van handel met Suriname
SRD. 667.200,-	Implementatie van de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA) Ter voorbereiding alsook begeleiding van de implementatie van de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement, zal een interdepartementale Commissie opgezet worden. De hoofdverantwoordelijke voor de Implementatie van de EPA is het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ). Met de beoogde handelsdiversificatie is van eminent belang dat de handel met een van onze belangrijkste handelspartners n.l. de EU, wordt gewaarborgd. Het uitblijven de implementatie van de EPA ligt alleen ten nadele van onze economische ontwikkeling waarbij wij niet alleen moeten denken aan de doorstroom van goederen en diensten maar ook aan de technische assistentie welke wij mislopen door het niet ratificeren van de CARIFORUM-EU EPA. De commissie is de voorloper om te geraken tot een EPA Implementatie Unit, die belast zal worden met begeleiding van en aanspreekpunt zijn voor alles dat de EPA regardeert: - Toelichten van kern elementen van de overeenkomst - Export van de EU naar Suriname - Export van Suriname naar de EU - Rules of Origin (Regels van Oorsprong) en cumulatie en - Overzicht van assistentie voor ontwikkeling. Doel van de activiteit: Het geven van inzicht in de kansen en mogelijkheden die de EPA biedt als ook de activiteiten die de EU Commissie op nationaal gebied voor Suriname heeft bewerkstelligd.
SRD. 286.800,-	CimSuPro Awareness Session "In 2010 werd het CARICOM Interactive Marketplace and Suspension procedure (CimSuPro) geïntroduceerd door dhr. R. Doekhie. Het betreft een virtuele marktplaats waarop grondstoffen kunnen worden aangeboden door de CARICOM lidlanden. Tevens is CimSuPro het virtuele loket waar vrijstellingen(suspension) van invoerrechten kunnen worden aangevraagd. Het doel van CIMSUPRO is de handel en productie binnen de CARICOM te bevorderen. Om de handel tussen CARICOM- lidstaten te bevorderen is besloten dat de producenten eerst binnen de CSME moeten zoeken naar producten en afzetmarkten. Via CIMSUPRO kan je zien wat voor producten er binnen de CARICOM te verkrijgen zijn. Indien de producten niet in de CARICOM geproduceerd worden of niet voldoen aan onder andere de vereiste technische specificatie bestaat de mogelijkheid voor producenten om via dit systeem de Common External Tariff (CET) suspension procedure te starten. De Suspension aanvraag is dan gelijk in alle CARICOM landen zichtbaar. In dat kader is het nodig om de verschillende stakeholders klaar te maken van de database, tegelijkertijd zullen de ondernemers ook getraind moeten worden hoe hun producten op de database te plaatsen dan wel te uploaden. Er zullen 2 training sessie's worden verzorgd."
SRD. 49.250.000,-	TOTAAL RAMING CODE 91401

Onderbouwing Suriname Electronic Single Window

USD	25.000,-	USD 12.500 Monthly Infra Charges from May 2025 to June 2025
USD	37.500,-	USD 12.500 Monthly Infra Charges from February 2025 to April 2025
USD	37.500,-	USD 12.500,- Monthky Infra charges from november 2024 to Januari 2025
USD	37.500,-	USD 12.500,- Monthly Infra charges from February 2024 to April 2024
USD	37.500,-	USD 12.500,- Monthly Infra charges from August 2024 to October 2024
USD	500.000,-	Installment #2 for Maintence and support already completed till June 2021
USD	250.000,-	Installment #2 for Maintence and support already completed till June 2021
USD	500.000,-	Installment #1 for maintence and support, stabilisation & KT for the periode from July 2021 to december 2024
USD	500.000,-	Installment #1 for maintence and support, stabilisation &KT for the periode from july 2021 to december 2024
USD	250.000,-	Installment # 1 for maintence and support, stabilisation & KT for the periode from july 2021 to december 2024
USD	500.000,-	Installment #1 for maintence and support, stabilisation & KT for the periode from july 2021 to december 2024
USD	2.675.000,-	TOTAAL

92001 - Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het stimuleren van de economie en door internationale samenwerking de productie en handel bevorderen.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2026 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft als lid van diverse regionale en internationale handelsorganisaties contributieverplichtingen namens de Staat Suriname. Sinds 2015 zijn echter veel autorisaties, inclusief die voor contributies, uitgebleven. Hierdoor heeft het ministerie niet aan zijn contributieverplichtingen kunnen voldoen, wat heeft geleid tot een aanzienlijke betalingsachterstand bij deze organisaties. Over de dienstjaren 2022, 2023 en 2024 heeft het ministerie deze achterstand voor een redelijk deel kunnen inlopen middels het voldoen van de betalingen van ruim SRD. 143.160.553,77

Het niet nakomen van de contributieverplichtingen gedurende meerdere jaren kan verschillende nadelige gevolgen hebben, zoals:

- Een verzwakte onderhandelingspositie van de staat Suriname
- Beperkte of geen stemrechten bij deelname aan conferenties
- Geen optimale deelname aan activiteiten georganiseerd door EZ
- Het mislopen van voorzieningen van bepaalde regionale en internationale organisaties

Programma **92001** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2026 begroot op **SRD. 10.000.000**

Verantwoordelijke: DEZ		
SRD.	10.000.000	Contributie verplichtingen
		Het Ministerie heeft jaarlijks contributieverplichtingen die zij moet nakomen aan verschillende organisaties om de internationale samenwerking op zowel bilateraal als multilaterale niveau te onderhouden. De contributie verplichtende organisaties zijn a.a.: CARICOM, OTN, CEDA, CCC, WTO, UNIDO, CI, WIPO, CROSQ, ISO, SMIC ETC.
SRD.	10.000.000	TOTAAL RAMING CODE 92001

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren 2024-2026

Programma 05 ICT (Automatisering)					
	Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
5	ICT (Automatisering)				
60508	Digitale Informatiestromen				
	Optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving mbt de dienstverlening van het min EZOTI	Het creeren van awareness van diensten van het ministerie van Economische Zaken, gebruikmakende van de meest effectieve kanalen.	De optimalisering van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders met betrekking tot de dienstverlening van het Ministerie is via verschillende bronnen geïntensifieerd: Intern: Een projectdossier voor de uitvoering van het Document Management Systeem (DMS) voor de afdeling DIV is opgemaakt en het raadvorstel is hiervoor ingediend. Extern: 1.Het Project Business Licencing (digitalisering van het vergunningensysteem): Leveraging digital technology to improve the business environment in Suriname SU-T1149• waarvan de uitvoering in een vergevorderde stadium verkeert: 2. een projectvoorstel ingediend voor het opstellen van standaard operationele procedures bij het verlenen van vergunningen binnen het initiatief Caribbean Business Enabling Environment Reform (CBEE-R). CBEE-R, wordt uitgevoerd door de United States Agency for International Development (USAID); 3. Youtube Walkthroughs van het PKF, NOFA, SURGE programma gemaakt.	1. Het project Document Management Systeem (DMS) is afgerond en in gebruik genomen; 2. Het vergunningensysteem is volledig gedigitaliseerd waarbij alle adviserende instanties reeds in het systeem zijn opgenomen, alle aanvragen worden via dit systeem ingediend, waarbij de afhandeling online te volgen is; 3. De youtube walkthroughs verlopen goed en hebben hun beoogde doel bereikt.	De informatiestroom naar interne en externe stakeholders is verbeterd en de dienstverlening is verbeterd en efficiënter
	Verbetering informatiestroom	Gebruikmakende van digitale kanalen de gemeenschap informeren over toegang tot kapitaal in samenwerking met nationale en internationale organisaties ter verbetering van het ondernemersklimaat in zijn algemeenheid en meer specifiek het vergroten van innovatievermogen voor diversificeren van de Surinaamse Economie. In dit kader kunnen er commissies worden ingesteld voor het uitvoeren van dit beleid.	1.In het kader van economische groei en diversificatie wordt het project: "Enhancing ICT skills and promotion digital inclusion in Suriname RG-T4201 " ism Compete Caribbean voor een bedrag van US\$ 160.000,-. Dit project is goedgekeurd op 5 juni 2023 en thans in uitvoering. Compete Caribbean is gestart met het procurement proces voor uitvoeren van component 1 en 2 2. Project: Assessment for setting a Baseline for triggering Economic Diversification with ICT job Opportunities ingediend bij CCDEM (Canada- Caricom Expert Deployment Mechanism, beter bekend als Catalyste+) voor technische ondersteuning en is hiervoor in aanmerking gekomen.	1. Het project: "Enhancing ICT skills and promotion digital inclusion in Suriname RG-T4201 " bevindt zich in afrondende fase; 2. Het Project: Assessment for setting a Baseline for triggering Economic Diversification with ICT job Opportunities ingediend bij CCDEM is in uitvoering.	

7	Onderzoek en Ontwikkeling	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
80735	Ontwikkeling Industriële Sectoren				
	Industriële zonering	Opzet van de opzet van Special Economic Zones (SEZ)	Interdepartementale commissie is ingesteld, beleidsdocument reeds opgesteld, inde 2de afse wordt er gewerkt aan de Wet voor de opzet van Special Economic Zones (SEZ)	De wet voor de opzet van SEZ is in ontwerp aanwezig en reeds ingediend bij de DNA.	De wet voor de opzet van SEZ is reeds goedgekeurd in de DNA.
	Waardeketen Ontwikkeling	Identificatie en ontwikkeling van de waardeketen	In uitvoering (zie activiteit 5 bij beleidsprogramma Ontwikkeling Ondernemersklimaat en Concurrentievermogen vis het SURGE project	In het kader van het Surge Project zijn vele bedrijven in aanmerking gekomen voor business support services en matching grants die aan waardeketenontwikkeling doen.	In het kader van het Surge Project zijn vele bedrijven in aanmerking gekomen voor business support services en matching grants die aan waardeketenontwikkeling doen.
	Landelijke werkgroepen	Opstellen van de werkgroepen Industriële Zonering en Waardeketen	Interdepartementale commissie is ingesteld voor SEZ,	Interdepartementale commissie is verlengd en voert haar taken verder uit	Interdepartementale commissie is verlengd en voert haar taken verder uit
	Versterking van de productie sector	Ondersteuning aan kennis overdracht en certificering	Nog op te starten	Een Plan hiervoor is aanwezig	Een Plan hiervoor is aanwezig
	Marketing en Branding van SME in Caricom	Ontwikkeling van een gezamenlijke export gerichte marketing	Dit project is deels uitgevoerd. Launch van het project heeft plaatsgevonden	Het Evaluatierapport is opgestuurd naar Caribbean Development Bank. Het project is voortgezet.	Het project is voortgezet.
80707	Beleid Handelsdiversificatie	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Verlenging van de Suriname Coalition of Service	De ontwikkeling van een Nationaal Plan voor Diensten die parallel loopt met het Regional Strategic Plan for Services	In voorbereiding met Caricom Secretariaat	Sectorale scan van diensten met de potentiële mogelijkheid voor deelname aan de olie-en gassector.	Identificatie van de dienstensector met de potentie om deel te nemen in de olie-en gassector.
	Verlenging Non-Conforming Measures (NCM's) Commissie	Instelling Commissie om wetten, voorschriften, regels, procedures, beslissingen, administratieve acties en andere maatregelen beoordelen om een ontwerprijst van de bestaande NCM's te identificeren en samen te stellen	In november 23 is een goedkeuring gekomen vanuit RVM voor instelling van de commissie	Het identificeren en overzichtelijk maken van de maatregelen binnen de dienstensector dat buitenlandse investeringen mogelijk kan belemmeren om te investeren in de dienstensector (zogenoemde discriminatie van FDI) vanwege de bescherming van de sector (vb het leveren van diensten etc.)	Een overzicht van de maatregelen en een notificatie naar de WTO met betrekking tot die maatregelen gecategoriseerd naar wet, sector etc.
	Verlenging van de Interdepartementale CARICOM Single Market and Economy (CSME) Implementatie Commissie	Instelling van een Interdepartementale CSME Commissie	Reeds een rapport over de stand van zaken over de implementatie van CSME	1. De Commissie over de implementatie CSME is verlengd: 2. Het implementatie proces is gecontinueerd en rapportage is opgestuurd naar het CARICOM Secretariaat.	Dat een deel van de CSME is geïmplementeerd en dat tenminste de hoogste prioriteit gebieden zoals vrij verkeer van personen, double taxation agreement en de mutual recognition agreement zijn geïmplementeerd.

	Instelling Commissie introductie klachtenformulier en procedure ter voorkoming van onjuiste behandeling in het personenverkeer binnen de CARICOM	De introductie van de klachten formulier en procedure	Ism met Ministerie van Defensie (Immigratie Dienst) heeft ODIH training verzorgd voor immigratie ambtenaren, Er komt een vervolgtraject waarbij gaan samenwerken met Defensie voor het digitaliseeren van het klachtenformulier.	Een rapport over de huidige situatie van Suriname met betrekking tot de procedure over behandeling van klachten van CARICOM Nationals.	Een handleiding over de behandeling van klachten. Trainingen aan diensten die betrokken zijn bij de grens.
	2-daagse Complaint procedures training o.b.v. CARICOM trainingsmanual	Capaciteitsversterking van immigratie-ambtenaren in de hele regio.	idem	De Capaciteit van de immigratie dienst is versterkt.	Getrainde en gekwalificeerde immigratie dienst dat up to date is met de complaint procedure van CARICOM.
	Deelname aan de 6de China International Import Expo 2023	Met de deelname aan de CIIIE 2023 wordt door het Ministerie beoogd de economische groei te bevorderen door middel van het geven van bekendheid van Surinaamse producten en diensten aan China.	Suriname heeft deelgenomen aan de CHIE 2023 in Shanghai gehouden tussen 5-10 november 2023.	De bekendheid van Surinaamse producten en diensten in het buitenland is toegenomen	De bekendheid van Surinaamse producten en diensten in het buitenland is toegenomen
80735	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Onderzoek lijst 20 primaire basisgoederen	De lijst van de 20 primaire basisgoederen om aan te geven welke produkten/ basisgoederen vervangen kunnen worden met lokale produkten	nog geen uitvoering	Een rapport en een actieplan is uitgezet door een externe surinaamse consultant voor de vervanging van 20 basis-strategische goederen met lokaal geproduceerde goederen.	De aanbevelingen en het actieplan zijn in uitvoering
	Het versterken en faciliteren van bestaande (doorstartende) ondernemingen	Ondernemers zullen versterkt, gefaciliteerd en begeleid worden om hun productie op te voeren.	1. Het Ministerie heeft 1 ondernemerschapstraining voor VOS Studenten georganiseerd in het schrijven van een bedrijfsplan en marketing op 17 aug 2023; 2. Voorts is er een driedaagse “train de trainers” trainingsprogramma over riskmanagment op woensdag 27 september 2023 gehouden in Hotel Babylon. waarbij er 21 personen van binnen en buiten het ministerie getraind zijn tot trainers.	Business Development Support en eventueel Matching Grants voor KMO's zijn uitgevoerd.	Business Development Support en eventueel Matching Grants voor KMO's zijn voortgezet.
	Het definiëren van het begrip MKMB voor het beleid	De begrippen Micro, Kleine en Middelgrote Bedrijven (MKMB) zullen gedefinieerd worden i.s.m. andere stakeholders	Draft Policy document wordt in Juli 2023 gefinaliseerd en de Final Policy document is op 16 oktober 2023 aangeboden aan het minister van EZOTI. Aanbevelingen gedaan in het rapport zullen verder uitgewerkt en geïmplementeerd worden	Aanbevelingen uit dit Rapport zijn uitgevoerd. En in werking	Een duidelijk beleid voor KMO's is aanwezig

	Het trainen van ondernemers landelijk	Kleine ondernemers zullen getraind en begeleid worden	Het landelijke trainingsprogramma is voorbereid.	Het landelijke trainingsprogramma is opgestart en in uitvoering.	De trainingen zijn gehouden.
	Voortgang KMO fonds	De private sector zal versterkt worden om te kunnen produceren en de productie te kunnen opvoeren middels startkapitaal	De beheersovereenkomst KMO – Fonds met de Trustbank Amanah is getekend op 13 oktober 2023. Verwacht wordt om spoedig kredieten uit deze fonds te verstrekken.	1.Toegang tot kapitaal voor KMO's tegen aantrekkelijke rentes. 2. Er zijn leningen verstrekt: 3. Er is voldoende bekendheid gegeven aan het Fonds.	Toegang tot kapitaal voor KMO's tegen aantrekkelijke rentes
	Het stimuleren van dorpsgemeenschappen aangaande ondernemerschap	Ondernemers in de verre gebieden zullen gestimuleerd worden middels trainingen	Het landelijke trainingsprogramma is voorbereid.	Het landelijke trainingsprogramma is opgestart en in uitvoering.	De trainingen zijn gehouden.
	Ondernemers Desk	Hulpverlening en versnellen van dienstverlening ter stimulering van ondernemers	Een raadsvoorstel is hiervoor ingediend	Ondernemerschap, werkgelegenheid en export is verbeterd.	Ondernemerschap, werkgelegenheid en export is verbeterd.
	Capaciteits versterking van het personeel	De medewerkers zullen ook getraind worden	Nog niet uitgevoerd	Capaciteitsversterking tbv het personeel, deelnemen aan trainingen, aantrekken van juristen zijn uitgevoerd.	Capaciteitsversterking tbv het personeel, deelnemen aan trainingen, aantrekken van juristen is uitgevoerd.
	Entrepreneurs Pitch	Middels een competitie moeten ondernemers hun product en bedrijf presenteren waarbij er een winnaar wordt uitgekozen	Het Ministerie is gestart met de programma Succesvolle ondernemers met als doel ondernemers te promoten en daarnaast Surinamers te motiveren om ondernemersgericht te denken. In de eerste aflevering hebben wij een gesprek met de ondernemer van Tropical Pride Chips Factory N.V.	Entrepreneurs Pitch is uitgevoerd	Entrepreneurs Pitch is uitgevoerd
	Worldbank SCSD Suriname Competitiveness and sector diversification Project	Het ondernemerschap via matching grants om export readiness stimuleren. Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate.	In het kader van het project Suriname Competiveness and Sector Diversification (SCSD) programma is het bedrijf Solidaridad is verantwoordelijk voor de uitvoering van het SURGE-project (component 2a) en is al gestart met het bieden van technische ondersteuning. In totaal zijn thans 135 bedrijven die ondersteuning zullen krijgen. De eerste PITCH is gehouden op 12 en 13 oktober 2023 waarbij ondernemers hun plan konden presenteren voor de commissie. De eerste 10 matching grant contracten zijn getekend op 13 november 2023. Inmiddels heeft de tweede pitch reeds plaatsgevonden waarbij 13 bedrijven zijn geselecteerd. De contracten worden binnenkort getekend.	Business Development Support en eventueel Matching Grants voor minimaal 115 bedrijven waarvan 40% vrouwelijke ondernemers zijn uitgevoerd.	Business Development Support en eventueel Matching Grants voor minimaal 115 bedrijven waarvan 40% vrouwelijke ondernemers zijn uitgevoerd.
80740	Ontwikkeling Innovatie en Eco Systemen	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Ontwikkelen innovatie beleid	Het verder formuleren en uitbreiding /inrichting van het directoraat Technologische Innovatie. Het aanschaffen van apparatuur en meubels ter	Directoraat is bememd met 8 mensen die bezig zijn ontwikkelen van het beleid 1. Innovation Fair		Nieuwe ontwikkeld beleid die meestroomt met de meest recente en up-to-date technologie en innovatie. Volledig ingericht directoraat qua meubel en apparatuur. Versterking van het directoraat met staff en personeel. Vergroot en

		facilitering van het aangetrokken personeel. Het aangaan van nationale en internationale partnerschappen ter facilitering van het innovatie klimaat van Suriname.			adequaate (inter)nationale netwerk /partnerschappen.
	Business Licencing	Het verbeteren van de efficiëntie en toegankelijkheid van het zakelijke licentieproces door het bestaand systeem te herzien en een moderne 'web-based' en internationaal compatible versie voor Suriname te implementeren. Aanschaf van apparatuur ter uitvoering van dit proces. Er is USD 24,000 in het Technical Cooperation Document van de IDB als bijdrage van Suriname voor dit project. Project: "Leveraging Digital Technology to Improve the Business Environment in Suriname"	Er is reeds een consultant aangetrokken om het om het platform te bouwen, waarbij er reeds een eerste en tweede demonstratie van het systeem heeft plaatsgevonden ten behoeve van het Ministerie. In totaal zullen er 6 demonstraties gehouden worden voor het Ministerie, waarna een definitieve launch van de software zal plaatsvinden.	Het introductie van een vernieuwde digitaliserings systeem voor de aanvraag van bedrijfsvergunningen waarbij de adviezen met adviesverlenende instanties versneld zullen worden verwerkt, waardoor ook de bureaucratie wordt weggewerkt.	Een nieuw aanvraag systeem (Applicatie) voor bedrijfsvergunningen om een effectieve en transparante vergunningsstelsel is ontwikkeld en geïmplementeerd. Het Project: "Leveraging Digital Technology to Improve the Business Environment in Suriname" is volledig uitgevoerd.
	Ondersteuning "hands on innovatie" geïnitieerd door de private sector	Het ministerie zal een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren. De private sector initiatieven die "hands on innovatie stimuleren.			Het ministerie zal blijvend programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren. De private sector initiatieven die "hands on innovatie stimuleren.
	Industrial Innovation service center Saramacca kanaal	De locatie aan de Saramacca doorsteek, dat eigendom is van HIT, zal getransformeerd worden naar een Industriële Incubator en Innovatie centrum. In een incubator worden ondernemingen in de opstartfase ondersteund middels ruimte, advies en professionele en administratieve zelfstandigheid. Door	Innovatie Centrum Door middel van een Innovatie centrum zal innovatie gestimuleerd worden ter verbetering van de productie, de productiviteit en dienstverlening. Daarnaast zal worden ingesteld een innovatie denktank, markerspace en er zal worden samengewerkt met instituten in het hoger onderwijs. De commissie is ingesteld. Inmiddels na gesprekken met de Wereldbank is er uitgeweken en gekozen voor de optie SURGE welke ook door de Wereldbank zelfs werd	Gesprekken met de Wereldbank afgerond en van start gegaan met de inrichting van het Innovatie Centrum. Start training voor facilitators en trainers voor het FabLab/Inno Centrum.	Volledig opgezet Innovatie Centrum, uitgerust met de nodige en minimale apparatuur conform FabLab standaarden. Toegankelijk voor zowel de private sector, ondernemers als studenten.

		middel van het Innovatie centrum zal innovatie gestimuleerd worden ter verbetering van de productie, de productiviteit en dienstverlening. Daarnaast zal worden ingesteld een innovatie denktank, markerspace en er zal worden samengewerkt met instituten in het hoger onderwijs. Aangegeven raming is bestemd voor ontwikkeling van het technisch plan en sloop en opruiming van huidige verouderde gebouwen.	voorgesteld. Er is reeds een naamsgoedkeuring voor 3 maanden voor de Stichting Innovatie Netwerk Suriname. De Statuten zijn voorbereid door de consultant. Het raadsvoorstel met invulling van de eerste bestuursleden ligt ook reeds klaar.		
80736	Ontwikkeling Beleid Intellectuele Eigendommen	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Institutionele versterking Bureau Intellectuele Eigendom (Fysieke verhuizing)	Het faciliteren van het Bureau Intellectuele Eigendom	Het raadsvoorstel voor de verhuizing en aanschaf van apparatuur is goedgekeurd.	Het index gebouw is volledig gerenoveerd	Bureau Intellectuele Eigendom is ondergebracht in het Index gebouw.
	Het formuleren van beleid inzake Intellectueel Eigendom	Het opstellen van een beleidskader voor intellectuele eigendom	Het Ministerie heeft in december 2023 een cooperation agreement getekend met de WIPO teneinde het merkenregistratie up te graden waarbij IPAS 2.7 wordt vervangen met IPAS 4.0.	Inschrijving van dienstmerken is wettelijk geregeld	Bureau Intellectuele Eigendom registreerd naast handelsmerken ook modellen en tekeningen.
	Moderniseren van een Registratie system	Het upgraden van het registratie systeem inzake merken	In het kader van het CARIPi welke gefinancierd door EUIPO is BIE thans bezig met het redigeren van een WET inzake modellen en tekeningen. Het Final Draft van deze concept WET zal in het eerste kwartaal 2024 gestuurd worden naar de RVM. Personeel van BIE zijn getraind in het examineren van merken, modellen en tekeningen, classificatie van merken in TM (Trade Mark) view en TM class	Online aanbieden van Intellectuele eigendeom gerelateerde diensten alsmede het online openstellen van het openbare register inzake merken	Verzoeken voor registratie van handelsmerken kan online worden ingediend en middels een werkvloer worden afgehandeld.
	Capaciteits versterking	Capaciteitsversterking t.b.v. het personeel, overheidsmedewerkers en de private sector	Niet uitgevoerd		
	Behouden van het Quality Management Systeem BIE	Het behouden van het Quality Management System van BIE	Niet gerealiseerd vanwege ontbreken financiële middelen	Werkzaamheden van Bureau Intellectuele geschiedt conform ISO 2001-2015 standaard	Kwaliteit dienst verlening van Bureau Intellectual eigendom (BIE) is verbeterd en voldoet aan de verwachtingen van de cliënten van BIE

	Vorbereiden opzetten van een IP commercial and technology Transfer Knowlegde unit	Een consultant aantrekken om de lijnen uit te zetten ter voorbereiding en implementatie van een IP commercial en technology transfer unit.	Nog niet gerealiseerd	het project zal zijn gerealiseerd	
	Bemannen van het Onderdirectoraat Bureau Intellectuele Eigendom	het Onderdirectoraat BIE gaat uitvoering geven om de diverse afdelingen te bemannen	Er is 1 jurist aangetrokken en twee externe juristen belast met het screenen van verzoekschriften en concipieren van wetten. Juristen van BIE zijn getraind in examinatie van handelsmerken, vrijwarringsgevaar en design (modellen en tekeningen).	Bie personeel is versterkt van 6 tal nieuwe juristen waardoor de achterstand in screening van verzoekschriften wordt ingehaald en de juridische screening van verzoekschriften geschied efficiënter	Bie personeel is versterkt van 6 tal nieuwe juristen waardoor de achterstand in screening van verzoekschriften wordt ingehaald en de juridische screening van verzoekschriften geschied efficiënter.
80735	Onderzoek & Analyse	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Opzet en Operationalisering Statistiek en Analyse Unit.	Operationalisering Statistiek en Analyse Unit.	Deels uitgevoerd. De medewerkers van IM zijn getraind in SPSS en er is apparatuur en software aangeschaft voor het verwerken van data en het toepassen van statistische analyses. Ter afronding van de training zal er in januari 2024 examen afgelegd worden hierin.	De capaciteit van de functionarissen m.b.t. het verwerken van data en het toepassen van statistische analyses is versterkt.	De capaciteit van de functionarissen m.b.t. het verwerken van data en het toepassen van statistische analyses is versterkt.
80733	Beleid Nationaal Kwaliteits Infrastructuur	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Nationaal Certificerings Programma		Infosessies zijn hierover gehouden door SSB	Toename van aantal gecertificeerde bedrijven in Suriname.	Toename van aantal gecertificeerde bedrijven in Suriname. Verhoogde kwaliteit van producten en diensten. Markttoegang is vergemakkelijkt.
	Het opzetten van National Quality Infrastructure t.b.v. economische ontwikkeling		Deels uitgevoerd. Ter upgradering van de Dienst Waarborg en Ijkwezen zijn er computers aangeschaft. Dit ter digitalisering van de processen van de dienst. Het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) heeft met Suriname Hospitality and Tourism Association (SHATA) (Co-Host) en het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme, met ondersteuning van de CARICOM Regional Organization for Standards and Quality (CROSQ) een nationaal "Nationaal Kwaliteitsdialoog" georganiseerd. De Nationaal Kwaliteitsdialoog is bedoeld om de kwaliteitscultuur te bevorderen binnen de regio.	1. Toename van het aantal geijkte middelen die voor handelsdoeleinden worden gebruikt. 2. De dienst Waarborg en Ijkwezen voldoet aan minimale eisen. 3. Het personeel heeft kennis van de werkprocedures en verricht werkzaamheden met in achtneming van veiligheidsregels. 4. De diensten verricht door de dienst Waarborg en Ijkwezen voldoen aan regionale en internationale standaarden.	1. Toename van het aantal geijkte middelen die voor handelsdoeleinden worden gebruikt. 2. De dienst Waarborg en Ijkwezen voldoet aan minimale eisen. 3. Het personeel heeft kennis van de werkprocedures en verricht werkzaamheden met in achtneming van veiligheidsregels. 4. De diensten verricht door de dienst Waarborg en Ijkwezen voldoen aan regionale en internationale standaarden.
	Het creëren van een nationaal exportkeurmerk voor Surinaamse producten		niet uitgevoerd	De concurrentie positie van Surinaamse bedrijven zijn versterkt op de internationale markten en het internationaal profileren van onze bedrijven en (sector) organisaties.	De concurrentie positie van Surinaamse bedrijven is versterkt op de internationale markten en het internationaal profileren van onze bedrijven en (sector) organisaties.

80732	Beleid Interne Markt	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Uitbanning/uitfasen single-use producten	De samenleving bewust maken van de negatieve impact van single-use	EZ vindt partner in Rotary Clubs voor uitbanning Single Use Plastic: Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft in vier Rotary Clubs een partner gevonden voor het uitbannen van Single Use Plastic. Door middel van het “Greener Together Milieuproject” wil de Rotary een bijdrage leveren aan het verbeteren van het milieu van ons land. Dit willen zij samen met EZ, het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu (ROM) en Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (OWC), de private sector en 15 scholen bewerkstelligen.	Personeel van EZ is bewust van de negatieve impact van single-use producten. Ondernemers en consumenten zijn bewust dat ze duurzaam moeten produceren en consumeren.	Personeel van EZ is bewust van de negatieve impact van single-use producten. Ondernemers en consumenten zijn bewust dat ze duurzaam moeten produceren en consumeren.
	Bewustwordingsactiviteiten i.h.k.v. Wereld Consumentenrechten Dag 2024	Bewustwordingsactiviteiten i.h.k.v. Wereld Consumentenrechten Dag 2024	Op 15 maart 2023 was de Launch van de activiteiten i.v.m. Wereld Consumenten Rechten Dag (WCRD) voor het jaar 2023. Het thema voor het jaar 2023 is ‘Empowering consumers through clean energy transitions’, wat betekent om consumenten te stimuleren om zoveel als mogelijk gebruik te maken van schone energie	Consumenten en stakeholders zijn bewust van hun rechten en plichten gekoppeld aan een specifiek thema van Wereld Consumenten Rechten Dag (WCRD)	Consumenten en stakeholders zijn bewust van hun rechten en plichten gekoppeld aan een specifiek thema van Wereld Consumenten Rechten Dag (WCRD)
	Trainingen en stage i.h.k.v. consumentenbescherming en mededingingswetgeving en beleid.	De functionarissen van het Onderdirectoraat zullen getraind worden inzake consumentenbescherming en mededingingswetgeving	niet uitgevoerd	De capaciteit van de functionarissen m.b.t. consumentenbescherming en mededingingswetgeving is versterkt.	De capaciteit van de functionarissen m.b.t. consumentenbescherming en mededingingswetgeving is versterkt.
	Training i.h.k.v voedselveiligheid .(Consumenten Welzijn)	Trainingen i.h.k.v voedselveiligheid verzorgen	niet uitgevoerd	Producenten en consumenten zijn bewust van de standaarden m.b.t. food safety en productveiligheid i.h.k.v. consumentenbescherming.	Producenten en consumenten zijn bewust van de standaarden m.b.t. food safety en productveiligheid i.h.k.v. consumentenbescherming.
	Landelijke controle werkzaamheden	Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud.	De landelijke controlewerkzaamheden worden onverkort uitgevoerd en voortgezet. Voor de periode juli-december 2023 is er een raadsvoorstel ingediend, een missive en autorisatie goedkeuring verkregen voor een bedrag van SRD 1.288.971,=. In het kader van landelijke controle is er een Orag-voorstel opgemaakt voor de aanschaf van twee containers voor de opslag van inbeslaggenomen goederen.	De markt resulteert in rechtvaardige en stabiele prijzen mede door toegenomen en betere marktinformatie en naleving van de bestaande en aan te passen wetgeving op het stuk van rechten en verplichtingen van consumenten, producenten of importeurs.	De markt resulteert in rechtvaardige en stabiele prijzen mede door toegenomen en betere marktinformatie en naleving van de bestaande en aan te passen wetgeving op het stuk van rechten en verplichtingen van consumenten, producenten of importeurs.
772	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie systemen	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026

	Promotie van zonnedaksystemen en energie efficiëntie projecten in Suriname	Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) ter verbetering van de Ease of Doing Business. Dit project beslaat de volgende 3 componenten : 1. Stimuleren v.h. gebruik v. zonnepanelen (in de uitvoering) 2. Stimulering v. energie efficiëntie in gebouwen v. Suriname 3. Capaciteitsversterking v. bovengenoemde zaken (reeds courtesy meeting met Indiase Ambassadeur). Aan het eind van dit project is het ministerie voornemens een installatie te plaatsen op haar gebouwen die als voorbeeld moet dienen.	Belangrijkste bevindingen: EE&DG Diagnose: Een grondige beoordeling van de huidige status van energie-efficiëntie en gedistribueerde opwekking in diverse sectoren. Methodologieën voor Subsidie Evaluatie: Onderzoek naar passende methoden om gesubsidieerde klanten te evalueren en ondersteunen in hun streven naar efficiënt energiegebruik. Certificering van EE&DG Apparatuur: Een voorstel voor certificeringsnormen en bijbehorende trainingsmateriaal om de implementatie van energie-efficiënte apparatuur te vergemakkelijken. Ontwerp van Fiscale & Economische Voordelen: Modellen en strategieën om fiscale voordelen en economische stimulansen te creëren die de adoptie van EE&DG bevorderen. Programma voor EE&DG in Openbare Gebouwen: Een specifiek plan voor het verbeteren van energie-efficiëntie in openbare infrastructuur. Afsluitende Workshop Presentatie: Een samenvatting van bevindingen en aanbevelingen gepresenteerd tijdens de laatste workshop.	Alternatieve en betere energie-mogelijkheden zijn gecreëerd en in gebruik	Alternatieve en betere energie-mogelijkheden zijn gecreëerd en in gebruik
9	Subsidies en Bijdragen	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
10927	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	Betaling van subsidie gelden voor de personeelskosten alsook de overige operationele kosten	De personeelskosten wordt maandelijks opgemaakt. Intussen is die van december 2023 reeds opgemaakt. Ook de achterstallige huurgelden worden uit de begroting betaald. 2. Voor de huurgelden voor de periode februari 2021 - juni 2022 is er een reçu opgemaakt. 3. Voor de tweede keer een “EU labeling and packaging requirement for CARIFORUM exporters” training verzorgd ism met ODIM 4. Etikettering: in juni 2023 heeft ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) in samenwerking met het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) een infosessie over etikettering gehouden. Importeurs, voor- en herverpakkers hebben deelgenomen aan de sessie die op 1 juni 2023 gehouden is.		
		Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026

10928	Surinam Business Forum(SBF)	de ontwikkeling van de lokale private sector, dit middels dialoog tussen de private sector met de publieke sector in een Public- Private Partnership (PPP)	Het nieuw bestuur van Surinam Business Forum is reeds ingesteld. Raadsvoorstel voor de remuneratie betaling van het Surinam Business Forum over het jaar 2022 en het eerste kwartaal van 2023 is reeds opgemaakt en ingediend bij de RVM	De ontwikkeling van de lokale private sector, dit middels dialoog tussen de private sector met de publieke sector in een Public- Private Partnership (PPP) voor het samenstellen voor het formuleren, samen uitvoeren en monitoren van een Nationale Strategie voor de ontwikkeling van de private sector in Suriname.	De ontwikkeling van de lokale private sector, dit middels dialoog tussen de private sector met de publieke sector in een Public- Private Partnership (PPP) voor het samenstellen voor het formuleren, samen uitvoeren en monitoren van een Nationale Strategie voor de ontwikkeling van de private sector in Suriname.
13	Wetgeving en Regelgeving				
61307	Beleid economische Wet & regelgeving	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
	Capaciteitsversterking i.h.k.v. Redigering wetgeving die van belang zijn voor het stimuleren van ondernemingsklimaat	De redigering van wetten en verzorgen van trainingen ter versterking van de ambtelijke kwaliteit van het ministerie	1. Door de Wereldbank is een consultant aangetrokken voor het redigeren van uitvoeringsbesluiten voor wet BB. In dit kader is het concept Besluit Vakbekwaamheidscriteria, Beoordeling commissie en Beroepenregister geredigeerd en voor een tweede screening bij Min Jus Pol.	Wettelijke regelingen zijn aangepast of ontwikkeld en werkt ondersteunend naar het bedrijfsleven toe. Volledige uitvoering wet BB.: gedeeltelijk uitgevoerd Wetgeving voor een goede registratie van ondernemingen en rechtspersonen Toegang tot krediet aan kleine ondernemers die geen onroerend goed bezitten. Wet op de Jaarrekening 1. aanpassing van de omvangscriteria en 2. minimale eisen voor het bestuurverslag: afgerond, maar nog niet goedgekeurd door RvM Elektronische AVA'S: afgerond, nog te behandelen door DNA Concept Handelsregisterwet. is afgerond: nog in uitvoering Concept wijziging Wet Bedrijven en Beroepen en Concept Staatsbesluiten ter uitvoering van de Wet Bedrijven en Beroepen is afgerond: niet afgerond, nog in uitvoering Finaal concept Handelsregisterwet na verwerking van alle bijdragen van stakeholders is afgerond : nog in uitvoering Finaal conceptwet Zekerheidsrechten op roerende goederen na verwerking van alle bijdragen van stakeholders	Wettelijke regelingen zijn aangepast of ontwikkeld en werkt ondersteunend naar het bedrijfsleven toe.

				is afgerond : Nog in uitvoering Finaal Concept wetswijziging en concept Staatsbesluiten ter uitvoering van de Wet Bedrijven en Beroepen na verwerking van alle bijdragen van stakeholders is afgerond : nog in uitvoering	
	Awareness activiteiten met betrekking tot de geconcipieerde wetten	De samenleving te informer m.b.t. de wetgeving die het ministerie regardeert	1. Wijziging Besluit KMO Fonds gepubliceerd. 2. Wijziging Prijsaanduidingsbesluit nog te publiceren. 3. Wijziging wetboek van Koophandel m.b.t. elektronische AVA's ter behandeling bij DNA. 4. Concept staatsbesluiten terzake het bestuurverslag en wijziging omvangscriteria in het kader van de wet op de jaarrekening nog te doen behandelen en goedkeuren door de RvM.1. 5. Screening van het Ontwerp wijziging Prijsaanduidingsbesluit heeft reeds plaatsgevonden door Min JusPol. De finale versie is reeds verstuurd naar de Staatsraad voor de Publicatie (juni 2023)	De samenleving is geinformeerd m.b.t. de wetgeving die het ministerie regardeert	De samenleving is geinformeerd m.b.t. de wetgeving die het ministerie regardeert

14	Internationale Samenwerking				
91409	Handelsfacilitering				
	Activiteit: Trade Facilitation Commissie (verlenging)	Verlenging van de commissie om het handels beleid te faciliteren		Het transparanter maken van de administratieve handelsprocedures alsook het efficient en effectief maken van de nationale handelsprocedures.	Ratificatie en Implementatie van de WTO Trade Facilitation Agreement (TFA). Het transparanter maken van de administratieve handelsprocedures alsook het efficient en effectief maken van de nationale handelsprocedures.
	Suriname Electronic Single Window	Uitbreiding van de implementatie van de Electronic Single Window for Trade	Het systeem wordt uitgerold zodat de administratieve procedure voor de invoer en uitvoer van goederen verder verbeterd. De meeste importen en exporten gaan via dit online systeem. De meeste instanties en instituten zijn reeds opgenomen in dit systeem. Er hebben heronderhandelingen plaatsgevonden met de uitvoerende bedrijf Crimson Logics en is er een contract variation getekend. Uit het Wereld Bank project ihkv van verbetering van investeringsklimaat, is er gezorgd voor apparatuur voor interne afdelingen en instanties die met dit systeem moeten werken. Missive ontvangen, deelbetaling voor implementatie van SESW heeft reeds plaatsgevonden	Dat een significant deel van de overige diensten is aangesloten op SESW. Waaronder LVV (plantenbescherming), NIMOS etc.	Volledige administratieve verwerking van alle importen en exporten. Dus een ieder zal gebruik maken van dit systeem en mogelijke toename van de staatsinkomsten.

	CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA)Implementatie Commissie (verlenging en uitbreiding)	De commissie is de voorloper om te geraken tot een EPA Implementatie Unit	De EPA Commissie is ingesteld. Er is een rapport uitgebracht over de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de EPA.	De ratificatie en implementatie van de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA)	De ratificatie en volledige implementatie van de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA)
	EPA Phased Reduction Commissie	De implementatie van de EPA	Missive is in november 2023 ontvangen voor de uitvoering hiervan	Na de ratificatie van de EPA zullen de verplichtingen uit die overeenkomst, het deel van het goederen verkeer door deze commissie worden gedaan.	Volledige implementatie van de verplichtingen wat betreft het goederen verkeer.
	HS Implementatie Commissie	het up to date brengen van de Harmonized System	In overleg met het Dir belastingen is aangegeven dat hieraan gewerkt kan worden na de update van het ASYCUDA Systeem en implementatie van HS 2022	implementatie van de HS code 2022.	De volledige gebruik van de HS code 2022.
	Expiration date Suspension Request System	Het ontwikkelen van systeem waarbij we automatisch een digitale reminder krijgen van wanneer welke beschikking vervalt	Het identificeren van de stakeholders	Het uitbrengen van een rapport met daarin de aanbevelingen voor het bouwen van het systeem.	Een systeem dat de volledig operationeel is waarbij het Ministerie van Financien en Planning en het Ministerie van EZ de beheerder zijn.
	Certificate of origin / CARICOM Certificate of origin	Een needs assessment commissie wordt ingesteld ter verbetering van het process tot uitgeven van een CARICOM certificate of origin.	Het instellen van een commissie. Er zal eerst een identificatie plaatsvinden van de stakeholders.	Een rapport met daarin de aanbevelingen en proces voor het bouwen van een digitaal systeem.	Een volledig operationeel systeem waarbij het Ministerie van EZ de beheerder is.
	HS Search Engine	het opzetten van een portaal dat toegankelijk is voor publiek en bedrijfsleven en eenvoudig toegang geeft tot de HS-codes en tarieven	In consultatie met het directoraat Belastingen (douane),	Een rapport met daarin de aanbevelingen en proces voor het bouwen van een digitaal systeem.	Een volledig operationeel systeem waarbij het Ministerie van EZ en de douane de beheerder zijn.
	Suiname International Trade Window	Terprofessionalisering van de diensten van het Onderdirectoraat Internationale Handel is het noodzakelijk een Suriname International Trade Window (SITW)	Het identificeren van de digitale systemen voor het vergemakkelijken van de handelsprocedures	Het overzichtelijk maken van alle digitale systemen die de handelsprocedures transparanter maakt alsook vergemakkelijkt.	Een verbinding maken met alle sytemen die de handel vergemakkelijken, simplificeren en transparanter maken.

20	Contributies				
92001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	Het stimuleren van de economie en door internationale samenwerking de productie en handel bevorderen.	Reeds betaald: 1. Achterstallige contributie CARICOM Competition Committee (CCC) voor eerste kwartaal 2019; 2. Contributie CCC voor eerste kwartaal 2023; 3. Contributie CARICOM Regional Organization for Standards and Quality (CROSQ) 2018 - 2019 (deelbetaling); 4. Deelbetaling contributies CARICOM eerste kwartaal 2023. 5. Contributie CROSQ 2019 - 2020; 6. Contributie World Intellectual Property Right (WIPO) 2023; 7. Contributie World Trade Organisation (WTO) 2022 - 2023. 8. Deelbetaling van achterstallige contr Office of Trade Negotiations (OTN) over uitstaande schuld per 1e wk 2022 Nog in Proces: 1. Autorisatie Contributie CCC 2020; 2. Opmaak Autorisatie voor contributie Consumers International (CI) over de jaren 2015 t/m 2017 en het jaar 2023	De achterstanden zijn ingelopen en onze lidmaatschap is behouden bij de diverse internationale organisaties.	De achterstanden zijn ingelopen en onze lidmaatschap is behouden bij de diverse internationale organisaties.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	2.010	2.040	2.061	2.082
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	2.010	2.040	2.061	2.082
53110	Leges	0	0	726	730	735	740
53116	Vergunningsrecht voor het vestigen van bedrijven e.d.	0	0	630	640	650	660
53132	Justeerloon (ijkgelden)	0	0	650	665	670	675
53145	Bestekkosten	0	0	2	3	4	4
53153	Diverse vergoedingen	0	0	2	2	2	2

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53110 - Leges

Het Bureau Intellectuele Eigendommen (BIE) ressorterend onder het Directoraat Technologische Innovatie van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) zal conform haar bevoegdheden en verantwoordelijkheden zal evenals in voorgaande jaren ook in het jaar 2026 haar werkzaamheden zodanig uitvoeren zodat de Staat voldoende financiële middelen kan genereren. Maar het ministerie is toch hoopvol gestemd. De ontvangsten m.b.t. Vergunningsrechten voor Intellectueel Eigendommen voor het jaar 2026 zijn geraamd op een bedrag groot ca. **SRD. 726.000**

Prognose voor het jaar **2026** o.b.v. de voorgestelde tarieven:

Vergunningsrechten voor Intellectuele Eigendommen			
Omschrijving	Aant. Verzoekschriften	Tarieven in SRD.	Totaal Inkomsten in SRD.
Inschrijving	620	500.00	310.000
Vernieuwing	451	500.00	225.500
Overgang	210	250.00	52.500
Adreswijziging	165	200.00	33.000
Naamswijziging	200	200.00	40.000
Beperking w/d Warenlijst	25	100.00	2.500
Doorhaling	35	200.00	7.000
Niet gewaarmerkte afschrift	35	100.00	3.500
Gewaarmerkte afschrift	60	200.00	11.800
Overige			40.000
Totaal	1801		726.000

53116 - Vergunningsrecht voor het vestigen van bedrijven e.d.

Alhoewel het in 2019 gewijzigd beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (toen Handel, Industrie en Toerisme) m.b.t. de afdeling Bedrijfsvergunningen nog onduidelijk is, is voor wat betreft het verstrekken en/of verlenen van bedrijfsvergunningen een minimale raming opgenomen.

Ervan uitgaande dat het beleid conform de laatst goedgekeurde Wet op Bedrijven en Beroepen voortgezet zal worden, is middel "Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen" inclusief de zegelkosten voor het jaar 2026 geraamd op **SRD. 630.000, =**.

De geplande tariefsaanpassing van deze vergunningsrechten is al jaren een discussiepunt tussen de overheid en het Surinaams bedrijfsleven, hetgeen ertoe heeft geleid dat de verwachte inkomsten op basis van de voorgestelde tarieven tot heden is uitgebleven. Indien de doorvoering van de nieuwe tarieven een feit is, zal dit een mooie meevaller zijn voor de Staat Suriname.

Prognose voor het jaar **2026** o.b.v. de huidige tarieven:

Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen					
Omschrijving	Aantal	Eenheidsprijs		Totaal Inkomsten	
Nieuwe Vergunningen	550	SRD.	300.00	SRD.	165.000
Verlengingen	1505	SRD.	300.00	SRD.	451.500
(Leges) Zegelkosten	3000	SRD.	4.50	SRD.	13.500
			Totaal	SRD.	630.000

53132 - Justeerloon (ijkgeden)

De Dienst voor de Waarborg van het IJkwezen van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie hoopt ongeacht de omstandigheden in het jaar 2026 haar dienstverlening t.b.v. de gemeenschap voort te zetten. Conform de vastgestelde tarievenlijst hoopt deze dienst dit jaar wel de verwachte inkomsten te genereren door de uitvoering van het vastgestelde jaarplan.

De ontvangsten voor Justeerloon (ijkgeden) zijn voor het jaar **2026** geraamd op een bedrag groot **SRD. 650.000** Alhoewel het bedrijfsleven wordt geconfronteerd met tegenvallende inkomsten, overweegt het ministerie t.z.t. toch een tariefsverhoging daar de huidige tarieven al lang zijn achterhaald. Wanneer de tariefsaanpassing een feit zal zijn, is uiteraard nog niet duidelijk.

De ontvangsten voor justeerloon zullen gebaseerd zijn op de tarievenlijst per 1 mei 2016 vastgesteld door de Ministers van Handel en Industrie & Financiën. BFZ heeft nog geen nieuwe informatie hier omtrent ontvangen. (Wijzigingen voorbehouden).

- JUSTEREN VAN GEWICHTEN

A. Gewichten voor fijne wegingen (zoals apotheken en goudsmederijen):

- 1 mg. t/m 1000 mg. SRD. 4,00 per stuk

B Overige gewichten:

- van 0 gr - 500 gr. SRD. 3,12 per stuk
- van 500 gr - 1 kg. SRD. 4,00 per stuk
- van 1 kg - 5 kg. SRD. 7,50 per stuk
- van 5 kg - 10 kg. SRD. 10,00 per stuk
- van 10 kg - 20 kg. SRD. 20,00 per stuk
- van 20 kg - 25 kg. SRD. 35,00 per stuk
- van 25 kg - 50 kg. SRD. 60,00 per stuk
- van 50 kg- 1.000 kg. SRD. 100,00 per stuk

- VERGOEDINGEN VOOR EENVOUDIGE WERKZAAMHEDEN M.B.T. REPARATIE AAN:

- Toonbank weegschalen SRD. 40,00 per stuk
- snelwegers en balansen SRD. 60,00 per stuk
- Grondbascules SRD. 100,00 per stuk
- Weegbruggen SRD. 300,00 per stuk

- VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING

VANWEEGWERKTUIGEN(mechanisch / elektronisch):

- van 0 kg - 15 kg (ED) SRD. 31,25 per stuk
- van 15 kg - 30 kg SRD. 43,75 per stuk
- van 31 kg - 50 kg SRD. 50,00 per stuk

Balansen (EB):

- van 0 kg- 1 kg SRD. 40,00 per stuk

Hangklokwegers:

- van 0 kg- 30 kg SRD. 37,50 per stuk
- van 30 kg- 60 kg SRD. 43,75 per stuk
- van 60 kg- 100 kg SRD. 50,00 per stuk
- van 100 kg- 300 kg SRD. 62,50 per stuk

Toonbank weegschalen:

- van 0 kg - 6 kg SRD. 25,00 per stuk
- van 6 kg- 15 kg SRD. 31,25 per stuk
- van 15 kg- 25 kg SRD. 43,75 per stuk
- van 25 kg- 30 kg SRD. 50,00 per stuk

- VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING VAN GRONDWEEGWERKTUIGEN (mechanisch/elektronisch)

Grondbasculen:

- van 0 kg- 250 kg SRD. 60,00 per stuk
- van 250 kg- 500 kg SRD. 108,00 per stuk
- van 500 kg- 1.000 kg SRD. 150,00 per stuk

- VERGOEDING VOOR DIVERSE KEURING:

- Meetstokken SRD. 15,00 per stuk
- Maatkannen(1/2dl. tot 2 liter) SRD. 7,00 per stuk
- Pocketbalans SRD. 40,00 per stuk
- Opstap weegschaal(laag en hoog) SRD. 50,00 per stuk
- Babyweegschalen SRD. 50,00 per stuk
- Alcoholmeters SRD. 100,00 per stuk
- Remvertragingmeters SRD. 100,00 per stuk
- Tinmeters SRD. 100,00 per stuk
- Snelheidsmeters SRD. 100,00 per stuk
- Asdrukmeters SRD. 200,00 per stuk
- Roller-platen rem testbanken SRD. 300,00 per stuk
- Flow meters SRD. 120,00 per stuk

- KEURING OP VERZOEK:

- Balans B.A.F. 0 - 1 kg SRD. 50,00 per stuk

Snelwegers/ Hangkloksnelwegers:

- Van 0 - 30 kg SRD. 40,00 per stuk
- Van 30 - 60 kg SRD. 45,00 per stuk
- Van 60 - 100 kg SRD. 60,00 per stuk
- Van 100 - 300 kg SRD. 70,00 per stuk

Grondbasculen:

- Van 0- 250 kg SRD. 70,00 per stuk
- Van 250- 500 kg SRD. 30,00 per stuk
- Van 500- 1.000 kg SRD. 175,00 per stuk

Weegbruggen/Hangklokwegers (zware meetmiddelen):

- Van 1.000- 5.000 kg SRD. 200,00 per stuk
- Van 5.000- 35.000 kg SRD. 300,00 per stuk
- Van 35.000- 60.000 kg SRD. 400,00 per stuk
- Van 60.000- 120.000 kg SRD. 700,00 per stuk
- Van 120.000- 150.000 kg SRD.1.500,00 per stuk

VII VOLUMEMETINGEN: (Twee ijkperiodes in een jaar bij benzinepompen (nozzels))

- Bulkstations SRD. 200,00 per stuk
- Van Tankwagens SRD. 200,00 per stuk
- Benzine Pompen (nozzels) SRD. 35,00 per stuk
- Van Tankschepen SRD. 300,00 per stuk

- Inhoudsmaten:
- Van 0- 20 liters SRD. 50,00 per stuk
- Van 20- 200 liters SRD. 100,00 per stuk
- Van 200- 1.000 liters SRD. 150,00 per stuk
- Van 1.000- 10.000 liters SRD. 200,00 per stuk
- Van 10.000- 20.000 liters SRD. 400,00 per stuk
- Strooptanks SRD. 400,00 per stuk
- Alcoholtanks SRD. 400,00 per stuk
- Benzine Opslagtanks SRD. 500,00 per stuk

Essaailoon (bij het ijken van goud en zilver)

- Van 0 gram - 10 gram SRD. 3,40 per proef
- Van 10 gram - 20 gram SRD. 6,80 per proef
- Van 20 gram - 30 gram SRD. 10,20 per proef
- Van 30 gram - 40 gram SRD. 13,60 per proef
- Van 40 gram - 50 gram SRD. 17,00 per proef
- Van 50 gram - 60 gram SRD. 20,40 per proef
- Van 60 gram - 70 gram SRD. 23,80 per proef
- Van 70 gram - 80 gram SRD. 27,20 per proef
- Van 80 gram - 90 gram SRD. 30,60 per proef
- Van 90 gram - 100 gram SRD. 44,00 per proef

53145 - Bestekkosten

Ingeval het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie besluit middels openbare aanbestedingen goederen en/of diensten te zullen aankopen, dan zal voor de verkoop van een bestek (waarin de voorwaarden van levering zijn vervat) i.v.m.de inschrijving van de te houden openbare aanbestedingen SRD. 100, = per bestek aan kosten in rekening worden gebracht. De raming van dit middel wordt voor het jaar 2026 vastgesteld op **SRD. 2.000** uitgaande van de verkoop van ± 10 stuks bestek.

53153 - Diverse vergoedingen

Indien het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie specifieke activiteiten zal houden zoals trainingen, beurzen & tentoonstellingen, seminars/workshops t.b.v. ondernemers e.a. belangstellenden, waarbij een eigen bijdrage aan de participanten zal worden gevraagd, zullen deze ontvangsten als “Diverse Niet-Belasting Ontvangsten” t.g.v. de Staat worden geregistreerd. Voor het jaar 2026 zijn de “Diverse Ontvangsten” geraamd op minimaal **SRD. 2.000**

Afdeling 9. Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij

Het Ministerie van landbouw, veeteelt en visserij is verantwoordelijk voor het agrarisch beleid, welke met zich meedraagt onze voedselvoorziening, werkgelegenheid, deviezengenerering, duurzame ontwikkeling en regionale spreiding van economische activiteiten. Deze sector dient een belangrijke bijdrage te leveren aan de groei van de economie.

Het agrarisch beleid wordt uitgevoerd op basis van de volgende strategische doelen:

1. Het garanderen van nationale voedselzekerheid;
2. Het garanderen van voedselveiligheid conform internationale gezondheids- en voedselveiligheidsstandaarden;
3. Vergroten van de bijdrage aan de nationale economie middels productie verhoging, creëren van meer werkgelegenheid en vergroting van het exportvolume;
4. Bevorderen van duurzame en innovatieve productie- en teeltsystemen gekoppeld aan de agro- business (verwerking, marketing en klimaatsverandering);
5. Stimulering van de productie van niet-traditionele producten die geïmporteerd worden.

Uitgaande van het MOP 2022-2026 en het Verslag Pre-Nationale Dialogen mei 2023, wordt uitvoering gegeven aan het agrarisch beleid welke gericht is om de omgevingsfactoren en randvoorwaarden te creëren voor de ontwikkeling van de sector. Bij de uitvoering van diverse beleidsprogramma's is institutionele versterking van essentieel belang. Dit zal geschieden door het aanbieden van opleidingen en trainingen ten behoeve van upgraden van het personeel, alsook versterking van faciliteiten van het ministerie om de dienstverlening naar de agrarische sector te verbeteren.

In het belang van voedselzekerheid en voedselveiligheid worden de sanitaire- en fytosanitaire diensten van het ministerie adequaat verbeterd alsook wet- en regelgeving aangepast om uiteindelijk toegang tot markten te vergroten. De controle op in- en uitvoer van agrarische producten inzake voedselveiligheid wordt verbeterd door het inrichten van de faciliteiten op de grensposten. Ook wordt beoogd om de afbouw en inrichting van de nieuwe laboratoria (residu, veterinaire en plantdiagnostisch) te realiseren conform de internationale standaarden.

Verder is capaciteitsversterking noodzakelijk om de bovengenoemde werkzaamheden naar behoren uit te voeren ter garandering van voedselveiligheid.

Vanwege de strenge fytosanitaire eisen van onder andere de EU, op import van verse groenten en fruit, is het noodzakelijk om verbeterde technieken toe te passen. Ook vormen de non-tariff barriers een grote obstakel voor afzet in de CARICOM markt. In dit kader en tevens ter verduurzaming van de sector heeft het ministerie voornemens om verwerkings- en koelfaciliteiten voor groenten en fruit op te zetten.

Om de landbouwproductiviteit in het land te verhogen, worden investeringen gepleegd in infrastructuur en het beheer van irrigatie en drainage (I & D) systemen. Tevens zullen investeringen gepleegd worden in het verbeteren van de kwaliteit van beschikbare agrarische statistieken om adequate beslissingen te kunnen nemen over publieke- en private landbouwinvesteringen. In dit kader is in het eerste kwartaal van 2025 de landbouwtelling gehouden. De verwerking en analyse van de ingewonnen data is in proces. In het kader van de klimaatsverandering wordt de landbouwsector gestimuleerd in het gebruik van verbeterde technieken en productie onder gecontroleerde productie-omstandigheden. Tevens worden agrarische praktijk/trainingcentra opgezet om jongeren en belangstellende te stimuleren voor toepassing van moderne technieken in hun

bedrijfsvoering. Hiernaast worden productschappen in diverse subsectoren als rijst, visserij, melk en pluimvee voorbereid om het gemeenschappelijk belang te dienen middels goed overleg en duurzame samenwerking.

In de veeteeltsector zullen ondermeer investeringen worden gepleegd in de verbetering van de kwaliteit van de veestapel en uitbreiding van de Kunstmatige Inseminatie (KI) dienstverlening. De sanitaire positie van de diergezondheid zal verder worden versterkt en in overeenstemming worden gebracht met de standaarden, richtlijnen en aanbevelingen van de wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE). Suriname beschikt momenteel over de Mond-en-klauwzeer (MKZ) free status en het behoud hiervan geniet hoge prioriteit. Verder zal het beleid zich richten op capaciteitsopbouw van de sector, onder andere middels voorlichting en trainingen alsook capaciteitsversterking van het veeteelt productiekader voor een verbeterde dienstverlening.

Voor een duurzaam beheer van de visserijsector zal verdere uitvoering gegeven worden aan het vergunningenbeleid en controle op wet en regelgeving. Het terugdringen van bijvangst in de (trawl)visserij is van groot belang om de visserijsector te verduurzamen en zo te voldoen aan internationaal geldende regelgeving, die toelaat om de export van visserijproducten veilig te stellen. Om de IOO visserij activiteiten te minimaliseren, zal er gewerkt worden om internationale instrumenten als de Port State Measures Agreement (PSMA) in te zetten. Verder wordt de bouw van het aanmeersteiger te Nickerie gecontinueerd en tevens een aanvang gemaakt met de bouw van een sleepheiling. Ook worden meldpunten voorbereid om op te zetten voor vissers verkeer.

Gelet op de grote waardetoevoeging bij visserijproducten is er een grote groeipotentie in de visproductie, met name in de aquacultuur. Ter stimulering van de bevolkingsaquacultuur wordt er begeleiding en voorlichting gegeven aan de stakeholders. Middels het opzetten van een broedstation zal pootmateriaal beschikbaar zijn voor de kleine ondernemers in aquacultuur. In het planjaar wordt een aanvang gemaakt met het opzetten van het productschap Aquacultuur.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	378.550	378.550	469.273	451.037	432.800
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	365.050	365.050	447.373	430.049	412.725
610	Lonen en salarissen	0	0	305.050	305.050	371.749	357.451	343.153
611	Sociale premies	0	0	30.500	30.500	39.000	37.500	36.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	29.000	29.000	35.424	33.948	32.472
616	Sociale uitkeringen	0	0	500	500	1.200	1.150	1.100
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	13.500	13.500	21.900	20.988	20.075
620	Inventaris	0	0	7.000	7.000	8.400	8.050	7.700
621	Transportmiddelen	0	0	6.500	6.500	13.500	12.938	12.375

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

Het totaal aan lonen en salarissen bedraagt voor het jaar 2026, **SRD 305.050.000,00**.

De brutosalariskosten van ambtenaren die in loondienst zijn en een bezoldiging krijgen conform de functiewaarderingenopbouw van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, worden hier geboekt. Hierin zijn verder meegenomen de inhoudingen die voor of namens de ambtenaar in kwestie worden gepleegd, alsook eventueel andere toekenningen.

Verder wordt er continuïteit gegeven aan de deskundigheidsbevordering van het personeel door het voeren van een Human Resource - beleid gericht op het sturen, monitoren en uitvoeren van de beleidsstrategieën van het ministerie. Ook wordt er gewerkt aan de capaciteitsversterking van het personeel door trainingsprogramma's en andere vaardigheid bevorderende activiteiten.

Het personeel van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij telt in de maand juni 2025, 1.563 landsdienaren.

In de periode januari tot en met mei 2025 zijn 16 medewerkers met pensioen gegaan, 1 medewerker is overleden, 70 medewerkers in dienst getreden en zijn 4 medewerkers met ontslag gegaan. Verder zijn 7 medewerkers naar een ander ministerie overgeplaatst. Voor het jaar 2026 zijn er 52 medewerkers die een gratificatie zullen ontvangen.

Personeelsbestand naar kaderniveau en gender

Kaderniveau	Totaal	%	M	V
Hoger	160		70	90
Midden	437		142	295
Lager	966		636	330
Totaal	1.563		848	715

Personeelsbestand naar directoraat en kaderniveau

Directoraat	Kader			
	Lager	Midden	Hoger	Totaal
Landbouw	827	320	99	1.246
Veeteelt	34	51	22	107
Visserij	33	11	12	56
Landbouwkundig Onderzoek, Afzet en Verwerking	72	55	27	154
Totaal	966 (62%)	437 (28%)	160 (10%)	1.563

Gratificaties over 2026					Totaal ambtenaren
Aantal dienstjaren	25	30	35	40	
Aantal ambtenaren	6	32	13	1	52

610 - Lonen en salarissen

Het totaal aan lonen en salarissen bedraagt voor het jaar 2026, **SRD 305.050.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	249.468.000
61002	Vakantietoelage	23.000.000
61003	Overwerk	2.556.000
61004	Bonussen en Gratificaties	3.525.000
61006	Vacatiegelden	5.484.000
61013	Functionele toelagen	48.000
61014	Persoonlijke toelagen	4.950.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.245.000
61017	Waarnemingstoelage	430.000
61020	Telefoonvergoeding	900.000
61021	Representatievergoeding	3.420.000
61023	Vervoersvergoeding	2.040.000
61024	Overige vergoedingen	2.500.000
61025	Tijdelijk Personeel	5.484.000
Totaal		305.050.000

611 - Sociale premies

Naast lonen en salarissen worden ook de sociale premies begroot. Hieronder vallen de werkgeverslasten Pensioenfonds en werkgeverslasten Ziekenfonds. Het totaal aan sociale premies bedraagt voor het jaar 2026, **SRD 30.500.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	13.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	17.500.000
Totaal		30.500.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast de lonen en salarissen en sociale premies maakt het gebruik van goederen en diensten ook deel uit van de lopende uitgaven.

Deze post zal worden benut om medewerkers te voorzien van adequaat en voldoende werkmateriaal. De raming van de diverse specifieke posten is zoveel als mogelijk aangepast aan de huidige prijsontwikkelingen van goederen en diensten en bedraagt voor het jaar 2026, **SRD 29.000.000,00**. Deze zullen worden besteed aan het in stand houden van de fysieke werkomstandigheden zoals werkmaterialen, herstel en onderhoud, utiliteiten en energie en ook voor het behoud en verbetering van fysieke en intellectuele vaardigheden. De middelen worden ook benut voor de continuïteit en verbetering van de automatisering, maar ook de bevordering van het positief beeld van de sector en het Ministerie via beurzen en de media.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	55.000
61205	Deskundigen Binnenland	100.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	95.000
61210	Buitenlandse reiskosten	1.350.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.500.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	855.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	130.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	100.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	35.000
61221	Vergaderkosten	200.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.635.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	55.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	290.000
61238	Telefoon uitgaven	5.500.000
61240	Water	6.400.000
61241	Electriciteit	7.000.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	45.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61247	Schoonmaak	110.000

61248	Gereedschappen en Apparatuur	60.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	8.000
61250	Bewaking	350.000
61251	Voeding	20.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	1.700.000
61254	Onderzoekskosten	20.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	35.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	375.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	957.000
Totaal		29.000.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen maken ook deel uit van de lopende uitgaven.
Onder deze code vallen de kosten die gemaakt worden voor het ambtelijk personeel.
Het begroot bedrag is **SRD 500.000,00**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	450.000
61606	Poliklinische Kosten	50.000
Totaal		500.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De inventaris kosten zijn net als voorgaande kostensoorten gericht op het functioneren van het overheidsapparaat. Voor een goede facilitering van het personeel ter bevordering van onder andere een werkbare omgeving, motivatie en een vlotte uitvoering van de reguliere werkzaamheden, is voor 2026 een bedrag van **SRD 7.000.000,00** begroot.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	4.000.000
62004	Computers	2.500.000
62005	Printers	500.000
Totaal		7.000.000

621 - Transportmiddelen

Naast de inventaris kosten maken de transportkosten ook deel uit van de kapitaaluitgaven. Voor een vlotte uitvoering van de werkzaamheden zijn vervanging en aanschaf van transportmiddelen voor de directoraten van eminent belang. Hiervoor is een bedrag van **SRD 6.500.000,00** begroot.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.500.000
62103	Terreinwagens	2.000.000
62104	Pickup's	3.000.000
Totaal		6.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	1.131.612	1.131.612	1.456.687	1.406.061	1.239.981
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	38.850	38.850	48.840	46.807	44.770
10929	Alliance	0	0	1.700	1.700	3.600	3.450	3.300
10930	Stg. Landbouw Ontwikkeling Commewijne	0	0	1.600	1.600	2.400	2.300	2.200
10931	Stg. Nationale Parken	0	0	50	50	60	58	55
10932	Stg. Proeftuinen in Suriname	0	0	50	50	60	58	55
10933	Stg. Nationaal Rijst onderzoeksinstituut	0	0	35.350	35.350	42.420	40.653	38.885
10967	Stg. Experimentele Landbouw	0	0	100	100	300	288	275
141	Subsidie en Bijdragen	0	0	60.235	60.235	72.282	69.270	66.259
14103	Melkcentrale	0	0	25.000	25.000	30.000	28.750	27.500
14105	Subsidie aan Food & Agriculture Industries NV	0	0	35.235	35.235	42.282	40.520	38.759
201	Infrastructurele Werken	0	0	567.522	567.522	757.344	728.215	699.086
20112	Bouwkundige werken	0	0	30.000	30.000	39.000	37.500	36.000
20114	Cultuur technisch Onderhoud	0	0	284.472	284.472	369.814	355.590	341.366
20115	Reactivering waterschappen	0	0	33.100	33.100	43.030	41.375	39.720
20120	BuyerCredit Agreement	0	0	219.950	219.950	305.500	293.750	282.000
602	Institutionele Versterking	0	0	150.450	150.450	150.450	150.450	35.000
60202	Institutionele versterking	0	0	150.450	150.450	150.450	150.450	35.000
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	314.555	314.555	427.771	411.319	394.866
80710	Stimulering private sector	0	0	86.250	86.250	112.125	107.813	103.500
80711	Landbouwtelling	0	0	2.980	2.980	3.874	3.725	3.576
80712	Stimulering landbouw sector	0	0	100.188	100.188	130.244	125.235	120.226
80713	Veehouderij	0	0	87.000	87.000	113.100	108.750	104.400
80714	Visserij	0	0	20.000	20.000	32.500	31.250	30.000

80715	Landbouw infrastructuur en export promotion	0	0	15.137	15.137	19.678	18.921	18.164
80725	Staatsboerderij	0	0	2.500	2.500	13.000	12.500	12.000
80727	Patamacca	0	0	500	500	3.250	3.125	3.000

Toelichting : Programma's

10929 - Alliance

Middels een aangepast bedrijfsplan wordt in het planjaar gewerkt aan diversificatie van het bedrijf. Het bedrijf Alliance wordt verder gerehabiliteerd en geherstructureerd, conform ons huidig agrarisch beleid. Verder zal de infrastructuur worden gerehabiliteerd. Hierbij zullen de sluizen gerehabiliteerd worden met name aanpak van de sluiswanden en verbeteren van het sluishuis. Het herstel/rehabilitatie van de sluiswanden zal er voor zorgen dat het brakwater zoveel als mogelijk het plantareaal niet binnendringt. het zoutwater binnendringt. Hiermee kunnen de goede agrarische gronden behouden worden voor productie diverse gewassen m.n. Podosiri, kokosnoot, citrussoorten en andere gewassen (o.a zoete bataat). Verder zal de moedertuin worden uitgebreid met de verschillende citrussoorten ter behoud van het genenmateriaal en zal de kwekerij ook verder gemoderniseerd worden. vindt uitbreiding/modernisering van de proeftuinen plaatst. De verdere verjonging en diversificering zal worden voortgezet, met plantmateriaal van eigen kweek. Het begroot bedrag voor bovengenoemde activiteiten bedraagt het begrotingsjaar 2026 **SRD 1.700.000,00**.

10930 - Stg. Landbouw Ontwikkeling Commewijne

Deze stichting streeft ernaar om goed kwaliteit en gezond plantmateriaal van fruitbomen aan te maken voor lokaal verkoop aan boeren en ter stimulering van erfcultures. Het streven is om de verkoopcapaciteit te vergroten ter verhoging van de inkomsten om later kostendekkend te kunnen functioneren. Voor het begrotingsjaar zijn de volgende werkzaamheden gepland:

- Renovatie, uitbreiding en modernisering van de nursery (kassen)
- Nieuwe waterinstallatie voor de nursery (tuin) en moeder tuin.
- Egaliseren van achtertuin SLOC en opgraven nieuwe spaarwater.
- Aankoop: meststoffen, bestrijdingsmiddelen en andere benodigdheden voor het maken van plantmateriaal.
- Onderhoud van de tuinen en moedertuinen d.m.v. voorzien van nieuwe planten (moederbomen).
- Reparatie en verzekeren/keuring van de voertuigen.
- Investering in kader door opleidingen en vaktrainingen aan te bieden aan het personeel.
- Het verzorgen van trainingen aan boeren en hobby-telers in de fruitsector.
- Renovatie kantoorpand en magazijn

Voor het begrotingsjaar is een bedrag van **SRD 1.600.000,00** geraamd.

10931 - Stg. Nationale Parken

Deze stichting heeft als doel het aanleggen, inrichten en onderhouden van nationale parken in Suriname en het beheren en exploiteren van bedoelde parken in het belang van het Surinaamse publiek en het toerisme. Een nieuw bestuur van STINAPA zal geïnstalleerd worden en de acties zullen gericht zijn op duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo. Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is geraamd op **SRD 50.000,00**.

10932 - Stg. Proeftuinen in Suriname

Deze stichting heeft als doel het verrichten van onderzoek ter bevordering en verbetering van rationele teelt van land- en tuinbouwgewassen in Suriname.

Het nut van dit bedrijf is dat middels onderzoek, ziekten en plagen die land- en tuinbouwgewassen aantasten, uitgeroeid kunnen worden en hierdoor de kwaliteit van deze gewassen verhoogd kan worden. Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 50.000,00**.

10933 - Stg. Nationaal Rijst onderzoeksinstituut

Deze stichting streeft naar bevordering van de rijstcultuur in de ruimste zin des woord. Door het uitvoeren van wetenschappelijk en toegepast onderzoek door haar werkarm het Anne van Dijk Rijst Onderzoekscentrum Nickerie (SNRI/ADRON) wordt technologie beschikbaar gemaakt voor de rijstverbouwers en -verwerkers. De stichting zorgt er ook voor dat de rijstboeren over goed plantmateriaal kunnen beschikken. In dit kader is in 2014 een Zaaizaad Unit opgezet. Echter kan de effectuering van deze Unit nog niet goed van de grond komen omdat de benodigde fondsen niet ter beschikking worden gesteld. De stichting houdt zich bezig met het volgende:

- Uitvoeren van onderzoek betreffende het telen en verwerken van rijst;
- Het zuiver houden van de bestaande en het ontwikkelen van nieuwe rijstrassen;
- Onderzoek naar ziekten, plagen en onkruiden die door de klimaatsverandering steeds meer in importantie toeneemt;
- Het opzetten en het in standhouden van een zaaizaadaanmaak- en –distributiesysteem voor verzekering van beschikbaarheid van goed zaaizaad;
- Het verzamelen, documenteren, bewerken en verspreiden van informatie welke van belang is voor de rijstsector.

Verder is het doel van de stichting om samenwerking met instellingen in binnen- en buitenland aan te gaan, die op dezelfde terreinen werkzaam zijn. Voorts zorgt de stichting voor het bevorderen van en meewerken aan opleidingen ten dienste van de rijstsector. Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren, is in het planjaar 2026 **SRD 35.350.000,00** begroot.

10967 - Stg. Experimentele Landbouw

Deze stichting te Prins Bernardpolder zal de rijstonderzoekactiviteiten ondersteunen i.s.m. ADRON en de aanmaak van zaaizaad. In 2024 zijn 27 boeren in aanmerking gekomen voor arealen ten behoeve van productie van zaaizaad. Deze boeren zijn aangesloten bij de Coöperatie van Zaaizaadboeren (CoZaBo). In het planjaar zal een aanvang gemaakt worden met het opzetten van een droger. De activiteiten zijn geraamd voor **SRD 100.000,00**.

14103 - Melkcentrale

De Melkcentrale N.V. is een staatsbedrijf dat zich bezighoudt met de verwerking van rauwe melk die door de melkboeren wordt geleverd. Het beleid van het bedrijf richt zich op het gebruik van meer rauwe melk bij de verwerking. Dit geldt voor alle bedrijven die melk verwerken, waarbij naleving van de “Melkverwerking verordening”, in acht wordt genomen. Het bedrijf is met India Exim bank een creditline overeengekomen voor opzet van een UHT-lijn om langere houdbaarheid van melkproducten mogelijk te maken. De opkoopprijs van rauwe melk is verhoogd. Om de consumentenprijs van volle melk in sachet betaalbaar te houden voor de bevolking, zal als suppletie en bijdrage worden uitgekeerd. Voor het jaar 2026 is een bedrag begroot van **SRD 25.000.000,00**.

14105 - Subsidie aan Food & Agriculture Industries NV

Sedert het vertrek van de buitenlandse aandeelhouder is de overheid de enige aandeelhouder van FAI en is hierdoor genoodzaakt salaris subsidies aan het bedrijf FAI (FOOD AND AGRICULTURE INDUSTRIES NV) te verlenen om het bedrijf draaiende te houden en de wekelijkse export naar Trinidad en Barbados te garanderen. Er wordt fruit ten behoeve van de lokale markt afgezet en worden de lokale veehouders voorzien van fruit, die niet voor de menselijke consumptie geschikt is. Er is ook behoefte aan cruciale inputs voor de voortgang van de export naar de regio. In het dienstjaar 2026 zullen er extra middelen nodig zijn om de productie en export te verhogen. Dit bedrijf is volledig overgenomen door de Overheid, het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij.

Ter continuering van het productieproces en de garandering van de salarissen van het personeel van FAI is voor het dienstjaar 2026 een bedrag van **SRD 35.235.000,00** op de begroting geplaatst.

20112 - Bouwkundige werken

Doelstelling: Voor een goed functioneren van het ministerie is het nodig dat de verschillende gebouwen, o.a. kantoren en opstallen van het ministerie worden gebouwd, gerenoveerd en onderhouden.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het opzetten van nieuwe gebouwen en renovatiewerkzaamheden aan verschillende gebouwen o.a. kantoren en opstallen van het ministerie inclusief omrasteringen worden in het dienstjaar gepleegd.

Gebouwen op diverse proeftuinen zullen worden opgezet, gerenoveerd en beveiligd, zodat behoeften voor onderzoekswerkzaamheden beter en volgens geldende regels opgeslagen kunnen worden.

Laboratoria en andere ruimtes voor onderzoek zullen de nodige onderhoudsbeurten en gegarandeerde beveiliging krijgen, opdat er lange termijn diensten geleverd kan worden.

Nieuw gebouw visserij inclusief rehabilitatie terrein en afwatering

Het gebouw waarin het Directoraat Visserij is gehuisvest is verouderd, waarbij door o.a. de verouderde stroominstallatie de veiligheid van het gebouw en personeel niet meer gewaarborgd is. Tevens voldoet het gebouw niet aan de minimale eisen om de werkzaamheden adequaat uit te voeren. Een nieuw gebouw wordt opgezet en de bouwwerkzaamheden zullen in het planjaar gecontinueerd worden.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 30.000.000,00** geraamd.

20114 - Cultuur technisch Onderhoud

Doelstelling: Bevordering van de agrarische sector middels efficiënte en effectieve natte en droge infrastructuur.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Hierbij worden de volgende cultuurtechnische werken uitgevoerd in de volgende gebieden:

Wanica, Saramacca, Para en Brokopondo:

- Afwatering en waterkeringen (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na onderhoud).
- Onderhouden van bruggen en sluizen.
- Onderhouden van wegen.
- Onderhoud infrastructuur Proeftuinen
- Aanleg en uitbreiding van lekbeteugelingsdam te Wayambo.

Paramaribo:

- Onderhoud infrastructuur Proeftuinen Experiment arealen LVV DLOAV Letitia Vriesdelaan

Commewijne en Marowijne:

- Afwatering en waterkering (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na-onderhoud).
- Onderhouden van wegen.
- Onderhouden van bruggen en sluizen.
- Inhuren van zwaar materieel.

Nickerie en Coronie:

- Afwatering en waterkering (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na-onderhoud).
- Onderhouden van wegen.
- Onderhouden van bruggen en viaducten.
- Het plaatsen van betonnen duikers.
- Rehabilitatie Waterloo.
- Aanleg en uitbreiding van waterkerende en lekbetuingelingsdam te Coronie en Nickerie.
- Het leveren en installeren van Lo-Lift pompen.
- Rehabilitatie van de wegstrekking Apoera-Southdrain (77 km).
- Het aanleggen van een weg (9,5 km) naar de rijstarealen te Labenie.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed water beheer. Verder is het van belang om ook de sluizen en pompgemalen o.a Arawarasluis, Wakay en Wageningen pompgemaal te bewaken.

Voor duurzame ontwikkeling in het agrarisch gebied en om family farming te stimuleren, wordt een drietal voormalige agrarische gebieden gereed gemaakt voor woning- en tuinbouw doeleinden. Met dit verkavelingsprogramma zal behalve de woningbouw ook de tuinbouw worden ontwikkeld, welke een bijzondere bijdrage kan leveren aan de duurzame ontwikkeling van dit gebied en lokale voedselvoorziening. Hiermee kan ook de werkgelegenheid worden gecreeerd in de agrarische omgevingsgebieden.

Het betreft de volgende verkavelingsprojecten:

FAI - Jarikaba (Saramacca), groot ca. 127 ha.

Stalweide Blok 1 (Nickerie), groot ca. 117 ha.

Stalweide Blok 2 (Nickerie), groot ca. 91 ha.

Met deze projecten wordt getracht binnen deze gebieden de randvoorwaarden te scheppen voor de ontsluiting en waterhuishouding van deze gebieden.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 284.472.000,00** geraamd.

20115 - Reactivering waterschappen

Doelstelling: Het verhogen van de landbouwproductiviteit door goede infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage systemen.

Voor het na-onderhoud van de gerehabiliteerde kunstwerken en infrastructuur van de waterschapsgebieden in het district Nickerie is in het planjaar een bedrag van SRD 3.100.000,00 begroot.

IDB lening (Sustainable Agricultural Productivity Program (SU-L1052))

Bij deze gaat het om Component I van het project: Irrigatie en Drainage.

Om de landbouwproductiviteit in Suriname te verhogen worden, middels een lening van de IDB, investeringen in infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage (I & D) systemen gepleegd. Hierbij is de surinaamse overheid voornemens om de kosten van exploitatie en het onderhoud van de secundaire

infrastructuur over te dragen aan de boeren, die zijn verenigd in waterschappen. De afgelopen jaren zijn grote inspanningen verricht door de overheid voor de totstandkoming van de waterschappen.

Het project financiert de volgende sub componenten:

- De rehabilitatie van de hoofdinfrastructuur;
- De rehabilitatie van de secundaire infrastructuur van de waterschappen: Paradise & Longmay, Nanni & Bruto, Clara Polder, Wasima, Euro Zuid, Uitbreiding-Groot Henar;
- Ondersteuning voor de ontwikkeling en versterking van de capaciteit van de waterschapbesturen om het operationeel beheer en onderhoud van de I & D systemen over te nemen;
- Capaciteitsopbouw van overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de distributie van water en het beheer van hulpbronnen voor irrigatie en drainage;
- Ontwerp en uitvoering inclusief maatregelen voor duurzaam beheer in geïntegreerd waterbeheer.

Voor bovengenoemde activiteiten is uit de IDB lening SRD 30.000.000,00 geraamd.

Wijze van financiering: De activiteiten voor bovengenoemd project is voor het planjaar begroot op **SRD 33.100.000,00**, welke als volgt wordt gefinancierd
SRD 3.100.000,00 uit overheidsmiddelen
SRD 30.000.000,00 uit de IDB leningsmiddelen.

20120 - BuyerCredit Agreement

Doelstelling: Verhoging van de landbouwproductiviteit door adequate waterbeheer middels pompstations in verschillende landbouwgebieden.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De 19 pompen gefinancierd door Exim Bank of India zijn opgeslagen bij een bedrijf, waarvoor jaarlijks opslagkosten betaald dient te worden. Pompen dienen voor adequate afwatering en voorkoming van het binnendringen van zoutwater in de landbouwgebieden. De intentie van het Ministerie is om lo-lift pompen aan te schaffen en te plaatsen in verschillende landbouwgebieden. Na installatie van de pompen zullen deze ook tijdig onderhouden moeten worden. In het begrotingsjaar wordt een deel van de opslagkosten van de 19 pompen betaald en een aantal van de lo-lift pompen aangeschaft en geplaatst in de prioriteitsgebieden.

Om het waterbeheer ten behoeve van de rijstsector aan te pakken, zullen de volgende activiteiten ontplooid worden:

- Verwijderen van de oude pompen en installatie van nieuwe pompen te Wageningenpompemaal en Wakaypompemaal;
- Het verrichten van cultuurtechnische en civieltechnische werkzaamheden, inhoudende onder andere revisie, vernieuwing en na-onderhoud van pompen te Wageningen en Wakay, alle aan- en afvoerkanalen, wegen, bruggen zijn een belangrijke voorwaarde.

Om de bovengenoemde kunstwerken beter te laten functioneren moeten in het planjaar de nodige infrastructurele werken ook worden uitgevoerd. Ook de bewaking van de pompen is van eminent belang.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft.

Wijze van Financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 219.950.000,00** geraamd.

60202 - Institutionele versterking

Doelstelling: Garandering van voedselzekerheid en voedselveiligheid.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

In het kader van voedselveiligheid en voedselzekerheid worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Agrarische gezondheid en voedselveiligheid

In het begrotingsjaar 2026 blijft het ministerie haar bijdrage aan Caribbean Agricultural Health and Food Safety Agency (CAHFSA) leveren met het oog op de voedselveiligheid en gezondheid van plant en dier. Het Fytosanitair Fonds is opgericht om de diensten voor controle op export en import van planten- en plantedelen te verbeteren. Dit ter bevordering van de Surinaamse export en voorkoming/beperking van introductie van ziekten en plagen in de landbouw.

Awareness en trainingen

Capaciteitsversterking is noodzakelijk op het gebied van gewasmanagement, teelt in kassen (beschermde teelt), gewasbescherming, verantwoord omgaan met pesticiden, export promotie etc.

Er worden ook bilaterale kennis uitwisselingsprogramma's uitgevoerd, waarbij staf van het Ministerie en ook producenten getraind worden door internationale experts.

Om te voldoen aan de vereisten op het gebied van plantgezondheid conform de "International Plant Protection Convention", werkt het ministerie eraan om de plantgezondheidscontrole en monitoring daarvan te reorganiseren en institutioneel te versterken. Dit ten behoeve van het internationale en nationale landbouwverkeer. Ter waarborging van de plantgezondheid en de voedselveiligheid is de beschikbaarheid van een goed uitgeruste plant diagnostisch- en onderzoekslaboratorium essentieel. Het rijstkeurings laboratorium is ook van eminent belang om de kwaliteit van de rijstexporten te kunnen waarborgen. Daarnaast is het ook nodig dat er surveillance en monitoringsprogramma's worden uitgevoerd voor quarantaine ziekten en plagen in exportgewassen.

De structurele operationalisatie en versterking van de grensposten wordt in 2026 gecontinueerd. Werving, training en uitrusting van personeel om te werken conform de moderne standaarden van bewaking, monitoring en surveillance van plantgezondheid en voedselveiligheid, behoren tot de meest belangrijke institutionele versterkingsactiviteiten die in het planjaar worden vervolgd. Enkele trainingsactiviteiten die hiervoor zijn gepland betreffen het trainen van laboratoriummedewerkers, keurings- en inspectiemedewerkers. Daarnaast zal ook een geautomatiseerd systeem worden opgezet voor het afhandelen van fytosanitaire keuringen.

Onderzoek

Ter stimulering van de teelt, verwerking en afzet van landbouwgewassen wordt technische assistentie op het gebied van onderzoek door Adek, Celos en eventueel consultants verleend.

Het ministerie legt vooral nadruk op de mechanische teelt en verwerking van groenten en fruit, om zodoende een hoge productie te behalen en de kostprijs te verlagen. Toegepaste mechanische technieken zullen worden bijgebracht aan agrarische ondernemers.

Voor promotie van klimaat slimme (Climate Smart) landbouw is er onderzoek noodzakelijk, zodat boeren hun teelt activiteiten kunnen aanpassen en deze weerbaar kunnen zijn aan veranderende klimaatsomstandigheden.

Hiervoor zullen de proeftuinen geheractiveerd worden voor het verrichten van toegepast onderzoek en behoud en uitbreiding van ons bestaande genenmateriaal. Verder zullen verbeterde teelttechnieken gedemonstreerd worden en informatie verschaft aan boeren en belangstellenden. Hiervoor is goed functionerend transport noodzakelijk.

Verwerking

Vanwege de strenge fytosanitaire eisen van onder andere de EU, op import van verse groenten en fruit, is het noodzakelijk om verbeterde methoden voor verwerking van plantaardige producten toe te passen. Hiervoor zijn de volgende activiteiten noodzakelijk:

- De inrichting en operationeel maken van een verwerkingslaboratorium;
- Een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit (mogelijkheden worden bekeken om in PPP verband te werken).

De raming voor bovengenoemde activiteiten bedraagt SRD 35.000.000,00.

IDB lening (Agricultural competitiveness Program (SU-L1020))

Middels de IDB lening zal de voedselveiligheid en voedselzekerheid worden versterkt.

Dit project heeft een re-scoping fase doorlopen en wordt verlengd met een duur van drie jaren. Het Clusterlaboratorium nu “Agrarisch Onderzoekslaboratorium” geheten is al opgeleverd, maar diverse equipment inclusief trainingen zal worden aangeschaft. Binnen dit project zal het Plant Diagnostisch lab voor NPPO worden gebouwd en ingericht. Het lab complex (Residu lab en Veterinaire lab) zal ook worden afgebouwd met behulp van de nationale begroting, terwijl directie voering, gas-electra en water en inrichting middels IDB lening worden gefinancierd.

Het begroot bedrag uit IDB voor bovengenoemde activiteiten is geraamd op SRD 115.450.000,00.

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD150.450.000,00**, waarvan **SRD 115.450.000,00** uit de IDB lening

SRD 35.000.000,00 ten laste van de overheid.

80710 - Stimulering private sector

Doelstelling: Het creëren van randvoorwaarden ter stimulering van de private sector.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Om de productie te verhogen en verbeteren is het van belang dat randvoorwaarden geschapen worden, zodat de private sector gestimuleerd wordt te investeren in de agrarische sector.

NOFA

Het Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agri-business (NOFA) heeft als doel om de agribusiness, de concurrentiepositie en verdien capaciteit van de agrarische bedrijven in Suriname te bevorderen en te versterken. De agrariërs kunnen tegen soepele voorwaarden leningen krijgen ter ontwikkeling van de sector. De fondsbeheerder is de Trustbank Amanah bank. In het begrotingsjaar wordt het fonds opgetopt.

Productie van import vervangende agrarische producten voor verwerking en afzet.

Stimulering van agro-ondernemerschap: Productie technieken voor het telen van o.a. soya, gras silage, azolla, voeder rijst als substituuat voor mais, cacao, gember (poeder) en cocosnoten.

Stimulering van agrarische ontwikkeling in het binnenland

In het binnenland wordt de Non-Timber Food Products (NTFP) en groente en fruitproductie gestimuleerd om de inkomen en werkgelegenheid te verhogen en de carbon footprint te verminderen in het kader van Climate Change.

Ontwikkelen van Soja en Azolla pilot industrie in Suriname

Soja en mais zijn een van de bestanddelen in krachtvoer in de pluimvee industrie welke onmisbaar zijn. Voer bestaat voor ruim 80% van de kostprijs van kip en de grondstoffen worden geïmporteerd. Het lokaal telen van Soja leidt tot importvervanging en het creëren van arbeidsplaatsen. Azolla is een waterplant dat hoge eiwitgehalte bevat en als veevoer of visvoer gebruikt kan worden. Pilotstudies van deze gewassen

kunnen bijdragen tot ontwikkeling van veeteelt en aquacultuur.

Ontwikkeling van de Agro-toerisme

Agro-toerisme kan een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de regionale gebieden alsook de ontwikkeling van de private sector. Agrariers zullen gestimuleerd worden om agro-toeristische activiteiten te ontwikkelen voor de duurzame ontwikkeling van de sector. Ook zal de mogelijkheid worden bekeken om door public private partnership de agro-toerisme duurzaam te ontwikkelen.

Handels protocollen/ verdragen sluiten met landen in de regio

De samenwerkingsrelaties met landen in de regio worden geïntensiveerd om financiële en technische bronnen aan te boren voor de agrarische sector.

Import van vee

Grote en kleine herkauwers worden geïmporteerd ter verbetering van lokale veestapel. Hierbij wordt de bouw van een quarantaine faciliteit op proeftuin Dirkshoop gecontinueerd.

Instelling productschappen: Rijst, Visserij, Melk en Pluimvee

Met de instelling van de productschappen voor rijst, visserij, melk en pluimvee wordt gestreefd om middels zelfregulering het gemeenschappelijk belang te dienen van alle bij de productie tot en met de afzet van het product betrokken groepen van ondernemingen te versterken middels goed overleg en duurzame samenwerking. In het planjaar worden voorbereidingen voortgezet om een aanvang te maken met het productschap rijst.

Gemeenschapsontwikkeling rijstgebied Wageningen

De inkomen van de gepensioneerden van SML wordt middels een tegemoetkoming verbeterd om zodoende de voedselzekerheid te garanderen.

Verder zal Masanga worden gerenoveerd om LVV kantoor ter plaatste te laten vestigen voor een verbeterde dienstverlening naar het rijstgebied.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed water beheer.

Verder zullen investeringen in de agrarische gebieden worden gepleegd om de private sector te stimuleren/ motiveren activiteiten te verrichten ter verhoging en verbetering van de agrarische productie. De impact van klimaatverandering is aanzienlijk. Door de extreme weersomstandigheden worden agrariers zwaar getroffen. Om deze agrariers te ondersteunen worden tegemoetkomingen gegeven voor de herstart of continuering van hun agrarische activiteiten.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 86.250.000,00** geraamd.

80711 - Landbouwtelling

Doelstelling: Duurzame ontwikkeling van de agrarische sector door een goede beleidsanalyse en planning door middel van verbeterde en kwalitatieve beschikbare agrarische data.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Betrouwbare en actuele agrarische statistieken zijn voorwaarden voor een goede beleidsanalyse en planning. Agrarische Statistieken zijn belangrijk voor het verschaffen van een solide basis voor de besluitvorming, om vooruitgang te monitoren en om publieke bewustwording m.b.t. de agrarische sector te bevorderen. Voor de duurzame ontwikkeling van de agrarische sector is het noodzakelijk om middels een efficiënte en goed functionerende organisatie en structuur, agrarische gegevens te verzamelen, verwerken,

analyseren en te publiceren. Ter bevordering van de agrarische productie middels verbeterde en kwalitatieve beschikbare agrarische data is in dit kader het component “Agriculture Statistics and Information”, opgenomen in het IDB Sustainable Agricultural Productivity Program SU-L1052.

IDB lening: Sustainable Agricultural Productivity Program SU-L1052

Het hoofddoel van dit project is het bereiken van een duurzame, effectieve georganiseerde agrarische productiestructuur en geschikte fysieke omstandigheden voor de productie. De beschikbaarheid van adequate, actuele en zeer betrouwbare gegevens moet worden beschouwd als de meest essentiële voorwaarde voor de verdere uitwerking en implementatie van de door dit project beoogde ontwikkelingen.

De volgende subcomponenten worden gefinancierd:

- Institutionele versterking van de afdeling Agrarisch Data Management en de Ressortkantoren;
- Uitvoering van een Agrarische Telling in 2025;
- Uitvoering van twee Agrarische Surveys.

Wijze van financiering: Voor de uitvoering van twee agrarische surveys en de verspreiding van data middels publicaties van rapporten is in het planjaar een bedrag van **USD 80.000,00** begroot (SRD 2.980.000,00 welke gefinancierd wordt uit de IDB leningsmiddelen.

80712 - Stimulering landbouw sector

Doelstelling: Het creëren van omgevingsfactoren en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de landbouwsector.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

NIVS

Om aan de internationale standaarden t.a.v. voedselveiligheid te kunnen voldoen is er capaciteitsversterking nodig. Naar aanleiding hiervan zullen de landbouw voorlichters in de verschillende regio's getraind worden om meer kennis en kunde op te doen, welke zij moeten overbrengen aan de agrariërs. In dit kader zijn de volgende activiteiten gepland:

- Registratie van producenten voor Trace Back en beleid
- Interne trainingen ter capaciteitsversterking;
- Good Agriculture Practices;
- Good Hygiene Practices;
- Trainer of Trainers.

Capaciteitsversterking

De afdeling Voorlichting van het directoraat Landbouw wordt versterkt door o.a.:

- Verbeterde training en voorlichting t.b.v. de ressorten;
- Intensiveren van veld visitaties;

De LVV ressortkantoren worden voorzien van equipment t.b.v. de bevordering van landbouw mechanisatie.

Voedselzekerheid

Verder zijn de volgende activiteiten gepland om de voedselzekerheid te verbeteren:

- Opzet van moestuinen en schooltuinen in de regio's;
- Opzet van plantenkassen en renovatie van bestaande plantenkassen in de regio's;
- Opzetten van agrarische modelbedrijven;
- Opzetten van een zaaizaad verwerkingsunit;
- Aanmaak van plantmateriaal op alle ressortkantoren;

- Uitvoering van Telefood projecten eventueel i.s.m. FAO, o.a. schoolfeeding program;
- Uitvoering van voedselzekerheidsprogramma's i.s.m. donororganisaties;
- Het houden van Agrarische beurzen/tentoonstellingen;
- Organiseren en ondersteunen van activiteiten voor wereldvoedseldag;
- Landbouwers, Vissers, Veetelers, vooral vrouwen en jongeren worden gestimuleerd in het gebruik van aangepaste productietechnieken.

Agrarisch Trainingscentrum Commewijne

In het district Commewijne te Tamansarie wordt een agrarisch trainingscentrum opgezet.

Agrarisch Trainingscentrum Nickerie

In Nickerie wordt een agrarisch trainingscentrum opgezet. Binnen dit centrum wordt een zullen boeren en geïnteresseerden technieken bijgebracht worden in het telen onder geconditioneerde omstandigheden.

Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf

De volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Herinrichting van de Citruskwekerij;
- Het opzetten van een eenden kwekerij;
- Het bouwen en onderhouden van hokken t.b.v. vee;
- Het bouwen van een trainingcentrum/vergaderzaal;
- Het opzetten van een Nursery.

Heractivering van Proeftuin Montresor als demonstratie object

Op de Proeftuin Montresor wordt het bestaande gebouw gerenoveerd en het terrein omrasterd. Een nursery wordt uitgebreid voor de aanmaak van plantmateriaal t.b.v. podosiri productie. Dit project wordt gecontinueerd en afgerond in het begrotingsjaar.

Agro-Toeristische Transformatie Mariënborg middels opzet multifunctionele markthal

Het project wordt in de volgende 3 fasen uitgevoerd;

Fase 1: Een markthal met een parkeerterrein.

In de markthal worden plaatselijke ondernemers in de gelegenheid gesteld om tegen stand huur hun producten op 1 plek afzetten.

Fase 2: Een culinaire hal.

Fase 3: Een verpakkingshal.

Het doel van deze hal is om producten van plaatselijke ondernemers efficiënter en hygiënischer te kunnen sorteren en verpakken.

Fase 1 en 2 zijn reeds afgerond. In het begrotingsjaar wordt een aanvang gemaakt met Fase 3.

Value chain analyse

Een complete waardeketen analyse van productgroepen zal geschieden voor grotere efficiëntie, naleving van standaarden en versterking van het netwerk.

Kokos project

Het kokos project wordt i.s.m. CARDI uitgevoerd, waarbij gewerkt wordt aan het verbeteren van het kokos plantmateriaal in Suriname en ook de toename van het plantmateriaal. Hierbij zijn diverse trainingen verzorgd aan kokostelers en kokosverwerkers. De bedoeling is om hoge kwaliteit plantmateriaal zelf hier in Suriname te ontwikkelen. Hierbij worden nurseries opgezet voor de aanmaak van plantmateriaal en zal ook de import van plantmateriaal plaatsvinden. De huidige kokos aanplant in Suriname is verouderd en produceert niet optimaal. Middels de verjonging van de aanplant zal gezorgd worden voor de productie verhoging van kokos en kokosproducten.

Stimulering agro-toerisme

Agro-toerisme is een onderdeel van de verduurzaming en verbreding van de agrarische sector, waarbij de sector verder kijkt dan alleen het produceren van voedsel. Dit brengt met zich mee dat de boeren minder afhankelijk worden van hun voedselproductie, omdat zij een secundaire bron van inkomen krijgen. Door het deelnemen aan de recreatieve activiteiten van agro-toerisme kunnen de toeristen genieten van prachtige natuur, bijzondere activiteiten en hun kennis van de agrarische sector bijspijkeren. Door het stimuleren van agro-toerisme tracht het ministerie werkgelegenheid te creëren, de agrarische bijdrage aan de BBP te verhogen alsook de inkomsten van de agrariërs.

Ter stimulering van landbouw en ondernemerschap in het binnenland worden onderhouds- en uitbreidingswerkzaamheden uitgevoerd aan productie en verwerkingsactiviteiten.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed water beheer.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 100.188.000,00** geraamd.

80713 - Veehouderij

Doelstelling: Duurzame bijdrage van de veeteelt subsectoren aan de nationale economie en waarborgen van de voedselzekerheid en voedselveiligheid.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De veehouderij in Suriname heeft groeipotentie. Suriname dient deze mogelijkheid tot uitbouw van de sector beter te benutten. De volgende acties zullen worden genomen om de omstandigheden daartoe gunstig te beïnvloeden.

Dierziekte monitoring, bewaking en surveillance

De volgende activiteiten worden in dit kader uitgevoerd:

- Disease monitoring;
- Aanpak van antimicrobiële resistentie. D.m.v. uitvoering van antimicrobiële sensitivity testen voor het detecteren van antibiotica resistentie bij dieren;
- Continuering van surveillance van interne parasieten bij vee;
- Ontwerp en druk van fomulieren voor de afdeling Veterinaire Dienst;
- Aankoop van een insenerator (verbrandingsoven) voor zieke/dode dieren;
- Reparaties en onderhoud van dienstauto's behorende bij dierziekte monitoring.

De Veterinaire Dienst zal de registratie van medicamenten die gebruikt worden binnen de veeteeltsector uitvoeren en zal overgaan tot categorisatie en canalisaie van antibiotica en onstekingsremmers.

Veterinair laboratorium

Het laboratorium is een belangrijke schakel voor het garanderen van de voedselzekerheid door middel van het dierziekte-bewakingssysteem. Naast de reguliere analyses bestaan de werkzaamheden van het veterinair laboratorium verder uit het identificeren en analyseren van de volgende dierziekten: Mond- en Klauwzeer, Classical Swine Fever, African swine fever, Avian influenza, New Castle disease en Trichinella spiralis.

In dit kader zijn de volgende activiteiten gepland:

- Aankoop van verbruiks- en gebruiksartikelen;
- Aankoop PCR test kits;

Slachthuis Nickerie

Ter behoud van de voedselzekerheid en voedselveiligheid zullen er onderhouds- en reparatie werkzaamheden uitgevoerd. Tevens zullen er slachtlijnen, equipments met toebehoren worden aangeschaft zowel voor runderen als varken.

Dierwelzijn

Er zullen bewustwordingsactiviteiten door het directoraat veeteelt uitgevoerd worden om het welzijn van dieren te verbeteren. Voor deze activiteiten zullen de volgende aanschaffingen gepleegd worden:

- Het equippen (aankoop computers, buro's- en buro stoelen) voor de afdeling dierwelzijn;
- Het ontwerpen en drukken van flyers;
- Het produceren van video spotjes over dierwelzijn.

Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren

Ter behoud van de genetische kwaliteit (DNA) van lokaal geadapteerde rassen van landbouwhuisdieren zullen de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

- Genetisch onderzoek bij Criollo runderen en oso fowroes;
- Aanschaf van equipment/apparatuur (broedmachines voor ± 100 st eieren, stikstofmachines).

Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee

De faciliteiten voor het uitvoeren van de grens- en havencontroles worden opgezet alsook de faciliteiten voor het uitvoeren van controles op veetransport.

Hiervoor zijn de volgende benodigheden nodig:

- Aankoop van verbruiks- en gebruiksartikelen;
- Aankoop van één grote insenerator (verbrandingsoven) voor vervallen producten van dierlijke origine en zieke/dode dieren;
- Aankoop van een koelcontainer voor opslag van in beslag genomen producten (aan bederf onderhevige producten van dierlijke origine) ;
- Ontwerp en druk van surveillance formulieren.
- Reparaties en onderhoud van dienstauto's.

Kunstmatige Inseminatie dienst

Voor de afdeling KI dienst in de districten, zullen KI equipment/machines/apparaten, opslag containers en veldcontainers aangeschaft worden.

Identificatie & Registratiesysteem

Voor de identificatie, registratie en traceerbaar van kleine- en grote herkauwers zullen er micro-chips en readers van microchips aangeschaft worden voor het uitvoeren van een pilotproject.

Contributie

Betaling van contributie aan WOA (OIE) en CariVet voor het dienstjaar 2026.

Improvement in Free Range Chicken Raising Techniques in Family Farming

Het project wordt i.s.m Brazilië uitgevoerd. Het doel van dit project is om de levensstandaard en nutritionele waarde van voeding van mensen in achtergestelde rurale gebieden te verhogen middels productie van kip en eieren. Project voorstel is reeds ingediend en goedgekeurd door ABC instituut van Brazilië. De projectduur is 24 maanden.

De Braziliaanse overheid zal technische assistentie verlenen. De Surinaamse overheid zal zorgen voor logistiek en training.

Institutional strengthening of the Artificial Insemination Service of the Department of Animal Production and Health

Het doel hiervan is institutionele versterking van de dienst kunstmatige inseminatie. Het trainen van inseminatoren in het verrichten van overige “assisted reproductive technologies” en het uitrusten met de benodigde tools. De projectduur is 3 maanden.

Voor de bovengenoemde activiteiten is uit overheidsmiddelen een bedrag van SRD 17.000.000,00 begroot.

Ook zullen investeringen middels leningen in de veelteeltsector gepleegd worden ter garandering van voedselveiligheid en voedselzekerheid.

IDB-lening (Agricultural Competitiveness Program SU-L1020)

De diergezondheid zal worden versterkt door:

- Aankoop van laboratoriumapparatuur, laboratorium- en kantoormeubilair voor nieuw veterinair laboratorium;
- Aantrekken internationaal consultant voor het ontwerpen en implementeren van trainingsprogramma's over opkomende dierziekten, melding en inspectie;

Voor bovengenoemde activiteiten uit de lening is in het begrotingsjaar een bedrag van SRD 70.000.000,00 uit de IDB lening begroot.

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD 87.000.000,00**, waarvan de bedragen van de financieringsbronnen het volgende bedragen
SRD 70.000.000,00 uit de IDB lening;
SRD 17.000.000,00 ten laste van de overheid.

80714 - Visserij

Doelstelling: Duurzaam en evenwichtige exploitatie van de biologische rijkdommen van de zee, waarbij de impact van de visserij op de mariene ecosystemen zo beperkt mogelijk moet zijn. Alsook duurzame ontwikkeling van de aquacultuur. Dit alles onder verantwoorde en sociale omstandigheden.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Voor de duurzame visserij en aquacultuur ontwikkeling worden de volgende maatregelen getroffen en activiteiten ontplooid.

Monitoringsprogramma voor bycatch en Endangered, Threatened and Protected (ETP) species

Dit programma heeft als doel om de bijvangsten van m.n. Endangered, Threatened and Protected (ETP) species, ofwel kwetsbare en beschermde soorten (bv. zeeschildpadden, dolfijnen) beter in kaart te brengen en te monitoren. De monitoring is belangrijk voor het garanderen van de toegang van de visserijproducten tot de belangrijke internationale markten, waaronder de VSA en Europa.

Monitoring, Controle en Surveillance

Door de ongebreidelde Illegale, Ongemelde en Ongereguleerde visserij (IOO-visserij) in onze wateren derft de staat Suriname niet alleen enorme inkomsten, maar vormt het ook een ernstige bedreiging voor de instandhouding en duurzaam beheer van onze natuurlijke visserijhulpbronnen. Om de IOO visserij te minimaliseren dan wel tegen te gaan, zullen activiteiten uitgevoerd en de nodige infrastructuur opgezet worden. In dit kader zal een patrouille boot worden aangeschaft dat ingezet zal worden voor controle werkzaamheden alsmede onderzoek. Tevens wordt de capaciteit en de samenwerking met alle stakeholders en partners op het gebied van Monitoring Controle en Surveillance (MCS) versterkt. Verder

wordt de bouw van een centrale aanlandings- en aanmeersteiger te Nickerie gecontinueerd. Ook worden meldpunten opgezet voor het vissers verkeer. In het belang van de veilige scheepvaart zal de verplichte tweejaarlijkse onderhoud aan de boeien, die dienen ter markering van het gesloten gebied in het schildpaddenseizoen te Galibi, door de Maritieme Autoriteit Suriname (MAS) uitgevoerd worden.

Upgrading visserij data collectie en data beheer

Dit project behelst:

1. Implementatie van het ge-upgrade systeem voor data collectie en data beheersysteem.

Het doel van deze activiteit is om op efficiënte wijze accurate visserijstatistieken en informatie te produceren om beleidsmakers correct te kunnen informeren, en om te voldoen aan rapportageverplichtingen om de export van visserijproducten veilig te stellen. Hiertoe zullen zowel het systeem van data collectie alsook databeheer worden aangepast, met inachtnaam van de huidige en toekomstige regionale en (inter)nationale vereisten, alsook aanbevelingen gedaan door de FAO.

2. Reactiveren waarnemingsprogramma

Het doel van deze activiteit is om een beeld te krijgen van de vangsten die niet aan wal worden gebracht. Daartoe zullen waarnemers mee aan boord zijn van vissersvaartuigen. Het in kaart brengen van bijvangsten en teruggooi (discards) is van belang voor regionale en (inter)nationale rapportage verplichtingen, en het waarnemersprogramma werkt op deze manier complementair aan het regulier systeem van verzameling van aanlandingsdata.

Visserij onderzoek

- Bestandschatting

Een bestandschatting is een onderzoek naar de status van een visbestand. Het doel is om de exploitatie volgens het principe van maximale duurzame opbrengst te laten plaatsvinden. Bestandschattingen zijn van groot belang om de visserijsector in Suriname op duurzame wijze te beheren om zodoende het risico van overbevissing en instorting van bepaalde visserijsectoren tegen te gaan. Het uitvoeren van bestandsonderzoek vereist goede basisgegevens, alsook specifieke expertise.

- Ontwikkelen van Bycatch Reduction Device (BRD)

Onder BRD's worden alle aanpassingen aan de netten gerekend, die tot doel hebben om ongewenste bijvangsten te verminderen. Het terugdringen van bijvangsten in de (trawl)visserij is van groot belang om de visserijsector te verduurzamen en zo te voldoen aan internationaal geldende regelgevingen, die toelaat om de export van visserijproducten veilig te stellen. De middelen opgebracht onder deze activiteit zullen worden ingezet om prototype BRDs voor verschillende visserijsectoren aan te kopen in het buitenland en deze volgens een gestandaardiseerde methode testen op effectiviteit in de Surinaamse visserij.

Visserij value adding

Ter bevordering en verbetering van value adding worden de kleine visverwerkers getraind in het verwerken van vissen tot eind product met inachtneming van de vereiste hygiëne- en kwaliteitsstandaarden. Tevens zal de productie en gebruik van vis silage verder gestimuleerd worden.

Capaciteitsversterking van het Directoraat Visserij

Doel van het project is het trainen van de personeelsleden om de vastgestelde beleidsdoelen efficiënt en effectief te kunnen uitvoeren. Het personeel van het Directoraat Visserij zal getraind worden in communicatieve, leidinggevende en management vaardigheden.

Ondersteuning bevolkingsvisserij

Gelet op de grote vraag naar faciliteiten voor onderhoud en reparatie van vissersvaartuigen zal een aanvang worden gemaakt met de bouw van een sleephelling in het district Nickerie. Ter garandering van een veilige lossing van vis met inachtneming van de standaarden inzake voedselveiligheid en kwaliteit is

het noodzakelijk om de aanmeersteiger te Boskamp in het distrikt Saramacca te herstellen. Er zal verder aandacht worden gegeven aan de nodige infrastructuur ten behoeve van productdiversificatie.

Onderzoek en ontwikkeling van de aquacultuur in Suriname

Voor het succesvol promoten van aquacultuur moet voldaan worden aan de randvoorwaarden zoals de aanvoer van fingerlings, onderzoek naar haalbaarheid van vissoorten voor commerciële teelt en voer. Ter facilitering wordt een hatchery en onderzoeksstation opgezet, waarmee de basis wordt gelegd voor de productie van fingerlings (inzet materiaal) en het onderzoek voor de juiste productie gerichte inzet van vissen naar lokale omstandigheden. Voor de uitbreiding en verdere ontwikkeling van de aquacultuur zullen public-private activiteiten geïnitieerd worden. Verder wordt een aanvang gemaakt met het opzetten van het productschap Aquacultuur.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 20.000.000,00** geraamd.

80715 - Landbouw infrastructuur en export promotion

Doelstelling: het bevorderen en faciliteren van duurzame agrarische productie, verwerking en afzet.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Onder deze code worden de infrastructurele faciliteiten gecreëerd om de primaire productie alsook de verwerking in de agrarische sector te stimuleren. Verder worden activiteiten ontplooid om de agrarische export te bevorderen door o.a. de fruit en groente bedrijven te ondersteunen. De fruitteelt zal ook worden gestimuleerd door de opzet van een verwerkingsbedrijf, welke van groot belang zal zijn voor de fruitteelt in de regio. Deze faciliteit zal niet alleen werkgelegenheid creëren, maar ook bijdragen aan de algehele ontwikkeling van het gebied. Door lokaal fruit te verwerken, voegt het bedrijf waarde toe aan de producten, verlengt het de houdbaarheid en verbetert het de verkoopbaarheid. Bovendien biedt het potentieel voor de export van verwerkt fruit een opwindende kans voor Suriname om internationale markten aan te boren, de economie te stimuleren en het landbouwpotentieel van het land te laten zien. Over het algemeen speelt deze faciliteit een cruciale rol bij het bevorderen van werkgelegenheid, gebiedsontwikkeling en potentiële exportvooruitzichten, en bevordert zo de economische groei en duurzaamheid in Suriname.

Met het opzetten van een nieuwe/moderne droog, verwerkings en opslag faciliteit voor rijst zal economische groei worden bevorderd en werkgelegenheid geschapen. Ook zal deze verwerkingsfaciliteit garantie bieden voor een verzekerde afzet van geoogst product tegen een veel beter prijs. Mogelijkheden worden bekeken om deze faciliteit uit te breiden met de productie van parboiled rijst.

Frozen Fruit Facility

Er wordt een vriesproces opgezet voor verduurzaming van groente en fruit. Hiermee wordt de houdbaarheid verlengd. Hierdoor kan dure luchttransport van groenten en fruit worden omzeild door goedkope zeevracht. Een aanvang zal worden gemaakt met bouwactiviteiten

Trade & Business Center in Nederland en Barbados

Ter verhoging van de markttoegang en stimulering van productie en export door de private sector wordt er een Trade & Business Centre in Nederland en Barbados opgezet.

Landelijke landaanwinning projecten te Saramacca en Coronie

De Wayambo weg is dwars door de Wayambo zwamp aangelegd op de ritsen. Ten noorden van de weg zijn infrastructurele activiteiten uitgebleven. De zwamp staat in de regentijd heel hoog waardoor kwalitatief goede gronden onbenut blijven. De mogelijkheden zijn er om een waterlooppkundig eenheid van

te maken met waterschappen met een oppervlakte van ongeveer 10.000 ha met voldoende afstand tussen polders en zee.

Landaanwinning project rechteroever Nickerie rivier

De beschikbare landbouwgronden aan de rechteroever van de Nickerie rivier zijn niet voldoende in productie, vanwege de slechte infrastructuur en het gebrek aan zoet water in de kleine regentijd. Met het herstellen van de bestaande weg parallel lopende aan de rechterzijde van de Nickerie rivier naar Paradise en het aanleggen van een irrigatiekanaal van de Middenstandspolder naar Paradise, wordt verwacht dat ± 6.000 ha rijstareaal extra in cultuur gebracht zal worden.

Ter bevordering van de export zal er in landbouwinfrastructuur, opslag en transportfaciliteiten worden geïnvesteerd, teneinde de afzet van de lokale productie te garanderen en te vergroten.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed waterbeheer.

Wijze van financiering: Voor deze code is een bedrag van **SRD 15.137.000,00** geraamd.

80725 - Staatsboerderij

De Staatsboerderij wordt verder gereorganiseerd en gerehabiliteerd. Dit zal dienen als een vée-opvang centrum. Verder is de Staatsboerderij ook belast met de uitvoering van de wet “ Beperking slacht vrouwelijk runderen”.

De volgende activiteiten zullen plaatsvinden:

- Inrichting van laboratorium van Staatsboerderij;
- Aanschaf van medicamenten/supplementen voor de zorg van de aanwezige dieren;
- Aanleg grasland. Hiervoor zullen er gereedschappen aangeschaft worden z.a houwens, tjappen, spades, kruiwagens etc.;
- Aanschaf van 2 portable chutes;
- Aanschaf van echo apparaten voor kleine als grote herkauwers;
- Aanschaf apparaten/equipment/machines voor verwerking van koeienmest voor de stimulering van de landbouwsector;
- Verplaatsen van de electra installaties op het terrein van de Staatsboerderij;
- Opzet beheerderswoning en wachttorens;
- Aanschaf transportmiddelen voor het transporteren van vee.

In het begrotingsjaar 2026 zullen de bovengenoemde activiteiten alsook de onderzoek werkzaamheden aangepakt worden, waarvoor een bedrag van **SRD 2.500.000,00** is geraamd.

80727 - Patamacca

Voor de productie van olie palm op een areaal groot 40.000 ha in Marowijne is een overeenkomst met China Zong Heng Tai getekend. De Presidentiële Stuurgroep Ontwikkeling Oliepalm industrie te Marowijne heeft ondersteuning en capaciteitsversterking nodig bij de evaluatie van de uitvoering van de overeenkomst. Voor het planjaar is een bedrag van **SRD 500.000,00** begroot.

Toelichting op Prestatie en Resultaat Indicatoren:

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
OP-Beleidsgebied: Agrarische productie		
Programma: 01 Infrastructurele werken		
20114 Cultuur technisch onderhoud	- Regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur van de agrarische gebieden in de verschillende districten.	- Regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur van de agrarische gebieden in de verschillende districten.
60202 Institutionele Versterking 0124 Institionele Vormgeving	<u>Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen</u> - Traceback systeem voor de export opgezet. - Vestiging Registratiesysteem landbouwers, exporteurs, etc. - Afdeling Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen (NPPO van Suriname) is in proces van reorganisatie. - Infrastructuur op de point of entries is versterkt of verbeterd. - Nodige SOP's opgezet voor de export en import fytosanitaire inspecties, plant ziekten en plagen surveillance. - Training en studie van personeel afd. - Goederen van een plant pest/disease surveillance systeem aangeschaft en gevestigd. - Transportmiddelen aangeschaft voor de inspecties en surveillance. - Inspecteurs met de technische inspectie tools gefaciliteerd. - Rijst kwaliteit testing met nieuwe equipment verbeterd. - Gekwalificeerd personeel aangetrokken volgens organisatiestructuur van de NPPO. - Fytosanitair fonds opgericht volgens het Plantenbeschermingswet 2020 <u>Bestrijdingsmiddelen</u> - Voorlichters, landbouwers, verkooppersoneel landbouwcentra, douaneambtenaren, bestuur opzichters en scholen getraind in veilig werken met bestrijdingsmiddelen en in toepassen van alternatieven m.n. in onkruidbestrijding. <u>Clusterlaboratorium</u> - Continuerend van de inrichting van het clusterlaboratorium voor praktijkgericht landbouwkundig onderzoek. <u>Nieuwbouw Residu en Veterinaire laboratorium:</u>	<u>Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen</u> - Traceback systeem opgezet en in werking. - Registratiesysteem opgezet en in werking - Afd. Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen (NPPO van Suriname) gereorganiseerd. - Infrastructuur op de "point of entries" in place. - SOP's opgesteld en gecommuniceerd aan het personeel. - Personeel getraind. - Aankoop gepleegd en surveillance systeem opgezet en in werking. - Transportmiddelen aangekocht en worden ingezet. - Inspecteurs in het bezit van de juiste technische tools. - Rijst kwaliteit testing verbeterd. - Personeel aangetrokken. - Fytosanitair Fonds is beschikbaar. <u>Bestrijdingsmiddelen</u> - Voorlichters, landbouwers, verkooppersoneel landbouwcentra, douaneambtenaren, bestuur opzichters en scholen getraind in veilig en verantwoord omgaan met bestrijdingsmiddelen en het toepassen van alternatieven m.n. in onkruidbestrijding. - Afname van import van bestrijdingsmiddelen door het vaststellen van een quotum en strengere controle op verkoop en gebruik. <u>Clusterlaboratorium</u> - Het personeel van clusterlaboratorium is getraind voor duurzame aanwending en instandhouding van het laboratorium. <u>Nieuwbouw Residu en Veterinaire laboratorium:</u> - Specialistische trainingen zijn verzorgd aan het personeel.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
	- De bouwwerkzaamheden van Residu en Veterinair Laboratorium worden afgerond. - Laboratoriumapparatuur, chemicaliën en standaarden zijn aangeschaft voor de analyses. - Diverse trainingen zijn verzorgd aan het personeel van het Residu Laboratorium in het kader van capaciteitsopbouw en te verrichten werkzaamheden. <u>Innovatie projecten</u> - Continuering gemaakt met de agrarische innovatie projecten inzake onderzoek naar groenten, citrus, ananas, markoesa, zuurzak, kassenteelt. <u>Proeftuinen</u> - De proeftuinen zijn geheractiveerd voor het verrichten van toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement. - Aanvang gemaakt met de uitbreiding en verbetering van het bestaande genenmateriaal. - Verbeterde teelttechnieken zijn gedemonstreerd en informatie verschaft over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. - Plantmateriaal is aangemaakt op diverse proeftuinen. <u>Verwerking</u> - Voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een verwerkingslaboratorium. - Voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit.	- Een nationaal pesticiden/contaminanten residuen plan is opgezet. - Analyses naar pesticide residuen van landbouwgewassen worden verricht. <u>Innovatie projecten</u> - Training verzorgd aan fruit en groente telers. - Aanvang gemaakt met de opzet van een verwerkingsbedrijf. <u>Proeftuinen</u> - Toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement uitgevoerd. - Aanvang gemaakt met de uitbreiding en verbetering van het bestaande genenmateriaal. - Verbeterde teelttechnieken zijn gedemonstreerd en informatie verschaft over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. - Plantmateriaal is aangemaakt op diverse proeftuinen. <u>Verwerking</u> - Inrichting en operationeel maken van het verwerkingslaboratorium - Continuering van de voorbereidingswerkzaamheden voor het opzetten van een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit.
20115 Reactivering Waterschappen	- 3 Water Masters zijn aangesteld om de waterschappen te ondersteunen. - Operationele Handleiding voor Waterschapssubsidies is afgerond. - Een pesticide survey en Water Sediment Quality study in Nickerie is uitgevoerd. - Aanvang gemaakt met de rehabilitatie van 6 waterschappen. - Gender actieplan is geïmplementeerd	- 6 waterschappen gerehabiliteerd. - 6 waterschappen zijn onderhouden. - Herstel primaire kunstwerken voor irrigatie en drainage is aangevangen. - De reactivering van de waterschapsbesturen is in proces. Hierbij worden subsidies verstrekt aan de besturen. - Hydrometric trainingen for OWMCP zijn verzorgd. - Boeren zijn getraind in duurzaam gebruik van water en inputs. - Gender actieplan is geïmplementeerd. - Waterschappen in Districten zijn aangepakt.
20112 Bouwkundige werken	- De nodige gebouwen, zoals kantoren en opstallen zijn gerenoveerd.	- De nodige gebouwen, zoals kantoren en opstallen zijn gerenoveerd.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
	- Het gebouw van clusterlaboratorium is opgeleverd. - Aanvang gemaakt met de afbouw van het residu en veterinaire lab. - Aanvang gemaakt met de bouw van het nieuw gebouw voor Directoraat Visserij.	- Het gebouw van clusterlaboratorium is volledig ingericht en operationeel. - Het Residu – en Veterinaire Laboratorium zijn volledig ingericht en operationeel. - Continuering van de bouwwerkzaamheden van het nieuw gebouw voor Directoraat Visserij.
20120 Buyers Credit Agreement pumpingstations	- Aannemer aangetrokken voor de uitvoering van civiel technische werkzaamheden m.b.t. de installatie van de 19 pompen. - Continuering van de installatie van de 2 pompen van pompmaal Wageningen. - 2 pompen van Wakay aangeschaft. - Aanvang van de installatie van pompen te Bombay en Tout Lui Fout.	- Aangevangen met de installatie van 19 pompen in de landbouwgebieden van de districten Wanica, Saramacca en Nickerie. - Pompen t.b.v pompmaal Wageningen zijn geïnstalleerd en operationeel. - Installatie van pompen te Bombay zal gecontinueerd worden. - Pompmaal Wageningen is opgeleverd. - Wakaypompen zijn aangepakt.
Programma: 07 Onderzoek samenwerking		
80710 Stimulering private sector	- NOFA is opgetopt.	- NOFA is opgetopt. - Runderen zijn geïmporteerd.
80711 Landbouwtelling	- Data verzameling in de Kustvlakte, het Binnenland en het district Paramaribo uitgevoerd in de periode Januari t/m Maart 2025. Veld uitvoering 6e Agrarische Telling afgerond. - Data verwerking en data analyse van de 6e Agrarische Telling. Tabellenplan produceren voor rapporten. - Voorbereiding voorlopige resultaten 6e Agrarische Telling. - Voorbereiding statistische en thematische rapporten 6e Agrarische Telling. - Evaluatie resultaten 6e Agrarische Telling. - Voorbereiding eindrapport 6e Agrarische Telling. - Voorbereiding livestock en/of crop survey. - Ontwikkelen van databases voor gegevensarchivering, inclusief technische documentatie, gegevensbestanden, IT-programma's, enz.	- Eindrapport 6e Agrarische Telling afgerond en gepubliceerd. - Verspreiding van censusresultaten en archivering. - Uitvoering livestock en/of crop survey.
80712 Stimulering landbouw sector	- Landbouw voorlichters zijn getraind ter verbetering van de dienstverlening naar de agrariërs toe. - Agrariërs zijn getraind in toepassing van de richtlijnen inzake voedselveilig productie conform de internationale standaarden. - Intensiveren van veld visitaties. - Modelbedrijf in Commewijne is uitgebreid en omvormd. - Op verschillende locaties zijn schooltuinen opgezet. - Plantenkassen in de regio's opgezet. - Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf gedeeltelijk afgerond.	- Landbouw voorlichters zijn getraind ter verbetering van de dienstverlening naar de agrariërs toe. - Agrariërs zijn getraind in toepassing van de richtlijnen inzake voedselveilig productie conform de internationale standaarden. - Intensiveren van veld visitaties. - Modelbedrijf in Commewijne is uitgebreid en omvormd. - Op verschillende locaties zijn schooltuinen opgezet. - Plantenkassen in de regio's opgezet. - Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf gedeeltelijk afgerond. - Nursery op Montresor is opgezet.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
	- Aanvang opzet Nursery op Montresor te Commewijne. - Fase 1 Markthal en fase 2 culinaire hal van het project Mariënborg zijn afgerond. - LVV ressortkantoren zijn voorzien van equipment t.b.v. bevordering van landbouw mechanisatie. - Aanvang gemaakt met de opzet van agrarisch trainingscentrum Nickerie en Commewijne.	- Fase 3 Verpakkingshal van het project Mariënborg wordt gecontinueerd. - LVV ressortkantoren zijn voorzien van equipment t.b.v. bevordering van landbouw mechanisatie. - Continuering met de opzet van agrarisch trainingscentrum Nickerie en Commewijne.
80713 Veehouderij	<u>Dierziekte monitoring en bewakingssysteem</u> - Landelijke dierziekte survey in uitvoering. Monsternamen bij vee. - Dierziekte monitoring en surveillance programma in uitvoering. - Regelmatige controle veebedrijven. <u>Veterinair Laboratorium</u> - Vet Lab is afgebouwd. <u>Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren</u> - Aanschaf equipment/apparatuur <u>Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee</u> - Faciliteiten voor het uitvoeren van grens- en haven controles zijn aangeschaft. <u>Kunstmatige Inseminatie dienst</u> - Aanschaf van KI equipment.	<u>Dierziekte monitoring en bewakingssysteem</u> - Landelijke dierziekte survey voortgezet. Monsternamen bij vee voortgezet. - Dierziekte monitoring en surveillance programma voortgezet. - Voortzetting regelmatige controle veebedrijven. <u>Veterinair Laboratorium</u> - Vet Lab is ingericht en operationeel <u>Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren</u> - Equipment/apparatuur aangeschaft. <u>Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee</u> - Grens- en havencontrole is uitgebreid. <u>Kunstmatige Inseminatie dienst</u> - KI equipment is aangeschaft.
80714 Visserij	- De Aquacultuurwet is opgestuurd naar DNA voor goedkeuring. - De nieuwe voorwaarden en regelgeving t.a.v. vergunningen zijn in werking. - Continuering implementatie VMS apparatuur op alle boten. - Continuering Bycatch Reduction Device testing (BRD testing). - Visserij management Plan is in uitvoering. - Steiger te Nickerie is opgezet en aanvang van bouw monitoringscenter. - Visserij onderzoeksactiviteiten opgestart en waarnemers programma is actief.	- Aquacultuurwet is afgekondigd. - Alle boten zijn voorzien van VMS apparatuur. - Bycatch Reduction Device testing (BRD testing) wordt gecontinueerd. - Upgrading visserij data collectie en data beheer wordt gerealiseerd en is operationeel. - Bestrijding IOO visserij. MCS unit is voorbereid samen met de andere autoriteiten zoals de Marine, Maritieme Politie en de Kustwacht. - Monitoring van bycatch en ETP species wordt voortgezet en de export wordt veilig gesteld. - Visserij onderzoek voor de bestandschattingen uitgevoerd. - Ontwikkelen van geschikte BRD wordt voortgezet. - Aquacultuuronderzoek is opgestart. - Visserij personeel is getraind in het herkennen van vissen. - Boeien te Galibi worden onderhouden ter bescherming van de zeeschildpadden. - Bouw monitoringscenter is afgerond.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
		- Bouw aanlandings-en aanmeersteiger te Nickerie is afgerond. - Productschap Aquacultuur wordt voorbereid.
80715 Landbouwinfrastructuur en Exportpromotion	- Voorbereidingen getroffen voor de opzet van Packing Factory incl. Vriesfaciliteiten.	- Aanvang gemaakt met opzet van Packing Factory incl. Vriesfaciliteiten.
80725 Staatsboerderij N.V.	- Staatsboerderij is gereorganiseerd.	- Staatsboerderij is gerehabiliteerd.
80727 Patamacca	- Inventarisatie en evaluatie van de activiteiten conform contract met China Zong Heng Tai uitgevoerd door Presidentiele Stuurgroep Ontwikkeling Oliepalm industrie te Marowijne.	- Capaciteitsversterking van de Presidentiele Stuurgroep Ontwikkeling Oliepalm industrie te Marowijne.
Programma : 09 Subsidies en Bijdragen		
10929 Staatsbedrijf Alliance	- Het gefaseerd rehabiliteren van de plantage is ingezet - Voorbereidingen getroffen voor de herstructurering van het Staatsbedrijf Alliance.	- Voortzetting rehabilitatie van de plantage is ingezet en herstructurering van het Staatsbedrijf Alliance - Kwekerij gemoderniseerd.
10930 Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne	- Verbeterde en voldoende plantmateriaal beschikbaar voor verkoop ter stimulering van de erfcultures.	- Verbeterde en voldoende plantmateriaal beschikbaar voor verkoop ter stimulering van de erfcultures.
10931 Stichting Nationale Parken	- Een nieuw bestuur wordt geïnstalleerd.	- Uitvoering gegeven aan duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo.
10932 Stichting Proeftuinen	- STIPRIS krijgt een nieuw bestuur.	- Het verrichten van onderzoek t.b.v land- en tuinbouwgewassen.
10933 Stichting Nationaal Rijst onderzoeks Instituut	- Meer hoger kader aangetrokken om het rijstonderzoek te versterken. - Trainingen voor het personeel zoals technieken omtrent o.a onderzoek, management en communicatie verrzorgd. - Aanvang gemaakt met onderzoek naar de gevolgen van klimaatsveranderingen op onze rijstproductie. - Voor het uitvoeren van gewas-beschermingsonderzoek en opkweken van kiemplanten voor veredelingsonderzoek is een aanvang gemaakt met de constructie van een compleet nieuw broeikas. - GAP-trainingen aan padieboeren gecontinueerd. - Continuering van verbeterde teelt-technische voorlichting aan de boerengemeenschap via de meest effectieve communicatiemiddelen. - Continuering verbeterd agronomisch onderzoek en begeleiding van de rijstboeren. - Continuering en opvoering van het maken van nieuwe kruisingen en selectie van kandidaatrassen. - Onderzoek naar bestrijding van ziekten, plagen en onkruiden opgevoerd. - Bemestingsonderzoek en verstrekken van informatie aan de rijstboeren opgevoerd. - Aanvang gemaakt met de noodzakelijke investeringen in de productie en verwerking	- Meer hoger kader aangetrokken om het rijstonderzoek te versterken. - Trainingen voor het personeel zoals technieken omtrent o.a onderzoek, management en communicatie vervolgd. - Onderzoek naar de gevolgen van klimaatsveranderingen op onze rijstproductie vervolgd. - Voor het uitvoeren van gewas-beschermingsonderzoek en opkweken van kiemplanten voor veredelingsonderzoek is een compleet nieuwe broeikas geconstrueerd. - GAP-trainingen aan padieboeren gecontinueerd. - Continuering van verbeterde teelt-technische voorlichting aan de boerengemeenschap via de meest effectieve communicatiemiddelen. - Continuering verbeterd agronomisch onderzoek en begeleiding van de rijstboeren. - Continuering en opvoering van het maken van nieuwe kruisingen en selectie van kandidaatrassen. Ten minste één nieuw rijstras uitgegeven. - Onderzoek naar bestrijding van ziekten, plagen en onkruiden vervolgd. - Bemestingsonderzoek en verstrekken van informatie aan de rijstboeren vervolgd. - Noodzakelijke investeringen in de productie en verwerking van zaaizaad gepleegd waardoor de zaaizaadproductie is toegenomen.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
	- van zaaizaad gepleegd waardoor de zaaizaad-productie is toegenomen. - Revisie van het wagen- en machinepark is gecontinueerd.	- Revisie van het wagen- en machinepark is gecontinueerd.
Programma : 41 Subsidies en Bijdragen		
14103 Melkcentrale	- Melk is betaalbaar voor de sociaal zwakkeren.	- Melk is betaalbaar voor de sociaal zwakkeren.
14105 Subsidie aan Food & Agriculture Industries (FAI)	- De productiewerkzaamheden en export worden gecontinueerd. - Verhoogde productiviteit. - Toename in opbrengsten.	- De productiewerkzaamheden en export worden gecontinueerd.
4120 Stichting Experimentele Landbouw	- Rehabilitatie werkzaamheden aan de natte en droge infrastructuur van Prins Bernardpolder zijn uitgevoerd. - Aan 27 zaaizaadboeren is areaal toegewezen.	- Continuering rijstonderzoek activiteiten i.s.m. ADRON en aanmaak zaaizaad. - Opzetten droger t.b.v. zaaizaad productie.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	284.555	309.704	302.090	76.044
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	66.125	69.431	72.738	76.044
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	0	0	12	13	13	14
53126	Zeevergunningsrechten e.a. visvergunningen	0	0	35.000	36.750	38.500	40.250
53145	Bestekkosten	0	0	6	6	7	7
53150	Opbrengsten veeteelt (o.a. slacht- en keuringsgelden)	0	0	15.607	16.387	17.168	17.948
53167	Opbrengst planten onderzoek en-resultaten	0	0	15.500	16.275	17.050	17.825
54	Leningsopbrengsten	0	0	218.430	240.273	229.352	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	218.430	240.273	229.352	0

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53100 - Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren

De opbrengsten onder bovengenoemde code komen uit huur van een kantine op LVV terrein, te hoofdkantoor aan de Letitia vriesde laan 8-10.

Het bedrag is geraamd op **SRD 12.000,00**.

53126 - Zeevergunningsrechten e.a. visvergunningen

De opbrengsten van de zeevergunningsrechten e.a. visvergunningen zijn afkomstig uit de zeevisserij, kustvisserij en binnenwatervisserij.

Voor het planjaar zijn de ontvangsten geraamd op **SRD 35.000.000,00**.

53145 - Bestekkosten

De ontvangsten van de bestekkosten zijn afkomstig uit de verkoop van bestekken bij verkoop van aanbestedingen.

Voor 2026 zijn de ontvangsten geraamd op **SRD 6.000,00**.

53150 - Opbrengsten veeteelt (o.a. slacht- en keuringsgelden)

De Opbrengsten Veeteelt bevat de volgende ontvangsten:

Slachtlonen en keurlonen van dieren die worden aangeboden voor slachten;

Keurlonen van import vleeswaren, dierlijke producten, melkpoeder, kaas etc.

Het bedrag van de ontvangsten is geraamd op **SRD 15.607.000,00**.

53167 - Opbrengst planten onderzoek en-resultaten

De opbrengst Planten Onderzoek en Resultaten bestaat uit de inspectiekosten van import en export van groenten, fruit, knolgewassen, rijst, hout en vergassingskosten.

Voor het planjaar zijn de opbrengsten geraamd op **SRD 15.500.000,00**.

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Met de IDB lening worden de volgende projecten uit de verschillende beleidscodes gefinancierd;

Voor beleidscode “Institutionele Versterking” wordt het volgende gefinancierd, t.w.

- Versterking nationaal agrarisch gezondheid en voedselveiligheidssysteem
- Verbetering plantgezondheid
- Integrale aanpak van agrarische innovatie strategie en agenda

Het bedrag hier is geraamd voor SRD 115.450.000,00.

Voor beleidscode “Reactivering Waterschappen” worden de Irrigatie en & Drainage activiteiten gefinancierd voor een geraamd bedrag van SRD 30.000.000,00.

Voor beleidscode “Landbouwtelling” worden de census activiteiten gefinancierd. Hiervoor is SRD 2.980.000,00 geraamd.

Voor beleidscode “Veehouderij” worden de activiteiten inzake diergezondheid gefinancierd.

Het bedrag hier is geraamd voor SRD 70.000.000,00.

De totale IDB-lening in 2026 bedraagt **SRD 218.430.000,00**.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

Bij titel IV zullen de parastatalen die onder het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij ressorteren kort worden belicht. Hierbij gaat het om de parastatalen die operationeel zijn. De niet-operationele bedrijven zijn aan het eind opgesomd.

Staatsbedrijf Alliance

Middels een aangepast bedrijfsplan wordt in het planjaar gewerkt aan diversificatie van het bedrijf. Het bedrijf Alliance wordt verder gerehabiliteerd en geherstructureerd, conform ons huidig agrarisch beleid. Verder zal de infrastructuur worden gerehabiliteerd. Hierbij zullen de sluiswanden worden vervangen en zal het sluishuis worden gerehabiliteerd. Het herstel/rehabilitatie van de sluiswanden zal voorkomen dat het zoutwater binnendringt. Hiermee kunnen de goede agrarische gronden behouden worden voor productie diverse gewassen m.n Podosiri, kokosnoot, citrussoorten en andere gewassen (o.a zoete bataat). Verder vindt uitbreiding/modernisering van de proeftuinen plaatst. De verdere verjonging en diversificering zal worden voortgezet, met plantmateriaal van eigen kweek. Het begroot bedrag voor bovengenoemde activiteiten bedraagt **SRD 1.700.000,00**.

Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne (SLOC)

Deze stichting streeft ernaar om goed kwaliteit en gezond plantmateriaal van fruitbomen aan te maken voor lokaal verkoop aan boeren en ter stimulering van erfcultures. Het streven is om de verkoopcapaciteit te vergroten ter verhoging van de inkomsten om later kostendekkend te kunnen functioneren. Voor het begrotingsjaar zijn de volgende werkzaamheden gepland:

- Renovatie, uitbreiding en modernisering van de nursery (kassen)
- Nieuwe waterinstallatie voor de nursery (tuin) en moeder tuin.
- Egaliseren van achtertuin SLOC en opgraven nieuwe spaarwater.
- Aankoop: meststoffen, bestrijdingsmiddelen en andere benodigdheden voor het maken van plantmateriaal.
- Onderhoud van de tuinen en moedertuinen d.m.v. voorzien van nieuwe planten (moederbomen).
- Reparatie en verzekeren/keuring van de voertuigen.
- Investing in kader door opleidingen en vaktrainingen aan te bieden aan het personeel.
- Het verzorgen van trainingen aan boeren en hobby-telers in de fruitsector.
- Renovatie kantoorpand en magazijn

Voor het begrotingsjaar is een bedrag van **SRD 1.600.000,00** geraamd.

Stichting Nationale Parken (STINAPA)

Het doel van STINAPA is tweeledig, namelijk:

1. Het aanleggen, inrichten en onderhouden van nationale parken in Suriname
2. Het beheren en exploiteren van deze parken in het belang van Surinamers en Toeristen

Zoals bekend voert STINAPA het beheer over het Cultuurtuinbos. Hier is de afgelopen periode veel om te doen geweest met de verkaveling van delen van dit kostbaar gebied. Omdat dit niet de eerste keer is dat er uitgifte heeft plaatsgevonden van percelen in dit gebied zal één van de eerste acties gericht zijn op duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo. Een nieuw bestuur van STINAPA zal geïnstalleerd worden.

De acties van het bestuur houden in:

1. het verkrijgen van een titel op de grond dat nog onverkaveld is.
2. het geven van een status van bescherming.
3. het produceren van een formeel beheers document.
4. het Cultuurtuinbos van een verwaarloosd park laten uitgroeien tot een Botanische tuin.
5. het inventariseren van alle beschikbare rapporten van en over het Cultuurtuinbos.
6. het centraal registreren en archiveren van documentatie.
7. bewustwordingsactiviteiten over het Cultuurtuinbos w.o. productie van een documentaire over het Cultuurtuinbos.

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 50.000,00**.

Stichting Proeftuinen Suriname (STIPRIS)

Deze stichting heeft als doel het verrichten van onderzoek ter bevordering en verbetering van een rationele teelt van land- en tuinbouwgewassen in Suriname.

Het nut van dit bedrijf is dat middels onderzoek, ziekten en plagen die land- en tuinbouwgewassen aantasten, uitgeroeid kunnen worden en hierdoor de kwaliteit van deze gewassen verhoogd kan worden.

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 50.000,00**.

Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut (SNRI/ ADRON)

Deze stichting streeft naar bevordering van de rijstcultuur in de ruimste zin des woord. Door het uitvoeren van wetenschappelijk en toegepast onderzoek door haar werkarm het Anne van Dijk Rijst Onderzoekscentrum Nickerie (SNRI/ADRON) wordt technologie beschikbaar gemaakt voor de rijstverbouwers en -verwerkers. De stichting zorgt er ook voor dat de rijstboeren over goed plantmateriaal kunnen beschikken. In dit kader is in 2014 een Zaaizaad Unit opgezet. Echter kan de effectuering van deze Unit nog niet goed van de grond komen omdat de benodigde fondsen niet ter beschikking worden gesteld.

De stichting houdt zich bezig met het volgende:

- Uitvoeren van onderzoek betreffende het telen en verwerken van rijst;
- Het zuiver houden van de bestaande en het ontwikkelen van nieuwe rijstrassen;
- Onderzoek naar ziekten en plagen die door de klimaatsverandering steeds meer in importantie toeneemt;
- Het opzetten en het in standhouden van een zaaizaadaanmaak- en –distributiesysteem voor verzekering van beschikbaarheid van goed zaaizaad;

- Het verzamelen, documenteren, bewerken en verspreiden van informatie welke van belang is voor de rijstsector.

Verder is het doel van de stichting om samenwerking met instellingen in binnen- en buitenland aan te gaan, die op dezelfde terreinen werkzaam zijn. Voorts zorgt de stichting voor het bevorderen van en meewerken aan opleidingen ten dienste van de rijstsector.

Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren, is in het planjaar 2026 **SRD 35.350.000,00** begroot.

Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL)

Deze stichting te Prins Bernardspolder zal de rijstonderzoek activiteiten ondersteunen i.s.m. ADRON en de aanmaak van zaaizaad. In 2024 zijn 27 boeren in aanmerking gekomen voor arealen ten behoeve van productie van zaaizaad. Deze boeren zijn aangesloten bij de Coöperatie van Zaaizaadboeren (CoZaBo). In het planjaar zal een aanvang gemaakt worden met het opzetten van een droger. De activiteiten zijn geraamd voor **SRD 100.000,00**.

Food and Agriculture Industries (FAI)

Sedert het vertrek van de buitenlandse aandeelhouder is de overheid de enige aandeelhouder van FAI en is hierdoor genoodzaakt salaris subsidies aan het bedrijf FAI (FOOD AND AGRICULTURE INDUSTRIES NV) te verlenen om het bedrijf draaiende te houden en de wekelijkse export naar Trinidad en Barbados te garanderen. Er wordt fruit ten behoeve van de lokale markt afgezet en worden de lokale veehouders voorzien van fruit, die niet voor de menselijke consumptie geschikt is. Er is ook behoefte aan cruciale inputs voor de voortgang van de export naar de regio. In het dienstjaar 2026 zullen er extra middelen nodig zijn om de productie en export te verhogen. Dit bedrijf is volledig overgenomen door de Overheid, het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij.

Ter continuering van het productieproces en de garandering van de salarissen van het personeel van FAI is voor het dienstjaar 2026 een bedrag van **SRD 35.235.000,00** op de begroting geplaatst.

Melkcentrale N.V.

De Melkcentrale N.V. is een staatsbedrijf dat zich bezighoudt met de verwerking van rauwe melk die door de melkboeren wordt geleverd. Het beleid van het bedrijf richt zich op het gebruik van meer rauwe melk bij de verwerking. Dit geldt voor alle bedrijven die melk verwerken, waarbij naleving van de “Melkverwerking verordening”, in acht wordt genomen. De opkoopprijs van rauwe melk is verhoogd. Om de consumentenprijs van volle melk in sachet betaalbaar te houden voor de bevolking, zal als suppletie en bijdragen worden uitgekeerd. Voor het jaar 2026 is een bedrag begroot van **SRD 25.000.000,00**.

N.V. Suriname Zwaar materieel (Surzwam)

Deze vennootschap heeft ten doel het beheren, onderhouden en exploiteren van zwaarmaterieel voor de productiesector en in het bijzonder de agrarische sector.

Met de exploitatie van zwaar materieel en andere equipment wordt de flexibiliteit, slagvaardigheid en effectiviteit voor het onderhoud van de fysieke en natte agrarische infrastructuur beoogd.

Door de permanente beschikbaarheid van machines kan overal en snel en overal worden ingespeeld in situaties waar machine-inzet nodig is. Daarnaast kan regulerend worden opgetreden bij de prijsvorming. Hiermee kunnen de agrariërs, in het bijzonder de kleine en middelgrote ondernemingen worden ondersteund door het inhuren van machines en equipment voor hun infrastructurele werkzaamheden.

Centrale voor Vissershavens in Suriname (CEVIHAS)

Door de werkzaamheden van dit bedrijf wordt de export van vis bevorderd en het logistieke proces in deze branche ontwikkeld. Verder wordt een bijdrage geleverd aan de visvangst en de voorziening van zowel de lokale als internationale markt van vis. Hiertoe is er een visaanvoerhaven en wordt er gezorgd voor de regelmatige en geordende aanvoer en verhandeling van vis.

Surinaamse Amerikaanse Industrie Maatschappij (SAIL N.V.)

De SAIL N.V. houdt zich voornamelijk bezig met het exporteren van garnalen, verkoop van vis voor de lokale markt, ijsverkoop en verwerking van vis en garnalen voor andere bedrijven. Afzet van de vangstbedrijven aan dit bedrijf zijn gegarandeerd. Dit bedrijf is in staat om zonder subsidie van de overheid te functioneren en levert een belangrijke bijdrage aan het nationaal inkomen van Suriname. SAIL N.V. zal haar bedrijfsactiviteiten blijven voortzetten voor de Surinaamse gemeenschap en de internationale markt.

Stichting Machinale Landbouw (SML)

Het bedrijf is in een rehabilitatie fase en het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij is verantwoordelijk voor het uit te voeren beleid. Er is een Bestuur ingesteld die zaken moet evalueren om een plan van aanpak op te maken. Allereerst wordt een aanvang gemaakt met de huidige SML deelnemers met betrekking tot hun pensioenverzekeringen.

Stichting voor Visserij Bevordering (STIVI)

Deze stichting functioneert sedert 1992 niet optimaal. De activiteiten zijn beperkt tot het verkopen van ijs en het verhuren van de faciliteiten.

Landbouwbank N.V.

De aandelen van de Landbouwbank zijn overgenomen door de VCB bank. De Landbouwbank zal voorafgaand aan het integratieproces fungeren als dochteronderneming van de VCB. Het doel van de landbouwbank wordt verder nagestreefd. Het doel is bevordering van de ontwikkeling van de landbouw, bosbouw en visserij in Suriname door het financieren van landbouw-, bosbouw- en visserijbedrijven.

Stichting Viskeurings Instituut

De stichting heeft ten doel het bewaken en verzekeren van de voedselveiligheid voor zowel de export als voor de locale consumptie. Dit geschiedt door het uitvoeren van kwaliteitskeuringen en controles in de visserijsector en al datgene wat daarmee samenhangt of daaruit voortvloeit, geheel of gedeeltelijk in samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid, conform de Viskeuringswet en haar uitvoeringsbesluiten en beschikkingen in de ruimste zin des woord.

Stichting Agrarische Ontwikkeling in Coronie (SAOC)

Deze stichting is geheractiveerd, waarbij een bestuur is geïnstalleerd en de activiteiten gecoördineerd worden vanuit het district Coronie.

De hierna volgende bedrijven zijn nagenoeg inactief.

Gemeenschappelijke Plantaardige Oliën en Vetten bedrijven N.V. (GPOV N.V.), Stichting Agrarische Kernbedrijven in Nickerie (SAKN), Phedra, Victoria, Rijstinstituut in Suriname (RIS), Surinaamse Citrus Centrale (SCC), Surinaamse Cultuur Maatschappij (Mariënborg), Surinaamse Landbouwbedrijven N.V. (Surland N.V.), Suriname Rice Operation N.V. (SRO N.V.), Tropica Food Industrie N.V., Stichting Rijst Ontwikkeling Instituut Suriname (ROIS).

Afdeling 10. Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

Algemeen deel

Doelstelling

Het doel van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is het zorgen voor een integraal duurzaam en efficiënt beheer en de ontwikkeling van de productie van de in Suriname aanwezige natuurlijke hulpbronnen, rekening houdend met het milieu, veiligheid en rechten van lokale gemeenschappen.

Taakstelling

Ter verwezenlijking van de doelstelling zijn aan het Ministerie de volgende taken toebedeeld:

- a. Een nationaal beleid met betrekking tot de natuurlijke hulpbronnen en energie;
- b. De inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van: delfstoffen, de natuurlijke hulpbron water en de voor de energie benodigde natuurlijke hulpbronnen;
- c. Het mijnbouw kadaster
- d. De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot geodesie;
- e. Het waterbeheer, waar nodig in interdepartementaal verband;
- f. De drinkwatervoorziening;
- g. De energievoorziening;
- h. De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de delfstoffen, het waterbeheer, de opwekking, het transport en de distributie van energie.

Het ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

De **visie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is: “Een efficiënt beheer en integrale duurzame ontwikkeling van de water en energiebronnen ontplooiing van de mijnbouw-, water- en energiesector voor het welzijn en de welvaart van onze natie na te streven.”

De **missie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen luidt als volgt: “Het ontwikkelen van een integraal duurzaam, transparant beleid voor het beheer van de natuurlijke hulpbronnen in het bijzonder water, delfstoffen en energie ten dienste van het menselijk-, economisch- en milieu kapitaal van Suriname.”

In de afgelopen decennia hebben zich op het vlak van de natuurlijke hulpbronnen water, energie, delfstoffen en het milieu zowel nationaal als internationaal diverse ontwikkelingen voorgedaan. Deze ontwikkelingen zijn ook van invloed geweest op Suriname, waardoor ons land zich aan diverse internationale verdragen en initiatieven heeft gecommitteerd. Daarnaast is er de afgelopen jaren sprake van een toename in de exploitatie van goud- en bouwmaterialen, recente significante olie- en gasvondsten in het offshore gebied en de toenemende rol van hernieuwbare energie in de beperking van de negatieve effecten van klimaatsverandering. Deze factoren noopten tot aanpassing van de structuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, opdat zij in staat is om de ontwikkelingen bij te benen en dienovereenkomstig het beleid uit te zetten. Leidend bij de aanpassing van de organisatie en managementstructuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zijn geweest de principes van: transparantie, efficiëntie, innovatie, inclusie en duurzaamheid in relatie tot de drie hoofdbeleidsgebieden mijnbouw, water en energie.

Het Ministerie neemt op basis van het bovenstaande een belangrijke plaats in bij de duurzame ontwikkeling en de nationale productie door zich te richten op de vergroting van het nationaal inkomen ter herstel van de economie van de Staat Suriname. De opstelling van de begroting voor het dienstjaar 2026 heeft tegen deze achtergrond plaatsgehad.

De beleidsvisies van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen worden uitgewerkt in de volgende beleidsdomeinen mijnbouw, energie en water.

De werkmensen en strategische partners van het Ministerie die zowel direct als indirect hierbij betrokken zijn:

1. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)
2. Dienst Energievoorziening (DEV)
3. Dienst Watervoorziening (DWV)
4. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)
5. Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S)
6. N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S)
7. N.V. Grasshopper Aluminium Company
8. Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.
9. De Commissie Ordening Kleinschalige Goudsector (OKGS)
10. De Energie Autoriteit Suriname (E.A.S)

Institutionele versterking en capaciteitsopbouw

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zal in 2026 voortgaan met het transparant, efficiënt en effectief maken van de interne processen als ook het herformuleren van de taken en verantwoordelijkheden van verschillende directoraten, onder directoraten, afdelingen, diensten en functies.

Het ministerie zal in het kader van de versterking van processen voor monitoring van het beleid aandacht besteden aan de verdere digitalisering automatisering van o.a. de registratieprocessen van mijnbouwrechten. De huisvesting van diverse cruciale diensten en afdelingen zijn geïnventariseerd en wordt gefaseerd aangepakt.

Op basis van de actuele ontwikkelingen in de mijnbouw, energie en watersector en met het oog op de verdieping en specialisering van het beleid binnen de diverse directoraten, zal gericht de mogelijkheid voor opleidingen en trainingen voor personeel een belangrijk element vormen om zodoende een kweekvijver van sectorspecialisten op de diverse gebieden te ontwikkelen. Met name op het gebied van olie en gas en potentiële groene energiebronnen zal in vroeg stadium al worden ingespeeld op het kweken van kader binnen de overheid om in de nabije toekomst de sectorontwikkelingen bij te kunnen benen.

Sector Mijnbouw

De begroting voor 2026 is opgesteld tegen de achtergrond van een dynamische mondiale markt voor mineralen, de noodzaak voor duurzame ontwikkeling en de onverminderde inzet van de regering om de mijnbouwsector te transformeren tot een robuuste en verantwoorde pijler van de Surinaamse economie, in lijn met het Meerjaren Ontwikkelingsplan

De mijnbouwsector blijft van vitaal belang voor de economische stabiliteit en groei van de Republiek Suriname. De sector is een belangrijke bron van overheidsinkomsten, werkgelegenheid en deviezen. De goudsector, zowel de grootschalige als de kleinschalige, domineert de productie, maar er is een groeiend besef van het potentieel voor diversificatie naar andere mineralen zoals lithium, kobalt en koper, die essentieel zijn voor de wereldwijde energietransitie.

Tegelijkertijd staat de sector voor aanzienlijke uitdagingen. De ordening van de kleinschalige goudsector, de aanpak van illegale mijnbouwactiviteiten met de daaraan gekoppelde criminaliteit, en de urgente noodzaak om de milieuschade, met name door het gebruik van kwik, te minimaliseren, vereisen een krachtig en proactief beleid. Het Directoraat Mijnbouw is zich bewust van zijn cruciale rol in het navigeren van deze complexiteiten en het waarborgen dat de natuurlijke rijkdommen van Suriname op een duurzame en rechtvaardige manier worden geëxploiteerd, ten bate van de gehele natie.

De begroting voor 2026 is dan ook een instrument om deze visie te realiseren, met een focus op versterking van het institutioneel kader, investeringen in technologische innovatie en het bevorderen van een duurzame en inclusieve mijnbouwpraktijk.

In de voorgaande periode heeft het Directoraat Mijnbouw, ondanks beperkte middelen, belangrijke stappen gezet. Er zijn capaciteitsversterkende workshops georganiseerd voor zowel eigen personeel als stakeholders in de sector. In samenwerking met internationale partners zijn reeds twee projecten geïnitieerd om het milieubeheer te verbeteren, met een specifieke focus op de uitfasering van kwik in de kleinschalige goudmijnbouw nl. Het EMSAGS project en het GEF Gold+ project.

Desondanks blijven er knelpunten bestaan. De handhavingscapaciteit in het veld is nog onvoldoende om een effectieve controle uit te oefenen op de uitgestrekte mijnbouwgebieden door de OGS.

De modernisering van de Mijnbouwwet, een cruciaal instrument voor een effectief beheer, is in een ver gevorderd stadium en wordt klaar gestoomd voor de DNA.

De formalisering van de kleinschalige mijnbouwsector is helaas nog niet wat het wezen moet, maar vereist een versnelde en meer geïntegreerde aanpak.

Het EITI proces is een proces dat continu doorgaat. De begroting van EITI Suriname is een strategische investering met een hoog maatschappelijk rendement. Het financiert het mechanisme dat financiële stromen in de extractieve sector zichtbaar maakt, een constructieve dialoog tussen alle belanghebbenden mogelijk maakt en de overheid voorziet van de instrumenten om de opbrengsten uit de natuurlijke rijkdommen te maximaliseren ten gunste van de gehele Surinaamse bevolking.

Voor het jaar 2026 richt het Directoraat Mijnbouw zich op de volgende strategische hoofddoelstellingen:

- **Ordering en Formalisering van de Kleinschalige Mijnbouwsector**
De kleinschalige mijnbouw is een belangrijke bron van inkomsten voor een aanzienlijk deel van de bevolking, maar gaat gepaard met aanzienlijke sociale en ecologische problemen. Het beleid voor 2026 is gericht op:
- **Versnelling van het registratie- en vergunningenproces:** Door middel van digitalisering en het opzetten van mobiele registratie-eenheden wordt beoogd de drempel voor formalisering te verlagen.
- **Bevordering van kwikvrije winningstechnieken:** Er zal geïnvesteerd worden in voorlichtingscampagnes, trainingen en de introductie van betaalbare en efficiënte alternatieve technologieën. Hiertoe zullen demonstratieprojecten worden opgezet in verschillende mijnbouwgebieden.
- **Versterking van de economische positie van kleinschalige mijnwerkers:** Het directoraat zal mogelijkheden identificeren die gericht zijn op het verbeteren van de toegang tot financiering en het bevorderen van coöperatieve verbanden.
- **Versterking van Toezicht, Controle en Handhaving**

In 2026 zal de focus liggen op:

- **Uitbreiding van de inspectiecapaciteit:** Het aantal mijnbouwinspecteurs zal worden verhoogd en zij zullen worden uitgerust met moderne apparatuur, waaronder drones en GPS-systemen, voor effectievere monitoring.
- **Intensivering van de samenwerking:** De samenwerking met andere overheidsinstanties, zoals het Korps Politie Suriname, het NMA, zal worden geïntensiveerd om illegale praktijken gecoördineerd aan te pakken.
- **Implementatie van een modern sanctiebeleid omtrent overtredingen van de mijnbouwwetgeving.**
- **Bevordering van Duurzaam Milieubeheer en Herstel**

De ecologische voetafdruk van de mijnbouwsector moet drastisch worden verkleind. Het beleid voor 2026 omvat:

- **Stimulering van Investerings en Diversificatie**
Om de economische basis van de sector te verbreden, zal het directoraat zich inzetten voor:
- **Actualiseren van de geologische data:** Investerings in de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD) zijn noodzakelijk om de geologische informatie van Suriname te moderniseren en te digitaliseren. Dit is essentieel voor het aantrekken van nieuwe, bonafide investeerders.

- Promotie van potentieel in nieuwe mineralen: Actieve promotie van de potentie van Suriname op het gebied van "critical minerals" zoals lithium en kobalt op internationale fora.
- Verbetering van het investeringsklimaat: In samenwerking met andere ministeries zal worden gewerkt aan een transparant en voorspelbaar juridisch en fiscaal kader voor de mijnbouwsector, inclusief de afronding en implementatie van de nieuwe Mijnbouwwet.
- Financiële Onderbouwing
Om de bovengenoemde beleidsvoornemens en strategische doelstellingen te realiseren, is een adequaat budget essentieel. De aangevraagde middelen voor het dienstjaar 2026 zullen worden aangewend voor:
 - Personele uitgaven: Aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel, met name veldinspecteurs, juristen en milieu-experts.
 - Operationele kosten: Dekking van de kosten voor transport, veldoperaties, trainingen en voorlichtingscampagnes.
 - Investerings: Aanschaf van moderne technologie voor toezicht en monitoring (drones, software, laboratoriumapparatuur), digitalisering van archieven en de ontwikkeling van een modern geografisch informatiesysteem (GIS).
 - Specifieke programma's: Budget voor de implementatie van projecten gericht op kwikvrije mijnbouw, herbebossing en de ondersteuning van de formalisering van de kleinschalige sector.
(Een gedetailleerde uitsplitsing van de begroting per beleidsdoelstelling en post is opgenomen in de bijgevoegde financiële tabellen.)

De begroting van het Directoraat Mijnbouw voor het dienstjaar 2026 is een investering in een duurzame toekomst voor Suriname. Door te focussen op ordening, handhaving, milieubeheer en diversificatie, leggen we het fundament voor een sector die niet alleen economisch rendabel is, maar ook sociaal rechtvaardig en ecologisch verantwoord.

Wij zijn ervan overtuigd dat de voorgestelde beleidslijnen en de daarmee gepaard gaande budgettaire toewijzing zullen bijdragen aan de realisatie van een welvarend Suriname, waarbij de baten van onze natuurlijke rijkdommen ten goede komen aan alle Surinamers, nu en in de toekomst.

Sector Water

De regering heeft als beleid de Surinaamse gemeenschap 1x24 uur toegang te bieden tot goed, gezond en betaalbaar drinkwater als garantie voor zowel volksgezondheid als de sociaaleconomische ontwikkeling van ons land. In de context van de “United Nations Sustainable Development Goal 6 Clean Water and Sanitation for all” die in 2030 bereikt moet zijn, zal er meer bewustwording moeten plaatsvinden bij beleidsmakers, de totale samenleving, met speciale nadruk op jongeren, vrouwen en achtergestelde gebieden. Het ministerie stelt alles in het werk om rond 2030 de toegang te bieden tot drinkwater faciliteiten aan alle Surinamers. Het directoraat Water, dat in 2020 is ingesteld, heeft als werkarm de volgende instanties:

1. Dienst Watervoorziening (DWV)
2. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)

De basis voor het drinkwaterbeleid is de verdere verwezenlijking van de aanbevelingen zoals vervat in het Suriname Water Supply Masterplan 2011 – 2026 en het updaten hiervan. In stad en district wordt door zowel de dienst water voorziening en de SWM nieuwe dan wel vervanging, uitbreiding en nieuwe drinkwaterprojecten uitgevoerd. Het betreft het aanleggen van nieuwe drinkwaterbronnen, en het aanleggen van drinkwater infrastructuur voor het bevorderen van de drinkwater voorziening. Met de ondertekening van de IDM-lening van US\$ 26 miljoen in februari 2022, wordt de SWM in de gelegenheid gesteld de drinkwatervoorziening in het district Wanica op te voeren. Ook zal de vervanging en uitbreiding van het waterleidingnet in de desbetreffende districten verder ter hand worden genomen.

In 2026 zal het Directoraat Water de nodige voorbereidingen treffen voor de uitvoering van een Integraal watermanagement systeem en beheersplan. De institutionele versterking van het personeel van de afdeling

Integraal Waterbeheer zal in 2026 verder ter hand worden genomen, teneinde de medewerkers de nodige kennis en vaardigheden om hen in staat te stellen het watermanagement beleid te kunnen uitvoeren. De drie conceptwetten die reeds zijn voorbereid, worden binnen afzienbare tijd afgerond en in 2026 worden aangeboden ter behandeling in De Nationale Assemblee (DNA). Het gaat om de volgende conceptwetten:

1. Het wetsontwerp “*Toezicht Drinkwaterkwaliteit*” (met Memorie van Toelichting);
2. Het wetsontwerp “*Grondwaterwet*” (met Memorie van Toelichting);
3. Het wetsontwerp “*Grondwaterbeschermingsgebieden*” (met Memorie van Toelichting).

Deze drie conceptwetten zullen als eerste instrumenten dienen voor het Directoraat Water voor een betere beheerstructuur van de waterbronnen in Suriname. Het Waterplatform als advies orgaan zal in 2026 haar adviserende rol voortzetten en waar nodig aanvullen. Voorts zal dit platform starten met de discussies omtrent een Nationaal Waterbeleid.

Ook zal er een start worden gemaakt met de ontwikkeling van een ‘Nationaal Water Marketing en Export Strategie’ voor Suriname. Deze strategie zal vooral richting moeten helpen geven aan de export potentie van ons water naar de regio en elders en het creëren van een inkomstenbron voor Suriname uit export van water. In het dienstjaar 2026 zullen de volgende acties worden voortgezet om het beleid van de Watersector uit te zetten:

1. Implementatie nieuwe waterwetten: Wet Grondwaterbeschermingsgebieden, Wet Toezicht Drinkwaterkwaliteit, Grondwaterwet.
2. Capaciteitsversterking en verdere aanpak Integrated Water Resource Management
3. Upgraden en nazorg van bestaande en nieuwbouw waterinstallaties in het binnenland.
4. Certificering volgens ISO 9001:2015 (jaarlijkse beoordeling SWM- kwaliteitsmanagement systeem)
5. Watersupply infrastructure Improvement Project Paramaribo Wanica, Para and Moengo (WASIP).
6. Verbetering productie en drinkwatervoorziening systemen, van Hattemweg 1.000 m³/uur.
7. Installeren scada systeem in vestiging; bouwen nieuw oppervlaktewater zuiveringsinstallatie Moengo (200m³/uur), aansluiten 2 dorpen Ricanaumofa en Abadukondre, opstellen strategisch plan drinkwatervoorziening t/m 2050
8. Feasibility study to upgrade water facility supplies: bouw/ rehabilitatie productiestations Nickerie Groot Henar, Paradise, Nw Nickerie, Sidoredjo, Wageningen), uitvoeren energy efficiency project en institutioneel versterkingsproject
9. Water supply modernization program SU-L1058: o.a. upgrade drinkwaterproductie Wanica (Hel. CHR), ontwikkelen drinkwater strategie binnenland, modernisering operations SWM.
10. Voortzetting verbetering drinkwatervoorziening Commewijne: aanleg bijbehorende hoofdleidingen La liberte-Tamanredjo en het distributienet naar de diverse ressorten.
11. Upgrade productiestation Tijgerkreek; verbetering waterkwaliteit
12. Vervanging asbestbuizen landelijk.
13. Distributie van drinkwater in eigenbeheer van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen.

Sector Energie

De sector Energie is zeer cruciaal in de voor ons liggende periode, met name in het kader van de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van olie en gas. Het beleid van het Ministerie is erop gericht om de nationale energievoorziening veilig te stellen gelet op het belang hiervan voor de sociaaleconomische - ontwikkeling van ons land. Hieronder vallen ook de ontwikkelingen op het gebied van olie en gas, mede vanwege de significante olie en gasvondsten in het offshore gebied door Apache en TotalEnergies in 2020.

De energiesector kan een enorme boost krijgen, indien wij de ontwikkeling van de oliesector richtig en economisch verantwoordelijk ontwikkelen alsook wanneer wij de mogelijkheid kunnen creëren dat het gas getransporteerd kan worden naar de kust van Suriname.

De uitdaging voor 2026 op het gebied van de gas en oliesector zal allereerst gelegen zijn in het opgang brengen van structuren en instituten die met name de lokale bedrijven voorbereiden en begeleiden voor deelname aan het leveren van producten en diensten ten behoeve van de gas en oliesector, zij het direct of indirect, volgens de geldende regels. Deze sector is daarom ook als apart onder directoraat binnen het directoraat Energie opgezet om zich met name te verdiepen in de ontwikkeling, het beleid, de regulering en monitoring van de koolwaterstoffen sector (olie en gas).

Gezien de internationale ontwikkelingen op het gebied van groene energie zal ook aandacht besteed worden aan het uitzetten en ontwikkelen van beleid op het gebied van alternatieve hernieuwbare energiebronnen met name, bio-energie. Als Ministerie hebben wij als doelstellingen om "Sustainable Energy for All" (SE4ALL) in 2026 te bereiken, de volgende focusgebieden:

- ❖ Toegang tot elektriciteit en kook gas voor allen;
- ❖ Verdubbeling van energie efficiëntie;
- ❖ Verdubbeling van hernieuwbare energiebronnen in het overall energiegebruik.

De herstructurering van de elektriciteitsvoorziening sector, die in 2021 is gestart, zal worden voortgezet in het begrotingsjaar 2026. Deze herstructurering is noodzakelijk voor de gezondmaking van de energievoorziening, maar is ook een van de essentiële voorwaarden voor een verhoging van de productie ontwikkeling, alsmede de noodzakelijke economische groei van Suriname.

Het dienstjaar 2026 zal vooral ook in het licht staan van de implementatie van het Energie Sector Plan (ESP), alsook de implementatie van het "Rural Electrification Plan" (REP). Dienstjaar 2026 zal zich ook kenmerken door de verdere operationalisering van de EAS en invulling geven aan de taakstelling van deze autoriteit.

Verder zal het energiebeleid van het ministerie in 2026 verder ontwikkeld worden op basis van prioriteiten in lijn met doel nummer 7 van de "United Nations Sustainable Development Goals", die de toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen moet garanderen. Wij streven naar het volgende:

- Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.
- Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen, waaraan Suriname zich ook heeft gecommitteerd.

In 2019 en 2020 is in het binnenland van Suriname een start gemaakt met het uitvoeren van pilotprojecten in de dorpen Pikin Slee, Gujaba en Godolo, waarbij er solar energie systemen zijn geïmplementeerd. Deze pilotprojecten zijn met de gemeenschappen en met interne en externe deskundigen geëvalueerd. Op basis van het resultaat van deze evaluatie heeft de regering besloten om voort te gaan met dit concept voor overige dorpen in het binnenland. Dit concept wordt ondersteund door het REP.

In 2023 is er eveneens aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een businessmodel voor het betaalbaar stellen van elektriciteit voor de bewoners van het binnenland, die verder is verfijnt in 2024.

In het dienstjaar 2026 zullen de volgende acties, die gestart zijn in 2020 en 2021 en zijn gecontinueerd in 2023 en 2024 om het beleid van de elektriciteitssector uit te zetten, worden voortgezet. We noemen hier een paar:

- Implementeren van het Energie Sector Plan (ESP);
- Implementeren van het Rural Electricity Plan (REP);
- Implementeren van het Suriname Village Micro Grid Solar Project Fase II (50 dorpen in het binnenland zullen worden voorzien van 1x24u hernieuwbare energie);
- Implementeren van het Bio-Sweet project in Zuid Suriname (10 dorpen worden voorzien van 1x24 drinkwater, energie, telecommunicatie en het ontwikkelen van Bio-Economische activiteiten);
- Implementeren van het Bio-Sweet project in Oost Suriname (dorpen in Oost Suriname, worden voorzien van 1x24 drinkwater, energie, telecommunicatie en het ontwikkelen van Bio-Economische activiteiten);
- Uitvoeren straatverlichting landelijk netwerk, inclusief het binnenland.

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zal zich in de komende periode sterk maken om beleid met betrekking tot olie en gas te blijven formuleren en te implementeren, mede door de significante fondsen die zijn gerapporteerd in 2020, 2021 en 2022 en de FID. Verder zullen wij invulling geven aan de bemensing alsook institutionele versterking van het Directoraat Energie, met daaronder ressorterend een onder directoraat Elektrificatie.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	71.935	71.935	84.204	88.543	92.668
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	66.435	66.435	69.737	73.353	76.718
610	Lonen en salarissen	0	0	53.123	53.123	55.708	58.424	61.272
611	Sociale premies	0	0	4.439	4.439	4.713	4.948	5.187
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	8.873	8.873	9.316	9.980	10.259
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	0	5.500	5.500	14.467	15.190	15.950
620	Inventaris	0	0	1.900	1.900	5.810	6.100	6.405
621	Transportmiddelen	0	0	3.600	3.600	8.657	9.090	9.545

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

Het directoraat Algemeen Beheer heeft voor de begroting 2026 een personeelsbestand van 162.
De formatie wordt onderscheiden in:

- 56 x dienende in honorarium
- 31 x dienende in functiegroep 3
- 21 x dienende in functiegroep 4
- 16 x dienende in functiegroep 5
- 15 x dienende in functiegroep 6
- 12 x dienende in functiegroep 7
- 24 x dienende in functiegroep 8
- 23 x dienende in functiegroep 9
- 03 x dienende in functiegroep 10
- 07 x dienende in functiegroep 11
- 05 x dienende in functiegroep 12
- 04 x dienende in functiegroep OD
- 01 x dienende in functiegroep DIR

Het aantal personeelsleden bij dit directoraat is 162

Naar geslacht verdelen we het in :

- 54 mannen
- 108 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	83	51%
Midden kader	functiegroep 7-8	36	22%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	43	27%
Totaal personeelsbestand		162	100%

Ongeveer 4 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

610 - Lonen en salarissen

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2026 zijn begroot voor **SRD 53.123.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	38.548.000
61002	Vakantietoelage	2.795.000
61003	Overwerk	621.000
61004	Bonussen en Gratificaties	564.000
61006	Vacatiegelden	4.445.000
61013	Functionele toelagen	2.700.000
61014	Persoonlijke toelagen	432.000
61015	Lesuren vergoeding	445.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	257.000
61017	Waarnemingstoelage	91.000
61018	Inconvenienten	43.000
61020	Telefoonvergoeding	30.000
61021	Representatievergoeding	1.080.000
61022	Huishuurvergoeding	1.000
61023	Vervoersvergoeding	1.061.000
61024	Overige vergoedingen	10.000
Totaal		53.123.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 4.439.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.935.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.504.000
Totaal		4.439.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting 2026 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 8.873.000,00.**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	178.000
61208	Binnenlandse reiskosten	130.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	501.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	279.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	165.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	105.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	209.000
61221	Vergaderkosten	157.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	2.011.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	4.000
61224	Licenties en programmakosten	8.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	27.000
61227	Radio en Tv programma's	100.000
61228	Brochure en andere Periodieken	100.000
61229	Tentoonstellingen	80.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	1.190.000
61235	Verbouwingen	1.315.000
61238	Telefoon uitgaven	5.000
61240	Water	10.000
61241	Electriciteit	15.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	40.000
61247	Schoonmaak	56.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	5.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	119.000
61250	Bewaking	16.000
61251	Voeding	57.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	3.000
61260	Onderscheidingen	214.000
61279	Medicijnen	1.000
61280	Hulpmiddelen	7.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.160.000
Totaal		8.873.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Het totaal bedrag voor inventaris is geschat op **SRD 1.900.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	225.000
62003	Communicatie	65.000
62004	Computers	110.000
62006	Netwerken	1.500.000
Totaal		1.900.000

621 - Transportmiddelen

Dit bedrag zal o.a. worden besteed aan:

Afdeling	Auto's	Terreinwagens	Pick-ups	Bussen	Bromfietsen	Overige transporten
Departementsleiding			1			
Algemene Zaken						
Voorlichting			1			
Totaal			2			

De totale uitgaven voor de transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 3.600.000,00**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.600.000
Totaal		3.600.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	3.054	3.054	2.501	2.626	2.757
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	2.382	2.382	2.501	2.626	2.757
80724	Community Engagement & Development	0	0	2.182	2.182	2.291	2.406	2.526
80730	Duurzame Organisatie Ontwikkeling	0	0	200	200	210	220	232
84302	Ministriele plan unit	0	0	672	672	706	741	778

Toelichting : Programma's

80724 - Community Engagement & Development

Dit programma is over het dienstjaar 2026 voor een bedrag van **SRD 2.182.000,00** begroot en is als volgt opgebouwd:

In dit begrotingsjaar zal de CED-unit op basis van vooraf verworven inzicht en kennis in de complexe interacties tussen de achtergestelde, inheemse en tribale gemeenschappen enerzijds en de private sector anderzijds, welke onder supervisie van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen projecten uitvoeren, informeren en begeleiden in hun recht op Free, Prior and Informed Consent (FPIC). Dit zal erin resulteren dat de negatieve gevolgen van grote projecten zullen worden vermeden en dat de economische, sociale en culturele rechten van deze gemeenschappen zullen worden beschermd.

80730 - Duurzame Organisatie Ontwikkeling

Duurzaamheid binnen het ministerie wordt bepaald door het waarborgen van de hoogste prioriteiten welke beschreven zijn in de beleidsmaatregelen. Gelet op de recente ontwikkelingen waaronder de significante olie- en gasvondsten in het offshore gebied is de noodzaak aanwezig om de structuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen aan te passen, opdat zij instaat is, om die ontwikkelingen bij te benen en dienovereenkomstig het beleid uit te zetten.

Leidend bij de aanpassing van de organisatie en managementstructuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zijn geweest de principes van: transparantie, innovatie, inclusie en duurzaamheid in relatie tot de drie hoofdbeleidsgebieden mijnbouw, water energie.

Het ministerie ondergaat een herstructurering en reorganisatie uitgestippeld welke geschiedt volgens het principe van duurzame organisatie ontwikkeling waarbij de institutionele versterking van het ministerie een centrale rol zal vervullen.

De institutionele versterking van het ministerie is onderverdeeld in de volgende beleidsprojecten:

Verdere herstructurering en reorganisatie van het ministerie

Professionele en persoonlijke ontwikkeling van het personeel

Kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie.

De kosten die hiermee gepaard gaan over het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 200.000,00**.

84302 – Ministeriele plan unit

De MPU heft als doel binnen het Ministerie verbetering te brengen aan de realisatie van de geïntegreerde begrotingsprogramma's en projecten t.b.v. de beleidsafdelingen. Verder nog het verlenen van technische ondersteuning bij het ontwikkelen van formatieplannen t.b.v. de opzet van units binnen het Ministerie.

Enkele projecten die de MPU zal uitvoeren zijn:

- Assisteren en faciliteren van beleidsafdelingen bij project/ (actie)programma identificatie en -ontwikkeling alsook produceren van adviezen betreffende de haalbaarheid van (actie)programma's/projecten van het Ministerie.
- Monitoren van programma's en projecten in nauwe samenwerking met de betreffende beleidsafdelingen van het Ministerie en assisteren bij het uitvoeren van programma- of projectevaluatie op basis van vooraf vastgestelde nationale criteria, procedures en/of methoden.
- Onderzoek en analyse

De kosten die hiermee gepaard gaan over het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 672.000,00**.

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.1

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Onderzoek en Ontwikkeling				
0758 - Duurzame organisatie ontwikkeling	Alle kosten die verband houden met het kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie.	Verzorgen v/d training "klantgericht communiceren" aan medewerkers v/h Ministerie v. NH.	*Verdere herstructurering en reorganisatie van het ministerie. *Professionele en persoonlijke ontwikkeling van het personeel. *Kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie.	
80730 - Duurzame organisatie ontwikkeling				*Verdere herstructurering en reorganisatie van het ministerie. *Professionele en persoonlijke ontwikkeling van het personeel. *Kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie.
0768 - Community Engagement & Development	Alle kosten die verband houden met het informeren en begeleiden van de inheemse en tribale gemeenschappen enerzijds en de private sector anderzijds.categorie verantwoordt.	Het optimaliseren van de sectie C, E & D	Vermeiden van de negatieve gevolgen die grote projecten hebben op de inheemse en tribale gemeenschappen in het binnenland en de economische, sociale en culturele rechten van deze gemeenschappen beschermen.	
80724 - Community Engagement & Development				Vermeiden van de negatieve gevolgen die grote projecten hebben op de inheemse en tribale gemeenschappen in het binnenland en de economische, sociale en culturele rechten van deze gemeenschappen beschermen.

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Institutionele Versterking				
4302 - Ministeriele Plan Unit	Verbetering van de realisatie van een geïntegreerde begrotingsprogrammas en projecten t.b.v. de beleidsafdelingen van het ministerie		Begrotingsplanning sessies met BFZ en de directoraten/diensten	
	Nagaan in hoeverre vooruitgang geboekt wordt bij het realiseren van de doelstellingen van de begrotingsprogrammas en projecten		Monitoringssessies met ODFB en BFZ t.a.v. status quo RaVos en Autorisatieaanvragen. Veldbezoeken t.b.v. monitoring uitvoering van de begrotingsprojecten	
	Technische ondersteuning bij het ontwikkelen van formatieplannen t.b.v. de opzet van units binnen het ministerie		Sessies met de units voor het ontwikkelen van formatieplannen	
84302 - Ministeriele Plan Unit	Verbetering van de realisatie van een geïntegreerde begrotingsprogrammas en projecten t.b.v. de beleidsafdelingen van het ministerie			Begrotingsplanning sessies met BFZ en de directoraten/diensten
	Nagaan in hoeverre vooruitgang geboekt wordt bij het realiseren van de doelstellingen van de begrotingsprogrammas en projecten			Monitoringssessies met ODFB en BFZ t.a.v. status quo RaVos en Autorisatieaanvragen. Veldbezoeken t.b.v. monitoring uitvoering van de begrotingsprojecten

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	21.649	21.649	25.546	26.824	28.426
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	18.739	18.739	19.676	20.660	21.954
610	Lonen en salarissen	0	0	14.093	14.093	14.798	15.538	16.314
611	Sociale premies	0	0	1.345	1.345	1.412	1.483	1.557
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	3.301	3.301	3.466	3.639	4.082
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.910	2.910	5.871	6.164	6.472
620	Inventaris	0	0	1.200	1.200	4.075	4.279	4.493
621	Transportmiddelen	0	0	1.710	1.710	1.796	1.885	1.980

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

Het directoraat Mijnbouw heeft voor de begroting 2026 een personeelsbestand van 67.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 10 x dienende in functiegroep 3
- 01 x dienende in functiegroep 4
- 11 x dienende in functiegroep 5
- 06 x dienende in functiegroep 6
- 15 x dienende in functiegroep 7
- 19 x dienende in functiegroep 8
- 01 x dienende in functiegroep 9
- 02 x dienende in functiegroep 10
- 01 x dienende in functiegroep OD
- 01 x dienende in functiegroep DIR

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 67

Naar geslacht verdelen we het in :

- 27 mannen
- 40 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	28	42%
Midden kader	functiegroep 7-8	34	51%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	05	07%
Totaal personeelsbestand		67	100%

Ongeveer 1 personeelslid zal vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

610 - Lonen en salarissen

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2026 zijn begroot voor **SRD 14.093.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	12.038.000
61002	Vakantietoeslag	860.000
61003	Overwerk	360.000
61004	Bonussen en Gratificaties	100.000
61006	Vacatiegelden	700.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	35.000
Totaal		14.093.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 1.345.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	620.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	725.000
Totaal		1.345.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting 2026 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 3.301.000,00**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	157.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	35.000
61221	Vergaderkosten	62.000

61222	Verbruiksgoederen automatisering	302.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	45.000
61224	Licenties en programmakosten	416.000
61225	Datalijnen	172.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	297.000
61247	Schoonmaak	69.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	174.000
61279	Medicijnen	25.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.547.000
Totaal		3.301.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Het totaal bedrag voor inventaris is geschat op **SRD 1.200.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	241.000
62004	Computers	630.000
62005	Printers	160.000
62009	Technisch gereedschap	169.000
Totaal		1.200.000

621 - Transportmiddelen

Dit bedrag zal o.a. worden besteed aan:

Afdeling	Auto's	Terreinwagens	Pick-ups	Bromfietsen
G.M.D.	3			
Totaal	3			

De totale uitgaven voor de transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 1.710.000,00**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.710.000
Totaal		1.710.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	103.812	103.812	122.785	128.925	135.372
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	7.001	7.001	9.928	10.424	10.945
10935	Bauxiet Instituut Suriname	0	0	7.001	7.001	9.928	10.424	10.945
323	Mijnbouw	0	0	48.800	48.800	61.396	64.466	67.690
32301	Ordering Goudsector	0	0	16.000	16.000	26.956	28.304	29.720
32302	GEF GOLD+ : Advancing Formalization and Mercury- Fee Gold in Suriname	0	0	32.800	32.800	34.440	36.162	37.970
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	1.769	1.769	1.857	1.950	2.048
61303	Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)	0	0	1.769	1.769	1.857	1.950	2.048
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	46.242	46.242	49.604	52.084	54.689
80716	Projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)	0	0	1.242	1.242	2.354	2.472	2.595
80717	Voorbereidingen Mineralen Instituut	0	0	45.000	45.000	47.250	49.612	52.093

Toelichting : Programma's

10935 - Bauxiet Instituut Suriname

Het Bauxiet Instituut Suriname is op 17 februari 1981 ingesteld per Decreet E-9, Decreet van 17 februari 1981, SB 1981 No. 14.

Het Instituut heeft ten doel:

- Het kennen en begrijpen van het totale gebeuren in de bauxietindustrie, zowel in, als buiten Suriname;
- Het voorbereiden van het bauxietbeleid ten behoeve van de Regering;
- Het verlenen van medewerking bij het uitvoeren van het bauxietbeleid van de Regering, uitgezonderd de daadwerkelijke deelname aan de exploratie en exploitatie;
- Het zelfstandig uitoefenen van controle op de activiteiten van de bauxietindustrie in Suriname;
- Het bereiken van al het geen tot het voorgaande behoort of daarmee in verband staat, alles in de ruimste zin genomen.

De hoofdactiviteiten zijn een voortzetting van de activiteiten in 2023, waarbij de werkzaamheden geïntensiveerd zullen worden met de ondersteuning van externe deskundigen. Voorts houdt het instituut toezicht op een verantwoorde rehabilitatie en monitoring van uitgemijnde, verstoorde en vervuilde gebieden. De naleving van fiscale- en sociale verplichtingen zijn ook van belang. Adviseren over herbestemming van uitgemijnde gebieden. De expertise, bemensing en infrastructuur worden verder ingezet voor een effectieve transformatie naar het Delfstoffen Instituut. Onderzoek en advies inzake ontwikkeling overige bauxietafzettingen zoals West-Suriname is ook van eminent belang voor onze mijnbouw sector als drijfveer van de economie.

Activiteiten 2026:

- Controle & monitoring van de sluitingsactiviteiten van de Suralco zullen in 2026 voortgang hebben. De activiteiten zijn verspreid over de districten Marowijne, Commewijne en Para. De aandacht zal in 2026 vooral gericht zijn op de stortarealen van red mud en landfills in het Paranam gebied. Er zal een plan uitgewerkt worden om zelf watermonsters te nemen boor analyse. De aandacht gaat hierbij speciaal uit naar het controleren van de grondwaterkwaliteit in het gebied. Voor wat betreft de voormalige concessiegebieden in het district Commewijne is het van belang dat de waterkwaliteit van de mijnmeren van Klaverblad, Kaaimangrasie en Caramacca in de gaten wordt gehouden.
- Het BIS beschikt over de meeste informatie en kennis omtrent het bauxietwezen in Suriname. Daar hoort ook de informatie bij van de reserves in het Bakhuisgebied en alle relevante studies. Met het aanwerven van personeel zal een aanvang worden gemaakt met veldonderzoeken. De daaruit voortvloeiende rapportages zullen additioneel worden verstrekt aan potentiële investeerders
- Voor de opzet van het Mineralen Instituut is het BIS eveneens betrokken en wordt er naar mogelijkheden gekeken om delen van het personeel een actieve rol daarin te geven.

De geraamde bijdrage (subsidie) van de overheid is **SRD 7.001.000,00**.

32301 - Ordening Goudsector

De Vicepresident heeft in 2020 een commissie Ordening Kleinschalige Goudsector (COKGS) geïnstalleerd belast met het opzetten van structuren en richtlijnen voor de ordening van de kleinschalige goudsector op sociaal maatschappelijk-, het financiële-, het milieu gerelateerde en het veiligheidsgebied. Voor de Ordening van de Kleinschalige Goudsector zijn enkele specifieke doelstellingen geformuleerd.

Financieel

Belastinginning:

Deze commissie heeft ook als taak de coördinatie van de inning van royalty's uit de kleinschalige goudsector. Personen die verdienen in deze sector (door een combinatie van omstandigheden) voldoen hun belastingplichten niet. In samenwerking met relevante organisaties zal de COKGS de inkomsten voortvloeiende uit de kleinschalige goudsector voor de staat vergroten.

Veiligheid

Mensen uit de illegaliteit halen:

De inspanningen zullen verder ook gericht zijn op de verdere uitvoering van het EMSAQS project met NIMOS, UNDP, en andere relevante actoren, om te werken aan de overgang van illegalen naar de legaliteit. De financiering is ten laste van de staatsbegroting en uit een UNDP/GEF-schenking.

Verwachte Beleidsresultaten 2026

Het streven is erop gericht om in het jaar 2026 de volgende doelen gerealiseerd te hebben:

- De mensen werkzaam in de kleinschalige mijnbouwsector zijn voor max. 90% geregistreerd;
- Het overheidsgezag moet duidelijker zichtbaar zijn in het binnenland voor wat betreft de mijnbouw gebieden;
- Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning moet voor 80% teruggedrongen zijn;
- Minimaal 7 Mijnbouw Technical Service zijn volledig operationeel en bemand;

- De grote mijnbouwmaatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren;
- De aangewezen gebieden voor kleinschalige mijnbouwactiviteiten moeten volledig in kaart zijn gebracht en ook operationeel zijn.
- Opgaan in het Delfstoffen instituut (DIS).

Omschrijving	Bedrag
Lonen en Salarissen	SRD 11.239.000,00
Overige Exploitatie	SRD 4.761.000,00
Inventaris	SRD 0,00
Transportmiddelen	SRD 0,00
Gebouwen en Constructies	SRD 0,00
Achterstallige rekeningen	SRD 0,00
FPIC	SRD 0,00
Totaal O.K.G.S.	SRD 16.000.000,00

De geraamde operationele kosten voor OKGS in 2026 zijn **SRD 16.000.000,00**.

32302 - GEF GOLD+ : Advancing Formalization and Mercury- Fee Gold in Suriname

Het GEF GOLD+ project heeft betrekking op het bevorderen van formalisering en kwikvrij goud in Suriname. Het is een door het GEF gefinancierd, support to NIM, project (FSP) met een subsidie van USD 5.250.000,00 en een cofinanciering van overheidswege ad US\$ 300.000. De doelstelling is: het gebruik van kwik te verminderen en de inkomsten in de ASGM-sector in Suriname te verhogen door een holistische, multisectorale geïntegreerde formaliseringaanpak en een betere toegang tot financiering die leidt tot de invoering van duurzame kwikvrije technologieën en toegang tot traceerbare goudvoorzieningsketens.

Op basis van het bovenstaande worden de volgende resultaten beschreven:

1. Een hogere mate van formalisering in de sector door een multisectorale, geïntegreerde aanpak en capaciteitsopbouw van de formaliseringsactoren:
 - Formalisering van artisanale en kleinschalige goudwinning (ASGM) is een belangrijke stap naar vermindering en uitbanning van het gebruik van kwik in de sector. Een belangrijk onderdeel hiervan is steun bij de registratie en formalisering van de ASGM-sector in Suriname. Om efficiënt steun te kunnen verlenen bij de formalisering is het dus van belang dat tijdens het project eerst geïdentificeerd wordt in welk stadium de legaliteit van ASGM activiteiten zich bevinden op de diverse projectlocaties.
 - Versterking van het institutionele kader op districts- en nationaal niveau voor een beter beheer van de kleinschalige goudmijnbouwsector is daarom essentieel.
 2. Betere inkomsten voor ASGM-mijnwerkers door het verkrijgen van betere goudprijzen, vergemakkelijkt door transparante en verantwoordelijke leveringsketens.
- Goud van de artisanale en kleinschalige goudwinning stroomt soms van zeer afgelegen gebieden via

diverse tussenpersonen en handelaren, smelterijen en verzamelaars naar internationale raffinaderijen, om uiteindelijk in de vorm van juwelen, elektronica en goudstaven verwerkt te worden. Ondersteuning van de toegang tot de financiële markten is een belangrijk onderdeel hiervan. Een mogelijke oplossing is een financieringsoptie voor de toeleveringsketen zoals:

- deelname aan formele marktregelingen mogelijk te maken, internationale afnemers kunnen dan een alternatief bieden voor de huidige financieringsregelingen, zoals het verstrekken van werkkapitaal, apparatuur en voorraadfinanciering.
- Versterking van de due diligence processen binnen de kleinschalige goudwinning in Suriname dient derhalve te worden verbeterd.

3. Minder gebruik van kwik bij ASGM dankzij de toegenomen toepassing van kwikvrije technologieën door mijnwerkers. Technische bijstand en technologieoverdracht zijn mechanismen om het gebruik van kwik bij ASGM-goudwinning te helpen voorkomen.

- Van belang is steun bij de toepassing van de beste technieken en technologie bij kleinschalige goudwinning, waarbij rekening moet worden gehouden met verschillende factoren, zoals de geologische structuur van het gebied;
- versterking van de nationale capaciteit (menselijk kapitaal en infrastructuur) voor laboratoriumanalyse en opleidingsmogelijkheden ter ondersteuning van verantwoorde mijnbouw, residuen en afvalbeheer.

4. Strategieën voor kennisdeling en communicatie gericht op alle ASGM-belanghebbenden om formalisering en vermindering van kwik te ondersteunen en te vergroten.

Voor het jaar 2026 is het gealloceerde donor (grant) bedrag USD 700.000,00 met als cofinanciering (Overheidsbijdrage) bedrag USD 100.000,00.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 32.800.000,00**.

61303 - Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)

Achtergrond informatie

Suriname is in 2017 in Oslo, Noorwegen als 52e land toegetreden als officieel lid van de Extractive Industries Transparency Initiative.

Het **Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)** is de wereldwijde standaard voor goed bestuur van olie, gas en andere minerale hulpbronnen. Met andere woorden, EITI wil een open en verantwoord beheer van olie-, gas- en minerale hulpbronnen bevorderen.

Het **Extractive Industries Transparency Initiative in Suriname (EITI-SR)** streeft ernaar tijdige en nauwkeurige informatie te publiceren over de belangrijkste aspecten van het beheer van natuurlijke hulpbronnen in Suriname.

De EITI-standaard vereist dat landen tijdige en nauwkeurige informatie publiceren over de belangrijkste aspecten van hun beheer van natuurlijke hulpbronnen, inclusief hoe licenties worden toegewezen, hoeveel belastingen, royalty's en sociale bijdragen bedrijven betalen, en waar dit geld op nationaal niveau terecht komt.

Met het EITI beschikken beleidsmakers, investeerders, overheden, maatschappelijke organisaties, academici en journalisten over transparante en geverifieerde informatie. Deze informatie draagt bij aan een gefundeerd debat over de financiële stromen tussen de delfstofsector, waaronder de mijnbouw, en de overheid. Vervolgens kunnen gerichte hervormingen worden doorgevoerd om corruptie te bestrijden en goed bestuur te bevorderen.

In elk uitvoerend land wordt het EITI ondersteund door de MSG (multi-stakeholders group), een coalitie van overheid, bedrijven en het maatschappelijk middenveld, die een platform biedt om vertrouwen op te bouwen en de dialoog met meerdere belanghebbenden aan te moedigen.

Hoe EITI werkt

1. De nationale MSG (multi-stakeholders group) in elk land beslist hoe hun EITI-proces moet werken.
2. Jaarlijks wordt kerninformatie over het bestuur van de sector gerapporteerd, samen met aanbevelingen

voor het verbeteren van het bestuur van de sector.

3. Deze informatie wordt op grote schaal verspreid om het publieke debat te informeren en ervoor te zorgen dat aanbevelingen worden opgevolgd.

EITI-gegevens worden gebruikt om:

- Informeren over juridische en fiscale hervormingen
- Belastinginning versterken
- Het maken van financiële modellen om fluctuerende grondstofprijzen aan te kunnen
- Controleren of afspraken worden nagekomen
- Het investeringsklimaat voor bedrijven verduidelijken.

Over het dienstjaar 2026 is voor een bedrag van **SRD 1.769.000,00** begroot en de specifieke voorgestelde strategische prioriteiten zijn als volgt:

- Versterking van de institutionele structuur van zowel de MSG als het nationaal secretariaat.
- Systematische openbaarmaking en toegankelijkheid van informatie.
- Communicatie- en betrokkenheidsstrategie.
- Versterking van sociale en milieu-uitgaven.

80716 - Projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)

GMD draagt zorg voor het verzamelen van alle gegevens die voor de geologische mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.

Project/locatie	Omschrijving	Doel	Raming (SRD)
Gesteentemagazijn te Saramaccadoorsteek	• Het afbreken, ontruimen en herbouwen van de gesteentehuizen(rehabilitatie/renovatie) • Het aanschaffen van bouwmaterialen ter renovatie van de magazijn. • Het aannemen van bouwvakkers betreffende de renovatie van de magazijn	• Het terugbrengen en veiligstellen van de HAZMAT kisten.	0,00
Awareness project van de G. M.D. ten opzichte van alle tien districten	De G.M.D. wilt een strategische en gerichte inspanning om bewustzijn te creëren en de aandacht van het publiek te vestigen op specifiek onderwerp en probleem. Veldbezoeken naar alle mijn gebieden. om meer inzicht te krijgen in de mijnbouw sector. • Om de surinaamse samenleving te overtuigen van de G.M.D. om zodoende hun inzicht in het mijnbouwgebied te vergroten.	• Om de samenleving aan te moedigen om actie te ondernemen d.m.v sociale media, printmateriaal, flyers, evenementen e.d. • Om meer inzicht te krijgen in de mijnbouwsector. • De samenleving bewijst te maken dat de G. M.D. van groot belang is in de mijnbouwsector.	0,00
Capacity/team-building G.M.D.	Het organiseren van vakantiereizen t.b.v het G.M.D. personeel.	Het bijeen brengen van het G.M.D. team	200.000,00
B.A.V.P.	Opleiding van 15 (vijftien) personeelsleden van de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD).	• Om ze op te leiden tot professionele security dienstverleners. • Om ze de mogelijkheid aan te bieden hun skills te actualiseren.	417.000,00
Veiligheid	• Professionalisering van de veiligheidscontrole voor GMD. • Verhogen van de onderlinge samenwerking tussen de afdelingen en de receptie.	• Om een overzicht te hebben van klanten die het gebouw betreden. • Om de veiligheid van het personeel te verhogen.	375.000,00
Verkenningwerkzaamheden w/d afdeling Geologie.	1. Bestuderen van geologisch interessante gebieden en mogelijke economische aspecten identificeren. 2. Voorbereidingen treffen, Literatuur verzamelen en voorbereidend werk treffen. 3. Verzamelen van boormonsters en handmonsters. 4. Analyse van de monsters en daarna op kaart brengen. 5. Interpretaties in een verslag uitwerken.	1. Om potentiële hulpbronnen te identificeren en voorspellingen te doen over toekomstige geologische gebeurtenissen. 2. Betere inzicht/analyse van de afzetting. 3. Economische aspecten van de bepaalde type gesteenten kunnen REE(REEAR EARTH ELEMENTS) elementen zijn, en als er deformatie heeft plaatsgevonden met aanwezigheid van hydrothermale vloeistoffen welke in vorm van aders en alteratie te identificeren zijn, kunnen er ook afzettingen van edele metalen (goud, koper) en kostbare mineralen(diamant) aanwezig zijn. 4. Kan bijdragen aan de economische groei van Suriname.	250.000,00
Totaal			1.242.000,00

Project Gesteente magazijn / Distr. Paramaribo – Bouwkundige werken.

Het op een verantwoorde wijze opslaan c.q. opleggen van gesteenten, boorkernen en verschillende soorten bodemmonsters die in de periode 1941 - 1986 zijn genomen, haast over het geheel grondgebied van Suriname vertegenwoordigen een waarde van bijkans US\$ 30.000.000,00 (DERTIG MILJOEN AMERIKAANSE DOLLAR). Bij de bouw van het nieuwe gebouw aan de Mr. Jagernath Lachmonstraat is niet voorzien in deze faciliteit, waardoor het noodzakelijk is deze wederom op te zetten. De huidige situatie is dat deze monsters op een zeer ongestructureerde wijze zijn opgeslagen in het magazijn te “Saramacca doorsteek” en de houten bakken totaal aan het verrotten zijn. Ter conservering van deze monsters zal op kort termijn middels renovatie van het magazijn preventief worden ingegrepen. De G.M.D. beschikte in het oud gebouw aan de Kleine Waterstraat over voldoende magazijn ruimte, waarin diverse gesteente en andere soorten monsters op een verantwoorde wijze werden opgeslagen.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 1.242.000,00**.

80717 - Voorbereidingen Mineralen Instituut

Het mijnbouwbeleid van het ministerie is erop gericht om het beheer van alle in Suriname voorkomende mineralen/delfstoffen centraal te laten aansturen via het Delfstoffen instituut. Deskundigen zijn in kaart gebracht omtrent de procedure voor het opzetten van dit instituut en aanpassing huidige mijnbouwwet. Ter realisatie hiervan is een technische lening van de Wereldbank van US\$ 6 miljoen goedgekeurd, zodat o.a. gewerkt kan worden aan de noodzakelijke wet- en regelgeving, waar binnen het instituut zal fungeren. De transformatie van BIS, GMD en een deel van OGS naar dit nieuwe overkoepelend orgaan zal derhalve worden verwezenlijkt. In 2026 zijn de projecten vanuit deze lening beoogt op SRD 45.000.000,00.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 45.000.000,00**.

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.1

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0718 - Uitvoering projecten t.b.v. GMD	Het zorg dragen voor het verzamelen van alle gegevens die voor de Geologische Mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.	Duurzame berging van toxisch chemisch afval.	Geologische bestand updaten, digitalisering aanvraag- en verwerkingsproces.	
80716 - Uitvoering projecten t.b.v. GMD				Aankoop labratorium equipment (Microscop). Aanvang renovatiewerkzaam heden beheerderswoning.
0719 - Voorbereiding Mineralen Instituut	De transformatie van BIS, GMD en een deel van OGS naar dit nieuwe overkoepelend orgaan zal derhalve worden verwezenlijkt.	Geen realisatie projecten.	Installeren 2 commisies. Afronden ontwerp gebouw Mineralen instituut	
80717 - Voorbereiding Mineralen Instituut				Concept wetten opstellen. Herziening mijnbouwet en mijnontwikkeling overeenkomst. Instellen Mineralen Instituut.
Programma: Subsidie en Bijdragen				
0935 - Bauxiet Instituut Suriname	Het kennen en begrijpen van het totale gebeuren in de bauxietindustrie, zowel in, als buiten Suriname; Het voorbereiden van het bauxietbeleid ten behoeve van de Regering; Het verlenen van medewerking bij het uitvoeren van het bauxietbeleid van de Regering, uitgezonderd de daadwerkelijke deelname aan de exploratie en exploitatie; Het zelfstandig uitoefenen van controle op de activiteiten van de bauxietindustrie in Suriname; Het bereiken van al het geen tot het voorgaande behoort of daarmee in verband staat, alles in de ruimste zin genomen.	Controle en monitoring van de sluitingsactiviteiten van Suralco. Aanvang veldonderzoek.	Controle en monitoring van de sluitingsactiviteiten van Suralco. Aanvang veldonderzoek.	
10935 - Bauxiet Instituut Suriname				Controle en monitoring van de sluitingsactiviteiten van Suralco. Aanvang veldonderzoek.

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Wetgeving				
1317 - Extractive Industries Transparency Initiative IEITI)	De meeste implementerende landen beslissen om een nationale EITI-secretariaat op te richten om de overheid en de multi-stakeholdergroep (MSG) te ondersteunen bij het uitvoeren van hun functies en verantwoordelijk te zijn voor de uitvoering van de dagelijkse EITI-activiteiten, en ervoor te zorgen dat de richtlijnen op de juiste manier worden uitgevoerd	•PSC-publicatie: De publicatie van het model-productiedeelcontract door Staatsolie en SHI is een belangrijke stap richting transparantie in oliecontracten. •MSG-inbedding en versterking: Verplaatsing van het MSG naar het MoNR en toewijzing van budget via een eigen post in de nationale begroting (2024) onder MoNR versterken de institutionele verankering van EITI-Suriname. •Bijdrage aan beleidsdebat: Het MSG leverde input voor hervorming van de mijnbouwwetgeving, met name op het gebied van beneficial ownership. In de validatie van mei 2024 behaalde Suriname een matige totaalscore van 58,5 punten, met sterke punten op betrokkenheid en zwaktes op transparantie en impact.	•Suriname werd geschorst op 14 maart 2025 wegens het niet tijdig publiceren van het EITI-rapport voor 2021/ 2022. Men kwam niet in aanmerking voor uitstel, waardoor de schorsing automatisch inging. •Het benodigde 2021-2022 EITI-rapport is uiteindelijk op 15 juli 2025 gepubliceerd. Hiermee werd voldaan aan de vereiste van tijdigheid (EITI-vereiste 4.8), en de schorsing werd opgeheven op 01 september 2025. •De publicatie van het modelproductiedeelcontract (PSC) en verbeterde betrokkenheid van MSG, civil society en staatsbedrijven werden als positieve ontwikkelingen gezien. •De MSG blijft stappen zetten om monitoringmechanismen op te zetten, waaronder het publiceren van een jaarrapport voor 2023 en plannen voor een open-data-beleid. •De IMF heeft op 24 maart 2025 de laatste beoordeling (9th review) afgerond onder het EFF-programma. Suriname behaalde de doelstellingen grotendeels, waardoor SDR 46,8 miljoen (≈ USD 62 miljoen) kon worden benut. •Deze hervormingen versterken institutionele capaciteiten, met aanbevelingen zoals het operationaliseren van fiscale regels, verbeteren van transparantie in staatsbedrijven, en verantwoorde besteding van oliereserves. - Het uitbrengen van rapport 2023/2024. - Het organiseren van een aantal seminars voor het engagen met het verschillende stakeholders over de voortgang van EITI en het belang van hun bijdrage in de EITI rapportages, alsook het betrekken van alle belanghebbenden om te komen tot een gedegen en landelijk gedragen werkplan voor de komende 2 jaren.	
61303 - Extractive Industries Transparency Initiative IEITI)				•Tijdige publicatie van EITI Suriname's werkplannen en de uitvoering van de activiteiten opgenomen in de werkplannen. (Requirement 1.5) •Organiseren van (landelijke) publieke debatten en engagement met stakeholders (Requirement 7.1) •Data toegankelijkheid voor alle belanghebbenden en open data (7.2) •Opvolging van aanbevelingen van de voorgaande validaties (7.3) •Outcomes & impact / monitoring (7.4) •Gedegen betrokkenheid van de overheid & de private sector vooral in de extractieve sector (1.1, 1.2) •Transparantie en licenties/ het online her-instellen van het platform van de houders van concessies (2.2, 2.3, 2.4, 2.5) Dit via het DAS project dat loopt via een SCSD lening aan de Surinaamse overheid. •State Owned Enterprises-transacties en quasi-fiscale uitgaven (4.5, 6.2) •Disaggregatie, kwaliteit en tijdigheid van data/ het tijdig uitbrengen van de EITI rapporten ter voorkoming van schorsing door het Internationaal Bestuur (4.7, 4.9) •Gedegen rapportage van sociale en milieu-uitgaven in de rapporten(6.1)

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.3

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Mijnbouw				
2301 - Ordening Goud sector	Het milieuprobleem aanpakken.	Geen realisatie projecten.	Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning is voor 75% teruggedrongen.	
	Sociale context bewaken.		De grote mijnbouw maatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren.	
	Belasting inning.	Geen realisatie projecten.	Installatie CKOGS	
	Mensen uit de illegaliteit halen.		Installatie CKOGS	
32301 - Ordening Goud sector	Het milieuprobleem aanpakken.			Introductie milieu vriendelijke apparatuur en winning methoden.
	Sociale context bewaken.			Verdere registratie van vaartuigen voor ordentelijke belastingafdracht.
	Belasting inning.			Opgaan van OGS tezamen met BIS en GMD in het Mineralen Instituut .
	Mensen uit de illegaliteit halen.			Verdere formalisering activiteiten Kleinschalige goudmijnbouw
32302 GEF GOLD+	De doelstelling is: het gebruik van kwik te verminderen en de inkomsten in de ASGM-sector in Suriname te verhogen door een holistische, multisectorale ge ntegreerde formaliseringaanpak en een betere toegang tot financiering die leidt tot de invoering van duurzame kwikvrije technologie n en toegang tot traceerbare goudvoorzieningsketens.	Geen realisatie projecten.	1. Een hogere mate van formalisering in de sector door een multisectorale, ge ntegreerde aanpak en capaciteitsopbouw van de formaliseringsactoren: 2. Betere inkomsten voor ASGM-mijnwerkers door het verkrijgen van betere goudprijzen, vergemakkelijkt door transparante en verantwoordelijke leveringsketens. 3. Minder gebruik van kwik bij ASGM dankzij de toegenomen toepassing van kwikvrije technologie n door mijnwerkers. 4. strategie n voor kennisdeling en communicatie gericht op alle ASGM- belanghebbenden om formalisering en vermindering van kwik te ondersteunen en te vergroten.	
32302 GEF GOLD+				Idem verwachting 2025 en vervolg.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	3.911.900	4.107.485	4.312.870	4.528.514
52	Donormiddelen	0	0	28.700	30.125	31.642	33.224
52214	Global Environmental Fund (GEF 7)	0	0	28.700	30.125	31.642	33.224
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	3.838.200	4.030.110	4.231.616	4.443.197
53109	Royalties	0	0	3.836.000	4.027.800	4.229.190	4.440.650
53301	Retributie op bauxiet en aluinaarde	0	0	200	210	220	232
53302	Vergunnings-en concessie rechten overige delfstoffen	0	0	2.000	2.100	2.205	2.315
54	Leningsopbrengsten	0	0	45.000	47.250	49.612	52.093
54112	Wereldbank	0	0	45.000	47.250	49.612	52.093

Toelichting:

Donormiddelen

52214 - Global Environmental Fund (GEF 7)

Het GEF GOLD+ project heeft betrekking op het bevorderen van formalisering en kwikvrij goud in Suriname. Het is een door het GEF gefinancierd Full Size project (FSP) met een subsidie van USD 5.250.000,00. De doelstelling is: het gebruik van kwik te verminderen en de inkomsten in de ASGM-sector in Suriname te verhogen door een holistische, multisectorale geïntegreerde formaliseringaanpak en een betere toegang tot financiering die leidt tot de invoering van duurzame kwikvrije technologieën en toegang tot traceerbare goudvoorzieningsketens. Voor het jaar 2026 is het gealloceerde donor (grant) bedrag van USD 700.000,00 omgerekend op **SRD 28.700.000,00**.

Niet-Belastingmiddelen

53109 - Royalties

Hieronder vallen de royalties uit de mijnbouwsector. De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 3.836.000.000,00**.

Company	Bedrag in SRD
Staatsolie	242.000.000,00
Zijin Rosebel Gold Mines	1.246.000.000,00
Newmont	1.354.000.000,00
Kleinschalig Goudmijnbedrijven	994.000.000,00
Totaal	3.836.000.000,00

53301 - Retributie op bauxiet en aluinaarde

Alhoewel de activiteiten rond de productie van bauxiet en aluinaarde zijn stopgezet zijn er enkele inkomsten die voor het dienstjaar 2026 begroot zijn op **SRD 200.000,00**.

53302 - Vergunnings-en concessie rechten overige delfstoffen

Deze inkomsten behelzen:

- concessierechten van klein- en grootmijnbouw.
- royalties uit de bouwmaterialen.

De achterhaalde tarieven op het recht van exploitatie van bouwmaterialen zijn per Staatsbesluit van 28 februari 2017 (S.B. 2017 no.19) geactualiseerd, welke inhoudt dat zij berekend worden op basis van een door het ministerie vastgestelde putmondwaarde. Deze waarde wordt per 6 maanden vastgesteld.

Daarnaast is het ministerie ook gestart met het ordenen van de bouwmaterialensector voor de optimale inning van de royalties en overige mijnbouwrechten. In 2026 zal de inning van vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen verder geoptimaliseerd worden, waarbij de huidige tarieven gezien de precaire financiële situatie van de overheid geëvalueerd zullen worden. Exploratie en exploitatie mijnbouwrechthouders zullen aangeschreven worden voor het aanleveren van geologische data en het betalen van de verschuldigde mijnbouwrechten conform de voorgeschreven wetgeving.

De verwachte ontvangsten voor het dienstjaar 2026 zijn daarom geraamd op **SRD 2.000.000,00**.

Leningsopbrengsten

54112 - Wereldbank

Deze lening heeft te maken met het beleidsmaatregel 80717 “Voorbereiding Mineralen Instituut”.

Dit component is gericht op verbetering van het wettelijk, regelgevend en institutioneel kader voor de mijnbouw in Suriname. Het project donor is de Wereldbank en heeft een looptijd van 6 jaar. Het totaal bedrag dat getrokken kan worden is USD 23.000.000,00 en de looptijd hieraan gebonden is van 25 september 2019 tot en met 13 juni 2025.

De verwachte ontvangsten voor het dienstjaar 2026 zijn daarom geraamd op **SRD 45.000.000,00**.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

GRASSALCO

1. Doel van de parastatale instelling

1.1. Visie

De Surinaamse leider in het duurzaam ontwikkelen van mineralen en ertsen.

1.2 Missie

Het zelfstandig en/of in samenwerkingsverband exploreren en exploiteren van mineralen en ertsen in Suriname, m.u.v. koolwaterstoffen, teneinde de mijnbouwsector tot welvaart en welzijn van de totale natie te ontwikkelen.

Conform artikel 2 van de Statuten dient de maatschappij werkzaam te zijn op het terrein van mijnbouw, industrie, handel en transport en mag zij daartoe andere ondernemingen oprichten, verwerven en financieren, daarin deelnemen en de directie over voeren.

Conform de statuten dient Grassalco in het kader van haar normale bedrijfsuitoefening te streven naar een welvaartspositie op lange termijn en naar maximale werkgelegenheid, zulks ter:

- ☐ behartiging van de directe belangen van een ieder die inkomsten ontvangt vanwege het bestaan en door de bloei van de vennootschap;
- ☐ bevordering van de welvaart in Suriname en de ontwikkeling van West Suriname in het bijzonder.

1.3 Vennootschapsdoelstelling

Het beleid van de directie is gericht op maximalisatie van de “stakeholders value” door het initiëren van projecten die positieve cashflows genereren om de winstgevendheid op lange termijn te herstellen en te waarborgen.

2. Activiteiten en Plannen

In 2026 zal Grassalco als Driver of Diversification, haar visie verder tot uiting brengen middels strategische projecten waarbij de focus gericht is op:

1. Waarde toevoeging aan het product portfolio
2. Verbetering van de organisatie capaciteit
3. Versterking van de financiële robuustheid
4. Verbetering van de structuren en systemen
5. Stijging van waarde voor belanghebbenden

Mijnbouwprojecten

1. Steenslag

- ☐ Waste Rock Gross Rosebel / Steenslag Rosebel
- ☐ Worsteling Jacob Exploratie

2. Goud

- ☐ Goliath
- ☐ Maripaston

3. Overige aandachtsgebieden

- ☐ Natuursteen
- ☐ Zand
- ☐ Kaolien
- ☐ Goudopkoop /export

Reële potenties:

- Verbreden van de inkomstenbasis van het land en Grassalco onafhankelijk te maken van royalties en huurpenningen
- Risicospreiding
- Regionale en internationale markttoegang
- Synergie in de bouwsector
- Verruiming van product assortiment en portfolio
- Innovatie
- Opdoen van kennis en ervaring in de kaolienwinning en- markt
- Opbouwen van een duurzame identiteit als Staatsmijnbouwonderneming
- ☐ Plantvermeerdering te La Solitude
- ☐ Bauxiet ontginning en export

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	127.149	127.149	219.056	221.435	224.807
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	126.206	126.206	218.066	220.395	223.715
610	Lonen en salarissen	0	0	33.983	33.983	35.682	37.466	39.340
611	Sociale premies	0	0	2.695	2.695	2.830	2.971	3.120
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	89.428	89.428	179.449	179.848	181.140
616	Sociale uitkeringen	0	0	100	100	105	110	116
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	943	943	990	1.040	1.092
620	Inventaris	0	0	943	943	990	1.040	1.092

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

Het directoraat Water heeft voor de begroting 2026 een personeelsbestand van 163.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 04 x dienende in functiegroep 3
- 83 x dienende in functiegroep 4
- 41 x dienende in functiegroep 5
- 15 x dienende in functiegroep 6
- 09 x dienende in functiegroep 7
- 04 x dienende in functiegroep 8
- 05 x dienende in functiegroep 9
- 01 x dienende in functiegroep OD
- 01 x dienende in functiegroep DIR

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 163

Naar geslacht verdelen we het in :

- 137 mannen
- 26 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Ongeveer 8 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

610 - Lonen en salarissen

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2026 zijn begroot voor **SRD 33.983.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	31.063.000
61002	Vakantietoelage	2.208.000
61003	Overwerk	450.000
61004	Bonussen en Gratificaties	100.000
61006	Vacatiegelden	100.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	50.000
61023	Vervoersvergoeding	12.000
Totaal		33.983.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 2.695.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	997.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.698.000
Totaal		2.695.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting 2026 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 89.428.000,00**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	300.000
61208	Binnenlandse reiskosten	1.400.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	75.000
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	300.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	52.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	29.000
61221	Vergaderkosten	39.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	190.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	56.000

61227	Radio en Tv programma's	60.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	50.000
61238	Telefoon uitgaven	20.000
61246	Verzekering	25.000
61247	Schoonmaak	38.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	111.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	248.000
61250	Bewaking	180.000
61251	Voeding	300.000
61253	Vrachtkosten en Porti	100.000
61254	Onderzoekskosten	100.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	300.000
61277	Laboratoriumkosten	202.000
61279	Medicijnen	24.000
61283	Huur van voertuigen	30.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	300.000
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	375.000
61288	Koersverschillen	100.000
61290	Water	84.124.000
Totaal		89.428.000

616 - Sociale uitkeringen

Het totaal bedrag voor de Sociale uitkeringen is geraamd op **SRD 100.000,00**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61603	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	100.000
Totaal		100.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Het totaal bedrag voor inventaris is geraamd op **SRD 943.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	153.000
62004	Computers	590.000
62005	Printers	160.000
62009	Technisch gereedschap	40.000
Totaal		943.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	89.276	74.205	99.795	90.922	90.960
321	Drinkwater Voorziening	0	0	89.126	74.055	99.645	90.772	90.810
32101	Watervoorziening	0	0	85.100	70.029	89.355	90.000	90.000
32103	Drinkwater productie centrum Commewijne (Investment Promotion)	0	0	2.826	2.826	7.755	0	0
32104	Integraal Waterbeheer	0	0	1.200	1.200	2.535	772	810
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	150	150	150	150	150
61305	Institutionele voorziening en wetgeving watersector	0	0	150	150	150	150	150

Toelichting : Programma's

32101 - Watervoorziening

a) Deze maatregel heeft tot doel het uitbreiden van distributienetten, het opzetten van nieuwe waterleiding installaties, etc. met als uiteindelijk doel, een ieder van goed en gezond drinkwater te voorzien.

Maatregelen:

- Het boren en ontwikkelen van nieuwe bronnen.
- Uitbreiden van zuiveringsinstallaties en rein wateropslag.
- Aanschaffen van pompen en/of onderdelen.
- Aanschaf rein watertanks.
- Bouwen van platformen voor rein watertanks.
- Aankopen van P.V.C. buismaterialen en hulpstukken.
- Aankopen van stalenbuizen en hulpstukken.
- Verzwaren van de elektrische installaties.
- Aanleggen van distributienetten.
- Opzetten van waterleiding installaties.
- Leggen van transport en dienstleidingen.
- Aanschaffen van voertuigen.

De volgende projecten zullen als volgt worden uitgevoerd

Watervoorziening

Nr.	Omschrijving	Project raming in SRD	Periode	
	DRINKWATERVOORZIENINGSPROJEKTEN		Begin	Eind
1	NAZORG EN ONDERHOUD TEN BEHOEVE VAN BESTAANDE WATERLEIDINGINSTALLATIES IN HET BINNENLAND DIE BEHEERD WORDEN DOOR DE DIENST WATERVOORZIENING EN DE N.V. SWM	6.000.000,00	Jan	Dec
2	VOLLEDIG OPZETTEN VAN 2 NIEUWE DRINKWATERINSTALLATIES IN HET DISTRICT SIPALIWINI	12.800.000,00	Feb	Jul
3	VOLLEDIG HERSTELLEN VAN EEN 5-TAL DRINKWATERINSTALLATIES TE SIPALIWINI EN BROKOPONDO		Mrt	Jul
A	SIPALIWINI	14.0000.000,00		
B	BROKOPONDO	8.929.000,00		
4	RECONDITIONERINGSFACILITEIT VOOR RIVIERDRINKWATERVOORZIENING IN 2 DORPEN IN HET DISTRICT SIPALIWINI	8.500.000,00	Apr	Aug.
5	HET AANSCHAFFEN VAN EEN WATERTRUCK MET EEN CAPACITEIT VAN 17 M3	6.000.000,00	Mei	Dec
6	UITBREIDEN VAN HDPE (HIGH DENTION POLT ETHYLEEN) WATERDISTRIBUTIENETTEN IN EEN AANTAL DORPEN IN HET BINNENLAND	12.000.000,00	Jun	Nov
7	HET AANSCHAFFEN VAN EEN DUBBELCABINE PICK-UP	1.800.000,00	Jul	Dec
	TOTAAL	70.029.000,00		

b) In standhouden van de waterleidingbedrijven zodat de continuïteit van de drinkwater voorziening in de kustvlakte en het binnenland gegarandeerd is.

Maatregelen:

- Het servicen en repareren van diverse motoren.
- Het repareren van leidingwerken uitgevoerd in staal, ijzer en p.v.c.
- Het repareren en onderhouden van diverse stalen- en betonnen filters op de diverse waterleidingbedrijven en - systemen.
- Het aanschaffen van filtermateriaal, wearingparts zoals: kammen, kettingen, bushings, bearings, belts, vervangen/aanvullen van filter medium (grind, zand, schelpen).
- Het doen verrichten van las-, draai- en slijpwerken t.b.v. de diverse bedrijven en systemen.
- Het plegen van onderhouds- en reparatiewerken op de diverse distributienetten van de Dienst, reparatie van beluchtingen, rein watertanks en filters.
- Onderhoud van drinkwater installaties in het binnenland.
- Aankoop van diverse Elektra- en waterleiding materialen en hulpstukken, pompen.
- Vervangen van pompen.
- Verzwaren van distributienetten (vervangen van kleine afmetingen (Ø2”) door grotere (Ø3” of Ø4”)

De aangekochte materialen en de te verrichten werkzaamheden zijn voor de diverse stations alsook de distributienetten bestemd. De aankoop van de materialen en het uitvoeren van diverse werkzaamheden moeten ervoor zorgen dat de continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe gegarandeerd is.

De kosten voor deze maatregel zijn geraamd op **SRD 70.029.000,00**.

32103 - Drinkwater productie centrum Commewijne (Investment Promotion)

Op 26 januari 2016 is er een overeenkomst gesloten tussen het Ministerie van NH (NV SWM) en de Vlaamse Maatschappij voor watervoorziening inzake de realisatie van een drinkwater productiecentrum te Commewijne beter genoemd het Waterproductiecentrum Commewijne (WPC). Het oppervlakte water uit de Suriname rivier zal door de Belgische Watergroep behandeld worden.

De planning voor 2026 voor N.V. S.W.M. is gericht op:

- Onderhoud van de productie centrum en de training van manschap in huis voor het onderhoud en eventuele reparaties. (€ 165.000,00)

De totale raming in 2026 voor deze beleidsmaatregel is **SRD 2.826.000,00**.

32104 - Integraal Waterbeheer

Samen met andere stakeholders in de watersector wordt gezorgd voor het veiligstellen van de natuurlijke bronwater. Ook wordt bijgedragen aan het efficiënt gebruiken van water, waarbij zowel oppervlakte- als grondwater zoveel mogelijk opnieuw kan worden gebruikt. In samenwerking met Waternet Nederland zal in 2025 en 2026 een watermonitoringsproject worden uitgevoerd. In dit kader zullen veldbezoeken naar Boven-Suriname plaatsvinden. Daarnaast zal er een bewustwordingscampagne worden gestart over integraal waterbeheer, waarbij ook het binnenland wordt bezocht. Veldbezoeken in zowel de stad als het binnenland zullen worden uitgevoerd voor de monitoring. De financiële middelen zijn bestemd om onderzoek te doen gerelateerd aan oppervlakte- en grondwater.

De opstart en exploitatie kosten zijn in 2026 geraamd op **SRD 1.200.000,00**.

61305 - Institutionele voorziening en wetgeving watersector

De voorbereidingen en de implementatie van de waterwetten, met als doel de ontwikkeling van een integraal watermanagement en beheersplan, tezamen met andere ministeries is in een vergevorderde stadium. De relevante wetten voornamelijk bedoeld voor een verbeterde beheerstructuur van onze waterbronnen zijn:

- Het wetsontwerp “Toezicht Drinkwaterkwaliteit”(met Memorie van Toelichting);
- Het wetsontwerp “Grondwaterwet”(met Memorie van Toelichting);
- Het wetsontwerp “Grondwaterbeschermingsgebieden”(met Memorie van Toelichting).

Bedoelde wetten zijn reeds voorzien van een advies. Vervolgens zullen de wetten aangeboden worden voor behandeling in De Nationale Assemblee (DNA).

De kosten voor de implementatie van de waterwetten zijn in 2026 geraamd op **SRD 150.000,00**.

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.1

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Wetgeving				
1305 - Institutionele voorziening en wetgeving watersector	De ontwikkeling van een integraal watermanagement en beheersplan tezamen met zes andere ministeries.	Geen reasiliatie	De relevante wetten zijn voornamelijk bedoeld voor een verbeterde beheerstructuur van onze waterbronnen.	
61305 - Institutionele voorziening en wetgeving watersector				De relevante wetten zijn voornamelijk bedoeld voor een verbeterde beheerstructuur van onze waterbronnen.
Programma: Water				
2101 - Watervoorziening	Meer bewoners (huishoudens) voorzien van goed en gezond drinkwater.	Rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	Rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	
	De waterleidingbedrijven zodanig toe te rusten, zodat de diverse stations goed en gezond drinkwater kunnen distribueren in de verschillende dorpen in het binnenland.	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen. Installeren van waterzuiverings installaties incl. platvormen.	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen. Installeren van 2 waterzuiverings installaties incl. platvormen	
32101 - Watervoorziening	Meer bewoners (huishoudens) voorzien van goed en gezond drinkwater.			Verbetering van de drinkwater voorziening
	De waterleidingbedrijven zodanig toe te rusten, zodat de diverse stations goed en gezond drinkwater kunnen distribueren in de verschillende dorpen in het binnenland.			Continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe. Optimale distributie drinkwatervoorziening. Optimale brandstof voorziening waterleidingstations en voertuigen. Installeren van 2 waterzuiverings installaties incl. platvormen. Concept waterwetten goed gekeurd. Implementatie stappenplan IWRM.
2103 - Watervoorziening projecten kustgebied en binnenland	Het project dat met donorfinanciering uitgevoerd zal worden moet ertoe leiden, dat het dure, gezuiverde water zonder al te grote verliezen bij de consument komt.	Verbetering van de drinkwater Voorziening. Projec is afgerond.	Verbetering van de drinkwater Voorziening.	-
2106 - Drinkwaterproductie centrum Commewijne	Om de drinkwatervoorziening van het District Commewijne te verbeteren	Oplevering drinkwater productie centrum Commewijne	Begeleiding bij exploitatie gedurende 3 jaren. Aanvang werkzaamheden	
32103 - Drinkwaterproductie centrum Commewijne				Begeleiding bij exploitatie gedurende 2 jaren. Aanvang werkzaamheden

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Water				
2109 - Integraal Water Beheer	Integrale aanpak water beheer. Het managen van grond- en oppervlaktewater en het controleren van de waterkwaliteit.	Projectstart Makandra Het Makandraproject is officieel van start gegaan met als doel het bevorderen van interinstitutionele samenwerking op het gebied van integraal waterbeheer. De voorbereidende werkzaamheden, coördinatie en positionering van het project zijn succesvol uitgevoerd.	Afronding van de inventarisatiefase Een deel van de lopende inventarisatie zal worden afgerond, met als doel het verkrijgen van een actueel en volledig overzicht van watergerelateerde infrastructuur, knelpunten en beheers capaciteiten. Deze gegevens vormen de basis voor gerichte beleidsinterventies en projectontwikkeling in 2026.	
		Awareness-component – Raadsvoorstel Parallel aan de projectstart is een afzonderlijk raadsvoorstel opgesteld gericht op bewustwording (awareness) onder relevante doelgroepen. Dit voorstel is goedgekeurd door de Raad van Ministers (RVM), waarmee het beleidsmatig is bekrachtigd.	Herstel en versterking van stakeholderrelaties. Er wordt actief ingezet op het heropbouwen en versterken van relatiebeheer met strategische stakeholders, waaronder publieke instellingen, private partners en gemeenschappen. Dit omvat: - Hernieuwde bilaterale afstemming met partijen zoals Newmont, SPCS NV en lokale bestuursorganen. - Transparante communicatie over projectvoortgang en gezamenlijke verantwoordelijkheden. - Verkenning van cofinancieringsmogelijkheden en technische samenwerking.	
		Status van uitvoering Hoewel beide activiteiten beleidsmatig zijn verankerd, zijn de financiële middelen voor de awareness-component tot op heden niet vrijgekomen. Hierdoor kon het beoogde doel — het vergroten van publieke en institutionele bewustwording — in 2024 niet worden gerealiseerd.		
32104 - Integraal Water Beheer	Integrale aanpak water beheer. Het managen van grond- en oppervlaktewater en het controleren van de waterkwaliteit.			De opstart van een Lake Management-programma binnen het bredere kader van integraal waterbeheer. Deze voorbereidende fase richt zich op: - Inventarisatie van relevante waterlichamen, inclusief ecologische, hydrologische en sociaaleconomische kenmerken. - Stakeholdermapping: Identificatie van betrokken gemeenschappen, bedrijven en overheidsinstanties die invloed hebben op of afhankelijk zijn van deze waterlichamen. - Beleidsverkenning: Analyse van bestaande wet- en regelgeving, internationale best practices en institutionele kaders voor duurzaam meerbeheer. - Conceptontwikkeling: Opstellen van een eerste raamwerk voor lake management, inclusief doelen, indicatoren en potentiële financieringsbronnen.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	5	5	6	6
53	<i>Niet-Belastingmiddelen</i>	0	0	5	5	6	6
53103	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	0	0	5	5	6	6

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53103 - Overheidswaterleidingbedrijven in de districten

Uitgaande van het aantal geregistreerde aansluitingen op de diverse distributienetten van de dienst, met uitzondering van de overgedragen gebieden Wanica-West en Nickerie – West, aan de N.V. S.W.M zal de raming ten behoeve van het dienstjaar 2026 met inachtneming van het huidig tarief, c.a. **SRD 5.000,00** moeten bedragen.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M)

Doel van de parastatale instelling

Volgens de Statuten van de naamloze vennootschap N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (SWM) d.d. 03 april 1979 heeft de vennootschap ten doel:

- a. Het aanleggen en het exploiteren van waterleidingbedrijven in Suriname;
- b. Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de distributie van water;
- c. Het bevorderen en het doen van onderzoeken ter verzekering van de drinkwatervoorziening in Suriname;
- d. Het verrichten van alle handelingen welke met het voorgaande in de ruimste zin geacht kunnen worden in verband te staan, daaruit voortvloeien of daaraan bevorderlijk zijn;
- e. Voorts het deelnemen in of het samenwerken met of het voeren van de Directie over andere ondernemingen of instellingen met een gelijk of aanverwant doel.

Bijdrage aan de overheid

- a) Dividend: Indien er over het boekjaar 2026 winst gemaakt wordt, zullen verliezen van de afgelopen jaren gecompenseerd worden, alvorens over gegaan zal worden tot dividend uitkering.
- b) Royalties, rendement en opbrengsten: deze zaken zijn niet van toepassing op de S.W.M.

Bijdrage van de overheid

Om de watervoorziening in enkele overnamegebieden op een structurele wijze aan te pakken en te garanderen is aan de staat een lening gevraagd van SRD 48.594.132,00.

De aanvraag is door de toenmalige RvM goedgekeurd en voor dit bedrag is een missive d.d. 30 juli 2019 afgegeven. Deze missive is opgenomen als bijlage. De desbetreffende lening is echter nog niet verstrekt.

Geplande activiteiten

Voor de komende periode zijn de onderstaande activiteiten gepland t.w.:

- ☐ Onderhoud van het distributienetwerk;
- ☐ Vervangen van asbestcementbuizen;
- ☐ Onderhoud reinwaterkelders;
- ☐ Onderhoud zuiveringsinstallaties inclusief werktuigen;
- ☐ Onderhoud bronnen.

Dit noodzakelijk onderhoud moet gedaan worden om de drinkwatervoorziening zowel kwalitatief als kwantitatief te garanderen. Voor financiering van genoemde activiteiten, zal een lening bij de staat aangevraagd worden. De financiering wordt geschat op USD 6.500.000,00.

Toelichting

De S.W.M. heeft in 2022 en 2023 bij diverse tariefgroepen onder de kostprijs gefactureerd, waardoor er sprake is van objectsubsidie bij deze tariefgroepen. De subsidie bedraagt over 2022 SRD 310.717.309,00 en over 2023 SRD 386.862.311,00. De bijdrage van de tariefgroepen 40 en 41 (grondstoftarief en commerciële aansluitingen) aan de subsidie is over de jaren 2022 en 2023 totaal SRD 86.058.595,00. Dit komt doordat deze tariefgroepen kostprijsplus voor een m3 water betalen. Voor het jaar 2026 wordt de subsidie geschat op +/- (SRD 343.896.887,00). Voor een verdere toelichting op de subsidie 2022 en 2023, wordt verwezen naar de onderstaande tabellen.

Verleende Object subsidie periode januari t/m december 2023

Tar. Groep	Omschrijving	Facturatie o.b.v. tarieven 2023	Fact o.b.v. tarieven 2023	Verschil Srd
20	huisaansluitingen Erfkranen	20,276,022	62,415,142	(43,139,120)
30a	huisaansluitingen < 16m3	67,984,502	194,481,429	(126,496,927)
30b	huisaansluitingen >16m3	179,018,056	461,032,536	(282,284,479)
31	huisaansluitingen met zwembad	1,389,577	1,512,126	(122,549)
40	Grondstof tarief	54,504,429	26,545,624	27,958,805
41	Commerciële aansluitingen	149,286,253	94,479,591	54,806,662
42	Openbare aansluitingen	15,205,521	24,216,033	(9,010,512)
52	Ziekenhuizen en Sociale instellingen	9,903,767	15,023,161	(5,119,394)
60	Bouwkranen	18,057,060	21,511,859	(3,454,798)
	Totaal	515,625,188	902,487,500	(386,862,311)

Verleende Objectsubsidie periode januari t/m december 2022

Tar. Groep	Omschrijving	Facturatie o.b.v. tarieven 2022	Fact o.b.v. tarieven 2022	Verschil Srd
20	huisaansluitingen Erfkranen	10,669,525	38,864,168	(28,194,643)
30a	huisaansluitingen < 16m3	33,744,899	107,276,167	(73,531,706)
30b	huisaansluitingen >16m3	96,078,621	295,689,167	(199,610,546)
31	huisaansluitingen met zwembad	885,821	885,821	-
40	Grondstof tarief	14,830,695	13,918,512	912,183
41	Commerciële aansluitingen	58,651,333	56,270,388	2,380,945
42	Openbare aansluitingen	6,677,978	14,765,269	(8,087,291)
52	Ziekenhuizen en Sociale instellingen	4,904,742	9,490,994	(4,586,252)
60	Bouwkranen	14,144,991	14,144,991	-
	Totaal	240,588,604	551,305,914	(310,717,309)

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	108.323	108.323	87.732	89.988	94.148
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	103.635	103.635	82.810	84.819	88.721
610	Lonen en salarissen	0	0	61.650	61.650	65.995	69.294	72.759
611	Sociale premies	0	0	6.000	6.000	5.038	5.290	5.554
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	35.985	35.985	11.777	10.235	10.408
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	4.688	4.688	4.922	5.169	5.427
620	Inventaris	0	0	998	998	1.048	1.100	1.155
621	Transportmiddelen	0	0	3.690	3.690	3.874	4.068	4.272

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

Het directoraat Energie heeft voor de begroting 2026 een personeelsbestand van 321.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 16 x dienende in functiegroep 3
- 187 x dienende in functiegroep 4
- 71 x dienende in functiegroep 5
- 26 x dienende in functiegroep 6
- 02 x dienende in functiegroep 7
- 11 x dienende in functiegroep 8
- 01 x dienende in functiegroep 9
- 01 x dienende in functiegroep 10
- 03 x dienende in functiegroep 11
- 02 x dienende in functiegroep OD
- 01 x dienende in functiegroep DIR

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 321

Naar geslacht verdelen we het in :

- 287 mannen
- 34 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	300	93.5%
Midden kader	functiegroep 7-8	13	4.0%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	8	2.5%
Totaal personeelsbestand		321	100%

Ongeveer 12 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

610 - Lonen en salarissen

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2026 zijn begroot voor **SRD 61.650.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	53.349.000
61002	Vakantietoelage	4.000.000
61003	Overwerk	1.360.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.000.000
61005	Overig Salaris	200.000
61006	Vacatiegelden	1.400.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	200.000
61017	Waarnemingstoelage	141.000
Totaal		61.650.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 6.000.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	2.237.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	3.763.000
Totaal		6.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting 2026 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 35.985.000,00**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	252.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	709.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	157.000
61221	Vergaderkosten	1.200.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	175.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	144.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61240	Water	30.000
61241	Electriciteit	76.000
61246	Verzekering	6.000
61247	Schoonmaak	109.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	2.441.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	2.400.000
61251	Voeding	525.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	25.930.000
61279	Medicijnen	23.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.793.000
Totaal		35.985.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Het totaal bedrag voor inventaris is geschat op **SRD 998.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	149.000
62004	Computers	630.000
62005	Printers	160.000
62006	Netwerken	59.000
Totaal		998.000

621 - Transportmiddelen

Dit bedrag zal o.a. worden besteed aan:

Afdeling	Auto's	Terreinwagens	Pick-ups	Bromfietsen	Vaartuigen
D.E.V.	2				2
Totaal	2				2

De totale uitgaven voor de transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 3.690.000,00**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	2.940.000
62108	Vaartuigen	750.000
Totaal		3.690.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	660.276	660.276	698.549	648.457	679.855
141	Subsidie en Bijdragen	0	0	3.000	3.000	3.150	3.308	3.473
14111	Bijdrage aan Dienst Energievoorziening	0	0	3.000	3.000	3.150	3.308	3.473
322	Energie	0	0	648.355	648.355	664.943	613.170	642.804
32201	Energievoorziening	0	0	56.731	56.731	59.568	62.546	65.674
32202	Openbare straatverlichting	0	0	79.024	79.024	82.975	87.124	91.480
32203	Renewable Energy (Zonne-, Hydro- en Wind energie)	0	0	512.600	512.600	522.400	463.500	485.650
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	8.921	8.921	30.456	31.980	33.578
61306	Energie Autoriteit Suriname	0	0	8.921	8.921	30.456	31.980	33.578

Toelichting : Programma's

14111 - Bijdrage aan Dienst Energievoorziening

De Regering streeft ernaar om te garanderen de toegang tot elektrificatie aan de totale bevolking. Voor het monitoren en het betaalbaar stellen van elektriciteit voor de bewoners in het binnenland, zal er een upgrading plaatsvinden van de Dienst Elektrificatie Voorziening (D.E.V.). Deze upgrading omvat o.m. Institutionele versterking voor het dekken van de operationele kosten van de dienst. Voorts zal er een elektronische monitoring en communicatiesysteem worden opgezet, waarbij internetverbinding nodig zal zijn voor de monitoring van onze centrales en telefoon toestellen voor de dienstverlening.

Het totaal geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 voor deze maatregel is **SRD 3.000.000,00**.

32201 - Energievoorziening

Doel:

Het opzetten en reviseren van de elektrische centrales en de distributienetten middels vervanging van het bestaande aluminium distributienet door amka kabel, die minder storingen op het net veroorzaakt en beter bestand is tegen blikseminslag. Verder zullen de distributienetten van de dorpen die niet ver van elkaar liggen gekoppeld worden om de efficiëntie te verbeteren.

Maatregelen:

1. Aankoop van kabel c.q. lijnmateriaal voor de bouw van koppelnetten.
2. Aankoop van dieselaggregaten
3. Aankoop van opvoertransformatoren.

De hierna volgende projecten zullen vanwege het decentralisatieproces als volgt worden uitgevoerd:

Nr.	District Sipaliwini	Omschrijving Project	Doel	Uitvoeringsperiode	Raming
1	Mopikondre, Pakira kondre, Lensedede, Pulugudu, Pinatjarmi, Lantiwee, Maloko kondre, Gakaba	Vervanging en uitbreiding van het bestaande aluminium distributie-net door amka kabel die minder storingen op het net veroorzaakt en beter bestand is tegen bliksem inslag.	Klustering van de dorpen en reviseren op het net	De Uitvoering zal in het jaar 2026 plaatsvinden (januari t/m december)	SRD 29.646.000,00
					SRD 29.646.000,00

Het bedrag voor component A is geraamd op **SRD 29.646.000,00**.

Deze beleidsmaatregel dekt verder nog de volgende activiteiten:

A. Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.

1. Aankoop van servicemateriaal zoals: lucht, smeerolie- en dieselfilters
2. Aanschaffen van chargers, hulpwerktuigen etc.
3. Aanschaffen van lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud.
4. Aankoop van radiator, brandstofpomp, waterpomp, smeeroliepomp, opvoerpomp, turbo, injector, fan belt en machinekop

Het bedrag voor component B is geraamd op **SRD 27.085.000,00**.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn in het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 56.731.000,00**.

32202 - Openbare straatverlichting

Doel: Het verlichten van de straten en of wegen van de woonwijken in Paramaribo en omgeving, de districten en het binnenland in verband met het verminderen van de criminaliteit.

In 2020 is reeds gestart met het aanschaffen en plaatsen van 2500 straatlampen. In 2026 zullen de volgende maatregelen worden getroffen:

- Het aanschaffen van straatverlichting armaturen.
- Het onderhouden van de reeds bestaande verlichtingspunten.
- Het voorzien van straatverlichting in nieuwe woonwijken.
- Het illumineren van de diverse locaties van de overheid op hoogtijdagen in de stad, districten en het binnenland.
- Stroomverbruik straatverlichting Suriname

Locatie	Aantal Hoeveelheid	Omschrijving	Bedrag in SRD
D.E.V.		Technische Gereedschappen	22.334.752,00
Binnenland	4000	LED armaturen 100W	26.638.520,00
Paramaribo	1110	LED armaturen 100W	7.392.190,00
Randdistricten	2000	LED armaturen 100W	13.319.260,00
	5910	Brackets	9.339.278,00
		Totaal	79.024.000,00

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn in het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 79.024.000,00**.

32203 - Renewable Energy (Zonne-, Hydro- en Wind energie)

Deze beleidsmaatregel is gericht op het uitvoeren van activiteiten ter ontwikkeling en benutting van hernieuwbare energiebronnen. Met deze energiebronnen zal in het bijzonder het Binnenland van elektriciteit worden voorzien.

Het beleid van het ministerie is erop gericht om de stroomvoorziening aan de alle dorpe in het binnenland te voorzien van 1x24u hernieuwbare energie. 50 dorpen in de districten Marowijne-Oost, Brokopondo en Sipaliwini structureel op te lossen en deze van 1x24u stroom te voorzien door het uitvoeren van het Micro-grid project met Sinohydro Corporation Limited. De uitvoering van dit project moet resulteren in een structurele oplossing voor de brandstofvoorziening aan de dorpen.

Er zullen werkzaamheden worden uitgevoerd voor het garanderen van de stroomvoorziening in de dorpen Guyaba en Pikien Slee. In Guyaba zal er in 2026 worden gecontinueerd met de ver-huizing van de powerplant en operationeel maken ervan. De Powerplant in Pikienslee zal worden uitgebreid om alle bewoners van energie te kunnen voorzien.

Omschrijving	Lening / Grant	Overheidsbijdrage
Lening IDB financiering Bio-Sweet Project Zuid Suriname	400.000.000,00	2.700.000,00
CDF (lening tbv Power China)	80.000.000,00	22.400.000,00
Power China (Sinohydro Corporation Ltd.) Overheid	0,00	2.500.000,00
Verplaatsen Solar plant Guyaba en operationaliseren Pikien Slee (Overheid)	0,00	5.000.000,00
Sub totalen	480.000.000,00	32.600.000,00
Totaal		512.600.000,00

Het totaal bedrag voor deze maatregel is geraamd op **SRD 512.600.000,00**.

61306 - Energie Autoriteit Suriname

Met de aannne en afkondiging van de Wet Energie Autoriteit Suriname en de Elektriciteitswet 2016, heeft de overheid de eerste stappen gezet in het proces van herstructurering van de energievoorziening sector. Het belang van betrouwbare energievoorziening wordt reeds in de Grondwet onderschreven. Energie, dus ook elektriciteit, is in de grondwet als een van de basisbehoeften genoemd ten aanzien

waarvan de Staat omstandigheden behoort te scheppen waardoor optimale bevrediging kan worden verkregen. Als reactie op de economische problemen waarmee Suriname wordt geconfronteerd, dient de regering ook prioriteit te geven aan de herstructurering van de elektriciteitssector. In de Elektriciteitswet zijn drie doelstellingen vastgelegd om de prestaties en duurzaamheid in de sector te verbeteren.

Deze doelstellingen zijn:

- Verbetering van de beschikbaarheid van elektriciteit
- Zorgen voor de betaalbaarheid van de levering
- Verhogen van de milieukwaliteit

Om met name het tekort in inkomsten om de personeels- en operationele kosten te kunnen dekken worden de volgende drie maatregelen voorgesteld:

- Opvoeren van de dotatievoorziening van SRD 0,01 naar SRD 0,015 per KWh aangezien de stroomtarieven wel zijn aangepast maar niet de dotatie voorzien zelf. Ondanks de jaarlijkse inflatie van bijkans 65% zijn de inkomsten uit de stroomverkoop niet toegenomen, maar hetzelfde gebleven. Een verhoging met SRD 0,005 per KWh zal resulteren in extra inkomsten van SRD 6.695.000,00. Dit zal weliswaar aanpassing van artikel 4 lid 6 van het Staatsbesluit nr. 88 uit 2021 inhouden. Om een continue aanpassing van dit Staatsbesluit te voorkomen in situaties van hyperinflatie is het uiteraard raadzaam om over te stappen naar een percentage van 1% van het verbruikstarief per KWh boven 800 KWh.
- Op de begroting van de overheid zal in 2026 tenminste SRD 2 miljoen moeten worden opgebracht om conform artikel 9 lid 3 van de EAS-wet te kunnen voorzien in gedeeltelijke dekking van de exploitatiekosten van de EAS.
- De huurkosten van kantoorruimte welke voor 2026 zijn beraamd op SRD 1.353.000,00 overhevelen van de IDB-Lening, waarin deze voorziening ook al is opgenomen. Hierdoor wordt de EAS-begroting ontzien voor wat huisvestingskosten betreft.

De hierboven maatregelen zijn bedoeld om op korte termijn de ontstane situatie het hoofd te kunnen bieden. Echter moeten we ons ervan bewust zijn dat er structurele maatregelen nodig zijn om de financiële autonomie van de EAS voor de toekomst te garanderen.

Dit twee sporen beleid zal zich vooral vertalen in een duidelijke en transparante gefaseerde planning in 2026 waarbij het kan voorkomen dat twee fasen tegelijkertijd worden opgestart of kort na elkaar. Met betrekking tot de fasen zijn de volgende geïdentificeerd:

- Fase 1 - Elektriciteit Sector Plan (ESP) implementatie
- Fase 2 - Effectuering kritische randvoorwaarden voor werking EAS en wetgeving
- Fase 3 - Ontwikkeling en implementatie van de Energie Sector Database

EAS inkomsten overzicht

No.	Omschrijving	Bedrag in SRD	Percentage
1.	IDB - Lening SU-L1055	7.421.000,00	83.19%
2.	Dotatievoorziening uit het elektriciteitstarief	0,00	0.00%
3.	Overheidsbijdrage	1.500.000,00	16.81%
4.	Overige inkomsten	0,00	0%
	Totaal	8.921.000,00	100%

De additionele operationele kosten van EAS en de kosten voor het opstellen van het ESP voor 2026 zijn geraamd op **SRD 8.921.000,00**.

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.1

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Energie				
2201 - Energie- voorziening	Uitbreiding van het distributienet	DEV heeft het voornemen om het zonnepaneel project in samenwerking met Power China in de 1ste fase uit te voeren in 2 geselecteerde dorpen in Boven-Suriname nl. Guyaba en Pikinslee. Alsook herstel van het Elektrische Netwerk en reparatie van de machines in de dorpen waar DEV een centrale heeft.	1. Dit jaar denkt men het volgende te realiseren : - Het slopen en uitbreiden van het distributie-net te Dangogo, Futunukaba, Semoisie, Corneliskondre, Asidonhopo, Duwatra en Ping Ping. - Solar Projecten in de dorpen Galibi, Drietabiki en Godo Olo. 2. DEV heeft het voornemen om het zonnepaneel project in samenwerking met India in de 1ste fase uit te voeren in 50 geselecteerde dorpen in Boven Marowijne en de regio Coppename. Alsook herstel van het Elektrische Netwerk en reparatie van de machines in de dorpen waar DEV een centrale heeft	
	Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.	Renovatie / herbouwen t.b.v.de centrales in de dorpen Dangogo, Futunakaba, Semoisie, Corneliskondre, Asidonhopo, Duwatra, Ping Ping, Godo, Stoelmanseiland	Renovatie/herbouwen t.b.v.de centrales in de dorpen Poeketi	
	Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.	Revisie van schakelborden in diverse dorpen in het binnenland. Regulier services van de lichtaggregaten	Aanschaf servicemateriaal zoals: lucht- , smeerolie- en diesel filters, lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud	
32201 - Energie- voorziening	Uitbreiding van het distributienet			Het slopen en uitbreiden van de dorpen t.w.: 1. Futuna, Botopasi, Dan, Kambaloea, Manlobi, Massiakreek, Dawme, Heikununu, Toemaipa, Padalafanti, Semoisie en Granslee 2. Solar Projecten : Botopasi en Kajana 2. Solar Projecten : Twee met Powerchina in de dorpen Gengeston tot en met New Aurora
	Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.			Renovatie/herbouwen t.b.v. de centrales in de dorpen Futuna, Botopasi, Dan, Kambaloea, Manlobi, Massiakreek, Dawme, Heikununu, Toemaipa, Padalafanti, Semoisie, Granslee, Botopasi kajana
	Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.			Revisie van schakelborden in diverse dorpen in het binnenland. Regulier services van de lichtaggregaten. Aanschaf servicemateriaal zoals: lucht- , smeerolie- en diesel filters, lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud.

Toelichting op prestaties en resultaten indicatoren 1.2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Energie				
2202 - Openbare straatverlichting	Het reviseren van de schakelborden.	Implementatie plaatsing Cobra headlampen t.b.v. straatverlichting in het binnenland + kustgebied	Elektrificeren van diverse locaties en	
		Het uitbreiden van straatlampen in het binnenland en in Paramaribo	Illumineren van diverse objecten + Het uitbreiden van straatlampen in het binnenland en in Paramaribo	
32202 - Openbare straatverlichting	Het reviseren van de schakelborden.			Elektrificeren van diverse locaties en
				Illumineren van diverse objecten + Het uitbreiden van straatlampen in het binnenland en in Paramaribo
2205 - Renewable Energy (Zonne-, Hydro -, en Wind energie)	Concentratie op uitvoeren van projecten die betrekking hebben op hernieuwbare energie bronnen in het binnenland gefinancierd door IDB en de overheid	Geen realisatie projecten.	Uitvoering van zonne-energie project te Godo olo en plaatsen van 6 windmasten	
32203 - Renewable Energy (Zonne-, Hydro -, en Wind energie)				Opzetten van tenminste twee zonne energie installaties in het Binnenland. Samenstellen Windmap
				Energie profiel dorpen en productie wind- energie- kaart
Programma: Subsidie en Bijdragen				
4113 - Bijdrage aan Dienst Energievoorziening	Het streven is om de toegang tot elektrificatie aan de totale bevolking te garanderen.	Geen realisatie projecten.	Het verbeteren van de efficiency van de electriciteitsvoorziening in vooral het binnenland. Met deze energiebronnen zal in het bijzonder het Binnenland van elektriciteit worden voorzien.	
14111 - Bijdrage aan Dienst Energievoorziening				Het verbeteren van de efficiency van de electriciteitsvoorziening in vooral het binnenland. Met deze energiebronnen zal in het bijzonder het Binnenland van elektriciteit worden voorzien.
Programma: Wetgeving				
1306 - Energie Autoriteiten Suriname		Geen realisatie projecten.	Het opstellen van de Elektriciteit Sector Plan (ESP); -Het opstellen van Regulatory Audit Rules (RAR); -Het geven van adviezen met betrekking tot Legal and Regulatory Services; -het in gebruik nemen van een Energy Information Management System (EIMS) -het opleveren van huisvesting voor de EAS.	
61306 - Energie Autoriteiten Suriname				Nieuw EAS gebouw in gebruik nemen. -Voortzetting Elektriciteit Sector Plan (ESP) implementatie; Voortzetting effectuering kritische randvoorwaarden en wetgeving voor EAS; Implementatie van de Energie Sector Database (EIMS); Overname van de Keuringsdienst en het Installateursbestand (inrichting / bemensing / inkomsten generatie door het uitgeven van vergunningen/certificering etc.) Implementatie van toezicht houdende taken en het uitvoeren van audits (inkomsten generatie)

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	6.406.905	4.944.726	5.107.963	5.363.311
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	5.919.484	4.436.934	4.658.781	4.891.670
53014	Dividend	0	0	5.919.480	4.416.930	4.637.776	4.869.665
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	0	0	1	1	1	1
53104	Overheidselecticiteitsbedrijven in de districten	0	0	3	3	3	3
53179	Dotatievoorziening elektriciteitstarief	0	0	0	20.000	21.000	22.000
54	Leningsopbrengsten	0	0	487.421	507.792	449.182	471.641
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	407.421	427.792	449.182	471.641
54113	Caricom Development Fund (CDF)	0	0	80.000	80.000	0	0

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53014 - Dividend

De bijdrage aan de Overheidsbegroting 2026 wordt geschat op ca. US\$ 285 miljoen, bestaande uit dividend, inkomstenbelastingen (Inclusief van Staatsolie's dochterbedrijven), verbruiksbelasting, BTW, loonbelasting en royalties welke namens Staatsolie door Newmont Suriname LLC en Rosebel Gold Mines N.V. worden afgedragen. Dit bij een gemiddelde referentie olieprijs van NYH 1.0% Sulphur voor US\$ 65 per barrel en een gemiddelde goudprijs van US\$ 3.261,00 per Toz.

De verwachte ontvangsten voor dividend zijn geraamd op **SRD 5.919.480.000,00**.

53100 - Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren

Hieronder vallen de ontvangsten voor het verhuren van een loods van Dienst Elektrificatie Voorziening aan de pindakaas fabriek. De huur per maand bedraagt USD 2.250,00. Het laatste contract is reeds verlopen. Er zijn wel plannen om de locatie weder de verhuren, maar voor nu ligt het magazijn nog vacant.

De raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.000,00**.

53104 - Overheidselecticiteitsbedrijven in de districten

Hieronder worden de ontvangsten van leges en bestekken opgenomen.

De raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 3.000,00**.

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

De IDB-Lening met code **SU-L1055** getiteld ‘Consolidating a Sustainable Energysector’, waarvan een totaal bedrag van USD 2 miljoen is gereserveerd voor de opstart en operationalisering van de EAS. Het bedrag dat uit deze lening getrokken zal worden voor het dienstjaar 2026 is begroot op USD 181.000,00 omgerekend op **SRD 7.421.000,00**.

IDB Lening Bio-Sweet project (Programma Renewable Energie)

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen als verantwoordelijke voor de energie- en watervoorziening in Suriname, is in het proces een lening van USD 25.000.000,00 veilig te stellen bij de IDB voor het financieren van haar Bio-Sweet project. De middelen uit deze fonds zullen gebruikt worden om het Bio-Sweet project te financieren, waarbij 10 Inheemse dorpen in Zuid Suriname zullen worden voorzien van 1x24u drinkwater, energie, telecommunicatie en zullen er bio-economische activiteiten worden ondersteund.

Het bedrag dat uit deze lening getrokken zal worden voor het dienstjaar 2026 is begroot op USD 9.756.000,00 omgerekend op **SRD 400.000.000,00**.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

STAATSOLIE MAATSCHAPPIJ SURINAME,

Werkprogramma 2026

Staatsolie's strategie 2025-2028

De strategische doelen welke Staatsolie nastreeft zijn langs een viertal pijlers opgebouwd, te weten:

Het werkprogramma over 2026 bestaat uit de volgende onderdelen:

Onshore: budget US\$ 96.0 miljoen

Het toegewezen budget voor dit programma is US\$ 96.0 miljoen bestaande uit het operationeel budget van US\$ 56.2 miljoen en het investeringsbudget van US\$ 39.8 miljoen.

Het doel van Onshore is om de productie van ruwe olie op 6 miljoen vaten in 2026 te handhaven.

Inspanningen om dit doel te bereiken omvatten: uitbreiden en vervangen van productiefaciliteiten en het uitvoeren van onderhoudsprogramma's, het aanvullen van olie reserves inhoudend gerichte exploratieprogramma's, en initiatieven om de efficiëntie te verhogen rekening houdend met een veilige werkomgeving, vermindering van de CO2-uitstoot en kostenbesparing. Om deze doelstellingen te realiseren zal het werkprogramma van 2026 bestaan uit de volgende projecten:

1. Uitbreiden en vervangen van productiefaciliteiten en uitvoeren van onderhoudsprogramma:

- Uitbreiding en upgrading van faciliteiten bij TA-58 en Jossiekreek;
- Uitbreiding van Electra-faciliteiten in lijn met capaciteitsvergroting;
- Gefaseerde uitvoering van grootschalige onderhoudswerkzaamheden, waaronder vervanging van tanks en pijpleidingen.

2. Aanvullen van oliereserves:

- Het uitvoeren van het Appraisal Drilling programma;
- Het uitvoeren van het exploratieprogramma in het Weg naar Zee gebied.

3. Efficiëntie programma's: Het uitvoeren van een aantal studies en projecten die moeten resulteren in kostenbesparing zoals:

- Het installeren van een "Reverse Osmosis unit" om chemicaliën verbruik voor EOR technologieën te verminderen;
- Het verder ontwikkelen van de competenties van personeel;
- Uitvoering van Supply chain managementinitiatieven om de inkoop en transport processen efficiënter en effectiever te doen verlopen.

Offshore excl. Block 58: budget US\$ 23.9 miljoen

Het toegewezen budget voor dit programma (excl. Blok 58) is US\$ 23.9 miljoen bestaande uit het operationeel budget van US\$ 20.6 miljoen en het investeringsbudget van US\$ 3.3 miljoen. Het toegewezen budget voor Blok 58 is US\$ 501.9 miljoen.

Staatsolie monitort momenteel vijftien Production Sharing Contracts (PSCs) in het Offshore gebied van Suriname. Binnen deze PSCs worden de exploratie-, appraisal- en ontwikkelingsactiviteiten uitgevoerd door International Oil Companies (IOCs).

Kaart 1 Overzicht PSCs

In 2025 worden naar verwachting vijf exploratie putten geboord: twee in Blok 52 en één in elk van de blokken 5, 64 en 65. Het boren van vijf offshore exploratieputten binnen één jaar betekent een record voor Staatsolie en Suriname. Staatsolie richt zich op nauwkeurige monitoring van deze operaties, met als doel een veilige uitvoering conform de overeengekomen werkprogramma's en tijdslijnen.

Door deelname middels Staatsolie's 100% dochteronderneming POC in blokken 5, 6, 7, 8, 14 en 15 (als 'non-operating' partner), streeft Staatsolie ernaar om mee te doen met de besluitvorming tijdens de exploratie- en vroege ontwikkelingsfase om waarde te maximaliseren en inzicht te krijgen in het beheersen van technische en commerciële risico's tijdens de ontwikkelings- en productiefase.

Staatsolie zal op basis van de resultaten van de programma's en de afspraken in de PSCs hierover, bepalen met welk belang zij als joint venture partner zal deelnemen tijdens de ontwikkelings- en productiefase. Dit geldt ook voor toekomstige ontdekkingen in dezelfde en aangrenzende blokken waar de komende jaren exploratieboringen zullen plaatsvinden. Staatsolie blijft het technisch en financieel proces van de Offshore Operators kritisch volgen om optimale resultaten voor Suriname te behalen, als haar Regulatorstaak op basis van de vigerende wet- en regelgeving.

Op 1 oktober 2024 werd de Final Investment Decision (FID) genomen voor de ontwikkeling van het GranMorgu project in Blok 58, waarmee het project de Engineering, Procurement and Construction (EPC) fase inging. Contracten voor de grote pakketten (Floating Production Storage Offloading, sub- sea en putten) zijn getekend, waardoor een groot deel van de kapitaalskosten is vastgelegd. De boorcontracten en de overige contracten voor de constructie van de putten zullen begin 2025 worden vastgelegd. Staatsolie is vergevorderd in het financieringsproces voor haar participatie in het project. Recent heeft Staatsolie hiervoor een lokale obligatie uitgegeven om dit mede te financieren. Op kort termijn zal de leningsovereenkomst met een syndicaat van financierders worden afgesloten.

Na afronding van de appraisal activiteiten voor de Sloanea gasontwikkeling in Blok 52 in 2024, voert Petronas technische en commerciële evaluaties uit om een commercieel gasveld vast te stellen. Een eventueel besluit hierover zal ter goedkeuring aan Staatsolie worden aangeboden. Een mogelijke FID voor de Sloanea gasontwikkeling wordt op zijn vroegst eind-2026 verwacht. Daarnaast zullen er verdere exploratie en appraisal activiteiten plaatsvinden in dit blok om vast te stellen hoe groot de mogelijke oliereserves zijn.

Open Acreage

In het offshore gebied dat nog niet onder contract staat, voert Staatsolie studies uit en vergaart de data in verschillende vormen zoals Multi-client surveys (geheel of gedeeltelijk bekostigd door andere partijen), geologische informatie in de buurlanden, en data- en/of kennisdeling met andere bedrijven. Dit doet Staatsolie om de potentie alsook risico's van de verschillende gebieden in kaart te brengen om daarna te bepalen wat de beste manier is om ook hier exploratieactiviteiten te laten uitvoeren. Staatsolie promoot deze gebieden actief op strategische conferenties, via directe benaderingen, middels (beperkte) bid rounds, etc. Verder kijkt Staatsolie continu naar de commerciële condities en voorwaarden, om deze eventueel per

gebied op basis van de potentie en risico's aan te passen, om zodoende de meeste waarde voor Suriname te kunnen realiseren, waarbij het wel interessant moet blijven voor de IOCs om te investeren.

Downstream en Power: budget US\$ 128.6 miljoen

Het toegewezen budget voor dit programma is US\$ 128.6 miljoen bestaande uit het operationeel budget van US\$ 104.2 miljoen en het investeringsbudget van US\$ 24.4 miljoen.

In 2026 richt de raffinaderij zich op de productie van 3.3 miljoen vaten diesel en benzine. Het optimaliseren van procesveiligheidssystemen is essentieel voor het waarborgen van veiligheid en efficiëntie, en vormt een kernpunt in de efficiëntieverbetering voor 2026. De nadruk wordt ook steeds gelegd op de betrouwbaarheid van de productie-installaties, en ook een continue monitoring van productiekosten. In 2026 zal de ontwikkeling van zowel huidig als nieuw personeel voortgang vinden door middel van trainingsprogramma's.

De Marketing Asset zal initiatieven ontplooiën om de EBITDA te maximaliseren, waarbij de totale olieverkopen naar verwachting ongeveer 5.8 miljoen vaten zullen bedragen. De Power Asset zal inzetten op verhoging van de efficiency van de Brokopondo waterkrachtcentrale en overige duurzame energieprojecten (mogelijk met derden). Verder wordt gewerkt aan de uitgestippelde strategie voor verdere koolstofreductie.

Het werkprogramma van 2026 bestaat uit de volgende projecten:

Refinery:

- Vervangen en uitbreiden van faciliteiten (tanks, pijpleidingen & installaties);
- Voorbereiden van de Turnaround 2028;
- Optimaliseren van bestaande operaties om de efficiëntie en productiviteit te verhogen.

Marketing Asset:

- Het vereenvoudigen van de processen om zodoende de efficiëntie van de Marketing Asset (S4S) te vergroten & HSE-gedreven verbeteringsprojecten;
- Continuering van ons World Class Retail Network plan m.b.t. de upgrade & rebranding van de retail stations van GOW2;
- Toepassing van innovatie & technologie om klantbehoeften te onderzoeken en zorgen voor de beste klantervaring;
- Het ontwikkelen van het personeel volgens HRD-plan voor organisatorische uitmuntendheid;
- Lange termijn offshore brandstofleveringsprojecten.

Power Asset:

Het werkprogramma van 2025 heeft de focus op 'continuous improvement' en in 2026 zal de transitie worden gemaakt voor het nastreven van 'excellence'. In dit kader zullen aspecten worden opgenomen in verschillende domeinen zoals health, safety and environment (HSE) & dam safety, managementsystemen, productieniveau & maintenance excellence, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen, externe stakeholder engagement en employee engagement.

Health, Safety and Environment (HSE) & Dam Safety:

- Het behouden van de status van 'Zero Recordable Injuries' (geen ongelukken met verzuim tot gevolg);
- Het regelmatig stimuleren van de safety cultuur, alsook het bevorderen van veiligheidstrainingen en praktijken;
- Het verder optimaliseren van dam safety praktijken in lijn met toepassingen van moderne technologie en 'best practices' in gerenommeerde organisaties in de industrie;
- Het verder verhogen van 'process safety awareness', alsook verbeteren van werkpraktijken ter betere beheersing van process safety risico's;
- Het blijven toetsen van het crisismanagement protocol, gevolgd door oefeningen, waarvan inzichten worden meegenomen voor verdere verbetering;

- Het verder uitzetten van het programma ter verbetering van contractor safety management;
- Het afhandelen van verbeterpunten in het kader van verder optimaliseren van electrical safety;
- Conform afstemming met de overheid, het beter ordenen van activiteiten door derden in de Afobaka bufferzone ter bewaking van Dam integriteit en veiligheid.

Management Systemen:

- Het behouden van ISO-management systemen zoals ISO-9001 (Quality), ISO-14001 (Environment), ISO-45001 (Safety) en ISO-55001 (Asset Management);
- Het uitvoeren van activiteiten ter optimalisatie van security van de elektrische centrales, tevens betere beheersing tegen risico's voortvloeiend uit activiteiten van derden zoals in het Afobaka gebied;
- Het eventueel aanpassen van de Business Continuity Plan op basis van verkregen inzichten uit de praktijk.

Productieniveau & Onderhoud:

- Het naleven van een adequate productie- & onderhoudsplanung om een minimale productiecapaciteit aldoor beschikbaar te houden;
- Het uitvoeren van initiatieven die leiden tot betere betrouwbaarheid van energietoevoer aan de raffinaderij;
- Het doorvoeren van kwaliteit verhogende initiatieven ter verdere reductie van productiestoornissen;
- Het uitvoeren van acties in overeenstemming met het programma voortvloeiend uit inspectierapporten ter bewaking van de conditie van de transmissie faciliteiten.

Investeringsprogramma:

- Het regulier onderhoud van thermische en hydro machines ter behoud van integriteit en operationele continuïteit;
- Vervangingsinvesteringen in de hulpsystemen, zoals het koelsysteem van machines, ter behoud van condities voor operationele continuïteit;
- Vervangingsinvesteringen ter behoud van asset integrity, inclusief onderhoud van opslagtanks;
- Voortzetting van het Afobaka moderniseringsprogramma, o.a. conversie van fixed-blade type units naar Kaplan type units;
- Het uitbreiden van de maintenance shop & warehouse bij de thermische centrale voor optimale condities ten behoeve van een veilige en vlotte uitvoering van onderhoudsactiviteiten;
- Het verder optimaliseren van de beveiligingssystemen bij calamiteiten, afhankelijk van audit bevindingen;
- Het opzetten van een 30 MWp solar power plant op Saramacca, nadat financiële condities zoals de PPA zijn bewerkstelligd;
- Het verder identificeren en uitvoeren van projecten ter reducties van CO2-emissies;
- Het verder onderzoeken van windenergie potentieel in Suriname, eventueel gevolgd door een proefproject.

Externe Stakeholder Engagement:

- Reguliere bijeenkomsten met het District Commissariaat en Traditioneel Gezag voor wederzijdse samenwerking ter bevordering van aspecten die de samenwerking kunnen bevorderen, alsook de ontwikkeling van het Brokopondo gebied;
- Het bevorderen van lokale ondernemerschap, in het bijzonder voor het Brokopondo gebied;
- Het uitvoeren van sociale projecten conform geldige Corporate Social Investment (CSI) policy;
- Het beschikbaar stellen van stageplekken en mogelijkheden voor vakantiejob aan studenten uit de nabije gemeenschap van de productielocaties;
- Reguliere bijeenkomsten met de nabije gemeenschap van de thermische centrale ter bespreking van aspecten die de samenwerking kunnen bevorderen.

Employee Engagement:

- Het blijven ontwikkelen van (nieuw) talent voor kritische functies ter waarborging van continuïteit;
- Het verder incorporeren van internationale ervaring m.b.t. energiecentrale operaties.

Het handhaven van een aangename werkomgeving en behoud van talent door middel van initiatieven voor het verhogen van personeelsbetrokkenheid.

Goudprojecten

Newmont/Merian, 25% deelneming Staatsolie

De verwachte netto cash contributie voor 2026 wordt geschat op US\$ 153.9 miljoen op basis van een geschatte goudproductie van 88.8K oz. (=25%) en een gemiddelde goudprijs van US\$ 3,261 p/oz.

ZiJin/ Rosebel Gold Mines N.V., 30% deelneming Staatsolie in de VOF Pikin Saramacca

Op basis van een geschatte productie in 2026 van 24.2K oz. (30%) en een gemiddelde goudprijs van US\$ 3,261 p/oz. zal de verwachte netto cash contributie voor 2026 USD 30.2 miljoen bedragen.

Corporate: budget US\$ 42.4 miljoen:

Het toegewezen budget voor dit programma is US\$ 42.4 miljoen bestaande uit het operationeel budget van US\$ 39.3 miljoen en het investeringsbudget van US\$ 3.1 miljoen.

Corporate afdelingen zullen een reeks strategische projecten uitvoeren ter versterking van de organisatie brede ondersteuning en governance. Deze omvatten onder andere:

- Optimalisatie van de ICT-infrastructuur, gericht op het verbeteren van de digitale weerbaarheid en operationele efficiëntie;
- Human Resource Management (HRM) programma's, met specifieke aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers door middel van gerichte ontwikkelingsplannen, leer- en ontwikkeltrajecten;
- Health & Safety initiatieven, ter bevordering van een gezond, veilig en productief werkklimaat;
- Voortzetting van het Controls-project, als voorbereiding op de implementatie van een control- based audit, waarmee interne beheersmaatregelen verder worden versterkt;
- Supply Chain Management verbetertrajecten, waaronder het professionaliseren van het inkoopproces door een aangepaste sourcing strategie op basis van data-analyse en verdere optimalisatie van logistieke processen.

Bijdrage aan de Overheidsbegroting

Bijdrage aan de Overheidsbegroting 2026 is ingeschat op circa US\$ 285 miljoen, bestaande uit dividend, inkomstenbelasting (inclusief van Staatsolie's dochterbedrijven), verbruiksbelasting, BTW, loonbelasting en royalty's welke namens Staatsolie door Newmont Suriname LLC en Rosebel Gold Mines N.V. worden afgedragen.

Personeelsbestand

Per eind februari 2025 heeft Staatsolie, inclusief dochterbedrijven GOw2 en SPCS, 1,170 vaste medewerkers in dienst.

EBS

DE N.V. ENERGIEBEDRIJVEN SURINAME (N.V. EBS)

Doel van de parastatale instelling:

1. De vennootschap stelt zich ten doel:

- a. Het exploiteren van, het deelnemen in en het voeren van de directie over gas- en elektriciteitsbedrijven
- b. Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de productie en distributie van gas en elektriciteit
- c. Het deelnemen in, het samenwerken met of het voeren van de directie over andere ondernemingen of instellingen, die een doel beogen of soortgelijk aan dat der vennootschap
- d. Het verrichten van alle overige handelingen die aan het hiervoor omschreven doel bevorderlijk of dienstig kunnen zijn

2. Activiteiten gepland voor 2026

Projecten EBS	Financiering	EBS (USD *mln)	Tijdslijn	Finciering 2026	EBS 2026 (USD *mln)
Opwekking		150	2025-2026		90
Transmissie*		35	2025-2027		11.7
Ogane		5	2025-2027		3.5
Multilaterale projecten					
IDB SU-L1055	28.2	0	2020-2026	1.8	0
EU-CIF Grant	6.2	0	2015-2027	0	0
IDB SU-L1076	45	0	2024-2029	18.7	0
IDB SU- 01010	1.5	0	2024-2029		0
CDB 1	65	41	2016-2026	0	15
CDB 2	29.8	3.3	2018-2025	14	6.7
ISDB	105.7	0	2024-2028	26.5	0
IDB (in voorbereiding)	90	0	2025-2030	0	0
Totaal	371.4	234.3		61	126.9

3. Bijdrage van de overheid:

A. Electrabadrijf: SRD 4,630 miljoen

- De gehanteerde brandstofprijs voor HFO is USD 90 per vat en Diesel USD 127 per vat.
- De vraag naar energie stijgt in 2026 met 3% t.o.v. 2025.
- De gehanteerde wisselkoers = SRD 40,00 voor 1 Amerikaanse dollar.
- Gemiddeld tarief per kWh: USD 0,08.

B. Gasbedrijf: SRD 22,3 miljoen

- De gehanteerde gasinkoopprijs per MT bedraagt USD 850.
- De vraag naar gas stijgt in 2026 met circa 1% t.o.v. 2025.
- De gehanteerde wisselkoers = SRD 40,00 voor 1 Amerikaanse dollar.

Prognose winst en verliesrekening Electriciteitsbedrijf en Gasbedrijf 2026

(in duizenden SRD)	Electriciteit 2026	Ogane 2026	Totaal 2026
Omzet	6.000.478	1.005.369	7.005.847
Inkoopwaarde en directe kosten	8.421.380	660.335	9.081.715
Brutomarge	(2.420.901)	345.034	(2.075.868)
Overige opbrengsten*	4.783.217	10.350	4.793.567
Brutomarge en overige opbrengsten	2.362.316	355.383	2.717.699
Personeelskosten	1.426.417	112.182	1.538.599
Afschrijvingen	516.010	22.675	538.685
Overige bedrijfskosten	286.068	6.198	292.266
Bedrijfskosten	2.228.068	6.198	292.266
Bedrijfsresultaat	133.820	214.328	348.149
Financiële lasten	240.305	236.602	476.907
Resultaat voor belastingen	(106.484)	(22.273)	(128.758)

Reconciliatie overheidsbijdrage Electrabadrijf (bedragen x 1000 SRD)

Totale opbrengsten	6.260
Totale kosten	(10.890)
Tekort	4.630
Bijdragen overheid	
Verliescompensatie	107
Subsidie Thermo Staatsolie Stroominkoop	2.524
Subsidie Hydro Staatsolie Stroominkoop	659
Overheidsbijdrage Brandstof	1.340
Totaal	4.630

EBS Projecten

a. Opwekking capaciteitsuitbreiding 2025-2026

- Nieuwe powerplant 80 MW EPAR Power plant 5 MW Nickerie

b. Transmissie capaciteit 2025-2027

- Lopende aanvragen nieuwe commercieel aansluitingen
- 2 onderstations in Commewijne (Zoelen en Sussanesdaal)
- Onderstation te Combe

c. Ogane 2026-2027

- Renovatie "oude vulloods" tbv gascilinder opslag
- Vervanging gritstraal machine
- Upgrade firefighting system ONIC
- Vervanging meetapparatuur LPG opslag ONIC
- Installatie remote filling units OPAR/Atjoni/Albina
- Modificatie conveyor system OPAR
- Installatie filling carousel for 100 lbs cylinders
- Implementatie Asset flow

Afdeling 11. Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

Taakstelling

Het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is conform het Staatsbesluit van 10 oktober 1991 (S.B. 1991 no. 58) verantwoordelijk voor:

1. Het algemeen welzijn, in het bijzonder de sociale en maatschappelijke zorg voor bejaarden (seniorenburgers), lichamelijk en geestelijk gehandicapten (mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking) en de jeugd, waaronder de zorg voor de onder toezicht van de Staat gestelde jeugdigen;
2. Het algemeen maatschappelijk werk;
3. Het toezicht op weeshuizen, internaten en soortgelijke maatschappelijke instellingen;
4. Het algemeen maatschappelijk opbouwwerk waaronder het bevorderen van indirecte acties gericht op de verbetering van het woon- en leefklimaat;
5. Het sociale verzekeringswezen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries, evenals sociale voorzieningen en de sociale zekerheid;
6. De bevordering van de huisvesting;
7. De bevordering van het kredietwezen ten behoeve van de sociale woningbouw, het een en ander in samenwerking met het Ministerie van Financiën;
8. Het beheer en de toewijzing van volkswoningen.

Doelstelling

Het Ministerie streeft de volgende beleidsdoelen na:

1. Transparantie in beleidsuitvoering;
2. Kostenbesparing en een hoog rendement in de beleidsuitvoering;
3. Gelijke toegang tot diensten en voorzieningen;
4. Informatieverschaffing (voorlichting en bewustwording);
5. Het stimuleren van gezonde gezinnen;
6. Het bevorderen van de gezonde ontwikkeling van het kind en de bescherming van hun rechten;
7. Het continu her-, bij- en omscholen van het personeel met het oog op de hedendaagse aspiraties van de samenleving;
8. Het bevorderen van het welzijnsniveau van het personeel op de werkvloer;
9. Sociale bescherming van de kwetsbare groepen
10. Het bevorderen van een duurzame, leefbare en menswaardige woonomgeving
11. Bevorderen van de levensstandaard van de bevolking binnen een daarop ingesteld leefmilieu.

Missie en Visie

Missie:

Het Ministerie zal in het begrotingsjaar 2026 op richtige wijze invulling geven aan haar missie.

Voor de beleidsperiode 2026 – 2030 heeft het Ministerie de volgende missie geformuleerd:

Een transparant en efficiënt beleid gestoeld op voorspelbaarheid en rechtvaardige procedures. Vanuit een zich moderniserende overheid zal een sterk beschermend raamwerk voor kwetsbare groepen worden opgezet, met het oog op het stimuleren van de menselijke waardigheid van hen die anders geen of nauwelijks ontwikkelingskansen krijgen en of kunnen benutten.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	558.500	588.500	588.500	588.500	588.500
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	546.000	576.000	576.000	576.000	576.000
610	Lonen en salarissen	0	0	485.000	485.000	485.000	485.000	485.000
611	Sociale premies	0	0	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	0	30.000	30.000	30.000	30.000
616	Sociale uitkeringen	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	0	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
620	Inventaris	0	0	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
621	Transportmiddelen	0	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Het personeelsbeleid voor het nieuw begrotingsjaar 2026 voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting heeft als streven een gedigitaliseerd systeem op na te houden in een voor het ministerie functioneel informatiesysteem. Het Ministerie is zoals elke bedrijfsvoering afhankelijk van gekwalificeerd personeel. De gemiddelde loonsom heeft een stijgende trend gehad vanwege de periodieke verhogingen, de herwaardering van verschillende kernfuncties, de benoemingen en de instroom van ambtenaren.

Personeel ambtelijk salaris

Directoraat Sociale Zaken					
	in %	in aantal	Salaris klasse	M	V
Lager kader, FISO 1a-6c	60	1607	9907 - 13538	428	1179
Middenkader, FISO 7a-8c	26	703	12864 - 16325	156	547
Hoger kader, FISO 9a en hoger	14	360	15238 +	120	240
Totaal	100	2670		704	1966
Directoraat Volkshuisvesting					
	in %	in aantal	salarisklasse	M	V
Lager kader, FISO 1a-6c	39	9	9907 - 13538	6	3
Middenkader, FISO 7a-8c	26	6	12864 - 16325	3	3
Hoger kader, FISO 9a en hoger	35	8	15238 +	4	4
Totaal	100	23		13	10
Totaal voor het Ministerie					
	in %	in aantal	salarisklasse	M	V
Lager kader, FISO 1a-6c	60	1616	9907 - 13538	434	1182
Middenkader, FISO 7a-8c	26	709	12864 - 16325	159	550
Hoger kader, FISO 9a en hoger	14	368	15238 +	124	244
Totaal	100	2693		717	1976

De raming voor Lonen en salarissen is voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 485.000.000, -**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	385.380.000
61002	Vakantietoeslag	50.000.000
61003	Overwerk	9.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	9.000.000
61006	Vacatiegelden	18.000.000
61013	Functionele toelagen	20.000
61014	Persoonlijke toelagen	2.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.500.000
61017	Waarnemingstoelage	500.000
61020	Telefoonvergoeding	600.000
61021	Representatievergoeding	3.500.000
61023	Vervoersvergoeding	4.500.000
Totaal		485.000.000

611 - Sociale premies

Bij elk ministerie is het regel om elke ambtenaar te voorzien van sociale premies t.w. SZF en Pensioen c.q. spaarpremie. Hierbij wordt aan het loon van iedere ambtenaar 5% SZF-premie bijgedragen door het Ministerie, waarvan 4% eigen bijdrage wordt ingehouden.

Eveneens bij het pensioen- c.q. spaarpremie wordt bij het loon van iedere ambtenaar ook 5% bijgedragen, waarvan 10 % eigen bijdrage wordt ingehouden op het loon.

De raming voor Sociale premies is voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 60.000.000,-**

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	20.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	40.000.000
Totaal		60.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het beleid van het Ministerie is erop gericht om de dienstverlening naar de gemeenschap toe door middel van het clusteren van de wijkkantoren en het opzetten van multifunctionele dienstencentra doelmatig aan te pakken over het geheel land. Hiervoor zullen de nodige gebouwen worden aangehuurd, ingericht en geleidelijk zullen de nodige kantoormiddelen worden aangeschaft om een adequate dienstverlening te garanderen. In het kader van activiteiten ter herdenking van nationale en internationale gedenkdagen zijn de volgende gedenkdagen genoteerd:

- 4 januari Wereld Braille dag
- 16 januari Verjaardag

SOZAVO

- laatste zondag januari Wereld Lepra dag
- 12 mei Dag van de Verpleging
- 15 mei Internationale dag van het Gezin
- 4 juni Internationale dag van onschuldige kinderen, slachtoffers van agressie
- 12 juni Internationale dag tegen kinderarbeid
- 4e zaterdag september Werelddovendag
- 1 oktober Internationale dag van de Ouderen
- 1e maandag oktober Wereld Habitat dag
- 11 oktober Internationale dag van het Meisje
- 13 oktober Wereld Zichtdag
- 15 oktober Witte Stokkendag
- 20 november Internationale dag van de Rechten van het kind
- 3 december Internationale dag van Mensen met een Beperking

Voor het uitvoeren van de bijgestelde beleidsmaatregelen is reorganisatie en verdere structurering voor het Directoraat Volkshuisvesting is huisvesting (nieuw pand) een prioriteit. Verhuizing naar een eigen ruime locatie (aangezien momenteel gebruik wordt gemaakt van de krappe bovenverdieping van het pand waar de stichting Volkshuisvesting is gehuisvest) en het samenstellen van een nieuw huisvestingsplan 2025-2030 vormen de basis voor het uit te voeren huisvestingsbeleid; dit is van eminent belang voor de te realiseren geplande activiteiten.

Een transparant, efficiënt en kostenbesparend huisvestingsbeleid is een voorwaarde voor de bestrijding van armoede in ons land. Veilig wonen in een gezonde leefomgeving is een van de speerpunten van het beleid van deze nieuwe regering.

Het ministerie is voornemens om de gepensioneerden en jubilarissen te huldigen. Om de dienstverlening van de afdeling Wagenpark te versterken, zullen er dienstvoertuigen worden gehuurd. In het kader van de decentralisatie van de registratie van de AKB-voorziening en de transformatie van kas- naar bankbetalingen voor de AOV, FB en AKB-voorziening, zullen er voorlichtingscampagnes voor de doelgroep worden georganiseerd. Het ministerie zal ook beleidsactiviteiten uitvoeren gericht op het bevorderen van "financial inclusion".

Per 1 mei 2022 is het ministerie verhuisd naar een nieuw huurpand. Het pand wordt nu verhuurd aan verschillende afdelingen van het ministerie voor een bedrag van USD 2.000 per maand.

De raming voor Gebruik goederen en diensten is voor het dienstjaar 2026 vastgesteld op **SRD 30.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	10.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	10.000
61205	Deskundigen Binnenland	10.000
61206	Deskundigen Buitenland	10.000
61208	Binnenlandse reiskosten	10.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	10.000
61210	Buitenlandse reiskosten	10.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	10.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	600.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	600.000
61221	Vergaderkosten	500.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	600.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	50.000
61227	Radio en Tv programma's	5.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	9.000.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	500.000
61235	Verbouwingen	500.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	120.000
61238	Telefoon uitgaven	500.000
61240	Water	2.500.000
61241	Electriciteit	2.500.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	20.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	40.000
61246	Verzekering	5.000
61247	Schoonmaak	500.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	150.000
61250	Bewaking	10.000
61251	Voeding	100.000
61254	Onderzoekskosten	20.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	8.470.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	2.000.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	30.000
61283	Huur van voertuigen	300.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	300.000
Totaal		30.000.000

616 - Sociale uitkeringen

Een van de doelstellingen van het Ministerie is het helpen verlichten van de sociale noden van kwetsbare groepen in de samenleving. Onder sociale noden kunnen worden verstaan sociale situaties waarbij een individu of organisatie behoefte heeft aan hulpverlening ter oplossing van een sociaal

vraagstuk. Deze hulpverlening kan geschieden in materiële/immateriële zin of het verstrekken van een financiële tegemoetkoming.

Alvorens de doelgroep van bovengenoemde sociale gevallen te ondersteunen zal het Ministerie een sociaal rapport opstellen welke zal dienen als leidraad voor de beoordeling c.q. goedkeuring van de ingekomen aanvraag. In het sociaal rapport worden criteria gehanteerd als inkomen, de aard en de urgentie van het sociaal vraagstuk en de maatschappelijke relevantie. Het ministerie zal zich beijveren om ingekomen aanvragen voor ondersteuning te onderwerpen aan een nauwgezette screening.

De raming voor Sociale uitkeringen is voor het dienstjaar 2026 vastgesteld op **SRD 1.000.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61603	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	1.000.000
Totaal		1.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Het ministerie staat voor de komende jaren voor de opdracht om de werksituatie binnen de directoraten, onderdirectoraten, afdelingen en diensten gefaseerd te verbeteren. Dat betekent dat er gewerkt zal worden volgens een systematische stappenplan om alle diensten te voorzien van o.a. pc's, printers met alle toebehorende apparatuur, dit ten behoeve van de verbetering van de communicatie, tevens is het de bedoeling dat er voor de apparatuur die verouderd zijn geheel te vervangen. De deconcentratie gedachte van het ministerie zal ook in de kapitaal uitgaven merkbaar zijn. Ook zullen in het kader van het terugbrengen van kas naar bankcliënten bij het AOV-fonds en de Dienst AUSV de nodige apparatuur en software worden aangeschaft. Er zullen meerdere investeringen worden gepleegd in het vernieuwen en upgraden van kantoormeubilair en inrichting.

De raming voor inventaris is voor het dienstjaar 2026 vastgesteld op **SRD 2.500.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	825.000
62004	Computers	1.050.000
62005	Printers	400.000
62006	Netwerken	225.000
Totaal		2.500.000

621 - Transportmiddelen

Mede in verband met de verbetering van de dienstverlening naar de gemeenschap toe, zullen vervoermiddelen worden aangeschaft. In het dienstjaar 2026 zullen pick-ups en autobussen aangekocht worden. Het streven is erop gericht elke dienst op termijn te voorzien van een dienstvoertuig.

De raming voor transportmiddelen voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld **SRD 10.000.000,-**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	4.500.000
62103	Terreinwagens	5.500.000
Totaal		10.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	5.694.224	5.732.141	5.732.141	5.732.141	5.732.141
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	10.400	48.317	48.317	48.317	48.317
10937	Subsidie aan Overheidsstichtingen	0	0	10.400	10.400	10.400	10.400	10.400
10938	Subsidie aan particuliere sociale instellingen	0	0	0	37.917	37.917	37.917	37.917
124	Sociale Bescherming	0	0	4.682.105	4.682.105	4.682.105	4.682.105	4.682.105
12402	Schoonkledingactie	0	0	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
12403	Algemene Oudedags Voorziening Fonds	0	0	1.994.525	1.994.525	1.994.525	1.994.525	1.994.525
12404	Algemene Kinderbijslag	0	0	225.000	225.000	225.000	225.000	225.000
12405	Sociaal Programma 2023-2025	0	0	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
12407	Gemeenschapsontwikkeling	0	0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
12408	Zorgvervoer	0	0	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
12409	Armoede bestrijding	0	0	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000
12411	Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid (MUIK)	0	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
12414	Bijdrage in acute noodsituaties	0	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
12415	Financiële bijstand mensen met een beperking	0	0	724.500	724.500	724.500	724.500	724.500
12416	Financiële bijstand sociaal zwakke huishoudens	0	0	516.080	516.080	516.080	516.080	516.080
125	Gezondheidszorg	0	0	232.500	232.500	232.500	232.500	232.500
12501	Meerkosten medische zorg	0	0	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
12502	Medische hulpmiddelen	0	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
12503	Thuiszorg	0	0	500	500	500	500	500
12504	Premiebetalingen Basiszorgverzekering	0	0	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000

126	Huisvesting	0	0	713.719	713.719	713.719	713.719	713.719
12601	Low Income Shelter Program (LISP)	0	0	463.719	463.719	463.719	463.719	463.719
12602	Woningbouwprogramma	0	0	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
602	Institutionele Versterking	0	0	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
60212	Instituut en Scholing	0	0	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
616	Financieel Economisch	0	0	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
61607	Financiële inclusie (sociale begunstigde)	0	0	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000
80742	Versterken Child Indicators Monitorings System (CIMS)	0	0	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000

Toelichting : Programma's

10937 - Subsidie aan Overheidsstichtingen

Middels dit beleidsprogramma geeft het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting invulling aan een van haar taakstellingen namelijk het bevorderen van het algemeen welzijn, in het bijzonder de sociale en maatschappelijke zorg voor bejaarden (senioren burgers), personen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en kinderen/jeugdigen.

In dit kader ondersteunt het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting vijf overheidsstichtingen, die activiteiten ontplooiën in het belang van een der bovengenoemde doelgroepen, door het toekennen van subsidie. De overheidsstichtingen, die ressorteren onder het Ministerie zijn Stichting Beheer en Exploitatie Bejaardencentra, Stichting Trainingsprojecten Jeugdige met een Beperking, Esther Stichting, Stichting Beheer en Exploitatie Crèches, Stichting Kinder en Jongerentelefoon.

De subsidietoekenning aan deze stichtingen vindt plaats op basis van exploitatietekorten en het is noodzakelijk dat er voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden.

De raming voor programma 10937 voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 10.400.000,-**

10938 - Subsidie aan particuliere sociale instellingen

Het subsidiebeleid met betrekking tot de particuliere sociale instellingen wordt gekenmerkt door het toekennen van subsidie op basis van verblijfsdagen, gekoppeld aan subsidievoorwaarden en de liquiditeitsbehoefte. Het subsidiebedrag bestaat uit twee componenten te weten kindgerelateerde zorgkosten/bewonergerelateerde zorgkosten en exploitatiekosten. De kindgerelateerde zorgkosten/bewonergerelateerde zorgkosten wordt berekend door het aantal pupillen/bewoners te vermenigvuldigen met het aantal verblijfsdagen per jaar en het tarief per verblijfsdag per pupil/bewoner. De exploitatiekosten wordt berekend door het aantal personeelsleden te vermenigvuldigen met het aantal werkdagen per jaar en het tarief per werkdag per personeelslid. Het tarief in het begrotingsjaar 2026 bedraagt per verblijfsdag per pupil/bewoner SRD 70,- en per werkdag per personeelslid SRD 85,-. De hoogte van het toegekend subsidie is mede afhankelijk van de begroting, de liquiditeitsbehoefte en het financieel verslag van het afgelopen jaar van de desbetreffende instelling. Bij de eventuele subsidietoekenning is het noodzakelijk dat er voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden. Dit houdt onder andere in: een financieel verslag van het voorgaande jaar, de begroting voor het nieuwe jaar waarin onder meer is opgenomen een overzicht van de geplande activiteiten, een liquiditeitsoverzicht, een overzicht van

het personeel en een overzicht van de pupillen/inwoner. In de raming is rekening gehouden met de financieel economische situatie in het land, waarbij er ruimte is gecreëerd voor verhoging van de tarieven in het begrotingsjaar 2026.

Assistentieprogramma

Voor de opvanginstellingen die niet voldoen aan de wettelijke bepalingen van de Wet Opvanginstellingen (SB 2014 no. 7), kunnen op grond van artikel 18 lid 2 een beroep doen op de minister van SOZAVO om in aanmerking te komen voor ondersteuning om deze voornoemde wettelijke bepalingen te voldoen.

De assistentie bestaat uit technische en financiële assistentie. Onder technische assistentie worden verstaan het financieren van trainingen en opleidingen voor de opvanginstellingen. Hieronder vallen ook de ondersteuning bij de ontwikkeling van pedagogische beleidsprogramma's en of bij de opzet van administratiesystemen. Voor 2026 wordt SRD 1.500.000,- opgebracht.

Onder financiële assistentie wordt verstaan ondersteuning van de overheid om de fysieke voorzieningen van de opvanginstelling te kunnen aanpassen aan de wettelijke standaarden. Daarnaast kan ook materiaal gekocht worden zoals dat volgens standaarden wordt voorgeschreven. Voor 2026 wordt SRD 6.000.000,- opgebracht.

De raming voor programma 10938 voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 37.917.000,-**.

12402 - Schoolkledingactie

Dit programma is voornamelijk bestemd voor schoolgaande kinderen van cliënten uit het Financiële bijstand (zwakke huishoudens en mensen met een beperking) bestand van SOZAVO en opvanginstellingen in de leeftijd van 4 jaar tot en met 21 jaar.

Middels dit programma worden scholieren op GLO-, VOJ- en VOS-niveau ondersteund in de kosten van onderwijs. Het ministerie zal landelijk 20.000 schooltassen, inclusief schoolbenodigdheden verdelen onder scholieren en studenten m.n. schoolgaande kinderen van cliënten uit het Financiële bijstand bestand en opvanginstellingen van SOZAVO. Afhankelijk van de schoolopleiding worden de schoolpakketten samengesteld en verstrekt aan ouders van de leerlingen voor het schooljaar 2025-2026.

Vooraf aan de uitvoering van dit programma wordt er een registratie gedaan van de schoolgaande kinderen van de cliënten in het bestand door de dienst AMZ m.n. de wijkkantoren (landelijk). Het aantal leerlingen is geschat o.b.v. data van registratie schooljaar 2025-2026 van deze beleidsmaatregel.

Het geraamd bedrag voor 2402 Schoolkledingactie is vastgesteld op **SRD 30.000.000,-**

12403 - Algemene Oudedags Voorziening Fonds

Bij Wet van 20 maart 1981 (S.B. 1981 no. 90) is het Algemeen Oudedagsvoorzieningsfonds (AOV-Fonds) ingesteld. Deze wet beoogt het verstrekken van een maandelijkse uitkering aan personen die aan de wettelijke voorwaarden voldoen voor ouderdomsvoorziening.

De doelgroep van de AOV bestaat uit:

1. Personen met de Surinaamse nationaliteit die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt;
2. Ingezetenen van Suriname met een andere dan de Surinaamse nationaliteit, mits zij:
 - o ten minste tien (10) jaren onafgebroken in Suriname hebben verbleven, én
 - o gedurende ten minste tien (10) jaren AOV-premie hebben afgedragen aan het AOV-Fonds.

De verhoging van de Algemene Oudedagsvoorziening (AOV) van SRD 1.750,- naar SRD 2.250,- per maand is op 5 maart 2025 goedgekeurd tijdens de regeringsraadsvergadering. De aanpassing, een toename van SRD 500,- is onderdeel van het sociaal beleid van de regering en beoogt de senioren een extra financiële verlichting te bieden in het licht van de gestegen kosten van levensonderhoud. Op 22 februari

2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000,- getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Er is thans ook een 2de project SU-L1073 voor de financiering van AKB, AOV, FBMMEB en FBZW HH. Het bedrag voor AOV is SRD 64.851.600,-

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 voor A.O.V. Fonds is vastgesteld op **SRD 1.994.524.850,-**

12404 - Algemene Kinderbijslag

De Algemene Kinderbijslag (A.K.B.) voorziening dat gebaseerd is op de Algemene Kinderbijslagregeling 1973 G.B.107, wordt toegekend aan huishoudens met kinderen waarvan de gezinshoofden niet uit anderen hoofde aanspraak maken op kinderbijslag. Te rekenen van 1 juli 2023 bedraagt de A.K.B.-uitkering SRD 200, - per kind per maand, en wel voor maximaal vier kinderen per gezin. Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000, - getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Er is thans ook een 2de project SU-L1073 voor de financiering van AKB, AOV, FBMMEB en FBZW HH. Het bedrag voor AKB is SRD 19.074.000,-

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 voor AKB is vastgesteld op **SRD 225.000.000,-**

12405 - Sociaal Programma 2023-2025

Doelstelling :

Het versterken van de sociale bescherming en het terugdringen van armoede.

Financieringswijze

De KKV betreft een aanvullende financiële tegemoetkoming van SRD 1.800,- per maand. Deze ondersteuning is bedoeld ter compensatie van de geleidelijke afbouw van objectsubsidies op elektriciteit, drinkwater, kookgas, brandstof, voeding, medicatie en transport.

Behoeftige huishoudens worden op basis van registratie geïdentificeerd en goedgekeurd volgens de volgende criteria:

Beschikken over de Surinaamse nationaliteit;

Leeftijd van 21 jaar of ouder;

Een gezamenlijk huishoudinkomen van maximaal SRD 6.600,- (geldig voor geheel Suriname).

Daarnaast geldt dat een goedgekeurd huishouden slechts eenmaal per maand aanspraak kan maken op het bedrag van SRD 1.800,-.

Voor 2026 is dit programma geraamd op **SRD 1.000.000.000,-**.

12407 - Gemeenschapsontwikkeling

Dit programma richt zich op het realiseren van ontwikkelingsprojecten en/of - programma's, die betrekking hebben op het ondersteunen en opbouwen van groepen van personen woonachtig in achtergestelde buurten in zowel de stad, het district als het binnenland. Voorop staat het stimuleren van deelname van deze kansarmen aan de projecten en/of programma's. Bovengenoemde activiteiten zullen in het kader van de decentralisatie- en deconcentratiegedachte worden uitgevoerd.

De onderdirectoraten AMZ en KMW zullen met hun respectievelijke diensten trekkers zijn van bedoelde projecten.

Bij het Onderdirectoraat AMZ zijn het:

1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk (MOW)
2. De maatschappelijke Dienst (MD)

Bij het Onderdirectoraat KMW zijn het:

3. Dienst Bejaardenzorg (DBZ)
4. Dienst Gehandicaptenzorg (DGZ)

Ad 1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk (MOW)

De Dienst MOW zet zich in voor groepen van personen binnen een afgebakend geografisch gebied c.q. de lokale samenleving in zowel stad als district, met speciale aandacht voor hen die zich in achterstandssituaties bevinden. Achterstelling betekent in dit opzicht het geheel van maatschappelijke processen, waardoor personen of bevolkingsgroepen door een opeenstapeling van factoren onvoldoende kansen hebben tot ontplooiing. Het betekent ook dat ze verstoken zijn van participatie aan het maatschappelijk leven of dat ze bedreigd worden in hun welzijn.

Probleemgebieden zijn o.a. woon- en leefklimaat, werkgelegenheid, nutsvoorzieningen, educatie en onderwijs. Opbouwwerk is in dit kader een middel om groepen van personen te stimuleren danwel te mobiliseren op weg naar zelfwerkzaamheid. Opbouwwerk houdt ook in het ondersteunen bij buurtinitiatieven op het gebied van welzijnsbevordering en verbetering van leefbaarheid binnen woongebieden. Concreet bestaan hiervoor verschillende mogelijkheden zoals actie, gesprek, netwerkvorming, buurtwerk.

MOW gaat na welke remmende factoren ten grondslag liggen aan de achterstelling van groepen van personen. Tevens worden geïnventariseerd welke noden en behoeften er bestaan binnen de desbetreffende woongebieden.

Met de uitvoering van kleine projecten zal er ingespeeld worden op de behoeften per ressort, per wijk, per buurt of per dorp. De uitvoering zal geschieden door de relevante diensten i.s.m. NGO's en CBO's.

Actieve participatie van de lokale bevolking is een must. Projecten, uit te voeren door MOW, zijn die projecten waarbij zelfredzaamheid van de lokale gemeenschappen en leefbaarheid van het milieu centraal staan.

Voor projecten op het gebied van zelfredzaamheid is een bedrag van SRD 900.000,- begroot.

Ad 2. Maatschappelijk Dienst

Een gezinsbeleid met als basis opvoeding, ondersteuning en begeleiding van ouders is noodzakelijk om sterke gezinnen te ontwikkelen binnen de gemeenschap. Het ministerie richt zich op de versterking van gezinnen.

De Maatschappelijke Dienst heeft als doelstelling zorg voor immateriële dienst en hulpverlening aan individuele personen en groepen die in immateriële nood verkeren of dreigen te verkeren. De meest voorkomende aanmeldingen bij de Maatschappelijke Dienst betreffen aanvragen voor: voeding, een baan, huisvesting en financiële ondersteuning.

De Maatschappelijke Dienst geeft uitvoering aan:

- Het signaleren van probleemvelden in de maatschappij en zoeken naar mogelijkheden voor het oplossen hiervan.
- Het ontwikkelen van projecten, programma's en activiteiten voor de verschillende doelgroepen, o.a. jeugdigen, in samenwerking met andere hulpverlenende instanties.
- Het behandelen van de maatschappelijke problemen van individuen, jeugdigen (0-21jaar en gezinnen. Het begeleiden van deze cliënten, zodat de sociale en geestelijke potenties ontwikkeld c.q. gemobiliseerd wordt, zodat hij/ zij zowel individueel als in groepsverband maatschappelijk weerbaar en zelfstandig wordt.
- Ervoor zorg dragen, dat een adequaat niveau van sociale voorzieningen wordt bereikt.

- Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van een goed functioneren en geïntegreerd welzijnsbeleid.
- Het scheppen van voorwaarden ter ondersteuning van de decentralisatie en integratie van de dienstverlening.

Voor de Maatschappelijke Dienst is het geraamd bedrag vastgesteld op SRD 700.000,-.

Raming Kosten Gemeenschapsontwikkelingsprogramma

Ad 3. Dienst Senioren Zorg

De Dienst Senioren Zorg zal projecten initiëren, formuleren en uitvoeren ten behoeve van seniorenburgers. Hierbij valt te denken aan structurele oplossingsmodellen op de gebieden van huisvesting, recreatie, thuiszorg en mobiliteit. Verder zal er een onderzoek worden gedaan in het kader van het opzetten van een senioren dorp die kwalitatieve opvang en verzorging aan senioren burgers moet garanderen. Voor de activiteiten in het kader van maatschappelijk werk ten behoeve van seniorenburgers is een bedrag van SRD 800.000,- begroot.

Ad 4. Dienst Mensen met een Beperking

De Dienst Mensen met een Beperking zal een actieve rol gaan spelen in de samenleving.

Hierbij valt onder meer te denken aan:

1. De begeleiding van mensen met een beperking ter ondersteuning bij sociale verplichtingen en noodzakelijke behoeften;
2. Het in kaart brengen van het aantal mensen met een beperking in Suriname opgesplitst in leeftijd, geslacht, etniciteit en aard van beperking.
3. Het in kaart brengen van de vaktrainingspotentie en –behoefte van de doelgroep in samenwerking met Stichting Trainingsprojecten voor Jeugdige Gehandicapten in Suriname en andere particuliere organisaties die vak trainingen verzorgen voor de doelgroep;
4. De opzet van een voorlichtings- en begeleidingsprogramma voor ouders van kinderen met een beperking;
5. Coördinatie van verstrekking en uitlenen van revalidatiehulpmiddelen zoals rolstoelen, rollators, en krukken.
6. Het aantrekken van nieuw personeel.
7. De behoefte van vrijetijdsbesteding van de doelgroep in kaart brengen.

Het is noodzakelijk dat de dienst zal beschikken over de randvoorwaarden om de dienstverlening naar de doelgroep te garanderen. Versterking van de dienst op het personele vlak is een van de randvoorwaarden voor het doen welslagen van de geplande activiteiten. Voor de dienst Mensen met een Beperking is er een bedrag van SRD 600.000,- begroot.

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 voor Gemeenschapsontwikkelingsprogramma is vastgesteld op **SRD 3.000.000,-**

12408 - Zorgvervoer

Het ministerie biedt aan zorgvervoerbedrijven de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor transportsubsidie. Hierbij dienen de zorgvervoerbedrijven een aanvraag in bij het Ministerie na het uitvoeren van de transportdiensten.

Zorgvervoer is bestemd voor senioren en mensen met een beperking met als hoofddoel om hun mobiliteit en integratie te stimuleren/bevorderen.

Bij de raming is naast de verhoogde vraag naar zorgvervoer ook rekening gehouden met de financieel economische situatie en de stijgende benzineprijzen. In het begrotingsjaar 2026 zullen er modaliteiten worden uitgewerkt en geïmplementeerd voor een optimale dienstverlening.

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 voor Zorgvervoer is vastgesteld op **SRD 8.000.000,-**

12409 - Armoede bestrijding

Dit programma is gericht op het ondersteunen van de meest kwetsbare groepen binnen de samenleving. Het gaat in deze om degenen die leven op de rand van het bestaansminimum. Deze doelgroep ontbreekt aan voedsel, veilig drinkwater, sanitair, gezondheid, onderwijs, onderdak en informatie.

In dit kader worden maatregelen getroffen en activiteiten ontplooid om de meest kwetsbare groepen te voorzien van de noodzakelijke levensbehoeftes.

Een van deze maatregelen is de tegemoetkoming aan ouders met een drieling. Om deze ouders, in het bijzonder de moeders van de drielingen te ondersteunen, heeft het Ministerie besloten een financiële ondersteuning te bieden aan het gezin voor 60 maanden. Het aantal drielingen dat nog in het bestand van 2026 zal voorkomen en een uitkering zal ontvangen is in totaal 1.

Daarnaast zijn maatregelen getroffen die zich o.a. richten op de huishoudens die het meest getroffen zijn door de huidige financiële en sociale-economische situatie in Suriname. Een van de doelstellingen van het ministerie van Sociale Zaken is het helpen verbeteren van de leef omstandigheid van kwetsbare gezinnen in de samenleving. Het is namelijk gebleken dat vooral in gemeenschappen met gebrek aan gezonde voedsel en drinkwater, in combinatie met sociaaleconomische achterstandsituaties, vaak ondervoeding voorkomt. Om deze gezinnen in de samenleving te ondersteunen zal het ministerie landelijk voeding toekennen aan behoeftige huishoudens/gezinnen en opvanginstellingen. De toekenning hiervan zal geschieden op basis van een medische of sociale indicatie vergezeld van een sociaal rapport van de Maatschappelijke Dienst (MD) of van de dienst Algemeen Maatschappelijke Zorg (AMZ). Daarnaast zullen deze gezinnen middels speciale projecten trainingen en tools worden aangereikt om zelfstandig en zelfredzaam te worden. Projecten die hieronder kunnen vallen zijn vak trainingen, z.a. textiele werkvormen, computercursussen, gawasa, opleiding tot zieken- en bejaardenverzorgende, etc. Ook de overheid crèches en particuliere sociale instellingen die vanwege hun financieringsproblemen een verzoek daartoe doen kunnen in aanmerking komen voor voeding.

Het geraamd bedrag voor programma 12409 voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 175.000.000,-**

12411 - Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid (MUIK)

Gezien het beleid van het ministerie gestoeld is op een duurzame mensenrechtenbenadering, is het van belang dat aan de transformatie van de nationale wetgeving naar de regionale en internationale mensenrechtenverdragsbepalingen verder vorm en inhoud wordt gegeven. Uit voorgaande studies blijkt dat min of meer 70 wetsproducten over kinderrechten moeten worden ontwikkeld dan wel worden aangepast. Gezien de complexiteit en de veelheid hiervan, is de samenwerking met strategische, relevante en terzake deskundige ngo's een belangrijke optie om invulling hieraan te geven. In deze samenwerking blijft het ministerie c.q. de overheid verantwoordelijk voor het geheel, maar trekt zij samen met de geïdentificeerde ngo's op, om de prioriteitenlijst van de wetgevingsproducten in conceptwetten om te zetten. Het hoofddoel van dit beleidsvoornemen is om de wettelijke bescherming van de doelgroep verdere vorm en inhoud te geven.

De promotie van kinderrechten, vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking moet leiden tot de eliminatie van elke vorm van discriminatie tegen hen; de volledige beleving van hun rechten en het stimuleren van hun gelijkwaardigheid binnen alle segmenten van de samenleving moet gewaarborgd zijn. Het Monitorings- en evaluatiemechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid, MUIK, is belast met

het doorlopend nationale toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag. Ook in het begrotingsjaar 2026 wordt deze monitoring voortgezet om verdere uitvoering en invulling aan integraal en duurzaam kinderrechtenbeleid te geven.

Vanaf het begrotingsjaar 2015 is gewerkt aan de vestiging van een integraal sociaal en justitieel netwerk voor de bescherming van kinderen die geweld ervaren. In 2017 was het zo ver dat een integraal kinderbeschermingsnetwerk (IKBeN-netwerk) voor de sociale en justitiële bescherming van het kind dat geweld ervaart, werd ingesteld. Vanaf de instelling is gewerkt aan het opzetten van een integraal case-managementsysteem om cases inzake kinderen die dringend bescherming nodig hebben te monitoren. De monitoringscommissie zal wederom aangesteld worden voor de algehele monitoring. De aanmelding van de case, het volgen hiervan en de juiste doorverwijzing van de case naar de relevante afdelingen binnen de overheid, hebben tot doel de bescherming van het kind duurzaam te bevorderen. In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een softwareprogramma ten behoeve van het casemanagement – en doorverwijssysteem. Dit uniform softwareprogramma zal gegevens bevatten over kinderen die speciale hulp/bescherming nodig hebben van de overheid en ngo's. De uitvoering van dit kinderbeschermingsnetwerk zal wederom worden voortgezet in het dienstjaar 2026.

De raming van de bijdrage uit donormiddelen (UNICEF) is gesteld op **SRD 200.000,-**. Voor kinderrechtenpromotie- en bewustwordingsactiviteiten is een bedrag van **SRD 850.000,-** opgebracht. En voor de uitvoering van activiteiten van het Integraal Kinderbeschermingsnetwerk (IKBeN) is een bedrag van **SRD 450.000,-** opgebracht. Voor de evaluatie van het Nationaal Actieplan Kinderen is een bedrag van **SRD 500.000,-** opgebracht.

Het geraamd bedrag voor programma 12411 voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 2.000.000,-**

12414 - Bijdrage in acute noodsituaties

Dit programma dekt aanvragen die gedaan worden als mensen in acute nood verkeren. Het gaat om (een) tegemoetkoming(en) aan personen, die b.v. met plotseling overlijden van een dierbare worden geconfronteerd en op dat moment niet of niet genoeg over de financiële middelen beschikken om de begrafenis kosten te betalen.

Andere acute noodgevallen kunnen zijn brandgevallen, thuiszorg attributen (bedden, etc.), verpleegartikelen (volwassen pampers, alcohol, verband etc.) en overige medische kosten, b.v. brilkosten, medicamenten, poliklinische kosten, lig- en verpleegkosten die niet gedekt worden middels garantiestellingen.

Het geraamd bedrag voor programma 12414 voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 4.000.000,-**

12415 - Financiële bijstand mensen met een beperking

Het programma Financiële Bijstand aan Mensen met een Beperking (FBMMEB) bestaat uit een maandelijkse tegemoetkoming van SRD 2.750,- per maand. Mensen met een permanente beperking, ongeacht het inkomen van het gezin in aanmerking komen voor Financiële Bijstand voor mensen met een beperking. In de missive van dd. 13 juli 2023 no.117/RvS/23 is opgenomen:

- Dat de personen die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt hebben en AOV genieten, hun Financiële Bijstand voor mensen met een beperking gecontinueerd blijft.
- Dat personen die de leeftijd van 60 jaar bereikt hebben en AOV genieten, ook Financiële Bijstand voor mensen met een beperking kunnen aanvragen.

Mensen met een tijdelijke beperking of een beperking, waarbij de persoon wel in staat is arbeid te verrichten na een bepaalde periode, kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van 6 maanden of een jaar. Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000, - getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse

Ontwikkelingsbank (IDB). Er is thans ook een 2de project SU-L1073 voor de financiering van AKB, AOV, FBMMEB en FBZW HH. Het bedrag voor FBMMEB is SRD 222.215.000,-
Het landelijk gemiddeld cliëntenbestand van mensen met een beperking voor het 1e kwartaal van 2026 bestaat uit 23.734 cliënten.

Het geraamd bedrag voor Financiële Bijstand aan mensen met een beperking voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 724.500.000,-**

12416 - Financiële bijstand sociaal zwakke huishoudens

Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens is gericht op het ondersteunen van het hoofd en de andere leden van het huishouden. In de missive van dd. 13 juli 2023 no.117/RvS/23 is opgenomen dat personen die de leeftijd van 60 jaar bereikt hebben en AOV genieten, ook Financiële Bijstand Zwakke Huishouden kunnen aanvragen.

Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens (FBHH) bestaat uit een maandelijks tegemoetkoming van SRD 1.750, - Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000, - getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Er is thans ook een 2de project SU-L1073 voor de financiering van AKB, AOV, FBMMEB en FBZW HH. Het bedrag voor FBZW HH is SRD 128.138.000,-

Het landelijk gemiddeld cliëntenbestand zwakke huishoudens voor de kustvlakte voor het 1e kwartaal van 2026 bestaat uit 21.717 cliënten.

Het geraamd bedrag voor Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 516.080.000,-**

12501 - Meerkosten medische zorg

Het programma Meerkosten Medische Zorg behelst de ongedekte medische kosten die worden gemaakt door de verzekerden, vanwege o.a. het overschrijden van de dekking van het pakket van de medische verzekering.

Deze meerkosten worden opgedeeld in vier kostensoorten, te weten:

1. **Medicamenten:** hier gaat het om medicamenten die niet worden gedekt door de medische verzekering.
2. **Lig- en verpleegkosten:** hier gaat het om de lig- en verpleegkosten, die niet worden gedekt door de medische verzekering.
3. **Poliklinische kosten:** hier gaat het om kosten voor de volgende medische behandelingen zoals lab verrichtingen, röntgen, niersteenvergruizing, lenspakket, katheterisatie & Hartinterventie, Bloedproducten, ECG, Echo, PA Lab, Operaties, nierdialyse, partuspakket, baarmoederhalskanker en wondbehandelingen, die niet worden gedekt door de medische verzekering.
4. **Overige medische kosten:** hieronder vallen o.a. thuiszorg, ambulance kosten, exploitatiekosten.

In Januari 2025 zijn de tarieven van resp. Stichting Bejaarde Zorg Commewijne (Huize Evie) aangepast. De laatste tariefsaanpassingen van de overige samenwerkende instellingen, dateren van 2017 en 2018. Het is noodzakelijk dat het ministerie, gezien de huidige koersontwikkelingen en de sociaaleconomische situatie in Suriname, de tarieven van zowel de lig- en verpleegkosten alsook de thuiszorg verhoogd. Verder heeft het ministerie in december 2024 een samenwerkingsovereenkomst getekend met Stichting STABECO/ Huize Lunor voor verpleging en verzorging voor SOZAVO-clënten in Coronie. Naar aanleiding hiervan wordt de raming van dit programma verhoogd.

Voor het dienstjaar 2026 is de raming van dit programma vastgesteld op **SRD 80.000.000,-**

12502 - Medische hulpmiddelen

Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen

Het programma Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen heeft als doel de personen, die vanwege sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, te ondersteunen.

Uit dit programma worden de kosten voor de volgende hulpmiddelen gedekt, te weten CT- en MRI - scans, brillen, gehoortoestellen, scootmobielen, rollators, pacemakers, rolstoelen, orthopedische schoenen, prothesen (knie, heup, gebit etc.), orthesen, shunts, verrichtingen t.b.v. dialyse zoals getunnelde dialyselijn, ciminoshunt, shuntogram, PTA (Plasma Thromboplastin Antecedent) gezichts-, gehoor-, en verzorgingsmiddelen.

De dekking geschiedt op basis van medische indicatie, waarbij het hulpmiddel ter bevordering van de mobiliteit van personen worden verstrekt door de leveranciers/dienstverlenende instellingen middels een garantiestelling van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting gaat pas over tot de uitbetaling als de persoon is voorzien van een hulpmiddel.

Het geraamd bedrag voor het programma Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 2.000.000,-**

12503 - Thuiszorg

Binnen het beleidskader van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is er in de achter ons liggende jaren geen adequaat antwoord geformuleerd voor het tekort aan plaatsingsmogelijkheid voor mensen met een beperking in de leeftijdsklasse 18-59 jaar en senioren burgers. Het is van eminent belang residentiele opvang en kwalitatieve zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking te garanderen. Mede gelet op de SDG's zal het Ministerie in het dienstjaar 2026 het thuiszorgsysteem bevorderen, waarbij de kwaliteit van het leven van thuiswonende senioren en mensen met een beperking in de leeftijdsklasse 18-59 jaar in Suriname verbeterd zal worden.

Dit doel zal het Ministerie trachten te bereiken door het versterken van de diensten in wiens taakstelling zorg aan huis is opgenomen. De diensten Mensen met een Beperking en Seniorenzorg zijn in dit kader aan elkaar gekoppeld om zodoende een optimale zorg te kunnen bieden. Het doel van een verbeterd thuiszorgsysteem is om de kwaliteit van het leven van de Surinaamse hulpbehoevenden in een thuissituatie te vergroten. Er komt een inhaalslag door te starten met de financiering van thuiszorg voor cliënten die het echt nodig hebben. Dat zal gelden voor de doelgroep mensen met een beperking en senioren die:

1. Geen familie hebben;
2. Niet in staat zijn om thuiszorg te betalen;
3. Alleenwonende sociaal zwakke burgers;
4. Verwaarloosde burgers;
5. Ondervoede burgers;
6. Burgers met een slechte gezondheidstoestand.

De diensten mensen met een beperking en bejaarden zorg zullen worden voorzien van de nodige basis benodigdheden om thuiszorg optimaal aan te bieden aan de doelgroep.

Verder zullen er ook opleidingen en 'refreshment' trainingen worden aangeboden aan de personeelsleden van de diensten om kwalitatieve zorg te blijven bieden om zodoende mee te gaan met de ontwikkelingen binnen de thuiszorg. Hiervoor is een bedrag geraamd van **SRD 200.000,-**

Ten tweede ligt het in de bedoeling wijkverpleging en preventieve thuiszorg in te zetten. Wijkverpleging is

reguliere thuiszorg. Dat betekent dat het regulier moet geschieden. Aanschaf van transportmiddelen ten behoeve van de mobiliteit van de thuiszorgmedewerkers zal in deze fase een noodzaak zijn. Deze zorg zal worden uitgebreid naar de overige districten. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de decentralisatiegedachte. De exploitatiekosten zoals transport (aanschaf en/of verhuren van vervoer), verpleegartikelen (pampers, bloeddruk meters, glucose meters, verband artikelen, zalfjes, medische handschoenen etc.), voeding en badges voor de pilot en het vervoltraject zijn geraamd op **SRD 200.000,-** per jaar. Op termijn zullen de lange wachtlijsten bij de zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking tot het verleden gaan behoren.

Ten derde is het van noodzaak om de dienst te voorzien van een adequate werkruimte. De huidige ruimte voldoet niet aan de taakstelling van de dienst. Er zal een gebouw aangeschaft of gehuurd worden waar de dienst haar werkzaamheden zal verrichten. Hiervoor is een bedrag geraamd van **SRD 100.000,-**

De raming voor het programma 12503 voor het dienstjaar 2026 is gesteld op **SRD 500.000,-**

12504 - Premiebetalingen Basiszorgverzekering

De Wet Nationale Basiszorgverzekering (WNB) is sinds 9 oktober 2014 in werking getreden en heeft als doel een basiszorgverzekering te garanderen voor alle ingezetenen van Suriname. Dit houdt in dat deze wet alle ingezetenen in Suriname verplicht zich te verzekeren voor het bij wet vastgestelde basiszorgpakket.

Volgens artikel 7 lid 3 geldt het volgende: “De Raad van Ministers bepaalt voor welke groepen, of categorieën van personen de premie geheel of gedeeltelijk wordt betaald. Bij Staatsbesluit kunnen omtrent het bepaalde in dit lid nadere regels worden vastgesteld”. Het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is belast met de behandeling en toewijzing van de aanvragen voor de premiesubsidie voor een basiszorgverzekering.

Uitgangspunt bij de uitvoering van het beleid is; ‘De premiesubsidie ten laste van de staat, wordt uitsluitend toegekend aan zij die daar rechtmatig aanspraak op maken.’

Om de rechtmatigheid van de aanvraag te kunnen toetsen zijn criteria vastgesteld die horen bij de diverse categorieën van personen, zoals besloten door de Raad van Ministers.

In 2022 heeft er een versoepeling plaatsgevonden voor de aanvraag van premiesubsidie voor een basiszorgverzekering voor bepaalde groepen/ categorieën waaronder 0-16 jaar, 60+, schoolgaanden, zwangeren en mensen met een beperking.

Basiszorgverzekering (BZV) voor de leeftijdscategorie 17-59 jaar

Vanwege de verhoging van de premie voor particuliere basiszorgverzekering is er een stijging te verwachten in het bestand van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting.

De premiesubsidie voor een basiszorgverzekering komt ten laste van de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. De premiebedragen zijn als volgt onderverdeeld:

17 - 20 jaar => SRD 75,-

21 - 59 jaar => SRD 165,-

BZV verzekerden

Soort verzekerden	Premie bedrag	Gemiddeld aantal 2025	Prognose aantal 2026 o.b.v. 20 % stijging	Jaartotaal 2026 in SRD
17 – 20 jaar	SRD 75,-	10.000	12.000,- (12.000,-*75=900.000,-)	10.800.000,- (12*900.000,-)
21 – 59 jaar	SRD 165,-	56.243	70.303,- (70.303,-*165=11.600.000,-)	139.200.000,- (12*11.600.000,-)
Totaal				150.000.000,00

De raming voor dit programma voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 150.000.000,-**

12601 - Low Income Shelter Program (LISP)

Het Affordable Housing Project (AHP), een vervolg van het LISP II, is gepland om uitgevoerd te worden van Februari 2019 tot en met December 2026. Voor de uitvoering van AHP is USD 35.000.000,- (90%) investeringslening goedgekeurd. De Surinaamse Overheid komt in met een bedrag van USD 750.000,- in financiële middelen voor kosten die niet gefinancierd worden via de middelen van de ISDB en terrein dat gekapitaliseerd is voor USD 3.000.000,-. Jaarlijks komt dit uit op USD 150.000,-.

SPECIFICATIE OVERHEIDSBEGROTING 2026-ISDB COMPONENTEN

1. NGO's

De NGOs zijn getraind in het Management Information System (MIS) en zullen in 2026 hun diensten voortzetten voor 1.900 goedgekeurde applicanten voor een vaste fee van USD 180,- per goedgekeurde applicant.

Begroting 2026: US\$ 342.000,- (ISDB)

2. SUBSIDIES KUSTVLAKTE

De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden loopt door tot 2026. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen van woningen in de kustvlakte. Het totaal geprojecteerde subsidies voor 2026 is 1900, zijnde 540 voor de bouw van woningen en 540 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen.

Begroting 2026:US\$ 4.750.000,- (ISDB)

3. SUBSIDIES BINNENLAND

Voor de dorpen in het binnenland is voor de dorpsgemeenschappen die in aanmerking zijn gekomen voor subsidie onder het AHP, het gedetailleerd werkplan conform het "Operational Manual" reeds uitgezet. De dorpen worden aangedaan en in overleg met de leiding van dorpsgemeenschappen zal o.a. bepaald worden wie in aanmerking komt voor subsidie, wat gebouwd zal worden, waar gebouwd zal worden, welke bouwvakkers zullen deelnemen aan de bouw. De logistieke zaken voor de bouw, renovatie en of uitbreiding van woningen zal ook in overleg met de dorpsgemeenschappen gebeuren. De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden loopt door tot 2026. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen in het binnenland. De totale geprojecteerde subsidies voor 2026 is 520, zijnde 490 voor de bouw van woningen en 30 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen.

Begroting 2026: US\$ 3.432.000 (ISDB)

4. SUBSIDIES VOORBURG

De civieltechnische werken op het verkavelingsplan te Voorbrug zijn afgerond in 2025. De nutsvoorzieningen worden in oktober 2025 opgeleverd. De bouw van de huizen zal in 2026 starten. De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden loopt door tot 2026. Het betreft de subsidies voor nieuwbouwwoningen in Voorburg. Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor Voorburg voor 2026 is 150 stuks.

Begroting Huizen 2026: US\$ 1.312.948 (ISDB)

5. SUBSIDIES REEBERG

De civieltechnische werken op Reeberg zullen in 2026 worden afgerond. Dit project vertoont veel overeenkomsten met Project Voorburg en zulks zou initieel op soortgelijke wijze worden uitgevoerd. Echter vanwege de beslaglegging op het terrein is door het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting (de Executing Agency/Uitvoerend Orgaan) samen met het Ministerie van OW besloten om een project te kiezen waar de civieltechnische werken reeds zijn uitgevoerd via het landelijk

Woningbouw Programma van de Staat. Hierdoor worden de bouwsubsidies van Richelieu gebruikt voor project Reeberg. Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor Reeberg voor 2026 is 150 stuks.

Begroting Huizen 2026: US\$ 1.687.500,- (ISDB)

Bovenstaande planning met de bijbehorende besteding van de budgetten is conditioneel en afhankelijk van diverse factoren zoals alle tijdslijnen halen v.w.b. het goedkeuren voorbereidende stappen door de PSC/EA en IsDB.

6. INTERMEDIARY FINANCIAL INSTITUTION SPSB Er is tussen het Ministerie van Financiën en Planning, SOZAVO en SPSB een contract afgesloten. De SPSB voorziet in de financiële behoefte van de applicanten die in aanmerking komen voor een subsidie bij AHP. Applicanten kunnen tegen de 7% kasreserve regeling van de Staat een lening aangaan met de bank. De SPSB krijgt vanuit het budget van de ISDB een bedrag voor haar diensten van USD 32.50 per applicant. **Begroting 2026: US\$ 61.750,- (ISDB)**

7. PIU

Rent: US\$ 27.000,- (ISDB)

Petty Cash: US\$ 14.400,- (ISDB)

PIU: US\$ 268.800,- (ISDB)

Begroting Operational Expenses 2026: US\$ 225.900,- (ISDB)

8. FINANCIAL AUDIT

Crowe Burgos is het accountantskantoor die belast is met het uitbrengen van verslag over de financiële activiteiten van AHP. Het is de eerste aanbesteding die is geweest vanwege het feit dat de aanwezigheid van de auditor vereiste was om het project te effectueren. Het accountantskantoor brengt jaarlijks en per kwartaal verslagen uit.

Begroting 2026: US\$ 5.300,- (ISDB)

9. Het Design Fairali is belast met de directievoering voor de civieltechnische werken en de bouwkundige werkzaamheden op het Project te Voorburg van het AHP Project SUR1008. De civieltechnische werken zijn, op de utilities na, volledig afgerond. Het betalen van de engineer is van belang voor het opleveren van **150 woningen die gefinancierd worden vanuit de ISDB SALDO NA BETALING OPENSTAANDE USD 141.663,40**

SPECIFICATIE OVERHEIDSBEGROTING 2026-GOS COMPONENTEN

1. SOR/MEDISCHE VERZEKERING/BRANDVERZEKERING

De PIU-consultants hebben conform de contractuele afspraken recht op medische verzekering van USD 800,- per jaar. In 2026 is dit begroot voor 20 PIU leden, overige PIU leden zijn elders verzekerd. Daarnaast is het bij wet geregeld dat alle consultants SOR verzekerd moeten zijn. Dit is voor alle PIU leden begroot en 30 field supervisors van het binnenland. Het gebouw waarin de PIU resideert is jaarlijks onderworpen aan een brandverzekering. **Begroting 2026: US\$ 4.893,- (GOS)**

2. OFFICE SUPPLIES

Voor de aankoop van papier, inkt en andere opslag benodigdheden is er een bedrag opgenomen.

Begroting 2026: US\$ 15.000,- (GOS)

3. ALARM- EN CAMERA SYSTEEM

Het gebouw van AHP is beveiligd middels een alarm- en camerasysteem. Een bedrag is gereserveerd voor onderhoud en reparatie. **Begroting 2026: US\$ 1.500,- (GOS)**

4. ONDERHOUD EN LOGISTIEK TRANSPORTMIDDELEN

De transportmiddelen van het AHP zijn gekocht met de IsDB fondsen. Op verzoek van de IsDB zijn

onderhoudskosten geen deel van de overeenkomst. Om het aantal applicanten te behalen van 1.800 is begroot dat ongeveer 500 veldbezoeken zullen worden uitgevoerd. Eveneens is rekening gehouden met een percentage van het benzine gebruik te alloceren voor onderhoud en reparatie van de project voertuigen. **Begroting 2026: US\$ 50.000,- (GOS)**

5. LOGISTIEK HINTERLAND

De woningen in het binnenland worden gebouwd door lokale bouwvakkers van de dorpen. AHP koopt de bouwmaterialen per clusters van de dorpen. Indien klein gereedschap nodig is zoals een houtzaag zal AHP hierin moeten voorzien. Het budget voor bouwmaterialen is niet voldoende om te gebruiken voor de aanschaf van klein gereedschap. Een deel van de bouwmaterialen zal na aankoop zelf vervoerd worden door AHP. **Begroting 2026: US\$ 18.000,- (GOS)**

6. FIELD OFFICERS BINNENLAND

Voor de uitvoering van de veldwerkzaamheden zal de PIU-versterking nodig hebben in het binnenland. Dit middels het aantrekken van ongeveer 30 veld officiers.

Begroting 2026: US\$ 49.805,- (GOS)

7. MIS UPDATES

Jaarlijks wordt het huishoudelijk inkomen geüpdate in het MIS-systeem vanwege de steeds toenemende veranderingen in de economie van Suriname. De data wordt in het MIS ingevoerd o.g.v. de ABS-

8. ONVOORZIEN

Er is een bedrag gelijk aan 5% van het budget opgebracht ten behoeve van onvoorziene kosten.

Begroting 2026: USD 7.500,- (GOS)

De totale raming voor AHP voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 463.719.000,00**

12602 - Woningbouwprogramma

1. Subsidie voor afbouw, bijbouw of reparatie van woningen gezinnen in wooncrisis.

Met deze maatregel streeft het ministerie ernaar degenen tegemoet te komen, die zonder overheidssteun niet in staat zijn hun woonsituatie te verbeteren. Ook is het noodzakelijk om in te spelen op de behoefte aan hulp bij gezinnen in wooncrisis. Er wordt hierbij gedacht aan o.a. arbeidsongeschiktheid, langdurige ziekte, slachtoffers van o.a. natuurgeweld. Er wordt verder ook aandacht besteed aan de huisvesting van mensen met een beperking, instellingen die mensen met een beperking opvangen en huisvesting van senioren.

Het verstrekken van overheidssteun aan begunstigden inzake het renoveren, bijbouwen of afbouwen van diens woning behoort tot 1 van de succesvolle beleidsactiviteiten binnen dit beleidsprogramma.

Voor het begrotingsjaar 2026 heeft het ministerie besloten dat vanwege het grote succes, en de grote behoefte vanuit de doelgroep het programma uit te breiden. Na goedkeuring van de minister en doorgeleiding naar het directoraat volkshuisvesting zal worden gescreend wat de situatie is per geval. De behoefte van woningverbetering wordt geanalyseerd en in kaart gebracht. Op basis van de behoefte aan renovatie/woningverbetering wordt een budget toegewezen (max. 150.000srd zie onderstaande onderbouwing). Vanwege gewijzigde beleidsinzichten mbt tot het breder toegankelijk maken van woningverbetering zullen we ook ruimte maken voor extra criteria m.b.t woningverbetering,

Voor komend begrotingsjaar zal getracht worden woon en leefsituaties te verbeteren. Op basis van de actuele bouwkosten van gemiddeld \$500,- per m2, en uitgaande van een maximaal bij te bouwen of te renoveren oppervlakte van 10 m2 is het subsidiebedrag gesteld op maximaal SRD 150.000,- per

aanvraag. De totale raming voor dit beleidsonderdeel is gesteld op SRD 15.000.000,-

Doelgroep:

1. Senioren burgers
2. Mensen met een beperking
3. Eén ouder gezinnen (alleenstaande moeder/alleenstaande vader)
4. Lage inkomensgroepen
5. Jongeren

Criteria om in aanmerking te komen voor deze voorziening uit het fonds:

1. Benodigde stukken worden in orde gemaakt
 - a) kopie eigendomsakte
 - b) kopie perceelkaart
 - c) kopie ID-Kaart
 - d) kopie uittreksel alle inwonenden
 - e) kopie loongegevens/overzicht inkomsten
 - f) kopie familieboek
 - g) woning tot max 60m²
2. Indien het een calamiteit betreft dient een rapport van NCCR ook te worden overlegd
3. Een gezamenlijk gezinsinkomen van niet meer dan SRD 240.000,- per jaar

Locatie:

Landelijke beschikbaarstelling.

Plan van aanpak:

- Aanvraagbrief (AVB) wordt bij onderminister digitaal ingediend met alle benodigde documenten
- AVB wordt doorgeleid naar de directeur DVH
- AVB wordt door directeur doorgeleid naar de onderdirecteur, de aanvrager wordt gebeld voor een intakegesprek op hun locatie conform aanvraag
- Achtergrondinformatie wordt onderzocht (veldbezoek)
 - o technisch rapport wordt opgesteld
 - o sociaal rapport wordt opgesteld
 - o foto opname wordt gemaakt
- dossiers worden opgemaakt door onderdirecteur met advies voor bezwaar of geen bezwaar en aangeboden aan de directeur
- dossier gaat met advies naar onderminister
- Dossier naar DVH voor opmaak Raadsvoorstellen

2. Renovatie afdeling Sociale Woningbouw aan de Industrieweg

In het kader van een tekort aan werkruimte en uitbreiding dienstverlening is het Ministerie genooddaakt het pand op te knappen aan de Industrieweg. Het geraamd bedrag is SRD 2.000.000,-

3. Nieuwbouw van 250 woonoplossingen voor lagere inkomensgroepen

Vele burgers beschikken reeds over een bouwkaavel, maar met name de lagere inkomensgroepen zijn met de huidige prijzen van bouwmaterialen niet in staat een eigen woning op te zetten. Het directoraat Volkshuisvesting is voornemens, om 250 burgers met een laag inkomen toch in staat te stellen een minimale woning op te zetten. Dit model past goed binnen de planning van de Regering i.c. het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting als urgentieprogramma onderdeel van het sociale vangnet. De woningen zullen + 40 m² groot zijn. Het ligt het in de bedoeling dat er gebouwd zal worden op het perceel

van de aanvrager. De aanvrager zal de woning moeten aflossen volgens het model van huurkoop bij de Stichting Volkshuisvesting Suriname. Dit zal in samenwerking met Stichting Volkshuisvesting geschieden. Op deze manier wordt er een revolving fund gecreëerd waarbij, andere behoeftigen uit de huurpenningen geholpen worden met een zachte lening. De voordelen zijn tweeledig zowel voor de doelgroep als voor de SVS. De kosten voor de bouw van een woning groot 40 m2 (bouwprijs is +- USD 500/ m2 equivalent aan \$ 20.000,-) is geraamd op SRD 760.000,-. In het dienstjaar 2026 zal het Ministerie een aanvang maken met de bouw van 250 woningen van maximaal 40 m2. Voor deze beleidsactiviteit is een raming gemaakt SRD 190.000.000,-

4. Stimulering van Wonen in Woonflats: Een Vooruitstrevend Beleid van het Ministerie

Het ministerie is voornemens om wonen in woonflats actief te stimuleren en daarbij een leidende rol te spelen in de ontwikkeling en realisatie van nieuwe woonflats. Deze beleidskoers vloeit voort uit de toenemende druk op de woningmarkt, de noodzaak tot efficiënter ruimtegebruik in stedelijke gebieden en de maatschappelijke wens om duurzaam en betaalbaar wonen mogelijk te maken. Door te investeren in hoogwaardig ontworpen woonflats, beoogt het ministerie een antwoord te bieden op de wooncrisis en tegelijkertijd stedelijke leefomgevingen te versterken.

De keuze om woonflats te promoten is ingegeven door meerdere overwegingen. Ten eerste is er de demografische groei in stedelijke gebieden, die leidt tot een grotere vraag naar betaalbare en toegankelijke huisvesting. Traditionele grondgebonden woningen zijn in veel steden niet langer houdbaar als dominante woonvorm, mede vanwege de schaarse beschikbare ruimte. Woonflats bieden hier een oplossing door verticaal te bouwen in plaats van horizontaal, wat leidt tot een efficiënter gebruik van de beschikbare grond. Ten tweede draagt het stimuleren van woonflats bij aan duurzaamheid. Door compact te bouwen en voorzieningen te concentreren, kunnen energie- en mobiliteitsbehoeften beter worden afgestemd. Moderne woonflats kunnen bovendien worden ontworpen met duurzame materialen, energieneutrale installaties en collectieve voorzieningen, zoals daktuinen en gedeelde werkruimtes. Deze aspecten sluiten aan bij de bredere duurzaamheidsdoelstellingen van wonen.

Daarnaast bevordert het wonen in woonflats de sociale cohesie, mits goed ontworpen. Door collectieve ruimten en gemeenschappelijke functies te integreren, ontstaat er meer interactie tussen bewoners. Dit komt de leefbaarheid en veiligheid ten goede. Bovendien kan met woonflats beter worden ingespeeld op de diversiteit in woonbehoeften: van starters en studenten tot senioren en kleine huishoudens.

Het ministerie ziet zichzelf als een regisseur in deze ontwikkeling. Door kaders te stellen, investeringen te ondersteunen en samenwerking met marktpartijen en te stimuleren, kan de bouw van woonflats in goede banen worden geleid. Daarbij is er ook aandacht voor architectonische kwaliteit, leefbaarheid en inclusiviteit. Het gaat immers niet alleen om het bouwen van meer woningen, maar vooral om het realiseren van toekomstbestendige woonomgevingen.

Samenvattend is het voornemen van het ministerie om wonen in woonflats te stimuleren een strategisch en maatschappelijk relevant beleid. Het speelt in op urgente ruimtelijke en sociale uitdagingen en biedt perspectief op een meer duurzame, betaalbare en inclusieve stedelijke toekomst. Door nu te investeren in woonflats, wordt gebouwd aan een woningmarkt die klaar is voor de uitdagingen van morgen. Op basis van de huidige bouwkosten van \$500,- per vierkante meter met een geschat oppervlak van 45m2 per woonflat zijn de kosten per flat geraamd op SRD 855.000,-

Om invulling te geven aan dit beleid is het ministerie voornemens in 2026 aan te vangen met de bouw van 37 woonflats op het terrein van Koela, en een nog nader te identificeren terrein in het ressort Welgelegen. Voor deze beleidsactiviteit is een raming gemaakt SRD 32.100.000,-

Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB)

Het primaire proces van een GOB dient er op gericht te zijn dat geïnvesteerd wordt in het verkrijgen van gronden die vervolgens bouw- en woonrijp worden gemaakt, waarna kavels ten behoeve van onder andere woningbouw aangeboden kunnen worden. Het streven moet erop gericht zijn, om op een evenwichtige en duurzame wijze een bijdrage te leveren aan een continu proces van kwantitatieve en kwalitatieve gebiedsontwikkeling en stadsherstelprojecten ten behoeve van de woningbehoefte in Suriname voor alle inkomensgroepen.

Zoals eerder gesteld is het ministerie voornemens voor het dienstjaar 2026 de bouw van een tiental woonflats ter hand te nemen. Hiervoor zal het GOB over de nodige financiële middelen moeten beschikken om de terreinen bouwrijp te maken. Hieronder valt ook de riolering en bestrating van de terreinen. De actuele kosten voor zwaar materieel liggen rond de SRD 10.000,- per uur over 8 werkbare uren per dag. Uitgaande van een tijdsbestek van 6 maanden voor het uitvoeren van de werkzaamheden inclusief riolering en bestrating is voor deze beleidsactiviteit de raming gesteld op SRD 10.900.000,-

Specificatie geraamde kosten Woningbouwprogramma De raming voor programma Woningbouw voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 250.000.000, -**.

60212 - Instituut en Scholing

Het is van cruciaal belang om binnen het ministerie instituten op te richten dan wel te versterken. Daarnaast dient, waar nodig, te worden geïnvesteerd in onderzoek, training en scholing, zodat het personeel optimaal is toegerust om zijn taken effectief en doelgericht uit te voeren. Hierbij is het van essentieel belang dat actuele en betrouwbare data kunnen worden verzameld. Dit vereist het treffen van passende maatregelen en voorzieningen.

Een grondige reorganisatie en herstructurering zijn noodzakelijk voor het voortbestaan van het Directoraat Volkshuisvesting. Een transparant, doeltreffend en efficiënt huisvestingsbeleid levert een directe bijdrage aan de realisatie van een van de kerntaken van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting, zoals vastgesteld in Staatsblad 1991 No. 58, artikel 17, lid 1, sub f, g en h.

In het kader van deze reorganisatie en herstructurering dienen de volgende acties te worden ondernomen:

1. Oprichting van een IT-unit (Informatie Technologie) De IT-unit zal verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling en implementatie van een digitaal loket ter verbetering en verbreding van de dienstverlening aan alle Surinaamse burgers, ongeacht hun woonplaats (Paramaribo, de districten of het binnenland). De werkzaamheden van deze afdeling zijn essentieel voor de uitvoering van een transparant huisvestingsbeleid dat is gebaseerd op wettelijk vastgestelde taken. De raming ter uitvoering van deze activiteit is **SRD 700.000,-**.

2. Optimaliseren dienstverlening, registratie en herregistratie woningzoekenden, registratie woonvoorraad

Ter voorkoming van fraude en ter waarborging van de privacy, draagt de IT-unit zorg voor de beveiliging en het onderhoud van persoonsgegevens van geregistreerde burgers binnen het systeem. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen van dubbele toewijzingen van woningen en de bescherming van vertrouwelijke gegevens. De raming ter uitvoering van deze activiteit is **SRD 250.000,-**.

3. Versterking afdeling Huisvestingsonderzoek en Planning (HOP) HOP is essentieel voor het realiseren van nieuwe wetsproducten alsmede voor het doen van huisvestingsonderzoeken. Er moet een onderzoek agenda opgesteld worden, waarna afstemming met de verschillende onderzoeksinstituten zal

moeten plaatsvinden. Er zal een samenwerkingsverband worden gerealiseerd met het bureau voor Statistiek en met de Anton de Kom Universiteit. Huisvestingsindicatoren moeten gedefinieerd en gemonitord worden vanuit het Directoraat. HOP moet een “early warning system” beheren (dit, ter opvang van knelpunten het huisvestingsbeleid betreffende). De raming ter uitvoering van deze activiteit is **SRD 200.000,-**.

4. Realiseren van een woonontwikkelingsunit. Gezien het beleid van het Ministerie inzake de uitvoering van het woningbouwprogramma zal er een woonontwikkelingsunit opgezet worden welke gericht is op planning, uitvoering en coördinatie van woningbouw-en woonontwikkelingsprojecten. Ter uitvoering van deze activiteit zijn de kosten geraamd op **SRD 250.000,-**.

5. Training & Scholing Om goede invulling te geven aan de dienstverlening naar de gemeenschap toe, is het van eminent belang dat deze op een professionele manier geschiedt. Met dit als oogpunt zal het personeel getraind en geschoold moeten worden. Er zullen trainingen en opleidingen gevolgd moeten worden die invulling zullen geven aan een betere dienstverlening. De raming ter uitvoering van deze activiteit is **SRD 300.000,-**.

	Omschrijving	Bedrag in SRD
	Activiteiten DVHV:	
1	Opzet IT unit	700.000,-
2	Optimaliseren dienstverlening, registratie en herregistratie woningzoekenden, registratie woonvoorraad	250.000,-
3	Versterking afdeling Huisvestings Onderzoek en Planning (HOP)	200.000,-
4	Realiseren van een woonontwikkelingsunit	250.000,-
5	Training en Scholing	300.000,-
	Sub totaal	1.700.000,-
	Activiteiten DOV:	
1	Gezin coaching	500.000,-
2	Counseling huiselijk geweld	400.000,-
3	Rouwverwerking	300.000,-
4	Cluster training AMZ	300.000,-
5	Avond intern basis Maatschappelijk werk opleiding	200.000,-
6	Groepsleidster opleiding	100.000,-
	Sub totaal	1.800.000,-
	Generaal totaal	3.500.000,-

De raming voor programma 0221 voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 3.500.000,-**

61607 - Financiële inclusie (sociale begunstigde)

De uitvoering van het Social Beneficiary Program is in 2023 gestart. Het digitaliseren van de uitkeringen AOV, AKB, FBMMEB en FBZWVH is thans in afrondende fase. Een ander voorziening, namelijk Koopkracht Versterking (KKV) is ook in uitvoer. Voor het verbeteren en efficiënter uitvoeren zijn er aanpassingen nodig aan het proces vanaf aanvraag tot uitbetaling.

Voor de verdere uitvoering van het SBP zijn de volgende zaken gepland:

- In samenwerking met de Surinaamse Postspaar Bank (SPSB) een volledig bestand van actieve Monikartas opbouwen en beheren;
- De huidige KKV intake applicatie vernieuwen en aanpassen naar de huidige criteria;
- Volledige integratie van de nieuwe KKV applicatie met de huidige Begunstigden Informatie Systeem (BIS), waardoor verificatie processen digitaal kunnen geschieden;
- Het volledig operationeel maken van een moderne SoZaVo informatie helpdesk, gericht op het bieden

van de nodige hulp en informatie betreffende alle sociale voorzieningen;

- Het aangaan van samenwerkingen met financiële instellingen voor het gebruik van digitale wallets als alternatief voor het beschikbaar stellen van sociale voorzieningen.

De raming voor programma 61607 voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 15.000.000,-**

80742 - Versterken Child Indicators Monitorings System (CIMS)

Beleidsmaatregel 80742, Child Indicators Monitoring System (CIMS) is de specifieke beleidsmaatregel om dataverzameling rond duurzaam kinderrechtenbeleid uit te voeren. Deze data blijft ook in dit begrotingsjaar van groot belang om de planning, uitvoering, monitoring en bijsturing van duurzaam en integraal kinderrechten/mensenrechtenbeleid van de juiste kwantitatieve en kwalitatieve informatie te voorzien.

In dat verband zal het Zevende Multiple Indicator Cluster survey-onderzoek MICS-7 uitgevoerd moeten worden. In de voorgaande begrotingsjaren werd dit onderzoek grotendeels door de Unicef gefinancierd, maar door haar gewijzigde en beperkte financiële armslag, is zij bij MICS-7 helemaal niet in staat een financiële bijdrage te kunnen leveren. Op grond hiervan en de wens het kinder- en jeugdbeleid een voorname plaats te geven, wordt de totale financiering van MICS-7 op de begroting voor het dienstjaar 2026 geplaatst. Gezien via de Beleidsmaatregel 80742 een substantiële bijdrage wordt geleverd aan de uitvoering van specifieke beleidsaspecten het kind rakende, is continuering van de betreffende beleidsmaatregel een noodzaak. De geraamde kosten betreffen zowel logistieke- als uitvoeringskosten. Het onderzoek wordt landelijk uitgevoerd, dus ook in het verre binnenland van Suriname. Een groot deel van de kosten betreffen logistieke kosten voor het uitvoeren van het onderzoek in het binnenland.

Een veel voorkomend probleem in Suriname is het gebrek aan kwalitatief goede data. De vorige MICS onderzoeken hebben aangetoond dat kwantitatief maar vooral kwalitatief goede data is verzameld welke gebruikt is geworden voor verschillende doeleinden binnen de overheid als door derden. Het uitvoeren van het MICS-7 onderzoek is daarom van bijzonder belang voor de Staat Suriname gezien de kwalitatief goede data welke verzameld wordt.

Het MICS-7 onderzoek is heel belangrijk voor Suriname omdat heel veel relevante data m.b.t. de leef- en woonsituatie van vooral kinderen en vrouwen, wordt verzameld. Alle belangrijke aspecten die van belang zijn voor het welzijn van het kind z.a. gezondheid, educatie, vroege kinderonwikkeling etc. worden in dit onderzoek belicht. De verzamelde data uit het onderzoek kan gebruikt worden door de Staat om beleid te helpen ontwikkelen of aan te passen in het belang van de verdere ontwikkeling van het land. Ook kan de data gebruikt worden voor de vele verplichte rapportages van de Staat aan de diverse Internationale organisaties.

Het geraamde budget uit donormiddelen (UNICEF) bedraagt SRD 0.00

Voor de voorbereiding en implementatie van het MICS-7 onderzoek in Suriname is een bedrag van **SRD 37.000.000,-** opgebracht.

Beleidsgebied: Sociaal Maatschappelijk Welzijn				
	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026	Verwachte beleidsresultaten per eind 2027
Sociaal Zekerheidsstelsel				
10937: Aan Overheidsstichting en	Financieel ondersteunen van de overheidsstichtingen, die activiteiten ontplooiën in het belang van kinderen/jeugdigen, senioren en mensen met een beperking.	Subsidie verstrekt op basis van exploitatietekorten aan de 5 overheidsstichtingen, nl. SBEB, SBEC, KJT, TJG en Esther Stg.	Verstrekking van subsidie over het jaar 2024 op basis van exploitatietekosten aan de 5 overheidsstichtingen, die volledige stukken hebben ingediend en comptabel verantwoord zijn.	Verstrekking van subsidie aan de overheidsstichtingen op basis van exploitatietekorten over het jaar 2025.
10938: Aan particuliere sociale instellingen	Financieel ondersteunen van particuliere sociale instellingen bij de opvang, verzorging en begeleiding van kinderen/jeugdige, senioren en mensen met een beperking.	Subsidie verstrekt op basis van verblijf dag tarieven aan particuliere sociale instellingen.	Verstrekking van subsidie over het jaar 2024 op basis van verblijf dag tarieven aan de begrote particuliere sociale instellingen, die volledige stukken hebben ingediend en comptabel verantwoord zijn.	Verstrekking van subsidie aan de particuliere sociale instellingen op basis van verblijf dag tarieven over het jaar 2025.
12402: Schoonkledingactie	Dit programma wordt uitgevoerd om de kinderen te ondersteunen in het aankopen van schoolspullen en hiermee de toegang tot het onderwijs te garanderen.	Volledige uitbetaling van cliënten.	In het dienstjaar 2021 is er voor dit programma niet begroot.	In het dienstjaar 2025 is er voor dit programma niet begroot.
Beleidsgebied: Sociaal Maatschappelijk Welzijn m.b.t. het AOV-Fonds				
12403	1. Waarborgen van een stabiele en tijdige uitkering aan alle AOV-gerechtigden 2. Verbetering van de administratieve en gegevenshuishouding 3. Versterken van de financiële duurzaamheid van het fonds 4. Verbetering van dienstverlening en toegankelijkheid voor senioren	• Verbeterde uitbetalingsstructuur via directe bankoverschrijving; reductie van betalingsachterstand en met 80% • Start implementatie digitaal registratiesysteem; koppeling met CBB in de pilot fase, zo ook met IFbis system (testfase) • Continuering van maandelijks rapportages en financieel toezicht; verhoging van transparantie • Opening/ bijschaven van één fysiek servicepunt Paramaribo en	✓ 100% tijdige uitbetaling per maand; verdere digitalisering van betaalstromen ✓ Volledige integratie van AOV-administratie in nationaal digitaal system ✓ Opstellen meerjarenraming 2026–2028; voorstellen voor aanvullende financieringsbronnen ✓ Uitbreiding van servicepunten naar 3 districten; training van personeel in klantgericht werken	• Volledig geautomatiseerd betaalsysteem zonder tussenkomst van fysieke loketten • Periodieke automatische actualisatie van gegevens met externe registers (b.v. CBB) • Landelijke dekking met minimaal 6 servicepunten; invoering van een seniorenportaal (online toegang tot status en vragen)

		introductie telefonische helpdesk ism E-Gov		
Leefbaarheid (Gezond Milieu & Omgeving)				
12407: Gemeenschapsontwikkeling Programma	Dit programma richt zich op het realiseren van ontwikkelingsprojecten en/of - programma's, die betrekking hebben op het ondersteunen en opbouwen van groepen van personen woonachtig in achtergestelde buurten in zowel de stad,het district als het binnenland. Voorop staat het stimuleren van deelname van deze kansarmen aan de projecten en/of programma's.	De projecten zijn niet uitgevoerd, dienstverleners accepteren geen bestelbon	De projecten zijn niet uitgevoerd, dienstverleners accepteren geen bestelbon	Een project m.b.t. immateriële begeleiding zal worden uitgewerkt en uitgevoerd in 2026.
Zorg voor mensen met een Beperking				
12408: Zorgvervoer	Mobiliteit van mensen met een beperking en senioren te bevorderen.	Per 1 mei 2015 is er een werk overeenkomst gesloten met het H. Akandea Transport bedrijf voor het vervoeren van cliënten. Transportbijdrage verstrekt aan 5 zorg-vervoerbedrijven, nl. Akandea, NVB, Diapura, Mr. Huber Stg. en Matoekoe.	Verstrekken van transportbijdrage aan zorgvervoerbedrijven over het jaar 2024.	Continuering van de transportbijdrage aan de zorgvervoerders. Voor het dienstjaar 2025 zal het ministerie over tenminste één rolstoelbus moeten beschikken.
Armoedebestrijding				
12409: Armoedebestrijding			Het beleid toegespitst aan de bestrijding van armoede zal worden gecontinueerd.	Het beleid toegespitst aan de bestrijding van armoede zal worden gecontinueerd.
12411: Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid	Het vestigen van duurzaam, integraal, effectief en samenhangend beleid vanuit de pijlers van het vrouwenrechtenverdrag, het kinderrechtenverdrag en zijn optionele protocollen en het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Beperking.	Planning voor uitvoering MICS-5, herdenking Intern.dag van het Kind en Kinderdag was reeds uitgezet, maar vanwege beperkte overheidsbudget en lange financiële processen niet meer uitgevoerd; Voorbereidingen getroffen voor de CRC rapportage in 2016; Promotiemateriaal verkregen middels donatie.	• De promotie van kinderrechten in relatie tot vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking moet leiden tot bewustwording van voornoemde rechten en de eliminatie van elke vorm van discriminatie tegen hen;	• De promotie van kinderrechten in relatie tot vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking moet leiden tot bewustwording van voornoemde rechten en de eliminatie van elke vorm van discriminatie tegen hen; • Kinderen en personen uit verschillende districten zijn betrokken bij de viering van 11 oktober, 20 november en 5 december ; • Actieplan Kinderen 2017 – 2021 is geschreven, goedgekeurd en wordt gedragen door de ministeries; • Het beschermingssysteem/

				netwerk is ingevoerd en werkt adequaat.
12414: Bijdrage in acute Noodsituaties			Voor 2025 zal getracht worden de huidige criteria m.b.t. het verstrekken van deze voorzieningen door te lichten en zo nodig aan te passen of bij te stellen c.q. verscherpen.	De voorziening zal gecontinueerd worden.
12415: Financiële Bijstand aan mensen met een beperking	Het verstrekken van een financiële tegemoetkoming aan mensen met een beperking.	Volledige uitbetaling van cliënten.	In 2025 ontvangen alle rechthebbenden de financiële tegemoetkoming.	In 2026 zullen alle rechthebbenden de financiële tegemoetkoming ontvangen.
12416: Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens	Het verstrekken van een financiële tegemoetkoming aan sociaal zwakke huishoudens.	Volledige uitbetaling van cliënten.	In 2025 ontvangen alle rechthebbenden de financiële bijstand	In 2026 zullen alle rechthebbenden de financiële bijstand ontvangen
Gezondheidszorg & Gezondheidsbescherming				
12501: Meerkosten medische zorg	Ondersteuning van Sociaal zwakkeren met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig - en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	Sociaal zwakkeren zijn ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	In 2025 zijn Sociaal zwakkeren ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	In 2026 zullen de Sociaal zwakkeren ondersteund worden met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.
12502: Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen	Personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, te ondersteunen.	Personen die een medisch hulpmiddel nodig hebben zijn geholpen.	In 2025 zijn personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen voorzien worden hiervan.	In 2026 zullen personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, voorzien worden hiervan.
2503	-Het bieden van thuiszorg aan thuiswonende senioren die daartoe niet in staat zijn om dat zelf te doen. -De Dienst Bejaardenzorg zal projecten initiëren, formuleren en uitvoeren ten behoeve van seniorenburgers. Hierbij valt te denken aan structurele oplossingsmodellen op de gebieden van huisvesting, recreatie, thuiszorg en mobiliteit. De opzet van een voorlichtings- en begeleidingsprogramma voor de verzorgers/begeleiders alsook de familie. Coördinatie van verstrekking en uitleen	Knelpunt bij het uitvoeren van dit beleid is het bestelbonsysteem van de overheid waarbij er nog geen levering van verpleegartikelen heeft plaatsgevonden	Alle nodige voorbereiding zijn getroffen, projecten zijn uitgevoerd en verpleegartikelen zijn aangeschaft.	Voorbereidingen treffen voor nieuwe geïnitieerde projecten, vertrekken en uitleen van hulpmiddelen is opgang gebracht. Voortgang van beleid heeft plaats gevonden

	van hulpmiddelen zoals rolstoelen, rollators, krukken, ziekenbedden enz. Daarnaast het organiseren van een activiteit voor de senioren burgers in het kader van seniorendag.			
12504: Premiebetaling Basiszorgverzekering	Volledige Premiebetaling voor personen in de 3 leeftijdscategorieën, die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden niet in staat zijn hun basis zorgverzekering te betalen.	De premie voor de basiszorgverzekering is betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.	In 2025 is de premie voor de basiszorgverzekering betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.	In 2026 zal de premie voor de basiszorgverzekering betaald worden voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.
12601: Low Income Shelter Program (LISP III)	Uitvoering van het Affordable Housing Project	In 2020 heeft de auditor het jaarverslag uitgebracht over 2019. 1ste Contractering van de consultant m.b.t. de upgrade en installatie van het Management Information System (MIS) Contratering en aanschaf van het project financieel managementsysteem	Jaareinde controle over 2020 heeft plaats gevonden 2de Contractering van de consultant m.b.t. de upgrade en installatie van het Management Information System (MIS) Verlenging van het contract voor de betaling van de licentie Pre-Testing MIS t.b.v. verzameling PMT-data 2de training sessie van de NGO's in het geupdate MIS Goedkeuring shortlist of consultants en indiening bidding document voor Promotion & Outreach. Contractering en uitvoering Promotion and Outreach Aanbesteding van de aannemer voor civiltechnische werken te Voorburg Verruimen van onze database met bouwaannemers	Jaareinde controle over 2021 zal plaats vinden Onderhouds werkzaamheden van de MIS Consultant inzake hosting van het MIS programma Jaarlijkse betaling voor upgrade en onderhoud van het project financieel managementsysteem Verdere uitvoering van promotion en outreach Uitvoering van het verstrekken van subsidies ter verbetering van de woonsituaties van gezinnen Verdere uitvoering van werkzaamheden over de "site preparation works" en de "construction works van de 150 huizen". Jaarlijks tanken en onderhoud van de voertuigen Continuering van contract met SPSB

Woningbouwprogramma				
12602				
De raming ter uitvoering van deze activiteit is SRD 15.000.000,-.	Overheidssteun in wooncrisis situaties Situaties zoals brand, renovatie, uitbreiding en calamiteit.	Behoeftige gezinnen zijn in aanmerking gekomen voor een financiële hulpverlening ter verbetering van hun woonsituatie	Het beleid waarbij behoeftige gezinnen in aanmerking kunnen voor een financiële steun om hun woonsituatie te verbeteren wordt voortgezet (na een kritische screening)	
De raming ter uitvoering van deze activiteit is SRD 2000.000,-.	Renovatie afdeling Sociaal Woningbouw aan de Industrieweg	Inventarisatie gebouw Indeling map/ plan voorstel voor de ruimtes en gebruik ervan	Oplevering gebouw. Prettige werkomgeving personeel	Aanleveren/verkoop bouwmaterialen
De raming ter uitvoering van deze activiteit is SRD 190.000.000,-.	Nieuwbouw van 250 woonoplossingen voor lagere inkomensgroepen	35 woningen worden dit jaar nog afgerond	Er zal een aanvang gemaakt worden met de bouw van 250 woningen	Oplevering en toewijzing van de woningen (huur/koopwoning)
De raming ter uitvoering van deze activiteit is SRD 32.100.000,-.	Stimulering van Wonen in Woonflats	In kaart brengen locaties voor het bouwen woonflats	Model Woonflat opleveren te koela	
De raming ter uitvoering van deze activiteit is SRD 10.900.000,-.	Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB)	Heractiveren bestuur GOB	Actieve significante bijdrage geleverd in bouwrijp maken van gronden Overdragen van de bouwrijpe percelen ten behoeve van het uitvoeren van woningbouwprojecten	Public Private PARTNERhips mbt groot grond ontwikkeling
60212	Continuering van het financiële inclusie beleid van het ministerie, met name: 1. Aanbieden van alternatieve uitbetalingsmethoden w.o. persoonlijke rekeningen, digitale wallets, 2. Het digitaal ontsluiten van het binnenland v.w.b. de registratie en uitbetaling sociale uitkeringen 3. Verder zuiveren van sociale bestanden middels koppelingen met externe relevante bestanden w.o. inkomstenbelastingsbestand, APF bestand, FVO bestand,	Nog niet gerealiseerd. Start upgrading Sozavo infrastructuur	1. 70 procent financiële exclusiviteit van het Sozavo cliëntenbestand d.m.v. eigen bankrekeningen en digitale wallet. 2. 100% opschoning van Sozavo cliëntenbestand. 3. 50% digitale ontsluiting binnenland v.w.b. registratie en uitbetaling sociale uitkeringen. 4. Voorbereidingen voor verdere financiële exclusiviteit.	1. 100 procent financiële exclusiviteit van het Sozavo cliëntenbestand d.m.v. eigen bankrekeningen en digitale wallet. 2. 100% digitale ontsluiting binnenland v.w.b. registratie en uitbetaling sociale uitkeringen. 3. Volledige digitale sociaal informatiesysteem geïntegreerd met Onderwijs, Arbeid en Volksgezondheids diensten 4. Subject subsidies voor nutsvoorzieningen.

Titel III	Ontvangsten	0	0	892.347	892.347	892.347	892.347
52	Donormiddelen	0	0	200	200	200	200
52211	UNICEF donatie	0	0	200	200	200	200
54	Leningsopbrengsten	0	0	892.147	892.147	892.147	892.147
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	434.279	434.279	434.279	434.279
54107	IsDB ontvangen leningen	0	0	457.868	457.868	457.868	457.868

Toelichting:

Donormiddelen

52211 - UNICEF donatie

Het Monitorings- en evaluatiemechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid, MUIK, is belast met het doorlopend nationale toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag. In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een softwareprogramma ten behoeve van het casemanagement – en doorverwijssysteem. Dit uniform softwareprogramma zal gegevens bevatten over kinderen die speciale hulp/bescherming nodig hebben van de overheid en ngo's. De uitvoering van dit kinderbeschermingsnetwerk zal wederom worden voortgezet in het dienstjaar 2026.

De totale raming van UNICEF voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 200.000,-**

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000, - getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Er is thans ook een 2de project SU-L1073 voor de financiering van AKB, AOV, FBMMEB en FBZWHH. Het bedrag is bestemd voor de uitvoering van AOV, AKB, MMEB en ZWHH. SRD 64.851.600,00 bestemd voor AOV, voor AKB een bedrag SRD.19.926.600,-, voor MMEB een bedrag SRD.222.215.000,- en ZWHH een bedrag van SRD 128.138.000,-

De totale raming van IDB voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 434.279.000,-**

54107 - IsDB ontvangen leningen

De proposal voor het LISP III programma is ingediend bij de Islamic Development Bank (IsDB) en intussen zijn er twee meetings geweest: een fact finding mission in oktober 2016 en een technische missie in januari 2017. Bij beide missies zijn er afspraken gemaakt waarbij de Stg. LISP voldoende huiswerk mee kreeg ter beantwoording van technische vragen en ter voorbereiding voor de uitvoering van het LISP III met veel toelichting aan de IsDB hierover. Uiteindelijk gaf de IsDB ook haar visie hoe zij een succesvolle implementatie zien. Belangrijk is dat de IsDB het succes van het programma mede afhankelijk maakt van verhoogde subsidiebedragen die het mogelijk moeten maken dat de begunstigden beter in staat gesteld worden om tot een woonoplossing te geraken.

Bijdrage van IsDB voor 2025 van het AHP is **SRD 457.868.000,-**

Afdeling 12. Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

Algemeen deel

Het algemeen beleid van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

Het beleid van het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zal bijgesteld worden naar de nieuwe doelstellingen. Een paar hoofdpunten daaruit betreffen: de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, een hoger rendement en betere afstemming op de arbeidsmarkt. Daarbij zal de organisatie worden aangepast en inefficiënties en kansenongelijkheid worden weggewerkt. Tevens wordt het gebruik van ICT- en afstandsonderwijs belangrijker. De curricula zullen aan een evaluatie worden onderworpen, waarbij speciale aandacht besteed zal worden aan milieu- en sport educatie. Het Hoger Onderwijs zal meer aandacht krijgen met als speerpunten innovatie en onderzoek. Het Hoger Onderwijsbeleid vindt haar grondslag in de Wet Hoger Onderwijs. De transitie van ons hoger onderwijsstelsel zal fundamenteel aangepakt worden middels het bevorderen van de toegankelijkheid tot hoger onderwijs. Subjectsubsidies en incentive programma's voor het post-academisch traject vormen de speerpunten voor 2026. Het Cultuurbeleid zal in het komende jaar een omslagpunt kennen, waarbij meer nadruk zal komen te liggen op capaciteitsversterking van het personeel van het Directoraat Cultuur, behoud en digitaliseren van ons culturele erfgoed. De relatie van het Openbaar Onderwijs en het Bijzonder Onderwijs is geen relatie van ondergeschiktheid, maar nevensgeschiktheid en goed partnerschap, waarbij dezelfde onderwijsdoelen nagestreefd worden. Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur is verantwoordelijk voor de middelen en dat zal in het subsidiebeleid zichtbaar worden, waarbij subsidies niet meer onvoorwaardelijk, maar binnen duidelijke beleidskaders zullen worden verstrekt.

DIRECTORAAT CULTUUR

Cultuur is een krachtige en dynamische factor, die te maken heeft met de ontwikkeling van de Natie Suriname. De culturele rijkdom van ons land, met als basis onze culturele diversiteit, is de afgelopen jaren via de factor mens gegroeid naar bijzondere culturele verworvenheden. Suriname staat bekend om haar harmonie in culturele, religieuze en etnische diversiteit en haar rijkdom aan cultureel erfgoed.

Het cultuurbeleid zal respect voor elke groep bevorderen en tevens de gemeenschappelijke bestemming van ons als natie vooropstellen. De cultuur economie zal gestimuleerd worden. Initiatieven ter bevordering van werk en inkomen zullen ondersteund worden. Door het scheppen van een gunstig kunst- en cultureel erfgoed klimaat zullen kunstenaars, artiesten, cultuurbeoefenaars en erfgoedinstellingen extra gestimuleerd worden om hun werkzaamheden krachtig te ondersteunen.

Het is de cultuur die de mens in staat stelt over zichzelf na te denken, het is vanwege de cultuur dat waarden onderscheiden kunnen worden en keuzen worden gemaakt. Het is cultuur dat de mens zich uitdrukt, van zichzelf bewust wordt, zijn onvolledigheid inziet, zijn prestaties onder de loep neemt, onvermoeibaar zoekt naar nieuwe inhoud en werken schept waarmee hij zijn eigen beperking overwint.

In de praktijk houdt cultuur in een weerspiegeling van het verleden, evenwel een verleden dat leeft in het materieel en immaterieel cultureel erfgoed, omdat het opgenomen is door de huidige generatie en als een weerspiegeling van handelingen door en door verbonden is met het dagelijks leven van de mens. Cultuur kan, volgens de omschrijving van UNESCO, worden beschouwd als het gehele complex van geestelijke, materiële, intellectuele en emotionele eigenschappen, die een samenleving of sociale groep kenmerken. Cultuur houdt niet alleen in kunsten en letteren, maar ook leefwijzen, fundamentele rechten van de mens, waardesystemen, tradities en overtuigingen.

Het algemeen cultuurbeleid zal mede erop gericht zijn om, met erkenning van artikel 27 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, een ieder vrijelijk deel te laten nemen aan het cultureel leven van de

gemeenschap en de vruchten daarvan. Voorts heeft een ieder recht op bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortvloeiend uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk dat hij/zij heeft voortgebracht.

In Artikel 38 van de Grondwet van Suriname zijn onderwijs en cultuurbeleving als grondrechten geregeld. Ook de plicht de “democratisering van cultuur door het genot van cultuur en culturele scheppingen aan te moedigen en middels culturele en recreatieve vereniging, voorlichting media en andere geschikte kanalen de toegang van alle burgers tot die culturele scheppingen te verzekeren”.

In Artikel 47 staat: "De Staat bewaart en beschermt de culturele erfenis van Suriname, stimuleert het behoud hiervan en bevordert het beoefenen van wetenschap en technologie in het kader van de nationale ontwikkelingsdoelstellingen”.

Op grond van het bovenstaande, en uitgaande van de culturele pluriformiteit van de Surinaamse samenleving is de beleidsfilosofie gebaseerd op de culturele democratie, met als kenmerk erkenning van de gelijkwaardigheid van alle culturen. Onder culturele democratie wordt in dit verband verstaan het onderling accepteren van elkaars cultuuruitingen, en zo nodig het uitwisselen van culturele waarden. Dit moet garanderen dat:

- Alle individuen zonder uitzondering vrijelijk kunnen deelnemen aan het culturele leven;
- Voor de verdere ontwikkeling, welke gericht is op de versterking van de Surinaamse culturele identiteit, de creativiteit en de nationale eenheid, er geput zal worden uit alle cultuur bronnen;
- De grote en rijke verscheidenheid aan culturele waarden wordt behouden en verder ontwikkeld.

In 2026 zal het directoraat Cultuur, zich als vierde ontwikkelingspilaar inzetten om cultuur geaccepteerd te krijgen als vitaal en horizontaal geïntegreerd onderdeel binnen het ontwikkelingsbeleid van Suriname. Cultuur heeft voldoende werkingskracht om geïntegreerd te worden in alle beleidssectoren en processen rond duurzaamheid, duurzame ontwikkeling, welzijn en welvaart.

De culturele erfgoed sector van Suriname draagt bij aan ondernemerschap, aan het bedrijfsleven en is door de brede culturele diversiteit een onuitputtelijke bron voor cultuurhistorische uitingen. Een levendig cultureel klimaat draagt altijd bij aan de vitaliteit van een samenleving.

Het beleid in 2026 zal zich namelijk richten op 6 programma's:

- Het versterken van de basisinfrastructuur, het institutioneel versterken van culturele en erfgoed instellingen en organisaties;
- Het transformeren van de incidentele subsidieregeling naar een structureel subsidie en uitkeringsprogramma ten behoeve van de cultuur en erfgoed sector;
- Het verder ontwikkelen en inrichten van het cultureel erfgoedbeleid;
- Aanpassing van bestaande en invoering van nieuwe wet- en regelgeving om de bescherming en behoud van het cultureel erfgoed, culturele eigendomsrechten en traditionele kennis te faciliteren;
- De geografische spreiding van kunst en cultuur gericht op het ontwikkelen en vergroten van het aanbod aan kunst en cultuuruitingen.
- Het uitvoeren van een gedegen internationaal cultuurbeleid

DIRECTORAAT ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH BEHEER

Het Directoraat Administratief en Technisch Beheer (ATB) is binnen het MinOWC het directoraat welke faciliterend werkt naar de andere directoraten toe. Het ATB huisvest daarbij de verschillende diensten die verdeeld zijn in Hoofdafdelingen/onderdirectoraten. De onderdirectoraten van het ATB zijn:

- Algemene en Personele Aangelegenheden
- Financieel Beheer
- Technische diensten

Behalve de bovenstaande diensten werkt het directoraat ATB ook beschermend toe naar het Ministerie. Zij zorgt ervoor dat alle werkzaamheden volgens de geldende wet- en regelgeving geschiedt. Samen zijn zij verantwoordelijk voor de administratieve werkzaamheden van ongeveer 17.000 ambtenaren en leerkrachten, het bewaken van gebouwen en terreinen en het vervoer van leermiddelen van ongeveer 120.000 leerlingen.

DIRECTORAAT ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS

Het directoraat AVO huisvest verschillende diensten die verdeeld zijn in onderdirectoraten met hoofdafdelingen. De onderdirectoraten van het directoraat AVO zijn:

- Algemeen Vormend Onderwijs (AVO)
- Ontwikkelingsdienst (ONTW.D)
- Onderwijs Binnenland (OB)

De ondersteunende afdelingen aan AVO zijn het Examenbureau, het Bureau voor Onderwijs en Studiefaciliteiten (BOS) en de Algemene Onderwijs Bibliotheek (AOB).

De COVID-19 pandemie heeft ons doen beseffen dat het noodzakelijk is om te investeren in ons onderwijs. Ons onderwijssysteem is niet veerkrachtig om de schokken van de COVID-pandemie op te vangen. De discussie over de hervorming van ons onderwijs wordt al heel lang gevoerd, zonder dat daar adequaat invulling aan is gegeven. De regering heeft de sector onderwijs als prioriteit gesteld. Onderwijsvernieuwing zal moeten dienen als brandstof, zodat onze eigen leerlingen en studenten zich kunnen bekwamen in nieuwe hoogwaardige technieken en kennis en de nieuwe arbeidsplaatsen ten goede komen van onze Surinaamse burgers. Verder moet het vernieuwd onderwijssysteem meegaan met de eisen van de tijd en in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030” en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG 4). Om dit te kunnen realiseren zal het onderwijsstelsel hervormd moeten worden. Om invulling hieraan te kunnen geven is de volgende concrete en werkbare visie ontwikkeld:

“Het onderwijs richt zich op de competentieontwikkeling van alle leerlingen en studenten in geheel Suriname door het aanbieden van een uitdagende en veilige leeromgeving, waarbij zij:

1. zelfstandig aan de slag kunnen gaan
2. hun eigen leerweg kunnen volgen zonder te blijven zitten
3. zowel zelfstandig als samen met anderen vraagstukken kunnen oplossen
4. cultuur bewust worden zodat zij culturele diversiteit respecteren en waarderen en attitudes, vaardigheden en kennis verwerven om in verschillende culturen te functioneren en
5. hun talenten en sociaal-emotioneel welbevinden leren ontwikkelen tot kritische burgers.

In dit ontwikkelingsgericht onderwijs is er expliciet aandacht voor de meertaligheid, de gelijkheid en gelijkwaardigheid, culturele diversiteit en de fysieke en mentale gezondheid.

Rekening houdend met de veerkracht van het onderwijsveld en de effecten van COVID-19 zullen de onderwijsvernieuwingactiviteiten in kleine stappen worden uitgevoerd.

DIRECTORAAT BEROEPSONDERWIJS

In het jaar 2025 is het niet gelukt om de organisatiestructuur van het MinOWC i.c. het Directoraat Beroepsonderwijs aan te passen. Voor vlotte, transparante en efficiënte processen zullen de aanpassingen in dit begrotingsjaar doorgevoerd moeten worden.

Naast de organisatie worden bij kostencategorie 2703 de volgende activiteiten gecontinueerd::

1. Het ontwikkelen van kwalificatiedossiers voor het LBO
2. Aan de hand van de kwalificatiedossiers twee curricula ontwikkelen
3. Het verder verbeteren van het imago voor het beroepsonderwijs

Nieuw binnen deze categorie is:

4. Het ontwikkelen en implementeren van een kwaliteitsmanagement en welzijnsplan: Dit project is opgebracht vanwege het feit dat er binnen het beroepsonderwijs geen kwaliteitsnormen gehanteerd

worden. Uit informatie van het Directoraat Beroepsonderwijs is verder gebleken dat er leerlingen in het VBO en MBO zijn met psychische-, ontwikkelings-, leer-, en gedragsproblemen. Er zijn ook leerkrachten met psychosociale problemen. De oorzaken van deze problemen zijn divers, in de meeste gevallen heeft het betrekking op thuis- en schoolfactoren. De algemene doelstelling van dit project is: het samenstellen van een kwaliteits- en welzijn beleidsplan in het schooljaar 2025-2026, met de intentie een kwaliteitsmanagementsysteem te implementeren, waarmee er aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van het onderwijs en welzijn van leerlingen/ studenten /docenten, dat impact zal hebben op het optimaliseren van de onderwijsleerresultaten.

In 2025 is gerealiseerd:

- kwalificatiedossiers en curricula voor de specialisaties:
 - Patiënt Care
 - Hospital attendant
 - Dietary Assistant
 - Mechanical Assistant
 - Welding
- Bij imago zijn de volgende activiteiten uitgevoerd
 - Beurzen in Paramaribo, Nickerie en Para
 - Twee paneldiscussies met het bedrijfsleven en jongeren
 - Een beroepenweek waar jongeren kunnen kijken hoe het onderwijs eruit ziet binnen het beroepsonderwijs

DIRECTORAAT HOGER EN WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

In 2024 is voor het eerst invulling gegeven aan de 'W' van het ministerie. Het directoraat heeft ook een aangepaste organisatiestructuur gekregen. In 2026 gaan we voort met het bouwen van het directoraat via de aangenomen Wet Hoger Onderwijs en het verder implementeren van de transitie in het wetenschappelijk onderwijs. In 2030 moeten we 15% van onze beroepsbevolking op hoger beroeps alsmede wetenschappelijk niveau opgeleid hebben. Dit streven is een noodzakelijke voorwaarde voor dienstbaar leiderschap in ons land. Zonder adequate onderzoeksinstituten en innovatie zullen wij niet in staat zijn als land internationaal te profileren en daadwerkelijke duurzame nationale ontwikkeling te manifesteren. Het directoraat heeft een goed geoutilleerde kantoorruimte nodig om haar uitgestippeld beleid uit te kunnen dragen. Zij zal dan in 2026 een consultant aantrekken voor de opstart van het proces inzake het creëren van een gebouw. Voorts zullen we werken aan een database van het hoger onderwijslandschap; hiervoor zullen we ook een consultant aantrekken om alvast het kostenplaatje in beeld te brengen. Hiermee beogen wij versterking en verbetering van de kwaliteit van het hoger onderwijs en kunnen wij ook direct inspelen op de behoefte van de arbeidsmarkt. Middels subject subsidie in de vorm van studiefinanciering, studie tegemoetkoming, het aanbieden van studiebeurzen, het aantrekken van stagiaires wordt gestreefd naar het vergroten van de toegankelijkheid tot hoger onderwijs. In principe begint dit al vanaf het basisonderwijs, doordat gewerkt wordt aan awareness campagnes waarom het kind onderwijs dient te genieten en leven lang leren van belang is. Voor de internationalisering zullen wij in 2026 dienstreizen ondernemen voor het bijwonen van conferenties en het verder inhoud geven van het hoger onderwijs beleid en partnerschappen aangaan dan wel verder verdiepen met bilaterale partners. De transitie van enkele HBO instellingen geniet prioriteit alsook het instellen van een overlegplatform. Een studie over het instellen van een PHD school zal ook de focus zijn voor 2026. Het subsidiebeleid zal drastisch omgegooid worden en het streven is te gaan naar subject subsidie en gradueel object subsidie af te bouwen. De hoger onderwijsinstellingen worden gestimuleerd autonoom te zijn en zeer ondernemend te handelen. We gaan met de oil and gas expansie een heel andere fase in en de wet hoger onderwijs heeft ook voor buitenlandse universiteiten criteria gesteld. De CARICOM HRD Strategie 2030 en de UNESCO Education roadmap 2030 vereisen een conformerende strategie van ons.

Tegelijkertijd wordt recht gedaan aan het principe dat studeren ook een investering van de student zelf is. Tevens wordt recht gedaan aan de bijdrage die ouders daaraan kunnen leveren.

Het beleidskader van het Hoger Onderwijs ziet er als volgt uit:

Inrichting van het directoraat Hoger Onderwijs;

1. Het Hoger Onderwijs (HO) dient afgestudeerden af te leveren met zodanige kennis en vaardigheden dat zij het hoofd kunnen bieden aan de nationale economische, sociale, culturele, politieke en milieu gerelateerde uitdagingen;
2. Het HO moet het voorbeeld zijn als het gaat om kwaliteitsonderwijs en effectief leren en onderwijzen;
3. Het HO moet steeds haar prestaties verbeteren, transparant zijn en voldoende rekenschap geven aan studenten en de gemeenschap;
4. Het HO moet zich in het bijzonder als collectief maximaal toewijden aan research en relevante toepasbare technologische kennis genereren en verspreiden ter stimulering en bevordering van duurzame sociale, economische, culturele en fysieke welvaart en welzijn;
5. Versterking en verbetering van de kwaliteit van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs, waaronder de oplossing van de vraagstukken rond certificering.

Het hoger onderwijs omvat diverse typen van opleidingen op post-secundair niveau t.w.

1. Het Instituut voor de Opleiding van Leraren (IOL)
2. Het Polytechnic College Institute University of Applied Sciences (PTC)
3. De Leraren Opleiding Beroepsonderwijs (LOBO)
4. De Academie voor Hogere Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO)
5. De Stichting Jeugdtaandverzorging (JTV),
6. De Centrale Opleiding voor Verpleegkundigen en Aanverwante Beroepen (COVAB).
7. De FHR Lim A Po Institute for Social Studies/FHR Institute for Higher Education
8. De Hogeschool voor Bedrijfswetenschappen (IBW) thans IBW university of Applied studies
9. University of Applied Science and Technology (UNASAT)
10. Boshuizen Training & Consultancy Suriname (BTCS) en Business School Paramaribo NV (BSP)
11. Hogeschool Janssen & Partners
12. Stichting Opleidingen en Onderzoek in Suriname (SOOS)
13. Suriname Institute of Management Studies (SIMS)
14. Suriname College of Accountancy (SCA) (Tjong A Hung Consulting N.V.)
15. Suriname College of Hospitality & Tourism (SCHAT)
16. OD International Business School in Suriname (ODIBS)
17. International Business School Americas Europe (IBSAE)
18. Associate College Suriname (ACS)
19. International Business & Management Studies (IBMS)
20. Het Institute for Graduate Studies and Research (IGSR)
21. Institute of Management and Information Technology (IMIT)
22. Nederlands Handelsacademie SURINAME
23. Instituut Voor Moderne Opleidingen IVMO)
24. Universal Training & Education Center (UTEC)
25. Anton de Kom Universiteit van Suriname (AdeKUS)

Het Directoraat Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs zal vanaf 2026 mede in het kader van de subsidieregeling waarbij wetenschapsbeleid de uitvoering van wetenschappelijk onderzoek ondersteunt, administratieve en technische ondersteuning verlenen teneinde wetenschappelijk onderzoek en toegepaste onderzoek te bevorderen bij de volgende instituten:

- Stichting Nationaal Instituut voor Geschiedenis en Cultuur
- Stichting Conservatorium Suriname

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	52.637	52.637	60.651	66.716	73.388
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	52.137	52.137	60.101	66.111	72.723
610	Lonen en salarissen	0	0	45.430	45.430	49.973	54.970	60.467
611	Sociale premies	0	0	3.207	3.207	5.178	5.696	6.266
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	3.500	3.500	4.950	5.445	5.990
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	500	500	550	605	665
620	Inventaris	0	0	500	500	550	605	665

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

Nieuwbouw lokalen staatsbegroting 2026

School	Aantal lokalen	Bedrag per lokaal	Bedrag
OS Polanen	1	1.000.000,-	1.000.000,-
Havo 4	2	1.000.000,-	2.000.000,-
Havo 1	2	1.000.000,-	2.000.000,-
Hendrik Sylvesterschool	3	1.000.000,-	3.000.000,-
Anton Leeuwin	1	1.000.000,-	1.000.000,-
Lbo Brokopondo	Afbouw		16.000.000,-
Mulo Schotelweg	2	1.000.000,-	2.000.000,-
OS Schotelweg	1	1.000.000,-	1.000.000,-
SGK	2	1.000.000,-	2.000.000,-
TOTAAL			30.000.000,-

De totale raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 30.000.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Dienstbetrekking Kader Niveau	Vaste	Dienst		Parttimer/Contractant Docent en/of Comm.lid			Generaal Totaal
	M	V	Totaal	M	V	Totaal	
Lager Kader (schaal 1 t/m 6)	31	47	78	3	4	7	85
Midden Kader (schaal 7 t/m 8)	12	16	28	1	1	2	30
Hoger Kader (schaal 9 t/m 11)	13	19	32	30	49	79	111
Totaal	56	82	138	34	54	88	226

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het personeelsbestand van het Directoraat Cultuur voor 60% uit vrouwelijke en 40% uit mannelijke medewerkers bestaat. Van het personeel in vaste dienst wordt 49% gerekend tot hoger kader, 13% tot middenkader en 38% tot lager kader.

Om de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat te versterken, zullen structurele maatregelen worden genomen. Deze maatregelen zullen moeten resulteren in versterking van de rol en positie van de Surinaamse overheid binnen de culturele sector, de instituties en commissies op nationaal, regionaal en internationaal niveau.

De raming voor 2026 bedraagt SRD **45.430.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	39.775.550
61002	Vakantietoelage	2.695.450
61003	Overwerk	3.500
61004	Bonussen en Gratificaties	89.750
61005	Overig Salaris	1.420.300
61006	Vacatiegelden	270.300
61014	Persoonlijke toelagen	64.550
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	78.800
61017	Waarnemingstoelage	191.800
61018	Inconvenienten	4.700
61020	Telefoonvergoeding	76.000
61021	Representatievergoeding	80.500
61023	Vervoersvergoeding	115.200
61024	Overige vergoedingen	563.600
Totaal		45.430.000

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreffen de Overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatsziekenfonds (S.Z.F.).

De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 3.207.000,-** voor het dienstjaar 2026.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.095.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.112.000
Totaal		3.207.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Deze kosten zijn voor het dienstjaar 2026 op **SRD 3.500.000,-** geraamd. De huidige huisvestingssituatie van het directoraat Cultuur voldoet niet aan de minimale standaarden voor overheidsgebouwen en terreinen en in dat kader zullen de nodige herstelwerkzaamheden aan het gebouw waarin het directoraat gehuisvest is, verricht worden. Het opzetten van de Cultuur dependances zal in 2026 voortgang vinden, alsook het opleiden c.q. trainen van huidig en nieuw aangetrokken personeel. Dit alles met de focus op professionalisering van het directoraat.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	200.000
61208	Binnenlandse reiskosten	15.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	30.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	500.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	50.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	67.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	120.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	155.000
61227	Radio en Tv programma's	2.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	255.000
61238	Telefoon uitgaven	350.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	365.000
61246	Verzekering	161.000
61247	Schoonmaak	75.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	25.000
61251	Voeding	35.000
61258	Kunst en Cultuur Aankopen en Onderhoud	20.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	300.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	10.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	215.000
Totaal		3.500.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Noodzakelijke investeringen in computers en kantoormeubilair zullen gepleegd worden ten behoeve van de dagelijkse werkzaamheden van het directoraat Cultuur.

Dit kostensoort is voor 2026 geraamd op **SRD 500.000,-**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	300.000
62004	Computers	200.000
Totaal		500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	259.001	259.001	7.541	8.296	9.125
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
10948	Subsidies aan culturele- en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
730	Kunst en Cultuur	0	0	257.001	257.001	5.341	5.876	6.463
73001	Reguliere specifieke culturele activiteiten	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
73003	Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid	0	0	1.106	1.106	1.216	1.338	1.472
73004	Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	0	0	750	750	825	908	998
73005	Revitalisering van de historische binnenstad	0	0	252.145	252.145	0	0	0
73006	Cultuur erfgoedzorg	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331

Toelichting : Programma's

10948 - Subsidies aan culturele- en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties

Om de continuïteit van niet-commerciële kunst-, cultuur- en erfgoedinstellingen, waaronder musea, stichtingen en culturele verenigingen te waarborgen, wordt in 2026 ingezet op structurele financiële ondersteuning.

Deze ondersteuning wordt vormgegeven door middel van een transparant subsidiebeleid, waarbij instellingen op basis van ingediende jaarplannen en financiële jaarverslagen in aanmerking komen voor financiële toekenning.

Daarnaast wordt gestreefd naar het aangaan van meerjarige samenwerkingsovereenkomsten met strategische partners, teneinde stabiliteit en langetermijnplanning binnen de sector te bevorderen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de bevordering van culturele diversiteit. Instellingen die bijdragen aan de representatie en expressie van het interculturele karakter van de Surinaamse samenleving zullen actief worden ondersteund.

De totale raming voor dit programma is gesteld op **SRD 2.000.000,-**

73001 - Reguliere specifieke culturele activiteiten

Het cultuurbeleid zal zich in 2026 richten op het actief stimuleren van artistieke productie, culturele manifestaties en vernieuwende expressievormen in Suriname. Met het oog op het versterken van het lokale culturaanbod in muziek, theater, beeldende kunst, film en literatuur, wordt een pakket aan stimuleringsmaatregelen uitgerold dat zowel gevestigde instellingen als opkomende makers ten goede komt.

Kunstenaars, culturele gezelschappen en gemeenschapsorganisaties worden jaarlijks uitgenodigd om projectvoorstellen in te dienen die bijdragen aan culturele vernieuwing, gemeenschapsvorming en artistieke ontwikkeling. De beoordeling vindt plaats op basis van duidelijke criteria met betrekking tot kwaliteit, impact en duurzaamheid.

Daarnaast wordt financiële ondersteuning geboden aan festivals en evenementen die van nationaal belang zijn of die bijdragen aan het bevorderen van interculturele dialoog, toerisme en erfgoedbeleving. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de culturele programmering rond nationale feestdagen.

Bijzondere aandacht gaat uit naar de promotie van nieuwe en digitale vormen van kunst en cultuur, waaronder videokunst, spoken word, community art en digitaal erfgoed. Creatieve makers worden gestimuleerd om innovatieve platforms te gebruiken en zo bredere publieksgroepen aan te spreken, met name jongeren.

De totale raming voor dit programma is gesteld op **SRD 2.000.000,-**

73003 - Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid

In 2026 zet Suriname actief in op het versterken van zijn internationale culturele positie door de rijke culturele diversiteit van het land zichtbaar te maken op wereldfora. Het internationale cultuurbeleid is gericht op diplomatie, uitwisseling, promotie en erfgoedsamenwerking, waarbij cultuur als middel dient voor internationale herkenning, economische ontwikkeling en intercultureel begrip.

Een belangrijk speerpunt is de participatie van Suriname aan internationale evenementen zoals UNESCO-programma's, en Expo 2027 in Belgrado (Servië), waar Suriname zich kan profileren als een interculturele natie met een uniek erfgoedlandschap. Deelname aan dergelijke platforms biedt mogelijkheden voor het inzetten van cultuur voor economische groei via cultuur toerisme en creatieve export.

Voorts wordt verder gebouwd aan bilaterale samenwerkingsverbanden op het gebied van erfgoed en kunst, onder meer met Indonesië, Nederland, India en landen in het Caribisch gebied. Deze partnerschappen richten zich op kennisdeling, gezamenlijke tentoonstellingen, wetenschappelijk onderzoek en erfgoedbescherming met respect voor gedeelde koloniale en migratiegeschiedenis.

Ook worden culturele missies, artistieke residenties en internationale optredens ondersteund, waarbij Surinaamse makers, kunstenaars en performers worden gestimuleerd om deel te nemen aan uitwisselingsprogramma's, artistieke festivals en cultuurweken in het buitenland. Hierdoor worden niet alleen nieuwe netwerken ontsloten, maar groeit ook de artistieke reikwijdte van Suriname wereldwijd.

De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 1.106.000,-**

73004 - Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed

Het doel van deze beleidslijn is om erfgoed niet als belemmering, maar als verrijking van ruimtelijke planning te benaderen, zodat ontwikkeling en behoud in harmonie samengaan.

Richtlijnen moeten ontwikkeld worden voor het integreren van erfgoedelementen in bestemmingsplannen en ontwikkelingsprojecten. Deze richtlijnen moeten garanderen dat historische gebouwen, cultuurlandschappen en archeologische zones niet worden aangetast, maar juist worden meegewogen in stedenbouwkundige besluitvorming.

Daarnaast komt er extra aandacht voor de juridische en fysieke bescherming van cultureel waardevolle gebieden en landschappen zoals het behoud van traditionele dorpsstructuren, historische paden, begraafplaatsen en ceremoniële plekken met immateriële betekenis.

De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 750.000,-**

73005 - Revitalisering van de historische binnenstad

Het beleid voor 2026 richt zich op het stimuleren van cultureel ondernemerschap binnen de historische binnenstad. Creatieve en erfgoed gerelateerde initiatieven, zoals ambachtelijke ateliers, culturele cafés en museale concepten, worden aangemoedigd om zich te vestigen in erfgoedpanden en bij te dragen aan het doen herleven van de binnenstad Paramaribo.

Voorts wordt ingezet op de beleving van de binnenstad na zonsondergang door middel van sfeervolle erfgoedverlichting, de organisatie van Heritage wandelingen, avondrondleidingen en podiumactiviteiten, waarmee ook toerisme en de lokale betrokkenheid worden versterkt.

Dit programma wordt gefinancierd door de Inter American Development Bank. De activiteiten die gepland zijn voor 2026 zijn voornamelijk het renoveren van historische gebouwen en het verfraaien van de binnenstad van Paramaribo.

De totale raming van dit programma voor het jaar 2026 is **SRD 252.145.000,-**

73006 - Cultuur erfgoedzorg

In het kader van de zorg voor het cultureel erfgoed van Suriname wordt in 2026 prioriteit gegeven aan het systematisch behoud en de brede toegankelijkheid van zowel materieel als immaterieel erfgoed. Dit beleid richt zich op het veiligstellen van historische objecten, gebruiken, verhalen en praktijken die van waarde zijn voor het collectieve geheugen en de culturele identiteit van de samenleving.

Eén van de kernactiviteiten is de voortzetting en uitbreiding van de inventarisatie en registratie van erfgoedobjecten, variërend van architectonische monumenten tot rituelen en ambachten (verdere implementatie conventie 2003). Deze gegevens worden vastgelegd in een nationaal erfgoedregister dat bijdraagt aan beleidsvorming, bescherming en educatie.

Daarnaast wordt ondersteuning geboden aan lokale erfgoedgemeenschappen, bij het documenteren, behouden en doorgeven van hun cultureel erfgoed.

Een pijler binnen deze beleidslijn betreft de digitalisering en duurzame archivering van erfgoedinformatie, waaronder foto's, documenten, audiovisueel materiaal en oral history. Door middel van digitale platforms wordt dit erfgoed toegankelijk gemaakt voor onderwijs, onderzoek en publiek gebruik.

De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 1.000.000,-**

TOELICHTING PRESTATIE INDICATOREN

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Kunst en Cultuur				
10948 Subsidies en bijdragen aan Culturele en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties	Subsidie ter dekking v.d. exploitatie		Dit programma is voor het verlenen van vaste en/of incidentele subsidie aan diverse organisaties	Dit programma is voor het verlenen van vaste en/of incidentele subsidie aan diverse organisaties
73001 Reguliere specifieke culturele activiteiten			In samenwerking met scholen en lokale organisaties worden kunst- en cultuuractiviteiten georganiseerd	In samenwerking met scholen en lokale organisaties worden kunst- en cultuuractiviteiten georganiseerd
73006 Cultuur Erfgoedzorg	Behoud Cultureel Erfgoed		Er is een onderhoudsplan voor restauratie en upgrading van bestaande standbeelden en gedenktekens	Er is een onderhoudsplan voor restauratie en upgrading van bestaande standbeelden en gedenktekens
73005 Revitalisering van de historische binnenstad	Revitalisering Cultureel Erfgoed		Voortzetting van het programma in 2025	Voortzetting van het programma in 2026
73003 Culturele betrekkingen/Internationaal Cultuurbeleid	De positie van Kunst, Cultuur en Erfgoedsector internationaal versterken	Project Muziek op scholen is uitgevoerd i.s.m. Kenny B Foundation	Er is internationaal cultuurbeleid geformuleerd	Er wordt uitvoering gegeven aan het internationaal Cultuurbeleid en aan de cultuur akkoorden met bevriende landen
73004 Ruimtelijke Ordening en het erfgoed	Integreren van Cultuurhistorische waarde plaatsen binnen de ruimtelijke planning			Hervatting van het programma in 2026

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	252.145	0	0	0
54	Leningsopbrengsten	0	0	252.145	0	0	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	252.145	0	0	0

Toelichting:

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

De lening van **SRD 252.145.000,-** bij de Inter American Development Bank (IDB) is voor de financiering van het programma “Revalidatie van de historische binnenstad” van Suriname. Ter voorkoming dat Suriname van de werelderfgoedlijst wordt afgevoerd is deze lening aangegaan.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

Commissie Monumentenzorg

De commissie heeft tot taak de minister van Onderwijs Wetenschap en Cultuur desgevraagd of uit eigen beweging van advies te dienen op het gebied van de toepassing van de Monumentenwet. Verder inventariseert de commissie ongeveer 300 monumentale panden in Suriname. Deze monumenten opname levert cruciale data voor effectief beheer en behoud van het Surinaamse erfgoed.

Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname

Deze Stichting heeft als hoofddoelstelling het voorbereiden van een rechtspersoon belast met het beheer van de monumenten (beheersinstituut monumentenzorg). De stichting wordt als katalysator aangewend voor de revitalisering van de historische binnenstad van Paramaribo. Slechts de personeelskosten van de directeur en twee administratieve medewerkers komen ten laste van het Directoraat Cultuur. De relatie van het Directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd, waarbij de directeur Cultuur de functie van voorzitter van het stichtingsbestuur bekleedt.

De Nola Hatterman Art Academy

Deze particuliere stichting heeft als doel: het opzetten van een kunstacademie gericht op talentontwikkeling en stimuleren van de creatieve ontwikkeling bij kinderen tussen de 6 en 12 jaar. Het Directoraat Cultuur heeft zich vanaf de instelling van deze stichting gecommitteerd tot de betaling van de algehele exploitatiekosten, waaronder de vergoeding van parttime en fulltime medewerkers. In 2025 zal de relatie met deze stichting worden geëvalueerd en nader worden vastgesteld.

Het Cultureel Centrum Suriname (C.C.S.) en de Volksmuziekschool

De Stichting CCS heeft als doel de culturele belangen van de Surinaamse bevolking te dienen en Cultuur in de ruimste betekenis van het woord te interpreteren. De Stichting CCS Volksmuziek School heeft als doel de bevordering van de Muziekkennis in het algemeen en in het bijzonder van de muzikale ontwikkeling van de jeugd. De staat Suriname heeft zich vanaf 1975 gecommitteerd tot het voorzien in de exploitatiekosten van voornoemde stichtingen. Vanaf de instelling van het directoraat Cultuur in 1980 is dit directoraat namens de staat Suriname aangewezen om hiervoor zorg te dragen. Circa 50% van het personeelsbestand van deze instelling (18 personen), uitgezonderd de muziekdocenten, zijn in het personeelsbestand van het Directoraat Cultuur geïntegreerd (zijn overheidsambtenaren). De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd in de participatie van een vertegenwoordiger van het directoraat in het stichtingsbestuur.

Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam (SOFNA)

Deze Stichting is gevestigd in het district Commewijne en heeft als doel:

- a. Het bevorderen en verspreiden van kennis over de Surinaamse geschiedenis en het hedendaagse Suriname;
- b. Het ontwikkelen van Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam tot een centrum van educatie, studie en vrijetijdsbesteding;
- c. Het leveren van een bijdrage aan duurzame ontwikkeling van het district Commewijne, alles in de ruimste zin des woord.

De samenwerking tussen de staat Suriname en SOFNA is vastgelegd in twee overeenkomsten namelijk

1. een overeenkomst tot ter beschikbaarmaking van personeel en 2. een beheersovereenkomst.

De Stichting Surinaams Museum heeft als doel:

- Het oprichten, in stand houden en inrichten van het museum, het uitbreiden en conserveren van de voorwerpen in de diverse collecties, betrekking hebbende op Surinaamse kunsten en wetenschappen in de ruimste zin des woord;
- Het bevorderen van de studie en kennis betreffende Suriname op alle daartoe geëigende wijze;
- Het samenwerken met buitenlandse musea en instituten die een soortgelijk doel nastreven.

Stichting Nationale Volksmuziekschool (VMS)

Deze particuliere stichting heeft als doel basis muziekonderwijs te verzorgen buiten schoolverband. De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd in de participatie van een vertegenwoordiger van het directoraat in het stichtingsbestuur.

Naks Gemeenschapscentrum

De Organisatie voor gemeenschapswerk Naks is een stichting die zich reeds tientallen jaren inzet voor de verhoging van het cultureel bewustzijn in relatie tot duurzame ontwikkeling van Surinamers in het algemeen en van de Afro-Surinamers in het bijzonder.

Stichting Jodensavanne

De voormalige Joodse nederzetting Jodensavanne (Jodensavanne) en de Cassiporakreek Begraafplaats, gelegen in het district Para, zijn historisch, cultureel en economisch van wereldwijde betekenis en hebben intrinsiek en op brede schaal bijgedragen aan de surinaamse geschiedenis.

De Stichting Jodensavanne (JSF), opgericht in 1971 en heropgericht in 1998, kreeg door de regering van Suriname de wettelijke rechten toegekend om het monumentale eigendom te beheren.

Stichting Poerwo Laras

Dit is een stichting die zich reeds tientallen jaren inzet voor het behoudt van de javaanse taal, podiumkunsten, gewoonten en het verhogen van het cultureel bewustzijn in relatie tot duurzame ontwikkeling van Surinamers in het algemeen en in het bijzonder de Surinaamse javanen.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	1.060.342	1.060.342	1.166.376	1.283.014	1.411.315
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	1.016.204	1.016.204	1.117.824	1.229.607	1.352.567
610	Lonen en salarissen	0	0	277.684	277.684	305.452	335.998	369.597
611	Sociale premies	0	0	23.520	23.520	25.872	28.459	31.305
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	715.000	715.000	786.500	865.150	951.665
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	44.138	44.138	48.552	53.407	58.748
620	Inventaris	0	0	41.138	41.138	45.252	49.777	54.755
621	Transportmiddelen	0	0	3.000	3.000	3.300	3.630	3.993

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Het personeelsbestand van het directoraat Administratief en Technische Beheer bedraagt in begrotingsjaar 2026, 17.051 medewerkers. Uitgaande van de geprognosticeerde cijfers voor het dienstjaar 2025 is het gemiddelde bruto maandinkomen van het niet onderwijzend personeel gesteld op SRD 9.907,- tot een maximum van SRD 28.434,- .

De totale personeelskosten van het Directoraat Administratief en Technisch Beheer voor het dienstjaar 2026 bedragen **SRD 277.684.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	200.642.900
61002	Vakantietoeslag	13.550.700
61003	Overwerk	202.100
61004	Bonussen en Gratificaties	327.600
61006	Vacatiegelden	1.417.400
61012	Detachering toelagen	40.000
61013	Functionele toelagen	16.650.000

61014	Persoonlijke toelagen	3.469.000
61015	Lesuren vergoeding	1.378.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	265.100
61017	Waarnemingstoelage	149.800
61018	Inconvenienten	480.000
61020	Telefoonvergoeding	120.000
61021	Representatievergoeding	252.200
61023	Vervoersvergoeding	690.300
61024	Overige vergoedingen	38.048.900
Totaal		277.684.000

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 7.920.000,- en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds is SRD 15.600.000,-
De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 23.520.000,-** voor het dienstjaar 2026.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	7.920.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	15.600.000
Totaal		23.520.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 715.000.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61205	Deskundigen Binnenland	160.025.000
61208	Binnenlandse reiskosten	280.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	250.000
61210	Buitenlandse reiskosten	230.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	250.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	500.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	35.255.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	200.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	50.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	300.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	200.000
61224	Licenties en programmakosten	10.000
61228	Brochure en andere Periodieken	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	14.000.000
61238	Telefoon uitgaven	10.000.000

61240	Water	10.000.000
61241	Electriciteit	10.000.000
61246	Verzekering	750.000
61247	Schoonmaak	9.000.000
61250	Bewaking	40.100.000
61251	Voeding	100.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	2.000.000
61254	Onderzoekskosten	100.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	500.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	150.000
61270	Lesmateriaal en Leermiddelen	65.000.000
61273	Vormingsprogramma's	100.000
61274	Onderwijs binnenland	2.000.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	50.000
61283	Huur van voertuigen	353.090.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	500.000
Totaal		715.000.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor computers alsook kantoormeubilair. De dagelijkse administratie van het directoraat ATB wordt reeds jaren handmatig bijgewerkt middels een kaartensysteem. Gelet op de huidige technologie is het noodzakelijk de verschillende afdelingen te laten automatiseren voor een efficiënter en effectiever verloop. Hier is ook opgenomen het schoolmeubilair welke middels een aanbesteding wordt aangeschaft.

De totale raming voor het dienstjaar 2026 van deze kostensoort bedraagt **SRD 41.138.000,-**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.100.000
62002	Schoolinrichting	37.488.000
62004	Computers	800.000
62005	Printers	100.000
62006	Netwerken	1.650.000
Totaal		41.138.000

621 - Transportmiddelen

In recente jaren is een deel van het verouderde wagenpark vervangen. In 2026 zal dit worden gecontinueerd, zodat het directoraat haar taken adequaat kan verrichten.

De totale raming van dit kostensoort voor 2026 bedraagt **SRD 3.000.000,-**

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.000.000
Totaal		3.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	1.214.462	1.214.462	832.423	915.665	1.007.231
127	Primair (Basis) Onderwijs	0	0	1.152.637	1.152.637	767.250	843.975	928.372
12702	Bijzonder Lager Onderwijs	0	0	1.152.637	1.152.637	767.250	843.975	928.372
201	Infrastructurele Werken	0	0	42.000	42.000	46.200	50.820	55.902
20102	Renovatie	0	0	12.000	12.000	13.200	14.520	15.972
20104	Nieuwbouw	0	0	30.000	30.000	33.000	36.300	39.930
602	Institutionele Versterking	0	0	700	700	770	847	932
60202	Institutionele versterking	0	0	700	700	770	847	932
828	Secundair Onderwijs	0	0	19.125	19.125	18.203	20.023	22.025
82801	Bijzonder Nijverheidsonderwijs	0	0	2.910	2.910	2.566	2.823	3.105
82802	Christelijke Pedagogisch Instituut	0	0	16.215	16.215	15.637	17.200	18.920

Toelichting : Programma's

12702 - Bijzonder Lager Onderwijs

Hieronder vallen scholen met een religieuze achtergrond waaronder: RKBO, EBG, Sanatan Dharm, Arya Dewaker, SIS, Zevende Dags Adventisten, AMEC, Baptisten Gemeente, Bahai, Scholen met de Bijbel, SMA, Wesleyaanse Gemeente en EMG. Deze instellingen verzorgen onderwijs op GLO en VOJ niveau. Het beleid van het MinOWC richt zich op het toegankelijk maken van onderwijs voor iedereen op elk niveau. Het MinOWC draagt bij aan de exploitatiekosten van bovengenoemde instellingen.

De raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.152.637.000,-**

20102 - Renovatie

Binnen het dienstjaar 2026 zullen de onderstaande grote renovatiewerkzaamheden worden verricht:

Renovatie scholen staatsbegroting 2026

School	Omschrijving	Bedrag
Zaailand (3 jarige Havo)	Dak, vloer en gevels	9,800,000.00
OS Kisoensingh	Schilder, plafond, dak en sanitair	2,200,000.00
	Totaal	12.000.000.00

De totale raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 12.000.000,-**

20104 - Nieuwbouw

Om zorg te dragen voor kwalitatief goed onderwijs zullen in het dienstjaar 2026 bij diverse scholen lokalen worden gebouwd of afgebouwd.

Nieuwbouw lokalen staatsbegroting 2026

School	Aantal lokalen	Bedrag per lokaal	Bedrag
OS Polanen	1	1.000.000,-	1.000.000,-
Havo 4	2	1.000.000,-	2.000.000,-
Havo 1	2	1.000.000,-	2.000.000,-
Hendrik Sylvesterschool	3	1.000.000,-	3.000.000,-
Anton Leeuwin	1	1.000.000,-	1.000.000,-
Lbo Brokopondo	Afbouw		16.000.000,-
Mulo Schotelweg	2	1.000.000,-	2.000.000,-
OS Schotelweg	1	1.000.000,-	1.000.000,-
SGK	2	1.000.000,-	2.000.000,-
TOTAAL			30.000.000,-

De totale raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 30.000.000,-**

60202 - Institutionele versterking

Het ministerie ondersteunt elk jaar een beperkt aantal stichtingen, die vanwege hun werkzaamheden een relevante bijdrage leveren aan het beleid van het ministerie. In het komend jaar zal dit programma aan een evaluatie worden onderworpen en waar nodig zullen beleidskaders voor verstrekking van de subsidie worden opgesteld. Het geraamd bedrag voor 2026 bedraagt **SRD 700.000,-**

82801 - Bijzonder Nijverheidsonderwijs

Hieronder valt het Waaldijk College. Hier worden aan de leerlingen bepaalde beroepsgerichte vaardigheden bijgebracht. De exploitatiekosten voor deze onderwijsinstelling worden door het MINOWC betaald. De raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 2.910.000,-**

82802 - Christelijke Pedagogisch Instituut

Het Christelijk Pedagogisch Instituut is een school op middelbaar niveau waar studenten worden opgeleid tot leerkrachten.

Er is een bedrag van **SRD 16.215.000,-** begroot voor de personeelskosten en sociale premies van de leraren van dit instituut.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Infrastructurele werken				
20102 Renovatie	Renovatie van scholen en overige gebouwen van het ministerie		De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2025 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. de renovatie van o.a. scholen voortzetten.	De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2026 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. de renovatie van o.a. scholen voortzetten.
20104 Nieuwbouw	Opheffen tekort aan schoollokalen en kantoorruimtes		De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2025 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. de bouw van o.a. scholen voortzetten.	De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2026 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. De bouw van o.a. scholen voortzetten.
Programma: Subsidie en Bijdragen				
60202 Institutionele versterking aan Stichtingen	Financiële bijdragen aan diverse Stichtingen		Het subsidiebeleid wordt nader bekeken en waar nodig aangepast	Het subsidiebeleid zal geëvalueerd worden, en waar nodig aangepast
Programma: Primair (Basis) Onderwijs				
12702 Bijzonder Lager Onderwijs	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeven en deels dekking van de materiële kosten w.o. leermiddelen	Realisatie van 98%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Voortzetten van de subsidie met mogelijke aanpassingen i.v.m. uitbreidingen van scholen
82801 Bijzonder Nijverheidsonderwijs	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeven van het Waaldijk college en deels dekking van de materiële kosten w.o. leermiddelen	Realisatie van 83.54%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Voortzetten van de subsidie
82802 Christelijk Pedagogisch Instituut	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeven	Realisatie van 90.25%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Het leveren van meer en goed geschoolde leerkrachten teneinde het tekort aan leerkrachten op te vangen

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	1.457	1.457	1.457	1.457
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	1.457	1.457	1.457	1.457
53133	Opbrengst schoolvervoer	0	0	1.103	1.103	1.103	1.103
53134	Examen en inschrijfgelden MBO	0	0	354	354	354	354

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53133 - Opbrengst schoolvervoer

De totale opbrengsten voor de examen- en inschrijfgelden zijn geraamd op **SRD 1.103.000,-**. Deze gelden zijn afkomstig van de afdeling Vervoer

53134 - Examen en inschrijfgelden MBO

De totale opbrengsten voor de examen- en inschrijfgelden zijn geraamd op **SRD 354.000,-**. Deze gelden zijn afkomstig van het Examenbureau.

Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	2.931.600	2.931.600	3.224.760	3.547.236	3.901.959
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	2.928.000	2.928.000	3.220.800	3.542.880	3.897.168
610	Lonen en salarissen	0	0	2.649.900	2.649.900	2.914.890	3.206.379	3.527.017
611	Sociale premies	0	0	258.100	258.100	283.910	312.301	343.531
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	3.600	3.600	3.960	4.356	4.792
620	Inventaris	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996
621	Transportmiddelen	0	0	2.100	2.100	2.310	2.541	2.795

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Overzicht Personeelsbestand

Omschrijving	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO	Totaal
BLO	2214	5748		7962
BVO	344	819	59	1222
Grand Total	2558	6567	59	9184

Het personeelsbestand is gesteld op 9.184 medewerkers. Dit aantal bestaat uit niet onderwijzend personeel, onderwijzend personeel en parttimers. Het aantal niet onderwijzend personeel is 2558, onderwijzend personeel is 6567 en parttimers 59.

De totale personeelskosten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs voor het dienstjaar 2026 bedragen **SRD 2.649.900.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	2.209.467.020
61002	Vakantietoeslag	75.593.100
61003	Overwerk	34.585
61004	Bonussen en Gratificaties	1.409.980
61006	Vacatiegelden	1.561.915
61012	Detachering toelagen	1.059.300
61013	Functionele toelagen	49.700.850
61014	Persoonlijke toelagen	1.651.350
61015	Lesuren vergoeding	294.383.700
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	3.756.105
61017	Waarnemingstoelage	426.250
61018	Inconvenienten	1.071.250
61020	Telefoonvergoeding	28.750
61021	Representatievergoeding	65.900
61022	Huishuurvergoeding	66.500
61023	Vervoersvergoeding	477.995
61024	Overige vergoedingen	9.145.450
Totaal		2.649.900.000

611 - Sociale premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatsziekenfonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 119.316.000,- en de bijdrage aan het Staatsziekenfonds is SRD 138.784.000,-

De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 258.100.000,-** voor 2026

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	119.316.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	138.784.000
Totaal		258.100.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten is voor 2026 geraamd op **SRD 20.000.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	181.250
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	181.250
61210	Buitenlandse reiskosten	2.031.250
61211	Buitenlandse verblijfskosten	781.250
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	137.500
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	421.875
61221	Vergaderkosten	150.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	181.250

61223	Onderhoudskosten automatisering	181.250
61233	Huur gebouwen en Terreinen	5.250.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	3.795.000
61238	Telefoon uitgaven	243.000
61240	Water	668.000
61241	Electriciteit	650.745
61246	Verzekering	625.000
61247	Schoonmaak	704.690
61270	Lesmateriaal en Leermiddelen	450.000
61272	Examenmateriaal	3.216.690
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	150.000
Totaal		20.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De totale raming voor het dienstjaar 2026 van deze kostensoort bedraagt **SRD 1.500.000,-**

Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor computers, schoolinrichting, internet equipment alsook kantoormeubilair ten behoeve van de dagelijkse werkzaamheden van het directoraat AVO. Gelet op de huidige technologie is het noodzakelijk de verschillende onderwijsafdelingen te laten automatiseren voor een efficiënt en effectiever verloop.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.050.000
62004	Computers	200.000
62005	Printers	100.000
62006	Netwerken	150.000
Totaal		1.500.000

621 - Transportmiddelen

Voor een effectieve uitvoering van de reguliere werkzaamheden van verschillende dienstonderdelen, waaronder de Inspectie, is het noodzakelijk dat in 2026 wordt geïnvesteerd in het wagenpark van het directoraat Algemeen Vormend Onderwijs.

De totale raming van dit kostensoort voor 2026 bedraagt **SRD 2.100.000,-**

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	2.100.000
Totaal		2.100.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	396.461	396.461	61.027	67.129	73.840
126	Huisvesting	0	0	1.133	1.133	1.246	1.371	1.508
12603	Huisvesting in Internaten	0	0	1.133	1.133	1.246	1.371	1.508
127	Primair (Basis) Onderwijs	0	0	13.302	13.302	14.633	16.095	17.704
12704	Onderwijs Binnenland	0	0	10.677	10.677	11.745	12.919	14.211
12705	Volwasseneneducatie	0	0	2.625	2.625	2.888	3.176	3.493
616	Financieel Economisch	0	0	72.000	72.000	0	0	0
61613	Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname	0	0	72.000	72.000	0	0	0
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	23.600	23.600	27.007	29.708	32.678
80719	Schoolvoeding	0	0	4.500	4.500	4.950	5.445	5.990
80720	Uitvoering activiteiten Basic Life Skills	0	0	1.200	1.200	1.320	1.452	1.597
80722	Opzetten Sciencepark	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
80723	Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs	0	0	10.000	10.000	12.047	13.252	14.576
80726	Cenasu, Centrum nascholing Suriname (Onderwijs Bureau Professionalisering (OBP))	0	0	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
80743	Bureau Speciaal Onderwijs	0	0	900	900	990	1.089	1.198
828	Secundair Onderwijs	0	0	269.934	269.934	0	0	0
82803	Onderzoek voor verbetering secundair onderwijs	0	0	269.934	269.934	0	0	0
829	Hoger Onderwijs	0	0	16.492	16.492	18.141	19.955	21.950
82903	Studielening voor Hogeronderwijs	0	0	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965
82904	Studietoelagen voor beursalen in Hoger Onderwijs	0	0	1.492	1.492	1.641	1.805	1.985

Toelichting : Programma's

12603 - Huisvesting in Internaten

Het MinOWC heeft vier internaten te weten:

- Stoelmanseiland in het district Sipaliwini
- Atjoni, in het district Brokopondo
- Zaailand in Paramaribo
- Voortgezet Onderwijs voor Senioren (VOS) in Paramaribo

Het doel van de internaten is om te zorgen dat leerlingen en studenten, die hoofdzakelijk afkomstig zijn uit de verre districten van Suriname, vervolgonderwijs kunnen genieten. In de internaten wordt gezorgd voor kwalitatieve opvang, educatieve begeleiding en zorg gedurende deze studieperiode. Vanwege de financiële situatie zal het MinOWC genoodzaakt zijn een herverdeling te maken voor de opvang per inrichting.

Evaluatie van de internaten heeft uitgewezen dat er behoefte is aan een veilige, hygiënische en kindvriendelijke omgeving. In dit kader zullen voor het dienstjaar 2026 enkele cruciale activiteiten worden uitgevoerd. Deze zijn onder te verdelen in renovatiewerkzaamheden voor de optimalisering cq. exploitatie van de internaten:

- Stoelmanseiland in het district Sipaliwini
- Atjoni, in het district Brokopondo
- Voortgezet Onderwijs voor Senioren (VOS) in Paramaribo

Het begroot bedrag voor 2026 is **SRD 1.133.000,-**

12704 - Onderwijs Binnenland

Renovatie en inrichting Onderdirectoraat Binnenland

Het Onderdirectoraat onderwijs Binnenland is gehuisvest in een gerenoveerd gebouw of geheel nieuwbouw met de nodige faciliteiten. Voor de renovatie van het gebouw is een bedrag van SRD 2.000.000,- begroot.

Dienstreizen/veldbezoeken

- Het uitvoeren van reguliere werkbezoeken
- Het distribueren en ophalen van examenwerk en peilingstoetsen
- Postverzendingen
- Op kwartaalbasis inspecteren van dienstwoningen en schoolgebouwen met de bedoeling die optimaal te onderhouden

Voor dienstreizen is begroot SRD 3.000.000,-

Capaciteitsversterking en verdere professionalisering van onderwijsgevenden/leerkrachten in het binnenland middels afstandsonderwijs

Het versterken en verder professionaliseren van deze groep geniet hoge prioriteit omdat dit het werken in het binnenland aantrekkelijker zal maken. Er is gestart met het ontwikkelen van lesmateriaal voor het verzorgen van afstandsonderwijs. In de tweede fase worden docenten getraind en voorzien van de nodige middelen om afstandsonderwijs te kunnen verzorgen. De raming hiervoor is SRD 2.000.000,-

Decentralisatie en deconcentratie

De Nucleus Centra dienen als werkarm van het onderdirectoraat en spelen een belangrijke rol binnen het verzorgingsgebied. Hierbij zal er een mate van autonomie toegekend moeten worden om zelf beslissingen te nemen. De NC's zijn ondersteuningscentra voor leerkrachten. Deze proberen de geïsoleerdheid van leerkrachten te doorbreken door een ruimte te creëren waar ze samen kunnen komen, waar er verschillende diensten zijn, zoals een bibliotheek, de begeleidingsdienst, gemeenschapsontwikkeling, ICT en waar

trainingen gegeven kunnen worden. De personeelsbezetting is momenteel zeer laag.

De NC's moeten worden voorzien van personeel (begeleiders, maatschappelijk werkers, ICT medewerkers, gemeenschap ontwikkelaars, bibliotheek medewerkers, technische medewerkers, wachters, administratief personeel). Verder het bouwen van nog 4 geprojecteerde NC's te Atjoni, Apoera, Kwamalasamutu en Stoelmanseiland. In de NC's moeten alle onderwijsfaciliteiten (o.a. computers, kopieerfaciliteiten, internet, airco's) en relevante overheidsdiensten (o.a. Technische dienst, LPD) zijn van waaruit scholen, dorpen en omgeving worden bediend. De NC's moeten een gedelegeerde bevoegdheid hebben om zelf beslissingen te nemen. Vanwege de uitgestrektheid van het werkgebied van de NC's is het goed als elk centrum kan beschikken over minimaal 1 dienstvoertuig en 1 buitenboordmotor.

Nieuwbouw NC's te Stoelmanseiland en Atjoni zijn begroot voor SRD 3.677.000,-

De totale raming van het onderdirectoraat Onderwijs Binnenland voor 2026 bedraagt **SRD 10.677.000,-**

12705 - Volwasseneneducatie

Dit project is opgenomen in 2024 en zal in 2026 vervolgd worden.

Het project draagt bij aan SDG 4 : doel SDG 4.6 die in 2030 ervoor moet zorgen dat alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen, geletterd en rekenvaardig zijn. Periode van uitvoering is van 1 augustus 2024 tot en met 1 augustus 2026.

Vanaf 2016 tot heden zijn er 450 cursisten ingeschreven (97 mannen en 353 vrouwen). Vanwege de achterstallige betaling aan de leerkrachten kunnen deze cursisten nog steeds niet naar school. De leerkrachten moeten eerst betaald worden voordat de middagscholen weer van start kunnen gaan.

Er zijn in totaal 8 locaties

1. Polanen school
2. Sunny Point
3. Copieweg
4. Godo Olo
5. Mooitaki
6. Moengo
7. Tout Lui Faut
8. AVE afdeling

Doelgroep van dit project zijn:

- Volwassenen vanaf 18 jaar en ouder die niet kunnen lezen en schrijven (analfabeten);
- Volwassenen vanaf 18 jaar en ouder die vanwege de omstandigheden het basisonderwijs niet met succes hebben doorlopen (drop out).

Curriculum aanpassing voor leerjaar 3 t/m 7.

Uitbreiding van leerjaar 9 en 10 met eventueel vakken integratie.

De totale raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 2.625.000,-**

61613 - Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname

Het fonds Studiefinanciering Suriname (FSS) is ingesteld in 2009 met als doel Surinaamse studenten te financieren met een laag drempel leningen, om hen zo in de gelegenheid te stellen lokaal te studeren aan de universiteit of een hoger beroepsopleiding. Hiermee wenst het ministerie hoger kader te vormen voor de ontwikkeling van het land. Het beheer van deze middelen is toevertrouwd aan de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname (NOB), dit vanwege haar ervaring en deskundigheid inzake kredietbeheer. Het begroot bedrag voor 2026 is **SRD 72.000.000,-**

80719 - Schoolvoeding

Het project schoolvoeding zal worden uitgevoerd op zowel GLO als VOJ-scholen. Het project van 2026 is doorlopend afgeleid van het pilotproject dat is gestart eind 2021. Het gaat hierbij om een maaltijd-project waarbij behoeftige leerlingen van een ontbijt worden voorzien. Het pilotproject is geëvalueerd en in 2022 gestart met fruit en zal verder worden ontwikkeld en aangepast.

De raming voor 2026 bedraagt totaal **SRD 4.500.000,-**

80720 - Uitvoering activiteiten Basic Life Skills

Awareness seksualiteit en seksuele gezondheid en rechten onder jongeren 12 jaar en ouder
SDG 3 => Tegen 2030 een einde maken aan epidemieën zoals aids, tuberculose, malaria en verwaarloosde tropische ziekten, alsook hepatitis, door water overgebrachte ziekten en andere overdraagbare ziekten bestrijden. Doelstelling herstelplan 2026: Punt 5. Dat de gezondheidstoestand van de Surinamers verbetert door meer aandacht voor lifestyle en preventie en dat de financiële prikkels gericht zijn op preventie. Het bijdragen aan gezondheidspreventie. Voor de specifieke implementatie in het binnenland van Suriname zijn de uitgangspunten uit de volgende documenten gehaald te weten:

1. De Nationale Strategie voor Adolescenten Gezondheid 2023 – 2030, welke als visie heeft om tegen 2030 een aanzienlijke vermindering te hebben van de vermijdbare sterfte en morbiditeit onder adolescenten, waarbij de resultaten worden ondersteund door een gecoördineerde en multisectorale nationale beantwoording. Het doel is: een significante reductie van vermijdbare sterfte en morbiditeit onder adolescenten en jongeren en ook van negatieve effecten van risicofactoren en sociale determinanten. Vanuit het Basic Life skills Educatieprogramma ligt de focus op twee(2) van de vijf (5) strategische gebieden te weten:

1. Versterken van de gezondheid van adolescenten en gemeenschapsparticipatie;

2. Bevorderen van de seksuele en reproductieve gezondheid van adolescenten en jongeren.

2. Het Nationaal Herstelplan Gezondheidszorg, van waaruit het Basic Life Skills educatieprogramma zich zal richten op het bevorderen van een gezonde levensstijl en de mentale gezondheid van kinderen, adolescenten en jongeren. Waarbij de nadruk ook wordt gelegd op tabak, alcohol en drugspreventie vanuit het Student Against Destructief Decision programma.

3. Het implementeren van het Health & Family Life Education (HFLE) programma bekend als het Basic Life skills programma door het ontwikkelen en implementeren van curriculum voor de vakken Basic Life Skills Education en Studieloopbaanbegeleiding. De implementatie vindt ook plaats via de mediatheken. Vervolgens zullen er ook trainingen verzorgd worden in E.H.B.O (Eerste Hulp bij Ongelukken), Burgerschap, Instructie in Basis Life Skills Educatie en BBer. Totaal bedrag **SRD 1.200.000,-**

80722 - Opzetten Sciencepark

Onder dit programma zal het project ‘Breng de klas op STEAM!’ worden uitgevoerd. Dit project is gebaseerd op de ontwikkelingsgerichte visie van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur op het basisonderwijs in Suriname. Deze visie behelst: Het onderwijs richt zich op de competentieontwikkeling van alle leerlingen en studenten in geheel Suriname door het aanbieden van een uitdagende en veilige leeromgeving, waarbij zij:

Zelfstandig aan de slag kunnen gaan;

Hun eigen leerweg kunnen volgen zonder te blijven zitten;

Zowel zelfstandig als samen met anderen vraagstukken oplossen;

Cultuur bewust worden zodat zij culturele diversiteit respecteren en waarderen en attitudes, vaardigheden en kennis verwerven om in verschillende culturen te functioneren en

Hun talenten en sociaal- emotioneel welbevinden leren ontwikkelen tot kritische burgers.

Het project vult deze visie in voor leerjaren 7 en 8 met impact voor de leerjaren 9 en 10 teneinde de

leerlingen voor te bereiden op hun a.s. keuzes voor een vervolgopleiding c.q. beroepskeuze. De koppeling aan de doeleinden STEAM-onderwijs betekent daarbij dat de leerling niet uitsluit dat hij/zij daarbij ook keuzes kan maken voor opleiding en beroep in de zgn. STEAM-sectoren van Science, Technology, Engineering, Art en Mathematics. Daartoe voegt het project drie nieuwe pijlers toe aan het onderwijs: mobiele science lokalen, de bijscholing van zittende leerkrachten en verdieping in de opleiding van aanstaande leerkrachten en twee extra leerboeken. Dit alles vindt plaats onder het motto ‘Breng de klas op ‘STEAM’: van Stem naar STEAM via STEAM projecten, de A van ART en mobiele science lokalen. De totale raming van het programma voor 2026 bedraagt **SRD 2.000.000,-**

80723 - Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs

Het vernieuwde onderwijs systeem moet meegaan met de eisen van de tijd en moet in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030” en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG4). De volgende algemene doelen zijn gesteld voor de onderwijs hervorming.

- Een meer verbeterd onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt en relevant is en toegankelijk voor een ieder in het primaire onderwijs (Leerjaar 1 t/m 8);
- Een verbeterd curriculum, didactiek en toetsing dat aansluit op SDG en betere kansen biedt voor de ontwikkeling van leerlingen en studenten;
- Capaciteitsversterking en professionalisering van schoolleiders en leerkrachten;
- Versterken en innoveren van de schoolorganisatie

Bovenstaande doelen richten zich op (inter) nationaal competente beroepsbevolking en worden ontwikkeld in het kader van de aangegane internationale samenwerkingsverdragen (o.a. CARICOM HRD strategy 2030).

Onderstaand enkele specifieke projecten die uitgevoerd zullen worden:

Herintroductie van het Diagnostisch team MinOWC (Begeleiding)

De afdeling Begeleiding is er om leerlingen en schoolteams te begeleiden bij het bieden van kwalitatief onderwijs (regulier basisonderwijs). Helaas zijn er leerlingen die uitvallen in de reguliere basisscholen vanwege een tal van redenen. Voor hen wordt de mogelijkheid geschapen om op hun niveau onderwijs op maat, aangepast onderwijs, te volgen. Daarvoor hebben ze een schooladvies nodig van een psycholoog of orthopedagoog, dat kan zijn handhaving GLO, ZMLK of MLK. Aangezien het tarief van een consult (onderzoek/test) enorm is gestegen, zijn veel ouders met een laag/klein inkomen onmogelijk in staat om zo een test te permitteren voor hun kind. De duur van het project is januari 2026 tot en met december 2026. Dit project is reeds opgenomen in het dienstjaar 2024 en loopt door naar het dienstjaar 2026. Indien er een mogelijkheid wordt geschapen voor deze leerlingen om de test te doen bij het MinOWC (pro deo of tegen een geringe vergoeding), zullen deze leerlingen (leeftijd tussen 6- 16 jaar) nog een kans geboden worden om onderwijs op maat te krijgen. Hiermee willen we voorkomen dat ze drop-outs worden. Zo zullen ze in staat zijn als volwassenen nog een bijdrage aan de opbouw van de maatschappij te leveren en zullen dus niet afhankelijk zijn van de staat (Sociale Zaken). Hiervoor is de aanschaf van enkele testen nodig.

Deze zijn :

Testmateriaal	Aanschaf testmateriaal: Raven 2 IQ test TTA DMT Digitaal verwerkingsmateriaal Zareki R-NL	SRD. 16.343,11 - 16.381,75 - 962,50 - 823,90
Kopiemateriaal	Aanschaf kopie materiaal (cartridge en papier)	SRD. 3.643,00
Testen van leerlingen	Testen van 100 leerlingen van verschillende districten	SRD. 12.000,00

De raming voor 2026 bedraagt SRD 148.403,-

Het finaliseren van geschiedenis lesmateriaal voor klas 4, leerjaar 6 (Curriculum Ontwikkeling)

Dit project is gelinkt aan de volgende onderwijsdoelen te weten: SDG 4 “Verzekert gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevordert levenslang leren voor iedereen” ,HRD-strategy 2030, het Meerjaren Ontwikkelings Plan, Onderwijsvisie en doelen en leeruitkomsten van Geschiedenis. Doelgroep: dit project is specifiek bedoeld voor leerlingen van leerjaar 6 (klas 4) op GLO- niveau. Het project zal uitgevoerd worden gedurende periode januari 2026 tot en met december 2026. Het concept lesmateriaal voor het vak Geschiedenis van leerjaar 6 (klas 4) is voortgekomen uit de gap-analyse die gedaan is bij de aanvang van het BEIP 2 project, in de periode 2016- 2017. Door het finaliseren van het lesmateriaal voor het vak Geschiedenis is het onderwijs erop gericht om excellente leerlingen te inspireren over het verleden. Het lesmateriaal van leerjaar 6 (klas 4) zal de leerling in staat stellen om goed aan te sluiten op het geschiedenis lesmateriaal van leerjaar 7 (klas 5) en leerjaar 8 (klas 6). Er is ervoor gekozen handleidingen voor leraren te ontwikkelen met opdrachten voor de leerlingen en duidelijke instructies hoe dit materiaal te gebruiken.

De raming voor 2026 bedraagt SRD 364.680,-

Empowering Education: Streven naar bewustzijn van Kwaliteitsonderwijs (SDG4) binnen het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (Onderzoek en Planning)

Dit project is gelinkt aan SDG 4, maar tegelijkertijd ook aan SDG 5, SDG 8, SDG 1.2 , SDG 11.4 en SDG 11.7 indicatoren. Dit project zal de bewustwording van de SDG's bevorderen voor het MinOWC. Hierdoor zal de staat Suriname nog meer relevante data kunnen verzamelen en verwerken op het gebied van kwaliteitsonderwijs voor UNESCO. De bewustwording en de statistieken die verzameld zullen worden zijn van belang om beleid te kunnen uitstippelen.

De raming voor 2026 bedraagt \$ 10.000,-

Verwerking , analyse en rapportage van onderwijs- en cultuurstatistieken (Onderzoek en Planning)

Het project ‘Verwerking, analyse en rapportage van onderwijs-en cultuurstatistieken’ draagt bij aan het maken van beleid met de relevante cijfers als onderbouwing. Het draagt ook bij aan het op een correcte

wijze berekenen van de SDG 4, 5,6,8, 11.4 en 11.7 en SDG 1.2 indicatoren en de Caricom HRD indicatoren. Verder zullen deze statistieken een belangrijke rol spelen bij de Unesco, Caricom, ICERD en UPR rapportages. Het project zal van start gaan in januari 2026 en eindigt in december 2026. De upgrade van het systeem draagt bij aan het vergemakkelijken van dataverzameling, maar is tegelijkertijd ook efficiënter. Vanwege het digitaal werken, wordt er dan minder papier en plastic mappen gebruikt, hetgeen ook bijdraagt aan SDG 12.5.

Ook in het jaar 2026 zullen er Onderwijs Statistische Jaarboeken gepubliceerd worden. De raming voor het jaar 2026 bedraagt \$ 6.000,-

De totale raming voor Onderzoek en Planning bedraagt SRD 576.000,-

De raming voor programma 0726 bedraagt voor 2026 **SRD 10.000.000,-**

80726 - Cenasu, Centrum nascholing Suriname (Onderwijs Bureau Professionalisering (OBP))

Het Centrum voor Nascholing in Suriname (Cenasu) werd opgericht in 2011 en heeft als doelstelling het professionaliseren van de mensen die betrokken zijn bij het onderwijs. Het Cenasu streeft ernaar een centrum te zijn dat ondersteuning en uitvoering geeft aan alle activiteiten op het gebied van opleiding, nascholing en ontwikkeling van alle mensen die direct betrokken zijn in het onderwijsproces.

Voor 2026 zijn de volgende activiteiten gepland:

Het professionaliseren van leerkrachten van het Basis-, VO- en VOS-onderwijs. Er zullen ook trainingen verzorgd worden ten behoeve van het niet-onderwijzend personeel.

De raming voor 2026 bedraagt totaal **SRD 5.000.000,-**

80743 - Bureau Speciaal Onderwijs

Leermiddelen ontwikkeling

In 2015 ging het Bureau Speciaal Onderwijs(BSO) over tot het ontwikkelen van leerlijnen voor praktijkleerkrachten. Uit het vooronderzoek is gebleken, dat niet alle praktijkleerkrachten werken volgens de leerlijnen en deze interventie niet bedoeld was om het didactisch handelen van de leerkrachten te verbeteren en te ondersteunen om aansluiting te vinden op het leren van de leerlingen.

In het schooljaar 2017/2018 werden 26 leerkrachten, die het Algemeen Vormend Onderwijs (AVO) verzorgen, getraind in het Activerende Instructie Model, door de NGO, stichting Saga Interproject. Praktijkleerkrachten kunnen elk schooljaar toegevoegd worden aan een VSO school, maar kunnen ook abrupt afgevoerd worden door het BLBO, ten behoeve van reguliere LBO scholen, waardoor de interventie ‘training’ van deze groep, geen oplossing biedt. Als oplossing, werd ter verbetering en ondersteuning van het didactisch handelen van de praktijkleerkrachten in dit onderzoek, de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een instructieblad onderzocht.

Doelgroep: Leerkrachten Speciaal Onderwijs binnen het MINOWC: Het project richt zich tot het ondersteunen van de leerkrachten en de leerlingen binnen het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) van de afdeling Bureau Speciaal Onderwijs (BSO). Het doel van dit project is om na acht maanden instructiemiddelen te ontwikkelen ter ondersteuning en verbetering van de vaardigheden bij het didactisch handelen van AVO en/of Praktijkleerkrachten, die aansluiten op het leren van leerlingen met een cognitieve beperking in het Voortgezet Speciaal Onderwijs – B (praktijkonderwijs) in Suriname.

Het verhogen van onderwijskansen voor kinderen met een speciale hulpvraag

Dit project draagt bij aan SDG 4. Het aanbod van speciaal onderwijs concentreert zich voornamelijk in Paramaribo. In de districten zijn er weinig tot geen onderwijsmogelijkheden om deze doelgroep op te kunnen vangen, terwijl de nood er wel is. Door het uitbreiden en/of opstarten van het speciaal onderwijs in elk district, zal gewerkt worden aan het vergroten van de ontwikkelingskansen van het kind en

verbeteren van de kwaliteit van het leven. Het doel : Het opzetten van een speciaal onderwijsnetwerk in 2026 waarbij er gestreefd wordt naar het bieden van passend onderwijs aan de doelgroep :
 Kinderen met een diagnose gesteld door een psycholoog/psychiater/orthopedagoog
 Kinderen met een algemene intelligentie <75
 Kinderen met een ontwikkelingsachterstand op meerdere ontwikkelingsgebieden
 Kinderen die langer dan 2 jaar de school niet hebben bezocht
 De ouders/verzorgers/begeleiders en onderwijsgeevenden van de bovengenoemde kinderen
 Het opzetten van een dependance van het Pedologisch Instituut in strategische districten om effectieve en efficiënte hulp te verlenen aan leerlingen, leerkrachten en ouders. Hierdoor zal gewerkt worden aan de kwaliteit en kwantiteit van het speciaal basisonderwijs.
 De totale raming van programma 80743 voor 2026 bedraagt **SRD 900.000,-**

82803 - Onderzoek voor verbetering secundair onderwijs

Het vernieuwde onderwijs systeem moet meegaan met de eisen van de tijd en moet in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030 “ en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG 4). In dit kader loopt er een lening van de IDB. Het bedrag voor 2026 bedraagt SRD 110.334.000,-
 De volgende algemene doelen zijn gesteld voor de onderwijshervorming:

- Een verbeterd onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt en relevant en toegankelijk is voor elke leerling die komt van de basisschool en gaat naar het secundair onderwijs (leerjaar 9 t/m 12);
- Een verbeterd curriculum, didactiek en toetsing dat aansluit op de SDG en betere kansen biedt voor de ontwikkeling van studenten van het voortgezet onderwijs;
- Capaciteitsversterking en professionalisering van schoolleiders en leerkrachten;
- Versterken en innoveren van de schoolorganisatie.

Bovenstaande doelen richten zich op een (internationaal) competente beroepsbevolking en worden ontwikkeld in het kader van de aangegane internationale samenwerkingsverdragen (o.a. CARICOM HRD strategy 2030).
 Onder programma 82803 zal ook het Skills for Growth Project worden uitgevoerd, waarvoor in november 2024 een leenovereenkomst is gesloten met de IDB Bank voor een totaalbedrag van USD 40 miljoen. In 2026 zal USD 4.2 miljoen (SRD 159.600.000,-) uit deze lening worden getrokken.
 Het Skills for Growth Project bestaat uit de volgende componenten:

- Strengthen the quality of English language instruction
- Strengthen the educational system’s ICT readiness and teachers’ digital skills
- Develop high-quality relevant TVET (Technical Vocational Education and Training) programs

De totale raming van dit programma bedraagt voor 2026 **SRD 269.934.000,-**

82903 - Studielening voor Hogeronderwijs

Het doel van de studielening is het financieren van studerenden in het voortgezet onderwijs op senioren niveau, het middelbaar onderwijs, beroepsonderwijs, het hoger beroepsonderwijs en de Adek Universiteit van Suriname. De studenten kunnen kiezen tussen verschillende vormen van financiering. Met het geleend bedrag wordt de student in staat gesteld om met minder financiële obstakels de studie binnen de vastgestelde tijd af te ronden.
 Het totaal begroot bedrag is vastgesteld op **SRD 15.000.000,-**

82904 - Studietoelagen voor beursalen in Hoger Onderwijs

Dit beleidsprogramma bestaat uit twee componenten te weten:

- a) Beursgelden voor studie in Suriname
- b) Kosten van verstrekte beurzen voor studie in het buitenland

	Aantal Studenten	Bedrag P/M \$/Euro	Totaal	Tegenw. in SRD	Totaal
Accommodatie					
Cuba	12	1.500	18.000	720.000	
Rusland	10	200	2.000	72.000	
SUB TOTAAL					792.000
Additionele Tegemoetkoming					
Cuba	10	125	1.250	50.000	
Servie	10	500	5.000	180.000	
Roemenie	10	100	1.000	36.000	
Rusland	10	100	1.000	36.000	
Azerbeidjan	30	100	3.000	108.000	
Marocco	10	100	1.000	36.000	
Turkeye	15	100	1.500	54.000	
Mexico	10	100	1.000	36.000	
Georgie	5	100	500	18.000	
Zwitserland	5	100	500	18.000	
Nieuw Zeeland	5	100	500	18.000	
Indonesie	5	100	500	18.000	
Zuid Korea	5	100	500	18.000	
SUB TOTAAL					626.000
Bankcommissie 0.5%					72.000
Telexkosten SRD 100 per overmaking					2.000
GENERAAL TOTAAL					1.492.000

De totale raming voor 2026 bedraagt **SRD 1.492.000,-**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
80719 Schoolvoeding	Behoeftige kinderen voorzien van voeding		Verwachte Realisatie van 80%	Dit programma wordt geëvalueerd en wellicht in aangepaste vorm voortgezet
80723 Vernieuwing onderwijsstelsel en verbetering kwaliteit van het onderwijs	Vernieuwing curriculum voor leerjaar 9 en 10 en een nieuwe boeken stelsel t.b.v. het voj en vos onderwijs als ook kwaliteitsverbetering bij studenten		Middelen aanwenden voor het uitvoeren van de onderwijsvernieuwing. Realisatie van 100%	In het kader van de onderwijsvernieuwingen is extra (les)materiaal nodig voor de onderwijsvernieuwingen, waarbij onder andere de curricula worden aangepast.
80726 Centrum Nascholing Suriname (CENASU)	Trainen van ambtenaren en onderwijsgeevenden		Training van leerkrachten in de vernieuwing 75%	Dit programma zal ervoor moeten zorgen dat ambtenaren en onderwijsgeevenden optimaal worden bijgeschoold
Programma: Subsidie en Bijdragen				
12603 Huisvesting in Internaten	Zorg dragen over de kinderen in het internaat en deze educatief begeleiden	Realisaties van 15%	Verwachte Realisatie 60%	Aantrekken gekwalificeerd kader, renovatie en uitbreiding van de internaten. Vervangen van interieur
82903 Studielening voor hoger onderwijs in Suriname	Stimuleren van studenten voor het volgen van hoger onderwijs d.m.v. een lening	Volledig bedrag ter beschikking gesteld	Volledig bedrag ter beschikking gesteld	Volledig bedrag ter beschikking gesteld
82904 Studietoelagen aan Bursalen in Hoger Onderwijs	Het bijdragen in de kosten van levensonderhoud voor studenten die in aanmerking komen voor een studiebeurs	Realisaties van 46%	Verwachte Realisatie van 70%	De studiebeurzen worden verder verstrekt om studenten in staat te stellen onderwijs te volgen
Programma: Primair(Basis) Onderwijs				
12704 Onderwijs Binnenland	Ontwikkelen en verbeteren van het onderwijs in het binnenland			Dat de geplande doelen en activiteiten gerealiseerd worden
80722 Opzetten Siencepark	Bevorderen en verbeteren van het onderwijs op GLO, VOJ, VOS en Hoger Onderwijs		Dat de geplande doelen en activiteiten gerealiseerd worden	

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	341.934	0	0	0
52	Donormiddelen	0	0	72.000	0	0	0
52105	Nederland donatie	0	0	72.000	0	0	0
54	Leningsopbrengsten	0	0	269.934	0	0	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	269.934	0	0	0

Toelichting:

Donormiddelen

52105 - Nederland donatie

In het jaar 2012 is de relatie tussen Suriname en Nederland stopgezet en daarmee is ook de beschikbaarstelling van de Verdragsmiddelen tijdelijk stopgezet. Bij de aanvang van deze Regering is de relatie hersteld en zullen de restant Verdragsmiddelen wederom beschikbaar worden gesteld voor de projecten. Voor het project Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname (FSS) is **SRD 72.000.000,-**

Leningsopbrengsten

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Het beleidsprogramma Ondersteuning voor Verbetering Secundair Onderwijs wordt door de IDB gefinancierd middels leningen met een totaal van **SRD 269.934.000,-**

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	379.483	379.483	444.882	489.370	538.308
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	376.983	376.983	442.132	486.345	534.980
610	Lonen en salarissen	0	0	346.208	346.208	380.829	418.912	460.803
611	Sociale premies	0	0	27.372	27.372	57.560	63.316	69.648
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	3.403	3.403	3.743	4.117	4.529
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.500	2.500	2.750	3.025	3.328
620	Inventaris	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transportmiddelen	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

Omschrijving	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO	Totaal
BNO	215	830	65	1.110
Grand Total	215	830	65	1.110

610 - Lonen en salarissen

De totale personeelskosten van het Directoraat Beroepsonderwijs voor het dienstjaar 2026 bedragen **SRD 346.208.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	309.502.900
61002	Vakantietoeslag	11.268.500
61003	Overwerk	36.000
61004	Bonussen en Gratificaties	430.300
61006	Vacatiegelden	17.700
61012	Detachering toelagen	28.400

61013	Functionele toelagen	2.724.300
61014	Persoonlijke toelagen	391.200
61015	Lesuren vergoeding	20.455.700
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	335.700
61017	Waarnemingstoelage	297.100
61018	Inconvenienten	12.500
61020	Telefoonvergoeding	42.900
61021	Representatievergoeding	32.800
61023	Vervoersvergoeding	77.400
61024	Overige vergoedingen	554.600
Totaal		346.208.000

611 - Sociale premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 13.617.000,- en de bijdrage aan het Staatsziekenfonds is SRD 13.755.000,-. De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 27.372.000,-** voor het dienstjaar 2026.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	13.617.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	13.755.000
Totaal		27.372.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Deze kosten zijn in totaal begroot op **SRD 3.403.000,-**. Er is getracht zo dicht mogelijk in de buurt te komen van de werkelijke bedragen rekening houdend met de prijsinflatie en de verhoogde kosten van de nutsvoorzieningen. Het onderhoud van de nieuwe machines die geïnstalleerd zijn in de praktijklokalen van het LBO zijn ook in dit bedrag inbegrepen.

De huisvesting van het directoraat is nog niet verbeterd. Er is nu wel een tekening voor het representatief maken van de werkruimten. De aanpassingen zullen worden doorgevoerd in dit begrotingsjaar.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	155.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	150.000
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	403.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	30.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	250.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	200.000
61238	Telefoon uitgaven	78.000
61240	Water	50.000

61241	Electriciteit	50.000
61246	Verzekering	5.000
61247	Schoonmaak	85.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	25.000
61272	Examenmateriaal	1.132.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	30.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	60.000
Totaal		3.403.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

De totale raming van deze kostensoort bedraagt **SRD 1.000.000,-**. Dit bedrag zal gebruikt worden voor de aanschaf van computers, kantoormeubilair enz. voor het personeel dat binnen dit begrotingsjaar bij het directoraat wordt toegevoegd. Bij de raming van de kosten is rekening gehouden met eventuele prijsstijgingen die zich nu en in de toekomst kunnen voordoen.

Automatisering en ICT

Het transparant maken van processen en daarmee de efficiëntie verhogen brengt met zich mee dat het directoraat verder gaat met de digitalisering van processen. Het streven is om de administratie in 2026 voor een groot deel te hebben gedigitaliseerd. De urenstaten en andere personele activiteiten die nu geautomatiseerd zijn gaan in een cloud omgeving om te voorkomen dat data verloren raakt.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	475.000
62004	Computers	325.000
62006	Netwerken	200.000
Totaal		1.000.000

621 - Transportmiddelen

In 2025 zijn naast de praktijklokalen nu ook praktijkcentra opgeleverd en overgedragen aan het directoraat. Deze praktijklokalen zijn voorzien van nieuwe machines. In het verlengde daarvan zullen de bijkomende werkzaamheden zoals controle, onderhoud, etc. van de machines routinematig plaatsvinden. Daarvoor is tenminste één voertuig een dringende vereiste.

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 1.500.000,-**

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.500.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	11.250	11.250	12.375	12.375	12.375
127	Primair (Basis) Onderwijs	0	0	3.750	3.750	4.125	4.538	4.991
12703	Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs	0	0	3.750	3.750	4.125	4.538	4.991
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	3.750	3.750	4.125	4.538	4.991
80744	Suriname National Training Authority (SNTA)	0	0	3.750	3.750	4.125	4.538	4.991
843	Institutionele versterking			3.750	3.750	4.125	4.538	4.991
84304	Professionalisering Docenten			3.750	3.750	4.125	4.538	4.991

Toelichting : Programma's

12703 - Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs

Bij deze kostencategorie worden de volgende activiteiten gecontinueerd:

- Het ontwikkelen van kwalificatie dossiers voor het LBO

Aan de hand van de kwalificatiedossiers twee curricula ontwikkelen

- Het verder verbeteren van het imago voor het beroepsonderwijs

Nieuw binnen deze categorie is:

- Het ontwikkelen en implementeren van een kwaliteitsmanagement en welzijnsplan:

Dit project is opgebracht vanwege het feit dat er binnen het Beroepsonderwijs geen kwaliteitsnormen gehanteerd worden. Uit informatie van het Directoraat Beroepsonderwijs is verder gebleken dat er leerlingen in het VBO en MBO zijn met psychische-, ontwikkelings-, leer-, en gedragsproblemen. Er zijn ook leerkrachten met psychosociale problemen. De oorzaken van deze problemen zijn divers. In de meeste gevallen heeft het betrekking op thuis- en schoolfactoren.

De algemene doelstelling van dit project is: het samenstellen van een kwaliteits- en welzijn beleidsplan in het schooljaar 2025-2026, met de intentie een kwaliteitsmanagementsysteem te implementeren, waarmee er aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van het onderwijs en welzijn van leerlingen/ studenten/docenten, dat impact zal hebben op het optimaliseren van de onderwijsleerresultaten.

De totale raming van programma 12703 voor 2026 is **SRD 3.750.000,-**

80744 - Suriname National Training Authority (SNTA)

Suriname heeft zich gecommitteerd aan de vestiging van de Suriname National Training Authority (SNTA). Een van de belangrijkste doelen van de SNTA is het certificeren van personen en (in)formele onderwijsinstanties volgens Caribische standaarden. Voor 2026 is er voor de SNTA een bedrag van **SRD 3.750.000,-** opgebracht. Dit bedrag is nodig om operationele kosten van het instituut te betalen. Hieronder vallen de lonen van de medewerkers, het onderhouden van het gebouw en terrein alsmede de nutsvoorzieningen. Het streven blijft dat SNTA op een bepaald moment over eigen middelen zal beschikken, waardoor subsidie niet meer nodig is.

84304- Professionalisering docenten.

Professionalisering van leerkrachten is een nieuw programma voor het directoraat Beroepsonderwijs. De motivatie hiervoor ligt in het feit dat 60% van de leerkrachten on- of beperkt bevoegd zijn. Er zullen bijscholingsprogramma's uitgevoerd worden om het aantal van on- of bevoegden met 25% terug te brengen in dit begrotingsjaar. Naast deze zorg komt het directoraat met een tekort aan WTB, electrotechniek, constructie, spaans, natuurkunde en wiskunde leerkrachten. Om het tekort weg te werken zullen LOBO en het IOL speciale programma's moeten ontwikkelen om versneld de bevoegde leerkrachten in het onderwijs te krijgen. De raming van dit programma voor 2026 bedraagt **SRD 3.750.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
80744 Suriname National Training Authority	Opleiden en trainen van personen voor de arbeidsmarkt		Certificering van opleidingen opgestart	Bedrijven worden gecertificeerd
Programma: Primair (Basis) Onderwijs				
12703 Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs in Suriname	Project om het beroepsonderwijs te versterken en faciliteiten op te zetten (STES)	Curriculum team samengesteld en profielen met het bedrijfsleven afgestemd	- 7 kwalificatiekaders en curricula ontwikkeld - 3 beurzen georganiseerd - 2 paneldiscussies gehouden - introductie van beroepenweek	- 7 kwalificatiekaders en curricula worden extra ontwikkeld - beurzen worden georganiseerd - infofilmmpjes - introductie van Beroepenweek
84304 Professionalisering docenten			Beleidsplan ontwikkeld, trainingstrajecten geïdentificeerd	Professionaliserings-trajecten opgestart evenals versnelde opleidingen

Directoraat Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	48.858	48.858	53.744	59.119	65.031
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	46.456	46.456	51.102	56.213	61.834
610	Lonen en salarissen	0	0	40.450	40.450	44.495	48.945	53.839
611	Sociale premies	0	0	3.381	3.381	3.719	4.091	4.500
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	2.625	2.625	2.888	3.177	3.495
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.402	2.402	2.642	2.906	3.197
620	Inventaris	0	0	902	902	992	1.091	1.200
621	Transportmiddelen	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**De totale personeelskosten voor het dienstjaar 2026 bedragen **SRD 40.450.000,-****610 - Lonen en salarissen**

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	28.707.300
61002	Vakantietoelage	2.578.500
61004	Bonussen en Gratificaties	660.500
61013	Functionele toelagen	1.119.700
61014	Persoonlijke toelagen	27.300
61015	Lesuren vergoeding	6.651.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	41.000
61021	Representatievergoeding	4.700
61023	Vervoersvergoeding	27.000
61024	Overige vergoedingen	633.000
Totaal		40.450.000

611 - Sociale premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 1.367.000,- en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds SRD 2.014.000,-.

De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 3.381.000,-** voor het dienstjaar 2026.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.367.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.014.000
Totaal		3.381.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De totale kosten voor het gebruik van goederen en diensten zijn voor 2026 geraamd op **SRD 2.625.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	55.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.600.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	200.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	100.000
61247	Schoonmaak	195.000
61251	Voeding	135.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	140.000
61287	Seminars en workshops	200.000
Totaal		2.625.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De totale raming van deze kostensoort bedraagt voor het dienstjaar 2026 **SRD 902.000,-**. Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor: computers, kantoormeubilair, schoolinrichting, etc.

Automatisering en ICT

Om de verschillende afdelingen efficiënter en effectiever te laten functioneren is het noodzakelijk om de ICT technologie te incorporeren binnen de werkzaamheden.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	352.000
62004	Computers	350.000
62006	Netwerken	200.000
Totaal		902.000

621 - Transportmiddelen

Het direktoraat Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs is sinds medio 2023 operationeel. Voor een adequate uitvoering van haar taken is nauw contact met actoren binnen het Hoger Onderwijs onontbeerlijk. In 2026 zal dit direktoraat derhalve een voertuig aanschaffen.

De raming van dit kostensoort bedraagt voor 2026 **SRD 1.500.000,-**

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.500.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	385.117	385.117	423.629	465.993	512.592
602	Institutionele Versterking	0	0	8.750	8.750	9.625	10.588	11.647
60202	Institutionele versterking	0	0	500	500	550	605	666
60206	Capaciteitsversterking	0	0	8.250	8.250	9.075	9.983	10.981
829	Hoger Onderwijs	0	0	376.367	376.367	414.004	455.405	500.945
82901	Anton de Kom Universiteit van Suriname	0	0	357.617	357.617	393.379	432.717	475.988
82902	Stichting Polytechnic College Suriname	0	0	18.750	18.750	20.625	22.688	24.957

Toelichting : Programma's

60202 - Institutionele versterking

Het Ministerie ondersteunt 5 HO – instellingen, die vanwege hun werkzaamheden een relevante bijdrage leveren aan het onderwijsbeleid van het ministerie. In 2026 zal dit programma aan een grondige evaluatie onderworpen worden en waar nodig zullen beleidskaders voor verstrekking van de subsidie worden opgesteld. Het geraamd bedrag voor 2026 bedraagt **SRD 500.000,-**

60206 - Capaciteitsversterking

Het bevorderen van een duurzame verbetering van de kwaliteit van het hoger onderwijs in Suriname door middel van gerichte ontwikkeling en ondersteuning van onderwijsinstellingen, docenten en studenten, teneinde de aansluiting op international standaarden te versterken, de onderwijskwaliteit te verhogen, alsook de inzetbaarheid van afgestudeerden op de nationale en international arbeidsmarkt.

De raming voor het jaar 2026 bedraagt **SRD 8.250.000,-**

82901 - Anton de Kom Universiteit van Suriname

De Universiteit van Suriname is een rechtspersoon belast met wetenschappelijk onderzoek. Deze instelling bestaat uit de volgende faculteiten, te weten:

De faculteit der Maatschappij Wetenschappen;

De faculteit der Medische Wetenschappen;

De faculteit der Technologische Wetenschappen;

De faculteit der Juridische Wetenschappen

De faculteit Wis- en Natuurkundige Wetenschappen

De faculteit der Humanoria

De subsidie zal niet meer ongebonden worden verleend, maar binnen duidelijke subsidiekaders.

Voor het dienstjaar 2026 is een totaalbedrag van **SRD 357.617.000,-** begroot.

Subsidie beleid HO instellingen

In 2026 wordt het subsidiebeleid ten aanzien van alle in aanmerking komende HO instellingen drastisch gewijzigd. De presentatie van jaarrekeningen zal als absolute voorwaarde gelden alvorens er voor elk daaropvolgend jaar wordt begroot. De bekostiging van het hoger onderwijs is opgenomen in de wet Hoger Onderwijs. Uitvoeringsbesluiten zullen richtinggevend zijn voor wat betreft de uitgaven van het ministerie ten aanzien van het hoger onderwijs. Voorts wordt gewerkt aan de subsidiesubsidie, met andere woorden, de student financiering zal meer prioriteit genieten.

Raad van Toezicht

In het hoger onderwijs kennen wij verschillende raden van toezicht. Dit is ook een kostenpost. Het verdient aandacht om via rapportages te iken wat het rendement is van deze raden. De profielen dienen scherper te worden gemaakt. Een duidelijk beleid maken op dit vlak verdient eveneens hoge prioriteit.

Stichtingen en bestuursvormen

Hiernaast kent de universiteit ook een aantal instituten (stichtingen), waarvan het CELOS, het MWI en het IGSR de belangrijkste zijn. Door het MinOWC wordt tot nog toe op grond van de door de Universiteit ingediende stukken een kwartaal subsidie toegekend, teneinde tegemoet te komen in de exploitatiekosten. Er zal ook hierop duidelijk beleid gemaakt moeten worden.

82902 - Stichting Polytechnic College Suriname

De stichting Polytechnic College verzorgt beroepsgerichte opleidingen, die moeten leiden tot het afleveren van technici. Behalve opleidingen biedt het PTC ook trainingen en cursussen aan. De subsidie aan het PTC zal in het komend jaar ook nader geëvalueerd worden en voortaan binnen een duidelijk subsidiekader worden verstrekt. Belangrijk is dat het beroepsonderwijs een duidelijkere rol krijgt in de samenleving. Het vormt de ruggegraat van de arbeidsontwikkeling en de nodige investering in deze sector is van eminent belang. De raming voor het jaar 2026 bedraagt **SRD 18.750.000,-**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
60202 Institutionele versterking aan hoger en wetenschappelijk onderwijs instellingen	Financieel bijdragen aan diverse HWO instellingen			Het subsidiebeleid wordt nader bekeken en waar nodig aangepast
82901 ADEK Universiteit van Suriname	Personeelskosten en een deel van de exploitatie worden gesubsidieerd	Realisatie van 95%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Evenals voorgaande jaren zal door het Min van OWC worden bijgedragen in de exploitatie kosten
82902 Stichting Polytechnische College	Personeelskosten en een deel van de exploitatiekosten worden gesubsidieerd		Personeelskosten en een deel van de exploitatiekosten worden gesubsidieerd	Verdere subsidie verlening. Ook hier zal na de toetsing van de subsidieaanvraag door het MinOWC worden bijgedragen in de exploitatiekosten
60206 Capaciteitsversterking Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs	Duurzame verbetering van de kwaliteit van het HO in Suriname			Ondersteuning van onderwijsinstellingen, docenten en studenten

Afdeling 13. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid

Directoraat Volksgezondheid

Algemeen deel

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VW&A) heeft, in lijn met het Regeerakkoord 2025–2030 en de beleidsagenda van het Nationaal Strategisch Plan Gezondheid (NSPH) 2019–2028, vijf strategische pijlers vastgesteld. Deze pijlers zijn gericht op het versterken van de volksgezondheid, het bevorderen van menswaardige arbeid en het verbeteren van welzijn en inclusieve zorg. Gezondheid, arbeid en welzijn zijn onlosmakelijk verbonden met de duurzame ontwikkeling van Suriname en staan, mede door recente economische en sociale transitie, stevig verankerd op de nationale agenda.

Preventie vormt de kern van het beleid. Met structurele gezondheidsbevordering, toegankelijke voorlichting en vroegtijdige interventies wordt gestreefd naar een gezondere bevolking en het terugdringen van vermijdbare ziekten. Tegelijkertijd waarborgt het zorgsysteem dat burgers, wanneer zorg noodzakelijk is, tijdig en dicht bij huis toegang hebben tot kwalitatieve en betaalbare diensten. Deze geïntegreerde benadering, waarin eerstelijnsvoorzieningen, regionale ziekenhuizen en andere instellingen optimaal samenwerken, ondersteunt de ambitie van een duurzaam, inclusief en veerkrachtig gezondheidssysteem.

Sinds 2019 zijn belangrijke stappen gezet in de modernisering van het zorgstelsel, onder andere met de ontwikkeling van digitale registratiesystemen die de basis vormen voor datagedreven beleidsontwikkeling. Deze digitalisering, aanvankelijk in de eerstelijnszorg, breidt zich gefaseerd uit naar andere onderdelen van het systeem. Ook is gewerkt aan het versterken van de primaire gezondheidszorg, waaronder de samenwerking en informatiedeling tussen de Regionale Gezondheidsdienst (RGD) en de Medische Zending (MZ).

Het traditionele biomedische zorgmodel, dat decennialang het Surinaamse zorgstelsel domineerde en vooral gericht was op diagnose en behandeling, heeft bijgedragen aan het terugdringen van infectieziekten en een hogere levensverwachting. De beperkingen van dit model worden echter steeds duidelijker:

- Het is voornamelijk ziektegericht in plaats van gezondheidsgericht, met te weinig aandacht voor preventie en gezondheidsbevordering.
- Het houdt onvoldoende rekening met sociale determinanten van gezondheid, zoals leefomgeving, armoede en educatie.
- Het leidt tot hoge zorgkosten en fragmentatie, wat de toegankelijkheid en duurzaamheid van het systeem onder druk zet.

Het NSPH 2019–2028 zet daarom in op de transitie naar een mensgericht en geïntegreerd zorgmodel, gebaseerd op Primary Health Care (PHC). Dit model legt de nadruk op preventie, gelijkwaardige toegang, solidariteit en intersectorale samenwerking en vormt daarmee een duurzaam fundament voor de volksgezondheid in Suriname. Deze koers sluit aan bij de internationale agenda's van WHO en PAHO, die pleiten voor geïntegreerde, mensgerichte zorgmodellen waarin sociale determinanten centraal staan en gemeenschappen een actieve rol hebben.

De periode 2020–2025, gekenmerkt door de COVID-19-pandemie en daaropvolgende economische schokken, heeft de druk op het zorg- en arbeidssysteem ongekend vergroot. Deze dynamiek benadrukt de noodzaak van herijking van beleidsprioriteiten, met een focus op weerbaarheid, brede toegankelijkheid en duurzame innovatie.

Daarnaast blijven instellingen zoals het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG), de RGD en de MZ onmisbare schakels om in alle regio's een basispakket aan preventieve, curatieve en promotieve zorg te

garanderen. Het ministerie erkent ook dat arbeidsomstandigheden, sociaal welzijn en economische participatie intrinsiek verbonden zijn met gezondheid en productiviteit. Dit vraagt om geïntegreerd beleid dat zowel gezondheid als welzijn structureel versterkt en zo de veerkracht en economische weerbaarheid van de samenleving vergroot.

In lijn met het “Health in All Policies”-kader van de WHO en de SDG3-doelstellingen, worden gezondheid, welzijn en arbeidsveiligheid systematisch geïntegreerd in besluitvorming over onder meer onderwijs, infrastructuur, huisvesting en landbouw. Vanaf 2026 worden interdepartementale beleidsdialogen en gezamenlijke monitoringsmechanismen opgezet, met jaarlijkse evaluaties om de effectiviteit te meten. Deze aanpak bevordert beleidscoherentie, voorkomt overlap en maximaliseert de impact van publieke investeringen op gezondheid en sociaal-economische ontwikkeling.

Strategische pijlers 2026

In 2026 ligt de nadruk op de verdieping van de hervormingen die sinds 2019 zijn ingezet. De vijf strategische pijlers dragen gezamenlijk bij aan een duurzaam, mensgericht gezondheidssysteem, versterkte arbeidsstructuren en inclusief welzijn.

Pijler 1: Universeel mensgericht gezondheidssysteem

De eerstelijnszorg wordt versterkt en geïntegreerde zorgketens worden verder uitgebreid. Hierdoor hebben alle burgers, ongeacht locatie of sociaaleconomische positie, toegang tot kwalitatieve zorg. Er wordt specifiek geïnvesteerd in sterke gezondheidszorgorganisaties die gedurende de hele levensloop uitgebreide en geïntegreerde zorg leveren, zowel in stedelijke gebieden als in het binnenland.

Pijler 2: Preventie en toegankelijke zorg

Preventieve zorg en de reductie van ziekten en sterfte blijven prioriteiten. De toegankelijkheid en bereikbaarheid van zorg worden verbeterd door het versterken van instellingen als RGD, MZ, BOG en PCS, de uitbreiding van spoeddiensten en regionale ziekenhuizen, en het verruimen van openingstijden van bepaalde gezondheidscentra.

Binnen deze pijler krijgt moeder- en kindzorg bijzondere aandacht. Suriname behoort tot de vijf landen in het Caribisch gebied met de hoogste sterftecijfers onder moeders en pasgeborenen. In 2017 bedroeg de moedersterfte 139,8 per 100.000 levendgeborenen en de neonatale sterfte 15,9 per 1.000 levendgeborenen – aanzienlijk boven de regionale doelstellingen voor 2030 (30 en 7 respectievelijk). Dit benadrukt de urgentie van investeringen in hoogwaardige, toegankelijke en tijdige zorg tijdens zwangerschap, bevalling en de postnatale periode, evenals in interventies ter bevordering van de gezondheid van pasgeborenen.

Pijler 3: Menselijke hulpbronnen en innovatie

Het ministerie investeert in het aantrekken, behouden en opleiden van competente zorgprofessionals. Technologie, digitale registratiesystemen en data-analyse worden ingezet voor efficiëntere processen, betere besluitvorming en continue kwaliteitsverbetering. Een robuust, geïntegreerd gezondheidsinformatiesysteem ondersteunt evidence-based besluitvorming en optimaliseert de dienstverlening.

Pijler 4: Duurzame en rechtvaardige financiering van zorg

Er wordt gewerkt aan een financieringssysteem dat universeel, transparant en efficiënt is. De middelen worden ingezet op basis van solidariteit en gelijkheid, met extra aandacht voor kwetsbare groepen. Het beleid bevordert

een rationeel gebruik van diensten, medicijnen en technologieën, zodat kosten beheersbaar blijven en zorg voor iedereen toegankelijk is.

Pijler 5: Sterk leiderschap en governance

Het ministerie bevordert de actieve betrokkenheid van alle stakeholders, publiek en privaat, in de besturing van het gezondheidssysteem. Monitoring, evaluatie en transparante besluitvorming creëren een continue cyclus van verbetering. Governance principes zoals integriteit, gelijkheid en professionaliteit staan centraal, ondersteund door gekwalificeerde technische expertise.

Algemeen deel

Arbeidsmarkt

Ten aanzien van het arbeidsmarktbeleid als belangrijk onderdeel van het sociaal-economisch beleid voor de komende periode heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VW&A) in 2019 een aanvang gemaakt met een bewust planmatige aanpak van de beleidsmaatregelen op basis van ‘Result Based Management’ (RBM). Langs deze lijnen zal in het dienstjaar 2026 de uitvoering van het IDB programma ‘Labourmarket Alignment with New Industries’ . Binnen dit project staan cruciale activiteiten gepland zoals het moderniseren en upgraden van de afdeling Directe Bemiddeling, de opzet van het arbeidsmarktinformatiesysteem (Labour market information system) en de uitvoering van Training for employment waarin trainingen in toerisme en ICT zullen worden aangeboden aan 500 personen die meteen zullen worden gelinked aan een werkgever. Inherent aan de uitvoering van dit programma is de renovatie van de benedenruimte zodat de afdelingen van Arbeidsmarkt m.n. de afdelingen die relevant zijn voor de uitvoering van dit programma, zullen worden ondergebracht.

Het arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid wordt geïmplementeerd met ondersteuning van de aan haar ter beschikking gestelde werkarmen: de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE), Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC) en de Raad voor de Coöperatie Wezen (RACO).

In het jaar 2026 zal aan de integrale aanpak van werkgelegenheid gestalte worden gegeven. De dienstverlening van de dienst Arbeidsbemiddeling zal verder worden geprofessionaliseerd. Werkzoekenden zullen tevens begeleid worden naar vakopleidingen en andere trainingsmogelijkheden. Verder zal aan deze dienst meer bekendheid worden gegeven. Ook zal de Memorandum of Understanding welke is getekend met het ministerie van Sociale zaken en Volkshuisvesting (SOZAVO) welke als doel heeft de samenwerking tussen VW&A en Sozavo te concretiseren en te intensiveren teneinde een goede stroomlijning tussen activeringsmaatregelen met sociale uitkeringen, hetgeen vereist dat uitkeringsgerechtigden actief op zoek gaan naar een baan door tussenkomst van VW&A, met name de afdeling Directe Bemiddeling, geevalueerd worden en zal aan de uitvoering meer diepgang gegeven worden.

Om kwetsbare groepen zoals vrouwen, jongeren, mensen met een beperking en personen in verafgelegen gebieden nieuwe toekomstperspectieven aan te bieden zal er in breder verband samengewerkt worden met de relevante stakeholders om dit problematiek gezamenlijk op te lossen. Eveneens zullen de arbeidsmarkt kwalificaties (“hard skills en soft skills”) van werkloze en werkzame personen uit arme huishoudens versterkt worden via met name het project Wroko foe Mek Moni.

Ook zal gewerkt worden aan institutionele en capaciteitsversterking van de werkarmen en de verbetering van de efficiëntie van de exploitatie van de instituten. Hierbij zal de decentralisatie van trainingen sterk ter hand genomen worden.

Juridische- en Internationale zaken (JIZ)

De zorg voor de arbeidsverhoudingen is één van de kerntaken van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VW&A) en is gekoppeld aan de productiviteit en weerbaarheid van de economie en de samenleving. De activiteiten op dit vlak zijn gerelateerd aan verschillende departementsonderdelen, maar in hoofdzaak hebben de beleidsactiviteiten van het Onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken betrekking op dit beleidsgebied.

De verantwoordelijkheden van dit departementsonderdeel staan in relatie tot enkele bijzondere taken van het directoraat Welzijn en Arbeid zoals vastgelegd in het Besluit Taakomschrijving Departementen, met name:

- a. Het beleid ten aanzien van de verhouding tussen werkgevers en werknemers en het toezicht op de naleving van wettelijke bepalingen ter zake;
- b. het toezicht op de naleving van wettelijke regelingen inzake de arbeidsbescherming c.q. de arbeidsinspectie;
- c. het toezicht op wettelijke bepalingen inzake arbeidsbemiddeling;
- d. het onderhouden van contacten met en het toezicht op de naleving van wettelijke bepalingen inzake werknemers- en werkgeversorganisaties en het bevorderen van goede arbeidsverhoudingen.

Volgens Regeerakkoord “Samen op weg naar een sociaal rechtvaardige, welvarende Surinaamse samenleving-NDP-NPS-ABOP-PL-A20-BEP” zal een voortdurende constructieve dialoog zijn met de gemeenschap landelijk, zowel op district- als ressortniveau, zodat er weer onderling begrip en vertrouwen groeit, zoals dat hoort onder goed bestuur. Er zal gewerkt worden in een goed public-private partnerschap, met het bedrijfsleven, de vakbeweging, en met de religieuze en maatschappelijke organisaties zoals voor jongeren, vrouwen, gepensioneerden, mensen met een beperking en mensen in nood. Via overlegstructuren zal dit partnerschap een duurzaam karakter krijgen

Het Onderdirectoraat JIZ zal zich in zijn werk met betrekking tot het bovenstaande, laten leiden door de **ILO Verklaring inzake Sociale Rechtvaardigheid voor een Billijke Mondialisering**, aangenomen door de werkgevers, werknemers en de overheden van de ILO-lidlanden in 2008. Deze verklaring heeft als doelstelling het bevorderen van de werkgelegenheid door een duurzame institutionele en economische omgeving, sociale beschermingsmaatregelen, sociaal dialoog en tripartisme en respect voor de fundamentele arbeidsprincipes en -rechten. Met betrekking tot dit laatste wordt voortgebouwd op de **ILO Verklaring inzake de Beginselen en Principes op de Werkplek** van 1999. In de verklaring van 2008 wordt gerefereerd aan de **Tripartiete Verklaring van Principes aangaande Multinationale Ondernemingen en Sociaal Beleid (1977)** welke relevant en een actueel onderwerp is bij de tripartiete besprekingen in de Raad van Beheer van de ILO. Tegelijkertijd dient als leidraad de **ILO Global Jobs Pact** welke unaniem door de tripartiete partners in 2009 werd aangenomen. Deze legt de nadruk op herstel uit (de) economische crisis gebaseerd op investeringen, werkgelegenheid en sociale bescherming.

Bij de formulering van de beleidsactiviteiten voor het onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken gelden voorts de door de Verenigde Naties nieuw aangenomen **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 2030** als hoofdleidraad.

Goal nummer 8 heeft in het bijzonder betrekking op "het bevorderen van aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en menswaardig werk (**Decent Work**) voor allen". Dit ontwikkelingsdoel is bedoeld om een sterkere koppeling en harmonisering te bewerkstelligen tussen economische groei en Decent Work, die geen tegenovergestelde maar juist met elkaar overeenkomende en elkaar versterkende belangen nastreven. Met betrekking tot het bovenstaande zijn relevant de volgende SDG-subdoelen:

- a. Het stimuleren van waardig werk voor alle mannen en vrouwen, inclusief jongeren en personen met een beperking en gelijke beloning voor gelijkwaardig werk (subdoel 8.5);
- b. de substantiële reductie van het aantal jongeren dat niet in werkgelegenheid, educatie of een training is betrokken (subdoel 8.6);
- c. het nemen van onmiddellijke en effectieve maatregelen om dwangarbeid, moderne slavernij en mensenhandel uit te bannen en het verbod en eliminatie van de ergste vormen van kinderarbeid te waarborgen (8.7);
- d. het beschermen van rechten van werkenden en het bevorderen van een veilige werkomgeving voor alle werknemers, inclusief migrerende werknemers (migrant workers) in het bijzonder de vrouwen, en die betrokken bij niet gereguleerd werk (precarious employment; 8.8).

De activiteiten van het onderdirectoraat zijn ook geconcentreerd rond activiteiten uit het **Decent Work Country Programme Suriname** 2023-2026 en de aanneming van een derde Decent Work Country Programme Suriname.

De beleidsactiviteiten van Juridische en Internationale Zaken zullen worden uitgevoerd volgens een geïntegreerde werkmethode van de vier afdelingen waaruit het bestaat: Bureau Wetgeving, Internationale Zaken en Registratie Collectieve Arbeidsovereenkomsten en Afdeling Vergunningen Intermediairs. Extern zal ook overleg zijn met de onderdirectoraten en andere entiteiten op het ministerie en andere afdelingen buiten het ministerie en met de sociale partners. Het onderdirectoraat zal een overlegsysteem in stand houden met de sociale partners, voor een deel via de Vaste Commissie ILO in het Arbeidsadviescollege. In 2026 zal het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VW&A) voortgaan om het concept van ‘Decent work en economische groei’ verder gestalte te geven. Nadruk zal onder meer liggen op:

1. Banen, Productiviteit en duurzame groei;
2. Bestaanszekerheid, menselijk kapitaal en skills;
3. Arbeidsmarktbestuur en arbeidsrechten.

ONDERDIRECTORAAT ARBEIDSINSPECTIE

De taken van de Arbeidsinspectie zijn geregeld in de Wet Arbeidsinspectie en hebben in het kort betrekking op toezicht op de naleving van de arbeidswetgeving, het verschaffen van inlichtingen en het geven van technische adviezen en het rapporteren van in de wetgeving geconstateerde hiaten alsmede het uitvoeren van onderzoeken, controles of enquêtes en voorstellen doen t.a.v. veiligheidsaspecten, aanmanen.

Met de technische ondersteuning van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) is overgegaan tot de uitvoering van een Decent Work Country Programma in Suriname. In het concept van ‘decent work’ staan centraal de positie van de werkende mens, respect voor de fundamentele arbeidsrechten en standaarden, de bevordering van goede arbeidsverhoudingen en maatregelen om verbeteringen te bewerkstelligen in werkgelegenheid en productiviteit; ordening en regulering op het loonvlak en veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie verder worden vergroot en versterkt. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie worden verbeterd en geautomatiseerd. In 2024 zijn er reeds voorbereiding getroffen om de processen en geldende procedures te evalueren en aan te passen. In 2022 werd na 13 jaren een aanvang gemaakt met de Basis Opleiding tot Junior Arbeidsinspecteur en in juni 2023 is de opleiding afgerond. Alle 24 aspirant arbeidsinspecteurs hebben de basis opleiding en de BAVP opleiding met succes afgerond. Nadat de 24 aspiranten de basisopleiding tot junior arbeidsinspecteurs hebben afgerond, is er een nieuwe groep aspiranten aangetrokken. Dit is nodig omdat het directoraat Arbeidsinspectie de gewenste capaciteit nog niet heeft behaald. In de komende periode zal de Arbeidsinspectie zich toeleggen op verbetering van de output, verbetering van haar imago, decentralisatie en verbeterde huisvesting. Bij het 2^e kwartaal van het begrotingsjaar 2025 moet de verhuizing naar een betere huisvesting voor de dependance Arbeidsinspectie Nickerie een feit zijn. Voor de komende sectoren zoals de “Oil and Gas” zal de Arbeidsinspectie voor het begrotingsjaar 2026 veel meer moeten richten op het toezicht en trainingen voor de inspecteurs zowel door lokale en externe experts van de “Oil and Gas” sector. De Arbeidsinspectie zal hiervoor getraind en voorbereid moeten worden voor de inspectie werkzaamheden met de nodige logistieke randvoorwaarden.

Het beleidsplan van de Arbeidsinspectie legt de nadruk op het optimaliseren van de inspecterende/controleerende activiteiten. Zowel preventie als repressie van overtredingen van voornoemde bepalingen staan hierbij centraal.

Prioriteiten voor het dienstjaar 2026 zijn :

I. Het verder versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie in het kader van de dienstverlening en handhaving

a. Versterken Arbeidsinspectie

Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie worden verbeterd en geautomatiseerd. De Arbeidsinspectie zal haar capaciteit vergroten middels het digitaliseren en meteen grondig opschonen en actualiseren van haar bedrijvenbestand met gebruikmaking van een geautomatiseerd systeem, computers en training van de inspecteurs, medewerkers van de afdeling automatisering en de administratie. Hiervoor zal de verouderde computers vervangen moeten worden. Gesprekken en inventarisatie van de huidige processen zijn intussen al besproken met de E-Government. Er zal gewerkt worden aan een Digitaal Management Systeem (DMS), waardoor de gang van zaken gemonitord kunnen worden.

Hierdoor wordt de dienstverlening van de Arbeidsinspectie verbeterd en versneld. In dit kader moeten geldende procedures en richtlijnen steeds worden geëvalueerd en/of aangepast en de arbeidsinspecteurs steeds worden getraind.

De Arbeidsinspectie heeft een vergroting van de verantwoordelijkheid en verzwarende van de taken meegemaakt door de toename en mate van handhaving van de verschillende arbeidswetten.

De huidige bemensing van de organisatiestructuur van de Arbeidsinspectie is niet afgestemd op het dragen van haar – over de jaren heen – steeds groter wordende verantwoordelijkheid. Voor het Juridisch Bureau van de

Arbeidsinspectie zal er ook meer juristen aangetrokken moeten worden, aangezien de ingekomen klachten, meldingen, loonvorderingen etc steeds toenemen. In 2026 zal de herwaardering en verdere uitwerking als te zijnde een Directoraat een feit moeten zijn.

b. Decentralisatie

Decentralisatie heeft tot doel de dienstverlening van de Arbeidsinspectie dichter naar de bevolking in de districten en het binnenland te brengen. Hiervoor is het noodzakelijk dat er dependances worden opgezet en dat er nauw samengewerkt zal moeten worden met de overige overheidsorganisaties in die gebieden. Hierbij is ook belangrijk de versterking en uitbreiding van de Arbeidsinspectie Client Contact Center met daarin een Info-Balie bij de diverse districten.

c. Verbetering infrastructuur

De toenemende verantwoordelijkheid van de Arbeidsinspectie eist wel dat de capaciteit van de arbeidsinspectie verder moet worden versterkt en dat zij beschikt over een goed hoofdkantoor en overige kantoorpanden voor de dependances alsmede dienstwoningen voor te detacheren ambtenaren. Essentieel voor de beleidsuitvoering is ook de voorziening van de benodigde gebruik- en verbruiksgoederen. Tevens is het nodig te beschikken over een goed wagenpark, een goede regeling voor het inzetten van het privé vervoermiddel t.b.v. de dienst, meetapparatuur, communicatiemiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en vakliteratuur. In het dienstjaar 2026 zal getracht worden om voorbereidingen te treffen voor een onderkomen die voldoet aan de minimale eisen en randvoorwaarden voor een moderne en veilige werkplek.

d. Training en begeleiding

Dit aspect heeft tot doel de kwaliteit van de dienstverlening van de arbeidsinspecteurs en overige medewerkers op het gewenste peil te houden c.q. te brengen. Eveneens zullen er korte trainingen worden verzorgd voor het op effectieve wijze uitoefenen van toezicht op nieuwe wetgeving en aankomende sectoren zoals “Oil and Gas”. Tevens zal aandacht besteed worden aan de training van derden die zullen dienen als mankracht van de in te stellen Veiligheid, Gezondheid en Welzijn Commissies. In 2023 is er reeds een aanvang gemaakt met het versterken van de afdeling BOT. Eveneens zijn er ook al gesprekken gaande met Arbeidsinspectie Nederland voor een samenwerking.

e. Handhaving

Met de aanpassing van het minimumuurloon en de aanname van diverse arbeidsgerelateerde wetten zal de controle bij bedrijven verder opgevoerd worden. De controle op een veilige werkplek en Decent Work voor werknemers zal eveneens verscherpt en opgevoerd worden voornamelijk bij vreemdelingen en uitzendkrachten. Het snelrecht systeem zal ook verder worden uitgebreid met de overige arbeidswetten. Snelrecht is een snelle manier om overtreders te berechten in een korte tijd bestek. Om snelrecht volledig te kunnen toepassen dienen alle wetten te zijn opgebracht bij de Algehele boete lijst van het Ministerie van Justitie en Politie. Dit proces loopt heel moeizaam.

II. Het (her)vestigen van de autoriteit/integriteit van de Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie zal geen bijdrage kunnen leveren aan de creatie van een cultuur van bedrijfsveiligheid en preventie als zij niet met autoriteit kan optreden. In dit kader dient het imago van de Arbeidsinspectie te worden verbeterd. Er zal gewerkt worden aan een verhoogde voorlichting met betrekking tot de inspectie werkzaamheden van de arbeidsinspectie en ook de interne discipline

Welzijn

Het welzijnsbeleid neemt een belangrijke plaats in in de nieuwe regeringsconstellatie. Conform het regeerakkoord zal de regering onder het sociaal beleid specifieke uitvoeringsprogramma's uitvoeren met betrekking tot welzijn door productieve arbeid gericht op burgers onder de armoedegrens, schoolverlaters en jongeren in probleemsituaties. De uitvoeringsprogramma's dienen ook gericht te zijn op toegang tot onderwijs en buitenschoolse programma's. Inclusie en maatschappelijke participatie van alle Surinamers is een kernwaarde en leidraad van het nieuwe regeerbeleid.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	236.038	236.038	259.642	285.605	313.085
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	230.038	230.038	253.042	278.345	305.099
610	Lonen en salarissen	0	0	156.000	156.000	171.600	188.760	206.555
611	Sociale premies	0	0	14.738	14.738	16.212	17.833	19.616
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	57.000	57.000	62.700	68.969	75.867
616	Sociale uitkeringen	0	0	2.300	2.300	2.530	2.783	3.061
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	6.000	6.000	6.600	7.260	7.986
620	Inventaris	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transportmiddelen	0	0	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 156.000.000,-**.

Het aantal bij de Directie en Centrale Administratie, het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg en de dienst Dermatologie tewerkgestelde landsdienaren bedraagt volgens het salarisreCAP per eind juni 2026, **638** personeelsleden, zijnde **452** van het vrouwelijke geslacht en **186** personen van het mannelijke geslacht. Zowel de verwachte instroom middels overplaatsingen en werving van nieuw personeel als de uitstroom van personeelsleden als gevolg van pensioen, overplaatsingen naar andere ministeries, ontslag op eigen verzoek, eventuele sterfgevallen zullen leiden tot een gewijzigd personeelsbestand van het ministerie in de toekomst. (De informatie moet nog bijgewerkt worden, nog niet alle info binnen)

Genderverhoudingen

(aantal personen)	DCA	BOG	Derm	Totaal
Man	89	92	5	186
Vrouw	214	203	35	452
Totaal	303	295	40	638

Aan de hand van de huidige FISO-functiegroepen is het personeel momenteel als volgt ingedeeld:

- Functiegroepen 3-5: Lager kader
- Functiegroepen 6-8: Midden kader
- Functiegroepen 9 en hoger: Hoger kader

(aantal personen)	DCA	BOG	Derm	Totaal	100%
Personeelsbestand	Abs.	Abs	Abs.	Abs.	Rel.
Lager kader (FG 3-5)	98	81	15	194	31%
Middenkader (FG 6-8)	88	160	17	265	42%
Hoger kader (FG 9 en >)	117	50	8	175	28%

	DCA	BOG	Derm
Gemiddelde jaarloon	170.939	705.220	143.327
Gemiddelde ziekteverzuim	7	33	11
Gemiddelde leeftijd	43	42	45

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	107.226.152
61002	Vakantietoelage	8.186.000
61003	Overwerk	10.813.000
61004	Bonussen en Gratificaties	417.000
61006	Vacatiegelden	21.320.000
61013	Functionele toelagen	1.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.045.900
61015	Lesuren vergoeding	1.800.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	590.700
61017	Waarnemingstoelage	38.000
61020	Telefoonvergoeding	115.120
61021	Representatievergoeding	447.000
61023	Vervoersvergoeding	1.227.480
61024	Overige vergoedingen	2.772.648
Totaal		156.000.000

611 - Sociale premies

De Sociale Premies hebben betrekking op de overheidsbijdrage van premie voor het Pensioen en de overheidsbijdrage van premie aan het Staatsziekenfonds (SZF) ten behoeve van de ambtenaren. De werkgeverslasten zullen toenemen door de verwachte instroming en doorstroming van personeelsleden.

Deze is voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 14.738.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfondsen	6.445.885
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	8.292.115
Totaal		14.738.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor het “Gebruik van goederen en diensten” hebben te maken met de overige operationele kosten die bedoeld zijn voor de dagelijkse bedrijfsvoering binnen het Ministerie van Volksgezondheid. Deze zijn voor het jaar 2026 geraamd op **SRD. 57.000.000,-**.

In de raming bij kostensoort 612 “Gebruik van goederen en diensten” zijn de volgende uitgaven meegenomen:

- Kantoormiddelen,
- Consumptie i.v.m. vergaderkosten,
- Verbruiksgoederen (Cartridges, toners, dvd's, usb-sticks), onderhoud automatisering (drum,service, reparatie, harde schijven voor de Server) etc.;
- Licentiekosten van antivirusprogramma's e.a.;
- Kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland;
- Kosten voor het houden van seminars & workshops alsook het aantrekken van externe deskundigen.
- Telefoon- en internetkosten, en overige kosten van nutsvoorzieningen zijn voor het dienstjaar 2026 ook opgenomen.
- Onderhoud van gebouwen en terreinen (achterstallig onderhoud) en renovatie gebouwen.
- De exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen i.v.m. het vullen van brandstof, het wassen van auto's, het servicen en herkeuren van dienstauto's.
- De binnenlandse reis- en verblijfskosten (zoals brandstof, daggelden, voeding, etc) i.v.m. (controle) werkzaamheden e.a. werkbezoeken in de districten.
- Contributiekosten aan verschillende internationale organisaties.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	12.944.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	1.913.160
61203	Contractanten	353.000
61205	Deskundigen Binnenland	889.000
61206	Deskundigen Buitenland	1.210.550
61208	Binnenlandse reiskosten	1.060.900
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	858.000
61210	Buitenlandse reiskosten	3.232.800
61211	Buitenlandse verblijfskosten	2.464.250
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.485.218
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	1.034.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	1.844.825
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	96.000
61221	Vergaderkosten	632.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	2.014.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	2.037.000
61224	Licenties en programmakosten	136.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	66.000
61227	Radio en Tv programma's	86.000
61228	Brochure en andere Periodieken	46.000
61229	Tentoonstellingen	21.000

61233	Huur gebouwen en Terreinen	250.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	1.545.000
61235	Verbouwingen	690.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	125.000
61238	Telefoon uitgaven	4.540.000
61239	Gas	182.000
61240	Water	329.000
61241	Electriciteit	824.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	5.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	53.400
61246	Verzekering	208.000
61247	Schoonmaak	1.115.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	1.569.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	169.000
61250	Bewaking	4.537.000
61251	Voeding	3.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	2.046.897
61253	Vrachtkosten en Porti	61.000
61254	Onderzoekskosten	1.001.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	271.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	194.000
61260	Onderscheidingen	771.000
61277	Laboratoriumkosten	356.000
61279	Medicijnen	248.000
61280	Hulpmiddelen	365.000
61281	Vaccins	60.000
61283	Huur van voertuigen	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.008.000
Totaal		57.000.000

616 - Sociale uitkeringen

De Sociale uitkeringen zijn voor het jaar 2026 geraamd op **SRD 2.300.000,-** en heeft betrekking op de aanschaf van materiaal gelet op preventie zoals alcohol, chirurgische handschoenen, containers, maatcilinders, medicijnen, sodium hydroxide, etc.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	2.300.000
Totaal		2.300.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De uitgaven van Inventaris hebben betrekking op onder meer de aanschaf van Kantoormeubilair, Kantoorapparatuur, Computers, Printers, Laboratoriumbenodigdheden en overige Inventaris zoals airco's ten behoeve van alle afdelingen.

Voor een goede facilitering van het personeel ter bevordering van onder andere een werkbare omgeving, motivatie en een vlotte uitvoering van de reguliere werkzaamheden, is voor 2026 een bedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot.

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62004	Computers	1.000.000
Totaal		1.000.000

621 - Transportmiddelen

In verband met de verbetering van de dienstverlening naar de gemeenschap toe in stad en districten, zullen vervoermiddelen worden aangeschaft. Ook ter ondersteuning van diensten in het binnenland voor het vervoeren van personeel.

In het dienstjaar 2026 zullen personenauto's, pick-ups en autobussen aangekocht worden t.b.v. het BOG.

De raming voor transportmiddelen voor het dienstjaar 2026 is **SRD 5.000.000,-**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	5.000.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	3.426.789	3.426.789	3.769.468	4.146.415	4.561.056
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	2.606.400	2.606.400	2.867.040	3.153.744	3.469.118
10946	Medicamentenvoorziening t.b.v. de totale gemeenschap	0	0	40.000	40.000	44.000	48.400	53.240
10950	Additionele Overheidsbijdrage Staatsziekenfonds	0	0	1.850.000	1.850.000	2.035.000	2.238.500	2.462.350
10951	Subsidie Centrale Opleiding Verpleegkundige en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen	0	0	50.000	50.000	55.000	60.500	66.550
10952	Subsidie Stg. Medische Zending	0	0	94.000	94.000	103.400	113.740	125.114
10953	Subsidie Stg. Jeugd tand verzorging	0	0	68.000	68.000	74.800	82.280	90.508
10954	Lig-, verpleeg- en medische kosten chronische patiënten PCS	0	0	110.400	110.400	121.440	133.584	146.942
10955	Subsidie Stg. Regionale Gezondheidsdienst	0	0	286.000	286.000	314.600	346.060	380.666
10956	Subsidie Stg. Bureau Dak- en Thuislozen	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
10957	Subsidie Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	0	0	9.000	9.000	9.900	10.890	11.979
10968	Subsidie Streekziekenhuis Atjoni (S.Z.A)	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
10969	Subsidie Regionaal Ziekenhuis Wanica (R.Z.W)	0	0	66.000	66.000	72.600	79.860	87.846
10970	Subsidie aan Stichting Marwina Ziekenhuis (SMZ)	0	0	13.000	13.000	14.300	15.730	17.303
141	Subsidie en Bijdragen	0	0	265.986	265.986	292.585	321.843	354.027

14115	Bijdragen aan ziekenhuizen en gezondheidsgerelateerde Instellingen	0	0	265.986	265.986	292.585	321.843	354.027
201	Infrastructurele Werken	0	0	244.403	244.403	268.843	295.728	325.300
20117	Optopping Health Project	0	0	60.000	60.000	66.000	72.600	79.860
20118	Health Facilities Improvement	0	0	100.000	100.000	110.000	121.000	133.100
20124	Health services Improvement	0	0	84.403	84.403	92.843	102.128	112.340
417	Noodreserve	0	0	25.000	25.000	27.500	30.250	33.275
41701	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding	0	0	25.000	25.000	27.500	30.250	33.275
631	Ziektebestrijding en Preventie	0	0	270.000	270.000	297.000	326.700	359.370
63101	Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorzieningen	0	0	75.000	75.000	82.500	90.750	99.825
63102	Aankoop vaccins, lab benodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en lab kosten t.b.v. de Publieke Gezondheid	0	0	25.000	25.000	27.500	30.250	33.275
63103	Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
63104	Aanpak HIV/ AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/ Global Fund)	0	0	140.000	140.000	154.000	169.400	186.340
63105	Terugdringen moeder- en kindersterfte	0	0	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965
80731	Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader	0	0	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965

Toelichting : Programma's

10946 - Medicamentenvoorziening t.b.v. de totale gemeenschap

Programma: Subsidies en Bijdragen

De overheid verstrekt subsidies en bijdragen aan parastatale instellingen die essentiële diensten leveren aan de samenleving in opdracht of ten behoeve van de overheid. De instellingen die hiervoor in aanmerking komen zijn onder andere: COVAB, JTV, PCS, RGD, NBB/Surinaams Rode Kruis, BGVS, en

public private partnership met de particuliere instelling MZ (PHCS).

Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is speciaal opgericht om de geneesmiddelenvoorziening in Suriname te garanderen. Geneesmiddelenvoorziening is staatszorg. Die zorg is toevertrouwd aan het BGVS. De kosten die gepaard gaan met die zorg komen voor een deel dan wel voor het geheel voor rekening van de overheid. Vanwege het feit dat de tarieven in de zorg niet altijd kostendekkend zijn, worden gezondheidsinstellingen ondersteund in de aankoop van urgente medicijnen. De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 40.000.000,-**.

10950 - Additionele Overheidsbijdrage Staatsziekenfonds

Vooruitlopend op een definitieve vaststelling heeft de Regering in 2015 besloten de toenmalige premie die de Staat Suriname ten behoeve van verplicht verzekerden betaald bij het SZF, te verhogen van 9% naar 12%. De ingangsdatum was 01 januari 2015. Intussen is gebleken dat de totale inkomsten van het SZF veel lager liggen dan de declaraties die aan de zorginstellingen uitbetaald moeten worden. Het verschil wordt uit de begroting van het Directoraat Volksgezondheid gefinancierd. Om de continuïteit van de zorg te garanderen, moet er een model uitgewerkt worden dat dit verschil wegwerkt.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.850.000.000,-**.

10951 - Subsidie Centrale Opleiding Verpleegkundige en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen

In het kader van de continu aanwezige brain drain en het tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen, zal het COVAB meerdere opleidingen beschikbaar stellen om de tekorten op te vangen. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 50.000.000,-**.

10952 - Subsidie Stg. Medische Zending

De toegang voor gezondheidszorg in het binnenland wordt door de Stg. Medische Zending Primary Health Care Suriname (MZPHCS) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Directoraat Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Directoraat Volksgezondheid gefinancierd.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 94.000.000,-**.

10953 - Subsidie Stg. Jeugdtand verzorging

Het doel is het subsidiëren van lonen en salarissen en eventueel exploitatiekosten t.b.v. de Stichting JTV. JTV heeft als doel het verstrekken van optimale preventieve en curatieve (restauratieve) tandheelkundige diensten ten behoeve van de jeugd van 0-18 jaar in het bijzonder en aan de Surinaamse bevolking in het algemeen. In het kader hiervan zal een geïntegreerd programma met de RGD worden voortgezet in de districten. Verder heeft de stichting haar onderwijsprogramma vernieuwd in het kader van kwaliteitsverbetering. Continuering van de tandheelkundige diensten naar de samenleving en dichterbij brengen van deze dienstverlening naar de gemeenschap.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 68.000.000,-**.

10954 - Lig-, verpleeg- en medische kosten chronische patiënten PCS

Het Psychiatrisch Centrum Suriname stelt zich, ten behoeve van alle ingezetenen van Suriname, ten doel het bevorderen of herstellen van geestelijke gezondheid dan wel, indien dit niet mogelijk blijkt, het draaglijk maken van het psychisch lijden. Tevens zet zij zich in om te voorzien in de behoefte aan onderzoek, behandeling, verpleging, verzorging en nazorg van psychiatrische patiënten, het verrichten en bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op gebieden van geestelijke gezondheidszorg, alsmede de opleiding van hulpverleners voor de gezondheidszorg. Vanwege het feit dat het deel aan inkomsten via het SZF kleiner is dan 50%, zal de meerkosten uit de Nationale begroting geput moeten worden.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 110.400.000,-**.

10955 - Subsidie Stg. Regionale Gezondheidsdienst

De toegang voor gezondheidszorg in de kustvlakte wordt onder andere door de Stg. Regionale Gezondheidsdienst (RGD) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Directoraat Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Directoraat Volksgezondheid gefinancierd.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 286.000.000,-**.

10956 - Subsidie Stg. Bureau Dak- en Thuislozen

De Stg. Bureau Dak- en Thuislozen bestaat niet meer, maar de middelen zullen worden ingezet om de daklozen te kunnen opvangen en te resocialiseren. Inmiddels is er al een team dat bezig is hiermee. De overlast van daklozen zorgt voor sociaal maatschappelijke problemen. De personeels- en eventuele exploitatiekosten worden uit de begroting van het Directoraat Volksgezondheid ondersteund. Het PCS zal samen met overige stakeholders betrokken worden om het resocialisatieproces goed te begeleiden. De daklozen met psychische problemen die niet opgevangen kunnen worden door PCS, behoeven een begeleidend woonomgeving met de mogelijkheid dat ze kunnen eten, baden en slapen.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 10.000.000,-**.

10957 - Subsidie Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis

De NBB zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoogste eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen. De personele kosten en een deel van de operationele kosten zijn ten laste van de staat.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 9.000.000,-**.

10968 - Subsidie Streekziekenhuis Atjoni (S.Z.A)

Dit programma behelst de beschikbaarstelling van middelen voor de uitbetaling van kosten die gepaard gaan met de dienstverlening bij het Streekziekenhuis Atjoni. Personeelskosten zijn onderdeel hiervan. Het Streekziekenhuis Atjoni (S.Z.A.) is een ziekenhuis die zichzelf nog niet kan voorzien van alle benodigde middelen voor het verlenen van de diensten door gezondheidswerkers. Dit komt doordat de omzet, na declaratie voor de dienstverleningen bij verzekeraars, op dit moment niet genoeg oplevert om kosten te dekken. Door het ziekenhuis hiermee te ondersteunen met het beschikbaarstellen van middelen, worden ze in de gelegenheid gesteld om op termijn die status te bereiken.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 10.000.000,-**.

10969 - Subsidie Regionaal Ziekenhuis Wanica (R.Z.W)

Dit programma behelst de beschikbaarstelling van middelen voor de uitbetaling van kosten die gepaard gaan met de dienstverlening bij het Regionaal Ziekenhuis Wanica (R.Z.W). Personeelskosten zijn onderdeel hiervan. Het Regionaal Ziekenhuis Wanica (R.Z.W) is een ziekenhuis dat zichzelf nog niet kan voorzien van alle benodigde middelen voor het verlenen van de diensten door gezondheidswerkers. Dit komt doordat de omzet, na declaratie voor de dienstverleningen bij verzekeraars, op dit moment niet genoeg oplevert om kosten te dekken. Door het ziekenhuis hiermee te ondersteunen met het beschikbaar stellen van middelen, worden ze in de gelegenheid gesteld om op termijn die status te bereiken. Bij R.Z.W. zal deze status eerder bereikt worden dan de andere 2 streekziekenhuizen.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 66.000.000,-**.

10970 - Subsidie aan Stichting Marwina Ziekenhuis (SMZ)

Dit programma behelst de beschikbaarstelling van middelen voor de uitbetaling van kosten die gepaard gaan met de dienstverlening bij het Streekziekenhuis Marwina (S.Z.M). Personeelskosten zijn onderdeel hiervan. Het Streekziekenhuis Marwina (S.Z.M) is een ziekenhuis dat zichzelf nog niet kan voorzien van alle benodigde middelen voor het verlenen van de diensten door gezondheidswerkers. Dit komt doordat de omzet, na declaratie voor de dienstverleningen bij verzekeraars, op dit moment niet genoeg oplevert om kosten te dekken. Door het ziekenhuis hiermee te ondersteunen met het beschikbaar stellen van middelen, worden ze in de gelegenheid gesteld om op termijn die status te bereiken.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 13.000.000,-**.

14115 - Bijdragen aan ziekenhuizen en gezondheidsgerelateerde Instellingen

De tarieven in de zorg zijn niet kostendekkend. Het directoraat werkt aan een model, waarbij de premies aangepast worden conform de huidige zorgkosten. Ook zal de ondersteuning van aanvullingen binnen de basiszorgwet dit model ondersteunen. Doordat de tarieven niet kostendekkend zijn, worden ziekenhuizen ondersteund om genoeg verbruiksmiddelen, apparaten en reagentia aan te kopen.

Het nieuw model heeft als doel de ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen financieel weer gezond te maken met de aandacht op efficiëntie, effectiviteit, gelijke toegang en kwalitatieve zorg voor iedereen. Door middel van een strategisch plan voor ziekenhuizen zal het zorglandschap efficiënter ingedeeld worden.

Het Herstelplan Zorg (HPZ) kan als leiddraad dienen om bovenstaand doel te bereiken. De werkzaamheden van HPZ zullen uiteindelijk gecontinueerd worden onder de Zorg Autoriteit Suriname; ZAS.

De tekorten van de ramingen voor de subsidie ontvangende zorginstellingen en eventuele kosten die te

maken hebben met de nieuwe loonstructuur voor de gezondheidsinstanties zullen gefinancierd worden ten laste van dit programma. Tevens zal de Stg Hisuri, die recentelijk een stichting is geworden onder het Directoraat Volksgezondheid, in hun overgangsfase ondersteund worden in de lonen en exploitatiekosten. De bedoeling is dat zij te zijner tijd een eigen beleidsmaatregel krijgen.

De overheidsbijdrage voor gezondheidsinstellingen voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 265.986.000,-**.

20117 - Optopping Health Project

Het Streekziekenhuis Marwina is een ziekenhuis in Marowijne in Suriname. Het is kort voor binnenkomst van Albina gevestigd aan de Oost-Westverbinding (Juliana Weyneweg).

Het ziekenhuis werd gebouwd als onderdeel van een groter project dat gefinancierd werd met Euro 15 miljoen uit het Algemeen Ontwikkelingsfonds van Frankrijk (AFD). In dat project werden ook poliklinieken van de Medische Zending langs de Marowijnerivier in Marowijne en het binnenland gerenoveerd.

De voorbereidingen voor het Streekziekenhuis Marwina begon in 2009 en de bouw in 2012. In augustus 2017 vond de technische oplevering van het ziekenhuis plaats. Echter was het ziekenhuis niet operationeel, vanwege onder andere gebrek aan apparatuur en enkele noodzakelijke technische aanpassingen.

Voor deze aanpassingen aan het ziekenhuis waren extra financiële middelen nodig. In juni 2019 werd daarom een additionele lening door de AFD verstrekt voor een bedrag van Euro 5 miljoen. Deze middelen zijn bestemd voor de additionele technische werken, aanschaf van medisch apparatuur en financiering van projectmanagement, contractors en supervisors.

Op 22 juni 2023 vond hiervoor de ondertekening van een amendement op de leningsovereenkomst plaats waarbij de looptijd van het project werd verlengd van 2023 naar 2027. Het beschikbare bedrag ter financiering van het actieplan is heden Euro 4.9 miljoen. Inmiddels is een Frans Consortium aangetrokken om het operationaliseren van het ziekenhuis te optimaliseren.

Het Streekziekenhuis Marwina heeft reeds enige tijd een samenwerkingsovereenkomst met het ziekenhuis in St. Laurent (CHOG), waarbij patiënten voor het revalideren naar het Streekziekenhuis Marwina worden overgebracht, terwijl er ook trainingen aan het personeel en andere uitwisselingsprogramma's plaatsvinden.

De uitgaven voor het dienstjaar 2026 is geraamd op **SRD 60.000.000,-**.

20118 - Health Facilities Improvement

Het doel van de OPEC-fund For International Development (OFID) leningen is het verbeteren van de faciliteiten in de primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg. Het gaat om de volgende componenten: rehabilitatie AZP en nieuwbouw van 7 (zeven) operatiekamers, nieuwbouw ICU met 8 (acht) kamers, een nieuwe sterilisatieafdeling en uitbreiding en rehabilitatie ICU.

Daarnaast worden ook 6 (zes) RGD-klinieken en een centraal magazijn en apotheek gebouwd. Alle faciliteiten worden voorzien van medisch apparatuur en meubilair. Zo ook worden de nieuwe operatiekamers en ICU voorzien van een PDMS.

De financiering vanuit OPEC fund is beëindigd in 2024. De financiering van de projecten van het HFIP zijn in 2025 geschied lastens de IDB PBL middelen.

De projecten zijn nog in uitvoering en het financieringstekort voor deze projecten is vanaf aanvang van de

projecten bekend.

Deze projecten zijn de prioriteits projecten van het AZP en spelen een cruciale rol voor de kwaliteit van de gezondheidszorg in Suriname.

De volgende projecten zullen moeten worden afgerond:

- Rehabilitatie en Ugrading West Wing: SRD 199 miljoen
- Rehabilitatie en upgrading ICU: SRD 10 miljoen
- Constructie 5 verdiepingslift tbv OK: SRD 1 miljoen
- Renovatie Thorax en CCU afdeling: SRD 41 miljoen
- Ontwerp en directievoering voor boven genoemde projecten: SRD 19 miljoen

Het niet afronden van de projecten zal kapitaalvernietiging tot gevolg hebben aangezien cruciale afdelingen van het AZP niet of niet volledig zullen kunnen worden opgeleverd. Daarnaast zal het zeer een negatieve impact hebben op de kwaliteit van de gezondheidszorg in Suriname.

Het garanderen van deze middelen zal moeten geschieden na overleg met het Ministerie van Financien en Planning, gezien het totaal bedrag ongeveer SRD 270 miljoen is. Gezien de ruimte die beschikbaar gesteld is op de begroting, wordt een bedrag van SRD 11 miljoen minimaal geraamd.

De uitgaven voor het jaar 2026 zijn geraamd op **SRD 100.000.000,-**.

20124 - Health services Improvement

Het doel van het programma “Health Services Improvement Project” (SU-L1054) is om bij te dragen aan de vermindering van de ziekten in Suriname door de toegang tot hoogwaardige, geïntegreerde eerstelijnszorg gezondheidsdiensten te verbeteren en epidemiologische uitdagingen die prioriteit genieten aan te kunnen pakken om zodoende de effectiviteit van de gezondheidssector te verbeteren. Het betreft hier ook een nieuwbouw van het hoofdkantoor bij het BOG-complex en de renovatie van enkele gebouwen. Dit alles zal uiteindelijk moeten leiden tot het effectief verminderen van ziekten binnen de gezondheidssector in Suriname. De geplande uitvoering van het programma heeft een duur van 6 jaren, waarbij de lening een Grace Period van 6,5 jaar zal hebben met een afschrijvingsperiode van 24 jaren. Intussen is in april 2025 het hoofdkantoor voor het Directoraat Volksgezondheid geopend en heeft het personeel zijn intrek al genomen. De verwachting is dat het nieuw gebouw van het BOG in Q4/2025 wordt opgeleverd.

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 84.403.000,-**.

41701 - Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding

Om de dreiging van epidemieën/pandemieën het hoofd te kunnen bieden heeft het Directoraat Volksgezondheid de voorhoede rol en taak het te beheersen en te monitoren. In 2025 heeft de World Bank middelen beschikbaar gesteld om de Surveillance van infectieziekten als poortwachter te versterken, zodat epidemieën/pandemieën tijdig onder controle te krijgen. De PAHO ondersteunt met technische assistentie en zal ook het fonds van het Pandemic Fund/ Worldbank beheren voor Surveillance en rampenbestrijding. Het project wordt uitgezet over 3 jaren voor een totaal bedrag van plus minus USD 2miljoen.

De totale raming voor het jaar 2026 is **SRD 25.000.000,-** waarvan de PAHO donaties gesteld zijn op **SRD 20.000.000,-** en de overheidsbijdrage op **SRD 5.000.000,-**.

63101 - Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorzieningen

Elke ingezetene van Suriname die niet in Suriname verholpen kan worden voor een medische aandoening, kan na verkregen toestemming van de Geneeskundige Commissie van het Directoraat Volksgezondheid voor behandeling/ hulp worden gezonden naar het buitenland t.l.v. de ARMULOV regeling. De administratieve organisatie hiervan is onder gebracht bij het SZF. Dit houdt in dat na overmakingen vanuit de overheid van geldmiddelen, de verplichtingen jegens de buitenlandse dienstverleners worden nagekomen.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 75.000.000,-**.

63102 - Aankoop vaccins, lab benodigheden, medicamenten, hulpmiddelen en lab kosten t.b.v. de Publieke Gezondheid

Het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) is een dienstonderdeel van het Directoraat Volksgezondheid, dat zich richt op de waarborging van de gezondheidszorg van de totale gemeenschap in Suriname. Er worden verschillende nationale programma's ter bestrijding van onder andere infectieziekten uitgevoerd. Onder dit bureau ressorteert ook het Medisch Centrum waar men terecht kan voor de zgn. reizigersvaccinaties.

Het Centraal laboratorium is aldaar gevestigd en vervult een bijzondere rol m.b.t. kwalitatief laboratorium-onderzoek in Suriname, volgens universele standaarden. Het laboratorium houdt zich voornamelijk bezig met: 1) de surveillance en monitoring van infectieziekten: HIV/AIDS, TB en eliminatie van Malaria. 2) het verbeteren van laboratoriumtesten, kwaliteitsbewaking, veiligheid en preventie (vector control).

Ook het Nationaal Immunisatieprogramma (NIP) vormt een belangrijk onderdeel van de preventieve gezondheidszorg. Het NIP heeft als primair doel het terugdringen en elimineren van morbiditeit en mortaliteit van diverse ziekten via vaccinatie, inclusief kindervaccinaties. De aankoop, distributie en toediening van vaccins verloopt centraal via het NIP, dat tevens verantwoordelijk is voor het behalen en verbeteren van de vastgestelde dekkingsgraad binnen Suriname. In dit kader organiseert het NIP voorlichtingscampagnes, superviseert het poliklinieken en beheert het landelijke registratiesysteem. Om het vertrouwen in vaccinaties en medicatie te waarborgen en de nationale vaccinatieveiligheid te versterken, zal het Ministerie een ESAVI- en pharmacovigilance-unit opzetten. Deze eenheid monitort en onderzoekt de werking en bijwerkingen van vaccins en medicijnen, als integraal onderdeel van de globale gezondheidsveiligheid en -bescherming (global health security and safety). In dit dienstjaar wordt er een aanvang gemaakt met de omvorming van het BOG tot een semi-autonome Public Health Authority. De potentie van het BOG om zelfvoorzienend te opereren, zal hierdoor getoetst kunnen worden. Als autoriteit met eigen verdien mogelijkheden zal BOG hoger gekwalificeerde krachten kunnen aantrekken en behouden, hetgeen de dienstverlening en verdien mogelijkheden verder zal verbeteren.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 25.000.000,-**.

63103 - Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen

Niet-overdraagbare ziekten (NCD's) vormen de belangrijkste oorzaak van mortaliteit en morbiditeit in de meeste landen, waaronder Suriname. Suriname heeft zich tijdens de UN High-Level Meeting in 2011 en de SIDS Ministerial Meeting in Barbados in 2023 gecommitteerd aan de UN-resolutie en de Bridgetown Declaration over NCD's. Dit resulteerde in de allocatie van een specifiek budget voor NCD-preventie. In 2026 ligt de nadruk op het verder versterken van de nationale capaciteit voor monitoring en preventie van NCD's, met bijzondere focus op de eerstelijnszorg. Het HEARTS-initiatief, ondersteund door PAHO en WHO, zal landelijk worden uitgerold in alle eerstelijnsklinieken. Het doel is het voorkomen of uitstellen van complicaties, zoals hart- en vaatziekten, en zo de gezondheidsuitkomsten van de bevolking substantieel te verbeteren.

In 2024 is het Libi Informatie Centrum overgeheveld naar een nieuwere en modernere vorm, waarbij ook een naamsverandering heeft plaatsgevonden naar Healthy Hub. Daar vindt het ontwikkelen van awareness programma's en outreach activiteiten plaats. Om hen bij te staan zal het ministerie de nodige financiële ondersteuning bieden. Ter optimalisering van het HEARTS initiatief voor de intensievere begeleiding van NCD dicht bij huis, is het informatiesysteem in de gezondheidszorg (IS4H) versterkt. Hierbij zijn er koppelingen gemaakt met de elektronische patiëntendossiers (EPD). Om de Monitoring en Evaluatie van dit programma te garanderen dient de nodige financiële ondersteuning geboden te worden om het IS4H te continueren.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 10.000.000,-**.

63104 - Aanpak HIV/ AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/ Global Fund)

Dit programma zal bijdragen aan een verbeterde aanpak en uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria problematiek en zal de interrelaties die er zijn tussen de verschillende organisaties verbeteren. Tevens wordt zorggedragen voor institutionele versterking van het Ministerie en overige instanties die hun diensten verlenen ter uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria Programma.

Wijze van financiering:

Deze maatregel wordt uitgevoerd met ondersteuning van fondsen uit Global Fund. De beschikbaarheid van medicamenten zal met afnemende donor- en toenemende overheidsmiddelen gegarandeerd worden. Met het oog op afnemende donormiddelen, waardoor een toenemende overheidsbijdrage meer dan vereist is om deze beleidsmaatregel uit te kunnen voeren zal er een aanvang worden gemaakt om middels social-contracting onze bevolking preventief te beschermen. Door middel van social-contracting zal het ministerie de activiteiten die voorheen uit donormiddelen werden gefinancierd en zeer belangrijk vinden om die te continueren, maar ook nieuwe activiteiten, die de preventieve gezondheidszorg aan de bevolking moeten blijven garanderen door middel van een openbaar aanbestedingsproces diensten kopen om deze activiteiten uit te kunnen voeren.

Het bedrag ad. **SRD 140.000.000,-** is als volgt opgebouwd:

Donormiddelen HIV/ AIDS: SRD 32.000.000,-

Donormiddelen Tuberculose: SRD 0,-

Donormiddelen Malaria programma: SRD 40.000.000,-

Overheidsbijdrage HIV/ AIDS: SRD 41.000.000,-

Overheidsbijdrage Malaria programma: SRD 18.000.000,-

Overheidsbijdrage Tuberculose: SRD 9.000.000,-

Totaal: SRD 140.000.000,-

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt SRD 68.000.000,-.

De donaties (Global Fund) voor het dienstjaar 2026 bedraagt SRD 72.000.000,-.

63105 - Terugdringen moeder- en kindersterfte

Ontplooien van activiteiten ter vermindering van voorkombare moeder- en kindsterfte. Het betreft hier activiteiten tijdens de zwangerschap en bevalling, maar ook de zorg voor moeder en kind na de bevalling. Om dit beter te kunnen ondersteunen worden ook ziekenhuizen verder versterkt middels certificering (Baby Friendly Hospital Initiative – BFHI) en het implementeren van een perinataal informatiesysteem (SIP). Het begeleiden van alle zwangerschappen kan makkelijker door dit programma gefaciliteerd worden en kunnen risico zwangerschappen eerder ontdekt worden.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 20.000.000,-**.

80731 - Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader

In het kader van brain-drain is er een groeiend tekort ontstaan in gespecialiseerd zorgpersoneel. Naar aanleiding hiervan is er buitenlands zorgpersoneel aangetrokken ter ondersteuning van de zorg. Ook zal gecontinueerd worden met het opleiden van eigen specialisten in de gezondheidszorg. Hiervoor zullen middelen beschikbaar gesteld worden via de NOB (Nationaal OntwikkelingsBank).

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 15.000.000,-**.

	Programma Infrastructurele werken	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Gerealiseerd beleid half 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
20124	Health services improvement project	Het Health Services Improvement Project (SU-L1054) heeft als doel de ziektelast in Suriname te verminderen door de toegang tot hoogwaardige, geïntegreerde eerstelijnszorg te verbeteren. Daarnaast richt het project zich op het aanpakken van prioritaire epidemiologische uitdagingen om de effectiviteit van de gezondheidssector te versterken. Het uiteindelijke doel is een gezondere bevolking en een beter functionerende gezondheidszorg in Suriname.	De Hearts mobiele app (patiëntenportaal) bevindt zich in de voorbereidingsfase via IDB; uitvoering start vermoedelijk eind dit jaar. Het Hearts-initiatief is al operationeel. De nieuwbouw van MOH en BOG is in uitvoering, met technische oplevering in 2024. Er zijn 11 ambulances verdeeld onder gezondheidsinstellingen (2 gedoneerd door UNOPS, 9 aangekocht). Daarnaast is de aanschaf van 10 ambulances via IDB voorzien ter versterking van de zorg.	Het Hearts-project en de mobiele app worden voortgezet, inclusief trainingen en updates gekoppeld aan BIZA/CBB. De nieuwbouw van het hoofdkantoor wordt ingericht en opgeleverd. Daarnaast wordt beleid ontwikkeld voor het centraliseren van ambulancediensten ter verbetering van de zorgcoördinatie.	
20118	Health facilities improvement project	De OFID-lening is gericht op het verbeteren van de gezondheidszorg in Suriname op alle niveaus. Het omvat de rehabilitatie van AZP, de nieuwbouw van 7 operatiekamers, een ICU met 8 kamers, een nieuwe sterilisatieafdeling en uitbreiding van de ICU. Daarnaast worden 6 RGD-klinieken, een centraal magazijn en een apotheek gebouwd, allemaal voorzien van medische apparatuur, meubilair en een PDMS-systeem. Voor ontwerp, supervisie en aanschaf zijn consultants aangetrokken.	Fase 1 is afgerond: AZP, ICU en SEH zijn gerenoveerd en uitgebreid. Zeven operatiekamers zijn gebouwd, drie RGD-poliklinieken opgeleverd (opening 15 aug 2024), evenals het RGD-magazijn, apotheek en Centrum Kernkampweg. Medisch meubilair en instrumentarium zijn aangeschaft. Digitale overlijdensakte is landelijk ingevoerd met ICD-11 codering. Telehealth is uitgerold voor afgelegen gebieden. ICT en E-Government zijn geüpgraded. Voor LIBI (eerste Health Education Unit) is de opening gepland in september 2024. Nieuwbouw MOH & BOG is in uitvoering (oplevering 2024). 11 ambulances zijn verdeeld; 10 extra worden aangeschaft via IDB. Change management en hardwarevoorziening	In 2025 worden zorgprojecten voortgezet, waaronder RGD-klinieken, AZP Kinderpaviljoen, MZ-klinieken, 's Lands Hospitaal en SEH. REDCap is gekoppeld aan EHR-systemen voor NCD-monitoring binnen HEARTS. Fase 2 van de AZP-renovatie is gestart: laboratorium, radiologie, BRMO, fysiotherapie en bevallingenafdeling worden vernieuwd. Ook wordt een nieuw gebouw voor de Zuidvleugel gebouwd met oncologie, angiografie en urologie. De SEH-renovatie loopt vertraging op door een juridisch geschil; oplevering verwacht in Q4 2025. Installatie van bestralingsapparaten voor RTCS is vertraagd door ontbrekende	De tweede fase van de rehabilitatie en upgradering van de West Wing, ICU, Thorax- en CCU-afdeling is volledig opgeleverd, inclusief de bouw van een vijfverdiepingslift voor de OK, PDMS/ICT-infrastructuur voor de SEH en ontwerp/directievoering. De Radiologieafdeling vereist dringend modernisering van HVAC, elektrische installaties, ICT-systemen en renovatie van wachtkamers en sanitaire voorzieningen. Middelen voor bouwkundige en elektrotechnische aanpassingen zijn nog nodig voor installatie van apparatuur. De eerstelijnszorg is volledig gedigitaliseerd, met verbeterde opvolging van NCD's

			ondersteunen digitale zorg. RIVM-training is afgerond en gekoppeld aan BIZA/CBB.	middelen. De landelijke uitrol van Health Education Units (HEU) is in gang gezet. Ontwerp en directievoering moeten nog worden geborgd.	en een preventiebeleid op basis van digitale data. Digitale zorg wordt structureel geborgd in wetgeving en begroting. Het Health Information Exchange Platform (HIEP) is operationeel, met landsdekkende beleidsdashboards op basis van HIEP-data.
20117	Optopping health project tbv Marwina Hospitaal	Het Streekziekenhuis Marwina in Marowijne werd gebouwd met €15 miljoen uit het Franse Ontwikkelingsfonds (AFD), als onderdeel van een breder project inclusief renovatie van Medische Zending-poliklinieken. De voorbereidingen begonnen in 2009, de bouw in 2012, en de technische oplevering vond plaats in 2017. Door gebrek aan apparatuur en technische aanpassingen bleef het ziekenhuis lange tijd niet operationeel. In 2019 werd een aanvullende AFD-lening van €5 miljoen verstrekt voor technische werken, medische apparatuur en projectmanagement. Op 22 juni 2023 werd de looptijd verlengd tot 2027, met een resterend budget van €4,9 miljoen. Het ziekenhuis werkt samen met CHOG in St. Laurent voor revalidatie, personeelstrainingen en uitwisselingsprogramma's.	De meeting met AFD heeft plaatsgevonden. Er zijn afspraken gemaakt(w.o. ondertekening van het contract met de consultant in oktober en de rol van de PIU). Er is een vervolg meeting gepland. Besprekingen hieromtrent zijn nog gaande.		Continueren operationaliseren Streekziekenhuis Marwina.
41701	Bijzondere voorzieningen tbv Rampenbeheersing en bestrijding	Om de dreiging van epidemieën/pandemieën het hoofd te kunnen bieden heeft het Ministerie van Volksgezondheid de voorhoede rol en taak het te beheersen en te monitoren.	Er zijn diverse activiteiten uitgevoerd, waaronder dengue- en STAR/HEOC-workshops, inzet bij rampen, transport van een ambulanceboot naar Apoera en beheer van het magazijn aan de Bosreitzweg. Gezondheidsaanvragen zijn afgehandeld en projecten gecoördineerd. De Health Disaster Unit ondersteunt de directie,	De HDU-unit is opgenomen in het organogram en volledig bemand. Activiteitenprogramma is opgezet. Ambulanceboot is overgedragen aan Alliance; ambulances zijn overgedragen aan AZP. Openingen van RGD-poliklinieken zijn gecoördineerd.	De HDU-unit is opgenomen in het organogram van Volksgezondheid en volledig bemand. Er is een activiteitenprogramma opgezet en een Health Emergency Plan opgesteld. Het Emergency team houdt regelmatig overleg. Er zal gewerkt worden aan het versoepelen van

			ondanks dat deze niet officieel is opgenomen in het organogram. De implementatie van SPHERE is gestart, met voorbereidingen voor samenwerking met PAHO en de Wereldbank. Afspraken met NCCR zijn gemaakt over de rol van Volksgezondheid in rampenmanagement. De HDU nam deel aan SERS en coördineert projectopleveringen. SITREPs en situatieanalyses zijn opgesteld. Health promotion en preventieactiviteiten zijn georganiseerd	Distributie van jassen, verbruiksartikelen en instrumenten is afgerond. Health Emergency Plan is geüpdatet en Health EOC opgestart. Prefab klinieken Palumue en Puleowine zijn opgeleverd. E-community Hubs zijn ondersteund. TOR's voor SPHERE-personeel zijn afgerond.	processen tussen zorginstellingen en het versnellen van respons bij gezondheidsrampen. Daarnaast zal er ondersteuning geboden worden bij het reguleren van ambulancevervoer.
60202	Institutionele versterking ziekenhuizen en gezondheidsgerelateerde instelling	Het doel is om ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen financieel te versterken, met focus op efficiëntie, effectiviteit en gelijke toegang tot kwalitatieve zorg. Via een strategisch plan wordt de secundaire en tertiaire zorg geanalyseerd en het financieel beleid verbeterd. Het Herstelplan Zorg (HPZ) ondersteunt dit proces door de zorg doelmatiger en effectiever te maken.	Er zijn betalingen verricht voor de GZA-opleiding van de Medische Zending, medische artikelen voor NBB en RTCS, en toelagen voor zorgpersoneel. Ook zijn personeelskosten van districts- en overige ziekenhuizen deels gedekt. Deze maatregelen dragen bij aan de uitvoering van het Herstelplan Zorg (HPZ). Daarnaast is controle uitgevoerd op toelatingsdocumenten, leeromgevingen en opleidingseisen, en is de registratie van buitenlandse verpleegkundigen opgezet.	Er is ingezet op verbetering van onderwijskwaliteit, professionalisering van interne processen en beleid rond personele inzet en communicatie. Samenwerking met partners is versterkt. Het traject voor kwaliteitsstandaarden is opgestart en toezicht en nacontroles worden voortgezet.	Er is gewerkt aan professionele examenbewaking en verplichte registratie van verpleegkundigen en verzorgenden. Kwaliteitsstandaarden zijn verankerd bij zorginstellingen en het landelijk toezichtkader is volledig geïmplementeerd. Het digitale registratiesysteem voor beroepsbeoefenaars is operationeel en nascholingsbeleid is structureel ingevoerd per instelling. De Inspectie Verpleegkundige en Verzorgende Beroepen (IVV) is sterker gepositioneerd als toezichthouder binnen het zorgstelsel. Samenwerking met stakeholders is duurzaam versterkt.

	Programma Onderzoek & Ontwikkeling	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Gerealiseerd beleid half 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
80731	Aanvulling tekort medisch specialisten en overig kader	Door brain drain is er een tekort aan gespecialiseerd zorgpersoneel ontstaan. Ter ondersteuning is buitenlands personeel aangetrokken en de opleiding van lokale specialisten wordt voortgezet. In samenwerking met Nederland ondersteunt een team het vernieuwingsplan in de zorg.	De HRHP-afdeling wordt versterkt en werkt aan een compleet overzicht van het zorgpersoneel. Voorbereidingen voor een digitaal registratiesysteem en het HRH-plan zijn gestart. De BIG-wet is goedgekeurd. Er is een tekort aan gespecialiseerde zorgverleners; enkele zijn in opleiding. De huisartsenopleiding wordt voortgezet en wetgeving rond individuele gezondheidszorg voorbereid. Monitoring en samenwerking met instellingen worden versterkt.	Beleid wordt gecontinueerd ter invulling van medisch specialisten en overig kader.	De afdeling HRHP moet nog worden opgenomen in het organogram en geformaliseerd. Er wordt gewerkt aan capaciteitsversterking, het afronden van het gezondheidskader en het HRH-plan. De BIG-wet is goedgekeurd. Voor SHWoR is cloudtoegang nodig en een intern registratiesysteem wordt voorbereid.
	Programma Subsidies & Bijdragen	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2024	Gerealiseerd beleid half 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
10951	Subsidie aan de Centrale Opleiding Verpleegkundigen en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen (COVAB)	Vanwege de aanhoudende brain drain en het tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen biedt COVAB extra opleidingen aan. De kosten hiervoor worden gedekt uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid.	In het eerste kwartaal zijn ICT-kosten gemaakt voor salarisscheiding, SAPA-support, aanschaf van laptops en schermen, Microsoft 365-licenties, onderhoudscontracten, herinstallaties, printerservice, hardware-installatie en ontwikkeling van een studenteninformatiesysteem. In het tweede kwartaal betroffen de kosten de herinrichting van het salarisprogramma, SAPA-support, aanschaf van Creative Cloud Photoshop, Canva en Freepik accounts, OHC Exact 2024–2025 en diverse overige uitgaven.	Meer studenten afleveren m.n. voor de socialistische zorg. Inspelen op de behoefte i.s.m. VG en ziekenhuizen.	Diverse systemen zijn succesvol geïmplementeerd, waaronder het Document Management Systeem, projectmanagementsysteem, financiële en voorraadadministratie, activabeheer en sollicitantendatabase. De ICT-planning en begroting zijn goedgekeurd en uitgevoerd. Digitale handtekeningen zijn ingevoerd voor alle betrokkenen, met beveiliging via wachtwoorden. Contracten worden digitaal ondertekend. Het e-learningplatform is volledig operationeel.
10952	Subsidie aan de Medische Zending (MZ PHC)	De Medische Zending garandeert de gezondheidszorg in het binnenland, met ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid. Personeels-	De reguliere bedrijfsvoering wordt voortgezet, evenals de begeleiding bij chronische ziekten, inclusief aandacht voor mentale gezondheid.	Continuering van de reguliere bedrijfsvoering hierbij meegenomen de beleidsinzichten van het ministerie m.b.t.	

		en exploitatiekosten worden gefinancierd vanuit de begroting van het ministerie.	De samenwerking met regionale ziekenhuizen en lokale gemeenschappen is versterkt. De poliklinieken Wayambo en Kabalebo zijn overgenomen.	verbeteren van de PHC, m.n. het Hearts initiatief, digital death certificate, SPHERE initiatief. Openen van spoedunits(ziekteverzekering) bij ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen met SOZAVO en SZF.	
10953	Subsidie aan JTV	Het ministerie subsidieert lonen, salarissen en exploitatiekosten voor Stichting JTV, die tandheelkundige zorg biedt aan jeugd (0–18 jaar) en de bredere bevolking. Preventie- en voorlichtingsprogramma's worden versterkt en een geïntegreerd programma met RGD loopt in drie pilotdistricten. Ook is het onderwijsprogramma vernieuwd ter verbetering van de kwaliteit.	Regulier onderhoud is uitgevoerd, twee nieuwe JTV-docenten zijn gestart en het onderwijsnetwerk deels vernieuwd. Er zijn 40 studenten in opleiding en praktijkbehandelingen zijn kosteloos. Voorlichting aan de stoel is ongoing, met verplichte tandenborstels en floss. Beurzen, missies en crèchebezoeken zijn georganiseerd. Er zijn 23 poliklinieken, met een tekort van 15 behandelars. Renovaties en softwareonderhoud zijn uitgevoerd.	De reguliere bedrijfsvoering, tandheelkundige zorg, onderwijs en voorlichtingsprogramma's worden voortgezet. Het personeelstekort bij klinieken wordt aangepakt. Samenwerkingsmissies blijven doorgaan en de kliniek in Atjoni is geopend.	Preventieve mondzorg bereikt 75% van schoolkinderen, met voorlichting in gemeenschappen. Het aantal tandheelkundigen steeg met 5%, en er zijn vier bijscholingen gehouden. Arbeidsvoorwaarden zijn gewaarborgd en samenwerking met MZ, RGD en CB is versterkt. Zorg voor kindertehuizen en kinderen met een beperking is geborgd via partnerschappen. Vijf OHT-studenten zijn afgestudeerd, accreditatie is behaald, en juridische procedures zijn afgerond. Software is geïnstalleerd in veldklinieken. Inkomsten stegen met 25% en het wagenpark is afgestoten.
10954	Lig-, verpleeg- en medische kosten chronische patiënten PCS	Het Psychiatrisch Centrum Suriname richt zich op het bevorderen of herstellen van geestelijke gezondheid en het verlichten van psychisch lijden. Daarnaast biedt het centrum zorg, behandeling en nazorg aan psychiatrische patiënten, stimuleert wetenschappelijk onderzoek en verzorgt opleidingen voor hulpverleners in de geestelijke gezondheidszorg.	PCS bood klinische zorg met ruim 25.000 ligdagen, 942 dagbehandelingen en duizenden consulten en recepten. Outreach, detox, counseling en acute hulp zijn voortgezet. Software wordt onderhouden, renovaties zijn uitgesteld. De crisishulplijn is niet actief en EEG-onderzoeken vinden niet plaats. Er zijn trainingen gestart, 14 medewerkers volgen opleiding en 14 studenten zijn opgeleid tot ggz-medewerkers.	PCS zet klinische, sociaal-psychiatrische en verslavingszorg voort, inclusief outreach, crisishulp, detox en counseling. Consulten, preventie, trainingen en softwareonderhoud worden uitgevoerd. Renovaties zijn uitgesteld. Er is aandacht voor kinderpsychiatrie, samenwerking, nazorg en destigmatisering via awarenessprogramma's.	PCS biedt klinische, poliklinische, sociaal-psychiatrische en verslavingszorg, inclusief outreach, crisishulp en nazorg. Er is aandacht voor infrastructuur, automatisering, training en kwaliteitsverbetering. GGZ wordt landelijk versterkt via opleidingen, samenwerking en awarenessprogramma's.

			Awarenessprogramma's ontbreken nog.		
10955	Subsidie aan de Regionale Gezondheidsdienst (RGD)	De RGD garandeert de gezondheidszorg in de kustvlakte, met ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid. Personeels- en exploitatiekosten worden gefinancierd vanuit de begroting van het ministerie.	De RGD zet de bedrijfsvoering voort en voert het Healthy Life Style-project uit op basisscholen, gericht op gezonde voeding en beweging. HUSP-posten in Limesgracht en Meezorg blijven actief. Het Chronic Care Model wordt geïmplementeerd ter verbetering van DM- en NCD-zorg. Het vaccinatieprogramma streeft naar 95% dekking. Outreachactiviteiten, nascholing van HIV-zorgverleners en dataverbetering worden voortgezet. Seksuele voorlichting start op VOJ-scholen en samenwerking met buurtorganisaties wordt versterkt.	RGD zet de bedrijfsvoering voort met focus op PHC-beleid, HEARTS, SPHERE en digitale transformatie (IS4H). Gezondheidscentra worden uitgerust met medische apparatuur en meubilair. Trainingen voor personeel, schoolgezondheidszorg, moeder- en kindzorg en ambulancezorg worden versterkt. HUSP-posten worden geëvalueerd en ingericht voor spoedzorg. Dataregistratie en samenwerking met partners worden geoptimaliseerd.	
10956	Subsidie aan de stichting Bureau Dak- en Thuislozen (BDT)	Met deze stichting heeft de regering een structuur in het leven geroepen die zich, naast de behandel- en begeleidingstaken, blijvend toelegt op het oplossen c.q. beperken van de overlast dat wordt veroorzaakt door de dak- en thuislozen, doorgaans aangeduid als "zwervers". Dit programma is bedoeld om bij te dragen aan de optimale operationalisering van de organisatie.	Doelgroep nog steeds in grote mate worden opgevangen in de tenten bij het wanica ziekenhuis. Onderhandelingen nu gaande in welke vorm de samenwerking tussen BDT en Wanica ziekenhuis geformaliseerd moet worden.	Gewerkt zal worden naar een structurele oplossing van deze doelgroep.	
10957	Subsidie aan de Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	De NBB zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van vol-doende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoogste eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen. De personele- en deel van de operationele kosten zijn ten laste van de staat.	Continueren van de reguliere bedrijfsvoering met de nodige ondersteuning van het ministerie om eventuele tekorten op te vangen en NBB operationeel te houden.	Continueren van de reguliere bedrijfsvoering met de nodige ondersteuning van het ministerie om eventuele tekorten op te vangen en NBB operationeel te houden.	
10950	Additionele overheidsbijdrage	Vooruitlopend op een definitieve vaststelling heeft de	Werken naar meer efficiënte in de	Werken naar meer efficiënte in de	

	Staatsziekenfonds (SZF) Veranderen	Regering in 2015 besloten de toenmalige premie die de Staat Suriname ten behoeve van verplicht verzekerden betaald bij het SZF, te verhogen van 9% naar 12%. De ingangsdatum was 01 januari 2015.	samenwerking tussen SZF en het gezondheidszorgveld.	samenwerking tussen SZF en het gezondheidszorgveld.	
63101	Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorzieningen	Begin 2012 is ons eigen radiotherapeutisch centrum geopend. De uitzendingen naar het buitenland zijn hierdoor drastisch afgenomen van gemiddeld 100 per jaar naar 36, 33 en 38 respectievelijk in 2012, 2013 en 2014. Echter zijn de kosten per uitzending per patiënt toegenomen van gemiddeld in 2012 en 2013. De behandelingskosten stegen in 2013 met 200 procent vanwege uitzending van patiënten met leukemie. Zowel de uitzendingen als de kosten voor bestraling in het radiotherapeutisch centrum en de lokale behandeling van laagfrequente aandoeningen (LFA) en tertiaire zorg, die niet uit de reguliere verzekeringen betaald worden, zullen ten laste van dit programma betaald worden.	20 Armulov aanvragen, waarvan 11 goedgekeurd, 7 afgewezen, 1 pending, 1 status onbekend. 27 kunstgewrichten aanvragen, waarvan 24 goedgekeurd, 3 afgewezen, 3 status onbekend. In Maart en April zijn er respectievelijk neurochirurgische en kinderhartchirurgische missies gehouden, alsook zijn er medicatie betaald. In totaal zijn er 6 cornea transplantaties aangevraagd, waarvan 3 zijn afgekeurd. Aantal Armulov aanvragen over het jaar 2024 is 61, waarvan 35 goedgekeurd, 22 afgewezen, 1 pending, 3 in behandeling. 58 kunstgewrichten zijn aangevraagd, waarvan 52 goedgekeurd en 6 afgewezen. 12 cornea transplantatie aanvragen, waarvan 10 goedgekeurd en 1 afgewezen.	Beleid tav amrulov is ongewijzigd. De garantie wordt geboden dat het ministerie de opvang binnen haar mogelijkheden zal bewerkstelligen. 33 Armulov aanvragen, waarvan 3 afgewezen, 13 goedgekeurd, 5 pending en 12 in behandeling. 28 kunstgewrichten aanvragen, waarvan 28 goedgekeurd, 0 afgewezen. 5 cornea transplantatie aanvragen, waarvan 3 goedgekeurd en 0 afgewezen.	Continuering van het beleid
63104	Aanpak HIV/AIDS, tuberculose en eliminatie van malaria (Ovh/Global Fund)	Dit programma zal bijdragen aan een verbeterde aanpak en uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria problematiek en zal de interrelaties die er zijn tussen de verschillende organisaties verbeteren. Tevens wordt zorg gedragen voor institutionele versterking van het Ministerie en overige instanties die hun diensten verlenen ter uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria Programma.	Malaria *Behoud van status 'geen nationale malaria cases'. *Continuering van de interventies en case detection. Registratie van TBC patiënten, behandeling en registratie van patient. Februari 2024: Oplevering evaluatie HIV Mid Term Review Maart 2024: Regionale NAP managers meeting	Malaria Behoud van status 'geen nationale malaria cases'. *Continuering van de interventies en case detection. Op 30 juni 2025 is Suriname officieel malaria-vrij verklaard door de WHO. December 2025: Global Fund Suriname HIV project grant making.	Lopende activiteiten: Quantificatie en Supply Chain management HIV antiretrovirale medicatie en HIV test items, condoms en lubs Liason psychosociale activiteiten (buddies en peer counselors) Terugkoppeling met stakeholders per onderwerp of per demand Kennisgeving HIV online webinars

			Mei 2024: GAM HIV Estimates (HIV M&E) Juni 2024: Terugkomdag HIV test sites (CL en HIV FP) September 2024: Indiening Suriname HIV Concept Note (CCM, consultant, PMU, HIV writing team) Oktober 2024: HIV symposium en HIV kennis uitwisselings trainings week November 2024: Audit HIV test sites door CL December 2024: WAD activiteiten (Double Positive, en He&HIV, Vereniging Maatschappelijkwerkers Suriname (Discussie avond en Bill board project), 1 December 2024: Jongeren HIV symposium Jacana- impromptu jongeren support groep gelinked aan UN org, the Backlot die overgenomen hebben van de HIV Mini Suriname Village HIV symposium cie;	Februari 2025: goedkeuring Suriname HIV grant Maart 2025: Regionale NAP managers meeting Maart 2025: SRH- ken je status jongeren HIV beurs (Prince Ballroom- idem door impromptu jongeren werkgroep gerealiseerd); afsluiting Suriname 2022-24 GF HIV Grant April 2025: PANCAP PREP learning Sessie (NL) April 2025: start volgende Suriname GF HIV Grant 2025-2027. Beschikbaar budget voor Key Population targeted activiteiten Maart-Mei 2025: heropstart PMTCT besprekingen, voorbereiding stratetigisch plan en roadmap naar eliminatie van MTCT- met PAHO support; mei 2025 participatie Suriname PMTCT Team aan regionale meeting Mei 2025: GAM estimates door M&E Sr en UNAIDS Juni 2025: Terugkomdag CSOs ihkv evaluatie	(ITECH, Howard Univ, PANCAP, andere). HIV program unit operational (financial) door NAP finance Het hiv-NSP voor 2021-2027 bestaat uit vijf doelen: Doel 1: De preventie versnellen om nieuwe hiv-infecties te verminderen Doel 2: De morbiditeit en mortaliteit verminderen door behandeling, zorg en therapietrouw ondersteuning te bieden voor alle mensen met hiv Doel 3: De verwerving en toewijzing van hiv-middelen verbeteren Doel 4: Het programmabeheer en de respons versterken om te zorgen voor gelijkheid, mensenrechten en duurzaamheid Doel 5: De strategische informatie versterken om de voortgang te begeleiden naar het bereiken van de doelen van het NSP
63103	Aanpak van chronische niet-overdraagbare aandoeningen	Reductie van de complicaties van NCD, toegang verbeteren preventieve zorg, optimalisering van de behandelingen.	Promomateriaal ontwikkeld voor diverse programma's. Finalisering protocollen Continuering van diverse programma's Herziening van strategische aanpak plannen.	. Continuering NCD beleid leidend tot reductie van NCD's middels de Heartsinitiatief, het aangaan van multisectorale partnerschappen, wetgeving, strategische plannen en diverse programma's	Investeren in preventie en gezondheidsbevordering: - Multisectorale samenwerking versterken - Evidence based gegevens gebruiken voor planning en beleid - NCD-bestrijding integreren in nationale ontwikkeling strategieën - Versterken van de capaciteit van de gezondheidszorg om primaire gezondheidszorg te bieden.

					- Het betrekken van gemeenschappen en belanghebbenden zorgt ervoor dat strategieën relevant, rechtvaardig, geaccepteerd en uiteindelijk effectiever zijn.
63102	Aankoop vaccins, laboratoriumbenodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en laboratoriumkosten tbv de Publieke Gezondheid Aankoop HIV conformatie testen, TB testen en reagens, voedingsbodems en reagens, reagens en hulpmiddelen tbv malaria testen/kwik testen/forensisch.	Het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) bewaakt de volksgezondheid in Suriname via nationale programma's, waaronder infectiebestrijding. Het Medisch Centrum biedt reizigersvaccinaties en het Centraal Laboratorium levert hoogwaardige laboratoriumdiensten volgens internationale standaarden, inclusief inspecties. Het kwaliteitsmanagementsysteem wordt actief onderhouden.	Er is gezorgd voor optimale bevoorrading van het NIP en levering van koudeketenapparatuur, met supervisie en ondersteuning aan klinieken. HPV- en VWA-campagnes zijn uitgevoerd, inclusief productie van informatiemateriaal en toestemmingsbrieven. Workshops en trainingen zijn georganiseerd, waaronder ESAVI en regionale koudeketentraining. ISO 15189:2012 heraccreditering is behaald. De samenwerking met RIVM is verlengd tot eind 2025, met kwartaalverzending van DNA-lysaten. Influenza-samples worden verzonden naar CDC Atlanta. Malaria microscopisten zijn nationaal gecertificeerd.	Er is gestart met de transitie naar ISO 15189:2022 en de heraccreditering is doorlopen. Apparatuur is deels geserviced. De samenwerking met RIVM is verlengd tot december 2025, met verzending van DNA-lysaten in februari en mei. Trainingen zijn verzorgd voor arbovirusdetectie en malariadiagnostiek. Via FAO-SAMAP en UNIDO zijn donaties ontvangen ter versterking van laboratoriumcapaciteit voor voedseltesten. Kwaliteitscontroles zijn verzonden naar alle malariadiagnostieklocaties. Deze inspanningen dragen bij aan het behalen van de malaria-vrije status van Suriname in juli 2025.	Het Centraal Laboratorium werkt aan ISO 15189:2022-heraccreditering en implementeert ISO 17025:2017. Er is onderhoud aan apparatuur, uitbreiding van analyses (voeding, water, pesticiden, metalen) en versterking van het team met 5 analisten. DNA-lysaten en influenza-samples worden verzonden naar RIVM en CDC. LIMS is geïmplementeerd, trainingen zijn aangevraagd en kwaliteitscontroles uitgevoerd. Het laboratorium draagt bij aan Suriname's streven naar malaria-vrije status in 2025.
10946	Medicamenten voorziening BGVS tbv de totale gemeenschap	Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is speciaal opgericht om de geneesmiddelenvoorziening in Suriname te garanderen. Geneesmiddelenvoorziening is staatszorg. Die zorg is toevertrouwd aan de BGVS.	Continuering van uitzetten van het beleid voor het efficiënt aanschaffen en distributie van medicamenten w.o. gezamenlijk inkopen.	Continuering van het beleid.	
1704 (oude code)	COVID-19 Volksgezondheid Focus nu ook op andere bedreigingen.	Om het wereldwijde pandemie m.b.t. COVID-19 het hoofd te kunnen bieden heeft het Ministerie van Volksgezondheid de voorhoederol en taak het te beheersen en te monitoren. Naar aanleiding van de gemaakte kosten aan	COVID -19 naar beheersbare situatie. Vorbereiding op eventuele dreigingen van Mpox.	Continue monitoring en detectie van nieuwe epidemie/ pandemie ingeval bedreigende nieuwe variant van COVID of andere infectieuze ziekten.	

		derden zal het ministerie van Volksgezondheid de openstaande betalingen vanaf het begin van de Covid-19 periode tot heden welke toen niet waren begroot alsnog moeten inlopen.			
63105	Terugdringen moeder- en kindsterfte	Er worden activiteiten uitgevoerd om moeder- en kindsterfte te verminderen, zowel tijdens als na de zwangerschap. Ziekenhuizen worden versterkt via certificering onder het Baby Friendly Hospital Initiative (BFHI).	De afdeling Family and Community Health voert interventies uit ter verbetering van moeder- en kindzorg, waaronder uitgebreid prenatale zorg, het digitale SIP-systeem, bijscholing van zorgverleners en voorlichting in gemeenschappen. Ziekenhuizen worden hergecertificeerd in samenwerking met UNICEF binnen het BFHI-programma.	De prenatale en postnatale zorg wordt verder versterkt, met uitbreiding van voorlichtingscampagnes naar meer gemeenschappen. Trainingen voor zorgverleners worden voortgezet en samenwerking met nationale en internationale partners wordt verdiept. De BFHI-certificering van overige ziekenhuizen is gestart.	

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	241.844	266.028	292.631	321.894
52	Donormiddelen	0	0	92.000	101.200	111.320	122.452
52203	PAHO donatie	0	0	20.000	22.000	24.200	26.620
52209	Global Fund donatie	0	0	72.000	79.200	87.120	95.832
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	5.441	5.985	6.584	7.242
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	0	0	5.336	5.870	6.457	7.102
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	105	116	127	140
54	Leningsopbrengsten	0	0	144.403	158.843	174.728	192.200
54005	Frankrijk ontvangen leningen	0	0	60.000	66.000	72.600	79.860
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	84.403	92.843	102.128	112.340

Toelichting:

Donormiddelen

52203 - PAHO donatie

De Pan American Health Organisation (PAHO) is een internationale gezondheidsorganisatie die zich richt op het verbeteren en beschermen van de volksgezondheid in de Amerika's (Noord- en Zuid-Amerika). Het is de oudste internationale volksgezondheidsorganisatie ter wereld, opgericht in 1902, en functioneert ook als het regionale kantoor van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) in de Amerika's.

De PAHO biedt ondersteuning bij:

De PAHO werkt samen met haar lidstaten om technische hulp te bieden en de volksgezondheid te versterken.

Ziektebestrijding:

De organisatie richt zich op het bestrijden van besmettelijke en niet-besmettelijke ziekten.

Gezondheidssystemen:

PAHO helpt bij het versterken van gezondheidssystemen en -diensten in de regio.

Noodsituaties en rampen:

Ze ondersteunt landen bij het reageren op noodsituaties en rampen.

Gezondheid van het milieu:

De organisatie werkt aan het aanpakken van sociale en milieufactoren die de gezondheid beïnvloeden.

De PAHO donatie voor het jaar 2026 aan het programma 410701 Bijzondere voorzieningen tbv Rampen beheersing - en bestrijding is geraamd op **SRD 20.000.000,-**.

52209 - Global Fund donatie

Programma 63104 Aanpak HIV/AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/Global Fund) wordt uitgevoerd met ondersteuning van fondsen uit Global Fund. De beschikbaarheid van medicamenten zal met afnemende donor- en toenemende overheidsmiddelen gegarandeerd worden. Met het oog op afnemende donormiddelen, waardoor een toenemende overheidsbijdrage meer dan vereist is om deze beleidsmaatregel uit te kunnen voeren zal er een aanvang worden gemaakt om middels social-contracting onze bevolking preventief te beschermen. Door middel van social-contracting zal het ministerie de activiteiten die voorheen uit donormiddelen werden gefinancierd en zeer belangrijk vinden om die te continueren, maar ook nieuwe activiteiten, die de preventieve gezondheidszorg aan de bevolking moeten blijven garanderen door middel van een openbaar aanbestedingsproces diensten kopen om deze activiteiten uit te kunnen voeren.

Deze maatregel, die mede met ondersteuning van fondsen uit Global Fund wordt uitgevoerd, beoogt landelijk, in stad en binnenland de testmogelijkheden op het HIV virus te verruimen evenals de toegang tot zorg en medicamenten voor HIV/AIDS patiënten. Het aantal HIV patienten dat therapie krijgt is landelijk ruim 1000. Ook in 2026 zullen de bestaande HIV test sites verder versterkt worden. Momenteel zijn er landelijk 10 HIV test sites (waarvan 1 te Albina en 1 in het distrikt Nickerie) en 56 poliklinieken van de Medische Zending waar HIV testen gedaan worden. Ook in het kader van de Treatment 2.0. is het voorhanden hebben van medicamenten van essentieel belang. De psychosociale begeleiding van HIV / AIDS patiënten door met name NGO's is al opgestart en wordt verder ter hand genomen. Deze benadering richt zich erop om patiënten therapie trouw te houden. Hiermee wordt getracht een optimaal resultaat met de medicamenten te bereiken. Deze maatregel beoogt tevens de preventie van HIV/ AIDS in 2025 te verbreden met actieve participatie van de gemeenschap en met speciale aandacht voor risicogroepen en voor de bevolking in districten en het binnenland. Ook zal met deze beleidsmaatregel de bestrijding van opkomende malaria epidemieën in de bewoonde gebieden in het binnenland, waar de residerende populatie ongeveer 50.000 is, gecontinueerd worden, teneinde de herintroductie van deze gevreesde ziekte te voorkomen. De bestrijding van malaria onder de mobiele populaties in de goudconcessies zal met ondersteuning van Global Fund middelen worden geïntensiveerd. Schattingen van de populaties in de goudconcessies liggen tussen de 20.000 en 25.000. Met de donormiddelen en overheidsbijdrage voor de landelijke Tuberculose bestrijding zullen in 2026 trainingen georganiseerd worden ter verbetering van de vroege diagnose en behandeling van deze ziekte.

Landelijk zullen er bewustwordingscampagnes georganiseerd worden om de gehele bevolking alert te maken zich tijdig te laten testen bij klachten. Specifieke aandacht wordt gegeven aan patienten met HIV/AIDS, aangezien zij een verhoogd risico hebben voor het oplopen van TBC, evenals de gevangenispopulatie (plussm 1000) en de inheemsen in het verre binnenland (populatie plussm 1200).

De donaties (Global Fund) voor het dienstjaar 2026 bedraagt SRD 72.000.000,-.

Niet-Belastingmiddelen

53108 - Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten

Voor het dienstjaar 2026 is er voor Inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten een totaal bedrag van **SRD 5.336.000,-** geraamd. Hieronder de toelichting:

Voor Registratie Bureau is een bedrag van afgerond **SRD 49.000,-** geraamd. Hieronder de verdeling:

Omschrijving	Artikel	Tarief	Raming 2026
Jaarvergoeding	1200	25	SRD. 30.000
Aanmelding en behandeling	195	55	SRD 10.725
Wijzigingsvergoeding	155	50	SRD 7.750
Totaal			SRD 48.475

Voor diverse niet belasting ontvangsten van het Bureau Openbare Gezondheidszorg (BOG) is een bedrag van **SRD 5.287.000,-** geraamd. Hieronder de verdeling:

Items	Raming 2026 (in SRD)
Boten Inspectie	204.000,00
Chemisch Resultaat	182.615,00
D.T.A.	52.550,00
D.T.A. FLACCON	90.500,00
D.T.A.P	1.050,00
Faeces Onderzoek	11.200,00
Faeces Potje	1.200,00
FOODHANDLER	1.423.600,00
Gelekoorts met reisdocument	2.236.624,00
Gelekoorts overschr / reisdocument	227.350,00
H.P.V.	20.450,00
HEP. B.	234.400,00
HEP.B. FLACCON	0,00
M.M.R./B.M.R.	1.500,00
Mantouxtest/CBL	2.520,00
MEN.COCCEEN	33.200,00
Micro Onderzoek	162.188,00
Rabies	10.300,00
Gelekoorts Oud	3.150,00
Vaccinatie boekjes	0,00
VETPUTTEKENING (S/M/L)	40.300,00
Seperator	0,00
Swab onderzoek	0,00
Oud boekje	32.400,00
Bandenkeuring MI	153.500,00
Transp	0,00
Watersampel	88.206,00
MI Nickerie	73.750,00
GENERAAL TOTAAL	5.286.553,00

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

In 2026 zal het Directoraat Volksgezondheid verdere stappen zetten om de inkomsten uit niet-belastingmiddelen te optimaliseren door een herziening van de bestaande tarieven. Eerder, in 2019, zijn de tarieven voor het indienen van verzoekschriften voor vergunningen van onder andere huisartsenpraktijken, traditionele genezers, gezondheidscentra, apotheken, medicijnfabrieken, medicinale hennep en industriële hennep aangepast.

In september 2024 werden de tarieven voor het waarmerken van verpleegkundige diploma's en bevoegdheidsverklaringen aanzienlijk verhoogd, met als doel het vertrek van verpleegkundigen naar het buitenland te beperken. Voor 2026 zal het ministerie, na evaluatie, nader onderzoeken welke (aanvullende) tarieven herzien of ingevoerd kunnen worden, met behoud van de toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg voor de bevolking. Daarbij zal bijzondere aandacht uitgaan naar tarieven bij het Registratiebureau en de Farmaceutische Inspectie, zodat deze bijdragen aan financiële duurzaamheid zonder de dienstverlening te belemmeren.

De totale Diverse Niet belasting Ontvangsten bedraagt **SRD 104.850,-** en bestaat uit ontvangsten van de Inspectie Verplegenden en Verzorgende Beroepen en de Dermatologische Dienst. Hieronder een overzicht:

Inspectie Verplegenden en Verzorgende Beroepen

Omschrijving	Raming 2026
Geslaagden opleiding Verpleegkundigen en ziekenverzorgenden	75.000
Vestiging van Buitenlandse Verpleegkundigen en Ziekenverzorgenden	12.000
Examengelden (Covab, St. Vincentius ZKH)	0
Examengelden Academisch Ziekenhuis Paramaribo	15.000
Examengelden PSV opleiding (Psychiatrisch Centrum Suriname)	0
Bevoegdheidsverklaringen en waarmerken van diploma's voor Verpleegkundigen, Ziekenverzorgenden, OK en Anesthesieassistenten	0
Totaal	102.000

Dermatologische Dienst

Omschrijving	Raming 2025
CSW (sex workers)	2.850
CSW Nickerie (sex workers)	0
HIV	0
Boete CSW (sex workers)	0
Verkoop condooms	0
Aankoop condooms (Stg. VG.)	0
Laboratorium : Verichtingen (contant)	0
Laboratorium : Verichtingen (ontv. van Debiteuren)	0
Totaal	2.850

Leningsopbrengsten

54005 - Frankrijk ontvangen leningen

De informatie heeft ons nog niet bereikt.

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Doelstelling:

The objective of the Health Services Improvement Project is to contribute to the reduction of the burden of disease in Suriname by improving access to high quality, integrated primary health care services and enhancing the effectiveness of the health sector to address priority epidemiological challenges. More explicit, the requested loan will serve several purposes related to improving the e-health ecosystem in Suriname and allowing the MOH to address more effectively responses regarding:

- Communicable diseases (CD),
- Non-communicable diseases (NCD),
- Prevention, Diagnosis and Treatment of Covid-19
- Health disparities in vulnerable populations; and,
- Strengthening the functioning of the Ministry of Health (MoH).

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2026 bedraagt \$ 2.221.138.9 X SRD 38 = **SRD 84.403.244,-**.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

01. Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname

Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is een rechtspersoon sui generis, opgericht bij Decreet E-37 van 04 februari 1983 en is belast met de volgende taken:

1. Het zorgen voor een optimale voorziening van geneesmiddelen en verbandmiddelen, alsmede van instrumentaria voor de gezondheidszorg in de ruimste zin;
2. Het produceren van geneesmiddelen;
3. Het importeren dan wel doen importeren van geneesmiddelen welke niet door eigen productie verkregen kunnen worden;
4. Het importeren van grondstoffen voor de productie van geneesmiddelen;
5. Het distribueren van geneesmiddelen en instrumentaria.

De missie en visie van het bedrijf luiden als volgt:

Missie

Met onze toegewijde medewerkers voorzien wij onze klanten van geneesmiddelen en andere essentiële medische producten. Wij zijn daarbij de markt- en prijsleider en stellen kwaliteit, beschikbaarheid en Innovatie centraal.

Visie

Wij leveren een onmisbare bijdrage aan de gezondheidszorg met als doel een gezonde, productieve en gelukkige samenleving.

Doelstelling: Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is speciaal opgericht om de geneesmiddelenvoorziening in Suriname te garanderen. Geneesmiddelenvoorziening is staatszorg. Die zorg is toevertrouwd aan de BGVS.

02. Stichting Centrale Opleiding Verpleegkundigen en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen (COVAB).

De jaarbegroting 2024 is opgesteld op geleide van het Strategisch Plan 2022 – 2025. In het strategisch plan

2018 – 2021 is focus gelegd op de verdere inrichting van de organisatie als een onderwijsinstituut, uitbreiden van het opleidingsaanbod, scheppen van een performancegerichte cultuur en het vergroten van de verdien capaciteit. Leidend hierin was het sluiten van gezonde partnerschappen met interne en externe stakeholders. De rode draad in het strategisch plan 2022 - 2025 is, dat wij ons de komende jaren verder zullen beijveren om onze kernpositie binnen de gezondheidszorg te behouden en uit te breiden door een shift te maken van een opleidingsinstituut naar een toonaangevend kenniscentrum. Intern zal performance management, ondernemerschap en commercialisering van het opleidingsaanbod leidend zijn, waarbij eenieder zich zal moeten inspannen voor de realisatie van de ambities. Ondanks de wereldwijde economische uitdagingen en de COVID – 19 pandemie zullen wij door vanuit onze kernwaarden te handelen invulling geven aan onze missie en visie en daarmee onze maatschappelijke verantwoordelijkheid invullen. Zowel interne en externe stakeholders zullen in dit traject een belangrijke partner blijven hebben en aangespoord worden om vanuit een gerichte en kritische blik bij te dragen aan het realiseren van onze ambities.

Strategische gebieden Op basis van uitkomsten van de diverse analyses en de groeistrategie zijn voor het EFS College COVAB de volgende strategische gebieden vastgesteld:

1. Onderwijsprogramma's & -diensten
2. Informatie- en communicatietechnologie
3. Human Resource Management
4. Strategisch partnerschappen
5. Kwaliteit
6. Verdien capaciteit
7. Research & development

8. Commercialisering en ondernemerschap

No. Strategisch gebied Strategische doelstellingen

1 Onderwijsprogramma's en -diensten

- Aanbieden nieuwe specialistische opleidingen
- Aanbieden bij- en nascholingen
- Aanbieden opleidingen en trainingen aan aanverwante beroepen
- Transformeren van een opleidingsinstituut naar een kenniscentrum

2 ICT

- Datamanagement en -analyse
- Informatiemanagement en -beveiliging
- Integratie ICT in kernprocessen en bedrijfsvoering

3 HRM

- Inzet HR
- Strategie en planning
- Transformeren naar een performance cultuur
- Recrutement, inzet en mobiliteit

4 Strategische partnerschappen

- Herinrichten bestaande strategische partners
- Customer Relations Management

5 Kwaliteit

- Borging kwaliteitsmanagementsysteem
- Standaardisatie en accreditatie van onderwijsprogramma's

6 Finance

- Herzien financiële strategie
- Verhogen verdien capaciteit
- Beheersen van exploitatiekosten
- Verbeteren liquide stromen

7 Research & Development

- Integratie onderzoek in onderwijs 8 Customer Relations Management
- Omzetten van businessunits
- Vergroten marktaandeel

03. Stichting Jeugd tandverzorging

Doel: De Stichting JTV is als enige instelling gecommitteerd aan preventie-en voorlichting aan de jeugd van Suriname over het behoud van een gezond gebit (gezondheid). De stichting is met haar 22 klinieken in de kustvlakte (met uitzondering van Marowijne) goed bereikbaar voor een groot gedeelte van de Surinaamse bevolking. De instelling heeft tarieven voor sociale groepen in ons land en hanteert zelfs het nul (0)-tarief voor de speciale groep met een meervoudige beperking. Dit alles zonder (vooralsnog) extra subsidie van de overheid.

04. Stichting Medische Zending (Primary Health Care Suriname)

De Stichting Medische Zending Primary Health Care Suriname, kortweg de Medische Zending of MZ, is opgericht bij notariële akte op 22 mei 2001. De Stichting is opgericht om het medisch werk, met name in het binnenland van Suriname, dat voorheen was opgedragen aan:

- De Stichting Medische Zending der Evangelische Broedergemeente in Suriname (Medizebs);
- De Pater Ahlbrinck Stichting (PAS);
- De Stichting Medische Zending voor Suriname (MZS)

Als zodanig kan de Stichting aangemerkt worden als rechtsopvolger van de genoemde organisaties. De Stichting is noch stataal, noch parastataal, maar wordt vanwege de rechtsopvolging gefinancierd door de overheid.

Doel

De Stichting heeft tot doel het bevorderen en waarborgen van het lichamelijk-, geestelijk-, sociaal en emotioneel welzijn van de bevolking in het binnenland van Suriname volgens Primary Health Care principes, gedreven door het motief het Evangelie uit te dragen in woord en daad.

De Stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- Het opzetten en in stand houden van gezondheidscentra in het binnenland;
- Het opleiden, trainen en bijscholen van gezondheidswerkers;
- Het samenwerken en plegen van overleg met overheids- en particuliere instellingen en individuen in het belang van Primary Health Care.

Visie

De Medische Zending PHCS zet de koers en de toon voor de ontwikkeling en de levering van geïntegreerde Primary Health Care diensten in heel Suriname.

Missie

De Medische Zending is een door christelijke beginselen gedreven organisatie die zich toegewijd inzet voor de toegankelijkheid tot en levering van primaire kwalitatief goede gezondheidszorgdiensten aan bewoners en anderen in de rurale gebieden.

Werkwijze

Integrated Primary Health Care, IPHC, is essentiële basisgezondheidszorg in rurale gebieden volgens praktische, wetenschappelijk gefundeerde en sociaal acceptabele methoden en technieken die tot stand komen door intersectorale aanpak, gemeenschapsparticipatie en bevolkingseducatie.

Het geïntegreerd Primary Health Care model, volgens welke de Medische Zending werkt, is een op gezondheidsontwikkeling gericht model dat gezondheid bevorderende en intersectorale acties voor de determinanten van gezondheid integreert met ziektebehandeling, zorg en rehabilitatiediensten. Dit model biedt dus samengestelde diensten aan die behalve genezing en zorg ook verbetering van gezondheid moeten bewerkstelligen, met name preventie en preventie gerichte informatie-uitwisseling tussen zorgverleners en gemeenschappen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Het Medische Zending 's dienstenpakket dat hieruit voortvloeit, bestaat uit de volgende basisdiensten:

- Spoedeisende Hulp
- Moeder- en kindzorg
- Family-Planning
- Schoolgezondheidsprogramma
- Preventieve programma's
- Onderzoek en behandeling van overdraagbare aandoeningen

(Communicable Diseases)

- Onderzoek en behandeling van niet overdraagbare aandoeningen (Non Communicable Disease)
- Tandheelkundige zorg

Elke basisdienst bestaat uit een aantal interventies en/of sub diensten deze worden op elk van de 51 gezondheidscentra en poliklinieken aangeboden door een gezondheidsteam, waarvan de Gezondheidszorg assistent (de GzA) het eerste aanspreekpunt is, en verder bestaat uit artsen en andere gezondheids- en ondersteunende werkers, die al dan niet permanent op de locatie aanwezig zijn, maar in nauw contact met elkaar de gezondheidsbevorderingen-, curatieve- en rehabilitatie diensten 1x 24 uur verstrekken.

De Medische Zending biedt verder ter ondersteuning van het bereiken van de gestelde doelen binnen dit basispakket, de volgende ondersteunde diensten:

- Outreach (Expanded Program of Immunization buiten de poli's, huisbezoek)
- Laboratoriumonderzoek
- MZ Telehealth
- Health Management Informatie Systeem
- Patiënten opname (observatie) op de poli
- Tweedelijnszorg middels specialistische missies
- Farmaceutische zorg
- Monitoring, Evaluatie, Surveillance en Onderzoek

THEMA 1: IPHC en zorgverbetering

THEMA 2: Kwaliteit interne organisatie en infrastructuur

THEMA 3: MZ Human Capital

THEMA 4: Verbeteren Financieel bewustzijn en optimalisatie inkomsten

05. Psychiatrisch Centrum Suriname (P.C.S)

Het Psychiatrisch Centrum Suriname stelt zich, ten behoeve van alle ingezetenen van Suriname, ten doel het bevorderen of herstellen van geestelijke gezondheid dan wel, indien dit niet mogelijk blijkt, het draaglijk maken van het psychisch lijden. Tevens zet zij zich in om te voorzien in de behoefte aan onderzoek, behandeling, verpleging, verzorging en nazorg van psychiatrische patiënten, het verrichten en bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op gebieden van geestelijke gezondheidszorg, alsmede de opleiding van hulpverleners voor de gezondheidszorg.

06. Stichting Regionale Gezondheidsdienst

Gebrek aan kennis over hun gezondheid kan o.a. de basis vormen voor een ongezond volk. Het verzorgen van trainingen en lezingen en het geven van informatie aan de bevolking over gezondheidsproblemen en preventie kan een model aanpak hiervoor zijn. Een nationale aanpak is hiervoor vereist opdat de gemeenschap verantwoordelijkheid gaat dragen voor de eigen gezondheid en welzijn. De bevolking moet een proactieve rol gaan spelen in het algemeen bestuur van het gezondheidssysteem. De bevolking behoort bewust gemaakt te worden van de verschillende gevaren en risico's die mogelijk kunnen voortvloeien uit hun leef en woongedrag in het algemeen maar in het bijzonder datgene welke zij mogelijk als cultuurerfaren.

In een periode van overheidstekorten stijgt de bezorgdheid over de stijging van de kosten in de gezondheidszorg. Desondanks de grote vooruitgang in de kwaliteit van de gezondheidszorg in de wereld stijgen de kosten. In Suriname is de afgelopen periode gebleken door middel van data dat overconsumptie en inefficiënties o.a. als uitgangspunt kunnen dienen voor de stijgende zorg kosten.

De stijging van de kosten in de gezondheidszorg betekent niet per se meteen besparingen in de zorg. De grootste deel van de uitgaven groei binnen de zorg kan wel gezocht worden in o.a. in de stijging van chronische ziekten en de druk op de 2e lijn zorg.

We kunnen leren van ander landen door meer te investeren in de preventie, meer nadruk te leggen op preventie en gezondheidsbevordering. Gezondheidsbevordering begint met een ombuiging te maken in het denken en leef karakter van de bevolking. Hiervoor is een gedegen structurele aanpak nodig. Deze aanpak kan hoge kosten met zich meebrengen maar op den duur zal het verminderen.

Een bevolking die bewust leeft zet de basis voor zichzelf om een hoge mate van fysieke, mentale en sociale welzijn te bereiken. Dit zal ertoe leiden dat de druk op de eerste lijn gezondheidszorg minder wordt.

Het doel waarnaar de RGD streeft als primaire gezondheidszorg is om actief te werken zodat binnen 3 jaren het bewustwordingsproces opgang is gebracht en moeten de eerste kostenbesparende elementen in de eerstelijnszorg zichtbaar zijn.

- Op het gebied van preventieve zorg is het streven de kosten met minimaal 10% terug te brengen.
- Kosten van schoolgezondheidszorg, moeder en kindzorg en non communicable diseases moeten met minimaal 12% teruggebracht worden.
- Kosten van family-planning moeten met minimaal 8% terug.
- Verminderde kosten van infrastructuur met 20% is het mogelijk gevolg van goede structurele scholing.
- Het verminderen van kosten van data na implementatie van dit doel, zal mogelijk na 3 drie de kosten voor wat betreft onderhoud van data en management terugbrengen naar 15% van de huidige kosten.

Alle geprognostiseerde besparingen moeten uiteindelijk op gevoerd worden na 3 jaren binnen 10 jaar. De investering zal uiteindelijk ook invloed hebben op 2e en 3e lijn van de gezondheidszorg.

De beleidsdoelen zullen moeten leiden tot vermindering van de morbiditeit en mortaliteit, optimalisatie van beschikbaarheid en toegankelijkheid van geïntegreerde hoogwaardige gezondheidszorg.

Gezien de geografische spreiding en de multidisciplinaire dienstverlening van de RGD is deze “het instrument” om de strategische doelen genoemd in de NSPH 2018-2028 te bewerkstellingen.

De RGD kan het bovengenoemde realiseren door:

1. Verbeteren en opvoeren van de preventieve zorg

Operationaliseren en continueren van een aantal faciliteiten d.m.v. verruimde dienstverlening en openingstijden (07:00 – 23:00 uur van maandag tot en met zondag).

- De verruimde dienstverlening geldt voor Lelydorp, Latour, Meerzorg, Geyersvliet, 3e Rijksweg en heelbinnenkort ook voor het gezondheidscentra Onverwacht, Uitvlugt, Limesgracht en van

Pettenpolder.

- De verruimde dienstverlening in het kader van geïntegreerd medische zorg naar de samenleving toe, ook zullen samenwerkingen aangaan om meerdere diensten aan te bieden (verlengde 1e naar 2e lijnzorg).
 - Aanpak zwangere zorg.
 - Pilotprojecten met geïntegreerd zorgensamenwerkingsverbanden met andere gezondheidsinstellingen en dienstverleners
2. Het opzetten en volledig in gereedheid stellen van de streekziekenhuizen in Coronie, Saramacca en Commewijne. Hierbij zal de samenwerking tussen de 1ste en 2de lijn geoptimaliseerd worden.
 3. Coachen, opleiden, bij- & nascholen van alle artsen, verpleegkundigen & andere paramedici zal optimaal moeten geschieden. Niet te vergeten de communicatieve vaardigheden waarbij de patiënt als klant centraal staat. De preventieve-, de curatieve-, de palliatieve zorg maar voornamelijk ook de revalidatie zal geoptimaliseerd moeten worden.
 4. Capaciteitsverbetering van het RGD-personeel. Door zorg te dragen voor de capaciteit verbetering van het lager, midden en hoger kader is er een betere aansluiting en ondersteuning naar de diverse disciplines.
 6. Community Health Surveillance.
Het uitvoeren van een baseline assessment gericht op het identificeren van risicofactoren, risicopopulatie-hazards, de “burden of disease” alsook de zorgbehoefte van de leefgemeenschappen (populatie).
Beleidsformulering, budgetallocatie en beleidsuitvoering op basis van genoemde baseline assessment. Tot de uitvoering behoort het ontwikkelen en uitzenden van health promotion en education via tv programma’s alsook het launchen en beheren van een RGD Community Health webpagina.
 7. Onderhoud van de RGD-faciliteiten. Het is noodzakelijk dat de cliënt in een cliëntvriendelijke omgeving wordt ontvangen. Het geregeld onderhouden van zowel klein en groot onderhoud, van de RGD faciliteiten zal ertoe leiden dat er voorkomen wordt dat door oplopende achterstallige onderhoud de kosten voor herstel hoger komen te liggen.
 8. Upgraden van het IT-netwerk van de RGD. Inhoudende het digitaliseren van processen en het verkorten van de communicatielijnen tussen alle poliklinieken. Daarbij is benodigd hardware en software met als resultaat efficiënte en effectieve bedrijfsinformatie en processen.
 9. Voorlichting en Marketing van alle diensten per RGD-locatie en de hierboven genoemde doelen, moet ertoe leiden dat de gemeenschappen vertrouwd raken met gezondheidszorg dichtbij huis.
 10. De aanschaf van vervoersmiddelen en additionele vervoerskosten om de dienstverlening op alle 60 RGD-locaties te blijven garanderen. Vanwege de uitgestrektheid van het werkgebied en de diensten is het noodzakelijk goed functionerende vervoersmiddelen te hebben. De aanschaf van voertuigen t.b.v. de schooldienst in de diverse districten en 2 voertuigen voor het transport van medicamenten en transport voor rivierdiensten is een noodzaak.

Opbrengst verhogende maatregelen

1. Tarief onderhandeling met alle zorgverzekeraars van zowel het abonnementstarief als het tarief voor de diensten. Met het SZF, de grootste zorgverzekeraar voor de RGD zal als eerst onderhandeld worden. De onderhandelingen met de zorgverzekeraars zullen ook resulteren in het verhogen van het honorarium per cliënt. Samen met de Minister van Volksgezondheid en het SZF zal besloten worden een tarief of aangepaste tarieven per cliënt aan te bieden aan de RGD voor alle categorieën.
2. Het Ministerie van Volksgezondheid zal aanbevolen worden, dat de overige cliënten waarvoor de overheid betaalt aan particuliere zorgverleners (artsen), de zogeheten BAZO/BZV-clienten onder de paraplu van de RGD te brengen. Dit kan beargumenteerd worden door aan te geven dat de RGD door de renovatiewerkzaamheden en nieuwe gebouwen (ISDB) met voldoende medici en overig ondersteunend

personeel, in de gehele kustvlakte zorgdraagt voor kwalitatief goed geïntegreerd gezondheidszorg.

3. De overheid wordt over het dienstjaar 2020 dispensatie gevraagd de subsidie netto aan haar toe te kennen om zodoende beter aan haar maandelijkse financiële verplichtingen te kunnen voldoen.
4. Voortzetting van het sluiten van overeenkomsten met bedrijven beginnend met de overheidsbedrijven zoals SWM en Teleur, Defensie, Justitie en Politie. De medewerkers van al deze bedrijven kunnen voor medische hulp terecht bij alle RGD-poliklinieken en overige diensten.
5. Adequate voorzien van medicamenten en laboratorium diensten met een gedegen voorraadbeheer om het maximaal rendement uit te halen.

Kostenverlagende maatregelen

1. Adequaats inkoopbeleid van medicamenten en laboratorium attributen gebaseerd op de werkelijke behoefte aan de hand van de digitale voorraadadministratie op centraal en decentraal niveau.
2. Verlaging van de personele kosten tussen de 15 en 20% na evaluatie door efficiënte inzet en identificeren en aanpassen van de hoge kosten consumerende activiteiten, waaronder de verruimde dienstverlening, goede balans tussen de uitstroom en instroom. De instroom welke voornamelijk gericht moet zijn op schaarse beroepsgroepen zoals apothekersassistenten, laboranten en overige noodzakelijk administratieve functies.
3. Beheersing van alle overige operationele kosten zoals elektra, water, telefoon, drukwerken huishoudelijke artikelen. Dit door middel van nieuwe verbruik instructies en een constante monitoring per polikliniek.
4. Facilitaire werkzaamheden waaronder onderhoud, renovaties en verbouwingen van gebouwen meer in eigen beheer te doen, door het versterken van de technische afdeling, waardoor het personeel multi inzetbaar is. Dit zal ertoe leiden dat het uitbesteden van deze werkzaamheden met 30% wordt teruggebracht.
5. Na evaluatie van de kosten zoals bewaking, transport en automatisering zullen deze kosten door een efficiënte aanpak teruggebracht worden met 25%.

07. Stichting StaatsZiekenFonds (S.Z.F.)

Doel: Conform artikel 3 van de statuten van de Stichting Staatsziekenfonds is het doel van het fonds het verstrekken en/of het doen verstrekken van geneeskundige hulp in Suriname aan de bij haar ingeschrevenen. De bij haar ingeschrevenen kunnen zijn:

1. De verplicht verzekerden
2. De vrijwillig verzekerden

08. Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaamse Rode Kruis.

Doelstelling:

De NBB zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoogste eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	143.393	143.393	157.072	172.780	190.057
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	116.393	116.393	127.372	140.110	154.120
610	Lonen en salarissen	0	0	77.000	77.000	84.700	93.170	102.487
611	Sociale premies	0	0	7.608	7.608	8.369	9.206	10.126
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	31.750	31.750	34.265	37.692	41.461
616	Sociale uitkeringen	0	0	35	35	38	42	47
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	27.000	27.000	29.700	32.670	35.937
620	Inventaris	0	0	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
621	Transportmiddelen	0	0	7.000	7.000	7.700	8.470	9.317
624	Gebouwen en constructies	0	0	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

De Lopende uitgaven voor het dienstjaar 2026 bedragen in totaal **SRD 143.393.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Lonen en Salarissen van het Directoraat zijn voor het dienstjaar 2026 begroot op **SRD 77.000.000,-**. Hierop aanvullend dient te worden meegegeven, dat de vacatiegelden van commissies vallend onder het directoraat Welzijn & Arbeid, ook zijn ondergebracht. Gedurende het dienstjaar 2026 zal het directoraat uitgeven aan bevorderingen, gratificaties, vacatiegelden ten behoeve van commissies, overwerkvergoeding, overplaatsingen van andere ministeries, kosten van opleidingen, kosten van de te houden workshops, seminars en vervoer- en kledingtoelagen. De vacatiegelden zijn geraamd op **SRD 11.000.000,-**, dit vanwege achterstallige gelden die betaald moeten worden aan de commissie leden.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	56.812.100
61002	Vakantietoeslag	4.780.500
61003	Overwerk	85.300
61004	Bonussen en Gratificaties	231.000
61005	Overig Salaris	3.000
61006	Vacatiegelden	11.000.000
61013	Functionele toelagen	918.500
61014	Persoonlijke toelagen	964.850
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	191.150
61017	Waarnemingstoelage	59.000
61021	Representatievergoeding	838.000
61023	Vervoersvergoeding	1.116.600
Totaal		77.000.000

611 - Sociale premies

De sociale premies bedragen voor dienstjaar 2026 **SRD. 7.608.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.456.700
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	4.151.300
Totaal		7.608.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Om het beleid van het Directoraat Welzijn & Arbeid voort te zetten zoals omschreven in de memorie van toelichting, is voor het begrotingsjaar 2026 de uitgaven aan goederen en diensten geraamd voor **SRD 31.750.000,-**. De uitgaven bestaan onder meer uit huurpenningen, bewakingskosten, verzekeringen en contributies.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	150.000
61205	Deskundigen Binnenland	75.000
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	2.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	2.000.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	500.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	200.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	45.000
61221	Vergaderkosten	60.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	500.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	540.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	175.000

61227	Radio en Tv programma's	100.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	4.425.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	500.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	30.000
61238	Telefoon uitgaven	2.000.000
61240	Water	300.000
61241	Electriciteit	200.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	100.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	40.000
61246	Verzekering	280.000
61247	Schoonmaak	100.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	30.000
61250	Bewaking	4.700.000
61251	Voeding	50.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	3.000.000
61253	Vrachtkosten en Porti	50.000
61254	Onderzoekskosten	600.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.800.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	500.000
61260	Onderscheidingen	3.000.000
61283	Huur van voertuigen	450.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	3.000.000
61287	Seminars en workshops	100.000
Totaal		31.750.000

616 - Sociale uitkeringen

Sociale uitkeringen van het Directoraat Welzijn & Arbeid zijn voor het dienstjaar 2026 begroot op **SRD 35.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	35.000
Totaal		35.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor het dienstjaar 2026 zijn de uitgaven voor Inventaris begroot op **SRD 5.000.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	2.000.000
62003	Communicatie	400.000
62004	Computers	1.000.000

62005	Printers	500.000
62006	Netwerken	600.000
62009	Technisch gereedschap	500.000
Totaal		5.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor het dienstjaar 2026 zijn de uitgaven voor Transportmiddelen begroot op **SRD 7.000.000,-**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	3.500.000
62104	Pickup's	3.500.000
Totaal		7.000.000

624 - Gebouwen en constructies

Voor het dienstjaar 2026 zijn de uitgaven voor Gebouwen en Constructies begroot op **SRD 15.000.000,-**.

624 - Gebouwen en constructies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62403	Kantoorgebouwen	15.000.000
Totaal		15.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	41.865	41.865	46.052	50.656	55.723
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	19.100	19.100	21.010	23.111	25.422
10936	Stg. Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)	0	0	16.000	16.000	17.600	19.360	21.296
10960	Bijdragen aan overheidsinstellingen/ niet commerciële instellingen	0	0	2.850	2.850	3.135	3.448	3.793
10962	Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	0	0	250	250	275	302	333
124	Sociale Bescherming	0	0	18.000	18.000	19.800	21.780	23.958
12401	Armoede bestrijding, Onderwijs en verbetering Sociale bescherming	0	0	18.000	18.000	19.800	21.780	23.958
403	Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	0	0	2.679	2.679	2.947	3.241	3.566
40305	Implementatie van de wet arbeidsbescherming gezin	0	0	2.679	2.679	2.947	3.241	3.566
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	2.086	2.086	2.295	2.524	2.776
61302	Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid	0	0	2.086	2.086	2.295	2.524	2.776

Toelichting : Programma's

10936 - Stg. Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)

Doel:

Het verzorgen van competentie gerichte vak trainingen aan jeugdigen vanaf 16 jaar en werkenden ten behoeve van de arbeidsmarkt om aan de vraag van de arbeidsmarkt te voldoen en om de werkloosheid terug te dringen.

Te nemen maatregelen:

Middels het verzorgen van beroepstrainingen tracht de SAO haar doel te bereiken, uiteraard binnen het kader van de gestelde beleidsgebieden. Deze zijn o.a. de versterking van de positie van kwetsbare jongeren c.q. actieve participatie van laagopgeleiden over het gehele land. De creatie van duurzame werkgelegenheid met daaraan gekoppeld het bevorderen van een optimale koppeling van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

De SAO als een van de beleidsinstrumenten van het Directoraat Welzijn en Arbeid, treedt ondersteunend op naar zowel de publieke sector als het particulier initiatief bij het creëren van duurzame werkgelegenheid middels het opleiden van werklozen, particulieren en overheidswerkers.

Ook is de SAO een instituut die een belangrijke rol vervult in de spreiding van kennis over het gehele land, waarbij zij meehelpt aan de re-integratiemogelijkheden en de diversificatie van de inzetbaarheid van individuele werknemers te versterken. De exploitatie van 2 trainingsinstituten en inhuren van lokaliteiten in de districten worden de doelgroepen opgeleid voor deelname aan het arbeidsproces.

In het aanbod van zowel de dag als de avondopleidingen kan een onderverdeling gemaakt worden in:

- Technische trainingen;
- Administratieve trainingen en
- Verzorgende / schoonheids- / textiele vak trainingen.

Nagenoeg in alle districten heeft de SAO de voorgaande jaren vak trainingen verzorgd. Ter uitvoering van het uitgestippelde beleid is het noodzakelijk dat er investeringen worden gedaan door de overheid opdat deze trainingen naar de districten en het binnenland gebracht kunnen worden. De Subsidie van de overheid aan de SAO, wordt aan onder andere besteed:

- Loon- en Salariskosten van de werknemers SAO, is de grootste uitgavenpost.
- Materiële kosten zijn o.a. de nutsvoorzieningen (elektra, waterleiding en telefoon), kantoor kosten, onderhoudskosten transportmiddelen, machinepark, gebouwen en terreinen.
- Trainingskosten, die betrekking hebben op verbruiksgoederen die nodig zijn om trainingen conform het curriculum te verzorgen tot aan de certificering toe. Het begroot bedrag voor het jaar 2026 is **SRD 16.000.000,-**.

10960 - Bijdragen aan overheidsinstellingen/ niet commerciële instellingen

Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)

Doelstelling: SPWE heeft als doel het bevorderen van werkgelegenheid middels het ontwikkelen en versterken van het micro- en klein ondernemerschap d.m.v. van bewustwording activiteiten, begeleiding /coaching, onderzoek en training.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting).

Beleidsintensiveringen voor 2026: het verschaffen van volledige en productieve arbeidsplaatsen aan werkzoekenden. Hierbij zal er hulp en begeleiding gegeven worden bij het voorbereiden en opzetten van kleine ondernemingen en coöperaties en hulp te verlenen aan reeds operationeel zijnde kleine ondernemingen, bedrijven en coöperaties. In Alliantie verband met de UNDP, VSB, SAO, NGO en andere relevante partners zal er ondersteuning gegeven worden aan mensen met een beperking in ondernemerschap.

Vacatiegelden Raad van Toezicht: SRD 336.000,-

Het begroot bedrag is SRD 2.250.000,-

Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname (SIVIS)

Door middel van subsidieverlening zal de werkende mens in het algemeen en leden van de Vakbeweging in het bijzonder, kennis en inzicht worden verschaft over de organisatie, de taak en de rol van de vakbeweging in het sociaal economisch gebeuren, zowel nationaal, regionaal als internationaal, waardoor zij gemotiveerd worden om individueel en collectief een positieve bijdrage te leveren tot een dynamische ontwikkeling van vakbeweging en maatschappij.

Het begroot bedrag is SRD 600.000,-

Het begroot bedrag voor dit programma is **SRD 2.850.000,-**.

10962 - Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)

Stichting Suriname Hospitality Tourism and Training Center (SHTTC)

Doelstelling: SHTTC heeft als doel het ontwikkelen en versterken van werkgelegenheid in de toerisme en hospitality sector d.m.v. Horeca trainingen.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting).

Beleidsintensiveringen voor 2026: continuering van haar taakstelling m.n. het zorgen voor competente arbeidskrachten in de hospitality en tourism sector gericht op invulling en behoud van werkgelegenheid binnen de sector en inherent daaraan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening in deze sector. Voorts zal het instituut zich ook richten op het verzorgen van landelijke trainingen ter ontwikkeling van de Surinaamse gemeenschap.

Vacatiegelden Raad van Bestuur: SRD 168.000,- (vanaf juni 2026- december 2026, nu wordt de raad betaald vanuit TCT)

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 **SRD 250.000,-**.

12401 - Armoede bestrijding, Onderwijs en verbetering Sociale bescherming

Beleidsprogramma's

I. Programma Arbeidsmarktbeleid:

Transformatie afdeling Directe bemiddeling tot een moderne arbeidsbureau

Doelstelling: om werkzoekenden sneller en beter te informeren over beschikbare vacatures en tegelijkertijd werkgevers sneller en vollediger op de hoogte te brengen van het beschikbare aanbod van arbeid.

Wijze van financiering: overheidsbegroting en IDB project 'Labor Market Alignment with New Industries'

Beleidsintensiveringen voor 2026: een gemoderniseerd arbeidsbureau (Paramaribo en Nickerie). Het zal zich o.a. toeleggen op een intensieve inventarisatie van openstaande arbeidsplaatsen, het promoten van sectoren waarin structureel tekorten aan arbeidskrachten heersen, en training, begeleiding en coaching van werkzoekenden. Benodigde materiaal aanschaffen om de dienst zo efficiënt mogelijk te maken middels nieuwe pc's, optimaal internet en een aantrekkelijke aanblik voor werkzoekenden.

Uitvoering is ook binnen het IDB project 'Labor Market Alignment with New Industries' opgenomen.

Begroot bedrag **SRD 500.000,-**.

Arbeidsmarktinformatiesysteem (AMIS)/statistische website

Doelstelling: een compleet arbeidsmarktinformatiesysteem beschikbaar te hebben, zodat de toegang tot arbeidsmarktinformatie verbeterd en vergroot wordt.

Wijze van financiering: overheidsbegroting en IDB project 'Labor Market Alignment with New Industries'

Beleidsintensiveringen voor 2026: als onderdeel van het "Decent Work Country Program" is in 2022 een aanvang gemaakt met de voorbereidende activiteiten voor de opzet van een arbeidsmarktinformatiesysteem. In 2023 zijn de samenwerkingsverbanden met stakeholders en andere instanties z.a. ABS, APF, Pensioenfonds Suriname, Fonds Voorzieningen Ouderschapsverlof, verzekeringsmaatschappijen, SZF, AOV, Sozavo etc verder uitgediept. Presentaties zullen verzorgd worden omtrent het systeem aan de stakeholders. Promotie activiteiten zullen uitgevoerd worden.

Uitvoering is ook binnen het IDB project 'Labor Market Alignment with New Industries' opgenomen.

Begroot bedrag **SRD 1.000.000,-**.

Baseline studie over aanbod van trainingen en aanwezigheid van fondsen

Doelstelling: het verkrijgen van inzicht in het trainingsaanbod, de behoefte aan trainingen en de beschikbare fondsen/ beurzen voor skills-ontwikkeling van kwetsbare groepen z.a. vrouwen, jongeren, mensen met een beperking en personen uit rurale gebieden.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2026: In het kader van het Decent Work Country Programma (DWCP 2) is in 2022 een Middellang Termijn Arbeidsmarktbeleid 2022 – 2025 voor Suriname ontwikkeld, waarbij het arbeidsmarkt-beleid geherformuleerd is, met speciale focus op kwetsbare groepen z.a.: vrouwen, jongeren, personen in rurale gebieden en mensen met een beperking.

Ter implementatie van dit beleid zijn een aantal activiteiten uitgewerkt, waaronder het uitvoeren van een baseline studie naar trainingsmogelijkheden, de behoefte aan trainingen en de ter beschikking zijnde fondsen voor het verzorgen van trainingen (landelijk) dus ook in het binnenland. Er is reeds vanuit Arbeidsmarkt een start gemaakt maar vanwege de beperkte capaciteit is het rendement niet wenselijk. De noodzaak voor wetenschappelijk onderzoek met een bredere reikwijdte is hier van belang. Dit onderzoek zal extern uitbesteed worden.

Begroot bedrag **SRD 500.000,-**.

Activeringsmaatregelen voor cliënten van SOZAVO (samenwerking tussen AW&J en Sozavo)

Doelstelling: de samenwerking tussen AW&J en Sozavo voor een goede stroomlijning tussen activeringsmaatregelen met sociale uitkeringen hetgeen inhoudt dat uitkerings-gerechtigden actief op zoek gaan naar een baan via AW&J.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2026: Cliënten van Sozavo worden voor 1 jaar in het systeem gehouden met mogelijkheid tot verlenging. Verlenging is alleen mogelijk indien de omstandigheden niet aan de cliënt gelegen hebben, dat betrokkene niet succesvol geplaatst is. De cliënt wordt na 3(drie) onsuccesvolle pogingen tot verwijzing, die niet aan de cliënt hebben gelegen, wederom overgedragen aan Sozavo waarbij de uitkering wordt voortgezet en de cliënt beschikbaar blijft voor training en zich maandelijks aanmeldt bij DB voor het uitkijken naar een baan. Cliënten van Sozavo die in aanmerking komen voor een uitkering mogen werk dat aan hen wordt aangeboden, niet zonder grondige redenen weigeren. Alleen bij grondige redenen mag een vacature geweigerd worden. Indien cliënten niet bereid zijn om actief te participeren in hun tewerkstelling, kunnen zij uit het systeem bij Sozavo worden verwijderd.

Begroot bedrag **SRD 1.500.000,-**.

Webportaal/ webapplicatie DB en WV

Doelstelling: de burger in staat stellen om online vacatures op te vragen en aan te bieden en om zich te registreren voor een baan. Tevens voor het opvragen van informatie m.b.t. werkvergunningen en indienen van werkvergunningen.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2026: sinds 2022 is een aanzet gemaakt tot het bouwen van een op maat gesneden webportaal/webapplicatie t.b.v. de afdelingen werkvergunningen en directe bemiddeling als onderdeel van het Arbeidsmarktinformatie systeem en de aanschaf van meubilair en noodzakelijke apparaten. In 2023 is personeel getraind in het nieuw systeem en in 2026 zal de verdere implementatie plaatsvinden en promotie activiteiten zullen uitgevoerd worden om het online systeem bekendheid te geven. Dit project is vanwege afwachting voor een definitieve werkplek, on hold gezet en zal ook voortgang hebben in 2025.

Begroot bedrag **SRD 700.000,-**.

Institutionele & Capaciteitsversterking/trainingen personeel

Doelstelling: het bijbrengen van de nodige skills en competenties aan de medewerkers van de afdeling arbeidsbemiddeling en afdeling arbeidsstatistiek i.h.k.v. de automatisering van de dienstverlening. (AMIS/moderne DB/ online WV). Alsook het upgraden van zachte en harde competenties van het personeel van ODAM.

Wijze van financiering: overheidsbegroting en IDB project ‘Labor Market Alignment with New Industries’

Beleidsintensiveringen voor 2026: voor de transformatie van de directe bemiddeling (Paramaribo en Nickerie) tot een modern bemiddelingsbureau is het nodig dat het personeel capaciteitsversterking ondergaat m.n. trainingen in begeleiding en coaching en de moderne technologie. De medewerkers en stakeholders zullen getraind worden in de nieuwe systemen die gebruikt zullen worden voor deze applicaties.

Voor een efficiëntere en effectievere uitvoering van de beleidsactiviteiten van ODAM zal het personeel geupgrade moeten worden in zachte en harde vaardigheden, de zogenaamde soft en hard skills. De hard skills zijn specifieke vaardigheden die nodig zijn om de technische uitvoeringscapaciteit te vergroten. Soft skills zijn persoonlijke, sociale, emotionele vaardigheden die bepalen hoe men met elkaar omgaat. Begroot bedrag: **SRD 200.000,-**.

Project ‘Labor Market Alignment With New Industries’

Doelstelling: de werkgelegenheid en arbeidsmarktkansen voor individuen van alle achtergronden te bevorderen door het versterken van de institutionele capaciteit van de arbeidsmarktinstituten en het verminderen van de mismatch tussen werkzoekenden en werkgevers

Wijze van financiering: IDB lening

Beleidsintensiveringen voor 2026: dit project wordt gefinancierd door de Inter-American Development Bank (IDB) en moet resulteren in het vergroten van de toegang van werkzoekenden tot de arbeidsmarkt en het afstemmen van vaardigheden van werkzoekenden op de behoeften van de productieve sector middels de:

1. verbetering van het bestaande systeem voor technisch en beroepsonderwijs en -opleiding (TVET) (programma's afstemmen op de huidige en te verwachte behoeften van de arbeidsmarkt)
2. vergroten van de impact de PES door de ontwikkeling van nieuwe mogelijkheden van dienstverlening die digitale instrumenten en traditionele mechanismen combineren.

Lening: USD 10.000.000

Begroot bedrag: (eigen bijdrage overheidsbegroting) **SRD 200.000,-**.

Monitoringscommissie midden-lang arbeidsmarktbeleid

Doelstelling: monitoren van werkgelegenheidsbeleid en programma's opgenomen in de midden lang arbeidsmarktbeleid 2022-2026.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2026: Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid is gemandateerd om het arbeidsmarktbeleid te ontwikkelen en uit te voeren. In 2022 is het arbeidsmarktbeleid aangepast met meer maatschappelijke draagvlak en beter toegespitst op de problemen en uitdagingen die zich heden ten dage op de arbeidsmarkt manifesteren. Het aangepaste arbeidsmarktbeleid is gebaseerd zijn op het “Decent Work Concept”, welke onderdeel is van de “Sustainable Development Goals 2030”. Het arbeidsmarktbeleid is tevens gericht op de sectoren die de komende jaren in de lift zullen zijn. Daarnaast zal het beleid gekoppeld worden aan de onderwijs vernieuwingen (het aanbod van arbeid) en de public sector reform. Sedert 2021 is de Commissie “vaststelling van een lang termijn arbeidsmarktbeleid” geïnstalleerd ter monitoring van het nieuw op te zetten arbeidsmarktbeleid. Uiteindelijk is het de bedoeling dat deze commissie over zal gaan in een

permanente raad om het arbeidsmarktbeleid te monitoren.

Begroot bedrag(voor activiteiten): **SRD 300.000,-**.

Commissie Vrij Verkeer van Personen (VVP)

Doelstelling: het reguleren van het vrij verkeer van bekwame burgers binnen CARICOM in Suriname

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2026: De commissie Vrij Verkeer van Personen is in het kader van de implementatie van Vrij Verkeer van Personen volgens het Herziene Verdrag van Chaguaramas en ter implementatie van de Wet Bekwame Burgers van ingesteld bij Staatsbesluit van 7 februari 2006 en laatstelijk gewijzigd bij Staatsbesluit van 14 augustus 2008. Het Herziene Verdrag van Chaguaramas handelt over vrij verkeer van personen en kapitaal binnen de landen van de CARICOM. Het secretariaat van deze Commissie zetelt op het Ministerie van VWA. Eveneens ondertekent de minister van VWA de uitgegeven certificaten.

Begroot bedrag: **SRD 200.000,-**.

II. Minimumloon

Doelstelling: het garanderen van een bestaansminimum aan de werkende klasse.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2026: De NLR is sedert 2021 geïnstalleerd telkens voor 1 jaar. Het orgaan heeft als belangrijkste taak het presenteren van een advies aan de minister onder andere voor het vaststellen van een nieuwe algemeen minimumloon en of een nieuwe minimumloon per sector of beroepsgroep. Verder is zij belast met het consulteren van technische stakeholders; het vaststellen van een calculatiemethode voor het berekenen van minimumloon enz. De Nationale Loon Raad (NLR) is in april 2024 wederom ingesteld voor 1 jaar.

Volgens de Wet Minimumloon van 2019 en het Staatsbesluit Nationale Loonraad in 2020 moest er binnen 3 jaren een evaluatie plaatsvinden van deze 2 regelingen. In 2022 is een commissie evaluatie wet minimumloon ingesteld met de taak de hierboven genoemde wet en het staatsbesluit te evalueren en het adviseren van de minister. Deze commissie heeft aanbevelingen gedaan voor eventuele aanpassing van de wet en het staatsbesluit. De Wet Minimumloon is op 29 februari 2024 aangenomen in De Nationale Assemblee. De wijzigingen hebben te maken met vier artikelen over de Nationale Loonraad. Zo is het advies dat de Loonraad uitbrengt aan de minister over het minimum uurloon, niet meer bindend. De minister zal op basis van het advies een voorstel doen aan de Raad van Ministers om goedgekeurd te worden. Er is ook besloten dat de Loonraad in plaats van tweejaarlijks nu jaarlijks uiterlijk op 31 december, maar niet later dan 31 maart van het volgend jaar, advies moet geven over het minimum uurloon. In de wet wordt ook opgenomen dat de Loonraad ondersteund zal worden door een secretariaat waarvan de samenstelling bij Staatsbesluit wordt vastgesteld. Het secretariaat wordt bemenst met maximaal 5 deskundigen onder leiding van de secretaris van de Nationale Loonraad. Verder is besloten dat de Loonraad telkens voor zes jaar wordt ingesteld. Om de 3 jaar zullen op voordracht van de minister, de vakbeweging en het bedrijfsleven, drie leden van de Loonraad vervangen worden. Ze kunnen nog een termijn benoemd worden. Voor de uitvoering van de nieuwe wet zullen de arbeidsinspecteurs en alle andere partners middels informatie en werksessies geïnformeerd worden. Het is in dit kader belangrijk te vermelden dat de Arbeidsinspectie naast haar controle werkzaamheden ook belast zal worden met het verschaffen van informatie tijdens de reguliere spreekuren en ook specifieke assistentie verlenen op het gebied van het doorberekenen van de dag, - week en of maandlonen. Hiervoor zullen zij de nodige trainingen krijgen.

Begroot bedrag **SRD 400.000,-** (t.b.v. de andere activiteiten z.a. deskundig advies voor NLR, awareness sessies en trainingen AI).

III. Raad voor de Coöperatievezen (RACO)

Doelstelling: het doel van RACO is het bevorderen van coöperatievezen middels het promoten en begeleiden bij de opzet van coöperaties. Coöperaties zijn van belang voor het stimuleren van werkgelegenheid. Verder zorgen coöperaties voor het creëren en ontwikkelen van inkomstengenererende activiteiten en duurzame, fatsoenlijke werkgelegenheid met name ondernemerschap.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2026: RACO heeft als taak het adviseren van de minister inzake wetgeving en coöperatief beleid met betrekking tot de coöperatieve ontwikkeling in Suriname. Hiernaast is RACO ook belast met het verzorgen van trainingen en begeleiden van bestaande coöperaties in stad, districten en het binnenland. Er is reeds een aanvang gemaakt met de herregistratie van alle coöperaties ten lande. Begroot bedrag (voor activiteiten, trainingen, promotie etc): **SRD 300,000**

IV. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)

Doelstelling: SPWE heeft als doel het bevorderen van werkgelegenheid middels het ontwikkelen en versterken van het micro- en klein ondernemerschap d.m.v. van bewustwording activiteiten, begeleiding /coaching, onderzoek en training.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2026: het verschaffen van volledige en productieve arbeidsplaatsen aan werkzoekenden. Hierbij zal er hulp en begeleiding gegeven worden bij het voorbereiden en opzetten van kleine ondernemingen en coöperaties en hulp te verlenen aan reeds operationeel zijnde kleine ondernemingen, bedrijven en coöperaties. In Alliantie verband met de UNDP, VSB, SAO, NGO en andere relevante partners zal er ondersteuning gegeven worden aan mensen met een beperking in ondernemerschap.

Begroot bedrag(operatie SPWE): **SRD 500.000,-**

V. Stichting Suriname Hospitality Tourism and Training Center (SHTTC)

Doelstelling: SHTTC heeft als doel het ontwikkelen en versterken van werkgelegenheid in de toerisme en hospitality sector d.m.v. Horeca trainingen.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting).

Beleidsintensiveringen voor 2026: continuering van haar taakstelling m.n. het zorgen voor competente arbeidskrachten in de hospitality en tourism sector gericht op invulling en behoud van werkgelegenheid binnen de sector en inherent daaraan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening in deze sector. Voorts zal het instituut zich ook richten op het verzorgen van landelijke trainingen ter ontwikkeling van de Surinaamse gemeenschap.

De afgelopen drie jaren viel de uitvoer van de activiteiten van SHTTC evenals de uitbetaling van de vacatiegelden voor het bestuur, onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van TCT. Per 1 januari 2025 is het bestuur demissionair en zullen de vacatiegelden van het nieuwe bestuur moeten worden opgebracht op de begroting van het ministerie van VWA. Statutair rouleert de verantwoordelijkheid tussen TCT en VWA om de drie jaar.

Begroot bedrag: **SRD200.000,-**

VI. Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)

Doelstelling: SAO heeft tot doel werkloosheid terugdringen middels het verzorgen van competentie gericht onderwijs en training.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2026: het aanbieden van vak trainingen op technisch en verzorgend gebied. Deze vak trainingen zijn bedoeld voor personen vanaf 16 jaar en de primaire doelgroep bestaat uit voortijdige schoolverlaters, werkzame personen (bij de overheid en het bedrijfsleven), die om-, her- of bijscholing behoeven.

Begroot bedrag: **SRD 500.000,-**.

VII. Het versterken van de werkarmen SAO, SPWE en SHTTC op institutioneel en capaciteitsniveau

Ten einde te geraken tot een betere input van de werkarmen zal gewerkt worden aan institutionele en capaciteitsversterking van de werkarmen. Ook de verbetering van de efficiëntie van de exploitatie van de instituten zal aangepakt worden.

Begroot bedrag **SRD 300.000,-**.

VIII. Pilot decentralisatie vak-en ondernemerschapstrainingen

Doelstelling: Het oprichten van fysieke dependances en/of gebruik maken van bestaande structuren van het ministerie van VWA of MINOWC(leslokalen) in strategische districten m.n. Para (Wit Santie) en Brokopondo om vaktrainingen en ondernemerschaps ontwikkeling toegankelijker te maken.

Motivering: In het regeerakkoord 2025- 2030 staat aangegeven dat een van de prioriteiten van deze regering zal zijn decentralisatie en participatief bestuur alsook het stimuleren van ondernemerschap door middel van trainingen. Jongeren ,werkzoekenden en andere kwetsbare burgers in m.n. districten Para, m.n. Wit Santie en Brokopondo hebben beperkte toegang tot gerichte vak-en ondernemerschapstrainingen. Het samen aanbieden van deze trainingen stimuleert niet alleen vakmanschap maar ook ondernemerschap en zelfstandig ondernemen op de werkplek.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2026: het aanbieden van vak trainingen en ondernemerschapstraingen te Para via de Stichting Educatief Centrum Wit Santie en op Brokopondo via eventueel bestaande overheidsgebouwen en de Dictrictscommisariaten. Deze trainingen zijn bedoeld voor personen vanaf 16 jaar en de primaire doelgroepen bestaan uit voortijdige schoolverlaters en werkzame personen (bij de overheid en het bedrijfsleven), die om-, her- of bijscholing behoeven en personen die ondernemerschapsvaardigheden willen aanleren.

Trainingen: basistrainingen (lassen, ICT,),soft skills (solliciteren, klantgerichtheid), ondernemerschapstrainingen vooral gericht op vrouwen

Begroot bedrag Brokopondo en Para (Wit Santie):

Huur/infrastructuur:	2x SRD 25.000-	SRD 50.000
Trainers en personeel:	2x SRD 25.000-	SRD 50.000
Lesmateriaal :	2x SRD 20.000-	SRD 40.000
Apparatuur:	2x SRD 20.000-	SRD 40.000
Transport en logistiek	2x SRD 10.000-	SRD 20.000
Totaal		SRD 200.000

Beleidsprogramma's Arbeidsinspectie

Programma sociale - en arbeidsbeschermingsbeleid

Doelstelling: verbetering van de sociale en arbeidsbescherming zorgen ervoor dat het toezien op en het verzekeren van de naleving van de wettelijke bepalingen met betrekking tot arbeidsvoorwaarden en de bescherming van de werknemers bij de uitoefening van hun werkzaamheden en van andere wettelijke regelingen voor zover de arbeidsinspecteurs mede belast zijn de naleving van deze regelingen wordt gegarandeerd.

Wijze van financiering: de financiering voor de verbetering voor de sociale en arbeidsbescherming vindt plaats door het adequaat beschikbaar stellen van middelen uit de overheidsbegroting ten behoeve van het directoraat Arbeidsinspectie. Hierdoor wordt de handhaving en inspectie werkzaamheden gewaarborgd. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 12401.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De Minister garandeert de operaties van het Directoraat Arbeidsinspectie door:

- I. Het verder versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie in het kader van de dienstverlening, handhaving en inspectie werkzaamheden;
- II. Het (her)vestigen van de autoriteit/integriteit van de Arbeidsinspectie.

Nadere toelichting activiteiten

I. Het versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie de dienstverlening, handhaving en inspectie werkzaamheden

a. Versterken Arbeidsinspectie

Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie verder worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie worden verbeterd en geautomatiseerd.

Het begroot bedrag **SRD 1.000.000,-**.

b. Decentralisatie/Verblijf inspecties

Voor het optimaal kunnen verrichten en het verhogen van de klantvriendelijkheid en het meer zichtbaar maken van de Arbeidsinspectie in de ver af gelegen gebieden in Suriname Het is dringend noodzakelijk om de nodige huisvesting cq cabines en verblijf te verwezenlijken. Hiervoor zijn er naast de kosten voor verblijf en huisvesting ook de kosten voor consumptie en standplaatsttoelage.

Het begroot bedrag **SRD 1.000.000,-**.

Verbetering infrastructuur

Uitbreiding wagenpark

Voor het verrichten van de opgedragen werkzaamheden en Inspecties in ver gelegen gebieden in Suriname te noemen de districten Commewijne, Marowijne, Para, Brokopondo, Sipaliwini, Saramacca en Wanica, is gebruikmaken van dienstvoertuigen noodzakelijk. Met de uitbreidingsproces van het capaciteit dient het Directoraat Arbeidsinspectie te beschikken over een eigen onderkomen. Het begroot bedrag **SRD 500.000,-**.

- Meet instrumenten

Er bestaat een dringende behoefte aan het aanschaffen van een aantal meetinstrumenten voor de controle op de naleving van de Veiligheidswet 1947 zoals Licht en geluid apparatuur, het meten van kwik damp, gas meeting, trillingen radioactief meet materiaal (Geiger Teller of Geiger meter).

Het begroot bedrag **SRD 305.000,-**

- Trafficking in Person (TIP)/Vreemdelingen

Het inzetten van voertuigen waar nodig voor transport van vreemdelingen die vermoedelijk slachtoffers zijn van mensen handel en mensen smokkel.

Trainingen voor de arbeidsinspecteurs door de gekwalificeerde arbeidsinspecteurs met de ondersteuning van het Ministerie van Justitie en Politie.

Het begroot bedrag **SRD 40.000,-**.

- Voorlichting (Informatie en begeleiding werknemers/werkgevers).

Het begroot bedrag **SRD 30.000,-**.

c. Training en begeleiding

Het belang van training voor het adequaat uitvoeren van het werk van de arbeidsinspecteurs kan niet meer nagelaten worden. De verplichte trainingen om als arbeidsinspecteur opgeleid te worden zijn de Basis en Voortgezette opleiding en de Buitengewoon Agent van Politie opleiding voor de groep aspiranten zal binnen korte tijd moeten starten. In het kader van de komende olie en gas sector is het dringend en noodzakelijk om de arbeidsinspecteurs te voorzien van de nodige kennis en capaciteit binnen de sector. Het niet kunnen voldoen aan de minimale eisen, training en kennis van de olie en gas sector zal betekenen dat de inspecteurs geen inspectie kan uitvoeren bij de off-shore boorplatform. Internationaal is het een vereiste voor een ieder die wilt gaan werken in de off-shore boorplatforms, men verplicht is om specifieke trainingen te volgen. Ook dat is een vereiste voor de arbeidsinspectie om die specifieke training te volgen alvorens men inspecties pleegt bij de olie en gas sector.
Totaal begroot bedrag **SRD 4.000.000,-**.

d. Handhaving

- Uitbreiding snelrechtstelsel

Het snelrecht stelsel zal ook verder worden uitgebreid met de overige arbeidswetten. Snelrecht is een snelle manier om overtreders te berechten in een korte tijd bestek. Door middel van een Oproeping wordt de zaak aanhangig gemaakt bij de Rechter.

Het begroot bedrag SRD 35.000,-

- Verscherping handhaving

Met de aanpassing van de minimumuurloon per 29 februari 2024 zal de controle bij bedrijven verder opgevoerd worden. De controle op een veilige werkplek en Decent Work voor wernemers zal eveneens verscherpt en opgevoerd worden voornamelijk bij vreemdelingen en uitzendkrachten.

Het begroot bedrag SRD 200.000,-

II. Het (her)vestigen van de autoriteit/integriteit van de Arbeidsinspectie

a. Uitbreiding opzet Client Contact Centra

Voor een landelijke dienstverlening is het van belang dat in diverse districten een Client Contact Centra zal worden opgezet. Het begroot bedrag SRD 180.000,-

b. Inzetten klachten procedure. Het begroot bedrag SRD 10.000,-

c. Werken aan de branding van Arbeidsinspectie

- Aanpak social media;
- Verbetering informatie stroom naar de werkmensen
- Opvoeren van voorlichting en realisaties arbeidsinspectie.

Het begroot bedrag SRD 200.000,-

Beleidsprogramma's Juridische – en Internationale Zaken

Decent Work Country Program Suriname III

Het DWCP (2023-2026) identificeert drie prioriteitsgebieden en zet de bijbehorende te behalen resultaten uiteen.

Het programma omvat 3 voordelen:

1. Banen, productiviteit en duurzame groei. Ecologisch duurzame en gediversifieerde economische groei en duurzame ondernemingsontwikkeling vergroten het aanbod van waardig werk;
2. Bestaanszekerheid, menselijk kapitaal en geschoolde arbeidskrachten. De ontwikkeling van vaardigheden van het personeel, diensten voor arbeidsvoorziening en een samenhangend en universeel systeem van sociale bescherming zorgen voor een veilig bestaan voor alle Surinamers;
3. Governance van de arbeidsmarkt en arbeidsrechten. Beter bestuur en instituties op de arbeidsmarkt zorgen voor de realisatie van fatsoenlijk werk en grondrechten op het werk.

Het programma omvat 3 dwarsdoorsnijdende elementen:

- Versterken van de sociale dialoog;
- Ondersteun achtergestelde en kwetsbare groepen;
- Bevorder de overgang van de informele naar de formele economie.

De Nationale Commissie Decent Work die in 2023 is ingesteld zal op een hoog niveau met een sterke veld- en communicatie-approach op landelijk niveau werken aan de bewustwording en de uitvoering van de Results Framework welke in samenwerking met de ILO is voorbereid. Het geheel omvat veel dialoog, awarenesssessies en workshops met geclusterde doelgroepen. Uitvoering van het DWCP SU III zal zowel sociaal als economisch impact hebben omdat het specifiek uitgaat van een 'theorie van change'. Verder zal de Nationale Commissie Decent Work in 2025 een upgrading ondergaan.

Het sociaal-economisch beleid van de regeringen wereldwijd en ook die van Suriname is gebaseerd op de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) 2030 van de Verenigde Naties. SDG No. 8 heeft betrekking op Decent Work en Economische Groei. Suriname heeft in 2018 de Equal Pay Convention (No. 100) en de Equality of Treatment Convention (No. 111). In het kader van het streven naar decent work voor elke werknemer zijn op 14 oktober 2022 de Wet Gelijke Behandeling Arbeid en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie Arbeid aangenomen en reeds afgekondigd (SB 2022 no. 137 en SB 2022 no. 136). Voor de volledige implementatie van deze wetten dienen nog het flankerend beleid te worden vastgesteld in de vorm van staatsbesluiten, beschikkingen, richtlijnen, modelbeleid en modelgedragscodes.

Het begroot bedrag SRD 150.000,-

Vorbereiding Uitvoering Wet Gelijke Behandeling en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie

De Commissie Vorbereiding Uitvoering Wet Gelijke Behandeling en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie zal in 12 maanden het van het flankerend beleid met betrekking tot de Wet Gelijke Behandeling Arbeid (SB 2022 no. 137) en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie Arbeid (SB 2022 no. 136) vorbereiden in de vorm van staatsbesluiten, beschikkingen, richtlijnen modelbeleid en modelgedragscodes in nauwe samenwerking tussen de entiteiten en werkarmen van het Ministerie en in dialoog met de relevante Ministeries en staatsactoren en niet-gouvernementele stakeholders waaronder de sociale partners. Het begroot bedrag SRD 50.000,-

OSH Commissie

Na de aanname van de ILO Verklaring inzake de Fundamentele Beginselen en Rechten inzake Arbeid in 1998, is het gedachtegoed met betrekking veiligheid, gezondheid en welzijn (Occupational Safety and Health: OSH) in de arbeidswereld, verder ontwikkeld. De International Labour Conference van 2022, heeft gevolg gevend aan het algemeen gevoel levende onder de tripartiete partners een resolutie (Resolution on the inclusion of a safe and healthy working environment in the ILO's framework of fundamental principles and rights at work) aangenomen over de opname van een veilige en gezonde werkomgeving in het ILO-kader van fundamentele beginselen en rechten op het werk. De resolutie van 2022 verklaart ook dat het Verdrag inzake Veiligheid en Gezondheid op het Werk, 1981 (No. 155) en het Verdrag inzake Bevordering van Veiligheid en Gezondheid op het Werk, 2006 (No. 187) zullen worden beschouwd als fundamentele verdragen in de zin van de ILO-verklaring over fundamentele Principles and Rights at Work (1998), zoals gewijzigd in 2022. Deze twee verdragen beschrijven de kernprincipes en rechten op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk (OSH) en dienen als basis voor de meer geavanceerde veiligheid- en gezondheidsmaatregelen die in andere OSH-instrumenten. Alle lidstaten hebben, ook al hebben ze deze twee verdragen niet geratificeerd, nu een verplichting die voortvloeit uit het feit dat ze lid zijn van de ILO om te goeder trouw en in overeenstemming met het ILO-Statuut de beginselen te respecteren, te bevorderen en te realiseren over het grondrecht op een veilige en gezonde werkomgeving. Daarom is het belangrijk dat regeringen, werkgevers, werknemers, OSH-professionals en

andere belanghebbenden die betrokken zijn bij besluitvormingsprocessen goed geïnformeerd zijn over de implicaties van de opname van het recht op een veilige en gezonde werkomgeving als grondbeginsel en recht op het werk bij het opstellen en uitvoeren van OSH-beleid en -programma's. Het vitale belang van veiligheid en gezondheid op het werk is overtuigend aangetoond door de Covid-19-pandemie en de diepgaande en transformerende impact ervan op de wereld van werk. In dit licht zal in 2025 de Nationale Commissie Veiligheid, Gezondheid en Welzijn Arbeid (VGW Commissie) ingesteld voor onbepaalde tijd. De VGW Commissie valt onder de Minister en is aan hem verantwoording verschuldigd. Het begroot bedrag SRD 100.000,-

Awareness of Work Life Balance

In het kader van het verder uitvoeren van het concept van Decent Work dient meer aandacht besteed te worden aan werknemers met gezinsverantwoordelijkheid naar minderjarige kinderen en ouderen. In collectieve afspraken hebben partijen in sommige gevallen de rechten van werknemers en hun gezinnen kunnen regelen. Er is over het algemeen op de arbeidsmarkt een laag besef over de specifieke behoeften van werknemers met gezinsverantwoordelijkheid. In DNA is het concept van work-life-balans verwerkt in de Wet Werktijdenregeling waarbij geput is uit ILO Verdrag No. 156. Dit verdrag is een internationale standaard die een goede basis biedt om het besef bij werkgevers, werknemers en hun organisaties te verhogen met betrekking tot hun rechten, plichten en verantwoordelijkheden.

Awareness activiteiten i.v.m. met Work Life Balance (ILO Conventie No. 156).

Het begroot bedrag SRD 70.000,-

Beleid Just Transition

Tijdens de 113de International Labour Conference in 2026 zal het onderwerp van Just Transition verder worden besproken. Just Transition is een van de 4 dimensies van Social Justice die een van de grondpijlers is van de International Labour Organization. Punten voor discussie zullen zijn;

1. De wijze van bevordering van de rechtvaardige transitie (Just Transition) in alle ILO-lidstaten door:
 - opschalen van de ontwikkeling en uitvoering van geïntegreerd beleid en maatregelen op verschillende beleidsterreinen, waaronder industriebeleid en technologie;
 - de financiering van dergelijke beleidslijnen en maatregelen;
 - sociale dialoog en tripartisme;
 - institutionele coördinatie en beleidscoherentie op alle niveaus;
 - de toepassing van internationale arbeidsnormen.
2. De rollen moeten van overheden en werkgevers- en werknemersorganisaties in de transitie, ook met de getroffen gemeenschappen en mensen.
3. De prioriteiten en de strategie van de ILO naar de tripartiete partners om ze bij te staan.
4. De centrale rol die de ILO kan spelen in de multilaterale coördinatie voor een rechtvaardige transitie, onder meer via partnerschappen. In 2025 zal het Nationaal Beleid Sociaal-rechtvaardige Milieutransitie worden geformuleerd.

Het begroot bedrag SRD 150.000,-

Nationaal Beleid Formalisatie

In het DWCP SU III is formalisering gezien als een crosscutting issue dat te maken heeft met sociale rechtvaardigheid. In 2026 zal het Nationaal Beleid Formalisatie op basis van ILO Recommendation No. 204 worden geformuleerd met actieve participatie van stakeholders.

Het begroot bedrag SRD 50.000,-

Structurering ILO Aanbeveling No. 207

In 2023 is door de ILO de ILO Aanbeveling No. 207 aangaande Apprenticeships aangenomen. In het

DWCP SU III zijn er maatregelen opgenomen om ‘werk-gebaseerd leren’ gestructureerd in Suriname in te voeren. In 2025 zal een aanvang worden gemaakt om aan werk-gebaseerd leren, dus de vakscholing en de on-the-job-training, een wettelijke basis en structuur te geven met actieve participatie van stakeholders. Het begroot bedrag SRD 330.000,-

Capaciteits- en institutionele versterking (IZ, CAO-Registratie en AVI)

Internationale Zaken

Ten aanzien van ‘promotie- en bewustwordingsactiviteiten’ in het kader van ILO verdragen en VN dagen en de reguliere activiteiten voortvloeiend uit de vaste jaarkalender van de ILO, is geraamd ten laste van de Staatsbegroting SRD 5.150.000,- betrekking hebbend op lonen, salarissen en kantoorbenodigdheden.

CAO-Registratie

Met de uitvoering van de gefaseerde uitbreiding van het CAO-bestand alsmede de toetsing van de geregistreerde nieuwe CAO's zal ten laste van de Staatsbegroting gemoeid zijn voor een bedrag van SRD 50.000,- betrekking hebbend op capaciteitsversterking lonen, salarissen en kantoorbenodigdheden.

Afdeling Vergunningen Intermediairs

Met de vraag naar tijdelijke arbeidskrachten en het aanbod, ontstonden er organisaties die arbeidskrachten registreerden en ze ter beschikking stelden als economische activiteit. De noodzaak naar regulering en codes in de betreffende branche, welke behoefte ook bestaat bij onder andere actieve organisaties, heeft enige mate ook een relatie met de behoefte naar garanties en bescherming van de in de branche actieve personen als arbeidskrachten. Met de Wet Ter Beschikking Stellen Arbeidskrachten door Intermediairs (WTBAI) (S.B. 2017 no. 42) wordt direct ingespeeld op de arbeidsmarkt door deze te sturen. Deze wet is een implementatie van de ILO Conventie No. 181 en ILO Aanbeveling No. 188. Met de WTBAI wordt beoogd een wezenlijk deel van de zogenaamde ‘contract labour’ problematiek op te lossen. De wet is bestemd voor uitzendbureaus die arbeidskrachten ter beschikking stellen voor inlenende bedrijven. De wet biedt tevens ook rechtszekerheid en rechtsbescherming aan de arbeidskrachten. De wet poogt ook werkloosheid te reduceren binnen de maatschappij door duurzame werkgelegenheid te stimuleren. De Wet Ter Beschikking Stellen Arbeidskrachten door Intermediairs is op 6 mei 2017 inwerking getreden. Krachtens artikel 22 lid 5 van de wet is de wet geëvalueerd. De wet stelt een vergunningensysteem in. Dit systeem dient te leiden tot instelling, naleving en monitoring van gedragscodes voor intermediairs. Daardoor komt het belang van het verantwoord ondernemerschap niet in gedrang met de rechten en garanties van werknemers. De uitzendvergunning heeft uitsluitend als doel regulering van de arbeidsmarkt en deze wordt door of namens de Directeur van het departement belast met arbeidsaangelegenheden verleend.

Het begroot bedrag SRD 100.000,-

Het totaal begroot bedrag voor programma 12401 is **SRD 18.000.000,-**.

40305 - Implementatie van de wet arbeidsbescherming gezin

Na de inwerktreding van de Wet Arbeidsbescherming Gezin in september 2019 is het bestuur overgegaan tot het instellen van Bureau Fonds Voorzieningen Ouderschapsverlof (Bureau FVO). Krachtens de genoemde wet maakt de vrouwelijke als de mannelijke werknemer thans aanspraak op betaald zwangerschaps-/bevallingsverlof c.q. vaderschapsverlof. Het ouderschapsverlof houdt in: 16 weken doorbetaald zwangerschaps-/bevallingsverlof voor de werkende moeder en 8 dagen doorbetaald vaderschapsverlof voor de werkende vader. Het Bureau FVO, dat inmiddels operationeel is, heeft intussen een aanvang gemaakt met het registreren van werknemers via hun werkgever. De registratie gaat vooraf aan het moment van uitbetalen van het ouderschapsverlof. Per 14 februari 2023 is het Bureau FVO reeds operationeel en zijn er thans maandelijkse uitgaven die vooralsnog uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VW&A) voldaan dienen te worden. Alhoewel het Bureau FVO te

zijner tijd zelfvoorzienend zal opereren, dient voor de lopende operationele uitgaven in het jaar 2026 een bedrag ter beschikking te worden gesteld. In het jaar 2026 zal de uitvoering en het bereik van de stakeholders worden uitgebreid inclusief voorlichtingsactiviteiten in samenspraak met het entiteiten binnen het directoraat.

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 2.679.000,-**.

61302 - Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid

Kinderarbeid /Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid 2026

Suriname heeft de twee fundamentele ILO conventies betreffende kinderarbeid te weten Conventie 138. The Minimum Age Convention en Conventie 182. The Elimination of the Worst Forms of Child Labour geratificeerd. Suriname heeft overeenkomstig art. 5 van ILO Conventie no. 182 een multidisciplinaire commissie, de Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid (NCUK), op 20 november 2009 ingesteld, welke als voornaamste taak heeft het uitstippelen van beleid inzake het tegengaan van kinderarbeid en haar ergste vormen in Suriname. De Commissie is in 2024 wederom ingesteld en de zittingstermijn loopt tot 31 december 2027. De conventies zijn reeds omgezet, geformuleerd in nationale wetgeving en beleidsmaatregelen. De volgende stap om resultaten te boeken m.b.t. sociale bescherming is om praktische uitvoering geven van de wetgeving betreffende kinderarbeid en het Nationaal Actieplan Kinderarbeid 2019 – 2024. Voor het jaar 2026 zal de focus voornamelijk liggen op voorlichting en bewustwordingsactiviteiten naar de gemeenschap toe omtrent kinderarbeid met doel om ten eerste geïnformeerd te zijn over de wetgeving hieromtrent en ook de gevolgen van kinderarbeid met het doel dat het bewustzijn vergroot wordt en verandering optreedt binnen samenleving.

Het begroot bedrag SRD 257.000,-.

Wetgeving

Vanaf het jaar 2016 is het moderniseringstraject van de arbeidswetgeving projecten die reeds in 2008 was opgestart verder uitgevoerd. In 2025 zullen nieuwe projecten worden opgestart meer gericht op de bewustwording van de verschillende doelgroepen gericht op de nieuwe en de oudere arbeidswetgeving. Het bovenstaande kan als volgt worden ingedeeld. Onder het begrotingsartikel 1302 (Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid) zullen landelijk 2 sessies worden gehouden betreffende met name de nieuwe arbeidswetgeving voor werkgevers en werknemers landelijk a SRD 50.000,-

Het begroot bedrag SRD 100.000,-.

Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP)

Na de inwerkingtreding van de wet van 8 januari 2019, houdende instelling van een Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP), zijn per 1 januari 2024 het bestuur en de directeur gestart met de operationalisering van het CIP. Voor deze operationalisering is een gedetailleerde begroting nodig die het initiële werkprogramma ondersteunt. De begroting voor het eerste jaar richt zich op de aanschaf van noodzakelijke apparatuur en institutionele versterking om de werkzaamheden zonder stagnatie uit te voeren. In de beginfase zal het CIP volledig afhankelijk zijn van overheidsfinanciering, aangezien het nog geen eigen inkomsten kan genereren.

Huidige Status en Toekomstige Financiering

Per 1 januari 2024 is het CIP reeds operationeel en worden de maandelijkse uitgaven momenteel gedekt door de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VW&A). Voor de lopende operationele uitgaven in het jaar 2026 dient een bedrag ter beschikking te worden gesteld. In 2026 zal het CIP zijn uitvoering en het bereik van de stakeholders uitbreiden, inclusief het uitvoeren van verdere versterking en operationalisatie van het instituut in samenspraak met entiteiten binnen het Ministerie.

Het begroot bedrag SRD 1.729.000,-

Het Begroot bedrag voor dit programma is **SRD 2.086.000,-**.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	7.793	8.974	10.105	11.236
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	7.793	8.974	10.105	11.236
53140	Ketelkeuring, overwerkvergunning, goedkeuring werktijdregeling	0	0	65	70	75	80
53148	Werkvergunning vreemdelingen	0	0	7.503	8.654	9.755	10.856
53201	Justitiële boeten, gerechts- en proceskosten	0	0	225	250	275	300

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53140 - Ketelkeuring, overwerkvergunning, goedkeuring werktijdregeling

Stoom - en damptoestellen

in 2016 is de regelgeving met betrekking tot de keuring van stoom-en damptoestellen aangepast en aangescherpt middels het Besluit Veiligheid Stoom en Damptoestellen (SB 2016 no. 98). Het betreft in deze om het jaarlijkse inwendig en uitwendig onderzoek, een hydrostatische test en/of stoomproef ten aanzien van stoom- of damptoestel. De keuring van de stoom- en damptoestellen vindt plaats door de Arbeidsinspectie.

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 65.000,-**.

53148 - Werkvergunning vreemdelingen

- Rekening houdend met de algemene tariefsaanpassing naar USD 100,- per werkvergunningaanvraag (Vreemdelingen) conform SB 2003 no. 23;
- Rekeninghoudend met de verhoogde bijzondere tarieven van USD 500,- voor Vreemdelingen Goud, Hout en Olie sector Conform SB 2021 no. 115;
- Inning van SRD 75, - conform SB 2006 no.19 d.d. 5 maart 2008 (Status Bekwame burgers).

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 7.503.000,-**.

53201 - Justitiële boeten, gerechts- en proceskosten

Boete overtreding Arbeidswetten

De Arbeidsinspectie is in maart 2015 gestart met het verbaliseren van overtreders van de Arbeidswetgeving en het verstrekken van oproepingen in verband met de verschijning van overtreders voor de Kantonrechter. De arbeidsinspecteurs zijn gezamenlijk geïnstrueerd hoe de interne processen zijn geregeld voor de goede gang van zaken. Het directoraat Arbeidsinspectie voert een tweesporenbeleid uit met betrekking tot de toepassing/uitvoering van de snelrechtprocedure: het toezicht houden op de bijzondere Wetten waarover Arbeidsinspectie toezicht houdt, voorlichting geven, begeleid doelgroepen over de arbeidswetgeving en het tweede namelijk overgaan tot toepassing van de snelrechtprocedure bij arbeidsovertredingen.

Het bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 225.000,-**.

Afdeling 14. Het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening

Algemeen deel

Gelezen het Presidentieel Besluit van 16 juli 2025 no. 26/2025 (Aanpassing instelling Departementen van Algemeen Bestuur) ressorteert het Directoraat Ruimtelijke Ordening onder het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening (OWRO). Dit ministerie bestaat uit vijf directoraten te weten: (1) Bouw- en Stedebouwkundige Werken, (2) Civieltechnische Werken, (3) Openbaar Groen en Afvalbeheer, (4) Directoraat Onderzoek en Dienstverlening en (5) Directoraat Ruimtelijke Ordening.

Conform de geldende tekst van het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2002 no. 16), zijn de voor het Ministerie van Openbare Werken & Ruimtelijke Ordening bijzondere taken als volgt omschreven:

1. Het beleid, de planning en de ontwikkeling van Algemene structurele bouwkundige, civieltechnische en andere infrastructurele voorzieningen ten algemene nutte.
2. De huisvesting van staatsorganen en overheidsdiensten en het onderhoud daarvan.
3. De voorbereiding, uitvoering en het onderhoud van alle civieltechnische werken met uitzondering van de secundaire en tertiaire in de districten en het binnenland.
4. De voorbereiding, de uitvoering en het onderhoud van bouwkundige werken ten behoeve van de Staat voor zover deze niet bijzonderlijk aan een ander ministerie is voorbehouden.
5. De bouw van volkswoningen.
6. De waterbeheersing en de ontwatering.
7. De stadsplanning en de stadsontwikkeling, het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.
8. Het treffen van voorzieningen t.b.v. de waterloopkunde en de meteorologie.
9. Het verrichten van onderzoek ten behoeve van de bouwnijverheid en het toezicht op de naleving van de bouwvoorschriften.
10. De technische voorzieningen ten behoeve van het verkeer te land en voor het openbaar vervoer, alsmede het toezicht daarop.
11. Het onderhoud van staatsvoertuigen.
12. De vuilophaal- en verwerking in het district Paramaribo.
13. Het onderhoud en de exploitatie van zwaar materieel van de Staat.

Voor het begrotingsjaar 2026 zal het Ministerie van Openbare Werken & Ruimtelijke Ordening zich, conform het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026 concentreren op de beleidsgebieden zoals genoemd in de Taakomschrijving van de Departementen.

DIRECTORAAT BOUW- en STEDEBOUWKUNDIGE WERKEN

Het directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken zal in het begrotingsjaar 2026 het reeds lopende beleid van 2025 verder gestalte geven en zullen tevens nieuwe beleidsinzichten worden ingepast en geïmplementeerd. De nieuwe beleidsinzichten betreffen de vergroting van de efficiëntie van het ministerie bij de uitvoering van haar taakstelling en behelzen onder meer de herstructurering van het ministerie en de uitvoering van het woningbouwprogramma.

Voorgenomen beleid dienstjaar 2026

Voor het dienstjaar 2026 zullen voornamelijk bestedingen plaatsvinden voor projecten ten behoeve van het Ministerie van Openbare Werken & Ruimtelijke Ordening.

Het directoraat zal verder het traject inzetten om via **Public Private Partnership (PPP) principe** haar doelen te realiseren. Bepaalde projecten waaronder woningbouw zullen via deze gedachte worden uitgewerkt. Ook de

samenwerking met architecten en ingenieursbureaus zal opgevoerd worden voor specifieke aangelegenheden bij de bouwvergunnings- en verkavelingsaanvragen en verdelingen.

Groot onderhoud overheidsgebouwen

Conform de taakstelling van het ministerie dient groot onderhoud van overheidsgebouwen en andere staatsorganen te geschieden vanuit het ministerie. Groot onderhoud zijnde renovatie werken van bepaalde omvang wordt onder verantwoordelijkheid van de technische afdeling Onderhoud Staatsgebouwen uitgevoerd. In 2026 zal deze afdeling die in 2021 is ingesteld conform het nieuw organogram van het directoraat verder geformeerd worden.

Met ondersteuning van externe deskundigen zal gewerkt worden aan een Vastgoed Unit met als doel alle staatsgebouwen en grond als onroerende goederen structureel duurzaam te beheren. Dit zal kunnen gescheiden via integraal vastgoedbeheer en technisch vastgoedbeheer waarbij bij het eerstgenoemde gelet wordt op beheer van o.a. regel- en wetgeving, contracten en onderhoud bij huur/verhuur en verzekering, terwijl bij het technisch vastgoedbeheer onder andere gekeken wordt naar renovaties, verbouwingen en facilitair management. Een voortdurende uitdagende issue is het regulier onderhouden van overheidsgebouwen.

Infrastructuurplanning, Verkavelings- en Saneringsplannen

Het Ministerie van Openbare Werken & Ruimtelijke Ordening draagt zorg voor een goede infrastructuur. Gebleken is dat eigenaren en of bewoners van percelen in verkavelingsprojecten of verdelingen, buiten hun schuld de dupe zijn geworden van slecht aangelegde of onderhouden infrastructuur als gevolg van de verkavelingen van gebieden. Om dit probleem te verhelpen zal er beleid worden geherformuleerd alsook richtlijnen worden opgesteld aangaande het vergunningenbeleid met betrekking tot verkavelingen en saneringsplannen, met als doel illegaliteit aan te pakken. Het traject dat in 2022 is opgestart zal in 2026 worden voortgezet.

Bouw- en Woningtoezicht

In 2026, zal de afdeling haar reguliere werkzaamheden voortzetten bij het verlenen van bouwvergunningsaanvragen en controleren van de naleving van de bouwvoorschriften. De afdeling ontleent haar taken aan de bouwverordening (G.B.1956 no. 300).

Met ondersteuning van relevante actoren als het Ministerie van Justitie en Politie en de Districtscommissaris vindt tezamen met de bouwcommissie controle plaats. Er zal eveneens aandacht worden besteed aan de vervolg stappen van de herziening van de bouwwet 1956, bouwbesluit no.1 en stedenbouwkundige wet van 1972. Met de ontwikkeling van o.a. bouwtechnieken, -stijlen en -methoden, maar ook door inzichten vanuit de discipline van Planologie en Stedenbouw is er een grote inhaalslag te maken, door afstemming van deze wetten op hedendaags gangbare inzichten en gebruikelijkheden. Het ministerie wenst verder over te gaan tot het opsporen van eigenaren van verlate panden danwel percelen teneinde de gevaren en overlast te verminderen.

DIRECTORAAT CIVIELTECHNISCHE WERKEN

In het begrotingsjaar 2026 zal het Directoraat Civieltechnische Werken, conform haar taakstelling, het beleid zoals uitgezet door de regering continueren. Het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening m.n. het Directoraat Civieltechnische Werken, zal het geplande beleid moeten uitvoeren binnen het beschikbare budget. Vanwege het vastgestelde budgetplafond zijn er binnen het directoraat prioriteiten gesteld. In dit kader zijn er bedragen opgenomen voor diverse cruciale projecten. Het directoraat zal zich richten op het verbeteren en onderhouden van de infrastructuur van het land.

In het navolgende zullen de beleidsdoelen per beleidsgebied welke het directoraat nastreeft in het kort worden toegelicht.

Onderdirectoraat Droge Civieltechnische Werken

In het dienstjaar 2026 zal met de financiële middelen getracht worden om de volgende projecten te realiseren o.a.:

1. Een voortgezet beleid van ‘traditioneel lappen en bezanden’ van verharde en onverharde wegen uit de begroting van dienstjaar 2026. De voorkeur gaat naar primaire wegen met hoge verkeersintensiteiten en bewoonde kernen, waarbij de toegankelijkheid in ieder geval gegarandeerd is.
2. Afronding/oplevering van gecontracteerde projecten, om duurzame verplaatsingen (efficiënt en veilig) te garanderen voor de gebruikers. Hierdoor ontstaat een verlichting op frequent onderhoud aan onverharde wegen.
3. Ondersteuningsmaatregelen om het onderhoudswerk vorm te geven, o.a. door aanhuur van materieel, ter verlichting van onderhoud in eigenbeheer.
4. Een finaal rapport voor het best mogelijk PPP-model voor de weg naar Apoera, waarin proportioneel vermeld staat in welke mate de overheid in samenwerking met de particuliere sector financieel zal inkomen ter onderhoud van de strekking.
5. Een gestarte fase voor een haalbaarheidsstudie ter upgradering van de Oost-West verbinding (in het verband met Integration Network of the Brasilia Consensus), naar internationale standaarden die goed aansluit op de te bouwen brug over de Corantijnrivier.
6. Geproduceerde rapporten van haalbaarheidsstudies van projecten uit de Sustainable Infrastructure Development Plan Suriname (SIDPS, een duurzaam plan uitgewerkt door het Ministerie van Openbare Werken in mei 2025).
7. Voor wat betreft bruggen ligt de focus erin om binnen de OWRO-begroting van 2026 de achterstanden in bruggen & steigersonderhoud dusdanig te hebben ingehaald dat de beperking bij gebruik minimaal blijft en de ontsluiting naar diverse bestemmingen gegarandeerd is. Voorkeur gaat naar bestaande houten bruggen en steigers, om die afhankelijk van de beschikbare middelen te verduurzamen.
8. Werken in PPP-verband zal gecontinueerd worden ter vergroting van het samenwerkingsverband met de particuliere sector, maar ook om de financiële belasting enigszins te verdelen onder de gebruikers. De concentratie ligt vooral aan openbare bruggen binnen bewoonde gebieden, verkavelingen, etc.

Onderdirectoraat Natte Civieltechnische Werken

De projecten die zijn uitgezet voor het dienstjaar 2026 zijn o.a.:

1. Het voortzetten van lopende projecten en verrichten van rehabilitatie werkzaamheden van sluizen en gemalen in diverse districten.
2. De voortzetting van rehabilitatie gemaal Santopolder, Drambrandersgracht en Sommelsdijkse kreek zal ook plaatsvinden.
3. Ook zal er een aanvang worden gemaakt met rehabilitatie werkzaamheden van diverse sluizen en gemalen in Saramacca. Met deze rehabilitatie zal er sprake zijn van minder wateroverlast.
4. Er zal een aanvang worden gemaakt met de onderhoud van primaire en secundaire (tussenlozingen) kanalen in Paramaribo, Wanica en overige districten. Hierdoor zal de ontwateringsinfrastructuur worden verbeterd.
5. Voorzetting projecten 2025, waaronder het verhelpen van verzakkingen in het gesloten rioolstelsel en het opschonen en doorsteken van de rioleringen en afvoerputten, waardoor de afwatering van de diverse woonwijken optimaal kan functioneren.
6. Aanvang met het verbeteren van ontwateringsinfrastructuur/ kanalen in Paramaribo en Wanica, o.a. het Maretraiteproject, zodat de ontwatering aldaar beter zal geschieden.
7. Verder zullen de dijken en dammen onderhouden en beheerd worden over de gehele kustlijn om de gemeenschap te beschermen tegen de effecten van kusterosie en zeespiegelstijging. Denk hierbij aan supervisiwerkzaamheden m.b.t. bouw dijk te Weg naar Zee en onderhoud en beheer van dijken en dammen te oa. Nickerie, Coronie, Commewijne en Saramacca.
8. Binnen het Saramacca Kanaal project is voor het dienstjaar 2026 de volgende projecten in planning t.w.:
 - a. de rehabilitatie werkzaamheden van sluizencomplex te Doorsteek voortgezet en opgeleverd worden.
 - b. de rehabilitatie van de shutsluis te Uitkijk op te leveren.
 - c. het ontwerp van een nieuw pompgemaal te Uitkijk op te leveren.

- d. de ontwerpen, ter verbetering van de afwatering en maatregelen voor overstromingsbeheer in de Binnenstad van Paramaribo als ook voor het gebied Winti Wai, op te leveren.

Onderdirectoraat Verkeer en Mobiliteit

In het dienstjaar 2026 zal met de beschikbare financiële middelen getracht worden de verkeersveiligheid op de weg te garanderen door de volgende projecten uit te voeren o.a.:

1. Voortzetten van regulier onderhoud van wegmeubilair en wegmarkering;
2. Verhogen verkeersveiligheid nabij scholen en sociale instellingen;
3. Verdere vervolging van de studies ter verhoging van de verkeersveiligheid.
4. Regulier onderhoud van verkeersregelingsinstallaties alsook het plaatsen van verkeersregelingsinstallaties op nieuwe locaties ter bevordering en optimalisering van verkeersstromen.

DIRECTORAAT OPENBAAR GROEN & AFVALBEHEER

Het Directoraat Openbaar Groen & Afvalbeheer richt zich voornamelijk op haar kerntaak met name “op het verbeteren en gezond houden van de leef- en woonomstandigheden in Suriname”.

Dit wordt bewerkstelligd doormiddel van het bevorderen, uitvoeren en begeleiden van allerlei activiteiten m.b.t. de milieubeleving en milieuontwikkeling.

Binnen dit kader is het Directoraat Openbaar Groen & Afvalbeheer belast met de bescherming van het milieu in het algemeen en de verbetering van het fysieke woon- en leefmilieu evenals de controle op de naleving van de wettelijke bepalingen met betrekking tot milieu aangelegenheden.

Dit doel wordt onderverdeeld in de volgende beleidsdoelen:

1. De instandhouding van gezonde en evenwichtige verhoudingen tussen de mens en de omringende natuur en het verwezenlijken en beschermen van een duurzaam, optimaal woon- en leefmilieu;
2. Het opzetten en het in stand houden van de nodige structuren en organisaties, ten einde inhoud te geven aan de beleidsdoelstellingen van een optimaal woon- en leefmilieu;
3. De aanleg en het onderhouden van parken, plantsoenen en groenvoorziening, alsmede het onderhouden van overheids terreinen.

Bij het samenstellen van de ontwerpbegroting over het dienstjaar 2026 is zijdens het Directoraat Openbaar Groen & Afvalbeheer gewerkt met de instructies vanuit het Ministerie van Financiën & Planning, de beleidsprioriteiten van het Ministerie van Openbare Werken & Ruimtelijke Ordening rekening houdend met de verhoogde kosten voor goederen en diensten als gevolg van de koersstijgingen en verhoging van kosten voor brandstof en energie.

Het reeds beschikbare materiaal en machinepark zal efficiënt en effectief worden ingezet, zodat de reguliere diensten ten behoeve van land en volk gegarandeerd blijven.

Hieronder vallen voertuigen die worden aangehuurd in de verschillende districten om de werkzaamheden uit te voeren zoals:

1. Het ophalen, afvoeren en verwerken van huisvuil, zwerfvuil, maairesten, boomresten en grofvuil;
2. Het maaien van bermen, terreinen en taluds;
3. Het snoeien/rooien van bomen;
4. Het opschonen van platte goten, v-goten en ontwateringssleuven.

Eén van de belangrijkste beleidsdoelen van het Ministerie van Openbare Werken & Ruimtelijke Ordening is het op verantwoorde wijze ophalen en verwerken van huisvuil waarmee de dienst Vuilophaal en –verwerking is belast. Het streven is te zorgen voor de continuering en optimalisering van de huisvuilinzameling en verwerking. De uitbreiding van het verzorgingsgebied de afgelopen jaren met diverse districten heeft ook de nodige financiële consequenties voor de begroting van 2026.

DIRECTORAAT ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING

Het Directoraat Onderzoek en Dienstverlening welke in het begrotingsjaar 2026 geheel verder zal werken conform haar taakstelling aan het beleid zoals uitgezet door de regering met als referentie het Regeerakkoord 2025-2030. De organisatiestructuur van het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening is gewijzigd vanaf 1 juni 2021 waarbij dit directoraat is toegevoegd m.n. het directoraat Onderzoek en Dienstverlening. In dit kader zal getracht worden om te werken aan het verbeteren van de dienstverlening van het ministerie. Het verbeteren van de dienstverlening zal van eminent belang zijn voor dit directoraat. Het beleid van dit directoraat is erop gericht om de dienstverlening van de overige directoraten te verbeteren eveneens middels onderzoek. Daarom wordt de informatie welke verkregen wordt van de laboratoria ter ondersteuning gebruikt.

Gelet op de ontwikkelingen op het gebied van de dienstverlening en wetenschappelijk onderzoek is het directoraat Onderzoek en Dienstverlening onderverdeeld in vier (4) onder directoraten, te weten:

- Onderzoek en Innovatie.
- Dienstverlening.
- Administratieve Diensten.
- Project Monitoring en Administratie, “voormalige afdeling Project Monitoring en Administratie”.

Elk onderdirectoraat heeft tot taak het coördineren van de werkzaamheden en het verschaffen van organisatorische en administratieve ondersteuning aan haar ressorterende afdelingen.

Onderzoek en Innovatie

Het onderdirectoraat Onderzoek & Innovatie is verantwoordelijk voor het plegen van onderzoeken op het gebied van waterloopkunde, meteorologie alsook zorgdragen voor een norm conforme kwaliteits- en geschiktheidskeuring van diverse grondsoorten, mengels en bouwmaterialen.

Ook het houden van toezicht bij uitvoering van werkzaamheden in samenwerking met de nutsbedrijven en het leveren van een positieve bijdrage aan het natuurlijke milieu en welzijn middels het verminderen van de negatieve effecten is een verantwoordelijkheid van dit directoraat.

De volgende beleidsafdelingen vallen onder het onderdirectoraat Onderzoek en Innovatie:

- Nutsvoorzieningenbeheer.
- Meteorologische dienst.
- Grondmechanisch en Bouwmaterialen Beheer.
- Waterloopkundige dienst.
- ESIA en QHSE (Quality, Health, Safety and Environment).

De volgende beleidsafdelingen vallen onder het onderdirectoraat Dienstverlening:

- Onderhoud en Restauratie van Staatsgebouwen in eigen beheer.
- Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel.

Sinds het dienstjaar 2025 hebben we nog een nieuw beleidsmaatregel toegevoegd namelijk:

- Verbetering Dienstverlening Coördinatie Districten.

Dienstverlening

De afdeling Materieel, Transport en Logistiek valt onder dit directoraat en heeft als taak het onderhouden/ repareren en verzekeren van alle dienstvoertuigen van de overheid ook moet deze afdeling de overheidsvoertuigen voorzien van brandstof met uitzondering van de dienstvoertuigen van het Ministerie van Justitie en Politie en het Ministerie van Defensie.

Het beleidsmaatregel “Verbetering Dienstverlening Coördinatie Districten” moet de dienstverlening van de dependances in de verschillende districten verbeteren.

DIRECTORAAT RUIMTELIJKE ORDENING

Het Directoraat Ruimtelijke Ordening van het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening draagt primair bij aan het duurzaam beheren, beschermen en ontwikkelen van de fysieke ruimte en het milieu in Suriname. De rol van het directoraat wordt steeds belangrijker in het licht van de sociaal-economische uitdagingen, de toenemende druk op natuurlijke hulpbronnen en de noodzaak tot een robuuste ruimtelijke inrichting van het land.

Het beleid voor het dienstjaar 2026 is gestoeld op de integratie van de beleidsgebieden van de vijf (5) directoraten van het Ministerie OWRO, waaronder de volgende zaken betrekking hebbende op het Directoraat Ruimtelijke Ordening: de Structuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Suriname, de Landinrichtingsstandaarden en Richtlijnen, het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022–2026 en het Regeringakkoord 2025 – 2030, Samen op weg naar een sociaal rechtvaardige, welvarende Surinaamse samenleving. Het Directoraat RO positioneert zich als katalysator voor een duurzame samenleving door het sturen van ruimtelijke ontwikkeling, de uitvoering van wet- en regelgeving inzake duurzame ruimtelijke ordening en het vergroten van de bewustwording van de samenleving op het gebied van de ruimtelijke ordening, met name duurzaam landgebruik en van andere natuurlijke hulpbronnen zoals bos, water, etc.

Voor 2026 zal het beleid zich onder meer richten op:

- De aannname, operationalisering en handhaving van de Wet Ruimtelijke Ordening, inclusief het wettelijk verankeren van zonering- en structuurplannen op nationaal en regionaal niveau;
- Duurzaam landgebruik in zowel stedelijke als rurale gebieden, in balans met behoud van biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen;
- Door middel van goede ruimtelijke planning, de implementatie van projecten binnen het kader van klimaatadaptatie en mitigatie, zoals de uitvoering van de NDC 3.0.

Het Directoraat RO hanteert vier beleidsmatige pijlers als fundament voor de beleidsuitvoering:

1. Publiek-private en maatschappelijke partnerschappen, waaronder NGO's, bedrijven en gemeenschappen;
2. Publieke bewustwording en gedragsverandering, ondersteund door toegankelijke ruimtelijke ordeningsinformatie;
3. Modernisering en implementatie van wet- en regelgeving, o.a. via de Wet Ruimtelijke Ordening;
4. Mobilisatie van duurzame ruimtelijke ordeningsfinanciering voor marine spatial planning, onder andere via het Green Climate Fund (GCF), de Global Environment Facility (GEF), de Adaptation Fund, UNDP Suriname, WWF en de EU.

De beleidsvoering voor 2026 vindt plaats in overeenstemming met:

- De taakstelling zoals vastgelegd in het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 en wel met betrekking tot de taken van het Directoraat Ruimtelijke Ordening (S.B. 1991 no. 58, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 191);
- De nog door de regering vast te stellen resolutie, betreffende de organisatiestructuur van het ministerie, welke nog in voorbereiding is. De nieuwe structuur van het Directoraat RO zal moeten voorzien in de volgende afdelingen: Departementsleiding; Algemene Zaken en Huishoudelijke Dienst; Begrotings en Financiële Zaken; Personeelszaken; Agenda, Post, Archief en Documentatie; Toezicht en Controle; Planning; Data beheer en Onderzoek.

Het Directoraat Ruimtelijke Ordening bestaat uit twee onder directoraten te weten:

- OD Data Beheer en Onderzoek;
- OD Planning Toezicht en Controle.

Doelstelling Directoraat Ruimtelijke Ordening (RO):

De doelstelling van het Directoraat RO is, het zorgdragen voor een goed ruimtelijkeordeningsbeleid, welk afgestemd is op een goede visie voor de nationale ruimtelijke ontwikkeling van het land.

Onder directoraat Databeheer en Onderzoek

Doelstelling:

Het creëren en bijhouden van een informatiesysteem (analoge en digitale) door middel van uit onderzoek verkregen overzicht van ruimtelijke data en inzicht in de huidige ruimtelijke structuur van het land, de orde c.q. wanorde daarin en van vigerende, al dan niet gewenste processen.

Afdeling Databeheer

Doelstelling:

Het verzamelen, aanpassen en verwerken van data.

Afdeling Onderzoek

Doelstelling:

Het verkrijgen van overzicht en inzicht in de huidige ruimtelijke structuur door middel van onderzoek, data-analyse en beheer.

Onder directoraat Planning, Toezicht en Controle

Doelstelling:

Het samenstellen van ruimtelijke ontwikkelingsplannen (structuur- en bestemmingsplannen) voor gebieden en het toezien op de correcte uitvoering van de plannen en naleving van de wet- en regelgeving op de ruimtelijke ordening.

Afdeling Planning

Doelstelling:

Het ontwikkelen van ruimtelijke ontwikkelingsplannen (structuur- en bestemmingsplannen) voor het inrichten van gebieden aan de hand van ruimtelijke ordeningscriteria.

Afdeling Toezicht en Controle

Doelstelling

Het toezien op de correcte uitvoering van de ruimtelijke ontwikkelingsplannen (voor alle sectoren) en naleving van de wet- en regelgeving op de ruimtelijke ordening.

- De strategische beleidslijnen van de Structuurvisie voor de Ruimtelijke Ontwikkeling van Suriname, waaronder landgebruik planning.

Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	65.178	65.178	71.696	78.866	86.753
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	60.978	60.978	67.076	73.784	81.162
610	Lonen en salarissen	0	0	45.553	45.553	50.108	55.119	60.631
611	Sociale premies	0	0	5.100	5.100	5.610	6.171	6.788
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
616	Sociale uitkeringen	0	0	325	325	358	394	433
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	0	4.200	4.200	4.620	5.082	5.591
620	Inventaris	0	0	1.200	1.200	1.320	1.452	1.598
621	Transportmiddelen	0	0	3.000	3.000	3.300	3.630	3.993

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Over het dienstjaar 2026 is ten behoeve van het personeel op de post Lonen en Salarissen een bedrag begroot van **SRD 45.553.000.-**.

Personeelsdata: aantal werknemers naar dienstjaar, leeftijdsklasse en ziekte verzuim.

Afdeling	Aantal	Aantal	Totaal	Totaal
	2026	2025	2026	2025
Departementsleiding	17	23	14.212.961	8.095.080
Begrotings-en Financiële Zaken	12	15	2.217.000	1.925.364
Personeelszaken	10	13	2.041.884	1.280.688
Agenda, Post, Archief en Documentatie	9	10	1.498.860	829.872
Utiliteitsbouw	13	15	2.343.876	2.159.304
Onderhoud Staatsgebouwen	7	7	1.350.288	2.175.000
Bouw- en Woningtoezicht	40	44	7.355.604	8.692.016
Woningbouw	9	11	1.694.700	1.854.960
Sectie West	7	8	1.154.244	687.372
Infrastructuur en Planning	6	6	1.248.120	734.508
Verkaveling- en Saneringsplannen	18	19	3.356.544	1.961.232
Juridische zaken	7	7	1.350.000	1.300.000
Interne Controle	7	7	1.275.000	1.180.720
Totaal	162	185	41.099.081	32.876.116
Totaal diverse toelagen			4.453.919	3.998.884
Totaal code 610			45.553.000	36.875.000

Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken; stand per 1 mei 2025

DIENTJAAR	AANTAL 2026	AANTAL 2025
<=5	48	53
6-10	43	42
11-15	25	38
16-20	10	15
21-25	11	15
26-30	21	4
31-35	2	5
36-40	2	13
TOTAAL ACTIEF	162	185

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse van het Directoraat Bouw- en en Stedebouwkundige Werken; stand per 1 mei 2025

LEEFTIJD SKLASSE	AANTAL 2026	AANTAL 2025
<=5	53	41
26-30	38	29
31-35	15	12
36-40	10	22
41-45	6	37
46-50	15	25
51-55	20	9
56-60	5	10
TOTAAL ACTIEF	162	185
GENERAAL TOTAAL	162	185

Per werknemer is de gemiddelde leeftijd 41 jaar.

Ziekteverzuim t.r.v. 1 mei 2025, Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken

Verzuim redenen	2026	2026	2025	2025
	Absoluut	Procentueel	Absoluut	Procentueel
Ziek zonder attest	0	0%	0	0%
Ziek met attest	844	100.00%	800	100.00%
Totaal	844	100.00%	800	100.00%

Werknemersbestand naar kader van het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken; per 1 mei 2025

Stand per 01/05/2025			Indeling kader is o.b.v. inschaling FISO
Kader	2026	2025	
Lager	22	50	Schaal ≤ 6 (Lager)
Midden	69	60	Schaal 7-8 (Midden)
Hoger	54	44	Schaal 9-10 (Hoger)
TOP	17	31	Schaal ≥ 11 (Topkader)
Totaal	162	185	

Toelichting

Om het personeelsbestand op te bouwen c.q. bij te stellen zal kader op zowel technisch als academisch niveau moeten worden aangetrokken ter versterking van de diverse afdelingen. Gelet op de vergrijzing van het personeelsbestand zal in de plaats van de vloeiën lager kader nog meer gekwalificeerd personeel aangetrokken moeten worden. Er zullen ook mogelijkheden bekeken worden om het personeel te trainen op diverse niveau's.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	41.099.081
61002	Vakantietoelage	2.446.862
61003	Overwerk	520.276
61004	Bonussen en Gratificaties	52.408
61006	Vacatiegelden	61.000
61013	Functionele toelagen	121.938
61014	Persoonlijke toelagen	127.500
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	135.000
61017	Waarnemingstoelage	551.230
61018	Inconvenienten	4.320
61021	Representatievergoeding	431.945
61023	Vervoersvergoeding	1.440
Totaal		45.553.000

611 - Sociale premies

Aan Sociale Premies is geraamd een bedrag **SRD 5.100.000,-** - bestemd voor Pensioenfondsen en Staatsziekenfondsen.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfondsen	2.236.804
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfondsen	2.863.196
Totaal		5.100.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor besteding in 2026 ten laste van van Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 10.000.000,-** geraamd. **SRD 1.200.000,-** is bestemd voor contractanten en **SRD 8.800.000,-** voor diverse uitgaven van kostensoorten ressorterende onder code 612.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	250.000
61203	Contractanten	1.200.000
61205	Deskundigen Binnenland	162.500
61208	Binnenlandse reiskosten	274.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	138.000
61210	Buitenlandse reiskosten	10.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	100.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	783.781
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	113.750
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	86.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	67.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	917.155
61223	Onderhoudskosten automatisering	303.600
61224	Licenties en programmakosten	3.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	2.500
61227	Radio en Tv programma's	3.500
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	175.000
61235	Verbouwingen	60.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	145.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	41.000
61246	Verzekering	59.780
61247	Schoonmaak	134.975
61248	Gereedschappen en Apparatuur	155.554
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	488.400
61251	Voeding	273.180
61253	Vrachtkosten en Porti	2.000

61254	Onderzoekskosten	70.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.500.000
61260	Onderscheidingen	500.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	400.000
61279	Medicijnen	6.000
61283	Huur van voertuigen	24.325
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.500.000
Totaal		10.000.000

616 - Sociale uitkeringen

SRD 325 .000,- is geraamd onder “Sociale Uitkeringen” voor poliklinische-, lig- en verpleegkosten van directieleden en of gewezen ministers.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	125.000
61606	Poliklinische Kosten	200.000
Totaal		325.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor aanschaf van inventaris is een bedrag van **SRD 1.200.000,-** begroot.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	600.000
62003	Communicatie	54.000
62004	Computers	300.000
62005	Printers	246.000
Totaal		1.200.000

621 - Transportmiddelen

De raming voor aanschaf van transportmiddelen in deze specifiek de aankoop van 2 (twee) auto's en 1 (één) pick-ups is begroot op **SRD 3.000.000,-**. De voertuigen zullen ingezet worden voor diverse afdelingen.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.400.000
62104	Pickup's	1.600.000
Totaal		3.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	416.891	268.741	295.616	325.178	357.698
201	Infrastructurele Werken	0	0	403.391	255.241	280.766	308.843	339.729
20102	Renovatie	0	0	368.291	220.141	242.156	266.372	293.010
20104	Nieuwbouw	0	0	20.200	20.200	22.220	24.442	26.887
20105	Verbetering infrastructuur	0	0	14.900	14.900	16.390	18.029	19.832
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	6.500	6.500	7.150	7.865	8.652
61309	Standaardisering Verkavelings- en Saneringsbeleid	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997
61314	Vergunningsaanvragen en -handhaving	0	0	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	7.000	7.000	7.700	8.470	9.317
80709	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	0	0	7.000	7.000	7.700	8.470	9.317

Toelichting : Programma's

De Programma's welke onder het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken vallen, zijn geraamd tegen de achtergrond van haar taakstelling. Hierbij zullen lopende projecten worden uitgevoerd alsook nieuwe projecten worden voorbereid en aanbesteed. Bij de uitvoering van deze activiteiten zijn de prioriteiten voor gedefinieerd en aan de hand van de beschikbare middelen vastgesteld.

20102 - Renovatie

De renovatie van Staatsgebouwen betreft het voorbereiden en uitvoeren van projecten in het kader van groot onderhoud en renovatie van staatsgebouwen en ambtswoningen. Onderhoud van Staatsgebouwen is van groot belang, omdat het bijdraagt tot een beter en gezond werkklimaat voor functionarissen, betere dienstverlening en reductie van verval van staatseigendommen. In 2026 wordt er aandacht besteedt aan accommodatie voor diverse ministeries en het onderhoud van staatsgebouwen met een monumentale karakter. Er is gebleken dat monumentale staatsgebouwen, vanwege achterstallige reguliere onderhoud, onbeheerd worden achtergelaten met alle gevolgen van dien. Om de gebouwen wederom in gebruik te nemen zullen er restauratie projecten worden uitgevoerd. De raming voor dit programma is **SRD 220.141.000,-**.

No.	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Diverse renovatie werkzaamheden	Diverse	Diverse	220.141.000
				220.141.000

20104 - Nieuwbouw

In 2026 ligt het voornemen in het afhandelen c.q. afronden van de lopende en nieuwe projecten. De raming voor de uitvoering van bouw en af bouw werkzaamheden bedraagt **SRD 20.200.000,-**.

No.	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Diverse bouw en afbouw werkzaamheden	Diverse	Diverse	20.200.000
	Totaal			20.200.000

20105 - Verbetering infrastructuur

De afdeling Woningbouw is belast met de voorbereiding en begeleiding van het Landelijk Woningbouwprogramma (LWBP) van de regering, waarbij de aanleg van de vereiste infrastructuur en nutsvoorziening is inbegrepen. In 2023 is er reeds een aanvang gemaakt met woningbouwprojecten te Reeberg, Merveilleweg, Peprepinweg, Crepie en Poerwodadai. In 2026 zullen deze projecten verder worden voortgezet en deels worden opgeleverd. Tevens zullen er nieuwe projecten middels het Public Private Partnership (PPP) principe worden opgestart. In 2026 is de focus op het “China Aid Low Cost Housing Project (350 woningen)” en zal hiernaast ook technische assistentie verleend worden aan o.a. het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting in het kader van de woningbouwprojecten die onder dit ministerie ressorteren. De onderstaande projecten worden begeleidt door de technische afdeling, echter geschiedt de financiering lastens de begroting van het ministerie van Financien en Planning.

No	Omschrijving	Aannemer	Locatie	Aantal kavels	Bedrag
1	Het gefaseerd bouw- en woonrijp maken van het woningbouwproject te Reeberg in het kader van "Het Landelijk WoningbouwProgramma (LWBP Fase 1)"	AMB	Wanica	602	\$7.699.492,50
2	Het gefaseerd bouw- en woonrijp maken van het woningbouwproject te Peprepinweg en Merveilleweg in het kader van 'Het Landelijk Woningbouw Programma (LWBP-Fase 1)'	Tjongalanga	Wanica	731	\$12.871.914,84
3	Het gefaseerd bouw- en woonrijp maken van het woningbouwproject te Crepie in het kader van 'Het Landelijk Woningbouw Programma (LWBP-Fase 1)'	Caremco	Paramaribo	600	\$16.647.619,20
4	Public Private Partnership (PPP) Samenwerkingsovereenkomst in verband met het Landelijk Woning Bouw Programma (LWBP) te Poerwodadie	Eco Real Estate	Wanica	150	\$1.927.303,92
5	Public Private Partnership (PPP) Samenwerkingsovereenkomst in verband met het Landelijk Woning Bouw Programma (LWBP) te Libanonweg	Caribbean Coast Contractors	Wanica	953	\$3.100.000,00

Bij de PPP projecten zijn momenteel geen nutsvoorzieningen opgenomen. Om deze projecten bouw- en woonrijp te hebben voor de perceel eigenaren, zullen de aanwezigheid van de nutsvoorzieningen worden aangepakt.

The China Aid Low Cost Housing Project (350 woningen)

Dit project is een schenking van de Volksrepubliek van China, volgens een overeenkomst die getekend is in mei 2017, welke zal worden uitgevoerd middels het “design and build” model. In 2022 is er om rede van grondissues geen fysieke aanvang gemaakt met het project en deze kwestie is uiteindelijk in 2023 afgewikkeld. Deze afwikkeling heeft ertoe geleid dat in 2024 uiteindelijk een start kon worden gemaakt met de werkzaamheden en deze worden in 2026 voortgezet.

Conform de Implementation Agreement dient de Surinaamse Overheid zorg te dragen voor de permanente

electra, water aansluiting alsook het ontbossen, opschonen en opruimen van het perceelland, hetgeen belangrijk is om het project in zijn geheel te kunnen afronden. In totaal zullen min of meer 350 woningen inclusief alle basis installaties sleutel klaar worden opgeleverd.

De raming voor de uitvoering van dit programma is ad. **SRD 14.900.000,-**. Het begroot bedrag wordt gerekend tot de bijdrage van Surinaamse Overheid. De bouw van de woningen op zich betreft een investering (schenking) van ruim RMB 176 miljoen (Circa US\$ 26.26 miljoen).

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Nuts- en Infra voorzieningen woningbouwprojecten	Diverse	Diverse	8.430.000
2	Het ontbossen, opschonen en opruimen van een perceelland t.b.v. een overheidsverkaveling te Reeberg en de reconstructie van de Shawnstraat aan- en afvoeroute bestemd voor vracht/ bouwverkeer in het district Wanica	Wanica		6.470.000
	Totaal			14.900.000

61309 - Standaardisering Verkavelings- en Saneringsbeleid

Dit programma richt zich op de herziening en actualisering van de voorschriften en indieningsvereisten voor bouw- en verkavelingsvergunningen, met als doel de administratieve afhandeling te versnellen en te verbeteren. Het project omvat ook de implementatie van gestandaardiseerde beoordelingscriteria en digitale indieningsprocessen. De geraamde kosten bedragen **SRD 1.500.000,-**.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Herziening en uniformering van regelgeving rond verkaveling en sanering, implementatie van bouwvergunningprocedures.	Paramaribo	Min. OW	1.500.000
	Totaal			1.500.000

61314 - Vergunningsaanvragen en -handhaving

De afdeling Bouw- en Woningtoezicht (BWT) verstrekt bouwvergunningen en is verantwoordelijk voor controle op naleving van de bouwwet en -regelgeving. Voor verhoging van de efficiëntie en kwaliteit van de dienstverlening (vergunningen) alsook van de controle (handhaving) wordt er een digitale (online) bouwvergunningsloket opgezet. Inzake de handhaving worden er ook omstandigheden gecreëerd om illegale bouwactiviteiten te minimaliseren en zo nodig ongedaan te maken. De raming voor dit programma is **SRD 5.000.000,-**.

No.	Omschrijving	locatie	werken t.b.v.	Raming
1	Het op afroepbasis slopen van illegaal opgezette bouwwerken op grond van de Bouwwet 1956 en het verrichten van bijbehorende werkzaamheden	Diverse	Min. van OW & RO	2.500.000
2	Implementatie van een bouwvergunningsloket	Paramaribo	Min. van OW & RO	2.500.000
	Totaal			5.000.000

80709 - Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden

Dit programma richt zich op de integrale ruimtelijke planning van woongebieden, met specifieke aandacht voor het in kaart brengen en realiseren van kritieke infrastructuur. Binnen dit kader is een budget van **SRD 7.000.000,-** gereserveerd voor het ontwerpen en implementeren van infrastructuurprojecten die essentieel zijn voor duurzame stedelijke ontwikkeling.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Mobiliteitsvisie Groot-Paramaribo	Paramaribo	Min. OW	5.500.000
2	Infrastructuurplanning voor de woongebieden (verstedelijke gebieden): voorbereiding en planning van ontsluitings- en kritieke infrastructuur op basis van evaluatie van landgebruik.	Diverse	Diverse	1.500.000
Totaal				7.000.000

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Omschrijving/Toelichting te verwachte resultaten per programma			
Programma	Doel programma	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
20102 Renovatie	Renovatie van diverse overheidsgebouwen.	Accomodatie voor diverse ministeries in diverse districten worden gerenoveerd of afgebouwd. Diverse ruimtes van het hoofdkantoor van het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening zijn gerenoveerd. Er zullen diverse regeringsfunctionarissen worden voorzien van een wachthuis.	Accomodatie voor diverse ministeries in diverse districten worden aangepakt en gerenoveerd. Ter verbetering van de dienstverlening en gezond werkklimaat zullen diverse kantoorgebouwen van voornamelijk ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening gerenoveerd worden.
20104 Nieuwbouw	Nieuwbouw voor staatsorganen en ambtenaren.	De dependance te Lelydorp van het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijk Ordening wordt gerenoveerd.	Enkele nieuwe gebouwen zullen worden opgezet ten behoeve van voornamelijk ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur.
20105 Verbetering infrastructuur	Additionele voorzieningen ter ondersteuning van (die nodig zijn voor het adequaat in gebruik nemen van) overheidsgebouwen en woningbouwprojecten.	De aanleg van nutsvoorzieningen, openbare en recreatie voorzieningen op de woningbouwprojecten worden voorbereid en uitgevoerd.	De infrastructuur van de lopende woningbouwprojecten worden voorbereid en uitgevoerd.
80709 Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	Ruimtelijke infrastructuur planning.	Diverse studies waaronder het "land use development planning and critical infrastructure" betreffende ruimtelijke planning en inrichting van diverse woongebieden zijn aangevangen en of afgerond.	Diverse studies waaronder infrastructuurplanning in de woongebieden, betreffende ruimtelijke inrichting, worden aangevangen en of afgerond.
61309 Standaardisering verkavelings- en saneringsbeleid	Verkavelings- en saneringsbeleidsprojecten.	Projecten in het kader van standaardisering van het verkavelings- en saneringsbeleid zijn voorbereid en in uitvoering.	Diverse projecten in het kader van verkavelings- en saneringsbeleid zijn voorbereid en in uitvoering.
61314 Vergunningsaanvragen en -handhaving	1. Digitalisering/ automatisering van het vergunningaanvraag-systeem/ -proces. 2. Aanpak illegale bouw.		Voor verhoging van de efficiëntie en kwaliteit van de dienstverlening (vergunningen) alsook van de controle (handhaving) wordt er een digitale (online) bouwvergunningsloket opgezet.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	22.169	24.387	26.827	29.510
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	22.169	24.387	26.827	29.510
53115	Bouwvergunningsrecht	0	0	19.114	21.026	23.129	25.442
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	0	0	3.055	3.361	3.698	4.068

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53115 - Bouwvergunningsrecht

Voor leges en bouwheffingen is aan ontvangsten een bedrag geraamd voor **SRD 19.114.000, -**.

Deze gelden worden ontvangen bij het aanvragen van bouwvergunningen door derden.

Op basis van het bedrag van **SRD 50,-** voor leges en zegelkosten, is de verwachting om hiervoor een bedrag van **SRD 105.000,-** te ontvangen. Naast deze ontvangsten wordt per aanvraag ook heffing geheven welke berekend wordt naar verhouding van de geraamde bouwkosten per m² bebouwd vloeroppervlak. Conform de geactualiseerde tarieven wordt de raming voor bouwheffing gesteld op **SRD 19.009.000,-**.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

Aan diverse Niet Belastingontvangsten wordt een bedrag van **SRD 3.055.000,-** verwacht.

Opbrengst AWS 1996 en UWS 1996 exemplaren:

Het Aanbestedingsreglement voor Werken in Suriname 1996 (AWS 1996) en de Uitvoeringsvoorwaarden voor Werken in Suriname 1996 (UWS 1996) worden ten verkoop aangeboden. De prijs per reglement bedraagt respectievelijk SRD 96,- om SRD 175,-.

De verwachte inkomsten bedragen **SRD 5.000,-**.

Opbrengst Huur restaurant faciliteiten en overige objecten:

Door het verhuren van kantine faciliteiten aan derden worden er middelen ontvangen.

De verwachte inkomsten bedragen **SRD 50.000,-**.

Opbrengst Verkavelingsvergunningen:

Deze opbrengsten betreffen leges en zegelkosten voor aanvragen van verkavelingsvergunningen.

Ingevolge de aangepaste tarieven van de kosten worden a.d.h.v. categorieën een bedrag ontvangen.

Categorie 1: verkaveling tot 10 ha.; SRD 500, = per kavel.

Categorie 2: verkaveling van 10 ha tot 20 ha.; SRD 750, = per kavel.

Categorie 3: verkaveling 20 ha en groter/ SRD 1.000, = per kavel.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	183.600	183.600	201.960	222.156	244.372
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	181.100	181.100	199.210	219.131	241.044
610	Lonen en salarissen	0	0	150.000	150.000	165.000	181.500	199.650
611	Sociale premies	0	0	16.000	16.000	17.600	19.360	21.296
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965
616	Sociale uitkeringen	0	0	100	100	110	121	133
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.500	2.500	2.750	3.025	3.328
620	Inventaris	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transportmiddelen	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Per 23 juni 2025 telt het Directoraat Civieltechnische Werken 870 ambtenaren. Met de beschikbare middelen zal het personeel van verschillende afdelingen opgeleid worden in diverse cursussen, waardoor de kwaliteit van de dienstverlening en de kennis op het ministerie verruimd zullen worden. Opleidingen en trainingen zijn noodzakelijk om zowel invulling te kunnen geven aan de toebedeelde taken als het opvoeren van de dienstverlening.

De Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2026 zijn voor **SRD 150.000.000,-** geraamd.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	117.165.000
61002	Vakantietoeslag	12.000.000
61003	Overwerk	4.625.000
61004	Bonussen en Gratificaties	950.000
61006	Vacatiegelden	250.000
61013	Functionele toelagen	250.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.500.000

61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.250.000
61017	Waarnemingstoelage	250.000
61020	Telefoonvergoeding	10.000
61021	Representatievergoeding	1.500.000
61023	Vervoersvergoeding	250.000
61025	Tijdelijk Personeel	10.000.000
Totaal		150.000.000

611 - Sociale premies

Het begroot bedrag voor Werkgeverslasten Pensioenfonds en Werkgeverslasten Staatsziekenfonds bedraagt **SRD 16.000.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	7.700.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	8.300.000
Totaal		16.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor Gebruik van Goederen en Diensten is een bedrag van **SRD 15.000.000,-** begroot voor o.a.:

- De uitbetaling van salarissen aan contractanten,
- Buitenlandse reiskosten (kosten welke gemaakt zullen worden voor eventuele dienstreizen),
- Kleding en bewassing (aanschaffen van veiligheidsattributen voor de afdelingen),
- Mogelijke rechterlijke vonnissen (uitgaven die gepleegd moeten worden o.b.v. rechterlijke vonnissen),
- Onderscheidingen e.a. feestelijke bijeenkomsten (kosten welke gemaakt zullen worden voor huldiging van jubilarissen en gepensioneerden van het dienstjaar 2025),
- Het betalen van SOR-verzekeringen t.b.v. veldmedewerkers van de technische afdelingen,
- Aanschaf van diverse kantoorbenodigdheden,
- Trainingen en cursussen voor de medewerkers van OWRO,
- Inhuren van externe krachten.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	300.000
61203	Contractanten	3.500.000
61205	Deskundigen Binnenland	200.000
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	80.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	30.000
61221	Vergaderkosten	500.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	150.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	500.000
61224	Licenties en programmakosten	500.000

61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	300.000
61246	Verzekering	300.000
61247	Schoonmaak	340.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	200.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	375.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	7.000.000
61260	Onderscheidingen	225.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	150.000
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	50.000
Totaal		15.000.000

616 - Sociale uitkeringen

Voor de Sociale Uitkeringen is een bedrag van **SRD 100.000,-** uitgetrokken. Hieronder vallen onder andere poliklinische behandelingen van medewerkers, medische voorzieningen t.b.v. personeel.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	50.000
61606	Poliklinische Kosten	50.000
Totaal		100.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Voor de vervanging en uitbreiding van de bestaande inventaris is er een bedrag van ongeveer **SRD 1.000.000,-** begroot. De bestaande inventaris van diverse afdelingen op het hoofdkantoor en depandances zijn verouderd en zullen aan de hand van de beschikbare financiële middelen worden vervangen.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	500.000
62004	Computers	200.000
62005	Printers	100.000
62009	Technisch gereedschap	200.000
Totaal		1.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor investeringen in transportmiddelen en zwaarmaterieel is een bedrag van circa **SRD 1.500.000,-** begroot. Dit bedrag zal aan de hand van de beschikbare financiële middelen aangewend worden voor het aanschaffen van zwaarmaterieel of dienstvoertuigen.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62101	Zwaar materieel en zware werktuigen	1.000.000
62102	Auto's	500.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	2.345.493	2.345.493	2.580.042	2.838.047	3.121.851
201	Infrastructurele Werken	0	0	1.838.480	1.838.480	2.022.328	2.224.561	2.447.017
20107	Werken en diensten t.b.v kust, rivier en natuurbeheer	0	0	100.000	100.000	110.000	121.000	133.100
20108	Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	0	0	50.000	50.000	55.000	60.500	66.550
20109	Werken diensten tbv wegen	0	0	325.000	325.000	357.500	393.250	432.575
20119	Rehabiliteren	0	0	302.480	302.480	332.728	366.001	402.601
20121	Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen	0	0	231.000	231.000	254.100	279.510	307.461
20122	Werken en diensten t.b.v. open en gesloten riolering	0	0	365.000	365.000	401.500	441.650	485.815
20123	Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten-fase 2 (NIP)	0	0	365.000	365.000	401.500	441.650	485.815
20125	Beheer en Onderhoud Verkeerstechnische Voorzieningen	0	0	60.000	60.000	66.000	72.600	79.860
20128	Suriname Preparedness and Enhancing Resilient Communities Project	0	0	40.000	40.000	44.000	48.400	53.240
404	Interne en Externe Veiligheid	0	0	70.000	70.000	77.000	84.700	93.170
40401	Mobiliteit en Veiligheid	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
40405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	0	0	60.000	60.000	66.000	72.600	79.860
534	Transport	0	0	437.013	437.013	480.714	528.786	581.664
53404	Improving transport logistics and competitiveness in Suriname	0	0	437.013	437.013	480.714	528.786	581.664

In onderstaand overzicht is de financieringsmodaliteit van de programma's opgenomen:

Code	Programma's	Begroting	Overheidsbijdrage	Lening (in SRD)		Schenking
				Lopende lening	Nog te sluiten lening	
20113	Werken en diensten t.b.v. vliegvelden en havens	0	0	0	0	0
20109	Werken en diensten t.b.v. wegen	325.000.000	251.500.000	73.500.000	0	0
20108	Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	50.000.000	50.000.000	0	0	0
20121	Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen	231.000.000	150.000.000	0	0	81.000.000
20122	Werken en diensten t.b.v. open en gesloten rioleringen	365.000.000	365.000.000	0	0	0
20107	Werken en diensten t.b.v. kust, rivier- en natuurbeheer	100.000.000	100.000.000	0	0	0
20125	Beheer en Onderhoud Verkeerstechnische Voorzieningen	60.000.000	60.000.000	0	0	0
40401	Mobiliteit en Veiligheid	10.000.000	10.000.000	0	0	0
40405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	60.000.000	60.000.000	0	0	0
20123	Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten - fase II (NIP)	365.000.000	193.500.000	171.500.000	0	0
20119	Rehabiliteren Saramacca Kanaal	302.480.000	0	302.480.000	0	0
53404	Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	437.013.000	92.866.000	344.147.000	0	0
20128	Preparedness and Enhancing Resilient Communities Project	40.000.000	0	0	40.000.000	0
	TOTAAL	2.345.493.000	1.332.866.000	891.627.000	40.000.000	81.000.000

In onderstaande tabellen wordt beschreven wat het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening, Directoraat Civieltechnische Werken, binnen de programma's concreet van plan is te doen om de gestelde doelen te realiseren.

Toelichting : Programma's

20107 - Werken en diensten t.b.v kust, rivier en natuurbeheer

Voor diverse werken t.b.v. Kust-, rivier- en natuurbeheer is een bedrag ad. **SRD 100.000.000,-** benodigd. Dit bedrag zal worden besteed voor o.a. de onderstaande projecten.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Kust, rivier en natuurbeheer		
1	Het verrichten van advies- en supervisiewerkzaamheden op het project: "Het versterken van de waterkernde dijk langs brantimakkaweg te Weg naar Zee in het district Paramaribo"	Paramaribo	15.000.000
2	De regularisatie van de waterhuishouding in het Damboentong gebied in het District Saramacca	Saramacca	5.000.000
3	Het onderhouden van verschillende rivierkerende dammen, dijken en beschoeiingen in diverse districten	Diverse districten	40.000.000
4	Aanhuur van zwaarmaterieel	Diverse districten	40.000.000
	Totaal		100.000.000

20108 - Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers

Het gaat hier o.a. om regulier onderhoud van de bruggen en steigers in de diverse districten, bouw en renovatie van bruggen. Hiervoor is een bedrag van **SRD 50.000.000,-** begroot en zal volgens onderstaande specificatie worden besteed.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Bruggen en Steigers		
1	Onderhoud van bruggen en steigers in diverse districten	Diverse districten	14.000.000
2	Nieuw bouw/Rehabilitatie diverse bruggen en steigers	Diverse districten	30.000.000
3	Het renoveren van de steigers Bakasroisi & Landingsstraat (commewijne)	Commewijne	1.000.000
4	Aanschaf van diverse materialen en reparatie van bruggen, leuningen en steigers inclusief bevestigings en conserveringsmiddelen in diverse districten	Diverse districten	5.000.000
	Totaal		50.000.000

20109 - Werken en diensten tbv wegen

Voor het dienstjaar 2026 is een bedrag van **SRD 325.000.000,-** begroot. Voorts zullen de in onderstaande tabel aangegeven projecten worden gecontinueerd. Het streven is om per district materieel en materialen stand-by te hebben voor spoed verbeteringen of op afroep basis van het volk.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Wegen		
1	Rehabilitatie van de Oost West verbinding (Perceel 1 : Henry Fernandesweg-Upkar / Perceel 2: Upkar-Vijfde Rijkweg/ Perceel 3: Vijfde Rijkweg-Zesde Rijkweg)	Diverse districten	60.000.000
2	De rehabilitatie van de wegstrekking Jenny- Henar	Diverse districten	45.000.000
3	Asfaltreparatiewerkzaamheden aan verharde wegen en leveren en verwerken van wegenbouwmaterialen t.b.v. onderhoudswerkzaamheden aan onverharde wegen.	Diverse districten	200.000.000
4	Het aanhuren van zwaar materieel (grader, tractor, hydraulische graafmachine, dumppickup en trilplaat) t.b.v. onderhoud wegen in diverse districten	Diverse districten	5.000.000
5	Vorbereidings- en directievoeringskosten tbv onderhoudswerken aan wegen in diverse districten	Diverse districten	15.000.000
	Totaal		325.000.000

20119 - Rehabileren

Voor het dienstjaar 2026 is voor het Rehabileren van Saramacca Kanaal een bedrag van **SRD 302.480.000,-** begroot. Het project zal verder gecontinueerd worden.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
1	Rehabileren van de Saramacca Kanaal	Paramaribo	302.480.000
	Totaal		302.480.000

20121 - Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen

De middelen opgenomen voor dit programma zullen aangewend worden voor onderhoud van sluizen en gemalen, het project m.b.t. de Japan Grant Aid (Gemaal van Sommelsdijkse kreek) en rehabilitatie van diverse gemalen. Hiervoor is het bedrag van **SRD 231.000.000,-** begroot in het dienstjaar 2026.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Sluizen, Gemalen en Kanalen		
1	Project: Pompgemalen Japan Grant Aid (Gemaal Sommelsdijksekreek)	Diverse districten	81.000.000
2	Het verrichten van diverse rehabilitatie werkzaamheden t.b.v. het pompgemaal Sommelsdijksekreek gelegen in het district Paramaribo	Paramaribo	45.000.000
3	Het verrichten van diverse rehabilitatie werkzaamheden t.b.v. het pompgemaal Santopolder gelegen in het district Wanica	Wanica	55.000.000
4	Het verrichten van diverse rehabilitatie werkzaamheden t.b.v. sluizen en gemalen in het district Saramacca	Saramacca	35.000.000
5	Onderhoud & beheer sluizen & gemalen in overige districten	Diverse districten	15.000.000
	Totaal		231.000.000

20122 - Werken en diensten t.b.v. open en gesloten riolering

Voor het dienstjaar 2026 is een bedrag van **SRD 365.000.000,-** t.b.v. werken en diensten voor open en gesloten rioleringen benodigd.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Open- en gesloten rioleringen		
1	Onderhoud primaire lozingen in de districten Paramaribo, Wanica en overige districten	Diverse districten	150.000.000
2	Verhelpen van verzakkingen in het gesloten rioolstelsel in Paramaribo, Wanica en overige districten	Diverse districten	40.000.000
3	Onderhoud secundaire lozingen in Paramaribo (zgn tussenlozingen)	Paramaribo	20.000.000
4	Aanhuur, onderhoud en beheer van zwaar materieel (kolkenzuigers, hgm's)	Diverse districten	25.000.000
5	Leggen van rioleringen in Paramaribo en overige districten (maretraite project)	Diverse districten	100.000.000
6	Verbeteringswerken van kanalen in diverse districten	Diverse districten	30.000.000
	Totaal		365.000.000

20123 - Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten-fase 2 (NIP)

Voor het dienstjaar 2026 is voor dit project een bedrag van **SRD 365.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
1	National Infrastructure Project Phase II (NIP -Tjongalanga)	Diverse districten	80.000.000
2	National Infrastructure Project Phase II (NIP -AMB)	Diverse districten	45.000.000
3	National Infrastructure Project Phase II (NIP -KI)	Diverse districten	240.000.000
	Totaal		365.000.000

20125 - Beheer en Onderhoud Verkeerstechnische Voorzieningen

Ter verbetering van de verkeersveiligheid en efficiëntie door de juiste plaatsing van verkeersmeubilair en het aanbrengen van duidelijke wegmarkeringen om een betere verkeersdoorstroming en veiligheid te bevorderen in diverse districten is een bedrag groot **SRD 60.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Beheer en Onderhoud Verkeersvoorzieningen		
1	Integrale Verkeersmeubilairproject	Diverse districten	15.000.000
2	Project voor het vakkundig aanbrengen van wegmarkeringen	Diverse districten	30.000.000
3	Verkeersinfrastructuurverbeteringsproject	Diverse districten	15.000.000
	Totaal		60.000.000

20128 - Suriname Preparedness and Enhancing Resilient Communities Project

Voor dit project is een bedrag van **SRD 40.000.000,-** begroot. Deze financiering is bedoelt voor het verminderen van overstromingsrisico's in Groot-Paramaribo. Verder zal deze financiering ook noodzakelijk zijn voor investeringen in projecten om de toegang tot diverse gebieden te vergemakkelijken.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
1	Suriname Preparedness and Enhancing Resilient Communities Project	Paramaribo	40.000.000
	Totaal		40.000.000

40401 - Mobiliteit en Veiligheid

Het realiseren van veiliger verkeer door middel van duurzame mobiliteitsoplossingen, door het analyseren van mobiliteitspatronen en behoeften, met een specifieke focus op duurzaamheid is een bedrag groot **SRD 10.000.000,-** begroot. Dit zal aangewend worden voor o.a.:

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Mobiliteit en Veiligheid		
1	Duurzaam Mobiliteitsproject voor Veilig Verkeer	Diverse districten	3.500.000
2	Duurzaam Mobiliteitstudie	Diverse districten	6.000.000
3	Slimme Mobiliteitstraining	Diverse districten	500.000
	Totaal		10.000.000

40405 - Verkeersmonitoring en digitale techniek

Ter optimalisering van verkeersstromen om efficiënte verkeersomgeving te creëren, door het verminderen van verkeerscongestie, het verbeteren van doorstroming en het bevorderen van verkeersveiligheid is een bedrag van **SRD 60.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Verkeersmonitoring en Digitale Techniek		
1	Onderhoud en beheer Verkeersregelingsinstallaties	Diverse districten	10.000.000
2	Omgevingsproject voor Veilig Verkeer optimaliseren verkeersstromen (o.a. installeren nieuwe verkeersregelingsinstallaties)	Diverse districten	50.000.000
	Totaal		60.000.000

53404 - Improving transport logistics and competitiveness in Suriname

Voor dit project is een bedrag van **SRD 437.013.000,-** begroot. In dit bedrag zijn o.a. de meerkosten en rehabilitatie van de Slangenhoutstraat en de van 't Hogerhuysstraat opgenomen.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
1	Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	Paramaribo	344.147.000
2	Uitvoering van het project ITLCS	Paramaribo	92.866.000
	Totaal		437.013.000

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
20109 Werken en diensten t.b.v. wegen	Onderhouden van het bestaande wegnnet in Paramaribo en districten en het treffen van voorzorgsmaatregelen, zodat de goede staat van de bestaande wegen gewaarborgd blijft.	1. Door middel van een aanzienlijke uptopping aan de begroting van 2025 kan de achterstand aan onderhoud aan diverse wegen ruimsschoots worden voorzien en de verplaatsing beter worden gegarandeerd. 2. Rond eind 2025 zullen de meeste asfaltverhardingsprojecten zijn afgerond om een continuering te maken met voorbereiding van contracten voor andere prioriteitswegen. 3. Het aanhuren van materieel zal gecontinueerd worden ten einde het herstel- en onderhoudswerk effectiever en efficiënter uit te kunnen voeren. 4. Het PPP-beleid zal gehandhaafd blijven om de samenwerking met het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening te vergroten, zodat de essentie van werken in landsbelang bij ondernemers en burgers aangewakkerd blijft. 5. Een continuering aan het ontsluitingsbeleid zal plaatsvinden, om weer tenminste een (nieuw) overheidsproject te ontsluiten en zodoende de ontwikkelingsbehoeften te stimuleren.	1. Een voortgezet beleid van 'traditioneel lappen en bezanden' van verharde en onverharde wegen uit de begroting van dienstjaar 2026. De voorkeur gaat naar primaire wegen met hoge verkeersintensiteiten en bewoonde kernen, waarbij de toegankelijkheid in ieder geval gegarandeerd is. 2. Afronding/oplevering van gecontracteerde projecten, om duurzame verplaatsingen (efficiënt en veilig) te garanderen voor de gebruikers. Hierdoor ontstaat een verlichting op frequent onderhoud aan onverharde wegen. 3. Ondersteuningsmaatregelen om het onderhoudswerk vorm te geven, o.a. door aanhuur van materieel, ter verlichting van onderhoud in eigenbeheer. 4. Een finaal rapport voor het best mogelijk PPP-model voor de weg naar Apoera, waarin proportioneel vermeld staat in welke mate de overheid ism de particuliere sector financieel zal inkomen ter onderhoud van de strekking. 5. Een gehandhaafd PPP-samenwerking met diverse actoren in de samenleving om gezamenlijk de infrastructuur van Suriname te doen onderhouden. 6. Een gestarte fase voor een haalbaarheidsstudie ter upgrading van de Oost-West verbinding (in verband met Integration Network of the Brasilia Consensus), naar internationale standaarden die goed aansluit op de te bouwen brug over de Corantijnrivier. 7. Geproduceerde rapporten van haalbaarheidsstudies

			van projecten uit de Sustainable Infrastructure Development Plan Suirname (SIDPS, een duurzaam plan uitgezet door het Ministerie van Openbare Werken in mei 2025).
20108 Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	Onderhouden van de bestaande bruggen en het treffen van voorzorgsmaatregelen, zodat de goede staat van de bestaande bruggen gewaarborgd blijft.	1. De focus ligt erin om een continuering te geven aan duurzaam onderhouden en bouwen van bruggen en steigers in diverse districten. Om in deze behoefte en dit duurzame beleid adequaat te voorzien, is het noodzakkelijk de financiële middelen een boost te geven. 2. Er zal gekeken worden naar een mogelijkheid om bestaande betonnen en niet-betonnen bruggen middels het rehabilitatieprogramma te vernieuwen en vervolgens te continueren.	1. De focus ligt erin om binnen de OWRO-begroting van 2026 de achterstanden in bruggen & steigersonderhoud dusdanig te hebben ingehaald dat de beperking bij gebruik minimaal blijft en de ontsluiting naar diverse bestemmingen gegarandeerd is. Voorkeur gaat naar bestaande houten bruggen en steigers, om die afhankelijk van de beschikbare middelen te verduurzamen. 2. Werken in PPP-verband zal gecontinueerd worden ter vergroting van het samenwerkingsverband met de particuliere sector, maar ook om de financiële belasting enigszins te verdelen onder de gebruikers. De concentratie ligt vooral aan openbare bruggen binnen bewoonde gebieden, verkavelingen, etc. 3. Een verder gevorderde fase van de brug over de Corantijnrivier ter versteviging van de infra-ontwikkeling en samenwerking met buurlanden op regionaal niveau. 4. Een start voor een haalbaarheidsstudie voor een brugontsluiting over de Marowijnrivier ter versteviging van de infra-ontwikkeling en samenwerking met buurlanden op regionaal niveau.
20121 Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen	Het verbeteren van het functioneren van de lozingspunten in Suriname, waardoor wateroverlast geminimaliseerd wordt.	Continuering van lopende projecten en verrichten van rehabilitatie werkzaamheden van sluizen en gemalen in diverse districten. Vooral in Wanica, Saramacca en Paramaribo Noord zal de ontwatering beter functioneren. Delen van de stad en landbouwgebieden kunnen	Voortzetting projecten 2025. Het voortzetten van lopende projecten en verrichten van rehabilitatie werkzaamheden van sluizen en gemalen in diverse districten. Vooral in Paramaribo, Wanica en Saramacca zal de ontwatering veel beter gaan functioneren.

		nog steeds overstroomd tijdens zware buien en hinder veroorzaken, maar met de rehabilitatie werkzaamheden zal er minder sprake zijn van wateroverlast.	De voortzetting van rehabilitatie gemaal Santopolder, Drambrandersgracht en Sommelsdijcksekreek zal ook plaatsvinden. Verder zullen er ook nieuwe pompen geïnstalleerd worden voor gemaal Sommelsdijcksekreek (Japan Grant). Ook zal er een aanvang worden gemaakt met rehabilitatie werkzaamheden van diverse sluizen en gemalen in Saramacca. Met deze rehabilitatie zal er sprake zijn van minder wateroverlast.
20122 Werken en diensten t.b.v. open en gesloten rioleringen	Het investeren in onderhoud en verbeteringen aan het rioolstelsel ter minimalisatie van wateroverlast op wegen, percelen en in woonhuizen.	Continuering van de verbeterde afvoercapaciteit van het ontwateringsinfrastructuur met name de primaire, secundaire en tertiare ontwateringsinfrastructuur in Paramaribo en overige districten. Tevens de voortzetting van het verhelpen van verzakkingen in gesloten rioolstelsel en het opschonen en doorsteken van de roleringen en afvoerputten, waardoor de afwatering van de diverse woonwijken optimaal kan functioneren. De afvoercapaciteit van het bestaande waterbeheersingssysteem zal systematisch onderhouden worden op basis van het onderhoudsplan. Als gevolg hiervan zal het watersysteem over langere termijn adequaat kunnen functioneren.	Er zal een aanvang worden gemaakt met de onderhoud van primaire en secundaire (tussenlozingen) kanalen in Paramaribo, Wanica en overige districten. Hierdoor zal de ontwateringsinfrastructuur worden verbeterd. Voorzetting projecten 2025, waaronder het verhelpen van verzakkingen in het gesloten rioolstelsel en het opschonen en doorsteken van de rioleringen en afvoerputten, waardoor de afwatering van de diverse woonwijken optimaal kan functioneren. Aanvang met het verbeteren van ontwateringsinfrastructuur/kanalen in Paramaribo en Wanica, o.a. het Maretraiteproject, zodat de ontwatering aldaar beter zal geschieden.
20107 Werken en diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer	Gerichte investeringen plegen voor de aanleg van en het onderhouden en treffen van voorzorgsmaatregelen om de kwaliteit van de bestaande kust- en oeverlijnen op een duurzame manier te waarborgen. Het duurzaam tegen gaan van erosie en afkalvingen aan hoofdinfrastructuur in Suriname.	Het continu onderhouden en beheren van de dijken en dammen over de gehele kustlijn om de gemeenschap te beschermen tegen de effecten van kusterosie en zeespiegelstijging. Voorzetting van het onderhoudsbagger van de Surinamerivier om zodoende de haven toegankelijker te maken voor schepen en economische groei.	Voorzetting projecten 2025. Het continu onderhouden en beheren van de dijken en dammen over de gehele kustlijn om de gemeenschap te beschermen tegen de effecten van kusterosie en zeespiegelstijging. Denk hierbij aan supervisiewerkzaamheden m.b.t. bouw dijk te Weg naar Zee en onderhoud en beheer van dijken en dammen o.a. Nickerie, Coronie, Commewijne en Saramacca.
20125 Beheer en Onderhoud verkeersvoorzieningen	Het bevorderen van verkeersdoorstroming en veiligheid, met het streven naar een verbetering van de verkeersveiligheid en -efficiëntie door middel van doelgerichte positionering van verkeersmeubilair en het aanbrengen van heldere wegmarkeringen.	Voorzetting en implementeren van nieuwe voorzieningen die duurzaam transport stimuleren. Alsook voortzetting regulier onderhoud van wegmeubilair en wegmarkering.	Voorzetten van regulier onderhoud van wegmeubilair en wegmarkering. Verhogen verkeersveiligheid nabij scholen en sociale instellingen.

40401 Mobiliteit en Veiligheid	Een specifieke focus op duurzaamheid door het realiseren van veiliger verkeer d.m.v. het analyseren van mobiliteitspatronen en -behoeften, en het implementeren van duurzame mobiliteitsoplossingen.	Vervolg studies en analyses ter verhoging van de verkeersveiligheid en de implementatie van gepresenteerde duurzame mobiliteitsoplossingen.	Verdere vervolging van de studies ter verhoging van de verkeersveiligheid.
40405 Verkeersmonitoring en digitale techniek	Het creëren van een efficiënte verkeersomgeving, en optimalisering van verkeersstromen door het verminderen van verkeerscongestie, het verbeteren van de doorstroming en het bevorderen van de verkeersveiligheid.	Regulier onderhoud van verkeersregelinginstallaties alsook het plaatsen van verkeersregelinginstallaties op nieuwe locaties ter bevordering en optimalisering van verkeersstromen.	Regulier onderhoud van verkeersregelinginstallaties alsook het plaatsen van verkeersregelinginstallaties op nieuwe locaties ter bevordering en optimalisering van verkeersstromen.
20123 Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten – fase II (NIP)	Het upgraden van infrastructuur, rehabilitatie diverse wegen in diverse districten.	Vanwege het vastgestelde budgetplafond zijn er binnen het directoraat prioriteiten gesteld. In dit kader is onder andere de raming voor de NIP-projecten voor dienstjaar 2025 beschikbaar gesteld t.b.v. het veiligstellen van de vuilophaal door het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer.	De opgenomen budgetaire middelen voor NIP, voor de uitvoering van de huidige projectscopes zal i.s.m. het Ministerie van Financiën en Planning worden benut.
20119 Rehabiliteren	Verbeteren van de waterbeheersing in het kanaal, door optimaal gebruik te maken van de aanwezige infrastructuur.	In het dienstjaar 2025 is in de planning om een aanvang te maken met de rehabilitatie van de sluizencomplex te Doorsteek en oplevering van het ontwerp van pompemaal Uitkijk.	In het dienstjaar 2026 is in de planning om tw: 1. de rehabilitatie werkzaamheden van sluizencomplex te Doorsteek voort te zetten en op te leveren. 2. de rehabilitatie van de shutsluis te Uitkijk op te leveren. 3. het ontwerp van een nieuw pompemaal te Uitkijk op te leveren. 4. de ontwerpen, ter verbetering van de afwatering en maatregelen voor overstromingsbeheer in de Binnenstad van Paramaribo als ook voor het gebied Winti Wai, op te leveren.
53404 Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	Het uitvoeren van werkzaamheden aan de Jules Sedney Haven, de reconstructie van Van 't Hogerhuysstraat wegstrekking Molenpad-Latour (Willem Campagnestraat , Molenpad, Slangenhoutstraat, Hernutterstraat, etc.) en de reconstructie van de brug Van 't Hogerhuysstraat. De bedoeling is om de verkeersdoorstroming te verbeteren en de ontwateringsproblematiek van de Van 't Hogerhuysstraat op te lossen.	Het gebudgetteerd bedrag zal aangewend worden voor de meerkosten en zal een aanvang gemaakt worden met de rehabilitatie van de Van 't Hogerhuysstraat en de Slangenhoutstraat.	Het gebudgetteerd bedrag zal aangewend worden voor de continuering van de rehabilitatie van de Van 't Hogerhuysstraat en de Slangenhoutstraat, indien het project in 2025 is opgestart.

20128 Suriname Preparedness and Enhancing Resilient Communities Project	Verbeteren van de waterbeheersing in Groot-Paramaribo en het vergemakkelijken van de toegang tot diverse gebieden in Paramaribo.		Deze financiering is bedoeld voor het verminderen van overstromingsrisico's in Groot-Paramaribo. Verder zal deze financiering ook noodzakelijk zijn voor investeringen in projecten om de toegang tot diverse gebieden te vergemakkelijken.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	1.014.377	1.115.815	1.227.397	1.350.136
52	Donormiddelen	0	0	81.000	89.100	98.010	107.811
52107	Japan donatie	0	0	81.000	89.100	98.010	107.811
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	1.750	1.925	2.118	2.329
53110	Leges	0	0	750	825	908	998
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen	0	0	1.000	1.100	1.210	1.331
54	Leningsopbrengsten	0	0	931.627	1.024.790	1.127.269	1.239.996
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	0	344.147	378.562	416.418	458.060
54112	Wereldbank	0	0	342.480	376.728	414.401	455.841
54201	Tjonga Langa N.V.	0	0	98.000	107.800	118.580	130.438
54202	Aannemingsbedrijf Baitali N.V.	0	0	63.000	69.300	76.230	83.853
54203	Kuldipsingh Infra N.V.	0	0	84.000	92.400	101.640	111.804

Toelichting:

Donormiddelen

52107 - Japan donatie

Dit betreft de schenking Japan Grant Aid met een totaalbedrag van **SRD 81.000.000,-**.

- Code 52107 "Japan Grant Aid" **SRD 81.000.000,-**

Voor het dienstjaar 2026 is er op de middelenbegroting een bedrag van **SRD 1.750.000,-** geraamd voor Niet Belastingmiddelen, een totaalbedrag van **SRD 931.627.000,-** aan leningen en **SRD 81.000.000,-** t.b.v. een schenking van Japan Grant AID voor installatie van de pompgemaal Sommelsdijkse kreek.

Niet-Belastingmiddelen

53110 - Leges

Het gaat in deze om opbrengsten van leges. Voor het dienstjaar 2026 is er een bedrag ad **SRD 750.000,-** geraamd.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

De diverse niet belasting ontvangsten is geprognostiseerd op **SRD 1.000.000,-**. Hier onder vallen onder andere:

Ontvangsten afdeling Bruggen en steigers

De afdeling Bruggen en steigers van het Ministerie van Openbare Werken is belast met het verlenen van vergunningen voor het bouwen van bruggen. Voor de vergunningen dient er betaald te worden.

Ontvangsten afdeling Open en gesloten rioleringen

Betreft ontvangsten voor het verstrekken van overloopvergunningen aan derden door de afdeling.

Ontvangsten afdeling Mobiliteit en veiligheid

Betreft de opbrengsten van vergunningen voor bestrating openbare terreinen, parkeerterreinen en commercieel gebruik van bermen.

Ontvangsten afdeling Beheer en Onderhoud Verkeersvoorzieningen

Betreft de opbrengsten van afgeschreven en/of beschadigde verkeersmeubilair zoals verkeersborden, galvaan palen, kunststof palen enz.

Leningsopbrengsten

Het bedrag aan leningen **SRD. 686.627.000,-** dat benodigd is om diverse projecten te kunnen uitvoeren in het dienstjaar 2026, is een compilatie van buitenlandse leningen en betreft de volgende programma's:

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Code 53404 "Improving Transport Logistics and Competitiveness" voor een totaal bedrag van **SRD 344.147.000,-**.

54112 - Wereldbank

- Code 20119 "Rehabiliteren Saramacca kanaal" **SRD 302.480.000,-**
- Code 20128 "Suriname Preparedness and Enhancing Resilient Communities Project" **SRD 40.000.000,-**

Het bedrag aan leningen dat benodigd zou zijn om de diverse projecten uit te kunnen voeren in het dienstjaar 2026 is een compilatie van binnenlandse leningen en betreft de volgende programma's:

54201 - Tjonga Langa N.V.

- Code 54201 "Tjonga Langa NV" **SRD 98.000.000,-**

54202 - Aannemingsbedrijf Baitali N.V.

- Code 54202 "Aannemingsbedrijf Baitali NV" **SRD 63.000.000,-**

54203 - Kuldipsingh Infra N.V.

- Code 54203 "Kuldipsingh Infra NV" **SRD 84.000.000,-**

Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	362.036	362.036	448.204	493.024	542.538
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	344.536	344.536	408.604	449.465	494.622
610	Lonen en salarissen	0	0	290.000	290.000	310.100	341.111	375.420
611	Sociale premies	0	0	27.000	27.000	41.814	45.996	50.585
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	27.536	27.536	56.690	62.359	68.616
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	0	17.500	17.500	39.600	43.559	47.916
620	Inventaris	0	0	4.000	4.000	4.400	4.840	5.324
621	Transportmiddelen	0	0	13.500	13.500	35.200	38.719	42.592

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Per mei 2025 heeft het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer **1676** ambtenaren in dienst, waarvan 1404 personen in vaste dienst, 256 in tijdelijke dienst en 16 contractanten. Het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer is operationeel in stad en de verschillende districten. Het personeel van het directoraat wordt daarom ook zoveel als mogelijk ingezet in hun directe woonomgeving.

Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer; 2026

<=5	32
6-10	832
11-15	136
16-20	68
21-25	126
26-30	300
31-35	149
36-40	33
>=41	0
Totaal	1676

Aantal werknemers naar leeftijd van het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer;

Leeftijd	2026
<=25	19
26-30	133
31-35	182
36-40	213
41-45	256
46-50	265
51-55	325
56-60	283
>60	0
totaal	1676
gemiddelde leeftijd	43

Werknemers naar kader van het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer; stand per mei 2025

Omschrijving	cijfers
Lage kader	1561
Midden kader	71
Hoger kader	31
Top kader	13
Totaal	1676

Notie: Indeling op basis van indeling FISO. Schaal ≤ 6 Lager kader. Schaal 7-8 midden kader. Schaal 9-10 hoger kader. Schaal ≥ 11 Topkader

Het geraamd bedrag voor de betaling van Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD. 290.000.000,00**. Dit bedrag is opgebouwd uit het ambtelijk salaris, bonussen en gratificaties, de toelagen en de vergoedingen.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	257.982.000
61002	Vakantietoeslag	20.626.000
61003	Overwerk	1.537.000
61004	Bonussen en Gratificaties	2.650.000
61006	Vacatiegelden	85.000
61013	Functionele toelagen	404.000
61014	Persoonlijke toelagen	2.437.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	585.000
61017	Waarnemingstoelage	683.000
61021	Representatievergoeding	1.889.000
61023	Vervoersvergoeding	322.000
61024	Overige vergoedingen	800.000
Totaal		290.000.000

611 - Sociale premies

De sociale premies hebben betrekking op de werkgeverslasten voor pensioenfondsen en ziekenfondsen. Het totaal begroot bedrag voor de werkgeverslasten pensioenfondsen en ziekenfondsen bedragen in totaal **SRD. 27.000.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfondsen	15.065.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfondsen	11.935.000
Totaal		27.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het geraamd bedrag voor deze post voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD. 27.536.000,00**. De raming van diverse specifieke posten is zoveel als mogelijk aangepast aan de huidige financiële situatie. Deze zullen worden besteed aan het in stand houden van de fysieke werkomstandigheden zoals werkmaterialen, onderhoud, verbouwingen en exploitatie van voertuigen, kantoormiddelen en ook voor het doen van regulier onderhoud, waarvoor voertuigen worden gehuurd. De middelen worden ook benut voor de continuïteit en verbetering van de automatisering en diverse uitgaven van kostensoorten ressorterende onder code 612.

De uitgaven voor het gebruik van goederen en diensten zijn als volgt gespecificeerd:

Opleidingen, Externe Deskundigen, reis en verblijfkosten

Kosten voor opleidingen binnenland en de reis- en verblijfkosten buitenland worden uit deze post betaald. Voor het jaar 2026 zijn de kosten ten behoeve van deze post geraamd op **SRD. 620.000,00**.

Kantoorkosten, automatisering en vergaderkosten

Deze post gaat om goederen bestemd voor de administratieve (kantoor) werkzaamheden, onderhoud van automatisering, vergaderkosten en automatisering. Voor het jaar 2026 is een totaalbedrag van **SRD. 608.500,00** voor deze post geraamd.

Gebouwen en Terreinen

Onder deze post vallen;

het onderhoud van gebouwen en terreinen, verbouwingen en onderhoud openbare terreinen. Er zal in 2026 gewerkt worden aan de kantoorgebouwen van het directoraat, ook de dependances in de verschillende districten. De gebouwen hebben een beurt nodig zowel renovatie als ook schilderbeurt. Voor 2026 is een totaalbedrag van **SRD. 5.337.000,00** geraamd voor post Gebouwen en Terreinen.

Algemene Kosten

De post Algemene kosten bestaat uit onder andere de schoonmaakkosten, onderscheidingen, huur van voertuigen, de onderhoudskosten van voertuigen die het directoraat in eigendom heeft, evenementen, werkkleding, schoeisel, gereedschappen en diverse uitgaven die onder deze post ressorteren.

Het totaal bedrag van schoonmaakkosten, onderscheidingen, onderhoudskosten van voertuigen, evenementen, werkkleding, schoeisel, gereedschappen en diverse uitgaven die onder deze post ressorteren voor het jaar 2026 is geraamd op **SRD. 5.970.500,00**.

Voor 2026 is huur voertuigen geraamd op **SRD. 15.000.000,00**. En wordt als volgt toegelicht:

- Aanhuur 7 stuks 2 ton pick ups voor diverse districten geraamd op **SRD. 8.750.000,00**.
- Aanhuur 5 stuks 2 ton pick ups voor Paramaribo geraamd op **SRD. 6.250.000,00**.

De aanhuur van pick ups voor districten en Paramaribo is bestemd voor zwerfafval en overig vuil. De kosten zijn op basis van 3 vrachten per dag voor een totaal van 260 dagen begroot.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	500.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	20.000
61210	Buitenlandse reiskosten	50.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	208.600
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	88.600
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	5.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	5.000
61221	Vergaderkosten	15.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	189.800
61223	Onderhoudskosten automatisering	96.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	800.000
61235	Verbouwingen	3.000.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	1.537.000
61247	Schoonmaak	66.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	2.500.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	2.000.000
61254	Onderzoekskosten	27.500
61255	Rechterlijke Vonnissen	28.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	44.000
61260	Onderscheidingen	700.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	55.000
61283	Huur van voertuigen	15.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	550.000
Totaal		27.536.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Om alle behoevende afdelingen te kunnen voorzien zal in 2026 wederom de aanschaf van Inventaris opgenomen worden.

Gezien de beschikbare middelen is het minimale opgenomen voor de aanschaf van Inventaris. Voor de vervanging en uitbreiding van de bestaande inventaris is er voor het dienstjaar 2026 een bedrag van **SRD. 4.000.000,00** begroot. Er zijn nog afdelingen op het Directoraat en dependances in diverse districten die nog steeds behoefte hebben aan computers, printers en internet. Kantoormeubilair wordt uit de begroting van 2025 aangeschaft. Brushcutters en kettingzagen zullen ook worden aangeschaft voor de uitvoering van de reguliere taken van het directoraat in stad en district.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62004	Computers	700.000
62005	Printers	300.000
62006	Netwerken	500.000
62009	Technisch gereedschap	2.500.000
Totaal		4.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor de uitbreiding van het Wagenpark van het directoraat, zullen ook transportmiddelen worden aangeschaft voor de dienst.

In 2026 zullen er transportmiddelen worden aangeschaft te weten:

- 10 Personenauto's A1 conditie,
- 3 nieuwe vrachtvoertuigen (2 ton dumping pick ups)
- 1 hoogwerker met een 25 meter hoge ladder

De personen auto's zullen worden gebruikt voor controlewerkzaamheden, voor post en buitendiensten t.b.v. het directoraat.

De vrachtvoertuigen worden ingezet om gereedschappen en machines te vervoeren en het vervoeren van afval en grofvuil. De hoogwerker wordt gebruikt om op een veilige en efficiënte manier hoge bomen te onderhouden, takken te verwijderen en te snoeien.

Voor het dienstjaar 2026 is een bedrag van **SRD. 13.500.000,00** begroot.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62101	Zwaar materieel en zware werktuigen	4.000.000
62102	Auto's	2.000.000
62104	Pickup's	7.500.000
Totaal		13.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	489.539	489.539	563.420	619.762	681.738
332	Afval Beheer en Verwerking	0	0	399.539	399.539	464.420	510.862	561.948
33201	Vuilophaal en -verwerking	0	0	392.539	392.539	456.720	502.392	552.631
33202	Het opruimen van illegale vuilstortplaatsen en het ophalen van grof vuil	0	0	7.000	7.000	7.700	8.470	9.317
333	Milieu (Stads) verfraaiing	0	0	90.000	90.000	99.000	108.900	119.790
33301	Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en tertiare trenten	0	0	66.750	66.750	73.425	80.768	88.844
33302	Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening	0	0	7.250	7.250	7.975	8.772	9.650
33303	Boomzorg	0	0	6.000	6.000	6.600	7.260	7.986
33304	Nationale schoonmaakacties en overige milieuprojecten	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310

Toelichting : Programma's

33201 - Vuilophaal en -verwerking

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu en het op verantwoorde wijze adequaat ophalen en verwerken van diverse soorten vuil zoals huisvuil en zwerfvuil.

Wijze van Financiering:

De financiering van de vuilophaal en verwerking geschiedt uit de staatsbegroting ten laste van het begrotingsartikel **33201**. Voor het dienstjaar 2026 is voor het ophalen van vuil en de verwerking voor een bedrag van **SRD. 392.539.000,00** geraamd.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Om afval op een milieuvriendelijke manier op te halen en te verwerken moet er gekeken worden naar de nieuwe technologieën die zorgdragen voor een duurzaam afvalbeheersysteem. Het uitwerken van modaliteiten en concrete voorstellen voor de aanpak van de vuilproblematiek in Suriname zoals Sanitary

Landfill (gecontroleerde vuilstort), het opzetten van een Waste to energy (WtE) plant op de vuilstortplaats Ornamibo en het introduceren van afvalscheiding bij de bron, recycling, gecontroleerde stortplaats en composteren. Dit zal een behoorlijke verlichting zijn voor de staatsuitgaven.

nr	Vuilophaal en Verwerking	district/locatie	Raming
1	Ophaal huisvuil middels kraakperswagen	Paramaribo en Wanica	188.039.000,00
2	Ophaal huisvuil middels kraakperswagens	Commewijne	16.000.000,00
3	Ophaal huisvuil middels kraakperswagens	Saramacca	12.500.000,00
4	Ophaal huisvuil middels pick ups	Nickerie	16.000.000,00
5	Ophaal huisvuil middels pick ups	Wageningen	2.000.000,00
6	Ophaal huisvuil middels kraakperswagens	Para	18.000.000,00
7	Ophaal huisvuil	Marowijne (Moego & Albina)	18.000.000,00
8	Ophaal huisvuil	Brokopondo en Sipaliwini	18.500.000,00
9	ledigen van containers middels kraakperswagens	Paramaribo	12.000.000,00
10	dumptruck met grijpers	Paramaribo	7.000.000,00
11	pick ups (zwerfvuil & illegaal vuil)	diverse locaties	28.000.000,00
		totaal Vuilophaal	336.039.000,00
12	Het verwerken, egaliseren en beheren van gestorte afval	Ornamibo	33.000.000,00
13	Beheren van vuilstortplaatsen	Southdrain	8.000.000,00
14	Beheren van vuilstortplaatsen	Moengo & Albina	8.000.000,00
15	Beheren van vuilstortplaatsen	Brokopondo	7.500.000,00
		totaal Afvalverwerking	56.500.000,00
	Totaal Vuilophaal en Afvalverwerking		392.539.000,00

33202 - Het opruimen van illegale vuilstortplaatsen en het ophalen van grof vuil

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van het woon – en leefmilieu in Paramaribo en Wanica middels het opruimen en verwerken van grofvuil en het opruimen van illegale vuilstortplaatsen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 33202.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

In 2026 zal het opruimen van grofvuil structureel worden aangepakt middels het uitvoeren van grofvuil ophaalproject in diverse ressorten van Paramaribo. Voor het aanhuren van de dumping trucks met grijpers is er een bedrag van **SRD. 7.000.000,00** geraamd.

nr	Opruimen van illegale vuilstortplaatsen en ophalen van grofvuil	district/locaties	Raming
1	aanhuur 2 stuks truck dumping met gripper	Paramaribo en Wanica	7.000.000,00
		totaal	7.000.000,00

33301 - Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en tertiaire trenten

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van het woon – en leefmilieu in de diverse districten middels het maaien van de bermen en taluds langs diverse primaire – en secundaire wegen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel **33301**. Voor de financiering van dit beleidsprogramma is er een bedrag van **SRD. 66.750.000,00** geraamd.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het geïnitieerd beleid m.b.t. het op regelmatige basis onderhouden van de bermen langs primaire – en secundaire wegen zal worden voortgezet. Het beleid zal ook gericht zijn op het onderhouden van de bermen langs verbindingswegen vanwege de verhoogde verkeersintensiteit in diverse woongebieden. De begroting is gemaakt op basis van het aanhuren van tractoren en een tweetal berm onderhoudsprojecten in Paramaribo en Wanica voor elk 8 uitvoeringen en diverse districten voor elk 6 uitvoeringen.

nr	Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van de secundaire en tertiaire trenten	district/locatie	Raming
1	aanhuur 4 stuks tractoren	Paramaribo, Wanica, Commewijne	11.750.000,00
2	project onderhoud van bermen langs diverse wegen (6 uitvoeringen)	diverse districten	45.000.000,00
3	project onderhoud van bermen langs diverse wegen (8 uitvoeringen)	Paramaribo en Wanica	10.000.000,00
		totaal	66.750.000,00

33302 - Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van het urbaan milieu en optimalisering van milieu conservering door middel van stadsverfraaiing en groenvoorziening.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel **33302**. Voor de aanschaffingen is een bedrag van **SRD. 7.250.000,00** begroot.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het geïnitieerd beleid van de afgelopen twee jaren, waarbij een inhaalslag wordt gemaakt voor rehabilitatie van diverse parken en pleinen in Paramaribo zal worden gecontinueerd. In het kader van landelijke verfraaiing zullen er in 2026 plantenkassen worden gebouwd om de leefomgeving groener en aantrekkelijker te maken. Er zullen ook plantmateriaal en meststoffen worden aangekocht voor de beplanting.

nr	Stadsverfraaiing en groenvoorziening	district/locatie	Raming
1	Rehabilitatie diverse parken en pleinen	diverse locaties	2.250.00,00
2	Aankoop plantmateriaal, opzet plantenkassen, aankoop meststoffen	diverse districten	5.000.000,00
		totaal	7.250.000,00

33303 - Boomzorg

Doelstelling:

Optimalisering milieu conservering van het aanwezige groen langs de openbare wegen en openbare terreinen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel **33303**. Voor de aanhuur van hoogwerker en het snoeien van bomen in Paramaribo en Wanica is een bedrag van **SRD. 6.000.000,00** geraamd.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

In de afgelopen jaren is al een aanvang gemaakt met het snoeien van de bomen langs de wegen in de binnenstad van Paramaribo. Het ligt in de bedoeling dit te continueren in 2026 en uit te breiden naar overige delen van Paramaribo en de districten.

nr	Boomzorg	district/locatie	Raming
1	project bomen snoeien	Paramaribo en Wanica	3.000.000,00
2	aanhuur hoogwerker, grijper en 3 ton pick up	Paramaribo	3.000.000,00
		totaal	6.000.000,00

33304 - Nationale schoonmaakacties en overige milieuprojecten

Doelstelling:

Verhoging van het milieubewustwordingsproces middels de uitvoering van diverse schoonmaakacties en diverse “awareness” programma’s.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel **33304**. Voor de uitvoering van diverse milieuprogramma's is een bedrag van **SRD. 10.000.000,00** geraamd.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

In 2022 is reeds een aanvang gemaakt met het uitvoeren van een integraal milieuproject de zogenaamd “Krin Foto”actie. In 2026 zal dit project worden gecontinueerd en worden uitgebreid naar alle delen van het land.

Beleidsresultaten Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer			
Programma	Doel programma	Te verwachten beleidsresultaten per eind 2025	Te verwachten beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Afvalbeheer en Verwerking			
33201 Vuilophaal en -verwerking	Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in Paramaribo middels het opruimen en verwerken van vuil.	- Huisvuil van Paramaribo en de diverse districten is op regelmatige basis opgehaald; - Vuil op een verantwoorde wijze verwerkt op de diverse vuilstortplaatsen in de districten.	- Het ontplooiën en bevorderen van een adequaat ophaal van afvalstoffen; - Het adequaat beheren en verwerken van afval op diverse stortplaatsen in de districten; - Regelmatig ophalen en verwerken van huisvuil.
33202 Het opruimen van illegale vuilstortplaatsen en ophalen van grofvuil	Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in Paramaribo middels het opruimen en verwerken van vuil.	- Illegale vuilstortplaatsen, grofvuil en groenafval zijn opgehaald en opgeruimd; - Grofvuil opgehaald in Paramaribo en de districten Wanica, Commewijne en Saramacca; - Het verrichten van opruimingswerkzaamheden t.b.v. particulieren.	Het zoveel als mogelijk elimineren van illegale dumpingen met opgevoerde controlewerkzaamheden en door het uitgeven van zware boetes door tussenkomst van Milieu Politie.
Programma: Milieu (stads)verfraaiing			
33301 Het maaien van parken en pleinen alsmede bermen en talud van de secundaire en tertiaire trezen	Verduurzamen van de bermen en taluds van secundaire – en tertiaire wegen en/of trezen middels maaiwerkzaamheden.	- Straat-, zij-, middenbermen en taluds zijn regelmatig; gemaaid evenals de parken, pleinen en plantsoenen; - Bestaande parken en pleinen in Paramaribo zijn onderhouden.	Het kwalitatief onderhouden van bermen en taluds in diverse districten middels maaiwerkzaamheden.
33302 Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening	Verbetering en verduurzaming van het urbaan milieu en optimalisering van milieu conservering door middel van stadsverfraaiing en groenvoorziening.	- Onderhoud en verfraaiing van de straat-, zij- en midden bermen in de districten; - Herbeplanting en rehabilitatie van diverse parken en pleinen; - Aanmaken van plantmateriaal (bomen, planten, bloemen) t.b.v. parken en pleinen.	Het kwalitatief verfraaien van de binnenstad en diverse locaties en het aanschaffen van meststoffen en plantmateriaal voor de vermenigvuldiging van planten door middel van het opzetten van plantenkassen.
33303 Boomzorg	Optimalisering milieu conservering van het aanwezige groen langs de openbare wegen en terreinen.	Onderhouden van de bomen in de binnenstad van Paramaribo.	Het kwalitatief onderhouden van bomen middels snoei werkzaamheden.
33304 Nationale Schoonmaakactie en overige milieu projecten	Verhoging van het milieubewustwordingsproces middels de uitvoering van de schoonmaakactie en diverse “awareness” programma’s.	- Ophalen van grofvuil in stad en districten, maaien van bermen en taluds en ophalen van zwerfvuil; - Het uitvoeren van Schoon Suriname Project in grote delen van het land.	- Het integraal aanpakken van de binnenstad middels ophaal grof en zwerfvuil, het schoon wassen van verharde bermen en platte goten; - Het Schoon Suriname Project wordt gecontinueerd.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	2.703	2.972	3.269	3.594
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	2.703	2.972	3.269	3.594
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	0	0	30	33	36	39
53153	Diverse vergoedingen	0	0	1.123	1.234	1.358	1.493
53166	Opbrengst containerverhuur	0	0	1.500	1.650	1.815	1.996
53203	Diverse boetes en transacties	0	0	50	55	60	66

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53100 - Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren

De inning uit artikel **53100** verhuur van landsgebouwen en toebehoren is begroot op **SRD. 30.000,00** voor het jaar 2026. De kosten voor huur Kantine en toilettengroep Coen Ooft plein worden in deze post opgenomen. De kosten worden door de directie van het directoraat vastgesteld.

53153 - Diverse vergoedingen

De inningen voor artikel **53153** diverse vergoedingen is voor 2026 totaal begroot voor **SRD. 1.123.000,00**. In deze post zijn de volgende opbrengsten opgenomen:

- verhuur en verkoop van plantjes begroot voor **SRD. 15.000,00**
- trimmen/snoeien/afhakken en afvoeren van bomen begroot voor **SRD. 8.000,00**
- onderhoud en maaien van terreinen begroot voor **SRD. 80.000,00**
- het ophalen van grofvuil begroot voor **SRD. 15.000,00**
- ophalen van cadavers begroot voor **SRD. 5.000,00**
- opbrengsten van vuilophaal en afvalverwerking begroot voor **SRD. 1.000.000,00**

53166 - Opbrengst containerverhuur

De inningen voor artikel **53166** opbrengst containerverhuur is begroot op **SRD.1.500.000,00**. De tarieven voor containerverhuur worden middels een staatsbesluit vastgesteld. De opbrengst van containerverhuur betreft de inkomsten die de staat ontvangt door het tijdelijk verhuren van containers aan particulieren, bedrijven of instellingen.

53203 - Diverse boetes en transacties

De inningen voor artikel **53203** boetes en transacties zijn in 2026 begroot voor **SRD. 50.000,00**. Boetes en transacties die door de milieupolitie worden uitgeschreven, hebben doorgaans te maken met overtredingen van milieuwetgeving zoals illegaal dumpen van vuil, overwoekerde percelen die niet onderhouden worden door de eigenaren.

Directoraat Ruimtelijke ordening

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	8.707	8.707	14.409	15.851	16.900
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	5.807	5.807	8.909	10.021	10.707
610	Lonen en salarissen	0	0	3.550	3.550	6.573	7.477	7.954
611	Sociale premies	0	0	407	407	631	689	749
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	1.800	1.800	1.650	1.795	1.934
616	Sociale uitkeringen	0	0	50	50	55	60	70
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.900	2.900	5.500	5.830	6.193
620	Inventaris	0	0	1.500	1.500	3.300	3.630	3.993
621	Transportmiddelen	0	0	1.400	1.400	2.200	2.200	2.200

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Het Directoraat Ruimtelijke Ordening van het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening zal in 2026 verdere invulling geven aan het operationeel maken van de organisatiestructuur, door desbetreffende afdelingen te bemensen. Voor wat betreft de kostensoort lonen en salarissen gaat het in deze om de raming van het directoraat Ruimtelijke Ordening op basis van de huidige bezetting en gewenste aantrekkingen in 2026. Voor het dienstjaar 2026 zijn lonen en salarissen geraamd op **SRD 3.550.000,-**.

De onderverdeling van de huidige medewerkers naar hoog-, midden- en laagkader evenals de gewenste aantrekkingen c.q. overplaatsingen t.b.v. directoraat Ruimtelijke Ordening is als volgt:

Gender/Kader	H	M	L	Totaal	Opmerking
Man	2	1	0	3	Huidig
Vrouw	3	1	1	5	Huidig
Onzijdig	4	9	0	13	Gewenst/Vacant
Totaal				21	

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	2.285.804
61002	Vakantietoeslag	192.859
61005	Overig Salaris	198.000
61006	Vacatiegelden	252.000
61013	Functionele toelagen	140.523
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.500
61020	Telefoonvergoeding	60.528
61021	Representatievergoeding	168.786
61025	Tijdelijk Personeel	250.000
Totaal		3.550.000

611 - Sociale premies

Voor de sociale premies is er **SRD 407.000,-** geraamd.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	236.331
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	170.669
Totaal		407.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is in het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 1.800.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat Ruimtelijke Ordening, Departementsleiding en onder directoraat Administratieve Diensten. Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: kantoormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten, verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels ect.) en onderhoud van automatisering (drum, service, reparatie,) etc; licentiekosten, antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; kosten voor het houden van seminars & workshops; telefoon- en internetkosten, en overige nutsvoorzieningen; beveiliging van het kantoorpand; de exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen; de kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's; voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd. Navolgende tabel geeft een specificatie van de kostensoort "gebruik van goederen en diensten" weer.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	150.000
61205	Deskundigen Binnenland	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	100.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	100.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	100.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	20.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	30.000

61221	Vergaderkosten	20.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	90.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.500
61224	Licenties en programmakosten	100.000
61225	Datalijnen	5.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61227	Radio en Tv programma's	10.000
61228	Brochure en andere Periodieken	15.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	75.000
61235	Verbouwingen	50.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	4.500
61238	Telefoon uitgaven	30.000
61247	Schoonmaak	125.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	15.000
61251	Voeding	25.000
61253	Vrachtkosten en Porti	5.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	35.000
61279	Medicijnen	5.000
61283	Huur van voertuigen	25.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	405.000
Totaal		1.800.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn voor 2026 geraamd op **SRD 50.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61606	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Deze begrotingscode omvat de uitgaven van kantoorinrichting z.a. bureaus, bureaustoelen, filekasten, computers (PC's) etc. Voor 2026 is de inventaris geraamd op **SRD 1.500.000,-**. Het betreft de verdere inrichting van het directoraat Ruimtelijke Ordening.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.000.000
62004	Computers	250.000
62005	Printers	250.000
Totaal		1.500.000

621 - Transportmiddelen

Voor de aanschaf van een dubbelcabine pick-up is er **SRD 1.400.000**, - geraamd. Hierbij gaat het om aanvullen van het wagenpark van het ministerie waarbij de aanschaf t.b.v. de veldwerkzaamheden voor handhaving ruimtelijke ordening en milieudelicten.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.400.000
Totaal		1.400.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	23.588	23.588	3.126	20.825	24.520
602	<i>Institutionele Versterking</i>	0	0	250	250	500	500	500
60202	Institutionele versterking	0	0	250	250	500	500	500
605	<i>I.C.T. (Automatisering)</i>	0	0	500	500	500	500	500
60513	Digitaliseren van bodem en andere informatie	0	0	500	500	500	500	500
613	<i>Wetgeving en Standaarden</i>	0	0	21.838	21.838	1.126	19.825	22.520
61310	Identificatie en registratie van publieke terreinen	0	0	600	600	600	600	600
61311	Wet Ruimtelijke Ordering	0	0	500	500	500	500	500
61312	Zonering- en Structuurplannen	0	0	20.738	20.738	26	18.725	21.420
807	<i>Onderzoek Samenwerking</i>	0	0	1.000	1.000	1.000	0	1.000
80728	Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	0	0	1.000	1.000	1.000	0	1.000

Toelichting : Programma's

60202 - Institutionele versterking

Het programma Institutionele versterking heeft als doel het versterken van de capaciteit van overheidsinstanties /instituten en bestuursorganen die de taken hebben m.b.t. de toezicht en controle op de naleving van wettelijke regels m.b.t. ruimtelijke ordening en/of voorschriften die een gezond en veilig woon-, werk- en fysieke leefomgeving moeten creëren. Hierbij wordt er rekening gehouden met het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en de ambities van de mens.

Om de handhaving effectief uit te voeren zullen er voertuigen worden aangekocht. Tevens zal er verder gestalte gegeven worden aan de optimalisering van het digitaal systeem van het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening (Burger Informatie Unit, (BIU)) dat gericht is op het versterken van de intersectorale samenwerking m.b.t. de handhaving voor het oplossen van de complexe ruimtelijke ordening gerelateerde leefbaarheidsproblemen. Tenslotte zal de bewustwording over ruimtelijke ordeningsaspecten/vraagstukken verder ter hand worden genomen. Dit, om de gemeenschap te informeren over relevante wetgeving de ruimtelijke ordening rakende en de naleving te bevorderen. Dit programma is geraamd op **SRD 250.000,-** overheidsbijdrage.

60513 - Digitaliseren van bodem en andere informatie

In het kader van het verduurzamen van de aanwezige analoge data van de Dienst Bodem Kartering (DBK) t.b.v. ruimtelijke planning, is al een begin gemaakt met het digitaliseren. De hoeveelheid aan data is veel daardoor moet dit proces jaarlijks worden voortgezet totdat alle informatie zal zijn gedigitaliseerd. In 2026 zullen de bodemkaarten worden georeferereerd. Vervolgens zal de bodeminformatie van het veldarchief van DBK in fasen worden gescand.

Dit programma is geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

61310 - Identificatie en registratie van publieke terreinen

Publieke terreinen zijn meestal overheidsterreinen (domeingrond) die voor iedereen vrij en toegankelijk zijn. Het is een plaats waar een deel van het sociaal leven van velen zich afspeelt. Tot publieke terreinen kunnen gerekend worden pleinen, parken en tuinen, elk met eigen karakteristieken z.a. landschappelijke -, ecologische-, antropologische en historische waarden. Omwille van de bestaanszekerheid van deze terreinen zal de bestemming van deze terreinen bij beschikking vastgesteld en geadministreerd worden in een speciaal register bij het MI-GLIS.

Dit programma wordt verder gecontinueerd in 2026 en draagt bij aan het duurzaam ontwikkelingsdoel 11 nl. Duurzame Steden en Gemeenschappen. Het identificeren van publieke terreinen zal onverkort voortgaan. Hiermee wordt voorkomen dat publieke terreinen zonder meer andere bestemmingen krijgen dan waarvoor ze bedoeld zijn. Hierdoor zullen publieke terreinen beschermd en behouden worden in o.a. hun historische, culturele en ecologische waarde. De activiteiten die in het dienstjaar 2026 zullen worden uitgevoerd zijn: gebiedsverkenningen; studies uitvoeren van de publieke terreinen, opmeten van de terreinen (eventueel grenzen openkappen, opmeten en coördinaten vaststellen); uitmetingskaarten vervaardigen + perceel ID; bestemmingsbeschikkingen opmaken en terreinen registreren. Het programma is geraamd op **SRD 600.000,-** overheidsbijdrage.

61311 - Wet Ruimtelijke Ordening

De Wet Ruimtelijke Ordening is al geformuleerd en ligt bij de Nationale Assemblee ter behandeling. Om deze wet te kunnen uitvoeren moeten er voorzieningen worden getroffen bij uitvoeringsbesluiten. Deze uitvoeringsbesluiten namelijk de staatsbesluiten, taakomschrijvingen van de in de Wet Ruimtelijke Ordening genoemde organen, de profielen voor de formering van deze organen, moeten in concept geformuleerd en aangeboden worden aan het Bureau Wetgeving voor de wet-technische screening en aan de Staatsraad voor advies.

Na de goedkeuring van de Wet Ruimtelijke Ordening en de afkondiging hiervan, zullen uitvoeringsbesluiten (staatsbesluiten) worden geformuleerd. In dat kader zullen de volgende activiteiten uitgevoerd worden t.w.:

- Formuleren van uitvoeringsbesluiten (Staatsbesluiten);
- Creëren van content over de wet ruimtelijke ordening t.b.v. voorlichtingsprogramma's bestemd voor de samenleving;

Dit programma is geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

61312 - Zonering- en Structuurplannen

Zonering- en structuurplannen geven aan hoe een gebied ruimtelijk moet worden ingericht. Een structuurplan geeft aan de indeling van de grond naar de aanwezige potentie (b.v. voor industrie, agrarisch, commercieel en woongebieden), terwijl een zoneringsplan (bestemmingsplan) gedetailleerd aangeeft hoe de verschillende bestemmingen moeten worden ingericht en wel op basis van o.a. wet- en regelgeving (sectorale landinrichtingsstandaarden en richtlijnen).

In het dienstjaar 2026 zullen structuurvisies en structuur- en bestemmingsplannen van gebieden worden samengesteld.

In 2026 zal gestart worden met de uitvoering van het GRID-project in Suriname, dat gefinancierd wordt via donormiddelen.. Dit project richt zich op het integreren van natuurpositieve benaderingen in de infrastructuurplanning langs de Surinamerivier. Het hoofddoel is het beschermen van estuariene en rivierecosystemen terwijl tegelijkertijd infrastructuurinvesteringen worden gefaciliteerd. Dit wordt bereikt door het herzien en ontwikkelen van beleidsmaatregelen, het ondersteunen van geïntegreerde planningsoplossingen en het bevorderen van financierings- en risicoverminderende mechanismen.

Het project streeft naar concrete resultaten: 2.500 hectare landschap en 60.000 hectare marien habitat zullen onder verbeterde praktijken worden gebracht, wat direct ten goede komt aan 300 begunstigden. Daarnaast levert het project een belangrijke bijdrage aan klimaatveranderingsmitigatie. Deze doelstellingen zijn tijdig en urgent, omdat het riviergebied weliswaar zakelijke kansen biedt, maar ook unieke ecosystemen herbergt die bedreigd worden door geplande infrastructuuruitbreidingen en nieuwe havenbouw.

Een belangrijke succesfactor is de brede steun die het project geniet van relevante ministeries, instituten en belanghebbenden. Het project sluit naadloos aan bij bestaande en toekomstige institutionele arrangementen op zowel strategisch als operationeel niveau. Deze sterke facilitatie en samenwerking helpen het project om belangrijke barrières te overwinnen.

Op de lange termijn zal het GRID-project een nieuwe benchmark stellen voor infrastructuurontwikkeling door natuurpositieve richtlijnen permanent te integreren in Suriname's transportinfrastructuurplanning en -ontwikkeling.

Dit programma is geraamd op **SRD 20.738.000,-**, waarvan SRD 2.013.000, - aan overheidsbijdrage en SRD 18.725.000,- donorbijdrage.

80728 - Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies

Voorafgaand aan de ruimtelijke planning om een gebied te ontwikkelen (in te richten c.q. her in te richten) zal het gebied bestudeerd worden door het uitvoeren van studies. Elk gebied heeft zijn specifieke kenmerken z.a. landschappelijke-, hydrologische, bodemkundige en ecologische. Voor het ruimtelijk ontwikkelen van gebieden zijn er landinrichtingsstandaarden en richtlijnen ontwikkeld. Voor de toepassing hiervan zal gecontinueerd worden met het verzorgen van trainingen aan ministeries en instanties. Ontbrekende standaarden en richtlijnen voor specifieke gebieden zullen verder ontwikkeld worden. Dit programma is geraamd op **SRD 1.000.000,-** overheidsbijdrage.

Tabel 1 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Ruimtelijke Ordening				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
Programma 60202 – Institutionele versterking	Het creëren van een structurele samenwerking om gezamenlijk op te treden om de handhaving op de naleving van de aspecten van de ruimtelijke ordening.	Er is een effectief centraal klachtensysteem (BIU OWRO).	De gemeenschap en specifieke doelgroepen (w.o. ondernemers) dragen kennis van ruimtelijk gerelateerde wetgeving Met behulp van de trainingen over de Landinrichtingsstandaarden, hebben bestuurs- en handhavingsorganen meer kennis en inzicht in ruimtelijke ordeningsaspecten die belangrijke effecten hebben op de leefomgeving en zijn toegerust om die toe te passen bij hun vergunningverlenende, toezicht- en handhavingstaken.	Verhoogde bewustwording van betrokken actoren m.b.t. de uitvoering van hun taken alsook de klachten m.b.t. ruimtelijke ordening problemen zijn effectief aangepakt en een duurzaam handhaving of beleid is geformuleerd.
Programma 60513 - Digitaliseren van bodem en andere informatie	Het digitaliseren van analoge ruimtelijke data t.b.v. ruimtelijke planning.	Bodeminformatie is verder gedigitaliseerd.	Beschikbare ruimtelijke informatie is verder gedigitaliseerd.	De digitale ruimtelijke data dragen bij aan de formulering van de ruimtelijke plannen.
Programma 80728 - Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	Het verkrijgen van inzichten van het te ontwikkelen gebied welke als input zal dienen voor de inrichting van het gebied en ontwikkelen van standaarden.	Van 1 pilot is er een structuurvisie ontwikkeld.	Structuurplannen zijn geformuleerd van twee pilot gebieden en de aanvullende standaarden zijn ontwikkeld.	De structuurplannen zijn geformuleerd van twee pilot gebieden en de aanvullende standaarden zijn ontwikkeld.
Programma 61310 - Identificatie en registratie van publieke terreinen	Het registreren van de publieke terreinen in een speciaal register van MI- GLIS, zodat deze terreinen geen andere bestemmingen krijgen.	Het concept Staatsbesluit van publieke terreinen is geformuleerd. Vijf publieke terreinen zijn geïdentificeerd: In Nickerie: Brasaplein & Volksplein, In Marowijne: Albina Park; In Coronie: Revoplein; In Wanica: Kofidjompoplein.	Het Concept Staatsbesluit van Publieke terreinen is aangeboden aan de President voor goedkeuring en bekrachtiging.	Het Concept Staatsbesluit van Publieke terreinen is aangeboden aan de President voor goedkeuring en bekrachtiging.
Programma 61311 - Wet Ruimtelijke Ordening	Regulering van de ruimtelijke ordening.	Finaal concept wet Ruimtelijke Ordening is geformuleerd.	Wet Ruimtelijke Ordening is ingediend bij de Nationale Assemblee ter behandeling.	Wet Ruimtelijke Ordening is goedgekeurd en afgekondigd. Gestructureerde aanpak

				van ruimtelijke ordening in Suriname o.b.v. de wet.
Programma 61312 – Zonering- en Structuurplannen	De structuur- en bestemmingsplannen van gebieden/regio zijn geformuleerd voor de ruimtelijke ordening.	Eén structuurplan is geformuleerd van een pilot gebied.	Drie structuurplannen zijn geformuleerd, namelijk van Dijkveld, Albina en Atjoni.	Structuurplannen van het district Coronie zijn ontwikkeld c.q. in ontwikkeling.
	Het beschermen van esuariene en rivierecosystemen en faciliteren van infrastructuurinvesteringen.			Het verkrijgen van brede steun van relevante ministeries, instituten en belanghebbenden, waarbij het project aansluit bij bestaande en toekomstige institutionele arrangementen op strategisch en operationeel niveau.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	18.725	26.215	18.725	21.402
52	Donormiddelen	0	0	18.725	26.215	18.725	21.402
52209	Global Fund donatie	0	0	18.725	26.215	18.725	21.402

Toelichting:

Donormiddelen

52209 - Global Fund donatie

Voor het dienstjaar 2026 is er op de middelenbegroting een bedrag van **SRD 18.725.000,-**(USD 500.000,-) als een schenking van WWF GEF Agency (GEF8) Grant ten behoeve van een GRID-project (Greening Infrastructure Development). Dit betreft de schenking WWF-GEF Grant met een totaalbedrag van SRD 85,066,851.10 (USD 2,271,478) over de periode 2026 t/m 2029.

Het project valt onder het Greening Transportation Infrastructure Development (GRID) Geïntegreerd Programma (IP) en is gericht op het integreren van natuurpositieve benaderingen in infrastructuurplanning en -ontwerp in Suriname, specifiek in de Surinamerivier. Het project zal inspanningen bevorderen om beleidsmaatregelen te herzien of te ontwikkelen, geïntegreerde planningsoplossingen te ondersteunen, en financierings- en risicoverminderende mechanismen te bevorderen. Dit resulteert in adequate bescherming van Suriname's estuariene en rivierecosystemen terwijl infrastructuurinvesteringen worden gefaciliteerd. Deze benaderingen zullen een nieuwe benchmark stellen voor infrastructuurontwikkeling, waardoor natuurpositieve richtlijnen worden geïntegreerd in de langetermijn transportinfrastructuurplanning en -ontwikkeling in Suriname.

Het project zal naar verwachting bijdragen aan 2.500 hectare landschap onder verbeterde praktijken, 60.000 hectare marien habitat onder verbeterde praktijken, 300 directe begunstigden, en indirecte bijdragen aan klimaatveranderingsmitigatie. Deze transitie is belangrijk en tijdig, aangezien het riviergebied zakelijke kansen biedt maar ook unieke ecosystemen omvat. Ongekende investeringen in de uitbreiding van bestaande infrastructuur en de bouw van nieuwe havens en havengerelateerde infrastructuur in het gebied zullen resulteren in biodiversiteits- en ecosysteemfunctieverliezen in een business-as-usual scenario.

Het project zal een breed scala van belanghebbenden betrekken; een sterke facilitator wordt bewezen door een solide mate van steun, ondersteuning en toewijding van relevante ministeries, instituten en belanghebbenden. Het project zal aansluiten bij, waarde toevoegen aan, en passen binnen bestaande en aankomende institutionele arrangementen op strategisch en operationeel niveau. Deze twee aspecten helpen het succes van het project te waarborgen bij het overwinnen van belangrijke barrières.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	224.910	224.910	357.291	425.690	432.223
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	217.660	217.660	349.316	384.248	422.573
610	Lonen en salarissen	0	0	138.350	138.350	152.185	167.404	184.144
611	Sociale premies	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	69.210	69.210	76.131	83.744	92.119
616	Sociale uitkeringen	0	0	100	100	110.000	121.000	133.000
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	7.250	7.250	7.975	41.442	9.650
620	Inventaris	0	0	4.250	4.250	4.675	5.142	5.657
621	Transportmiddelen	0	0	3.000	3.000	3.300	36.300	3.993

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Aantal werknemers, dienstjaar en verdeling weergegeven. Het gemiddelde aantal dienstjaren per werknemer is 15 jaar.

Aantal werknemers naar dienstjaar.

Dienstjaar	Aantal 2025	Aantal 2026
<=5	306	410
6-10	95	75
11-15	82	50
16-20	84	42
21-25	16	13
26-30	15	15
31-35	66	73
36-40	24	20
Totaal actief	688	698
Totaal inactief	0	0
General totaal	688	698

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse.
De gemiddelde leeftijd per werknemer per jaar.

Dienstjaar	Aantal 2025	Aantal 2026
<=25	102	110
26-30	103	105
31-35	103	109
36-40	125	77
41-45	49	52
46-50	46	50
51-55	70	75
56-60	90	120
Totaal actief	688	698
Totaal inactief	0	0
General totaal	688	698

Werknemers naar kader van het Directoraat Onderzoek en Dienstverlening.
Stand per juni 2025

Kader	Aantal 2025	Aantal 2026
Lager	356	401
Midden	271	215
Hoger	45	60
top	16	22
Overig	0	0
Inactief	0	0
Totaal	688	698

De Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2026 zijn voor **SRD 138.350.000**, - geraamd.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	84.300.000
61002	Vakantietoeslag	12.000.000
61003	Overwerk	10.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	100.000
61006	Vacatiegelden	100.000
61013	Functionele toelagen	3.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.000.000
61017	Waarnemingstoelage	150.000
61018	Inconvenienten	100.000
61020	Telefoonvergoeding	500.000
61021	Representatievergoeding	1.000.000
61023	Vervoersvergoeding	100.000
61025	Tijdelijk Personeel	25.000.000
Totaal		138.350.000

611 - Sociale premies

Het begroot bedrag voor Werkgeverslasten Pensioenfonds en Werkgeverslasten Ziekenfonds bedraagt **SRD 10.000.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	5.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	5.000.000
Totaal		10.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 69.210.000,-** begroot. Dit bedrag is uitgetrokken voor het aankopen van goederen en het uitvoeren van diensten welke gericht zijn om de dienstverlening te continueren.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	3.000.000
61203	Contractanten	23.000.000
61205	Deskundigen Binnenland	100.000
61206	Deskundigen Buitenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	100.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	100.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	5.000.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	1.000.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	100.000
61221	Vergaderkosten	750.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	500.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	100.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	100.000
61227	Radio en Tv programma's	500.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	300.000
61238	Telefoon uitgaven	3.000.000
61240	Water	3.000.000
61241	Electriciteit	4.000.000
61246	Verzekering	4.000.000
61247	Schoonmaak	3.000.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	10.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	50.000
61250	Bewaking	10.000.000
61251	Voeding	50.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	2.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	50.000
61260	Onderscheidingen	5.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	100.000
Totaal		69.210.000

616 - Sociale uitkeringen

Voor de Sociale Uitkeringen is een bedrag van **SRD 100.000,-** uitgetrokken.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61606	Poliklinische Kosten	100.000
Totaal		100.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Voor het aanschaffen van inventaris zoals bureau's, bureaustoelen, filekasten, computers, printers en airco's, etc. is een bedrag van

SRD 4.250.000,- begroot. De aanschaffing zullen voor het hoofdkantoor als ook de dependances worden gedaan.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.000.000
62003	Communicatie	250.000
62004	Computers	1.500.000
62005	Printers	1.000.000
62009	Technisch gereedschap	500.000
Totaal		4.250.000

621 - Transportmiddelen

Voor het aanschaffen van transportmiddelen is een bedrag van

SRD 3.000.000,- begroot. Met het begroot bedrag van **SRD 3.000.000,-** zullen ongeveer 10 voertuigen zoals auto's worden aangeschaft voor het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.000.000
62103	Terreinwagens	1.000.000
62104	Pickup's	1.000.000
Totaal		3.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	109.000	109.000	119.900	131.890	145.079
201	Infrastructurele Werken	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
20101	Onderhoud gebouwen	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
534	Transport	0	0	80.000	80.000	88.000	96.800	106.480
53402	Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel	0	0	80.000	80.000	88.000	96.800	106.480
602	Institutionele Versterking	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
60204	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
606	Informatie en Communicatie	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
60603	Upgrading Nutsvoorzieningen	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	16.000	16.000	17.600	19.360	21.296
80702	Verbetering dienstverlening Coördinatie Districten	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
80703	Upgrading ESAI & QHSE	0	0	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
80737	Upgrading Grond mechanisch Lab	0	0	4.000	4.000	4.400	4.840	5.324
80738	Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	0	0	3.000	3.000	3.300	3.630	3.993
80739	Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	0	0	3.000	3.000	3.300	3.630	3.993

Toelichting : Programma's

20101 - Onderhoud gebouwen

No.	Onderhoud en Restauratie van Staatsgebouwen in eigen beheer	District	Raming
1	Aankoop van diverse bouwmaterialen, etcetera t.b.v. diverse ruimtes op het Min.OW	Paramaribo	750,000
2	Aankoop van verlichting en verlichtingsmaterialen t.b.v., Hoofdkantoor OW en Dependance van MIN. OW	Diverse districten	6,650,000
3	Aankoop van schildermaterialen en verf t.b.v. schutting hoofdkantoor en diverse afdelingen op het MIN. OW	Paramaribo	900,000
4	Aankoop van Gereedschappen en apparatuur	Diverse districten	700,000
5	aankoop van Freon 410 en 22	Diverse districten	1,000,000
	Totaal		10,000,000

Doelstelling: De afdeling Technische Dienst is een technische afdeling en heeft als taak het onderhouden en restaureren van Staatsgebouwen in eigen beheer.

Wijze van financiering: De financiering voor het onderhouden en restaureren van Staatsgebouwen in eigen beheer vindt plaats door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 20101 voor een bedrag van **SRD 10.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensivering voor 2026:

De volgende intensivering voor 2026 zijn begroot:

- Aankoop van diverse bouwmaterialen, etcetera t.b.v. diverse ruimtes op het Min.OWRO;
- Aankoop van verlichting en verlichtingsmaterialen t.b.v., Hoofdkantoor OWRO; en Dependance van MIN. OWRO;
- Aankoop van schildermaterialen en verf t.b.v. schutting hoofdkantoor en diverse afdelingen op het MIN. OWRO;
- Aankoop van gereedschappen en apparatuur t.b.v. diverse secties van MIN. OWRO;
- Aankoop van Freon 410 en 22.

53402 - Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel

No.	Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel	District	Raming
1	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen, levering van brandstoffen, smeermiddelen en vetten	Diverse districten	70,000,000
2	Onderhoud Exploitatie zwaarmaterieel	Diverse districten	10,000,000
	Totaal		80,000,000

Doelstelling: De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden, repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen van de overheid met uitzondering van het Ministerie van Justitie en Politie en het Ministerie van Defensie. Het heeft ook een coördinerende rol bij de aanschaf van dienstvoertuigen/ zwaar materieel.

De afdeling stelt zich ten doel het registreren en onderhouden van alle overheidsvoertuigen.

Wijze van financiering: De financiering voor de verbetering van de dienstverlening van de afdeling Materieel, Transport en Logistiek zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 53402 voor een bedrag van **SRD 80.000.000,-**

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

- Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen, levering van brandstoffen, smeermiddelen en vetten;
- Onderhoud Exploitatie zwaarmaterieel.

60204 - Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek

No.	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	District	Raming
1	Verder ontwikkelen van de automatisering van de Brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief vervangen/en of uitbreiden van de pompen"	Paramaribo	1,000,000
	Totaal		1,000,000

Doelstelling: De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden, repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen.

Het heeft ook een coördinerende rol bij de aanschaf van dienstvoertuigen en zwaar materieel.

De afdeling stelt zich ten doel het registreren en onderhouden van overheidsvoertuigen en zwaarmateriaal.

Wijze van financiering: De financiering voor de verbetering van de dienstverlening van de afdeling Materieel, Transport en Logistiek zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 60204 voor een bedrag van **SRD 1.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

- Verder ontwikkelen van de automatisering van de Brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief vervangen/en of uitbreiden van de pompen.

60603 - Upgrading Nutsvoorzieningen

No.	Upgrading Nutsvoorzieningen	District	Raming
1	Upgrading waternetwerk Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening	Paramaribo	1,000,000
2	Upgrading electravoorzieningen Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening	Paramaribo	1,000,000
	Totaal		2,000,000

Doelstelling: De afdeling Nutsvoorzieningen zal in samenwerking met de nutsbedrijven toezicht houden

bij het aanleggen en onderhouden van waterleidingen, gasleidingen en elektriciteitskabels. Het zal geschieden middels het verstrekken van vergunningen aan de nutsbedrijven.

Wijze van financiering: De financiering voor het upgraden van de afdeling nutsvoorzieningen zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 60603 voor een bedrag van **SRD 2.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensivering voor 2026 zijn begroot:

- Upgrading waternetwerk Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening;
- Upgrading electravoorzieningen Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.

80702 - Verbetering dienstverlening Coördinatie Districten

No.	Verbetering Dienstverlening Coördinatie Districten	District	Raming in SRD
1	Uitvoeren van diverse werkzaamheden in crisistoestanden	Diverse districten	500,000
2	Het upgraden van de verschillende dependances van OW	Diverse districten	400,000
3	Het trainen van personeel in de districten	Diverse districten	100,000
	Totaal		1,000,000

Doelstelling: De afdeling Coördinatie Districten is een dienstverlenende afdeling welke als taak heeft het coördineren van alle werkzaamheden (administratief als technisch) van de dependances in de diverse districten.

Wijze van financiering: De financiering voor de verbetering van de dienstverlening van de afdeling Coördinatie Districten zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 80702 voor een bedrag van **SRD 1.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

- Uitvoeren van diverse werkzaamheden in crisistoestanden;
- Het upgraden van de verschillende dependances van OWRO;
- Het trainen van personeel in de districten.

80703 - Upgrading ESAI & QHSE

Doelstelling: De afdeling ESIA en QHSE stelt zich ten doel om een ongeval vrije Ministerie te zijn, waarbij het belangrijk is om bewust te zijn van de levens kritische activiteiten en om veiligheidsrisico's zoveel te mogelijk te elimineren of te verminderen.

Wijze van financiering: De financiering voor het upgraden van de afdeling ESIA en QSHE zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage. De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 80703 voor een bedrag van **SRD 5.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

- Het aanschaffen van instrumenten t.b.v. ESIA en QHSE;
- Het aanschaffen van PPE's en overige veiligheidsmiddelen t.b.v. het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijk Ordening;
- Het aanschaffen van brandpreventie attributen inclusief onderhoud en EHBO Attributen tbv het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijk Ordening;
- Training van personeel.

80737 - Upgrading Grond mechanisch Lab

No.	Upgrading Grondmechanisch Lab	District	Raming
1	Aankoop van resterende componenten CPT apparaat	Paramaribo	2,500,000
2	Kalibratie CPT conus, CBR en druktester	Paramaribo	500,000
3	Herstel- en schilderwerkzaamheden aan het gebouw van het lab aan de Duisburglaan	Paramaribo	500,000
4	Onderzoekskosten ten behoeve van innovatie	Paramaribo	500,000
	Totaal		4,000,0000

Doelstelling: De afdeling Grondmechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium draagt zorg voor de geschiktheids- en kwaliteitskeuring van verschillende grondsoorten, bouwmaterialen en asfalt voor gebruik bij diverse civieltechnische als bouwkundige projecten in Suriname. Deze keuringen geschieden volgens de geldende internationale normen zoals ASTM, NEN en ASHTOO.

Wijze van financiering: De financiering van het upgraden van het Grondmechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 80737 voor een bedrag van **SRD 4.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

- Aankoop van resterende componenten CPT apparaat;
- Kalibratie CPT conus, CBR en druktester;
- Herstel- en schilderwerkzaamheden aan het gebouw van het lab aan de Duisburglaan;
- Onderzoekskosten ten behoeve van innovatie.

80738 - Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling

No.	Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	District	Raming
1	Databeheer- , Argis- en Hydrologische Modellerings	Paramaribo	500,000
2	Kalibratie HACH Colorimeter, Kalibratie OAKLON Kalibratie pH/Conductivity meter, Kalibratie Portable Turbiditymeter en Kalibratie Hydrolab 4 en Hydrolab 7 Multiparameter	Paramaribo	800,000
3	Kalibratie en Service OLYMPUS Microscoop	Diverse districten	250,000
4	ADCP Instrument	Diverse districten	250,000
5	Plankton determinatie en chemisch analyse monitorings trainingen	Diverse districten	250,000
6	Onderhoud Observatie Stations	Diverse districten	750,000
7	Aanschaf van lab benodigdheden en instrumenten	Diverse districten	200,000
	Totaal		3,000,000

Doelstelling: De Waterloopkundige afdeling heeft als doel het bevorderen, optimaal benutten, beheren, beheersen (flood-control) en beschermen van de Surinaamse wateren.

Volgens de wereld waterraad is Suriname op de zesde plaats gerangschikt op de lijst van landen met het grootste zoetwater voorkomens. Desondanks zijn er perioden van watertekorten binnen o.a. de rijstsector en de energiesector (waterkracht).

Dit komt o.a. doordat waterbeheer in Suriname nog onvoldoende is ontwikkeld. Gezien het belang van water en de plaats van Suriname op het gebied van zoetwater voorkomens, internationaal bekeken, is het gewenst dat onze wateren duurzaam worden benut. Hiervoor is adequate waterbeheer, upgrading en modernisering noodzakelijk en zal de dienst hierbij een wezenlijke bijdrage leveren.

Wijze van financiering: De financiering van het verbeteren van de dienstverlening van de Waterloopkundige afdeling zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 80738 voor een bedrag van **SRD 3000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De volgende intensiveringen op code 80738 zijn begroot:

- Databeheer- , Argis- en Hydrologische Modellerings;
- Kalibratie HACH Colorimeter, Kalibratie OAKLON Kalibratie pH/Conductivity meter, Kalibratie Portable Turbiditymeter en Kalibratie Hydrolab 4 en Hydrolab 7 Multiparameter;
- Hydro-Biologisch Laboratorium: Kalibratie en Service OLYMPUS Microscoop;
- ADCP Instrument;
- Plankton determinatie en chemisch analyse monitorings trainingen;
- Onderhoud Observatie Stations;
- Aanschaf van lab benodigdheden en instrumenten.

80739 - Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst

No.	Verbetering dienstverlening Meteorologische Dienst	District	Raming in SRD
1	Het uitbetalen van de externe krachten	Diverse districten	100,000
2	Onderhouden van bestaande meetstations en nieuwe stations	Diverse districten	1700,000
3	RADAR maintenance contract	Paramaribo	1200,000
	Totaal		3,000,000

Doelstelling: De Meteorologische Dienst Suriname draagt zorg voor het verschaffen van vakkundige weer- en klimaatinformatie aan derden. De dienst levert producten en diensten welke bijdragen aan onder ander, de veiligheid, het milieu en de economie. Het is tevens een datacentrum voor Meteorologie en Klimatologie ter ondersteuning van verschillende overheidsorganisaties, Ngo's, Adviesbureaus, onderzoekers en belanghebbenden.

Wijze van financiering: De financiering voor het verbeteren van de dienstverlening Meteorologische Dienst zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 80739 voor een bedrag van **SRD 3.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2026;

De volgende intensiveringen op code 80739 zijn begroot:

- Het uitbetalen van de externe krachten;
- Onderhouden van bestaande meetstations en nieuwe stations;
- RADAR maintenance contract.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
20101 Onderhoud en gebouwen	De afdeling Technische Dienst is heeft als doel om voor representatieve overheidsgebouwen te zorgen.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het herinrichten van gebouwen en terreinen waaronder de aanschaf van bouwmaterialen, etcetera t.b.v. diverse ruimtes op het Min.OWRO, aankoop van verlichting en verlichtingsmaterialen t.b.v. MTL, Hoofdkantoor OWRO en Dependance van MIN. OWRO. Schilderen van de gangen op het Ministerie OWRO.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor aankoop van diverse bouwmaterialen, etcetera t.b.v. diverse ruimtes op het Min.OWRO, aankoop van verlichting en verlichtingsmaterialen t.b.v., Hoofdkantoor OWRO en Dependance van MIN. OWRO, aankoop van schildermaterialen en verf t.b.v. schutting hoofdkantoor en diverse afdelingen op het MIN. OWRO, aankoop van gereedschappen en apparatuur t.b.v. diverse secties van het Ministerie OWRO, aankoop van Freon 410 en 22.
60204 Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	De afdeling Materieel, Transport en Logistiek heeft als doel om is de dienstverlening van de overheid te ondersteunen door zwaarmaterieel en dienstvoertuigen effectief en efficiënt in te zetten van hoogwaardige kwaliteit.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het centraliseren van het wagenpark van OWRO, het moderniseren van het garage inclusief keuringslokaal en verder ontwikkelen van de automatisering van de brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief vervangen en/ of uitbreiden van de pompen.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het centraliseren van het wagenpark van OWRO, het moderniseren van het garage inclusief keuringslokaal en verder ontwikkelen van de automatisering van de brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief vervangen en/ of uitbreiden van de pompen.
60603 Upgrading nutsvoorzieningen	De afdeling Nutsvoorzieningen houdt toezicht op de nutsbedrijven bij de uitvoering van werkzaamheden die de infrastructuur beïnvloeden.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de betaling van rekeningen Nutsvoorzieningen OWRO RO(achterstalligeopenstaande rekeningen).	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de betaling van upgrading waternetwerk en electravoorzieningen van het Ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening.
80737 Upgrading Grond mechanisch Lab	Het verbeteren van de dienstverlening door het upgraden van lab apparatuur.	Het begroot bedrag zal aangewend worden voor aankoop van resterende componenten CPT apparaat en kalibratie CPT conus, CBR en druktester.	Het begroot bedrag zal aangewend worden voor aankoop van resterende componenten CPT apparaat en kalibratie CPT conus, CBR en druktester, en schilderwerkzaamheden aan het gebouw van het lab aan de Duisburglaan en onderzoekskosten ten behoeve van innovatie.
80738 Verbetering van de dienstverlening Waterlooppkundige afdeling	Het verbeteren van de dienstverlening door het upgraden van lab apparatuur.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor Databeheer- , Argis- en Hydrologische Modellerings, kalibratie HACH Colorimeter, kalibratie OAKLON kalibratie pH/Conductivity meter, Kalibratie Portable	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor Databeheer- , Argis- en Hydrologische Modellerings, kalibratie HACH Colorimeter, kalibratie OAKLON kalibratie pH/Conductivity meter, Kalibratie Portable Turbidimeter en Kalibratie Hydrolab 4 en Hydrolab 7 Multiparameter.

		Turbiditymeter en Kalibratie Hydrolab 4 en Hydrolab 7 Multiparameter. Hydro-Biologisch Laboratorium: Kalibratie en Service OLYMPUS Microscoop, en ADCP Instrument.	Hydro-Biologisch Laboratorium: Kalibratie en Service OLYMPUS Microscoop, ADCP Instrument, Plankton determinatie en chemisch analyse monitorings trainingen, onderhoud Observatie Stations, aanschaf van lab benodigdheden en instrumenten.
80739 Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	Het plegen van nieuwe investeringen, zodat de dienstverlening wordt verbeterd en de verstrekte weersinformatie effectief, efficiënt, tijdig en juist is.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het Onderhouden van bestaande meetstations en nieuwe stations, contributie WMO. Het uitbetalen van de externe krachten, RADAR maintenance contract.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het uitbetalen van de externe krachten, Onderhouden van bestaande meetstations en nieuwe stations, RADAR maintenance contract.
80703– Upgrading ESIA en QHSE	De afdeling ESIA en QHSE stelt zich ten doel om een ongeval vrije Ministerie te zijn.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het in kaart brengen van milieueffecten van verkavelingsprojecten op de infrastructuur, het aanschaffen van instrumenten t.b.v. ESIA en QHSE. Het aanschaffen van PPE's en overige veiligheidsmiddelen t.b.v. het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening., het aanschaffen van brandpreventie attributen inclusief onderhoud en EHBO Attributen tbv het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening., het afsluiten van SOR- verzekering voor medewerkers directoraat O&D en training van personeel.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het aanschaffen van instrumenten t.b.v. ESIA en QHSE. Het aanschaffen van PPE's en overige veiligheidsmiddelen t.b.v. het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening., het aanschaffen van brandpreventie attributen inclusief onderhoud en EHBO Attributen tbv het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening., en training van personeel.
53402 – Onderhoud Exploitatie van dienstvoertuigen en zwaarmaterieel	Het verbeteren van de dienstverlening door het upgraden en automatiseren van apparatuur en zorgdragen voor het tijdig, effectief en efficient aankoop en verstrekking van brandstof.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen en levering van brandstoffen, smeermiddelen en vetten. Verzekering en Onderhoud Exploitatie zwaarmaterieel.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen en levering van brandstoffen, smeermiddelen en vetten. Onderhoud Exploitatie zwaarmaterieel.
80702 – Verbetering dienstverlening Coördinatie Districten	Deze afdeling heeft als doel om de dependances welke gevestigd zijn in de districten up te graden en het uitvoeren van werkzaamheden in crisistoestanden.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het uitvoeren van diverse werkzaamheden in crisistoestanden. Het upgraden van de verschillende dependances van OWRO en het trainen van personeel in districten.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het uitvoeren van diverse werkzaamheden in crisistoestanden. Het upgraden van de verschillende dependances van OWRO en het trainen van personeel in districten.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	13.205	14.526	15.978	17.576
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	13.205	14.526	15.978	17.576
53170	Opbrengst verkoop diverse roerende goederen	0	0	4.000	4.400	4.840	5.324
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	9.205	10.126	11.138	12.252

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53170 - Opbrengst verkoop diverse roerende goederen

De afgekeurde dienstvoertuigen en/ of zwaar materieel worden ten laste van dit artikel verkocht. De verkoop van karkassen geschiedt middels een openbare aanbesteding. Voor het dienstjaar 2026 is er een bedrag van **SRD 4.000.000,-** geraamd.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

Voor het dienstjaar 2026 is er voor de diverse niet belasting ontvangsten een bedrag van **SRD 9.205.000,-** geraamd.

Ontvangsten van de Meteorologische Dienst

De Meteorologische Dienst verstrekt informatie aan derden betreffende weersberichten tegen betaling. Tarieven worden vastgesteld afhankelijk van verstrekte informatie. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Waterloopkundige Afdeling

Het betreft ontvangsten voor het verstrekken van gegevens zoals de waterstanden, de afvoeren/ stroomsnelheden van het water, de waterkwaliteitsgegevens, de kwaliteit van het water en diverse rapportages. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Grond mechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium

De schatting is gebaseerd op de aangepaste tarieven voor diverse testen en verschillende projecten van het ministerie van Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening die gepland zijn voor het jaar 2026 en ook de externe opdrachten die binnen zullen komen. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld. De mogelijkheden zullen worden bekeken om dit laboratorium tot een parastatale instelling of een naamloze vennootschap om te zetten.

Opbrengsten van Materiaal, Transport en Logistiek

Door de afdeling Materiaal, Transport en Logistiek worden diverse overheidsvoertuigen gerepareerd en/ of voorzien van een servicebeurt. Ten laste van dit artikel vindt er verrekening plaats middels het opmaken van verrekening mandaten. Ook worden er dienstvoertuigen en zwaar materieel gewassen.

Afdeling 15. Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

Algemeen deel

Volgens het Presidentieel besluit van 16 juli 2020 no 14/2020, houdende aanpassing instelling departementen van algemeen bestuur ("Besluit Taakomschrijving Departementen 1991" (S.B. 1991 no. 58, geldende tekst S.B. 2017 no. 22 zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2020 no 141) is het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme belast met de zorg voor:

- Het transportwezen, waaronder het water-, lucht-, en wegtransport, alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop;
- De faciliteiten ten behoeve van het water- en luchtverkeer, in het bijzonder met betrekking tot een veilige en efficiënte afhandeling van personen en goederen, het loodswezen, alsmede het beheer van alle havens;
- De afgifte van lucht- en zeebrieven;
- De communicatie;
- Het toerisme.

DIRECTORAAT TOERISME

De begroting van het directoraat Toerisme voor het dienstjaar 2026 behelst een waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De begroting is opgemaakt rekening houdende met het begrotingstekort, de economische groei, inflatie en de wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het directoraat afgeleid van het Ontwikkelingsplan OP 2022 – 2026, die richting geven aan duurzame ontwikkeling op zowel langer als korter termijn.

Beleidsgebied/doel

Voor ons land is de toerisme sector een belangrijk economisch potentieel. Het levert een aanzienlijke bijdrage aan het BNP. Deze sector is katalysator voor werkgelegenheid en ondernemerschap. Verwacht wordt dat de ontwikkelingen in de olie en gasindustrie van invloed zal zijn op de toerisme sector in Suriname.

Suriname behoort tot een van de weinige landen met veel primair bos, een rijke bio- en culturele diversiteit. Natuur- en cultuurtoerisme zijn daarom producten die de positie van Suriname op de regionale en internationale toeristenmarkt versterken.

DIRECTORAAT ALGEMENE EN ADMINISTRATIEVE ZAKEN

Het Directoraat Algemene en Administratieve Zaken dient ertoe om administratief ondersteunende diensten van het Ministerie zoveel mogelijk te clusteren, zodat vanuit een centrale plek het gemonitord kan worden. Daardoor kunnen de overige technische directoraten, zich focussen op de puur technische taken, met kans op een grotere output. Bovendien wordt hiermee eenduidig handelen bij de uitvoering van soortgelijke taken ten behoeve van de directoraten onder het Ministerie bevorderd. Dit past overigens goed binnen de algemene ambtelijke structuur overheid en is ook nog kosten efficiënt. De afwikkeling van administratieve taken blijkt in de praktijk, vanwege de benodigde kennis en accuratesse hierbij, een enorme druk te veroorzaken op het dagelijks functioneren van diverse functionarissen op het Ministerie. Met de instelling van dit directoraat zal de afhandeling van administratieve zaken efficiënter geschieden.

DIRECTORAAT TRANSPORT

De begroting van het directoraat Transport voor het dienstjaar 2026 behelst een voornemen van een realistische beleidsverantwoorde begroting, waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De uitgaven zoals opgenomen zijn binnen het kader van het streven van de regering, waarbij er rekening is gehouden met het geprojecteerde begrotingstekort, de economische groei, inflatie en wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het Directoraat afgeleid van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026. Uitgaande van het (MOP) is de focus van het Directoraat gericht op het kern beleidsgebied Transport.

Beleidsgebieden/doelen

Het algemeen transportbeleid

Het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme is conform de taakstelling Departementen van 1991 zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2015 no 41 belast met de zorg voor het transportwezen, waaronder het water, luchttransport en wegvervoer, alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop.

Uit hoofde van deze bevoegdheden is het transportbeleid van het ministerie er op gericht om o.a. te voldoen in de mobiliteitsbehoefte van nationale en internationale reizigers die respectievelijk in, naar of vanuit Suriname willen reizen. Ter voldoening aan de mobiliteitsvraag heeft Suriname bovendien een multimodaal transportsysteem. Het streven van het ministerie is er derhalve erop gericht om de kwaliteitskenmerken van de verschillende modaliteiten van de keten en van de aansluiting tussen de diverse modaliteiten te waarborgen en steeds te verbeteren. Die kwaliteitskenmerken zijn: tijd, betaalbaarheid, beschikbaarheid, comfort, status, imago, veiligheid, doorzichtigheid, en zekerheid.

In het beleidsjaar 2026 zal het beleid er derhalve erop gericht worden om de transportsector institutioneel te versterken. De doelen die hierbij gesteld zullen worden zijn verbeterde toegankelijkheid, verbeterde mobiliteit en een efficiëntere dienstverlening in de transportsector.

De transportsector wordt onderverdeeld in drie (3) subsectoren, te weten:

1. Watertransport
2. Wegtransport
3. Luchttransport.

Watertransport

Beleidsprioriteiten

Het Ministerie van TCT zal de vaste infrastructuur ontlasten door het transport te water te stimuleren. Daarbij zal het Ministerie vanwege haar taakstelling, de veiligheid, beveiliging en milieuvriendelijke aspecten verwerven tot prioriteiten. Het traditionele vervoer van personen en goederen via waterwegen zal efficiënter plaatsvinden.

Er zal een integraal maritiem beleid worden uitgestippeld, dat gericht is op een gestructureerd, effectief en efficiënt gebruik van de waterwegen. Door middel van de vastgestelde voorwaarden en richtlijnen zullen de daarvoor aangewezen instanties de controle op het gebruik van de waterwegen opvoeren.

De havensector zal gestructureerd moeten worden waarbij specifieke havens aangewezen moeten worden als havens van nationale betekenis (het kern havennetwerk).

De N.V. Havenbeheer Suriname is in 1971 bij Landsverordening ingesteld, die het beheer voert over de voornaamste haven in Suriname, - de Nieuwe Haven-, en zal hierin een bijzondere (leidende) positie moeten hebben.

Wegtransport

In deze beleidsperiode is het van belang dat het wegtransport verder gereguleerd wordt. Dit doel zal gerealiseerd worden middels, het ordenen van het openbaar vervoer en het maken en implementeren van beleid met betrekking tot het taxiwezen en goederenvervoer over de weg.

Transport is de levensader van elke economie en moet gegarandeerd en betaalbaar zijn voor een ieder. Binnen de subsector wegtransport wordt het beleid uitgevoerd door de dienst Openbaar Vervoer en het Nationaal Vervoer Bedrijf NV.

Openbaar Vervoer

Het doel

Het Ministerie stelt zich ten doel de totale ontsluiting van de woon- en leefgemeenschappen over het geheel land te realiseren, zodat het openbaar vervoer bereikbaar en betaalbaar kan zijn voor alle Surinamers.

Goederenvervoer

Het beleid met betrekking tot het vervoeren van goederen door de lucht en over het water is in de desbetreffende wet- en regelgeving reeds geformuleerd. Het vervoeren van goederen over de weg is echter nog niet geregeld. Het beleid zal in het jaar 2026 erop gericht zijn het goederenvervoerbeleid te formuleren en implementeren. De redenen hiervoor zijn garanderen van een langere levensduur van de weginfrastructuur, veiligheid van overige weggebruikers als het gaat om vervoer van giftige stoffen en om het oponthoud op de wegen te voorkomen bij het in- en uitladen van onder andere containers.

Wettelijke voorzieningen voor het wegvervoer moeten zo nodig worden aangepast en afgestemd op de basisprincipes van veiligheid, doelmatigheid en efficiëntie.

Luchttransport

Stand van zaken en problematiek:

De vigerende luchtvaartwet is verouderd. Er moet een inventarisatie plaatsvinden en waar nodig revisies worden gepleegd en eventueel nieuwe wet- en regelgeving worden geslagen.

Niet alle airstrips in het binnenland voldoen aan de International Civil Aviation Organization (ICAO) normen. Bepaalde delen van het binnenland zijn moeilijk bereikbaar en begaanbaar over land of water, waardoor de voorkeur moet worden gegeven aan luchttransport. De veiligheid van alle luchtvaartterreinen zal worden verhoogd conform het burgerluchtvaart-veiligheidsbeleid. Voorts zal de luchtvaartdienst beter gehuisvest worden, daar het huidige pand niet meer voldoet aan de eisen.

De hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op de ontwikkelingsdoelen van Suriname en het daarbij behorend beleidsgebied: Communicatie. In onderstaande pagina's zullen de concrete plannen van het Directoraat worden verwerkt om de vastgestelde doelen te kunnen realiseren.

DIRECTORAAT COMMUNICATIE

De begroting van het directoraat Communicatie voor het dienstjaar 2026 behelst een voornemen van een realistische beleid verantwoorde begroting, waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De uitgaven zoals opgenomen zijn binnen het kader van het streven van de regering, waarbij er rekening is gehouden met het geprojecteerde begrotingstekort, de economische groei, inflatie en wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het Directoraat afgeleid van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026, welke richting geeft aan het bereiken van duurzame ontwikkeling op lange termijn is de focus van het Directoraat gericht op het kern beleidsgebied communicatie.

Beleidsgebieden/doelen

Binnen de telecommunicatiesector, incentives creëren die de introductie van informatie- en communicatietechnologie gerelateerde diensten moet stimuleren. In deze zullen wet- en regelgeving ter ondersteuning van dit voornemen worden aangepast.

Het algemeen communicatiebeleid

Binnen het directoraat leveren diverse stakeholders m.n. de parastatalen een belangrijke bijdrage aan het hoofd beleidsgebied Communicatie. De volgende uitkomsten zullen in het beleid verder uitgewerkt worden in resultaten- en actieprogramma's van de desbetreffende ministeries en instituten:

1. De Telecommunicatie Autoriteit Suriname ziet toe op de uitvoering van de nationale telecommunicatie strategie binnen het aangepast wettelijk kader voor de sector.
2. Als gevolg van Overheids- en particuliere investeringen en in lijn met de nationale ICT-strategie is de fysieke infrastructuur voor de ICT-sector uitgebreid en is het assortiment van producten en diensten meer gediversifieerd en van hogere kwaliteit.
3. De dekkinggraad en capaciteit van het breedbandnetwerk zijn in lijn met de nationale telecommunicatie strategie en verhogen de efficiëntie van het internetverkeer, faciliteren de operationalisering van bijzondere activiteiten (onderwijs, veiligheid, e-business, e-Government, outsourcing, etcetera) en de potentie van de sector om internationale markten te bedienen.
4. In de telecommunicatiesector zijn gespecialiseerde 'centers of excellence' operationeel.
5. De toegang tot het internet is toegenomen in urbane en rurale gebieden.

Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme en m.n. het directoraat Communicatie zal de onderstaande projecten uitvoeren die moeten bijdragen tot het realiseren van de doelen die zijn gesteld voor de telecommunicatiesector in Suriname.

1. **Opzetten ICT-platform**
2. **Wetgeving**
3. **Girls in ICT Day**
4. **Nationale Commissie Cybersecurity**
5. **CARICOM Single ICT Space**

Internationale Organisaties

Suriname is ook lid van Internationale organisaties. Voor het beleidsgebied Communicatie zijn de volgende Internationale Organisaties van belang. Deze zijn: de World Trade Organisation (WTO), Internationale Telecommunicatie Unie (ITU), Caribbean Telecommunications Union (CTU), Inter- American Telecommunication Commission van de Organisatie voor Amerikaanse Staten (OAS/CITEL), Caribbean Association of National Telecommunications Organizations (CANTO) en Caribbean Community (CARICOM).

De hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op de ontwikkelingsdoelen van Suriname en het daarbij behorend beleidsgebied: Communicatie. In onderstaande pagina's zullen de concrete plannen van het Directoraat worden verwerkt om de vastgestelde doelen te kunnen realiseren.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	18.207	18.207	20.578	22.635	24.899
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	14.707	14.707	16.178	17.795	19.575
610	Lonen en salarissen	0	0	12.569	12.569	13.826	15.208	16.729
611	Sociale premies	0	0	1.131	1.131	1.244	1.369	1.505
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
616	Sociale uitkeringen	0	0	7	7	8	8	9
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	3.500	3.500	4.400	4.840	5.324
620	Inventaris	0	0	2.000	2.000	2.750	3.025	3.328
621	Transportmiddelen	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Toerisme zijn voor het dienstjaar 2026 begroot op SRD 12.569.000,-

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	6.476.000
61002	Vakantietoelage	1.072.000
61003	Overwerk	60.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.575.000
61013	Functionele toelagen	1.182.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.530.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	60.000
61017	Waarnemingstoelage	6.000
61018	Inconvenienten	6.000
61020	Telefoonvergoeding	519.000
61023	Vervoersvergoeding	83.000
Totaal		12.569.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2026 geraamd op SRD 1.131.000,-. Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk **geraamd een bedrag van SRD 712.000,- om SRD 419.000,-**

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	712.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	419.000
Totaal		1.131.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2026 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een **totaalbedrag van SRD 1.000.000,- gebudgetteerd.**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	12.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	12.000
61205	Deskundigen Binnenland	15.000
61208	Binnenlandse reiskosten	30.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	105.000
61210	Buitenlandse reiskosten	173.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	168.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	78.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	36.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	6.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	3.000
61221	Vergaderkosten	15.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	24.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	9.000
61224	Licenties en programmakosten	2.000
61225	Datalijnen	2.500
61226	Advertenties en Bekendmakingen	9.000
61227	Radio en Tv-programma's	30.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	70.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	5.000
61238	Telefoon uitgaven	1.500
61240	Water	7.500
61241	Electriciteit	21.500

61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	5.400
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	2.500
61246	Verzekering	6.000
61247	Schoonmaak	5.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	2.500
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	1.000
61250	Bewaking	1.000
61251	Voeding	15.000
61253	Vrachtkosten en Porti	2.500
61254	Onderzoekskosten	2.500
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.500
61257	Dienst specifieke exploitatiekosten	3.000
61260	Onderscheidingen	500
61279	Medicijnen	1.100
61280	Hulpmiddelen	2.500
61283	Huur van voertuigen	7.500
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	105.000
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	500
Totaal		1.000.000

616 - Sociale uitkeringen

In het dienstjaar 2026 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van SRD 7.000,- opgenomen.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61606	Poliklinische Kosten	3.500
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	3.500
Totaal		7.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Onder de Kapitaal uitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2026 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van SRD 2.000.000,- opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	515.000
62003	Communicatie	218.000
62004	Computers	1.020.000
62005	Printers	205.000
62006	Netwerken	16.000
62009	Technisch gereedschap	26.000
Totaal		2.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor de aanschaf van Transportmiddelen is een bedrag van SRD 1.500.000,- begroot voor het jaar 2026.
De aan te schaffen transportmiddelen zijn nodig voor het verrichten van diverse werkzaamheden.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62101	Zwaar materieel en zware werktuigen	600.000
62103	Terreinwagens	200.000
62104	Pickup's	700.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	85.396	18.400	20.240	22.264	24.490
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	7.426	1.600	1.760	1.936	2.130
10962	Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	0	0	7.426	1.600	1.760	1.936	2.130
238	Ontwikkeling Toerisme Sector	0	0	68.688	14.800	16.280	17.908	19.699
23801	Toeristinformation en visitor centrum (ala Wakapasi)	0	0	25.526	5.500	6.050	6.655	7.320
23802	Marketing en branding	0	0	21.845	4.707	5.178	5.695	6.265
23803	Stimulering lokaal toerisme	0	0	6.962	1.500	1.650	1.815	1.996
23804	Toerisme Diensten	0	0	14.355	3.093	3.402	3.743	4.117
606	Informatie en Communicatie	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
60611	Toerisme Awareness	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
61308	Suriname Toerisme Autoriteit	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331

Toelichting: Programma's

10962 - Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)

De toerisme sector is een arbeidsintensieve sector waarbij veel goed opgeleide/ getrainde/ competente werkers nodig zijn om het toeristisch product op een hoger niveau te tillen.

De stichting heeft als doel, trainingen en opleidingen te verzorgen (in de stad en het binnenland) voor de werkende klasse en voor degenen die een carrière willen opbouwen in de toerisme- en hospitality sector, om zodoende de kwaliteit van de producten en de diensten binnen deze sector op een hoger niveau te brengen.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 1.600.000,- begroot.

23801 - Toeristinformation en visitor centrum (ala Wakapasi)

Toerisme informatie centra moeten dienen als coördinatie en informatie centra voor elk district.

In het begrotingsjaar 2022 is er een aanvang gemaakt met deze centra in de districten Coronie en Saramacca verder zal er een aanvang worden gemaakt in de districten Marowijne en Sipaliwini (Atjoni).

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 5.500.000,- begroot.

23802 - Marketing en branding

De recente ontwikkelingen in Suriname's olie- en gasector bieden nieuwe kansen voor toerisme. De internationale aandacht rondom offshore projecten trekt zakelijke reizigers, expats en investeerders aan, wat het toeristisch profiel van het land verbreedt.

Dit vraagt om een strategische aanpak waarbij Suriname zich positioneert als groene bestemming met economische dynamiek. Tegelijkertijd is heldere communicatie nodig over hoe toerisme én energie bijdragen aan lokale ontwikkeling.

De focus van dit programma ligt op:

- Herpositionering: "Energy meets Ecology" – balans tussen natuur en groei.
- Gerichte campagnes: zakelijke markt, MICE, en expat-segmenten.
- Lokale betrokkenheid: zichtbaarheid van baten voor gemeenschappen.
- Digitale promotie: storytelling en real-time content.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 4.707.000,- begroot.

23803 - Stimulering lokaal toerisme

Ter uitvoering van het beleid voor de stimulering van lokaal toerisme zijn er een aantal beleidsgebieden geïdentificeerd. Door private-public partnerships zal, o.b.v. een baseline studie de supply chain in kaart gebracht worden en een gedegen strategisch marketingplan ontwikkeld. De belangrijkste indicatoren zijn: duurzaam toerisme; natuur, cultuur en milieueducatie; capaciteitsversterking; mensen rechten; klein ondernemerschap, Marketing & promotie van het district en het opzetten van toerisme informatie & visitor centra.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 1.500.000,- begroot.

23804 - Toerisme Diensten

23804 Toerisme evenementen

Het faciliteren van toerisme evenementen voor de sector zal vanuit het beleidsprogramma toerisme evenementen worden voortgezet. Hieronder valt eveneens het Nationaal Toerisme Festival.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 3.093.000,- begroot.

60611 - Toerisme Awareness

Landelijk zullen er in elk district natuur milieueducatieprogramma's en toerisme awareness programma's opgestart worden in samenwerking met de districtscommissarissen en het ministerie van onderwijs.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 1.000.000,- begroot.

61308 - Suriname Toerisme Autoriteit

Uitgaande van het feit dat de Wet Suriname Toerisme Autoriteit (STA) en de Toerisme Raamwet zijn aangenomen in het begrotingsjaar 2022 is het van eminent belang dat dit beleid verder wordt geoperationaliseerd.

Om in staat te zijn een prudent toerisme beleid te voeren is de institutionele versterking van publieke en private instituten van belang.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 1.000.000,- begroot.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleidsresultaten Per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Code 10962 Stitching. Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	Het verzorgen van trainingen en opleidingen in stad en binnenland.	250 getrainde/ opgeleide personen.	350 getrainde/ opgeleide personen.
Code 23802: Marketing & Branding	- Behoud van monumentale panden ter bevordering van Toerisme. - Participatie aan internationaal toerisme beurzen. - Branding van Suriname als toerisme destinatie.	Vergroten samenwerkingsmogelijkheden. Toename van bezoekers, gemiddeld met 20% per jaar	Meer bekendheid van Suriname als toeristische destinatie. Meer investeringen in het toerisme en dienstensector door lokale en buitenlandse investeerders vanwege de groei in de sector. Toename van bezoekers met gemiddeld 20%
Code 23803: Stimulering lokaal toerisme	- Creëren van werkgelegenheid op lokaal niveau; - Vergroting van het assortiment van diensten en producten gericht op de lokale markt (domestic tourism) - Stimulering van investeringen in productontwikkeling (verbetering van het product). - Creëren van mogelijkheden voor de vrijetijdsbesteding van de samenleving.	Inventarisatie van het huidige toeristisch aanbod in alle districten. Branding en Marketing van elk district. Toerisme productontwikkeling ter vergroting van het aanbod	Stimulering ondernemerschap in de districten Armoedebestrijding. Branding en Marketing van elk district. Toerisme productontwikkeling ter vergroting van het aanbod.
Code 23804: Toerisme diensten	Verschaffen van informatie aan bezoekers en toeristen over de destinatie.	Faciliteren van elk district bij de opzet van het Tourist Information Center.	Elk district voorzien van een Tourist Information Centre dat gefaciliteerd wordt door het Directoraat Toerisme. Coronie en Saramacca afgebouwd en er wordt een aanvang gemaakt met de bouw van de centra en Marowijne en Atjonie (sipaliwini)

Code 23804: Toerisme evenementen	De Tourism Recognition Award. De Toerisme roadshow en internationale beurzen. Toerisme maand en toerisme festival	Uitreiking van awards aan ondernemers als waardering en erkenning voor hun inzet binnen de branche. Stimuleren van de bekendheid destinatie Suriname onder het nationaal en Internationaal publiek	Ondernemers binnen de toerisme sector ontvangen een Tourism Recognition Award. Meer privé sectoren worden bijbetrokken ter ondersteuning van het Toerisme Sector.
Code 23804: Toerisme training en capaciteitsversterking	Ontwikkelen van curriculum voor het onderwijs. Stimuleren van het ondernemerschap d.m.v. kwaliteitswaarborging. Versterking van het directoraat Toerisme en de sector.	Verschaffen van trainingen aan medewerkers en belanghebbenden binnen de sector.	De capaciteit van medewerkers en actoren binnen de sector wordt versterkt en vergroot.
Code 60611 Toerisme Awareness	Toerime bewustwording bij diverse doelgroepen	Diverse doelgroepen, w.o. beleidsmakers, jongeren, gemeenschappen bewust van duurzaam toerisme	Bewustwordings-activiteiten via diverse media naar diverse doelgroepen worden voortgezet.
Code 61308 Suriname Toerisme Autoriteit (STA)	Om in staat te zijn een prudent toerisme beleid te voeren is de institutionele versterking van publieke en private instituties van belang daar toerisme sector overschrijdend is.	Marketing en promotie Suriname, productontwikkeling, data verzameling, Standaarden, classificeringen en certificeringen	Marketing en promotie Suriname, productontwikkeling, data verzameling, Standaarden, classificeringen en certificeringen.
Code 23801 Toerisme informatie en visitor centrum (al a wakapasi)	Elk district voorzien van een centrum (PPP), met een eigen beheersstructuur ter facilitering van de toerisme sector en de bezoekers met nette faciliteiten, inclusief sanitaire.	Start districten Coronie en Saramacca	Afronding Coronie en Saramacca en start Marowijne en Sipaliwini (Atjoni)

TITEL IV: PARASTATALEN

Suriname Toerisme Autoriteit (STA)

Voor het realiseren van een optimale benutting van de toerisme potenties, is het noodzakelijk dat de overheid voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor de ontwikkeling en marketing van het toerisme in Suriname. De inspanningen op het gebied van human resource development, toerisme onderzoek, productontwikkeling, kwaliteitsbewaking (standaarden), marketing, nationale, regionale en internationale samenwerkingen, werden reeds door de Stichting Toerisme Suriname (STS) i.s.m. overige stakeholders verricht. Met de goedkeuring en instelling van de STA zal de STS ophouden te bestaan en zullen de activiteiten gecontinueerd worden door de STA als beleid uitvoeringsorgaan. Er wordt van uit gegaan dat de Wet Suriname Toerisme Autoriteit (STA) en de Toerisme Raamwet in het begrotingsjaar 2022 worden aangenomen en afgekondigd en dat de toerisme autoriteit wordt geoperationaliseerd.

Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)

Het Suriname Hospitality & Tourism Training Centre (SHTTC), is een stichting waarvan het bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken(AWJ), Handel, Industrie en toerisme(HIT) thans weer TCT, Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur (OWC) en de VSB. De stichting heeft als doel, trainingen en opleidingen te verzorgen (in de stad en het binnenland) voor de werkende klasse en voor degenen die een carrière willen opbouwen in de toerisme- en hospitality sector, om zodoende de kwaliteit van de producten en de diensten binnen deze sector op een hoger niveau te brengen.

Stichting Beheersraad Waterkant

De Waterkant is een strategisch toeristisch landschap in de historische binnenstad van Paramaribo. Om die reden is dit landschap ook opgenomen op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Binnen het projectplan Paramaribo Urban Rehabilitation Programma(PURP), die vanuit het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur wordt uitgevoerd is de herinrichting voor de Waterkant opgenomen.. Het ligt in de bedoeling dat de standhouders op een andere locatie zullen worden geacommodeerd. De Beheerraad Waterkant heeft als doel het ontwikkelen van de Waterkant tot een aantrekkelijke, hygiënische en veilige ontspanningsplaats voor iedere bezoeker c.q. zowel de lokale gemeenschap als de buitenlandse toeristen.

Directoraat Algemene en Administratieve Zaken**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	73.201	73.201	80.521	87.666	96.432
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	63.451	63.451	69.796	76.776	84.453
610	Lonen en salarissen	0	0	48.624	48.624	53.486	58.835	64.719
611	Sociale premies	0	0	4.376	4.376	4.814	5.295	5.824
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	10.431	10.431	11.474	12.622	13.884
616	Sociale uitkeringen	0	0	20	20	22	24	27
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	9.750	9.750	10.725	10.890	11.979
620	Inventaris	0	0	3.750	3.750	4.125	6.050	6.655
621	Transportmiddelen	0	0	6.000	6.000	6.600	4.840	5.324

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Algemene- en Administratieve Zaken zijn voor het dienstjaar 2026 begroot op SRD 48.624.000,-

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	44.412.000
61002	Vakantietoeslag	1.640.000
61003	Overwerk	565.000
61004	Bonussen en Gratificaties	212.000
61005	Overig Salaris	5.000
61006	Vacatiegelden	200.000
61012	Detachering toelagen	1.000
61013	Functionele toelagen	167.000
61014	Persoonlijke toelagen	235.000
61015	Lesuren vergoeding	1.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	165.000

61017	Waarnemingstoelage	241.000
61018	Inconvenienten	14.000
61020	Telefoonvergoeding	30.000
61021	Representatievergoeding	400.000
61022	Huishuurvergoeding	2.000
61023	Vervoersvergoeding	300.000
61025	Tijdelijk Personeel	34.000
Totaal		48.624.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2026 geraamd op SRD 4.376.000,-. Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en Pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd **een bedrag van SRD 3.085.000,- om SRD 1.291.000,-**

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.085.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.291.000
Totaal		4.376.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2026 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van SRD 10.431.000,-

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	560.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	590.000
61205	Deskundigen Binnenland	120.000
61208	Binnenlandse reiskosten	582.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	560.000
61210	Buitenlandse reiskosten	800.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	792.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.037.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	36.500
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	310.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	10.000
61221	Vergaderkosten	15.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	307.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	69.000
61224	Licenties en programmakosten	5.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	40.000

61227	Radio en Tv-programma's	40.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.000.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	604.000
61235	Verbouwingen	30.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	9.500
61238	Telefoon uitgaven	530.000
61240	Water	963.000
61241	Electriciteit	920.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	3.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	4.500
61246	Verzekering	7.000
61247	Schoonmaak	5.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	8.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	10.000
61250	Bewaking	10.000
61251	Voeding	215.000
61253	Vrachtkosten en Porti	25.000
61254	Onderzoekskosten	5.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	30.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	7.000
61260	Onderscheidingen	4.000
61279	Medicijnen	5.000
61283	Huur van voertuigen	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	32.000
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	80.000
Totaal		10.431.000

616 - Sociale uitkeringen

In het dienstjaar 2026 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van SRD 20.000, - opgenomen.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61606	Poliklinische Kosten	12.000
61608	Suppletie Pensioen fonds (Bijdrage pensioengerechtigde)	8.000
Totaal		20.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Onder de Kapitaal uitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2026 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van SRD 3.750.000, - opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	928.200
62003	Communicatie	260.900
62004	Computers	1.691.000
62005	Printers	832.500
62006	Netwerken	22.500
62009	Technisch gereedschap	14.900
Totaal		3.750.000

621 - Transportmiddelen

Voor de aanschaf van Transportmiddelen is een **bedrag van SRD 6.000.000, - begroot voor het jaar 2026**. De aan te schaffen transportmiddelen zijn nodig voor het verrichten van diverse werkzaamheden.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	2.000.000
62103	Terreinwagens	2.400.000
62104	Pickup's	1.600.000
Totaal		6.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	30.870	28.350	31.185	36.572	40.229
201	<i>Infrastructurele Werken</i>	0	0	0	22.725	24.998	27.497	30.247
20103	Aanschaf gebouwen	0	0	0	22.725	24.998	27.497	30.247
602	<i>Institutionele Versterking</i>	0	0	10.290	1.875	2.062	3.025	3.328
60206	Capaciteitsversterking	0	0	10.290	1.875	2.062	3.025	3.328
606	<i>Informatie en Communicatie</i>	0	0	20.580	3.750	4.125	6.050	6.655
60601	Capaciteitsuitbreiding van TCT	0	0	20.580	3.750	4.125	6.050	6.655

Toelichting: Programma's

20103 - Aanschaf gebouwen

Vanwege het aflopen van het contract, moet het hoofdkantoor van het ministerie noodzakelijkerwijs verhuizen naar een ander pand. Het ministerie heeft besloten een eigen pand aan te schaffen. Daarnaast zal het programma verantwoordelijk zijn voor de herinrichting en het onderhoud van het nieuwe pand. Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 22.725.000,- begroot.

60206 - Capaciteitsversterking

Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme zal een transitie ondergaan van PZ naar HRM. Het doel daarbij is dat het personeel daadwerkelijk gezien wordt als een bepalende factor voor het succes van de organisatie, zodat mensen en menselijk potentieel het belangrijkste kapitaal van een organisatie zijn. Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 1.875.000,- begroot.

60601 - Capaciteitsuitbreiding van TCT

Het beleidsprogramma voor capaciteitsuitbreiding van het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme heeft tot doel de infrastructuur en diensten in deze sectoren te verbeteren. Dit omvat het uitbreiden van de capaciteit van wegen, luchthavens evenals het bevorderen van de ontwikkeling van communicatietechnologieën en toeristische faciliteiten. Dit programma beoogt de economische groei en ontwikkeling van het land te stimuleren, de handel en het toerisme te bevorderen en de kwaliteit van leven van de burgers te verbeteren.

Het totaalbedrag voor dit programma is op SRD 3.750.000,- begroot.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleidsresultaten Per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Hoofdbeleidsgebied: Algemene- en Administratieve Zaken			
Code 20103: Aanschaf Gebouwen	Het ministerie heeft besloten een eigen pand aan te schaffen. Daarnaast zal het programma verantwoordelijk zijn voor de herinrichting en het onderhoud van het nieuwe pand.	Gedeeltelijk aflossing van het nieuwe pand	Eigen pand aan te schaffen.
Code 60206: Interne capaciteitsversterking TCT	1. Stimuleren van medewerkers 2. Versterking van het ministerie van TCT. 3. De afdeling HRM dan bezig met de uitwerking van de beleidsplannen	Verschaffen van trainingen aan medewerkers.	1. De capaciteit van medewerkers binnen het ministerie wordt versterkt. 2. Verschaffen van trainingen aan medewerkers. 3. Een transitie van PZ naar HRM
Code 60601: Capaciteitsuitbreiding van TCT	De infrastructuur en diensten in Transport, Communicatie en Toerisme sectoren te versterken	Activeren van niet-operationele diensten	1. Bevorderen en de kwaliteit van burgers te verbeteren 2. Renoveren panden van TCT

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	308.677	300.666	330.733	363.806	400.186
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	298.522	290.511	319.562	351.518	386.670
610	Lonen en salarissen	0	0	259.174	259.174	285.091	313.601	344.961
611	Sociale premies	0	0	23.326	23.326	25.659	28.224	31.047
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	16.000	8.000	8.800	9.680	10.648
616	Sociale uitkeringen	0	0	22	11	12	13	15
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	10.155	10.155	11.170	12.288	13.516
620	Inventaris	0	0	4.155	4.155	4.570	5.028	5.530
621	Transportmiddelen	0	0	6.000	6.000	6.600	7.260	7.986

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Transport zijn voor het dienstjaar 2026 begroot op **SRD 259.123.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	227.610.000
61002	Vakantietoeslag	21.866.000
61003	Overwerk	2.370.000
61004	Bonussen en Gratificaties	625.000
61005	Overig Salaris	26.000
61006	Vacatiegelden	546.000
61012	Detachering toelagen	25.000
61013	Functionele toelagen	2.126.000
61014	Persoonlijke toelagen	745.000
61015	Lesuren vergoeding	105.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	342.000

61017	Waarnemingstoelage	51.000
61018	Inconvenienten	2.321.000
61020	Telefoonvergoeding	41.000
61021	Representatievergoeding	200.000
61022	Huishuurvergoeding	11.000
61023	Vervoersvergoeding	66.000
61024	Overige vergoedingen	10.000
61025	Tijdelijk Personeel	88.000
Totaal		259.174.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 23.326.000,-**. Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en Pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in Overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van SRD 17.895.000, - om SRD 5.431.000,-

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	17.895.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	5.431.000
Totaal		23.326.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2026 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 8.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	66.416
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61205	Deskundigen Binnenland	70.000
61208	Binnenlandse reiskosten	451.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	119.460
61210	Buitenlandse reiskosten	53.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	61.200
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.106.348
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	47.500
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	77.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	166.500
61221	Vergaderkosten	81.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	599.829
61223	Onderhoudskosten automatisering	117.000
61224	Licenties en programmakosten	38.000
61225	Datalijnen	50.000

61226	Advertenties en Bekendmakingen	47.000
61227	Radio en Tv-programma's	40.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	550.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	476.675
61235	Verbouwingen	53.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	2.000
61238	Telefoon uitgaven	590.400
61240	Water	660.000
61241	Electriciteit	954.294
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	61.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	5.000
61246	Verzekering	95.000
61247	Schoonmaak	64.073
61248	Gereedschappen en Apparatuur	51.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	105.267
61250	Bewaking	120.000
61251	Voeding	63.500
61253	Vrachtkosten en Porti	42.000
61254	Onderzoekskosten	10.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.000
61257	Dienst specifieke exploitatiekosten	71.272
61260	Onderscheidingen	43.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	1.500
61279	Medicijnen	68.000
61280	Hulpmiddelen	10.000
61283	Huur van voertuigen	220.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	421.766
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	15.000
Totaal		8.000.000

616 - Sociale uitkeringen

In het dienstjaar 2026 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 11.000,-** opgenomen.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61606	Poliklinische Kosten	5.500
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	5.500
Totaal		11.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Onder de Kapitaal uitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2026 is voor “Inventaris” een totaalbedrag van

SRD 4.155.000,- opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.059.800
62003	Communicatie	1.012.600
62004	Computers	1.006.400
62005	Printers	1.008.000
62006	Netwerken	57.900
62009	Technisch gereedschap	10.300
Totaal		4.155.000

621 - Transportmiddelen

Voor de aanschaf van Transportmiddelen is een bedrag van **SRD 6.000.000,-** begroot voor het jaar 2026.

De aan te schaffen transportmiddelen zijn nodig voor het verrichten van diverse werkzaamheden.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.000.000
62103	Terreinwagens	1.000.000
62104	Pickup's	4.000.000
Totaal		6.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	2.454.359	520.932	492.633	541.896	596.086
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	1.993.749	429.595	371.360	408.496	449.346
10947	Subsidie bus- en bootvergunninghouders	0	0	1.007.096	217.000	168.580	185.439	203.982
10958	Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	0	0	827.258	178.250	165.000	181.500	199.650
10959	Subsidie Scheepvaart Mij Suriname (SMS)	0	0	89.780	19.345	21.280	23.407	25.748
10961	Gesubsidieerde vliegdiens ten binnenland	0	0	69.615	15.000	16.500	18.150	19.965
201	Infrastructuurele Werken	0	0	92.820	20.000	5.500	6.050	6.655
20102	Renovatie	0	0	92.820	20.000	5.500	6.050	6.655
404	Interne en Externe Veiligheid	0	0	18.564	4.000	4.400	4.840	5.324
40403	Aankoop Instrument Landing System (ILS)	0	0	18.564	4.000	4.400	4.840	5.324
534	Transport	0	0	262.216	48.589	77.550	85.305	93.836
53401	Ordering transport sector	0	0	27.846	6.000	6.600	7.260	7.986
53403	Verbetering vliegveiligheid	0	0	104.422	19.500	24.750	27.225	29.948
53405	Verharding strategisch vliegveld	0	0	23.205	5.000	22.000	24.200	26.620
53407	Veerverbinding Par'bo- Meerzorg + Wakapasi Cornoni en Saramacca	0	0	83.538	13.089	2.200	2.420	2.662
53408	Infrastructuurele Suriname fase 2	0	0	23.205	5.000	22.000	24.200	26.620
602	Institutionele Versterking	0	0	59.163	12.748	27.223	29.945	32.940
60202	Institutionele versterking	0	0	59.163	12.748	27.223	29.945	32.940
920	Contributie	0	0	27.846	6.000	6.600	7.260	7.986
92002	ICAO Contributie	0	0	27.846	6.000	6.600	7.260	7.986

Toelichting: Programma's

10947 - Subsidie bus- en bootvergunninghouders

Ter garantie van de dienstverlening van het openbaar vervoer aan de samenleving wordt er brandstofcompensatie aan de Particuliere Lijnbushouders Organisatie (PLO) een bedrag van SRD 159.750.000,- uitgekeerd en aan de Vereniging van Boothouders van het District Commewijne (VBDC) een bedrag van SRD 57.250.000,-

Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 217.000.000,-**

10958 - Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)

Lonen en Salarissen

Door de inflatie en diverse verhogingen van de kosten voor levensonderhoud zal het loon van het personeel worden aangepast na CAO-loononderhandelingen.

Overige Exploitatiekosten

De overige exploitatiekosten zijn circa 95% bestemd voor de uitbetaling van de declaraties van de bus- en boothouders en voor de uitbreiding van de bus- en boot trajecten. De exploitatie kosten van de bussen en boten zullen worden aangepast met 20%.

De noodzaak is aanwezig om het binnenland te ontsluiten voor wat betreft het Openbaar Vervoer, vooral in de gebieden waar de PLO geen passagierstransport aanbiedt.

Interconnectie Wanica: het uitzetten en in gebruik nemen van nieuwe NVB-trajecten vanuit een drietal centrale plaatsen in het district Wanica. Dit om de ressorten van dit district met elkaar te verbinden vanuit: Lelydorp, Nieuwe Grond en Kwatta (Derde Rijkweg). De resterende 5% van deze post zal worden besteed aan huisvestings-, kantoor-, medische en overige kosten. Verder zullen uitbreiding van de boottrajecten in het binnenland zoals aangegeven in DNA.

Benzinecompensatie

Vanwege de steeds stijgende brandstofprijzen zal een compensatie aan de contracthouders worden uitgekeerd.

Transportmiddelen

Voor een beter redement van de verschillende diensten is het noodzakelijk dat het NVB haar wagenpark vervangt c.q. uitbreidt ten behoeve van de diverse afdelingen binnenland.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 ten behoeve van het Nationaal Vervoer Bedrijf N.V. bedraagt **SRD 178.250.000,-**

10959 - Subsidie Scheepvaart Mij Suriname (SMS)

De N.V. SMS is een parastataal bedrijf onder het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme (TCT), verantwoordelijk voor nationaal en internationaal watertransport. Sinds 2008 maakt toerisme, inclusief recreatie voor de lokale bevolking, deel uit van de activiteiten.

Na stilstand tijdens de COVID-periode, focust de N.V. SMS zich in 2026 op de herstart van rendabele diensten zoals:

- Rivierdiensten (herstel Motorboot Nickerie)
- Bemand bunkerprojecten en Canawaima-dienst
- Verhuur van kantoor- en verkoopunits, en een evenementenlocatie

Ook het scheepsagentschap wordt opnieuw opgestart.

Belangrijke mijlpalen in 2024:

- Servicecontract met Staatsolie voor bemanning van bunkerbarge "Staatsolie V"
- Time Charter overeenkomst met Staatsolie en HESBV voor de "Rhode Island"

Om financieel gezond te worden, zijn investeringen en marktconforme tarieven nodig voor projecten zoals:

1. Veerverbinding Paramaribo–Meerzorg
2. Veerverbinding Albina–St. Laurent
3. Cruise Terminal SMS-PIER
4. Rivierdiensten Commewijne en Wayambo
5. River Cruises

Voor 2026 is een subsidie van **SRD 19.345.000,-** nodig om personeels- en exploitatiekosten te dekken.

10961 - Gesubsidieerde vliegdiens ten binnenland

In het kader van de verdere ontsluiting Binnenland heeft de Regering gemeend aan de gemeenschappen in het Binnenland gesubsidieerde vliegdiens ten aan te bieden. Binnenland bewoners en personen die diens ten verlenen in het Binnenland, kunnen tegen een gereduceerd tarief 60% van het normaal tarief, aan gebrek, door de Luchtvaartmaatschappijen gebruik maken van deze diens ten.

Er zal worden gewerkt met een pilot van 6 maanden, waarbij de volgende gebieden zullen worden aangedaan.

- Cottica, Godoholo, Kwamalasamoetoe, Lawa Anapache, Sipaliwinie, Drietabbetje, Tepoe en Coeroeni.
- Dit programma is begroot op **SRD 15.000.000,-**.

20102 - Renovatie

- Bouw Nieuw Kantoorgebouw voor de Dienst Luchtvaartterreinen
- Bouw Nieuw Kantoorgebouw voor de Dienst Openbaar Vervoer
- Restauratie ACC en RTED-ruimtes te Zanderij
- Nieuw kantoorgebouw Luchtvaartdienst

Voor het dienstjaar 2026 is een bedrag van **SRD 20.000.000,-** begroot.

40403 - Aankoop Instrument Landing System (ILS)

- Onderhoud navigatieapparatuur
- Onderdelen t.b.v. navigatie apparatuur

Voor het programma Onderhoud ILS is er een bedrag van **SRD 4.000.000,-** begroot.

53401 - Ordening transport sector

In het kader van de verdere ordening van de transportsector is het noodzakelijk dat de transportdiens ten, die onder het ministerie ressorteren institutioneel versterkt worden. Deze institutionele versterking moet ertoe leiden dat o.a. de diens tenverlening naar de samenleving toe, de uitvoering van het beleid verbeterd c.q. aangescherpt wordt. In het kader van de institutionele versterking is het van belang dat ook de Dienst Openbaar Vervoer beter gehuisvest wordt.

Projecten die in dit kader uitgevoerd zullen worden zijn:

- Institutionele versterking openbaarvervoer;
- Introductie centraal betaalsysteem;
- Instelling Transport autoriteit;
- Huisvesting openbaarvervoer.

Voor het dienstjaar 2026 is een bedrag van **SRD 6.000.000,-** begroot.

53403 - Verbetering vliegveiligheid

1. Herstel/verbouwing stationsgebouwen
2. Verharding 5 strategische vliegvelden

Stationsgebouwen: Het betreft hier Herstel/Verbouwing Stationsgebouw in het binnenland.

Voor het dienstjaar 2026 is er voor dit programma een bedrag ad **SRD 19.500.000,-** geraamd.

53405 - Verharding strategisch vliegveld

Onder het ministerie ressorteren (33) drie en dertig vliegvelden, zowel in de kuststrook als in het achterland. Deze vliegvelden bevinden zich vaker in deplorabele staat. Voor een adequaat beheer van de vliegvelden is het noodzakelijk dat de vliegvelden zonder stagnatie worden onderhouden. In het kader van de verdere ontsluiting van het binnenland is het noodzakelijk dat vijf (5) strategische vliegvelden worden verhard, hetgeen mede zal bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling.

In dit jaar zullen de volgende velden worden aangepakt:

No.	Locatie	Activiteit
1.	Moengo	Verharding baan en nieuwbouw stationsgebouw
2.	Kwamalasemutu	Verharding baan en rehabilitatie stationsgebouw
3.	Godoholo	Idem
4.	Atjoni	Aanleg nieuw vliegveld en nieuwbouw stationsgebouw
5.	Stoelmanseiland	Verharding baan en nieuwbouw stationsgebouw

Voor het dienstjaar 2026 is een bedrag van **SRD 5.000.000,-** begroot.

53407 - Veerverbinding Par'bo-Meerzorg + Wakapasi Cornoni en Saramacca

De beleidsmaatregel ter verbetering van de nationale en regionale veerdiensten is opgenomen in de begroting van TCT ter beantwoording aan de verdere ontwikkeling van de scheepvaart in Suriname. Zo zal uit de begrote middelen de aanmeersteigers te Paramaribo en Meerzorg worden gerehabiliteerd. Deze steigers zijn nodig om de veerboot die komt te varen tussen Paramaribo en Meerzorg op adequate wijze te doen aanmeren.

Hiervoor is een bedrag van **SRD 13.089.000,-** begroot.

53408 - Infrastructuur Suriname fase 2

Het Radarsysteem ligt ruim 3 jaren stil vanwege het niet beschikbaar maken van middelen, om de defecte onderdelen tijdig te vervangen.

Ook de luchtverkeersleiders zijn niet getraind en gecertificeerd om met het Radarsysteem te werken en het personeel van de afdeling RTED belast met het onderhoud van communicatie en navigatie apparatuur is intussen getraind en gecertificeerd om het Radarsysteem te onderhouden.

- ADS-B Implementation
- Upgrading Communicatieapparatuur
- Communicatie- en navigatieapparatuur Luchtverkeerstoren Nickerie

In totaal is hiervoor een begrotingsbedrag van **SRD 5.000.000,-** opgenomen.

60202 - Institutionele versterking

Het dienstonderdeel Brandweer is aan institutionele versterking toe, teneinde de benodigde ondersteuning te kunnen bieden aan alle actoren op het vliegveld. Voorts is het van belang dat de dienst wordt versterkt met nieuwe krachten, zodat de dienstverlening op tenminste op de meest bevlogen vliegvelden kan worden geoptimaliseerd.

Ter garandering van de dienstverlening door het bedrijf aan het reizend publiek is het noodzakelijk om middelen te reserveren voor klein onderhoud van de boot. In totaal is hiervoor een begrotingsbedrag van SRD 2.000.000,- opgenomen.

Voor het programma Institutionele versterking Luchtvaart is er een bedrag van **SRD 22.748.000,-** begroot.

92002 - ICAO Contributie

- ICAO-contributie

De Surinaamse burgerluchtvaart is een subsysteem in de internationale burgerluchtvaart. Dit groter systeem wordt geregeld door de ICAO (International Civil Aviation Organization).

- Reddig contributie

Alle luchtvaartorganisaties van de Zuid Amerikaanse lid landen en Trinidad en Tobago maken thans gebruik van een privé satelliet netwerk genaamd Reddig 2 (Red Digital 2) waar men 24 uur per dag gegarandeerd is van belangrijke luchtvaart informatie. Hierbij wordt de vliegveiligheid gediend. Bij het niet nakomen van de contributie verplichtingen door de lidstaten kan de toegang tot het netwerk worden ontzegd. Hierbij zal de vliegveiligheid in gevaar komen.

Dit programma is begroot op **SRD 6.000.000,-**.

Programma	Doel / Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Hoofdbeleidsgebied: Transport			
10947: Subsidie Bus- en Bootvergunning-houders	Verbeterde toegankelijkheid, en een efficiëntere dienstverlening zowel te land als te water.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport.
10958: Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf N.V. (NVB)	Landelijk bus- en boot transport.	Het introduceren van nieuwe routes in de gebieden binnen en buiten de districtsgrenzen van diverse districten. Het levert tijdsbesparing. Het terugdringen van de toenemende verkeerscongestie in Groot Paramaribo en omgeving.	Verbeterde en efficiënte bus- en boottransport. Het introduceren van nieuwe routes in de gebieden binnen en buiten de districtsgrenzen van diverse districten. Het levert tijdsbesparing, het terugdringen van de toenemende verkeerscongestie in Groot Paramaribo en omgeving.
10959: Subsidie N.V. Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS)	Rehabilitatie MVB Maratakka I en MB Nickerie.	Groot onderhoud MVB, Maratakka II en MB Nickerie.	Groot onderhoud MVB, Maratakka II en MB Nickerie.
	Verbetering en uitbreiding aan de gemeenschap.	Commewijne dienst verruimen met toeristische attracties.	MB Nickerie in de vaart voor afvaarten op de Suriname rivier en plantages aan de rechteroever van de Commewijne rivier.
	Rehabilitatie veerdiensten	Businessplan veerdiensten Paramaribo-Meerzorg geschreven	Weer in operatie brengen van de dienst Paramaribo-Meerzorg.
10961: Gesubsidieerde Vliegdiens ten Binnenland	Het luchtvervoer zal betaalbaar en besteedbaar zijn voor binnenland bewoners		Het luchtvervoer zal betaalbaar en besteedbaar zijn voor binnenland bewoners
20102: Renovatie en nieuwbouw Transport	Het verbeteren van infrastructurele werken	Renovatie en nieuwbouw Transport - Bouw Nieuw Kantoorgebouw voor de Dienst Luchtvaart-terreinen	Renovatie en nieuwbouw Transport - Bouw Nieuw Kantoorgebouw voor de Dienst Luchtvaart-terreinen - Restauratie ACC en RTED-ruimtes te Zanderij - Nieuw kantoorgebouw Luchtvaartdienst
40403: Onderhoud ILS	De Jaarlijkse onderhouds- en i jkkosten van het ILS/Radar-systeem te waarborgen	Efficiënte gebruik van de ILS/Radar systeem.	Efficiënte gebruik van de ILS/Radar systeem.

53401: Ordening Transport Sector	Verbeterde toegankelijkheid, verbeterde mobiliteit en een efficiëntere dienstverlening in de transportsector.	Het versterken van het beleid, strategie en de planning. Op strategisch niveau zal de samenwerking met de daarvoor in aanmerkende instanties dan wel ministeries geïntensiveerd worden. Wijziging van de autobus-vergunningsvoorwaarden. Middels wetenschappelijk onderzoek, zal de verdere herstructurering en regulering van het taxi-vervoer plaatsvinden. Er is namelijk reeds een taxiwet in concept, welke verder uitgewerkt en geformaliseerd zal worden.	Ten einde het openbaar vervoer te kunnen ordenen, zal er verder intensief geïnvesteerd moeten worden in de technologie, onderzoek, de aanleg van infrastructuur, en aanschaf van materiaal en materieel t.b.v. het openbaar vervoer met name bussen en boten. Voor wat het openbaar vervoer te land betreft, kent Suriname landelijk 70 trajecten die onderhouden worden door particuliere lijnbushouders.
53403: Verbetering vliegveiligheid	Het in operationele staat houden van de aan de Staat Suriname behorende luchtvaartterreinen, conform de geldende I.C.A.O voorschriften. Het gaat hierbij om het beheer van in totaal 33 vliegvelden, zowel in de kuststrook als in het achterland.	Feasibilty studie afgerond.	Herstel/verbouwing stationsgebouw. Het onderhouden van de landingsbanen. Nieuwe brandweerkazerne, die voldoet aan de internationale standaarden en die efficiënt is gepositioneerd om betere uitruktijden te kunnen garanderen.
			Vervanging van de omrastering van het totale luchthaven terrein, om te voldoen aan de nieuwe internationale standaarden.
53405 Verharding strategische vliegveld	Het verbeteren van transport	Verdere ontsluiting van het binnenland en verhoogde sociaaleconomische activiteiten en de geprofitee	Verdere ontsluiting van het binnenland en verhoogde sociaaleconomische activiteiten en de geprofiteerde gebieden.
53407 Veerverbinding Par'bo-Meerzorg	Het verbeteren van transport	De Jules Wijdenboschbrug zal de ordening van het openbaar vervoer ontlasten	De Jules Wijdenboschbrug zal de ordening van het openbaar vervoer ontlasten

53408 Infrastructurele Suriname fase 2	Het verbeteren van transport	Verhoging van de luchtvaart veiligheid in Suriname met als resultaat verhoogde activiteit en inkomsten	Verhoging van de luchtvaart veiligheid in Suriname met als resultaat verhoogde activiteit en inkomsten
53408 Infrastructurele Suriname fase 2	Het verbeteren van transport		Verhoging van de luchtvaart veiligheid in Suriname met als resultaat verhoogde activiteit en inkomsten
60202: - Institutionele versterking Luchtvaart - Institutionele versterking Canawaima	-Het institutioneel versterken van de luchtvaart -Het institutioneel versterken van de Transport		-De efficiëntie zal verhoogd worden bij de dienstverlening en veiligheid. -De verhoogde efficiëntie van de bedrijfsvoering en van het passagiers aanbod
92002: Contributie	Het opstellen van principes en standaarden voor de Internationale luchtvaart ter verbetering van het luchtverkeer.	Verbetering en continuering van de veiligheid van het luchtverkeer.	Verbetering en continuering van de veiligheid van het luchtverkeer.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	347.405	148.500	90.750	99.825
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	347.405	148.500	90.750	99.825
53016	Opbrengsten Parastatalen	0	0	346.885	49.500	30.250	33.275
53114	Opbrengst van autobusvergunningen	0	0	306	49.500	30.250	33.275
53119	Diverse vergunningen	0	0	214	49.500	30.250	33.275

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53016 - Opbrengsten Parastatalen

- A. Concessies
- B. Landingsgelden
- C. Air Navigation Charges
- D. Overige

Het begroot bedrag voor Opbrengst parastatalen voor het dienstjaar 2026 is SRD 346.885.000,-

53119 - Diverse vergunningen

Opbrengst van autobusvergunningen

In de vergunningsvoorwaarde is vastgelegd dat de vergunninghouder jaarlijks een vergunningsrecht moet betalen. Het bedrag bedraagt SRD 150,-. In totaal is er voor het dienstjaar 2026 een begroot bedrag van SRD 306.000,- opgenomen.

Diverse vergunningen

Voor het onderhouden van boot trajecten wordt jaarlijks een vergunningsrecht betaald. Dit bedraagt SRD 150,- per jaar. Het begroot bedrag voor diverse vergunningen voor het dienstjaar 2026 is SRD 214.000,-.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

1) N.V. Havenbeheer Suriname (HBS)

Doelstelling:

- a. Het exploiteren en beheren van terreinen, aanlegsteigers, gebouwen en andere haveninrichtingen en faciliteiten binnen de havengebieden aan openbaar vaarwater in Suriname, die door haar in eigendom, erfpacht, huur of concessies worden verkregen, dan wel in beheer zijn genomen met uitzondering van het voor een gunstige ontwikkeling van de scheepvaart in de vereiste conditie houden van het vaarwater binnen de havengebieden;
- b. Het ten behoeve van het havenbeheer en de havenexploitatie aankopen, in erfpacht of huur verkrijgen en beheren van terreinen, gebouwen en opslagplaatsen, gelegen buiten de havengebieden. Zij zal trachten dit doel te bereiken met alle wettige en geoorloofde middelen.

2) Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)

Doelstelling:

- a. Een veilige en efficiënte doorvaart garanderen van zeeschepen naar en van Suriname op basis van internationaal aanvaarde normen en regels en conform de door Suriname geratificeerde verdragen;
- b. Toezicht houden op de naleving van wettelijke voorschriften de scheepvaart en het scheepvaartverkeer rakende. N.V. Scheepvaart Maatschappij Suriname (S.M.S.) Het doel van de N.V. SMS is om betaalbaar vervoer te voorzien binnen de Surinaamse wateren met als gevolg bevorderen van de Surinaamse economie en een bijdrage te leveren aan het welzijn van de Surinaamse samenleving. Nu is de N.V. SMS niet instaat economische bijdrage te leveren.

3) Nationaal Vervoer Bedrijf N.V.(N.V.B.)

De Vennootschap heeft ten doel het vervoeren van personen en goederen te land en te water. Dit doel tracht zij te verwezenlijken d.m.v. het beheren, huren of verhuren van vaar- en voertuigen en het verzorgen van regelmatige vervoersdiensten te land en te water binnen Paramaribo alsook tussen Paramaribo en andere delen van het land, een en ander volgens instructies van en op trajecten aangewezen door de minister belast met de zorg voor het Openbaar Vervoer.

4) N.V. Luchthaven Beheer Suriname

Doelstelling:

- a. Het beheren en het exploiteren van luchthavens, het aanleggen, onderhouden, ontwikkelen en het exploiteren van luchthaventerreinen en de daarbij behorende faciliteiten ten behoeve van het luchtverkeer;
- b. Het verrichten van alle andere handelingen van commerciële of financiële aard, die verband houden met het luchthavenbedrijf, waaronder begrepen het samenwerken met of deelnemen in andere ondernemingen met een aanverwant doel;
- c. Het ontplooiën van alle activiteiten die met het voorgaande verband houden of daaraan bevorderlijk kunnen zijn.

5) Surinaamse Luchtvaart Maatschappij N.V. (S.L.M.)

Doelstelling:

- a. De uitoefening van het luchtvaartbedrijf;
- b. Het samenwerken met of deelnemen in andere ondernemingen met een verwant doel.
- c. Het verrichten van alle handelingen die met het voorgaande verband houden of kunnen bijdragen tot het realiseren daarvan.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	10.589	10.589	20.182	10.440	11.484
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	8.494	8.494	17.878	7.905	8.695
610	Lonen en salarissen	0	0	6.412	6.412	15.588	5.386	5.924
611	Sociale premies	0	0	577	577	635	698	768
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996
616	Sociale uitkeringen	0	0	5	5	6	6	7
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.095	2.095	2.304	2.535	2.788
620	Inventaris	0	0	595	595	654	720	792
621	Transportmiddelen	0	0	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Communicatie zijn voor het dienstjaar 2026 begroot op SRD 6.412.000,-

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	3.478.000
61002	Vakantietoeslag	1.057.000
61003	Overwerk	40.000
61004	Bonussen en Gratificaties	130.000
61005	Overig Salaris	2.000
61006	Vacatiegelden	20.000
61013	Functionele toelagen	155.000
61014	Persoonlijke toelagen	162.000
61015	Lesuren vergoeding	10.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	73.000
61017	Waarnemingstoelage	1.040.000

61020	Telefoonvergoeding	15.000
61021	Representatievergoeding	150.000
61023	Vervoersvergoeding	30.000
61025	Tijdelijk Personeel	50.000
Totaal		6.412.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2026 geraamd op SRD 577.000,-. Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een **bedrag van SRD 424.000,- om SRD 153.000,-**

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	424.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	153.000
Totaal		577.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2026 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van SRD 1.500.000,-

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	285.000
61205	Deskundigen Binnenland	259.000
61208	Binnenlandse reiskosten	7.250
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	7.250
61210	Buitenlandse reiskosten	71.750
61211	Buitenlandse verblijfskosten	151.750
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	52.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	11.500
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	8.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	4.500
61221	Vergaderkosten	11.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	18.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	9.000
61224	Licenties en programmakosten	9.500
61226	Advertenties en Bekendmakingen	15.000
61227	Radio en Tv-programma's	106.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	177.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	9.000
61235	Verbouwingen	21.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	7.000

61238	Telefoon uitgaven	24.500
61240	Water	7.000
61241	Electriciteit	9.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	2.700
61246	Verzekering	5.250
61247	Schoonmaak	4.750
61248	Gereedschappen en Apparatuur	4.250
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	4.000
61250	Bewaking	4.500
61251	Voeding	13.500
61253	Vrachtkosten en Porti	4.500
61254	Onderzoekskosten	1.000
61257	Dienst specifieke exploitatiekosten	9.750
61260	Onderscheidingen	7.300
61279	Medicijnen	2.000
61283	Huur van voertuigen	27.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	128.500
Totaal		1.500.000

616 - Sociale uitkeringen

In het dienstjaar 2026 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 5.000,-** opgenomen.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61606	Poliklinische Kosten	3.000
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	2.000
Totaal		5.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Onder de Kapitaal uitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2026 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van **SRD 595.000,-** is opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	107.000
62003	Communicatie	104.000
62004	Computers	108.000
62005	Printers	109.000
62006	Netwerken	75.000
62009	Technisch gereedschap	92.000
Totaal		595.000

621 - Transportmiddelen

Voor de aanschaf van Transportmiddelen is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** begroot voor het jaar 2026.
De aan te schaffen transportmiddelen zijn nodig voor het verrichten van diverse werkzaamheden.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	500.000
62104	Pickup's	1.000.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	134.588	27.000	29.700	32.670	35.937
605	I.C.T. (Automatisering)	0	0	106.743	23.000	25.300	27.830	30.613
60501	Stichting Suriname Communicatie en ICT Training Center (SCITC)	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
60502	ICT Internationale projecten	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
60511	ICT minibeurs en seminar	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
60514	Digitale ontsluiting binnenland	0	0	92.820	20.000	22.000	24.200	26.620
606	Informatie en Communicatie	0	0	25.525	3.500	3.850	4.235	4.658
60606	Opzetten van hotspot plekken in buurten	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
60607	Training voor personeel mbt cybersecurity	0	0	2.320	500	550	605	666
60608	Girls in ICT day	0	0	4.641	1.000	1.100	1.210	1.331
60610	Voorlichting & Communicatie	0	0	13.923	1.000	1.100	1.210	1.331
613	Wetgeving en Standaarden	0	0	2.320	500	550	605	666
61304	Wet en regelgeving	0	0	2.320	500	550	605	666

Toelichting : Programma's

60501 - Stichting Suriname Communicatie en ICT Training Center (SCITC)

- Doel: Oprichting van een trainingscentrum om werknemers in de communicatiesector theoretisch en praktisch op te leiden.
- Focust op: Nieuwe communicatiemethoden, verhogen van servicekwaliteit, integratie in werkprocessen.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.000.000,-**

60502 - ICT Internationale projecten

ICT internationale projecten. Deze zijn bedoeld om de samenwerking met andere landen op internationaal niveau te bevorderen. Binnen dit project worden alle kosten gedekt die verband houden met bijeenkomsten in het buitenland.

A. CARICOM Single ICT Space

B. Girls in ICT Partnership

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.000.000,-**

60511 - ICT minibeurs en seminar

In verband met de Computer Science Education Week, zal er een 3-daagse ICT mini beurs en Seminar georganiseerd worden voor het publiek om hen kennis met ICT te laten maken en of het verbreden van die kennis. Ook het bij elkaar brengen van de verschillende ICT-bedrijven en personen zal het doel zijn van deze ICT Mini Beurs en Seminar.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.000.000,-**

60514 - Digitale ontsluiting binnenland

Met het opzetten van deze communicatie centras zal er mogelijkheden geboden worden aan leerlingen, studenten en bewoners online lessen te volgen en verschillende ICT trainingen. De leerkrachten zullen ook de mogelijkheden krijgen vervolgonderwijs te volgen vanuit hun standplaats. De centras zullen gebouwd worden in Sipaliwini en Brokopondo.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 20.000.000,-**

60606 - Opzetten van hotspot plekken in buurten

Het doel van deze hotspot plekken in buurten is om de minderdraagkrachtige personen, jong en oud toegang te bieden tot internet. Ook hebben we samen met het Directoraat Toerisme een aantal toeristische plekken in Paramaribo geïdentificeerd. Het Directoraat zal samen met de Telecombedrijven een samenwerking aangaan. Waar deze bedrijven al hotspot plekken hebben kunnen we nagaan om de service te upgraden en uit te breiden.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.000.000,-**

60607 - Training voor personeel mbt cybersecurity

Het personeel van het Directoraat Communicatie heeft behoefte aan de training m.b.t:

1. Cybersecurity
2. Cryptocurrency
3. ICT-wetgeving
4. Computer Technieken (digital Skills)

In 2026 zal er een aanvang gemaakt worden met de training Cyber Security.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 500.000,-**

60608 - Girls in ICT day

Girls in ICT Day is een jaarlijks terugkerend evenement waarbij ICT gerelateerde activiteiten worden georganiseerd met als doel jonge dames te interesseren voor een baan/carrière binnen de ICT-sector. Dit initiatief is voortgevloeid uit de Internationale Telecommunicatie Union (ITU). Deze dag wordt telkens op de laatste donderdag van de maand april gevierd. Voor het dienstjaar 2025 was dat dus op 28 april.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.000.000,-**

60610 - Voorlichting & Communicatie

Het doel van dit project is om jonge ondernemers en ouderen te trainen in Digital Skills. De trainingen zullen verzorgd worden in de volgende gebieden nl: Commewijne, Saramacca, Brokopondo en Marowijne.

De trainers van genoemde gebieden zullen ook leren wat zij allemaal met een mobile telefoon kunnen doen als zij internet bereik hebben. Het Directoraat zal de lesson learns van hetzelfde project dat uitgevoerd zal worden in 2026 meenemen bij de planning van bovengenoemd project. Aan de training zal ook een seminar gekoppeld worden met als thema “Connectivity a door 2 development”. Natuurlijk komen we met een passende vertaling afhankelijk van de taal die het meest gesproken wordt in het gebied waar het seminar gehouden zal worden. De Telecombedrijven Telesur & Digicel en ICT Associatie zullen diverse onderwerpen presenteren tijdens de seminar dit met het oog op Public Private Partners.

De impact van genoemd project moet de ICT ontwikkelingsniveau voor de doelgroepen verbreden en of bevorderen. De digitale wereld staat niet stil.

Het onderwerp “Access and safety on internet” zal ook behandeld worden, waarbij vooral de jongeren op de hoogte moeten zijn van zowel de voor- als de nadelen van internetgebruik. Veilig internet gebruik zal dieper belicht worden onder deze groep.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 1.000.000,-**

61304 - Wet en regelgeving

In het kader van Wet- en regelgeving is het van belang om de ICT-sector te consulteren. Dit anticiperend op de goedkeuring van de Wet Elektronische Communicatie (WEC). Het ministerie zal regelmatig consultaties moeten houden met de sector. Dit is van belang voor het maken van beleid binnen de sector, zodat de samenleving inclusief de sector weet welke richting het Ministerie opgaat. De uitvoeringsbesluiten zullen binnen korte termijn geconcipeerd worden. In de WEC wordt in bepaalde artikelen aangegeven, dat bepaalde zaken nader bij beschikking of bij staatsbesluiten geregeld zullen worden. Het Ministerie van TCT zal samen met TAS en het Ministerie van Justitie en Politie dit ter hand nemen.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 500.000,-**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Hoofdbeleidsgebied: Communicatie			
60514- Digitale ontsluiting binnenland	De gemeenschap in het binnenland, leerlingen, studenten en bewoners om online lessen te volgen en de verschillende ICT trainingen.	De jongeren en ouderen in het binnenland hebben toegang tot ict gebeuren in Suriname en zij kunnen meegaan met de ontwikkeling in de ICT wereld.	Betere en goedkoop toegang tot internet om informatie uit te kunnen halen , educatieve en dergelijke informatie zodat er geen achterstand of barrière ontstaan qua digitale informatie voorziening. Toegang tot Informatie m.b.t vergroten van de algemene kennis en ontwikkeling. Om online lessen te volgen en de verschillende ICT trainingen. De leerkrachten zullen ook de mogelijkheden krijgen vervolgonderwijs te volgen vanuit hun standplaats.
60610 ICT Bewustwordingsprojecten	Het bevorderen van Informatie en Communicatie	De Surinaamse samenleving is bewust van de acces and safety on the internet. Ze hebben de informatie over de voor en nadelen van ICT.	Meer interesse opwekken bij jongeren en ouderen voor de digitale wereld waarin wij nu wonen
60608 - Girls in ICT Day	Meisjes/jonge dames te interesseren een carrière te kiezen binnen de ICT-sector	Dat de potentie die vrouwen hebben om een carrière te ontwikkelen binnen de ICT-sector een aanzienlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van deze sector.	Dat de potentie die meisjes/ vrouwen hebben om een carrière te ontwikkelen binnen de ICT-sector een aanzienlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van deze sector.
60607 – Training voor Personeel m.b.t Cybersecurity,	Het personeel van het directoraat Communicatie	Dat het personeel meer kennis heeft op het gebied van ICT met name cyber security, media, protocol enz. en zo betere resultaten kunnen leveren.	Deze info m.b.t cyber-security, cryptocurrency, ICT-wetgeving, media, protocol, Computer Technieken (digital Skills) kan toepassen in hun werkzaamheden.

60608- Opzetten van Wifi Hotspot plekken in buurten	De minderdraagkrachtige personen, jong en oud toegang te bieden tot internet.	Dat de leerling/ jongeren en ouderen in de verschillende buurten betere toegang hebben tot de informatie die ze nodig hebben om betere te kunnen presteren op school.	Met het realiseren van dit project zullen vooral minderdraagkrachtige jongeren en ouderen de toegang geboden wordt tot gratis internet om educatieve en dergelijke informatie te halen gedurende bepaalde tijden van de dag. Ook voor toeristen is het verkrijgen van gratis internet in gebieden waar ze veel vertoeven een boost voor het sector Toerisme.
60511 - ICT Mini beurs en Seminar	Om de Surinaamse samenleving meer informatie te verschaffen omtrent de nieuwe ontwikkeling in de Surinaamse verschillende ondernemers in de ict sector bij elkaar te brengen om zo hun producten en diensten te promoten.	De verschillende bedrijven hebben hun klantenkring vergroot. De bezoekers maken kennis met de nieuwste technologie in de ICT wereld.	Het bij elkaar brengen van de verschillende ICT-bedrijven en personen, waarbij de bezoekers meer info hebben over ICT
61304 - Wet en Regelgeving	De Surinaamse gemeenschap	Het presenteren en indienen van de wet Elektronische Communicatie (WEC)	De goedkeuring van de Wet Elektronische Communicatie (WEC) en regelgeving.
60502- Internationale projecten	Samenwerken met landen en organisaties in de regio op het gebied van ICT.	Bevorderen de samenwerking met anderen landen op internationale niveau.	Uitvoering van de volgende regionale projecten: CARICOM Single ICT Space, Girls in ICT Partnership Het zal harmonisatie van de ICT en wetgevende kaders mogelijk maken, digitale ondernemerschap aanmoedigen.
60501 SCITC Stichting Suriname Communicatie en ICT Training Center			Het trainen van werknemers Om het ICT gebeuren naar hogere hoogte te tillen

TITEL IV: PARASTATALEN

N.V. Telecommunicatiebedrijf Suriname (Telesur)

Het doel van de vennootschap is het creëren en beschikbaar houden van telecommunicatievoorzieningen binnen Suriname en tussen Suriname en andere landen.

Zij tracht voormeld doel te bereiken door:

- a. Aanleg, instandhouding en exploitatie van telegraaf-, telefoon- en overige telecommunicatie middelen;
- b. Productie en distributie van telecommunicatieapparatuur en andere goederen, die aan de telecommunicatie dienstbaar kunnen zijn;
- c. Het deelnemen in vennootschappen en andersoortige ondernemingen dan wel het samenwerken met dergelijke vennootschappen en ondernemingen door bijvoorbeeld het voeren van de directie of het beheren van die vennootschappen of ondernemingen;
- d. Het verrichten van alles wat met het onder a, b en c gestelde verband houdt of kan bijdragen tot het realiseren daarvan voor zover wettelijk toegestaan.

Telecommunicatie Autoriteit Suriname (TAS)

De Telecommunicatie Autoriteit Suriname is een Sui Generis, opgericht bij Wet Telecommunicatievoorzieningen (WTv) S.B. 2004 no. 151. De TAS is zelfvoorzienend en ontvangt derhalve geen subsidie van de Staat Suriname. De inkomstenbronnen van de TAS zijn opgenomen in artikel 7 lid 1 van de WTv. Verder is de TAS belast met het reguleren van de telecommunicatie wezen in Suriname en het uitbrengen van Adviezen conform art 3 Wet Telecommunicatievoorzieningen. De TAS zal als onafhankelijke regulator de invoering van nieuwe ontwikkelingen en technologieën stimuleren binnen de telecommunicatiesector.

Afdeling 16. Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer

Algemeen deel

Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is ingesteld bij het Presidentieel Besluit van 16 juli 2020 no. 14/2020 (S.B. 2020 no.141), houdende nadere wijziging van het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij no S.B 2017 No. 22) en is belast met de navolgende taken:

1. De zorg voor:
 - a) De topografie, de kartografie, de geodesie, het bodemonderzoek en de bodemkartering;
 - b) De bodembestemming, waar nodig in interdepartementaal verband;
 - c) Een richtige gronduitgifte, het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries, waar nodig in departementaal verband;
 - d) Het kadaster en de openbare registers ten hypotheekkantore;
 - e) De controle op het rechtmatig en doelmatig gebruik van toegewezen gronden, waar nodig in interdepartementaal verband;
 - f) De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de geodesie;
 - g) De inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van de hulpbron bos, de flora en fauna;
 - h) Een verantwoord natuurbeheer en natuurbescherming, en
 - i) Controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de productie van hout en houtproducten, de flora en fauna.
2. Dit ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirecte met de voorgaande genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

MISSIE

De missie van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer luidt als volgt:

Zorgdragen voor een richtig grondbeheer alsmede duurzaam bos- en natuurbeheer ten bate van de Surinaamse samenleving, in samenwerking met relevante ministeries en actoren.

VISIE

Als visie heeft het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer:

Transitie naar geautomatiseerde systemen, inclusief digitalisering, ten behoeve van grondbeheer en het zetten van concrete stappen om te geraken tot het oprichten van een Bos Autoriteit en een Natuurbeheer Autoriteit, ter facilitering van de behoefte van de Surinaamse samenleving voor haar duurzame sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkeling, waarbij het ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer terdege rekening houdt met:

- Duurzaam Natuurbeheer;
- Duurzaam gebruik van de Biodiversiteit;
- Effectief beheer van beschermde gebieden;
- Effectief beheer van de in het wild voorkomende flora en fauna.

Het algemeen beleid van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is gericht op het voeren van een sociaal-rechtvaardig beheer van de aan de Staat toebehorende gronden, waarbij als algemeen uitgangspunt wordt gehanteerd dat elke Surinamer recht heeft op een stuk grond en zij die geen grond bezitten prioriteit genieten bij de toewijzing. Tevens stimuleert het ministerie het doelmatig gebruik van deze natuurlijke hulpbron voor een

optimale bijdrage tot welvaart en welzijn van de samenleving. Het ministerie ziet er ook op toe dat een duurzame en rationele natuur- en bosbeheer in samenspraak met relevante stakeholders en lokale gemeenschappen wordt uitgevoerd middels het formuleren van natuur- en bosbeleid gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en nationale en internationale wettelijke regelingen en principes.

Het ministerie bestaat uit twee directoraten nl. het Directoraat Algemeen Beheer en het Directoraat Grondbeleid en Bosbeheer.

DIRECTORAAT ALGEMEEN BEHEER

Het Directoraat Algemeen Beheer heeft ten doel om de efficiëntie binnen het ministerie te verbeteren. Het directoraat bestaat uit het:

1. **Onder directoraat Financieel Beheer** met als belangrijke taak de financiële stromen c.q. begrotingen van het ministerie beter te beheren;
2. **Onderdirectoraat Administratieve Diensten** dat zorg draagt voor de algemene voorzieningen waaronder de accommodaties en voertuigen van het ministerie en de transitie van personeelszaken naar HRM moet bewerkstelligen.

DIRECTORAAT GRONDBELEID EN BOSBEHEER

ONDERDIRECTORAAT GRONDBELEID

Het Onderdirectoraat Grondbeleid is verantwoordelijk voor het uitstippelen van het grondbeleid en de correcte uitvoering daarvan. Grond is een natuurlijke hulpbron die, indien efficiënt en effectief wordt aangewend, een belangrijke bijdrage kan leveren aan de sociaaleconomische ontwikkeling van de samenleving. Demografische processen zoals bevolkingsgroei en urbanisatie vormen tezamen met processen zoals globalisering en regionalisering vaak de leidende factoren die de functies van grond bepalen en daarmee de relatie tussen mens en grond beheersen. Ook dient rekening te worden gehouden met de stand van de technologie en de voortdurende drang van de mens naar ontwikkeling en economische voorspoed. In dat kader is het van belang dat het grondbeleid zodanig wordt uitgevoerd, dat er maximale profijt wordt gehaald uit deze hulpbron en voldaan kan worden aan de aspiraties van de samenleving, waaronder de steeds groeiende vraag naar grond.

Het streven van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer, in het bijzonder het Onder directoraat Grondbeleid, is erop gericht om de hulpbron Grond aan te wenden voor de economische groei. Het beschikbaar stellen van grond is een essentieel onderdeel daarvan. Hierbij zal in nauw overleg met de daarvoor in aanmerking komende actoren uit de Publieke - en Private Sector gronden ten behoeve van de productie en de dienstverlenende sectoren worden geïdentificeerd en ingericht, waarna het ministerie deze gronden aan rechthebbenden zal toewijzen. Het ministerie zal eveneens haar bijdrage leveren aan de vergroting van het nationaal inkomen middels efficiënte inning van de aan de Staat toekomende inkomsten alsmede inkomstenverhogende maatregelen, waarbij de aanpassing van betreffende wetgevingsproducten een vereiste is. Verder is het streven erop gericht om bestaanszekerheid te creëren voor elke burger van het land middels efficiënte toepassing van de wetgeving en een evenredige verdeling van de natuurlijke hulpbron grond. In het kader van de armoedebestrijding zal in samenwerking met diverse daarvoor in aanmerking komende instanties bouwkvavels worden ontwikkeld en **toegewezen** aan rechthebbenden, waarbij er vooral gekeken zal worden naar de sociaal minder draagkrachtigen in onze samenleving.

DOELSTELLING

Het doel van het Onder Directoraat Grondbeleid is om haar grondbeleid op een duurzame en doelmatige wijze uit te voeren voor het gebruik van grond ten behoeve van diverse functies c.q. doeleinden voor duurzame sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkeling.

Het institutioneel kader dat het Onder directoraat Grondbeleid ter beschikking heeft voor de domaniale dienstverlening bestaat uit:

- de Dienst der Domeinen;
- de Dienst Grondinspectie
- de Landmeetkundige afdeling en
- het Taxatie Instituut.

ONDERDIRECTORAAT BOSBEHEER

Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is conform het besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, gewijzigd bij SB 2005 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 141) belast met o.a. de zorg van ons bos en natuurbeheer. Dit voert ze uit op basis van o.a. de Natuurbeschermingswet 1954, de Jachtwet 1954, Wet Bosbeheer 1992, Wetboek van Strafrecht, de Milieu Raamwet 2020 en de diverse relevante verdragen. Inspanningen om het bos en de natuur duurzaam te beheren, worden in samenwerking met diverse 'stakeholders' zoals andere overheidsinstellingen, lokale gemeenschappen, nationale en internationale NGO's en organisaties uitgevoerd.

Het streven is gericht op de optimale exploitatie van de hulpbron bos en het duurzaam en rationaal gebruik ervan. Dit wordt gedaan door middel van verantwoordelijk natuurbeheer en bescherming en controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de productie van hout en houtproducten, flora en fauna, om zodoende de wisselwerking tussen economische ontwikkeling en natuurbehoud in balans te brengen en te behouden voor de huidige en toekomstige generaties.

In Suriname zijn er 4 categorieën van beschermde gebieden. In deze gaat het om 1 (één) Natuurpark (Brownsberg), 4 (vier) bijzondere beheersgebieden en 11 (elf) natuurreservaten en 2 (twee) Speciaal Beschermde Bos. Beschermde gebieden bevatten een belangrijke voorraad aan natuurlijk, cultureel en sociaal kapitaal, en verschaffen een stroom aan economisch waardevolle goederen en diensten. Zij vormen een belangrijke buffer voor onvoorspelbare effecten van klimaatverandering. De Natuurbeschermingswet van 1954 (**G.B. 1954 no. 26, gewijzigd S.B. 1992 no. 80**) vormt de grondslag voor het instellen van natuurreservaten en natuurmonumenten. Conform voormelde wet is het Hoofd van de Dienst 's Lands Bosbeheer, welke ressorteert onder het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer, belast met het algemeen beheer van de natuurreservaten. Op basis van het Decreet Uitgifte Domeingrond 1982 zijn per beschikking de Bijzondere Beheersgebieden, de zgn. Multiple Use Management Area (MUMA) ingesteld, waarbij het algemeen beheer ervan in handen ligt van het Hoofd Dienst 's Lands Bosbeheer. Conform de Jachtwet 1954, zoals laatstelijk gewijzigd bij Staatsbesluit 2002 (Jachtbesluit 2002) is het Ministerie ook belast met het wildbeheer in Suriname. Deze taak wordt eveneens uitgevoerd door de Dienst 's Lands Bosbeheer, met name de afdeling Natuurbeheer. Het Hoofd van de Dienst 's Lands Bosbeheer is tevens bij ministeriële beschikking d.d. 15 april 2016 No. 0567B-16/Min RGB (S.B. 2016 No. 102) aangesteld als CITES Management Autoriteit in Suriname.

Voor 2026 zullen er maatregelen getroffen worden om het beheer van beschermde gebieden effectiever te gaan beheren, waaronder het proces om te komen tot de herziening van de Natuurbeschermingswet en andere relevante natuurbeschermingswetgeving, alsook om duurzaam de verdien capaciteit van de beschermde gebieden te vergroten. In internationaal verband profileert Suriname zich als een bosrijk land dat claimt recht te hebben op fondsen voor duurzaam bosbeheer. Suriname krijgt van diverse nationale en internationale organisaties ondersteuning, voornamelijk gericht op het behoud van biodiversiteit, duurzaam bosbeheer, beheer beschermde gebieden en ondersteuning bij het formuleren van klimaatbeleid.

De bossen zijn een van de grootste, dan wel de grootste hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen van Suriname en hebben enorme potentie om een significante bijdrage te leveren aan de welvaart en het welzijn en de duurzame

ontwikkeling van het land. Tegelijkertijd zijn de bossen heel erg kwetsbaar, daarom is het noodzakelijk om deze op een duurzame wijze te benutten en te beschermen waardoor ook een bijdrage geleverd kan worden om de negatieve effecten van klimaatverandering tegen te gaan. Het Nationaal Bosbeleid van Suriname, geformuleerd in 2005, biedt de leidraad voor de duurzame benutting en bescherming van onze bossen, waarvan de hoofddoelstellingen als volgt luidt: “Verhogen van de bijdrage van de bossen aan de nationale economie en het welzijn van de huidige en toekomstige generaties met inachtneming van het behoud van de biodiversiteit”.

DOELSTELLINGEN

1. Aanpassing van nationale wetten en regelingen gerelateerd aan natuur en bosbeheer voor zowel binnen als buiten beschermde gebieden.
2. Adequaat en effectief natuur en bosbeheer in beschermde gebieden alsook buiten de beschermde gebieden.
3. Initiëren van processen tot instelling van nieuwe beschermde gebieden in samenspraak met lokale gemeenschappen.
4. Stimuleren van duurzaam bosbouw, houtkap alsook de oogst van NTFP's van planten en herstel van bossen.
5. Duurzaam beheer en gebruik van in het wild levende dieren en planten.
6. Stimuleren van duurzaam natuur en ecotoerisme in beschermde gebieden.

Het institutioneel kader dat het ministerie ter beschikking heeft om het bosbeleid uit te voeren bestaat uit:

1. De Dienst 's Lands Bosbeheer (LBB) die ressorteert onder het Onder-Directoraat Bosbeheer en
2. De 'Groene' Stichtingen Bosbeheer met name:
 - De Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)
 - De Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC) en
 - De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB).

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	118.475	113.288	113.288	113.288	113.288
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	113.525	108.338	108.338	108.338	108.338
610	Lonen en salarissen	0	0	86.600	86.600	86.600	86.600	86.600
611	Sociale premies	0	0	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	18.300	13.113	13.113	13.113	13.113
616	Sociale uitkeringen	0	0	25	25	25	25	25
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	4.950	4.950	4.950	4.950	4.950
620	Inventaris	0	0	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450
621	Transportmiddelen	0	0	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 86.600.000, -**.

Het personeelsbestand binnen het Directoraat Algemeen Beheer is per juli 2025, 387 personen. Op de rol van GBB zijn verder opgenomen 17 commissieleden (10 districtsbestuur, 2 Focal Point Bureau en 5 CITES). Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zal in 2026 de uitstroom 5 personen bedragen. De gemiddelde leeftijd van het personeel in 2025, is 41 jaar, terwijl het ziekteverzuimpercentage over 2024, 9,3% is.

De personeelsformatie per juli 2025 ziet er als volgt uit:

Kader	Omschrijving	Aantal
Lager kader	Schaal 1A-6C	183
Midden kader	Schaal 7A-8C	82
Hoger kader	Schaal 9A en hoger	122
Totaal		387

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	73.029.000
61002	Vakantietoeslag	7.600.000
61003	Overwerk	595.000
61004	Bonussen en Gratificaties	97.000
61006	Vacatiegelden	501.000
61013	Functionele toelagen	3.012.500
61014	Persoonlijke toelagen	541.500
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	276.000
61017	Waarnemingstoelage	20.000
61020	Telefoonvergoeding	103.000
61021	Representatievergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	325.000
Totaal		86.600.000

611 - Sociale premies

Toelichting

De Sociale Premies zijn geraamd op **SRD. 8.600.000,-**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage voor het Pensioen en de overheidsbijdrage aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	5.852.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.748.000
Totaal		8.600.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Toelichting

Voor Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 13.113.000,-** opgebracht.

Dit bedrag zal worden besteed aan:

- Deskundigen binnenland en inhuur van externe juridische bijstand; voor het verlenen van juridische bijstand aan het ministerie en het uitbetalen van consultancy- en deurwaarderskosten.
- Kantoorkosten zoals aankoop van kantoormiddelen (papier, pennen etc.), kopieer-en drukwerkkosten, onderhoud van kantoormeubilair en inventaris, verbruiksgoederen (cartridge, memory sticks etc.) en onderhoudskosten automatisering voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- De uitgaven voor vaste lasten zoals telefoon, water, elektriciteit, abonnement van de dagbladen en bewaking.
- Onderhoud van gebouwen en terreinen. Dit zal worden aangewend voor kleine reparaties aan gebouwen, vervangen van armaturen, maaien en schoonmaak van terreinen, het wassen van gordijnen etc.
- Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen. Hieronder vallen de kosten voor onder andere benzine, reparatie en service van de dienstvoertuigen.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61205	Deskundigen Binnenland	832.000
61208	Binnenlandse reiskosten	300.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	650.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	500.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	100.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	920.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	100.000
61238	Telefoon uitgaven	500.000
61240	Water	500.000
61241	Electriciteit	400.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	100.000
61247	Schoonmaak	350.000
61250	Bewaking	4.700.000
61254	Onderzoekskosten	1.311.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	800.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	750.000
Totaal		13.113.000

616 - Sociale uitkeringen

Toelichting

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 25.000,-**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. medische-, lig- en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	25.000
Totaal		25.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Toelichting

Het bedrag van de inventaris is begroot voor een bedrag van **SRD 1.450.000,-**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	100.000
62003	Communicatie	950.000
62004	Computers	250.000
62005	Printers	150.000
Totaal		1.450.000

621 - Transportmiddelen

Toelichting

Transportmiddelen is begroot voor een bedrag van **SRD 3.500.000,-**.

Ten behoeve van de dienst zullen er voertuigen worden aangeschaft.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	3.500.000
Totaal		3.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	17.743	10.150	10.150	10.150	10.150
201	Infrastructurele Werken	0	0	17.293	10.000	10.000	10.000	10.000
20102	Renovatie	0	0	17.293	10.000	10.000	10.000	10.000
602	Institutionele Versterking	0	0	450	150	150	150	150
60202	Institutionele versterking	0	0	450	150	150	150	150

Toelichting : Programma's

20102 - Renovatie

Doelstelling:

Met het renoveren van kantoorgebouwen wil het ministerie voldoen aan haar verplichting als werkgever om zorg te dragen voor een arbeidsvriendelijke werkomgeving, wat zo meer betekent dat het veilig, hygiënisch en aangenaam moet zijn voor de werknemer. Creëren van een werkomgeving die aansteekt tot positieve impulsen bij de werknemer om te presteren en om er trots op te zijn er te mogen werken. Daarnaast wordt ook de burgerij gediend in een menswaardige omgeving die het gevoel geeft dat elk van hen belangrijk is en ze er recht op hebben.

Wijze van financiering:

Het financieren van de renovatie van kantoorgebouwen geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De totale uitgaven hiervoor zijn begroot voor een bedrag van **SRD 10.000.000, -**.

Beleidsintensivering voor 2026:

Het beleid van de minister richt zich op de verbetering van de werkomstandigheden van de leiding, het personeel en de ontvangst van de burger in mensvriendelijke kantoorruimten. Door middel van overleg met collega-ministers van Financiën & Planning en Openbare Werken zal de minister van GBB hierin slagen.

De volgende intensivering voor 2026 is begroot:

De staat van veel kantoorgebouwen van het Ministerie van GBB is matig tot slecht en dat is onwenselijk vanwege de onveiligheid en de onhygiënische situaties. Daarnaast kan het meubilair, documentatie en apparatuur schade oplopen.

Met het programma code 20102, wil het Ministerie van GBB het gebouw van de Dienst Grondinspectie aan de Maystraat No.39 verder renoveren met het aanvankelijke doel het gebouw in een arbeidsvriendelijke staat te brengen. Bij de Dienst Grondinspectie aan de Maystraat no.39 is er een groot gebrek aan kantoorruimte, omdat het houten gebouw aldaar niet meer kan worden gebruikt. Het gebouw is namelijk in zeer deplorabele staat. Het personeel kan niet optimaal worden ingezet vanwege gebrek aan

ruimte, hetgeen niet bevorderlijk is voor de dienstverlening.

In 2024 is er een aanvang gemaakt met de renovatiewerkzaamheden van dit houten gebouw. De kosten voor de renovatie zijn geraamd op SRD 16.500.000,-. Voor 2026 zal een bedrag van SRD 10.000.000,- opgenomen worden.

Daarnaast is het ministerie voornemens om in 2026 ook te starten met de renovatie van andere kantoorgebouwen, waaronder die van STINASU, JSOOC en ODBosbeheer.

Voor code 20102 zal een totaalbedrag van **SRD 10.000.000,-** opgenomen worden.

60202 - Institutionele versterking

Doelstelling:

Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden wordt versterkt, waardoor de vakkennis binnen het ministerie effectiever en efficiënter kan worden ingezet.

Wijze van financiering:

Het financieren van institutionele versterking geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 60202 voor een totaalbedrag van SRD 150.000, -.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het onderdirectoraat Algemeen Beheer is verantwoordelijk voor o.a. het zorgdragen voor de algemene voorzieningen ten behoeve van het personeel. In de loop der jaren is een tekort ontstaan aan gekwalificeerd personeel, waardoor het ministerie nu genoodzaakt is om specifieke en doelgerichte trainingen te ontwikkelen en te verzorgen om het probleem aan te pakken.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

Het onderdirectoraat Algemeen Beheer heeft thans een tekort aan gekwalificeerd en deskundig personeel. Dit is onwenselijk, vanwege de werkzaamheden die niet optimaal uitgevoerd kunnen worden, hetgeen leidt tot uitbesteding aan particulieren. Met het programma code 60202 wil het Ministerie van GBB dit onderdirectoraat versterken door uitbreiding van het technisch personeel middels bijscholing en praktische on the job begeleiding, waardoor de output van de werkzaamheden kan worden verhoogd en minder werk uitbesteed wordt. Dit zal ook bijdragen om de transitie van de afdeling Personeelszaken naar HRM te bewerkstelligen.

De uitgaven zijn begroot op programmacode 60202 voor een bedrag van **SRD 150.000,-**.

Programma: 171 Directoraat Algemeen Beheer

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
20102 Renovatie	Met het renoveren van kantoorgebouwen wil het ministerie voldoen aan haar verplichting als werkgever om zorg te dragen voor een arbeidsvriendelijke werkomgeving, wat zo meer betekent dat het veilig, hygiënisch en aangenaam moet zijn voor de werknemer. Creëren van een werkomgeving die aansteekt tot positieve impulsen bij de werknemer om te presteren en om er trots op te zijn er te mogen werken. Daarnaast wordt ook de burgerij gediend in een menswaardige omgeving dat het gevoel geeft dat elk van hen belangrijk is en ze er recht op hebben.	-Boven vleugel hoofdgebouw hoofdkantoor Cornelis Jongbawstraat 10-12 gerenoveerd.	- Hoofdkantoor aan de Cornelis Jongbawstraat 10-12 is niet volledig gerenoveerd. De toegangsruimte op de beneden vleugel moet nog gerenoveerd worden. De renovatie achterstand te wijten aan niet uitbetaalde reġu's. - De renovatie van het houten gebouw van de Dienst Grondinspectie aan de Maystraat no. 39 eerste fase is reeds van start. Echter is de aannemer gestaakt met de verbouwingswerkzaamheden van wege betalingsachterstanden.	- Afronding van de renovatiewerkzaamheden van de toegangsruimte op de beneden vleugel. - Afronding van de eerste fase renovatie van het houten gebouw van de Dienst Grondinspectie aan de Maystraat no.39 en de start van de tweede fase.
60202 Institutionele versterking	Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden wordt versterkt, waardoor de vakkennis binnen het ministerie effectiever en efficiënter kan plaatsvinden.	50 administratieve medewerkers getraind in ICT programma's	ca. 50 administratieve medewerkers getraind in ICT programma's.	- ca. 10 technische medewerkers zijn getraind in koeltechniek en GAWASA. - Kostenbesparing op het gebied van koeltechniek en GAWASA werkzaamheden.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	92.584	93.274	93.274	93.274	93.274
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	0	88.584	89.274	89.274	89.274	89.274
610	Lonen en salarissen	0	0	77.149	77.149	77.149	77.149	77.149
611	Sociale premies	0	0	6.810	7.500	7.500	7.500	7.500
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	4.600	4.600	4.600	4.600	4.600
616	Sociale uitkeringen	0	0	25	25	25	25	25
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
620	Inventaris	0	0	500	500	500	500	500
621	Transportmiddelen	0	0	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 77.149.000,-**.

Het personeelsbestand binnen het Directoraat Grondbeleid en Bosbeheer is per juli 2025, 358 personen.

Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zal in 2025 de uitstroom 13 personen

bedragen. De gemiddelde leeftijd van het personeel in 2025, is 41 jaar, terwijl het

ziekterverzuipercentage over 2024, 3.1% is.

De personeelsformatie per juli 2025 ziet er als volgt uit:

Kader	Omschrijving	Aantal
Lager kader	Schaal 1A-6C	172
Midden kader	Schaal 7A-8C	121
Hoger kader	Schaal 9A en hoger	65
Totaal		358

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	70.234.000
61002	Vakantietoelage	5.173.000
61003	Overwerk	905.000
61004	Bonussen en Gratificaties	245.000
61006	Vacatiegelden	61.000
61013	Functionele toelagen	160.000
61014	Persoonlijke toelagen	107.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	203.000
61017	Waarnemingstoelage	15.000
61020	Telefoonvergoeding	1.000
61021	Representatievergoeding	40.000
61023	Vervoersvergoeding	5.000
Totaal		77.149.000

611 - Sociale premies

De Sociale Premies zijn geraamd op **SRD 7.500.000,-**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage voor het pensioen en de overheidsbijdrage aan het SZF, t.b.v. de ambtenaren.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.735.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	3.765.000
Totaal		7.500.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 4.600.000, -** opgebracht.

Dit bedrag zal worden besteed aan:

- Deskundigen binnenland en inhuur van externe juridische bijstand; voor het verlenen van juridische bijstand aan het ministerie en het uitbetalen van consultancykosten.
- Kantoorkosten zoals aankoop van kantoormiddelen (papier, pennen etc), kopieer- en drukwerkkosten, onderhoud van kantoormeubilair en inventaris, verbruiksgoederen (cartridge, memory sticks etc.) en onderhoudskosten automatisering voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- De uitgaven voor binnenlandse reis- en verblijfskosten zijn voor het grootste deel bestemd voor binnenlandse dienstreizen van de jachtopzieners en overige veld personeel van afdeling 's Lands Bosbeheer en Natuurbeheer.
- SOR-verzekering (circa 72 personen) en PO-verzekering (circa 42 personen) tbv veld personeel van de afdeling 's Lands Bosbeheer en Natuurbeheer

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.000.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	100.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	2.330.000
61221	Vergaderkosten	20.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.150.000
Totaal		4.600.000

616 - Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 25.000, -**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. medische-, lig- en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	25.000
Totaal		25.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Het bedrag van de inventaris is begroot voor een bedrag van **SRD 500.000, -**.

Dit bedrag zal worden besteed aan:

- Kantoorinrichting zoals vervangen van airconditioning units, kantoormeubilair etc.;
- Het vervangen van computers, omdat de meeste computers verouderd zijn;
- Het opzetten van een telefooncentrale op afdeling Grond Inspectie aan de Maystraat
- Printers.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	100.000
62004	Computers	150.000
62005	Printers	150.000
62006	Netwerken	100.000
Totaal		500.000

621 - Transportmiddelen

Is begroot voor een bedrag van **SRD 3.500.000, -**

Om veldwerkzaamheden te verrichten zullen voertuigen worden aangeschaft.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.500.000
Totaal		3.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	208.396	102.073	102.073	102.073	102.073
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	1.345	1.345	1.345	1.345	1.345
10966	Stg. Natuurbehoud Suriname (STINASU)	0	0	1.345	1.345	1.345	1.345	1.345
311	Milieubescherming	0	0	36.642	36.642	36.642	36.642	36.642
31101	Transformatie LBB/ NB naar Natuur autoriteit	0	0	500	500	500	500	500
31102	Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrij ven	0	0	100	100	100	100	100
31106	Beheer en Behoud Biodiversiteit	0	0	36.042	36.042	36.042	36.042	36.042
335	Grondbeheer	0	0	39.000	39.000	39.000	39.000	39.000
33501	Grondaankoop	0	0	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
33502	Verkaveling	0	0	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
602	Institutionele Versterking	0	0	980	780	780	780	780
60201	Transformatie SBB naar autoriteit	0	0	980	480	480	480	480
60202	Institutionele versterking	0	0	0	300	300	300	300
612	Algemene Openbare Diensten	0	0	128.268	23.000	23.000	23.000	23.000
61214	Rechterlijke Vonnissen	0	0	128.268	23.000	23.000	23.000	23.000
920	Contributie	0	0	2.161	1.306	1.306	1.306	1.306
92004	Contributies GBB	0	0	2.161	1.306	1.306	1.306	1.306

Toelichting : Programma's

10966 - Stg. Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Doelstelling:

STINASU voorziet in natuureducatie, stimuleert, faciliteert en oefent ecotoerisme en wetenschappelijk onderzoek uit in de beschermde gebieden met als centraal doel bescherming en behoud van onze natuur.

Wijze van financiering:

De financiering van STINASU vindt plaats middels het subsidiëren van de operationele kosten voor het dienstjaar 2026 ten laste van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer. De subsidie behoefte is begroot op de code 10966 voor een totaalbedrag van SRD 1.345.000,- . De overige operationele kosten zullen bekostigd worden uit de geringe toerisme inkomsten.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het algemeen beleid is gericht op het herstel van STINASU, zowel institutioneel als financieel, zodat zij weer naar behoren kan overgaan tot het stimuleren, coördineren en (mede) financieren van natuureducatie, wetenschappelijke exploratie en het dienstbaar maken van reeds bestaande beschermde gebieden in Suriname.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

De activiteiten zijn voornamelijk gericht op institutionele versterking, onderhoud en renovaties van de faciliteiten te Raleighvallen, Brownsberg en Babunsanti. De kosten van STINASU die voor het dienstjaar 2026 ten laste van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer worden gebracht zijn als volgt:

Lonen	2.650.000
Vergoedingen STINASU bestuur	150.000
Aanschaf voertuig, brandstof, overige transportkosten	3.000.000
Overige vaste lasten	350.000

Toelichting begrote uitgaven:

1. Lonen personeel:

STINASU beschikt momenteel over zeer beperkte middelen voor personeelsuitgaven. Salarissen worden uitbetaald op basis van het geldende minimum uurloon in Suriname, ongeacht functie of verantwoordelijkheidsniveau. Deze onevenwichtigheid vormt een structureel knelpunt binnen de organisatie en ondermijnt zowel motivatie als duurzame personeelsopbouw. De begroting voorziet in een noodzakelijke aanzet tot het structureel herstel van een eerlijke en functiegerichte beloning, als onderdeel van het bredere institutioneel en financieel herstel van STINASU. Daarnaast is het van belang op te merken dat de salarissen vanaf juni 2025 niet langer gegarandeerd zijn, waardoor het noodzakelijk was de valuta rekening te benutten voor de uitbetaling van salarissen over juni. De vooruitzichten vanaf juli zijn onzeker, en ook de uitbetaling van de vakantie gelden over 2024 en 2025 is momenteel niet realiseerbaar zonder aanvullende middelen.

2. Onderhoud & renovatie faciliteiten (BNP, RV, Babunsanti):

STINASU is verantwoordelijk voor het beheer van onder meer Raleighvallen, Brownsberg Natuurpark en Babunsanti. De faciliteiten op deze locaties zijn echter zwaar verouderd of recent beschadigd:

Raleighvallen is momenteel gesloten vanwege ernstige overstromingen. De volledige site heeft onder water gestaan. Pas nadat het waterpeil voldoende is gezakt, kan gestart worden met een grootschalige schoonmaak en een inschatting van de geleden schade. Er zijn momenteel geen extra middelen beschikbaar voor herstelwerkzaamheden.

Brownsberg Natuurpark is momenteel de enige actieve bron van toeristische inkomsten. Desondanks zijn ook hier de voorzieningen verouderd en onaantrekkelijk voor langer verblijf. De slechte staat van de toegangsweg vormt eveneens een barrière voor een stabiele bezoekersstroom.

Babunsanti kampt met vergelijkbare achterstanden in onderhoud. Ook hier is er dringend behoefte aan renovatie om de site operationeel en veilig te houden voor bezoekers en personeel.

De begrote middelen zijn noodzakelijk voor het herstel en toekomstbestendig maken van deze belangrijke natuurtoeristische infrastructuur.

3. Aanschaf voertuig, brandstof en transportkosten:

STINASU beschikt op dit moment over geen enkel voertuig. Hierdoor is het structureel en frequent bezoeken van de verschillende sites – essentieel voor monitoring, toezicht, begeleiding van activiteiten en technisch onderhoud – nagenoeg onmogelijk.

Er wordt daarom begroot voor de aanschaf van ten minste één 4WD pick-up en dekking van bijbehorende transportkosten.

De kosten voor deze activiteiten bedragen ca. SRD 11.150.000,-. Echter, vanwege het budgetkader kan slechts **SRD 1.345.000,-** opgebracht worden op de begroting voor 2026.

31101 - Transformatie LBB/ NB naar Natuur autoriteit

Doelstelling:

De transformatie van LBB/NB naar een Natuurbeheer Autoriteit beoogt een versnelling en versterking van natuurbeheer in Suriname. De Autoriteit zal verantwoordelijk worden voor beleidsvoorbereiding, ontwikkeling van richtlijnen en effectieve handhaving en toezicht binnen de sector. Daarnaast waarborgt zij een evenwichtige balans tussen natuurbescherming en rationele benutting van natuurlijke hulpbronnen. Ook krijgt de Autoriteit een duidelijke taak in het genereren van inkomsten ter financiering van haar activiteiten.

Wijze van financiering:

De transformatie vereist een juridisch en institutioneel kader dat aansluit bij nationale en internationale verplichtingen. Het huidige juridische raamwerk is onvolledig en deels verouderd. Het financieren van de omzetting van LBB/NB in een Natuur Autoriteit geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De initiële uitgaven hiervoor zijn begroot op code 31101 voor een totaalbedrag van SRD 500.000, - Het betreft een startbedrag voor 2026. Verdere financiering zal nodig zijn in de implementatiefase (2027-2028).

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De transformatie vereist een juridisch en institutioneel kader dat aansluit bij nationale en internationale verplichtingen. Het huidige juridische raamwerk voor milieu- en natuurbeheer is onvolledig en deels verouderd, waardoor effectieve uitvoering wordt belemmerd. Binnen het ASL2-project, reeds opgenomen in de GBB-begroting, is verbeterde wetgeving voor beschermde gebieden opgenomen.

Met assistentie van Conservation International Suriname is een ontwerp-Natuurbeschermingswet (Wet Duurzaam Natuurbeheer) opgesteld en als initiatiefvoorstel ingediend bij De Nationale Assemblée. Deze wet dient echter nog te worden aangepast aan de beleidsprioriteiten van het Ministerie van GBB en afgestemd op de Kaderwet Milieu.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

De Dienst 's Lands Bosbeheer/Natuurbeheer (LBB/NB) is belast met het beheer van beschermde gebieden en wildbeheer in Suriname. Door comptabele beperkingen ondervindt LBB/NB structureel vertraging bij de uitvoering van haar wettelijke taken, zoals de snelle inzet van middelen voor veldoperaties en adequate handhaving in beschermde gebieden.

Het Ministerie van GBB beoogt met programmacode 31101 om LBB/NB te transformeren naar een Natuurbeheer Autoriteit. Deze autoriteit zal meer armslag krijgen om haar taken effectief, efficiënt en professioneel uit te voeren in lijn met internationale verplichtingen.

Vooruitlopend op de instelling van de Natuurbeheer Autoriteit zal LBB/NB reeds in 2026 versterkt worden om haar taken adequaat te blijven uitvoeren. Hierbij is de herziening van de Natuurbeschermingswet, in aansluiting op de Kaderwet Milieu, essentieel.

Activiteit	Omschrijving	Output/Deliverable
1. Doorlichting van LBB	Analyse van huidige structuur, processen en capaciteit	Rapport met aanbevelingen voor transitie
2. Vaststellen Visie, Missie, taken en bevoegdheden van de Natuurbeheer autoriteit	Consultaties en opstellen strategisch document	Strategisch beleidsdocument
3. Vaststellen organisatiestructuur en opstellen functiebeschrijvingen, lonen structuren, statuten, HR en huishoudelijke reglement	Organisatorische inrichtingsdocumenten	Compleet organisatie- en HR-pakket
4. Bepalen investeringsbehoefte en identificeren financieringsmodaliteiten	Kostenraming en donor/financieringsstrategie	Investeringsplan en financieringsstrategie
5. Ontwerpen en aanpassen van relevante wetsproducten	Herziening natuurbeschermwet, jachtwet, wet bosbeheer 1992 en ontwerp nieuwe wetgeving	Concept-wetsproducten en amendementen
6. Formuleren Transformatieplan LBB naar autoriteit	Opstellen draaiboek voor implementatie	Transformatieplan gereed voor besluitvorming

Om het proces van transformatie van LBB/NB naar een Natuurbeheer Autoriteit te bewerkstelligen zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

Op programmacode 31101 wordt een bedrag van **SRD 500.000,-** opgenomen ten behoeve van de uitvoering van bovenstaande activiteiten. Dit betreft een startbedrag voor 2026; verdere financiering zal noodzakelijk zijn in 2027-2028 voor implementatie van de vastgestelde transformatiefases.

De transformatie van LBB/NB naar een Natuurbeheer Autoriteit zal bijdragen aan een versterkt, effectief en toekomstgericht natuurbeheer in Suriname, in lijn met nationale doelstellingen voor biodiversiteitsbehoud en internationale verdragsverplichtingen onder o.a. de Ramsar Conventie, CITES en de Kaderwet Milieu.

31102 - Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrijven

Doelstelling:

Het bestemmen van een geografische locatie voor houtverwerkingsbedrijven zorgt ervoor dat de bedrijven worden gefaciliteerd, bedrijfseconomische voordelen behalen en hun activiteiten ongestoord kunnen uitvoeren. De samenleving zal hierdoor niet gehinderd worden in haar leefgenot.

Wijze van financiering:

Het financieren van de toewijzing geografisch centrum voor houtverwerkingsbedrijven geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 31102 voor een totaalbedrag van **SRD 100.000,-**

Het versterken van de houtverwerkingsindustrie zal i.s.m. met de private sector o.a. middels trainingen gedaan worden, terwijl de financiering ervan op Private Public Partnership methode gedaan moet worden.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De minister ondersteunt elk beleid dat de ruimtelijke ordening van het land bevordert, door haar medewerking te verlenen om gronden te reserveren voor speciale economische zones.

De volgende intensiveringen voor 2026 is begroot:

Momenteel zijn er industriële bedrijven waaronder ook houtverwerkingsbedrijven midden in woonwijken en dat is onwenselijk vanwege milieuoverlast die de omliggende huishoudens ondervinden. Met het programma code 31102 wenst het Ministerie van GBB haar ondersteuning te bieden aan het voornoemde project.

De kosten zijn begroot op programma code 31102 voor een bedrag van **SRD 100.000, =**

31106 - Beheer en Behoud Biodiversiteit

Doelstelling:

Het behouden en beschermen van de biodiversiteit leidt tot veerkrachtigheid van de natuur. Wanneer er voldoende soorten en ecosystemen zijn, kan de natuur veranderingen beter opvangen en de balans tussen mens en natuur behouden.

Wijze van financiering:

De financiering van het Sea Turtle Marine Conservation project geschiedt door het trekken van de middelen uit de fondsen van WWF Guianas. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 31106 voor een totaalbedrag van SRD 587.164,-.

Het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL2) project wordt gefinancierd uit middelen van het Global Environment Facility (GEF-7) fonds. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 31106 voor een totaalbedrag van SRD 35.454.456,43-.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het algemeen beleid is gericht op een beter beheer van onze beschermde en productieve landschappen en duurzaam beheer en gebruik van in het wild levende dieren en planten.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

1. Sea Turtle Marine Conservation Project

De stroperij van schildpadden eieren vormt een zeer ernstige bedreiging voor het voortbestaan van de zeeschildpadden en dat is onwenselijk. Met het Sea Turtle Marine Conservation Project, onder programma

31106 beoogt WWF Guianas het Ministerie van GBB te ondersteunen bij het stabiliseren en behouden van de zeeschildpadden populatie. In dit kader zullen de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

- Monitoring van het aantal nesten van zeeschildpadden te Marowijne (Galibi);
- Effectief beheer en bescherming van zeeschildpadden middels handhaving patrouilles op de stranden en speciale patrouilles o.a. roadblocks;
- Refreshment trainingen voor effectief beheer en bescherming van de zeeschildpadden.

De middelen voor het Sea Turtle Marine Conservation Project zijn begroot voor een bedrag van SRD 587.164,-

2. Strengthening management of protected and productive landscapes in the Surinamese amazon (GEF7/ASL 2 project)

Er vinden illegale activiteiten plaats in beschermde gebieden en deze vormen een bedreiging voor de lokale gemeenschappen en de natuur. Binnen productieve landschappen wordt gedaan aan ongeplande houtkap, wat niet bevorderlijk is voor duurzaam bosbeheer.

De activiteiten die uitgevoerd zullen worden zijn:

- Uitvoeren van capaciteitsbehoefte analyse voor de 4 beschermde gebieden te weten Sipaliwini natuurreservaat, Brinckheuvel natuurreservaat, Centraal Suriname natuurreservaat en Brownsberg natuurpark;
 - Ontwerpen en verkennen van participatieve management regelingen in de 4 beschermde gebieden;
 - Finaliseren van de Code of Practice, Praktische richtlijnen voor duurzaam bosbeheer;
- Het ontwikkelen van de gezaagd hout module binnen het Sustainable Forest Information System Suriname (SFISS) en het verbeteren/aanpassen van de bestaande modules op basis van nieuwe informatie en omstandigheden;
- Bijdrage in het opzetten van een revolving fund voor de private houtsector dan wel het uitvoeren van fondsvorming activiteiten voor de ontwikkeling van de private sector;
 - Een permanent trainingsprogramma over SFM opzetten (trainingscentrum versterken, handleiding en educatief materiaal ontwikkelen);
 - Het bewustzijn van traditionele autoriteiten over SFM vergroten, inclusief mogelijke modellen voor het herinvesteren van inkomsten uit gemeenschapsbossen in verbeterde bestaansmiddelen en diensten;
 - Onderzoek naar NTFP;
 - Ondersteuning van de ontwikkeling van het wettelijk kader voor beheer beschermde gebieden;
 - Ontwikkelen van een nationaal jaguar beschermingsplan (in samenwerking met NGO);
 - Ontwikkelen en implementeren van communicatie- en bewustmaking strategieën en
 - Opzetten van een intersectoraal en sectoroverschrijdend coördinatieplatform voor (technische) advies ondersteuning.

De middelen voor het ASL project voor het jaar 2026 zijn begroot voor een bedrag van ca. SRD 35.454.456,43-.

De totale middelen op programmacode 31106 bedragen SRD 36.041.620,43 afgerond **SRD 36.042.000,-**.

33501 - Grondaankoop

Doelstelling:

Grondaankopen biedt de Staat de mogelijkheid om strategische gebieden (strategisch gelegen gronden) te kopen ten algemenen nut, waaronder ten behoeve van infrastructurele werken, landbouwproefstations, overheidskantoorgebouwen etc. teneinde de ontwikkeling van het land te bevorderen. Ook kan de overheid ter oplossing van maatschappelijke vraagstukken grond aankopen.

Wijze van financiering:

Het financieren van de grondaankopen geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 33501 voor een totaalbedrag van SRD 9.000.000,-.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het grond aankoopbeleid van het Ministerie van GBB wordt allereerst getoetst op de noodzakelijkheid van een aankoop. Teneinde zorgvuldig om te gaan met de aankoop van gronden, worden eerst alle mogelijkheden uitputtend bestudeerd, alvorens er wordt overgegaan tot grondaankopen. Het ministerie beoogt ongestoorde groei en ontwikkeling van de natie, waarbij rechtszekerheid voor alle burgers een essentieel onderdeel is. Het bieden van deze rechtszekerheid kan bijdragen aan een vreedzame en harmonieuze samenleving.

De volgende intensiveringen voor 2026 is begroot:

Occupatie is conform de wet van 30 maart 2015, houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met herziening van het Wetboek van Strafrecht (S.B. 2015 no. 44), strafbaar gesteld in de artikelen 411 en 411a. Echter zijn in diverse gebieden onwettige occupatie gevallen, die ondanks het strafbaar karakter op grond van sociaal-maatschappelijke aspecten nader bekeken moeten worden. Het is zaak om binnen de perken van wet en recht rekening te houden met op de eerste plaats het belang van de rechtmatige eigenaar maar ook de basisrechten van burgers. Met het programma code 3501, wenst het Ministerie van GBB onder andere een sociaal-maatschappelijke oplossing teweeg te brengen in de occupatie problematiek teneinde rust en rechtszekerheid van partijen te waarborgen. Dit doet zij middels het aankopen van de geoccupeerde gronden van de eigenaar of middels compensatie met een ander stuk domeingrond. Door de aankoop van de geoccupeerde gronden keert deze terug in de boezem van de Staat, waarna op grond van de vigerende wetgeving tot uitgifte kan worden overgegaan.

Voor 2026 is een bedrag van **SRD 9.000.000,-** begroot op programmacode 33501. Deze middelen zijn gereserveerd voor gevallen waarbij de Staat vanwege het maatschappelijk belang besluit over te gaan tot grondaankoop. Verder kunnen deze middelen besteed worden ter uitvoering van rechterlijke vonnissen waarbij de Staat veroordeeld is over te gaan tot compensatie van rechthebbenden.

33502 - Verkaveling

Doelstelling:

Het Ministerie van GBB in staat stellen bouwrijpe kavels uit te geven aan elke Surinamer voor hun sociaal-economische welvaart en rechtszekerheid.

Wijze van financiering:

Het financieren van verkaveling geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 33502 voor een totaalbedrag van **SRD 30.000.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het ministerie zal voor 2026 de ontsluiting van reeds uitgegeven overheidsprojecten voortzetten.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

De ontsluiting van ca. 150 ha. grond in diverse districten.

De kosten voor deze activiteiten bedragen ca. SRD 300.000.000,-. Echter, vanwege het budgetkader kan slechts SRD 30.000.000,- opgebracht worden op de begroting voor 2026.

60201 - Transformatie SBB naar autoriteit

Doelstelling:

De transformatie van SBB naar een autoriteit zal zorgdragen dat de ontwikkelingen in de bosbouwsector versneld worden aangepakt en Suriname als volwaardige speler kan meedingen op de internationale houtmarkt, maar ook dat de potentie van de Surinaamse bossen wordt geoptimaliseerd op een duurzame manier. Verder krijgt SBB als autoriteit meer armslag om gedegen sturing te geven aan de bosbouwsector. De sector wordt voorbereid op de laatste technologische en industriële ontwikkelingen binnen de

internationale houtsector, zodat de positie van Suriname steeds verbeterd als ook om de potentie van forest carbon credits te benutten door de toepassing van duurzame bosbeheer.

Wijze van financiering:

Het financieren van de omzetting van SBB in een autoriteit geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De totale uitgaven hiervoor zijn begroot op SRD 2.700.000, waarvan voor het jaar 2026 hiervoor begroot op code 60201 voor een bedrag van ca. **SRD 480.000-.**

Beleidsintensiveringen voor 2026:

De minister stimuleert specifieke beleidsonderwerpen met betrekking tot de instituten die onder haar ressorteren middels subsidie, versterking van de instituten en regelmatig overleg.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

De SBB is een stichting en deze rechtsvorm heeft wat beperkingen, die vertragend werken op uitvoering van de taken waarmee de SBB belast is. Dit is onwenselijk vanwege de steeds grotere achterstanden in de ontwikkelingen in de bosbouwsector die Suriname oploopt met de rest van de wereld en het mislopen van forest carbon credits voor onze bossen. Met het programma code 60201 wil het Ministerie van GBB de SBB een sterkere rechtsvorm geven, waardoor zij meer armslag krijgt om haar taken in de volledige diepte uit te voeren, op een effectieve en efficiënte wijze en op een aanneembaar tempo met gebruikmaking van de modernste technologie. Bij uitstek is het omzetten van SBB in een autoriteit. Vooruitlopend op de instelling van de Bosbouw Autoriteit zal de SBB versterkt worden om haar taken adequaat uit te voeren zodat o.a. de controle op de houtkap en houtexport te verbeteren.

Om het proces van transformatie van SBB naar een autoriteit te bewerkstelligen zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Het doorlichten van de Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB);
- Het vaststellen van de Visie en Missie alsook de taken en bevoegdheden van SBB;
- Het vaststellen de organisatiestructuur, het maken van functiebeschrijving, loonstructuren, statuten, Huishoudelijke reglement, procedures;
- Het vaststellen van de nodige investeringen en identificeren van de financieringsmodaliteiten;
- Ontwerpen van nieuwe wetsproducten alsook het aanpassen/wijzigen van de huidige Wet en regelgeving zoals de Wet Bosbeheer 1992, andere relevante wetten;
- Het ontwerpen van wet en regelgeving voor de instelling Bosbouw Autoriteit.
- Formuleren van een plan/draaiboek voor het omzetten van SBB naar een autoriteit.

De totale uitgaven voor deze activiteiten zijn begroot op SRD 2.700.000. In 2026 zal op programmacode 60201 een bedrag van ca. **SRD 480.000,** - opgenomen ten behoeve van de activiteiten.

60202 - Institutionele versterking

Doelstelling:

Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden is versterkt, op basis van een integrale aanpak van grondbeleid en bosbeheer ontwikkelingen.

Wijze van financiering:

Het financieren van institutionele versterking geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 60202 voor een totaalbedrag van **SRD 300.000,** -

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het Onderdirectoraat Grondbeleid is verantwoordelijk voor het uitstippelen van het grondbeleid en de uitvoering daarvan. Doordat er in de loop der jaren een grote achterstand is ontstaan in de afhandeling van de diverse categorieën verzoeken, worden er specifieke en doelgerichte beleidsinstrumenten ontwikkeld om deze problematiek aan te pakken.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

- De achterstand in de afhandeling van verzoeken betreffende overdracht van de zakelijke rechten Grondhuur en Erfpacht blijft toenemen. Het niet binnen redelijke termijn afhandelen van deze verzoeken brengt diverse ongewenste sociaal- maatschappelijke consequenties met zich mee voor de burgerij. Deze situatie is onwenselijk en is het noodzakelijk om middels speciale projecten de achterstand in te lopen. Met het programma code 60202 institutionele versterking grondbeleid, wenst het Ministerie van GBB de achterstand versneld in te lopen. Dit doet zij door het technisch personeel uit te breiden, bij te scholen en praktisch te begeleiden, zodat stagnerende factoren binnen het proces van gronduitgifte zoveel als mogelijk worden geëlimineerd en de dienstverlening aanzienlijk wordt verbeterd. Daarom wordt onverkort doorgegaan met het upgraden van het personeel dat werkzaam is binnen de gronduitgifte. De vierde lichting van het trainingsprogramma “On the Job training voor Grondadministratie, Registratie en Inspectie” zal worden voortgezet. Daarnaast zullen er gerichte workshops worden georganiseerd voor medewerkers van wie de werkzaamheden direct worden beïnvloed door de veranderingen in het nieuwe BW. Deze workshops zijn bedoeld om hun kennis en vaardigheden aan te scherpen en hen optimaal voor te bereiden op de praktische toepassing van de nieuwe regelgeving. De kosten voor deze activiteiten bedragen ca. **SRD 300.000,-**.

61214 - Rechterlijke Vonnissen

Doelstelling:

Het Ministerie van GBB in staat stellen om uitvoering te geven aan rechterlijke vonnissen met financiële consequenties.

Wijze van financiering:

Het financieren van vonnissen geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. Hiervoor is op code 61214 een bedrag van SRD 23.000.000,- begroot.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Het ministerie streeft ernaar uitvoering te geven aan rechterlijke vonnissen die financiële lasten met zich meebrengen.

De volgende intensiveringen voor 2026 zijn begroot:

De uitbetaling van ca. 25 vonnissen met financiële consequenties bedragen circa. SRD 128.000.000,-. Hiervan vertegenwoordigen de meest urgente vonnissen een bedrag van circa SRD 55.000.000,-. Vanwege het geldende budgetkader kan in de begroting voor 2026 echter slechts **SRD 23.000.000,-** worden opgenomen.

92004 - Contributies GBB

Doelstelling:

Het lidmaatschap behouden van RAMSAR, CITES en ITTO zodat Suriname continu geïnformeerd blijft over de regels m.b.t. de internationale wildhandel, wetlands, duurzaam bosbeheer en ecologische systemen. Ook bieden deze organisaties ondersteuning voor het uitvoeren van projecten voor capaciteitsopbouw en -versterking.

Wijze van financiering:

De contributie betalingen RAMSAR, CITES en ITTO bedraagt in 2026 totaal ca. **SRD 1.306.000** en zal betaald worden uit de begroting van het ministerie.

Programma: 172 Directoraat Grondbeleid en Bosbeheer

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
60202 Institutionele Versterking	Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden is versterkt, op basis van een integrale aanpak van grondbeleid.	On The Job Training voor “Grondadministratie, Registratie en Inspectie”: - Start Lichting I, periode 02 oktober 2023-19 maart 2024; - De volgende vakken zijn afgerond: Inleiding recht, Domaniale wetgeving, Nederlands Schriftelijk Rapporteren en Stedenbouwkundige wet. start van de vakken Inleiding Landmeetkunde en Onderzoekstechnieken.	- Eerste en tweede lichting technisch personeel getraind - Plan van aanpak voor inzet van deze lichtingen voor inlopen achterstand in afhandeling van verzoeken betreffende overdracht van de zakelijke rechten Grondhuur en Erfpacht - Versnelde aanpak van afhandeling van overdrachtsverzoeken - Verbeterde communicatie omtrent het proces van overdracht. - Verbeterde kwaliteit en kwantiteit van grond inspectierapporten en beschikkingen.	- Het technisch personeel inclusief 3e tevens laatste lichting bij het onderdirectoraat Grondbeleid is getraind. - Achterstand voor minimaal 50% ingelopen. - Verzoeken voor overdracht zakelijke rechten Grondhuur en erfpacht worden binnen redelijke termijn afgehandeld.
10966 Stinasu	Stinasu geeft educatie, stimuleert, faciliteert en oefent ecotoerisme en wetenschappelijk onderzoek uit in de beschermde gebieden met het als doel bescherming en behoud van onze natuur	De onderzoekers J. Ledogar en M. Norconck hebben hun onderzoek te Brownsberg, dat zij om de 10 jaren doen, geëvalueerd en afgerond.	- Start gemaakt met de renovaties van de faciliteiten van de locaties te Raleighvallen en Brownsberg. - Er zijn middelen gecreëerd om de exploitatiekosten te dekken.	- Er is een onderhoudsplan voor Raleighvallen en Brownsberg - Onderhoud geschiedt op basis van het onderhoudsplan. - Er zijn geüpdate richtlijnen voor wetenschappelijk onderzoek de beschermde gebieden.
60201 Transformatie SBB naar autoriteit	De transformatie van SBB naar een autoriteit zal zorgdragen dat de ontwikkelingen in de bosbouwsector versneld worden aangepakt en Suriname als volwaardige speler kan meedingen op de internationale houtmarkt, maar ook dat de potentie van de Surinaamse bossen wordt geoptimaliseerd op een duurzame manier.	- In 2023 is het proces ingezet om een werkgroep in te stellen om de voorbereidingen te treffen. - Er is een budget gealloceerd om de transitie voor te bereiden.	- Er is draagvlak voor de transformatie van SBB naar een autoriteit. - Er is een plan van aanpak voor de transformatie van SBB naar een autoriteit.	- SBB is getransformeerd naar een autoriteit. - De Autoriteit heeft armslag om haar taken in de volledige diepte uit te voeren, op een effectieve en efficiënte wijze en op een aanneembaar tempo met gebruikmaking van de modernste technologie.

Code 31101 Transformatie LBB/NB naar Natuur Autoriteit	De transformatie van LBB/NB naar een Natuurbeheer Autoriteit beoogt een versnelling en versterking van natuurbeheer in Suriname. De Autoriteit zal verantwoordelijk worden voor beleidsvoorbereiding, ontwikkeling van richtlijnen en effectieve handhaving en toezicht binnen de sector. Daarnaast waarborgt zij een evenwichtige balans tussen natuurbescherming en rationele benutting van natuurlijke hulpbronnen. Ook krijgt de Autoriteit een duidelijke taak in het genereren van inkomsten ter financiering van haar activiteiten.	NVT	NVT	1. Concept Wet Duurzaam Natuurbeheer aangenomen door de DNA, waarbij de Natuurbeheer Autoriteit is ingesteld. 2. Versterkte institutionele basis voor natuurbeheer Er is een uitgebreide doorlichting van LBB/NB uitgevoerd, resulterend in een helder inzicht in de huidige structuur, processen en capaciteiten van de dienst, inclusief aanbevelingen ter voorbereiding op de transitie naar een Natuurbeheer Autoriteit. 3.. Strategische koersbepaling voor de Natuurbeheer Autoriteit De visie, missie, taken en bevoegdheden van de nieuwe autoriteit zijn vastgesteld en vastgelegd in een goedgekeurd strategisch beleidsdocument, waardoor duidelijke richting is gecreëerd voor de toekomstige organisatie. 4. Opzet van een robuuste organisatiestructuur Er is een complete organisatiestructuur ontwikkeld, inclusief functiebeschrijvingen, loonstructuren, statuten, HR-beleid en een huishoudelijk reglement, waarmee de juridische en administratieve grondslag voor de autoriteit is gelegd. 5.Inzicht in financiële en investeringsbehoeften Een gedetailleerd investeringsplan en financieringsstrategie zijn opgesteld, waarin de benodigde middelen en mogelijke financieringsmodaliteiten voor de operationalisering van de Natuurbeheer Autoriteit zijn vastgelegd. 6. Gmoderniseerd wettelijk kader voor natuurbeheer Concept-wetsproducten en amendementen voor de herziening van de Natuurbeschermingswet, Jachtwet en Wet Bosbeheer 1992 zijn afgerond en voorbereid voor indiening en goedkeuring, met als doel een juridisch kader

				dat aansluit bij internationale standaarden en nationale ambities. 7. Transformatieplan gereed voor besluitvorming en implementatie 8. Een volledig draaiboek voor de transformatie van LBB naar de Natuurbeheer Autoriteit is opgesteld, waarmee een gefaseerde en gestructureerde implementatie in 2027 en verder mogelijk wordt.
31102 Toewijzing Geografisch centrum voor houtverwerkingsbedrijven	Het bestemmen van een geografische locatie voor houtverwerkingsbedrijven zorgt ervoor dat de bedrijven worden gefaciliteerd, bedrijfseconomische voordeel kunnen behalen en hun activiteiten ongestoord kunnen uitvoeren.	De potentiële gebieden zijn geïdentificeerd. De President heeft een cluster van Ministers olv Min ROM aangewezen om de adviezen die in het rapport van de Presidentiële "Taskforce Transformatie en Ordening Houtsector" te implementeren.	Er zijn gebieden geïdentificeerd te weten: Paramaribo, Moengo, Nickerie, Coppenamepunt, Saramaccakanaal, Saramaccarivier/weg naar Apoera (Moeroekreek) en Brokopondo die kunnen dienen als geografisch centrum voor houtverwerkingsbedrijven. De keuze is gemaakt voor het gebied waar het geografisch centrum zal komen.	Er is een geografisch centrum met randvoorwaarden zoals nutsvoorzieningen en havens voor houtverwerkingsbedrijven.
31104 – Adaptatie en Mitigatie Effecten Klimaatverandering	Het doel van dit programma is Suriname te ondersteunen bij de aanpassing aan de belangrijkste gevolgen van klimaatverandering, door het beheer van watervoorraden en kust ecosystemen te verbeteren op een zodanige wijze, die het welzijn van in de kustvlakte wonende gemeenschappen vergroten. Het project dat onder dit programma valt is: -het GCCA+ project, welk in 2024 is afgerond.	Financiering voor de implementatie van de management plannen voor de MUMAs Bigi Pan en Noord-Coronie (zie donormiddelen van de Europese Unie), waaronder enforcement en monitoringsactiviteiten. Instelling van 2 overlegcommissies voor het Bigi Pan Beheersgebied en het Noord-Coronie Beheersgebied. Aanvang gemaakt met de opzet van een NB Controle post te Burnside; Concept Districtsverordening opgesteld met betrekking tot bestemmingsheffing voor Bigi Pan Gebied.	1. Governance en wetgeving - De overlegcommissies voor Bigi Pan en Noord Coronie functioneren als actieve partners in co-management en zijn betrokken bij de uitvoering van beheeractiviteiten. - De concept Districtsverordening voor bestemmingsheffing in het Bigi Pan gebied is gefinaliseerd en ter goedkeuring doorgeleid naar de Staatsraad en het Parlement. 2. Enforcement en infrastructuur - De NB Controle post te Burnside is	1. Implementatie van de Districtsverordening Bigi Pan → De districtsverordening voor het Bigi Pan gebied is na goedkeuring door Parlement operationeel gemaakt, met bijbehorende uitvoeringsbesluiten en tariefstructuren. 2. Duurzame financieringsmechanismen voor beheergebieden → Er is een werkend bestemmingsheffing- en inkomstenmechanisme opgezet voor Bigi Pan en Noord-Coronie, ter ondersteuning van beheer, enforcement en lokale ontwikkeling. 3. Versterkte governance en participatie → De overlegcommissies

		- Voorbereidingen gestart voor operationeel en ondersteunt versterkt toezicht en monitoring in Bigi Pan. - De sleepheiling in Bigi Pan is gerenoveerd, waardoor de operationele capaciteit van controlevaartuigen is verbeterd. 3.Capaciteitsopbouw en educatie -Het natuurtechnisch deel van de aspirant jachtopzienersopleiding is afgerond, waardoor xx nieuwe opzieners beschikbaar zijn voor inzet in veldbeheer en handhaving. - Er is een strategisch communicatie- en bewustwordingsplan opgesteld voor de educatiesectie van LBB/Natuurbeheer. 4. Biodiversiteit en community impact - Illegale activiteiten in Bigi Pan en Noord Coronie MUMA zijn afgenomen als resultaat van intensieve enforcement en monitoring. - Bewustwording over kustvogels, wetlands en mangrovebehoud is toegenomen bij scholieren en gemeenschappen in Nickerie en Coronie, met educatie- en outreachsessies uitgevoerd. 5.Klimaatadaptatie - Een finaal rapport met aanbevelingen om de negatieve gevolgen van klimaatverandering op de kustecosystemen te beperken is opgeleverd en beschikbaar gesteld voor beleidsintegratie.	functioneren als actieve co-management structuren met duidelijke rollen, verantwoordelijkheden en jaarplannen, en dragen bij aan gedeeld beheer. 4. Geïntegreerde enforcement en monitoring → De NB Controle post te Burnside is volledig uitgerust en functioneert als regionale hub voor toezicht, monitoring en data-analyse van Bigi Pan en Noord-Coronie. 5. Vergrootte kennis en bewustwording in gemeenschappen → Educatie- en bewustwordingsprogramma's zijn uitgevoerd in Nickerie en Coronie, met als resultaat verhoogde kennis bij scholieren en gemeenschappen over klimaatadaptatie, mangrovebehoud en wetland eco-systemen. 6. Capaciteitsopbouw en personeelontwikkeling → De aspirant-jachtopzienersopleiding opzieners zijn ingezet ter versterking van de veldcapaciteit. 7.Klimaatadaptatieaanbeveling en geïntegreerd in beleid → Aanbevelingen uit het finale klimaatadaptatierapport zijn geïntegreerd in beleidsplannen van LBB/Natuurbeheer en districtsontwikkeling.

31106 – Behoud en Bescherming Biodiversiteit	Het behouden en beschermen van de biodiversiteit leidt tot veerkrachtigheid van de natuur. Wanneer er voldoende soorten en ecosystemen zijn, kan de natuur veranderingen beter opvangen en de balans tussen mens en natuur behouden. In dit programma vallen de volgende projecten: - Het Sea Turtle Marine Conservation project. - Het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL 2) project	<u>Het Sea Turtle monitoring project (STMP):</u> - Vermindering van de stroperij, - Groei van bewustwording middels bewustwordingsactiviteiten voor de gemeenschap, groei in zeeschildpadden beschermingspartners.	STMP - Targets voor het Stabiliseren en behouden van de zeeschildpadden populatie zijn gehaald. ASL 2 project Resultaat 1: Verhoogde beheereffectiviteit van beschermde gebieden in de doelgebieden door functionele co-beheer modaliteiten en het creëren van duurzame alternatieve bestaansmiddelen voor lokale gemeenschappen. Uitkomst 1.1: Capaciteit versterking beheer beschermde gebieden Uitkomst 1.2: Verbeterde dienstverlening Brownsberg Natuurpark (BNP) Uitkomst 1.3: Gemeenschapsinclusief natuurlijk toerisme initiatieven gedemonstreerd in beschermde doelgebieden Uitkomst 1.4: Protocol voor participatief herstel van gedegradeerde en ontboste gebieden in en rond beschermde gebieden ontwikkeld en geïmplementeerd op demonstratieschaal nabij BNP Resultaat 2: Duurzaam gebruik van	STMP - De zeeschildpadden populatie gestabiliseerd. ASL 2 project Resultaat 1: Voortzetting van rehabilitatie-activiteiten in Brownsberg Natuurpark, met name: • Rehabilitatie van oude mijngebieden in BNP (doorlopend). Resultaat 2: Versterking van duurzame bosbeheerpraktijken en gemeenschapsontwikkeling: • Voortzetting van CMRV-grant (ACT) voor community-based monitoring (doorlopend). • Community grants voor NTFPs/SFM/agroforestry. Resultaat 3: Bevordering van cultureel en gemeenschapsinclusief toerisme: • Iniri grant voor kunst- en ambachtstrainingen in Coeroeni/Paroe Landscape (doorlopend). • Verbetering van faciliteiten van 4 lodges in Boven-Suriname River (voortgezet via LBS grant).

			bosbronnen verbeterd in productieve landschappen door middel van genderinclusieve, participatieve en geïntegreerde benaderingen. Uitkomst 2.1: Participatieve duurzame bosbeheerpraktijken gefaciliteerd ter ondersteuning van duurzame bosbouw en versterking van de bestaansmiddelen Uitkomst 2.2: Belangrijke waardeketens voor hout en niet-hout bosproducten Uitkomst 2.3: Versterkte capaciteit van gemeenschappen in bosbeheer monitoring, rapportage en verificatie Uitkomst 2.4: Agroforestry-systemen gedemonstreerd op gedegradeerde gronden ter bevordering van het gebruik van lokale variëteiten, diversificatie van bestaansmiddelen en ontwikkeling van toeleveringsketens Resultaat 3: Verbeterd milieubeheer met versterkte instituten, participatieve ruimtelijke ordening en governance-overeenkomsten, en verbeterd beleid voor duurzaam bosbeheer in beschermde en productieve landschappen. Uitkomst 3.1: Verbeterd juridisch kader voor beheer van productieve	Resultaat 4: Versterking van capaciteiten en governance: • Training Matawai rangers via ACT Grant (doorlopend). • BGA gender training

			landschappen op nationaal niveau Uitkomst 3.2: Codes of practice voor natuurtoerisme en duurzaam bosbeheer (SFM) ontwikkeld en verspreid Uitkomst 3.3: Een jaguarbeschermingsplan is ontwikkeld en prioritaire acties worden uitgevoerd Uitkomst 3.4: Participatieve landschapsevaluatie voor Coeroeni/Paroe landschap uitgevoerd Uitkomst 3.5: Participatief landgebruikplan voor Coeroeni/Paroe landschap ontwikkeld en opgenomen in nationale planningskaders Uitkomst 3.6: Verbeterde capaciteiten voor participatief beheer van beschermde en productieve landschappen Uitkomst 3.7: SMIN versterkt door introductie van een SMART-systeem voor verbeterd beheer Uitkomst 3.8: Logtracking-systeem geüpdatet met uitgebreide opname van houtverwerking Resultaat 4: Vergroot algemeen bewustzijn over het belang van Amazone-ecosysteemdiensten en versterkte capaciteit om deze duurzaam te beheren, onder overheidsinstanties,	

			milieuprofessionals en het algemene publiek. Uitkomst 4.1: Kennisbeheer- en bewustwordingsstrategie ontwikkeld en geïmplementeerd Uitkomst 4.2: Project monitoring en evaluatie uitgevoerd en sectoroverstijgende adviserende ondersteuning geboden Uitkomst 4.3: Regionale samenwerking en gedeeld leren gefaciliteerd via Zuid-Zuid samenwerking en grensoverschrijdende uitwisselingen	
92004 Contributies GBB	Het lidmaatschap behouden van RAMSAR, CITES, INBAR en ITTO zodat Suriname continu geïnformeerd blijft over de regels m.b.t. de internationale wildhandel, wetlands, duurzaam bosbeheer en ecologische systemen.	Contributie RAMSAR en CITES zijn betaald middels financiering van Suriname Conservation Foundation.	- Contributie betaling RAMSAR en CITES op schema. - Contributie INBAR volledig betaald - Contributie ITTO is deels betaald.	- Contributie RAMSAR en CITES op schema. - ITTO nog niet volledig betaald
35501. Grondaankoop	Grondaankopen biedt de Staat de mogelijkheid om strategische gebieden (strategisch gelegen gronden) te kopen ten algemene nutte, waaronder behoefte van infrastructurele werken, landbouwproefstation overheidskantoor gebouwen teneinde de ontwikkeling van het land te bevorderen.	Perceelland aangekocht bij Stg. Sanggraam, - met al hetgeen daarop staat- groot zes hectare, acht are en vier en dertig centiare (6.083 ha.), gelegen aan het Saramaccakanaal in het district Wanica, aangeduid op de kaart van de landmeter in Suriname Ir. E.S. Devid d.d. 09 februari 1972 met de letters DCGE en deel uitmakende van het perceel land als Afdeling Pad van Wanica West, Sectie Duisburg en Onverwacht nummer 177 (Sunny Point) met Perceel Identificatienummer KS-2258-2306 (Stratenregister 59988) in bezit van de Staat. -De Staat reikt Bereidverklaringen uit aan ca. 150 begunstigden in bovenstaand gebied	- Koop/verkoopovereenkomst afgesloten in lopende zaak betreffende het perceel land, groot van 1.8523 ha., gelegen in het district Paramaribo aan de Geertruidenweg bekend als No. 87 van de grond. - ca. huishoudens krijgen rechtszekerheid op de grond. - De aankoop van het perceel land met al hetgeen daarop staat, groot 4,9357 ha, in plaats van 4,92 ha, gelegen in het district	- De aankoop van perceel land en compensatie van begunstigden die voortvloeien uit rechterlijke vonnissen.

			Wanica ten noorden van de Mohamed Rashid Pierkhanweg, nader aangeduid op de uitmeting kaart van de beëdigde landmeter Ashwin D. Gayadin BSc. d.d.17 april 2024 met de letters AEFB (C1664 /4227, stratenregister No. 17999) is afgehandeld	
35502 Verkaveling	De gemeenschap te voorzien van bouwrijpe kavels voor meer rechtszekerheid op weg naar groei, ontwikkeling, welvaart en welzijn.	NVT	Ontbossing van het project Richelieu (.....ha.)	ha. van het Project Richelieu is bouwrijp.
35503 Grondconversie	middels overdracht domeingrond in eigendom wil de staat de zakelijke gerechtigden in de gelegenheid stellen, de uitgegeven gronden in grondhuur en erfpacht tot en met een oppervlakte van 10.000 m ² te kopen.	• Besluit grondconversie 2023 is afgekondigd d.d. 31 oktober 2023 SB 2023 no. 159. • Bij het presidentieel besluit is de conversie-unit op 01 november 2023 ingesteld. • Website grondconversie is gelanceerd op 10 november 2023, waarbij belanghebbenden online het verzoek tot conversie kan indienen.	c.a. 24000 conversie beschikkingen zijn getekend	c.a. 24000 conversie beschikkingen zijn getekend.
61214 Rechterlijke Vonnissen	Het Ministerie van GBB in staat stellen om uitvoering te geven aan rechterlijke vonnissen met financiële consequenties.	N.V.T.	N.V.T.	Een deel van de meest urgente rechterlijke vonnissen uit te voeren.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	272.417	272.416	272.416	272.416
52	Donormiddelen	0	0	36.042	36.041	36.041	36.041
52213	WWF Guianas	0	0	587	587	587	587
52214	Global Environmental Fund (GEF 7)	0	0	35.455	35.454	35.454	35.454
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	236.375	236.375	236.375	236.375
53017	Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur	0	0	63.000	63.000	63.000	63.000
53303	Retributie op hout	0	0	375	375	375	375
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	3.000	3.000	3.000	3.000
53509	Grondconversie	0	0	170.000	170.000	170.000	170.000

Toelichting:

Donormiddelen

52213 - WWF Guianas

Het Sea Turtle monitoring project; heeft als doel om in 2026, stabiele populaties van de Aitkanti, Krapé en Warana zeeschildpadden op de legstranden te Marowijne (Galibi) en Commewijne (Braamspunt) te hebben. Hierbij worden middels monitoring- en handhavingsactiviteiten data verzameld over de zeeschildpadden nesten die gelegd en gestroopt zijn en zal controle op naleving van de Natuurbeschermingswet en Jachtwet plaatsvinden. In het jaar 2026 wordt een bedrag van **SRD 587.000,-** door WWF Guianas beschikbaar gesteld voor genoemd project.

52214 - Global Environmental Fund (GEF 7)

Het doel van het Strengthening management of protected and productive landscapes in the Surinamese amazon (ASL2 project) is het verzekeren van een rechtvaardig beheer van de beschermde en productieve landschappen van Suriname door middel van geïntegreerde benaderingen die wederzijds ondersteunende instandhouding en voordelen voor duurzaam levensonderhoud opleveren. Het Global Environmental Fund (GEF 7) stelt in 2026 een bedrag van SRD 35.454.456,43-. beschikbaar voor de financiering van het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL 2) project.

Het geraamd bedrag op code 52212 voor het dienstjaar 2025 bedraagt in totaal SRD 35.454.456,43- afgerond **SRD35.455.000,-**.

Niet-Belastingmiddelen

53017 - Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur

De inningen uit hoofde van landtaxen, akkergelden, huren, erfpachten, recognities en grondhuur 2026 zijn geraamd op **SRD 63.000.000, -**. De middelen zijn bedoeld voor niet ontsloten- en nieuwe overheidsverkavelingsprojecten en voor reserveringen t.b.v. speciale overheidsbestedingen. Dit kan echter pas nadat de regering het beleid heeft geformuleerd en De Nationale Assemblee daar akkoord voor geeft. De extra opgehaalde middelen komen ten gunste van de staatskas.

53303 - Retributie op hout

De inningen uit hoofde van retributie (inclusief keuring lonen, concessierechten, exploitatievergoeding) op hout 2026 zijn geraamd op SRD 197.875.100, -. Hiervan zal een bedrag van SRD 197.500.000, - aangewend worden voor de operationele kosten van SBB. Het resterend bedrag ad **SRD375.000, -** zal in Staatskas gestort worden. De geprognostiseerde rondhout productie voor het jaar 2026 bedraagt 450.000 m3. Met het ingezette proces om geleidelijk rondhout af te bouwen en lokale houtverwerking te stimuleren zullen meer houtproducten met toegevoegde waarde worden afgezet op de lokale - en exportmarkt. Dit gaat leiden tot verhoogde deviezen generering en werkgelegenheid creatie. De opgehaalde middelen komen ten gunste van de staatskas. Deze middelen kunnen vervolgens worden ingezet voor beleid ten aanzien van de negatieve gevolgen van de bosbouw op o.a. het leefmilieu van de inheemse en marron gemeenschappen te compenseren, de capaciteit te versterken in houtexploitatie en houtverwerking, infrastructuur te onderhouden. Dit kan echter pas nadat de regering het beleid heeft geformuleerd en De Nationale Assemblee daar akkoord voor geeft.

Los van de inkomsten voor de overheid uit de retributie op hout ontvangt de overheid ook inkomsten uit de exportheffingen, loon- en inkomstenbelastingen uit de bosbouwsector die niet geadministreerd worden door de SBB maar door andere instanties.

Toelichting op de afgenomen inkomsten

De inkomsten zijn t.o.v. 2025 afgenomen vanwege o.a.:

- de dalende wereldmarktprijs;
- de internationale ontwikkelingen, waaronder de oorlogen;
- de verhoogde bosbouw tarieven hebben invloed op de productiekosten en
- de afstanden van de productie gebieden die groter zijn geworden en de slechte infrastructuur.

Door deze redenen komt Suriname in een minder concurrentiële positie te zitten.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/ vergoedingen

De inningen uit hoofde van diverse niet belastingontvangsten zijn geraamd op **SRD 3.000.000, -**. Deze zijn de Niet belastingontvangsten voor onder meer wildlife export quota die bedoeld zijn voor de dienstverlening; administratie, controle en inspectie voor de invoer, aanvoer en de wederuitvoer van in het wild voorkomende dieren, planten en bloemen, alsmede delen of producten daarvan inclusief eieren vanwege de dienst 's Lands Bosbeheer.

53509 - Grondconversie

Middels overdracht domeingrond in eigendom wil de staat de zakelijke gerechtigden in de gelegenheid stellen, de uitgegeven gronden in grondhuur en erfpacht tot en met een oppervlakte van 2 ha. te kopen. Voor het dienstjaar 2026 zijn de verwachte opbrengsten voor de grondconversie een bedrag van **SRD 170.000.000,-**

Titel IV : Parastatalen

Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)

De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB) functioneert als technische werkarm van het Ministerie Grondbeleid en Bosbeheer (GBB) en heeft tot doel het bevorderen van een duurzame, optimale benutting van de bossen van Suriname in het algemeen en voor de houtproductie bestemde bossen in het bijzonder door toepassing van de in de Wet Bosbeheer 1992 en andere relevante wet- en regelgeving daartoe gegeven richtlijnen.

Het Sustainable Forestry Information System Suriname (SFISS) is niet alleen opgezet als onderdeel van het Nationaal Bosmonitoringsysteem (NFMS) gecoördineerd door de Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB), maar ook als een participatie multi-stakeholder proces binnen de bosbouwsector met en voor de private, publieke sector en de lokale gemeenschappen. SFISS draagt bij aan efficiëntie en is een instrument om de actoren te stimuleren om aan duurzaam bosbeheer te (blijven) doen.

SBB heeft een personeelsbestand van 300 medewerkers bestaande uit:

De operationele kosten van de SBB die voor het dienstjaar 2026 ten laste van het Ministerie van GBB worden voorzien, bedragen als volgt:

Omschrijving	Totaal
Personeelskosten	157.000.000
Lonen en Toelagen	
Medische kosten	
Bedrijfskleding en schoeisel	
Trainingen	
Overige personeelskosten	
Huisvestingskosten	7.000.000
Huur van gebouwen	
Onderhoud gebouwen en terreinen	
Nutsvoorzieningen	
Bewaking	
Overige huisvestingskosten	
Transportkosten	11.000.000
Brandstof	
Onderhoud voertuigen	
Assurantie voertuigen	
Overige kosten transportmiddelen	
Administratie kosten	6.000.000
Kantoorbehoeften	
Vakliteratuur	
Printkosten	
Onderhoud netwerk en apparatuur	
Algemene kosten	6.500.000
Telefoon en internet	
Consultancy en accountantskosten	
Overige algemene kosten	
Overige exploitatiekosten	2.000.000
Buitenlandse dienstreizen	
Reparatie en veldcontrole	
Onderhoud overige inventaris	
Inventariskosten	8.000.000
Voertuigen	
ICT software en hardware	
Kantoormeubilair	
Veld apparatuur (meet apparatuur)	
Totaal exploitatie kosten	197.500.000

Toelichting tabel

De investeringen betreffen:

- De aanschafwaarde van de nieuwe veldposten en het Hoofdkantoor (jaarlijkse aflossing middels bankfinanciering)
- Renovatie veldposten
- De aanschaf van ICT-apparatuur alsook software
- Aanschaf meubilair
- Aanschaf veld attributen (stempel hamers, meetapparatuur, etc.)

De crediteuren betreffen:

- De aflossingen aan de bank, betrekking hebbende op de gepleegde investeringen in de aanschaf van transportmiddelen bij CKC Motors Company N.V. en Fernandes Autohandel N.V.
- Bij de lonen en salarissen is rekening gehouden met capaciteitsversterking en 10% loonsverhoging evenals bevorderingen van het personeel.
- De exploitatiekosten zijn toegenomen t.o.v 2025, vanwege:

De begroting 2026 is gemaakt op basis van de realisatie van 2024 welke SRD 176 miljoen bedraagt voor de kosten en SRD 162 miljoen voor de inkomsten. Ook is meegenomen de halfjaarlijkse realisatie van 2025 welke is geëxtrapoleerd voor het hele jaar. Bij de personeelskosten in 2026 is rekening gehouden met 10% salarisverhoging conform CAO.

Het is van belang dat mede in acht wordt genomen, dat de SBB door middel van haar werkzaamheden inkomsten genereert ten behoeve van de staatskas. Deze ontvangsten betreffen:

- Directe inkomsten uit de bosexploitatie m.n. retributie op hout gewonnen op domeingrond waarop er (houtkap)rechten krachtens de Wet Bosbeheer zijn verleend en terreinen zoals grondhuur en erfpacht waarop er commerciële hout benutting wordt ontplooid.
- Het jaarlijks verschuldigde concessierecht op terreinen waarop het concessierecht is verleend.
- De jaarlijks verschuldigde exploitatievergoeding voor domeingrond waarop een exploitatievergunning is verleend.
- De keuring lonen, voor het keuren van hout bij export.

Een goed functionerende SBB is van wezenlijk belang voor het garanderen van de inkomsten zoals hierboven aangehaald. Indien de SBB zich niet van haar taken zou kunnen kwijten, zou zulks de export van hout ernstig kunnen stagneren, omdat de SBB bij de geldende procedures die in samenwerking met de Dienst der Invoerrechten en Accijnzen worden uitgevoerd, een essentiële rol vervult. De SBB stelt de ingeladen hoeveelheden hout vast en registreert daarnaast de klassen waarin het betreffende hout valt om vervolgens de vaststelling van de waarde daarvan te bepalen waaruit uiteindelijk het verschuldigde uitvoerrecht voortvloeit. Tevens is een verklaring van de SBB vereist om aan te tonen of het te exporteren hout al of niet op verantwoorde, duurzame wijze geproduceerd is.

De inning van het concessierecht is een voorname taak van de SBB. Zij controleert of er sprake is van eventuele achterstanden, hierdoor kan de SBB een drukmiddel toepassen om voldoening van deze verplichting af te dwingen.

De SBB houdt tevens de verschuldigde retributies bij en treft dienovereenkomstig maatregelen die ertoe moeten leiden dat de vereiste afdrachten alsnog worden voldaan. Kortom, door de activiteiten van de SBB, zoals de controle en monitoring op houtkapactiviteiten, levert de stichting een prominente bijdrage aan de ontwikkeling van Suriname.

Soort Inkomsten	Bedrag in SRD
Retributie	109.777.500
Exploratie vergoeding	1.800.000
Concessie recht	68.400.000
Keuringsloon	17.897.600
Totaal	197.875.100

Toelichting tabel:

De inkomsten zijn t.o.v. 2025 afgenomen vanwege o.a.:

- De dalende wereldmarktprijs;
- De internationale ontwikkelingen, waaronder de oorlogen;
- De verhoogde bosbouw tarieven hebben invloed op de productiekosten en
- De afstanden van de productie gebieden die groter zijn geworden en de slechte infrastructuur.

Door deze redenen komt Suriname in een minder concurrentiële positie te zitten.

Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)

De Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum heeft als doel het bevorderen van natuurbehoud, milieubescherming en het duurzaam benutten en conserveren van de Surinaamse bossen, enerzijds en anderzijds het bieden van faciliteiten tot recreatie.

De activiteiten in 2026

1. Het opstellen van een meerjaren strategisch plan
2. Uitbreiding en capaciteitsverbetering van ons personeel.
3. Het verzorgen van de Boswachters en Jachttopzieners opleidingen en refreshment trainingen aan twee werkmensen van het ministerie. Respectievelijk de SBB en LBB/NB.
4. Een bijdrage leveren aan Duurzaam Bosbeheer middels het organiseren of verzorgen van trainingen aan stakeholders in samenwerking met partnerorganisaties.
5. Het verhogen van bewustwording voor de natuur door het ontwikkelen en verzorgen van educatieve programma's.
6. Rehabilitatie van het voormalige Arboretum op Zanderij-1.
7. Stimuleren van onderzoek op het gebied van bosbouw en natuur door het faciliteren en begeleiden van studenten en liefhebbers van natuur.
8. Het promoten van het belang van een schoon milieu door het bieden van recreatie in een bosrijke en milieuvriendelijke omgeving.
9. Uitbreiden van het leerp pad en het plaatsen van informatieborden i.v.m. voorlichtingsactiviteiten.
10. De aanleg van nieuwe wandelroutes.
11. Een aanvang maken met het proces om het terrein van JSOOC Zanderij-1 te verklaren tot speciaal beschermd gebied, zodat Zanderij-1 als leerbos gehandhaafd blijft.
12. Contact met scholen onderhouden en uitbreiden om JSOOC als educatieve plek te promoten.

De maatregelen om de activiteiten uit te voeren.

1. Het gebied Zanderij-1 tot speciaal beschermd gebied doen verklaren, zodat Zanderij-1 als leerbos gehandhaafd blijft.
2. Het vastleggen van processen die binnen JSOOC toegepast worden en de organisatie handleidingen biedt om de stichting goed te beheersen.
3. Uitbreiden van het leerp pad en het plaatsen van informatieborden i.v.m. voorlichtingsactiviteiten.
4. De bestaande wandelroute uitbreiden tot naar de Coropinakreek.
5. Trainen van het personeel om de arbeidsproductiviteit te verhogen.
6. Aantrekken van ruim tien goed opgeleide en gemotiveerde personeelsleden.
7. Contact met scholen onderhouden en uitbreiden om JSOOC als educatieve plek te promoten.

Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Doel:

- Natuurbescherming
- Natuuronderzoek
- Natuurtoerisme
- Natuureducatie

STINASU tracht voormelde doelen te bereiken door (zie art. 3 der Statuten):

A. Het stimuleren, coördineren en (mede) financieren van de wetenschappelijke exploratie en het dienstbaar maken van reeds bestaande natuurreservaten door:

1. Het aanknopen en onderhouden van contacten met en het lid worden van internationale instellingen die zich bewegen op natuurbeschermingsgebied;
2. Het verkrijgen van financiële en technische steun bij genoemde organisaties;
3. Het programmeren en leiden van het wetenschappelijk onderzoek in de reservaten en het ter beschikking stellen en publiceren van de uit dit onderzoek voortkomende resultaten.

B. Het dienstbaar maken van de reservaten aan de recreatieve, opvoedkundige en economische doeleinden waartoe deze reservaten mede zijn ingesteld; dit door middel van:

1. Het toegankelijk maken van de reservaten;
2. Het onderhouden en exploiteren van transport naar en in de reservaten en het construeren en

exploiteren van overnachtingsgelegenheden in de reservaten; stimuleren door middel van promotie in binnen- en buitenland, van bezoek aan de reservaten, onder leiding van daartoe op te leiden expliciterend en toezichhoudend personeel;

3. De uitgifte van publicaties en voorlichtingsmateriaal op het gebied van de natuurbescherming in het algemeen en van het landschap, de flora en de fauna van de reservaten in het bijzonder; dit zowel ten behoeve van de scholen als van het volwassen publiek.

C. Het streven naar bescherming en dienstbaar maken ten behoeve van de wetenschap, de recreatie en de volksontwikkeling, van nog niet of niet voldoende wettelijk beschermde objecten.

D. Het verkrijgen van (de onder artikel vier te noemen) middelen, benodigd voor verwezenlijking van de in de voornoemde werkzaamheden.

Gewenste Situatie

1. STINASU financieel weer gezond, transparant en zelfvoorzienend.
2. Dat de oorden van STINASU toegankelijk en goed onderhouden zijn.
3. Goede samenwerking met overheidsinstanties, NGO's, lokale gemeenschappen en wetenschappers.
4. Goed getraind en gemotiveerd personeel.

Planning 2026

In de komende 3 jaren zal STINASU zich inzetten om de volgende doelen te halen:

1. Werken aan de institutionele versterking van STINASU, om te komen tot efficiënt, doelmatig en transparant beheer.
2. Capaciteitsversterking: training van het personeel met het doel om de dienstbaarheid van de reeds bestaande beschermde natuurgebieden en natuurreservaten te professionaliseren ten behoeve van wetenschappelijke exploratie, toerisme, recreatieve en educatieve doeleinden.
3. Renovatie: voor kwaliteitsverbetering ten behoeve van toeristische activiteiten en de natuurbescherming zullen renovatieplannen voor de diverse sites worden opgemaakt en waar mogelijk uitgevoerd.
4. Transport: aangezien STINASU momenteel niet beschikt over een adequaat voertuig, zal in 2026 twee 4WD voertuigen aangeschaft moeten worden. Dit is noodzakelijk om onze oorden te kunnen bereiken.
5. STINASU weer zelfvoorzienend en subsidie onafhankelijk maken.
6. Werken aan de opbouw van een overzichtelijk en toegankelijk archief.
7. Het versterken van de relaties met alle stakeholders binnen de overheid en NGO's voor efficiënt natuurbescherming, ecotoerisme en educatie.
8. Het aantrekken van kader, zodat wij op een efficiënte manier STINASU kunnen runnen, zodat wij kunnen werken aan controle/toezicht op de sites (Brownsberg en Raleighvallen).

Afdeling 17. Het Ministerie van Jeugdontwikkeling en Sport

Algemeen deel

DIRECTORAAT JEUGDONTWIKKELING

Gelet op de vele uitdagingen, waarvoor de jeugd in ons land staat is het noodzakelijk om het jeugdbeleid in Suriname te transformeren, Om deze transformatie te bewerkstelligen werd het noodzakelijk geacht om de fundamenteën van het jeugdbeleid te bepalen, zodat deze kunnen helpen om richting te geven aan het beleid, maar ook het jeugdgebeuren beter te structureren. De fundamenteën van het jeugdbeleid in Suriname in de komende periode zullen zijn het profiel van de Surinaamse jeugd, gekoppeld aan het concept Youth POWER. Hieronder zal in het kort worden ingegaan op het profiel en het concept van Youth POWER.

Profiel Surinaamse Jeugd

Een profiel, waaraan de Surinaamse jeugd moet voldoen, werd noodzakelijk geacht, zodat afwijkingen van het profiel snel gesignaleerd kunnen worden en de nodige beleidsinterventies ontwikkeld en geïmplementeerd kunnen worden om correctief op te treden.

De jeugd van Suriname is :

- Vaderlandslievend en bewust van de ontwikkelingen welke nationaal, regionaal en internationaal gaande zijn;
- Bereid om zich continu te scholen, zodat zij hun kennis en vaardigheden kunnen benutten voor hun verdere ontwikkeling, maar ook dat van Suriname, de regio en de rest van de wereld;
- Bewust van de culturele diversiteit en andere vormen van diversiteit en omarmt deze;
- Tolerant in denken en handelen en discrimineert niet en heeft respect voor een ieder en geeft negatieve uitingen geen plaats in hun denken en handelingen;
- Voorbeeldig qua gemeenschapszin en burgerschap;
- Bereid om in samenwerkingsverband gezamenlijke doelen te behalen en mee te helpen aan de ontwikkeling van het land;
- Sociaal vaardig en weerbaar;
- Creatief, pro-actief, assertief, zelfreddend, zelf ondernemend en ambitieus;
- Bewust van de noodzaak van duurzame ontwikkeling en baseert haar keuzes en handelen daarop;
- Gekwalificeerd om de arbeidsmarkt te betreden, maar ook om deel te nemen aan het politiek bestel en een positieve bijdrage te leveren in alle geledingen van de samenleving. Centraal bij de uitvoering van het beleid zal naast het profiel staan het concept van Youth Power.

Youth Power

Het concept Youth POWER staat voor Jongeren Participatie Overleg Weerbaarheid Economische activiteiten Rechten. Het beleid van het Ministerie zal daarom voor wat betreft jeugdontwikkeling gericht zijn op deze vijf pilaren, die in de komende jaren moeten bijdragen om jongeren te laten voldoen aan het ontwikkelde profiel.

Pilaar 1 Participatie

Jongeren moeten in staat gesteld worden om hun visie te geven over vraagstukken, die betrekking hebben op hun en ook om zelfstandig issues te entameren. Om de participatie van jongeren te structureren zal de Nationale Jongeren Raad in het leven geroepen worden ter vervanging van het Nationaal Jeugd Parlement. Het Nationaal Jongeren Instituut zal ervoor moeten zorgdragen dat de visie van de jeugd beter geïntegreerd wordt in het jeugd beleid. Het NJI zal een werkarm worden van het Ministerie.

Pilaar 2 Overleg

Jongeren moeten in staat gesteld worden om te overleggen met andere jongeren over issues de jeugd rakende. In dit kader zullen de leden van de Nationale Jongeren Raad gefaciliteerd worden om minimaal drie keer per jaar overleg te plegen met de jeugd van de aan hun toegewezen ressorten. Dit overleg moet ertoe bijdragen dat er een wederzijdse uitwisseling van informatie plaatsvindt, welke uiteindelijk het jeugd beleid verrijkt.

Pilaar 3 Weerbaarheid

Jongeren moeten weerbaar worden gemaakt op diverse vlakken, aangezien er dagelijks een hoop op hun afkomt van diverse bronnen, inclusief van leeftijdsgenoten, wat maakt dat zij kwetsbaar worden. De focus op weerbaarheid zal vooral mentaal, emotioneel en sociaal zijn. Het beleid zal derhalve gericht zijn op het vergroten van de weerbaarheid van de jeugd middels het plegen van de nodige interventies. Hierbij is van belang dat onderzoek verricht wordt naar de oorzaken en op welk vlak weerbaarheid versterkt moet worden.

Pilaar 4 Economische activiteiten

Jongeren nemen over of zullen overnemen van ouderen, die de arbeidsmarkt uittreden. In dit kader is het noodzakelijk om de jeugd voor te bereiden op het ondernemen van economische activiteiten, hetzij als werknemer of zelfstandige. Cruciaal hierbij is een focus op vakscholing voor jongeren, die om wat voor reden dan ook vroege schoolverlaters zijn. Daarnaast zal er ook een focus zijn op de bevordering van ondernemerschap onder jongeren, met name micro-ondernemerschap.

Pilaar 5 Rechten

Jongeren zijn rechthebbenden. Ze hebben dezelfde mensenrechten als ouderen, maar daarnaast zijn er ook specifieke rechten voor bepaalde groepen van jongeren, bijvoorbeeld de rechten, die vervat zijn in de Convention on the rights of the Child. Speciale aandacht zal worden besteed aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van jongeren. Het Ministerie zal jongeren bewust maken van hun rechten, ongeacht waar zij zich mogen bevinden. Het Directoraat Jeugdontwikkeling, zal zich richten op het investeren in de vorming en opleiding van jonge Surinamers in geest en lichaam. Dit gebiedt ons onze jeugd te betrekken, alsmede te laten participeren in alle initiatieven die de vervolmaking van onze samenleving ten doel hebben. Jeugd is daardoor een terugkerend aandachtspunt in alle beleidsthema's, waar in de aankomende periode aandacht aan zal worden besteed.

DIRECTORAAT SPORTZAKEN

Als directoraat zijn wij primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling, implementatie en coördinatie van het algemeen Sportbeleid. Het is hard op weg haar bestaansrecht te doen gelden en een onmiskenbare bijdrage via het sportbeleid te leveren ter bevordering van de welvaart en het welzijn van de Surinaamse samenleving. De maatschappelijke waarde van sport is niet te miskennen. Sport en bewegen draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid, aan de opvoeding en socialisatie van kinderen en aan de sociale samenhang in de diverse buurten. Het is daarom van grote importantie dat de wijze waarop er invulling gegeven wordt aan het regeringsbeleid inzake sport dusdanig is waardoor de positionering van de sport binnen de samenleving verbeterd wordt.

Het sportbeleid is erop gericht sport en bewegen te ontwikkelen, bevorderen en begeleiden door het scheppen van voorwaarden ter facilitering daarvan, begeleiding en ontplooiingskansen te bieden welke leidt tot de verbetering van de lichamelijke-, geestelijke- en sociale welzijn van de bevolking.

Gelet op de noodzaak van spelen voor de ontwikkeling van kinderen en het belang van het stimuleren van sport en het beweeggedrag van kinderen bestaat bij het ministerie de overtuiging om een beweegcultuur van jongs af aan te cultiveren. Middels het initiëren van bewustwordingsprogramma's zullen kinderen en volwassenen aangespoord worden tot beweging over te gaan. In dat kader zal in diverse wijken faciliteiten w.o speeltuinen worden aangelegd waardoor kinderen spelenderwijs leren bewegen.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	29.561	29.561	35.473	42.568	51.082
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	29.561	29.561	35.473	42.568	51.082
610	Lonen en salarissen	0	0	24.891	24.891	29.869	35.843	43.012
611	Sociale premies	0	0	2.400	2.400	2.880	3.456	4.147
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	2.270	2.270	2.724	3.269	3.923

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 29.561.000,-**

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Het Personeelsbeleid

Het Personeelsbestand van het Directoraat Jeugdontwikkeling is voor het dienstjaar 2026 gesteld op 150 personeelsleden. De gestelde doelen voor het dienstjaar 2026 zijn; verbetering van de kwaliteit en inzetbaarheid van de ambtenaren en werken aan een beleid dat de ambtenaren minder ziek aanmelden. In het dienstjaar 2026 is er naar schatting een hoge instroom te verwachten op het Directoraat Jeugdontwikkeling. Bestaande uit nieuwe aantrekkingen en overplaatsingen

610 - Lonen en salarissen

Het totaal begroot bedrag is SRD 24.891.000,-

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	18.000.000
61002	Vakantietoelage	1.440.000
61003	Overwerk	600.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.200.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	450.000
61017	Waarnemingstoelage	240.000
61020	Telefoonvergoeding	192.000
61021	Representatievergoeding	432.000
61023	Vervoersvergoeding	432.000
61024	Overige vergoedingen	1.905.000
Totaal		24.891.000

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreft de overheidsbijdrage aan de pensioenen en aan het Staatsziekenfonds (S.Z.F.). De bijdrage aan pensioenen is geraamd op **SRD 960.000,-** en de bijdrage aan het Staats Ziekenfonds is **SRD 1.440.000,-** hetgeen de Sociale Premies brengt op een totale raming van **SRD 2.400.000,-** voor het dienstjaar 2026.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	960.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.440.000
Totaal		2.400.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De vaste en operationele kosten zullen zich richten op het instandhouden van het Directoraat Jeugdontwikkeling. Deze houden verband met de behoefte aan: kantoorkosten, huur van panden, verzekeringen, elektra, water, klein onderhoud van gebouwen en terreinen, telefoonkosten, overige algemene kosten etc. Het totaal begroot bedrag voor de materiële kosten bedraagt **SRD 2.270.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	171.500
61211	Buitenlandse verblijfskosten	171.500
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	20.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	30.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	64.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	10.000
61221	Vergaderkosten	370.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	51.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	51.500
61233	Huur gebouwen en Terreinen	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	65.000
61238	Telefoon uitgaven	291.500
61240	Water	10.000
61241	Electriciteit	241.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	40.000
61246	Verzekering	40.000
61247	Schoonmaak	10.000
61251	Voeding	20.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	10.000
61260	Onderscheidingen	390.250
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	69.750
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	32.000
Totaal		2.270.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	20.642	20.642	24.771	29.725	35.669
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	1.000	1.000	1.200	1.440	1.728
10963	Subsidie aan Jeugdorganisaties	0	0	1.000	1.000	1.200	1.440	1.728
137	Jeugdontwikkeling	0	0	19.642	19.642	23.571	28.285	33.941
13701	Ontwikkeling van de jeugd, ter ondersteuning van het algemeen jeugdbeleid	0	0	3.000	3.000	3.600	4.320	5.184
13702	Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's	0	0	1.000	1.000	1.200	1.440	1.728
13703	Instandhouding en verdere uitbouw Nationaal Jeugd Instituut	0	0	4.916	4.916	5.899	7.079	8.495
13704	Versterking en begeleiding risico jongeren	0	0	5.363	5.363	6.436	7.723	9.267
13705	Versterking jeugd en gemeenschapsontwikkeling	0	0	5.363	5.363	6.436	7.723	9.267

Toelichting : Programma's

De programma's voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 20.642.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

10963 - Subsidie aan Jeugdorganisaties

Het algemeen jeugdbeleid van de overheid is het specifiek beleid met betrekking tot de maatschappelijke positie van de jeugd, gericht op het scheppen van voorwaarden om tot haar ontplooiing te komen. Om dit beleid mede te helpen realiseren is een financiële steun (subsidie), een belangrijk instrument.

Financiële ondersteuning aan actieve jeugdorganisaties en organisaties die werken met en voor de jeugd en individuen is noodzakelijk, aangezien het directoraat Jeugdontwikkeling zich absoluut richt op kansarmen in de samenleving. Het subsidiebeleid zal ingezet worden om het jeugdwerk te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Dit beleid krijgt zijn impact omdat het zich richt op kansarmen en heeft tevens een preventief karakter. Het beleid zal gericht zijn om door subsidies jeugdorganisaties in staat te stellen zich verder te ontwikkelen waardoor zij op lang termijn zelfstandig hun doelen kunnen bereiken.

De financiële ondersteuning aan jeugdorganisaties en of hun afgevaardigden bij internationale ontmoetingen is nodig, aangezien jonge mensen meestal de middelen niet hebben en het dus de overheidstaak is daarbij in te springen.

Internationale ontmoetingen van de doelgroep draagt bij tot de verdere ontwikkeling van de jeugd in haar algemeenheid en die organisaties in het bijzonder en draagt dus ook bij tot de verdere ontwikkeling van onze samenleving. Jaarlijks stijgt het aantal aanvragen voor subsidie. Om organisaties de gelegenheid te bieden het jeugdwerk landelijk uit te voeren en tevens te werken aan de institutionele versterking. **Totaal begroot bedrag SRD 1.000.000,-**

13701 - Ontwikkeling van de jeugd, ter ondersteuning van het algemeen jeugdbeleid

Bij de ontwikkeling van de jeugd op gemeenschapsniveau zijn: preventie, begeleiding en bescherming de voornaamste prioriteitsgebieden voor het directoraat Jeugdontwikkeling voor het begrotingsjaar. De primaire focus van het directoraat Jeugdontwikkeling is gericht op het creëren van kansen en mogelijkheden voor de optimale ontplooiing van jongeren. Dit zal voornamelijk tot uiting komen bij de uitvoering van activiteiten voor de doelgroep in zowel buiten schoolverband alsook in de vakantieperiodes. Het Directoraat Jeugdontwikkeling heeft de zorg voor de ontwikkeling en bevordering van een gecoördineerd en geïntegreerd jeugdbeleid. Een van de speerpunten van het beleid van Jeugdontwikkeling is erop gericht de jonge generatie als geheel de ruimte te bieden zich voor te bereiden op een zelfstandig bestaan. Daarom zal het directoraat zich in haar werk richten op enerzijds het creëren van randvoorwaarden voor versterking van de capaciteit en actieve participatie van jongeren in ontwikkeling op zowel gemeenschaps- als nationaal niveau en anderzijds het versterken van condities voor optimale ontwikkeling van jongeren. Er zal onder dit programma gewerkt worden aan de institutionele en capaciteitsversterking van het Directoraat Jeugdontwikkeling en acties voor een betere coordinatie en integratie van beleid ten behoeve van de jeugd. **Totaal begroot bedrag SRD 3.000.000,-.**

13702 - Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's

Het hoofddoel van deze maatregel:

Het voorkomen of corrigeren van gedrag dat niet bevorderlijk is voor de ontwikkeling van jeugdigen en derhalve instellingen ondersteunen met jeugdprogramma's die zullen bijdragen tot een positieve levenshouding van de jeugd. Voor de voorlichting, begeleiding van (risico) jongeren en zinvolle vrije tijdsbesteding voor jongeren zullen samenwerkingsverbanden aangegaan worden met instellingen die daarvoor de expertise beschikken en ondersteund worden.

Activiteiten:

1. Ondersteunen van voorlichting en bewustwordingsactiviteiten voor de doelgroep;
2. Ondersteunen van begeleidingstrajecten voor de doelgroep;
3. Ondersteunen van programma's voor een zinvolle vrije tijdsbesteding voor de doelgroep;
4. Ondersteunen bij re-integratie programma's.

Totaal begroot bedrag **SRD 1.000.000,-**

13703 - Instandhouding en verdere uitbouw Nationaal Jeugd Instituut

Het algemeen Jeugdbeleid met betrekking tot de maatschappelijke positie van de jeugd is gericht op het scheppen van voorwaarden tot haar ontplooiing. Een van de voorwaarden voor een optimale ontplooiing van de jeugd is het recht op participatie. Om dit recht op participatie tot uitdrukking te laten komen is het Nationaal Jeugd Instituut (hierna NJI genoemd) bij uitstek een geschikt instrument. Voor een goed en optimaal functioneren van het NJI is het van belang dat de capaciteit van het instituut verder wordt versterkt. In het komend begrotingsjaar zal in samenwerking met partners de institutionalisering worden voortgezet.

De prioriteit zal worden gegeven aan:

1. Het versterken van de capaciteit van de leiding van het NJI en overig personeel;
2. Het faciliteren van de activiteiten, vergaderingen en consultaties van de Jeugdraad Suriname;
3. Ondersteuning aan de Jeugdraad Suriname en de jeugdambassadeurs (Sustainable Development Goals Youth Ambassadors - en CARICOM Youth Ambassadors met hun korps) bij de uitvoering van projecten en bij het beleggen van reguliere vergaderingen en jeugd vertegenwoordiging op regionale en internationale platformen;
4. Intrek en inrichting in een gebouw ten behoeve van het NJI en de jongeren organen zodat de jongeren adequaat kunnen participeren;
5. Betaling van de onkosten vergoeding van de jeugdorganen;
6. Betrekken van jongerenorganisaties over geheel Suriname d.m.v. een NJI Jongerenfonds.

Het informeren van de samenleving over het jeugdbeleid:

De samenleving, in het bijzonder de jeugd, dient te worden geïnformeerd over de ontwikkelingen ten aanzien van het geïntegreerd jeugdbeleid en de bijdrage van de Jeugdraad Suriname daarin in het bijzonder. Ook het Nationaal Jeugd Congres (NJC) welke jaarlijks gehouden moet worden in augustus in het kader van Internationale Dag van de Jeugd behoort tot deze beleidsmaatregel. Voorafgaand worden er districtscongressen gehouden in alle 10 districten van ons land. Op de districtscongressen worden er jongeren afgevaardigd voor participatie aan het NJC. Het Nationaal Jeugd Congres heeft als doel jeugdparticipatie op bestuurlijk niveau te maximaliseren.

Alle jongeren in de leeftijdsklasse 12 – 25 jaar worden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen over het jeugdbeleid van 7 ministeries met een jeugdbeleid. Deze zijn ministerie van

1. Justitie en Politie;
2. Sociale Zaken en Volkshuisvesting;
3. Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid;
4. Onderwijs, Wetenschap en Cultuur;
5. Binnenlandse Zaken;
6. Buitenlandse Zaken, Internationale Betrekkingen en Internationale Samenwerking;
7. Jeugdontwikkeling en Sport.

Het NJC wordt meestal in de Congreshal gehouden.

De zorg voor deelname aan conferenties nationaal, regionaal en internationaal ten behoeve van de kwaliteitsontwikkeling van het Nationaal Jeugd Instituut:

Het beleid met betrekking tot participatie aan conferenties is gericht op het sluiten van partnerschappen door zowel de leden van de Jeugdraad Suriname als de directie en medewerkers van het NJI. Dit ter versterking van de structuur van het NJI c.q de jongeren organen die het NJI faciliteert. De structuren van andere jeugdinstituten zijn bekeken en de structuur van het NJI is aangepast. Dit met het resultaat dat er doelgerichter wordt gewerkt zodat de doelstellingen van het NJI worden gerealiseerd.

Te verwachten resultaten:

1. Kwaliteitsontwikkeling van het Nationaal Jeugd Instituut;
2. Bijdrage van de Surinaamse jeugd in internationale besluitvorming t.b.v. de jeugd;
3. Versterking van de structuur van het NJI en onderhoud van de website www.jeugdraad.sr;
4. Verbetering van het algemeen jeugdbeleid;
5. Recht op participatie op bestuurlijk niveau wordt verder ontplooid;
6. De betrokkenheid van jeugdorganisaties verhogen op landelijk niveau.

Randvoorwaarden:

Randvoorwaarden:

1. Zorgen voor de faciliteiten ten behoeve van de leden die zullen deelnemen aan de meetings en projecten;
2. Tijdig versturen van de benodigde correspondentie;
3. Het kiezen van de juiste afvaardiging;
4. Voor de kwaliteitsontwikkeling van de medewerkers van het NJI en de jongeren organen zullen zij in de gelegenheid gesteld worden trainingen/opleidingen te volgen;
5. De zorg voor netwerkversterking van de Jeugdraad en Jeugdambassadeurs is nationaal en internationaal.

Algemeen doel:

Het algemene doel van deze sub-beleidsmaatregel is dat de medewerkers van het NJI en de leden van de jeugdorganen hun netwerk gaan versterken op nationaal en internationaal niveau. Dit zal gedaan worden door conferenties maar ook door middel van de internetverbinding op het NJI.

Te verwachten resultaten:

1. Kwaliteitsontwikkeling van het NJI;
2. Versterking van de structuur van het NJI op nationaal, regionaal en internationaal niveau;
3. Verbetering van het algemeen Jeugdbeleid;
4. Uitvoering van de projecten van de Jeugdraad Suriname op landelijk niveau.

De eerste Jeugdraad Suriname is in beginsel een inspraakorgaan maar komt er niet onderuit projecten te willen realiseren die gerelateerd zijn aan diverse jeugdproblematiek. Deze projecten zijn verschillend van aard en worden veelal in de verschillende districten uitgevoerd. Voor het indienen van een project moet deze ter goedkeuring worden aangeboden aan de leiding van de Jeugdraad Suriname die het daarna opstuurt naar het secretariaat. Het secretariaat stuurt het volgens de ambtelijke procedure naar de directie van het NJI.

Te verwachten resultaten:

De voorwaarden zullen een stimulans zijn voor de jeugd om adequaat haar taken te verrichten. De leden zullen beslissingen kunnen nemen, ze zullen projecten initiëren, seminars organiseren en opkomen voor de belangen van de jeugd. Hierdoor worden zij ook gevormd. Door hun actieve participatie in projecten zullen zij artikel 12 van het kinderrechten verdrag in uiterste mate kunnen beleven.

Beheersaspecten:

- De leiding van de vergaderingen ligt in handen van de Voorzitter van de Jeugdraad Suriname;
- De organisatie van de jeugdprojecten en seminars ligt in handen van de leiding van het NJI.
- Randvoorwaarden:
 - Om in aanmerking te kunnen komen voor vacatiegelden moeten de leden de vergaderingen hebben bijgewoond dan wel een project hebben uitgevoerd voor de betreffende maand;
- De vergoeding van vervoer-, verblijf- en voedingskosten zal afhankelijk zijn van het district waarvoor de leden gekozen zijn;
- De vergadering moet minimaal 10 werkdagen voor de vergadering bekend gemaakt worden, maar in bijzondere gevallen kan het ook 7 werkdagen zijn. Deze geschiedt middels het verzenden van een email en zij worden telefonisch op de hoogte gehouden;
- De leiding van de Jeugdraad Suriname moet de leden tijdig convoceren;
- De leden moeten hun voorstel ten aanzien van een project tijdig indienen (3 maanden voor de uitvoering).

Ondersteuning van de jeugdbassadeurs bij de uitvoering van projecten:

De jeugdbassadeurs worden door de Jeugdraad Suriname verkozen. De taken van de jeugdbassadeurs zijn onder andere het in overleg treden met de Jeugdraad Suriname over uit te voeren en gevoerde werkzaamheden en het in overleg treden met relevante nationale en internationale instanties over hun toegewezen domeinen.

Het jeugdbassadeursprogramma is dus breed omvattend en om jongeren in de gelegenheid te stellen hun werk naar behoren te doen zal de Staat moeten voorzien in de behoefte van de jeugd (zoals het faciliteren, goede werkruimte, kantoorspullen/meubilair etc.).

CARICOM Jeugdbassadeursprogramma:

Sinds het jaar 1993 is het CARICOM Jeugdbassadeursprogramma ontstaan nadat de vergadering van CARICOM staatshoofden dit heeft besloten. De reden hiertoe was dat men zich heeft gerealiseerd in het belang van jeugd participatie op beleidsniveau. Hierdoor is het woord “jongeren participatie” ontstaan. Dit houdt in dat jeugdigen worden betrokken bij zaken die hen direct of indirect aangaan, en dat zij hierover goed geïnformeerd worden. Jeugdigen krijgen de mogelijkheid om hun mening te geven, mee te beslissen en duurzame veranderingen teweeg te brengen. Het hoofddoel van de CYA's is dus het promoten van de CSME alsook het initiëren van projecten die betrekking hebben op de problematiek van jongeren op regionaal/nationaal niveau bv. HIV-AIDS.

Sustainable Development Goals Jeugdbassadeursprogramma:

Dit programma is voortgevloeid uit de "First Ever Global Youth Leadership Summit" in New York, USA. De belangrijkste taak van de SDG YAP is de Surinaamse jongeren zoveel als mogelijk bekend te maken met- en betrekken bij activiteiten in het kader van de SDG's. Aangezien de jongeren een wezenlijke bijdrage hierin moeten leveren zijn wij genoodzaakt middelen te reserveren ter uitvoering van de activiteiten van de SDG's.

Capaciteitsversterking CYA's, SDGYA's, en hun korpsen:

Het is erg belangrijk om mensen te trainen /scholen om zodoende hun werk optimaal te kunnen ontplooiën. Nadat er nieuwe jeugdbassadeurs zijn verkozen, worden zij in de gelegenheid gesteld om een aantal trainingen te volgen die hen in de gelegenheid stellen te werken naar professionalisme in hun werkzaamheden. Enkele trainingen zijn: vergadertechnieken, schrijven van projecten, protocol, Basic life skills, Engelse conversatie, leiderschapstrainingen, enz

Uitwisselingsprogrammas binnen- en buitenland ten behoeve van jongeren:

Binnen dit project proberen wij naast de jeugdleiders ook andere jongeren in de gelegenheid te stellen om hun kennis te verbreden op zowel nationaal, regionaal als international niveau. Hierbij kan gedacht worden aan uitwisseling met districts jongeren onderling alsook met jongeren in Paramaribo of jongeren van de verschillende buurtorganisaties in de gelegenheid te stellen om een conferentie/meeting bij te wonen buiten de stad. Vaak worden ook scholen (op verzoek) ondersteund door het beschikbaar stellen van bv. transport voor een educatieve dagtocht of schoolreis.

Totaal begroot bedrag SRD 4.916.000,-

13704 - Versterking en begeleiding risico jongeren

Een van de prioriteiten van het directoraat Jeugdontwikkeling is het rehabiliteren van risicogroepen onder jeugdigen. Onder risicogroepen wordt onder andere verstaan jeugdigen die vroegtijdig de school hebben verlaten, tienermoeders, jongeren die dreigen te ontsporen en jongeren die in aanraking zijn gekomen met justitie. Het directoraat Jeugdontwikkeling heeft de zorg voor de ontwikkeling en bevordering van een gecoördineerd, geïntegreerd en planmatig jeugd beleid voor deze doelgroep, waarbij deze jeugdigen worden ondersteund met het maken van de juiste keuzen om zichzelf te ontwikkelen tot zelfstandige burgers met respect voor zich zelf en voor anderen.

Gelijke kansen creëren voor jongeren die opgroeien in een risicovolle omgeving is a must zodat deze doelgroep zich ten volle kan ontwikkelen. Belangrijk hierbij is de samenwerking met en ondersteuning van particuliere en niet gouvernementele organisaties, (NGO) die werkzaam zijn op het gebied van het jeugd en met overheidsinstanties, die belast zijn met de taken van het jeugd beleid.

De projecten die vanuit het Nationale Jongeren Aangelegenheden uitgevoerd zullen worden zijn:

- **Project Scholieren Moeder (ookwel PSM genoemd)**

Jeugdontwikkeling is reeds jaren bezig met. De begeleiding van scholierenmoeders, voornamelijk uit Paramaribo, Wanica, Para en Commewijne. De begeleiding geschiedt project matig onder de naam Project Scholieren Moeders (PSM), welke in 1988 is begonnen. Het Project Scholieren Moeders (PSM) richt zich op de hulpverlening en begeleiding van jonge moeders, of aanstaande jonge moeders op GLO (Gewoon Lager Onderwijs) en VOJ niveau (Voortgezet Onderwijs op Junioren niveau) om tenminste het VOJ-diploma te verwerven.

- **Begeleiding voor vroege schoolverlaters**

Voor de vroege schoolverlater zal er ook een traject ingezet worden waarbij deze begeleid worden om alsnog een opleiding af te ronden, een beroep aan te leren. Veelal spelen er problemen op verschillende gebieden, waardoor de zelfredzaamheid van deze doelgroepen beperkt is. Begeleiding is specifiek gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid, maar de begeleiding gaat verder dan het aanleren van zelfredzaamheid. Het is ook nodig om oorzaken aan te pakken, zoals het verwerken van traumatische ervaringen en/of het herstellen van een gestagneerde ontwikkeling.

- **Voorlichting en bewustwordingsprogramma's gericht op de jeugd, ouders en verzorgers.**

In deze beleidsperiode zal er meer nadruk gelegd worden op voorlichting en bewustwordingsprogramma's voor jeugd, ouders en verzorgers met het doel positieve gedragsverandering teweeg te brengen en bewustere keuzes te maken voor een positieve ontwikkeling van jeugd. Ook de mentale gezondheid van de jeugd krijgt in deze periode bijzondere aandacht gezien de alarmerende cijfers van suicide onder jeugdigen. **Totaal begroot bedrag SRD 5.363.000,-**

13705 - Versterking jeugd en gemeenschapsontwikkeling

Ten einde invulling te geven aan de eerdergenoemde concepten YOUTH POWER en het jeugdprofiel, zal met name bij het Onderdirectoraat Jeugdcentra volgens het theoretisch kader van gemeenschapsontwikkeling en de methodiek sociaal-agogische vorming projecten worden ontplooid.

Het Onderdirectoraat heeft hierbij een faciliterende rol waarbij monitoring en evaluatie als componenten worden meegenomen voor de beleidsformulering en uitvoering. Het Onderdirectoraat Jeugdcentra heeft als algemeen doel het faciliteren van jeugdgemeenschapsontwikkeling door invulling te geven aan het jeugd beleid alsmede het versterken van gemeenschapsorganisaties die helpen mogelijkheden te creëren voor jeugdigen. De mogelijkheden behelzen het vergroten van kennis en het aanleren van vaardigheden c.q. competenties die hen in staat stelt te werken aan zelfontwikkeling. Hierbij is sociaal-agogische vorming de methodiek ten einde de jeugd handvatten aan te reiken hun eigen ontwikkeling ter hand te nemen.

Het onderdirectoraat heeft in dit stramien 2 beleidsgebieden te weten:

- A. Institutionele versterking;
- B. Jeugdgemeenschapsontwikkelingswerk

Beleidsgebied: Institutionele versterking Onderdirectoraat Jeugdcentra

1. Evaluatie en planningsmeeting met personeel en stakeholders;
2. Capaciteitsversterking personeel en relevante stakeholders;
3. Beleidsformulering, evaluatie en aanpassing.

Algemene toelichting: de evaluatie en planning zal plaatsvinden op projectniveau met personeel en stakeholders. Het personeel zal middels capaciteitstrainingen toegerust worden ten einde invulling te geven aan de faciliterende rol van het onderdirectoraat. De relevante stakeholders zullen middels capaciteitstrainingen toegerust worden voor activiteiten op buurt/ gemeenschapsniveau. Ten einde invulling te geven aan het concept van gemeenschapsontwikkeling. Op basis van de eind evaluatie en onder invloed van de maatschappelijke constellatie zal het beleid waar en indien nodig bijgesteld worden.

Beleidsgebied: Jeugdgemeenschapsontwikkelingswerk

In aansluiting op het genoemde activiteiten voor de institutionele versterking van het onderdirectoraat jeugdcentra en stakeholders, zullen er voor de gemeenschappen activiteiten uitgevoerd worden. Als strategisch uitvoeringskader worden de concepten binnen gemeenschapsontwikkeling toegepast. Hierbij worden gemeenschappen versterkt hun eigen ontwikkeling ter hand te nemen.

Als methodiek binnen het kader van gemeenschapsontwikkeling zal de methodiek sociaal-agogische vorming in projecten geconcretiseerd worden te weten:

1. Programma Sociaal-Agische Vorming op buurtniveau
 - Symposia i.h.k.v. jeugdontwikkelingswerk
 - Sociaal-agogische vorming in buurtcentra-SAVb (4-21 jaar);
2. Project Bedrijfsexcursies (VOS/HBO/Universitair);
3. Project nuttige vrijetijdsbesteding:
 - districtsuitwisseling (GLO/ VOJ)
 - vakantiewerkgelegenheid (16-25 jaar).

Algemene toelichting

Het onderdirectoraat Jeugdcentra heeft als concrete doelgroep jongeren in de leeftijdscategorie van 4 tot en met 25 jaar. Het is nastrevendswaard deze jongeren te helpen vormen tot zelfstandige burgers met de toegeschreven waarden zoals genoemd in het jeugdprofiel. Conform de uitgangspunten bij sociaal-agogische vorming hebben alle activiteiten kennisoverdracht en (re)creatieve weergave van de opgedane kennis. Hierbij is het faciliteren van intrede in het maatschappelijk veld uitgaande de algemene vorming alsook de vorming voor het arbeidsveld eminent. **Totaal begroot SRD 5.363.000,-**

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	190.636	190.636	228.764	274.480	327.419
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	187.636	187.636	225.164	270.160	322.235
610	Lonen en salarissen	0	0	172.628	172.628	207.154	248.548	296.301
611	Sociale premies	0	0	10.008	10.008	12.010	14.412	17.294
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	4.500	4.500	5.400	6.480	7.776
616	Sociale uitkeringen	0	0	500	500	600	720	864
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	3.000	3.000	3.600	4.320	5.184
620	Inventaris	0	0	1.500	1.500	1.800	2.160	2.592
621	Transportmiddelen	0	0	1.500	1.500	1.800	2.160	2.592

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 190.636.000,-**

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Het Personeelsbeleid

Het Personeelsbestand van het Directoraat Sportzaken is voor het dienstjaar 2026 gesteld op 659 personeelsleden. De gestelde doelen voor het dienstjaar 2026 zijn; verbetering van de kwaliteit en inzetbaarheid van de ambtenaren en werken aan een beleid dat de ambtenaren minder ziek aanmelden. Het gemiddelde loonsom bedraagt **SRD 13.275.092,31** per maand. In het dienstjaar 2026 is er naar schatting een hoge instroom te verwachten op het Directoraat Sportzaken. Bestaande uit nieuwe aantrekkingen en overplaatsingen.

610 - Lonen en salarissen

Het totaal begroot bedrag is **SRD 172.628.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	127.488.000
61002	Vakantietoelage	10.199.040
61003	Overwerk	2.940.000
61004	Bonussen en Gratificaties	600.000

61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	537.300
61017	Waarnemingstoelage	253.980
61020	Telefoonvergoeding	241.200
61021	Representatievergoeding	921.744
61023	Vervoersvergoeding	1.073.352
61024	Overige vergoedingen	28.373.384
Totaal		172.628.000

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreft de overheidsbijdrage aan de pensioenen en aan het Staatsziekenfonds (S.Z.F.). De bijdrage aan pensioenen is geraamd op **SRD 3.368.196,-** en de bijdrage aan het Staats Ziekenfonds is **SRD 6.639.804,-** hetgeen de Sociale Premies brengt op een totale raming van **SRD 10.008.000,-** voor het dienstjaar 2026.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.368.196
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	6.639.804
Totaal		10.008.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De vaste en operationele kosten zullen zich richten op het instandhouden van het Directoraat Sportzaken. Deze houden verband met de behoefte aan: kantoorkosten, huur van panden, verzekeringen, elektra, water, klein onderhoud van gebouwen en terreinen, telefoonkosten, overige algemene kosten etc. Het totaal begroot bedrag voor de materiële kosten bedraagt **SRD 4.500.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	506.500
61211	Buitenlandse verblijfskosten	506.500
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	357.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	30.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	64.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	10.000
61221	Vergaderkosten	370.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	51.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	51.500
61233	Huur gebouwen en Terreinen	533.500
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	65.000
61238	Telefoon uitgaven	291.500
61240	Water	10.000
61241	Electriciteit	241.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	40.000

61246	Verzekering	40.000
61247	Schoonmaak	10.000
61250	Bewaking	361.500
61251	Voeding	20.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	40.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	187.500
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	10.000
61260	Onderscheidingen	250.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	320.500
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	32.000
Totaal		4.500.000

616 - Sociale uitkeringen

Het geraamd bedrag voor Sociale uitkeringen is **SRD 500.000,-**. Hiermee zullen de kosten als tandheelkunde en de lig-en verpleegkosten van de gewezen en in functie ambtenaren worden betaald.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	187.500
61606	Poliklinische Kosten	312.500
Totaal		500.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

De kapitaaluitgaven zijn geraamd op een bedrag groot **SRD 3.000.000,-**.

620 - Inventaris

De raming van inventaris bedraagt voor het jaar 2026 **SRD 1.500.000,-**. Dit bedrag zal besteed worden om computers, inventaris, netwerken en kantoorinrichting van het Directoraat Sportzaken aan te schaffen. Het inventaris op sommige directoraten is echt aan vervanging toe.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	40.000
62003	Communicatie	465.000
62004	Computers	465.000
62005	Printers	295.000
62006	Netwerken	235.000
Totaal		1.500.000

621 - Transportmiddelen

Het Directoraat Sportzaken zal voor een adequate uitvoering van haar taken dienstvoertuigen nodig hebben. Er zullen transportmiddelen aangeschaft worden voor die afdelingen en diensten, die onder andere belast zijn met veldwerkzaamheden. De kosten voor het aanschaffen van transportmiddelen dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 1.500.000,-**

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	500.000
62104	Pickup's	500.000
62105	Bussen	500.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	10.801	10.801	13.179	15.815	18.977
109	Subsidie en Bijdragen	0	0	2.188	2.188	2.626	3.151	3.781
10960	Bijdragen aan overheidsinstellingen/ niet commerciële instellingen	0	0	500	500	600	720	864
10964	Subsidie aan Sportorganisatie en andere instellingen	0	0	1.688	1.688	2.026	2.431	2.917
201	Infrastructurele Werken	0	0	3.100	3.100	3.937	4.725	5.670
20127	Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's	0	0	3.100	3.100	3.937	4.725	5.670
736	Topsport Ontwikkeling	0	0	5.013	5.013	6.016	7.219	8.662
73601	Aanpak recreatiesport, jeugdsport en bewegingsrecreatie	0	0	500	500	600	720	864
73602	Internationale Jeugdsportevenementen	0	0	2.000	2.000	2.400	2.880	3.456
73603	Instituut Nationale Sportselecties	0	0	300	300	360	432	518
73604	Topsport projecten	0	0	1.688	1.688	2.026	2.431	2.917
73605	Jeugd -en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen	0	0	525	525	630	756	907
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	500	500	600	720	864
80704	Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking	0	0	500	500	600	720	864

Toelichting : Programma's

De programma's voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 10.801.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

10960 - Bijdragen aan overheidsinstellingen/ niet commerciële instellingen

Om het sportbeleid van het directoraat verder te ondersteunen zijn er overheidsstichtingen in het leven geroepen. Deze stichtingen opereren onafhankelijk, doch binnen het algemeen vastgesteld sportkader. Vanwege hun niet commercieel karakter zijn deze stichtingen afhankelijk van donormiddelen en subsidies. Dit programma wordt ingesteld om de hiernavolgende stichtingen financieel bij te staan:

- **Stichting Suriname Anti Doping Autoriteit (SADA):**
- **Regional Sports Academy (RSA)**
- **School Sport Federatie Suriname (SSFS)**
- **Nationaal Indoor Stadion (NIS)**
- **Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS):**

Dit programma is voor een totaal bedrag van **SRD 500.000,-** begroot.

10964 - Subsidie aan Sportorganisatie en andere instellingen

Subsidie geldt als instrument van de overheid teneinde voorwaarden te scheppen om de sportontwikkeling integraal te ondersteunen, daar dit nodig is voor de cohesie in de samenleving en natievorming. In dit begrotingsjaar zal er ook financiële als materiele ondersteuning worden gegeven aan de sportorganisaties/bonden voor de uitvoering van hun jaarprogramma's operationele kosten, regionale/internationale evenementen en trainingen. Het bedrag is begroot op **SRD 1.668.000,-**.

20127 - Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's

Een specifiek programma die opgenomen is in het algemeen beleidsplan van het ministerie van Jeugdontwikkeling en Sport om doelmachtige randvoorwaarden te scheppen en het in stand houden van faciliteiten ter bevordering van de algemene vorming, ontwikkeling en participatie van de totale bevolking in het bijzonder de jeugd van Suriname. De sportvelden die onder het Directoraat Sportzaken vallen zullen ook onderhouden worden. Dit programma is begroot voor **SRD 3.100.000,-**

73601 - Aanpak recreatiesport, jeugdsport en bewegingsrecreatie

De uitvoering van het Sportbeleid vanuit het Onderdirectoraat Recreatie en Sport voor het dienstjaar 2026, zal gebaseerd zijn op de volgende projecten ;

1. Vakantie activiteiten vakantie centra
2. Landelijke buurtsportpromotie
3. Capaciteitsversterking Sportleiders
4. (Landelijke)Buurtsport Ontwikkelingsprojecten
5. Dorpen Sport projecten

Dit programma is begroot voor **SRD 500.000,-**

73602 - Internationale Jeugdsportevenementen

Het scheppen van voldoende mogelijkheden ten behoeve van de schoolgaande jeugd om elkaar op het gebied van de sport te bekampen, versterkt de relaties tussen de deelnemende landen en de sociale en culturele relaties tussen de schoolgaande sporters. Binnen het sportbeleid zal worden voortgegaan met het op structurele wijze jeugdige sporters in de leeftijdscategorie 11-19 jaar de gelegenheid te bieden zich zowel op regionaal als op internationaal podia met leeftijdsgenoten te meten. Deelname aan de reguliere internationale scholieren competities in de Caribische regio, Zuid-Amerika en de rest van de wereld waaronder de Interguyanese Spelen en de Consude Games. Ook deelname aan het sporttoernooi ten behoeve van schoolgaanden van Zuid-Amerika, Midden-Amerika en het Caribisch Gebied in de leeftijdscategorie 14 t/m 17 jaar, bekend als de Consecada Games en de internationale universiteitsspelen, de Universiade, zullen grotendeels afhankelijk zijn van de aanwezige sociaal maatschappelijke en financieel economische situatie in ons land. Voor dit programma is een bedrag van **SRD 2.000.000,-** begroot.

73603 - Instituut Nationale Sportselecties

Het Instituut voor de Nationale Sport Selecties (I.N.S) werd op grond van het Staatsbesluit van 14 april 1986 S.B 1986 No. 23 ingesteld en valt rechtstreeks onder het Directoraat Sportzaken. Volgens de doelstellingen zal het I.N.S. functioneren als een beleid en dienstverlenend orgaan voor het directoraat en de sportgemeenschap en heeft als taak het verhogen van het sportniveau in het algemeen en de wedstrijd sport in het bijzonder waarbij in haar nieuwe opzet het I.N.S een **toegevoegde wetenschappelijke meerwaarde** zal betekenen voor de ontwikkeling van ons sporttalent. Dit programma is begroot voor **SRD 300.000,-**

73604 - Topsport projecten

Dit programma heeft als hoofddoel garanties te bieden voor deelname van topsporters uit Suriname aan regionale en internationale sportevenementen eveneens trainingskampen. Dit beleid is erop gericht haar bijdrage te leveren aan het geïntegreerd Sportbeleid in Suriname. Het directoraat zal erop toezien dat zij twee soorten focus programma's, namelijk topsport- en opleidingsprogramma's financiert. Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 1.688.000,-**

73605 - Jeugd -en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen

Dit programma valt onder het Directoraat Recreatie en Sport (R&S) . R&S houdt zich onder andere bezig met:

1. het stimuleren van mensen om op een structurele manier te participeren in bewegings en sportactiviteiten
2. het verhogen van het sport- en bewegingsaanbod in de gemeenschappen
3. het tegengaan van sportverarming, door een gecoördineerd en geïntegreerd sportbeleid
4. het stimuleren en bevorderen van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten bij jongeren in de eigen leefomgeving
5. het aanbieden van een structurele sport- en bewegingscultuur

80704 - Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking

Voor een effectief sportbeleid is onderzoek, kadervorming en informatievoorziening van essentieel belang. Het Onderdirectoraat Onderzoek Informatie en Kadervorming (O.I.K) is een ondersteunende dienst t.b.v. het geheel Directoraat Sportzaken en haar stafafdelingen, die verantwoordelijk is voor de drie bovengenoemde beleidsonderdelen. Dit programma is begroot voor **SRD 500.000,-**.

Toelichting op prestatie en resultaat indicatoren

73603 Instituut Nationale Sportselecties	De herstart van het Instituut Nationale Selecties inzetten met als hoofddoel de ondersteuning van nationale selectie op het gebied van sportmedische begeleiding en performance management	Evaluatie en upgrading van de sportmedische begeleiding	Geen realisatie	Continuering van het project
73604 Topsportprojecten	Het hoofddoel is het bieden van garanties voor deelname van topsporters uit Suriname aan regionale en internationale sportevenementen	Ondersteunen van topsporters	Topsporters hebben subsidie ontvangen	Continuering subsidie aan topsporters
73605 Jeugd en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen	Opzetten van sportinfrastructuur in district Sipaliwini en ressorten	I.s.m. sportbonden en sportorganisaties regelmatig verschillende sportevenementen/toernooien en competities op dorpen, ressort- en districtniveau opzetten	Geen realisatie	continuering van het project
	Aanleggen/ opzetten/ renovatie en onderhouden van sportaccommodaties	Opzetten, renoveren van accommodaties	Deels realisatie	continuering van het project
73602 Internationale Jeugdsportevenementen	Deelname aan InterGuyanese spelen en Consude	Jongeren van Suriname die deelnemen aan deze evenementen	Geen realisatie	continuering van het project
36	Topsport Ontwikkeling			
3601 Intensievere aanpak van de Recreatiesport, Jeugdsport en Bewegingsrecreatie	Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen. Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen.	Sportbevorderen binnen de Surinaamse gemeenschap	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Continuering van het project
	Het creëren van zinvolle vrijetijdsbesteding voor de jeugd tijdens de grote vakantie dagen door het organiseren van activiteiten die zelf ontplooiing- en ontwikkelingskansen creëren voor de jeugd.			
3603 Instituut Nationale Sportselecties	De herstart van het Instituut Nationale Selecties inzetten met als hoofddoel de ondersteuning van nationale selectie op het gebied van sportmedische begeleiding en performance management	Evaluatie en upgrading van de sportmedische begeleiding	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Continuering van het project

	Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid in 2021	Verwachte beleidsresultaten per eind 2022
01	Infrastructurele werken			
0147 Bouw-, civieltechnische- en logistieke programma's van het algemeen sportbeleid		Afbouwen en inrichting van de centrale huisvesting van het Directoraat Sport Aanschaf van sport- en diverse materialen Onderbrengen en faciliteren van de afdelingen die vallen onder Sportzaken	Aanpassen van het bestek en bestektekeningen Verwerken van aanvragen en voorbereiding tot het aanschaffen van de materialen	Betalen van de vonnissen om de bouw te kunnen afronden Aanschaf en distributie van sportmaterialen landelijk
07	Onderzoek en Ontwikkeling			
0737 Ontwikkeling van het Sportbeleid middels Onderzoek, Informatievoorziening en Deskundigheidsbevordering	Het landelijk aanbieden van capaciteitsversterkings programma's binnen de sportindustrie	Met het aanbieden van de ontwikkelde standaardtrainingspakketen zowel online als fysiek zullen de voorwaarden gecreëerd worden om de sportbeoefening landelijk op een hoger niveau te laten geschieden	Capaciteitsversterking trainingenaanbieden aan het personeel van Sportzaken	Sportinstructeurs zullen opgeleid worden
09	Subsidies			
0967 Subsidies aan Sportorganisatie en andere instellingen	Het bieden van mogelijkheden en ondersteuning aan sportorganisaties bij de uitvoering van hun jaarprogramma's	Sportbonden kunnen subsidie aanvragen	Enkele sportbonden hebben subsidie ontvangen	Meerdere sportbonden kunnen subsidie ontvangen
0969 Bijdragen aan overheidsinstellingen / niet commerciële instellingen	Preventie dopingscontrole	De sportwereld informeren, met name de Olympische atleten, over relevante aspecten aangaande antidoping	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Herpakken om het doel te kunnen realiseren
36	Topsport Ontwikkeling			
3601 Intensievere aanpak van de Recreatiesport, Jeugdsport en Bewegingsrecreatie	Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen. Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen.	Sportbevorderen binnen de Surinaamse gemeenschap	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Continuering van het project
	Het creëren van zinvolle vrijetijdsbesteding voor de jeugd tijdens de grote vakantie dagen door het organiseren van activiteiten die zelf ontplooiing- en ontwikkelingskansen creëren voor de jeugd.			
3603 Instituut Nationale Sportselecties	De herstart van het Instituut Nationale Selecties inzetten met als hoofddoel de ondersteuning van nationale selectie op het gebied van sportmedische begeleiding en performance management	Evaluatie en upgradering van de sportmedische begeleiding	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Continuering van het project
73604 Topsportprojecten	Het hoofddoel is het bieden van garanties voor deelname van topsporters uit Suriname aan regionale en internationale sportevenementen	Ondersteunen van topsporters	Topsporters hebben subsidie ontvangen	Continuering subsidie aan topsporters
73605 Jeugd en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen	Opzetten van sportinfrastructuur in district Sipaliwini en ressorten	I.s.m. sportbonden en sportorganisaties regelmatig verschillende sportevenementen/ toernooien en competities op dorpen, ressort- en districtniveau opzetten	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	continuering van het project
	Aanleggen/ opzetten/ renovatie en onderhouden van sportaccommodaties	Opzetten, renoveren van accommodaties	Deels realisatie	continuering van het project
73602 Internationale Jeugdsportevenementen	Deelname aan Interguyaneese spelen en Consude	Jongeren van Suriname die deelnemen aan deze evenementen	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	continuering van het project

TITEL IV: PARASTATALEN

Stichting Anti Doping Autoriteit Suriname (SADA)

SADA is een door het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) erkende nationale anti-doping organisatie en is lid van de Caribbean Regional Anti-Doping Organisation (RADO). Deze doping autoriteit heeft tot taak het gebruik van verboden middelen en methoden binnen de sport uit te helpen bannen.

Regional Sports Academy (RSA)

Regional Sports Academy vanwaar de coördinatie en integratie van projecten en programma's voor Topsport in de Regio, worden gemanaged met verbindingen naar Jeugd en Cultuur en Gender mainstreaming. De RSA wordt een Modern Sportcentrum met sportfaciliteiten voor minimaal 8 takken van Sport, een Congrescentrum, een Medisch centrum, Collegezalen, kantoorruimten en een gastenverblijf (van minimaal 1000 man) en Opleidingsinstituut voor diverse opleidingen.

Nationaal Indoor Stadion (NIS)

De stichting draagt de naam: "Stichting Beheer en Exploitatie Nationaal Indoor Stadion (NIS).

Het NIS heeft ten doel: de Sporthal en de daarbij behorende accommodaties naar behoren te beheren en te exploiteren, teneinde dit monument van vriendschap tussen de Volksrepubliek China en de Republiek Suriname in stand te houden.

Stichting School Sport Federatie Suriname (Stichting SSFS)

De Stichting School Sport Federatie Suriname heeft als doel het ontwikkelen van initiatieven op sportief en organisatorisch gebied ter bevordering van de sport binnen de Surinaamse scholengemeenschappen op elk onderwijs niveau, het behartigen van de belangen van haar doelgroep welke deze in de gelegenheid dient te stellen deel te nemen aan sportactiviteiten in binnen- en buitenland en al hetgeen met voormeld deelname gepaard gaat, als overkoepelende organisatie zich ten dienst te stellen van de aangesloten scholen/organisaties.

Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS):

Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS) is opgericht met als doel de aan de Stichting toebehorende c.q. toegewezen faciliteiten op een verantwoorde wijze te beheren, exploiteren teneinde te geraken tot een goed draaiend en instandhoudend bedrijf.

Afdeling 18. Het Kabinet van de President

Algemeen deel

De begroting van het Kabinet van de President wordt vastgesteld, als volgt:

Per Staatsbesluit van 1996 no. 55 “Besluit Instelling van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname” is het Kabinet van de President van de Republiek Suriname ingesteld.

Onder het Kabinet van de President ressorteren de volgende directoraten en instituten van de Staat Suriname: Het Instituut van de First Lady, de Presidentiële Beveiliging & Inlichtingen, het Directoraat Nationale Veiligheid (D.N.V.), Directoraat Communicatie Dienst Suriname (C.D.S.) als onderdeel van Communicatie Kabinet President (C.K.P.), de Staatsraad, het Directoraat Bestuurlijke- en Administratieve Aangelegenheden (B.A.A), het Directoraat Centraal Beleidscoördinatie en Monitoring (CBCM), het Directoraat E-Government en het Directoraat Algemene Zaken.

De bovengenoemde directoraten en instituten geven middels hun deelbegrotingen invulling aan de totale begroting van het Kabinet van de President. Op grond van het bovenstaande wordt als prioriteit gesteld het in standhouden van het regulier functioneren en het te voeren beleid van de President op administratief-, bestuurlijk- en beleidsgebied, opdat de doelstellingen van het regeringsbeleid zo effectief mogelijk bereikt wordt en de presidentiële verplichtingen zo efficiënt mogelijk worden nagekomen. Naast deze reguliere uitgaven wordt hierbij ook als uitgangspunt gehanteerd de programma's van de volgende directoraten:

Programma's:

Omschrijving	Programma
Kabinet van de President	Institutionele Versterking
	Renovatie
	Onafhankelijk Kiesbureau
Directoraat Nationale Veiligheid	Institutionele Versterking
Directoraat E-Government	E- Governance

De opgenomen programma's in de begroting geven uitvoering aan het beleid door het renoveren van de kantoorpanden, het voorzien van de nodige kantoorinventaris, het uitvoeren van projecten met zowel interne als externe deskundigen en het digitaliseren van het overheidsapparaat.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	1.003.285	1.003.285	1.105.980	1.602.221	2.074.604
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	979.785	979.785	1.082.405	1.575.110	1.667.009
610	Lonen en salarissen	0	0	701.658	701.658	764.395	1.209.973	1.251.630
611	Sociale premies	0	0	34.067	34.067	38.968	44.813	51.535
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	229.060	229.060	262.792	302.211	343.740
615	Schenken en bijdragen	0	0	10.000	10.000	10.500	11.500	12.500
616	Sociale uitkeringen	0	0	5.000	5.000	5.750	6.613	7.604
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	23.500	23.500	23.575	27.111	407.595
620	Inventaris	0	0	12.000	12.000	10.350	11.903	13.688
621	Transportmiddelen	0	0	11.500	11.500	13.225	15.209	393.907

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 979.785.000,-**

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2026 zijn vastgesteld op **SRD 701.658.000, -**

De samenstelling van de personeelskosten is gebaseerd op:

1. De reguliere periodieke verhoging aan landsdienaren;
2. De schaalbevorderingen en benoemingen welke worden toegekend aan landsdienaren;
3. Het aantrekken van potentieel kader en diverse consultants;
4. Uitbetaling van Commissieleden;
5. De toelagen die toekomen aan ambtenaren die vanwege de aard en de functie recht hierop hebben zoals functionele- en persoonlijke toelage, Kabinetstoelage, overwerkvergoeding, representatietoelage en telefoonvergoeding.
6. De declaratie van medische kosten voor directieleden, gelijk gestelden en gepensioneerden.

De stijging van de totale personeelskosten voor het dienstjaar 2026 is gebaseerd op de realisatiecijfers van 2024, de verbonden cijfers van de afgelopen 4 maanden van het dienstjaar 2025 en de extrapolatie daarvan, mede gelet op het uit te voeren beleid in het dienstjaar 2026.

Het aantal personeelsleden dat in 2026 gehuldigd zal worden in verband met het feit dat zij 25, 35 en 40 jaren in dienst zijn van de overheid . Hierbij is de indeling als volgt:

- 7 personen voor 25 dienstjaren
- 14 personen voor 30 dienstjaren
- 1 personen voor 35 dienstjaren
- 1 personen voor 40 dienstjaren

Het aantal personeelsleden dat in 2026 de dienst met pensioen verlaat bedraagt 56.

Per eind maart 2025 zijn er volgens de betaalrol in totaal 2237 personeelsleden werkzaam op het Kabinet van de President en de eerdergenoemde directoraten en instituten van de Staat Suriname die onder het Kabinet ressorteren.

In verband met de implementatie van FISO in functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- De functiegroep 3 t/m 6 = lager kader
- De functiegroep 7 en 8 = middenkader
- De functiegroep vanaf 9 en daarboven = hoger kader

In de onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar soort en niveau.

Personeelsbestand	Aantallen 2025	Man	Vrouw	Functiegroep
Burger personeelsleden: Honoraria + Commissieleden	674	405	269	
Lager Kader	469	281	188	3 t/m 6
Midden Kader	625	250	375	7 en 8
Hoger Kader	469	188	281	vanaf 9
Totaal	2237	1124	1113	

De cijfers voor het jaar 2026 zijn geschatte cijfers.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	287.000.000
61002	Vakantietoelage	275.520.000
61003	Overwerk	12.892.200
61004	Bonussen en Gratificaties	7.025.000
61006	Vacatiegelden	9.221.916
61012	Detachering toelagen	174.000
61013	Functionele toelagen	76.779.780
61014	Persoonlijke toelagen	6.900.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.747.000
61017	Waarnemingstoelage	375.000
61020	Telefoonvergoeding	1.188.000
61021	Representatievergoeding	11.725.000
61022	Huishuurvergoeding	3.660.300
61023	Vervoersvergoeding	6.100.000
61024	Overige vergoedingen	350.000
Totaal		701.658.196

611 - Sociale premies

De bijdrage van de sociale premies van de Overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds is voor het dienstjaar 2026 vastgesteld op SRD 34.066.804, -.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	19.917.473
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	14.149.331
Totaal		34.066.804

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het bedrag voor gebruik van goederen en diensten is voor het dienstjaar 2026 geraamd op SRD 229.060.000,- en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het Kabinet van de President, om de uitgaven met betrekking tot de dienst te garanderen en bij te houden. Het betreft onder andere; declaraties van medische kosten ten behoeve van gewezen hoogwaardigheidsbekleders, huurpanden, vergaderkosten, automatisering, binnen- en buitenlandse diensten en verblijfskosten, dienst specifieke exploitatiekosten, schoonmaakkosten, onderhoud van gebouwen en terreinen, bewaking en overige algemene kosten en de maandelijkse contante kredietopening. Het doen van deelbetalingen van de openstaande rekeningen van de mediahuizen en andere leveranciers. Optimaal in stand houden van een goed wagenpark is het noodzakelijk om voertuigen regelmatig een onderhoudsbeurt te laten ondergaan.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	20.305.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	100.000
61205	Deskundigen Binnenland	125.000
61206	Deskundigen Buitenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	1.900.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	2.905.000
61210	Buitenlandse reiskosten	19.725.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	26.875.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	7.764.876
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	1.574.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	1.682.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	180.000
61221	Vergaderkosten	2.900.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	10.723.124
61223	Onderhoudskosten automatisering	1.405.000
61224	Licenties en programmakosten	350.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	24.000
61227	Radio en Tv programma's	3.605.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	7.600.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	1.965.000
61235	Verbouwingen	760.000

61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	10.000
61238	Telefoon uitgaven	5.295.000
61240	Water	331.500
61241	Electriciteit	5.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	1.130.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	306.100
61246	Verzekering	300.000
61247	Schoonmaak	2.100.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	120.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	2.100.000
61251	Voeding	935.000
61253	Vrachtkosten en Porti	245.000
61254	Onderzoekskosten	2.000.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	150.000
61256	Geheime Uitgaven	60.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	2.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	7.110.000
61260	Onderscheidingen	5.000.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	626.400
61264	Wapens en minutie	1.000.000
61279	Medicijnen	400.000
61280	Hulpmiddelen	400.000
61283	Huur van voertuigen	4.850.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	20.077.500
Totaal		229.060.000

615- Schenkingen en bijdragen

Ten einde de samenleving tegemoet te komen heeft het Kabinet van de President gemeend deze begrotingspost in het dienstjaar 2026 op te nemen. Via deze post kunnen behoeftigen in de samenleving en sociale groepen in aanmerking komen voor een beperkte financiële ondersteuning.

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 10.000.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

- Het bedrag voor Sociale Uitkeringen is voor het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 5.000.000, -**.
- Te rekenen van 1 juli 2025 zijn de bedragen voor huwelijksjubilarissen en personen die de 100-jarige leeftijd hebben bereikt aangepast (Missive no. 391/RvS/25).
- De medische kosten van de Gewezen hoogwaardigheidsbekleders die niet worden gedekt door het Staatsziekenfonds, mogen gedeclareerd worden bij het Kabinet van de President van de Republiek Suriname/ Directoraat Algemene Zaken/ Begrotings- en Financiële Zaken.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61604	Rechtsbijstand on- en minvermogenenden	2.500.000
61605	Lig- en Verpleegkosten	1.250.000
61606	Poliklinische Kosten	1.250.000
Totaal		5.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

De totale Kapitaal Uitgaven zijn voor het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 21.000.000, -**.

Voor het dienstjaar 2026 zijn de aanschaffingen van inventaris geraamd op SRD 12.000.000, -.

Dit bedrag is vastgesteld, rekening houdende met de kantoorinventaris van de diverse directoraten en instituten die aan vervanging toe zijn en de uitbreiding van de organisatiestructuur van het Kabinet van de President.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	7.950.000
62003	Communicatie	500.000
62004	Computers	1.800.000
62005	Printers	1.550.000
62009	Technisch gereedschap	200.000
Totaal		12.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor het dienstjaar 2026 zijn de aanschaffingen van transportmiddelen geraamd op **SRD 11.500.000, -**. Dit bedrag is vastgesteld rekening houdende met o.a. de uitbreiding van de organisatiestructuur van het Kabinet van de President, de uiteenlopende werkzaamheden van het Kabinet, de verouderde staat waarin de meeste voertuigen zich nu bevinden en om de optimalisering van de nationale veiligheid van Suriname te kunnen waarborgen.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	4.100.000
62103	Terreinwagens	1.900.000
62104	Pickup's	5.500.000
Totaal		11.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	172.000	172.000	364.550	419.232	520.139
201	Infrastructurele Werken	0	0	67.000	67.000	65.550	75.382	86.690
20102	Renovatie	0	0	67.000	67.000	65.550	75.382	86.690
602	Institutionele Versterking	0	0	20.000	15.000	23.000	26.450	68.439
60202	Institutionele versterking	0	0	20.000	15.000	23.000	26.450	30.418
60217	Fiscal Strengthening to Support Economic Growth	0	0	0	0	0	0	38.022
605	I.C.T. (Automatisering)	0	0	80.000	80.000	92.000	105.800	121.669
60503	E-Governance	0	0	80.000	80.000	92.000	105.800	121.669
612	Algemene Openbare Diensten	0	0	10.000	10.000	11.500	13.225	15.209
61205	Onafhankelijk Kiesbureau (OKB)	0	0	10.000	10.000	11.500	13.225	15.209

Toelichting : Programma's

20102 - Renovatie

Het renoveren en onderhouden van de onderstaande panden:

- De Congreshal
- Het Perscentrum
- De cabana van het Perscentrum
- Het oud SLM-gebouw
- Het oud Pensioenfonds-gebouw
- Het Presidentieel Paleis
- Het Instituut First Lady
- Kabinet van de President (kantoor President)
- Het gebouw van Directoraat BAA
- Het Hoekgebouw
- Het “Devil” gebouw

In het lopende dienstjaar is het gelukt enkele noodzakelijkheden aan de verschillende panden aan te

pakken, met name:

- Congresshal is gerenoveerd;
- Het Perscentrum is volledig gerenoveerd;
- De cabana van het Perscentrum is volledig gerenoveerd;
- Grote onderhoudswerkzaamheden aan oud SLM gebouw, oud Pensioenfondsgebouw, het gebouw van Directoraat BAA, Hoekgebouw en Instituut First Lady;
- Het Kabinet van de President (kantoor President) heeft kleine onderhoudsbeurten ondergaan;
- Integrale aanpak Presidentieel Paleis is in voorbereidende fase;
- Renovatie van het “Devil” gebouw is in voorbereidende fase.

Het totaal geraamd bedrag voor het programma Renovatie en nieuwbouw Kantoorgebouwen is **SRD 67.000.000,-**.

60202 - Institutionele versterking

Het Kabinet van de President van de Republiek Suriname geeft middels het programma “Institutionele Versterking Kabinet President” uitvoering aan het beleid van de President door middel van diverse projecten, het investeren in capaciteits- en kwaliteitsversterking en het uitvoeren van projecten met zowel interne als externe deskundigen. Voor diverse projecten zal het noodzakelijk zijn om deskundigen (binnenland en buitenland) aan te trekken.

Het opleiden en trainen van het personeel van het kabinet van de President om hun functioneren op een hoger niveau te brengen.

Het Directoraat Nationale Veiligheid (DNV) heeft ambitieuze plannen om de infrastructuur en capaciteiten van de organisatie te versterken door middel van het programma Institutionele Versterking. In samenwerking met het Ministerie van Openbare Werken zullen zij diverse renovatieprojecten voortzetten die in het dienstjaar 2024 zijn gestart. Een belangrijk onderdeel van de plannen is de bouw van een nieuw pand op één van de eigendomsterreinen van DNV.

Naast de infrastructuurverbeteringen, richt DNV zich ook op het versterken van de capaciteiten van hun beveiligingspersoneel. Er zullen geavanceerde veiligheidsopleidingen en specialistische trainingen worden verzorgd aan het beveiligingspersoneel. Deze opleidingen zijn essentieel om ervoor te zorgen dat het personeel goed voorbereid is op de uitdagingen die zij kunnen tegenkomen in hun werk.

Om de veiligheid verder te waarborgen, plant DNV in het dienstjaar 2026 de aanschaf van wapens en munitie. Deze aankopen zijn bedoeld om het beveiligingspersoneel te voorzien van de nodige middelen om hun taken effectief uit te voeren. Er zal zorggedragen worden dat deze wapens en munitie voldoen aan de hoogste kwaliteits- en veiligheidsnormen.

Het totaal geraamd bedrag is **SRD 15.000.000, -**

60503 - E-Governance

1. Verlenging diverse software licenties in het datacenter

Het verlengen van de Fortinet- en firewalllicenties is cruciaal voor het handhaven van een robuuste en betrouwbare beveiligingsinfrastructuur binnen het overheidsdatacenter. Dit verzekert de bescherming van kritieke data en systemen, wat uiteindelijk bijdraagt aan de continuïteit en integriteit van de overheidsdiensten. Het niet verlengen van de licenties kan leiden tot een verzwakte beveiligingsinfrastructuur, waardoor het overheidsdatacenter kwetsbaarder wordt voor aanvallen, en technische en operationele problemen ondervindt.

2. Ontwikkelen van verdere E-diensten

In 2022 werd de eerste stap gezet richting het aanbieden van e-diensten via de gov.sr-website. Deze

diensten zijn ontwikkeld om de toegankelijkheid van overheidsdiensten te verbeteren en de interactie tussen de overheid en burgers te vereenvoudigen.

Op dit moment zijn de volgende e-diensten beschikbaar voor het publiek:

- Aanvraag vuurwapenvergunning
- Digitale loonslip
- Aanvraag koopkrachtversterking
- Grondzaken

In 2025 wordt er gewerkt aan de volgende projecten:

- Rijbewijzen database
- Kentekendatabase
- RVI
- Digitaal uittreksel
- Digitale werkgeversverklaring
- Systeem voor bus- en bootvergunningen

De ontwikkeling van e-diensten wordt voortgezet in 2026.

3. Veeam back-up solution

Het overheidsdatacenter beheert essentiële en gevoelige gegevens van ministeries, overheidsinstanties en burgers. Daarom is het van cruciaal belang om te beschikken over een betrouwbare back-up- en herstelstrategie, zodat dataverlies, cyberaanvallen en operationele onderbrekingen voorkomen kunnen worden. Zonder een gedegen back-up oplossing neemt het risico op dataverlies toe en kunnen herstelprocessen aanzienlijk worden vertraagd, wat de continuïteit van overheidsdiensten in gevaar brengt. De Veeam back-up solution biedt een robuuste oplossing voor deze uitdaging. Het levert een veilige, schaalbare en kostenefficiënte aanpak die de overheid ondersteunt bij het beschermen en beheren van haar digitale infrastructuur.

4. Koeling systeem voor datacenter

Het overheidsdatacenter gebruikt momenteel een standaard airconditioningsysteem zonder de benodigde monitoring. Dit kan leiden tot onopgemerkte lekkages en andere defecten, met als gevolg mogelijke schade aan kritieke hardware, verhoogde onderhouds- en energiekosten en verminderde operationele continuïteit. Daarom is het essentieel te investeren in een gespecialiseerd koelsysteem met geavanceerde monitoring om de veiligheid en efficiëntie van de infrastructuur te waarborgen.

5. Nationale Digitale Vaardigheden Training

Het Nationale Digitale Vaardigheden Training project helpt burgers en ambtenaren bij het ontwikkelen van essentiële ICT-vaardigheden, zoals computergebruik, internet, e-mail en cybersecurity. Het verkleint de digitale kloof, maakt overheidsdiensten toegankelijker en verhoogt de efficiëntie en veiligheid binnen de overheid. Er zullen in samenwerking met ICT-onderwijsinstellingen en bedrijven fysieke klassikale sessies en online cursussen worden verzorgd.

6. Generator voor datacenter

De generator van het overheidsdatacenter is aan vervanging toe. Na jaren intensief gebruik en meerdere onderhoudsbeurten, vertoont de huidige installatie tekenen van slijtage. Dit verhoogt het risico op storingen en kan de continuïteit van de stroomvoorziening in kritieke situaties in gevaar brengen. Zonder betrouwbare stroomondersteuning kunnen kritieke IT-systemen uitvallen in het overheidsdatacenter, zoals:

- Het Border Management Systeem (BMS)
- Het Asycuda-systeem
- Digitale ID

Het totaal geraamd bedrag is **SRD 80.000.000, -**

61205 - Onafhankelijk Kiesbureau (OKB)

- Het Onafhankelijk Kiesbureau heeft als hoofdtaak: Het toezicht houden op de algemene, vrije en geheime verkiezingen en het bindend vaststellen van de uitslag van de verkiezingen voor de samenleving.
- Het personele bestand is momenteel zes (6) ambtenaren dat op de loonlijst zijn van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.
- Voor de adequaat kunnen uitvoeren van zijn wettelijke taken zal het OKB overgaan tot het aantrekken van externe personeel op contract basis. Dit is noodzakelijk voor tijdelijk versterken van het OKB.

Het totaal geraamd bedrag is **SRD 10.000.000, -**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2026
Programma: 20102 Renovatie			
Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	Renovatie en herstel Congresshal	Grote renovatie volledig gerealiseerd.	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Renovatie Perscentrum Kabinet President	Renovatie medio 2025 gerealiseerd.	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Renovatie cabana Perscentrum	Grote renovatie volledig gerealiseerd.	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Renovatie Hoek gebouw	Grote renovatie volledig gerealiseerd.	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Oud SLM Gebouw	Onderhoudsbeurt gegeven	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Oud Pensioenfonds Gebouw	Grote renovatie volledig gerealiseerd.	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Presidentieel Paleis	Integrale aanpak reeds in behandeling bij het Ministerie van Openbare Werken. Verwacht medio 2025 de voorbereidingen af te ronden en aan te vangen met de renovatiewerkzaamheden	Integrale aanpak van het Presidentieel Paleis.
	Instituut First lady	Grote onderhoudsbeurt ondergaan.	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Kabinet van de President (kantoor President)	Kleine onderhoudsbeurt ondergaan.	Integrale aanpak van het Kabinet van de President.
	Gebouw Directoraat BAA	Grote onderhoudsbeurt ondergaan.	Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren, zodat het gebouw in goede staat behouden wordt
	Het “Devil” gebouw	Volledige renovatie in voorbereidende fase.	Integrale aanpak van het “Devil” gebouw.
Programma: 60202 Institutionele Versterking			

Institutionele Versterking Kabinet President	Aantrekken van deskundigen	PBA in hoofdlijnen uitgezet als Directoraat.	De diverse Onder directoraten zijn al voorzien van kader en deskundigheid.
	Uitvoeringscapaciteitsduurzaam te verstrekken	Het trainen en bijscholen van het personeel.	De geplande opleidingen worden gehouden voor het personeel om de werkzaamheden effectief en efficiënt uit te voeren.
Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid	Het volledig renoveren en inrichten van het pand zodat het personeel in een gerieflijke werkruimte hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.	Gedeeltelijke inrichting van het pand en volledige renovatie.	Resterende gedeelte van de inrichting zal plaats vinden in het dienstjaar 2025.
Programma: 60503 E-Government			
	Verlenging diverse software licenties in het datacenter	Diverse software licenties zijn verlengd voor 3 jaren.	Tegen het einde van 2026 zal het verlengen van de Fortinet- en firewalllicenties hebben bijgedragen aan een versterkte en veerkrachtige beveiligingsinfrastructuur binnen het overheidsdatacenter. De verwachte beleidsresultaten zijn: - Continuïteit en betrouwbaarheid van overheidsdiensten. - Bescherming van kritieke data en systemen. - Verhoogde beveiliging tegen geavanceerde cyberaanvallen.
	Ontwikkelen van verdere e-diensten	1. 20 databases zijn online bereikbaar voor het leveren van e-services. 2. Besparingen op papier en inkt. 3. Efficiëntie in leveren van services.	Tegen eind 2026 zal het e-Government-programma via de gov.sr-website verder zijn uitgebreid en geoptimaliseerd, wat leidt tot een efficiëntere, toegankelijke en gebruiksvriendelijkere digitale overheid.
	Veeam backup solution	Aanvragen van offertes en aanschaf van Veeam back-up solution.	Aan het eind van 2026 wordt verwacht dat de implementatie van de Veeam back-up solution binnen het overheidsdatacenter de volgende beleidsresultaten zal opleveren: - Verbeterde bescherming en continuïteit van overheidsdiensten. - Snellere herstelproces bij incidenten. - Schaalbare en kosten efficiënte back-up infrastructuur.
	Koeling systeem voor datacenter	Aanvragen van offertes en aanschaf van het koelingssysteem.	Aan het eind van 2026 wordt verwacht dat het overheidsdatacenter is uitgerust met een gespecialiseerd koelsysteem met geavanceerde monitoring.
	Nationale Digitale Vaardigheden Training	Offertes aangevraagd en goedgekeurd	Aan het eind van 2026 wordt verwacht dat het Nationale Digitale Vaardigheden Training project aanzienlijke positieve effecten zal hebben op de digitale competenties van zowel burgers als ambtenaren. Enkele beleidsresultaten:

			- Vergroting van digitale geletterdheid. - Toegankelijkere overheidsdiensten. - Meer inclusieve, efficiënte en veilige digitale samenleving
	Generator voor datacenter	Aanvragen van offertes en aanschaf van de generator	Tegen het einde van 2026 wordt verwacht dat de vervanging van de generator van het overheidsdatacenter zal hebben bijgedragen aan de volgende beleidsdoelstellingen: - Betrouwbare continuïteit van kritieke overheidsdiensten. - Verbeterde operationele efficiëntie.

Programma: 61205 Onafhankelijk Kiesbureau

Institutionele Versterking Onafhankelijk kies Bureau	Voor het adequaat kunnen uitvoeren van zijn wettelijke taken zal het OKB overgaan tot het aantrekken van de volgende groep externe personen op contract basis voor het tijdelijk versterken van het OKB: 1. Bijkans 1500 toezichthouders; 2. Bijkans 30 ondersteuners op het Verkiezings-Centrum; 3. Bijkans 40 Ressort-Coordinatoren voor het veldwerk; 4. Bijkans 20 Media Toezichthouders; 5. Bijkans 10 ICT-toezichthouders; 6. Bijkans 50 personen om te dienen als Mobiele Toezichthouders (Response Team); 7. Bijkans 60 chauffeurs;	Aanwerven van toezichthouders, deskundigen en coördinatoren. Zo ook personeel.	Aanwerven van toezichthouders, deskundigen, coördinatoren en aantrekken van kundig personeel
	Daarnaast zal het OKB bijkans 10 personeelsleden aantrekken in dienst van de overheid.	Het afsluiten van verzekeringen t.b.v. toezichthouders en coördinatoren bij een assurantiemaatschappij.	Het afsluiten van verzekeringen t.b.v. toezichthouders en coördinatoren bij een assurantiemaatschappij.
	Voor het uitvoeren van werkzaamheden en begeleiden van projecten waarbij specifieke deskundigheid is vereist, zal het OKB overeenkomsten voor het verrichten van enkele diensten aangaan met specialisten en of terzake deskundige consultants.	1) Het inhuren van deskundigen c.q. ervaren trainers voor het verzorgen van trainingen. 2) Het bekostigen van alle opleidingen, trainingen, workshops, seminars, stages en overige bijeenkomsten.	1) Het inhuren van deskundigen c.q. ervaren trainers voor het verzorgen van trainingen. 2) Het bekostigen van alle opleidingen, trainingen, workshops, seminars, stages en overige bijeenkomsten.

	Alle benodigdheden en of tools die nodig zijn om de bovenstaande werkzaamheden uit te voeren, zullen worden ingehuurd.	3) Het bekostigen van reis- en verblijf (binnen- en buitenland per auto, boot, vliegtuig). 4) Het ontwikkelen of doen produceren van trainingsmateriaal en overige attributen. 5) Het inhuren van trainingszalen. 6) Het inhuren van consultants op specifieke gebieden voor het verrichten van enkele diensten ten behoeve van het OKB. 7) Het bekostigen van alle kosten van advertenties, deurwaarders, publicaties, vergaderingen. 8) Het bekostigen van ICT-netwerk en beheer van het OKB. 9) Representatiekosten. 10) Contributie aan internationale organisaties vanwege lidmaatschap. 11) Bekostigen van beveiliging (elektronische- en manbeveiliging). 12) Overige algemene kosten inclusief onvoorziene kosten.	3) Het bekostigen van reis- en verblijf (binnen- en buitenland per auto, boot, vliegtuig). 4) Het ontwikkelen of doen produceren van trainingsmateriaal en overige attributen. 5) Het inhuren van trainingszalen. 6) Het inhuren van consultants op specifieke gebieden voor het verrichten van enkele diensten ten behoeve van het OKB. 7) Het bekostigen van alle kosten van advertenties, deurwaarders, publicaties, vergaderingen. 8) Het bekostigen van ICT-netwerk en beheer van het OKB. 9) Representatiekosten. 10) Contributie aan internationale organisaties vanwege lidmaatschap. 11) Bekostigen van beveiliging (elektronische- en manbeveiliging). 12) Overige algemene kosten inclusief onvoorziene kosten.
		Huldigingen, huwelijksjubilarissen, kosten i.v.m. jaarafsluiting, incentives etcetra	Huldigingen, huwelijksjubilarissen, kosten i.v.m. jaarafsluiting, incentives etcetra
	Alle benodigdheden en of tools die nodig zijn om de bovenstaande werkzaamheden uit te voeren, zullen worden aangeschaft.	1) Aanschaf van voldoende inventaris zoals apparatuur (desktops, laptops, tablets, printers, accessoires, servers etc), kantoormeubilair (bureaus, bureaustoelen, etc.) en kantoormiddelen. 2) Onderhoud en reparatie van het voornoemde apparatuur en meubilair. 3) Onderhoud en reparatie OKB-gebouw en terrain. 4) Telecommunicatievoorziening en inclusief network. 5) Aanschaf en bedrukken van uniform voor toezichthouders,	1) Aanschaf van voldoende inventaris zoals apparatuur (desktops, laptops, tablets, printers, accessoires, servers etc), kantoormeubilair (bureaus, bureaustoelen, etc.) en kantoormiddelen. 2) Onderhoud en reparatie van het voornoemde apparatuur en meubilair. 3) Onderhoud en reparatie OKB-gebouw en terrain. 4) Telecommunicatievoorzieningen inclusief network. 5) Aanschaf en bedrukken van uniform voor toezichthouders, OKB-personeel,

		OKB-personeel, contractanten en coördinatoren van het OKB. 6) Aanschaf van verkiezingsattributen voor het veldwerk landelijk. 7) Kopie en drukwerken.	contractanten en coördinatoren van het OKB. 6) Aanschaf van verkiezingsattributen voor het veldwerk landelijk. 7) Kopie en drukwerken.
		1) Verzekering, reparatie en service van zijn dienstvoertuig(en); 2) inhuren van minimaal 60 stuks voertuigen voor het veldwerk landelijk (zowel op de dag van de stemming, als ervoor en erna); 3) het aanschaffen van minimaal twee voertuigen voor het regulier werk van het OKB.	- 1) Verzekering, reparatie en service van zijn dienstvoertuig(en); 2) inhuren van minimaal 60 stuks voertuigen voor het veldwerk landelijk (zowel op de dag van de stemming, als ervoor en erna); 3) het aanschaffen van minimaal twee voertuigen voor het regulier werk van het OKB.

Afdeling 19. Het Kabinet van de Vice President

Algemeen deel

Doelstelling en kerntaken van het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname.

Het Kabinet van de Vice President heeft ten doel de Vice President zo optimaal mogelijk te ondersteunen op administratief-, bestuurlijk- en beleidsgebied, opdat zijn grondwettelijke taken als Vice President en als Voorzitter van de Raad van Ministers, zo effectief mogelijk worden bereikt en zijn verplichtingen als Vice President zo efficiënt mogelijk worden nagekomen.

Kerntaken van het Kabinet van de Vice President:

1. De zorg voor de administratieve en beleidsmatige ondersteuning van de Vice President bij de uitoefening van zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
2. De voorbereiding van de besluitvorming en de vaststelling van de besluiten van de Raad van Ministers en het toezicht op de uitvoering daarvan.
3. De zorg voor de staats- en administratiefrechtelijke betrekkingen van de Vice President met de Ministers en de Onderministers in het kader van de voorbereiding en uitvoering van het vastgestelde beleid.
4. De zorg voor de bedrijfsvoering van de staatsradio- en staatstelevisie bedrijven.
5. Alle overige taken die door het bevoegde orgaan aan het Kabinet zijn opgedragen;

De functionele eenheden van het Kabinet van de Vice President

1. Het Kabinet als functionele bestuurs- en administratieve eenheid richt zich op de ondersteuning van de Vice President in alle taakbestanddelen die niet rechtstreeks verband houden met de taken, werkzaamheden en verantwoordelijkheden van de Vice President als Voorzitter van de Raad van Ministers. Met de leiding is de Directeur van het Kabinet belast.
2. Het Secretariaat van de Raad van Ministers richt zich als functionele eenheid op de organisatorische en beleidsondersteuning van de Vice President in de uitoefening van zijn ambt als Voorzitter van de Raad van Ministers, tevens Voorzitter van alle onderraden uit de Raad van Ministers, en voorts met alles wat met deze functies verband houdt.
3. Het Directoraat Volkscommunicatie richt zich op de overheidscommunicatie met de volksmassa's in het algemeen en in het bijzonder met de gemarginaliseerde groepen in de samenleving om hen zodoende te betrekken bij de Nationale ontwikkeling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van niet traditionele en interactieve methoden.
4. Het Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie richt zich op het verhogen van de prestatie en verbeteren van de werkprocessen van de bestuur- en administratieve organisatie van het Kabinet van de Vice President om een hogere realisatiegraad van de output te halen bij de implementatie en bijsturing van het overheidsbeleid.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	384.150	384.150	437.000	473.100	479.310
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	364.150	364.150	417.000	453.100	469.310
610	Lonen en salarissen	0	0	262.149	262.149	300.000	330.000	340.000
611	Sociale premies	0	0	32.043	32.043	35.000	40.000	45.000
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	55.958	55.958	70.000	70.000	70.000
615	Schenken en bijdragen	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
616	Sociale uitkeringen	0	0	4.000	4.000	1.000	1.000	1.000
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
620	Inventaris	0	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
621	Transportmiddelen	0	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen van het totaal Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname zijn voor het dienstjaar 2026 begroot voor **SRD 262.148.636,36**.

In de onderstaande tabel is de specificatie weergegeven.

Het totaal personeelsbestand van het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname met uitzondering van de Raad van Ministers is 552 medewerkers.

Omschrijving	Hoge Kader	Midden kader	Lager kader	Totaal
Kab VP, STVS en SRS	223	177	89	489
DVC	30	13	0	43
BME	11	5	4	20
Totaal	264	195	93	552

Omschrijving	Man	Vrouw	Totaal
KabVP, STVS en SRS	236	253	489
DVC	22	21	43
BME	11	9	20
Totaal	269	283	552

Omschrijving	Leeftijd 20+	Leeftijd 30+	Leeftijd 40+	Leeftijd 50+	Leeftijd 60+	Totaal
Kab VP, STVS en SRS	55	165	162	75	32	489
DVC	5	21	11	4	2	43
BME	2	6	9	2	1	20
Totaal	62	192	182	81	35	552

Gemiddeld loonsom per maand

Omschrijving	Hoger Kader	Midden kader	Lager kader
Kab VP, STVS en SRS	23.464,-	20.502,-	13.819,-
DVC	25.005,-	21.454,-	-----
BME	23.464,-	20.502,-	13.819,-

Gemiddeld leeftijd personeel

Omschrijving	Instroom	Doorstroom	Uitstroom
Kab VP	25 jaar	30-45 jaar	60 jaar

Ziekte verzuim in percentages

Omschrijving	2024	2025
Gemiddelde ziekteverzuim 2 dagen	2%	2%

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	180.978.000
61002	Vakantietoelage	13.225.000
61003	Overwerk	29.021.688
61004	Bonussen en Gratificaties	320.000
61006	Vacatiegelden	559.600
61013	Functionele toelagen	11.245.000
61014	Persoonlijke toelagen	837.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	3.810.036
61017	Waarnemingstoelage	85.000
61020	Telefoonvergoeding	375.000
61021	Representatievergoeding	11.803.000
61022	Huishuurvergoeding	660.000
61023	Vervoersvergoeding	2.229.312
61024	Overige vergoedingen	7.000.000
Totaal		262.148.636

611 - Sociale premies

De totale kosten voor de sociale premies zijn geraamd op **SRD 32.043.363,64**. Deze zijn aan de hand van de lonen en salarissen opgebracht. De Raad van Ministers betalen geen sociale premies.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	21.745.100
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	10.298.264
Totaal		32.043.364

612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor gebruik van goederen en diensten zijn begroot voor **SRD 55.958.000,-**. Dit bedrag is opgebracht vanwege het uit te voeren beleid en de verwachte uitgaven van het Kabinet van de Vice President voor het dienstjaar 2026. Er is ook rekening gehouden met de verhoogde prijzen van goederen en diensten.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.765.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	210.000
61203	Contractanten	100.000
61205	Deskundigen Binnenland	610.000
61206	Deskundigen Buitenland	430.000
61208	Binnenlandse reiskosten	2.530.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	1.554.300
61210	Buitenlandse reiskosten	894.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	420.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc,)	1.425.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	1.455.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	20.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	39.000
61221	Vergaderkosten	4.030.480
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.029.700
61223	Onderhoudskosten automatisering	5.000
61224	Licenties en programmakosten	220.000
61225	Datalijnen	15.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	700.000
61227	Radio en Tv programma's	700.000
61228	Brochure en andere Periodieken	1.450.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.432.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	1.252.000
61235	Verbouwingen	25.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	5.000
61238	Telefoon uitgaven	2.066.327

61240	Water	126.046
61241	Electriciteit	1.749.481
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	1.619.175
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	51.000
61246	Verzekering	1.650.000
61247	Schoonmaak	95.260
61248	Gereedschappen en Apparatuur	7.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	8.000
61250	Bewaking	200.000
61251	Voeding	5.263.700
61253	Vrachtkosten en Porti	1.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	80.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	4.025.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	30.000
61279	Medicijnen	1.007.000
61280	Hulpmiddelen	10.000
61283	Huur van voertuigen	340.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	15.312.531
Totaal		55.958.000

615 – Schenkingen en bijdragen

Ten einde de samenleving tegemoet te komen heeft het Kabinet van de Vice President gemeend deze begrotingspost in het dienstjaar 2026 op te nemen. Via deze post kunnen behoeftigen in de samenleving en sociale groepen in aanmerking komen voor een beperkte financiële ondersteuning.

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2026 is **SRD 10.000.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 4.000.000,-**.

De Vice President krijgt vaak verzoeken uit de samenleving voor gunstaven. Gedacht wordt aan instellingen die vragen om gebruiksgoederen, sporters die vragen om sponsoring of gewoon mensen uit de samenleving die in nood zitten en om hulp vragen.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61604	Rechtsbijstand on- en minvermogenden	1.694.000
61605	Lig- en Verpleegkosten	1.053.000
61606	Poliklinische Kosten	52.000
61607	Preventieve Medische Voorzieningen	1.201.000
Totaal		4.000.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor investeringen is een bedrag van **SRD 10.000.000,-** begroot.

Om het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname optimaal te laten functioneren, is het noodzakelijk te investeren in de aanschaf van adequate kantoorinventaris. Dit omvat onder meer bureautafels, bureaustoelen, dossierkasten (inclusief metalen ladekasten), bezoekersstoelen, een koelkast, magnetron, pc's, laptops, printers en overige benodigheden ter ondersteuning van het personeel.

Code	Omschrijving	Raming
210368	Kabinet van de Vice President	6.644.480,00
210369	Raad van Ministers	780.000,00
210370	Directoraat Volkscommunicatie	1.575.520,00
210383	Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie	1.000.000,00
Totaal		10.000.000,00

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	2.260.000
62003	Communicatie	454.000
62004	Computers	4.261.520
62005	Printers	2.200.000
62006	Netwerken	690.000
62009	Technisch gereedschap	134.480
Totaal		10.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is **SRD 10.000.000,-** begroot.

Het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname beschikt momenteel over een wagenpark van 37 dienstvoertuigen. Hiervan verkeren 31 in goede en rijdende staat. In het jaar 2025 zijn er geen nieuwe voertuigen aangeschaft.

In het jaar 2026 zullen nog enkele dienstvoertuigen worden aangeschaft ter aanvulling van het wagenpark.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	6.205.000
62104	Pickup's	2.305.000
62105	Bussen	1.490.000
Totaal		10.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	114.000	114.000	118.500	118.500	118.500
201	<i>Infrastructurele Werken</i>	0	0	75.000	75.000	80.000	80.000	80.000
20102	Renovatie	0	0	75.000	75.000	80.000	80.000	80.000
602	<i>Institutionele Versterking</i>	0	0	7.000	7.000	6.500	6.500	6.500
60202	Institutionele versterking	0	0	7.000	7.000	6.500	6.500	6.500
606	<i>Informatie en Communicatie</i>	0	0	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
60604	Vergroting bereikbaarheid Staatsmedia	0	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
60605	De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)	0	0	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000

Toelichting : Programma's

20102 - Renovatie

De liften van het Frank Essedgebouw, waarin het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname is gehuisvest, zijn niet bedrijfszeker. Ze beschikken over een verouderd besturingssysteem, waarvan onderdelen niet langer verkrijgbaar zijn, waardoor reparatie niet meer mogelijk is. Daarnaast zijn de liftcabines zelf in slechte staat en aan vervanging toe. Om deze reden is het noodzakelijk om volledige nieuwe liftsystemen te installeren.

Tevens is de vervanging van de elektrische installatie in het gebouw dringend nodig. De huidige installatie is al tientallen jaren oud. Vanaf de kelder tot en met de vierde etage dient de volledige elektrische bekabeling, inclusief stopcontacten te worden vernieuwd.

Naast de technische aanpassingen is ook de aanschaf van nieuw meubilair en raambekleding noodzakelijk, evenals algemene renovatiewerkzaamheden in het gehele gebouw van kelder tot en met de vierde etage.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 is **SRD 75.000.000,-** begroot.

60202 - Institutionele versterking

Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Kabinet Vice President

Het trainen van het personeel en het verbeteren van de interne processen, het upgraden van computersystemen, het optimaliseren van opslag en het versterken van de beveiliging van zowel fysieke als digitale gegevens om het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname goed en veiliger te laten draaien.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 4000.000,-**.

Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Volkscommunicatie

Het aantrekken van gekwalificeerd personeel op het gebied van communicatie, het aanbieden van gerichte trainingen aan medewerkers en de aanschaf van benodigde apparatuur.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 is geraamd voor **SRD 1000.000,-**.

Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie

Het aantrekken van personeel, het aanbieden van gerichte trainingen aan medewerkers en het aanschaffen van laptops, printers, meubilair, overige kantoorinventaris en PC's met toebehoren.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 is geraamd voor **SRD 1000.000,-**.

Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Stichting Radio- Omroep (SRS) Suriname

De SRS valt onder de paraplu van het Kabinet van Vice President van de Republiek Suriname. De huidige zendmasten van SRS zijn verouderd en hebben een beperkt bereik. Investeren in moderne apparatuur is daarom noodzakelijk om signaalkwaliteit en landelijke dekking te verbeteren.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 is geraamd voor **SRD 1.000.000,-**.

60604 - Vergroting bereikbaarheid Staatsmedia

Landelijke overheidscommunicatie. Verbetering Staatsmedia met betrekking tot communicatie met de gemeenschap op landelijk niveau. Het bedrag van SRD 2.000.000 welke voor dit programma is opgebracht, heeft te maken met de voortzetting van de huidige overeenkomst met de Surinaamse Televisie Stichting (STVS) voor de aankoop van zendtijd. Dit ter bevordering van de overheidscommunicatie met de bevolking.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 is **SRD 2.000.000,-**.

60605 - De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)

Hieronder vallen infrastructurele voorzieningen STVS, institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding STVS, gebruik van goederen en diensten en inventaris. Het televisie station is puur afhankelijk van het verkopen van zendtijden. Vervanging van apparatuur is ook dringend noodzakelijk.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2026 is **SRD 30.000.000,-**.

Tabel 2: Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
20102 Renovatie Renovatie Frank Essedgebouw m.b.a. het Regeringsgebouw	Het renoveren van het Frank Essedgebouw.	- Het dak is vervangen. - De 6^e etage is helemaal gerenoveerd.	De 4 ^e en 5 ^e etage zijn volledig gerenoveerd en voorzien van nieuwe vloerbedekking en gevelelementen.	- Vervanging van de elektrische installatie vanaf de kelder tot en met de 4^e etage - Installatie nieuwe liftsystemen
12406 Armoede initiatieven Vice President	Om armoede binnen gemarginaliseerde groepen en gebieden duurzaam uit te bannen d.m.v. het initiëren dan wel ondersteunen van activiteiten en projecten die in deze gebieden/groepen worden ondernomen.	- Diverse projecten in achtergestelde gebieden, gericht op verbetering van de leefomstandigheden zijn uitgevoerd. - Lokale stakeholders zijn zelf betrokken geworden bij de voorbereiding en uitvoering van projecten.	Voortzetting en uitvoering van projecten in diverse deelgebieden, gericht op het verbeteren van leefomstandigheden en sociaaleconomische ontwikkeling.	
60604 Vergroting Bereikbaarheid Staatsmedia	Aankoop zendtijd voor alle overheidsprogramma's	Het aankopen van zendtijd.	Er wordt op jaarbasis zendtijd ingekocht voor alle overheidsprogramma's	Voorzetting aankoop zendtijd.
60605 De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)	Het bevorderen van Informatie en Communicatie.	Het dak van het gebouw van de STVS is gerenoveerd.	Een ontwaterings-systeem plaatsen op het terrein van de STVS.	Vervanging van apparatuur.
60202 Institutionele versterking	Het institutioneel versterken van de organisatie.	Een groot deel van het personeel is getraind geworden en de nodige aanschaffingen zijn gedaan.	Het personeel is getraind.	Voorzetting van het trainen van het personeel.

Afdeling 20. De Nationale Assemblée

Algemeen

De bevoegdheden van De Nationale Assemblée zijn verankerd in de Grondwet van de Republiek Suriname. Artikel 55 van de Grondwet bepaalt dat:

“De Nationale Assemblée vertegenwoordigt het volk van de Republiek Suriname en brengt de soevereine wil van de natie tot uitdrukking.”

“De Nationale Assemblée is het hoogste orgaan van de Staat.”

Deze bepalingen onderstrepen de centrale rol van DNA als het constitutioneel hoogste staatsorgaan, belast met de democratische vertegenwoordiging van het volk en de belichaming van de nationale soevereiniteit.

Binnen het staatsrechtelijk bestel vervult DNA drie fundamentele functies:

1. De vertegenwoordigende functie (conform artikel 55, Grondwet)

DNA fungeert als een vertegenwoordiger van het Surinaamse volk binnen het staatsbestel en draagt bij aan het realiseren van de democratische legitimiteit van staatsgezag.

2. De wetgevende functie (conform artikel 71, Grondwet)

In samenwerking met de regering is DNA belast met de totstandkoming van wetgeving. Zij oefent hierbij de wetgevende macht uit en stelt algemene bindende regels vast die rechtskracht bezitten binnen het nationale rechtstelsel.

3. De controlerende functie (conform artikel 73, Grondwet)

DNA houdt toezicht op het beleid en het handelen van de regering. Door middel van onder andere interpellaties, parlementaire enquêtes en begrotingscontrole wordt invulling gegeven aan deze constitutioneel verankerde controlebevoegdheid.

Deze functies vormen gezamenlijk de kern van het institutionele mandaat van DNA, waarbij zij als hoogste volks vertegenwoordigend orgaan een essentiële rol speelt in het functioneren van de democratische rechtstaat.

Visie

De Nationale Assemblée te ontwikkelen tot een instituut, dat professioneel en overeenkomstig het bepaalde in de Grondwet en het Reglement van Orde, onafhankelijk opereert en op doelmatige wijze invulling geeft aan haar Wetgevende, Toezichthoudende en Volk vertegenwoordigende taakstelling.

Missie

Dat De Nationale Assemblée als hoogste orgaan van de staat zijn Wetgevende, Toezichthoudende, Volk vertegenwoordigende en Bestuurlijke taken effectief uitoefent en het belangrijkste forum is voor het Nationaal debat.

Kernwaarde

Openheid en transparantie	DNA communiceert op een open en transparante wijze op nationaal en internationaal niveau
Toegankelijkheid	DNA is bereikbaar, benaderbaar en beschikbaar voor elke burger zowel fysiek als digitaal voor informatie
Integriteit	DNA toont hoge ethische normen in haar activiteiten
Kwaliteit	DNA streeft naar een effectieve en duurzame dienstverlening naar de samenleving toe
Professionaliteit	DNA streeft ernaar te handelen op basis van deugdelijke en vastgestelde procedures, feiten en inzicht en ervaring.
Geloofwaardigheid	DNA werkt ernaar om het vertrouwen en het geloof van de samenleving naar een hoger niveau te brengen.

(Strategisch beleidsplan 2022-2026)

Ter ondersteuning van het proces om steeds beter invulling te kunnen geven aan haar grondwettelijke taken, heeft De Nationale Assemblée het Strategisch Beleidsplan DNA 2022 – 2026 (SBP) samengesteld en bekrachtigd in januari 2022. Dit SBP dat als basis dient voor het meerjarenbeleid komt dit begrotingsjaar ten einde.

Uit het Strategisch Beleidsplan zijn de volgende strategische doelen afgeleid:

1. Capaciteitsversterking van het Politiek College

1. Het verbeteren van de vertegenwoordigingsfunctie.
2. Het verbeteren van het toezicht op de Staat (toezichtfunctie).
3. Het verbeteren van de wetsproducten (kwaliteit en transparantie)/ wetgevende functie.

2. Capaciteitsversterking en opbouw van het Ondersteunend college

1. Het verbeteren van de Interne communicatie.
2. Het verbeteren van de inrichting van de financiële huishouding (het afronden van de implementatie van de financiële procedures en interne beheersmaatregelen).
3. Het verder invulling geven aan HRM en HR-instrumenten, door middel van een HR-plan.
4. Het verbeteren van de infrastructuur en veiligheid (Huisvesting, apparatuur, veiligheid en risicobeheersing).

De Nationale Assemblée heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om te komen tot een steeds meer gemoderniseerde, effectieve en efficiënte wetgevende macht die het volk van Suriname dient. In dit kader wordt er actief gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening en het op peil brengen van het prestatieniveau van De Nationale Assemblée.

Dit geschiedt vanuit een visie waarbij de Griffie op professionele wijze het werk van het College ondersteunt.

De beleidsactiviteiten die in 2025 vanwege omstandigheden geen voortgang hebben gehad of niet zijn afgerond, zullen in het nieuwe jaar worden gecontinueerd mits er geen gewijzigde beleidsinzichten zijn.

• Organisatie Ontwikkeling

Het creëren van condities voor het verruimen van de autonomie en het verder afstemmen van de organisatiestructuur op de gewenste situatie. Deze vrij ingrijpende verandering zal vanuit een centraal punt worden gecoördineerd in afstemming met andere programma's en projecten. Eveneens wordt er gewerkt aan het actualiseren van de functiebeschrijvingen en het op orde hebben van de nodige HR-instrumenten.

- **Ruimtelijke voorziening ten behoeve van het Parlement en de Griffie.**

De werkzaamheden met betrekking tot de “Bouw van de vergaderzaal t.b.v. het Parlement” hebben gedurende het bouwtraject continu vertraging opgelopen. Volgens planning zal de oplevering eind 2025 plaatsvinden. In 2026 zal dit gebouw volledig worden ingericht.

- **Informatie en communicatie met als doel “een open Parlement”**

Met de lancering van DNA TV en de DNA Facebookpagina is De Nationale Assemblée dichterbij het gestelde doel. Er zal verder gewerkt worden aan meer eigen producties, productieverbetering en kwaliteitsverbetering. Tevens zullen programma's ontwikkeld worden ten behoeve van de jongeren ter verkrijging van inzicht met betrekking tot het parlementair gebeuren. Dit zal uiteindelijk moeten leiden tot het bevorderen van participatie ook binnen deze doelgroep. Deze activiteiten zullen in het dienstjaar 2026 worden gecontinueerd. Ter verbetering van de verslaglegging voor de parlementaire activiteiten zal er een upgrading plaats vinden in apparatuur.

- **Verbetering technisch infrastructuur ter versterking van het Parlement en de Griffie.**

In het kader van optimale performance, worden apparatuur, systemen en programma's op regelmatige basis geüpgrade en indien nodig vervangen. Dit alles zal geschieden op grond van noodzakelijke vereisten. Dit beleid wordt ook in het dienstjaar 2026 voortgezet.

- **Certificering van De Nationale Assemblée**

Voor het dienstjaar 2026 zal De Nationale Assemblée (DNA) de nodige voorbereidingen voortzetten met betrekking tot het certificeren van haar organisatie. Gelet op de huidige ontwikkelingen is de focus nu gericht op enkele afdelingen binnen DNA die gecertificeerd kunnen worden in plaats van op de gehele organisatie. Het gaat in deze om afdelingen die kunnen aantonen dat zij hun werkzaamheden en werkprocessen beheersen. Het certificeren zal een weergave zijn van vertrouwen in de desbetreffende diensten, met daaraan gekoppeld hun (management) processen en medewerkers.

Om de onderstaande doelen te halen te weten:

1. Het bewerkstelligen van kwaliteitsverbetering en beheersing van de werkprocessen
2. Het bevorderen van de efficiency en effectiviteit
3. Het vergroten van het vertrouwen in het Instituut
4. Het garanderen van zekerheid.

DNA streeft ernaar om binnen een termijn van twee tot vier jaar de certificering van haar gehele organisatie te voltooien. In dit kader zal worden onderzocht op welke wijze externe financiering kan worden verkregen, onder meer door het indienen van een financieringsaanvraag bij een internationale (donor)organisatie. Deze middelen zullen worden aangewend ter ondersteuning van de implementatie van de noodzakelijke certificeringsprocessen en de capaciteitsversterking van het personeel.

Met deze beleidsmaatregel beoogt DNA haar institutionele ontwikkeling te verankeren in moderne governance principes, met inachtneming van accountability, transparantie en resultaatgerichtheid.

Voor het jaar 2026 gelden de volgende speerpunten

I Vertegenwoordigingsfunctie (Art.55, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2026
1. Het vergroten van inzicht in sociaal- economische vraagstukken. - Het vergroten van inzicht in de problematiek binnen de samenleving en het verbeteren van de verslaggeving in het parlement.	- Verdere uitbreiding en capaciteitsopbouw van het ondersteunend kader. - Per district de logistieke kosten in kaart brengen door de commissies. - Jaarplanning voor alle vaste commissies - Het uitbrengen van verslag door middel van een standard format. - Informatiesessies houden over actuele thema's/ sociaal economische vraagstukken ten behoeve van de desbetreffende commissies. - Het doen van onderzoeken m.b.v. externe deskundigen en instituten.	- Voortzetting informatie sessies en trainingen op actuele thema's - Voortzetting en waar nodig institutionaliseren van landelijke oriëntatie- en werkbezoeken van DNA leden naar; * districten * instellingen en instituten * gebieden met specifieke issues
2. Verdere verbetering van de Ombudsfunctie van DNA. - DNA leden worden op professionele wijze bijgestaan en geadviseerd inzake de afhandeling van uit de gemeenschap gepresenteerde problematiek. - Het bevorderen van een gezonde Overheid – burger relatie	- Verdere structurering en professionalisering van het Ombudsbureau: -Het verbeteren van mogelijkheden voor informatie verzameling, verwerking en registratie, middels databases en mobiele applicaties alsook de afhandeling van en rapportage over de meldingen middels een ombudsapplicatie -Het produceren van periodieke rapportages t.b.v. DNA, ter ondersteuning van de beleidsbeoordeling en beleidsevaluatie functie. - Evaluatie van het functioneren van het ombudsbureau.	- Het eventueel bij wet instellen van het Ombudsbureau. - Het op adequate wijze toerusten van de ombudsdeskundigen. - Desgevraagd ondersteunen van de leden.
3. Het verbeteren van de Informatievoorziening naar de gemeenschap: - Het vergroten van de transparantie in de processen en de werkzaamheden binnen DNA. - Het toegankelijker maken van wetgevingsproducten en overige producten/documenten DNA rakende.	- Effectief gebruik maken van de verschillende sociale mediakanalen; - Het toegankelijker maken van wetgevings-producten en overige documenten DNA rakende. - Verbetering en verdere ontwikkeling van de informatievoorziening aan de samenleving middels audiovisuele producties, radio, tv, internet en mobiele applicaties. - Het organiseren van jongeren voorlichtingsprogramma's/activiteiten	- Verdere versterking van de capaciteit van de afdeling Communicatie en informatie alsmede de afdeling Audio en Visuele dienst, middels externe technische bijstandsverlening. - Noodzakelijke uitbreiding en vervanging van bestaande equipment - Het verbeteren van de uitzending van eigen tv-kanaal - Onderhouden van de DNA-communicatie kanalen (Informatie applicaties, websites).

I Vertegenwoordigingsfunctie (Art.55, Grondwet)

Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2026
4. Het verbeteren van het functioneren van de fracties; - Het scheppen van mogelijkheden voor de fracties om het werk adequaat in te richten en kwalitatief te verbeteren. - Verbeteren van het contact van de fracties met de samenleving.	- Verbetering van de ruimtelijke voorzieningen ten behoeve van de Fracties binnen het DNA-gebouw. - De Fracties hebben thans deskundigen en administratieve medewerkers ter ondersteuning.	Dit beleid wordt voortgezet.
5. Verbetering van de technische- en administratieve ondersteuning. Het toerusten van wpo'ers ter vergroting van hun inzetbaarheid binnen het parlement	- Een team van juristen en andere deskundigen vanuit de afdeling Wetenschappelijke en Professionele en Ondersteuning, verleent technische en wetenschappelijke bijstand aan het Parlement, de vaste commissies en de interdepartementale commissies. Deskundigen worden eveneens ingezet bij het organiseren van commissie vergaderingen (commissie assistenten). Deze commissie assistenten kunnen verder groeien tot Commissie-Griffiers.	Waar nodig zullen Vak-deskundigen worden aangetrokken.
6. Het versterken van de samenwerkingsrelatie met de strategische partners (nationaal, regionaal en internationaal). - Het optimaliseren van de Internationale Betrekkingen - Intensivering van zinvolle internationale contacten en samenwerking met andere parlementen en parlementaire organisaties.	Op nationaal gebied: - Evaluatie en eventuele versterking van nationale samenwerkingen. Op regionaal en internationaal gebied: - Rationalisering Internationale Parlementaire Relaties en versteviging internationale betrekkingen. - De unit "Internationale Betrekkingen" binnen de afdeling Wetenschappelijke en Professionele ondersteuning, legt zich speciaal toe op dit onderdeel van het parlementair werk.	Voortzetting van het beleid: - Evaluatie van de internationale samenwerkingsverbanden. - Evaluatie van het lidmaatschap van het Parlement bij de Internationale Organisaties. - Bijwonen van de conferenties waaronder WTO, IPU, ACP-EU en Parlamericas.

II Wetgevende functie (Art. 71, Grondwet)			
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie		Planning 2026
1. Verhogen van de kwaliteit en kwantiteit van wetsproducten/goedgekeurde wetten.	- Aanpassing van het RvO - Het professionaliseren van de functie van de leden en deskundigen in het wetgevingsproces. - Het beschikbaar hebben van wetgevingsjuristen ter versterking van het Parlement		- Een werkgroep van technici instellen die zich buigt over de wetten en deze wetsproducten beoordeelt op werkbaarheid - Toezicht op de effectiviteit van de uitvoering van beleid m.b.t. aangenomen wetten Voortzetting beleid: - Organiseren van seminars en informatiesessies ten behoeve van leden en deskundigen. - Het ondersteunen van ministeries bij het concipiëren van wetgeving.
2. Het transparant maken van wetgevingsproducten vanaf initiatie tot aan de publicatie van de wet.	- Het opnemen en frequenter updaten van de wetsproducten op de website. - Het bijhouden van de DNA-database		Voortzetting van het beleid

III Toezichtfunctie (Art.73, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2026
1. Beleidsbeoordeling van het door de Regering ter goedkeuring voorgelegd beleid. - Versterking van de Vaste Commissies - Verbetering van de faciliteiten ten behoeve van de commissies. - Verbetering van de mogelijkheden ter beoordeling van de staatsbegrotingen.	- Capaciteitsversterking van de commissies. - Toevoegen van Vak deskundigen aan de commissies, vanuit de afdeling Wetenschappelijke en Professionele Ondersteuning.	Voortzetting: -Uitbreiding van het team van Vak deskundigen -Trainings- en informatiesessies voor de leden en de deskundigen. - Het organiseren of deelnemen aan Seminars en workshops.
2. Optimaliseren van het toezicht op de Staat. - Het waarborgen van het Budgetrecht van DNA -Verbeteren van de capaciteit van DNA om de uitvoering van het beleid en de staatsbegroting te monitoren. - Verbetering van de periodieke rapportages van de CLAD en de Rekenkamer. -Het bevorderen dat de sloten van de begrotingen conform de Grondwet, ter goedkeuring worden aangeboden aan het Parlement.	- Versterking van de Commissie Staatsuitgaven ter verbetering van de toezichtfunctie van DNA. - Ter verkrijging van inzicht in de begrotingsuitvoering en de obstakels bij de uitvoering is er in samenwerking met de UNDP, informatiesessies verzorgt voor de leden en deskundigen.	- De Commissie Staatsuitgaven zal met de Regering het werkschema afspreken. - Per kwartaal zal schriftelijk verslag worden gedaan aan het Parlement. - Vergroten van deskundigheid binnen DNA om de begrotingen van de vak ministeries te beoordelen en te analyseren, middels gerichte trainingen en opleidingen.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	275.904	275.904	278.761	332.182	396.611
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	252.004	252.004	239.161	288.622	348.695
610	Lonen en salarissen	0	0	163.532	163.532	136.376	163.652	196.382
611	Sociale premies	0	0	10.212	10.212	7.200	8.640	10.368
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	59.660	59.660	74.575	93.219	116.523
615	Schenken en bijdragen	0	0	100	100	440	484	532
616	Sociale uitkeringen	0	0	18.500	18.500	20.570	22.627	24.890
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	23.900	23.900	39.600	43.560	47.916
620	Inventaris	0	0	18.900	18.900	39.600	43.560	47.916
621	Transportmiddelen	0	0	5.000	5.000	0	0	0

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De Personeelswet vormt vooralsnog de wettelijke basis voor het personeelsbeleid. De taakstelling en de doelstelling van De Nationale Assemblée geven richting aan de formatie en het te voeren beleid.

In het kader van de lopende hervormingen binnen de Griffie van De Nationale Assemblée vinden structurele aanpassingen plaats die gevolgen hebben voor zowel de organisatiestructuur als de te herzien formatie. In het bijzonder worden nieuwe functies geïdentificeerd die noodzakelijk zijn voor de effectieve ondersteuning van het parlementaire proces en de versterking van institutionele capaciteit. Tevens blijkt dat bepaalde specialistische functies, op korte termijn dienen te worden ingevuld. Ter ondersteuning van dit proces wordt externe deskundigheid aangetrokken, hetzij op individuele basis, hetzij via interbestuurlijke samenwerking met andere overheidsorganen of instellingen.

De uitgangspunten ter vaststelling van de raming van het kostensoort Lonen en Salarissen zijn;

- De realisatie cijfers over het dienstjaar 2024.
- De realisatie cijfers over de periode januari tot en met mei 2025.
- De te verwachten personele bevorderingen.
- Het aan te trekken potentieel kader.

Lonen en Salarissen van De Nationale Assemblée zijn geraamd op **SRD 163.532.000,-**.

De Nationale Assemblée telt thans **167** personeelsleden.

Personeelsbestand

Het personeelsbeleid binnen DNA richt zich op het continu ontwikkelen van de medewerker en de verdere professionalisering van de organisatie. In dit kader is er een handboek ontwikkeld, welk ten doel heeft het personeel bewust te maken van de houding en het gedrag dat van hen verwacht wordt.

De indeling naar niveau is bij DNA gebaseerd op de schaalindeling van de intern geldende FISO bezoldigingsstructuur:

- Griffieleiding : Griffier (DIR), Substituut Griffier (OD)
- Topkader : schaal 12, 13.
- Hoger kader : schaal 10, 11.
- Midden kader : schaal 7, 8, 9.
- Lager kader : schaal 5, 6.

Personeelbestand naar kader	Aantal
Griffieleiding	4
Topkader	23
Hoger kader	49
Midden kader	45
Lager kader	46
TOTAAL	167

Overzicht In- en Uitstroom

De In- en Uitstroom van het eerste halfjaar 2025 ziet er als volg uit:

In- en Uitstroom	Aantal
Indiensttreding	9
Uitdiensttreding	2
Overplaatsing naar DNA	3
Pensioen	0

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	47.000.000
61002	Vakantietoelage	4.000.000
61003	Overwerk	2.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	2.000.000
61005	Overig Salaris	200.000
61006	Vacatiegelden	10.000.000
61008	Vergoeding controlerende organen	41.132.000
61013	Functionele toelagen	12.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.600.000
61017	Waarnemingstoelage	100.000
61020	Telefoonvergoeding	3.200.000
61021	Representatievergoeding	13.600.000
61022	Huishuurvergoeding	5.000.000
61023	Vervoersvergoeding	17.000.000
61024	Overige vergoedingen	4.700.000
Totaal		163.532.000

611 - Sociale premies

De bijdrage van de Sociale premies van de Overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op **SRD 10.212.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	4.672.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	5.540.000
Totaal		10.212.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van andere goederen en diensten is bedoeld voor het draaiende houden van de organisatie. Het bedrag is voor het dienstjaar 2026 geraamd op **SRD 59.660.000,-**. Binnen het kostensoort Gebruik van andere goederen en diensten zijn de reguliere operationele kosten van het instituut opgenomen, waaronder:

- Huisvestingskosten: kosten die te maken hebben met onderhoud van gebouwen, vuilnis en reinigingsdienst, elektra en water.
- Kantoorkosten: zijnde onder andere kosten inzake telefonie (vaste lijn en internet, postpaid en telefoon declaraties DNA leden en personeel), kantoormiddelen en het onderhoud van meubilair en inventaris.
- Automatiseringskosten: onderhoudskosten automatisering en Licentie- en programma kosten.
- Kosten in het kader van Communicatie en voorlichting: betreft informatie voorziening intern en extern (naar de samenleving toe). De hierna te noemen kosten zijn o.a. radio en TV programma's en overige kosten automatisering (website DNA).
- Kosten in het kader van Internationale Parlementaire relaties: betreft de posten buitenlandse dienstreizen DNA leden, contributies en onderhoud samenwerkingsverbanden.
- Overige personeelskosten: betreft de posten opleiding binnenland, kleding en schoeisel, verzekeringen en onderscheiding.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61203	Contractanten	400.000
61205	Deskundigen Binnenland	1.500.000
61208	Binnenlandse reiskosten	1.000.000
61210	Buitenlandse reiskosten	8.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	5.000.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.000.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	200.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	750.000
61221	Vergaderkosten	3.500.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	400.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	250.000

61224	Licenties en programmakosten	2.000.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	400.000
61227	Radio en Tv programma's	500.000
61228	Brochure en andere Periodieken	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	750.000
61235	Verbouwingen	850.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	200.000
61238	Telefoon uitgaven	1.900.000
61240	Water	250.000
61241	Electriciteit	500.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	4.750.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	200.000
61247	Schoonmaak	500.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	100.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	5.600.000
61250	Bewaking	1.000.000
61251	Voeding	2.000.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	1.000.000
61254	Onderzoekskosten	250.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	250.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	1.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	3.500.000
61260	Onderscheidingen	1.750.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	250.000
61267	Schoolbenodigdheden, Kleding en Schoeisel	1.500.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	50.000
61277	Laboratoriumkosten	150.000
61279	Medicijnen	250.000
61280	Hulpmiddelen	500.000
61283	Huur van voertuigen	200.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	3.500.000
61287	Seminars en workshops	1.000.000
Totaal		59.660.000

615 - Schenkingen en bijdragen

Het beleid van DNA is erop gericht particuliere en sociale instellingen die niet commercieel werken, bijvoorbeeld verenigingen en stichtingen, op verzoek financieel te ondersteunen.

Dit kostensoort is voor het dienstjaar 2026 geraamd op het bedrag van **SRD 100.000,-**.

Het betreft de kosten m.b.t. schenkingen of donaties aan instellingen voor het helpen oplossen van veelal sociaal maatschappelijke problemen. Deze worden met tussenkomst van het Ombudsbureau afgehandeld.

615 - Schenkingen en bijdragen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61502	Bijdragen aan niet- commerciële instellingen	100.000
Totaal		100.000

616 - Sociale uitkeringen

De raming van dit kostensoort voor wat betreft het dienstjaar 2026 is **SRD 18.500.000,-**.

Onder dit kostensoort is gebracht de medische kosten van het personeel, de actieve- en gewezen DNA leden en hun gezinnen. Daarnaast wordt de minimale bijdrage die DNA via het Ombudsbureau toekent aan individuele burgers, ter leniging van de sociale noden, op betreffend kostensoort belast.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61604	Rechtsbijstand on- en minvermogenden	200.000
61605	Lig- en Verpleegkosten	300.000
61606	Poliklinische Kosten	18.000.000
Totaal		18.500.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Deze post behelst de kosten van aanschaffingen ten behoeve van:

- Inrichting Nieuwbouw.
- Herinrichting DNA gebouw Onafhankelijkheid plein.
- Verdere inrichting DNA gebouw Henck Arronstraat.
- Aanschaf van ICT en audio apparatuur.

De totale raming van de post Inventaris is begroot op SRD **18.900.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	13.900.000
62003	Communicatie	300.000
62004	Computers	2.500.000
62005	Printers	1.000.000
62006	Netwerken	200.000
62009	Technisch gereedschap	1.000.000
Totaal		18.900.000

621 - Transportmiddelen

De Nationale Assemblée heeft behoefte aan de aanschaf van een transportmiddelen om de dienst ter ondersteuning van het college zo effectief mogelijk te laten draaien.

De raming voor het dienstjaar 2026 is vastgesteld op het bedrag **SRD 5.000.000,-**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62103	Terreinwagens	5.000.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	0	15.000	0	0	0
201	Infrastructurele Werken	0	0	0	15.000	0	0	0
20104	Nieuwbouw	0	0	0	15.000	0	0	0

Toelichting: Programma's

20104 - Nieuwbouw

Verbeteren van de ruimtelijke voorziening voor het optimaal faciliteren van het Parlement en de Griffie.

Bouw van een nieuwe vergaderzaal ten behoeve van het Parlement

In het jaar 2022 is het voorbereidingstraject voor de bouw van de vergaderzaal van De Nationale Assemblée ingezet, dat doorliep naar het dienstjaar 2023. In het dienstjaar 2024 is er een aanvang gemaakt met de bouwwerkzaamheden. De totale kosten voor dit project bedraagt SRD 225.000.000. De diverse stagnaties in de jaren 2024 en 2025 hebben ertoe geleid dat er geen 100% realisatie is bereikt waardoor er extra middelen nodig zijn voor het afronden van dit project. De raming voor het dienstjaar 2026 is gesteld op **SRD 15.000.000,-**. Dit betreft het onderhoudstermijn en inrichtingskosten.

Prestatie en Resultaat indicatoren

Code	Omschrijving	Realisatie per eind 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
01	Infrastructurele werken			
20104	Nieuwbouw (Bouw van een nieuwe vergaderzaal t.b.v. het Parlement)	- De bouwwerkzaamheden zijn gestart. - Vanwege veelvuldige stagnaties niet vergevorderd.	De bouwwerkzaamheden zijn afgerond.	Het nieuw gebouw is opgeleverd en ingericht.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	125	125	125	125
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	125	125	125	125
53145	Bestekkosten	0	0	5	5	5	5
53153	Diverse vergoedingen	0	0	120	120	120	120

Toelichting:

Niet-Belastingmiddelen

53145 - Bestekkosten

Deze gelden bestaan uit de bijdrage van leveranciers die inschrijven voor te houden openbare aanbestedingen. Voor de bestekkosten wordt een tarief voor **SRD 500**, = gehanteerd. De raming voor 2026 is **SRD 5.000,-**.

53153 - Diverse vergoedingen

De maandelijkse huurontvangsten van het restaurant “De Gadri” DNA kantine, zijnde een bedrag van SRD 10.000,-. Deze opbrengsten zijn voor het heel jaar geraamd op **SRD 120.000,-**.

Afdeling 21. Het Hof van Justitie

Algemeen deel

1. Missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast

De missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast behelst het toezicht houden op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen. De Rechterlijke Macht met rechtspraak belast heeft de belangrijke maatschappelijke opdracht om de grondrechten van burgers te beschermen, om binnen redelijke termijn op integere en deskundige wijze strafbare feiten te berechten en rechtsgeschillen te beslechten. Tegen deze achtergrond en met inachtneming van de Speerpunten van de Rechtspraak heeft de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast de begroting voor het dienstjaar 2026 opgesteld.

2. Achtergrond

De missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast vereist dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter en van de rechterlijke organisatie zijn gegarandeerd en dat daartoe voldoende institutionele waarborgen worden getroffen.

In zowel het regeerakkoord 2020 - 2025, het Herstelplan 2020 - 2022 en bij schrijven van de Minister van Justitie en Politie en Minister van Financiën en Planning is expliciet vermeld dat de financiële verzelfstandiging per het begrotingsjaar 2022 moest worden ingezet. Deze doelstelling is gerealiseerd en vanaf januari 2022 beschikt het Hof van Justitie over een eigen begroting.

Hiermee is een bijzondere mijlpaal bereikt in het, enkele jaren terug, ingezette proces van verzelfstandiging van de rechterlijke macht.

In vergelijking tot 2025 is er een toename van de voor 2026 benodigde middelen. De belangrijke grondslagen hiervan zijn:

- Het in 2025 opgeleverd Oud BUFAZ-gebouw dat zal fungeren als 'Knowledge Center' en beleidscentrum
- Het deels overnemen door het Hof van Justitie van vele financiële transacties die ook in het jaar 2025 door het Ministerie van Justitie en Politie werden verricht
- Het verder opzetten en inrichten van de nieuwe structuur van de primaire processen (zoals meervoudige kamers in eerste aanleg, efficiëntere werk- en overlegstructuren)
- Het opzetten en bemensen van de Bedrijfsvoering en het Kabinet van de President van het Hof van Justitie
- De vele investeringen in opleidingsactiviteiten zodat de hiaten tussen de huidige en noodzakelijke competenties worden verkleind
- Toename van het aantal rechters en de daarmee gepaard gaande kosten
- Instellen van diverse tuchtcolleges en andere rechtsprekende units
- De voorbereidingen op weg naar de institutionele verzelfstandiging en de verdere ontvlechting van het Ministerie van Justitie en Politie
- Voorgenomen verdere decentralisatie van de rechtspraak naar de districten Marowijne, Sipaliwini en Brokopondo
- Ingebruikname van het justitieel gebouw in Nickerie
- Bijzondere noodzakelijke beveiligingsmaatregelen.

3. De begroting in relatie tot de werkelijke financiële behoefte

- Begroting opgesteld conform de op 13 juni 2025 ontvangen aanschrijving en de daarbij aangegeven kaders.
- Volgens Resolutie no. 4919/22 mag het Hof van Justitie 2% invullen van de staatsbegroting. De totale Staatsbegroting van 2025 is SRD 50.332.439.000,-. Het Hof van Justitie zou dus een

bedrag van maximaal **SRD 1.006.648.780,-** kunnen opnemen op de begroting om de verdere ontwikkeling van de Rechtspraak in Suriname te garanderen.

- Op basis van de voorgenomen planning en verwachte ontwikkelingen is in de volgende tabel de ‘Werkelijke behoefte in 2026’ ter illustratie opgenomen.

Code	Omschrijving	Begrotingsaansrijving	Concept Begroting 2026	Werkelijke Behoeft 2026	Tekort
610	Lonen en Salarissen	167,357,000	150,357,000	400,000,000	(249,643,000)
611	Sociale Premies		17,000,000	44,000,000	(27,000,000)
Totaal			167,357,000	444,000,000.00	(276,643,000)
612	Gebruik van Goederen en Diensten	100,115,000	31,220,000	40,000,000	(8,780,000)
616	Sociale Uitkeringen		550,000	1,500,000	(950,000)
620	Inventaris		10,000,000	10,000,000	-
621	Transportmiddelen		3,300,000	4,000,000	(700,000)
20103	Aanschaf		6,261,250	8,500,000	(2,238,750)
20102	Renovatie		6,261,250	8,500,000	(2,238,750)
20106	Inrichting		6,261,250	8,500,000	(2,238,750)
20110	Onderhoud Gebouwen		6,261,250	8,500,000	(2,238,750)
0252	Verbetering rechterlijke organisatie, modernisering en verzelfstandiging		30,000,000	30,000,000	-
			100,115,000	119,500,000	(19,385,000)
Totaal		267,472,000	267,472,000	563,500,000.00	(296,028,000)

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	2.122.243	458.648	504.513	554.975	610.472
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	2.038.705	440.648	484.713	533.195	586.514
610	Lonen en salarissen	0	0	1.717.899	370.157	407.173	447.890	492.678
611	Sociale premies	0	0	163.560	36.609	40.270	44.297	48.726
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	154.926	33.382	36.720	40.403	44.443
616	Sociale uitkeringen	0	0	2.320	500	550	605	666
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	83.538	18.000	19.800	21.780	23.958
620	Inventaris	0	0	69.615	15.000	16.500	18.150	19.965
621	Transportmiddelen	0	0	13.923	3.000	3.300	3.630	3.993

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Deze kostensoorten hebben betrekking op de rechters en het personeel werkzaam bij de rechterlijke organisatie. De toelage van deurwaarders is meegerekend in de post Overige toelage.

De toename in de personeelskosten voor het jaar 2026 is voornamelijk het gevolg van de verdere aanvulling van de personele formatie. Het betreft in deze medewerkers voor de administratieve ondersteuning, leidinggevend en voor de bedrijfsvoering en het opheffen van het tekort aan rechters en griffiers.

Ook de nieuwe rechtspositieregelingen van rechters en personeel hebben geleid tot een toename.

Helaas is in de begrotingsaanschrijving onvoldoende rekening gehouden met de realisatie van het door de regering ingezette proces van aanpassing van de lonen van de Zittende Magistratuur.

Het bedrag voor de betaling van lonen en salarissen voor het dienstjaar 2026 bedraagt conform het begrotingsplafond **SRD 370.157.000,-** .

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	234.400.030
61002	Vakantietoelage	119.900.030
61005	Overig Salaris	4.900.000
61006	Vacatiegelden	2.245.000
61017	Waarnemingstoelage	2.797.000
61020	Telefoonvergoeding	1.000.000
61021	Representatievergoeding	1.000.000
61022	Huishuurvergoeding	915.000
61023	Vervoersvergoeding	1.000.000
61024	Overige vergoedingen	2.000.000
Totaal		370.157.060

611 - Sociale premies

In de post Sociale Premies zijn meegerekend de premiebijdrage voor SZF en de pensioenbijdrage, die op grond van wettelijke regelingen worden afgeleid van de ambtelijke salarissen.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	18.304.470
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	18.304.470
Totaal		36.608.940

612 - Gebruik van goederen en diensten

Ook in 2026 zal een belangrijk deel van de financiële middelen worden ingezet voor het onderhoud en exploitatie van de dienstvoertuigen die ter beschikking zijn gesteld van de rechters en de rechterlijke organisatie, bekendmakingen via de media (aanbestedingen ten behoeve van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast, oproepingen door deurwaarders op verzoek van de rechter etc.), abonnementskosten, aankoop vakliteratuur en de onderhoudskosten van gebouwen.

Deze kostensoort behelst voorts onderhoud van computers en randapparatuur. Hier is ook rekening gehouden met de kosten gepaard gaande met deelname in het buitenland aan na- en bijscholing, conferenties e.d. door rechters, medewerkers werkzaam bij de Griffie van het Hof van Justitie, medewerkers werkzaam bij het Kabinet van de Rechter-Commissaris in Strafzaken en medewerkers bij de Griffie der Kantongerechten, waaronder reis- en verblijfskosten. De kosten die gepaard gaan met het accommoderen van internationale deskundigen, die vanwege opleidingen en dergelijke ten behoeve van het Hof van Justitie in Suriname vertoeven, zijn ook inbegrepen. Voor dit jaar zijn de bijkomende kosten het aanschaffen van licenties voor software en het professionaliseren van het onderhouden van de online databank met vonnissen. Tevens wordt het project 'buiten griffiers' voortgezet. Rechten studenten worden ingezet om het chronisch tekort aan griffiers (tijdelijk) op te vangen.

Kosten van de rechters, zittingsgriffiers en lijfwachten verband houdende met zittingen buiten Paramaribo vallen mede onder deze noemer (binnenlandse reis- en verblijfskosten, consumptie). De meeste binnenlandse reiskosten hebben betrekking op transport en verblijf in de districten bij onderzoek en rechtspraak.

Het is verwachtbaar dat de kosten als gevolg van de decentralisatie van de rechtspraak zullen toenemen. De behoefte aan meer transportmiddelen ten behoeve van de bedrijfsvoering is mede het gevolg van het verder inrichten van de bedrijfsvoering en de beveiliging.

Voor een effectieve en efficiënte uitvoering zal het Hof van Justitie overschakelen naar het opstellen van contracten met leveranciers en dienstverleners op basis van een jaarplan. Hierdoor zal de kwaliteit van het onderhoud worden verbeterd. De kosten voor preventief onderhoud zullen toenemen maar op termijn

zullen de kosten voor correctief onderhoud drastisch afnemen.

Vergoedingen in verband met de inzet van tolken ten behoeve van vreemdelingen, doven en slechthorenden bij voorgeleiding aan de Rechter-Commissaris in Strafzaken, de behandeling in raadkamerzitting en de behandeling ter openbare terechtzitting en andere deskundigen komen ook ten laste van kostensoort 612. Zo ook vergoedingen in verband met de inzet van medische specialisten - waaronder gynaecologen, pathologen, scheikundigen, psychologen, psychiaters en eindafnemers.

Deze kostensoort heeft ook betrekking op de verdere outillage en exploitatie van alle gebouwen die ter beschikking zijn gesteld van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast en de rechterlijke organisatie en op de maandelijkse kosten voor de instandhouding van de videoconferentie-apparatuur ten behoeve van de Caribbean Court of Justice (CCJ).

Ontwikkelen en beschrijven ICT-Beleid en inrichten ICT-infrastructuur

Het gebruik van ICT-voorzieningen binnen de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast en de rechterlijke organisatie staat nog in de kinderschoenen. Bovendien zijn er enorme verschillen tussen de in de drie gerechtsgebouwen aanwezige technische infrastructuur, waarvan een aanzienlijk deel verouderd is en niet geschikt is voor nieuwe ICT-toepassingen. Ook op het gebied van het effectief aanwenden van geïnstalleerde software en ICT-voorzieningen kan aanzienlijke winst worden behaald.

Opzetten digitaal procederen en verhoren op afstand

In 2018 is het zaak registratiesysteem Kantongerechten Civiele Zaken geïmplementeerd. Met dit systeem werd beoogd de registratie van gegevens van civiele zaken in eerste aanleg te automatiseren alsook management- en sturingsinformatie te genereren en zodoende de effectiviteit en efficiëntie van de civiele rechtspleging in eerste aanleg te bevorderen.

Mede vanwege significante uitbreiding van de gewenste functionaliteiten (digitaal procederen, verwerken van de vele e-mailberichten en procesdocumenten, extra beveiliging vanwege het werken op afstand, werken in de CLOUD, etc.) is gekozen voor een gefaseerde aanpak. In 2025 is het RISS systeem (bestemd voor de strafsector) opgeleverd.

Aanschaffen computer hardware en vereiste besturingssystemen

Gebruik van ICT-voorzieningen binnen de rechterlijke organisatie staat nog in de kinderschoenen. Hierbij is ook geconstateerd dat er enorme verschillen zijn tussen de verschillende gerechtsgebouwen. Door de ICT-Afdeling van het Ministerie van Justitie en Politie is een onderzoek gedaan naar de stand van zaken van de aanwezige ICT-infrastructuur en uit dit rapport blijkt dat een aanzienlijk deel van de ICT-infrastructuur verouderd is en niet geschikt is voor nieuwe ICT-toepassingen. Ook op het gebied van het effectief aanwenden van ICT-voorzieningen kan enorme winst worden behaald. De meeste Personal Computers werken met verouderde en virusgevoelige besturingssystemen [Windows 7 en 8] en enkelen zelfs met Windows XP. Met het oog op de continuïteit van de werkzaamheden binnen de Rechtspraak en de rechterlijke organisatie is vervanging van de oude computers en aanschaf van nieuwe computers op basis van de personele instroom op korte termijn noodzakelijk.

Aanschaffen van software voor de bedrijfsvoering

Ten einde de PIOFACH taken adequaat uit te voeren, zullen enkele software oplossingen worden aangeschaft. Het betreft onder meer:

- Software voor de financiële administratie;
- Beheer van persoonsgegevens;
- Onderhoud;
- Inventaris;
- Voorraadbeheer.

In 2026 zal software worden aangeschaft ter ondersteuning van bovenvermelde onderdelen van de bedrijfsvoering.

Verbetering deskundigheid management - en administratief personeel

Het is essentieel dat het personeel werkzaam in de rechterlijke organisatie, belast met de secundaire en andere ondersteunende taken, voortdurend wordt bij- en nageschoold, zodat de kwaliteit van de ondersteuning wordt verbeterd. Het betreft trainingen op het gebied van sociale vaardigheden, gebruik van bestaande en nieuwe ICT-voorzieningen, leidinggeven en organiseren, omgaan met veranderingen en HRM.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	500.000
61203	Contractanten	1.200.000
61205	Deskundigen Binnenland	560.000
61206	Deskundigen Buitenland	220.000
61208	Binnenlandse reiskosten	1.000.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	165.000
61210	Buitenlandse reiskosten	9.488.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	797.500
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	840.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	137.500
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	220.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	220.000
61221	Vergaderkosten	137.500
61222	Verbruiksgoederen automatisering	165.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	1.265.000
61224	Licenties en programmakosten	420.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	35.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	8.026.600
61238	Telefoon uitgaven	257.500
61240	Water	569.000
61241	Electriciteit	569.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	33.000
61247	Schoonmaak	170.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	300.000
61250	Bewaking	4.417.400
61251	Voeding	124.000
61254	Onderzoekskosten	250.000
61256	Geheime Uitgaven	220.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	330.000
61260	Onderscheidingen	55.000
61283	Huur van voertuigen	90.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	600.000
Totaal		33.382.000

616 - Sociale uitkeringen

De geraamde kosten voor sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2026 zijn **SRD 500.000,-**.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	250.000
61606	Poliklinische Kosten	250.000
Totaal		500.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Het oud BUFAZ gebouw is na jaren van voorbereiding in 2025 in gebruik genomen. Dit gebouw fungeert als 'Knowledge Center', Archief en Beleidscentrum van de rechterlijke organisatie. Conform de planning en indeling van de architect zijn ook trainingszalen, vergaderruimten, werkkamers voor rechters, personeel, griffiers en lokale en internationale deskundigen deels ingericht. De inrichting zal in 2026 worden afgerond met de focus op de archiefruimte en vergaderfaciliteiten.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	3.750.000
62004	Computers	3.750.000
62005	Printers	3.750.000
62006	Netwerken	3.750.000
Totaal		15.000.000

621 - Transportmiddelen

Conform de eerder opgestelde begroting zal de noodzakelijke vernieuwing van het wagenpark van het Hof van Justitie worden voortgezet met de aanschaf van additionele dienstvoertuigen. Enkele dienstvoertuigen zijn al enige tijd buiten bedrijf en zullen worden afgeschreven. Tevens zullen dienstvoertuigen vanwege de zeer hoge kosten voor onderhoud worden afgeschreven.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	750.000
62103	Terreinwagens	750.000
62104	Pickup's	750.000
62105	Bussen	750.000
Totaal		3.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	241.680	47.683	52.451	57.696	63.466
201	Infrastructurele Werken	0	0	159.613	30.000	33.000	36.300	39.930
20102	Renovatie	0	0	46.410	10.000	11.000	12.100	13.310
20103	Aanschaf gebouwen	0	0	20.383	0	0	0	0
20106	Inrichting gebouwen	0	0	46.410	10.000	11.000	12.100	13.310
20110	Onderhoud terreinen	0	0	46.410	10.000	11.000	12.100	13.310
602	Institutionele Versterking	0	0	82.067	17.683	19.451	21.396	23.536
60219	Verbetering rechterlijke organisatie en verzelfstandiging rechterlijke organisatie	0	0	82.067	17.683	19.451	21.396	23.536

Toelichting : Programma's

20102 - Renovatie

Naast uitdagingen zoals achterstallig onderhoud, wordt bij de renovatie en het onderhoud steeds rekening gehouden dat het gaat om 2 monumentale gebouwen.

Delen van het gebouw aan het Onafhankelijkheidsplein raken los en hebben al schade aangericht aan voertuigen. Daarnaast zal ook het oud KKF gebouw worden gerenoveerd ten behoeve van het Hof van Justitie. **De raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt SRD 10.000.000,-.**

20106 - Inrichting gebouwen

Het Hof van Justitie streeft ernaar de onveilige, klantonvriendelijke en verouderde gebouwen in 2026 verder aan te pakken zodat personeel en andere gebruikers zich veilig voelen en de werkzaamheden op een effectieve en efficiënte wijze kunnen worden uitgevoerd.

Daarnaast zal het Hof van Justitie in 2026 ook investeren in de modernisering van de ICT-infrastructuur binnen de organisatie. Een toekomstbestendige digitale omgeving is essentieel om de veiligheid, efficiëntie en klantgerichtheid van de dienstverlening te waarborgen. Dit omvat onder meer:

- Vernieuwing van netwerkinfrastructuur: Het vervangen van verouderde systemen door snelle, stabiele

en veilige netwerken die voldoen aan hedendaagse eisen.

- Versterking van cybersecuritymaatregelen: Het implementeren van geavanceerde beveiligingsprotocollen om gevoelige gegevens van personeel en gebruikers te beschermen.
- Modernisering van werkplekken: Medewerkers voorzien van betrouwbare hardware en software.

De raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt SRD 10.000.000,-

20110 - Onderhoud terreinen

De gebouwelijke voorzieningen van het Hof van Justitie moeten adequaat worden onderhouden en aangepast aan de nieuwe vereisten.

Enkele wijzigingen die hieraan ten grondslag liggen zijn de verzelfstandiging (opzetten van de bedrijfsvoering), nieuwe wijze van procederen (conclusie na antwoord, digitaal procederen) en opzetten van de archieven. Het betreft in deze 5 gebouwen t.w. het oud BUFAZ-gebouw aan de Grote Combeweg, het gebouw aan de Wulfinghstraat, het Kantongerecht aan de Grote Combeweg, het gebouw aan het Onafhankelijkheidsplein en het gerechtsgebouw in Nieuw Nickerie.

Wijze van financiering: De financiering vindt volledig plaats vanuit de staatsbegroting.

De raming voor het dienstjaar 2026 bedraagt SRD 10.000.000,-.

60219 - Verbetering rechterlijke organisatie en verzelfstandiging rechterlijke organisatie

Doelstelling: Het verbeteren van de rechterlijke organisatie en uitvoeren en implementeren van het proces van institutionele verzelfstandiging

Wijze van financiering: De financiering vindt volledig plaats vanuit de staatsbegroting. Voor het dienstjaar 2026 is er voor dit programma is het bedrag groot **SRD 17.683.000,-** opgebracht.

Beleidsintensiveringen voor 2026:

Strategische samenwerking met de EU

Het Hof van Justitie zal het chronisch tekort aan rechters verder terugbrengen door onder meer het doen verzorgen van de RAIO-opleiding t.b.v. de civiele sector. Deze opleiding is gestart in 2022 en wordt voornamelijk gefinancierd door de EU.

De RAIO-opleiding zal ertoe leiden dat het tekort aan rechters (in dit geval binnen de civiele sector) wordt teruggebracht. Andere onderdelen van die uit het EU fonds worden gefinancierd zijn opleidingen voor Schrijffjuristen en Griffiepersoneel. Deze opleiding activiteiten vormen een integraal deel met de overige programmaonderdelen maar zijn niet in de begroting opgenomen omdat de EU de middelen zelf beheert.

Wegwerken achterstanden in civiele zaken

Zowel in eerste aanleg als in hoger beroep is sprake van een grote achterstand in de verwerking van civiele vonnissen.

Enkele jaren terug is het project opgestart om deze achterstand met externe assistentie op structurele wijze weg te werken. Daartoe zijn vanaf juni 2021 gepensioneerde civiele rechters ingeschakeld. Voorkeur wordt gegeven aan civiele rechters die werkzaam zijn geweest in het Gemeenschappelijke Hof van Justitie van Nederland.

Dit project is in 2019 goedgekeurd door de regering en de uitvoering is in volle gang.

Vanwege covid-19 is het project later gestart en is ook bij de uitvoering enige stagnatie opgetreden. Het project zal in 2026 worden voortgezet.

Digitaliseren Registratie van zaken en zaak documenten

Dit project is conform planning opgestart in 2022 voor de civiele sector en verloopt volgens schema. Informatie over de zaken en relevante zaak documenten worden voor enkele Units al via het systeem CIVAR beheerd. Hierdoor is zowel operationele als managementinformatie op elk gewenst moment beschikbaar.

In 2025 is het RISS systeem t.b.v. de Strafsector opgeleverd en is de fase van onderhoud op basis van een SLA (Service Level Agreement) gestart.

Ordering en digitalisering van het Archief en de Bibliotheek

In 2022 is een onderzoek verricht naar de status van de archieven van het Hof van Justitie. Het gaat in deze om interne documenten maar ook om externe documenten zoals vonnissen en andere zaak documenten. Vanwege gebrek aan ruimte is de toegang tot deze documenten niet verre van optimaal. In 2024 is de eerste stap gezet naar het optimaliseren van zowel de fysieke als de digitale opslag van alle relevante documenten. Het is een vrij omvangrijk project waarbij rekening wordt gehouden met logistieke voorzieningen, de IT-infrastructuur, juridische aspecten en het gebruik. Na oplevering van de logistieke voorzieningen in het oud BUFAZ-gebouw zal de eerste fase van het project worden uitgevoerd met nadruk op het veiligstellen van de documenten. Vanwege de omvang van de werkzaamheden is het project over meerdere jaren uitgesmeerd.

Verzelfstandiging van de Rechterlijke Organisatie

Vanaf het zittingsjaar 2018-2019 wordt de president van het Hof van Justitie niet meer in het primaire proces ingezet en voornamelijk belast met bestuur en met het uitstippelen en doen uitvoeren van beleid van/voor de Rechtspraak, zulks ter bevordering van de effectiviteit en efficiëntie van het primair proces. Voor maximale ondersteuning van de president is het Kabinet van de President in 2025 bemenst met deskundigen en in 2026 zal de verdere uitbouw plaatsvinden.

Instelling en bemensing van het Bureau Bedrijfsvoering Rechterlijke Organisatie

Ten einde de bedrijfsvoering van de rechterlijke organisatie, die vooralsnog deel uitmaakt van het Ministerie van Justitie en Politie en nog niet van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast, te verbeteren en de verzelfstandiging daarvan voort te zetten, is de interim directeur bedrijfsvoering met ingang van november 2018 aangetrokken. De interim-directeur, die is toegewezen aan de President van het Hof van Justitie, is onder meer belast met het opzetten en inrichten van het bureau voor de interne bedrijfsvoering van de gerechten. Dit met het doel fasegewijze overgang van de diverse PIOFACH-onderdelen van het Ministerie van Justitie en Politie naar de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast te bewerkstelligen. Verder worden diverse deskundigen aangetrokken om waar nodig technische assistentie

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Project	Verwachte beleidsresultaten 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026	Verwachte beleidsresultaten per eind 2027
0172: Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Hof van Justitie	Renovatie oud BUFAZ gebouw	Oud BUFAZ gebouw bouwkundig opgeleverd en deels ingericht zodat het ernstig tekort aan werkplaatsen en archiefruimte is teruggebracht.	Verdere inrichting van het gebouw. Inrichting. Inrichting van een moderne archiefruimte.	Adequate archiefruimte in gebruik
	Renovatie gebouw Wulfinhstraat	Tweede fase van de veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen	Derde fase van de veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen opgestart	Derde fase van de veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen afgerond
	Renovatie gerechtsgebouw Combe	Tweede fase van de veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen	Derde fase van de veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen	Derde fase van de veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen
0252: Verbetering Rechterlijke Organisatie en Verzelfstandiging Rechterlijke Organisatie	RAIO-opleiding Civiel	Planning en voorbereiding afgerond. Kandidaten geïdentificeerd. Selectie afgerond.	Achterstand in rechters verminderd met het aantal kandidaten dat de opleiding succesvol afrondt	Achterstand in rechters verminderd.
	Wegschrijven van achterstand in civiele sector	Achterstand verder ingelopen	Achterstand verder ingelopen	Achterstand volledig ingelopen
	Digitaliseren Registratie van zaken en zaak documenten	CIVAR systeem deels geïmplementeerd (Civiele sector) Systeem voor de strafsector deels geïmplementeerd	Systeem voor de Strafsector geïmplementeerd	Civiele en strafsector adequaat ondersteund door digitale transformatie
	Versterking Deurwaarderij	Project afgesloten		
	Ordening en digitalisering Archief en Bibliotheek	Vooronderzoek deels afgerond.	Eerste fase herstel en adequate opslag van dynamische en statische archieven	

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	1.281	1.409	1.550	1.006
53	<i>Niet-Belastingmiddelen</i>	0	0	1.281	1.409	1.550	1.006
53143	Legalisatie	0	0	756	832	915	1.006
53168	Opbrengst diensten kantongerecht	0	0	525	578	635	0

Toelichting:**Niet-Belastingmiddelen****53143 - Legalisatie**

Deze ontvangen middelen worden gestort op de rekening van het Ministerie van Financiën en Planning en zijn dus niet beschikbaar voor het Hof van Justitie.

53168 - Opbrengst diensten kantongerecht

Deze ontvangen middelen worden gestort op de rekening van het Ministerie van Financiën en Planning en zijn dus niet beschikbaar voor het Hof van Justitie.

Afdeling 22. Het Openbaar Ministerie

Algemeen deel

Het Openbaar Ministerie behoort tot de Rechterlijke Macht en wordt ook aangeduid als de staande magistratuur. Het Openbaar Ministerie is de instantie die ingevolge de Grondwet verantwoordelijk is voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Een van de garanties voor een versterkte rechtstaat is een onafhankelijk goed functionerende Rechterlijke Macht. De rol van het Openbaar Ministerie is zowel preventief als repressief van aard aangaande strafbare misdrijven.

Het aantal strafbare feiten is de afgelopen jaren echter sterk toegenomen dat het Openbaar Ministerie niet altijd in staat is (tijdig) te reageren.

Haar missie is in deze dan ook om de geloofwaardigheid in het strafrecht te versterken en het niveau van opsporing en vervolging te verhogen.

Institutionele versterking

Doel

Er wordt een gedifferentieerd beleid geformuleerd voor de verschillende typen strafbare feiten. Om de zekerheid in de strafrechtelijke reactie te waarborgen moet worden gestreefd naar een verdubbeling van het ophelderingspercentage.

Om de snelheid van de strafrechtelijke reactie te verhogen moet het aantal transacties in misdrijvenzaken worden verhoogd. In dat verband heeft er reeds een verruiming van de toepassing van art 100 Wetboek van Strafrecht plaatsgevonden, echter moet haar toepassingsgebied verder uitgebreid worden.

Waarborgen

1. Wettelijk institutionele autonomie van de Rechterlijke Macht waaronder het Openbaar Ministerie.
2. Capaciteitsversterking in het kader van de verzelfstandiging van de rechterlijke organisatie.
3. Formalisering van de nieuwe formatiestructuur van de organisatie van het Parket en erkenning door de overheid.
4. Voortdurend opleidingen en trainingen te volgen met betrekking tot opsporing en vervolging over diverse criminaliteitsvormen teneinde de slagingskansen van de vervolging van dergelijke criminaliteit te vergroten.

Kwaliteit vervolging

De kerntaak waar het Openbaar Ministerie zich het komend jaar ziet gesteld, is dat het zijn geloofwaardigheid behoudt, en waar nodig herstelt, bij het uitvoeren van haar taken op het terrein van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Het gaat vooral om de verbetering van de kwaliteitsaspecten snelheid en zekerheid bij de strafrechtelijke interventies.

De druk op het justitieapparaat, in het bijzonder het Openbaar Ministerie, neemt voortdurend toe. Naast de toename van de criminaliteit in omvang en complexiteit, moet ook rekening worden gehouden met de capaciteit van het gevangeniswezen. De roep om intensivering van criminaliteitsbestrijding wordt steeds groter. Naast de klassieke vormen van criminaliteit dient ook in toenemende mate aandacht geschonken te worden aan de nieuwe vormen van criminaliteit van o.a. cybercrime, financieel economische criminaliteit, grensoverschrijdende – en drugscriminaliteit. Om deze nieuwe vormen van criminaliteit effectief te kunnen aanpakken dient digitale kennis en expertise in de opsporing en vervolging te worden versterkt. Wetgeving invoeren, wijzigingen dan wel aanpassen om deze vormen van criminaliteit te kunnen aanpakken, heeft bijzonder aandacht voor de bescherming van de maatschappij c.q. samenleving.

De RAIO- opleiding is aangevangen en duurt drie jaren.

Versterking Openbaar Ministerie heeft het primaire doel het Openbaar Ministerie te maken tot een aanstuurbare organisatie, die zelfstandig in staat is op flexibele wijze in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en daarop gebaseerd beleid uit te voeren. De versterking van het Openbaar Ministerie richt zich daarmee vooral op het verbeteren van de kwaliteit van de strafrechtelijke interventies en op de daarvoor noodzakelijke aanpassingen van de parketorganisatie.

Digitale processen

Om het voorgaande te kunnen realiseren is de invoering van een adequaat managementinformatiesysteem, kortom een goede bestuurlijke informatieverzorging, een conditio sine qua non. Het Openbaar Ministerie kan haar verantwoordelijkheid onvoldoende effectueren wanneer zij niet over de juiste gegevens beschikken. Bij het richting geven aan het beleid hebben cijfers immers de functie van een thermometer waarmee de temperatuur kan worden opgenomen, waarna zo nodig tot bijsturing kan worden overgegaan. Vanzelfsprekend gaat het daarbij niet om een doel op zichzelf, maar om een hulpmiddel.

In aanvulling op het voorgaande dienen in het kader van de versterking van het Openbaar Ministerie, in het bijzonder de administratieve procedures en werkwijzen opnieuw te worden bezien.

Het digitaal versturen van strafdossiers naar de ketenpartners wordt in uitvoering gebracht. Hiermee wordt veel tijd en geld bespaard om dossiers dagelijks fysiek te bezorgen aan het Kantongerecht. Met de verzelfstandiging van de rechterlijke organisatie zullen innovaties gepleegd worden in de dienstverlening en ondersteunende processen. Randapparatuur en overige hardware moeten optimaal onderhouden worden om stagnaties bij de werkprocessen te voorkomen.

Rechtshandhaving

Gegeven het huidige criminaliteitsbeeld zal het Openbaar Ministerie zich de komende jaren in zowel zijn zaaks georiënteerde rol als zijn nieuwe, omgeving georiënteerde rol gaan focussen op de aanpak van vier criminaliteitsvormen: corruptiezaken, grensoverschrijdende ondermijnde criminaliteit, High Impact Criminaliteit en veel voorkomende criminaliteit. Daarnaast wil het Openbaar Ministerie serieus werk maken van het afpakken van crimineel vermogen.

Het afgelopen jaar hebben corruptieve handelingen van functionarissen het geloof in een integer bestuur behoorlijk ontwricht. Er is speciaal voor de vervolging van corruptiezaken een unit opgezet die onder het regiem van enkele officieren van Justitie opereren. De officieren sturen het onderzoek aan om de corruptiezaken te kunnen vervolgen. Deskundigheid in de aanpak van corruptiezaken is zeer gewenst en wordt uitgekeken naar die begeleiding via het Openbaar Ministerie van Nederland.

Institutionele versterking

De conceptwet inzake de institutionele verzelfstandiging van de Rechterlijke Macht m.n. het Openbaar Ministerie ligt gereed en wordt aangeboden aan de Nationale Assemblee ter Goedkeuring. Deze wet wordt de grondslag van de Rechterlijke Macht als zelfstandige staatsorgaan met een eigen begroting en bedrijfsvoering.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	245.344	245.344	294.413	353.295	423.954
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	242.844	242.844	291.413	349.695	419.634
610	Lonen en salarissen	0	0	201.749	201.749	242.099	290.519	348.622
611	Sociale premies	0	0	22.417	22.417	26.900	32.280	38.737
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	18.178	18.178	21.814	26.176	31.412
616	Sociale uitkeringen	0	0	500	500	600	720	864
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	2.500	2.500	3.000	3.600	4.320
620	Inventaris	0	0	1.500	1.500	1.800	2.160	2.592
621	Transportmiddelen	0	0	1.000	1.000	1.200	1.440	1.728

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Op het parket zijn 140 ambtenaren werkzaam, inclusief OM leden. Er is een continu proces van in- en uitstroom van personeel. De organisatie is in ontwikkeling, waarbij de behoefte aan specifieke functies noodzakelijk wordt. Het geraamd bedrag voor de betaling van lonen en salarissen voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 201.749.000**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	114.471.000
61002	Vakantietoeslag	20.678.000
61003	Overwerk	1.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.000.000
61006	Vacatiegelden	1.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	2.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.000.000
61017	Waarnemingstoelage	1.500.000
61020	Telefoonvergoeding	100.000

61021	Representatievergoeding	10.000.000
61022	Huishuurvergoeding	2.000.000
61023	Vervoersvergoeding	15.000.000
61024	Overige vergoedingen	30.000.000
61025	Tijdelijk Personeel	1.000.000
Totaal		201.749.000

611 - Sociale premies

Deze premies betreffen de verplichte bijdrage van de werkgever van respectievelijk het Pensioenfonds en het Staats Ziekenfonds Suriname. De pensioenbijdrage is geraamd op **SRD 10.000.000**, terwijl die voor het Staats Ziekenfonds **SRD 12.417.000** bedraagt. De totale geraamde kosten voor de sociale premies voor het dienstjaar 2026 bedraagt **SRD 22.417.000**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	10.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	12.417.000
Totaal		22.417.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De overige exploitatiekosten voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 18.178.000**. Diverse diensten w.o. Parketwacht en Vuurwapenafdeling zullen onder het beheer van de Procureur-Generaal en worden voorzien van alle kantoormiddelen en automatiserings benodigdheden. Onder de eigen bedrijfsvoering vallen naast de dagelijkse kantoor-, automatiseringskosten, onderhoud gebouwen en wagenpark alsook de onderzoeken die nodig zijn voor de vervolging. Maandelijks reist een Officier van Justitie naar Nickerie voor de strafzitting aldaar. Buitenlandse dienstreizen vallen ook hieronder daar daggelden en soms voor betaling van reiskosten gezorgd moet worden. De toename van de criminaliteit heeft effect op de bedrijfsvoering, omdat meer dossiers verwerkt moeten worden en meer zaken vervolgd moeten worden. Bijscholing van het personeel wordt dan ook noodzakelijk om alle wetwijzigingen en nieuwe richtlijnen van de vervolging te kunnen toepassen.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	200.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	500.000
61203	Contractanten	500.000
61205	Deskundigen Binnenland	50.000
61206	Deskundigen Buitenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	60.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten (Daggelden)	130.000
61210	Buitenlandse reiskosten	750.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	6.488.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.500.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	500.000

61220	Onderhoud Kantoormiddelen	500.000
61221	Vergaderkosten	300.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	1.200.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	700.000
61224	Licenties en programmakosten	500.000
61225	Datalijnen	400.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	500.000
61235	Verbouwingen	500.000
61238	Telefoon uitgaven	100.000
61240	Water	100.000
61241	Electriciteit	1.500.000
61254	Onderzoekskosten	1.000.000
Totaal		18.178.000

616 - Sociale uitkeringen

De kosten voor sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2026 zijn geraamd op **SRD 500.000**. Het betreft hierbij declaraties van OM leden voor tandheelkundige behandelingen, opticiens en overige ziektekosten welke niet door het Staats Ziekenfonds worden vergoed.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	200.000
61606	Poliklinische Kosten	300.000
Totaal		500.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Apparatuur moet continu aangeschaft, onderhouden en vervangen worden gezien de gestadige digitalisering van diverse onderdelen en diensten in de vervolgingsketen waarvoor het Openbaar Ministerie de verantwoordelijkheid heeft. Kantoormiddelen moeten worden aangeschaft bij uitbreiding van het personeelsbestand. De kosten voor inventarisgoederen zijn geraamd op **SRD 1.500.000**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	500.000
62004	Computers	500.000
62006	Netwerken	500.000
Totaal		1.500.000

621 - Transportmiddelen

Een van de verantwoordelijkheden van het Openbaar Ministerie is de zorg voor transport van arrestanten. De afdeling Parketwacht draagt daarvoor de zorg. Deze afdeling valt onder het beheer van het Openbaar Ministerie. Er is dringend behoefte aan een goed transportmiddel aangezien die afdeling slechts over een bus beschikt. De kosten hiervoor zijn geraamd op **SRD 1.000.000**.

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62105	Bussen	1.000.000
Totaal		1.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	0	1.575	1.890	2.268	2.722
602	Institutionele Versterking	0	0	0	1.500	1.890	2.268	2.722
60203	Professionalisering van de Parketorganisatie	0	0	0	1.500	1.890	2.268	2.722
807	Onderzoek Samenwerking	0	0	0	75	0	0	0
80706	Forensisch onderzoek	0	0	0	75	0	0	0

Toelichting: Programma's

60203 - Professionalisering van de Parketorganisatie

De totale raming onder deze code 60203 is vastgesteld op **SRD 1.500.000**.

Criminaliteitsbestrijding:

Deze middelen worden besteed aan speciale operaties die uitgevoerd moeten worden bij de opsporing en vervolging van diverse soorten criminaliteitsvormen.

Doelstelling: het bestrijden van criminaliteit door een optimale, effectieve en tijdige vervolging van misdrijven. Het geraamde bedrag is **SRD 700.000** en zijn afkomstig van de Staat.

Beleidsintensivering: het garanderen van een veiligheidsgevoel door een gestructureerde aanpak van diverse vormen van criminaliteit. Van het begroot bedrag is SRD 500.000 bestemd voor de uitvoering van het project awareness kinderpronografie, welke wordt gefinancierd door een donatie vanuit de UNICEF.

Capaciteitsuitbreiding: RAIO- opleiding:

Doelstelling: het handhaven van de capaciteit aan officieren, aangezien er een uitstroom plaatsvindt door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De opleiding bestaat uit diverse modules, die door zowel Surinaamse als buitenlandse docenten verzorgd zullen worden.

Wijze van financiering; de kosten worden gefinancierd uit staatsmiddelen en zijn voor 2026 begroot op **SRD 800.000**. Deze opleiding wordt in 2026 afgesloten.

80706 - Forensisch onderzoek

Doelstelling: het uitvoeren van onderzoek naar onjuistheden in financiële documenten door financieel deskundigen. Zowel het Openbaar Ministerie als de Rechter-Commissaris hebben behoefte aan financiële deskundigen voor de vervolging en voor het onderzoek bij financieel-economische misdrijven en vooral bij corruptiezaken.. Naast dit deskundig onderzoek, kan er ook noodzaak zijn naar ander soort onderzoekingen zoals pathologisch,DNA, psychologisch en psychiatrisch.

Wijze van financiering: de financiering komt uit Staatsmiddelen via begrotingscode 80706 en bedraagt **SRD 75.000**.

Toelichting op de Prestatie en Resultaat Indicatoren

Thema: Good Governance				
Programma	Doel programma	Gerealiseerd Beleid 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025	Verwachte beleidsresultaten per eind 2026
Programma: Infrastructurele werken				
Bouw en Inrichting Parket	Bouw van conference- room, bibliotheek en dataruimte	Bouw aangevangen	Oplevering en ingebruikname	Het houden van conferenties, vergaderingen. Toegang voor studenten tot bibliotheek, tapmogelijkheden van gesprekken
Programma: rechtshandhaving				
Corruptie-bestrijding	Berechten corruptie handelingen door bestuurders	Aantal corruptiezaken vervolgd	Vervolgingsbeleid mbt corruptiezaken geformuleerd	Preventieve werking vervolg corruptiezaken voor bestuurders
Verruiming bilaterale rechtshulp relaties voor informatie uitwisseling en training	Om grens- overschrijdend en andere vormen van criminaliteit op te sporen en kennis op te doen	Initieren van de relaties en samenwerkingsverban den aangaan	Uitwisselen van informatie en kennis overdracht	Vlotte samenwerking en veiligheid gegarandeerd
Aantrekken deskundigen bij de vervolg van diverse misdrijven	Deskundigheid bij verzamenen bewijsmateriaal	Aangetrokken en in aantal zaken bewijsmateriaal vergaard	Vergroten vervolging van strafbare zaken	Vlotte bewijs verzameling bij diverse strafzaken
Project Implementatie alternatieve afdoening in jeugdzaken	Pedagogische verantwoorde wijze van afhandelen jeugdzaken	Curriculum opgesteld Handleiding opgesteld Trainingen verzorgd	Voorlichting middels films opgezet Taakstraffen ingevoerd Curriculum opgesteld	Bewustzijn jeugdigen vergroot en beter kansen voor groei eigen persoonlijkheid en overleving
Programma: Institutionele versterking				
RAIO opleiding	Versterking Openbaar Ministerie		Werving en selectie afgerond	Opleiding van start
Institutionele verzelfstandiging	Wijziging wet voor de institutionele verzelfstandiging van de Rechterlijke Macht		Commissie geïnstalleerd voor het concipiëren van de wetswijziging	Conceptwet reeds klaar

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Code	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Titel III	Ontvangsten	0	0	29.290	35.149	42.178	50.614
52	Donormiddelen	0	0	500	600	720	864
52211	UNICEF donatie	0	0	500	600	720	864
53	Niet-Belastingmiddelen	0	0	28.790	34.549	41.458	49.750
53108	Inkomsten uit staatsbedrijven en - diensten	0	0	240	289	346	416
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	0	0	14.300	17.160	20.592	24.710
53203	Diverse boetes en transacties	0	0	14.250	17.100	20.520	24.624

Toelichting:

Niet belastingmiddelen

52211- Unicef donatie

De middelen die gepaard gaan bij de uitvoering van het project awereness kinderpornografie zijn begroot op **SRD 500.000,-**.

Afdeling 23. De Rekenkamer

Mandaat

Het mandaat van de Rekenkamer is gebaseerd op de Grondwet van Suriname 1987 en de Wet Rekenkamer Suriname 2019.

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer), een Hoog College van Staat, is het orgaan dat bij wet is opgericht om de staatsfinanciën te controleren, ze levert haar bijdrage bij het verbeteren van het beheer van de middelen van de staat Suriname en treedt op als onafhankelijke bewaker van de belangen van de maatschappij aangaande het financieel beheer, doeltreffend en doelmatig beheer en het zich conformeren aan de geldende en toepasselijke wetgeving waaraan iedereen binnen de staat zich dient te houden.

De grondslag en taakstelling van de Rekenkamer is vastgesteld in artikel 149 van de Grondwet van 1987 (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38), en artikel 2 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019, (S.B. 2019 no. 102). Hierbij heeft zij het mandaat om controle in de ruimste zin van het woord uit te oefenen op de rekeningen der ontvangsten en uitgaven van niet alleen alle departementen, de districtscommissariaten en de parastatale instellingen, maar ook op particuliere instellingen, natuurlijke personen en rechtspersonen die subsidies en/of financiële bijdragen ontvangen uit 's landskas. De Wet Rekenkamer Suriname 2019 specificeert deze bevoegdheid nader in de artikelen 19 tot en met 35.

Missie

Bijdragen aan goed openbaar bestuur, integriteit, kwaliteit en legitimiteit van de gehele Surinaamse overheid, waarbij wij onszelf als voorbeeld stellen. Wij dragen bij aan verbetering van het recht- en doelmatig financieel beheer in de Publieke sector, door de Surinaamse overheid en De Nationale Assemblée te voorzien van duidelijke en relevante rapporten die zijn opgesteld op basis van de internationale audit standaarden. Bovenal dragen wij er zorg voor dat onze conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op voldoende feitelijke onderbouwing.

Visie

De Rekenkamer van Suriname; het onafhankelijk instituut dat op midden lang termijn volgens internationale standaarden transparant zal oordelen over de recht- en doelmatigheid van het beheer en gebruik van de financiële middelen door de Surinaamse overheid.

Doelstelling

Ons doel voor de komende periode is om een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan de verbetering van het recht- en doelmatig financieel en materieel beheer van de publieke middelen in Suriname. Om dit doel te bereiken, zullen wij onze traditionele aanpak voor de begrotingsrekening controle en het rechtmatigheidsonderzoek wijzigen en aanpassen aan de geldende internationale standaarden voor Rekenkamers, de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP). Op lang termijn zal ons onderzoek spectrum zich verbreden naar doeltreffend- en doelmatigheidsonderzoeken. Ook willen wij onze rapportage over onze onderzoeksbevindingen niet langer beperken tot het jaarlijkse verslag, maar verspreid over het jaar zodat wij tijdig de Regering en DNA informeren over onze onderzoeksuitkomsten en vaker zichtbaar zijn voor DNA en de Surinaamse samenleving.

Waarden

Wij voeren ons werk uit op basis van de volgende vier waarden:

- *Integriteit:*
Wij handelen – in woord en gedrag – in lijn met de ethische normen zoals beschreven in de Code of Ethics in ISSAI 130 (Internationale Standaarden voor Supreme Audit Institutions) van de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements.

- *Professionaliteit:*
Wij voeren onze audits uit op basis van inhoudelijke vakkennis van de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements, en de ervaring met de toepassing ervan.
- *Kwaliteitsgerichtheid:*
Wij dragen er zorg voor dat onze rapporten voldoen aan de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements en ISSAI 140.
- *Leervermogen:*
Wij communiceren transparant over onze bevindingen met de gecontroleerden. Hierbij staan we open voor nieuwe informatie en interpretatie en tonen zelfreflectie op mogelijke tekortkomingen van onze kant.

Plannen

De begroting voor het dienstjaar 2026 is gebaseerd op de continuering van de strategische planning van de organisatie, zoals uiteengezet voor de periode van 2024 tot en met 2027. In de afgelopen periode heeft de Rekenkamer zich ingezet voor de uitvoering van haar volledige wettelijke taak en het realiseren van de gestelde doelen, waaronder de verdere transformatie naar een volledig zelfstandig instituut zoals bedoeld in Artikel 149 tot 152 van de Grondwet en de Wet Rekenkamer Suriname 2019.

Belangrijke plannen die de Rekenkamer nog niet ten uitvoering heeft kunnen brengen en derhalve wederom in deze begroting heeft ingekaderd zijn:

- **Versterken van het wettelijk kader van de organisatie.**
Hoewel de Wet Rekenkamer Suriname 2019 een aanzienlijke verbetering betekende voor de onafhankelijkheid en autonome werking van de Rekenkamer, behoeft de wet verdere aanscherping. Diverse artikelen die voor meerdere interpretaties vatbaar zijn, onvoldoende duidelijk zijn geformuleerd of een negatieve invloed hebben op de organisatie, zijn in het nieuwe wetsconcept herzien. Daarnaast zijn essentiële aanvullingen doorgevoerd die van belang zijn voor het optimaal functioneren van de Rekenkamer.
- **Uitbreiding van het personeelsbestand.**
Om een gedegen uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden van de Rekenkamer te waarborgen, is uitbreiding van het personeelsbestand met de juiste competenties tegen marktconforme tarieven noodzakelijk. Deze tarieven zijn vastgelegd in de aangepaste beloningsstructuur van de Rekenkamer.
- **Verbetering van de werkomstandigheden van medewerkers.**
Het huidige pand waar de Rekenkamer in gezeteld is, biedt onvoldoende ruimte voor het huidige medewerkersbestand en is niet berekend op de nodige uitbreiding hiervan. De huur of aanschaf van een nieuw werkpan, alsmede de inrichting daarvan, vormen dan ook cruciale posten op de begroting van dit orgaan.

In lijn met het Concept Strategisch Plan 2023–2027 en het Meerjarenontwikkelingsplan 2022–2026, die beide gericht zijn op het bevorderen van een efficiënte en effectieve overheid, zal de Rekenkamer een actieve bijdrage leveren aan het verbeteren van overheidsprocessen. Dit doet zij door het uitvoeren van professionele onderzoeken die voldoen aan internationale standaarden. Deze onderzoeken zijn gericht op het vergroten van transparantie en het verbeteren van de doeltreffend- en doelmatigheid binnen de publieke sector.

Door het Nationaal Assemblee (DNA) en andere relevante stakeholders regelmatig te voorzien van diepgaande en goed onderbouwde rapportages over de besteding van staatsmiddelen, draagt de Rekenkamer bij aan een beter inzicht in de rechtmatigheid en doeltreffend- en doelmatigheid van overheidsuitgaven. Hiermee wordt niet alleen verantwoording afgelegd, maar wordt ook actief bijgedragen aan het realiseren van de bredere doelstelling: het leveren van tastbare maatschappelijke meerwaarde en het verbeteren van de levenskwaliteit van de burgers van Suriname.

Sinds de inwerkingtreding van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 op 1 januari 2020 is de institutionele positie van de Rekenkamer aanzienlijk versterkt. De wet erkent de Rekenkamer formeel als een zelfstandig staatsorgaan, waarmee haar onafhankelijkheid en bevoegdheden binnen het staatsbestel zijn uitgebreid. Tegelijkertijd is het Bureau van de Rekenkamer opgericht als een zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid. Deze hervormingen vormen een belangrijke mijlpaal in de ontwikkeling van de Rekenkamer en vereisten een grondige reorganisatie en herstructurering van de organisatie.

In het kader van deze hervorming is bijzondere aandacht besteed aan het versterken van de interne governanceprocessen. De organisatie baseert haar functioneren op de kernwaarden goed bestuur, transparantie en integriteit. Een belangrijke stap hierin is de invoering van een ethische code, die richting geeft aan professioneel en integer handelen. Deze code bevordert een organisatiecultuur waarin verantwoordelijkheid, vertrouwen en ethisch bewustzijn centraal staan.

Een ander belangrijk aspect van de hervorming betreft het personeelsbeheer. De Rekenkamer heeft de overstap gemaakt naar een personeelsbeleid dat is gebaseerd op de principes van Human Resource Management (HRM). Deze benadering richt zich op strategisch personeelsbeheer, talentontwikkeling en het creëren van een stimulerende werkomgeving. Vanaf april 2021 is het volledige beheer van de menselijke hulpmiddelen, zoals vastgelegd in de wet, overgedragen aan het Bureau. Deze overdracht markeert een belangrijke stap in de verzelfstandiging van het personeelsbeleid, maar de volledige integratie van moderne HRM-praktijken is nog in uitvoering.

Vooruitkijkend naar 2026, heeft de Rekenkamer zich gecommitteerd aan een aantal strategische doelstellingen. Eén van de belangrijkste ambities is om te fungeren als modelorganisatie binnen de publieke sector van Suriname. Door het goede voorbeeld te geven op het gebied van transparantie en verantwoording, wil de Rekenkamer bijdragen aan het versterken van het vertrouwen van burgers in de overheid en het bevorderen van een verantwoordelijke en democratische bestuurscultuur.

Daarnaast blijft de verbetering van de opvolging van auditaanbevelingen door gecontroleerde instellingen een prioriteit. De Rekenkamer streeft ernaar om rapporten van hogere kwaliteit en relevantie te produceren, gespecialiseerde audits op te starten en doeltreffend- en doelmatigheidsonderzoeken te institutionaliseren. Hoewel deze initiatieven zijn opgenomen in het strategisch beleid, is de structurele uitvoering ervan nog niet volledig gerealiseerd. Er is behoefte aan verdere capaciteitsopbouw en methodologische verankering om deze ambities waar te maken.

Ook de zichtbaarheid van de Rekenkamer in de samenleving moet verder worden vergroot. Dit vereist een proactieve benadering van communicatie en stakeholdermanagement. Hoewel het Stakeholders Engagement Strategy (SES) plan is ontwikkeld, is de implementatie ervan nog niet volledig afgerond. De Rekenkamer streeft ernaar een open en extern georiënteerde instelling te zijn die sterke relaties onderhoudt met haar belanghebbenden en hen op een toegankelijke en relevante manier informeert.

Daarnaast zijn er nog andere strategische onderdelen die aandacht vereisen:

- De versterking van het wettelijk kader is nog niet volledig gerealiseerd. Bepaalde bepalingen in de wet laten ruimte voor interpretatie, wat de effectiviteit van de Rekenkamer belemmert.
- De uitbreiding van het personeelsbestand met gekwalificeerd personeel tegen marktconforme tarieven is nog niet volledig doorgevoerd.
- De werkomstandigheden blijven een knelpunt. Het huidige gebouw is onvoldoende geschikt voor het groeiende personeelsbestand en voldoet niet aan de eisen van een moderne controle-instelling.

Voor het dienstjaar 2025 zijn reeds enkele initiatieven gestart die in 2026 verder zullen worden uitgebouwd:

1. Verbetering van de mobiliteit van medewerkers

De aanschaf van nieuwe dienstvoertuigen is essentieel om de operationele slagkracht van de Rekenkamer te vergroten. Dit stelt de organisatie in staat om controles en onderzoeken efficiënter en flexibeler uit te voeren, ook in afgelegen gebieden.

2. Versterking van informatievoorziening, -beveiliging en -beheer

In een tijd waarin digitale informatie centraal staat, is het van cruciaal belang dat de Rekenkamer beschikt over robuuste systemen voor informatiebeheer. Deze systemen vormen de ruggengraat van de organisatie en stellen haar in staat om haar kerntaken op een betrouwbare en veilige manier uit te voeren.

3. Intensievere samenwerking met stakeholders

De Rekenkamer zal haar relaties met interne en externe partners verder versterken door middel van dialoogmomenten, kennisuitwisseling en gezamenlijke initiatieven die bijdragen aan het verbeteren van het financieel beheer en de publieke verantwoording.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	0	0	61.987	165.235	74.720	85.628
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	0	0	0	51.987	59.785	68.753	79.066
610	Lonen en salarissen	0	0	0	39.118	44.986	51.734	59.494
611	Sociale premies	0	0	0	3.900	4.485	5.158	5.931
612	Gebruik van goederen en diensten	0	0	0	8.819	10.142	11.663	13.413
616	Sociale uitkeringen	0	0	0	150	172	198	228
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	0	0	10.000	105.450	5.968	6.563
620	Inventaris	0	0	0	3.000	3.450	3.968	4.563
621	Transportmiddelen	0	0	0	2.000	2.000	2.000	2.000
624	Gebouwen en constructies	0	0	0	5.000	100.000	0	0

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 39.118.000,-**.

De samenstelling van de personeelskosten is gebaseerd op:

- De realisatiecijfers uit het dienstjaar 2024 en de extrapolatie daarvan;
- De reguliere periodieke verhogingen aan landsdienaren;
- Bevordering en benoemingen in verband met doorstroom;
- Aantrekken van potentieel kader en externe deskundigen in verband met de functie of vanwege de aard van de werkzaamheden;
- Toekenning van stabiliserende en koopkrachtversterkende toelagen;
- Prestatiegerichte toekenning van bijzondere beloningen;

De personeelskosten reflecteren de noodzakelijke hervormingen die momenteel binnen de Rekenkamer worden doorgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met het voortgaande onafhankelijkheidsproces van de Rekenkamer en de implementatie van het beleid in 2026. Tevens wordt er anticiperend ingespeeld op de toegenomen intensiteit van de controlewerkzaamheden, wat onvermijdelijk zal resulteren in een groei van het personeelsbestand.

Specificatie lonen en salarissen

Bedragen x SRD 1		
Code	Lopende uitgaven	Ontwerpbegroting 2026
610	Lonen en salarissen	
61001	Ambtelijk salaris	28.801.000
61002	Vakantietoeslag	3.522.680
61003	Overwerk	8.520
61004	Bonussen en gratificaties	1.816.400
61006	Vacatiegelden	520.800
61013	Functionele toelagen	2.596.000
61014	Persoonlijke toelagen	561.600
61016	Gezinstoelage en kinderbijslag	30.000
61017	Waarnemingstoelagen	311.000
61021	Representatievergoeding	350.000
61023	Vervoersvergoeding	300.000
61025	Tijdelijk personeel	300.000
Totaal lonen en salarissen		39.118.000

Personeelsbestand

De Personeelwet en de Wet Rekenkamer Suriname 2019 dienen als wettelijke fundamenteën voor het personeelsbeleid. Deze wetgeving vormt gezamenlijk een raamwerk waarbinnen het beheer van menselijke hulpbronnen gestructureerd zal worden. De taakstelling en doelstelling van de Rekenkamer fungeren als richtinggevendende factoren voor zowel de formatie als het te voeren beleid.

Het beoordelen en ontwikkelen van personeel zal systematisch worden uitgevoerd door middel van een structurele evaluatie en ontwikkeling, waarbij competentiebeheer een integraal onderdeel vormt. Dit stelt de Rekenkamer in staat om prestaties te meten en op basis van transparante en gelijke criteria erkenning en gerichte groeimogelijkheden te bieden. In 2026 zal er tevens specifieke aandacht worden besteed aan investeringen in personeelsontwikkeling. Competentiemanagement zal in dit kader ook worden toegepast bij evaluaties, om zo doorstroming en verdere trainingsontwikkeling van het personeel te bevorderen.

Overzicht instroom, doorstroom, uitstroom en ziekteverzuim

Jaar	Instroom		Doorstroom	Uitstroom			Ziekteverzuim in dagen
	Aantrekking	Overplaatsing		Overplaatsing	Pensioen	Ontslag	
2022	2	3	0	0	1	0	588
2023	3	0	0	1	1	0	621
2024	0	0	0	0	0	0	594
Juni 2025	0	0	0	0	1	0	349

Met het oog op verdere professionalisering van de organisatie, is het noodzakelijk om de personele structuur in het dienstjaar 2026 verder te versterken binnen de volgende organisatie-eenheden:

- Technisch Informatiebeheer (ICT)
- Auditing
- Communicatie (Public Relations)
- Legal & Compliance
- Algemeen Financieel Beheer
- Internationale betrekkingen
- Kwaliteitsbeheersing (Planning & Controle)
- Secretariële ondersteuning van de departementsleiding

De versterking van deze organisatie-eenheden is essentieel om de organisatie beter in staat te stellen haar taken en doelstellingen te verwezenlijken, rekening houdend met de vereiste expertise en benodigde ondersteuning binnen elk van deze vakgebieden.

Het ziekteverzuim van 2023 naar 2024 toe vertoont een dalende lijn van 621 naar 594 dagen voor alle medewerkers binnen de organisatie.

Voor de jaarcijfers van 2025 zijn de gegevens van de eerste zes maanden gebruikt. De verstrekte informatie is samengesteld in de zesde maand van 2025. In deze periode bedroeg het totale ziekteverzuim onder alle medewerkers 349 dagen. Op basis van deze trend wordt verwacht dat het totale verzuim in 2025 zowel onder het niveau van 2024 (594 dagen) als 2023 (621 dagen) zal blijven, mits het huidige patroon zich voortzet.

In verband met de implementatie van FISO in functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- De functiegroep 3 t/m 6
- De functiegroep 7 en 8
- De functiegroep vanaf 9 en daarboven

Binnen de Rekenkamer zijn er verschillende specifieke categorieën van landsdienaren die wettelijk worden benoemd, namelijk de leden (voorzitter, ondervoorzitter, lid en plaatsvervangende leden), secretaris, adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors (accountants). De bezoldiging van deze functionarissen wordt vastgesteld bij wet.

Het personeel dat werkzaam is bij het Bureau van de Rekenkamer bestaat uit alle landsdienaren die vallen onder de Personeelswet. Op dit moment zijn zij ingedeeld volgens de FISO-indeling.

In onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel van de Rekenkamer van Suriname weergegeven ten aanzien van het dienstjaar 2025:

Categorie	Aantallen		Man		Vrouw		Functiegroep	Gemiddelde loonsom in SRD
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.		
Lager kader (Bureau)	6	13%	1	17%	5	83%	3 t/m 6	10.477 - 13.538
Middenkader (Bureau)	13	29%	0	0%	13	100%	7 en 8	12.864 - 16.325
Hoger kader (Bureau)	17	38%	6	35%	11	65%	9 en hoger	15.238 - 32.591
Consultants (Bureau)	2	4%	1	50%	1	50%	nvt	13.000 - 16.000
Management (Rekenkamer)	3	7%	0	0%	3	100%	wetgeving	28.925 - 30.847
College (Rekenkamer)	4	9%	3	75%	1	25%	wetgeving	5.785 - 32.591
Totaal	45	100%	11	24%	34	76%		

Overzicht personeelsbestand naar leeftijd en gender:

Leeftijd	Man	Vrouw
20 - 29	1	2
30 - 39	3	8
40 - 49	2	10
50 - 59	3	13
60 - 70	2	1
Totaal	11	34

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	28.801.000
61002	Vakantietoelage	3.522.680
61003	Overwerk	8.520
61004	Bonussen en Gratificaties	1.816.400
61006	Vacatiegelden	520.800
61013	Functionele toelagen	2.596.000
61014	Persoonlijke toelagen	561.600
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	30.000
61017	Waarnemingstoelage	311.000
61021	Representatievergoeding	350.000
61023	Vervoersvergoeding	300.000
61025	Tijdelijk Personeel	300.000
Totaal		39.118.000

611 - Sociale premies

Pensioenfondsen en het Staatsziekenfonds.

Voor het dienstjaar 2026 zijn deze geraamd op **SRD 3.900.000,00,-**.

De stijging wordt veroorzaakt door de instroom en doorstroom van personeelsleden, wat resulteert in een toename van de werkgeverslasten, met name op het gebied van pensioenfondsen en Staatsziekenfondsen.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfondsen	1.300.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.600.000
Totaal		3.900.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Bij het uitvoeren van de reguliere uitgaven en het verrichten van onderhoudswerkzaamheden ten behoeve van de Rekenkamer, wordt rekening gehouden met de geplande aanwerving van nieuwe personeelsleden voor de Rekenkamer.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61210	Buitenlandse reiskosten	1.150.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	750.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	850.000
61221	Vergaderkosten	450.000
61222	Verbruiksgoederen automatisering	569.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	300.000
61238	Telefoon uitgaven	300.000
61240	Water	200.000
61241	Electriciteit	200.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	250.000
61246	Verzekering	30.000
61247	Schoonmaak	1.000.000
61251	Voeding	750.000
61252	Contributie/ lidmaatschap	120.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	900.000
Totaal		8.819.000

616 - Sociale uitkeringen

De sociale uitkeringen zijn geraamd op het bedrag van **SRD 150.000,00,-**.

Het aangewezen bedrag is bestemd ter dekking van de medische kosten en aanvullende uitgaven voor de Rekenkamer, de Departementsleiding (directie van het Bureau) en hun gezinsleden, conform de vastgestelde voorzieningen die zijn vastgelegd in de relevante wetgeving en staatsbesluiten. Daarnaast worden diverse andere medische kosten van het personeel eveneens op basis van declaraties aan deze voorzieningen gekoppeld.

Op deze wijze wordt er gezorgd voor passende medische zorg en ondersteuning voor de betreffende functionarissen en hun gezinnen, rekening houdend met de geldende regelgeving en voorschriften.

616 - Sociale uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61605	Lig- en Verpleegkosten	75.000
61606	Poliklinische Kosten	75.000
Totaal		150.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor het dienstjaar 2026 is het bedrag van **SRD 3.000.000,00,-** gereserveerd voor de aanschaf van inventaris.

Deze investeringen hebben primair betrekking op de vervanging van verouderde en afgeschreven apparatuur en meubilair. Daarnaast zullen er nieuwe aanschaffingen plaatsvinden, zoals laptops, desktopcomputers, bureaus en bureaustoelen, vanwege de uitbreiding van het personeelsbestand. Het belang van deze investeringen kan niet worden onderschat, aangezien zij essentieel zijn voor een adequaat en gezond functioneren van het personeel.

Door middel van deze investeringen wordt beoogd de werkplekken te voorzien van moderne en efficiënte apparatuur en meubilair, waardoor de medewerkers in staat worden gesteld hun taken effectief uit te voeren. Tevens wordt er rekening gehouden met ergonomische aspecten om het welzijn en de gezondheid van het personeel te bevorderen.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	2.240.000
62003	Communicatie	160.000
62004	Computers	240.000
62005	Printers	240.000
62006	Netwerken	120.000
Totaal		3.000.000

621 - Transportmiddelen

Voor transportmiddelen is het bedrag van **SRD 2.000.000,00,-** geraamd.

Met het oog op de uitbreiding en optimalisatie van onze dienstverlening, evenals de geplande uitvoering van uitgebreide controlewerkzaamheden in diverse districten, is het noodzakelijk om een wagenpark aan te leggen. De Rekenkamer heeft behoefte aan dienstvoertuigen die onze mobiliteit in staat stellen om landelijk, inclusief de afgelegen districten, de controlewerkzaamheden uit te voeren.

Het aanleggen van een geschikt wagenpark stelt ons in staat om efficiënt en effectief te reizen naar verschillende locaties voor onze taken. Hierdoor kunnen wij tijdig en adequaat optreden bij controlewerkzaamheden en zijn wij in staat om ons werkgebied te bestrijken, zelfs in de verafgelegen gebieden van het land.

Dienstvoer- en vaartuigen

De Rekenkamer geeft in het onderstaand schema een overzicht van haar dienstvoertuigen aan.

No	Kenteken	Bouwjaar	Aanschafwaarde in SRD	Leverancier	Verhuurder	Datum registratie bij Min. OW	Statusvoertuig			
							Goed	Slecht	Afgeschreven	Niet rijdend
1	PP 17-50	2025	1.159.307,50	SEMC Motors	NVT	NVT	X			
2	PP 30-65	2025	1.926.441,00	SEMC Motors	NVT	NVT	X			
3	PO 65-34	2023	1.960.005,00	CKC Motors (Suroto N.V.)	NVT	NVT	X			
4	PB 67-79	2012	162.140,00	CKC Motors (Suroto N.V.)	NVT	18-07-2012		X		
5	D-1884	2012	159.460,00	CKC Motors (Suroto N.V.)	NVT	25-09-2013		X		
6	121637	2006	3.345,00	Handelmij Toria	NVT	03-08-2011			X	

621 - Transportmiddelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	2.000.000
Totaal		2.000.000

624 - Gebouwen en constructies

Het totaal geraamde bedrag voor "Gebouwen en Constructies" is gesteld op **SRD 5.000.000,-**.

De aanschaf van een nieuw pand is een noodzakelijke investering in de toekomst van de Rekenkamer, welke het instituut in staat zal stellen haar verdere verzelfstandigings- en uitbreidingsplannen te realiseren, haar dienstverlening te optimaliseren en haar positie als belangrijk controle-instelling in Suriname te versterken.

624 - Gebouwen en constructies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62403	Kantoorgebouwen	5.000.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2024	Vermoedelijk beloop 2025	Raming 2026		Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	0	5.350	18.150	20.872	24.003	27.604
602	<i>Institutionele Versterking</i>	0	0	0	1.500	1.725	1.984	2.281
60210	Capaciteitsopbouw	0	0	0	1.500	1.725	1.984	2.281
605	<i>I.C.T. (Automatisering)</i>	0	0	5.350	14.850	17.078	19.639	22.585
60509	Audit en Verantwoording	0	0	5.350	11.350	13.052	15.010	17.262
60510	Beheer en onderhoud Informatie Systemen	0	0	0	3.500	4.025	4.629	5.323
807	<i>Onderzoek Samenwerking</i>	0	0	0	1.800	2.070	2.380	2.738
80718	Verbetering Quality Assurance en Quality Control	0	0	0	800	920	1.058	1.217
80721	Stakeholders Engagement Strategy	0	0	0	1.000	1.150	1.322	1.521

Toelichting: Programma's

60210 - Capaciteitsopbouw

Doel:

Investerings in menselijke hulpbronnen en uitbreidingsplannen ter verbetering van de bedrijfsvoering en controleuitoefening binnen de overheid.

Het geraamde bedrag voor dit programma is gesteld op **SRD 1.500.000,00,-**.

Met het programma “Capaciteitsopbouw Rekenkamer” beoogt de organisatie haar controle-uitoefening te versterken en de bedrijfsvoering te verbeteren. Door te investeren in training, opleiding en motivatie van het personeel, en door te streven naar optimalisering van veldonderzoek, zal de Rekenkamer beter in staat zijn haar rol als onafhankelijk controleorgaan uit te voeren en bij te dragen aan de verbetering van de overheidsdiensten en -beleid.

Een belangrijk aspect van dit programma is de investering in training en opleiding van het personeel. Door middel van gerichte trainingen kunnen medewerkers, hun kennis en vaardigheden verder ontwikkelen, waardoor ze beter toegerust zijn om hun taken uit te voeren. Het doel is om een hoogwaardig en goed opgeleid team van professionals te creëren, dat in staat is om complexe controles en audits uit te voeren volgens internationale standaarden.

Motivatie is een cruciaal onderdeel van capaciteitsopbouw. Het programma omvat ook initiatieven die gericht zijn op het stimuleren en bevorderen van de motivatie van het personeel. Dit zal onder meer geschieden door erkenning en beloningssystemen, loopbaanontwikkeling en het creëren van een

stimulerende werkomgeving.

Een ander belangrijk aspect van het beleidsprogramma is de optimalisering van veldonderzoek. Dit omvat het verbeteren van de methodologieën, het upgraden van apparatuur en technologieën die worden gebruikt tijdens veldonderzoeken, en het implementeren van efficiënte gegevensverzameling en -analysemethoden. Deze optimalisering zal de kwaliteit en effectiviteit van het veldwerk van de Rekenkamer vergroten, waardoor nauwkeurigere en grondigere controle-uitvoering mogelijk wordt.

60509 - Audit en Verantwoording

Doel:

Effectieve uitvoering van de kerntaken van de Rekenkamer en invoering van nieuwe praktijken in controle en gespecialiseerde audits.

Het totaal begrote bedrag is **SRD 11.350.000,00,-**.

Het beleidsprogramma "Audit en Verantwoording" is gericht op het uitbreiden van onderzoekswerkzaamheden en het versterken van controle en verantwoording binnen de overheid. Naast reguliere rechtmatigheidsonderzoeken zullen er ook financiële, doeltreffendheids- en doelmatigheids- en gespecialiseerde audits plaatsvinden, zoals Financial Audits, IT-Audits en Milieu-Audits.

60510 - Beheer en onderhoud Informatie Systemen

Doel:

Onderhoud, uitbreiding en verbetering van de ICT-hulpmiddelen ter verbetering van de efficiëntie van het onderzoek en kwaliteit van de rapporten.

Het totaal begroot bedrag is **SRD 3.500.000,00,-**.

Het programma "Beheer en Onderhoud Informatie Systemen" heeft als doel; het onderhouden, uitbreiden en verbeteren van de ICT-hulpmiddelen, met als resultaat een verbeterde efficiëntie van het onderzoek en een hogere kwaliteit van de rapporten.

80718 - Verbetering Quality Assurance en Quality Control

Doel:

Verbetering van de processen van QA en QC t.b.v. de Rekenkamer over het algemeen en de kwaliteit van de audit rapporten in het bijzonder.

Het begrote bedrag is **SRD 800.000,00,-**.

Om de kwaliteit van de processen en de producten van de Rekenkamer te garanderen c.q. te waarborgen, zal er een Quality Assurance en Quality Control unit opgezet worden.

Deze afdeling zal verantwoordelijk zijn voor het implementeren en handhaven van kwaliteitsnormen en -procedures binnen de Rekenkamer. Door het aantrekken van ervaren deskundigen wordt expertise op het gebied van quality assurance en quality control verzekerd, wat zal bijdragen aan het versterken en verbeteren van de kwaliteit van de processen en producten van de Rekenkamer.

80721 - Stakeholders Engagement Strategy

Het geraamde bedrag voor dit programma is gesteld op **SRD 1.000.000,00,-**.

Doel:

Verbetering van de informatie- en communicatiestromen met de interne en externe stakeholders van de Rekenkamer om uiteindelijk een meer "accountable" overheid te realiseren.

Het beleidsprogramma Stakeholders Engagement Strategy (SES) heeft als hoofddoel om de betrokkenheid en participatie van de belangrijkste stakeholders bij de Rekenkamer te vergroten. Hierdoor wordt beoogd de effectiviteit en impact van het Rekenkameronderzoek te vergroten. De belangrijkste stakeholders van de Rekenkamer zijn de Nationale Assemblée, de regering, de interne stakeholders (betrokkenen binnen de Rekenkamer), de gecontroleerde instellingen (audittees) en de media.

Om dit doel te bereiken, zal de Rekenkamer workshops en seminars organiseren waarbij deze stakeholders betrokken worden. Deze bijeenkomsten bieden een platform waarop de dialoog kan worden aangegaan en waar kennis en inzichten kunnen worden gedeeld. Door actieve betrokkenheid en samenwerking met alle belanghebbenden wordt beoogd de waarde en relevantie van het Rekenkameronderzoek te vergroten.

Kosten categorie	Programma	Doel/ Programma	Realisatie - 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind - 2025	Verwachte Beleidsresultaten per eind - 2026
Programma: Institutionele versterking					
60210 (voorheen : 0284)	Capaciteitsopbouw Rekenkamer	Investerings in personeel en uitbreiding voor betere controle en bedrijfsvoering	Rekenkamer functioneert effectiever als onafhankelijk controleorgaan	Sterkere controlecapaciteit, professioneel team, uitvoering van audits volgens internationale normen	Verdere professionalisering via gerichte training, optimalisatie van veldonderzoek, versterking van onafhankelijkheid
Programma: I.C.T. (Automatisering)					
60510 (voorheen : 0533)	Beheer en onderhoud Informatie Systemen	Onderhoud en verbetering van ICT voor efficiënter onderzoek en rapportage	Verbeterde data-analyse, snellere verwerking, betere beveiliging	Efficiëntere onderzoeksprocessen en kwalitatieve rapporten	Verdere digitalisering, integratie van geavanceerde analysetools, versterkte cyberbeveiliging
60509 (voorheen : 0534)	Audit en Verantwoording	Uitvoering kerntaken en invoering nieuwe auditpraktijken	Uitbreiding van controle en verantwoording binnen de overheid	Grondige financiële analyses, IT-beveiligingsevaluaties, milieubeoordelingen	Verdieping van auditmethodologieën, implementatie van risico gebaseerde audits, versterking van compliance-monitoring
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling					
80721 (voorheen : 0770)	Stakeholders Engagement Strategy	Verbetering communicatie met stakeholders voor meer verantwoording	Verhoogde effectiviteit en impact van onderzoek	Versterkte betrokkenheid van stakeholders	Structurele dialoog met stakeholders, transparantiebevordering, participatieve beleidsvorming
80718 (voorheen : 0771)	Verbetering Quality Assurance en Quality Control	Verbetering QA/QC-processen en auditkwaliteit	Niet gerealiseerd	Waarborging van kwaliteit van processen en producten	Implementatie van QA/QC-standaarden, interne auditsystemen, continue kwaliteitsmonitoring

Gegeven te Paramaribo,

2025

JENNIFER GEERLINGS-SIMONS